BÁLIND István

Új Művészet 1992. 9.

Bálind — vak(*blind*)ráma nélkül

Tolnai Ottó

Miket is írtam volt Bálind utolsó újvidéki tárlata kapcsán? Mivel munkáinak egyfajta áttelepítéséről van szó, megengedhetjük talán magunknak ezt a kis visszapillantást.

Alapanyagáról, a borzalmas fekete fóliáról szóltam, amellyel, akárha légiriadó lett volna, beborította a galéria üvegfalát. Az első sokk: a tárlatra érkező nárcisztikus műkritikus beleüti önnön arcképébe az orrát. A második a rettenet: ha netán egy kis rés maradt, felülről — az égből — észreveszik a fényt! Én egy olyan észak-bácskai kisvárosban éltem, amelyet nem bombáztak a második világháborúban (mindig olyan kicsike városban kellene élni, amelyet nem kifizetődő bombázni, okoskodtam), de Szabadkát, ahová nemsokára költöztünk, már bombázták, és én egy, az udvarunkban lévő bombatölcsérben rendeztem be főhadiszállásomat, mert valakitől azt hallottam, kétszer ugyanarra a helyre nem esik a bomba...

Fekete fólialobogókat állított ki és fekete fóliaöltönyöket. Azok a lobogók engem inkább emlékeztettek a körmeneti lobogókra és az öltönyök is inkább voltak civilek, ma mégis meg kell említenünk, hogy közben halálfejes zászlók lobognak felénk, fekete egyenruha ismét a divat.

Mondanom sem kell, Bálind munkáiban semmiféle utalás sem volt — a valóság utal, most utólag, vissza rájuk —, istenem, ki hitte volna, hogy ez a borzalmasabb változat.

Egy New York-i hölgyről meséltem még akkor. Férje öltönyét vitte le az utcában lévő szabószalonba, átvasaltatni, átgőzöltetni. S ha már lemegy, gondolta, a fekete fóliazsákba összegyűlt szemetet is bedobja a New York minden épületének minden emeletén kitűnően működő szemételnyelőbe. A szabószalonban furcsán néztek rá — ő is csak akkor vette észre, mi történt: nem a fekete fóliazsákot, hanem az öltönyt dobta be a szemételnyelőbe. Hat-hét éve láttam (hallottam?) ezt az esetet, és azóta él, alakul bennem. Olykor látni vélem a nagy szalont, amint mégis munkába veszik, átvasalják, átgőzölik a szemetet. Majd a hölgy, még mindig nem véve észre a fatális cserét, visszaviszi férjének a fekete fóliazsákot, az átvasalt, átgőzölt szemetet — és férje szépen beöltözik a szemétbe, rongyokba, a fekete fóliába...

Bálind akkortájt képeket is készített. Radikális ellenképeket pontosabban. Fekete fóliát feszített a blindrámákra, és azokhoz a sötét membránokhoz lánggal közelített. Szép-siralmas vitrázsok keletkeztek. Vitrázsok, amelyek mintha önnönmagukat oltották volna ki.

Különösek az ilyen műtermek, ahol valami új anyag uralkodik, ahol valami új művészet születik. Szó sincs persze arról, hogy ezek a festők abbahagynák a klasszikus festést. Maguknak vagy eladásra festegetnek tovább. Nem egyszer történt meg, hogy nagy mesterünket — Magyarországon nem volt ilyen jelenség, talán csak *Erdély* közelítette meg —, mindenestül modern (avantgárd) festőnket, *Ács Józsefet* egy virágcsokorral birkózva találtam. A műterem ajtaja előtt ilyenkor még nyögést is hallottam...

Bálind új korszaka egy mozdulattal kezdődik: felemel egy eldobott festőrongyot.

Elvesztettük világunkat. El, az arcunkat. És akkor nagy megdöbbenésünkre azt látjuk, hogy ott van — ott a világunk, ott az arcunk egy sarokba dobott rongyon. Egy rongy képében.

A rongy. A gépész kezéről kellene írni, ahogyan a kóccsomóval állandóan törölgeti, itatja az olajat, állandóan törölgeti a kezét, vagy a sebész kezéről, ahogyan megállás nélkül itatja tamponjaival a vért. A felmosórongyokról. Vagy talán még inkább asszonyaink konyha- és mosogatórongyairól. Egyszer az Olympos alatt nyaraltam, és ott egy nagy, lengyel piacra bukkantam („... mert hiányoznak itt a lengyelek, nekem, még itt is rájuk gondolok", írta *Kerényi Grácia* akropoliszi beszámolójában). Nem kis megdöbbenésemre a lengyelek elsősorban konyharuhákat, klasszikus konyharuhákat árultak. És megdöbbenésem csak ezután fokozódott igazán. Ugyanis mohón vásárolta mindenki a vámmentesen behozott (azért hozták éppen azt, mert csak az — a már-már semmi — a vámmentes) rongyikákat, mert hát az, mondogatták az asszonyok, mindig kell, sosem elég... Az Olympos és a lengyelek nélkül sosem is döbbentem volna rá, hogy a konyha-, illetve a mosogatóruha — a rongy valójában egy végtelen Veronika-kendő.

Bálind nem a rongyot dobja immár félre, hanem a blindrámát. Kiállítja a festőrongyot. Mint olyant.

Azt mondja: a rongy kép. Még nincs mi tarthatná — a szög, a fal is kérdéses, ha nem kopogtatjuk meg, nem tudjuk, paraván, kulissza-e. Kép viszont csak barlangfalra illik. Azt mondja tehát: a rongy kép. És így — e szégyenlős vagy nagyon is merész gesztussal: a kép ismét lehetséges.

Kokoschka Veronika-kendőjére kell utalnunk persze. S talán még inkább *Hantai Simon* hajtogatott textiljeire. *Gilles Deleuze Sur Leibniz* című interjújában a legnagyobbak: *Mallarmé, Proust, Michaux* és *Boulez* között említi Hantait.

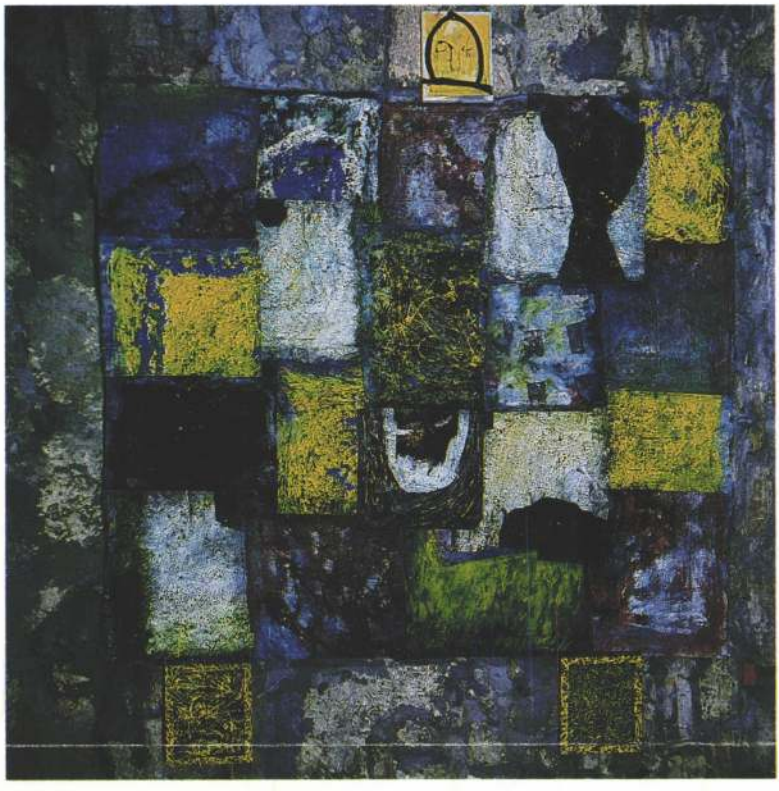

Bálind István: Cím nélkül,
vegyes technika, 180 × 200 cm
(Fotó Tahin Gyula)

Én egy másik filozófushoz nyúlnék vissza — azaz hát előre —, egy másik filozófus szavaiból kísérelnék meg — erre a ritka és ünnepélyes alkalomra (hiszen jugoszláviai magyar festőt nemigen állítottak ki Budapesten!) — kifejteni egy lehetséges — talán ismét lehetséges — festészetet, újfestészetet, mindegy, minek nevezzük, még akkor is, ha a festészet letörléséről van szó esetünkben, egy festészetről, amely a festészet letörlése — ám éppen ezért, ám éppen így: legszebb felmutatásáról valójában. Tehát semmiféleképpen sem ellenfestészetről és nem a festészet visszavonásáról. Felmutatásáról, hangsúlyozom.

Nietzsche 1886 őszén, a Genova melletti Rutában a következő szavakkal fejezi be a *Vidám tudomány* második kiadásának előszavát. Most, hogy idemásolom, meglepve fedezem fel az Olympos említését is. Igen, a tarka bizonytalanságok — a látszat Olymposa lenne ez az általunk, azaz hát Bálind István által inaugurált (be- azaz felvezetett: felemelt-felmutatott) festészet.

„Intés filozófusok számára! Jobban kellene megbecsülni a *szemérmet*, amellyel a természet talányok és tarka bizonytalanságok mögé rejtőzött. Talán asszony az igazság, akinek oka van, hogy mélységeit, okait ne láttassa? Talán neve, görögül szólván, „Baubo?" (vén banya)... Óh, ezek a görögök! Ők értettek az *élet* művészetéhez; ehhez pedig az kell, hogy bátran megálljunk a felületnél, a redőnél, a bőrnél, imádjuk a látszatot, higgyünk a formákban, szavakban, a látszat egész Olymposában! Ezek a görögök felületesek voltak — *mélységből*!"

A *Vidám tudomány* 256. töredékére is utalnék még, amelyet *Bőrösség*-ként magyarított *Wildner Ödön*. És ez tetszik — idevágónak tűnik nekem, ugyanis ezek a felakasztott festékes rongyok, ruhák, textilek engem nagyvadbőrökre emlékeztetnek (nincs kizárva, a tigris csíkjai, a leopárd és a zsiráf pöttyei ugyanazzal az eljárással keletkeznek, mint amellyel Hantai Simon él), még akkor is, ha olykor arra kell gondolnom, a bűzös nagyvad, amelyet elejtettünk, megnyúztunk volt, mi magunk vagyunk. Mármint az ember.

„*Bőrösség*

A mélység minden embere boldogságát leli abban, hogy olykor a röpülőhalhoz hasonlatos és a hullámok szélső taraján játszadozhat; azt becsülik a dolgokon a legtöbbre, hogy felületük van: tehát »bőrösségüket« — *bocsánat a szóért*."

(*André Gide* sokat beszél a felszín, a bőr mélységéről, no de hát tudjuk, Gide az egyik legnagyobb Nietzschetanítvány. És a búvár, azaz Babits mélységeivel szemben a felszínre szavazó Kosztolányi is lényegében Nietzsche álláspontjára helyezkedik.)

No de a filozófiák magasságából térjünk vissza tárgyunkhoz (annál is inkább, mivel Nietzsche töredékei is rongyok, rongyikák a nagy, fényes, üdvözítő — istenem, épp üdvözülünk! — filozófiai rendszerekhez viszonyítva): a rongyhoz. Mint olyanhoz. Mármint a festékeshez. A festőrongyhoz. A rongyfestményhez. Végtelen alázatra, magunk, ruhánk, elképzeléseink (koncepcióink, elméleteink) megtépetésére van szükség ahhoz, hogy valami olyasmiről beszélhessünk, mint a festészet (*Vermeer* és *Cézanne*) volt.

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

Bálind István

képzőművész

Nő kutyával – Egy tiszta jelkép

c. kiállításának megnyitójára

a Budapest Kiállítóterembe
(Budapest V., Szabad sajtó út 5.)
2002. május 30-án csütörtökön 18 órakor.

•

A kiállítást megnyitja:

Beke László

művészettörténész

A kiállítás megtekinthető 2002. július 7-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

TIMP Kft.

Budapest Galéria

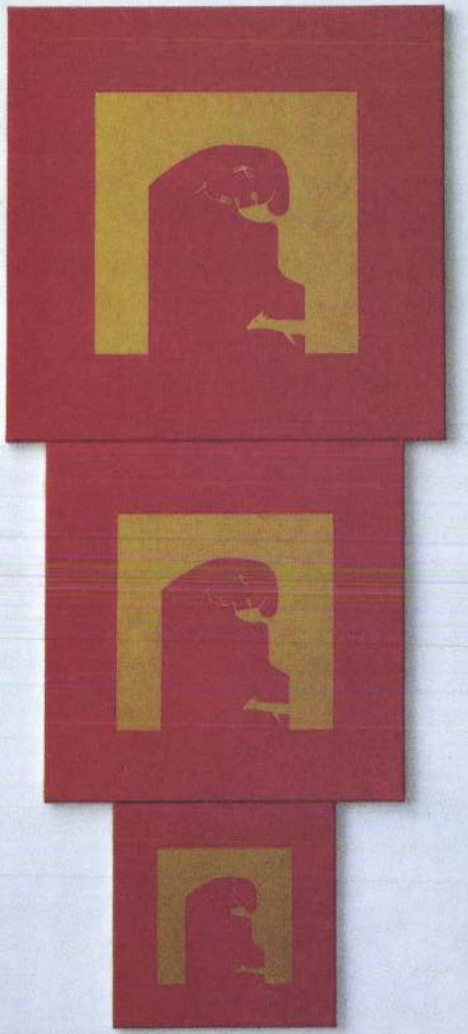

BÁLIND István

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

BÁLIND ISTVÁN
vajdasági képzőművész

RONGYKÉPEK

című kiállításának megnyitójára 1992. április 17-én 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítást megnyitja
TOLNAI OTTÓ
költő

A kiállítás 1992. május 17-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

BÁLIND István

Sebők Zoltán: Rongyképek. = ÉS XXXVI.évf. 22.sz.1992. május 22. 12. p.

Bp.,Budapest Galéria Kajos u. kiállitóháza, Rongyképek c. kiállitása

BÁLIND István:

TOLNAI ottó: Bálind - vak(blind)ráma nélkül. = Új Művészet, 3,1992, 9. 53 - 54.ill.

nach család 841
ssley, Paul 622
ba László 1844
goly László 1835
ji Attila 1836
k Elemér 2366
ki-Maronyák József 1837
kvári-Nagy Lajos 1838
ky József 1839
ky Károly 1853
ky Lajos 1840
Csanak Dóra 106
aplár Ferenc 1378
apó György 1790, 1811
apó Ida 652
apodi Csaba 591, 762, 763
apodiné Gárdonyi Klára 530, 531, 763, 764, 765, 766, 773
ászár István 2002
ászár László 179, 243, 291/3, 653
atkai Endre 94, 115, 914
avlek Etelka 1841
éby Géza 373
éfalvay Pál 340, 341, 2207
godajev, Andrej 1863
eh Gusztáv 1842
eh Miklós 1327
eke Gábor 1843
emniczky Zoltá 313
endes Antal 952
erba Dezső 1844
erey Éva 576
emák Béla 1026
emyánszky Mária 467
ete György 1535, 1845

Tisztelettel meghívjuk Önt

BÁLIND ISTVÁN
NŐ KUTYÁVAL, EGY-KILENC
című kiállításának megnyitójára a

VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.)

1999. október 6-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:
SEBŐK ZOLTÁN
művészeti író

Megtekinthető:
1999. október 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Nemzeti Kultúrális Alapprogram
Dr. Bíró György, Cegléd

Tisztelettel meghívjuk Önt

BÁLIND ISTVÁN

NŐ KUTYÁVAL, EGY-KILENC

című kiállításának megnyitójára a

VIGADÓ GALÉRIÁBA

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

1999. október 6-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:

SEBŐK ZOLTÁN

művészeti író

Megtekinthető:

1999. október 24-ig,

hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Nemzeti Kultúrális Alapprogram

Dr. Bíró György, Cegléd

Budapest Galéria Kiállítóháza – Óbudai Társaskör Galéria
III. Lajos utca 158. III. Kiskorona utca 7.

Tisztelettel meghívjuk az

Ó 2000

című kéthelyszínes kiállítás megnyitójára
és az azt követő díjátadásra
a Budapest Galéria Kiállítóházába
2000. május 23-án 17 órára

A díjakat átadja:
Kovács Gábor, Óbuda-Békásmegyer alpolgármestere és
Zsigmond Attila, a Budapest Galéria igazgatója

Megtekinthető: 2000 június 25-ig,
hétfő kivételével 10-18 óra között.

Bálind István
Berhidi Mária
Cseke Szilárd
Elekes Károly
Első Magyar Látványtár
Faa Balázs
Gerhes Gábor
Hincz Ágnes
Horus Archívum
Július Gyula
Koronczi Endre
Lengyel András
Menesi Attila
dr. Máriás
Pócsy Ferenc
Rónai Péter
Szeift Béla
Tasnádi József
Tolvaly Ernő
Várnagy Tibor
Várnai Gyula
Vincze Ottó

A kiállítás része Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata millenniumi rendezvénysorozatának.

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

Reprodukció: Fénykép a Horus Archívum gyűjteményéből

Tisztelettel meghívjuk Önt

BÁLIND ISTVÁN
NŐ KUTYÁVAL, EGY-KILENC
című kiállításának megnyitójára a

VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.)

1999. október 6-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:
SEBŐK ZOLTÁN
művészeti író

Megtekinthető:
1999. október 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Nemzeti Kultúrális Alapprogram
Dr. Bíró György, Cegléd

KIÁLLÍTÁS

Számok az Artpool jövőjéből

A jövő emlékei: a 10 éves Artpool dokumentum-kiállítása.

HOCK BEA

AZ ARTPOOL MŰVÉSZETKUTATÓ központ, a 10 éves fennállásának alkalmából megrendezett dokumentum-kiállítás meghívóján olvasható öndefiníciója szerint „avantgárd művészeti archívum". Ezt, hogy „avantgárd archívum" első hangzásra még paradoxonnak is tűnik, ahogy szintén némi dilemmára adhat alkalmat a jubileumi kiállítás gondolatának összepárosítása egy avantgárd szellemiségű, önmagát is folytonosan változó entitásként megfogalmazó intézménnyel. (Első ránézésre a nyakkendős-mellényes pincérek jelenléte is meglepő volt a P60 mondhatni rusztikus és puritán terében, az Artpool-események máskor önkiszolgáló rendszerrel működő, informális hangulatot teremtő színhelyén.) De az évforduló-tárlat esetleg múltba tekintő, öreges mellékízét úgy kerülte ki az Artpool, hogy a dokumentum-kiállítást beillesztette a maga idei „egyéves tervébe".

A recenzens pedig úgy igyekszik elkerülni a kötelező meg- és visszaemlékezés érdektelenséggel fenyegető formáit, hogy egy könnyedén áttekinthető táblázat 2 hasábjába foglalt néhány jelentékeny számot az Artpool múltjából és jelenéből.

Kiállítási enteriörök

1992	az alapítás éve
400 MB	az Artpool szerverén keresztül elérhető adatmennyiség
5+1 = 2	az idei Őszi Fesztivál keretében rendezendő projekt címe
> 5000	az Artpool adatbázisaiban feldolgozott adatok száma
2002.10.18–11.8.	a kétség tematikájú kiállításesemény időpontja
P60	a kiállítótér neve
60-as, 70-es, 80-as	a magyarországi nemhivatalos művészet ezen évtizedeit ölelik fel az Artpoolban kutatható speciális témakörök
14-18 h	nyitva tartás szerdánként és péntekenként

2002 *A kétség éve* az Artpoolban. A „kétség" szó jelentései közül elsősorban a „kettősség" jelentés volt fölfedezhető a kiállítás installálásának módjában. A berendezés kettős szerkezete az elképzelt és a tényleges történések, azaz az Artpool projektfelhívásai és kiállításmeghívói, illetve a felhívásokra érkezett munkák s képi dokumentációik egymás mellé helyezésével vonatkoztatta egymásra a létrejött, látható produktumokat, valamint az előttük-mögöttük lévő, nem látható gondolatvalóságot. Hasonlóképpen, maga az Artpool is felfogható egy olyan képzeletbeli dologként, amely megvalósult. E két dimenzió azonosságát s ugyanakkor különbözőségét volt hivatott érzékeltetni a hungarocellből installált, alkalmi párhuzamos tér. Ezekre a (kiállítási kontextusban antimatériának tekintett) „másodfalakra" kerültek az elképzelések szöveges dokumentumai, míg az igazi téglafalakra a valóságos munkák képi dokumentációi, stabilan, üveglap alatt, mint egy kiállításon. Viszont a virtuális mobilalak alkalmi és nem rögzített természete azt is sejtette, hogy „[i]tt már fontosabb, hogy mi mivel van kapcsolatban, mint az, hogy mi mikor történt" (az idézet Galántai György projektleírásából való, http://www.artpool.hu/kétség/kozpontiz.html).

A világ kettős szerkezetére építeni – ahogy pedig az 5+1=2 című Őszi Fesztiválos Artpool-eseményre való felhívásban Galántai leszögezi: „az embernek számolnia kell a világ *kettős* szerkezetével" – nem túl jól hangzó vállalkozás manapság. Egy ideje már a világ dolgainak egymást kölcsönösen kizáró páros kategóriákba való kényszeres rend(szer)ezésétől eltanácsolnak a világ dolgairól gondolkodók. Ám a „kétség" hangalak másik jelentése, a „kételkedés" mintha azonnal önmaga dekonstruálásán is dolgozna, mintha helyből kétellyel illetné *párját*, a „kettősséget". Különösen, ha a hagyományos gondolkodás rendszeréből olyan állhatatosan és olyan módokon kimászni igyekvő szellemi attitűddel társul, mint Galántaié, akinek mondhatni rögeszméje, hogy a régi fogalmak nem érvényesek már, vagy legalábbis nem ugyanúgy érvényesek, s ahhoz, hogy (akármilyen) érvényben maradjanak, másképp kell rájuk nézni, újra kell őket fogalmazni. Az Artpool-projektet egyrészt nem is *azok* a bizonyos rossz hírű kettősségek, nem a dichotómiák foglalkoztatják, s így nem is a fogalompárok egymást kizáró vagy ki nem záró tulajdonsága érdekli. A kettősségeket nem szembe, hanem egymással párhuzamba állítani igyekszik. Így rátalál a valóságnak ebből a szemszögből nézve legkézenfekvőbb párjára, a paralel valóságokra, s az ott fellelhető holomezőre. A holomező az a tér, ahol minden információ már mindig is adva volt, s így mindaz, amit misztikával, isteni sugallattal vagy ehhez fogható fogalmakkal szokás „megmagyarázni", többé nem kell, hogy félelem, döbbenet vagy misztikus magyarázatok tárgyát képezze, elég csak tudomásul venni, hogy az, amit eddig pl. ihletnek neveztünk, valójában a holomezőből kapott visszahatás energiája. Jó ez nekünk? Mi lesz más ettől? Például a már egyébként is ingatag konvencionális művész (magatartás)modell, mely szerint a művész médium, (isteni) közvetítő. Már a művészet történetét újragondolók is markáns kérdőjeleket tettek például a „zseni" fogalma mellé, és a kivételes tehetség mellett megcsillogtatták a társadalmi körülmények kedvező voltát mint a zseniség elnyeréséhez szükséges *másik* feltételt. Lehet, hogy a holomezőkről szóló elmélet, mely szerint azok nem hagyományos energiaformáikból időnként kölcsönöznek bizonyos egyedeknek, szintén az alkotó személyiségének és attitűdjének új-

raértékelését célozhatják? A paralel valóságokra és a holomezőre vonatkozó rövid téziseket az 5+1 = 2 kiállítási felhívás szövegéből nyertem, ahol a világ ezen „kétséges" paralel-kettős szerkezete (a dokumentum-kiállításhoz hasonlóan) elsősorban is az elképzelt és a tényleges világ kettősségére és paradoxonaira fókuszál. Hogy milyen további ellentétes, egymást kizáró, párhuzamos vagy más egyéb *kétségek* vetődnek még fel, az a felhívásra válaszoló művészek munkáinak függvénye, hiszen az ő „egymástól függetlenül létező, de egymásra hatni tudó elképzelésekből" szerelődik össze a kiállítás-esemény.

Az, hogy az Artpool évente változó „világszemléletek" alkalmazásával működik, amelyekre fentebb „egyéves tervekként" utaltam, s ami valójában azt jelenti, hogy minden évet egy bizonyos jelenségnek szentelnek, e változó világszemléletek mögött húzódó nagyon is üdítő háttérszemléletet jelez. A kezdeti évek (tulajdonképpen az első 7 év) sokkal inkább konkrét, kézzelfogható vállalásaihoz képest – pl. *Erdély Miklós éve, A performansz éve, Az internet éve* stb. – a vezérfogalmak az utóbbi években egyre elvontabbak lettek. 1999: *A kontextus éve*, egy rendrakási szándékról árulkodott, az erre következő *Véletlen éve* ennek a szándéknak a kudarcáról vagy talán hiábavalóságáról, mert az derült ki, hogy minden véletlen. 2000 végére azonban megérlelődött az a belátás, hogy a legtöbb véletlen lehetetlen, s 2000 átadta helyét *A lehetetlen évé*nek. Innen, annak felismerése után, hogy mind a véletlen, mind a lehetetlen fikció, relatíve rövid lépést kellett csak tenni egy – Galántai szerint – ismét teljesen konkrét fogalom, *A kétség éve* felé. A vizsgálódási szemszögek effajta mobilitása s az „éves tervek" múlós természetéből következő biztos tudat, hogy a *változás* lesz az, ami mindenképpen *marad*, mindig is magába foglalta a kétely elemét. S ez a rögzítetlenségre, módosíthatóságra való készség, amely önmaga szüntelen (felül)vizsgálatából termeli ki a következő *interim* világszemléletet, igen rokonszenves művészi-alkotói, tudományos kutatói, sőt életstratégia is, s azonkívül úgy tűnik, a hosszú élet titka.

Artpool P60, 2002. III. 20–IV. 3.

KIÁLLÍTÁS

A profán megdicsőítése

Beszélgetés Bálind Istvánnal

HEMRIK LÁSZLÓ

(A MAGYAR MŰVÉSZETI megnyilvánulások egyik legjellegzetesebb, legemblematikusabb darabja manapság egy Nő és egy Kutya. Mindig ugyanaz a nő és ugyanaz a kutya, még akkor is, ha az adott – sokszor felnagyított – részletből nem is ismerjük fel őket azonnal.

*Bálind István*nal az Budapest Galériabeli kiállítása apropóján ültünk le beszélgetni.)

– Egy hipotetikus – így egzaktan aligha megválaszolható – kérdéssel kezdeném beszélgetésünket: mit gondolsz, művészeted hasonló utat járt volna be, ha 1991-ben nem döntesz úgy, hogy elhagyod Jugoszláviát? Az új haza, az új közeg mennyire befolyásolta művészi törekvéseidet?

– Ha visszagondolok arra az elmúlt két évtizedre, amióta rendszeresen kiállítok, valamint azokra a munkákra, amelyeket ez idő alatt csináltam: nejlonképek, performanszok, videómunkák, égetett képek, installációk, rongyképek, *Mózes könyvei*-sorozat, nagyítások és most az ismétlések, akkor azt mondhatom, sőt határozottan állíthatom, hogy nem jártam volna más úton akkor sem, ha Jugoszláviában maradok. Legfeljebb a nőt és a kutyát valami más helyettesítette volna. Csakhogy én eljöttem, mert nem akartam maradni. Így született meg a *Nő kutyával* című képem. Kilencszer.

– Különálló sorozatokat készítesz, melyek mindegyike egy ősképből, a Nő kutyával *című képből származik. A felismerhetetlenségig nagyítasz egy részletet, motívumot, melyek sokszor figuralitásukat elvesztve absztrakt, olykor kalligrafikus alakzatokat öltenek. Az ismétlés, mintha a tömegtermelésre, a konzumvilágra való reflektálást jelentené, ugyanakkor a repetitivitás, az egyetlen kép rendkívül alapos körüljárása meditatív, orientalista szemléletet is tükröz. A mai világ szinte provokálja a figyelem megosztását, nem győzzük kapkodni tekintetünket a megannyi csoda láttán. Az elmélyülés attitűdjét ellehetetlenítik, hiú ábránddá lesz a dolgok esszenciájának megkeresése. Személyes önvédelem ez az alkotási mód, vagy szeretnél befolyást gyakorolni az előbb említett módon működő világra?*

– Örülök, hogy ilyen sok gondolatot ébresztett benned az „ősképből" származó több azonos festmény, mely részleteit néha a felismerhetetlenségig felnagyítom, s ezáltal figuralitásukat vesztve absztrahálódnak, máskor pedig kalligrafikus alakzatot öltenek. Az ismétlés reflektálás a tömegtermelésre és a konzumvilágra, de ez ugyanakkor meditatív, orientalista szemléletet is kölcsönöz a műnek. Problémafelvetésedet tulajdonképpen kijelentő módban megismételtem, de a válaszkeresést ezzel korántsem tekintem lezártnak. Mert itt van például az ismétlés és a figyelemfelkeltés, figyelemvezetés problematikája. Vagy felvetődik az ismétlés és az identitás közötti viszony kérdésköre is: melyik az igazi? melyik vagyok én? talán mind a kilenc? feladom-e az identitásom, ha több azonos képet festek? S hogy ez valamiféle önvédelem-e, azt nem tudom, de mondani mindenképpen akarok valamit.

– Műveid struktúrái egyszerűek, képi elemei redukáltak. Nincs, ami „elvigye" a szemet, a szellemet.

Tisztelettel meghívjuk Önt

BÁLIND ISTVÁN
NŐ KUTYÁVAL, EGY-KILENC

című kiállításának megnyitójára a

VIGADÓ GALÉRIÁBA

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

1999. október 6-án 17 órára

A kiállítást megnyitja:
SEBŐK ZOLTÁN
művészeti író

Megtekinthető:
1999. október 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Nemzeti Kultúrális Alapprogram
Dr. Bíró György, Cegléd

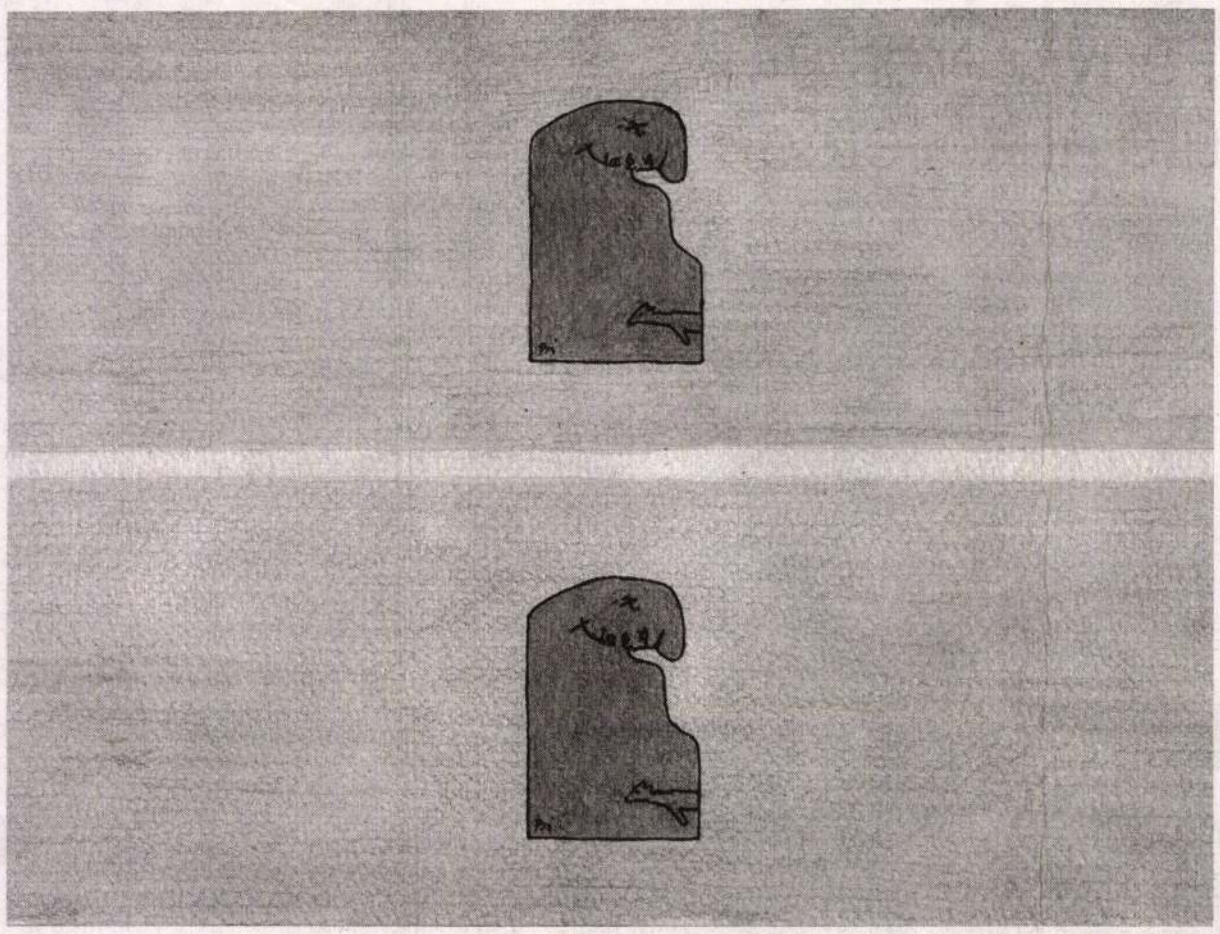

Bálind István rajza

KÓCZIÁN PÉTER:

„Egészséges személyiségek”

A Fidesz társadalomképének teljes beszűküléséről tanúskodik a Fidesz volt elnökének egy vidéki gyűlésen elmondott beszéde. Kövér László a cigányok növekvő születési arányát mint intő jelet írta le, amely a magyar társadalom szétszakadásához vezethet. Beszéde szélesebb értelemben nézve egy komplex értékfelfogásra utal, melynek elitista jellege – következetesen végiggondolva – a Fidesz társadalmi bázisát a XIX. századi értelemben vett polgárság eszménye alapján rajzolja meg, klasszikus konzervatív értékeket visszhangozva az erkölcsök és a kultúra pusztulásáról. Ebbe pedig már nemcsak a cigányok, de sokan a mai alsó, középső és felső középosztályból, illetve a gazdagok közül sem férnek bele.

Az alábbi cikk alapjául a Magyar Rádióban február 16-án a *Reggeli Krónikában* elhangzott tudósítás szolgált, melynek szövege így szólt: *„A sajtótájékoztató után Kövér László politikai fórumot tartott, ahol a Fidesz elnöke a legnagyobb sorskérdésnek a gyermekvállalást nevezte, hiszen 2050-ben már csak nyolcmillió ember él majd hazánkban, s ebből négymillióan ötven éven felüliek lesznek. És hogy ebből mennyi lesz a meglehetősen nehezen integrálható cigány kisebbség száma, arról még becslések sincsenek – mondta.”* Kövér a családtámogatást nevezte a kormány történelmi jelentőségű intézkedésének. *„Ezzel kapcsolatban szó szerint a következőket mondta: »A legnagyobb probléma, hogy nem ott születnek a gyermekek elsősorban, ahol tisztességes anyagi, erkölcsi, kulturális, szellemi értelemben nevelésükhöz a feltételek megvannak, vagy megteremthetők némi állami segítséggel, hanem azokban a családokban, ahol a feltételek nincsenek meg és nem is teremthetők meg a szülők állapota következtében. Tehát ezért azokban a családokban kellene ösztönözni, segíteni a gyermekvállalást, ahol egészséges személyiségek felnevelése várható, olyanoké, akik húsz év múlva képesek lesznek az ország terheit viselni«.”*

Bár a cigányokra vonatkozó rész tűnhet hangsúlyosabbnak, az idézet nem csupán róluk szól. Kövér a nem tisztességes anyagi, kulturális, erkölcsi, szellemi körülmények közt élő családokat zárta ki a kívánatosnak tartott jövő megteremtéséből.

Elsőre bármennyire nyilvánvalónak is látszik, Kövér nem cigányozott: nem kapcsolta össze a cigányok nehezen beilleszthető jellegét azzal, hogy ők nem biztosítanak tisztességes körülményeket a gyermekeinek. Egy bizonyos, szokásosnak-elterjedtnek tekinthető kontextus felől nézve lehet ezt cigányozásnak minősíteni: ha a nehezen beilleszthetőség gondolatát annak eufemisztikus megfogalmazásaként értelmezzük, hogy a cigányok nem nevelik tisztességesen a gyermekeiket.

Kövér két témát emelt ki: a cigányok helyzetét s a Fidesz kívánatosnak minősített családmodelljét. Asszociatív logikát használ, amelyben a cigányok iránt előítéletekkel viseltetők is megtalálják a maguk szellemi táplálékát, miközben azok, akik felháborodnak Kövér gondolatmenetén, tüzetesebb vizsgálat után úgy érezhetik, lépre csalták őket: a Kövér-beszédbe beleolvasott cigányozás nem igaz, csak egy bizonyos asszociáció feltételezésén alapulva mondható ki. Kövér joggal hivatkozhat arra, hogy nem cigányozott, ám a felháborodókat ezzel nem fogja meggyőzni.

Kövér egyszerre három témát emel ki: a cigányok helyzetét, a családmodellt mint sikertörténetet, a tisztességes körülmények számos aspektusát és a tisztességes családok és a szaporulat kívánatos összefüggését.

A tisztességes körülményekbe Kövér szerint rengeteg szempont tartozhat bele, s még ha nem is kell együtt érvényesülniük, már egyikükmásikuk hiánya is jelentős rétegeket zár ki a támogatásból. A tisztességesség sok apró mozzanatának felsorolásával Kövér meglehetősen komplex rendszert állít fel, mely sokakat kizárhat a Fidesz által kívánatosnak tekintett modellből. Kövér sokrétű meghatározása alapján a tisztességesség kritériumának alsó határát a legalább alsó középosztályi szinten élőknél húzza meg. A tisztességes kulturális miliő megteremtésének igénye kizárja a szellemileg tompa és tunya anyákat és apákat, akik nem fordítanak elég figyelmet gyerekük kulturálódására. Tisztességes-e az adócsaló? Tisztességes anyagi körülményeket biztosít-e az, aki a gyerekét lebeszéli az egyetemről, mert ő maga nem képes azt anyagilag vállalni? Tisztességes apa-e az, aki elissza a gyerekei kulturálódására fordítható pénzt? Tisztességes szellemi színvonal-e az, ahol az apa vagy az anya folyamatosan gúnyolja a gyerekét, s mindent megtesz azért, hogy az nehogy sokat olvasson? Tisztességes-e az, aki saját kiábrándultsága alapján azt tanítja gyerekének, hogy ügyeskedve, hazudva, szerződéseket be nem tartva, másokon átgázolva lehet érvényesülni, mert az élet harc és ember embernek farkasa?

Itt már nemcsak a cigányokról van szó. Ezek a magyar alsó középosztály és a középosztály, a felső középosztály és a gazdagok jellegzetes konfliktusai. Bárhogy és bárkinek szánta is, Kövér szavai nem csupán a cigányokra vonatkoznak. Az ebben az értelemben vett tisztességes körülmények hiánya nemcsak a romák esetében vethető fel. Az alkoholizmus, a szegénység, a csak a havi számlák kifizetésére szűkülő világ nemcsak a cigányokra jellemző. A hedonizmus, a gazdagság keltette hübrisz ugyanolyan erkölcsromboló lehet, mint a nem cigány társadalom szabályaira fittyet hányó cigány zsebesbanda.

Ha a tisztességes élet fogalmán minimum a szolid polgári létet értette, amelyben a szellemi igények kielégítésére is jut elég lehetőség, akkor kulturális alapon zár ki sok hamburgerzabáló-plazában lődörgő, multiplexekben rágógumi-mozit néző polgárt – e csoportban egyébként jellegzetesen sokan vannak az anyagilag jól elereszttettek. Beléjük hiába tölt a Fidesz állami segélyt, gyerekeiknek egy plazakultúrát adnak majd át – Kövér aligha ezt értette a tisztességes körülmények fogalmán.

Amikor a „tisztességesség” fogalmát alkalmazza, Kövér morális alapon kapcsolja össze a magánéletet és a politikát: politikusként a polgárok magatartására vonatkozóan állít mércét, melynek alapja bizonyára az a felfogás, hogy a magánélet nem választható le a közéletről, annak egyfajta előszobája, s ezért nem mindegy, hogy milyen normák, eszmények alapján zajlik a családok magánélete. Kövér logikája szerint a magánélet morális minősége a közélet morális minőségét is meghatározza, hiszen a családoknak óriási szerepük van a gyerekek – a későbbi felnőttek – szocializációjában, s a közéletbe belenövő felnőttek abból gazdálkodhatnak, amit otthonról hoznak. A Kövér-féle norma – hasonlóságai ellenére is – sokban különbözik az MDF vezette kormány konzervatív jellegű sugallataitól. Az MDF az 1945 előtti úri világ normáit akarta visszahozni, kistafírozva azt a katolicizmussal és a protestáns etikával. Kövér egy új kiindulópontot talált: a közösség érdekét s az ahhoz kapcsolt normativitást. Nem véletlen, hogy nem egy történelmi minta, hanem egy fogalom – a tisztességesség – lett gondolatmenetének kulcsa. A polgárok közösségének e fogalom gyakorlati megvalósítása köré kell szerveződnie. Kövért az választja el az SZDSZ liberalizmusfelfogásától, hogy nem az egyén szabadságára helyezi a hangsúlyt, hanem az egyén fontossága mellett a közösség mint egész állapotát tekinti mércének.

A cigányok azért esnek ki, mert egyéni és közösségi normáik mások, mint a többségi társadalomé. A „mások” jelleg nem a homoszexuálisokat övező kirekesztettség srófjára jár. Kövér nem ugyanabban az erkölcsi értelemben ítéli el a cigányokat, ahogyan a türelmetlen heteroszexuálisok ítélik el a homoszexuálisokat. Kövér nem betegnek, nem furcsának, nem undorítónak tartja a romák életmódját, hanem nagyon távolinak. Az ebből adódó következtetés épp azért lehet hideg, mert leíró jellegű, s nem felháborodásból született: a megváltoztathatatlanságot sugallja. Nem a romák kirekesztésének szándéka következik belőle, hanem a helyzet megváltoztathatatlanságának gondolata. Kövér inkább leírta a társadalomból a romákat, s nem a kiseprűzésükre tör, ahogy a radikális jobboldal szlogenjei sugallják az általuk célba vett csoportokat illetően.

Ha Kövérnek a cigányokra vonatkozóan igaza lenne, akkor a Fidesz-kormánynak felfedező túrákat kellene szervezni a roma közösségekbe, amelyek, Kövér leírása alapján, a körülöttük dúló modern világ egyébként mindent felzabáló erejével is sikeresen szembe tudnak szállni, s képesek saját kultúrájukat, életüket megőrizni – azaz meg tudják valósítani azt, amire a Fidesz mostani ideológiája szerint a magyar társadalom nem képes. Még ha a romák kultúrája számukra idegen is, szocializációs technikáik, közösségépítő és -fenntartó technikáik példaként szolgálhatnának a Fidesz szerint atomjaira bomlott társadalom újbóli összefűzésére.

A cigányokra vonatkozó megjegyzése nem vet számot azzal, hogy ötven év alatt a cigányok társadalmi helyzete és saját belső viszonyai is változnak majd. Kövér kijelentése azt sugallja, ötven év múlva is ugyanott tartunk, ahol most.

Ez a gondolatmenet egyrészt kiáltó ellentétben van a Fidesz miniszterelnöke, Orbán Viktor vigadóbeli évértékelő beszédének logikájával, amelyben azzal büszkélkedett, hogy ma már évente nyolcezer cigány gyerek tanul tovább – Kövér logikája szerint teljesen feleslegesen, hiszen a felsőbb iskolák elvégzése után is nehezen beilleszthetők maradnak. Egy néhány százezres populációból évi nyolcezer gyerek taníttatása – főleg az előzményekhez képest – nem kevés. Ha Kövérnek igaza lenne, akkor a középiskolai, egyetemi végzettség jelentős mértékben növekvő száma, az általános iskolát elvégzett roma gyerekek körének teljessé válása 2050-ig sem változtatna semmit a cigányságnak a világhoz való viszonyán.

Az elmúlt kétszáz év során, amióta a modern világ emancipálni volt képes addig nem modern népcsoportokat, még soha nem fordult elő az, amit Kövér jósol. Egyetlen példát nem tudunk mondani arra, hogy a modern világban zajló társadalmi folyamatok ne modernizálták volna az adott népcsoportot. Nem tudunk olyan középosztállyal rendelkező népcsoportról, amely ma még mindig nomád, vándorló életmódot élne; amely életmódszerűen megsértené a letelepedett népcsoportok tulajdoni előírásait (leszámítva a letelepedettek között dívó tolvajlást, betörést, amit a modern népek egyes egyedei is folytatnak). Kövér azt feltételezheti, hogy egyrészt a cigányok tagolódása (leszakadtak, lumpenek – alsó középosztály – középosztály – kulturális/vagyoni/szellemi elit kialakulása) mit sem változtat a cigányoknak a világhoz való viszonyán. Hiába lesz elitje és értelmisége, kiskereskedő tagja, még mindig elég számban lesznek köztük parkettafelszaggatók és -eltüzelők ahhoz, hogy mint népcsoportot továbbra is a nem cigányoktól fájdalmasan eltérőeknek nevezzük őket. Ahogy eddig nem tisztelték a tulajdont, viccesen-jellegzetesen beszélik a magyar nyelvet, s rengeteg gyereket nemzenek, úgy lesz ez ezután is. Kövér abból indul ki, hogy történhet bármi, a magyar társadalom általa kívánatosnak tartott fejlődése szempontjából minden ugyanúgy marad, mint eddig.

Sem az indiánok, sem a Nyugat-Európában élő arabok, sem a beilleszkedő kínaiak, sem az afrikai törzsi társadalomból Nyugat-Európába vagy az USA-ba került afrikaiak elmúlt százéves története nem támasztja ezt alá. Az Európába került afrikaiak vagy ázsiaiak és a többségi társadalomban megkapaszkodni tudó indiánok számára az elmúlt kétszáz évben éppen identitásuk megőrzése okozta a gondot, mert akkora szívóhatása van a modern kultúráknak, világnak. Akit megcsap ennek szele, az általában nem vágyik vissza a Cs-házba, a napi lopkodásba vagy az alig fizető alkalmi munkák világába. Eddig még minden középosztályosodó társadalomban radikálisan lecsökkent a születések száma. Ha Kövér következetes a gondolatmenetéhez, akkor a magyaroknak nem lehet más érdekük, mint a cigányok társadalmi felemelkedésének ösztönzésével megakadályozni az enélkül egyébként szerinte ránk zúduló cigány gyerekek számának növekedését.

A másik, közhelyes, de megcáfolhatatlan tény, hogy a szegény vagy nincstelen cigányok szintjén élő magyarok is a cigányokhoz nagyon hasonló tüneteket mutatnak. Lehet, hogy nem raknak tüzet a parkettából, de például lelakják a lakást. Aki az elmúlt öt évben elindult lakást vásárolni, az lelakott, mocskos, értelmetlen módon lepusztult lakást nemcsak cigányoknál láthatott – sőt, miután a cigányoknak kevesebb lakás jutott, a lepusztult lakások nagyobb része jut nem cigányokra. Nem kell ahhoz cigánytól venni lakást, hogy az ember csak a tisztasági festés után lépjen be a vásárlást követően a lakásba. E lakásokban – lehet ugyan, hogy nem tisztességes, de – az úgynevezett „mi kultúránkba” tartozó emberek laktak, véreink, magyarok, akik mégis mocskosul bántak azzal az otthonnal, amellyel kapcsolatban pedig Kövér szavai szerint mi, magyarok evidensnek tartjuk az emberi körülmények megőrzését.

Kövérnek akkor lenne igaza, ha a cigány hagyomány és kultúra olyan iszonyatosan erős lenne, amely képviselőit a többségi társadalommal való erőteljes érintkezése ellenére is fogva tartaná; másrészt ha ennek a kultúrának a többségi társadalom által elfogadhatatlannak tartott értékei lennének. Még az elmúlt negyven év sem bizonyítja ezt. A sikeres cigány énekesek és zenészek nem esznek döghúst, nem szedik fel a parkettát, s azt nem tüzelik el, s nem rongálják felelőtlenül a lakásukat. Ha a cigányok kulturálisan lennének kondicionálva arra, hogy ne dolgozzanak, akkor állandóan lemondanák a fellépéseiket, elszédelegnének az építkezésekről, s ellopnák az anyagot. Nyilván van ilyen is, de ha ez olyan meghatározó, amilyennek Kövér beállítja, akkor nem lenne építési vállalkozó, aki alkalmazná őket, mert nem érné meg velük dolgoztatni.

A kapitalizmus kialakulásakor a XVII. századi Angliában (vagy a hajdúkkal és a betyárokkal Magyarországon) ugyanaz volt a gond a cigányokkal, mint amit a mai szinte kiirthatatlan közvélekedés tart róluk: nem tisztelik a tulajdont, nem dolgoznak rendesen, csak csencselni szeretnek, s nem dolgos munkaerőként végezni a feladatukat, ahogy azt a rendes emberek teszik. Nem a cigányokkal keletkezett a probléma, hanem a modern korban és a még nem modern korban élő vagy a modern korba diszfunkcionálisan beilleszkedett csoportok között van különbség.

Eddig Kövért saját logikája alapján bíráltam, de ha a tényeket nézzük, akkor azt látni, hogy a bűnözők között nagyobb ugyan a cigányok aránya a magyarokénál, de mellettük a többség nem bűnöző, normálisan – szegényként, középosztályiként vagy gazdagon – él, vagyonát, fizetését, jövedelmét ugyanannyira tisztességesen vagy tisztességtelenül szerezte, mint a saját társadalmi rétegükbe tartozó magyarok.

(Folytatás a 6. oldalon)

A kényszeres új kultúráját követően

Bálind István képeiről

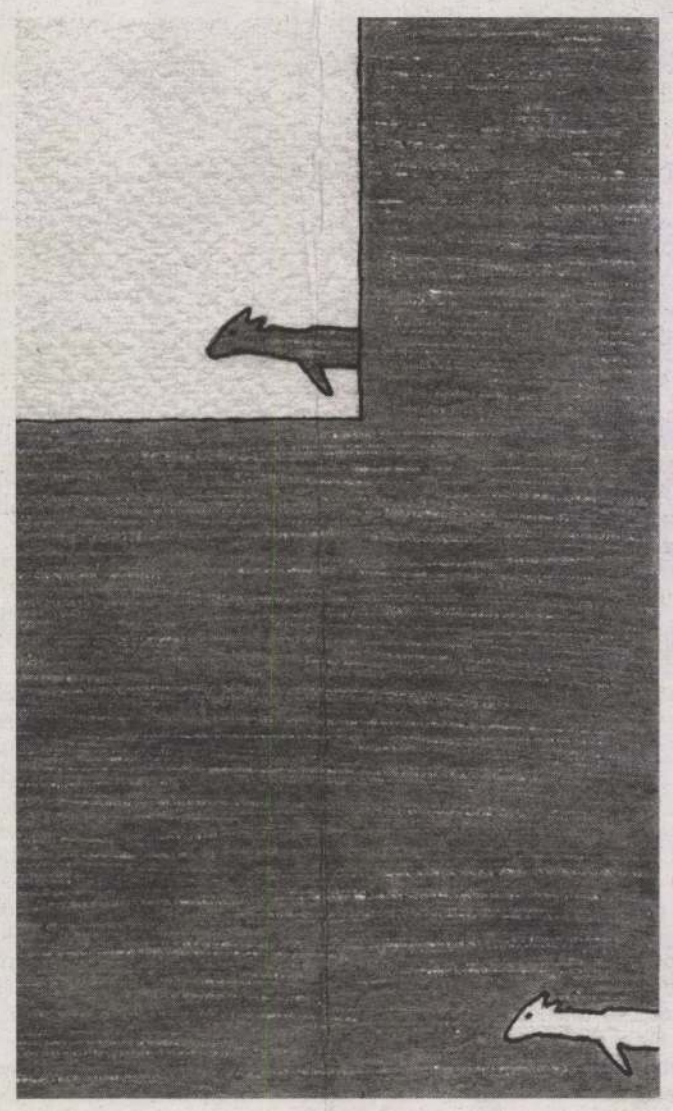

„A művészet átitatja a hétköznapokat – írta közel tíz évvel ezelőtt Hannes Böhringer. – *Mindenütt jelen van, az utcákon, a bankokban, a kórházakban, a pályaudvarokon, a lakásunkban. Ha a művészet nem tud új, feltáratlan területekre kitörni, akkor a tudományhoz hasonlóan kénytelen lesz mellékhatásaival, káros következményeinek korlátozásával számot vetni."* Nemrégiben pedig Jochen Gerz német képzőművész hívta fel arra a figyelmet, hogy *„magában a produkcióban is egyre inkább centrálissá válik annak tekintetbe vétele, hogy mi legyen a produktummal. Ez nem a termék alakításáról és funkcionalitásáról, az esztétikájáról való elgondolás, hanem annak gondja, hogy minden egyes produktum problémát jelent, méghozzá mint hulladékelhelyezési kérdés. Tele vagyunk."*

A megmaradó művek sokasága egy ideje maguknak a művészeknek is problémájává, a művészetnek pedig témájává vált. A XX. század utolsó negyedében, az új technikai médiumok természetének tanulmányozása mellett, a múlt médiumai és tárlóinak tartalma képezte a művészet kitüntetett tárgyát. Ez a legszélesebben a posztmodernizmusban, a századvég médiumtechnológiák megalapozta historizmusában mutatkozott meg. Az új médiumoknak köszönhetően nemcsak az európai, hanem szinte az összes kultúra hang-, kép- és szövegvilága könnyen hozzáférhetővé vált. Ez a szinte karnyújtásnyi közelség nem kis mértékben játszott közre abban, hogy a múlt kulturális készletei a jelen művészetének – félkész termékként kezelt – nyersanyagává váltak. A modern művészetet kezdettől fogva a múlt művészetének mozgósítása és kiaknázása jellemzi. A posztmodern folytatja és fokozza ezt az „újrahasznosítást": a múlt produktumainak reciklálását alkalmasint egészen közvetlenül – képek esetében szkennerrel, hangoknál mintavevővel – viszi végbe.

A posztmodern fősodra mentén számos művész közvetlenül a múlt médiumait, az archívumokat, a tárlókat és a tartalmaikat választotta vizsgálódásai tárgyául. Christian Boltanski, Arnold Dreyblatt, Forgács Péter és mások munkái nem utolsósorban az újdonság, a nóvum értékének átértékeléséről szólnak. Az újdonságnak a művészet üzemszerű működése révén szüntelenül gerjesztett „felhozatala", az új kreálását legmagasabb minőségnek hirdető értékrendszer az érzékek telítődésére vezetett: *„a kimondhatatlan szaturáltság* – írja Jochen Gerz –, *a túltelítettség jelenti a legnagyobb akadályát annak, hogy örüljünk az újnak. Hogy valamit újnak lássunk, ne csak valamivel többnek a hasonlóból."*

Az újjal való telítődés problémája nemcsak a művészi reflexiókban, hanem újabban már a produkcióban is megjelenik. Ennek legmarkánsabb megnyilvánulását Bálind István újabb munkái képezik, aki korábban kilenc példányban állította ki *Nő kutyával* című képét, újabban pedig – így az Erlin Galériában most látható kiállításán – ennek további származtatásait és fejleményeit – mindig több példányban, a megtévesztésig azonosan megfestve. Esetében mégsem a repetíció üres aktusáról van szó: *„Bálind a határhelyzetet keresi minden alkalommal"* – írja róla Tolnai Ottó, aki életművét régről és jól ismeri. Korábbi munkái kapcsán azt is megjegyzi róla, hogy *„mindig meglepően merészen lép előre"*. A „határhelyzet keresésére" ez esetben a művészet üzemszerűségének sajátos tapasztalata indította: Bálind egy beszélgetésben elmondja, hogy műve *„elkezdett önálló életet élni, lecsapott rá a média: látható volt a televízióban, belekerült a Balkonba, leközölte egy műsorfüzet, az Open című heti kulturális magazin, valamint a Budapest City Magazin..."*

Bálind lépése kétségtelenül merész: egyszerre teszi kockára művészetének változó- és megújulóképességét, továbbá képeinek értékét, illetve értékelését a művészet piacán. A variáció elvének feladása első látásra szakítást jelent nemcsak a modern, hanem a megelőző nyugat-európai művészeti hagyománnyal. Képeinek ismételt, változatlan formában való megfestése mégsem jelent valamiféle visszatérést a változatlanságot kultiváló keleti ikonfestészethez. Ez a példátlan lépés, paradox módon, mégis innovatív hatású: mintegy kinagyítja és felerősíti a variáció princípiumának fontosságát. Nem is csak Bálind képeinek nézői, hanem elsősorban önmaga számára. Újabb munkái, melyek mind a *Kutyás nő* „leszármazottai", egyre gazdagabban bontakoztatják ki a formák és színek, a két figura, valamint a vörös, a fekete és az arany relációit. Úgy tűnik, hogy az ismétlő megfestés feszültsége, a visszafogottságot kívánó ténykedés felfokozza a változatok lehetőségének számbavételét. *„Az innovációs művészeti rendszer elleni tiltakozás gesztusa"* így túlmegy a pusztán kritikai reakción, és alkotó, dinamikus erővé válik.

A festmények megtöbbszörözése mindemellett a figyelem – nemcsak művészi közegben egyre fontosabb – problémáját is tematizálja. Egy (új) festmény, légyen bármily revelatív, nagyszerű és átütő erejű, kevesebb eséllyel indul a figyelemért folyó, egyre élesebb versenyben, mint az a kép, amely egyszerre több mint fél tucat példányban függ egymás mellett. Egy ilyen különös képegyüttes láttán a futólagos figyelem is lelassul, fürkészővé és élessé válik. Meghökkenten keresni kezdi az eltéréseket, az esetlegesen felbukkanó finom különbségeket. Elkülönít és összevet. És ugyanannak többszöri feltűnése máris örvényt támasztott: magához vonta a szemet és kétkedővé tette a tekintetet. Miközben a megsokszorozott egy-kép mintázata a szokásosnál valamivel mélyebbre vésődött az emlékezetben. Ezért Bálind merész fellépése azzal a kultúrával szemben, mely *„folyton új dolgok kitalálására kényszerít"*, művészileg feltétlenül eredményes. A határhelyzet világosságosabban áll előttünk, nézői előtt.

Tillmann J. A.

„Egészséges személyiségek"

(Folytatás az 5. oldalról)

A média ennek megmutatásában torzító: érdekesebb számára a bűnöző roma vagy a híres csellós, mint egy átlagos cigány család, amely hol szociális segélyen él, hol legális munkabérből.

Ha a cigányság teljesen premodern állapotban lenne, akkor nem lenne oly sok cigányszerveződés, hiszen képtelenek lennének érdekeik demokratikus viszonyokra szabott artikulálására. Még ha néhány esetben valószínűleg igaz is az, hogy csak az állami támogatás megszerzéséért szerveződnek e csoportok, az is csak azt bizonyítja, hogy Kövérnek nincs igaza. Miközben időnként nyomára is bukkanunk vérségi alapon összetartó csoportoknak, a cigányok szervezetei általában nem törzsi, nemzetségi alapon szerveződnek. A pénzért való szervezetalapítás trükkje pedig inkább a modern korra jellemző, civil szerveződésre képes csoportok sajátja – a demokráciára való érettségük semmivel sem kisebb, mint a jól felfogott üzleti érdekeiért politikusokat reptető és alapítványt gründoló nem cigány üzletemberé, amire ugyancsak van példa manapság. Egy „beilleszthetetlen" csoport nem lenne képes leleményesen elevickélni közöttünk, hiszen a társadalmi együttélés sosem olyan egyszerű, hogy az élősködő csoport kimazsolázza a neki tetsző lehetőségeket, majd egyébként éli tovább autochton kultúráját. Ehhez nagyon erősen szervezett csoport és öntudat kell – ész, pénz, önálló vállalkozások, aktív társadalmi jelenlét, amely az adott népen belül eszes, képzett réteget igényel; hol vannak ettől a hazai cigányok?

A Kövér felfestette kép másik problémája, hogy a tisztességes család és a romák egy gondolatmenetben való megemlítése probléma nélkülinek mutatja a másik oldalt, a nem cigányokat. Még ha a többnejűség lenne is jellemző a cigányok között (mint ahogy nem), annál vajon tisztességesebb-e az egy feleség–egy szerető magyarországi modellje (melynek több, sajátos változata ismert), s amely aligha nevezhető a Kövér által elérendőnek nevezett tisztességességet elterjesztő mintának.

A tisztességesség címkéje nem vet számot azzal, hogy a nem cigányok normáiba „beilleszthető" emberek közössége legalább annyi öngyilkos tendenciát halmozott fel, amelyek önmagukban is elégségesek egy „tisztességes" világ szétrombolásához (leszámítva, hogy e rémképek sosem vetnek számot a pozitív tendenciákkal, de ez most nem tartozik ide). A kábítószer fogyasztásának tömegessé válása nem a szegénység betegsége, hanem a középosztályosodásnak és a relatív vagy abszolút jólétnek a következménye. A diszkódrogokba belerévülő fiatalok többsége nem a cigányok közül kerül ki, akiket egyelőre jótékonyan óv ettől a bajtól, hogy sokszor nem engedik be őket a nem cigányok látogatta diszkókba, vagy hogy sokuknak nincs is pénze diszkódrogokra. A kábítószerfogyasztás rohamos terjedése sokkal több kárt okozhat – vagy ne legyünk ennyire pesszimisták –, mélyebben átformálhatja a munkaképes korosztályok egészségi állapotát, jóval nagyobb mértékben megnövelheti az egészségügyi ellátás rájuk fordítandó költségeit, mint a cigányok vagy a nem tisztességes körülményeket biztosítók „beilleszthetetlensége".

Kövér pesszimizmusa implicit módon saját kormánya politikája vereségének beismerését is felveti. Minek erőltetni a családpolitikát, ha a cigányok úgyis lekörözik majd a magyarokat a szaporodásban? S ha ezen a kormány családbarát politikája sem képes változtatni, akkor minek erre milliárdokat költeni ahelyett, hogy hasznosabb dolgokra fizetnék ki az erre fordítandó pénzt? S ha így van, akkor milyen alapon nevezi sikeresnek a kormány családpolitikáját a Fidesz-vezérkar?

A Kövér kijelentéseitől megrettenő cigányoknak és liberálisoknak nincs mitől félni, ugyanis ha Kövérnek igaza lesz, akkor éppen a politika logikája teszi lehetetlenné ezt a retorikát: majdan a társadalom egyharmadát vagy akár felét is alkotó cigányság nélkülözhetetlen lesz egy nagy párt számára, valószínűleg szavazati arányuk megnövekedése biztosítaná érzékenységük figyelembevételét.

Vita az Országgyűlésben

(részletek hozzászólásokból)

Magyar Országgyűlés, 2001. március 27.

ELNÖK: Ugyancsak napirend előtti felszólalásra jelentkezett ifj. Hegedűs Loránt frakcióvezető-helyettes úr, a MIÉP képviselője, „A zámolyi romák strasbourgi kalandozása" címmel. Megadom a szót.

IFJ. HEGEDŰS LORÁNT (MIÉP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! „Betyár urai így nevelték, / Nem rug vissza, csak búsan átkoz / S ki egyszer rugott a magyarba, / Szinte kedvet kap a rugáshoz." – Adynak a múlt század eleji váteszi látását véresen igazolták a XX. században a Kun–Stromfeld–Szamuely-, Rákosi–Gerő–Farkas-vörös-trojkák, az Andrássy út 60. bosszút lihegő verőlegényei, a székely fiúkat lefejező Maniu-gárdisták, a bácskai 40 ezer magyart horrorisztikus eszközökkel lemészárló csetnikek, a 40 ezer kárpátaljai és 100 ezer csonkaországi magyart halálra adó malenykij robotok.

Ennyi rúgás után nem érhette váratlanul a nemzetet, hogy 40 ultraliberális, úgynevezett értelmiségi – mintegy kedvet kapva a rúgáshoz – egy csákvári magyar fiatalembert vélhetően halálra rugdosó és ütlegelő csoport befogadásáért nyilvánított köszönetet a francia nemzetnek és a francia miniszterelnöknek. Hazaárulóknak csak azért nem nevezhetjük őket, mert soha nem azonosultak egy lélekrezdülésnyire sem a magyar néppel, annak sorsával, történelmével, kultúrájával, életével. Ki kell mondanunk, hogy személyükben egy kisebbségtöredék az ország legnagyobb lélekszámú stigmatizált kisebbségét kívánja maga elé állítani, ha kell, túszul ejteni, hogy legalantasabb magyarellenes ösztöneit kiélhesse; izraeli bajtársait felhasználva, a Magyar Köztársaság alkotmányát durván megsértve etnikai, faji jellegű uszítást visz végbe.

Spiró György írta még a kommunista diktatúra bukása előtt a mélymagyarról: „Ó, ha újra sercegve szívhatnák a vért!" Hát itt vannak a Németh László „hígmagyar" kategóriájába sem sorolható vérszívók, akik a nemzet testén élősködő piócaként a csákvári magyar fiatalember vérén hízlalják az egyenlő bánásmód csúszó-mászó mázával bevont magyarellenes diszkriminációjukat.

Az, hogy a Magyar Köztársaság igazságügy-miniszterének kiadatási kérelmével szemben a Francia Köztársaság menekültként ismer el vélhetően köztörvényes bűnözőket, szégyen az úgymond „szabadság, egyenlőség, testvériség!" hazájára nézve. Az viszont még nagyobb szégyen, hogy a Magyar Köztársaság Országgyűlésének emberi jogi bizottsága mindennek alapján a múlt héten egyáltalán napirendre vette azt az SZDSZ-es kezdeményezést, hogy vitassa meg a Kaltenbach-féle etnikai-nemzetiségi antidiszkriminációs javaslatot. A tervezet a bizonyítási teher megfordításával folyamatos vérvád fenntartását kívánja elérni a többségi magyarsággal szemben, azaz bizonyítsa a megvádolt, hogy nem diszkriminált, a közvetett diszkrimináció megfoghatatlan fogalmával pedig – miként a vaksötét szobában a koromfekete macskát megtaláló totalitárius paranoia – megtalálná a diszkriminációt ott is, ahol nincs. Mindezen nem elhanyagolható erőfeszítésének sikeréért a magyart bennszülött sorsba süllyesztő idegenség a magyar adófizetők pénzén szúrópróbát végző hivatásos spiclihálózatot tartana fenn. (...)

ELNÖK: Megkérdezem, a kormány nevében kíván-e valaki felszólalni. Megadom a szót Hende Csaba államtitkár úrnak. *(Dr. Kis Zoltán: – Dicsérd meg!)*

DR. HENDE CSABA igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Értetlenül állunk a francia menekültügyi hatóság döntése előtt. *(Dr. Szent-Iványi István közbeszól. – Keller László: És a megszólalás előtt nem?! – Varga Mihály: Meghallgatunk téged is, Laci!)* Meghallgatom a képviselő urat, hogyha fel kíván szólalni ebben az ügyben, nagyon szeretném, ha a Szocialista Párt végre megszólalna ebben a dologban. *(Varga Mihály: Úgy van! – Közbeszólások az MSZP soraiból.)*

Engedjék meg, hogy egyetlen történetet meséljek el, ez Lakatos Melinda és gyermekeinek története. *(Dr. Veres János: Mellébeszélés! – Dr. Kóródi Mária: Ez az összjáték a MIÉP-pel!)* Ez a hölgy három gyermekével együtt tavaly nyáron távozott Strasbourgba, idén február 20-án három beteg gyermekével hazatért Zámolyra *(Közbeszólások az SZDSZ soraiból)*, elmondása szerint – ezt mindnyájan láthatták a televízióban – azért, mert Strasbourgban tolmács hiányában nem tudott megfelelő orvosi ellátást kapni. Az a zámolyi község, az a zámolyi községvezetés, amelyről azt állítják, hogy idegengyűlölő meg raszszista, azonnal intézkedett, hogy a gyerekek – tb-kártya és minden formaság nélkül – haladéktalanul megkapják a szükséges orvosi ellátást, a gyógyszereket, hogy haladéktalanul óvodába tudjanak menni, és, röstelkedve vallom be, hogy én személyesen voltam az, aki a Máltai Szeretetszolgálat útján gyermekruhákat, babakocsit, gyermekágyat és tűzhelyet, egy sparherdet szereztem a családnak. *(Dr. Kóródi Mária: Sparheltet? A lomtalanításnál?!)* (...)

A Szociális és Családügyi Minisztérium azonnal gyorssegélyt utalt ki a családnak, és ugyanezt tette a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány is. A közalapítvány elnöke 50 ezer forintos gyorssegélyét a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal főosztályvezetője személyesen vitte le Lakatos Melindának, aztán beültette őt a hivatali autóba, elvitte a székesfehérvári Tescóba, ahol bevásároltak pelenkát, mosószert és élelmiszert – azóta is gyötör a kétség, hogy vajon jogszabályszerű volt-e *(Dr. Kis Zoltán: Nem, sajnos nem!)*, hogy egy állami gépkocsival elvittük bevásárolni. *(Közbeszólások az MSZP és az SZDSZ soraiból: Nem! Nem ez a megoldás!)* De nyilván ez is a magyar állami szervek által kifejtett üldözés egyik pregnáns megnyilvánulása. *(Dr. Kis Zoltán: Az!)* (...)

beleveinn a jelen válogatásba. (Europa, 153 old.; 180 Ft.)

jaul szolgáini „remtörténelmi" Ilmeknek nálunk (valószínűleg sehol nem is szol-

vább olyan lendülettel, ahogyan elindult. Hanem belép a történetbe Graziano, a

rímjei csikorognak és hogy a halku negy-soros ... (Kriterion, 83 old., 58 Ft.)

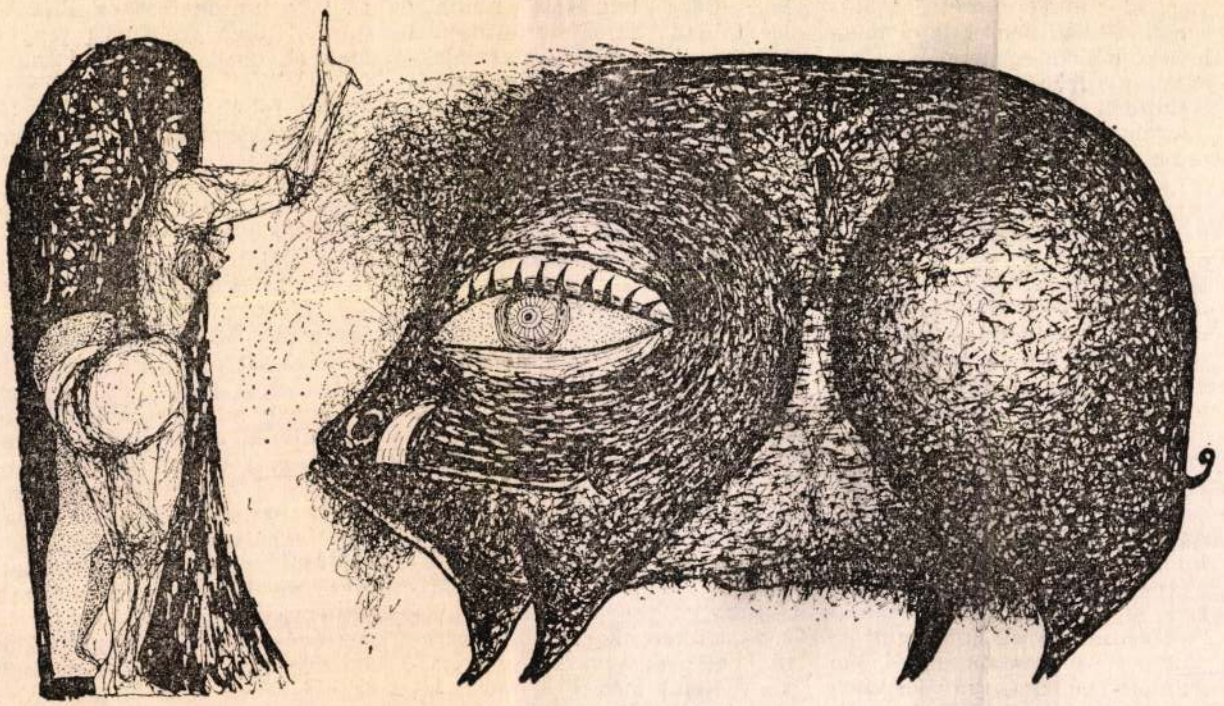

Korányi Gábor: A Démon

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem az Élet és Irodalom című lapot ..... példányban az alábbi címre:

Címe (város, község, kerület): .....

(utca, tér, ltp.): .....

(irányítószám): .....

Az előfizetés díja

negyed évre: 300 Ft

fél évre: 600 Ft

egy évre: 1200 Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül, az alábbi címre kérjük feladni:

Vidékre:
Postahivatal, helyben
Budapestre:
Budapest, Postaigazgatóság, hírlaposztály
Bp. Pf. 4. 1360.

BALIUD utcán fenti

SEBŐK ZOLTÁN:

Rongyképek

Amikor legutóbbi Bálind István, vajdasági képzőművész műtermében jártam, Baudelaire híres megjegyzése jutott eszembe, mely szerint a modern művész a guberálókhoz hasonlatos. Bálindot ugyanis, különösen újabb munkái alapján, magam is egyfajta guberáló alkotónak látom, de nem egészen a baudelaire-i értelemben. Míg a nagy francia költő a művésztől azt várta el, hogy az Ipar Istennőjének állkapcsai közül csenje el, gyűjtse össze, mentse meg hasznosságuktól a dolgokat, addig Bálind legszívesebben a saját műtermének hulladékai között turkál. Rájött például, hogy a szemeteskosárból akár azokat a maszatos vászondarabkákat is érdemes kimenteni, melyekbe festés közben az ecsetet szokta törülgetni. Ezek ugyanis, ha az ember szépen kivasalja őket, adott esetben már eleve izgalmas fakturájú, megejtően szép tachista képek is lehetnek: véletlenszerű képek, talált képek, melyekből éppúgy hiányzik bármiféle szándék, ahogy mondjuk, a málló falfelületek vagy a gomolygó felhők látványából is.

Az efféle véletlenszerű alakzatok szemlélése bizonyára nem haszontalan szórakozás: már Leonardo is azt ajánlotta festőtársainak, hogy fordítsanak külön figyelmet a felhők látványára, a háború utáni informel festészet sok tekintetben épp a málló falfelületek csodálatos faktúrájával kelt versenyre, és hogy a lényegre térjek: 1952-ből fennmaradt egy megdöbbentő fotó, melyen felhők láthatók, amint épp Krisztus-portrévá állnak össze.

A szemeteskosárból előkotort vászondarabkáktól lényegében Bálind is hasonló csodát remél: lesi-várja, hogy a véletlenszerű foltok és maszatok valami formát nyerjenek, valami tájra, vagy még inkább arcra hasonlítsanak. Persze nem valami meglevőre, hanem egy épp képződő, egészen újra, soha nem látottra. S közben ő nem avatkozik be durván: nem erőltet katonás rendet a káoszra, hanem pusztán segít annak, hogy mintegy magától organizálódjon, anélkül, hogy elveszítené eredendő vizuális gazdagságát. Más szóval, ha a festészetet a teremtés analógiájára fogjuk fel, Bálindot alázatos teremtőnek kell látnunk, aki kellő tapintattal viszonyul egy mindennél magasabb rendű hatalomhoz, az isteni véletlenhez.

Hogy e visszafogott munkamódszer máris milyen nagyszerű eredményeket hozott, az a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóházának pincéjében látható, *Rongyképek* című kiállításán mérhető le. Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy az ambientus ideálisnak bizonyult a munkák prezentálására: nem pusztán bemutatásra kerültek benne, hanem rendkívül izgalmas dialógus alakult ki köztük és a börtöncellára, vagy még inkább kínzókamrára emlékeztető helyiség vizuális-hangulati adottságai között. Az ősrégi pincefalak érdes felületein mintegy lecsorognak az emberformájúvá összevarrt, összeragasztott alakzatok, a magmatikusan fodrozódó, jócskán megkínzott nonfiguratív felületek pedig — mivel soha nincsenek bekeretezve — szinte rákényszerítik ritmusukat az egész környezetre. Vagy épp fordítva: a felfüggesztett, térbe lógatott, pergamenszerű képsíkok esetenként úgy hatnak, mintha a kínzókamra kőfaláról vakarták volna le őket, tehát még őriznek valamit eredeti közegük érdességéből, mi több, talán még anyagából is. Igen, mert Bálind rendszerint annyira megdolgozza térbe lógatott felületeit, hogy azok tulajdonképpeni anyaga és az összetartó varratok-ragasztások szinte nyomtalanul eltűnnek. De nem véglegesen. Hiszen a varrat azután rajzos-figuratív ciklusában immár szuverén grafikai jelként, hol dekoratív, hol pedig expresszív vonalként jelenik meg újra, s nyer kitüntetett szerepet. E vásznait épp azáltal teszi „rongyossá", hogy többek között varrógéppel „rajzol" rájuk, pontosabban beléjük.

A kiállítótérben, mint ahogy az egy kínzókamrához illik is, meglehetősen szegényes fényviszonyok uralkodnak: a munkák jelentős része többek között amiatt folyik egybe környezetével, mert csupán szórt fényt kap, azt is keveset. Ebben a sejtelmes félhomályban Bálind hófehér drapériából külön kis kuckót, már-már azt mondhatjuk, szentélyt alakított ki. Belehelyezett egy festményt, s ezúttal az egészet férfiasan megvilágította. A festmény felületének ritmikus hullámzását csupán végsőkig visszafogott színakkordok kísérik ugyan, mégis valami hasonlót érzékelünk a kép előtt, mint amit egyes régi ikonok határozott, tiszta kolorja láttán tapasztalunk: mintha a fényforrás valahol a háttérben lenne, tehát a kép mintegy az arcunkba világít. Más szóval, akárha mi magunk lennénk egy szakrális projekció vetítővásznai, s benyomásunkon annak tudata sem változtat, hogy az egész manipuláció hordozója a világ legprofánabb anyaga, a szemeteskosárból előszedett rongy.

Pallós

építész

A budai Szépmüvészeti Társaság épitőmüvészeti kiállitásának dijkiosztó bizottsága odaitélte a bronzérmet.

Magyarság
1935.I.17.

MDK

Bálint, eperjesi kőfaragó

1561-ben Kassán házat épit.

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek. Renaissance korszak. MMÉE Közl. 1904 évf. 80.l. 28 kötet, 3. füz.

Bálint épitész-tanár

Épületterve az állami iparoktatási intézetek tanárainak kiáll.-án.

M.934.VI.3.

Bálint (Valentin) festő K

1530. Lőcse

Perner (Kristóf) császári hadvezér sirdiszítéset készítette

Henszlmann J.

Lőcsének régiségei

Bp. 1878. XIV. l.

MDK

Bálint, ép.mester
Kassán

1590-ben házasodik.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek. Renaissance korszak. MMEE Közl. 1904 évf. So.1. 28. kötet, 3. füz.

MDK

Bálint és Sándory építész

Bp. városépitési problémái. Vállalkozók Lapja, 1933. nov. 16.

MDK

Bálint, ép.

Sándory-val együtt tervezte :

Filmszinház nézőtere. Pasztel. Rajz.
Ötszobás csal. lakóház. "

Bp.Mücs.-OMKT. -Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir. Vall
éa Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 8.1.

Bálint, épitész

az egyforma megosztással kitüzött dijak egyikét elnyerte.

A Pesti Magy. Keresk. Bank tervpályázata. Vállalkozók Közlönye. 1905 okt. 25.

M.D.K.

Bálint

Tréfát illusztráló rajzát hozza a lap.

Szinház és Divat, Bp. 1922. május 18. VII. évf.
2o. sz. lo. lap

M.D.K.

Bálint

F.J.: "Kerényi Gabi három kérője" c. tréfás irását illusztrálta négy rajzzal.

Tréfás rajza szöveg illusztrálására.

Szinház és Divat, Bp. 1919. febr. 2. IV. évf. 5. sz. 7-9. 13. lap

M.D.K.

Bálint

Két karikaturáját és egy rajzát hozza a lap Környei Béla operaénekesről.
A rajzot "Környei Bélát kirabolták" c. beszámoló illusztrálására készitette .

Szinház és Divat, Bp. 1919. jan. 26. IV. évf. 4. sz. 13-14. lap

M.D.K.

Bálint

"Hogyan javultam meg - Pufi önvallomása" cimmel közölt beszámolót illusztrálta három rajzzal. Közülük az egyik a müvészről készült karikatura.

Két divatrajzát hozza a lap.

A „Szinház és Divat hangverseny irodája" c. beszámolóhoz készitett rajzokat. Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp. 1919. jan. 19. IV. évf. 3. sz. 13-15. 25. és 33. lapokon

M.D.K.

Bálint

"A siker titka" c. közl.-hez készitett fejrajzot.
Hat rajz. Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1919. jan. 12. IV. évf. 2. sz. 13. lap

M.D.K.

Bálint

"Elite moziszinésznőink önmagukról" c. közlemény fejrajzát készitette.

Szinház és Divat, Bp. 1919. jan. 5. IV. évf. 1. sz. 24. lap

M.D.K.

Bálint

"A Hét Mozikrónikája" c. rovat fejrajzát készitette.

Szinház és Divat, Bp. 1918. dec. 8. III. évf. 48. sz. 23. lap

M.D.K.

Bálint

magyar istván:/igy irja kisbetüvel a nevét/ "Följelentés Pécsi Blanka ellen" c. tréfás irását illusztrálta a müvész négy rajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. febr. 16. IV. évf. 7. sz. 17-19. lap

M.D.K.

Bálint

F.J.: "Simony Mária rózsái" c. -a művésznőről szóló-beszámolót illusztrálta öt rajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. febr. 9. IV. évf. 6. sz. 17-18. lap

M.D.K.

Bálint

"Találkozás" c. irást illusztrálta három rajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. febr. 23. IV. évf. 8. sz. 9-lo. lap

M.D.K.

Bálint,

F.J.: "Az ártatlan lenkei" c. tréfás irást illusztrálta négy rajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. márc. 2. IV. évf. 9.sz. 15-17. lap

M.D.K.

Bálint

F.J.-Ferenczy Károly uj ruhája" c. tréfás irást illusztrálta öt rajzzal.

"Szépségápolás" c. rovat fejrajzát készitette.

Szinház és Divat, Bp. 1919 márc. 9. IV. évf. 1o. sz. 17-19. 4o. lap

M.D.K.

Bálint

Ujhelyi Nándorról készitett karikatu-
rát, aki az„1.000.000.000" szerzője.
Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1919. dec. 14. IV. évf.
44. sz. 8. lap

M.D.K.

Bálint

Az "Állomásfőnök" diszlete a Madách Szinházban" cimmel rajz.
Repr.

Zách Felicián: "Pesti levél" c. beszámolóját illusztrálta fejrajzzal.

Az "1794" diszlete a Madách Szinházban. Rajz.
Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1919. dec. 7. IV. évf. 43. sz. 4,6,8, lap

M.D.K.

Bálint

Pierrot: "A hatvanéves Duse" cimü megemlékezést illusztrálta fejrajzzal.

Szinház és Divat, Bp. 1919. okt. 12. IV.évf. 35. sz. 17. lap

M.D.K.

Bálint

"Szerkesztői üzenetek" c. rovat fejrajzát készítette.

Szinház és Divat, Bp. 1919. okt. 4. IV. évf. 34. sz. 35. lap

M.D.K.

Bálint

Rajza a "Terike" c. darab első felvonásának diszletéről.
Repr.

Pánczél Lajos: "Bucsu a Mascotte-tól" c. irását illusztrálta.

Rajza a "Terike" c, darab másdik felvonásának diszletéről.
Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1919. szept. 27. IV. évf. 33. sz. 7, 13, 19. lap

MDK

Bálint műépítész

Ő és fivére tervezték a VIII. ker. Köztemető út 21/23. sz. alatti háromemeletes bérházat. Az épület 1910. augusztus 1-én vált lakhatóvá.

Dr. Siáó Zoltán: Budapest fővárros lakásügyi intézményei. Városi Szemle, Bp. 1912. V. évf. 726. l.

M.D.K.

Bálint

Rajz- a "Szinházi Képrejtvény"-hez.

Szinházi Élet. Bp. 1915. okt. 10-17. IV. évf. 6. sz. 23. l.

M.D.K.

Bálint

Rajz-illusztrációk "A háziszerző sikere" c. tréfához.

- - -

Rajz- " "Jószivü palác" c. tréfához.

- - -

" " A "Mozi krónika" c. rovathoz, melynek cimrajzát is Bálint készíti minden lapban.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1915. okt. 10-17. IV. évf. 6. sz. 12. l. 17. lap. 19. l.

Bálint

Az Erzsébet emlékmü pályázatra beérkezett pályamüveket bemutatja a lap. Közli a dijnyertes müvészek nevét, valamint hozza azokat a pályamüveket is, melyek nem kaptak dijat:

I. dijasok: **Bálint** és Jámbor

II. dijasok: Ray Rezső, Lux Kálmán, Dr. Éber László

Dijat nem nyert pályamüvek: Vermes József és Kaszab Miklós,

Tőry Emil és Pogány Móric. Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. febr. 20. II. évf. 8. sz. 270-271. lap.

Budapest

~ashegy, családiház , Bálint

Tér és Forma, 1935 VIII. 374

Bálint festő Bártfán,

1497.

Archaeologia: Értesítő

1915., 113–114.

Divald Kornél: A bártfai szt. Egyed templom.

Bálint — /?/ grafikus

Ipermüvészet 1895-ben 101.

M.D.K.

Bálint

Rajz-repr.

- - -

Rajz-illusztráció "A két igazgató" c. tréfához.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1915. szept. 5-12. IV. évf. 1. sz. 9. l.
1915. okt. 10-17. IV. évf. 6. sz. 11. lap.

M.D.K.

Bálint

Az 1913-as évfolyamban szereplő "M o z i Krónika" c. rovat azonos cimrajza az 1914-es évfolyamban is folytatódik.

Szinházi Élet. Bp. 1914. jan. 4.-11. III. évf. 1. sz. 23. l.

BÁLINT, szabó

Kőszegi kalmárszámadás 1592/93
Ittem % jütt följ also lenduaj szabo Balindnak Vet
en tülem kit En neki attam az En posztombolj pro
R 62 d 50 281.old

HORVÁTH FERENC: Népesség-és gazdaságtörténeti adatok
a XVI.századból 273.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 2.szám, Szombathely 1969

BÁLINT, varga

Kőszegi kalmárszámadás 1592/93
Ittem Vettem Körmendre adataot Ennekem Zambo Ferencz
varga Balindnak Mezre a 30 d- 282.old

HORVÁTH FERENC: Népesség-és gazdaságtörténeti adatok
a XVI.századból. 273.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 19691. 2.szám, Szombathely

Bálint „Kép Farajó"

1512-ben Pesten tünik fel

Gerevich L.:Budapest müvészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig
Budapest története II.
Bp.Főv.Tanács 1973.

318.old.

M.D.K.

Bálint

"Krónika" c. rovat fejrajzát készitette és illusztrálta

Szinházi Élet. Bp. 1913. okt. 18-25. II.évf 34. sz. 17. lap

MDK

Bálint iparművész, épitész

Bálint és Sándori: A Klein M. Henrik ezüst-
árúgyár pavillonja a Bpesti Nemzetk. Vásá-
ron.

Képzőművészet, 1933. 156.l. Képpel.

MDK

Bálint műépitész

Családi lakóház a Hermina uton.
Tervezték: Bálint és Sándori műépitészek.
Repr.

Épitőmunka, 1934. 3.sz. 58.l.

MDK

Bálint

Szinkör épitès Kolozsvárott.

Vállalk. Közl. 1909. jul. 14.

Bálint

MDK

A szabadságharc-szobor

Vállalkozók Közlönye 19e7, jun. 19.

MDK

Bálint,

16.sz. Épitészi rész :1500 K. /Iv.csop./

Az oszlopcsarnokok tisztán dekorativ hatásuak.
nincs feljutás hozzájuk.
DE Hauszmann, Kertész, Kosztolányi és Spiegel
az architektura stilus-tisztaságát kiemelik.

Hermann-Okmann: A pályázat eldöntése. Erzsébet-emlékmü. - Magyar Iparmüvészet. 1916 258-262.l.

MDK

Bálint építész

Bp. városépitési problémái. Vállalkozók Lapja, 1933. nov. 16.

Bálint mester

üveges MDK

1487-1490 között közreműködött Estei Hippolit pusztamaróti vadászkastélya épitésénél.

Zolnay László: Esztergomi érsekek palotái a középkorban.
Művészettörténeti Tanulmányok. Bp. 1961. 201-228. l.

M.D.K.

Bálint

Cimrajz, Mozi krónika c. rovathoz

\- - -

" „A Szinházi Élet kabaréja" c. rovathoz.

- - -

Szinházi Élet, Bp. 1913. nov. 2-9. II. évf. 36. sz. 16. l.
1913. nov. 16-23. II. évf. 38. sz. 20. l.

M.D.K.

Bálint

A párisi kiállitás magyar iparmüvészeti osztály installációja

Társtervező: Jámbor

A világ iparmüvészete Párisban. 1900. Szerk: Fittler Kam
és Györgyi Kálmán
Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
Klny. Magyar Iparmüvészet 190o évi folyamából

7.1.

A világ iparmüvészete Párisban. 1900. Szerk;Fittler Kar
és Györgyi Kálmán
Györgyi Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
Klny. Magyar Iparmüvészet 190o évi folyamából

MDK

Bálint építész

Magánépitési...engedély. Épitő Ipar, 1909. dec. 26. 498. o.

MDK

Bálint és Jámbor épitészek

Pa, 183, 184, 186, 187, 188, 189, 19o, 191,
192, 193, 194 l.

EA.....ltsz. Gyűjtés h

Bálint

MDK

Filmszinház nézőtere, pasztell

Ötszobás családi lakóház, rajz

Műcsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Bálint és Jámbor

az Erzsébet emlékmü környékének rendezése

Müvészet XII évf. 1913 2o6-11.

ETI MÚZEUM
SA GYÖRGY ÚT 41
429-759

Tárgy:

Hiv. sz.:

Melléklet:

MDK

Bálint - Zala - Jámbor

Erzsébet kir-né emlékmü

Czakó E: A torinói kiáll. M.Iparm. 19o2.V.évf. 4.sz. 145-68.o.

i pályázatára benyujtott

e g y z é k e:

MDK

Bálint és Jámbor

Az Erzsébet emlékmü. Pesti Hirlap 1913. máj. 28.

MDK

Bálint és Jámbor

Sándor Ödön dr.: Vasbeton szinház Nagybányán.
Épitő Ipar 1910. 198.l. Képekkel.

MDK

Bálint és Jámbor

Magyar Épitőművészet 1909. 8-9. sz. 3,4,5.l.

MDK

Bálint építész

Negyven családiház. Vállalk. Lapja, 1933.aug.lo. 4.l.

MDK

építész

S: A parádi éttermi ép. tervpályázata. Vállalk. Lapja, 1933. aug. 10. 4.l.

Bálint diák

a gyulafehérvári nyomda harmadik nyomdásza volt. A kolozsvári sáfárpolgárok könyvébe 1630. ápr. 11-én jegyezték fel: „ezkezek Azszoniunk eo felge Thipograffusa, Balint a Deak Varadrul". Brandenburgi Katalin (aki akkor az országot kormányozta) rendelkezésére állott akkor a gyulafehérvári nyomda is – ennek személyzetéhez kellett tartozniu.

Adattár XVII. századi szellemi mozgalmak történetéhez. I. Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Herepei János cikkei. Bp.-Szeged, 1965. 627 l.

516. l.

M.D.K.

Bálint müépitész

Zala György szobrászmüvésszel és Jámbor müépitész társával együtt első dijat nyert az Erzsébet-szoborpályázatra beküldött pályamüvével, melynek repr.-ját hozza a lap. "Hónapról-hónapra" c. rovat.

Magyar Salon, Bp. 1903. juli. 39. kötet
1080-1085. lap

Bálint festő

a segesvári templom falképeinek valószínű mestere. Műveit 1484-es évszámmal jelezte.

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes /Minerva zsebkönyvek/

71. l.

M.D.K.

Bálint, kőműves mester

neve 1590-ben szerepel
Kassa város jegyzőkönyvében.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 80.old.

Bálint és Jaintor

Gerő Ödön: Magyar interiörök.
Az eparmüvész Bálint és
Jaintor ✓.

M. Iparmüvészet

1913. 177 l.

MDK

Bálint és Jámbor

Magyar Pályázatok. 1903. 12. sz. 7-8, 15.l.

MDK

Bálint és Jámbor és Zala

Az Erzsébet királynő szobor pályamüvei. Épitő Ipar 1902. 9. sz.

MDK

Bálint és Jámbor

A Munkásbetegsegélyző pénztár tervpályázata.
Magyar Épitőmüvészet 1907. 8. sz.

MDK

Bálint és Jámbor

Magyar Épitőművészet 19o7. 12. sz.

MDK

Bálint, Jámbor és Körösi Albert

Épitő Ipar 19oo. 259,271.l.

BÁLINT és JÁMBOR építészek

Lederer palota, VI;Bajza u. 42.

VÁCZI Piroska: Egy épülettipus a 19. századi Budapesten, palota és bérház egy épületben. = Pavilon 7 (1992) 71-73.ill.

BÁLINT és JÁMBOR épitészek

Debrecen, Kálvin tér, Püspöki bérház
1911

Polgári lakáskultura a századfordulón. Összeáll. és bev. Hanák Péter. Bp., 1992. 159-172.p. és ill.

Bálint és Jámbor építészek

SZIKSZAY Ágnes: A Ligeti-villa. = Heti Budapest,
II. évf. 19.sz. 1990 május 25. 14. p. ill.

Bp. XIV.ker. Stefánia ut 20.
Terv: Bálint és Jámbor
Tulajdonos: Ligeti Miklós szobrász majd Kisfaludi Stróbl
Zsigmond

DZIECKO URODZONE W 18 TYGODNIU CIĄŻY

Marcus Richardson urodził się 1.1.1972 r. w Cincinnati, Ohio, USA, dokładnie w 18 tygodniu ciąży, 20 tygodni po ostatniej miesiączce matki. (Ciąża trwa zazwyczaj 40 tygodni). Zdjęcie wykonano w 9 tygodni później. Widzimy na nim całkiem normalne dziecko.

Jako miarę człowieczeństwa nienarodzonych, niektóre kraje przyjmują „zdolność" do życia, czyli możliwość życia poza macicą. 30 lat temu tę „zdolność" przypisywano 30-tygodniowemu płodowi. Dziś już 20-tygodniowemu. Za 20 lat może 10- czy 12-tygodniowemu. Nasze możliwości utrzymania płodu przy życiu poza łonem matki zmieniają się. Dzieci się nie zmieniają. „Zdolność" do życia nie może być miarą człowieczeństwa, bo jest tylko miarą zdolności lekarzy, opieki pielęgniarskiej oraz wyposażenia szpitala, w którym dziecko przychodzi na świat.

MDK

Bálint

É 1903 289 1.

Bélint, kőfaragó

M.D.K.

Eperjesről, 1561-ben
Kassán házat épit.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1904. 38.köt. 80.old.

Bálint MDK

Munkások, elvtársak készüljetek, 1945

Gyermekhét, 1945

Magyar Nemzeti Galéria 1965. Politikai plakát

M.D.K.

Bálint (Valten, Valentin) festő

1506-tól három másik magyar festővel együtt „Ungar" mellérnevével szerepel Boroszlóban.

RadocsayDénes: A Középkori Magyarország faszobrai Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 96. old.

Bálint
festő

M.DK

Méltatás.

Frank János: Wanyek Tivadar
Művészet, 1965. április - 41 kop

Bálint MDK

Lőcsei festő, 15o7-ben a Krisztus teste testvérület tagjai közt fordul elő neve

/Irodalom 417.jegyzetben/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.143.l.

Bálint MDK

festő, 1496-ban Krisztina nevü feleségével és gyermekeivel a "Liber confraternitas S. Sancti de Urbe" társulatba iratkozott be.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei Bp.1955. 89.l.

Bálint

MDK

Ablakfestő ~~Pesti~~, neve 1497-ben szerepel Eperjesen. /Tóth S.: Sáros vármegye monográfiája. III.Bp. 1909-1912.72o-721./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei Bp.1955.88,2o3.l.

Bálint mester MDK

Radocsay szerint ő lehetett [illegible] az 1488-ban épült segesvári ev.hegyi temlom falképeinek a festője. [illegible] Stefanescu Kentlingernek tulajdonitotta a falképeket a Krisztus Pilátus előtti jelenet felirata alapján. Entz szóbeli közlése szerint Kentlinger a templomnak nem festője, hanem épitője volt.

Bálint mester 149o-ben Segesvár város polgármestere volt.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.2o5.l.

Bálint mester MDK

A segesvári ev.hegyi temlom falképeire vonatkozó értesitések és adatok. A falképek leirása és a falképekre vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.2o4-2o5.l.

Bálint mester MDK

A segesvári ev. hegyi templom falképeinek festőjéről csak annyi bizonyos, hogy ő volt a donator is. A segesvári polgári rend tekintélyes tagja, feleségével a diadaliv fölötti Veronika kendője mellett látható. Címerpajzsa felső mezőjében egy kar, kezében ecsettel, az alsó mezőben a szokásos művészcimer a három pajzsmezővel. A falkép készültének idejéből egy Mátyás nevü festő ismeretes a városban /lásd Mátyás festőt/.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.7o.l.

Bálint /Valtein Unger/ bécsi kőfaragó 14o3-14o4

Gentmagyművtr ~~Sxxx.~~ 12 l.

BÁLINT kőfarajó l. Unger Bálint.

Bálint (kőfarajó
magyarosított)

Beisben
1403-4.

l.
Unger Bálint

megirva

Bálint, ács

(Valentinus Alch)

1424.

Balthel 11. l.

l. Ács Bálint.

alatt.

ZALASZENTGROT

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

megirva

Bálint

ács (faber)

1436

Sörösbakonybéliapáts

487. l.

Neve anlitve abban az okmányban, mely 1436-máre 2-án kelt, s mellyel Pálóczi Mátyus nádor Pápai Györgyös Pálnak, valamint jobbágyainak Mihály béli apát ellen, ki Agyaglik pusztogatása miatt pöli oket, esküt itél oda.

Phoenix dactylifera

dadolya pálma.

Balint, önöntő

161?-ban a Miskolci Városi Jegyzőkönyvben említve: "Kanna jartho Balint háza". 248.old

Weiner Mihályné: Önedények Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 247.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VIII. 1969. Miskolc

M. D. K.

Bálint mester üvegesö.

Esztergomban az ablaküvegezési munkák készítője. 1487 – 1495 körött említik

1489 Havát kastély ablakok üvegezése

Voitgyar. 51. l. 59, 64.

MDK

Bálint mester, festő

1497-ben a szebeni Piac téren elkészitett épület zászlóiért 1 frt-ot kap. Az épületre cimert is fest.

259.o.

Entz Géza:Müvészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml 249-264.ő o.

H. D. K.

Bálint (Ötvös) ötvös

1569. Szatmár

~~Művért 1~~ Horváth Tibor Antal: Ismeretlen mesztári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. száza ban 179. l.

Művért. 1953. 1-2. sz

M. D. A.

Bálint (Eötves) ötvös

1569 Nagykér

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

M. D. K.

Bálint (Oetwoes) ötvös

1569. Nagybánya

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

megirva

Bálint

udvari ötvös Buda

1439-1444. sz. ~~XVI. sz.~~

C.

Tanulmányok Bp.

multjából. III. k.

Bp. 1934.

143. l.

Fogel mive citálva.

Genthon István: Egy

budai humanista arany-

cseszeje.

907). Kina. — Sitzender Hund, Ton. China.

náz nyomaival, fatalpon. A párizsi Potter-Palmer Kina. — Liegender Hund, rötlicher Ton, mit Spuren

törteidomu testén domboru virágos ágak. Kina, oftürkisstein, mit Relief. China, XVIII. Jh.

réteges üveg, fehér alapon szines ágakkal. Kina, angglas, mit Zweige. China, A. XIX. Jh.

n, almazöld mázzal, bordás testtel. Korai Ming. Seladon Porzellan, gerippt. China, XVI. Jh.

ázzal. Tang-korszak (618—907). Kina. — Männer-

AL, vizfestmény. Kina. — Kvanon mit betendem

l és jelenetekkel. India, XIX. sz. — Zwei grosse XIX. Jh.

rt diszitéssel. India. — Runde Ziertasse, Kupfer.

acéltsubával és kigyóbőr burkolatu markolattal, XIX. Jh. — Japanischer Säbel und Streitkolben.

Bálint ötvös

Budán

lásd 1439 – 1444 között

Fógel József dr. II –

Ulászló udvartartása.

Bpest, 1913.

98-l.

II. Ulászló számára dolgozott?

Lásd még András Bernát, zintan budai ötvösök.

~~[illegible]~~

sobb adat nincs

Citálva Engel munk

Nini, tán az óriás király

megírva

Bálint Körmöcbánya

özvö 1450.

a XV. században Körmöcbányán

L.

Lendrey-Lentiváryi

142. l.

b. Üveglárúk.

23. a. Csomba-Magyarország fesztiségei.

b. Fuszerfélék földrajzi elterjedése.

c. Zsirok olajok

24. a. Eszek Amerika. Unió.

b. Festékek.

25. a. Ópfoglalkozások, állattenyesztés. Délvidéke.

b. Elvézeti szerek. Kávé, tea.

26. a. Kina. ?

b. A bor.

27. a. Hazánk sőrlő és gyümölcs termelése. Erdőgazdasága.

27. Kén, kénsav.

28. a. Lengyelország.

Kakáó és tea földrajzi elterjedése.

megírva

Bálint festő

András festő veje

Sopron

l. Házi: Sopron tört.

II r. 4. k.

1454. 18. l.

Sopron város adót fizető polgárainak névjegyzéke

A kiállított művek eladását kizárólag Telepy Károly műtárnok közvetíti.

A műtárnok hivatalos szobája a termekben kifüggesztett és a tárgymutatóhoz csatolt tervrajzon pirossal van jelezve.

Az igazgatóság.

A *-gal jelölt művek a Tárgymutatóban sokszorosítva vannak.

megírva

Bálint
pénzverő

X 1461.-Kassa
L. -1465.
Szendrey-Szentiványi
142.1.

I. 9a II.10. 7a 13-ara 5a.20.

17 a A kereskedelem és közlekedés módjai.
len, kender és juta földrajzi elterjedése.
b. Bőrjavar, pármel, tolb.

18a. Oroszország
13. b. Sörgyártás
19. a. Elő Ázsia. Fontosabb fémek földrajzi elterjedése.
45 b. Malomipar. A m. szegenforg. A kipesti gyógyfürdők
20 a. ~~Belgium. A gyapot földrajzi elterjedése~~ jelentősége.
b. ~~Hal, szárnyas és tojás.~~ Árul esmiagolása.
21. a. A földmüvelés mint kulturfogalknas? Duvárdul
b. Nitrogén, salétrom, salétromsav.
22. a. Franciaország. Dohány lodító és izgató szerek
földrajzi elterjedése.

Bálint pénzverő

1465

l.

Wickkassaidom

32-l.

✓

Bálint penzverő

1461.

l

Wick Kassa tört

245. l.

temesvár ellen
Ötötsör Eger ellen.
Hatodszor Miksa hivta be
a törökoket
Heledszer Szigetvár ellen

megjova

Bálint

ágjuontó

1467 - 1468 Nagyszeben

L.

Szendrey - Szeletiványi

142. l.

CENTRUM

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

Bálint (Valton)

Nardcsiszár

XV. sz. - Kassa

adója 3 frt

l.

Arch. Ért.

1911. 383. l.

Kemény Lajos

Kassai csiszárok -

be a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
lyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
zdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
lasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!

rályért, Hazáért"

megírva

Bálint

ötvös 1478-1490.

a XV. század második felében Nagyszebenben.

L.

Szendrey - Szentiványi

142. l.

megirva

Bálint

festő

1478 – 1497 – ig Nagyszebenben

L.

Szendrey – Szentiványi

142. l.

Bálint Képíró

10. Bálint képíró (Velten Moler). 1478-tól 1490-ig szerepel neve a szebeni polgárok között, háza is van. De a kilencvenes években valószínűleg Segesvárra költözött, mert 1494-ben mint azoknak előljárója, ő hozza be az adót Szebenbe, lehet azonban, hogy csak mint kiküldött bizalmiember szerepelt. 1497-ben a város számára dolgozik, még pedig az új városház falára megfesti a város címerét, mely munkáért 1 forintot kapott (i. m. 43., 46., 72., 75., 96., 130., 176., 252., II.).

Gyárfás Tihamér: Adatok az erdélyi képirás történetéhez. Művészet 1911. 392. l.

Méltóságos

G e n t h o n I s t v á n dr.

egyetemi tanár Urnak

H.

IX., Rákos-u. 10. sz.
Müemlékek Országos Bizottsága.

Bálint festő

Nagyszeben

1497. a Ringen épült új
vasos házat díszíti, fegyve-
reket, zászlókat és egyebet
festett az épületre, és mun-
kájáért 1 fotot kapott.

Teutsch Herm

196. l.

219. l.

Én a latin szövegbeli
„arma civitati"-t, vasori címer-
nek értem.

megirva

Bálint fesl?

(Valentinus Kepyro)

Kolozsvár

1485. elott

l.

Balogh Erdélyiren

I. 142/56. l.

LEON. Csatártűz.

Bálint Kéjuró

(Valentinus Kepyro)

Oklevélben említve

Bal XV - XVI. szám

II. 559. l.

Bálint Kepyro

bázd

Valentinus Kepyro
alatt is.

Balogh Erdélyi ren

I. 142/56 l.

LLEMS JOSEPH.

TRIBOULET.

Bálint

építő

1485-86. Nagyszeben

L.

Szendrey-Szentiványi

142. l.

Bálint
építő

1485-86 Nagyszeben

L.

Szádeczky-Szentiványi

142. l.

megírva

Bálint

építő

1486. Bártfa

L.

Szendrey-Szentiványi-

142. l.

megisva

Bálint 1492

paizsmives

nicola

l. RIII

667, 670 l.

Velten schiltmacher

egy 1492. évi adójegyzék

ben

dékában is állott, hogy gyüjteményei-

irányú, értékes emlékeit. Így pl. a leg-

tandó kiállítás magyar osztályát, másrészt a New Yorkból kiinduló vándorkiállítást szervezi meg. Mindkét kiállítás központja a Nemzeti Szalon lesz. A pittsburgi kiállítás zsürije Saint-Gudens elnök és Lerolle, a pittsburgi kiállítás európai rendezője lesz. A vándorkiállítás anyagát pedig az amerikai művészek egyletének kiküldött zsürije fogja megbírálni és az egész kiállítást az amerikai művészegylet finanszirozza.

*

A TUDOMÁNYOS AKADÉMIA nagyhetének május 18-i összülésén *Gerevich* Tibor dr. emlékbeszédet tartott egykori tanárának és katedráján elődjének: *Pasteiner* Gyulának életéről és működéséről. Különös érdeklődést keltett Gerevich dr. megemlékezése azon harcról, amelyben a fiatal Pasteinernek *Kelety* Gusztávval kellett megküzdenie Munkácsy Mihály elismertetéséért, akit illetékeseink »maszatos modorban festő tehetségtelen« embernek tüntettek fel és még csak segélyezni sem akartak. Pasteiner, aki tatai porcellánosok leszármazottja volt, egy emberöltőn át nevelte a magyar műtörténészek fiatal

vészeinek (festők, szobrászok, építőművészek és iparművészek) első kiállítása. Most elsőízben sorakoztak fel az intézet ösztöndíjas művészei, hogy számot adjanak a magyar közönségnek arról az értékes és sokoldalú művészi munkáról, amely a Palazzo Falconieri műtermeiben Gerevich Tibor dr. vezetése mellett két esztendő óta folyik. Fiatal római művészgárdánk egy modern neo-klasszicista stílus szellemében mutatkozik itt be. *Aba-Novák* Vilmos és *Szőnyi* István a modern magyar piktura fiatal gárdájának élén lépkedő mesterek. Múzeális remekművekkel mutatkozik be *Pátzay* Pál szobrász is, aki Rómában tökéletes formatudásra tett szert a régi mesterek tanulmányozása révén. *Molnár* C. Pál ragyogó színeiben a trecento festőinek stílusát plántálta át nagy művészettel napjainkba. *Patkó*, *Medveczky*, *Vilt*, *Dex*, *Végh* Ilona, *Kusmik* Livia, *Pólya*, gaborjáni *Szabó* Kálmán, *Istókovits*, *Kontuly*, *Jálics*, *Farkas* András, *Erdey* Dezső és *Mikus* Sándor alkotásai további fejlődésről tanuskodnak.

*

megírva

Bálint 1495

ötös

a XV. század végén Pécsett

L.

Szendrey-Szentiványi

142. l.

Bálint mente

XV. sz.-i üvegsmalte.

Zsolnay László: Ünnep és hétköznap a középkori Budán Bp.1969.

97.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Bálint

A mentendrei mű vértelepen dolgozik

Hajduska János: Piktorváros, campingváros

Magyarország 1969 V. 18

Bálint

festő

M.D.K.

Méltatás.

Bolgár kalmár, 1 program és a megvalósítás kivétel egyag aug 28 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

megírva

Bálint 1496

erdélyi festő

lásd Valentinus

alatt is

Általában

lásd még a

Bálintokat

Valentinus.

alatt is

BERGMAN

Bálint, festő. 1496-ban Erdélyben működött.

Művészet. 1902. 434. l.

1496

Valentinus pictor

1496-ban Rómába
zarándokolt

irod

Balnanni 93. l.

Bálint alatt
veendő be.

70 es

Bálint

~~[illegible]~~ Laird

2

Thieme-Becker

II. 411. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Bálint, festő

BÁLINT FESTŐ. A „Liber confraternitatis. S Sancti de Urbe“ egyik adata arról tudósít, hogy Bálint festő Erdélyből Krisztina nevű feleségével és gyermekeivel 1496. június 6-án beiratkozott a nevezett társulatba. —39.

Művészet, 1902. 434. l.

HÁRSI

ON-TEMPLOM

GYSZÁZADOS
K ÜNNEPÉRE
ORSZÁGOS
GBIZÁSÁBÓL

ORNÉL

Bálint.

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum mostani kiállítása a múzeum 1969 évi új szerzeményeit mutatja be igen jó válogatásban.

P. Uj szerzemények Szentendrén

Népművelés 1970/2 45 old.

BÁLINT ÉS JÁMBOR épitészek

MAZSU János: Egy debreceni bérpalota és lakói a századelőn. = Hajdu Bihar Megyei Levéltári Évkönyv, XVII. 1990 66.p. skk.

terveik szerint készült a debreceni püspöki palota és bérház - épitéstört.

szerző nevét.

Budapest, 1987.szept.1.

A megbizást tudomásul vett

BÁLINT és JÁMBOR építenek

SZIKSZAY Ágnes: A Ligeti-villa. = Heti Budapest,
II. évf. 19.sz. 1890 május 25. 14. p. ill.

Bp. XIV.ker. Stefánia ut 20.
Terv: Bálint és Jámbor
Tulajdonos: Ligeti Miklós szobrász majd Kisfaludy Stróbl
Zsigmond

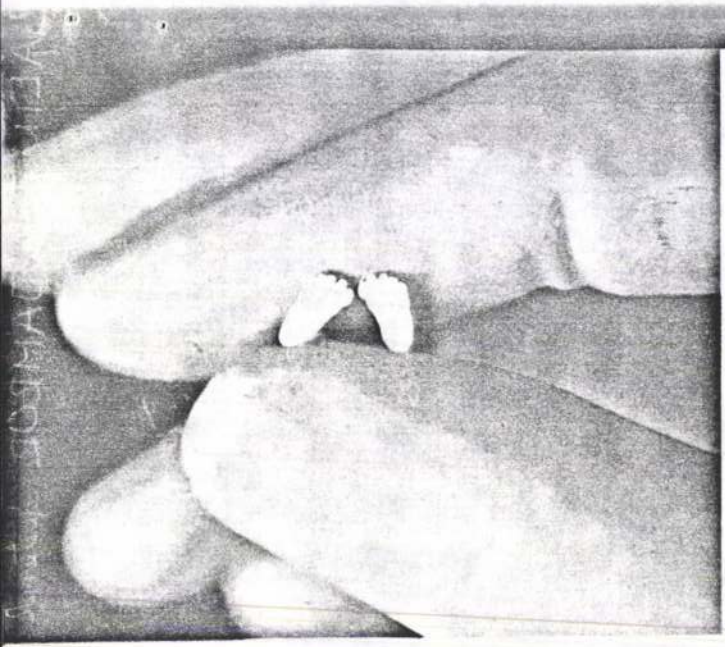

10-TYGODNIOWE LUDZKIE STOPY

Te doskonale ukształtowane ludzkie stopy wykazują, że w tym okresie małe ciałko dziecka jest całkowicie uformowane.

6 tygodni	— dziecko zaczyna szybciej się rozwijać
	— można zanotować elektroencefalografem aktywność jego mózgu
26 dni	— zaczyna bić serce
poczęcie	— jest początkiem życia ludzkiego, istnienia nowego bytu — całkowicie innego od bytu matki i ojca (inny układ chromosomów)
	— powstaje byt ludzki, mający 46 chromosomów, zdolny do zastąpienia nowymi umierające komórki, potrzebujący tylko czasu i warunków, by zostać dorosłym człowiekiem

Bálint [ ], festő

Megemlítve: Szentendrével kapcsolatban „a szürrealizmusba tartozó Bálint."

Miklós Pál: Magyar művészet – ma 14-21.

KRITIKA, Bp. 1970. szeptember VIII/9

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉPÍTŐELEM
Budapest

1971 AUG 17

Ifj. Bálint linóleummetszete

portok), de a
állandóbb rés
csoport. Tize
az előbb még
jóllakott kunc
olyan hirtele
az ajtón, aho
előbb. A leg
hat éves.

A szezon n
töltik, de téle
Hungarofruct vállalathoz köl-
csönzik őket, például almát
csomagolni a hűtőházakban.
De most „őrült hajrá" van.

Öt percig beszélgetünk. Az-
tán nógatni kezdik egymást.
— Söpörjünk, lányok. — S az
egyik visszaszól: — Pedig in-
kább mesélnénk még...

Idelátszik a munkásszállás,
a zöld barakképület sokágyas
szobákkal, de hideg-meleg vi-
zes tiszta zuhanyozókkal, ebéd-
lővel, tévével, rádióval, lemez-
játszóval. Mindebből a zu-
hany: „finom", az ebédlő han-
gulatos", a sok ágy egy szobá-
ban: „észre sem veszi az em-
ber", a tévé, a rádió, lemezját-
szó: „tőlünk szólhat". Pesten
a hetekben csak ketten voltak
bent, vásárolni és rokonoknál,
táncolni senki .sem volt mos-
tanában, csak a barack, a ba-
rack, a barack az úr.

Turi Rozika a konyhán dol-
gozik reggel héttől délután
ötig. Munka előtt és munka
után beáll a barackválogatók
közé, este tízig is ittmarad.

Heten vannak testvérek, hat
lány és egy fiú. Hajdúbagos-
ról jött ide a húgával. A szö-
vetkezet „toborzói szervezték
be" őket. Akkora hajrában,
amilyen most van, két és fél
ezer forintot is megkeresnek
fejeként. A 16 éves bihar-
tordai Nagy Rozi múlt hó-
napban 2100-at kapott, két kis
copfja valósággal repdes,
amíg elmondja lelkesen a ma-
gáét: hogy megdolgoznak ők

tag, aki itt dolgozik az
„állandók" közül — nevezetes embere Sasadnak. 66-ban ment nyugdíjba az Április 4. Gépgyárból, s akkor lépett be a tsz-be. 1936-os párttag. Mesélik itt, hogy hajdanában dolgozott a Weiss Manfrédben is, a felszabadulás után mindvégig pártmunkás volt.
— Erzsi néni, mi a véleménye a kislányokról? — Ha akadt is köztük, akit el kellett küldeni, mert tisztetletlen volt és megzavarta a többieket — kezdi igen szigorúan —, a többség nagyon rendes gyerek. Rengeteget bírnak. Azért nem bánnám, ha már nem kellene ennyire kihajszolni szegénykéket...

A kuncogó kórus szétszéledt, a helyükön vannak, nem hallják a dicséretet és az aggódó megjegyzést. A fiatal munkavezető agronómus, Bukvai József búcsúzik, gondolom, némileg megkönnyebbülve, hogy nem zavarok itt tovább, de még egy kérdésre válaszol. — Erre: Melyik gyümölcsöt szereti a legjobban?

— Hát, nem az őszibarackot — nevet. — Egy körtefajtát. „Társulati esperes" a neve. A fertődi felsőfokú technikumba jártam, ott terem ez a fajta. Nagyüzemben nem foglalkoznak vele, mert igen keveset terem...

És „Társulati Esperes" hajrá soha nem fordul elő forró augusztusi napokon...

Salgó Rózsa

Bálint Jenő

Valentinus pictor

Bártfa 1497

l.

Arch. Ért.

1917. 148. l.

Bálint

üvegfestő

Bártfa 1497

l.

Arch. Ért. 1915.

114. l.

53. La chiesa dei Francescani nella Città Interna

Tihanyi, János Lajos

54. La Cappella di San Rocco, 1938

Udvary, Pál

55. Il ponte alle Catene la sera, 1938
56. Veduta della città dalla torre della Chiesa dell'Incoronazione, 1939

Varga, Nándor Lajos

57. La piazza Bécsikapu
58. Il Lungodanubio di Buda, 1939

Zádor, István

59. Veduta del Danubio
60. Veduta di Buda, 1933

megírva

Bálint lelkész

fafaragó

XV. sz

l. Myskovszky cikke

Arch. Közl

1877. XI. k. 2. f.

56. l.

Bálint, fafaragó. A XV. sz elején lelkésze volt a liptó-szentmihályi rk. templomnak. A XV. sz elején készítette a liptószentmihályi rk. templom szentségfülkéjének hárs-fából faragott gotikus ~~fa~~ rácros ajtajat. Az ajtácska lécezeten lévő ~~[illegible]~~ minuskulás felirat ~~[illegible]~~ meg a mester nevet, ~~[illegible]~~ aki a

Megyomaty szerint a templom lelkésze volt.

INAUGURAZIONE DELL'ANNO ACCADEMICO

1938/39—VIII

Lunedì 21 novembre ha avuto luogo a *Budapest*, nell'aula magna dell'Istituto, l'inaugurazione ufficiale del nuovo anno accademico. Come di solito, vollero benevolmente rendere più solenne la cerimonia con la loro presenza le autorità politico-culturali ungheresi e italiani ; assistevano infatti, tra gli altri, S. E. il Conte Paolo Teleki, R. Ministro Ungherese della Pubblica Istruzione, la Contessa Giulia Vinci, il Comm. Omero Formen-

CELOTTI. 19—20 L'arte italiana nel'500. Prof. FRANCESCO TROMBINI (con proiezioni).

Mercoledì 18—19 Grammatica storica della lingua italiana. Prof. VIRGILIO MUNARI. 19—20 Gioberti e Mazzini. Prof. RODOLFO MOSCA. 20—21 Conversazioni di cultura. Prof. RODOLFO MOSCA.

Giovedì 18—19 Geografia dell'Italia. Prof. FRANCESCO NICOSIA. 19—20 Storia dell'Italia moderna e contemporanea. Prof. RODOLFO MOSCA.

Venerdì 18—19 La letteratura italiana nei secoli XVI e XVII. Prof. GINO SAVIOTTI. 19—20 L'ordinamento politico-sociale dell'Italia fascista. Prof. RODOLFO MOSCA.

magyar

Bálint, ötvös

1505. Selmecbánya

Jaird

Szendrei-Szentiványi

lex

T.

Dr. Szentiványi Gyula
és K. csal.

Budapest

Lágymányos-u. 16. félem. 1

BUDAPEST
43 XII 29 15
Fa 62 Fa

megírva

Bálint festő

Lőcse 1507 Eőrut.

Tványa Béla: Közlemények Szepes vármegye multjából. 1911.

Dívald Kornél

Lőcsei Pál mester és köre - ").

MAGYAR MUVESZET

1928. 746-l.

Bálint

lőcsei festő

lásd

Körlemények Szepes vármegye multjából.

III. 134, 194.

Wie der Schüler arbeitet.

Ich nehme das Buch in die Hand. Ich schlage das Buch auf. Ich buchstabiere ein Wort, zwei drei Wörter. Ich spreche die Wörter aus. Ich lese einen Satz, zwei, drei Sätze. Ich lerne die Sätze auswendig. Ich sage die Lektion auf. Ich nehme das Schreibheft und die Feder. Ich tauche die Feder in die Tinte. Ich scheibe. Ich nehme ein Löschblatt. Ich trocke das Geschriebene. Ich schlage das Heft zu. Ich bin fertig.

megiron

Magister Bálint

Valentinus architector

Eperjes 1513

1574

Iványi kosl

70 l.

Kétszer

sokszor

71. l.

sokszor

72 l.

Ugolatón Bálint kiszteleste a hens ilustrís ~~herverte~~ a Hanson forzástak tisztjei Amplon forzástak tisztjei melyek eszteres 1575 ben pesztek lee.

a görög váza-festészetben. Téglapiros.

ekete.

Piros.

zet Erdélyben. Bibor.

rke.

tézet diszterme. Szürke.

ggyülés. Piros.

e.

ische Kirchenburgen. Lila. I.-II.

.

a. Sötétkék.

gyed templom. Piros.

Bálint, ácsmester (Magister Valentinus architector). 1509. ~~ben~~ az ~~eperjesi Szent Miklós-templom~~ előcsarnokának ácsmunkáit végezte Fejérebent Szamszlóval közösen. 1514. kezdték el a templom nyugati tornyanak magasabbra építését. A torony sisakját a város Márk mesterrel terveztette, a többi társaval B. kivitelezte. Az ötres templomépítő munkálatokat 1515. ~~ben~~ fejezték be. B. valószínűleg azonos Roth Bálint ácsmesterrel.

eperjesi

A XVII. n. elején rért vek az eperjesi Szent Miklós templomát ~~[illegible]~~ ugyanépítésében.

Iványi: Muz. és Kvt. Ért.

1918. 124.126. l.

v á n y i G y u l a urnak,

yelőség tollnokának

B u d a p e s t.

ás- és közoktatásügyi m.kir. mi-

r hó 21-én kelt 164.271/III.B. számu

intetességed fizetését és fizetés

pótlékát megállapitja és háborus se-

t megküldöm.

Ø Bálint diák

~~festő~~

1575 szeged

l.

Szabómagyfest

178. l.

megírva

Bálint

1516. győri armyniens

Bálint özvegye

Tört. Tár XII. 293

Rómer Flóris hagy. XXI. cs.

11173

zsoktól körülvett felső ké-
PRESSBURG-ot feltüntető al-
kardvágást látjuk. Felira-
n három sorban:

t was Herrlichkeit der Durch-
err
hertzog zu Osterreich, et. den
u Pressburg
htig erwehlet, vnd darnach am
en Solemnitate gekrönet worden.

ó szöveg kezdete: A. Ihre Röm:
ezése: M. Wie Ihr Köni May auff
fans Schwert 4 Creutzstreich ver-

k. 24.3:26.3 cm.

908
-3

megirva

Bálint, órás

(Valentinus Oraas)

a bačsi püspökség
veszére benedett eg-
házi tized lajstroma
1522.

Reizner
Szeged tört-
IV. k. 117. l.

15 Január

megírva

Bálint

kőfaragó

Sopron

l.

Házi. Sopron bőr

II. r. 5. k.

1523: ~~239~~ 340. l

szentélyfal)

freskó (szen-
, CCXXXIX—
li toronytér)
33, CCXL—

ely 132, 133,
86—192, 193,
-CCXIII)
a 27, LXXVI

LXXVII,

šovce, *Gömör*
bencés apáts.

42
m m.) egyk.
., párkány tö-
eszprémi Mú-

Jász Múzeum,
l-kürtje 205—

l épített temp-

píttetett temp-

nia) 204

Múz.) 142—143, 177, CLXXXVI,
— kőornamentika 161
—i sírlelet (érseki palota) (kehely, patena, pásztorbot, kereszt, gyűrű, tűk) 243—244, CCLVI—CCLXI
—i kehely (Nemz. Múz.) 243, CCLVI,
KAPLONY *(Căpleni, Szatmár m.)* lebontott templom 29, 30
— tornyok 38
KÁPOLNA *(Kaplná, Pozsony m.)* Szt. Erzsébet-templom 103
KAPORNAK *(Krplivnok, Vas m.)* bencés apátsági templom 29
— kockaoszlopfő 149
KARÁSZ *(Szabolcs m.)*
—i sírmezőben talált mellkeresztek (Nemz. Múz.) 200*
KARCSA *(Zemplén m.)* ref. templ. 108—109, 115, XLIII—XLIV
— alapr. 32, 109*
— homlokzat 27, 57
— torony 104

Bálint

körmöcz

Sopron

l.

Házi. Sopron tört

II. r. 5. k.

1524. 425. l.

A Eettő ugyanaz

a személy

F. J.

Film Bureau A. G. Hungarian Film Agency.

Cimfeliratok. Reprodukciók.
Nagyitások. Diapositivek
Vetitőgép és filmkölcsönző
Reklámfilmek. (Trick-filmek.)
Saját műterem..

III, Sándor-utca 7

M. kir. postatakarékpénztári
csekkszámla 35.710

megírva

Bálint

arcufex

l. 1529.

153. l.

ajgartó XVI

1529. évi safar Ramadán

Brassó

Dr Horvathné, legled
I., Batthyány u. 16

BUDAPEST
9 / DEC 24
112

megírva

Bálint

kőmives

1529 - 30.

Brassó

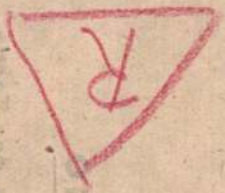

R

l

138, 153, 154, 180. l.

1529. sáfár kamadás

Brassó vásárlat.

1529. tabs ibenis

kapott apróbb

megbízásokat

ISOLIT-Baubeschläge aus nichtmetallischem Material

HYGIENIT-Klosettsitzbretter aus Kunstmasse

FUTURIT-Leuchten in diversen Ausführungen

FUTURIT-Geschirr für den Haushalt

FUTURIT-Galanterieartikel

GUMMOID-Wandverkleidung

Elektrotechnische Bedarfsartikel, RADIO

30 Jahre Erfahrung in der Dichtung gegen Wasser, Wärme, Kälte

Erhöhung der Festigkeit vor Zementverputz und Beton Günstige Preise

Lieferung ab Bratislava durch Alleinvertreter für die Slowakei:

I. J. MARCHFELD Bratislava, Štefanikovo 8/a, Tel. 35-08

megírva

Bálint

soproni puskamíves

1530

l.

Házi = Sopron város

tört. II r. 2. k.

46 l.

STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Bálint, festő *(Valentinus pictor).* 1530-ban Lőcsén élt.

Henszlmann Imre: Lőcsének régiségei. Budapest, 1878. XIV. l. (Monumenta Hungariae Archaeologica. III. k. II. r.)

B. készítette az
1530-ban Lőcsén
elhunyt Perner
császári hadvezér
ravatalának dissi-
tését.

1530

megírva

Bálint festő
Lőcse 1530.

megiron

Bálint

eperjesi ácsm.

1564-ben nyra fedte
a templomot.

l.

Szokolszky Bertalan

A bártfai sz. Egyed
templom tört. és leírása
Eperjes, 1898. 13. l.

megirva

Bálint

nagyszebeni ötvös
1573. Eötvös. *

Deák Farkas: A Eo-
lozsvári ötvös legenyék
strikeja. Bp. 1886. 34. l.

* Talán azonos
Geisbet Bálint ötvönel. (Az én
megjegyzésem.)

Bálint, építőmester. 1590-ben Kassán élt.
Kemény Lajos: Kassai építőmesterek. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1904. 80. l.

megirvo

Bálint páncél-
kesztő
XVI. 4

Nürnberg.

Helyesen
Siebenbürger
Valentin

erdélyi származásu
nürnbergi
mester.
lásd ott.

Szentiványi Gyula

ft.

Tisza Lajos körút 23/b

Bálint

(Valentinus)
egerjesi ács

1564-ben fentivel
fedették be a bártfai
Vent Egyed templo-
mot.

Emlkassaicgyhm

I. 242. l.

adottságok, melyekre oly gyakran

A szin szerepe és hatása
Itt öncélu., szinte lokális szin
szerepet játszik, a tér, a fény
nál csak szin, és önmagában csak
lenebb eltérés, hogy a mozaikon a
dig csak egy - bármennyire is kev
zésre, mig a festészetben az átte
nek átizzása egészen egyéni finom
mellett a mozaiktechnika alkalmas
pointilista/ hatások elérésére, a
zadi mozaikok között akad sok pél
végbemenő optikai folyamat alakit
mát ~~is.~~ néha a szint is.

A másik lényegbevágó külön
ban a dombormüvel hozza közeli ro
siktól való elhajlás fokozott árn
forditottját alkalmazzák, vagyis
alakitják a forma plasztikáját, m
való fokozatos mélyülésével. Ebből

megirva

Bálint

ács 1677.

Segesvár

dominikanus

l. kolostor templom

venovalasa

Archiv des Vereines

f. neb. Sandersk

1855.-57 Neue Folge

II k. 426. l.

HELYSÉG

KOMÁROM.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Szobrok.

KOR

1715

ŐRZÉSI HELYISÉG

Klapka-tér.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Szentháromság-szobor.

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS

Volutás talapzatán több s

FÉNYKÉP, RAJZ

Bálint
festő

Méltatás

Veray Katalin: Szántó Piroska kiállításáról.
Művészet, 1970. november - 40.lap

Bálint Ádám

Az 1982-ben felvett Stúdió-tagok névsora

Bálint Ádám 1957-ben született Budapesten. 82-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán, Blaskó János növendékeként, festő szakon.

a Fiatal Művészek Stúdiójába 1982-ben felvett új tag.

Mozgó Világ 1983/6

Bálint Ádám, festő

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

1954 OKT 26

ROMÂNĂ LIBERĂ BUCUREȘTI

Képzőművészet. Kiállítás

O expoziție închinată pictorului revoluționar Barbu Iscovescu

Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la moartea pictorului revoluționar Barbu Iscovescu, Ministerul Culturii — în colaborare cu Academia R.P.R. — a organizat o expoziție cu lucrările acestui pictor, expoziție care se deschide astăzi, orele 12, la Muzeul de Artă al R.P.R.

Tema lucrărilor acestui pictor, desene și picturi, este pusă în slujba cauzei revoluției din 1848, la a cărei pregătire a participat. Barbu Iscovescu este unul din grupul celor trei pictori revoluționari care au înțeles din plin funcția social-educativă a artei, rolul pe care arta trebuie să-l aibă în promovarea ideilor de libertate și progres.

În expoziție sînt cuprinse 16 picturi în ulei — portrete ale fruntașilor revoluției din 1848, ca Nicolae Golescu, Nițâ Magheru, Avram Iancu, Ioan Buteanu, Simion și Adam Balint, Petre Dobre și alții. De asemenea, cele 41 de desene, expuse oglindesc peisaje ale locurilor pe unde a peregrinat Barbu Iscovescu în exilul său, după înăbușirea revoluției. Tot în timpul exilului său, la Paris, înțelegînd să-l ajute pe Nicolae Bălcescu în cercetările sale asupra trecutului poporului romîn, el a copiat, la îndemnul acestuia, portrete de voevozi romîni descoperite la Biblioteca Națională din Paris. Portretul lui Mihai Viteazu, după o gravură de Sadeler, al lui Matei Basarab, după Marcus Baschinus, al lui Constantin Mavrocordat după Petit și alte portrete expuse în această expoziție, deși nu sînt dintre cele mai reușite lucrări ale pictorului, constituie totuși un moment important în dezvoltarea artei noastre naționale cu subiect istoric.

or economiei naționale ; Popularizați experien
roducțle ! Manifestați o grijă neobosită pentru
bunăstării materiale și a nivelului cultural al
ionarilor !

le sovietice — școala comunismului !

etice ! Luptați pentru a obține noi succese în
omiei naționale, științei și culturii, în opera
copiilor spre binele și fericirea poporului so-

ovietice — constructoare active ale comunis-

niunea Tineretului Comunist Leninist din
detașamentul înaintat al tinerilor constructori
ganizatoarea tineretului sovietic, ajutor activ
lui Comunist !

ere, glorios tineret sovietic al nostru ! Partici-
nstrucția economică și culturală, la întreaga
a țării ! Studiați cu perseverență cuceririle
aintate, însușiți-vă cunoștințe în domeniul
și agricole ! Fiți dirji și curajoși în lupta
ei cauze a comunismului în țara noastră !

colari ! Însușiți-vă cunoștințele cu dîrzenie și
rnici și disciplinați, luptați pentru a obține
!

i comsomoliști ! Fiți în primele rînduri ale
florirea continuă a industriei noastre socialis-
pid al agriculturii, pentru ridicarea continuă
ui sovietic, pentru construirea comunismului

rea Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste
și gloriei popoarelor țării noastre, bastionul
n întreaga lume !

rele popor sovietic — constructorul comunis-

tidul Comunist al Uniunii Sovietice, marea
conducătoare a poporului sovietic în lupta
munismului !

lui Marx-Engels-Lenin-Stalin, sub condu-
unist — înainte, spre victoria comunismului !

PARTIDULUI COMUNIST SOVIETICE

e se primesc la toate oficiile poștale, factorii
c. 09778

BÁLINT Ádám

(szegő) /SZEGŐ György/: Művészet: nonstop. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 66.sz. 1991. március 20. 1.p.

Bp., Studió Galéria, Éjszakai Kiállítások, 1991
Bp., Kőbánya,Szállás u.4. Art Expo, 1991

BÁLINT Ádám

SALAMON Nándor? Zászlóbontás : A Magyar Vizfestők Társasága Szombathelyen. = Vasi Szemle, XLV. évf.4.sz. 1991 455.

2. Bálint Árpád (Kuny Domokos Múzeum tulajdona)
   – Vezérkos
   Olaj karton 32 x 40 cm
   – Őszi táj (Boromisszáné Trojko Carla tulajdona)
   olaj fa 23 x 44 cm

Régi tatai festők. Kuny Domonkos Muzeum, Tatai Vár,
1986.dec.-1987.márc. rend.,bev. Bíró Endre.
Tata, 1987

(1870-1952)
Pállel Béla tanítványa

harda Krinera, sochára Jakuba Schwartza a celéh radu umeleckých remeselníkov. Vybavuje s z nich súčasne obraz barokového, puristickým zásahmi druhej polovice 19. stor. väčšinou celkon zničeného interiéru uhorského korunovačného chrá mu a jeho zariadenia.

Celkove je získaný materiál ďalším dôkazom že výtvarný život Bratislavy popri dlhodobon i príležitostnom pôsobení cudzích, najmä rakús kych výtvarníkov neraz európskeho významu ako boli J. R. Donner, P. Troger, F. A. Pilgram

Poznámky

[1] Ide konkrétne o nasledovné matriky: Matrika po krstených (ďalej MP) fary sv. Martina, ročníky 1730 – február 1740 (vrátane), 1773—1785, 1798, január– august 1800; matrika sobášených (ďalej MS) fary sv Martina, ročníky 1730—1740; matrika zomretých (ďale MZ) fary sv. Martina, ročníky 1793—1805. Ďalej MI fary Blumentál, ročník 1784 a MP obce Devín (dne súčasť tzv. Veľkej Bratislavy), ročníky 1734—173 a 1745 — máj 1748. Podľa menného registra sme v mat rike pokrstených (ročníky 1710—1743) a v matrik zomretých (ročníky 1781—1819) ev. a. v. fary v Brati

BÁLINT Ádám

MU 1996. I. 6

BÁLINT ÁDÁM munkáiból nyílik meg kiállítás ma este hat órakor a Mű-Terem Kiállítóban (Budapest VII., Dohány u. 16–18.).

TÓTH JUDITKA SZÉP KISLÁNY

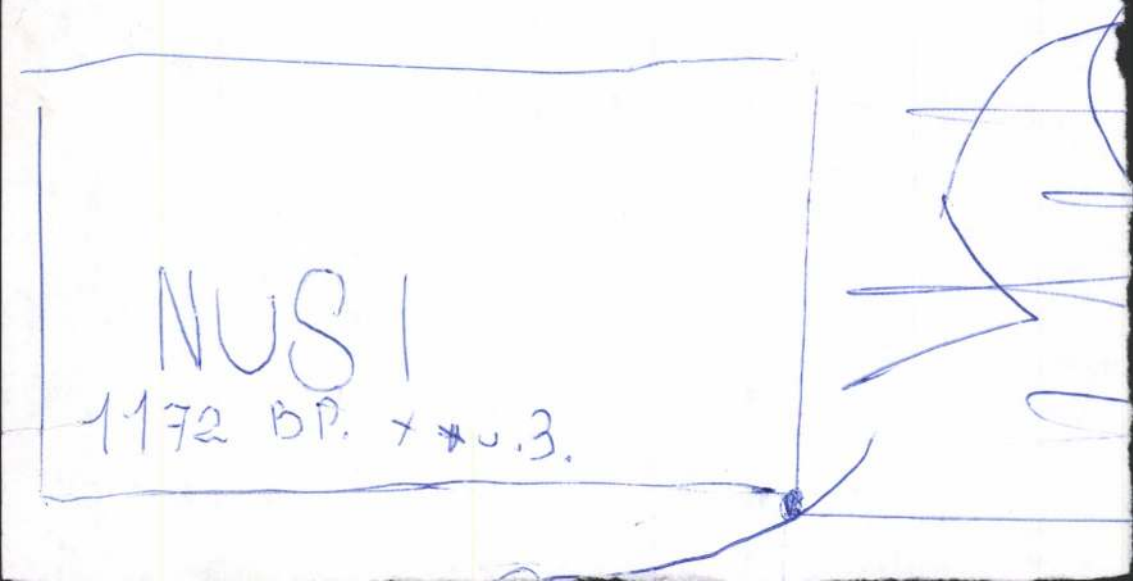

mosította a magántulajdonban lévő ingatlanok nagy részét. 1989-es bukása óta a régi tulajdonosok folyamatosan visszaigénylik és vissza is kapják ingatlanjukat. Az ingatlanok birtokbavételekor sok esetben a bentlakók ellenállásába ütköznek, mert azok nem hajlandók lemondani szerzett jogukról.

Mintegy 80 rendőr, köztük 30 rohamrendőr érkezett pénteken a házhoz, amelyet a beköltöztetettek számára annak idején több lakásra osztottak. A lakók azzal fenyegetőztek, hogy felgyújtják a házat. A rendőrök végül könnygáz bevetésével négy óra alatt kiürítették az épületet. A rendőrök és a lakók összetűzésében néhány lakó könnyebb sebesülést szenvedett, kórházba szállították. Másokat kihallgatásra a rendőrségre vittek. A tulajdonos lánya a kilakoltatás után beköltözött a házba, írta az *AP*.

Újabb szállítmány érkezett a Mirre

Sikeres dokkolás

Vasárnap hajnalban sikeresen összekapcsolódott a Mir űrállomással a Progresz M–39 teherűrhajó, amely 1,5 tonna üzemanyagot és hasonló mennyiségű tudományos felszerelést, ruházatot és csomagokat szállított a legénység számára, jelentette az *ITAR-TASZSZ* a repülésirányító központra hivatkozva.

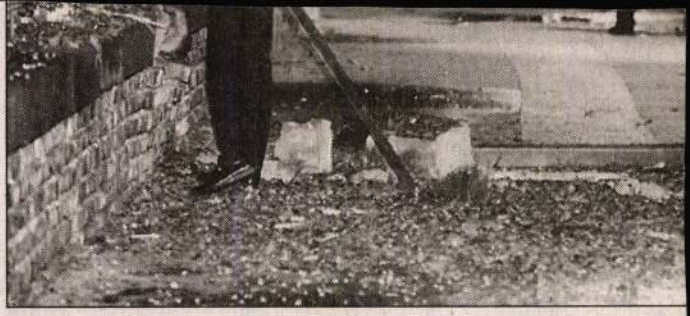

A Made Inn alig heverte ki a tavalyi támadást, ismét áldozattá

Mintegy negyven dekagramm trotilnak megfelelő hatóereje volt annak a szerkezetnek, amely szombat este Budapesten, a VI. kerületi Andrássy út 112. szám alatt lévő Made Inn Music Club diszkó épületének udvarában robbant fel, közölte *Nagy* Endre, a BRFK sajtóügyeletese az *MTI-vel*.

A szerkezetet a szórakozó hely kerítése és raktárépület között, szabad téren robbantották fel, eddig még ismeretlen módon. A szakértői vizsgálat még folyamatban van. A diszkóban mintegy 80 ember tartózkodott, személyi sérülés nem történt, az anyagi kár sem jelentős, közölte a sajtóügyeletes.

Lelki segély és masszázs az alkalmazottaknak

A stressz sok pénzbe kerül

Az amerikai munkaadók lelki elsősegély-szolgálattal, maszszázsokkal, sőt, délutáni pihenési lehetőségekkel kényeztetik alkalmazottaikat, ugyanis rájöttek, hogy a munkahelyi stressz igen sok pénzükbe kerül.

A '80-as években úgy vélték, hogy a stressz a termelékenységet növeli, időközben azonban már tudják: a túlzott munkahelyi rohanás a betegállományban töltött napok számának növekedéséhez, fluktuációhoz és a munkamorál romlásához vezet, s mindent egybevetve évi mintegy 200 milliárd dollárba kerül a munkáltatóknak.

Az *USA Today* azt írta, hogy egy New Jersey államban lévő cég például taj csi és jógaoktatást kínál az ebédszünetekben, míg ugyanebben az államban egy másik vállalat ingyenes lelki elsősegély-szolgálatot működtet, hogy munkatársai kibeszélhessék magukból a frusztrációikat.

ÖN TÖBBSZÖRÖSEN NYER, HA

Azon kedves olvasóink között, akik 1998 június hónapra érvé
rendelkeznek, egy rendkívül jól felszerelt NISSAN ALMERA
A sorsoláson minden régi és új előfizetőn

Magyar Nemzet - A hiteles polgári nap

Magyar Nemzet 1998 V. 18.

m harapott meg. A Természettudományi Múzeum birtokában t aratott a látogatók körében a múzeumi világnap alkalmából ezvényein

NAGY ZOLTÁN FELVÉTELE

MOZAIK

MÁTÓL a Hungaropharma Rt. tulajdona a Békés Megyei Gyógyszertári Központ, amely Békés és Csongrád megye 130–140 gyógyszertárát szolgálja ki.

BÁLINT ÁDÁM festőművész kiállítását ma délután fél hatkor Lábass Endre nyíltja meg az Osiris Könyvesházban (V. ker., Veres Pálné utca 4–6.). A tárlat június 7-ig tekinthető meg.

TÚLADAGOLT kábítószer végzett – feltehetőleg – egy fiatalemberrel vasárnap délelőtt Budapesten, a IV. kerületi Dugonics utcában. A halál pontos okáról az orvosszakértő csak a boncolás után tud nyilatkozni.

BETÖRŐ JÁRT Budapesten, a II. kerületi Krisztina körút egyik lakásában szombaton. Pénzt és ékszereket lopott el. Az anyagi kár mintegy 6,5 millió forint. A rendőrség ismeretlen tettes ellen rendelte el a nyomozást.

A LIFTBEN megfenyegettek szombaton a déli órákban egy 20 éves budapesti nőt és egy 24 éves budakalászi férfit ismeretlen tettesek Budapesten, a III. kerületben, a Lukács György utcában. A tettesek elvették a sértettek mobiltelefonját, valamint 220 ezer forintot.

PORRÁ ÉGETT egy Volvo az M7-en. Az egyedül utazó 48 éves budapesti férfi az M7-es autópályán Siófok felé tartott 120 kilométeres sebességgel. Eközben elaludt, és az autó a 85-ös kilométerszelvényben nekiütközött a sávokat elválasztó szalagkorlátnak, majd azon átrepült és a szembejövő útpályán landolva kigyulladt. A vezetőnek sikerült kiugrania úgy, hogy kisebb horzsolásokkal megúszta a balesetet. Mivel szerencsére szembe éppen akkor nem haladt jármű, további személyi sérülés és ütközés sem történt. A Volvo személygépkocsi, mire a tűzoltók a helyszínre értek, porrá égett.

KÖZÖS RAZZIÁT tartott a rendőrség és a vámhatóság szombat hajnalban a fővárosi Calipso diszkóban. Az akció során kábítószerrel való visszaélés alapos gyanúja miatt tíz embert, egy embert pedig közokirat-hamisítás miatt előállítottak.

HALOTT CSECSEMŐT talált egy kukázó Budapesten a X. kerület, Kőrösi Csoma Sándor utca 11. számú ház előtti szemeteskonténerben szombat reggel. A szerencsétlenül járt kisfiú minden valószínűség szerint élve jött a világra. Száját rongyokkal tömték be.

mint amilyenre Mexikóban bukkant s bomba üzletnek minősült.

A General Electric vezetősége abban bízik, hogy a mi régiónkból is több százmillió dollár értékben vásárolhat termékeket és szolgáltatásokat. Véleményük szerint a közép-kelet-európai térségben öntött vas gyártmányokat, más kohászati cikkeket képesek olyan minőségben előállítani, amilyeneket a General Electric számottevő mennyiségben felhasználhat. Főleg Magyarországon az elektronikai ipar produktumai fejleszthetők olyanná, hogy elégséges mennyiségben és minőségben jelentsen kínálatot a multinacionális piacnak. Csehország pedig a turbina- és a motorgyártás egyik térségi bázisa lehet.

Lóverseny

A szombati ügetőversenyek eredményei

I. 1. Április (1), 2. Aladdin (3), 3. Annyrosa (6). 10: 31, 27, 20, 13. Bef.: 311. H. bef.: 713. II. 1. Scapa Flow (7), 2. Fall Back (3), 3. Aszték W. (4). 10: 16, 14, 15, 10. Bef.: 177, 585. H. bef.: 585. III. 1. Barangolj! (10), 2. Bergamo (19), 3. Aramis Lobell (5). 10: 17, 10, 18, 18. Bef.: 135, H. bef.: 430. IV. 1. Bob Do It (9), 2. Zavarj! (5), 3. Uccello (3). 10: 15, 14, 10. 10. Bef.: 146. H. bef.: 947. V. 1. Zárda (9), 2. Aspergilus (6), 3. Pereskedő (2). 10: 56, 47, 12, 12. Bef.: 306. H. bef.: 2908. VI. 1. Sprintelő (6). 2. Vicomte (5), 3. Candy Starlight (7). 10: 190, 11, 15, 10. Bef.: 457, H. bef.: 957. VIII. 1. Peki Van Kenp (2), 2. Vatikán (8), 3. Tonio (6). 10: 73, 19, 17, 10. Bef.: 412, 857. H. bef.: 857. VIII. 1. Zsaroló (7), 2. Búzavirág (12), 3. Zebu (6). 10: 370, 29, 15, 15. Bef.: 2464. H. bef.: 8697. IX. 1. Varázs (1), 2. Ufo Peedy (4), 3. Bunda (6). 10: 177, 44, 44, 22. Bef.: 3292. H. bef.: 11 825. X. 1. Wild Thing (11), 2. Roger (5), 3. Róna (3). 10: 50, 10, 25, 37. Bef.: 456. H. bef.: 4689. XI. 1. Ámokfutó (4), 2. Take Control (5), 3. Zsigmond (9). 10: 26, 10, 19, 16. Bef.: 755, H. bef. 4347. XII. 1. Suttyó (4), 2. Züzü (2), 3. Testőr (6). 10: 192, 396, 10, 37. Bef.: 2109. H. bef.: 14 627.

BÁLINT ÁDÁM

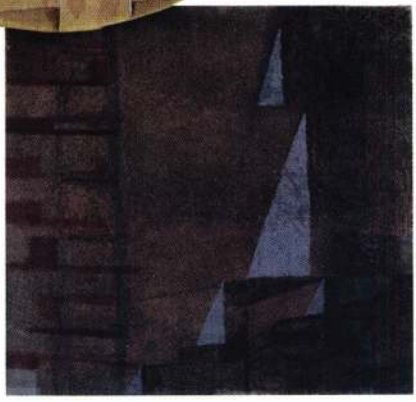

▸**Bálint Ádám**
kiállítása

▸2001 szeptember 6.
csütörtök, 18h
megnyitja: Novotny Tihamér
művészettörténész

▸Artus Stúdió Galéria
1116 Budapest, Sztregova u. 3.
(bejárat a Fonó Budai
Zeneházon keresztül)

▸megtekinthető:
szeptember 28-ig
hétköznap 10-17 óráig, és
a színházi előadások estéin

▸támogató:
Fonó Budai Zeneház

'Holdfény' akril, olaj, vászon ▲

'Új égtáj felé' ▶
tea, agyag, vászon

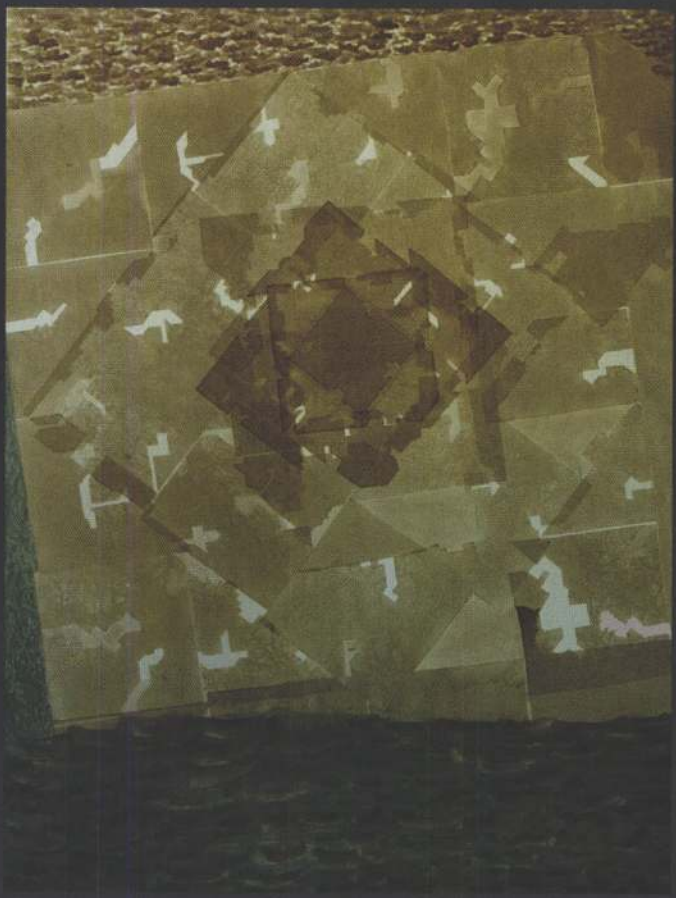

BÁLINT ÁDÁM és LÁBASS ENDRE kiállítása a MAMÜ galériában

2001 január 12. 19 óra

Budapest, VII. Damjanich u. 39. /Lejárat a Murányi utcából
nyitva: kedd, szombat, vasárnap 15 és 19 óra között
megtekinthető: január 28-ig

SOCIETY MAMÜ TÁRSASÁG

1071 Budapest, Damjanich u. 39.
tel/fax: 343 4909, információ: 06 70 220 1386
e-mail: ma-mu@freemail.hu

BUDAPEST 13
-8. 1. 01
AL-I/360

MAGYARORSZÁG
≈028
FORINT

NYOMTATVÁNY

Lóska Lajos
1025 Budapest
Felsőzöldmáli út 61-65/a

Támogatók: Nemzeti Kultúrális Alapprogram,
Nemzeti Kultúrális Örökség Minisztériuma, Fővárosi Önkormányzat Kultúrális Bizottsága
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány, Erzsébetváros Önkormányzata

MŰ-TEREM KIÁLLíTÓ
(1071 Budapest, Dohány u. 16-18.)

BÁLINT ÁDÁM

BÁLINT ÁDÁM
kiállítása

Megnyitó: 1996. január 5-én 18 órakor
Nyitva: január 5-étől január 19-éig, 0-24 óráig

BÁLINT ÁDÁM

Bálint Ádám
Megnyitó: 1996. január 5. - 1996. január 21.
Megtekinthető: naponta 0-24 óráig
Cím: VII. ker. Dohány utca 16.-18.

Bálint Ádám tárlata

Ma este hét órakor Jánossy Lajos író nyitja meg Bálint Ádám festőművész tárlatát az Artus Stúdió Galériában (Bp. XI., Sztregova utca 7.). A kiállítás március 30-ig látogatható.

M. Hemzet
2007. alám
23. 15. old

Agyaggal és teával festve

Bálint Ádám kiállítása a Fonó galériájában

A Fonó mögötti (Budapest XI., Sztregova utca 3.) kihalt gyárcsarnokba néhány éve költöztek művészek: az Artus Színház, külföldi társulatok vendégelőadásai, képzőművészeti kiállítások láthatók. Szeptember 28-ig Bálint Ádám festőművész tárlatát tekinthetik meg az érdeklődők, az előadások estéin vagy hétfőtől péntekig délelőtt tíz és délután öt óra között.

Az elhanyagoltságában is lenyűgöző, hatalmas ipari térben körülbelül két éve kezdtek dolgozni fiatal művészek. Itt működik az Artus Színház, sokszor más táncszínházak, próbálnak, vendégeskednek, a képzőművészek pedig az emeleti termekben rendezkedtek be. Galériájukban, amely ötvözi a professzionális felszerelésű bemutatótermet és a hely szelleméhez hű műhelygalériát, gyakran mutatkoznak be a fenti műtermekben dolgozó alkotók.

Így van ez most is, *Bálint Ádám* festményeinek és fotóinak kiállításán. A művész az elmúlt néhány év legújabb műveiből válogatott. Az öt, egymástól jól elkülönülő sorozat nagyon különböző technikai eljárásokkal készült: vannak közöttük hagyományos olajképek és vászonra printelt színes fotók is. A művész Erdély Miklós legendás Indigó szakkörében szerette meg a különleges anyagok és technikák használatát. Ilyenek például azok a nagyméretű festményei, amelyeket teával és agyaggal festett. Mindkét anyagot kötőanyagokkal és vízzel hordja fel a vászonra vékony rétegekben, amíg a kívánt légies hatást eléri. Mint mondja, az agyaggal mindenki a sötét, nehéz földet azonosítja, ő viszont egy halványbarna árnyalatát használja, így változtatva meg alapkarakterét. A képen felismerhető a nyolcszor nyolcas pepita tábla, a sakkfigurák sziluettje: Bálint a sakktáblát használta képeinek alapmotívumaként.

Új égtáj felé (tea, agyag, vászon)

Egyik legutolsó munkája a Csendélet című sorozat: a fotókon ugyanazt a tájképet, párizsi háztetőket látjuk. Mindegyik kép egy kicsit más, ahogy a napszak vagy az ablak tükröződései változtak. A cserepek és jellegzetes kémények, piros kerámiacsövek Bálint szerint egy asztali csendélethez hasonlítanak, ezért a vászonra rakott fotókat úgy illesztette a fakeretre, mint egy asztali terítőt, lelógó abroszcsücskökkel és utólag rányomott borfoltokkal. Egy másik munkája erre a speciális térre készült grafikai sorozat. A szintén agyaggal és teával festett hosszúkás képeken egy folyót látunk felülről, kis hajókkal. A mű címe (Limes) egy híres római kori térképre utal, ezen a római birodalom térképét rajzolták meg egy hosszú szalagra, elnyújtva, egymás után felsorakoztatva a provinciákat. Bálint Ádám egymás mellé illesztett grafikái, amelyek a földön is folytatódnak, szintén egy térképet ábrázolnak, a Dunát felülnézetből. És hogy miért a Dunát? A galéria egy olyan teremben van, ahol nemcsak az eredeti padlót hagyták meg, foltokkal és az egykori linóleummal együtt, hanem a fúrások nyomán létrejött vájatokat, gödröket is. S hogy a látogató mégse essen el, ezeket nagy dunai kavicsokkal töltötték fel. Bálint ebben a művében folytatja a falon a kavicsos meder képét.

Szigethy Anna

Napkelet 2001. szept. 18.

t támogatja.

Új lakbérrendszerrel ismerkedtek tavaly év végén a csaknem nyolcezer angyalföldi bérlakásban élők. A korábbi szisztémát, amely szerint a bérleti díjat pusztán a lakások alapterülete és komfortfokozata határozta meg, felváltotta az új, a piaci viszonyokat, a lakás értékét figyelembe vevő rendszer. Az épületeket fekvésük, állapotuk, környezetük alapján tíz kategóriába sorolták. (A lakások megoszlása a különböző kategóriák között nem egyenletes: míg a két legalacsonyabbhoz összesen több mint háromezer-egyszáz lakás tartozik, a két legmagasabbhoz mindössze negyvennyolc. Az összes önkormányzati lakás csaknem nyolcvan százalékát a négy alsó kategóriába sorolták, a felső négybe pedig csak öt és fél százalékuk tartozik.) Külső szakértők megállapították, hogy a legkisebb és a legnagyobb értékű lakások között százötven százalék a különbség. Az új lakbérrendszerről szóló rendelet szerint ennek az eltérésnek a lakbérekben is meg kell mutatkoznia. Mivel azonban egyik napról a másikra ilyen mértékű emelést nem lehet a bérlőkre terhelni, a kívánatos arányokat öt év alatt, 2005-re érik el. A nemsokára a kerületi képviselők elé kerülő javaslat szerint jövőre eléri a különbség a hetvenkét százalékot, az átlagos lakbéremelés pedig – valamennyi kategóriát figyelembe véve – kilencszázalékos lesz. A kategóriák, azaz a lakás értékének emelkedésével nő az emelés mértéke: míg az egyes kategóriákban az épületekben lakást bérlőktől érkezett a legtöbb panasz, pedig mivel ezeknek a házaknak értéke a legalacsonyabb, őket az átlagosnál is kevésbé érintette az emelés. A kevesebb reklamációból arra lehet következtetni, hogy a bérlők méltányosnak tartják az új rendszert. Erre utal az is, hogy az első hét hónapban a korábbiakhoz képest valamelyest javult a fizetési hajlandóság is.

Az új rendszer lényege, hogy nem a lakást, hanem a benne élőt támogatja az önkormányzat, ezzel együtt bővült az igénybe vehető segítség is. (Gyarapodott is a kérelmezők száma, és nőtt a kifizetett támogatás.) Míg korábban szociális alapon állapították meg a lakbéreket, ez pedig nem fedezte a fenntartás költségeit, végeredményben a kerület valamennyi lakója támogatta az önkormányzaton keresztül a bérlakásban élőket azok jövedelmi helyzetétől függetlenül. Mivel az új típusú lakbérek jobban közelítenek a reálishoz, egy általános, nagymértékű lakbéremelés elkerülésével is csökken az önkormányzatnak a bérlakásokból származó vesztesége. A tényleges költségeket azonban még mindig nem fedezik a lakbérek, minden önkormányzati lakás egy négyzetméterén havi 2,7 forint veszteség keletkezik. Az ötödik év végére azonban ez a számítások szerint eltűnik majd. A négyzetméterenként két forint hetven filléres veszteség pedig nem csekélység, mert a csaknem háromszázezer négyzetméternyi bérlakásnál havonta összesen több mint nyolcszázezer forintot jelent.

A. G.

Életfafesztivál

MUNKATÁRSUNKTÓL

Idén szeptember 22-én és 23-án, az Eötvös József Gimnázium dísztermében (V., Reáltanoda utca 7.) tartja hagyományos kétnapos természetgyógyászati rendezvényét az Életfa Egyesület, ezúttal „Vízöntő kor – a szív útja" címmel. A program fő témája a stressz: a résztvevők előadásokat hallgathatnak meg, bemutatókat kísérhetnek figyelemmel, szórakoztató programokon is részt vehetnek. A programokon lehetőségeket és módszereket sajátíthatnak el a stressz csökkentésére, elkerülésére. Az előadások és bemutatók mellett könyv- és gyógynövényvásár, természetes alapanyagú kozmetikumok, ezoterikus tárgyak kiállítása és vására, hús nélküli büfé gazdagítja a programot.

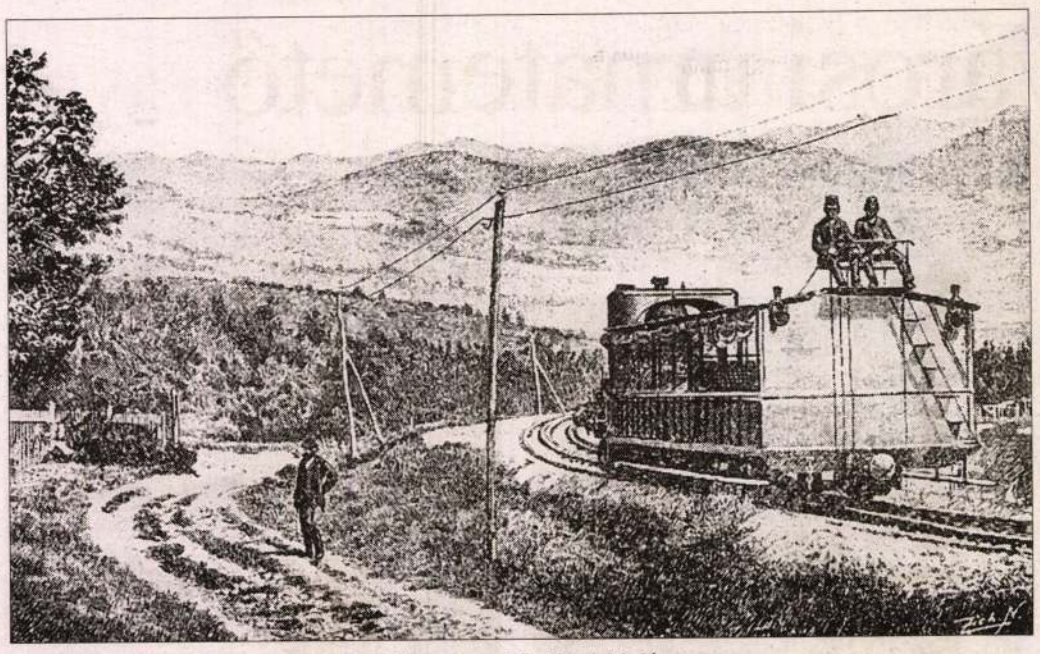

A fogaskerekű Jókai idején

Még egyszer Jókai májusfájáról

Áprilisban megemlékeztünk Jókai kedvenc májusfájáról, melyről az író egy, a felesége, Laborfalvy Róza halála után, 1887-ben született írásban tesz említést. Kíváncsian forgattam a korszak Jókai-írásait, de semmi további érdekeset eddig nem leltem a témával kapcsolatban. Találtam viszont egy ragyogó kiegészítést, amit Peti Józsefné, vagy ismertebb nevén Váli Mari (1840-1915), nagy mesemondónk unokahúga vetett papírra. Ő családi gyászai után Jókaiékhoz költözött, és aktívan részt vett a család életében. Kedvet kapott Jókaiéknál arra, hogy megörökítse nagybátyja életének apró, ám nekünk rendkívül sokat mondó, különleges hétköznapi és ünnepi mozzanatait. Ez a folyamatos emlékirat-sorozat őrizte meg számunkra az unokahúg remek megfigyelőképessége segítségével azt, ő hogyan látta Jókai májusfáját:

A svábhegyi jós fácska

1859 őszén – nagy tüdővérzési rohama utáni napokban – Móric bátyám egy „májusfa" gallyacskát tűzött le nyaralójuk terasza elé, az oda bevezető ajtó baloldala előtt, s figyelte naponként, hogy a gyökér nélküli fácska mikor hullatja el leveleit…

A levélkék azonban szépen, zölden helyükön maradtak, amíg csak a dér meg nem csípte őket. Következő tavaszon pedig újra rügyezni kezdett a gallyacska, s rügyeiből levelek, majd újabb kis ágak fejlődvén, látszott, hogy életre kél Móric bátyám plántálása… Nem egyszer merült a növekedő fácska szemléletébe ültetője, mintha valami jóslatot akart volna leolvasni élénken díszlő új hajtásairól…

1861 tavaszán sajnálkozva panaszkodott több ízben Móric bátyám:

– El akar pusztulni a kis májusfám!

Sárgult, halódott a fácska, mintha megérezte volna azt az eseményt, melynek lesújtó hatása alatt, az édesanyja átkát emlegetve, zárkózott be szobájába Móric bátyám… Mintha meg akarta volna jósolni haldoklásával azt a végzetes hatást, amit az imádott feleség által becsempészett, apátlan kisleány létezése Jókai Mór sorsára egykor gyakorolni fog…

Ősz felé azonban mégis összeszedte magát a sínylő fácska, s ezen tavaszon, mire kijutottunk a hegyre, már tele voltak édes illatú, hófehér virágfürtökkel csaknem a ház ereszéig felérő, lengén hajlékony ágai.

Plántálójának egészsége, derült kedélye és nagy munkakedve is versenyt virult a fácskával.

Mikor naponként meg lett örökítve költő-képzelmének egy-egy ragyogó alkotása, szokott apró betűinek gyöngysoraival, s tollát letéve, nem kellett berándulni Pestre, úgy kertészkedett, mintha azzal a munkával kellene megkeresni családja számára nemcsak a „mindennapi kenyeret", de még – a mindennapi selyemköntöst is… Sajátkezűleg felásott virágágyakba kiültette a teraszról sajátkezűleg a helyszínre hordott évelő cserepes virágait; csitítgatva amellett felesége elégedetlenkedő nyilatkozatait.

Közreadja:
Draveczky Balázs

Érdekes kiállítások Virányoson

A Virányosi Közösségi Ház kulturális rendezvényei között az elmúlt időszakban több érdekes kiállítással találkozhattunk. A *Sérült Fiatalok 6. Fesztiválját* követő bemutatóról – a jutalmazottak neveinek és iskoláik közlésével – már beszámoltunk a Hegyvidék hasábjain. Ugyancsak az érdeklődés középpontjába került *Bárdos Yvette*, Indonéziában egy évig ösztöndíjjal táncot és nyelvet tanuló fiatal egyetemista, aki e távoli ország mindennapi életéről készített színes fotóit állította ki. Emellett tanítványaival indonéz zenére egyéni és csoportos táncokat mutattak be, igen nagy sikerrel.

Ezt követően a XII. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat – *Detre Villő* rendezésében – mutatta be a XII–XV. századbeli színes miniatúrák másolatait, melyek sokak előtt egy addig ismeretlen világba kalauzolták el a tárlat látogatóit.

A következő kiállításon közvetlen szomszédainkat „látogattuk" meg. A Magyar Hegymászástörténeti Társaság, a közösségi házban megalakulása óta rendszeresen tevékenykedő Téry Ödön Turista Baráti Társaság és a Kornétás Kiadó gondozásában *dr. Katona István* legújabb, háromdimenziós hegymászó és tátrai témájú festményeit mutattuk be, míg *Kunos Gábor* közel 150 tátrai antik levelezőlapja váltott ki komoly érdeklődést.

Több könyvbemutatóra is sor került a közösségi házban. *Nagy Árpád* „Tátrai túrák", *Nagy Miklós Mihály* „Magyar hadiutazók", *Neidenbach Ákos* „Tátrai legendárium", míg születése 140. évfordulójára emlékezve a tragikus sorsú *dr. Zsigmondy Emilnek*, a világhírű hegymászónak „Az Alpok veszélyei" című, németből magyarra fordított könyvei kerültek bemutatásra.

Kahlich Endre

Alkotók politikai szerepvállalása

Liszt Ferenc világpolgár volt. Ám elsősorban magyar volt, minden ellenkező híresztelés ellenére. Amikor Pestet 1832-ben elöntötte az ár, így fakadt ki a Gazzetta Musicale hasábjain: „Ó, én vad és távoli hazám! Ismeretlen barátaim! Fájdalmad kiáltása visszahív hozzád!"

Azt hiszem, Bajcsy-Zsilinszky Endre találta a fején a szöget ebben a sokat vitatott kérdésben: „…minél teljesebben volt német származású Liszt Ferenc, annál világraszólóbb a magyarság diadala benne."

Heine viszont híres versében, amelyet 1849 őszén röplapokon terjesztettek, megrója a „hírhedett zenészt", amiért kimaradt eredeti hazája szabadságharcából:

Jön Liszt, a Franci, ő is él,
nem látja őt vérbe fürödve
valamely magyar csatatér;
orosz vagy horvát fegyver meg nem ölte.

A szabadság mentsvára rom,
száz sebből vérzik Magyarország,
de nincs seb Franci lovagon,
a szekrényben nem lett szablyája csorbább.

(1849 októberében,
Kálnoky László fordítása)

Én csak annyit teszek hozzá, hogy szerencsére. Mert így még hosszú évtizedeken át gazdagíthatta az egyetemes zeneművészetet, a magyarság dicsőségére is. Harcolni a szabadságért nemcsak csatatereken lehet. Lehet operaházakban is, ahogy a fiatal Verdi tette.

Ő ugyanis pályája elején alkotóművészetét egyértelműen az egységes és szabad Itáliáért folytatott harc szolgálatába állította. A vállalás tisztességes, ám kalandos is volt egyben. Vincent Sheean így ír erről: „A Risorgimento korszakában Verdi pulzusa együtt vert közönségével, ugyanakkor azonban nagy lett a kísértés, hogy olcsóbb hatásokat is hajhásszon, s ama kezdő évtized Verdije ennek nem is tudott mindig ellenállni. Egy dologban mégis bizonyosak lehetünk: az eredeti érzés őszinteségében." Ám már a kortársakban is felmerült a kérdés: mennyi politikai felelősséget vállaljon a művész, és milyen messzire terjedjen az? Nehéz erre válaszolni, hiszen az alkotók politikai szerepvállalásainak becsületes mértékét mindig az aktuális történelmi helyzet határozza meg. Verdi a történelem „rendelésének" vonakodás nélkül és a lehető legtisztességesebben tett eleget, amíg arra szükség volt. A Risorgimento-operák közül nem egy állta ki az idő próbáját. Mindazonáltal a legérettebb művek akkor születtek meg, amikor a maestrónak már volt ideje az elmélyülésre, nem várt tőle gyors – olykor elsietett – munkát a nemzet. Az elkötelezettség azonban a „konszolidáltabb" időkben is iránytűje maradt indulatainak és érzéseinek, idézzünk csak a Don Carlos híres Szabadság-kettőséből:

Úristen, ki nékünk lelket adtál
s égő, szent vágyat a felszabadulás után –
sírig egy célunk lesz: szabadság!

(Lányi Viktor fordítása)

A tisztességes alkotók már csak ilyenek. Aki egyszer lángra lobbant a szabadság tüzétől, az csak elégni képes.

Kiégni soha.

Baranyi Ferenc

Bemutatjuk Bálint Ádám képzőművészt

Hinni a fikciók végtelenségében…

Bálint Ádám képzőművész 1957-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányait a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában végezte. 1978-tól 1982-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskolára járt, ahol festészeti és murális tanulmányokat folytatott. Tanárai Blaski János és Klimó Károly voltak. 1981-ben felvette tagjai közé az akkori Művészeti Alap, 1982-ben a Fiatal Művészek Stúdiója. 1979-től 1983-ig részt vett az Erdély Miklós által vezetett INDIGO művészcsoport munkájában. Első egyéni kiállítása 1986-ban volt. 1999-től tagja a MAMÜ Társaságnak.

– Kérem, beszéljen a „Lapok a Homokkönyvből" című, 1988-ban rendezett kiállításáról, az akkori művészeti, művészetelméleti érdeklődéséről!

– A „Homokkönyv" egy Borges novella, egy olyan könyvről szól, melynek végtelen a terjedelme, lapjain megtalálható az összes nyelven eddig leírt minden szöveg, illetve minden elképzelt nyelven az összes lehetséges fikció. Természetesen a dolog úgy érdekes, ha tényleg elképzelünk egy ilyen tárgyat, egy könyvet, illetve annak lapjait. Borges valahogy úgy írja le a könyvet – és ezért „Homokkönyv" –, hogy lapjainak száma megegyezik a sivatagban található összes homokszemcse számával, tehát egyfelől megszámlálhatatlan, de azért körülhatárolható mennyiség. Az elképzelt könyv lapjai a könyv forgatásakor születnek és tűnnek el… Volt még egy kiállítás korábban, az volt a címe: „Kvázi építészet". Ott szerepelt a szintén az INDIGO csoportba járó *Berényi Péter*. Ő elképzelt egy lakást, házat a Hilbert-féle végtelen dimenziós térben. Természetesen képtelenség vizualizálni egy ilyen objektumot, de megpróbálta mégis leírni azt, pontosabban az elképzelt részletek árnyékait. Nyelvi úton „lefelé" bontotta a kockát, mindaddig, amíg valaki számára elképzelhetővé vált. Ha hiszünk a fikciók végtelenségében, akkor hiszünk a művészetben.

– Ön feltehetően hisz a fikciók végtelenségében, variálhatóságában. Hogyan nyilvánul meg ez a tény a MAMÜ-beli kiállításán?

– A MAMÜ Galériában kiállított egyik sorozat a Stúdió Galériában kiállítottnak a továbbfejlesztése, csupán a felhasznált anyagok változtak, teát és agyagot használtam, és kikerültem minden hagyományos festőszerszámot, tehát kézzel, vagy egy egyszerű fapálcával dolgoztam. A sorozatot Dúzson, egy kis Tolna megyei faluban kezdtem el, ahol minden nyáron augusztusban művésztelepet szervezünk. Természetesen ezeken is megjelennek valamilyen kvázi írásjelek, vagy esetleg „alaprajzok", de vannak olyan lapok, ahol semmi egyéb nincs, csak maga a két anyag, azoknak színei és keveredései. Elsősorban a két anyag „leülepedése" érdekelt a papíron, a véletlenszerűség, amit azért befolyásolhatok. A lapokat A0-ás méretben készítettem, azután ezeket középen szétválasztottam, ezért lett a címük folio recto vagy folio verso, mint egy könyvben. A véletlenszerűséget elfogadni a mű elkészítése közben számomra azt jelenti, hogy hagyom „viselkedni" az anyagot, tehát nem azt, hogy minden mindegy. Egy mű megteremtésének számomra legszebb leírása, ahogy Kosztolányi idézi a haiku-költészet alkotói folyamatát: a szemlélődés az első fázis, melyből következik a meditáció, majd a feltöltődés, és végül a legegyszerűbb pillanat, ahogy a mű elkészül.

– Milyen gondolatok foglalkoztatták még a kiállítás anyagának elkészítésekor? Mit jelent önnek a másik sorozat? Hogyan viszonyul a természethez, az élővilághoz?

– A másik kiállított sorozatnak, rajzoknak az a címe, hogy „Erdőben alvók". Ez egyszerűen onnan ered, hogy szintén Dúzson, ahol erdők vettek körül, elképzeltem azt a szerintem legintimebb jelenetet, ahogy egy állat alszik az erdőben. Mindezt közelről megnézni majdnem lehetetlen, mert a legkisebb neszre azonnal elmenekül egy őz vagy szarvas. Mindig olyan helyre menekül, ahol úgy érzi, hogy nem zavarják. Az egész világunk ilyen, az emberen kívüli élővilág folyamatos visszahúzódásáról van szó: mindezt az élővilág csendben és türelmesen teszi mindaddig, amíg végképp el nem tűnik. Az emberiség persze ebből a diszkrét visszahúzódásból nem arra a következtetésre jut, hogy ez által majd ő is elveszik.

– Különös és gyakori a szöveg és a kép, az írás és a műalkotás viszonya, egymásra hatása. Érdekes, amikor a számítógép kódolt jelei, hemzsegő hieroglifjei, követhetetlen képírásai válnak különböző manipulációkkal „képpé". Írott-képpé, könyv-képpé, gép-képpé. Kérem, beszéljen az ön sajátos titkosírásáról, kódolt képeiről.

– A következő kiállított darab címe az volt: „Rosarium.arj". Ezt egy kicsit bonyolult leírni; az internetről letöltöttem a Rosarium Philosophorum szövegét, egy tömörített, 'arj' formátumban. Ha egy tömörített fájl képét megnézzük, az úgy néz ki, mint egy titkosírás, látszólag értelmetlennek tűnő jelek sokaságából áll. Természetesen a fájl „kibontásával" a számítógépben

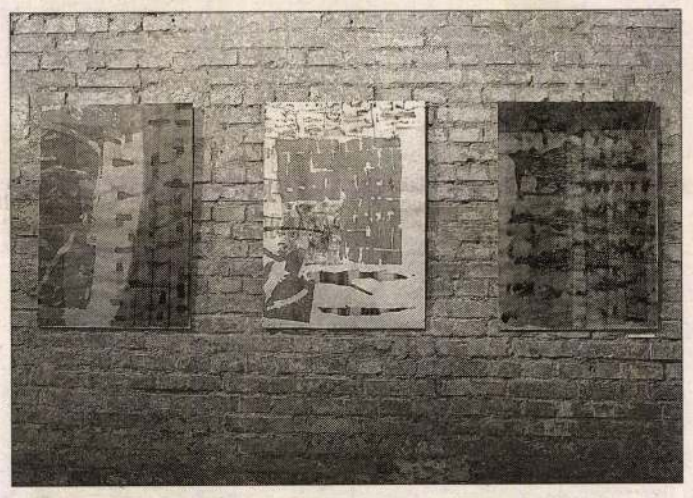

a kódolt jelek újra értelmes jelentéssé rendeződnek össze. Én ezeket a kódolt jeleket szorítottam egy szedéstükörbe, és nyomtattam ki lapokra. Az így kiállított lapokon tehát egy tömörítés képének egyre szűkülő fázisait lehetett látni. Minderről persze elég nehéz beszélni, én személy szerint azt szeretem, ha elmegy valaki, és megnézi a kiállítást.

– Láttam a katalógusát, amelyet a XII. kerületi Hegyvidéki Kortárs Galériának tervezett…

– A XII. kerületben volt az első műtermem, a Rácz Aladár utcában. Nemrég a Hegyvidéki Kortárs Galériának dolgoztunk feleségemmel, *Csejdy Júliával*, aki művészettörténész. *Vígh Tamás* szobrászművész köztéri szobrainak életmű katalógusát készítettük. A köztéri szobrászat érdekes téma, főleg olyan alkotók esetében, mint Vígh Tamás, aki a megkötöttségek ellenére mindig az egyetemességre törekedett. Egyébként a resztlire érvényes Karinthy mondása, hogy „minden köztéri szobor jó, csak a címeket kell felcserélni". Mostanában újra lázas emlékműállítás zajlik, és az újabb viták, amelyek körülötte vannak, megint a tradíció és modernség értelmezésének zavaraiból táplálkoznak. A baj az, hogy mindkét fél azt hiszi, igaza van, és ez azt eredményezi, hogy az ember nem győzi kidobni a töménetlen átpolitizált ostobaságot. Nem szeretem, ha valaki vindikálja magának a jogot arra, hogy megmondja, mi az igaz magyar művészet, és azt az utóbbi években egyre erősödő kritikátlan mimézist sem szeretem, amelynek eredményeként itt a már levitézlett életformák és művészeti tendenciák megjelennek. Ebben a szellemi viharban, ahol mindenki végső soron a másik politikai hovatartozását boncolgatja, megfeledkezünk fontos dolgokról, például az alapvető szolidaritásról és az egyre szennyeződő környezetről…

– Milyen kiállításra készül? Ismét centrális szerepet kap a könyv?

– Jelenleg a Budai Fonó Zeneház mögötti elhagyott gyárépületben van a műtermem, és ott dolgozom. Következő kiállításom a KAS (Kortárs Alkotók Stúdiója – amelynek a vezetője szintén itt a kerületben lakik) Galériában lesz, ahol nem efféle „könyvészeti ritkaság"-okat fogok kiállítani, hanem valami egészen mást.

Jóry Judit
művészettörténész

Egyéves a West Art Galéria

Az „Új Belváros"-ban található galéria jubileumáról nem csupán azért illendő megemlékeznünk, mert – a galéria kerületünkben élő és dolgozó vezetője, *Sereg Adrienne* jóvoltából – a kiállítások nagy részét XII. kerületi művészeknek szentelték (*Angyal Júlia, Ezüst György* és *Ezüst Gy. Zoltán, Jäger Margit, Kudász Emese*), hanem azért is, mert a jubileumi kiállításon a kerületünkben található Budai Rajziskola szabadiskolájában dolgozó művész, *Breznay András* képeit láthattuk. Mint megtudtuk, Breznay Andrásnak 9 testvére van, öten szintén képzőművészek. Édesapjuk, Breznay József és édesanyjuk is festőművész. A művész azt is elmondta, hogy főleg a szín, s az ehhez kapcsolódó perspektíva érdekli. Témáit szereti sűríteni, megcsavarni. A kiállításon látható, főként városképekből álló sorozatot 1992 óta festi. A megnyitón fellépett *Bánffy György* Kossuth-díjas színművész, a Budapest Klarinét Kvartett és a Németvölgyi úti iskola két volt növendéke: *Mártha Zsuzsanna* és *Gonda Bence* hegedűművészek.

KGy

A felső-krisztinavárosi urnatemető

A hegyvidék lakói számára nyilvánvalóan nem újdonság az Apor Vilmos tér örvendetes átalakulása, parkosítása, épületeinek változása: legtöbben naponta láthatják a téren áthaladva. Az eseményekről rendszeresen beszámoltak a kerületi újság cikkei is. 1998-ban egy cikk már részletesen foglalkozott a Felső-krisztinavárosi Plébánia történetével, és a téren a háború előtt elkezdett „új" templom viszontagságos, fordulatokban bővelkedő eseményeivel. Akkoriban még csak a reményekről lehetett írni. Azóta már az elért eredményekről is beszélhetünk, még ha a külsőségekben nem is történt alapvetően látványos változás. A plébánia a hívek adományaiból és az Esztergom Budapesti Főegyházmegye hathatós segítségével, részben kölcsön felvételével 1999. március 19-én visszavásárolhatta az egykor templom céljára elkezdett és sokszor átépített épülettorzót. Az irdatlanul burjánzó tarka graffitik eltűntek, s a fehér épülethomlokzat mögött megindult az átépítés folyamata.

A homlokzaton a zöldeskék kereszt jelzi a megváltozott funkciót. A templom felépítésére sajnos még egy jó ideig várni kell elegendő pénz hiányában, így az egykori diszkó belső terei ma még szinte változatlan képet mutatnak. A természetes világítás nélküli terek fekete komorságát az alkalmi rendezvények dekorációi sem tudják bensőségessé vagy kedvessé varázsolni. A terek hangulata még ma is nyomasztó. Ha egyszer elkezdődik a templomtér építése, valószínűleg nem sok tartható meg a felépítmény acélvázas, zegzugos szerkezeteiből. Az új templomot a régi altemplom falain és az eredeti pilléralapokon kell újra kezdeni.

Az építés valóban itt kezdődött el 2000 tavaszán, s 2000. június 24-én már az urnatemető első ütemének felszentelése is megtörtént, meghozva a pinceterekben a döntő változást. *Irsy László* 1940-es tervében a pincét, ha nem is a mára megvalósult formában, eredetileg is temetkezési helynek szánták. A régi terveken még 24 nagyméretű kriptát képzelt el a tervező koporsós temetéssel, a kör alakú belső térből cikkelyesen nyitva, az egyik torony alatt levezetett íves lépcsőn megközelítve. A kripták mögötti területen altemplom lett volna kialakítva. Ezeknek a tereknek a vasbetonszerkezete a háború előtt már elkészült, és a háború utáni funkcióváltás és ráépítkezés során sem történt lényeges változás benne. A kolumbárium tervezését egy építész páros, *ifj. Müller Ferenc* és *Szauer Tibor* építészek végezték, *Salacz Ákos* statikus közreműködésével. Az első ütem tervei 1999-ben elkészültek, s a kivitelezést az Aknabau Kft. 2000 júniusig elvégezte.

Az urnatemetők létesítése nem véletlenül kezdődött el számos kerületi katolikus templomban. A Farkasréti temető már évtizedek óta telítettségével küszködik. Új temetésekre csak a régi sírok állandó ürítése árán van lehetőség. A Farkasréti temető két urnasíros épülete az egykori, félig elpusztult templom helyén, és a felső Érdi úti kriptaépület mára elképzelhetetlenül lepusztult, elhanyagolt, omladozó, életveszélyes állapotba került. Ilyen helyen urnasírhelyet vásárolni ma senki sem szeretne. A temető útjai mentén tömegesen felállított, többszintes, rideg urnafalak és urnaoszlop erdők nem tekinthetők kegyeletes megoldásnak. A templomaink alatt kulturáltan és esztétikusan kialakított, biztonságosan őrzött, tisztán karbantartott új terek valószínűleg értelmes megoldást hozhatnak halottaink méltó elhelyezésére. Az ebből befolyó összeg egyben anyagi lehetőséget teremt a templomok karbantartására, bővítésére, illetve az új templom felépítésére is.

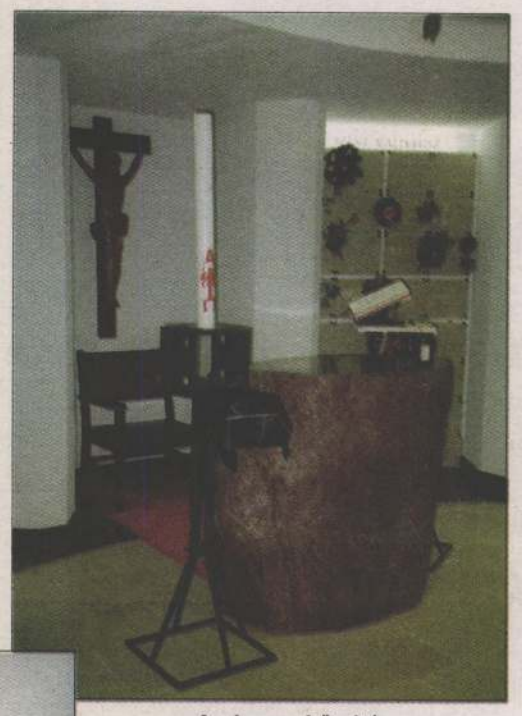

A gleccserkő oltár és a húsvéti gyertya a centrális térben

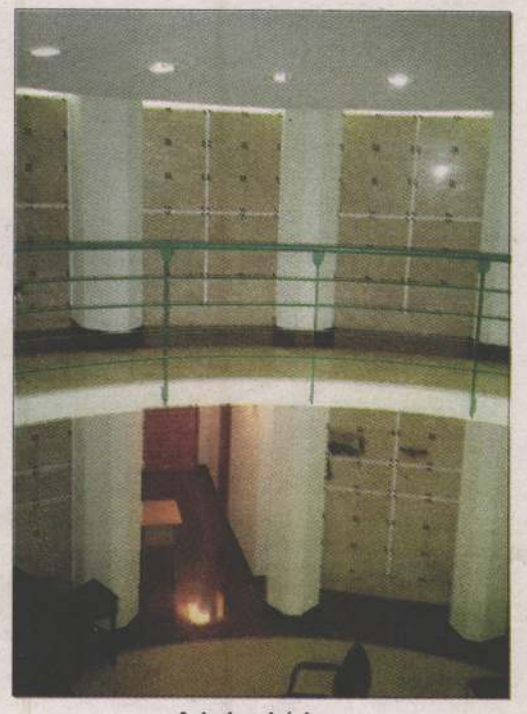

A kolumbárium kétszintes centrális tere

Törley Mária szobra

A belső urnafülkés tér Törley Mária szobrával és Bojti András oszlopfőjével

Bojti András üvegablaka a bejárat fölött

A felső-krisztinavárosi kolumbárium bejárata jelenlegi formájában a leendő új templom nyugati oldaláról, az Apor Vilmos szobor felől nyílik, a terepbe süllyesztett lejtőn levezetett gyalogútról. A tervezők a meglévő épület elé íves határolófalat terveztek a konzolos épületkiugrás vonalában, de attól keskeny réssel elválva. A falban lévő vasrácsos kaput az A-Ω felnagyított kezdőbetűk díszítik. Mögötte natúr faajtón léphetünk be a kolumbárium jelenlegi, kör alaprajzú, ünnepélyes kegyeleti terébe. A centrális tér kétszintes elrendezésű, konzolosan körbefutó erkélysávval. Szemben a halottat búcsúztató szertartás végzéséhez a kőtömbből készült oltár, a gyertyatartó, felolvasó állvány és a mobil koszorútartó állvány *dr. Müller Ferenc* építész tervei szerint készült. Mögötte a falon a régi felső-krisztinavárosi templom oldalkápolnájából áthozott feszület függ, előtte papi székkel. A tér közepén félkörös elrendezésben a hozzátartozók ülőhelyei vannak felállítva. A tér határoló falait a kolumbárium urnafülkéinek sárgásdrapp mészkő előlapjai borítják, vésett feliratokkal. Az urnafülkék fölött hátulról világított matt üveglapon ókeresztény szentek, mártírok nevei jelölik meg a függőlegesen tagolt fülkesávokat. A megoldás az ókeresztény katakombák hagyományait idézi modern megfogalmazásban.

A kolumbárium anyaghasználatában a tervező tudatosan törekedett a melegebb színű márványok alkalmazására, oldva a hideg altemplom érzetét. A szemben elhelyezett nagyméretű, vörös színű gleccserkő oltár norvég gránitból készült. Az amorf kőtömb „Jézus asztala", mellette a modern formájú gyertyatartón álló nagy húsvéti gyertya a feltámadás és az örök élet jelképe. Az elé tervezett lapra helyezik el a szertartás alatt az elhunyt hamvait tartó urnát. A bejárati ajtó fölött modern megoldású színtelen és halványkék katedrál üvegből készített ólomüveg ablak ad sejtelmes bevilágítást. *Bojti András* üvegművész alkotása, rajta a felirattal: „Isten országa tibennetek van." A kolumbárium a jelenlegi első ütemben csak két helyiségből áll: a bejárati, központi elhelyezkedésű, kör alaprajzú, kétszintes térből és a bal oldalról csatlakozó második teremből. Ez az oldalhelyiség alacsonyabb belmagasságú, anyaghasználatában, rendszerében megegyezik a centrális tér megjelenésével.

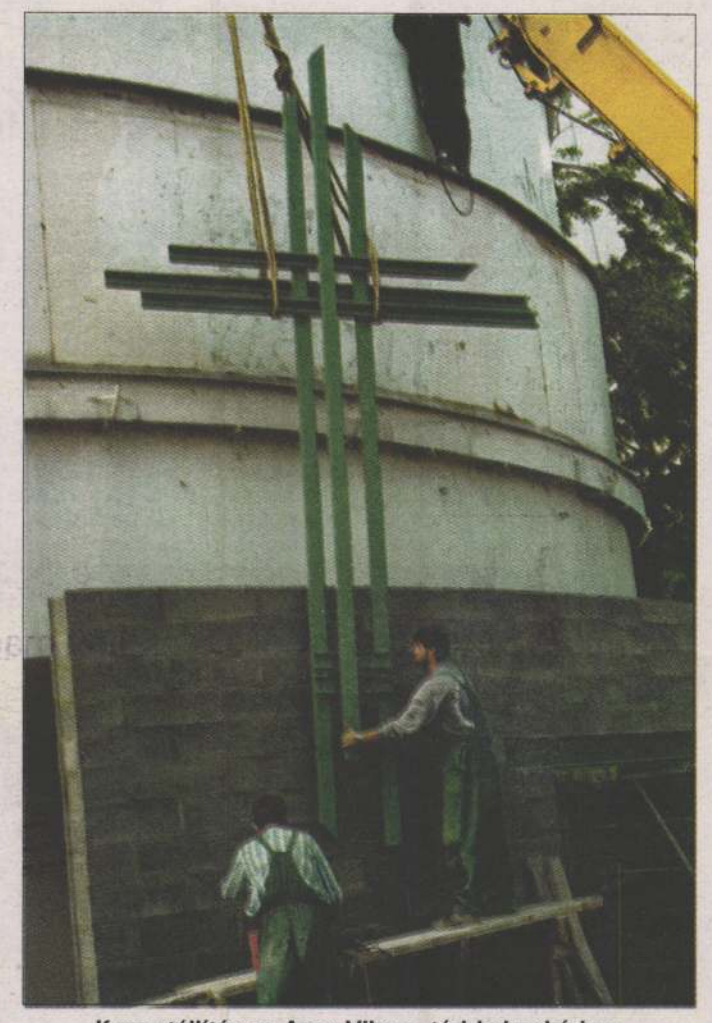

Keresztállítás az Apor Vilmos téri kolumbárium homlokzatán

A tér egyik kőburkolatú, sima falfelületén a lebegő bronzszilikát szoboralak *Törley Mária* alkotása. A szobrászművész által korábban készített „mennyország kapuja" szoborcsoport legfelső motívuma az örök életet szimbolizálja. Mellette a fal előtt álló oszlop hátulról világított amorf rogyasztott üveg oszlopfője Bojti András alkotása.

Az urnatemető első ütemében 946 urnafülke került beépítésre, ennek egy része dupla mélységű, nagyobb urnaszámú, a területi méretekből adódóan. Az urnatemető tervezett további kiépítése után a második ütemben közel 2000 urnafülke helyezhető el. A jelenlegi elképzelés szerint addigra kiépül a jobb oldali pincetérben a leendő templombelső felé vezető lépcső is. A kegyeleti búcsúztató tér a terv szerint hátrább kerül a belső pincetérbe áthelyezve, ahol szintén összenyitott kétszintes belmagasság alakítható ki. Mindenképpen megoldandó feladat lesz egy személyfelvonó beépítése, hogy a felső szint és az alsó urnatér között a mozgásukban korlátozott idős hozzátartozók eljuthassanak szeretteik nyugvóhelyéhez. A második szakasz megépítéséhez már mindenképpen szükséges lesz a felső templomtér megtervezése. Remélhetőleg megkezdődhet kivitelezése is, ami végre lehetővé teszi az Apor Vilmos tér végleges építészeti arculatának kialakítását is.

Rosch Gábor

A FOTÓK A SZERZŐ FELVÉTELEI

Az egykori diszkó belső tere, ma egyházi rendezvényterem

Új templomi orgona

A Farkasréti Mindenszentek Plébánia új „olasz" orgonájának szakmai bemutatóját május 26-án tartották a Hegyalja úti templomban. Az orgona tervét a régi olasz hangszerek, különösen a XVIII. századi velencei orgonakészítés nagy mestere, *Gaetano Callido* (1727-1813) művei ihlették. Külseje és valamennyi regisztere olasz jellegű, hangolása a korabeli hangolásmódok közül talán a legáltalánosabbat, a Vallotti-félét követi. Adottságait tekintve az orgona lényegében egy XVIII. századi velencei kópia-hangszer, ami lehetővé teszi, hogy Magyarországon először a XV-XIX. század olasz zeneszerzőinek jórészt a katolikus liturgia számára készült orgonaműveit autentikusan megszólaltathassák.

A hangszert az Aquincum Orgonagyár készítette, két nyelvregiszterét a német Giesecke-cég, játszóasztalát a szintén német Laukhuff-cég szállította. A Farkasréti templom új orgonája először a húsvét nagyszombati mise Glóriájára szólalt meg.

SCS

Az alsó szint alaprajza

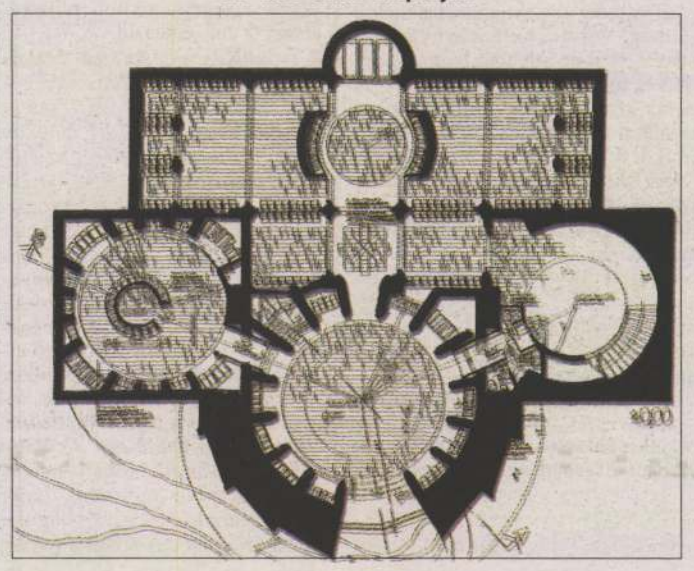

A felső szint alaprajza (I. és II. ütem)

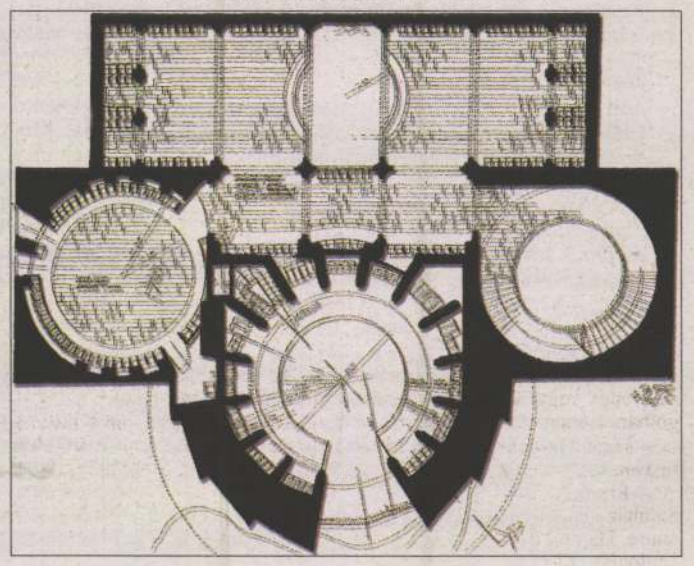

Bálint Ágnes [építész ?]

MDK

Díjat nyert „Blaha hujza téri üzlethár" c. munkájával.

— : Diplomamunkák Budapest holnapjáról 9.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 17.

MDK

Bálint Ágnes, építész

A Blaha Lujza tér rendezési tervéért nyert pályadíjat.

Valachi Anna: Árkádokat a Rákusnak? 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 16.

1021

1973. április 21. Petőfi 21,39 /11/ KGyné

Láttuk, hallottuk

- Sokat jelent egy-egy ember számára az a környezet, amelyben él. Ezért is tartjuk fontosnak , hogy képzőművészeti műsorainkban a kiállitások számbavétele mellett szó essék a lakáskulturáról, az otthoni környezetünkről.

- Nagy Izabella ezuttal a Lakáskultura c. folyóirat szerkesztőségébe látogatott, ahol Pataki Mária szerkesztővel és Bálint Ágnes épitészmérnökkel beszélget.

- Ha az ember gyakran jár vidékre, akkor egyrészt örömmel veszi tudomásul, hogy rengeteg uj ház épül és látszik, hogy nem kevés pénzből. Ugyanakkor falvaink egyre inkább uniformizálódnak,méghozzá egy meglepő épitkezési stilus jegyében. Ha a régi házakat nézi a z ember, akkor azt állapitjuk meg,hogy minden tájegységnek meg van a maga jellegzetes házegység tipusa. Persze maga az életforma, az életmód ugy változott az országban, hogy közelebb hozta az embereket, hogy hasonlóan élnek teszem azt a Sárréten és

Bálint Ágnes
épitészmérnök

hasonlóan a Jászság közepén.. Tehát nyilván az igényeik is hasonlóbbakká válnak. Ennek ellenére nem hiszem, hogy annyira indokolt ez az uniformizálódás, amennyire ez látszik.

- Nemcsak vidéki probléma, hiszen Budapest külterületein is ugyanugy találhatunk sorházakat, a sor alatt azt értem, hogy a falu vagy városszél egy-egy tiupusu házt megtaláljuk végig, rányomja a bélyegét. Most Budapesten ezen próbál segiteni a Megéntervezői Szakértői Bizottság, ami ezévtől kritizálja elég alaposan ezeket a terveket, de a vidéki épitésnél még nincsen ilyen szabály, vagy ilyen kritika..

- Az volna jó, ha az egyre szebb, egyre vonzóbb, egyre jobb tipusterveket készitenének, amelyek az egyes országrészek hagyományaira támaszkodhatnának, külső formában.

Más kérdés és ezt nem tudjuk megoldani, hogy hogyan tudnák ezeket a terveket vonzóbbá tenni az épittetők előtt.. Mert meg lehet érteni, hát csak ezt tudom mondani, meg lehet érteni, azokat az embereket, akik azt akarják, hogy ha rettenetesen sok pénzt költenek egy ház épitésére, hogy az a házon látszódjon. Más kérdés, hogy a házépitésben is van gicos. És nem biztos, hogy az a ház szép, ami.. ami tetszik, amit tetszetősnek találnak.. A Parlament az anagyon szép, de csak mint Parlament. Ha ezek a kis tornyok, szobrok, más diszitőelem, családi házon jelennek meg, ott már torz és nevetséges, még akkor is, ha a szomszédok esetleg irigylik azt, akinek még erre is telt. /!/

- A magyar népi épitészetnek rendkivül szép emlékei vannak, amelyekre vigyázunk is és ennek az átmentése a mai épitészetben tendencia.. Városi lakosok próbálják meg a vidéki kis kuriákba ezeket a népi elemeket beépiteni, sőt a lakásokban is a népi butorokat egyre inkább szeretjük alkalmazni. Ugyanakkor a vidékiek pedig talán éppen ennek ellentéte-képpen a városi, vagy a régi főuri kastélyoknak a stilusát próbálják a

maguk léptékjének megfelelően lemásolni és utánozni, és ez a baj, mert ennek a két ellentétes irányú mozgásnak értelmes módon kellene kapcsolódnia és mindegyik igénynek a maga helyén kellene jelentkezni.

- Bármennyire is azt mondtuk, hogy ezeknek a falusi házaknak egyrésze azért épül, hogy kifelé is mutassa, hogy meg volt ám a rávaló pénz..mégis az az érzésem, persze lehet, hogy tévedek,hogy amennyiben valóban tervezővel terveztetnék meg izlésesen ezt a házat, bizony ez még több pénzbe kerülne.

- Nem vagyok ebben biztos..

- A rossz terv ugyanannyiba kerül, mint a jó.

-Egy tervnek az értéke nemcsak a beépitett ill. befektetett összegtől függ, hanem a használhatóságtól. Ilyen úrban feltétlenül azonos értékben ki kell hozni egy sokkal jobb megjelenésü, simavonalú, modern , mégis a falusi környezetnek megfelelő homlok zatot és épülettömeget.

- És persze azt hiszem, hogy a többnyire pallérok által készitett és tervezgetett házak is magát, a tervezési dijat figyelembe vesszük esetleg drágábbak is lennének, ha épitészmérnök tervezné, ugyanakkor a fölösleges elemek, a tornyocskák, maga az épitési költség csökkenne azzal, a logikusabb elrendezésü..

- Igen, igen..

- egyszerübb vonalú, de ugyanakkor külsőre szebb házaknál.

- Ez biztos. A másik az, hogy a vidéki környezetben ritkán használják a korszerü anyagokat.

- Melyek ezek a korszerü anyagok ?

- Pld. a homlokzat-burkoló anyagok, a szerkezeti elemek, gerendák, összekötők, a padlóburkoló anyagok, pld. a hideg padlóburkolatok, amelyek egy vidéki háznál feltétlenül fontosak, hiszen a vidéki házban közvetlenebb a kapcsolat

az utcával, a sárral, a belső kerttel, mint egy városi házban, tehát nagyobb igény van a hideg padló-burkolatra , mint egy.. ami könnyebben karbantartható.

A gépészeti berendezéseknek a korszerüsitése rendkivül megnövelné a háznak az értékét, használhatóságát.. szag-elszivás. A régi magyar konyháknak csodálatos kialakitása volt, hiszen ilyen füstöt elvezető konyhák épültek, az egész konyha felépitése maga egy nagy szag-elszivó volt, tulajdonképpen ezt ma már egészen elfelejtettük.

A fütés is pld. egy példamutató dolog volt, a tiszta szobát sohasem fütötték belülről,hanem mindig kivülről. Tehát oda nem ment piszok. Ezt ma valahogy elfelejtettük és nem nyulnak vissza,amikor vidéki házakat terveznek.

- Azt hiszem bármennyire is azt mondjuk, hogy a falusi életforma közeledik a városihoz mégsem azonos a városival és nem is cél,hogy a falvak helyén kisvárosok alakuljanak ki, hiszen ezzel végeredményben a jó levegőt, a kertet, a fákat, vennénk el.

- Elég sok rossz példát is lát az ember, hogy kisebb városok szélén toronyházak épülnek teljesen elszakadva az egész környezettől és a városképtől.

- Az emberek olyan mértékben akarnak a régi, paraszti léttől elszakadni, hogy még a jót, a hasznosat, a funkcióban megfelelőt sem veszik át. És attól tartok, hogy amikor egyes iskolákban már filmesztétikát tanulnak, nagyon hiányzik az, hogy lakáskulturát nem tanitanak.

- Kedves Hallgatóink ! Müvészet kritikai müsorunkat hallották. Szerkesztette Furkó Zoltán.

Bálint Ágnes, belső építész

megemlítve.

Patyki Mária: Babát ránunk. 18-

Népszabadság, Bp. 1977. okt. 30.

A művész, kedvencei körében

Mazsola az Egérkével

Böbe baba a Futrinka utcából

Kell-e bemutatni a két népszerű mesehőst?
(Kiss Vera felvételei)

A MESEÍRÓ

Gyerekkorában volt egy kis szeliditett egere. Jó pajtások voltak, egészen a kisegér élete végéig. Felnőtt korában volt egy szelíd malaca, elkísérte őt sétálni, vásárolni. És egy szelíd szarkája is volt, ott serénykedett körülötte meseírás közben: a gazdi gépelt, a madár pedig kiválogatta az eléje rakott gombhalomból a fényeseket.

Ilyen Bálint Ágnes világa. Szereti a természetet, a Dunát, amely mellett született, a vecsési kertet, amelyben a házuk áll, s amelynek fáin balkáni gerlék fészkelnek. (Nyári reggeleken a gerlék szavára ébred a tornácon, mert ott áll az ágya, s ott őrzi álmát Zsivány, minden házőrzők legderekabbja.)

És szereti a gyerekeket. Úgy szereti, hogy megérti őket. Ahogy ő mondja: gyerekpárti.

Szereti a gyerekeket, szereti a természetet, barátai az állatok és – nagyon művelt, nagyon tehetséges művész. Íme, ezekből a gyökerekből táplálkoznak a tv-ből ismert, hallatlanul népszerű Mazsola-történetei.

A Mazsola-történetekben, ezekben a modern népmesékben a termőföldek illata keveredik a magas szellemiséggel. Mikor erről beszélünk, azt mondja:

– Nagyon örülök, hogy észrevették: én a falut akarom behozni Pestre. Emlékeztetni akarom a vidékről feljötteket korábbi életük szépségeire, és szeretném, ha az ős-pestiek is megsejtenék és megkívánnák ezeket a szépségeket.

Márpedig ez nemcsak a gyerekeknek szól, hanem a felnőtteknek is. Mint ahogy nemcsak a gyerekek tanulhatnak abból, hogy a rakoncátlan, engedetlen és néha kicsit irigy, vagyis rossz Mazsolából a mese-bábjáték végén mindig jó Mazsola lesz. Megjavulása, Manócska bölcsen türelmes nevelői tevékenységének köszönhető. Tanuljon minden felnőtt a mese-felnőttől: Manócskától!

Bálint Ágnes Mazsola-sorozatát harmadszor közli a televízió. Igen népszerűek a Futrinka utcai történetek, és újabban a kisegér kalandok is. Az ő műve mind. Mazsola meséit most harmadszor adják ki könyvben, és a Mazsola-filmek meghódították a külföldet is. Izgalommal várjuk a folytatást!

Szabadi Sándor

TELEVÍ

HÉTFŐ, DECEMBER 25.

8.48: Történetek gyermekekről. Csehszlovák film
10.20: Játsszunk bábszínházat. Az Arany paravándíjasok gáladélelőttje
12.00: Belle és Sébastien 12. (ism.)
14.00: Műkorcsolya VB Gála. Filmösszeállítás
15.05: A gonosz tojástörő. Szovjet rajzfilm
16.40: Tv-szőttes
17.00: Otello Gyulaházán.
18.30: Klubdélután a II. stúdióban
19.30: Comedy Capers. A féltékeny hősszerelmes. Burleszk-film
19.45: Esti mese.
20.00: Hírek — sporthírek.
20.10: Kun Zsuzsa. Portréfilm
20.55: Miért beszél annyit Mrs. Piper? I. rész.
22.05: Világhírű vendégművészeink
22.45: A görl. Magyarul beszélő nyugatnémet dokumentumfilm
23.40: Flinstone-család.

KEDD, DECEMBER 26.

9.50: Belle és Sébastien. 13. (ism.)
10.15: Kukkantó
11.00: Rudolf, a vörösorrú rénszarvas. Amerikai rajzfilm
14.33: A Magyar Hirdető műsora.
14.45: Kongresszusi útlevéllel. Kisfilm
15.05: Találkozás Vöröskőváron. Cseh, magyar és szlovák művészek közös tánczenei műsora.
15.50: A múzsa körül. Bernáth Aurél művészete
16.10: Toto hagyja, vagy rádupláz. Magyarul beszélő olasz film
17.40: A Magyar Rádió sanzonestje
18.20: Világirodalmi Magazin
19.35: Esti mese
20.00: Hírek
20.05: Miért beszél annyit Mrs. Piper? II.
21.15: Déli rózsák

SZERDA, DECEMBER 27.

9.30: Szünidei matiné: 1. Csoszogós I. 2. Nyomkövető. 3. Bátyám a pilóta. 4. Üveggyártás. 5. Állatokról gyermekeknek. 6. Boszorkányok, akik nincsenek

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 28

9.30: Szünidei matiné.
17.58: Hírek
18.05: A Magyar Hirdető műsora
18.15: Új könyvek.
18.20: Berthe és Blanche. Magyarul beszélő francia rövidfilm
18.45: A világ térképe előtt
19.00: Teleimpex
19.30: Esti mese
19.40: Interpelláció. Sarlós István, a Fővárosi Tanács elnöke válaszol a lakosságot érintő legfontosabb kérdésekre
20.00: Tv-híradó
20.20: Halló fiúk, halló, lányok!
22.00: Tv-híradó 2. kiadás
22.20: Pedagógusok fóruma

PÉNTEK, DECEMBER 29.

8.35: Azután mindig boldogan. Angol film
10.00: Az év utolsó lottó-sorsolása
10.30: Szünidei matiné.
11.30: Úttörő Téli Olimpia 1967. Asztalitenisz döntők

SZOMBAT, DECEMBER 30.

9.30: Szünidei matiné.
10.30: Úttörő Téli Olimpia 1967. Birkózó döntők
16.18: Nemzetközi Mezőgazdasági Magazin
16.40: Tessék kérdezni, a nyelvész válaszol
17.10: Legyen mindig napfény. Kisfilm
17.40: Hírek
17.45: Adósság 1967-ről
18.15: Michelangelo és kora. VI.
18.35: A tv jelenti
19.20: Cicavízió
19.30: Don Quijote. XII.
20.00: Tv-híradó
20.20: Le Havre utca (10 éven felülieknek)
22.00: Tv-híradó 2. kiadás

VASÁRNAP, DECEMBER 31.

9.33: Támadás a király ellen
10.00: A kis fenyőfa története. Táncjáték
10.25: Komisz kölykök kalendáriuma. (10—14 éveseknek)
16.38: A Magyar Hirdető műsora
16.50: Gyermekdalok nyomában
17.10: Hírek
17.15: Sokszemközt
17.45: Don Quijote, XIII. rész
18.15: Denevér. Johann Strauss nagyoperettjének tv-változata
19.25: Tessék beszállni. Szatirikus utószó 3 tételben
19.45: Esti mese
20.00: Tv-híradó
20.20: Happy News, Yves. Francia zenés film. (Yves Montand köszönti az új esztendőt)
21.00: Szilveszter 1967.
24.00: Himnusz
Utána: Népi zene és tánczene.

HÉTFŐ

Tessék választani!

Délután kettőtől éjfélig, teljes 10 órán keresztül egyfolytában pereg a hagyományos karácsony-elsőnapi nonstop-műsor. A sok érdekes produkcióból a következőkre hívjuk fel olvasóink figyelmét:

Tüzek Anglia felett

Jelenet a Tüzek Anglia felett című kalandfilmből

Magyarul beszélő angol film. Rendezte: William Howard. Főszereplők: Lawrence Olivier, Flora Robson, Leslie Banks, Vivian Leigh, Raymond Hassey. — Erzsébet királynő és az angol—spanyol háború korában játszódik ez a kalandos, látványos, kosztümös film, melynek főszerepét a klasszikus, nagy filmalkotásokból jól ismert kiváló angol színész, Lawrence Olivier alakítja.

Klubdélután a II. stúdióban

Liz Brady is ott lesz a Klubdélutánon

Szerkesztő: Bánki László. Rendező: Horváth Ádám. Az egyórás műsor házigazdái: Poór Klára és Antal Imre, vendégei pedig az idei táncdalfesztivál nemzetközi gálaestjének külföldi résztvevői közül: Joszif Kobzon, Lado Leskovar, Liz Brady, Zsarko Dancsuo, Kirszty Sparboe. A névsorból könnyű kitalálni, hogy könyed hangulatú, klubszerű tánczenei műsorban lesz részünk . . .

Miért beszél annyit Mrs. Piper?

Kétrészes tv-játék. Írta: Jack Popplewel. Fordította: Zilahi Judit. Szereplők: Mrs. Piper — Gobbi Hilda, Baxter főfelügyelő — Kovács Károly, Westerby — Avar István, Selby — Máté Erzsi, Reynolds — Halász Judit, Marshall — Mádi Szabó Gábor, a felesége — Temessy Hédi, Goddard detektív — Garas Dezső.

ÚJ HÓNAP-, ÚJ MEGLEPETÉS!

SZEBBNÉL-SZEBB REPRODUKCIÓK VÁLTOZATOS KIÁLLÍTÁSA A LAKÁSBAN

FALINAPTÁRON

KAPHATÓ A PAPÍRBOLTOKBAN

Ára: naptártömbbel együtt 6,— Ft

Itt megint Mrs. Piper beszél: nyomozni tanítja a detektív-főfelügyelőt (Kovács Károly, Mádi Szabó Gábor, Gobbi Hilda, Temessy Hédi) (Tv-fotó, Vörös Ilona felv.)

A bőbeszédű, minden lében kanál takarítónő, Mrs. Piper, egy nap holtan találja az irodában főnökét, az ismert üzletembert. Hívja a rendőrséget, az ki is száll, de a detektív-főfelügyelő képtelen befogni Mrs. Piper száját, aki úgyszólván átveszi tőle a nyomozás irányítását. Szerencsére! A hallatlanul mulatságos és izgalmas sodrású krimi-vígjáték két egymást követő este ígér jó szórakozást.

KEDD

Déli rózsák

Rozina áriája a Sevillai borbélyból (Gyurkovics Mária)

Látogatóban Gyurkovics Máriánál. Szerkesztő: Kármán György. Rendező: Békés András. Közreműködik: Melis György, Menyhárt Jacqueline és Havas Ferenc. — Strauss ismert keringőjéről kapta címét kitűnő operaénekesnőnk műsora, amelyben emlékezetes szerepeit idézi elénk a Rigolettóból, a Lammermoori Luciából, a Don Pasqualeból, a Sevillai borbélyból, a Blahánéból, a Déryné c. filmből.

CSÜTÖRTÖK

És most mit tud?

Szerkesztő: Karácsondi Miklós. Rendező: Pauló Lajos. A jövőre megrendezésre kerülő Ki mit tud? előtt újra találkoznak a stúdióban az elmúlt évek Ki mit tud? versenyeinek győztesei, akik közül sokból azóta országos hírű, sőt nemzetközi sikereket is arató művész lett. Kovács Kati, Koncz Zsuzsa, Poór Péter, Supala Kolozs, Angyal János, Ungár Anikó, Dobos Attila, Harangozó Teréz és még jó néhányan a nagy vetélkedők felfedezettjei. S mi sem természetesebb, hogy akik a velük folytatandó beszélgetéseket vezetik, egy másik nagy vetélkedő, a Riporter kerestetik győztesei közül kerülnek ki: Horvát János, Moldoványi Ákos, Tóth Károly, Csengő Ildikó.

SZOMBAT

A Le Havre utca

Részlet a Le Havre utca című francia filmből.

Magyarul beszélő francia film. A film alapjául szolgáló regényt és a forgatókönyvet Paul Guimard írta. Rendezte: Jean-Jacquey Vierne. Főszereplők: Chatrin — Yori Bertin (Dőry Virág), Julian — Marc Michel (Máriáss József), Dellemot — Francois Vibert (Fillár István), Vivien — Claire Duhamel (Géczy Dorottya). — Három ember mindennapi, megszokott, külön szálon futó életét követi nyomon ez a tv-film. A három élet a történet során úgy fonódik össze, hogy egyikük tragédiája talán a másik kettő boldogságát eredményezi.

VASÁRNAP

Szilveszter 1967

A részletes műsort jövőheti számunk közli.

Bálint Aladár, író

Medgyessy nem türte az illusztrációt, ezményei a „testiségből nőttek ki", írta, róla az 1910-es években egyik méltatója, Bálint Aladár.

Losonci Miklós: Medgyessy Ferenc öröksége, Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 20.

Bálint Aladár, past.

Egyób köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Bálint Aladár

Bálint A.: Tihanyi Lajos. Nyugat 1918. nov. 21-22. sz. 705-707.l.

Bálint Aladár művészeti kritikus

1924 ápr. 20-ás kart meg.

Főleg a Nyugatnak dolgozott.

1881-ben született. 1903-ben

Itáliában járt, 1910-ben

Németországban. A Nyolcak

csoport mellett foglalt állást,

és Csontváry és Bartók

mellett

Vigilia, 1964, 3 sz 183-5

M.D.K.

Bálint Aladár

8. Városkép. Pastel. 8x9 papir.

Elveszett. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet. 1. l.
MUMOK. Bp. 1952.

BÁLINT ALADÁR

(1882–1924)

A Nyugat legrégibb munkatársai közé tartozott Bálint Aladár. Már az első évfolyamában szerepelt egy novellisztikus írásával. Alig huszonhat éves volt abban az esztendőben, alacsony, vézna termetű fiatalember, komoly, sőt komor arcába, melyen a mosoly, ha megjelent rajta, mindjárt megkeseredni is látszott, az élettel való nehéz viaskodás belevájta nyomait. 1908-tól fogva nem volt a Nyugat-nak évfolyama, amelyből kimaradt volna, sőt hosszú időközökön át száma is alig. A Nyugat-nak ő volt a legszorgalmasabb és legállandóbb munkása, akit a hirteleniben kapott feladat is mindig készen talált és aki, mint krónikás, fáradhatatlanul tartotta számon az esztendők művészeti és zenei eseményeit. Nagybetegen, mikor már csak botra támaszkodva birt mozogni, nagybetegen sem hagyta cserben ezt a folyóiratot. Csodálatos akaraterővel kapaszkodott tollába és dolgozott lélekzete fogytáig. Senkit sem lehetne méltóbban a Nyugat halottjának mondani őnála.

Ami hozzánk fűzte és ami sokféle kisértésnek ellenére sem hagyta ragaszkodását elernyedni, az az ő eredendő művészi tehetsége volt. Bálint Aladár szerető művésze volt a szónak, gondos megválogatója, megmérlegelője, simogatója és becézője. Fejlett zenei hallásának kedve tellett a szózengésben. Az írás neki nem egyszerű írva gondolkodás volt, hanem zenélő alakzatoknak kirajzolgatása és csoportosítgatása is. Szép, nemes, egyszerű, numerózus próza volt az írása.

A Nyugat-nak munkássága mindenféle eredményéből jutott. Jelentek meg itt elbeszélései, útleirásai, könyvismertetései, de legjobban és legállandóbban a zene és a művészet érdekelte mindenha. A zene kiváltképpen. Akármi oknál fogva jelentős operai előadás, vagy hangverseny elképzelhetetlen volt nélküle. Szerette és mélységesen élvezte a zenét. Élvezetében legfölebb nagy kritikai érzékenysége zavarhatta meg, amely nemcsak szigorúan, de könyörtelenül fedezett föl minden fogyatékosságot. Nagy érzékenysége azonban ugyanolyan lelkesedésre volt képes, elragadtatott mondatokban kifejeződő boldogságérzésre. Művészeti érdeklődése alig maradt mögötte a zeneinek. Művészeti kiállításról vagy bemutatóról sem maradt el soha, még olyankor sem, ha hivatalos dolga nem volt rajtok és írni sem szándékozott róluk. 1909-ben Olaszországban utazgatott, megfordult Assisiban, Pisában és egyebütt. Későbbi esztendőkben Németország művészeti centrumait látogatta meg. A művészet iránt való fogékonyságának megerősödése bizonyára sokat köszön külföldi utazásainak, melyeknek élményi tartalmát rövid útleirásokban szerette megörökíteni. Csak a háború vetett véget vakációi utazgatásainak. Attólfogva a könyvekkel igyekezett elmaradt tapasztalatait pótolgatni. Szerette a könyvet, mint ismeretek forrását és mint művészeti objektumot.

A művészetről való felfogása eleitől fogva határozott irányt követett. Összefüggött az Bálint Aladár szocialista pártállásával és világfelfogásával. Mint szocialistát az újratermettnek a régihez való viszonya érdekelte, a hagyományosnak és az újszerűnek összeütközése izgatta. Habozás nélkül, sőt harcias kedvvel a fiatalok, az újak, a hagyománnyal szembefordulók mellé állott. Korunk a művészeti irányoknak ilyen termé-

Nyugat 1924. máj. 16.

szetű küzdelmeiben különösen bővelkedett, s ennek a harcnak hullámai, ha meg-megkésve is, hozzánk is átcsaptak. Bálint Aladár az első vonalba állva, vett részt a viaskodásban. Szerette a harcot, a kíméletlen hadakozást, melyben aki sebet kap, megemlegesse a napot és az alkalmat, amelynek sebét köszönheti. Következetesen baloldalt állott és a «Nyolcak» mozgalmán kezdve, minden merész vagy «újító» törekvés támogatójára talált benne. Egyoldalú állásfoglalásából következett, hogy a vele ellentétes irányokkal szemben gyakran viselkedett türelmetlenül és nem egyszer igazságtalanul. Abba a tévedésbe esett, amelyben korunk sok művésze nyakig elmerült, hogy a művészeti «új», kivált ha a hagyományostól merőben különböző, szükségszerűen forradalmi valami olyanformán, mint ahogy a szocialista világnézetet forradalminak szokás tekinteni a világ megszokott rendjéhez mérten. Eleven érzékelő képessége, a szem benyomásainak engedelmeskedő érzékenysége azonban szerencsésen megakadályozta abban, hogy elméletek hatalmába essék és egyetemesítő kategoriákban merevítse és hamisítsa meg azt, ami a művészet világában sohasem mint egyetemesség jelenik meg, hanem mindig mint egyéni különbözőség. Rendszer ilyenformán nem alakult ki művészettel foglalkozó írásaiban, de híven és érdekesen tükröződik bennök a jó szemű figyelő, az észrevételeit logikusan egybefűző gondolkodó és a helyesen következtető, tehát jól ítélkező hozzáértő.

Küzdelmes élete nem hagyott időt arra, hogy mondanivalóit könyvekben foglalja össze. Egész ifjan adta ki «A Város» című novellás-kötetét. Munkásoknak tartott művészeti előadásaiból alakult ki «Képekről a munkásoknak» című művészetmagyarázó tanulmánya. Ő szerkesztette a gyomai Kner-kiadásban megjelent «Éjfél» című könyvet, amely első kísérlete volt a fantasztikus tárgyú magyar novella anthologiába gyűjtésének. Több fordítása is maradt. Közöttük legjelentősebb Goethe olaszországi utazásának fordítása, amelyet már hanyatló egészséggel kezdett meg és nagy erőfeszítéssel fejezett be. Lefordította, de közre nem adta Fiedler Konrád híres Marées-tanulmányát. Egyéb kiadatlan munkái: Kernstok Károly művészetéről írott tanulmánya, a kommunizmus idején szocializált műkincsek kiállításához készült magyarázó katalógusa, utirajzok és egy összefoglaló művészettörténet megkezdett, de félbemaradt részei. Munkásságának javát mint egyelőre eltemetett kincset őrzik folyóirataink, köztük elsősorban a Nyugat, azután a Ház, a Magyar Grafika, a «Kéve» Könyve és egyebek.

Kemény munkás volt, sohasem pihenő, holtáig dolgozó. A végzet nem bánt vele kegyelmesen, életét megnehezítette, megteljesülését megakadályozta. Az ősi emberi sors volt osztályrésze. De emberül viselte el.

ELEK ARTÚR

BÁLINT ALADÁR, A ZENEKRITIKUS

Az esztéta-kritikus életének legszubjektivebb mozzanata az a harc, mellyel az író művészi benyomásai fölé iparkodik kerekedni. Ez gyönyörűsége és fárasztó szenvedése, ennek szenteli legbelsőségesebb óráit. Különös végzet, hogy ez a küzdelem, ez a tulajdonképeni élet az eredmény elérésének pillanatában mintegy tárgytalanná válik, s az esztéta, ki egész életén át élményeit boncolja, ha megszólal, csak általános igazságokban szólalhat meg, melyekből az egyéni élményt, mint a mathematikában a segédtényezőket, ki kell küszöbölnie, el kell dobnia magától, mint ahogy a kovács eldobja befejezett munka után kalapácsát. A kritikustól mindig csak azt kérdezik, hogy hova ért el, és sohasem érdeklődnek, hogy honnan jött. Nem kérdezik gondolatainak, nézeteinek szülőföldjét, otthonát, életútját, vándor ő, megjelenik, kíváncsiak talán véleményére, de nem kíváncsiak ő magára, nem fontos, hogy hovavalósi ember.

Budapesten az elmult napokban meghalt egy író, aki költő volt, akinek lelkében ezért még hevesebben élt a lélekkitárás vágya s aki mégis munkássága legnagyobb részét, a kritikaírás titkos, soha napfényre nem kerülő lelkesedéseinek és kétségeinek szentelte. S mert ez az ember nagyon, nagyon igaz ember volt s mindent, amit tett, a legmélyebb kötelességérzésből tette, teljes egészében vállalta a kritikus önmegtagadását, beállt közkatonának az igaz magyar kultúra szolgálatába. Mert ez a kritikus harcos ember volt, akinek csak kifelé irányuló küzdelmét láthattuk, belső harcait, mint valódi tettember, nem árulta el. A kritikaírást elsősorban morális hivatásnak fogta fel: használni a jónak és ártani a rossznak. Legmélyebben járó, határozott primaer szinekkel rajzolt portréinak mélyén is ez a tendencia lappangott, a finom esztétikai analizis, melynek mestere volt, önmagában, nem elégítette ki. Minden írásának célja: határvonalat húzni az igaz művészet és a szemfényvesztés, az igaz magyarság és az álhazafiság, a kultúra és a kultúra mezébe öltözött önámítás és hazugság között. Kevés olyan megbízható mentsvára volt az igazaknak nálunk, mint ez a belül finom szerkezetű, kívül páncélos esztétalélek. A hivatottak kultúrájáért vívott harcát nem kisérte heroikus pózok katonazeneindulójával. Csendes, de annál határozottabb volt állásfoglalása s ezért, ha a művészi erkölcs megsértéséről volt szó, szigorú visszautasítása lapidáris erővel hatott. Hihetetlenül éles szemét valamely művészi jelenség jó- avagy rosszhiszeműségének megállapításában mindenki csodálta. Hivatalos nimbusz, vagy divat sohasem befolyásolhatta véleményalkotását. Írásai, rendkívül határozott művészi szempontokról tanuskodva, készen, éretten kerültek a nyilvánosság elé. Alig éreztük, hogy amiről szólnak, az titok, a művészet örök titka, biztosan járt az esztétika útvesztőin, mert a művészet morális értékét tisztán látta maga előtt. Mint közkatona harcolt, de csak egyetlen feljebbvalót ismert el maga fölött, a magyar kultúrát. Nem vágyott dicsőségre és kitüntetésre s bizonyára nagyon zavarba jött volna, ha egyetlen uralkodója, munkaadója megkérdezi tőle: ki vagy fiam, hogy így szeretsz? Nem fáraszt a munka? Ilyen szubjektiv kérdést nem tűrnek a művei, s nem tűrt ez a páratlanul gerinces ember sem. Magányos lelkesedéseiért, melyeket a művészetnek köszönt, nem önvallomásokkal, de készpénzzel: tettel, utategyengető, felfedező, istápoló munkával fizetett. Ugyannyira feloldódott munkájában, hogy e sorok írója, aki felejthetetlen baráti jóakaróját s első kisérleteinek egyik legszeretetteljesebb figyelemmelkisérőjét tisztelte benne, most is, hogy a halál mérhetlen távolsága választja el tőle, csak félve, hogy ő meg ne hallja, veti fel magában a kérdést: ki voltál Bálint Aladár, ki volt neked Beethoven, Mozart, vagy Bartók és Kodály, hogy úgy küzdöttél értük, ki voltál te titkos álmodó, a harcos megközelíthetlen páncéljában?

TÓTH ALADÁR

BÁLINT ALADÁR TEMETÉSÉN*

— Pályatársai, a Nyugat szerkesztősége nevében búcsuzom fájó szívvel Bálint Aladártól. Minket mindnyájunkat keserűvé tesz, elkeserít, hogy küzdelmes, fiatal évei örökös nagy fáradtsága után el kell őt temetnünk s fel kell adnunk a reményt, hogy a sors megpróbáltatásaiért végül mégis csak meg fogja jutalmazni. Valahányszor csak láttuk őt, az volt mindig az érzésünk, hogy el kell jönnie az időnek, amikor ez a munkás ember megpihen. S úgy képzelődtünk efelől, hogy talán hivatala révén olyan körülmények közé jut, amelyek majd lehetővé teszik, hogy egészen annak éljen, amit szeret: — a művészetnek. Arcvonásai, ha találkoztunk véle, mindig gondot és fáradtságot fejeztek ki s arról tanuskodtak előttünk, amit úgyis tudtunk, hogy ő a nehezet választotta magának élete útján: amellett, hogy keservesen kellett a kenyérért fáradnia, legfőbb szenvedélye is folytonos tanulást, örökös studiumot kivánt tőle. Azt szerette, ami csak nehezen közelíthető meg, — azokat a művészeteket,

* Ezt a búcsuztatót Füst Milán a Nyugat nevében mondta.

Nyugat 1924. maj. 16

amelyek élvezetéhez tanulmány és szakismeret szükséges. Megszerette, ami szegény fiatalságában oly messzi távolságokról csalogatta, hívta őt magához: a zenét és képzőművészeteket s addig fáradozott, amíg ezeknek kitűnő értőjévé nem küzdötte fel magát közöttünk.

— Életének ez az örökös nagy munkája okozta talán, hogy nem lehetett ezt az embert nem szeretni s ha előfordult is talán valami ellentét néha közöttünk, — a tisztelet volt az, amely iránta mindenkor, még az ellentétek idején is, gyengédséget keltett, parancsolt bennünk. Lénye számunkra határozott, biztos erkölcsi erőt fejezett ki. A becsület világolt arcvonásaiból. Nagy erőfeszítéssel élt és csak azokat szerette, akik erőfeszítéssel élnek: a munkásokat. Nem kereste ő a megalkuvást semmiben: — a fáradt ember pihenőnapjain is küzdeni akart azokért, akik szenvednek és fáradnak, épp úgy, ahogy ő, — mert ő valóban tudta, mi a szenvedés, mi a fáradság.

— S ez: a munka megbecsülése fénylett minden sorából.

— Fáj, nagyon fáj, hogy marcona, szigorú, kedves arcát már csak képzeletből idézhetjük s hogy máris csak emlékeznünk lehet reá, szegény, kedves barátunkra. S mit igérhetünk néki, fájdalmas, örök búcsuszóval, nyílt sírja, koporsója előtt? Hogy e rövid pár éven át, amíg még itt vándorlunk, — mi mind épp oly sokszor és ugyanavval a melegséggel fogunk gondolni reá, mint életében eddig. — Isten nyugosztalja!

FÜST MILÁN

A NYUGAT HIREI

Székely Aladár fényképész úr 500.000 koronát küldött hozzánk az Ady-sír-emlék javára. Az összeget a síremlék-bizottság rendelkezési helyére juttatta.

A Nyugat minden közleményeért írója felel. A szerkesztésért felelős: BABITS MIHÁLY, GELLÉRT OSZKÁR, OSVÁT ERNŐ. Kiadótulajdonos: FENYŐ MIKSA.

Kapható a NYUGAT kiadóhivatalában:

az 1919-es évfolyam II. kötete. Ára 30.000 korona
az 1920-as „ I. és II. „ „ 120.000 „
az 1921-es „ I. és II. „ „ 160.000 „
az 1922-es „ I. és II. „ „ 160.000 „
az 1923-as „ I. és II. „ „ 240.000 „

A kilenc hatalmas kötet együttes ára 600.000 korona.

Tartalmazza a világháború utáni magyar irodalom csaknem minden új remekét!

Pallas r.-t. nyomdája Budapest. (Tel.: 5-67, 5-68, 5-69.) Felelős vezető: Tiringer Károly, műszaki igazgató.

sajtótermék, amely esetenként változó mértékű reklámjelleggel is bír. Ebből azután önként adódik, hogy a körlevél nyomdatechnikai kiállításánál nagyobb gonddal kell dolgoznunk. A gyakorlatból tudjuk, hogy ezt a legtöbb esetben a körlevelet rendelő vállalkozás is így kívánja. A cégének rangjára sokat adó iparos, kereskedő vagy gyáros sokszor súlyos összegeket áldoznak egy-egy körlevelük nyomatására csak azért, hogy ezáltal is dokumentálják vállalkozásuk előkelőségét. Különösen áll ez olyan esetekben, amikor a körlevelet üzletféltoborzó célzattal adják ki, tehát kifejezetten reklámízű nyomtatványt kívánnak.

Olykor-olykor azonban akadnak körlevelek, amelyeknek külső formája teljesen egyezik az írógépen írt levélével. Az ilyen körlevél-nyomtatvány természetesen köznapi munkának számít, hiszen ennél a levélfejszövegen kívül csupán írógépbetűből szedett szövegsorokról lehet szó, díszítés alkalmazása alig lehetséges, legfeljebb a kétszínű nyomás az, amellyel dekoratív hatásra törekedhetünk.

Az alábbiakban nem is érintjük ezeket az egyszerű körleveleket.

Sokkal fontosabb tehát a több-kevesebb reklámízzel bíró körlevelekkel foglalkozni, mert ez már akcidensszedésbe vág. Lapunk e számában tizenhat körlevélmintát mutatunk be abból a fajtából.

Ilyen körleveleknek szedése igen hálás feladata minden mesterszedőnek, mert nemcsak a dekoráció szempontjából nyujt bő alkalmat az akcidensszedői ötletesség kibontakozására, hanem a nagyobb terjedelmű szöveg szedésének formai kialakítása is pompás feladatnak számít, ha arról van szó, hogy a köznapitól eltérő dolgot kell produkálni.

Különösen az utóbbira: a szöveg szedésének kialakítására kell nagy súlyt helyeznünk, ez lévén a körlevél legfontosabb része. A körlevél folyószövegének artisztikus megformálása szempontjából nem szabad figyelmen kívül hagyni a következőket:

1. a folyószöveget csak egyfokozatú és egyfajta betűből szedjük;

2. a folyószövegből alakított tömbszedést ne bontsuk meg sok fősorral;

3. amennyiben eltérünk a köznapi négyszögű tömbszedéstől, úgy a szöveg szedésformáját idomítsuk a dekorációszabta irányvonalakhoz.

Az 1. és 2. pont alatti feltételt nem kell részletesen indokolni, hiszen a gyakorlati életből minden mesterszedő tudhatja, hogy a sokféle betűfokozat és betűfajta a munka nyugodt és egységes hatását támadja meg.

A 3. pont alatti megállapítás pedig csak annyiban szorul magyarázatra, hogy a legjelentéktelenebbnek látszó sorkörzet-figura *(4. példa)* is alkalmas ötletességünk felfrissítésére, a nagyobb díszítődarabok vagy

vignetták *(5., 7., 11. és 14. példák)* pedig a szó legszorosabb értelmében valósággal diktálják nekünk a szövegalakítás geometriai formáját.

A dekoratív anyagoknak ezt a formadiktáló tulajdonságát egyébként a körlevél címsorainál is gyümölcsöztethetjük. *(6., 9. és 13. példa.)*

Gyakran halljuk hangoztatni, hogy a kereskedelmi körlevél komoly nyomtatvány, amelynél nincs helye az expresszionisztikus »kilengések«-nek. Ezzel a nézettel szembe kell helyezkedni. Semmi értelme sincs annak, hogy a modern kereskedelem és ipar modern reklámnyomtatványai mellett pont a körlevélnek — a több-kevesebb reklámjelleggel bíró sajtótermeknek — mindenkor komoly jelleget adjunk.

Ezt a komoly arculatot csakis a négyszögesítő stílussal tudjuk érvényrejuttatni, aminek merev és száraz szépségét és szolídságát nem akarjuk ugyan elvitatni, de nem is rejtjük véka alá ama nézetünket, hogy a kereskedelem nyomtatványainak elevenebb lüktetésű sajtótermékeknek kell lenniök.

Ha az *1. és 2. példát* összehasonlítjuk bármelyik más példánkkal, úgy a monotón blokkszedés sok hátrányát fedezhetjük fel, szemben az új stílusban készült munkákkal, melyekből több-kevesebb frissesség árad felénk üdítőleg.

Kitűnik ez azokból a példákból is, amelyeknek folyószövegét négyszög- vagy téglány-alakba szedtük ugyan, de viszont a címsorok mozgalmasabb elhelyezésével adtunk újszerű ízt kompozíciónknak. Ebbe a csoportba tartozik az *6., 8. és a 13. példa*, nemkülönben *e lap fedőlapjának* szedése is ilyen zsánerű. (Fedőlapunknak a körlevélszedéssel való kapcsolatát azzal indokoljuk, hogy egyik körlevélvázlatot használtuk fel a fedélszedéshez.) A *8. példa* erősen ritkított sorai a két keretléccel alkotnak harmónikus együttest, míg a cégcímnek élén álló négyszögben kiképzett sorai inkább a vignetta motívumaival vannak formai rokonságban. A *6. példa* nem új megoldás, noha a körlevélszedés terén szokatlan. A négy sor ilyen kiképzését a sarokdíszítmények inspirálták. — A *13. példa* hajlított sorai viszont a négy ábra szövevényes vonalrajzához igazodnak. Lapunk e havi fedelének rézsútos

sorai és sugárdíszei a függélyes cikk-cakkos díszítmények rajzának vonalvezetésével alkotnak harmónikus egységet.

A sablontól eltérő megoldások a *3., 9. és 10. példák.* A téglányalakú tömbszedést ezeknél romboidalakra döntöttük, miáltal kétségtelenül modernebb összhatású munkát kaptunk. Ha el tudjuk képzelni ezeket a példákat szabályosan állított téglányalakú tömbszedéssel, úgy nyilván az előttünk fekvő példákat ítéljük meg modernebb felfogású sajtótermékeknek. A *9. példa* hajlított sorai s általában egyéb címsorai is a vignetta rajzának vonalaihoz alkalmazkodnak, a *3. példa* szövege azonban független a dekoratív résztől, akár a vignettákat, akár az ellipszisalakú keretet nézzük. A *10. példa* díszítése csak a romboidalakú keret tekintetében igazodik a szöveghez, míg más részében űrtöltő dekorációként szerepel.

Az *5., 7., 11. és a 14. példák* szövegmegoldása minden esetben a dekorációhoz kapcsolódik. A *7. példánál* a vignetta lépcsőzetes talapzata adta meg a szövegfolt formáját, ugyanez áll a *11. példára* is, amelynek szövegében a vignetta foltja ismétlődik. A *14. példa* kúpszerű szövegmegoldása a felső vignetta folytatásaként formálódik, míg ugyanilyen formában alakul ki a sugaras dísz az alsó vignettával. Az *5. példa* két vignettája, az ezekhez csatlakozó léniadíszek, meg az oldalt futó cikk-cakkos sordísz egymással rokon formákat mutatnak s csak természetes, hogy a szövegkiképzés is beleilleszkedik ebbe a formába.

A *15. és 16. példák* művészi elgondolású terveknek kész betűöntödei anyagból való megtestesülései. Egy fenyvesek közepette meghúzódó gyógyhelynek szimbólikus kifejezője az egyszerű ornamensdarabokból összeszedett napsugaras táj, amelyhez egyszerű sorokban társul a szöveg szedése. A *16. példa* mély elgondolású szedéskompozíciója egy új stílust és új művészeti elveket propagáló színiiskola körleveléhez méltó művészi munka. Hatása olyan frappáns, hogy az első pillanatra rajzolt munka hatását váltja ki a szemlélőből. E két példa kompozíciója ugyan nem szolgálhat köznapi mintájául bármelyikünknek, mert ilyen stílusos és energikus munkára valóban csak olyan készültségű művész vállalkozhat, amilyennek tervezőjüket, *Tábor János* grafikust ismerjük. De ez a két példa is dús motívumanyagot tartalmaz; az ehez hasonló sugaras díszkiképzést, vignettaelhelyezést és dekoratív térbeállítást a mesterszedés egyszerűbb munkáinál is hasznosan utánozhatjuk.

A modern körlevélszedésről mást — mint fentebb körvonalaztuk — alig lehet s alig is kell írni. Az esetek olyan különbözők, hogy kaptafaszerű direktívát senki munkájának nem szabhatunk, de példáink és ezzel kapcsolatos észrevételeink jó útmutatóul szolgálhatnak bárkinek. *Wanko Vilmos*

BÁLINT ALADÁR MEGHALT

BÁLINT ALADÁR esztétikus, akinek értékes írásait jól ismerik a »Magyar Grafika« olvasói is, április utolsó hetében meghalt. Alig 42 esztendős korában, munkabírása teljében költözött el a magyar műkritika ez értékes munkása, akinek töredékekben hátrahagyott írásai mutatják, hogy az elmulás nem várta be, míg az ember minden értékét visszaadhatta az életnek. Fájdalmas érzéssel állapítjuk meg, hogy maradandó alkotásokra hivatott egyéniség kezéből ütötte ki a tollat oly korán mindnyájunk közös sorsa: a halál. Bálint Aladárt mint embert, mint írót az ő markáns egyénisége jellemezte. Halk szavú, kemény gerincű, meleg lelkű, világos látású, igazságos, törekvő, harcos egyéniség, aki a világfölfogás ormára emelte a mindennap eseményei fölé a maga belső szemléletét és külső áttekintéseit. A művészetet a művész lelkével oldotta föl, író volt, akinek stílusszépsége sohasem volt üres keret, írásainak tartalmat mindig a szenvedő és bizakodó emberi adott. Szépirodalmi munkássága mellett írásai javát a zenekritikának szentelte, e részben véleményét irányadónak tekintették. Hozzánk legközelebb állott tevékenységének az a nem kevésbé termékeny ága, amelyet a képzőművészeteknek szentelt. Tudása teljes értékű volt, iránya pedig: harc a képzőművészetek megújhodásáért. Nem a l'art pour l'art jegyében, nem is a mindenáron forradalmároskodás kedvéért, de a felsőbbrendű ember művészetéért. Írásai túlnyomórészben a munkásosztály körében terjedtek el és nemesítették meg a lelkeket. Ez volt életprogramja. Eszközeinek tisztasága, esztézisének és etikájának tiszteletreméltó volta barát és ellenfél számára egyaránt meghatottá teszik a fájdalmas elválást. *sz. s.*

Magyar Grafika
1924. 5–6. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1982 MÁJ

VIGILIA
Budapest

BÁLINT B. ANDRÁS

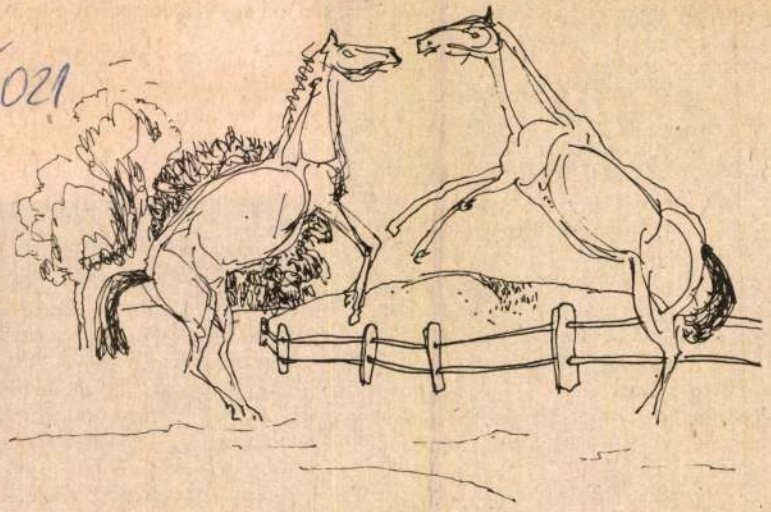

i p
p Én meg csóválom a fejem a fejemen belül. N
i i velük – nem idevalósiak, a Hortobágyról
t t A domb alján zárt rendben, fegyelmezet
é é lik:
r r

A híres Rabutin Kassa városát,
Sürün lőtteti Forgács bástyáját.
Kegyelmesúrunk béküldé szegén
Esze Tamást,
Mert nem más
Tartá meg Kassát.

Vártam őket is, nagy szükségem van rájuk. De egy kis bajom velük is lesz – nem ismerik Magyarország új határait. Honnan is ismernék, hiszen 270 évesek, s legfőbb uruk, akit szolgáltak, a nagyságos fejedelem is Kassán, vagyis hogy hivatalosan szóljak: Kosicén van eltemetve, ahogy ott irva van: „a haza szent földjében". S erről ők, a hűségesek nem tehetnek. Igaz, én sem.

De még ne komolyodjunk el. Tegyünk próbát, ismerik-e még gyerekkori játékunkat. Odaintem magamhoz az *esik* szót, s im, jönnek mögötte négyen: *eső, dér, harmat, hó* (kocogna a *jég* is, de vele nem játszom, nem szeretem), s igyekszik két icipici szavacska is, az *a* meg az *az*. S aztán

Részletek egy készülő könyvből

M.D.K.

Bálint Aladár
festő

Városkép
(Somogymegyei állomeum)

Egyéb köztulajdonból elvett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952. 18. sz.

Bálint Alajos (1902. júl. 4. Lugos, Krassó-Szörény vm. — 1983. márc. 30. Szeged, Csongrád m.): régész. — Fia: Bálint Csanád (1943) régész. — Elemi és középisk. tanulmányait Makón végezte, érettségizett (1920), a szegedi Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem történelem-földrajz szakán végzett (1921-1925), uo. bölcsészdoktori oklevelet szerzett, tanulmányúton járt Bécsben (1936) és Rómában (1937). — A szegedi tudományegyetem Régiségtudományi Intézet gyakornoka (1925-1930), tanársegéde (1930-1936), adjunktusa (1930-1939), Kassán a Felsőmagyarországi Rákóczi Múz. I. osztályú múz.-i segédőre (1939. dec. 30. – 1945. szept. 3.), majd 1940-től múzeumőre, mint miniszteri biztos (1945-1948) részt vett a múz.-okat ért háborús károk felmérésében, a köz- és magángyűjtemények újjászervezésében, a szegedi múz. igazgatója, a Csongrád Megyei Múzeumok Igazgatóságának vezetője (1949. dec. 10. – 1968. dec. 31.), közben a Szegedi Tudományegyetem (1963. szept.-től JATE) Ókori Történeti és Régészeti Tanszék meghívott előadója (1958-1964), c. egyetemi docense (1964. júl. 1. – 1968. dec. 31.). — A Magyar Néprajzi Társaság tagja, a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társaság választmányi tagja. — Szocialista Kultúráért (1956) és Munka Érdemrend bronz fokozat kitüntetést kapott (1965). — Szegeden *A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve* alapító szerkesztője (1956-1968). — Kutatási területe: magyar középkori régészet, falukutatás, temetőfeltárás. A szegedi egyetemen töltött évek alatt elpusztult dél-alföldi templomok, s a hozzájuk tartozó temetők feltárásával e területen úttörő munkát végzett. Az ásatások eredményeit a *Dolgozatok a Szegedi Tudományegyetem Régiségtudományi Intézetéből* hasábjain tette közzé. A mai topográfiai munkák egyik első hírnöke volt az általa összeállított Csanád, Arad és Torontál k.e.e. vármegyék régészeti katasztere. Kassai tartózkodása alatt Vizsolyban ásatott. Miniszteri biztosi minőségben számba vette a múzeumokat és műemlékeket ért károkat Cegléd, Nagykőrös, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskőrös, Kalocsa, Szeged, Makó, Hódmezővásárhely városokban, és irányította a helyreállítási munkálatokat Cegléden, Nagykőrösön és Kecskeméten. Ő szervezte meg Csongrád, Békés, Csanád, Bács-Bodrog és Pest vármegyék területén a magángyűjtemények biztonságba helyezését. 1945 utáni jelentős ásatásait Nyársapát, Kiskunfélegyháza, Diósgyőr, Esztergom-Szentkirály, Tápé, Nagylak, Földeák, Dorozsma, Pusztaszer, Röszke, Kübekháza középkori lelőhelyein végezte. A szegedi múz. igazgatása alatt két új szárnnyal bővült, helyreállították és kiállítási

Bálint Alajos

célokra alkalmassá tették a szegedi vármaradványt. Korszerű kiállításokat szervezett, 25 állandó kiállítás munkálatait irányította. Újjászervezte a Szegedi Képtár anyagát, s azt is lehetővé tette, hogy folyamatos ideiglenes kiállításokon bemutassák az ország képzőművészeti életét. Tudományszervezői munkái közül kiemelkedik a múzeumi évkönyv megindítása.

F.m.: Makó város települési és emberföldrajzi vázlata. (Makó, 1926.); Honfoglaláskori sírok Ószentiványon és Bánkúton, valamint a szentes-jámborhalmi leletek. (Szeged, 1932.); A makó-mezőkopáncsi középkori temető sírleletei. (Makó, 1936.); A kaszaperi templom és temető. (Makó, 1938.); Csanád, Arad és Torontál k.e.e. vármegyék régészeti katasztere. (Makó, 1941.); Régészeti feladatok a Felvidéken. (Kassa, 1942.); Muhi elpusztult középkori falu tárgyi emlékei. Leszih Andor ásatásai. Éri Istvánnal. (Bp., 1959.); Szeged. Szerk. (Szeged, 1969. 2. kiad. 1975.).

Irod.: Gulyás I.: 1218-1219 (a szül. hely téves: Makó!); In memoriam Dr. B. A. 1902-1983. (A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1978/79-1, 1980 (?!), 5-6. Arck.); Trogmayer Ottó: B. A. 80 éves. (Archaeológiai Értesítő, 1982, 1, 145. Arck.); Korek József: B. A. (Archaeológiai Értesítő, 1984, 1, 92-93.); Kőhegyi Mihály: B. A. (1902-1983). (Múzeumi kutatások Csongrád megyében 1986. Szeged, 1986, 5-11.); MÉL IV.: 38.; Ilon Gábor-Ughy István: Bevezetés a Kárpát-medence régészetébe. (Pápa, 1995, 261-262. Arck.); Szegedi egyetemi almanach 1921-1995. (Szeged, 1996, 85. Arck.); Révai új lexikona II.: 167-168.

Bodrits István (Bd. I.)

Bálint Alajos (1902. júl. 4. Lugos [volt Krassó-Szörény vm.] – 1983. márc. 30. Szeged): régész. – Fia Bálint Csanád (1943) régész. – Elemi és középisk.-i tanulmányait Makón végezte, uo. érettségizett (1920), a szegedi Ferenc József Tudományegy. történelem–földrajz szakán végzett (1921–1925), uo. bölcsészdoktori oklevelet szerzett (1926). Tanulmányúton járt Bécsben (1936) és Rómában (1937). A szegedi tudományegy. Régiségtudományi Int. gyakornoka (1925–1930), tanársegéde (1930–1936), adjunktusa (1936–1939), Kassán a *Felsőmo.-i Rákóczi Múz.* I. osztályú múz.-i segédőre (1939. dec. 30.–1945. szept. 3.), majd múzeumőre (1945-től), miniszteri biztosként (1945–1948) részt vett a múz.-okat ért háborús károk felmérésében, a köz- és magángyűjt.-ek újjászervezésében. A *szegedi múz.* ig.-ja, a Csongrád M.-i Múz.-ok Igazg.-ának vezetője (1949. dec. 10.–1968. dec. 31.), közben a Szegedi Tudományegy. (1963. szept.-től JATE) Ókori Történeti és Régészeti Tanszék meghívott előadója (1958–1964), c. egy.-i docense (1964. júl. 1.–1968. dec. 31.). Elsősorban magyar középkori régészettel, falukutatással és temetőfeltárásokkal fogl. A szegedi egy.-en töltött évek alatt elpusztult D-alföldi templomok és a hozzájuk tartozó temetők feltárásával e területen úttörő munkát végzett. Az ásatások eredményeit a *Dolgozatok a Szegedi Tudományegyetem Régiségtudományi Intézetéből* hasábjain tette közzé. A mai topográfiai munkák egyik első hírnöke volt Csanád, Arad és Torontál k. e. e. vm.-k általa összeállított régészeti katasztere. Kassai tartózkodása alatt Vizsolyban ásatott. Miniszteri biztosi minőségben számba vette a múz.-okat és műemlékeket ért károkat Cegléd, Nagykőrös, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskőrös, Kalocsa, Szeged, Makó, Hódmezővásárhely városokban, és irányította a helyreállítási munkálatokat Cegléden, Nagykőrösön és Kecskeméten. Megszervezte Csongrád, Békés, Csanád, Bács-Bodrog és Pest vm.-k területén a magángyűjt.-ek biztonságba helyezését. 1945 utáni jelentős ásatásait Nyársapát, Kiskunfélegyháza, Diósgyőr, Esztergom-Szentkirály, Tápé, Nagylak, Földeák, Dorozsma, Pusztaszer, Röszke, Kübekháza középkori lelőhelyein végezte. Igazgatása alatt a szegedi múz. két új szárnnyal bővült, helyreállították és kiáll.-i célokra alkalmassá tették a szegedi vármaradványt. Korszerű kiáll.-okat szervezett; 25 állandó kiáll. munkálatait irányította. Újjászervezte a Szegedi Képtár anyagát, s lehetővé tette, hogy ideiglenes kiáll.-okon folyamatosan bemutassák az ország képzőművészeti életét. – A Magyar Néprajzi Társ. tagja, a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társ. választmányi tagja. *A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve* alapító szerkesztője (Szeged, 1956–1968).

F. m.: *Makó város települési és emberföldrajzi vázlata* (Makó, 1926); *Honfoglaláskori sírok Őszentiványon és Bánkúton, valamint a szentes-jámborhalmi leletek* (Szeged, 1932); *A makó-*

mezőkopáncsi középkori temető sírleletei (Makó, 1936); *A kaszaperi templom és temető* (Makó, 1938); *A mezőkovácsházi középkori település emlékei* (Dolgozatok a Szegedi Tudományegyetem Régiségtudományi Intézetéből, 1939); *Csanád, Arad és Torontál k.e.e. vármegyék régészeti katasztere* (Makó, 1941); *Régészeti feladatok a Felvidéken* (Kassa, 1942); *Muhi elpusztult középkori falu tárgyi emlékei. Leszih Andor ásatásai.* Éri Istvánnal (Régészeti Füzetek. Bp., 1959); *Szeged.* Szerk. (Szeged, 1969; 2. kiad. 1975). A mátraszőlősi ásatásokról is írt!

Irod.: In memoriam Dr. B. A. 1902–1983 (A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1978/79-1, Szeged, 1980 [sic!], 5–6.); Trogmayer Ottó: B. A. 80 éves (Archaeológiai Értesítő, 1982, 1, 145.); Korek József: B. A. (Archaeológiai Értesítő, 1984, 1, 92–93.); Kőhegyi Mihály: B. A. (1902-1983) (Múzeumi kutatások Csongrád megyében 1986. Szeged, 1986, 5–11.); MÉL IV.: 38.; Szegedi egyetemi almanach 1921–1995. (Szeged, 1996, 85.); RÚL II.: 167–168.; *Gulyás I.: 1218–1219. (téves születési hely: Makó!)

MFMÉ

Bodrits István

magyar

Bálint Albert

sculpteur en bois

1713 (?) Tekerőpataka.

l. Bal Hel 62. l

lásd

Szabó: Erdélyi

mesterkedők.

y.

többször átépitve.

Bálint Albert

faragó

1713. Tekerőpataka

Bal Hel 128. b

vitéz BENE [illegible]
m. kir. [illegible]
SZENTGÓTTHÁRD.

DAPEST

Bálint Andor

Tichy Gyula a festészet mellett a grafikával is foglalkozott. 1909-ben Bálint Andor előszavával megjelentette rajzait "Egy tusosüveg meséi" címmel.

Kis János: A Tichy testvérek emlékkiállítása
"Esti" Műsor, 1949. júl. 11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 NOV 11

Bálint András

1021

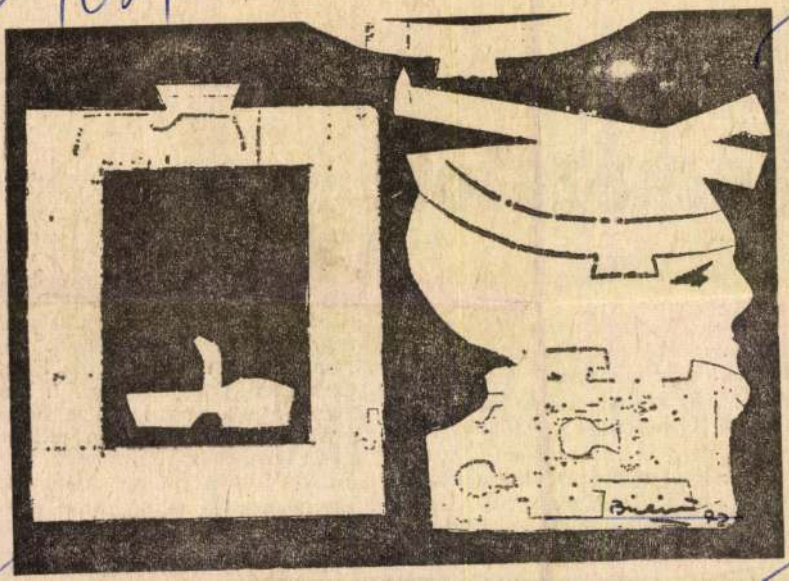

kockázatot!

állapot"-nak a föltételezése, s egyben a racionalitásnak, mint a modernség fő jellegzetességének a föltétlen tisztelete. Ez a kettősség olykor azonban üres legendákat igazol, noha Lengyel Balázs valóban a legszélesebb világirodalmi összefüggések ismeretében jogosult hozzászólni a magyar líra állítólagos provincializmusához. Igaz, egyik tanulmányában az alábbiakat először a mai magyar „átlagversre" tázó dialógusban: „Súlyos dolgokat beszélsz, de elismerem, hogy a versek felöl vizsgálódsz, csak az a baj, hogy minden alázat nélkül." Nagyon fontos mondat Kiss Ferenc könyvében! Ezek után nem is meglepő, hogy a szerző a líra legmélyebb lényegét csodában pillantja meg. Igen, Kiss Ferencnek is — amikor igazán nagy költészettel néz szembe — végső soron a legfőbb kritikai érve: a csoda.

Művek közelről: szinte jelszó; s

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Bálint András

1972 NOV 11

1021

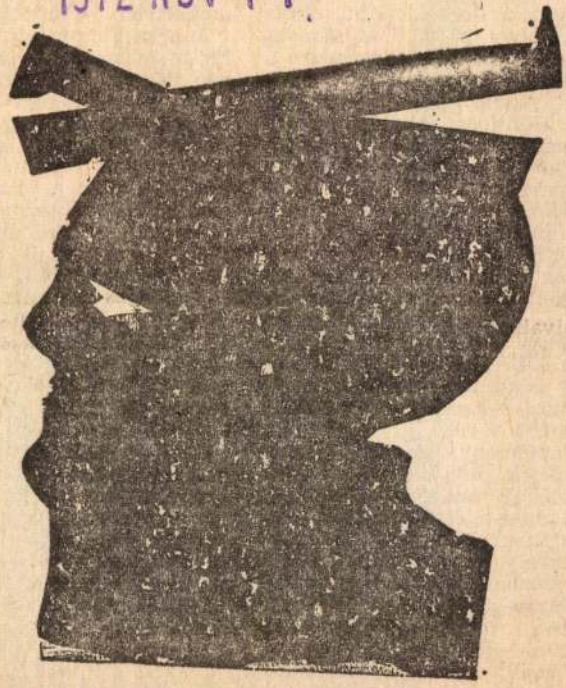

toek
sol
kö
asój
ezete
idill
z a
elér
zalc
ősvi
olvas
bel
ába,

értelem ruhájá-
nie az evilági ér-
telen húsát, pusz-
t, embervoltának
tt testi lehetősé-
a versfolyamnak,
enc költészetének
.

amelyre Juhász
zponti pillérrend-
z emberiséget el-
kalipszis lélekben
izözöne". A tűz-
sszá olvasztja az
endjét; az égő bio-
burkolt iszonyat-
zalom-lombikként
lan Földön. A
zámíthatatlan ön-
alakul tovább a

nek a programnak a megvalósítá-
sát próbáló kísérlet lenne. A vers
világába visszatér a szuverén, cse-
lekvő költői Én, amely a *Gyermek-
dalok*ból teljesen hiányzott. Igaz
még mindig csak a tűzözön-láz-
álmon keresztül szemlélt, Juhász
fiktív jelenidejéhez, a tűzözön utá-
ni soha-időhöz képest régmúlt-be-
li, tehát mitologikus Én ez. Halá-
los végzete sejtelmével viaskodó
Én, homlokán az apokalipszis sors-
jelével. Az *Anyám* és *A halottak
királya* című versek világa még
mindig az atomhalál grammatiká-
jával leírható világ: az istenitől a
profánul-trágárig rövidrezárható, a
növényi-állati lét végtelenségéig tá-
gítható szintaxissal, a szó-össze-
visszaságok végtelenszerű gravitá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 346-726

1972 NOV 11

ÉLET ÉS IRODALOM

1021 Bálint András

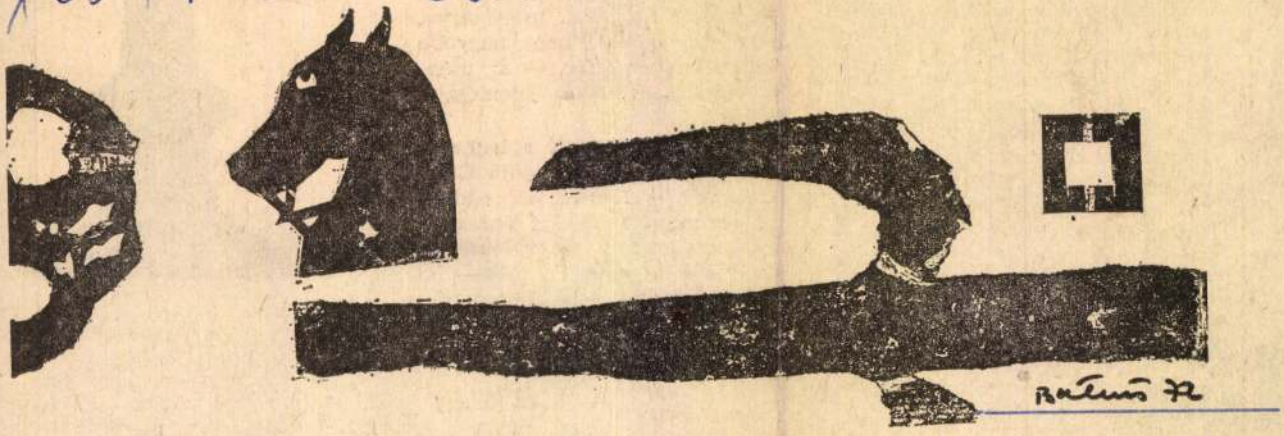

1972. NOVEMBER 11.

nám kiverni a fejemből.

A színpadon ugyanis — a legrosszabb, ami egy százéves születésnapon történhet — az ünnepelt szattyánbőrbe kötött emlékkönyvét lapozza végig az Irodalmi Színpad társulata. A kitűnő *Voith Ági, Benedek Miklós, Szakácsi Sándor* és a többiek, felolvasnak néhány részletet, meglobogtatnak néhány fényképet, s közben — gyertya helyett — a főváros nevezetes épületeit és intézményeit ábrázoló apró táblákkal díszítik a születésnapi tortát.

De hát ez csak *egy* lap az emlékkönyvből; hogy a többi sem sikerült sokkal jobban, annak oka — úgy tetszik — egy szemléletbeli tévedés lehet.

rendező *Simon Zs*
mészetesen bőve
rendelkezésre az
megnyitásáról, mi
— az Országházér
hogy az előbbi
hangsúlyt, bár tal
bi felépítése volt
esemény.

S a műsor végef
sebb háromszor föl
dáskirálynő-dallamo
nél komolyabb két
nek bennünk: vajon valóban a főváros és nem valaki más — ha nem is századik — születésnapját ünnepeljük itt meghitt családi körben?

Bátki Mihály

megirva

Bálint András

molnár -ács

1745. Kraszna

Bal Hel 129. l

53. l.

Szabó: Erdélyi mes-
terkedők

Ethnographia

Tek.

„Europa" R. T.

Budapest.

V. Rothermere u. 12. III. 2

M.D.K.

Bálint Antal, épitész

az V.sz. kongresszusi téma /Épitészeti akusztika/ albizottságának titkára.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 19.old.

Bálint András

Ismetty János krónikása.

Bodri Ferenc: Ismetty János

Látóhatár 1971/1-2 144 old.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM 1972 NOV 17

Bálint András

1021

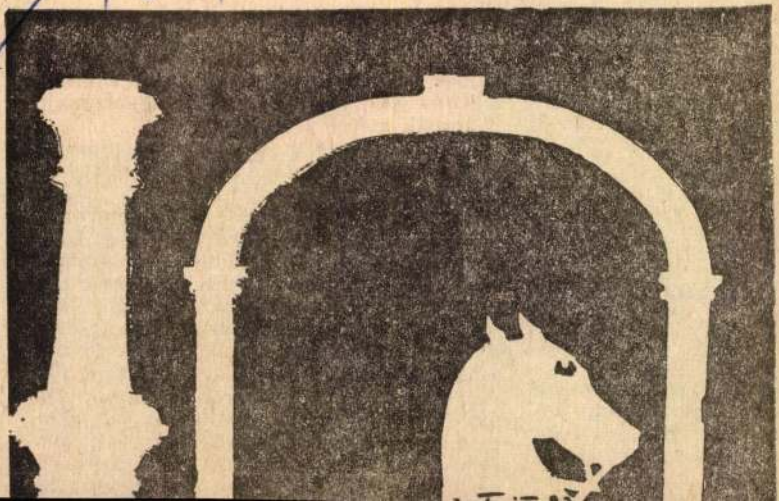

va
ne
le

IK?

ét és ő is mondja — a kollé-
kolléganőjének, függetlenül
t a hely és az idő megkí-

dom az üzletek már nem ép-
szelleméhez: csak semmi fe-
us, elpocsékolt szó. — Tes-
t? hogyan? nincs, van, lesz,
rtson fel minket, megmond-

Amikor fizettünk, s mentünk, utánunk szólt: — Ecetes tormát a leveshúshoz! Ne tessék elfelejteni!...

Ez történt. Pedig azelőtt soha nem jártunk a boltban, nem ismertük ezt a hentest. Hazafelé szünet nélkül emlegettük előzékenységét; a bolt nem volt üres, láthattuk, másokkal is ugyanígy bánt.

Legközelebb már egyenesen hozzá mentünk. A másodszori vásárlásnál immár *szokássá* vált, hogy megbeszéljük vele, mit vegyünk? Meghallgattuk a tanácsát. Étrendet is javallt. A későbbiek során jókora velős csontokkal, vesepecsenyével, december körül kocsonyának valóval, szilveszterkor sertéscsülökkel és káposztába

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 NOV 11

Bálint András

1021

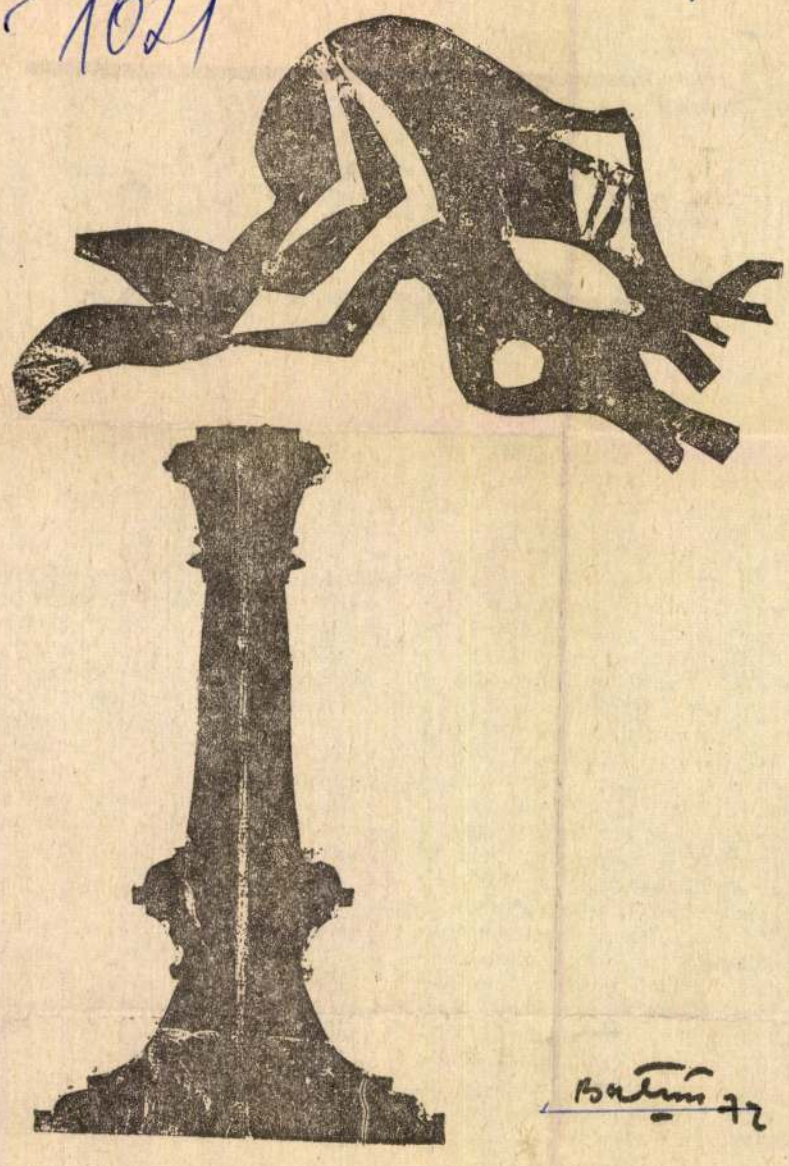

Bálint 72

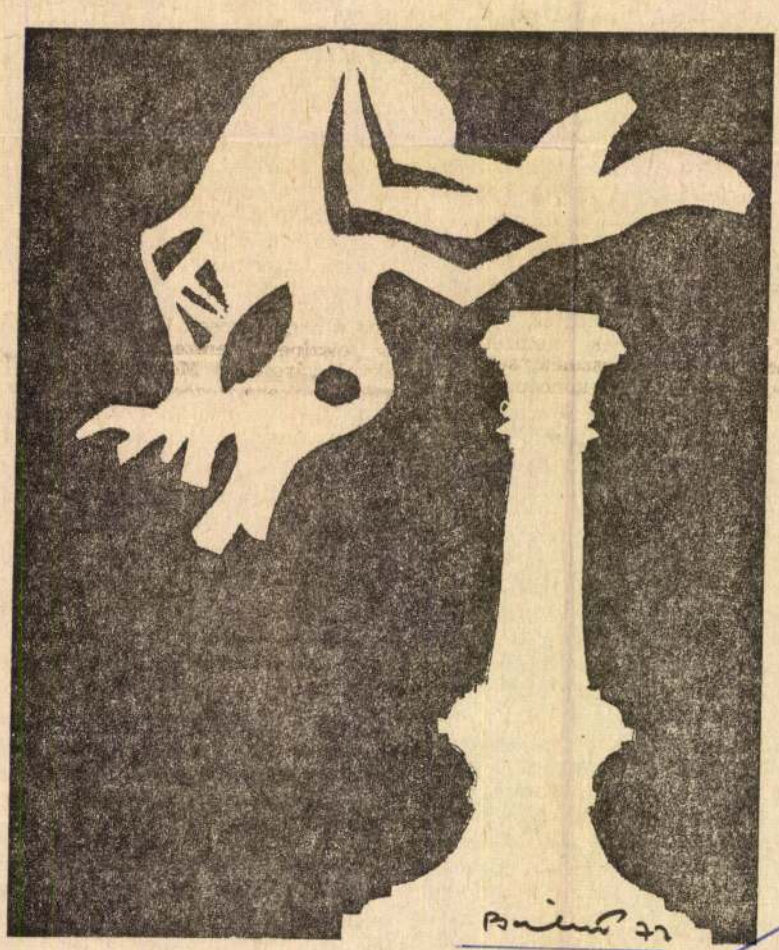

Bálint 72

DÁS—

Szellemi inkvizíció Spanyolországban

„Ez a félelem generációja" — idézi a zürichi Weltwoche *Max Aub* szavait arról a spanyolországi írónemzedékről, melynek életében a polgárháborús terrort a cenzúra máig tartó terrorja követte. Max Aub, aki 1939-től kezdve emigrációban élt, egyike volt a spanyol polgárháború legjelentősebb irodalmi személyiségeinek. Aub 1903-ban, Párizsban született, 1914-ben települt át szüleivel Valenciába, s nagykorúsága elérésekor vette fel a spanyol állampolgárságot. 1939-ben először Franciaországba tért vissza, később Mexikóban telepedett le. Legfőbb műve, a *Laberinto mágico*, harminc fejezetben foglalja össze a polgárháború eseményeit. 1942. és 1968. között hat nagy regénye, több színműve, novellás- és verseskötete jelent meg. Franciaországban *André Malraux*-val közösen filmet forgatott. Az idén tavasszal, már betegen, néhány hétre utazott Spanyolországba, mintha hozzátartozóitól, személyes barátaitól kívánt volna búcsút venni. Július végén, néhány nappal visszatérése után, Mexikóban meghalt.

Max Aub a spanyol olvasók számára az „új szerző" volt. Az ő művei is — mint az emigráns írókéi általában — rendszerint illegális utakon jutottak el Spanyolországba. A legtöbb szellemi erőt megőrző polgárháborús nemzedéknek egyre több a halottja, s az utóbbi időben újra bevezetett cenzúra a korábbinál is veszélyesebb szellemi vákuumot alakított ki.

★

A hatvanas évek elején megindult szellemi liberalizáció minden területet megmozgatott. Addig betiltott szerzők művei jelentek meg a könyvesboltok kirakataiban; a tudósok s idővel az újságírók írni kezdtek a „másik Spanyolország" képviselőiről is. Egyre-másra látogattak vissza az emigrációban élő írók, sőt némelyikük újra letelepült hazájában. Szót kértek olyanok is, akik korábban teljes hallgatásba vonultak. Az 1964-ben hozott új sajtótörvény bizakodással töltötte el elsősorban a fiatalokat, akik nem kevés idealizmussal próbálták meg a háborút átélt generáció tagjaival is elfeledtetni a múltat, s csupán a jelen lehetőségeivel és a jövő céljaival kívántak törődni. Sokan — ahogy a hosszú, nehéz évek alatt minden jó hírbe megkapaszkodtak — kizárták magukból azt, ami elmúlt, és hitték, hogy egyre könnyebb, jobb lesz minden; hitték, hogy a tömegturizmus, az iparosítás, az általános gazdasági előrehaladás már megérlelte gyökeresebb maguk a spanyolok. Néhány hónapja ismét csak rossz hírek érkeznek: a télen a cenzúra betiltotta a *Madrid* című napilapot, amely azóta sem jelenik meg. Az *Insula* nevű irodalmi újság szintén szembekerült a cenzúrával. Színházi előadásokat tiltottak be, benyújtott kéziratokat küldtek vissza, már megjelent könyveket koboztak el, s szerzőiket utólag bíróság elé állították. Több kiadó jutott csődbe, s újra a betiltás, a megjelenés akadályai váltak az írók leggyakoribb beszédtémájává. Legtöbb nehézségük a közönség körében még kevésbé ismert fiatal haladó íróknak van — őket a legkönnyebb kizárni, ők számíthatnak legkevésbé közlésre.

★

Mindezeket a döntéseket, mint régen, ma is a nyilvánosság teljes kizárásával hozták; megalázó váratlanságuk még jobban fokozta az elkeseredést. Hogy a tilalmaknak mi a közvetlen oka, hogy átmeneti állapotot, vagy egy újra állandósult, fokozódó szellemi erőszak kezdetét jelentik — erre még senki nem tud választ adni. Mint a spanyol írók rezignáltan megállapítják: lehet, hogy az átmeneti enyhülés csak erőgyűjtés, vagy megfigyelés volt, „a polgárháború nem ért véget", csupán az eszközök változnak időnként.

Mindenesetre — ez volt Max Aub tavaszi útjának legfontosabb negatív impressziója — az évek során kifejlődött progresszív erőből ma már semmi nem érezhető. A politikai nyomástól való félelem minden kezdeményezést megbénít. „Feladom — mondta egy magát megnevezni nem akaró író egy francia újságnak adott nyilatkozatában. — Elegem van az ollózásokból. Nem éri meg börtönbe kerülni egy regényért vagy egy versért, hiszen nem változtat semmin." A színpadi irodalom szinte teljesen elsorvadt. Néhány éve büszkén emlegettek egy erős fiatal drámaírócsoportot. Ma már az akkori nevek közül csupán Antonio Buero Vallejo szerepel a színlapokon, de az ő utolsó — erősen megcsonkított — darabja is csalódás volt. És eltűntek a fiatal novellisták, akik a hatvanas évek elején és közepén oly sokat beszéltettek magukról. Néhányan fiatalon meghaltak, mások felhagytak az írással. Mindenképpen túl nagy veszteség ez nemcsak a spanyol, de az egyetemes európai irodalomnak is. Most ismét az emigrációról lehet a legtöbbet hallani — ma is a hazájuktól év-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Bálint András

1972 NOV 11

1021

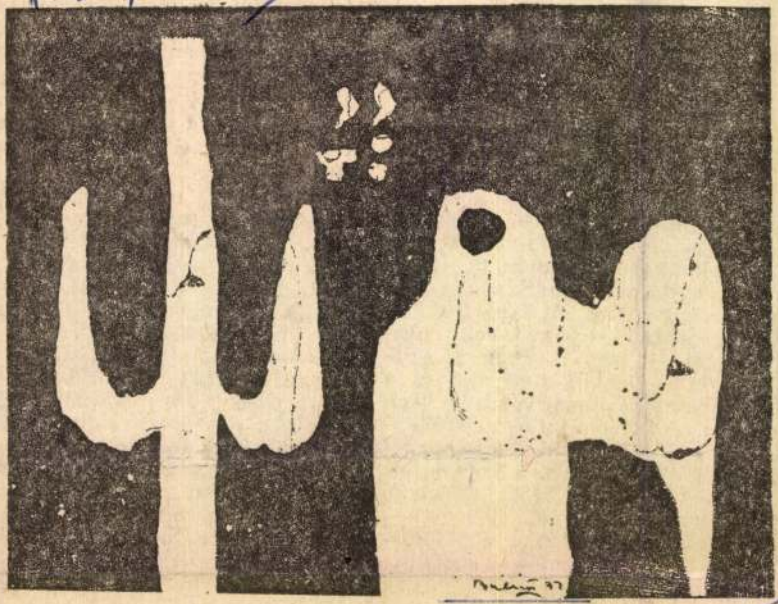

honvédseregek elfog
rat.

— Jó. Látom, tud
szó. Nohát ennek a
bornoknak 1855-ben
emeltek a várban a
Aztán jött a kiegyez
érzetét sértette ez a
monstrum, s áthida
ként az egészet kivit
völgybe az ottani hadapród is-
kolába. Még később 1921-ben az
emlékmű már ott sem maradhatott meg és elhatározták végleges lebontását. A technikai lebonyolítással egyik távoli rokonomat — magas rangú katonatisztet — bízták meg, aki ezt a feladatot rendben végre is hajtotta. Az angyalt formázó főalakot a Váci úti Schlézinger vaskereskedő vette meg, a hat bronz mellékalak az Ernst Múzeum nyilvános árverésén kelt el — kettőt, ha jól tudom, a Hadtör-

ségből is, és nagyon elcsodálkoztam. A nevezett címert ugyanis meglepően szépnek találtam. A szabályos kör alakú keretbe öntött, áttört, de még így is mintegy ötven kilogramm súlyú tárgy valóságos ipari remeklés. Némiképpen stilizált, hiszen a 120 év előtti vasöntéstechnika nem adott módot a túlságosan bonyolult címerrajz hajszálpontos követésére, de a lényeges elemek mind megtalálhatók rajta. A kétfejű sas, az országalma és a duplapengéjű kard, megfosztva a fe-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 NOV 11

1021 Bálint András

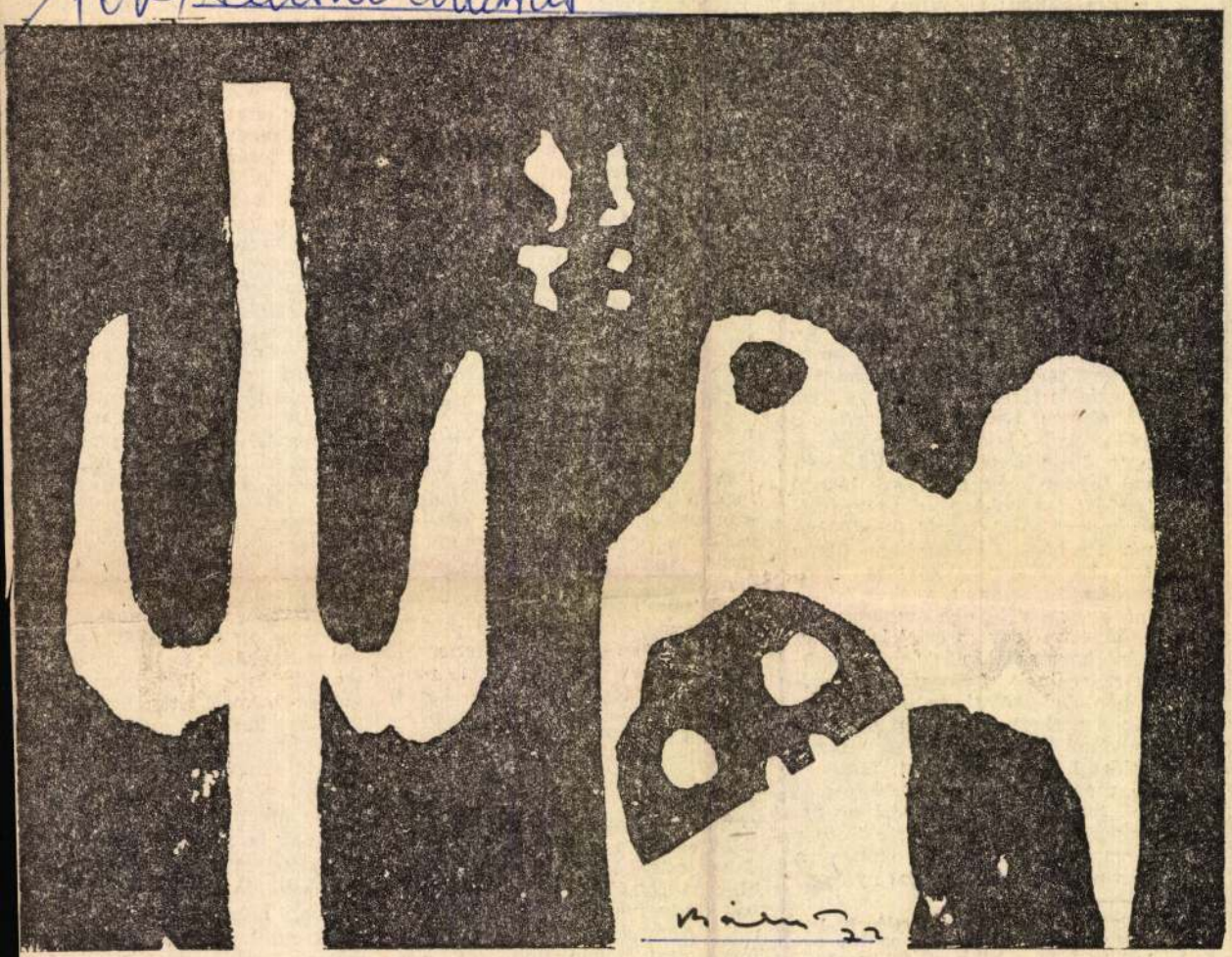

virágzó, erjedő és mindig-újrakezdődő áttetsző anyagában tűnődve állván: elámulva és tiszta rettenettel kérdem: mi történt? Hát mi történt? Hiszen tegnap még: dacos, akaratos, szív-robbanással reszkető kamaszból legényke-férj: egy fiatal férfival beszéltem, egy fiatal férfival, akinek nagy anyagtömbökből és vastag domborúság-kötegekből gyúrt arcán, kicsit a Föld Szíve felé hajtott fején nem mutatta, kilobbanva az arcbőr és a homlok-redők felületére oly emberi és oly múlhatatlan szégyenét a szorongás, egy fiatal férfival beszéltem, akinek kíváncsi, okos és tiszta tekintetéből nem szivárgott a szorongás kérlelhetetlensége, mint a dolgok és tárgyak szívéből a köd, a fehérré sűrűsödött remegés gyöngyöző, füstölgő, gomolygó bánata. Beszéltem egy fiatal férfival tegnap még, aki csak lázadó boldogtalan-boldog akaratunktól és megváltó-hitünktől fénylő kopár társbérleti szobánkban ülvén egy karszékben, karjára fogta csecsemő-lányomat, vaskos és tömény kezeivel oly óvatosan és gyöngéden fogva a csipkés pólyát, mint harmatos óriás fehér rózsafejet, aminek fodorgyűrűje szívében, fodor-örvénye illatos üstjében piciny vércsöpp pislog és nyivákol habos mosolyos buborékolással. Úgy ült Ő ott, feszengve, magánya márványredő-fátylába burkolódzva, ott-létében is magára-hagyottan, mint a Tömör Árvaság, karjaiban és ölében a vászon-rózsafodrok közt nyávogó

zord, önző és
lan ceruzavonás
fitvonal-csipkéi
bűnhődésre raj
amelynek hatá
Időben se előre
ez a Haza: mag
Időtlen Egyeten
Térből kinövő, d
it tudomásul ve
Tér földrajziság
dósult Virágzó
ség a szellemi
Ugyanaz új és új kivirágzása, egyetlen, határok közé, se időhatárok, se nemzet-határok közé nem szorítható, a kizárólagos megkövetelés penész-zsákjába nem gyömöszölhető Folyamat Mindig-Új Állandósága.

Illyés Gyula hetven éves? Nem, nem igaz! Szívem, merengő szívem előtt az a tűnődő, töprengő, roppantul kimunkált kezű fiatal férfi áll, aki egy lucskos ködtől szorongó késő-őszi estén, ősz-kései köd-szorongásban kitoppant az izzadt, gomolygó sötétből, s a higanygőzlámpa rózsasárga fénypermet-buborékjában (mint sárga borostyánkőben ősidők pikkelyes gyűrt lény-dermedettsége) kopott viharkabátban, fekete mosolygással toporgott, s kezét nyújtva, kezemet fogva egy percig, a fáradt és vízzel-ragyás komor köd-sötétbe foszlott újra: mert jött: magányát cipelve magányából, s ment magányát-megosztani se tudva, ment magányát föloldani-nem tudva: magánya Csönd-csigaházába húzódva, a Magány-Hazába, a Haza-Magányba, kövér magányosságát szívéről le-olvasztani nem tudva, ifjú forradalmi magányom kezét egy

tatlan szorgalom fönntartó é
megtartó kegyelme. A munka,
munka, a munka: az egyetlen biz
tos bizonyosság! Illyés Gyul
egyetlen biztonsága és bizonyos
sága! Mindnyájunk egyetlen biz
tonsága és bizonyossága. Mer
miközben *Ő volt*, munkás é
munkálkodó kemény szorgalom
ban: a Léten átütött piros gyá
szával és forró örömével, kékül
ragacsos szégyenével a Történe
lem, mint paraszti közkatoná
sebkötésén a vérzés! Mert köz
ben voltak: háborúk, forradal
mak, árulások, hűtlenségek, meg
valósulások, születések, országny
depressziók, búskomorságok é
mélabús megmaradások, világ-in
galmatlanságok, változások, szé
gyenek, és a világ-örömök és a
ember-örömök ritka és tiszta pi
lanatai is. És mennyi hullá
Uramisten mennyi hullás e haz
-ban is, mennyi veszteség és föl
be-omlás, és a föld közönyébe fu
tás is mennyi volt Uramisten
hazában is, a Csontbütyök Halá
Mutatóujj milyen röhejes és i
galmatlan közönnyel nyomkodta
földbe, mint gyermekkorunkba
mi kegyetlenül és mohó irga
matlansággal az óriás-kristályóra

Illyés Gyula ünnepi estjének bevezetője az Irodalmi Színpadon, november 2-án, a költő születésnapján.

1021

Bálint András

SZEMES PISKA RIPORTJA:

Csak az anya biztos?

Az anya panaszkodik:

— Ötéves kislányom hazajőve az óvodából azt kérdezte: *„Anyuci, mi az a zabi?"* Zavarba jöttem. Azt mondtam: ha kész leszek a vacsorával, mesélni fogok. Kitaláltam neki egy kislányt, akinek az apukája nagyon messzire elutazott, és majd csak akkor jön vissza, amikor ő nagy lesz. Ettől kezdve sokáig erről a kislányról, meg az apukájáról kellett mesélnem mindenféle történeteket. Lányom most úgy gondolja, hogy zabi az, akinek az apukája messzi, mesebeli tájakon jár, és különféle kalandos dolgok esnek vele. Az óvodában most már henceg, a gyerekek pedig irigylik. Hogy mi lesz majd az iskolában? Még nem tudom, milyen történetet találok ki akkor. Mert azt még sokáig nem mondhatom meg neki, hogy az apa egyáltalán nem jár mesebeli tájakon, csak éppen nem hajlandó rólunk tudomást venni.

A férfi a főnöke volt. Amikor terhes lett, orvoshoz küldte, de már későn. Megígérte, hogy gondoskodik a gyermek felneveléséről, természetesen nem veszi feleségül, hiszen nős. Összeköttetései révén egy másik vállalathoz helyeztette. Kérte, ne árulja el senkinek, hogy ő az apa, kerüljék el a botrányt. Az anya betartotta ígéretét. A szülészeten faggatták, mégsem mondta meg, ki az apa. Így kapta az újszülött — törvény szerint — a „képzelt apa" nevét. A férfi azonban minden kapcsolatát megszakította az anyával, s megtagadta a tartásdíj fizetését is. Per indult. A vérvizsgálat nem zárta ki a férfit az apaságból, de nem is valószínűsítette. Az anyának tanúkat kellett volna állítania, akik igazolják, hogy volt köztük kapcsolat. Egykori kollégái, akik tudtak viszonyukról, vagy nem vállalták a tanúskodást, vagy — mint volt munkatársnője is tette —, így vallott: „Nem tudok róla, hogy bizalmas kapcsolatban lettek volna.".

A bíró megkérdezte az anyát: ha valóban a nevezett férfi az apa, miért nem említette ezt a kórházi anyakönyvezésnél is?

A férfi arról biztosította a bíróságot, hogy feleségével a legnagyobb egyetértésben él. Ugyanezt vallotta a feleség is.

Az anya egykori lakásadónője, aki nemegyszer vacsorán is vendégül látta a férfit, kijelentette, hogy soha nem látta őt az albérlőjénél. Olyannak ő nem is adott volna fedelet.

A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján elutasította a „kiskorú" keresetét. Az anya nem fellebbezett. Eldöntötte, hogy megmutatja: egyedül is felneveli a gyerekét. Sértett önérzetében fel sem tudta mérni, hogy mekkora feladatra vállalkozott. Azzal már akkor is számolt, hogy mint lányanyának, a közvélemény sértő megnyilatkozásait el kell tűrnie, de arra nem gondolt, hogy az előítélet gyermekét sem kíméli.

Szülei falusi emberek. Kitagadták. Nem a vagyonból, mert az nincs, hanem a családból. Két év kellett, hogy a kíváncsiság, a megbocsátás, a beletörődés elhajtsa őket az unokájukhoz. Az anya még nem volt a falujában. Ne bámulják, ne szánják. Szégyenkezni sem akar.

Közeli munkatársai komoly, derék anyának mondják. „Annak ellenére..."

Közgazdasági technikumban érettségizett, jól gép- és gyorsír, de új helyén, egy építőipari vállalatnál a bérszámfejtésben dolgozik, mert többet fizetnek. A helyi kesztyű-üzemtől — más nevére — bedolgozóként munkát kap. Ezzel együtt átlagosan kétezerötszáz forintot keres havonta. Mint egyedülálló anya, családi pótlékra is jogosult, ez az óvoda félhavi díját fedezi. Könyvre, szórakozásra nem költ, étrendjük szerény. Három és fél év alatt, havi ötszáz forintos albérlet mellett rakosgatta össze annak a teleknek az árát, amelyre a vállalat segítségével majd házat épít.

Magánélete a kislányára korlátozódik, a gyerekre, aki cserében derűs, kiegyensúlyozott, egészséges. Aszkézisének igen reális okai vannak: bizonytalan, fogyatékos érzelmi kapcsolatokra nincs ideje. Egyelőre ugyanis csak ilyenek akadnának. Ha elkészül a háza — mondja —, férjhez fog menni. Nincsenek illúziói: saját lakással már könnyebb lesz megbízható férjet kapnia. Alaposan megnézi majd, kivel kösse össze a sorsát. Ha mégis kiderül, hogy nem jól választott, elválik. A lényeg: „igazi" nevet adni a gyereknek.

●

Riportom másik hőse nem járt iskolába. Huszonkét évvel ezelőtt agysérüléssel született. Értelmi szintje egy négyéves gyermeké. Szülei földművesek. Édesanyja segítségével kijár a mezőre, kapál, gyomlál, csak noszogatni kell, mert figyelmét minden elvonja.

Nem érzékeli, hogy négyéves kisfia az övé. A gyerek a keresztnevén hívja. s a nagyanyját nevezi édesanyámnak. A kisfiú értelmes.

A nagyanya így mondja el a történetet.

— Nem gondoltunk arra, hogy ezt a szegény, szerencsétlen lányunkat így csúffá teszik. Mindig is olyan kövérkés volt, nem látszott rajta semmi, csak amikor már öthónapos lehetett. Akkor is az asszonylányomnak tűnt fel, amikor itt volt látogatóban. Mindjárt vittük az orvoshoz. Kérdeztük, ki tette, de nem értette a kérdést. A doktor úrnak kellett megmagyarázni, hogy mit is akarunk tudni. Akkor mondta ez a szerencsétlen lányom, hogy ki volt a tettes. Először magunk sem akartuk elhinni. Mert a fiú nagyon rendes családból való. Megpróbáltunk más neveket mondani, de mindig csak azt az egyet emlegette, hogy azzal szokott az erdőben lenni.

A faluban nagy port vert fel az eset. A gyanúba fogott fiú mindent tagadott. A szülők tiltakoztak, fenyegetőztek. A kárvallott család a pert megindította, de a vércsoport alapján végzett vizsgálat nem hozott bizonyító eredményt. Tanúk nem voltak, így sem a tartásdíjat, sem az apaságot nem ítélték meg. Többen ajánlották a nagyszülőknek: adják állami gondozásba a gyereket. Ők azt felelték, ahol enynyi embernek jut kenyér, jut ennek a nemvártnak is.

Ha a nagyanya elmegy hazulról, az unokájára bízza a lányát. A lelkére köti: vigyázzon arra a másikra.

●

T. A. három nappal azután szült ikreket, hogy a gyermekgondozási segély törvényerőre emelkedett. Bolti eladó egy Balaton menti nagyközségben. Ezernégyszáz forintot keresett akkor. Ma sem sokkal többet. A két gyerek után a gyermekgondozási segély dupláját kapta. Albérletben lakott, havi háromszázért. A kiságyakat és az ikerbabakocsit a vállalat adta ajándékba.

Szülei messze laktak, egyszobakonyhás lakásban, még négy, nála kisebb testvérrel.

Az ikrek apja katona volt, amikor megismerkedtek és megszerették egymást. Elhatározták, hogy ősszel, amikor a fiú leszerel, összeházasodnak. Amikor megírta, hogy gyermeket vár, a legény visszaírt: nehogy eszébe jusson orvoshoz menni. A következő szabadságon megvették a gyűrűket. Amikor a fiú leszerelt, elvitte a lányt bemutatni szüleinek. Csak após-jelöltje volt otthon. Vőlegénye észrevétlenül eltűnt. Apósa akkor kulcsra zárta a konyhaajtót és közölte vele, hogy le kell húznia a karikagyűrűt. A lány megrémült, vőlegénye után kiabált, de apósa értésére adta, hogy felesleges, hiszen éppen azért nent el, mert nem akart ennél a jelenetnél itt lenni. Az apa a gyűrűt erőszakkal húzta le a menyasszony ujjáról.

Mi történt?

A menyasszony akkor félidős terhes volt, de jóval többnek látszott. A fiú gyanakodni kezdett, hiszen alig öthónapos volt az ismeretség. Csak alapos orvosi vizsgálat után derült ki, hogy ikerterhességről van szó. Az atyajelölt ettől még jobban megrémült. Kijelentette: két gyereket nem vállal!

A szülés után per indult. A gyermekek számára eredménytelenül végződött.

Amikor a férfit felkerestem, már láttam az ikreket. Hasonlítottak egymáshoz, bár nem úgy, mint két tojás. A fiúcska volt a nagyobbik, egyértelműen az anyja színeit, vonásait örökölte a kislány törékenyebb, vöröses-göndör hajával az apjára hasonlított.

A férfi nem tagadta, hogy volt kapcsolatuk. Elismerte, hogy komolyan gondolt házasságra is, de a konvenciók előnyeit kihasználó ember makacsságával hajtogatta:

— Ha bebizonyítja, hogy az én gyerekeim, akkor elveszem! De bizonyítson!

Vele szemben nehéz lenne. Hiszen barátját vette tanúnak a bíróság elé, bizonytandó, hogy korábban annak is volt kapcsolata az anyával. Egy másik tanú szerint, amíg a vőlegény katonaidejét töltötte, a menyasszonyt mással is látták *beszélgetni.*

Az anyai nagyszülők azóta kibővítették a házukat, s elvállalták az ikrek gondozását. Az anya hét végén hazautazik. Hét közben néha beül az egyetlen zenés presszóba. Ha felkérik, táncol. Komoly udvarlója nincs. A helybéli fiatalemberek óvakodnak attól, hogy a nyilvánosság előtt mutatkozzanak vele. Az idegenek hamar tájékozódnak a körülményeiről.

Anyja mindenáron férjhez akarja adni. A vőlegénykínálat: idősebb, többgyermekes özvegy, testi fogyatékos, iszákos, vagy elvált férfiakból áll. A legfiatalabb is tizenhét évvel idősebb nála. Ő huszonhárom éves.

— Édesanyám veszekszik velem, hogy két gyerek mellett mit válogatok...? Dehát nekem nem mindegy, hogy kivel kötöm le magam. Csak azért, mert gyerekeim vannak, menjek egy részeges öregemberhez? Nem vagyok hajlandó eltolni az életemet.

●

N. I. lakásügyben keresett fel.

— Igen, megszülöm a gyereket — mondta.

Orvosa megállapította, hogy veszélyeztetett terhessége van, ha most nem szül, lehet, hogy soha többé nem lesz gyereke. Az apa egyetemi hallgató. Azt ígérte, hogy összeházasodnak, de a szülei megfenyegették: ez esetben nem támogatják az egyetem elvégzésében. Később kiderült, hogy a fiú maga sem gondolta komolyan a házasságot.

— Számomra ez már nem is fontos — mondta a kismamajelölt. — Szerettem. Nem tudom, hogy tudnám-e még szeretni. Számomra most a gyerek mindennél többet jelent. A fiúval kiskorunk óta ismerjük egymást. Lehet, hogy ennek ellenére tévedtem... Csak egy emberi albérletet találnék, ahová majd a gyerekkel mehetek...

Kijelentette: tudja, hogy mire vállalkozik a szüléssel. Szeretni fogja a gyermekét, és igenis megmutatja, hogy mindent megad neki.

— Ezernyolcszáz forintból?

— Meg a családi pótlékból és a tartásdíjból.

— És ha az apa letagadja a gyerekét?

— Az ki van zárva.

Ez a beszélgetés több, mint másfél évvel ezelőtt zajlott le. Azóta „emberi" albérlethez jutott, megszületett a kisfia — és az apa tagadja az apaságát. A bíróság első fokon tartásdíj fizetésére kötelezte — a nagyszülőket —, lévén a fiatalember az ő támogatásukból élő egyetemi hallgató, ők azonban fellebbeztek.

Az apa közben néhányszor felkereste az anyát, kérte: álljon el a pertől, ha végez a tanulmányaival, elveszi feleségül.

— Én már nem akarok hozzámenni. Úgysem lenne ez jó házasság. Nincs ebben az emberben semmi felelősségérzet. Nekem elég volt a szüleim rossz házasságából, nem akarom, hogy a gyerekem is végigszenvedje azt, amit én...

A vállalat szakszervezeti bizottságától babakocsit, kiságyat, pénzsegélyeket kapott. A kolléganők ellátják babaholmival. A körzeti gyermekorvosnő hetenként egy-egy este barátként benyit hozzá megtudni: mi újság? A gyámügyi előadó azzal önt belé lelket, hogy biztatja: „Csak türelem, a miénk az igazság".

Eredetileg úgy gondolta, hogy ha magkapja a tartásdíjat, igénybe veszi a hároméves gyermekgondozási segélyt. Szűkösen megéltek volna belőle. Még szerencse, hogy a magányos anya gyerekének jutott hely a bölcsődében.

●

Vitatkoztam valakivel a lányanyák helyzetéről. Az illető azt mondta:

— Azért szülik meg a gyereket, hogy a tartásdíjból jól megéljenek.

Gyári tisztviselőnő ismerősömnek két házasságon kívül született gyermeke van. Mindkettő más apától. Az első után hosszú pereskedés eredményeként kapja a tartásdíjat. A második gyerek apja önként fizet. Az anya kétezerhatszáz forintot keres. Nyolcszáz forintot kap a gyerekek után. Ugyanannál az üzemnél, ahol tisztviselő, négyórás

takarítónői „másodállása" is van. Ezzel hétszáz forintot keres. Két évvel ezelőtt egy mosókonyhából végre másfél szobás szövetkezeti lakásba költözött. A felvett kölcsönök és a lakás árának törlesztésére elmegy a tartásdíj és a mellékkereset.

Régóta nem figyel az előítéletekre. Gondjai lekötik. Túl a harmincon már nincsenek illúziói a férjhezmenést illetően. Ha a lakásra felvett kölcsönt visszafizette, otthagyja a takarítást, megpróbálja folytatni az első gyerek születésekor abbahagyott tanulást. Harmadéves levelező hallgató volt a közgazdaságtudományi egyetemen.

— Ha nőnek a gyerekek, több kell. Egyetemi végzettséggel magasabb fizetéssel járó beosztást kérhetek magamnak.

Azt állítja, hogy náluk az apa kérdése nem volt és nem lesz napirenden. A nagyobbik gyerek tudja, hogy az apja nem törődik velük.

— Megmondtam neki — folytatja —, hogy azért szeretem őt kétszer annyira, mint más kislányokat az anyukájuk. A kicsi apja néha eljön. Eleinte szívesen ment vele a gyerek sétálni, de ahogy nőtt, úgy unatkozott egyre jobban az apjával. Megegyeztünk, hogy nem „kötelező" a sétáltatás. Ha látni akarja, jöjjön el. Így, hogy nem viszi el, mindnyájunknak jobb, mert a gyerekek szívesebben vannak együtt.

Amikor a beszélgetést elkezdtük, azt mondta:

— Csak azt ne kérdezze, hogy miért szültem meg őket. Nem vagyok hajlandó könnyfakasztó történetekkel igazolni magam. Arról szívesen beszélek, hogyan élünk hárman.

Hogyan?

Nehezen, de kiegyensúlyozottabban, mint sok teljes család.

●

Régi ismerősöm váratlanul azzal állított be hozzám, hogy képzeljem el, egy nő gyermektartás miatt pereli. Természetesen csak futólag ismerte. Párszor találkoztak. És különben is, ő a kritikus időben éppen kórházban feküdt. Az illető egyébként egy *olyan* nő — és kimondja az ide illő minősítő jelzőt. Hogy miért feküdt le egy *olyannal?* Hogyan lehet ilyet kérdezni?

— Hátha mégis a te gyereked! — mondtam.

— Szóval nem vagy hajlandó segíteni? — állt fel sértődötten.

Évekkel ezelőtt riportsorozatban foglalkoztam a származásmegállapítás néhány, a gyermek sorsára kiható problémájával. Ezek között szerepelt az is, hogy a vércsoportmeghatározás alapján az apaságból tévesen is kizárhatnak valakit. (A tudomány mai állása szerint hozzávetőleg minden kétszázadik kizárás téves.) Nyilván ennek a riportsorozatnak köszönhetem, hogy az eltelt esztendők alatt számos érdekelttel: lányanyával, apasági perben szereplő férfivel, ezek hozzátartozóival kerültem kapcsolatba. Megfigyeltem: az apaságukat vitató férfiak közül egyet sem az izgat, hogy valóban ő-e a gyerek apja, vagy sem, hanem az: miként lehetne kibújni a felelősség alól. Akadtak köztük olyanok, akik tudni vélték, hogy megvan a módja a *kizárt* minősítés megszerzésének. Előfordult, hogy „minden áldozatra készen", közvetítésemmel szerették volna megtudni ezt a módot. Igen, minden áldozatra készen.

●

A kórházak szülészeti osztályain nem ismeretlenek azok az asszonyok, akik „lesben állnak", hogy örökbe fogadhassák leányanyák nemkívánt gyermekeit. Előfordul, hogy valaki, aki „látatlanban" túladott gyermekén, amikor megszüli, már nem hajlandó megválni tőle. Némelyek ilyenkor ideiglenes megoldásként az állami gondozást veszik igénybe, s azon igyekeznek, hogy mielőbb megteremtsék azokat a feltételeket, amelyek mellett együtt lakhatnak a gyerekükkel. Néha a lakáshiány, máskor a családi vagy munkahelyi körülmények miatt az ideiglenes állami gondozás tartós, vagy végleges lesz. A közvélemény szemrehányó tekintete ezekben az esetekben is mindig a lányanyát sújtja. Mert egyetlen állami otthonban felejtett kisgyermek esetében sem az jut az emberek eszébe, hogy apa is lehet felelőtlen. Az erkölcsi megvetés egyértelműen az anyát sújtja.

Kevés kivételtől eltekintve — házasságon kívül szülni — nem felelősségteljes magatartás. De egy megszületett életért — felelőtlenül is — *ketten felelősek.*

Ketten?

Magyarországon az összes születések mintegy hat százaléka házasságon kívüli. Tavaly 35 ezer 463 gyermektartási pert tárgyaltak a bíróságok, ebből tíz százalék apasági és származásmegállapítási kereset volt.

ÉLET ÉS IRODALOM
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ
1972 NOV 14

KÖNYVEK

Juhász Ferenc:
Titkok kapuja
(SZÉPIRODALMI)

Kiss Ferenc:
Művek közelről
(MAGVETŐ)

Lászlóffy Aladár:
A hetvenes évek
(KRITERION)

Lengyel Balázs:
Hagyomány és kísérlet
(MAGVETŐ)

Szilágyi Ferenc:
A magyar szó regénye
(TANKÖNYVKIADÓ)

Kosztolányi Dezső:
Hattyú
(SZÉPIRODALMI)

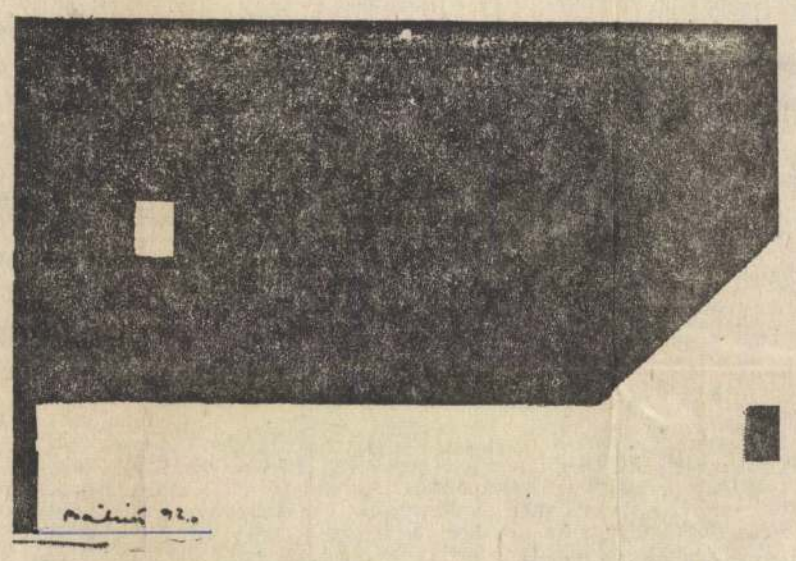

A hírlapíró Kosztolányi

Mi az újságíró Kosztolányi titka? Növekvő csodálkozással forgatom Kosztolányi Dezső 1921 és 1927 között írt karcolatainak, tárcáinak, riportjainak ezt a mostani, az eddigieknél teljesebb gyűjteményét, amelyet *Hattyú* címmel, Réz Pál avatott gondozásában kap kézhez az olvasó. Mitől olyan elevenek, izgalmasak és megragadóak ma is ezek az ötvenéves újságcikkek, melyek végtére is nem irodalmi célból, hanem a jelen megrendelésére készültek, a napi munka kényszerűségében, s ritka eset, amikor körülöttük az ihlet kivételes pillanata, a vallomás belső kényszere is bábáskodott. Furcsa műfaj a publicisztika. Kosztolányi mondja valahol, hogy nincs újabb a mai, s avultabb a tegnapi újságnál. S hogy ez a műfaj az idő, a perc szeszélyeinek mennyire kiszolgáltatott, csak az tudja igazán, aki böngészett régi hírlapokat vagy aki a szakmát maga is műveli. A Kosztolányi-cikkek, úgy látszik, mégis kivételek: alig fakultak. Lám, így is lehet újságot írni: színesen és áhítattal, könnyedén is, időállóan. Mik a titkai?

Mindenekelőtt a kíváncsisága. Kosztolányi egyformán és olthatatlanul kíváncsi mindenre, amit lát, tapasztal, ami körülötte történik. Neki a világ folytonos szenzáció. Nemcsak a telefon, rádió, a házasság intézménye, a mentők áldozatos munkája vagy Bicsérdi vegetarianizmusa készteti önfeledt csodálkozásra, de a felfedezés örömével és torokszorító feszültségével tölti el a Körúton egy síró nő látványa, a zajló Duna, egy külvárosi bolt mérhetetlen szegénysége, egy füledt nyári délután vagy akár a szobájában repkedő légy is. Sorolhatnám, nem ismer előítéletet, sem méltatlan témát; amit észrevesz, az neki varázslatosan újdonság s egy gyermek ámulatával szemléli, vizsgálja, ízlelgeti. Vezetésével különös szertartás beavatottja lesz az olvasó: részesévé válik az ezerarcú, kifürkészhetetlenül gazdag valóság csodájának. A húszas évek pesti aszfaltját róva is átélheti a felfedezők örök érzését, az ismeretlent felkutatók jóleső nyugtalanságát. „Megálltam bámulni az ismeretleneket" — ez az írások legtöbbször ismételt fordulata. Konokul viszatér rokonjelentésű árnyaló, árulkodó változatokkal, hogy „ellestem", „belopakodtam", „tágra nyitottam a szemem", „megcsodáltam", „először láttam életemben", „régóta figyelem" — felkészít az élményre. A lélek tágasságát, fogékonyságát, nyíltságát jelzi, az ősi igényt a külvilág megértésére és emberiesítésére. Kosztolányi nem ad átfogó képet a korról, ritkán érint nagyobb horderejű kérdéseket. Mégis így, amint hatszáz lapon követik egymást az írás-mozaikok, összességükből tetszik ki igazán, hogy milyen meghatározóan evilági és racionalista az a belső szenvedély, amely fűti az alkotót. Elsősorban a „pogány napvilág" szerelmese, a tények és evidenciák elkötelezettje Kosztolányi-arcát villantják fel ezek a cikkek, s olyan meggyőző erővel, hogy mi is elhisszük: „Ha kíváncsibbak lennénk mindnyájan, akkor a világ rendesebben haladna útján..."

Pedig éppen nem lelkendezik. Súlyos véleménye van a 20. századról, a korról, „melynél nem volt se szellemtelenebb, se butább, se embertelenebb". Igaz, nem lázad ellene, szóval is csak ritkán tiltakozik, de egyet nem értése a világ ilyetén alakulásával minden írásában félreérthetetlenül jelen van. Olykor a sorok között bujkáló irónia rejti, olykor a groteszkre élezett kemény csattanó, legtöbbször csak a tényközlő feszesség, a visszafogott stílus komorsága tájékoztat az író külön véleményéről. Mégis hangsúlyosan, olyannyira, hogy ez az állandósult szkepszis adja meg az írások, a kötet alaphangulatát. A mélyreivódott, világnézetté nőtt kételkedés aztán egyenrangú félként ütközik össze a rajongó gyermeki áhítattal: ezek a belső viták tudják az írásokat parányi érzelmi drámákká lobbantani. S a megélt boldog pillanat, a meglátott harmónia — legyen az csupán egy villanásnyi jóérzés, észrevett őszinte mosoly vagy nemes fájdalom — azért olyan becses Kosztolányinak, mert küzdelem eredménye, a roszszon vett jelképes diadal.

A karcolatok máig nem múló hatásának a legfőbb titka is, azt hiszem, abban van, hogy az író kíváncsi tekintetéből így súlyt kapnak a dolgok, kezében minden jelentőssé változik. A felszínről indul, de sosem marad ott; a szemlélet, az intellektus átlényegíti az élet megannyi témául választott apróságát. A helyzetet, amit pár vonással is érzékletessé, elevenné rajzol, mélyebb érvényességű emberi vonatkozásokkal tudja megtölteni. A simiből nála a kor haláltánca lesz, a kézimunka, amelybe rég meghalt ismeretlen készítője behímezte a keresztnevét, türelemre és alázatra, a szeretet tartósabb halhatatlanságára tanítja. Szinte kérkedik ezzel: könnyű csevegésben, futó ötletben minél többet megragadni, felmutatni a maga tragikus-heroikus emberképéből, amelyet verseiből oly jól ismerünk. S mint amikor a költő a legkötöttebb versformában a legfelszabadultabb: igazi írói virtus, ahogyan a rendelkezésre álló másfél flekk terjedelmet kitágítja, ahogyan szükségből erényt kovácsolva: műfajt teremt. Naponta bizonyítani akarva, hogy a művészet független a külvilág konjunktúra-ingadozásaitól, külső kényszereitől, erősebb azoknál, átüt a méltó íráson, a remekmű nincs formához kötve. S hogy az emberség sem csak a kiválasztottaké, nagy döntések vagy az ünnepi pillanatok ügye, hanem a mindennapoké is. S ezért legyőzhetetlen, mert jelen lehet a léleqzetvételben, megidézheti egy kézmozdulat.

Talán már mondani sem kell: Kosztolányi cikkeiben is mindig erről ír. Bármi ürügy alkalmas neki, hogy az emberségről szóljon. Az emberről, aki mögött mindig ott tudja végzetként a jóvátehetetlen halált, de aki kiszolgáltatottsága, szűkülő lehetőségei terheitől az ő szemében csak nagyobbodik. Sok mindent másképp látunk ma, mint Kosztolányi látta. Előfordulhat, hogy téved, hogy hajlik a szentimentalizmusra. De az a pátosz — ember voltunknak rangot adó hite, értékteremtő bizonyossága, megszenvedett öntudata — amely a Kosztolányi-mű legbelsőbb fedezete, amelyet később „kések között", „végzettel a vállán" is dalolt: ma és mindig mélyen emberi. S mert ez a tudás költői jellemmé, egy nagy író egyéniségévé épült, pársorosain, műhelyforgácsain is ott van a fémjelzés: ritka érték, igazi irodalom.

Kis Pintér Imre

Költő mint

László Aladár egy évtizede a romániai magyar irodalom egyik legjelentősebb költője. Könyvei Budapesten is kaphatók, versei magyarországi folyóiratokban is többször megjelentek. Kritikai rovatokban, átfogó tanulmányokban mégis ritkán találkozhatunk itthon a nevével.

Lászlóffy világának központi kategóriája a *történelem*. Témáit, párhuzamait, szimbólumait lépten nyomon a történelem — jobbára a kultúra történetének — lapjairól emeli ki. *A hetvenes évek* című új kötetébe találomra beleolvasva Petrarca, Cromwell, Darwin, Marx, Rilke, Lenin, Gerard Philipe neve bukkan elő. De szerelmes vagy ars poetica jellegű verseibe is valamilyen résen át minduntalan befúj a történelem szele. Lászlóffy mindent keletkezésben, emelkedésben, változásban lát, vérbeli történész módján.

Lászlóffy Ariadne-fonala a múlt labirintusában: *romantikus humanizmusa*. Különleges érzékkel és lágy iróniával távcsövezi régi korok idegen tájait. Történelmi és kitalált figurái a szemünk előtt élik mindennapi életüket: az Ősz Október úr, a kedves hangversenymester *(Vivaldi egyik hegedűse)*, a hűbéres lovagok, szolgák és kutyák *(A hűség)*, Marx a könyvtárablakban *(Magam korából)*, Bach a hétköznapokban *(Himnusz egyedül)*.

Előző köteteiben Lászlóffyt — nagy historikus és lírai érzékenysége ellenére — valami XIX. századi romantikus történelem- és költészetfelfogás nyűgözte: a történ[illegible]ban haladt a [illegible] a világosságba és egy-egy vers végére mindig *éppen meg is érkezett. A hetvenes évek*ben már többnyire túllép ezen a naiv optimizmuson, de sok verse — az első ciklus majdnem teljes egészében — mégis megragadt a külsőséges grandiozitásban. Ilyenkor a romantikus humanizmus *akadémizmussá* torzul: a gondolat, a kultúra, a haladás hősei nem belülről megjelenítve, azaz személyesen jelennek meg, hanem csupán *témaként*. Fiktív filmjelenetek helyett kinagyított, retusált *állóképeket* kapunk.

A múltat mesteri kézzel *megidéző*, illetve az önmagukban üresen általános fogalmakba *(emberiség, huszadik század)* menekülő verstípus mellett egy harmadik is feltűnik a kötetben. Saját szerepét — a *költői* szerepet — látja és láttatja itt már történelemformálónak Lászlóffy *(Monsieur, Abcdefghijklmnoprstuvzxy, Vers egy szalvétára, Kolumbuszok, Logika)*. Az emberi beszéd és a költői szó — nem időtlenül romantikus, hanem teret, időt követelő, reális, történeti — hatalmát egyre kevesebbszer prédikálja és egyre többször gyakorolja. A gyakorlat: a vers megformálásának magasabb szintje. Nem véletlen, hogy többnyire *kötöttek* ezek a darabok, de ha szabadvagy prózaversek, akkor is ritmikusan tagoltak. Lászlóffy már nem csak hivatkozik a történelemre, hanem egyrészt el is szenvedi, másrészt meg is köti a forma cementjében.

Tábor Ádám

PARANCS JÁNOS:

Az ősök útján

Tégy bármit: végül magad maradsz,
elhúzódnak mellőled a barátok,
magadra hagynak ellenségeid,
mégis az arcok fojtogató közelsége,
a hajszolt testek melege-bűze,
az együtt-rohanás fájó gyönyörüsége,
valami felé, amiért látszólag érdemes,
aztán végül csak ez: az együtt-maradás,
az egymás keresése a sötétben,
tapogatódzó kezek és lábak,
a földbe süppedő szakállas fejek,
puha asszonyi gömbök és üregek,
egymásra találnak újra ás újra,
s mégis csak magad maradsz, együtt
a többiekkel, együtt külön-külön,
sodródva és hevülve a poshadt
emésztőgödörben mindhiába,
körbe forogva az utakon, tanácstalanul,
reménykedve és zihálva, egyedül és
mégis együtt velük, botladozva
együtt a többiekkel, a mocskos koldusokkal,
kurvákkal, részegekkel, a nyavalyatörős
gonosz öregekkel, együtt a hajszolt csapattal,
a halálraitélt menettel, vonszolod magad előre
kitartó türelemmel, az ősök kitaposta úton,
szégyenkezve s önmagad végképp megutálva.

Szavaink faggatása

A nyelvtudomány ágazatai közül leginkább a nyelvtörténeti stúdiumok kínálkoznak népszerű kidolgozásra. De azok sem egyformán. A történeti hangtan vagy mondattan elvont tételeibe nem könnyű elmélyedni civil olvasónak. A szavak, nevek, szólások eredete viszont mindenkit izgat. Nemcsak a felnőtt, művelt olvasót, hanem a kisgyereket is. O. Nagy Gábor *Mi fán terem* című szólásmagyarázó könyve, és Kálmán Béla kötete: *A nevek világa* adhatta a példát Szilágyi Ferencnek *A magyar szó regénye* megírására.

Természetes, hogy az ilyen regényes szótörténet csak példákat mutathat meg a szavak keletkezésére, rokonságára, hangzásuk és jelentésük változásaira. De a példák nemcsak magukért vallanak, hanem sokat megmutatnak, legalábbis megsejtetnek, a szófejtés módszereiből és a művelődéstörténeti összefüggésekből.

Szilágyi Ferenc regényt ígér könyve címében, törekszik is hát, hogy színesen, fordulatosan írjon. A fejezetek címei is derűsek, figurásak: Perzsa vásár (iráni jövevényszavak), Hoppmesterek, polgárok, gigerlik (német jövevényszavak). Ez a csattanósság itt-ott már modorosságra hajlik. Nemcsak Szilágyi Ferencnél, nyelvésztársainál is. Az újságok népszerű nyelvészeti cikkei immár kötelezően csattanóval végződnek. Mintha nem bíznának abban, hogy maga a jelenség, a probléma, amiről írnak, érdekelheti az olvasót. *A magyar szó regényé*nek első fejezetei kissé mesemondósak is, de a későbbiekben már elmarad ez a stilizálás.

A könyvnek váratlanul szakad vége, mielőtt még sort kerített volna a szerző a szóalkotásnak olyan izgalmas kérdéseire, mint a népetimológia, a jelentéstapadás, szóvegyülés, metafórák, mozaikszók, betűszók képzése, vagy mondatból alakult szavaink, és így tovább. A magyar szó regényének így csak első kötetét tartjuk kezünkben. (Kiadók trükkje volt egykor, hogy egy nagyobb mű első kötetén csak egy diszkrét csillaggal pótolták az egyes számot, hogy az olvasó — megértve, hogy csak fél könyvet vett —, megszerezze aztán a másikat is, a kétcsillagosat.)

Mivel Szilágyi Ferenc könyvének háromezer példánya napok alatt gazdára fog lelni, máris gondolkozhat a Tankönyvkiadó a teljesebb, második kiadáson. S a nagyobb példányszámon, hogy a magyar nyelv minden tanárának kezeügyében legyen ez a könyv. Az iskolai nyelvtankönyvek, még a gimnáziumiak is, nagyon szűken adagolják a nyelvtörténeti, etimológiai ismereteket, félve a tanulók túlterhelésétől. Pedig sokat élénkíthetne, lendíthetne a nyelvtanórák érdekes és lényeges nyelvi tények gyűjtése, megfigyelése, Szilágyi Ferenc és más szerzők könyve nyomán.

Vargha Balázs

Acrylic on paper, 40 cm x 27,5 cm

Die Moderne, die Revolution in der Kunst, wie die übrigen revolutionen Epochen, sind vorläufig abgeschlossen.

Derzeit erleben wir in der Kunst eine Stagnation.
Neues wird aber immer in diesen Perioden begründet. Das sind jene Zeiten, in denen nicht eine bestimmte Richtung, oder ein Stil das Mass sind.

Auch jetzt, wie immer, erfährt die bildende Kunst inhaltliche und formelle Veränderungen. Sie wird sich erneuern, da die Künstler – Menschen – sich bemühen, sie zu erneuern.
Diese Arbeit ist nicht attraktiv, aber genau so wichtig wie in jeder anderen Zeiten.

Diesem Sinn widme ich eine zehnjärige künstlerische Aktion.
Das erste Jahr – 1996 – erkläre ich zum Jahr der bildenden Künstler der Welt –

DAS JAHR DER EINBEINIGEN PFERDE

In den weiteren neun Jahren werde ich im Sept/Oktober die künstlerischen Inhalte des Folgejähres bekannt geben.

Modernism and revolution in Art, just like all revolutionary movements in the past, are over. We are witnessing a period of calm winds. New ideas are always accumulated at such times when no single school of art prevails, no particular style dominates and there are no general guidelines to follow.

Art – as ever – is being subjected to both substantial and mere formal changes.

Art will be renewed, however, because all artists (the people) use every effort to achieve this goal. This work, although as valuable as before, is not spectacular. As my contribution to renewal, I will launch an action scheduled for the forthcoming ten years.

The first year (1996) will be declared for the world of art to be

THE YEAR OF ONE-LEGGED HORSES

I will announce the name and purpose of each of the further nine years between September/October of the previous year.

Acrylic on paper, 82 cm x 58 cm

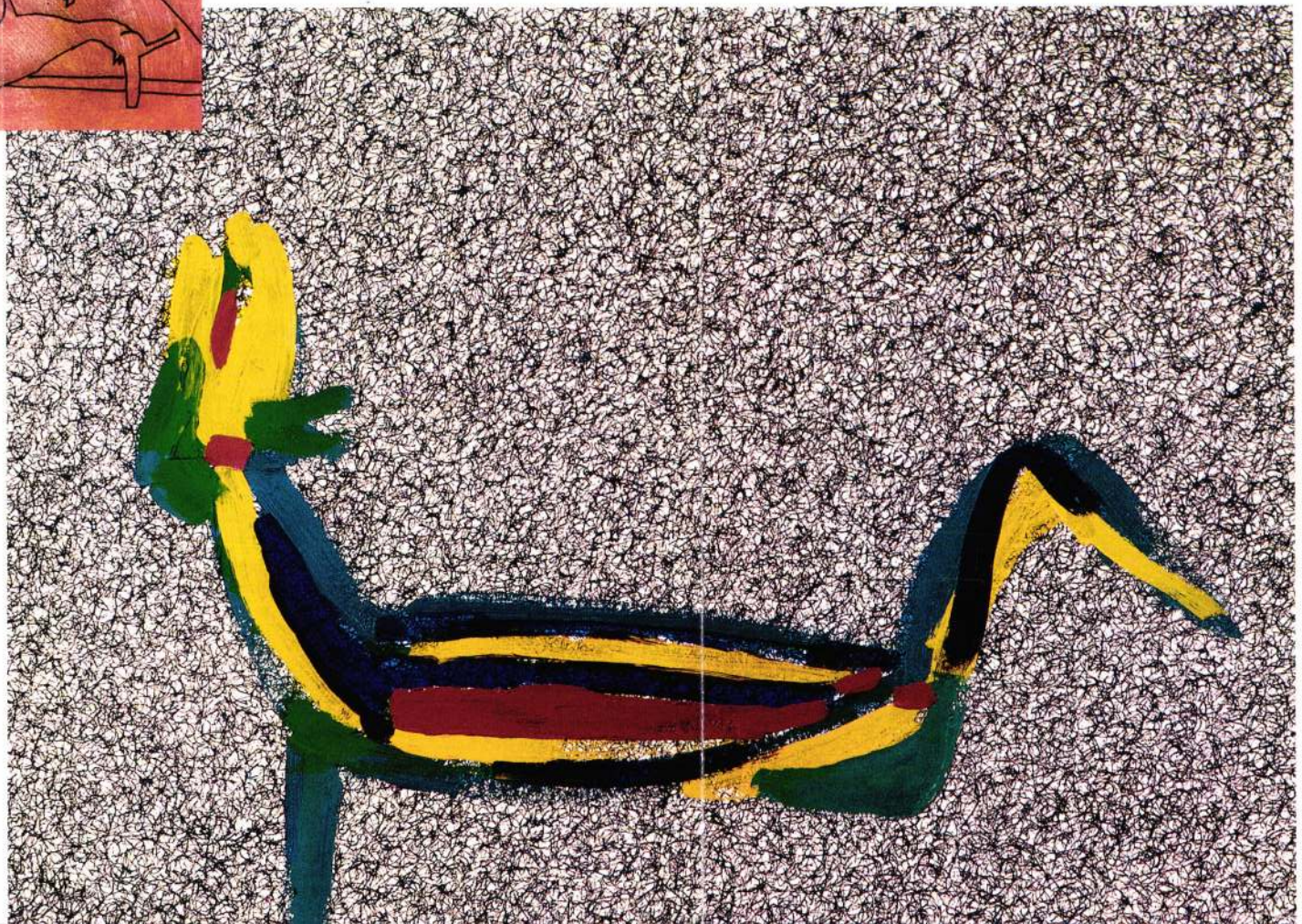

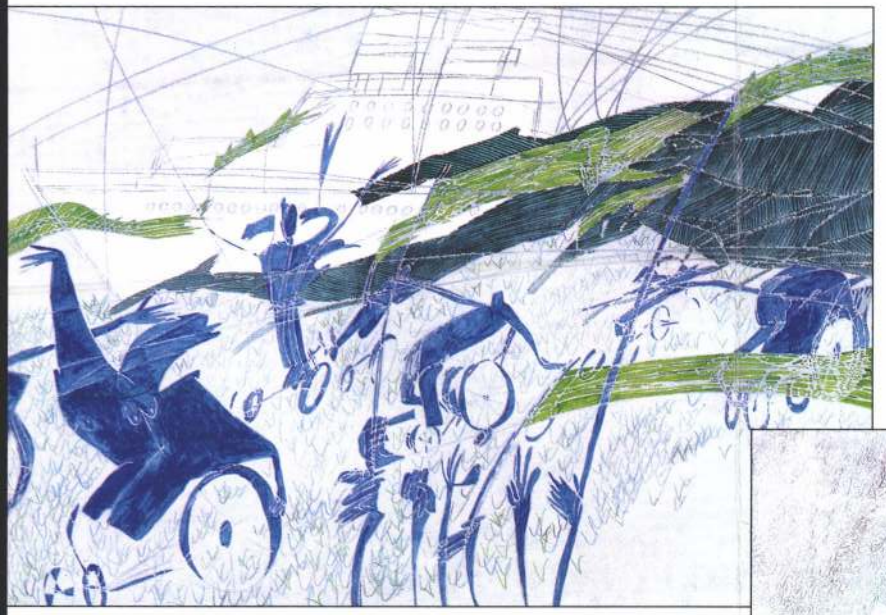

Acrylic on paper, 91 cm x 62 cm

Drawing

Information contact: BALINT, Columbus G. 101/17,
A-1100 Wien, Austria. Telephone: 43/1 607 4878

Color Plus

Drawing

Acrylic on paper, 81 cm x 56 cm

Balint

My name's Andreas Balint. I was born in 1946 in Hungary and I have been Austrian citizen since 1989. I studied art from the most rigorous master, myself.

Five billion living people, and the uncountable ones who have gone already, assisted and continue to help me to recognize my existence correctly.

Ich heisse Andreas Balint, 1946 in Ungarn geboren. Seit 1989 lebe ich in Österreich als Bürger dieses Staates. Die bildende Kunst habe ich aus Eigenem mit mir selbst als strengstem Meister erlernt.

Beim erkennen meine Existenz sind mir fünf Milliarden lebende und, gleicher Massen, unzählige nicht mehr lebende Menschen zu Hilfe.

Balint

THE YEAR OF ONE-LEGGED HORSES

1996

DAS JAHR DER EINBEINIGEN PFERDE

BALINT András

Bálint András

A Kálnoki Bálint András
faragott bútorokat készít.

Bauer Zoltán: Egy faragó arcképe...
Művészet, 1978. augusztus – 12. cop.

magyar

Bálint Antal

épitom.

1597

C.

A Mühavát

1923. 15. 1.

Római bronzpénz IX. 60.

Bálint Antal, [?]

l. Nyerges Ferenc

Gy. F.: Tanúhegy 74-77.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1975. nov. XXI. é. 4.

Bálint Attila grafikus

Kecskeméten rendezik meg a megyei grafikai tárlaton. Új névként jelentkezett a tárlaton Bálint Attila, a bajai Rudnay-kör tagja.

Halász Ferenc: Ifjú arcok a megyei grafikai tárlaton.

Petőfi Népe, 1976. márc. 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Bálint Attila

1021, 1966 JAN. 6.

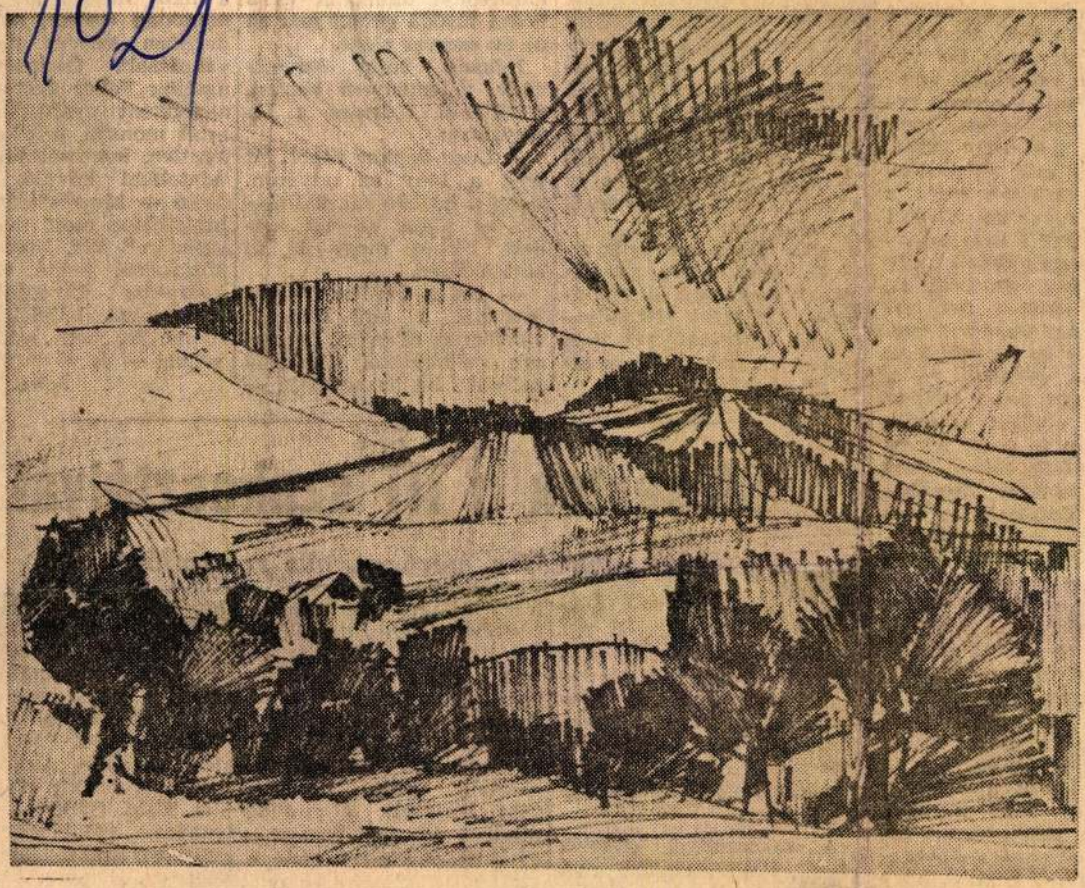

Bálint Attila: Kárászi dombok.

galmazott: „Tudjuk, hogy a kiskereskedelmi cikkek ötven százaléka fix áron kerül forgalomba. De vajon azok a vállalatok, amelyek élhetnek a szabad árképzés lehetőségével, vagy bizonyos határok között szabhatják meg az árakat, nem igyekeznek-e majd a vásárlók rovására növelni a nyereséget? Ehhez a kérdéshez kapcsolódott egy másik olyan gondolat is, amelyről szintén sok szó esett a pártnapon: megteremthető-e az összhang az egyéni, a vállalati és a népgazdasági érdek között?

Erdélyi elvtárs válaszában elmondta, hogy az állam, a Népi Eellenőrzési Bizottság, Állami Kereskedelmi Felügyelőség és nem utolsósorban a szakszervezetek segítségével, éberen őrködik az árszínvonal fölött. Minden vállalatnak be kell jelentenie és indokolnia, ha fel akarja emelni valamelyik gyártmány árát.

De már az üzemi kollektívákban érvényesülnie kell annak az egészséges szemléletnek — és ezért igen sokat tehetnek a kommunisták! — hogy a nagy család, a népgazdaság érdeke mindennél előbbrevaló. Könnyű belátni, hogy ami jó a népgazdaságnak, az jó a vállalati kollektívának, s minden dolgozónak.

„kikapcsolódásra". Nemrég ugyanis egy másodperc tört részéig megpillantottam Zoli barátomat a tv képernyőjén, amint éppen átvette az Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázat első díját. A kitüntetés után néhány héttel sikerült őt most felkeresnem, s az előzményekről és terveiről érdeklődnöm.

— Ez már a harmadik első díj, amelyet néprajzi pályázaton nyertem — mondja. — Kis híján 400 pályamunka vetélkedőjéből hoztam el ezúttal a három első díj egyikét.

Benn a házban megszámolja: ha páros számút szedett, férhez megy az új esztendőben.

— Ha a karácsonyi vacsoránál a férj tüsszent először: az új évben fiúgyerek, csődörcsikó, bikaborjú születik. Ha az asszony: —

nest olvasgatnok
kos gyűteményt,
ítosz hol szóki-
vaskos, hol szív-
kedves megnyil-
Őszintén iri-
hér Zoltánt, aki
gyarapíthatja —
lja, örökké befe-
ert szüntelenül új
bővülő, kiegé-
szülő — kincsestárát. Néphitgyűjtése most már csak „gazdára" vár, kiadóra, aki közkinccsé tenné végre a korunkba átmentett ős rigmusokat, bájolókat... Reméljük, nem sokáig kell várnia — és várnunk!

Jóba Tibor

Üléseztek a TIT szakosztályai

300 előadás a mechanizmus reformjáról

A héten tartották meg vezetőségi üléseiket a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezetének agrár-, illetve közgazdaságtudományi szakosztályai, amelyeken számot adtak az elmúlt négy év alatt végzett munkájukról.

A szakosztályok kivették részüket a szocialista mezőgazdasági viszonyok tudati elemeinek megszilárdításából és az új gazdaságirányítási rendszer népszerűsítését jelentő feladatokból. Összesen 2370 előadást tartott például a községekben, szakszövetkezetekben, tanyaközpontokban kétszáz megyei agrárszakember. Közgazdasági témájú beszámoló pedig pontosan 1484 hangzott el, ebből mintegy 300 foglalkozott az új gazdasági mechanizmussal.

A szakosztályok újraválasztották a vezetőséget. Az agrártudományi szakosztál elnöke dr. Gerő János, Mesterséges Termékenyít Főállomás igazgatója, he lyettese dr. Szegedi Sándo a Szőlészeti és Borászat Kutatóintézet Mathiász-te lepi vezetője. A közgazda ságí szakosztály elnöki tisz tét Buda Gábor, a megye tanács vb-elnökhelyettes tölti be, titkári teendőit pe dig dr. Kuczka Antal, Gabonafelvásárló és Feldol gozó Vállalat osztályveze tője látja el.

Bálint Attila, festőművész

Kecskeméten nemrég nyitt meg a téli tárlat, melyen a művész visszafogottságában is árnyaltan lírai festményei szerepelnek a tárlaton. A bajai művészt amatőrként ismert.

Varga Mihály: Sorok a téli tárlatról.
Petőfi Népe, 1980. jan. 6.

Bálint Attila

Részt vett a Téli tárlat 76 kiállitáson

Kecskeméten.

Bálint Attila, lágyabb alkattal, érzelmesebb festésmóddal, jó tanítványa B. Mikli Ferencnek.

Forrás 1977/1/88

A Szabó: Jelenségek és furcsaságok

Kecskemét művészeti életében

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1982 DEC 8

1021

Bálint Attila képei

Bálint Attila

● Bajai utca.

● A pillanat.

Tehetséges amatőr első kiállítását nézhetik meg az érdeklődők a bajai József Attila Művelődési Központban: *Bálint Attila* festményeiből, grafikáiból rendeztek tárlatot. Rövid idő alatt már több mint kétszázan voltak kíváncsiak a Rudnay Gyula Képzőművészeti Kör tagjának. *B. Mikli Ferenc* festőművész tanítványának alkotásaira. Kettőt mi is bemutatunk közülük.

ni: kemé épüle

HÁZI halas. Érdek nap.

SOLT bori hoz ? szögö Érdel Vörö kai u. 20. sz. alatt Major Jánosnál. 2810

LAKÓHÁZ eladó. Kiskunhalas, Hámán Kató u. 26. Érdeklődni 27. sz. alatt 18 óra után. Irányár 350 ezer forint. 2819

KISKUNHALASON, a Felsőöregszőlőkben zártkertben 1200 négyszögöl szőlő, veteményes terület eladó. Érdeklődni Zrínyi u. 13. sz. alatt. 2820

KISKŐRÖSÖN az Erdőtelki és Kisfaludy u. sarkán öreg ház telekként eladó. Érdeklődni Kiskőrös, Dózsa Gy. u. 32. 2824

VETEMÉNYES- és **hobbikertnek** alkalmas terület kivánt nagyságban eladó. Villanylehetőség van. Vételárba lovat, szarvasmarhát, sertést beszámítok. 6400 Kiskunhalas, Felsőöregszőlők 279/a. Bodicsi. 2829

KISKUNHALAS, Jókai u. 30. sz. alatti nagy lakóház eladó. 2834

KERTES családi ház sürgősen eladó. Tompa, Árpád u. 4/a. Érdeklődni 15 óra után. 2835

ELADÓ Kiskunhalason, a Kertvároshoz közel, zártkertben 500 négyszögöl jól termő szőlő, néhány darab gyümölcsfával. Érdeklődni lehet szombat, vasárnap egész nap, hétköznap 16—19 óráig Kiskunhalas, Vasút u. 12. I. em. 8. 2838

TANYA 1200 négyszögöl területtel eladó. Pirtó, I. ker. 57. 2840

LAKÓHÁZ eladó. Tompa, Damjanich u. 23. Érdeklődni 11. sz. alatt. 2841

KÉT szoba, konyhás házrész Mélykút központjában eladó. Érdeklődni lehet: Mélykút, Táncsics u. 4. sz. alatt. 2844

BALOTASZÁLLÁSON a régi Füzesi iskola közelében 900 négyszögöl földterület eladó. Érdeklődni Kiskunhalas, Szondy u. 6. 2849

PIRTÓ, Kossuth u. 10. sz. alatt 450 négyszögöl beépíthető telek eladó. Érdeklődni Soltvadkert, Úttörő u. 5. 2851

KÉTSZOBÁS, központi fűtéses családi ház melléképülettel eladó. Víz, villany van. Kiskunhalas, Alsóöregszőlők 95. (Téglagyáron kívül.) 2854

BELVÁROSBAN Bácska utcájában összkomfortos, nagy családi ház vállalatnak is eladó. Érdeklődni: 6500 Baja, November 7. tér 6. III 6. Telefon: 11-307. 1947

JÁNOSHALMAN Görgey u. 21. számú ház azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni a helyszínen mindennap. 60

2. 2777

KISKUNHALASON, Bokányi D. u. 7. sz. alatt III. emeleti kétszobás gázfűtéses lakás készpénz plusz OTP-hitelátvállalással eladó. Érdeklődni Kertész u. 47. sz. alatt 16 óra után. 2931

KISKUNHALASON kétszobás egyedi gázfűtéses, földszinti lakás eladó, vagy nagyobbra cserélhető. Érdeklődni Kiskunhalas, Kuruc vitézek tere 35. fszt. 1. 2718

ELADÓ 2 szoba összkomfortos, gázfűtéses lakás. Két részletben való fizetés lehetséges, kiköltözés 1 év múlva. Kiskunhalas, Vasút u. 6. c. IV. em. 41. Érdeklődni 17 órától. 2809

KÉTSZOBÁS lakás OTP-hitelátvállalással eladó Kiskunhalason. Leveleket „Márciusi beköltözés" jeligére kérem a kiskunhalasi hirdetőbe, Magyar u. 2. 2825

KISKUNHALASON, kétszobás komfortos lakás OTP-hitel nélkül 430 ezer forintért beköltözhetően eladó. Levelet „Irányár" jeligére kérem a kiskunhalasi hirdetőbe, Magyar u. 2. 2839

KECSKEMÉTI szalagházban háromszobás lakást keresünk megvételre III. emeletig, esetleg tószegi központi összkomfortos kertes családi házat adunk cserébe. Ajánlatokat „1983 július" jeligére a szolnoki hirdetőbe kérjük. 2439

75 m²-es félkész állapotban + 42 m²-es beköltözhető lakás, 200 négyszögöl telekkel, jószágtartásra alkalmas, eladó. Érd.: Bácsalmás, Huczek László, Vértanú u. 6. (kéményseprő). 1931

BELVÁROSI új, három szoba összkomfortos lakás sürgősen eladó. Érd.: 18 óra után. Baja, Kígyó u. 23—25. III. 8. Kostyák. 1941

KÉTSZOBÁS lakás készpénzért eladó. Kovács János, Baja, Tóth K. tér 6. III. em. 27. 1962

Gépek és alkatrészek

AUSTIN 850-es mini eladó. Kiskunmajsa, D. Faragó u. 2. 2762

ZH-S Trabant friss műszakival, felújított motorral sürgősen eladó. Kiskunhalas, Lovag u. 9. sz. 2796

UO-S 1200-as Zsiguli jó állapotban eladó. Kiskunhalas, Alsóipartelep 1. sz. Érdeklődni 17 óra után. 2799

Bálint Attila
Építőmunkás

- Hadd szembesitsük akkor mindezzel a debreceni valóságot, magnóról következik ismét egy anyag.

- Mióta laktok itt ?

- Mi már négy éve. Sok mindent lehet játszani.

- Na ?

- Focizni,utána hintázni, mászókázni, a kicsiknek.

- Mi általában csak itt járkálunk , ülünk, meg beszélgetünk, bár itt van ez a játszótér, de nem nagyon használjuk.

- Hát, itt, de kicsi, be van keritve házakkal, annyira be vannak már telepitve bérházakkal üzletekkel az új lakótelepek, hogy hogy nincs közelben erdő, semmi olyasmi ahova el lehetne menni egyedül a játszótér.

- Hát az a játszótér, az ujkerti lakótelepen, ahol Ön lakik megmondom őszintén, nekem nem tetszett. Szinte minden talpalatnyi hely le van betonozva, és ami pedig fü, oda ki van irva, hogy füre lépni tilos. Mi a vágya ? Nem titok ?

- Nem. Az, hogy legelőször innen elköltözni, és azután mégegy gyerekem legyen és azt hiszem, hogy más már nemis kell .

- Azt hiszem, hogy az is az igazsághoz tartozik, hogy örülnek a lakótelepiek is annak, hogy új lakást kaptak, új lehetőséget kaptak, de egyuttal adottságképpen kell elfogadnunk a lakótelepeket, éppen ugy, mint a városközpontokat és megtalálni, megkeresni annak lehetőségét, hogy ne csupána klasszikus értelemben vett alvó város funkciót töltsék be, hanem valahol megteremtsük a lehetőséget a pihenésre.

1980. IX. 28. Petőfi 11.00 /5. j. né/
Szabad itt leülni?

- Igénybe kellene vennünk nekünk azt a parkot, amiről az előbb szó volt, amit a kollégák itt kínáltak, amikor Bálint Attila föltette a kérdést, hogy vajon hol lehetne ezt a kis eszmecserét folytatni. Biztosan, egészen késő estig beszélgethetnénk, de szeretnénk meghallgatni dr. Kovács Géza egyetemi tanárnak, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem jövőkutatójának a véleményét, mennyire veszik figyelembe a véleményét, a tervezők ? Nem egy olyan nagyon régi tudományról van itt tulajdonképpen szó.

- Egy átalakulóban lévő társadalomban vagyunk, civilizáció és több tekintetben átalakulóban van és ez egy okkal több, hogy indokoltnak tartja, hogy ezt a jövőt többféle formában elképzeljük és a jövő városát is többféle formában elképzeljük.

- Tudják Önök befolyásolni, ha jövőkutatók ?

- Hát annyiban mindenképpen tudjuk, hogy ezekre az alternatívákra egyrészt felhívjuk a figyelmet, másrészt miközben elfogadjuk az építészek felelősségét a jövő iránt, hiszen itt évtizedekre, vagy évszázadra álmodjuk betonba, kőbe, vagy téglába, a jövő ....-ét, egyben ezért szorgalmazzuk azt is, hogy az építészek felelősségéhez a szociológusok, a közgazdászok, a művészek felelőssége, is fölzárkózzon, mert hiszen máskülönben ezt a jövőt nem lehet elképzelni. Gondoljuk meg, hogy egy több évtizedre megálmodott jövőbeni városkép esetében, több generáció jövőjéről van szó, ezek között a generációk között nőnek a szemléletbeli különbségek, változik az értékrendjük és ebből adódóan hát bármilyen formában, az utánuk jövő fiatalok szempontjait is például figyelembe kellene venni. Ez talán jelentené azt is, hogy a különböző generációkat bekapcsoljuk a döntéseknek a hozatalába, persze ahhoz, hogy szélesebb körü réteget be lehessen a döntés előkészitésbe kapcsolni, ennek van két nagyon lényeges követelménye. Az egyik, hogy megfelelően informáljuk a döntés tárgyáról azokat, akiket igénybe akarunk vennik, a másik követelmény pedig az, hogy megfelelően informálhatók legyenek az illetők, azokról a problémákról, amiben dönteni akarunk. Mi most az informálás követelménye azt jelenti, hogy alkalmazkodjunk ahhoz, hogy ezek az ugynevezett laikus elemek, ezek bizonyos kérdésekben specialisták és ilyen értelemben hozzák a speciális tapasztalataikat, máskérdésekben, mint városlakóknak, van egy általános együttélési tapasztalatuk is és az nagyon jó, az, hogy informálható legyen az illető, ennek viszont az a föltétele, hogy azért társadalmi méretekben, és ez a másik felelőssége a jövőkutatóinak, bontogassunk egy jövő iránti felelősségérzetet, próbáljuk ezt a jövőérzékeny szemléletet kifejleszteni és ezzel hozzájárulni, hogy ne csak a ma kérdései szempontjából vizsgáljuk a problémákat, hanem a jövő szempontjából is, harmonikusabb, humánusabb életnódhoz, a zöldterületek és a parkok kellenek, ma már

társadalmi méretekben, szemléleti átalakulásnak vagyunk a tanui, ujra rendezzük a természethez való viszonyunkat, ma már nem arról beszélgetünk csak, hogy a természetet gyürjük magunk alá hanem inkább arról, hogy visszaépüljünk a természetbe, és ez a visszaépülés nem a régi hagyományos természetbe való visszaépülést jelenti, hanem egy müvi környezettel tarkított természetbe való visszaépülést és ez a harmónikus visszaépülés, parkokon, zöldterületeken keresztül valósul meg és tán ehhez négegy elemet, amely ugyancsk a jövő szempontjából, hogy a növekvő zöldterületek egyben a jövő szabadon hagyott döntési lehetőségei is, erről senki nem beszélt a mostani eddigi beszélgetésben, tehát, hogyha minél jobban ki tudjuk ezt park, zöldterületi teret tágitani, annál nagyobb szabadságfokunk lesz arra, hogy a jövőben felmerült és ma még a dolog természetéből adódóan több tekintetben nem ismert igényeket is ki lehessen majd elégiteni. Ma már természetes igény, hogy 30-40 évre próbáljuk a jövőt elő re tekintemi és fölvázolni, ez egyben azért azt is jelenti, hogy nagyobb gondot forditunk erre a lehetőség nyitvahagyásra, csekkek kitöltetlenül hagyására és ilyen értelemben, bizni lehet abban, hogy később fogadóképesebbek leszünk és el lehet érni, mégx, hogy mai döntésekkel nem tesszük tönkre a jövőbeni döntéseink szabadságfokát.

- A müsort szerkesztette Podrádszki Zsuzsa.

-.-.-.-

Bálint W.
festő XX

Elek Artur
magyarázatot

Hol, mikor
nincs feltüntetve

3

KÉPKATALOGUS.

Összeállitotta: dr.Kenczler Hugó
muzeumi segédőr.

1. XVII.századi német iskola.

Allegoria. Deszka 75 x 65, olaj.

2. Düsseldorfi iskola 1850 körül. Mária Jézussal. Vászon, olaj 80 x 60.

3. Correggio-másolat. Madonna a gyermekkel. Vászon, olaj 67 x 53. A másolat 1860-ból való.

4. Bécsi iskola, XVII század vége. Krisztus keresztvitele. Vászon, olaj, 54 x 45.

5. Ignaz Unterberger. Hebe. Hebe a mast itatva. Vászon, olaj, 224 x 154 sign.

6. Olasz mester, XVIII.század. Ősz. Akt. Deszka, olaj, 65 x 55

7. Laccataris: gyermekmellkép, vászon, olaj 45 x 30 Eladva

8. Schäffer József. Sakkozó barát. Interieur, Deszka, olaj 27 x 23. Sign.

9. Lengyel mester XVIII.század. Cserkesz vezér. Vászon, olaj, 120 x 90.

10. Salvator Rosa. Pihenő cigányok, tájképpel. Vászon, olaj, 45 x 75.

11. Pietro Liberi. Zenélő nők. Vászon, olaj, 63 x 77.

12. Olasz mester 1640 körül. Aszkéta barát mellékalakokkal. Vászon, olaj 52 x 38.

13. Olasz mester 1600 körül. Krisztus és a megtévedt bűnös asszony. Három apostollal. Deszka, olaj 38 x 50.

14. Mienet. Mezitelen nő.

15. Lotz Károly. Haját fonó leány ingben és fűzőben. Vászon, olaj 76 x 59. Sign. Elvitte

16. Andrea-del Sarto-másolat. Lábmosás. XIX.század. Bádog, olaj 24 x 32.

17. Flamand mester 1650 körül. Hadvezér fogadtatása. Vászon, olaj, 34 x 51.

18. Altenhof. Tájkép. Karton, olaj 24 x 33. Sign.

19. Pettenkofen. Sátor alatt ülő cigányok. Papir, szinezett rajz. 13 x 24. Sign.

20. Valencei iskola 1680 körül. Krisztus sirbatétele. Vászon, olaj, 54 x 42. /Tizian hatás./

21. Amerling. Női arckép. Vászon, olaj 75 x 56. Elvitte

22. F.Russ. Szőke nő horgolva. Vászon, olaj 77 x 63. Sign.

23. Holland mester 1670 körül. Ter-Borck és Jan Steen hatása. Enyelgő pár. Vászon, olaj, 47 x 37.

24. Princ Leopold v. Bayern. Bucsuzó lovas. Vászon, olaj, 43 x 47. Sign. ~~2300~~

25. Vendete. Ámor és Psyche. Vászon, olaj. 34 x 42. ~~2300~~

26. Felső olasz iskola. XVII. század. Napkeleti bölcsek. Vászon, olaj, 30 x 41. ~~450~~

P. 27. Munkácsy Mihály. Tájképvázlat. Papir, ceruza. 20.5 x 26. Sign. ~~1200~~

28. Melchior Hon-de-couter. Kakas. Vászon, olaj, 57 x 66. ~~1300~~

29. Osztrák festő 1870 körül. Női arckép. Vászon, olaj. 52 x 76. ~~1700~~

30. Munkácsy Mihály. Gyermekfej. Papir, ceruza. 36 x 22.5. Sign. ~~1600~~

31. Gauermans. Döglött ló. Papir, ceruza. 11 x 15. Sign. Eladva

32. Pettenkofen. Szolnoki vásár. Papir, ceruza. 13 x 28. Sign. ~~1300~~

33. Waldmüller. Női mellkép. Papir, ceruza. 11 x 16. Sign. Eladva

34. Empire-silhouette. Arckép. Antonie Bachmayer. 814. " "

35. Görögkeleti mester. Házi szentkép. Tempera 25 x 18. ~~250~~

36. Görögkeleti orosz mester. XVIII. század. Házi szentkép. Tempera 25 x 18. ~~250~~

P. 37. Görögkeleti orosz mester. Mária halála. Tempera, 13 x 19. ~~250~~

38. Görögkeleti rutén mester. Mária. Fa, olaj, XIX. század. 13 x 18. ~~120~~

39. Görögkeleti rutén mester. Krisztus. Fa, olaj, XIX. század 13 x 18. ~~120~~

40. Német mester a XVIII. század végéről. Veronika. Olaj, vászon, 94 x 70 ~~1600~~

41. Leandro Bassano. Lázár feltámasztása. Vászon, olaj, 97 x 137. ~~18000~~

42. Délolasz mester. XVII. század. Martyrium. Vászon, olaj, 59 x 48. ~~1200~~

43. Délolasz mester. XVII. század. Carraveggio-hatás. Vitatkozó egyházatyák. Vászon, 58 x 70. ~~4300~~

P. 44. Firenzei iskola 1550 körül. Betegeket Gyógyitó szent püspök. Vászon, olaj, 160 x 110. ~~11000~~

45. Osztrák mester 1870 körül. Oroszlánon nyargaló gyerek anyjával. Vászon, olaj, 98 x 105. ~~1200~~

46. Paulo Veronese-másolat. Magdolna megkeni Krisztus lábait. XVI. századból. Vászon, olaj, 70 x 100. ~~3300~~

P. 47. Bresciai iskola. XVIII. század. Lábmosás. Vászon, olaj, 65 x 75. ~~2700~~

48. Fux. Női mellkép. Vászon, olaj, 45 x 40. Eladva

P. 49. Orlay-Petrics Soma. Öregasszony arcképe. Vászon, olaj, 60 x 49. ~~7000~~

50. Pietro Liberi. Kettős női mellkép. Vászon, olaj 56 x 67. ~~6300~~

51. Osztrák mester. XIX.század. Női mellkép. Vászon, olaj. 62 x 46. 2300

52. Lengyel mester 1800. körül. Női arckép tájképpel. Vászon, olaj 120 x 90. ~~11500~~ Carrarggio? Palot, kéd, gombleiok. Naplemente.

53. Canaletto. Velencei kép. 35 x 48. Vászon, olaj. ~~3500~~

54. I.Sneiz. Csendélet. Vászon, olaj 39 x 50. Sign. ~~2700~~

55. Osztrák festők 1840 körül. Férfi arckép. Vászon, olaj, 60 x 49. Eladva

56. Orlay-Petrics Soma. Férfi arckép. Vászon, olaj, 55 x 63. 6000

57. Rubens iskola. Mucius Scaevola. Deszka, olaj, 16.5 x 22.5. ~~700~~

58. Pietro Liberi. Leskelődés. Vászon, olaj 58 x 74. ~~4500~~

59. Olasz mester XVIII.század. Izsák feláldozása. Vászon, olaj 89 x 67. 850

60. Maulpertsch. Barát. Vászon, olaj. 95 x 75. ~~900~~

61. Maulpertsch. Barát. Vászon, olaj. 95 x 75. ~~1100~~

62. Holland mester XVII.század. Pásztor idyll. Deszka, olaj, 84 x 70. 1600

63. Holland mester XVII. század. Tájkép. Deszka, olaj, 84 x 70. ~~1600~~

64. Kádár Béla. Interieur. Karton, olaj 50 x 55. Sign. ~~700~~

65. Farkas. A mezőn. Vászon, olaj, 35 x 30.Sign. ~~310~~

66. Köves. Ahol a muszka járt. Papir aquarell. 38 x 26. Sign. ~~200~~

67. B.Kaszaba. Buzakeresztek. 20 x 28. Deszka, olaj. ~~210~~

68. Vágó. Női fej. Papir, ceruza, 16 x 10. Sign, ~~150~~

69. Koszkol Jenő. Interieur. Karton, pasztell, 67 x 83. Sign. ~~3200~~

70. ~~Balint.~~ Gázgyári részlet. Karton, pasztell, 64 x 90 .Sign. ~~900~~

71. Kádár Béla. Régi város tere. Karton, Gouache. 43 x 48. Sign. ~~700~~

72. Kövesy. Erdei ut. Fa, olaj. 18 x 29. Sign. ~~250~~

73. B. Mednyanszky. Magányos házikó. Deszka, olaj, 22 x 31 Sign. ~~4000~~

74. Kaszabat. Buzakeresztek. Vászon, olaj, 20 x 28. Sign. ~~250~~

75. Mészárosné. Falusi részlet. Papir tusrajz. 46 x 37. Sign. ~~200~~

76. Mikola András. Velencei részlet. Vászon, olaj, 40 x 49. Sign. ~~1600~~

77. Fejes. Faluvége. Karton, olaj, 40 x 57. Sign. ~~1200~~

78. Fényes Adolf. A Sixtusi kápolna.belseje. Karton, olaj, 68 x 98.Sign El.

79. Kádár Béla. Utcarészlet. Karton, gouache, 60 x 70. Sign. ~~900~~

80. Pörge Gergely. Téli táj. Papir, ceruza, 32 x 24. Sign. ~~150~~

81. Takács. Bakafej. Karton, olaj, 28 x 22. Sign. ~~150~~

82. Pállya C. Mosolygós kislány. Fa, olaj, 23 x 13. Sign. ~~500~~

83. B. Hatvany Ferencz. Csendélet. Vászon, olaj. 22 x 32. Sign. ~~1100~~

84. Rottmann Mozart. Parkrészlet. Vászon, olaj, 73 x 79. Sign. 6200

85. Juskó Béla. Szétlőtt ház. Színes ceruza, papir, 12 x 20. Sign. 100

86. Telepy Károly. Diszlettery. Papir, ceruza, sépiával. 65 x 45. Sign. 600

87. Kóber Leó. Miniszter szobájában. Karikatura. Papir, gouache. 82 x 65 Sign. 850

88. Krusnyák. Női akt. Karton, olaj, 86 x 40. Sign. 450

89. PLányi Ervin. Ruhamosás. Vászon, olaj, 100 x 120. Sign. 4200

90. Takács. Gellérthegyi részlet. Deszka, olaj. 49 x 48. Sign. 250

91. Réti István. Mosakodó női akt. Vászon, olaj. 80 x 60. Eladva

92. Börtsök tájkép. Vászon, olaj, 41 x 53. Sign. 7000

93. Erkato. Japán táj. Sign. 350

94. Jávor Pál. Faluvége. Vászon, olaj, 45 x 67. Sign. 4500

95. Telepy Károly. Völgykatlan. Vászon, olaj, 75 x 112. Romantikus korszak. 7000

96. Kszabak. Parasztház. Karton, olaj, 22 x 30. Sign. 600

97. Pörge Gergely. A Puszta. Fa, olaj, 28 x 37. Sign. Eladva

98. Ferenczy Károly. Ágota nővér. Vászon, olaj. 72 x 50. Sign. 6700

99. Böhm Ritta. Csendélet. Deszka, gouache, 68 x 73. Sign. 3 200

100. Heyer Arthur. Hídikutya. Katonával. Vászon, olaj, 78 x 101. Sign. 1300

101. Mund. Chrysanthenum. Csendélet. Vászon, olaj, 78 x 100. 3300

102. M.Madrazzo. Női akt. Vászon, olaj. 70 x 50. 600

103. Lehel Mária. Toilette. Karton, olaj, 70 x 50. Sign. 1200

104. Rembrandt, arckép. Bronz. 60 cm. 410

105. W.Kreuzer. Olasz táj. Vászon, olaj, 80 x 115. 3200

106. Mészárosné. Dunaparti táj. Tussrajz, papir. 23 x 31. Sign. 150

107. Pörge Gergely. Szétlőtt lovák. Tussrajz, papir, 42 x54. Sign. 200

108. Juszkó Béla. Kézitusa. Papir, ceruza, 28 x 37. Sign. 200

109. Egri. Falusi ház. Karton, olaj, 17 x 20. Sign. 250

110. Tull Ödön. Tuniszi vásár. Vászon, olaj, 65 x 94. Sign. 11300

111. Erkato. Japán táj. Papir aquarell. 32 x 47. Sign. 350

112. Lapini. Nápolyi táj. Karton aquarell, 45 x 63. Sign. 2100

113. Hollósy Simon. Falusi utcarészlet. Vászon, olaj, 75 x 64. Sign. Elad.

114. Telepy Károly: Mocsaras alföldi táj. Vászon, olaj, 23 x 37. Sign. 160

115. Koszta. Mezőről hazatérő leány. Vászon, olaj, 55 x 45. Sign. 43

116. Kádár Béla. Enyelgő pár. Karton, olaj, 70 x 97. Sign. 1200

117. Köves. Huszár lóháton. Papir, szines rajz. 30 x 21. Sign. 250

118. Bednár K. Fürdőző nő. Karton, olaj. 14 x 20. Sign. Elodva

119. Campestrini A. Olasz leány. Karton, olaj, 18.5 x 15. Sign. 1600

120. Juszkó Béla. Szétlőtt ház. Papir, szines ceruza. 11 x 12. Sign. 150

121. Willem Maris isk. Vitorlás hajó. Vászon, olaj, 53 x 67. Sign. 750

122. Tansky M. Orosz nő. Vászon, olaj, 70 x 52. Sign. 450

123. Pörge Gergely. Kisvárosi tér. Karton, színes rajz. 23 x 30. Sign. 250

124. Pettenkofen A. Szolnoki vásár. Papir, ceruza. 25 x 41. Sign. 1100

125. Takács. Csendélet. Deszka, olaj. 12 x 14.5. Sign. 120

126. Pörge Gergely. Baromfipiac. Deszka, olaj, 29 x 20. Sign. 450

127. Mesterházy Kálmán. Nympha. Vászon, olaj, 50 x 38. Sign. 1600

128. Erdős Lajos. Parkrészlet. Vászon, olaj, 28 x 34. Sign. 250

129. Erdős Lajos. Gellérthegyi utca. Karton, olaj, 24 x 32. Sign. 200

130. Empirekori mester. 1829. Bécsi iskola. Arckép. Jan Modzelevsky. 5400
Vászon, olaj, 85 x 70.

131. Empirekori mester. Bécsi iskola. 1829. Viktorja Madzelevsky arc- 6000
képe. Vászon, olaj, 85 x 70

132. Paul Bardaine. Konstantinápoly látképe. Papir aquarell. 20 x 65. Sign. 850

133. Kopobno B. Tengerparti részlet. Karton, olaj, 14 x 20. Sign. 250

134. Magyar Mannheimer. Fehér főkötős nő. Vászon, olaj, 26.5 x 39.5. 5000
Sign.

135. Erdős Lajos. Parkrészlet. Karton, olaj, 30 x 34. Sign. 350

136. Kunst Gyula. Mezőkövesdi lány. Karton aquarell. 16 x 13. Sign. 650

137. Iványi Grünwald Béla. Dolgozó kertész. Karton, olaj, 67 x 52. 3400

138. Iványi Grünwald. Terefere. Vászon, olaj, 49 x 58. 5400

139. Kosztolányi. Müncheni városrész. Fa, olaj, 52 x 64. Sign. 4400

140. Kosztolányi. Szines háztető. München. Vászon, olaj, 62 x 64. Sign. 3300

141. Nx. mester. 1831-ből. Csendélet. Holland hatás. Vászon, olaj, 2000
50 x 63. Sign.

142. Paul Averin. Konstantinápolyi kikötő. Papir aquarell. 43 x 30. 850
Sign.

143. Juszkó Béla. Málhás állat, papir, szines rajz, 11 x 19.5. Sign. 250

144. Rosa Ogan. Csendélet. Vászon, olaj, 63 x 52. Sign. 800

145. Csók István. Táncoló ballerinák. Vászon, olaj, 65 x 85. Sign. 800

BÁLINT 1. *Árpád*, festő, * Tatatóváros 1870 aug. 8. Münchenben (Gysis, Hollósy) tanult, azután Feszty Árpád és Pállik Béla mellett dolgozott. Főleg állatképeket fest.

E. gy. I. 67. l

Római freskodarab VI. 270

Bálint Árpád

festő

Krück I. 48. l.

Háramarsofiget cv. ref. (886/1904.)
Hanfolyam
1904. VI. 13.

~~pozsonyi~~

~~Schwayger András, Könyvkereskedő~~

~~II. 32.~~

megjött

Bálint Árpád

posta

VI. Rózsa utca 73.

MKSz 1947

Bálint Árpád
festő

Műcs. kiáll. 1914 től
Pipics 109. l.

Bálint Árpád

Birkanalád
Kosfejek 3 drb
Kos
) of

53. aukc.

Postatakarek

1930. ápr

Z E R E

litási teremben :

29.-én és 30.-án d. e. 10—½2 és d. u. 4—7

valamint

n d. e. 10—½2 óráig.

ross Gábor-teremben :

én és 6.-án d. u. ½4 órai kezdettel.

1—485-ig,

486—970-ig.

ujra árverésre kérhetők.

STATAKARÉKPÉNZTÁR.

Bálint Árpád

Arv. Köl

56 n. (1930)

Kosok, of.

MÜEMLÉKEK ... BIZOTTSÁGA
17. 27. 1927. jan. 17. n.

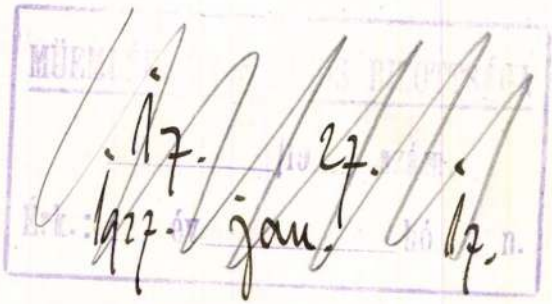

ber hó 29-én. A miniszter rendeletéből:

teri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Petzmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

Bálint Árpád

Arv. Kőrl

1932. máj.

62. aukc.

Kosorar istálló ban, of

KALANGYA

DÉLVIDÉKI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

SZERKESZTI: HERCEG JÁNOS

SZENTELEKY KORNÉL ÉS CSUKA ZOLTÁN ALAPITÁSA

Bálint A.

Állatkép, olaff.

Pécsi kiáll 1927. márc

u. o. 1916. 27. l.
u. az

SALAMANDER
CIPŐ R. T.

193 8 Aug 18

Jegyzék

pár cipő javítás P. 10.10

...jes tisztelettel:

SALAMANDER CIPŐ R. T.
BUDAPEST,
VI Kossuth Lajos utca 2. sz.

Bálint Árpád

festő

Műterem 93. sz

XXXII. csop. kiáll. Eat

(1942)

Kegyhely, olaj

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Bálint Árpad

festő

koll. kiáll. kat

Múterem 36. n.

1938. aug.

könyvtáramban

NYOMTATVÁNY

Budapest

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Bálint Árpád

Uj Szalon
1934. szept. kiáll
Krisztus a Szerent-
fán, of.

---

u. o. 1934. dec.
karácsonyi kiáll-
A-megzavart tün-
dértánc, of.

✓

Szent Erazmus püspök vértanúsága

Fa, tempera és olaj, 29×37 cm.

A Bertinelli-gyüjteményből.
Maszlaghy II., 343. szám. (Gentile da F
riano.)

LORENZETTI, AMBROGIO (?) (sienai fe
† 1348)

Mózes (85. kép)

Dániel próféta (86. kép)

Csúcsos felső záródással, fa, tempera, egyen
50·5×21·5 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjtemény
Ramboux 71—72. szám. (Maestro Mi
— Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Ma
Sion, II., 1871., 369. l. (Maestro Mino
Ipolyi / Biharvármegye, 40. és 43. szám
Lepold—Homor 97. l. — Gerevich
223—224. l. (Lorenzetti köre.) — Dé
Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 63. szám
Gerevich IPGY, 95. l. — Péter, Anc
„Ugolino Lorenzetto" e il Maestro di O
Rivista d'Arte, Serie II. Anno III. Fire
1931., 44. lap (képeik 39. és 41. l. Mae
di Ovile.) — Berti Toesca, 944. l. (M
képe 942. l. Ugolino da Siena.) — Del
184. l. (Ugolino da Siena.) — Lepo
Lippay 55. l.

LUCA DI TOMÈ (sienai festő, † 1389 u

Madonna a kis Jézussal (87. kép)

Fa, tempera, 55×37·5 cm.

A kép körülvágott.

Restaurálta Endrődi Sebestyén 1920., Váli L
1925.

BÁLINT ÁRPÁD
8. Tanulmányfej, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1942. okt.

Bálint Árpád

7 Vesta papnői olajf. 1000.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

Bálint Árpád
19 Dante a paradicsomban 1000.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Kilenji Hugó IV. 153.

8 BÁLINT ÁRPÁD
Szent Margit olajf. 1000.–

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

Bálint Árpád

1914. máj.-jún. kiáll. Nemzeti halom
Bárányfej, olajf. 300.–

1915. szept. kiáll. u. o.
Leányfej virággal, pasztell 200.–
" " " 200.–

Uffizi III. 157

Bálint Árpád

Tanulmányfej, olaf.
150 k.

Nemzeti Szalon
1913. jub. téli kiáll

Bálint Árpád

Nemzeti Szalon

1900 máj.-jun. kiáll

Táncos lányok, of

1900. nov.-dec. kiáll

Lustálkodok, of

Kódös reggel, of

Csepler, of.

1903. dec.—1904 jan.

Bricsu, of.

54. BÁLINT ÁRPÁD: Lustálkodók (olajf.) Ára 375 frt.

98. BÁLINT ÁRPÁD: Ködös reggel (olajf.) Ára 30 frt.

107. BÁLINT ÁRPÁD: Cséplés (olajf.) Ára 35 frt.

Nemzeti Szalon

1900. téli kiáll.

Bálint Árpád
Tavaszi hangulatok, olaj
Tatai részlet, olaj

Tavaszi kiállítás. Nemzeti Szalon, 1941.
junius, 5 l.

Bálint Árpád olajfestményei és szénrajza

Kosok

Kostanulmány

Kos

Kecske

Virágzó fák alatt

Hazafelé

Tündérkert

Tavaszi tánc

Magy. Képzőművészet. Káldor László galéria.
1935. szept.

Bálint Árpád olajfestményei és szénrajza

Reggeli hangulat I.
" " II.
Városliget ősszel I.
" " II.
Szürkület
Ókor
Reggeli hangulat III.

Magy.Képzőművészet. Káldor László gal. 1935. szept.

Bálint Árpád olajfestményei és szénrajza

Viharfelhők
Elhagyott táj
Este hazafelé
Vesta szüzek
Kelet varázsa
Tanulmányfej
Dante a Purgatóriumban

Magy. Képzőművészet. Káldor László galéria.
1935. szept.

Bálint Árpád olajfestményei és szánrajza

Arany idők, szén
Földalatti mesekastély
Anyai sziv
Jób megpróbáltatása
Gondviselés
Dáliák
Faunok a Margitszigeten
Megdicsőülés

Magy. Képzőművészet. Káldor László galéria.
1935. szept.

Bálint Árpád

Kosfej, olaj

Alkotás Művészház XVI. kiállítása. 1943.
aug. 1 l.

Bálint Árpád

festő?

Nemzeti Szalon

1900. tav. kiáll.

98. BÁLINT ÁRPÁD: Tánczos lányok (olajf.) Ára 1000 kor.

Bálint Árpád

Bárányfaj. of
Kosok. of
Bárányok of

42. aukc
Postatakarék

1928. ápr

44 aukc.
Postatakarék
1928. okt.
Birkák. of.
Kos. of
Est az akolban of
Kosok of.

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
oskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
lakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
országos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
ik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Bálint Árpád

Birka pár, of
Kosok of
Juhok az akolban
of
Birkák

45. ánkc.
Postatakarék
1928. dec.

36.115-1917.szám.

III.

A Műemlékek Országos Bizottságának, f.évi 161.és 309.sz.a kelt fölterjesztésére s a bemutato 2 drb. nyugtatványnak ide visszazárása mellett tudomása, további eljárás s az érdekelt őrnek kellő értetése végett a budapesti IX. ker. állampénztárhoz s a rozsnyói m.kir adóhivatalhoz intézett utalványren

Bálint Árpád

Birka-pár of
Báránycsalád of.

47. anke

Postatakarék
1929. febr

Bálint Árpád

Kos. of
Legelő birkák of

511 aukc.

Postatakarék
1929. dec

Bálint Árpád

Edol. Kosfejek
Kos,
Báranyok az
akolban
Pihenő báranyok
Kosok az akolban
valamegi of.

52. aukc.

Postatakarék
1930. febr

tési lapok szolgálnak.

A bejelentő lap szelvényét az alkalmazott kijelentéséig meg kell őrizni.

A bejelentett fél atyjának vezeték- és keresztneve: Zoltán Sándor

A bejelentett fél anyjának szül. (vezeték- és kereszt-) neve: Szilágyi Julia

Háztartási alkalmazott bejelentését igazoló szelvény.

Bpest város, I. Lenke ~~ucca~~ ~~út~~ tér 7 szám IV emelet földszint pince 4 ajtó.

Vezeték- és keresztneve:	Zoltán Márta
Állása, foglalkozása vagy szolgálatának minősége	mindenes
Születésének helye (megye, ország), éve és állampolgársága:	Mezőtúr, Szolnok m. 1909 magyar
Vallása s családi állapota (nős, nőtlen, térjezett, özvegy, hajadon?):	ref. hajadon
A bejelentő munkaadó neve s állása:	Dr Kentiványi Gyula muz. titkár
Feleség és bejelentett gyermekeinek neve, kora és vallása:	

Bpest, 1932 okt. hó 10-ik napján.

A bej. hivatal pecsétje:

Ez a szelvény is a bejelentő munkaadó által töltendő ki.

Bálint Árpád

Legelő birkák of
Legelő birkák erdőben
of

XXIV. aukc.
postatakarékp

1924. máj

Gyermekfej vizf
Barányok, of

u. o

_____pengős részlet

kiegyenlitéséhez szükséges póstatakarékpénztári befizetési lapot beküldeni s maradunk mindenkor készséggel szolgálatára

kiváló tisztelettel:

BÉTA
IRODALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

bef.lap mell.

Bálint Árpád

Kosok. of

XXVII. aukc.

Postatakarék

1925. febr.

Legelő birkák. of

Tájkép. of

n. o.

BÉTA
IRODALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10

TELEFON: AUT. 207-54-57.

Budapest, postabélyeg kelte.

Van szerencsénk mellékelten megküldeni a Kóbor Tamás válogatott müveiért az 1.-én esedékessé váló részlet kiegyen-

Bálint Árpád

Legelő burkák of
Tyukcsibéhkel. of
Kosok, of.
XXIX. aukc.

Postatakarék
1925, máj.

szerint a műemléken semmiféle változtatást a M
délye nélkül végrehajtani nem szabad. Az 19
megóvásáról intézkedik.

A fenti törvények és rendelet alapján
a műemléki jellegű kastély fenntartásáról gond
ingatlanon tervezett helyreállítási és esetleges áta
céljából a Műemlékek Országos Bizottságának

Felkérem továbbá, hogy a mellékelt
állapotáról postafordultával a Műemlékek O
Amennyiben a kastélyról fényképpel rendelke

Budapest, ...

47.783. — Egyetem

Bálint Árpád

Árverési Csarnok Rt. ankéta

31. sz. 1926. febr.
32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926. okt.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927 dec.
41. sz 1928. febr

jelzésü lapon

d Erquickte Königreich Hungarn" (az elő-
tan
t, palástos és vértet viselő „Zum Siegen ge-
" szavakkal ~~jelz~~ dicsőitett ~~Kiraly~~ I. Lipót. ~~Kesebe~~
ik II. Józsefet), ki mint „Preißwürdig gekrönt
~~ynyal van~~ koronázási diszben van ábrázol-
~~e hódd „Siebenbürgen" „Nun völlig versöhnt"~~
~~ügött~~ a velencei Doge s a tova siető Mercur ~~tu-~~
Enbürgen"... „Nun völlig versöhnt." Az előbbiek
atszalagain e szavakat olvassuk: „Die Türcken
ntlehnt." A dogénál parancsnoki pálca s Mer-
pajzs van. A háttérben a falon ~~térkép lóg~~ Ma-
siéleit a várak látképei díszitik.

a vonalkeretnek 11·8 : 13·8 cm.

140/95 № 177.

Bálint Árpád

Birkák, of.
Kos és birka of
Falurevitet, of.
XVIII. anke. Postatakarék

1923. márc.

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
alakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
rszágos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
zik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Bálint Árpád

Kos. olasf.

III. Postatak. aukc.
1921 jan-
febr

n a Magyar Földmívelésügyi Miniszter Címnek
negyében .....
..... tulajdonát képező
Bizottsága nyilvántartásában mint fenntartandó
szerencsém felhívni Címet az alábbiakra :
/1946. F. M. sz. rendelete (megjelent a Magyar
nak (2) bekezdése értelmében : „A juttatásban
egyéb vagyontárgyak műemlékszerű fenntartásáról
z 1929 : XI. törvénycikben foglalt rendelkezések

Bálint Árpád

Gendelet of
Kosok, of
XV. anke. Postatak.

1922 okt.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST IX, HÓGYES ENDRE-UTCA 10
Telefon: 186-556

A Tárcaközi Bizottság javaslata alapjá
juttatta a ..... várm
községben lévő, egykor .....
kastélyt. A kastély a Műemlékek Országos
műemlék szerepel, s ezzel kapcsolatban van s

A Földmívelésügyi miniszter 189.100/
Közlöny 1946. évi 266. számában) 5. §-án
részesített a műemlékké nyilvánított épületek és e
és megőrzéséről az 1881 : XXXIX., illetőleg a
szerint köteles gondoskodni".

Bálint Árpád

Parbajozó kosok c.
képe repr.
Vas. Ujs 1910. 165. l.

MDK

Bálint Árpád

Ködös hangulat, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc. 21 l.

MDK

Bálint Árpád

Eső után, of.

Reggeli munka, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 21 l.

MDK

Bálint Árpád

Homokos part, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 21 1.

Bálint Árpád, festő.

Birkacsalád.	Of.-
Kosfejek.	"
Kos.	"

Árv. Közl.1930, 54._ 16.1.

1930 jun. 3. rk. sz.

MDK

Bálint Árpád

Tündérek tánca, olaj

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

4 1.

H.D.K

Bálint Árpád

festő

Birkák az akol előtt

Akt.

(Somogymegyei Múzeum)

Egyéb kötetalapokból elosztott műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

1 l. 9 sz.

10 sz.

Bálint Árpád

5. Krisztus a keresztfán, olaj

Uj Szalon Őszi Kiállitása, 1934. szeptember
Budapest, katalogusa.

MDK

Bálint Árpád

Üres a sir, olaj

Uj Szalon tav.kiáll. 1934. máj.

MDR

Bálint Árpád, festő

Kosfej. Of.-

Alk. Műv. Lár. - XVI. Kiáll. - 1943. aug. Magy. Mesterek.
Jegyz.

MDK

Bálint Árpád, festő.

Kosfej, of.

Alk. Művészhár. – XIX. Kiáll. – 1943 okt. – Magy. Mesterek.

Jegyz.

MDK

Bálint Árpád, festö

Tájkép.	/50x40/	Olf.
Tájkép.	/47x58/	"
Tájkép.	/44x44/	"
Tájkép.	/79x62/	"

Szent György Céh VIII.művészeti aukciója.
Bp. 1911.okt. Kat k8.1.

MDK

Bálint Árpád

Alkonyatok, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.
23.1.

MDK

Bálint Árpád

Tanulmányfej, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 22.1.

MDK

Bálint Árpád, 187o-

Kösfej

18.
Ernst Muz. xx. aukc. 1921. dec.

2 l.

Bálint Árpád MDK

Tanulmányfej, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

17. l.

MDK

Balint Árpád, festő.

Kegyhely, of

Múterem. - 32 csop. králl. - 1942 VII 12. tól. - Kat.

MDK

Bálint Árpád,festö
szül 1870

A kos .Jelezve. Vászon.

gr.Almásy-Teleki Éva müv.int./v.Ernst Muz./
IX. Müvészeti aukció 1942. Máj.10-töl kiáll.
Máj 18.aukció.Kat. 3.1.

MD K

Bálint Árpád, festö

Nöi tanulmány, rajz.

Corvin Áruház IV .képzömüvészeti bemutatója. 1941. Ka

MDK

Bálint Árpád, festö.

Operencián. Of.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. aug.

Katal.

Bálint Árpád MDK

Faun

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

XDK

Bálint Árpád

Birkafej, o.

Tanulmányfej, o.

Női arckép, o.

Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952

Bálint Árpád (1860-)

Birkafej.
Olj f. Ltsz:5157.

Tanulmányfej.
Olj f. Ltsz:5038.

Női arckép.
Olj f. Ltsz:4091.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Bálint Árpád

festőkülvész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Kompoziciója: Tündérek tánca.

Pesti Hirlap
1929.VI.16.

Bálint Árpád.

A Nemzeti Szalon szeptemberi kiállításán „Dante és Beatrix" c. kompoziciója szerepel. (említve.)

Pesti Hirlap, 1928. jún. 21.

Bálint Ágyád.

A Nemzeti Szalon nevén rázó lei-
állításán „Dante és Beatrix" c. jeme-
gyorisiága mesegel. (említve.)

Pesti Hirlap, 1928. Jún. 21.

Bálint Árpád MDK

Budapesti városrészletek

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Bálint Arpád MDK

Alkonyatok

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Bálint Árpád MDK

Tanulmányfej

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Bálint Árpád MDK

Női tanulmányfej

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

MDK

Bálint Árpád

Sorba állás, of.

N.Szal. ccccc 1927.cjan. 7. 1.

őszi tárl.[1] 192o. szept.

MDK

Bálint Árpáf

A megzavart tündértánc, of.

Uj Szalon ... karácsonyi kiáll. 1934. dec.

MDK

Bálint Árpád

A szerelmesek imája, cer.

N. Szal. 1927. jun. kiáll. 7. 1.

MDK

Bálint Árpád

Faun.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 25.l.
Mücs.

Bullet wound

Face.

M.D.K.

Bálint Árpád /1870-

9. Akt. Olajf. 100x90
10. Birkák az akol előtt. Olajf. 31x20

Elvesztek. /Somogymegyei Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet. 1. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Bálint Árpád

Hangulatok.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 23.l.
Mics.

MDK

Bálint Árpád, festö

616. Lovasjáték. Olf.

Bp.Mücs."A Magyar Művészetért". Képsöm.Kiáll. 1942
jun.6.-22. Kat. 23.1.

M.D.K.

Bálint Árpád /1860-

9. Birkafej. Olajf.
10. Tanulmányfej. Olajf.
11. Női arckép. "

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 1. 1.

MDK

Bálint Árpád
Gellérthegyi csárda, olaj

Corvin Áruház képzőműv. kiáll. 1942. szept.

MDK

Bálint Árpád

Budapesti vároarészletek

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

MDK

Bálint Árpád

Ködös reggel, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
21 l.

MDK

Bálint Árpád

Akt, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Balint Arpad

Szent Margit. Olajf.

Árpádházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállitasának Katalogusa. Bpest. 1930. Aug. Nemzeti Szalon.

Bálint Árpád MDK

Lovasjáték, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Bálint Arpád MDK

Hangulatok

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

Bálint Árpád MDK

Pihenő kacsák, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Bálint Lipót

Rajzának reproukciója a
Vasárnapi Ujság 1900 jan. 21.
számában (emlitve)

Pesti Hirlap 1900 jan. 28. Golosal

MDK

Bálint Árpád, festöm.

426.	Birkapár.	J.f.j.	Olf.
427.	Juhnyáj.	J.l.j.	Olf.
428.	Kosfej.	J.l.b.	Olf.
429.	Birkacsalád.	J.f.j.	Olf.

Árverési Közlöny. 1929. ápr. 3. rk. sz. 25. l.

Bálinth Árpád MDK

Égő áldozat, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Bálint Árpád

MDK

Női tanulmányfej

Műcsarnok 1936. okt-nov.
Nő a művészetben kiáll.

MDK

Bálint Árpád, festö

Tanulmány. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Téli Tárlat. 1933.dec. Kat.

MDK

Bálint Árpád

Tanulmányfej, of.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Bálint Árpád MDK

Tanulmányfej, olf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi Tárlat Tagkiállitás

Bálint Árpád

MDK

Üres a sir, olf.

Uj Szalon 1934. máj.
Tavaszi kiáll.

Bálint Árpád festőművész

Női tanulmányfej

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

MDK

Bálint Árpád, festőm.

Tavaszi hangulatok. Olf.
Tatai részlet. "

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941. jun. 15.-29.
Kat.

Bálinth Árpád MDK

Égő áldozat

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Bálint Árpád MDK

Krumpli szüret, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május. Tavaszi tárlat

MDK

Bálint Árpád

Krumpli szüret, of.

N.Szal. tav.tárlat, 1922. máj.

Bálint Árpád MDK

Ködös hangulat, olf.

Eső után, olf.

Reggeli munka, olf.

Homokos part, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Bálint Árpád

"Krisztus sirja" c. műve az Uj Szalon kiáll.-án.

Ujság, 934.V.27.

Bálinth Arpád MDK

Ősz a Városligetben

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Bálint Árpád

MDK

Tájkép

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Bálint Árpád festő,

"Két kos" /olaj/

Árverési Kiállítás 4.cs. 1931. december.

26.1.

MDK

Bálint Árpád, festö

A szent éjszaka. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

MDK

Bálint Árpád festő

KMTárs őszi tárl. 1938. nov. Műcs.

32 l.

Bálint Árpád MDK

Tájkép

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Bálint Árpád, festö

Vesta papnöi. Olf.

/ Bpesti/ Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932. junius. K

Bálinth Árpád MDK

Ősz a Városligetben

Műcsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Bálint Árpád

Legelő birkák, of.

Birkapár, of.

Birkák, of.

Árv.Közl. 1929.jun. 4.rk.sz. 15 l.

MDK

Bálint Árpád, festö

Nimphák tánca. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Bálint Árpád, festö

A letünt kor. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932.szept. Kat.

Bálint Árpád

MDK

Ködös reggel, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Bálint Arpád

Virágzó fák olajf.
Virágzó fak alatt "
Margitszigeti részlet olajf.
Fasor "
Városligeti részlet "

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa.1920. Majus. 4.1.

1920. Tavaszi tárlat

Virágzó fák, olaj
Virágzó fák alatt, olaj
Margitszigeti részlet, olaj
Fasor, olaj
Városligeti részlet, olaj

1920. Őszi tárlat

Sorba állás olaj

1922. Tavaszi tárlat

Krumpliszüret, olaj

1927. Tavaszi tárlat

A szerelmesek imája, xxxix cer.r.

1928. Tavaszi tárlat

Dante és Beatrix, olaj

1929. Tavaszi tárlat

Tündérek tánca, olaj

1929. Őszi tárlat
Hunor és Magor regélye, olaj

Bálint Árpád

Nemzeti Szalon

1930. Egyházmüv.kiáll.

Szt. Margit, olaj

1931. Tavaszi tárlat,

Nimfák tánca, olaj

1931. Őszi tárlat

A szent éjszaka, olaj

1932. Nagy téli kiáll.

Dante a paradicsomban, olaj

1932. Tavaszi tárlat

Nimfák tánca, olaj

1932. Őszi kiáll.

A letünt kor, olaj

1932. Téli kiáll.

Tanulmány, olaj

1933. Tavaszi tárlat

Tavaszi hangulatok, olaj

Bálint Árpád

"Gellérthegyi csárda" c. festméynéről dicsérettel emlékezik meg a lap "Képek, kerámiák, faliszőnyegek a Corvin tárlatán" c. beszámolójában.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. okt. 14-2o. V. évf
43. sz. 33. lap

MDK

Bálint Árpád

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933. 57. sz. 38.l.

MDK

Bálint Arpád festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Bálint Árpád

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.
Képzőművészet 1929. 144.l.

Bálint árpád

hezepel a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán

Lipsag 1927 VI. 16

Bálint

festő

Szabad Művészet 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

A II. Szabad Művészeti kiállítás. (S. S.)

Bálint Árpád festő

Kiállítása nyílik a „Műterem"
nevű kiállítóhelyiségben
1938 aug. 26 án

Megbízó

Bálint Árpád

Cenzurarajza nezepel a Nemzeti Szalon nagy tavaszi tárlatán (emlitve)

Magyarság 1927 VI. 16.

MDK

Bálint Árpád festőművész.
A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlata.

Képzőművészet,1929.21.sz.144.l.

Bálint Árpád festő

Művészet, 1940

V. évf. 35. sz. 83. o.

kende Béla: Egy polgári képgyűjtemény.

Bálint Árpád

festő

Művészet, 1938. III. évf. 21. n. 128. l.

Erdélyi Árpád: A Műterem tárlatai.

MDK

Bálint Arpád -

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc.-ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 23.lap

M.D.K.

Bálint Árpád

A Corvin Áruházban rendezett kiállitáson szerepel olajfestményeivel irja d.: "Husz képzőmüvész az V. Corvin Tárlaton" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. Okt. 16-22. V. évf. 42. sz.

Bálint Árpád

A Corvin Áruház ötödik Népművészeti bemutatóján szerepelt.

N. u. 1942. X. 6.

Bálint Árpád

szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

N. L. 1939. XII. 17.

Bálint Árpád

Művével kerepel az Uj Szalon
szent István – heti Kiállí-
tásán.

N. U. 934. VIII. 15.

Mit großem Respekt vor der Leben-
skraft Ihrer Mutter - Ihnen
Ihr Arzt.

Bálint Árpád festő

Műcsarnok

1914. tav. Kiáll. 720

1919. kadviselt nünv. Kiáll.
334, 336, 337, 338, 339.
nem volt karatéren

1926. őszi Kiáll. 399

Katonai volg. telyesi-
tett, de a karatéren
nem volt.

Szendrei János III. 52

Bálint Árpád

A Káldor László Galéria Nádor utcai helyiségében mutatja be kompozíciót.

Nemzeti Újság 1935. IX. 12

Bálint Árpád

1935. a Káldor-galé-
riában, 1938. a Mü-
teremben volt. gyűjt
kiáll.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak

Szépművészeti Múzeumi titkára

Budapest

VI. Bajcsy-Zsilinszky út 98/b II. 13

Bálint Árpád

l.

KMT 1944. tav. kidll

461 a

U.o. 1943. nov.-dec

545

zottsága 1931-32. évi 30.000 P.-

álló 19.154 P. felhasználási

re :

könyv"-re	1.000 - P.	ápr.
llitás	5.000 - "	ápr.
omdaköltségei.....	4.200 - "	jun.
v helyreállitása...	2.000 - "	ápr.
fényképezése	1.000 -""	ápr.
kliséi	2.600 - "	május

Bálint Árpád

l.

Művészet (Kende)
1938. 129. l.

Erdélyi Árpád
A Múzeum látogatói.

Steiger Mihály:

Mellig, jobbra fordulva
haja vállaira omlik,
gas s kabátjának gall
sorban:

MICHAE

fürstl. Esterhazysc
einer Tabackfabric
Leytha im 96ten

alól: Gev. im lith. Ins

Könyomat, a

992

Sz. N. 48

112 – 98 –

Bálint Árpád

Vas. Ujs. 1899 877. l

Egy budapesti játék kereskedés karácsonyi kirakata c. rajza vlpr.

Bálint Árpád rajza.

HAVAZÁS. — UTCZAI KÉP A FŐVÁROSBÓL.

Bálint Árpád

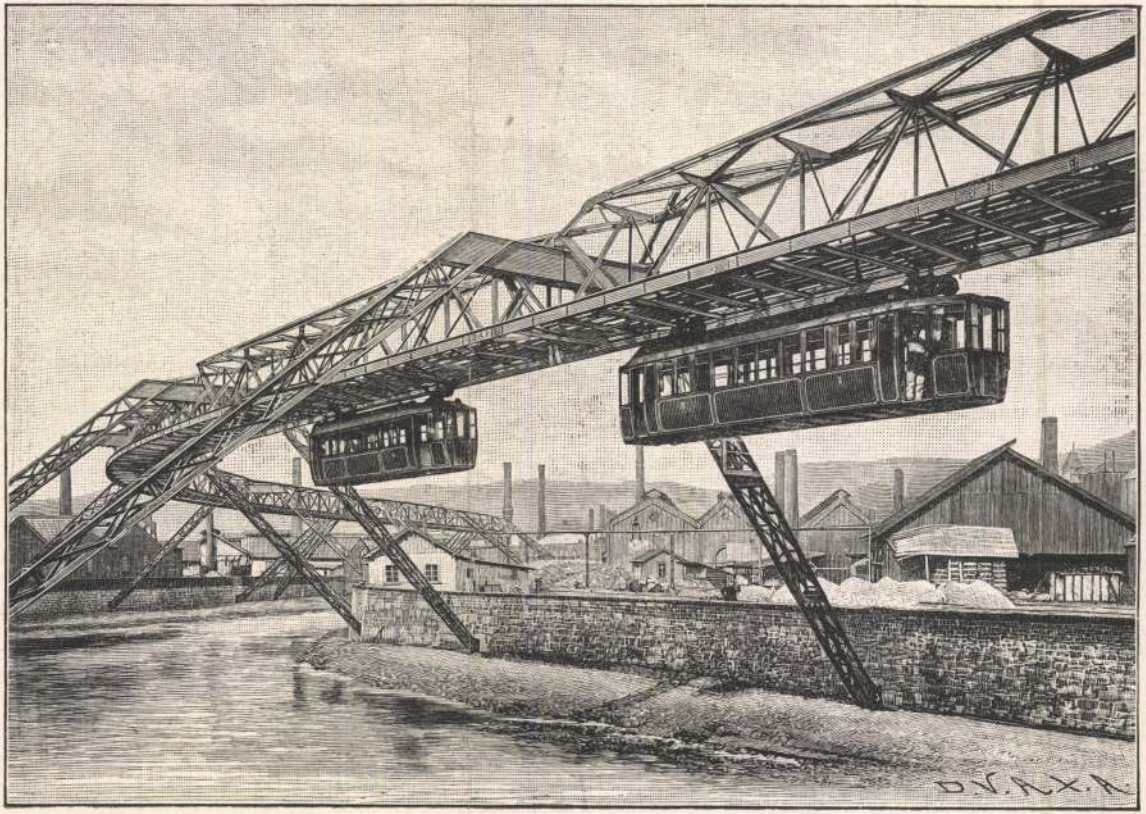

A BARMEN-ELBERFELD-VOHWINKELI SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ FÜGGŐVASÚT.

helyeslésre vagy ellenmondásra, de mindenesetre méltánylással kell fogadni az iró törekvését a nagyobb lendületű témák feldolgozására.

Napszállat felé. *Rudnyánszky* Gyulának új verses könyve jelent meg ez alatt a czim alatt. Nyolcz év óta nem találkoztunk könyvön a nevével s ez a nyolcz év a megpróbáltatások ideje volt a költőre nézve: belefáradva az itthoni küzködésbe, Amerikába ment s az ottani magyar sajtóban s társadalmi úton igyekezett a kivándorolt magyarság összetömörítésén dolgozni. Az idei év elején azonban vissza kellett térnie az elhagyott hazába, mert szemére vakság szorult s ő idehaza remélt gyógyulást szem-betegsége ellen. A magyar közvélemény részvéttel és rokonszenvvel fogadta a hazatérő költőt, a ki egy terjedelmes kötetre való verset hozott haza magával. Ezeket a javarészt Amerikában irt verseket adta most ki. Verseskönyve teljes erejében mutatja be költészetét. Rudnyánszky annak a költői nemzedéknek egyik legkiválóbb tagja, a mely a 80-as években fejlődött ki s ez évek magyar lirájának színét adta. Legfeltünőbb tulajdonsága a rendkivül gazdag és bő technika; mestere a magyar rímnek, mely könnyen, frissen és szinte önkéntelenül, a keresés minden nyoma nélkül pattog ajkáról, a szavak bősége szinte kiapadhatatlan nála s a nyelv mintha magától formálódnék ritmusokba és rímekbe. E mellett egész lényét valami nyugtalan keresés jellemzi; soha nem tudott sokáig megállapodni egy gondolatkörben, tárgyakban, formákban, gondolatokban, stílusban váltig új területeket keresett, láttuk őt egymás után mint szerelmi lirikust, mint hazafias ódák, izgató versek szerzőjét, mint vallásos költőt, próbálkozott a könnyed dal, a hatalmas páthosz, a bölcselkedő reflexió, a vallásos elmélyedés hangjában egyaránt. Kortársai közül egynek sem olyan változatos a hangköre. Úgylátszik, alaptermészete a nagy hajlékonyság, a mely könnyen beleéli magát a legkülönbözőbb gondolatokba, hozzáalakul mindenhez s ezzel a magáévá tesz mindent. Ez mutatkozik nyelvében is, mely hozzásimul, erőltetés nélküli könnyedséggel minden hanghoz. Új könyve a réginek, minden régi tulajdonságát megőrzöttnek mutatja. Nagyon változatos a tartalma. Elmélkedő versek, pathetikus reflexiók az emberi élet nagy elemi kérdéseiről, hitről, erkölcsről, az élet értékeiről, az emberi vágyak hiábavalóságáról, a vallásról, gyöngéd, könnyű szárnynyal elrebbenő dalok, apró hangulatok szálló kis madarai, aforizmatikus életbölcseség s a népmese naiv egyszerüsége, mind megszólal ajkán. Külön ciklus a könyvben az *amerikai versekė*; genreszerű képek a tengeren túl élő magyar ember küzdelmes életéből, a honvágy pathetikus megjelenítései, ódaszerű versek az amerikai magyarság hazafias ünnepeire, dicsőítése az amerikai szabadságnak. Mindez pedig frissen, buzogva tör ki belőle s a kor, a sors sujtó látogatása, az idegen környezet egy cseppjét nem apasztotta el benne a költészet forrásának. Könnyüsége sokszor a tömörség rovására esik, csábítja és magával ragadja a könnyen áradó szó, de a lendület nem hagyja el soha, élénk, izgékony temperamentuma mindig hatásossá teszi verseit. Bár formakincsével és gondolkodása módjával az öregebb generációhoz füződik, nem egyszer olyan gondolatok formak benne, melyek már a mai nap lelkéből lelkedzettek. Könyve a legtartalmasabb és legváltozatosabb újabb magyar verseskönyvek egyike, alkalmas arra, hogy a legszélesebb körökre tegyen hatást.

Beszélgetés a házasságról. *Lampérth* Géza újabban adta magát a novella-irásra, miután lirai verseivel nagy közönséget hódított magának. S a novellában is olyan hangot választott ki, a melynek manapság kevés a művelője: a könnyed, derült, tréfálkozó elbeszélés hangját, a mely kicsi emberek kicsi furcsaságain mosolyog, elkerüli a mélyebb problémákat, a szélesebb hátteret, — nem akar egyebet, mint mulatni és mulattatni. Novellái a házasság körül forognak, kicsi emberkék, savanyodó agglegények, nyárspolgári férjek és feleségek históriáit mondják el, apró házassági zsörtölődéseket, az együtt-élésnek azokat a kicsinyes surlódásait, horzsolódásait, melyek a szűk körben élő kicsiny emberek életének javarészét teszik. Legjobban az agglegényeken szeret humorizálni, a kik makacsul ragaszkodnak szabadságukhoz, de titkon szabadulni szeretnének tőle, szivesen felcserélnék a házastársi igával s a legelső alkalommal, mikor módjuk van rá, sietve elveszik azt a nőt, a ki kivetette rájuk a hálóját. Nagyon egyszerű bonyodalmak ezek, az élet felszinéről valók, a mely beborítja az alsóbb, bensőbb rétegek háborgásait. Jókedv kell az ilyen történetekhez: annak a jókedve, a ki irja és azé is, a ki olvassa, — akkor megvan a maguk hatása. Az iró nem is akart mást a novellákkal, mint egy-két vidám órát szerezni olvasójának s ezt el is éri. A kötetnek 14 novellája mind egyforma szinvonalon mozog s mind egy hangból való; a könnyed komikum kedvelői bizonyára szivesen fogják fogadni.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja karácsonyi számát rendkívül nagy terjedelemmel és gazdag tartalommal adta ki. *Ábrányi* Emil, *Endrődi* Sándor és *Feleki* Sándor irtak bele verseket, *Nagy* Endre elbeszélést, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását a Királyhágón túl, *Benedek* Elek kis szindarabot irt, *Endrődi* Béla pattogó versekben mulatságos krampusz-történetet, *Schlosser* Imre labdarugó-bajnok sport-czikket, *Endrődi* Béla, *Keményffi* Jenő és *Pozder* Gyula képeket rajzoltak, *Schöpflin* Aladár érdekes czikket irt, *Szemere* György befejezi regényét, *Mesemondó bácsi* és *Zsiga bácsi* kedves karácsonyi történeteket mondanak. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

Komédiák. A magyar társadalom regénye. Irta *Szemere* György. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Napszállat felé. Versek, irta *Rudnyánszky* Gyula. 1904—1912. Budapest, Franklin-Társulat; ára 5 korona.

Beszélgetés a házasságról. Elbeszélések, irta *Lampérth* Géza. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Széll Sándor. Szentes város pénztárosa, 78 éves korában Szentesen. — Rajter János nyug. jegyző, 76 éves korában Darufalván. — Tauszik B. Hugó királyi tanácsos, a vaskoronarend lovagja, a város törvényhatósági bizottsági tagja, a marosvásárhelyi takarékpénztár igazgatója, 65 éves korában Voloskában. — Fekete Sándor Hajduvármegye nyug. főjegyzője, Hajduszoboszló város volt polgármestere Hajduszoboszlón. — Ady János, Szilágycseh főjegyzője, 65

Svajczi-Selyem
vám-mentesen hàzhoz!

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, Bársony, és Plüs ruhàknak, és blusoknak stb., valamint bluzek és ruhàk valòdi svajczi himzéssel batist, -gyapju, -vàszon, és selyemben.
Mi csakis kezeskedett szolid selyemszövetet árulunk, hözvetlenül magánvevöknek, postaköltség, -és vàm-mentesen a lakàsba. — (Dupla levélbélyeg.)
Schweizer és Tàrsa, Luzern U 24 (Svajcz)
Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szàllitòk.

Josef Winkler & Söhne
bőrönd-táskák és bőráru specialisták
Wien, I/1. Himmelpfortg. 7.

Előkelő! Tartós!
Versenynélküli árak! Katalogus ingyen és bérmentve. Azonnali szállitás

Lohr Mária (Kronfusz)
Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85. Telefon: József 2—37
A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.
Fiókok: II., Fő-utcza 27. IV., Eskü-út 6. V., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczad-u. 4. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2.

A szépség gazdagság. A szépség hatalom.

Ez a legnagyobb kincs csak **Mme Rosa Schaffer** által feltalált **szépségápoló czikkek** által érhető el.

Poudre ravissante, az arczbőrt vakitóan fehérré teszi, szeplőt, himlőhelyet, anyajegyet eltüntet, ránczokat elsimit és minden hölgy arczát fiatalossá teszi. Ez az egyedüli puder, melynek használata után megmosakodhatunk anélkül. hogy a szenázciós hatás eltünnék. K 5·— és K 3·—

Crême ravissante, évtizedekkel fiatalit K 3·—

Eau ravissante a kebel petyhüdtségét megakadályozza, erősit és a legkitünőbb toalettviz --- --- --- --- --- --- K 6·—

Rhodopis minden sápadt arcznak tartós hamvas rózsaszint kölcsönöz --- --- --- --- --- K 3·—

Savon ravissante a világ legjobb szappana, feltünő hatásu --- K 2·40 és K 1·60

Bőrillatszappan a környezetre ellenállhatatlan varázst gyakorol, darabonkint 70 fillér, 1 karton 3 darab --- --- --- K 2·—

‚Eau de Cologne' utolérhetetlen hatásu 2 K és feljebb.

All-kötő a dupla áll képződését megakadályozza --- --- K 4·—

Homlok-kötő ránczmélküli, márványsima homlok eléréséhez --- --- --- --- --- K 3·—

Királygyöngy ára --- --- K 2·—

Crême rosin a kéznek márványfinomságot kölcsönöznek --- --- --- --- --- K 3·—

Konoor, ősz hajnak visszaadja a fiatalkori szint (szőke, barna, sötétbarna, fekete) kis doboz 3 K, nagy 10 K.

Kernol a hajnak pompás fényt kölcsönöz --- --- --- K 5·—

Hajerősitő megakadályozza a haj kihullását és őszülését. Kopasz helyen a haj növését előmozditja --- --- --- --- --- K 3.—

Haj ellenség minden kellemetlen hajat azonnal biztosan eltávolit --- --- --- --- --- K 3·—

Rosa Schaffer-féle **kedvencz ibolya** pompás erdei ibolyaillat --- --- --- K 6·— és K 4·—

Frostalin, fagytól megóv, vörös orr és megfagyott helyek egészségesek lesznek K 1·— és K 2·—

Rosa Schaffer, Wien Lerakat és szétküldési telep XIX/2. Ham rschmidtgasse 18.

Szétküldés a pénz előzetes beküldése ellenében. A Chemiko fiziko Palermo tiszteletbeli tagja. A Szt. Péter-rend hölgypatronesse a becsületkereszttel. Szerb kir. udv. szállitó. **Viszonteladusitóknak magas rabatt!** Főraktár Magyarorsz. részére Török József gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12, azonkivül kapható minden gyógytárban, illatszerkereskedésben és drogeriában.

Szab. **füzőhöz kapcsolható** harisnyát védő

'LŸ'

A füzőről lelogó csiptetők a harisnyát kiszakitják és a lecsuszott szemek tönkre teszik.

HARISNYAKÖTŐ.

A «**Lÿ**» **harisnyakötőnél** — minthogy a füzőről lelogó csiptetők nem a harisnya szélébe, hanem a harisnyakötő felső gummikarikájába kapcsolandók — **a harisnya teljes épségben** marad. Előnyei: **a füzőt leszoritja, a harisnyát tartja, a harisnyát a rongálástól megvédi** s az a füző levetése után is feszesen marad a lábon.

A szab. «**Lÿ**» **füzőhöz kapcsolható harisnyát védő harisnyakötő** Budapesten kapható: Keifel és Hirsch főelárusitónál IV. ker., Váczi-utcza 12., továbbá Girardi Józsefnél IV., Koronaherczeg-u. 1., Mössmer József fiai IV., Koronaherczeg-u. 2., Szénásy Gyula és Bárczai András IV., Szervita-tér 2., Schneider József, IV., Váczi-utcza 17.

lehangolt szava. — Csak egy mód volna a bajt elhárítani. A gyermekeket, magunkat, mindnyájunkat meg kellene csalni: régi, tavalyi, még régebbi ajándékokat kellene a fa alá tenni. Ezt Gedő nem venné észre; soha se tudná meg. Hallgatnánk s a gyermekekre ráparancsolsz, hogy úgy örüljenek a réginek, mintha egészen új volna. Ki kell őket okosan oktatnod még ma délelőtt... Reginald is elég nagy már, hogy felvilágosítsad őt Jézuska valódi alakja felől... Ők engedelmeskedni fognak. Jónevelésü, jólelkü gyermekek. Gedő biztosan ugyis hoz nekik valamit; abban majd megvigasztalódnak.

Mindjárt meg is állapodtak, hogy kinek mi jusson — a régiből, a már meglévőből.

— Piroska kapja a gyöngyös ridikült, melyet névnapomra himzett. Még egészen új. Most visszakapja tőlem. Aztán nehány zsebkendőt is tehetünk a fa alá, a monogrammosokból, melyeket a stafirungba himzett — és még egy ezüst képrámácskát, a családi antik ereklyékből. Ez neki elég... Pista és Reginald elégedjenek meg a régi játékokkal s nehány diszkötésü könyvvel. A könyvek nem kerülnek pénzbe; van a könyvtáramban; karácsony után ugyis visszahelyezem. Észre se veszik a gyermekek. Mutatóba pedig kitünően fognak a fa alatt festeni... Arankának adjuk a tavalyi babát. Alig játszott vele... Jó, hogy idejében elvettük tőle s megőriztük. Újra sem kell öltöztetni. Mintha vadonatúj volna. A fehérneműs kommod alsó fiókjában láttam... Igaz, Piroskának odateszem még az aranybrossomat; de azt vissza kell majd nekem adnia... Szegény, jó anyámtól örököltem... Egyetlen emlék; egyetlen ékszerem...

Elhallgattak. Sok fejtörésbe került míg mindenkinek találtak valami jót, alkalmasat... Majd újra megszólaltak:

— És meglesz a magunk ajándéka is — szólt Reginald anyja. — Nekem jó lesz az a japán theásszerviz, melyet tőled kaptam Piroska születésekor... Sohasem használtuk. A kredenczben hever majdnem húsz év óta. A karácsonyfa alatt mesésen fognak mutatni az aranyozott csészék. Jó az Isten; tudja: minek mikor kell igazán hasznot hajtani... Van még egy dublé arany karpereczem is; te hoztad nászajándékba... Azt is a fa alá tehetem. S azt fogom hinni, hogy minden új, hogy mindent most kaptam s úgy fogok örülni, mint váratlan kedves meglepetésnek... S te is tégy úgy, ha meglátod elefántcsont fogantyús régi botodat s azt a kis óratartót, melyet még leánykoromban himeztem neked. Megőrizted, megkimélted; hadd lásson az is újra karácsonyfát. Régi, kedves dolgok, melyeket megszentelt a kegyelet, régi kedves időket varázsolnak vissza. Szerencsét hoznak. Erre pedig nagy szükség van mostan.

Mindketten jóleső megkönnyebbülést éreztek. Ez tehát el volna intézve; a háziak dolga rendben van... De mi legyen a Gedő ajándéka? Ez volt a legfontosabb kérdés. Gedő biztosan számit is reá, valami értékes holmira; arany, ezüst tárgyra. Piroska ugyan készített neki egy szép divánpárnát; de ez nem elég. Ezt ő nem fogja méltányolni. Neki csak valami igazán drágát adhatunk, valami modern dolgot, a mi érdeklődését leköti s izlésének is teljesen megfelel, a miben még benne van a bolt szaga, a min még rajta van a kereskedő ujjlenyomata. A miről leolvasható, hogy jó pénzbe került és mégis jó szivvel adatik. Az ilyen ajándék olyan mint a muzsika: zenél; megfogja a szivet, rokonszenvet ébreszt az ajándékozó iránt és sok minden jót elhitet. Gedő fővárosi ember, el is van kényeztetve... Mit is adhatunk neki?

Szorongó tünődésbe, találgatásba estek... Mert hát pénz nélkül kellett valamit előteremteni... Végül neki szánták egyetlen perzsa szőnyegüket, melyet a Piroska stafirungjába akartak adni. Ez és a divánpárna talán mégis valami, a mi a Gedő tetszését megnyeri. A perzsa szőnyeget a padlásról le is kell hozatni, mindjárt.

Láztól égett az arczuk. Azt hitték: az összes nehézségeket végre leküzdötték. Lesz karácsonyfa is, ajándék is, kalács is mazsola szőlővel, lesz jó vacsora is és — lesz eljegyzés is. Biztosan lesz! Lennie kell! Csupa boldogság, csupa tisztesség és becsületesség lesz ez a nap. Az angyalok vigan énekelhetik: «Dicsőség Istennek a menyben és boldogság a földön a jó embereknek!..»

(Vége következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Karácsonyi albumunkat lapunk mai számával együtt küldjük szét olvasóinknak. Az album tartalma és kiállitása nem marad mögötte az előbbi évieknek, sok becses szépirodalmi közleménye, jeles iróinktól származó illustrációi, szines mümellékletei bizonyára meg fogják nyerni olvasóink tetszését. Az albumot most is ingyen kapja minden előfizető, az újévkor belépő új előfizetők is.

Komédia. *Szemere* György nagy erőkifejtéssel törekszik a nagyobb szabásu regény-stílus felé: szélesebb ivű problémákat összefogó, magasabb czélokat kitüző regényekben próbálja erejét, a magyar élet gyökeresebb és mélyebb problémáiba igyekszik belenyomúlni. Nagy és mély hátereket rajzol előtérben álló alakjainak szerelmi története mögé. Már a *Kont-eset*-ben is igy tett s törekvése még szembetünőbb új regényében, melynek tartalmát a czime alá irt alczim is jelzi: a magyar társadalom regénye. Merészen és helyes érzékkel nyúl bele a mai magyar élet legszembetünőbb s leginkább a napjaink szelleméből fakadt jelenségébe: abba a harczba, a mely a mai nemzedéket két egymással szemben álló sereggé bontja. Egyfelől a régi hagyományokat, a közélet régi egyensúlyát s a társadalom régi erkölcsét védők állanak, másik felől a merész és radikális újitók, a régi bástyák lerombolására s újaknak emelésére törekvők serege áll s a kettő között az ellentét kiegyenlíthetetlen. Ezt az ellentétet a maga egész élességében látja Szemere s a maga hitével, meggyőződésével, rokonszenvével teljesen a hagyományok védői mellé áll, az ő alakjaikat idealizáltan mutatja fel, míg a másik fél kisded, de zajos csapatát a keserű szatira választóvizével önti le. Egy politikai akczió körül forog az egész történet s a szentimentális elem, az idealizált főhősnek szerelmi története ezt az akcziót tölti be gyöngéden érzelmes levegővel. A regényben benne van Szemerének minden irói tulajdonsága, a melyről a közönség régóta ismeri. Politikai eszmemenete természetesen az olvasó pártállása szerint talál

KARÁCSONYI VÁSÁR. — **Bálint Árpád rajza.**

helyeslésre vagy ellenmondásra, de mindenesetre méltánylással kell fogadni az iró törekvését a nagyobb lendületű témák feldolgozására.

Napszállat felé. *Rudnyánszky* Gyulának új verses könyve jelent meg ez alatt a czím alatt. Nyolcz év óta nem találkoztunk könyvön a nevével s ez a nyolcz év a megpróbáltatások ideje volt a költőre nézve: belefáradva az itthoni küzködésbe, Amerikába ment s az ottani magyar sajtóban s társadalmi úton igyekezett a kivándorolt magyarság összetömöritésén dolgozni. Az idei év elején azonban vissza kellett térnie az elhagyott hazába, mert szemére vakság szorult s ő idehaza remélt gyógyulást szem-betegsége ellen. A magyar közvélemény részvéttel és rokonszenvvel fogadta a hazatérő költőt, a ki egy terjedelmes kötetre való verset hozott haza magával. Ezeket a javarészt Amerikában irt verseket adta most ki. Verseskönyve teljes erejében mutatja be költészetét. Rudnyánszky annak a költői nemzedéknek egyik legkiválóbb tagja, a mely a 80-as években fejlődött ki s ez évek magyar lirájának szinét adta. Legfeltünőbb tulajdonsága a rendkivül gazdag és bő technika; mestere a magyar rímnek, mely könnyen, frissen és szinte önkéntelenül, a keresés minden nyoma nélkül pattog ajkáról, a szavak bősége szinte kiapadhatatlan nála s a nyelv mintha magától formálódnék ritmusokba és rímekbe. E mellett egész lényét valami nyugtalan keresés jellemzi; soha nem tudott sokáig megállapodni egy gondolatkörben, tárgyakban, formákban, gondolatokban, stílusban váltig új területeket keresett, láttuk őt egymás után mint szerelmi lirikust, mint hazafias ódák, izgató versek szerzőjét, mint vallásos költőt, próbálkozott a könnyed dal, a hatalmas páthosz, a bölcselkedő reflexió, a vallásos elmélyedés hangjában egyaránt. Kortársai közül egynek sem olyan változatos a hangköre. Úgylátszik, alaptermészete a nagy hajlékonyság, a mely könnyen beleéli magát a legkülönbözőbb gondolatokba, hozzáalakul mindenhez s ezzel a magáévá tesz mindent. Ez mutatkozik nyelvében is, mely hozzásimul, erőltetés nélküli könnyedséggel minden hanghoz. Új könyve a réginek, minden régi tulajdonságát megőrzöttnek mutatja. Nagyon változatos a tartalma. Elmélkedő versek, pathetikus reflexiók az emberi élet nagy elemi kérdéseiről, hitről, erkölcsről, az élet értékeiről, az emberi vágyak hiábavalóságáról, a vallásról, gyöngéd, könnyű szárnynyal elrebbenő dalok, apró hangulatok szálló kis madarai, aforizmatikus életbölcseség s a népmese naiv egyszerüsége, mind megszólal ajkán. Külön ciklus a könyvben az *amerikai verseké*; genreszerű képek a tengeren túl élő magyar ember küzdelmes életéből, a honvágy pathetikus megjelenítései, ódaszerű versek az amerikai magyarság hazafias ünnepeire, dicsőítése az amerikai szabadságnak. Mindez pedig frissen, buzogva tör ki belőle s a kor, a sors sujtó látogatása, az idegen környezet egy cseppjét nem apasztotta el benne a költészet forrásának. Könnyüsége sokszor a tömörség rovására esik, csábítja és magával ragadja a könnyen áradó szó, de a lendület nem hagyja el soha, élénk, izgékony temperamentuma mindig hatásossá teszi verseit. Bár formakincsével és gondolkodása módjával az öregebb generációhoz füződik, nem egyszer olyan gondolatok forrnak benne, melyek már a mai nap lelkéből lelkedzettek. Könyve a legtartalmasabb és legváltozatosabb újabb magyar verseskönyvek egyike, alkalmas arra, hogy a legszélesebb körökre tegyen hatást.

Beszélgetés a házasságról. *Lampérth* Géza újabban adta magát a novella-irásra, miután lirai verseivel nagy közönséget hódított magának. S a novellában is olyan hangot választott ki, a melynek manapság kevés a művelője: a könnyed, derült, tréfálkozó elbeszélés hangját, a mely kicsi emberek kicsi furcsaságain mosolyog, elkerüli a mélyebb problémákat, a szélesebb hátteret, — nem akar egyebet, mint mulatni és mulattatni. Novellái a házasság körül forognak, kicsi emberkék, savanyodó agglegények, nyárspolgári férjek és feleségek históriáit mondják el, apró házassági zsörtölődéseket, az együtt-élésnek azokat a kicsinyes surlódásait, horzsolódásait, melyek a szűk körben élő kicsiny emberek életének javarészét teszik. Legjobban az agglegényeken szeret humorizálni, a kik makacsul ragaszkodnak szabadságukhoz, de titkon szabadulni szeretnének tőle, szivesen felcserélnék a házastársi igával s a legelső alkalommal, mikor módjuk van rá, sietve elveszik azt a nőt, a ki kivetette rájuk a hálóját. Nagyon egyszerű bonyodalmak ezek, az élet felszinéről valók, a mely beborítja az alsóbb, bensőbb rétegek háborgásait. Jókedv kell az ilyen történetekhez: annak a jókedve, a ki irja és azé is, a ki olvassa, — akkor megvan a maguk hatása. Az iró nem is akart mást a novellákkal, mint egy-két vidám órát szerezni olvasójának s ezt el is éri. A kötetnek 14 novellája mind egyforma szinvonalon mozog s mind egy hangból való; a könnyed komikum kedvelői bizonyára szivesen fogják fogadni.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja karácsonyi számát rendkivül nagy terjedelemmel és gazdag tartalommal adta ki. *Ábrányi* Emil, *Endrődi* Sándor és *Feleki* Sándor irtak bele verseket, *Nagy* Endre elbeszélést, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását a Királyhágón túl, *Benedek* Elek kis szindarabot irt, *Endrődi* Béla pattogó versekben mulatságos krampusz-történetet, *Schlosser* Imre labdarugó-bajnok sport-czikket, *Endrődi* Béla, *Keményffi* Jenő és *Pozder* Gyula képeket rajzoltak, *Schöpflin* Aladár érdekes czikket irt, *Szemere* György befejezi regényét, *Mesemondó bácsi* és *Zsiga bácsi* kedves karácsonyi történeteket mondanak. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

Komédiák. A magyar társadalom regénye. Irta *Szemere* György. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Napszállat felé. Versek, irta *Rudnyánszky* Gyula. 1904—1912. Budapest, Franklin-Társulat; ára 5 korona.

Beszélgetés a házasságról. Elbeszélések, irta *Lampérth* Géza. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Széll Sándor. Szentes város pénztárosa, 78 éves korában Szentesen. — Rajter János nyug. jegyző, 76 éves korában Darufalván. — Tauszik B. Hugó királyi tanácsos, a vaskoronarend lovagja, a város törvényhatósági bizottsági tagja, a marosvásárhelyi takarékpénztár igazgatója, 65 éves korában Voloskában. — Fekete Sándor Hajduvármegye nyug. főjegyzője, Hajduszoboszló város volt polgármestere Hajduszoboszlón. — Ady János, Szilágycseh főjegyzője, 65

Svajczi-Selyem
vám-mentesen házhoz!

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine, Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, Bársony, és Plüs ruhàknak, és blusoknak stb., valamint bluzek és ruhàk valòdi svajczi himzéssel batist, -gyapju, -vàszon, és selyemben.
Mi csakis kereskedett szolid selyemszövetet árulunk, hèzvetlenül magànvevòknek, postaköltség, -és vàm-mentesen a lakàsba. — (Dupla levélbélyeg.)
Schweizer és Tàrsa, Luzern U 24 (Svajcz)
Selyemszövet-kivitel — Kir. udv. szàllitòk.

Josef Winkler & Söhne
bőrönd-táskák és bőráru specialisták
Wien, I/1. Himmelpfortg. 7.

Előkelő! Tartós!
Versenynélküli árak!
Katalogus ingyen és bérmentve. Azonnali szállitás

Lohr Mária (Kronfusz)
Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85. Telefon: József 2—37
A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.
Fiókok: II., Fő-utcza 27. IV., Eskü-út 6. V., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczad-u. 4. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2.

Szab. **füzőhöz kapcsolható** harisnyát védő

A füzőről lelogó csiptetők a harisnyát kiszakitják és a lecsuszott szemek tönkre teszik.

'LŸ'

HARISNYAKÖTŐ.

A «**Lÿ**» **harisnyakötőnél** — minthogy a füzőről lelogó csiptetők nem a harisnya szélébe, hanem a harisnyakötő felső gummikarikájába kapcsolandók — **a harisnya teljes épségben** marad. Előnyei: **a füzőt leszoritja, a harisnyát tartja, a harisnyát a rongálástól megvédi** s az a füző levetése után is feszesen marad a lábon.

A szab. «**Lÿ**» **füzőhöz kapcsolható harisnyát védő harisnyakötő** Budapesten kapható: Keifel és Hirsch főelárusitónál IV. ker., Váczi-utcza 12., továbbá Girardi Józsefnél IV., Koronaherczeg-u. 1., Mössmer József fiai IV., Koronaherczeg-u. 2., Szénásy Gyula és Bárczai András IV., Szervita-tér 2., Schneider József, IV., Váczi-utcza 17.

A szépség gazdagság. A szépség hatalom.

Ez a legnagyobb kincs csak **Mme Rosa Schaffer** által feltalált **szépségápoló czikkek** által érhető el.

Poudre ravissante, az arczbőrt vakitóan fehérré teszi, szeplőt, himlőhelyet, anyajegyet eltüntet, ránczokat elsimit és minden hölgy arczát fiatalossá teszi. Ez az egyedüli puder, melynek használata után megmosakodhatunk anélkül. hogy a szenzációs hatás eltünnék. **K 5·— és K 3·—**

Crême ravissante, évtizedekkel fiatalit **K 3·—**

Eau ravissante a kebel petyhüdtségét megakadályozza, erősit és a legkitünőbb toalettviz ... **K 6·—**

Rhodopis minden sápadt arcznak tartós hamvas rózsaszint kölcsönöz ... **K 3·—**

Savon ravissante a világ legjobb szappana, feltünő hatásu ... **K 2·40 és K 1·60**

Bőrillatszappan a környezetre ellenállhatatlan varázst gyakorol, darabonkint 70 fillér, 1 karton 3 darab ... **K 2·—**

‚Eau de Cologne' utolérhetetlen hatásu **2 K** és feljebb.

All-kötő a dupla áll képződését megakadályozza ... **K 4·—**

Homlok-kötő ránczmélküli, márványsima homlok eléréséhez ... **K 3·—**

Királygyöngy ára ... **K 2·—**

Crême rosin a kéznek márványfinomságot kölcsönöznek ... **K 3·—**

Konoor, ősz hajnak visszaadja a fiatalkori szint (szőke, barna, sötétbarna, fekete) kis doboz **3 K**, nagy **10 K.**

Kernol a hajnak pompás fényt kölcsönöz ... **K 5·—**

Hajerősitő megakadályozza a haj kihullását és őszülését. Kopasz helyen a haj növését előmozditja ... **K 3.—**

Haj ellenség minden kellemetlen hajat azonnal biztosan eltávolit ... **K 3·—**

Rosa Schaffer-féle **kedvencz ibolya** pompás erdei ibolyaillat ... **K 6·— és K 4·—**

Frostalin, fagytól megóv, vörös orr és megfagyott helyek egészségesek lesznek **K 1·— és K 2·—**

Rosa Schaffer, Wien Lerakat és szétküldési telep XIX/2. Hamerschmidtgasse 18.

Szétküldés a pénz előzetes beküldése ellenében. A Chemiko fiziko Palermo tiszteletbeli tagja. A Szt. Péter-rend hölgypatronesse a becsületkereszttel. Szerb kir. udv. szállító. **Viszonteladusitóknak magas rabatt!** Főraktár Magyarorsz. részére Török József gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12, azonkivül kapható minden gyógytárban, illatszerkereskedésben és drogeriában.

lehangolt szava. — Csak egy mód volna a bajt elhárítani. A gyermekeket, magunkat, mindnyájunkat meg kellene csalni: régi, tavalyi, még régebbi ajándékokat kellene a fa alá tenni. Ezt Gedő nem venné észre; soha se tudná meg. Hallgatnánk s a gyermekekre ráparancsolsz, hogy úgy örüljenek a réginek, mintha egészen új volna. Ki kell őket okosan oktatnod még ma délelőtt... Reginald is elég nagy már, hogy felvilágosítsad őt Jézuska valódi alakja felől... Ők engedelmeskedni fognak. Jónevelésü, jólelkü gyermekek. Gedő biztosan ugyis hoz nekik valamit; abban majd megvigasztalódnak.

Mindjárt meg is állapodtak, hogy kinek mi jusson — a régiből, a már meglévőből.

— Piroska kapja a gyöngyös ridikült, melyet névnapomra himzett. Még egészen új. Most visszakapja tőlem. Aztán nehány zsebkendőt is tehetünk a fa alá, a monogrammosokból, melyeket a stafirungba himzett — és még egy ezüst képrámácskát, a családi antik ereklyékből. Ez neki elég... Pista és Reginald elégedjenek meg a régi játékokkal s nehány diszkötésü könyvvel. A könyvek nem kerülnek pénzbe; van a könyvtáramban; karácsony után ugyis visszahelyezem. Észre se veszik a gyermekek. Mutatóba pedig kitünően fognak a fa alatt festeni... Arankának adjuk a tavalyi babát. Alig játszott vele... Jó, hogy idejében elvettük tőle s megőriztük. Újra sem kell öltöztetni. Mintha vadonatúj volna. A fehérneműs kommod alsó fiókjában láttam... Igaz, Piroskának odateszem még az aranybrossomat; de azt vissza kell majd nekem adnia... Szegény, jó anyámtól örököltem... Egyetlen emlék; egyetlen ékszerem...

Elhallgattak. Sok fejtörésbe került míg mindenkinek találtak valami jót, alkalmasat... Majd újra megszólaltak:

— És meglesz a magunk ajándéka is — szólt Reginald anyja. — Nekem jó lesz az a japán theásszerviz, melyet tőled kaptam Piroska születésekor... Sohasem használtuk. A kredenczben hever majdnem húsz év óta. A karácsonyfa alatt mesésen fognak mutatni az aranyozott csészék. Jó az Isten; tudja: minek mikor kell igazán hasznot hajtani... Van még egy dublé arany karpereczem is; te hoztad nászajándékba... Azt is a fa alá tehetem. S azt fogom hinni, hogy minden új, hogy mindent most kaptam s úgy fogok örülni, mint váratlan kedves meglepetésnek... S te is tégy úgy, ha meglátod elefántcsont fogantyús régi botodat s azt a kis óratartót, melyet még leánykoromban himeztem neked. Megőrizted, megkimélted; hadd lásson az is újra karácsonyfát. Régi, kedves dolgok, melyeket megszentelt a kegyelet, régi kedves időket varázsolnak vissza. Szerencsét hoznak. Erre pedig nagy szükség van mostan.

Mindketten jóleső megkönnyebbülést éreztek. Ez tehát el volna intézve; a háziak dolga rendben van... De mi legyen a Gedő ajándéka? Ez volt a legfontosabb kérdés. Gedő biztosan számit is reá, valami értékes holmira; arany, ezüst tárgyra. Piroska ugyan készített neki egy szép divánpárnát; de ez nem elég. Ezt ő nem fogja méltányolni. Neki csak valami igazán drágát adhatunk, valami modern dolgot, a mi érdeklődését leköti s izlésének is teljesen megfelel, a miben még benne van a bolt szaga, a min még rajta van a kereskedő ujjlenyomata. A miről leolvasható, hogy jó pénzbe került és mégis jó szivvel adatik. Az ilyen ajándék olyan mint a muzsika: zenél; megfogja a szivet, rokonszenvet ébreszt az ajándékozó iránt és sok minden jót elhitet. Gedő fővárosi ember, el is van kényeztetve... Mit is adhatunk neki?

Szorongó tünődésbe, találgatásba estek... Mert hát pénz nélkül kellett valamit előteremteni... Végül neki szánták egyetlen perzsa szőnyegüket, melyet a Piroska stafirungjába akartak adni. Ez és a divánpárna talán mégis valami, a mi a Gedő tetszését megnyeri. A perzsa szőnyeget a padlásról le is kell hozatni, mindjárt.

Láztól égett az arczuk. Azt hitték: az összes nehézségeket végre leküzdötték. Lesz karácsonyfa is, ajándék is, kalács is mazsola szőlővel, lesz jó vacsora is és — lesz eljegyzés is. Biztosan lesz! Lennie kell! Csupa boldogság, csupa tisztesség és becsületesség lesz ez a nap. Az angyalok vigan énekelhetik: «Dicsőség Istennek a menyben és boldogság a földön a jó embereknek!..»

(Vége következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Karácsonyi albumunkat lapunk mai számával együtt küldjük szét olvasóinknak. Az album tartalma és kiállítása nem marad mögötte az előbbi évieknek, sok becses szépirodalmi közleménye, jeles iróinktól származó illustrációi, szines mümellékletei bizonyára meg fogják nyerni olvasóink tetszését. Az albumot most is ingyen kapja minden előfizető, az újévkor belépő új előfizetők is.

Komédia. *Szemere* György nagy erőkifejtéssel törekszik a nagyobb szabásu regény-stilus felé: szélesebb ivü problémákat összefogó, magasabb célokat kitüző regényekben próbálja erejét, a magyar élet gyökeresebb és mélyebb problémáiba igyekszik belenyomúlni. Nagy és mély hátereket rajzol előtérben álló alakjainak szerelmi története mögé. Már a *Kont-eset*-ben is így tett s törekvése még szembetünőbb új regényében, melynek tartalmát a címe alá irt alcím is jelzi: a magyar társadalom regénye. Merészen és helyes érzékkel nyúl bele a mai magyar élet legszembetünőbb s leginkább a napjaink szelleméből fakadt jelenségébe: abba a harczba, a mely a mai nemzedéket két egymással szemben álló sereggé bontja. Egyfelől a régi hagyományokat, a közélet régi egyensúlyát s a társadalom régi erkölcsét védők állanak, másik felől a merész és radikális újitók, a régi bástyák lerombolására s újaknak emelésére törekvők serege áll s a kettő között az ellentét kiegyenlíthetetlen. Ezt az ellentétet a maga egész élességében látja Szemere s a maga hitével, meggyőződésével, rokonszenvével teljesen a hagyományok védői mellé áll, az ő alakjaikat idealizáltan mutatja fel, míg a másik fél kisded, de zajos csapatát a keserü szatira választóvizével önti le. Egy politikai akczió körül forog az egész történet s a szentimentális elem, az idealizált főhősnek szerelmi története ezt az akcziót tölti be gyöngéden érzelmes levegővel. A regényben benne van Szemerének minden irói tulajdonsága, a melyről a közönség régóta ismeri. Politikai eszmemenete természetesen az olvasó pártállása szerint talál

KARÁCSONYI VÁSÁR. — Bálint Árpád rajza.

Bálint Árpád.
Az Est
1929 VI. 16

— **Vigaszverseny a Nemzeti Szalónban.** Minden esztendőben egyszer a Nemzeti Szalón szóhoz engedi jutni azokat, akiknek különben alig van lehetőségük arra, hogy megmutassák képességüket. Olyan nagy tehetség, akinek elmaradása veszteség lenne, nem igen tünik fel, de sok komoly törekvés próbál ilyenkor előtörni. Nagyon sok értelme nincs ezeknek a kiállításoknak. *Bálint* Árpád, *Bakonyi* Kató, *Bandéné, Borsos* István, *Büky* Zoltán, *Róna* Emy, *Dabis* Rózsi, *Ducsay* Béla, *Faragó* Endre, *Jungabelné Obesz* Anna, *Jancsek* Anna, *Johann* Hugó, *Polczer* Lajos, H. *Schuschny* Erna, *Lindu* Nándor, *Szopori Nagy* Miklós, *Szuly* Angela, *Tobisch* Ilona, *Veszprémi* Rózsi képei érdekesek. *Szomori* Imre, *Schoor* Erzsébet, *Weisz* Klári és *Zierlich* Rezső szobrai vonják magukra a figyelmet.

Az előjegyzéki könyv tételszáma

si utalvány.

hóra.

r g y:

fillér	Követelők			Korona	fillér	A könyv lap-száma

Bolint A.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1894

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1,

Bálint

Pályamüvét bemutatja a lap, amely az Erzsébet emlékszobor pályázatára készült.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. juni 28.
XXV. évf. 26. sz. 421. lap

Bálint Árpád

varsa építészeti

felügyelő, † Sopron

1903. dec.

38 évés korban

Soproni Napló 1903

dec. 13.

Szolgár Magyar írók

I. k. 1221. h

Egyéb nincs

ALBERGO
"LOCANDA S^TA CHIARA"

BIRRERIA - RISTORANTE

fra il Piazzale Roma
(arrivo auto)
e il Canal Grande
(arrivi e partenze lancie e vaporetti)

Trenta camere soleggiate - Acqua corrente - Appartamenti con bagno - Riscaldamento centrale - Cucina veneziana - Tutte le specialità dell'Adriatico.
Prezzi equi - Trattamento di famiglia.

Camera a 1 letto	da L. 8.—	a L. 12.—
Camera a 2 letti	„ „ 16.—	„ „ 30.—
Pensione	„ „ 25.—	„ „ 35.—

VENEZIA - Piazzale Roma, S. Croce - Tel. 24-020

Cond. Propr. A. Poli

Soc. Acc. Zanetti

Bálint Árpád, (soproni) építész M.D.K.

Városépítészeti felügyelő, terveit fogadták el az esztergommegyei Duna-Ujtalúban épitendő r. k. templom részére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX évf.

nov. 29. sz. 7. old.

Az ajkai önkormányzat nem tudott dönteni

Ismétlésre kötelezve

Azt a vagyonátadási vitát, amely a Bakonytel és a Matáv között zajlik, az ágazati miniszter vegye ki a Veszprém primer körzet telefonfejlesztésének kalapjából, s így a Matáv ne tudja tovább fékezni az egyébként határidős munkát! Ezzel a kéréssel fordultak a térség érintett polgármesterei *Lotz Károlyhoz* – jelentette be napirend előtt tegnap *Csertán János* polgármester az ajkai képviselő-testület ülésén.

Sürgősséggel napirendre került a Magyar Imre kórház gépműszer beszerzésének céltámogatási ügye: Az idén elnyert pénzből még 18 millió forint lóg az ablakban, mert a helyi önkormányzatnak nincs 13,5 milliója a még lehívható céltámogatásra. Csak hitelfelvétel jöhet szóba, 27 százalékos kamattal. Tekintettel arra, hogy a kórház eszközbeszerzése rendkívül indokolt, a testület engedélyt adott erre a hitelre.

Váratlanul súlyos vita alakult ki a városban dolgozó három középiskola oktatásfejlesztési koncepciója kapcsán. Kevés a gyerek, de minden oktatási intézmény őrizni kívánja pozícióit, sőt igyekszik saját jövőjét is biztosítani. Ajkán különösen bonyolult a helyzet, mert értelmezés kérdése, hogy létezik-e oktatásfejlesztési koncepció, vagy sem. Ez feljogosít-e bizonyos profilbővítő-módosító lépések megtételére egyes intézményeket, s ha igen, akkor az mely másikak kárára történik? Illeszthető-e a sürgősséggel beterjesztett javaslat a térség oktatási stratégiájába? Képesek vajon a dolgozói érdekképviseletek egységes s ezáltal a döntési helyzetet valóssá tevő véleményalkotásra? A fentiek sejtetik: nem született, hanem halasztódott a határozathozatal. Az újabb egy hónap haladék azonban kevésnek tűnik a kérdések tisztázására.

Végül: a helyi képviselő-választásokra való felkészülés megkezdődött Ajkán azzal, hogy megalakult a választási bizottság, amelynek titkára *Tilhof Endre* pártonkívüli könyvtárigazgató. A testületi ülés lapzártánk idején belekezdett az eredetileg kiadott napirendi pontok tárgyalásába.

(üs.)

Belga altábornagy hazánkban

Laktanya-látogatás

Négynapos hivatalos látogatásra hétfőn hazánkba érkezett *Joseph Charlier* altábornagy, belga vezérkari főnök *Deák János* vezérezredesnek, a Magyar Honvédség parancsnokának, vezérkari főnökének meghívására.

A vendég tájékoztatást kap a Magyar Honvédség haditechnikai, illetve hadtápbeszerzési lehetőségeiről.

Programja során látogatást tesz a Magyar Honvédség több dunántúli alakulatánál.

A belga vezérkari főnököt fogadja *Keleti György* honvédelmi miniszter.

(MTI)

Paprika a pult alól?

Helyzetkép megyénkben

– Kellemetlen, hogy mi a Bakony Füszértől szereztük be az őrölt fűszerpaprikát, s ráadásul a Guzsván malom ólomtól szennyezett termékeit is átvettük – mondotta a Napló kérdésére *Szombati Gábor,* a Pannonker Rt. gazdasági igazgatója.

Elmondása szerint a Magyar közlönyben megjelentek előtt már zárolták raktáraikban a fűszerpaprika-őrleményeket, s megkezdték a kiskeredelemben forgalomban lévő termékek bevonását.

A Bakony Füszért is zárolta készleteit, s további intézkedésig nem adnak őrölt fűszerpaprikát a kiskereskedelem számára – tudtuk meg *Kőszegi Józseftől,* a Bakony Füszért C + C üzletágvezetőjétől. Szavaiból az is kiderült: egyelőre a rádióból és a sajtóból leírtaknál több információt ő sem tud nyújtani.

Nincsenek könnyű helyzetben a Balaton-parti csárdák sem, melyek vonzereje a halászlében, a gulyásban és a magyaros ételekben rejlik. Ugyanis ha csak egy-két napig is zárolják fűszerpaprika-készletüket, már nem tudják igazi magyaros ételekkel fogadni vendégeiket.

Nem zárolták a balatonfüredi Baricska Csárda fűszerpaprika-készletét – derült ki érdeklődésünkre a tulajdonos, *Győrffy József* szavaiból.

Amint napvilágot látott ugyanis a hír, hogy szennyezett őrölt fűszerpaprika került forgalomba, a csárda tulajdonosa az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi szolgálatnál azonnal bevizsgáltatta készletét. A vizsgálatok egyértelműen bizonyították, ólommal szennyezett paprika nincs csárdájában.

– Hála mindezért a Fórum Fillér Marketnek, ahonnan már régebb óta szerzem be paprikakészletemet – tette hozzá a Baricska Csárda tulajdonosa, aki a főszezonban, de a vénasszonyok nyarán is jó néhány exkluzív vendéget fogad.

– tóth –

Richter-részvények jegyzés alatt

A Richter-részvényre várva péntek reggel óta tartották a sort a befektetők a veszprémi jegyzőhelyek előtt.

Hétfőn reggel, a részvények jegyzésének első napján a Budapest Banktól majdnem az APEH-ig kígyózott a sor és maradt is délutánig, ugyanis ez a bank nem osztott sorszámot, annál az egyszerű oknál fogva, hogy ők nem tudták eldönteni, ki mikor állt a bejárat elé. Ennek ellenére nem volt semmi hisztéria, verekedés, mint korábbi részvényjegyzéseknél esetenként tapasztalták.

A Polgári Bank csaknem 150 sorszámot osztott ki, a Talentum Bróker Rt. pedig mindösszesze 92-t, mert ez utóbbinál 13 órakor zárt a pénztár. Ezt a sorszámot azonban szorozni lehet általában hárommal, mert egy sorbanállótól 2 meghatalmazást is elfogadnak.

Azt véve alapul, hogy az országban 79 jegyzőhely van, nem kizárt a húszezer jegyzés sem. Ebben az esetben mindössze 13 részvény jutna jegyzésenként. Túljegyzés esetén a 464 500 darab részvény elosztásakor, több mint a feléig, 264 500 darab részvény erejéig a belföldi magánszemélyeket részesítik előnyben.

Egyébként a Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt. 1000 forintos névértékű részvényének ára 1330 Ft értéken került jegyzésre, ami megfelel a külföldi zártkörű kibocsátás árának. Szakértők szerint ez olcsó, azért, mert ebben a legnagyobb magyar gyógyszergyárban vannak még tartalékok, amit a részvény P/E értéke is mutat, lévén hogy alacsonyabb a fejlett országokban megszokottnál.

Mindennek ellenére a kereslet Veszprémben nem volt olyan elsöprő, mint amekkorára számítottak. A szakértők becslése szerint már az első napon túljegyzés volt. Ha ez igaz, megtörténhet, hogy kedden lezárják a jegyzést.

b-c

Hová tegyük a pénzünket?

Tanácsok kisbefektetőknek

Számos információval gazdagabban térhettek haza mindazok, akik elmentek tegnap este Pápára, a Vállalkozási Központ által szervezett összejövetelre.

A Quaestor Pénzügyi Tanácsadó Rt. regionális igazgatója, *Szabó Ferenc* több lehetőséget is feltárt mindazok előtt, akik eddig még nem tudták, hogy mibe fektessék pénzüket.

Többek között szó esett a banki értékpapírokról, a részvényekről, a kötvényekről, különböző biztosításokról.

Az előnyök mellett a buktatók is szóba kerültek. S mivel majd mindegyik befektetési fajta bizonyos kockázatot is tartalmaz, ezért aztán érdemes jól megfontolni, hogy mibe is fektetjük a pénzünket.

Persze ez csak azoknak a gondja, akiknek van megtakarított pénzük.

– n –

BAJORSÖR-AKCIÓ
október 3–31-ig
az Alfa Origo Kft.,
Veszprém, Kádártai u. 8. sz.
alatti kirendeltségén
1 ÜVEG PRESSOR SÖR
AKCIÓS ÁRON 30 FT
Komplett italáru-választékunkból történő vásárláskor
1500 Ft-onként 2 üveg Pressor sört ajándékba adunk Önnek
Oktober-Fest van nálunk
Térjen be hozzánk!
(108337/1K)

Ajkán
SVÁJCI KILÓSRUHA-, CIPŐ- ÉS CSIZMAVÁSÁR,
valamint nagyszabású kabát- és nadrágvásár!
(Nadrágok 399 Ft/kg reklámáron)
A timföldgyári kaszinóban (Új élet u. 8.)
Október 5–6.
(szerda, csütörtök) 8–17 óráig
(108384/1H)

Tölgyessy ügye

Az SZDSZ képviselőcsoportjának hétfői ülésén téma volt *Tölgyessy Péter* képviselő, ügyvivő szembehelyezkedése a frakció döntésével. *Pető Iván* pártelnök felvetette: Tölgyessy Péter volt pénteken az egyetlen képviselő, aki nemmel szavazott az önkormányzati törvénycsomag elfogadásakor. (MTI)

Az ajtórögzítő okozta a tragédiát

Az Estonia komphajó külső orrajtajának rögzítőszerkezete törött el a múlt heti viharban, s emiatt nyílt ki az ajtó, aminek következtében a hajótérbe zúdult víz. Ezt állapították meg hétfőn a finnországi katasztrófaszakértők a vasárnap végzett víz alatti videofelvételek alapján.

A hajóról 15 órányi felvételt készítettek a rendkívül pontosan irányítható víz alatti kamerákkal – jelentette az AP. A külső orrajtó leszakadt a hajóról. Az ajtót mindeddig nem sikerült megtalálni. A szakértők azt is elmondták, hogy a belső orrajtó is megsérült: ezen egyméteres hasadék látszik, amelyen át beáramlott a tengervíz.

Az Estonia testvérhajója, a jövő hónapban szintén a Tallinn–Stockholm útvonalon szolgálatba álló Vironia biztonsági okokból már véglegesen lezárt orrajtókkal fog közlekedni - közölte a tulajdonos cég.

Az Estonia komphajó szerdai katasztrófájában 910 ember lelte halálát és csupán alig 100 holttestet sikerült megtalálni. A túlélők száma 137. (MTI)

NAPRÓL NAPRA

Miért vonult ki az ellenzék?

Az Országgyűlés plenáris ülése *Kónya Imre* MDF-frakcióvezető-helyettes napirend előtti felszólalásával a demokrata fórum képviselőcsoportjának nevében indokolta frakciója pénteki kivonulását: a többi ellenzéki frakcióval együtt az MDF az ellen tiltakozott, hogy a kormánykoalíció egyoldalúan megváltoztatta az alkotmányt, a választójogi törvényt és az önkormányzati rendszert. Visszautasította azokat a vádakat, miszerint az ellenzék meg akarná akadályozni az idei önkormányzati választásokat.

Törvényjavaslat: expolemondás

Az expo lemondásáról szóló törvényjavaslatot az Országgyűlés környezetvédelmi bizottsága általános vitára alkalmasnak ítélte. Korábban az idegenforgalmi albizottság is hasonlóan döntött. Mind a koalíciós képviselők, mind az ellenzéki pártok képviselői kitartottak a témával kapcsolatos korábbi véleményük mellett. *Gyarmati András,* az IKM helyettes államtitkára bejelentette: kormány megbízta az ipari és kereskedelmi minisztert, hogy az év végéig tegyen javaslatot: hogyan lehetne a lemondás esetén az expóhoz kapcsolódó rendezvényeket megtartani.

Felesleges a pótköltségvetés?

A pótköltségvetés indokolatlan, politikai célt szolgál, miután a gazdaság helyzete nem követeli meg a megszorítást, és csak slágerszöveg, hogy a gazdaság ma lényegesen rosszabb helyzetben van, mint 1990-ben. Ezt *Latorcai János,* a Kereszténydemokrata Néppárt alelnöke, volt ipari miniszter jelentette ki hétfőn este, a párt székházában megtartott szabad fórumon.

Készülőben a médiatörvény

Az Igazságügyi Minisztérium hétfőn átküldte a rádiózásról és a televíziózásról szóló törvényjavaslat legújabb, a tervek szerint végső változatát a művelődési tárcához. Erről tájékoztatta hétfőn *Csiha Judit* igazságügyi államtitkár az MTI munkatársát. A még tisztázandó kérdésekről várhatóan a jövő hét elején a koalíciós pártok egyeztetnek, majd pedig a következő héten hatpárti tárgyalásokra kerül sor.

Kínai delegáció a gazdaságról

A magyar gazdasági átalakulás különböző elemeit tanulmányozta hazánkban a Kínai Állami Reform Bizottság delegációja. A küldöttséget *He Guang Hui* miniszter, a bizottság első elnökhelyettese vezette. A vendégek megbeszéléseket folytattak a Pénzügyminisztériumban, valamint a Munkaügyi Minisztériumban, továbbá az ÁV Rt.-nél és az ÁVÜ-nél. Emellett a helyszínen tanulmányozták néhány, különböző tulajdonformában működő mezőgazdasági vállalkozás tevékenységét, és látogatást tettek a Suzuki Rt. esztergomi gyárában is.

(MTI)

Kiállítás a Művészetek Házában

Bibliai faszobrok

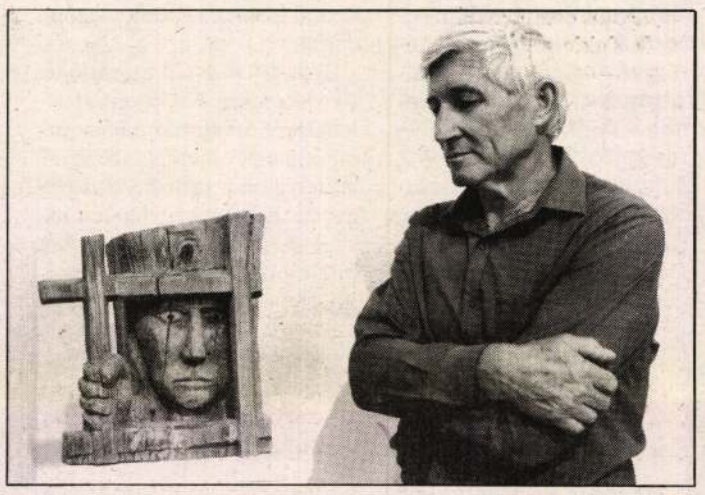

Felvételünkön a művész egyik kedvencével, a Mementó című faszobrával együtt látható

Amatőr művészetkedvelőként állok itt, és szemlélem ezeket a fargványokat. Készítőjük nem egy elidegenedett fizikai lény, hanem alkotó ember, aki most egyedül ácsorog közöttünk – szavakat *Hegedűs Tamás* köztársasági megbízott mondta a veszprémi Művészetek Háza kisgalériájában *Bálint Árpád* faszobrász tegnap délután nyílt kiállításán.

A tárlat – két agyagból készült arc mellett – kizárólag faragványokat tartalmaz. Többek között a Keresztút 14 stációját, illetve az alkotó első faragvá- nyát, amely a Fejkendős madonna címet kapta.

A többnyire figurális faszobrok mellett néhány alig észrevehetően megmunkált fatörzset és ágat is láthatnak az idelátogatók. Bálint Árpád faragványainak ihletését szinte kivétel nélkül a Biblia szolgáltatja, amivel azonban leszűkültté és meghatározottá vált a művész motívumrendszere. A kiállításmegnyitón közreműködött *Sáry Bánk,* aki *Sáry László,* Bartók-díjas zeneszerző erre az alkalomra komponált zeneművét adta elő harmonikán sajátos fütty kíséretében. A faszobrok október 20-ig tekinthetők meg.

Október 17-től helyezik ki az immunanyagot megyénkben

Csalétek csak rókáknak

***Dr. Bótor Attila*, a Veszprém Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Állomás igazgató főállatorvosa arról tájékoztatott bennünket, hogy a korábbi hírünkkel ellentétben mégis megszervezik a rókák veszettség elleni immunizálását megyénk területének egy részén.**

A munkában az állatorvosok mellett a vadászok és az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat szakemberei is részt vállalnak.

Közismert, hogy korábban az ebek veszettség elleni oltásáért nem kellett fizetni, az akció a költségvetésnek negyvenmillió forintjába került. Ezt az összeget fordítják már harmadik éve a rókák veszettség elleni védelmére.

Veszettség következtében a világon évente huszonötezer ember hal meg. A betegség fő hordozója a róka. Az állatorvosok adatai szerint országunkban szinte minden fertőzés a ravasz

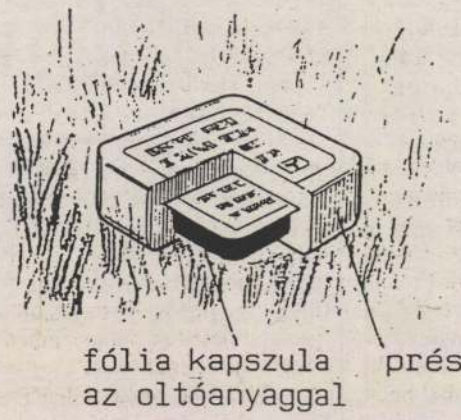

Így néz ki a csalétek. Ne vegyük fel!

jószágra vezethető vissza. Megyénkben az idei év augusztusáig tizenhat veszett rókát és öt veszett macskát találtak.

Európa nyugati felén már gyakorlatilag védetté tették (immunizálták) a rókákat a veszettséggel szemben. Magyarországon is két akció lezajlott már. A második érintette megyénkből Kemenesszentpétert. A most kijelölt hatezer négyzetkilométeres sávba csaknem kilencven településünk került bele.

Az időjárás függvényében a tervek szerint október 17-én kezdődik az újabb akció. Repülőgépről szórnak le négyzetkilométerenként húsz darab csalit. Ezek számunkra kellemetlen szagot árasztanak, de a rókának olyan vonzó illatot, hogy harminc centiméter mélyről is kiásák. Így ha friss szántásra kerülnek, akkor sem vesznek kárba. A csalit a róka bekapja, és amint szétharapja, a szája nyálkahártyájába hatol az oltóanyag. A vizsgálatok szerint az akció során a rókaállomány kilencvenöt százaléka védetté válik. Az oltóanyag vonzó a kutyáknak és a sertéseknek is. Ezért a csalik kijuttatásakor és utána két hétig ebzárlatot rendelnek el, tehát tilos a kutyákat szabadon engedni. Ugyancsak tilos a sertések legeltetése. A szarvasmarhák és a juhok nem veszik fel a csalit, de ezek legeltetését is célszerű szüneteltetni.

Az állatorvosok a napokban tájékoztatják az önkormányzatokat és az iskolák vezetőit az akcióról, és kérik, hogy tartsák be az előírásokat. A kapszulák nem kerülhetnek élő vízbe, útra, települések belterületére. Ha sétáink során látnánk kapszulát, ne vegyük fel. Ha véletlen folytán mégis érintkezésbe kerülnénk vele, haladéktalanul forduljunk orvoshoz!

V. I.

Tiszta ivóvizet!

Tudományos tanácskozás Hévízen

Az elmúlt hétvégén kétnapos tudományos környezetvédelmi konferenciát tartottak Hévízen. A tanácskozást a Hévízi Tóvédő Egyesület, a Közép- és Kelet-európai Regionális környezetvédelmi Központ, az Magyar Tudományos Akadémia és területi bizottságai, a TIT, valamint Hévíz város önkormányzata szervezte a Bibó István Alternatív Gimnáziumban.

Láng István *akadémikus, a tanácskozás egyik résztvevője a készülő törvény elengedhetetlenségét magyarázza*

A rendezvény témája a közép-dunántúli karsztvízrendszer és a Hévízi gyógytó védelme volt. A tudósok egy része szerint a már felhagyott nyirádi bauxitbányászat befolyásolta a tó vízszintjét, mások viszont ezt nem így látják. Szinte felsorolhatatlan, mi minden veszélyezteti, károsítja százezrek egészséges ivóvizét. A tanácskozáson egyetlen pont akadt, amiben teljes volt az egyetértés: haladéktalanul szükséges új hosszú távú környezetvédelmi politika meghatározása, megvalósítása.

Nagy részben megoldatlan a szennyvíz- és hulladékelhelyezés, a mérgező anyagok közömbösítése. Az új stratégia kidolgozását és végrehajtását nemzeti ügyként kell kezelni. Szomorú, hogy újabb korszerű szennyvíztisztító berendezésekre egyelőre nem futja. A meglévő lehetőségeket ki kell használni, a törvénysértőkkel szemben pedig drákói szigorral kell eljárni.

Dr. Balogh János akadémikus üzenete minden felelős vezető és közember számára tanulságos : „A tiszta vizet unokáink adták nekünk használatra azzal, hogy ugyanolyan tisztán kapják vissza, ahogyan adták. A nemzet természeti kincse nem egy generációé, hanem az élő nemzeté, amely a jelent és a jövőt egyaránt jelenti."

Kép és szöveg: Várnai Ildikó

Van-e médiabéke?

Sokak szerint a választásokkal befejeződött a médiaháborúnak nevezett hercehurca, amely évekig zajlott a rádióban és a televízióban. Mások úgy látják: csak látszólagos és átmeneti a csend. *Schiffer János*, a Szocialista Párt egyik szakértője beszélt erről.

– Ha van médiabéke, vajon milyen az? A Magyar Televízió és a Magyar Rádió olyan irányba mozdult el – lehet persze kritizálni a változásokat –, amely jótékony hatással van a két intézmény munkájára és teljesítményére. Persze akik most a helyüket keresik a megváltozott helyzetben, nyilván elégedetlenek. Nem állítom én sem, hogy nincsenek kilengések, nincsenek elhajlások a médiában, de azt hiszem, az összkép mindenki számára kedvező. Konkrét példákat nem említek se pro se kontra, egy politikusnak nem az a feladata, hogy a napi ügyek szintjén beleszóljon független intézmények ügyeibe. Ami megnyugtató: sem politikai sem színvonalbeli szélsőségek nem fedezhetők fel a rádióban és a televízióban. Nyilvánvaló mégis, még nincs igazi médiabéke. Addig nem is lesz, amíg az ott dolgozók nem tudják, mi lesz a sorsuk, amíg nem dőlnek el olyan fontos kérdések, hogy például hány közszolgálati csatornára van szükség, és így tovább. Az intézmények stabil függetlenségére van tehát szükség, nyilvánvaló, hogy ez csak a médiatörvény megszületésétől várható. Azután – középtávon – tényleg béke lesz, persze lehet, hogy túlságosan derűlátó vagyok.

Sáringer Károly

Rendőrök a vonatok biztonságáért

Az Országos Rendőr-főkapitányság és a MÁV összehangolt intézkedéseket tervez a nemzetközi vonatok fokozott rendőri és vasúti rendészeti ellenőrzése érdekében. Erről állapodott meg hétfői, soron kívüli egyeztető értekezletén *Túrós András* rendőr vezérőrnagy, az országos rendőrfőkapitány közbiztonsági helyettese és *Sipos István*, a MÁV Rt. vezérigazgató-helyettese.

Megállapították, hogy a statisztikai adatok alapján a MÁV területén csökkent az ismertté vált bűncselekmények száma. A nemzetközi vonatok közbiztonsági helyzete azonban nem javult az elmúlt év hasonló időszakához képest. A járatok közül különösen a Belgrád, a Dácia, és a Hellas nemzetközi vonatokon jelentős számú bűntény történik. Az utóbbi időben elszaporodtak az utasok sérelmére elkövetett lopások és rablások. Az értekezleten a MÁV és az ORFK képviselői megegyeztek abban, hogy összehangolt intézkedéseket tesznek a bűnüldözés érdekében. Olyan rendőrségi eszközöket és módszereket alkalmaznak, amelyek megteremtik a nemzetközi vonatokon az utasok személy- és vagyonbiztonságát. Az ORFK és a MÁV vezetői abban is egyetértettek, hogy következetesen igénylik a sajtó segítségét annak érdekében, hogy a különböző orgánumok reálisan mutassák be a nemzetközi vonatok közbiztonsági helyzetét. (MTI)

Megalakult a „Szocdem 2000"

Szociáldemokrácia 2000 néven pártoktól független társadalmi szervezet alakult szombaton Budapesten – jelentette be az egyesület első közgyűlése után tartott sajtótájékoztatón *Podkoniczky István* vezető ügyvivő.

„Az MSZDP és a szociáldemokrácia már rég nem jelenti ugyanazt" – indokolta az egyesület létrehozását Podkoniczky. Mint elmondta, nem kívánnak ellen-szociáldemokrata párttá válni, s örömmel látják a szervezetben az MSZDP tagjait is.

Külkapcsolataikról szólva Podkoniczky kifejtette: több politikai alakulat biztosította már őket támogatásáról. Mint mondotta, a héten a Zöld Alternatíva nevében *Droppa György* elnök levélben köszöntötte a szervezet negalakulását, *Vitányi Iván*, az MSZP országos választmányának elnöke pedig csupán vidéki programja miatt kényszerült lemondani részvételét.

Támogatásra számítanak az SZDSZ részéről is.

Noha az egyesület vezetői a Szociáldemokrata Párttal is jó kapcsolatokra törekszik, erélyesen visszautasítanak minden olyan törekvést, amely a csoport belső műhellyé alakítását célozza – húzta alá *Vadász János* ügyvivő. (MTI)

Alkatrész a Suzukinak

Néhány héten belül megkezdődik a Magyarországon gyártott Suzuki-autóalkatrészek exportja Japánba – tájékoztatta hétfőn az újságírókat *Ryozo Tohji*, a Magyar Suzuki Rt. vezérigazgatója.

Hosszú előkészületek után három magyar cég ötféle alkatrész szállítására kapott megrendelést.

Így a Turil Gumigyártó és Kereskedelmi Kft. gyújtótrafófedeleket, motorháztetőhöz gumialátétet, valamint szélvédőtartó bakot, a tatabányai Rugógyártó Kft. úgynevezett zárütközőt, míg a Salina Kft. fűtéstömítő gyűrűt szállíthat a szigetországba. Valamennyi alkatrészt előzetesen alapos vizsgálatnak és tesztelésnek vetettek alá.

Mint kiderült, minőségük megfelelő, és ezzel megkezdődhet a magyar ipar történetében is új fejezetnek számító alkatrészszállítás.

A magyar termékeket, a Suzuki legnagyobb, hamamatsui gyárában használják fel. Az alkatrészek azokban a konténerekben jutnak el Japánba, amelyekben az esztergomi Swiftek motorjai érkeznek hazánkba.

Az első szállítmány 150 ezer 800 alkatrészt tartalmaz. A tervek szerint már a közeli jövőben további négy Suzuki-alkatrész gyártását rendelik meg a japánok.

(MTI)

MEGHÍVÓ

Veszprém megye könyvvizsgálói részére

Tisztelt könyvvizsgáló kolléga!

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara felkérésére a megyei szervezők nevében szeretettel meghívjuk Önt a

Magyar Könyvvizsgálói Kamara Veszprém Megyei Szervezetének alakuló ülésére

Időpont: október 5. (szerda), 14 óra
Helyszín: Szakszervezetek Háza, Veszprém, Budapest u. 8., földszinti tanácsterem

Kérjük, részvételi szándékát telefonon vagy telefaxon jelezni szíveskedjen a

SIGNATOR
Könyvvizsgáló és Gazdasági Tanácsadó Kft.-nél
(8200 Veszprém, Budapest u. 8. Tel.: 88/429-777, fax: 329-554) Gáberné Szellem Évának

A szervezők

(108449/1H)

OKTÓBERBEN KÁRPÓTLÁSI JEGYVE ÚJRA FIZETŐESZKÖZ A SULÁKNÁL!

Szőnyegek, tapéták mellé a kijelölt áruházakban már bútort is vásárolhat érte.
Készpénzvásárlás esetén 20% árengedmény
NYUGDÍJASOKNAK
a nagy érdeklődésre való tekintettel szerdai napokon **októberben is plusz 5% kedvezmény**
Október 16-tól vasárnap is várjuk vásárlóinkat!

Veszprém, Házgyári út. Telefon: 88/427-612
Győr, Raktárváros (régi Veszprémi út) Tel.: 96/318-772

Sulák
Ne feledje, a SULÁKNÁL kárpótlási jegyével is jól jár!

(108223/1H)

A MAGYAR NEMZETI BANK ÁRFOLYAMAI

Pénznem	VALUTÁK vételi	közép	eladási	DEVIZÁK Pénznem	közép
	árfolyam 1 egységre forintban			árfolyam 1 egységre forintban	
angol font	169,06	170,56	172,06	angol font	170,62
ausztrál dollár	79,60	80,27	80,94	ausztrál dollár	80,40
belga frank (100)	335,50	338,25	341,00	belga frank (100)	338,05
dán korona	17,60	17,15	17,90	finn márka	22,30
finn márka	22,01	22,18	22,35	francia frank	20,37
francia frank	20,22	20,39	20,56	görög dr. (100)	–
holland forint	61,60	62,12	62,64	holland forint	62,06
ír font	167,25	168,65	170,05	ír font	168,60
japán yen (100)	107,69	108,62	109,55	japán yen (100)	108,56
kanadai dollár	79,73	80,49	81,25	kanadai dollár	80,46
kuvaiti dinár	360,38	363,71	367,04	kuvaiti dinár	363,82
német márka	68,97	69,57	70,17	német márka	69,51
norvég korona	15,77	15,91	16,05	norvég korona	15,90
olasz líra (1000)	68,62	69,23	69,84	olasz líra (1000)	69,13
osztrák sch. (100)	980,14	988,49	996,84	osztrák sch. (100)	987,46
port. esc. (100)	67,85	68,42	68,99	port. esc. (100)	68,24
spany. pes. (100)	83,26	83,99	84,72	spany. pes. (100)	84,01
svájci frank	83,02	83,68	84,34	svájci frank	83,68
svéd korona	14,33	14,45	14,57	svéd korona	14,45
USA-dollár	107,24	108,24	109,24	tr. és cl. rubel	27,50
ECU (Közös Piac)	131,92	133,04	134,16	USA-dollár	108,31
tr. és cl. rubel	–	–	–	ECU	133,01
görög dr. (100)	45,35	45,75	46,15	dán korona	17,73

A veszprémi Művészetek Háza

tisztelettel meghívja Önt

1994. október 3-án, hétfőn 17 órakor

a Kisgalériába

(Veszprém, Vár u. 3.)

BÁLINT ÁRPÁD

faszobrász

kiállításának megnyitójára

Megnyitót mond:
HEGEDŰS TAMÁS
köztársasági megbízott

Közreműködik:
SÁRY BÁNK, aki
Sáry László Erkel-, Bartók-díjas zeneszerző
erre az alkalomra komponált
zeneművét adja elő

A kiállítás nyitva:
1994. október 20-ig, naponta 10–18 óráig

KULTÚRA

HÍREK

BÁLINT ÁRPÁD ÉLETMŰ-KIÁLLÍTÁS

Megmentett pillanatok

Bálint Árpád szobrászművész alkotásaiból nyílik kiállítás ma a Magyar Kultúra Alapítvány székházában, Budapesten. A Megmentett pillanatok című tárlaton a művész mintegy ötven szobra szerepel. A bibliai témájú, illetve az élettel kapcsolatos alkotások szeptember 5-ig tekinthetők meg a budavári Szentháromság téren álló épületben. *(mti)*

M. Hírlap 2007. aug. 16

Bálint Benedek fametsző./1880-90/

Műbarát.1921.I.31/32.1.

Bálint Benedek

nevét az Orsz.Mintarajztanoda Morelli Gusztáv vezette Pametszó Szakosztályának növendékei köst emliti

Rónai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesítésének centenáriumán. Művtört. Ért. 1971. 3. sz. 211.1.

Képzőművészeti Szemle. 1880. 106. l. — *Kiállítási tárgymutatók.* — *Művészi Ipar.* 1888. 217. l. — *Vas. Ujs.* 1880. 712. l. — 1882. 347. l. — 1890. 856. l. — 1891. 848. l.

EMI NYOMDA

OLTJA

AJOS=UTCA 18

AUTOMATA 895–40
ALAPÍTÁSI ÉV 1577

---

entiványi Gyula urnak,

Bpest.

S CSAK JELEN ELEMBE.	EGYSÉGÁR		ÖSSZES ÁR		ÖSSZES ÁR	
	P	f	P	f	P	f
zámtan			6		5.40	
lezés					4.5	

Bálint Benedek

Nas. Ujs. 1880 712. l.

Müvészi ösztöndijak. A vallás- és közokt.-ügyi miniszter, a képzőmüvészeti tanács meghallgatásával, *Greguss* Imre festőnek egy nagyobb műve befejezésére segélyképen 400 frtot, *Biczó* Géza festésznek 400 frtot, *Eisenhut* Ferencz festésznek, *Peske* Géza, *Hrinyák* Ede, *Margitay* Tihamér, *Kimnach* László, *Hollósy* József festésznövendékeknek, *Mayer* György szobrásznövendéknek, *Majunke* Gedeon épitésznövendéknek, egyenkint 300 frt, *Karlovszky* Bertalan festésznövendéknek 200 frt, *Schevcsik* Antal szobrásznak 250 frt ösztöndijat és *Bálint* Benedeknek segélyképen 150 frtot engedélyezett.

red ?

Bálint Benedek

Lásd

Toth Balázs: Bálint Benedek és a székely népművészet. Kiadja a Kézdivásárhely-i székely társaság. Kézdivásárhely. 1910. 8r 30 l.

Jotkötet

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Bálint Benedek

fametsző és fafaragó

szül. Szentkatolna 1860

máj. 20. † Békéscsaba

1920.

Budapesten tanult, 15 évén

át Párizsban és Londonban

dolgozott a L'Illustration

és The Graphic számára.

Az általa feltalált tull-

varrási csipke megérdé-

melt feltűnést Eltett.

Reváz XXI. 119. l.

Bp. 1935.

Méltóságos

R Ajánlott Budapest
Bp. 5 777

Dr Gerevich

mint a Műemlékek

ajánlott

megírva

Bálint Benedek

fametsző.

lásd

Tóth Balázs: Bálint Benedek és a székely népművészet. 1 tábla. Kézdivásárhely, 1910.

✓

Iparmův. Museum
kömpt.

B 193. 7.

Tizenkilencz század óta
Egy eszméért küzd az ember...
Nagy és dicső ez az eszme,
Ah! de köd s homályba veszve,
Valósulni nem tud, nem mer!

Rég volt... mese számba megy ma,
Hogy csillag jelent az égen.
És fölzendült rá az ének:
«Békesség a föld népének!»
Mégis fürdünk könyben, vérben!

Emberiség szent eszméje:
Testvériség! merre, hol vagy?...
Hányan esküsznek nevedre?
S hogyha látnak közeledve:
Szent fejedre átkot szórnak!

Egy: örök lánczot kovácsol,
Megvakítva szent hitétől;
Mást: vad szenvedély ragadja
S minden létezőt tagadva
Vak dühében rombol és öl!

Hát ez e föld szörny szülötte?
S vérengző vadak tanyája?
S a nagy eszme-hős keresztje,
Rá csak új nyomort ereszte?
S vére, könye folyt hiába!

Nem! az eszme nem veszett el,
Újra éled, újra támad!...
Vér és könyből kiragadva,
Egy kéz a másiknak adja;
Élőnek a haló század!

S bár e század húnyó napja,
Egyre véresb alkonyulva;
De a vért, — mit a bűn vetett
Rá: lemosta a szeretet,
S tiszta arczczal kél fel újra!

ILLYÉS BÁLINT.

* **A moszkvai előkelő világ** gyors hanyatlását jövendöli egy hires orosz tanár. A hanyatlás oka nézete szerint főkép az, hogy az előkelők nagyon sok időt élnek mesterséges világítás mellett, mivel társas összejöveteleik késő este kezdődnek s a hajnali órákban végződnek. Innen köztök a sok idegbajos.

* **Iker-halak.** A philadelphiai természettudományi akadémián Ryder A. János nevű ember állítólag bebizonyította, hogy a frissen termékenyített ikrákból, ha erősen felrázatnak, csodálatos halak támadnak két fejjel és egy farkkal vagy két farkkal és egy fejjel, de ezek az iker-halak tovább is teljesen alkalmasak a tenyésztésre. Ezen az eljáráson alapul a kétfarku aranyhalak létesítése a japánok által.

* **Amerikaias.** Az Egyesült-államok némely templomában újabban a lelkészek fényképeket készítenek. A szószéken elegendő egy gombot megnyomniok, hogy a pillanatnyi fénykép elkészüljön róluk s hiveikről. Ezeket a képeket sokszorosítva a hivők között szétosztják, a mi a templomlátogatásra alkalmas eszköz, de egyúttal jó fegyelmi szer is, mert minden perczben lefényképezés eshetőségének levén kitéve, a hallgató igyekszik áhitatos lenni.

* **Drága ruha.** Worth hires párizsi műhelyében közelebb 60,000 forintos ruhát készítettek egy perui milliomos nőnek, csupán a csipkék ára 51,000 forint volt. Nehány héttel azelőtt egy női felöltőt készitettek 25,000 forintért.

* **A tenger vize.** Egy különcz statisztikus azt az adatot teszi közzé, hogy a Csendes-Oczeán és Atlanti-tenger összesen 130 millió köbmérföld vizet tartalmaznak, mely viztömegnek 2 millió évre volna szüksége, hogy a Niagara vizesésén lefolyjon.

* **Óriási vasuti hidat** akarnak építeni angol mérnökök a 93 kilométer hosszu Palk-szoroson, mely Kelet-India és Ceylon között fekszik. A hid építése, mely Ceylon vasuti hálózatát a keletindiaival összekötné, nem valami kivihetetlen terv, mivel a tengerszorosban sok kiálló szikla van, jelesen az ugynevezett Ádám-hid, melyen állítólag már majmok is jutottak át a szárazföldről a szigetre. E sziklákat a vasutépítésnél föl lehet használni s e mellett a hidnak nem kell magasnak lennie, mivel a sziklák miatt hajók alig járnak ott.

* **A kártya-készítés** Oroszországban egy lenczház tulajdonát képező gyár kiváltsága. Ez a gyár évenként 6 millió csomag kártyát készit mintegy 30 millió kártyás számára.

* **A babák hordozása.** Az amerikai indián nők hátukon úgy viszik a gyermeket, hogy azok hátra felé fordulnak, míg az eszkimo kisdedek hátulról az anya vállán keresztül néznek előre.

* **Angliában** Wright úr lincolnshirei birtokán egy szilvát és almát termő fa áll, melyen tavaly csupa szilva termett, mig az idén a fa kiváló minőségü almát adott. A fának egyenes törzse kizárja annak lehetőségét, hogy két különféle fa összenőtt volna, s így itt a természetnek egy különös rejtélye van, a melynek megfejtése tán soha sem fog sikerülni.

* **A vagyonosság emelkedésére** Angliában újabban azt említik fel, hogy 50 évvel ezelőtt egy lakosnak átlagos évi jövedelme 200 frt volt, ma ellenben 370 frt, ugyanezen idő alatt a munkás bére 400 frtról 800 frtra emelkedett.

ember van rajta!» A többiek: «Igen, nagyon sok fehér ember van rajta.» És igy tovább.

Hogy ilyféle beszélgetéseket szoktak folytatni, arról házigazdáinktól értesültünk, a kik a szerény uzsonna után a telep épületei közt levő térre vezettek bennünket, ethnográfiát böngészni. Össze volt gyülve a sziget apraja-nagyja. Egy nagy kövön trónolt egy tarka-barka mezekbe burkolt éltesebb férfi; fején fantasztikus alaku süveg, kezében egy hatalmas kormánypálcza, mely beillett volna vendégoldalnak is. Ez az úr a rorók első főnöke volt. Van t. i. ezen kivül még több alfőnök is. Ezen főnöknek az alattvalói föltétlenül szavát fogadják, mint a téritők mondák; fontos dolog tehát vele jó lábon állani, a miért is egy kiváló nagyságú préselt dohánydarab járt ki neki ez alkalommal. Hanem bármily nagy légyen máskülönben uralkodói tekintélye, 2-ik Buru-Kuku-Haha János, — mint saját és a keresztségben nyert nevén hijják, — cseppet sem vette rosz néven, hogy oly alaposan megbámultuk; sőt mi több, kezünkbe engedte venni kormánypálczáját s bétel-dobozát is. A fák alatt, kisebb csapatokban elszórva, a meglett házas férfiak, a kik már átestek az ifjúkor zajos mulatságain, csendes elmélkedéssel tölték az időt, kérődztek, vagyis bételt rágtak, a mi az összetévesztésig hasonlít a kérődzéshez. A balkezükkel tarták az oltott mészcsövet, abból időnként valami piszkafa segitségével egy-egy lencsényi darabka meszet halásztak ki. Evvel azután kiegészitették a bétel nyújtotta paradicsomi kéjizt. A nők anyai kötelességeiknek tettek eleget, gondoskodva a jövendőbeli reményteljes roronemzedék táplálásáról.

A fiatalság egy külön csoportba gyült; javában járta az esteli trécselés. Az ifjak mind szép, deli-termetű, izmos legények voltak; egyik is másik is föl-fölugrott, hogy egy kicsit tánczoljon, példát adva a többieknek is; rengett hatalmas tollkoronájuk, hullámzottak athlétai izmaik. Némelyek valami egyhangú éneket hallattak és hosszú, kettős kúpalakú, kigyóbőrrel bevont dobok verésével adták meg a szükséges zenei kiséretet. Végre mind föltápászkodtak és járták a roro csárdást, mely egyszerűség tekintetében ritkítja párját. A tánczolók két sorban állnak egymással szemközt; a dob és ének által megadott időméret szerint, úgyszólván egy helyben lépkedve, a kettős sor nagy lassan oldalvást mozog. Ha egy strófát leénekeltek, néhányszor nagy erővel és gyorsan egymásután ráütnek a nagy dobra és szétszélednek. Majd megint összesorakoznak és ismétlik a tánczot, a meddig meg nem unják, vagy ki nem fogynak a strófákból. És ez jó sokáig eltart, mert verseik szerzéséhez nem is kell valami vastag költői ér. Az egyik barátot megkérdezém, hogy ugyan mit énekelnek a tánczolók. «Oh, a jó banána!» — «És?» — kérdezém, azt hivén, hogy ez a megczáfolhatatlan igazságot tartalmazó kifejezés csak bevezetés. «Ez az egész», felelé a barát. «Van még több ilyen alkotása is a roro költészetnek?» kérdém ismét. «Oh igen sok, például: «Oh, a betörött orr!» Ez kétségkivül elégia.

A roro költők ezek után itélve főkép a rövid irályt kedvelik és ápolják, melynek kétségkivül meg van az a jelessége, hogy nem rágja a szájba apróra, a mit a költő mondani akar; minélfogva tág tért enged az olvasó képzeletének.

Miután ekkép néhány élvezetes, új és érdekes tapasztalatban gazdag órát töltöttünk Yule szigetén, szíves búcsút vettünk az előzékeny és vendégszerető szerzetesektől, egyszersmind meghiván őket, hogy látogassák meg hajónkat, a hol — nem lévén elkészülve nagyobb számú vendégek fogadására, — ha többel nem szolgálhatunk is, mint egy pohár hűs itallal és jó zenével, de azt jó szivvel adjuk. A szerzetesek annál örömestebb engedének meghivásunknak, mert félre eső szigetükön bizony más zenében nem részesülhetnek, mint roro zenében, a mi egy kissé vékony élvezet. Két fiatal pápua gyerkőczöt is hoztak magukkal a barátok; hadd mesélhessék el majd otthon, hogy mily csodadolgokat láttak azon a nagy tengeri szörnyetegen, melyen 400 fehér ember él. Mulatságos volt hallani a fiuk csodálkozásának nyilvánulásait, melyeket vezetőjük tolmácsolt. Ők t. i. nem tudják, hogy a földben ércz is terem, melyből vasat lehet kiolvasztani, a vasból pedig ágyúkat, lövegeket, lemezeket, vastag pánczélokat lehet önteni és kovácsolni. Ők még nem látták, hogy a vízgőzt föl lehet használni gépek hajtására, a melyek aztán a hajót előreviszik. Ők egy szóval nem tudják, mert nem látták, hogy az ezerféle nagy és kis alkatrész, melyeknek czélirányos egybekapcsolásából egy hadihajó áll, mind emberi kezek készítménye a föld anyagaiból. Az ő fogalmuk tehát az, hogy a hajó, úgy a hogy van, a természet alkotása, hogy valahonnan a tengerből merült föl és a fehér embernek sikerült azt hatalmába ejtenie.

Miután a hajót megnézték, ritka vendégeinket a hajó hátsó részére vezettük, mely csakis a parancsnok és a tisztek számára lévén fentartva, úgyszólván úri része a hajónak.

A barátok térítői működése nemcsak Yule szigetére szoritkozik, hanem kiterjed Új-Guinea közelebb fekvő részeire is. Egy-egy barátot kiküldenek, hogy valamely kiszemelt vidéken, sokszor távol minden segélytől, vetegesse a keresztény vallás és művelődés magvait. És a benszülöttek többnyire nem is bántják őket, minthogy fegyvertelenül és egyedül jelennek meg. A térítő először is hajlékot épit magának, egyszerű kunyhót, a hol fáradt tagjait kipihentesse. Azután egy darabka földet kezd művelni. A vademberek eleinte bizalmatlanúl nézik az idegen jövevény tevését, vevését, de mivel tapasztalják értelmi felsőbbségét és jó indulatát, mindinkább csatlakoznak hozzá. És ha egyszer megnyerte bizalmukat és megtanulta a nyelvüket, nyitva van az út a szivükhöz.

Az igaz, hogy nemcsak értelmi eszközökkel hatnak a benszülöttekre. Eleinte legalább egészen anyagi eszközöket is használnak, hogy őket barátságos érzületükről meggyőzzék. Ezen eszközök közt a préselt dohány, mint a pápuák által igen kedvelt élvezeti szer, nagy szerepet játszik.

Embereket préselt dohánynyal csalogatni a mennyországba! Milyen bizarr ötletei vannak az életnek!

Vendégeink azután elbeszélték szenvedéseik szomorú történetét. Kezdetben, midőn letelepedtek, még ennivalójuk sem volt elég. A gyümölcsön és rizsen kivül mindent Thurdsay szigetéről kellett hozatniok, melyet pedig több száz mérföld választ el Yule szigetétől.

Most már azonban vannak marháik és teheneik, melyek húst és tejet szolgáltatnak. Több évvel ezelőtt egy nagy járvány következtében a a sziget lakosságának egy része elhalt, másik része átvándorolt Új-Guineába. Ezek is elvesztek a katholikus egyház számára, mert az ott működő angol protestáns hittérítők elhódították őket az angol vallásra. Tehát itt is van verseny!

Sokat szenvednek az éghajlat és a lázak miatt. Az utóbbi években négy szerzetest vesztettek el, most pedig egy apácza van közel a kimuláshoz. Orvos nincs a szigeten, sőt a legközelebbi telepeken sem.

Szomorú martyrium!

Azután áttért a társalgás újabb tárgyakra. A zene fölvillanyozó és lelkesítő hatása is hozzájárult a hangulat emeléséhez, melyben késő éjjeli óráig együtt élveztük az est kellemeit.

Bár nekik is oly kellemes volna a visszaemlékezés az együtt töltött órákra, mint mi nekünk!

Másnap, julius 21-én kora reggel elhagytuk Yule szigetét, hogy a Redscar-öbölbe vissza térve, bevárjuk Ő fensége visszaérkeztét a kirándulásról. Ő fensége kiséretével és angol kisérőivel együtt este hétkor szerencsésen hajónkra ért. A kirándulás, bár nem volt oly kedvező eredményű, mint remélte, mindazonáltal kiválóan érdekes volt, minthogy Ő fenségének ekkép alkalma nyilt láthatni egy igazi új-guineai őserdőt, mely a Vanapa folyamot mindkét oldalon szegélyezi.

Nagy számú paradicsommadarat (különösen lant farkú király-paradicsommadarat) rifle-birdeket, *fekete* és más szinű kakadukat (a feketék igen ritkák) és papagályokat ejtett el. Kazuárok, bár nyomaikra több helyütt akadtak, nem kerültek puska elé.

Mindjárt a főherczeg hajóra érkezte után fölvontuk a horgonyt, hogy utunkat a Malaj szigetvilághoz tartozó Arru szigetek felé folytassuk.

KARÁCSONYEST SVÁJCZBAN.

A népszokások rendesen hosszu körutat tesznek néptől néphez az egész világon. Sokszor annyira átalakulnak, hogy eredeti jellegüket alig lehet első pillanatra felismerni. Közelebbről tekintve azonban, rögtön ismerősöket veszünk észre, s megértjük, hogy nincs új a nap alatt, csak az idők és emberek változnak.

Az a képcsoportozat is, melyet itt a svájcziak karácsonyi mulatságairól bemutatunk, egészen ismert részletekből áll. Fölismerhetjük benne a karácsonyfát, a Bethlehemesek menetét, az Andrásnap éjjelén szokásos ólomöntést, sőt a Mikulás-alakot is kissé elváltozva. Minálunk ezek az alakok részben más napokon szerepelnek a népszokásokban s ezenkivül az ólomöntés s kártyajóslás nem is a gyermekek foglalkozása, a többiben azonban minden feltalálható nálunk is, még azok a gyermekek is, kik a karácsonyi előkészületeket kiváncsian igyekeznek meglesni.

Nagyon kevés szót kell tehát vesztegetnünk képeink magyarázatához.

A legérdekesebb a középső csoport, hol a karácsonyestét ünneplő gyermekek közt megjelenik «Szent Miklós leánya, kiséretével». Szent Miklós leánya nem egyéb, mint a mi Mikulásunk, ki egykor a karácsonyi ajándékokat hozta, melyeket most a Jézuska vagy némely helyi elnevezés szerint az angyalka hoz, s ezért angyalfiának is nevezik. A kiséret pedig azonos a Bethlehem-játékokból ismert csoporttal. Nagyon kevés átalakítással itt van a három keleti bölcs, kik tudvalevőleg az üstökös csillag vezetése alatt mentek az új szülött Messiást üdvözölni, az egyik bölcs jelvénye, a hosszu kúpos bűvészsüveg, még megmaradt, míg a másik alakja a Mikuláséhoz közeledik. A Mikulással összevegyül itt a népszokás annyiban is, hogy a kis Jézus történetében oly emlékezetes szamár alakon ünnepi ajándékokat tartalmazó kosár is van, melyből Mikulás leánya mindenütt tesz le egy párt a jó gyermekek számára az égő karácsonyfa elé.

A felső kép hasonlókép a gyermekek mulatságára s egyúttal vallásos nevelésére szolgáló jeleneteket mutat, csakhogy azokat fehér lepelen mutatkozó árnyképek alakjában szokták előtüntetni. Képirónk nem mutatja be magát az arczképet, mely különben is nagyon változatos, csak a gyermekekre tett hatását ábrázolja. A legkisebb még fél tőle, a két nagyobb bámul a képeken, de a legnagyobb, már-már serdülő korban levő ficzkó, nem elégszik meg magukkal a feltünedező árnyakkal, hanem kiváncsian fölemeli a leplet, hogy az árnyképek okát fölfedezze.

A kártyavetés és ólomöntés nálunk is megvan. Az utóbbi azonban itt a gyermekek játéka, kik bizonynyal nem a jövendőbeli életpár alakját keresik a megolvadt ólomban, mint a mi Mariskáink és Katiczáink. Nem ismeretlen azonban az ólomöntésnek ez a jelentősége sem Svájczban, mert illuzió volna azt hinni, hogy a karácsony bárhol csak a gyermekek ünnepe volna. Részt követelnek abból a felnőttek is és méltán, mert hiszen a napéjegyen ünnepe, melyből a karácsony átalakult, kezdetben csak a felnőttek ünnepe volt s csak jóval később lett a karácsony Krisztus születése emlékére a gyermekek szép ünnepe.

EGYVELEG.

* **Brüsszelben** a városhatóság jövő télre szegényebb sorsu családoknak csekély áron légszeszszel fülő hordható kályhákat fog bérbe adni, mi tekintettel a kőszén és fa árának folytonos emelkedésére, sok ember baján fog segíteni. A belga légszeszgyárosok ez idei kiállításán a különféle főző és fütő készülékek rendkivüli olcsósága nagy feltünést keltett s ma-holnap nemcsak költségkimélés tekintetéből, de különösen a tisztaság és kényelem kedvéért a palotákban ép úgy, mint a szegény ember kunyhójában légszeszszel fognak főzni és fűteni.

* **New-Yorkban** egy részvénytársulat alakult a czélra, hogy a különféle központi tejcsarnokokból a tejet külön e czélra készült csöveken a házakba szállítja; kivánatra a társulat friss vagy felforralt tejet szállít.

* **Az emberek és növények** éjjel jobban nőnek, mint nappal, különösen azért, mert az élelmi anyagot akkor másra nem használják fel.

Bálinth Benedek

[illegible] iparnő

jó és rénletes) vész

(teljes életrajzát

lásd okv.

S. Kovats József dr.:

Székely népművészeti kiállítás muzeumunkban. Erdély (Kolozsvár) 1910, 105–106. l.

MOB kat. 4567. sz.

fenti születés 1860-ban

Szentkatolnán

Bpest iparrajzi kola, fametszés, 1880 Párisi, Losidon, Bpest. Mint Morelli munkatársa 16 évig az Osztr. Magy Monarchia ujaban és képben [illegible] munka befejezé

[illegible] nevezte ki Wlanics [illegible] rajzfanárrá [illegible] 1891. tól [illegible] Kézdivá[illegible]

Szeptovny Victor Taszai és Divald Károly
fényképei nyomán.

Második kiadás.

1.–62. ll.
II–XXX. +14 képes
tábla

Eperjes
Id. Divald Károly
1895

Bálinth Benedek

kézdivásarhelyi rajztanár és felesége Nagy Karolina.

S. Kovács József:

Sz. Bálinth Benedek
székely-iparmüvészeti
kiállitása és felolvasása. Erdély. 1909.
XVIII. évf. 11-12. sz.
92-93. l.

A kiállitás a kolozsvári iparmuzeumban volt
A kiállitás anyagas székely diszitési motivumu tüllvarrások és faforagások (használati és diszlarjak) alkottak

vegyes

a.26

1 köt. 8r.

Chyzer
Kornél dr.

Bártfa-fürdői emlékkönyv.

A fürdőt, a város és környéke műemlékeit, a városháza, a bártfai és eperjesi templomok nevezetesebb műkincseit ábrázoló 70 ábrával és a nevő arcképével.

Bálint Benedek

Bálint Benedek iparművészete. Írta Kollárov M. István. Nemzeti Kultúra, III. 33. l. 1913.

(Művészet 1913. 83. l.)

Győr-gyárvárosi áll. elemi iskolai népkvt.

IV. 261

Bálint Benedek

Nemtikatalmai.
Jametrő

1909. Kolozsvárt Erdély népművészeti kiállítást rendezett. Fenti maga tervei, faragásai, hímzései, díszei különféle apróbb használati és dísztárgyai. Felesége arra tervei alapján rendái hímzéseket, függönyöket, párnákat, terítőket készített. Erdélyi Tanulmányok

Erdélyi Tanulmányok

Erdélyi Tanulmányok

1.–22. M.

Budapest
„Hunyadi Mátyás"
1875

Bálint Benedek

fametszö

1860 – 1920

l.

Gulyás Magyar írók

I. 1223. h.

1222

Bálint

B. 2. *Benedek*, fametsző. * Szentkatolna 1860 máj. 20. 1876—80. a bpesti mintarajziskolában, majd Morelli Gusztávnál tanult. 1881-től Párizsban, 1883-tól Budapesten dolgozott. Egyike volt a legjelesebb magyar fametszőknek, aki műveivel sűrűn szerepelt tárlatokon is. (Tóth B.: B. és a székely népművészet. Kézdivásárhely, 1910.)

E. G. I. 67. l

✓

596.

I
283.

596. Bernardino Strozzi il prete Genovese.

Sz. Genuában 1581-ben. † Velenczében 1644-ben.

Az angyali üdvözlet. (Luk. 1. r. 28.)

Imazsámolya előtt jobbra fordultan térdel az arczélben ábrázolt Madonna, ki jobb kezét nyitott imakönyvön nyugtatja, balját keblére tette és hallgatja az angyal üdvözletét. A szőke Gábor arkangyal felhőkön térdel, ég felé mutat és kezében virágzó liliomszálat tart. Mária fejéről fátyol omlik vállaira, kendője csipkéből való, bő ujjú ruhája meggyszinű és palástja kék. Az angyal szárnyait kiterjeszti és fehér köntöst meg zöld lepelt visel.

Vászon, méretei 145 : 120 cm. — Mündler: XIII. 9.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IX. 30. *Frate Genoese:* Die Verkündigung Mariens. — 1844: X. 38. *B. Strozzi, prete Genovese:* Verkündigung Mariens. — 1865, 1866, 1867, 1869: XIII. 9. *B. Strozzi Genovese:* Az angyali üdvözlet.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XIII. 9. *B. Strozzi:* Az [illegible] 1872: XIII. 9. *B. Strozzi, prete Geno-*

Bálint Benedek

fametsző

l.

Bar Eger

32 l.

Baresay Amant Zoltán

Eger vár és város régi ábrázolásai - II. Eger, 1938

32 l.

A városháza elsárgult, időrágta foliánsai, százados perírátai, nem is sejtett érdekességeket rejtegetnek. Szomoru fényt vetnek a letünt századok elfogult gondolkozásmódjára, szellemi sötétségére, az igazságot érvényesülni nem engedő babonákra, kegyetlenül végrehajtott itéletekre, melyek nagyon sokszor a magukat csupán a kínpad gyötrelmei között bűnösöknek valló ártatlanok seregét vitték a vérpadra, vagy a még ennél is rettenetesebb máglyákra.

Itt van például egy esküminta a XVI. századból. Hosszú időn keresztül, ezzel az önmagát is agyonátkozó fogadkozással kellett a tanú vallomását megpecsételni s bizony életével lakolt az, kit hamis eskü tevésében találtak bűnösnek. Hogy némi fogalmunk legyen ennek a kornak az igazságszolgáltatásáról, olvassuk el az alábbi eskümintát és egy boszorkányper iratait:

...»Én, esküszöm a telyjes Szent Háromság hatalmas egy bizony Istenre, ki Atya, Fiu, és Szent Lélek, ki teremtette a menynyet, földet és minden benne levő csúszó és mászó állatokat, hogy ezendologban, melyben engemet kérdesz, én semmitsem

Bálinth Benedek

A Székely Slöjd faragás megteremtésén is fáradozott, mert az 1900-as években hazánkban felkapott (svéd) Slöjd faragástnak, szerinte nincs jogosultsága a Székely földön. Tőllehet a székely népies díszítés csak a festetlen vagy festett, mélyített vagy kidomborított ródalást ismeri, mintái egy részénél megkiserelte a székely díszítés elemeit igetéssel vinni a felületre. Lehet, hogy ezzel vétkeztem a székely népi lélek ellen – írja – de csak kiserletként tettem.

Bálinth Benedeknek az Erdély
1909. 11–12. Hanin. hav. megjelent
cikkéből

2:41

Vegyes

1 köt. 8-ad r.

Congresso internazionale di archeologia cristiana

Pontificia Accademia Romana di Archeologia --Omaggio al II-o __ in Roma

Aprile MDCCCC

1.-55.11.

TipogrRoMaticana, 1900.

Bálint Benedek

és neje. mil

Nagy Karolina

~~lárd okó~~

Erdély 1912. XXI.

cof. 4. 7. 51-55. l.

hipérkel.

a cikk

Címet

ide cím!

MOB kat

S. Kováts József: Iparmű-

vészetünk pártolása.

Szent Katolnai alatt is

megnézni

I – XVI + 1. – 456. M.

I – XVIII repès tábla

Paris

1855

< Bálinth Benedek

Szentkatolnai >

cikke

< > A székely népmü-
veszetről. Erdély
(Kolozsvár) 1909. XVIII.
evf. 11–12. sz. 70–76.
l. képekkel és arc-
képpel –

Ezt felolvasta a kiállitásán

Lásd róla

Gulyás Pál

lexikonát

Lásd Malonyay A
magyar nép mivezete
Bp. 1909. II. kötet.

1.– 79 ff., egy répes tábla.

Budapest
Szt.-István-Társulat
1896.

Bálint Benedek

Ø Szentkatolnai

aronos a fametszövel?

l.

A magyarság

neprajza. II.

335. l.

Budapest, 1915. október 1

Vasárnapi mulatság a népligetben.

Om III.

legények húzzák a talp alá valót. Itt azután azt is lehet látni, hogyan tánczolják a csárdást a magyarok: kopogósan, reszketősen, ugratósan, mártogatósan, palotásan és verbunkosan. Ellenben a másik korcsmában veres sipkás szerb guszliczások csiklandozzák újjaikkal az érczhúrokat abban a meggyőződésben, hogy ők most muzsikálnak.

Kimagaslanak mind e mulatság színhelyei közűl az igazi lovagias sportnak az amphitheatrumai: magyarúl „keringék", „ördögmalmok" („Ringelspiel"-ek). Itt látni azután, kinek van igazi bátor szíve! Mert felülni a szilaj paripára, ahhoz minden paraszt tud; de fölkapni arra az ágaskodó festett ménre, s annak a hátán, szivarra gyújtva, vágtatni a választott hölgy után, ki maga részéről kényelmesen hátradűlt helyzetben foglalja el a festett hintó hátúlsó ülését, vagy pedig épenséggel egy szomszéd paripa hölgynyergében ülve, kéz kézben, lovagol hű szeladonja mellett: ehhez a mindennapinál erősebb elhatározás kell. Csupa gyönyörűség elnézni a nyeregbe fölkapott bakát, csipőre tett kézzel, agyarára fogott verginiával, vágtatni a maga szakácsnéja mellett, a ki kifeszített veres parazoljával sorompóba hívja a fél világot.

De a mi mind ezen mulatságoknak a savát-borsát teszi, az a minden látványossági bódé előtt álló impressarióknak a hívogatása. Ezek többnyire olaszok. De annyira akklimatálva vannak már, hogy magyar programmbeszédekkel hódolnak a nemzeti közérzűletnek. Ezektől meghallgatni a magnetismusról és hypnotismusról s a kigyók biografiájáról való szakszerű informatiót, igaz szittya magyar nyelvre leforrázva, a legmagasabbra becsülendő műélvezet. Vasárnapokon és ünnepeken tízezerekre menő néptömeg szállja meg e népies mulatozás helyeit, minden néposztályt együtt lehet találni; ide mindenki gyalog jön, a népliget útczáján csak egy fajta szekérnek van szabad járása, annak, a melyet a százfodros szoknyájú dajka tol, a benne ülő fölcziczomázott babával.

Innen jobbra térve, átkelünk a már említett kis hídon a (Széchenyinek nevezett) kisebb szigetre, a hol elegáns Tivoli fogad, rendes czigányzenével. Gyönyörű hársfák vannak a szigeten. S innen túl, míg a Nádor-szigetet bejárjuk, egyik festői kép a másikat váltja, melyeket csak az oda épített *artézi fürdő* ideiglenes épületének prózai alakja zavar meg. Igaz, hogy prózai, de gyógyító hatásával jóltevő. Az artézi kútat, mely e fürdőt ellátja, a főváros készítteté Zsigmondy Vilmos mérnökkel, s ez a kontinens legmélyebb artézi kútja. A zöld fák alatt ott látjuk üldögélni a sápatag hölgyeket pohárkákkal, kik az ingyen csorgó forrás hő vizét lassanként szürcsölgetik.

Vukovár a rómaiak korában eleinte kis megerősített tábor vala, a mely körül néhány kereskedő telepedett meg. Ezt a telepítvényt Vlca, Volca, Hiulca, majd Valcov néven nevezték; az utóbbiból keletkezett a Valkóvár s végre a Vukovár. Idővel a római táborból vár lett, mely egy halmon feküdt, s erős falak vették körül. 1231-ben IV. Béla öcscse, a hajdani halicsi király Kálmán jogot adott Vukovár polgárainak a Vukában és a Dunában való halászásra. Mikor 1526-ban a török elfoglalta Vukovárt, a lakosság

Vukovár.

szanaszét menekült. Erdőkben és rejtett helyeken tartották az istenitiszteletet. A török elvonúlása után a város romokban hevert, s csak később ébredt új életre. A Ferencz-rendiek kolostora 1730 óta áll; templomuk Szent Fülöpnek és Jakabnak van szentelve; hozzá tartozik a bogdanovići fiókegyház, és Szent Rókus kápolnája Új-Vukovárt. A görög-keletieknek és az izraelitáknak is van itt egyházuk.

Vukovártól Újlak (Ilok) felé a Duna vidéke még érdekesebb, mert ott emelkedik a Fruška gora, a „virágzó Szerémség“ (Kitnjasti Sriem) hegysége.

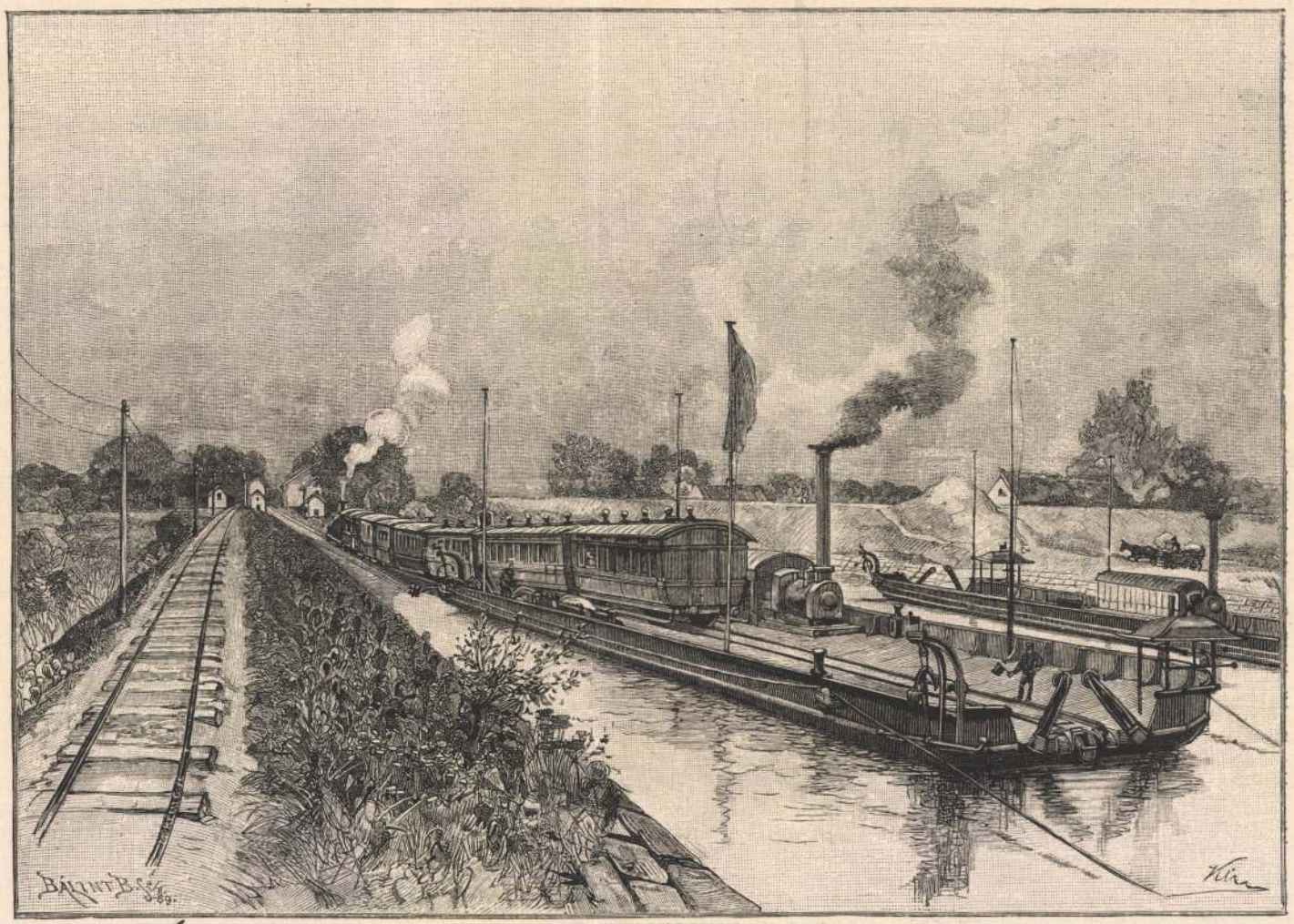

Kimnach László. A gombos-bogojevói gőzkomp.

Om VIII.

Sárközségi leányok a játszón.

Báttáig a Duna jobb és bal oldalán, emitt a szegzárdi hegyek, amott a pestmegyei homokdombok által határoltatva elterül, s a melyet a nép az egykori édes tenger medenczéjének tart. Nevét ez a lapály a föntebb már említett Sárvíztől vette ugyan, de megjegyzésre méltó, hogy e név kiterjed a pestmegyei oldal néhány községére is, a hol pedig semmiféle Sárvíz nincs; így az elnevezés a faji összetartozandóságnál fogva származhatott át rájuk; mely összetartozandóságukat világosan mutatja viseletük, szokásaik, szójárásuk, sőt vallásuk azonossága is.

Mindamellett is az igazi Sárköz és igazi sárközi nép csak a tolnamegyei. Ebből is csak az az öt alsó község Szegzárdtól délkeletre, melynek szép s egészséges népét, férfit és nőt hetenként kétszer feles számmal láthatni a szegzárdi heti vásáron. A férfiak fehér szűre, a nők kurta szoknyás viselete, faji szépsége, mézes beszéde baranyai rokonságra vall egyéb erkölcseikkel együtt. Tanúlt, iskolázott, olvasni szerető, hazai történetben, vallási kérdésekben jártas, énekes, dalos, kényes, tánczos, könnyen élő nép, kinek a munkát és vagyont a hegy és a víz, a rétek és a mezők olcsón és bőven szolgáltatják; a nők kitűnő és fáradhatatlan szövő-fonók; kár, hogy eredetileg gyönyörű népviseletüket ízléstelen szélessé torzították. A fiatalság, ha ki akar öltözködni, egész szekrény patyolatot és selymet szed magára, s fejére a régibb egyszerűen szép díszes párta helyett egész kosár virágot illeszt; így bizony csak távolról nézve szép, mikor százával összefogózva, dalszóra körben lejt a pázsiton, a játszón. A magyar nép a piros orczát tartja szépnek, és nagy messze földön nem találni annyi *szép piros embert* és annyi *szép piros fehércselédet*, mint a Sárközségben. Fajtól van-e, víztől van-e, bortól van-e, fehér kenyértől van-e, ki tudná megmondani? Vagy mind a négy tényezőtől, pótolva még azzal is, a mit a már egy ízben említett Pater Ubaldus észlelt: „Condimentum ciborum est una rubra bestia, quam bobriga vocant, sed mordet, sicut *jabolus*". „Ételeik fűszere valami vörös fenevad, a mit bobrigának (paprika) hívnak, de csíp mint az ördög!" A *rubra bestia* még van bőven, víz, kenyér is akad, de a bort nem ontják már hozzá a hegyek. És a *faj* terméketlen e termékeny földön. Népesebb falvaik *Őcsény*, melyet a diphtongizáló szójárás Eőcsénynek mond, és *Decs*, szép régi román alkatú templomával, mely a homlokán levő felirat szerint a kurucz dúlás (Dózsa-lázadás) után 1517-ben újíttatott meg; határában egy várhely, melynek *Ete-vár* a neve; egyetlen emléke Ete vezérnek, kinek Árpád ezt a földet adományozta. Alább *Pilis* és *Nyék*, végre a megye legalján a már említett *Báta*. A Sárközség szélén,

Halászó fiúk a Kis-Rábán.

Om IV.

A növényvilág tekintetében is különbözik a megye két fele. Nyugaton sok az erdő, gyümölcsös kert és szőlő; míg keleten a gabonaneműek állanak legelül.

Az erdősített terület összesen 116.000 kat. hold. Uralkodó fa a lombos levelű; első helyen állanak a tölgyfélék (kocsányos-, kocsánytalan-, cser- és itt-ott a szőrösödő tölgy), összesen 58.104 holdnyi területen; a bükk, gyertyán, nyír, a fűz- és nyárfa, az éger-, kőris-, juhar-, szil- és ákáczfa összesen 32.000 holdnyi területet foglalnak el. A tűlevelűekre (lúcz-, jegenye-, erdei- és fekete fenyű) összesen 25.800 hold esik. Újabb időben nagyobb gondot fordítanak a tűlevelűek ültetésére, úgy hogy a terület közlött számai nem sokára nagyobb változást fognak mutatni. Az összes fatermés évenként közel 200.000 köbméterre rúg. Ez jobbadán tüzelő fa; gőzfürész van Lakompakon és Sopronban.

Az erdőkben a nemesb vadak közül előfordúl a szarvas meg az őz; a dámvad és vaddisznó csak zárt területen. A madarak közül említendők a süket- és nyirfajd meg a császármadár. A ragadozók közül gyakori a róka és a borz.

A gyümölcsös kertek Sopronmegye területének 1.1 százalékát teszik. Maga a gyümölcs igen jó minőségű és nagy keletnek örvend. Alig van megye, mely e tekintetben Sopronnal vetekedhetnék. Leghíresebb valamennyi kert között a gróf Széchenyi Imre *horpácsi* gyümölcsöse. A dombos vidék lakói jövedelmének egyik fő forrása a gyümölcs, melylyel különösen Ausztriában kereskednek. Alma és körte különösen híres terem Újtelek, Fraknó, Nádasd, Márcz és Rétfalu határában. A cseresznyéből Széleskút, Feketeváros, Fehéregyháza, Sércz, Szent-György, Nádasd, Szikra, Márcz és Rétfalu községek tavaszszal egyenként vagy 20.000 forintot árulnak. Ép olyanok, vagy talán még jövedelmezőbbek a meggyfa-ültetvények, melyek a híres bádeniekkel is sikerrel versenyeznek. Több mint 200 katasztrális hold van ezzel a fával beültetve. Gesztenye sok helyütt terem a Rozália- és Soproni hegységben, leghíresebb a fraknói. Erdei eperrel és kerti szamóczával is kereskednek; így például magából Rétfalu határából 1.100 métermázsát szállítottak a lefolyt esztendőben Bécsbe. Mint gyümölcskereskedők leghíresebbek a rétfalusiak, kik nemcsak Bécset és Budapestet árasztják el gyümölcsükkel, hanem Ausztria és Németország minden nagyobb városába is eljárnak.

A kerteknél valamivel nagyobb területet a szőlők foglalnak el (1.73%). A megyében szűrt bor minősége általán kiváló, különösen a Fertő mellékén

hol a kitűnő ruszti és soproni borok termenek; de a filloxera már itt is nagy pusztításokat okozott.

A megye területének több mint fele (50.56%) szántóföld, a mi 283.443 katasztrális holdnak felel meg, mert az egész megye területe 3.307.19

Hazatérő halászmenyecske.

négyszög kilométer, vagyis 560.608 katasztrális hold. Ennek java része a Rábaközre esik. A gabonaneműek közül a bevetett területet illetőleg az őszi búza válik ki. Mennyiségre nézve második helyen áll az árpa; ez oly jó minőségű, hogy a morva árpával vetélkedik. A gabonaneműek közül harmadik helyen áll a rozs, mely szintén kitűnő minőségű. Nevezetes ter-

ménye Sopronmegyének még a czukorrépa, melylyel közel 20.000 hold van beültetve. Az évi termést 2.5 millió métermázsára becsülik. A burgonyatermés a homokos dombföldeken kitűnő minőségű és a gazdáknak többet jövedelmez magánál a búzánál; főpiacza Alsó-Ausztria.

A rétek az egész terület 8.61%-át, a legelő pedig 7.84%-át teszi. A nádas és terméketlen föld a megye területének jelenleg még 9.47%-a; de a náddal szintén jövedelmező kereskedést űznek és a nádtermés a Fertőmellék meg Hanság melletti lakosoknak munkát és kenyeret ád kivált kemény teleken, a mikor a Hanság befagyott mocsarain százával sürög-forog a nép, hogy a nádast learassa.

Állattenyésztés tekintetében Sopronmegye az ország első megyéi közé tartozik, s ezen gazdasági ág különösen az újabb időkben rohamos fejlődésnek indúlt. A szarvasmarhatenyésztés két irányban fejlődött; az igavonó barom tenyésztésében és a marhahízlalásban. Utóbbi a virágzó czukoriparral áll szoros kapcsolatban. Nagyban elősegítik a szarvasmarha-tenyésztést az újabban felállított bikatenyésztő-telepek. Ilyen telep jelenleg öt van: a Szili pusztán, Pecsenyéden, Kapuvárott, Csernelházán és Sághon. Egy hatodik telep most van alakulóban Győrön. Az utolsó tíz esztendőben nagy lendületnek indúlt a tejgazdaság és vajkészítés is. A marhakereskedés évről-évre nagyobb mérveket ölt.

A lótenyésztés emelésére szolgál egy közös csikó-legelő és a gazdák számára rendezett lóversenyek Nagy-Czenken. Kizárólag a könnyű magyar lovat tenyésztik. Az eddigelé elhanyagolt sertéstenyésztés újabban föllendülőben van. A juhtenyésztés ellenben évről-évre csökken. A baromfitenyésztés jövedelmezőségét nagyban elősegíti Bécs közelsége. Ugyanez áll a tojáskereskedésről is. Több község férfi lakossága csupán ezzel a két czikkel kereskedik egész éven át.

Áttérve a sopronmegyei iparra, első helyen kell a czukorgyártásról megemlékeznünk. Öt nagyszabású répaczukorgyár van a megye területén: Nagy-Czenken, Bükön, Félszerfalván, Czinfalván és Petőházán. A termelt czukor (évenként 250—300 ezer métermázsa) leginkább kivitelre kerül. A soproni czukorárú-, csokoládé- és dragée-gyár czikkei szintén messze földön keresettek. Megemlítendő itt a soproni malátagyár, mely czikkeit leginkább Svájczba szállítja. A gőzmalom-ipar is nagyot fejlődött az utolsó években; 1894 végén már 20 gőzmalom működött. A szövőipar terén megemlítendő a vimpáczi selyemgyár; a lajta-újfalusi jutafonó- és szövőgyár,

Bálint Benedek

Szentkatolnai

fametszo

mint Szentkatolnai (Hárommely vm.) 1860 máj. 20

megh. Békéscsaban 1920.

1876-80. az orsz. mintarajz-

iskolában utóbb Morellinel

tanult 15 éven at elt Pá-

rizsban és Londonban mint

az L'Illustration és a

The Graphic fametszoje.

Egy tüllvarrása ily cipket-i

feltalalt Citke: Erdély 1907

A nákely nejmüvesztrot-

Gulyás Magyarirok I. k. Bp

1939. 1222, 1223. h.

forrás

Toth: ~~Bálint~~ Bálint
Brandt és a székely rép-
művészet Kerdivá-
sárhely 1910

Kollárov M. / István

B. B. művészete
Nemzeti Kultura
1913. 33. l.

Revai LX
XXI Bp 1935
k.

Komárommegyei Könyvtár épith.

V. 224.

Bálint Benedek

Bálint *Benedek*, grafikus, *1860. †1920. Másfél évtizeden át Párizsban és Londonban, utóbb Budapesten fametszettel foglalkozott (Illustration, The Graphic); új. tüllrevarrott csipketechnikát talált ki, szlöjddel is foglalkozott.

Uj Idők Lex.
III. k. 687. l.

F

Bálint B.
festő
Étteremben c. - vízf.
20x28 cm.

Árverési Közlöny
1939. 5. szám
92. aukció

...t törzsszámra

... §. 8. bekezdése
...a értelmében fel-
...jára hajtjuk be.
...leg az 1928:XL.
...ás adható be.

...aadói folyószámla osztály

...

..., hogy a **nyíllal**
...l a korábbi idő-
...i meghagyással
...ási járulék, bal-
...elmi pótlék stb.
...a -- -- -- -- -- 8 P 12 fill.

... pótlék köteles
...ott esedékes ké-
... -- -- -- -- -- 21 P fill.

...fizetési megha-

1 drb. kép vászonra

1 drb. Mária kép vászonra

1 drb. kép vászon és ...

Bálint Benedek

szül. Szentkatolnán 1860 máj. 20. 1875/6. a kérdi-vásárhely. gimn. 2. osztályát végezte.

1876/7 I. a fametszést tanulta a bepesti muntavajztanodában.

1876/7. II. dtto.

74-75-
75-6

Mosóczi ev. templom VI. 13.

Bálint Benedek

1876/77 - 1879/80

Farkaszámfejtések

66. l.

uralkodója (1100—1126, † a Nu-chen tatárok fogságában 1135). Nagy gyüjtő és tehetséges festő, ki tussal és más színekkel is dolgozott. Leginkább tájképeket, sziklákat, virágokat és madarakat festett. A kinai kritika a „Csodálatos", vagyis másodsorba helyezett művészek közt említi. Uralkodása első évében (1100) alapította meg a festés és szépirás művészetének híres akadémiáját, mely fénykorában a kinai festőművészet legerősebb oszlopa volt, az uralkodó halála után azonban hanyatlásnak indult, bizonyára azért, mert tagjainak összeválogatásában nem volt mindig irányadó a tárgyilagosság szempontja. Gyakran rendezett művészi versenyeket, melyekben a kitűzött feladatok erősen költői jellegűek, többnyire illusztrációk voltak. (L. *Kinai művészet.)* H. óriási bronzgyüjteményének katalógusa, a Wang Fu által szerkesztett és fametszetű ábrákkal ellátott Hsüan ho po ku t'u lu (megjelent először a XII. század elején), melyben a kinai ókor és középkor bronzemlékei alakjuk és koruk szerint vannak csoportosítva, elsőrangú forrásmunka. Hasonló fontosságú festményeinek jegyzéke, a Hsüan ho hua pü (szerzője ismeretlen), mely 231 művészről és 6192 festményről emlékszik meg. A festők 10 csoportba vannak osztva, aszerint, hogy milyen tárgyú képeket festenek leginkább. (1. Taoista és buddhista képek, 2. emberi alakok, 3. épületek, 4. barbárok és állataik, 5. sárkányok és halak, 6. tájképek, 7. állatok, 8. virágok és madarak, 9. bambusz, 10. növények és gyümölcsök). *Takács.*

HUKKA, Indiában használatos gömbölyű vagy fordított haranghoz hasonló edények, keskeny, alacsony nyakkal, melyen hengeres perem ül.

Bálint Benedek

fametszetei

az Osztrák Magyar Monarchia irasban és képben magyarországi köteteiben –

Morelli G. intézeteben müködött –

47.280.

16.200.

60.000.

56553640	150000.	142.05640	135.
		150000.	150.

Bálint Benedek

Bálint Benedek és a székely népművészet. Kiadja a Kézdivásárhelyi Székely-Társaság. Kézdivásárhely, 1910. 30 lap, egy képpel.

Művészet 1910. 432. l.

Bálint Benedek

l.

Müvelt Ipar

III. 217. l

1888-ban
mar Pesten
volt.

V

1901
1.6
85

654. *Damjanich Jáno*

Térdig, kissé jobbrafo
Jobb kezével az asztalra
térdére támaszkodik. Elő
barkója fekete, szeme ba
vált. Kettős elejű sötét ka
két szolgálati jelvény övez

Vászon, méretei 25·8 : 21
20 K. — Vétetett a gr. K
A megszerzésére vonatkozó a
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 á
jegyzék 193. — Az átvételt
8-iki 14895 sz. leirat (159–96

Bálint Benedek

1877/8 I. fametsző szak
osztály. 3 ik féleve -
1877/8. II. fametsző.
1878/9. I. fametsző
1878/9. II. fametsző
1879/80. I. "
1879/80. II. "

Máhói lelet VI. 133.

J Bálint Beneder

Jametstő

az alábbi nem disz-
címlapja Cserna Károly
rajza után fentitől

Zichy Szech

Az 1996. május 18-i

szentkatolnai emlékünnepség

PROGRAMJA

10 órakor tudományos emlékülés,
Borcsa János irodalomkritikus, magyartanár megnyitója.

Előadók: **dr. Murádin Jenő** művészettörténész, a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola tanára, **Bakk Pál** helytörténész, szentkatolnai ny. tanító.

Emlékkiállítás a Székely Nemzeti Múzeum által rendelkezésre bocsátott anyagból

Helyszín az Agromixt Rt. (volt Sinkovits-udvarház) székháza.

12 órakor ünnepi Szentmise a római katolikus templomban.

13 órakor emléktábla-avatás.
Beszédet mond **Márton Árpád** színművész, Kovászna megyei képviselő. Közreműködik a kézdivásárhelyi Bod Péter Tanítóképző Cantus kórusa, a szentkatolnai egyház kórusa és a helyi Bálint Gábor Általános Iskola szavalói.

Megjelent a Kovászna Megyei Művelődési Felügyelőség támogatásával.

Összeállította és szerkesztette: Borcsa János

BÁLINT BENEDEK

1860 - 1920

Elfogódás vesz erőt rajtam, mert az elárvult székely nép hanyatló művészetének szentelt ez órán nekem, ki ott kint messze a végeken lakom, távol a nemzeti művészet kincseit őrző múzeumoktól és javarészt elzárva az irodalmi forrásoktól is, ily magas igényű közönség előtt kell népem szellemi kincseit feltárni (. . .).
De erőt ad mai feladatomhoz népem iránt érzett szeretetem, közeli veszedelmünk fájó előérzete és lángoló óhajtásom, hogy népem mentésén munkálkodhassam csekély tehetségemmel, de összes energiáimmal.

Fennhangon hirdetem, hogy a székely ősök szellemi hagyatékának haszna a székelyeket illeti. A székely népművészet kincsei a székelyeké.
Ám itt van csakugyan az utolsó óra, hogy ne engedjük kisiklani kezünkből jogos tulajdonunkat.
(. . .)
Ilyen gondolatok súlya alatt, a fellángolt nemzeties mozgalom hatása alatt is idejénvalónak gondoltam, hogy habár csekély erőmmel, de annál több igyekezetemmel én is tegyek valamit régi népművészetünk alapformáinak megmentésére és azoknak újból való megkedveltetésére.

A művészetért rajongok én is, hiszen ez adott kenyeret nekem hosszú időn keresztül, de testvéreim nyomasztó helyzetének képe minden fenségeset elborít, és letűnt dicsőségük visszaragyogó fényénél már csak szomorúbbá válik e kép.

Részletek Bálint Benedek 1909. november 27-én, kolozsvári kiállítása alkalmából tartott előadásából.

Megjelent a Székely Újság 1910. márc. 27-i számában.

Bálint Benedek (1860. máj. 20. Szentkatolna, 1920. szept. 20. Békéscsaba): grafikus, fametsző. ~ Gábor nyelvész, orientalista öccse. A fametszetes reprodukálás (klisékészítés) technikáját mesterétől, Morelli Gusztávtól sajátította el, akinél azonban nagyobb művészi szabadsággal, kevésbé részletezően dolgozott. Rövid párizsi tartózkodás után 1885-től a magyar fametszőket foglalkoztató bp.-i Morelli-műhelyben dolgozott. Csoportjuk egyik nagy vállalkozása Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben c., 1887-től 21 kötetben megjelenő kiadvány fametszetdúcra áttett illusztrációi voltak. ~ Munkácsy kedvelt fametszője, festményeinek, grafikáinak sokszorosítója is volt. 1896-ban fába metszette Bem tábornok arcképét. 1900 után szülőföldjén, Kézdivásárhelyen lett rajztanár. Ettől fogva a székely népművészet értékeinek védelmét tekintette életcéljának. Művészi ihletésű iparművészeti munkáiból Bp.-en és Kolozsvárott nyílt kiállítás (1909).

Magyar Nagylexikon, III. Bp. 1995.

Bálint Benedek: grafikus. A legjobb technikájú magyar fametszők egyike. Mestere Morelli Gusztáv volt. Rövid párizsi tartózkodás után 1885-től itthon dolgozott, főként illusztrációkat metszett fába. 1900 után Kézdivásárhelyen volt rajztanár, ekkor székely népi stílusban iparművészeti munkákat is készített.

Művészeti Lexikon, I. Bp. 1965.

Petőfi a magyar népköltés hangján, sőt anyagával teremtette meg a magyar költés legértékesebb műveit, a világirodalom remekeit. A magyar népművészet Petőfijét sejtem e székely remekművek megteremtőjében. A magyar házi berendezési művészet új korszakát, reneszánszát érzem az ősi és mégis egészen új, e hagyományos és mégis teljesen eredeti alakú műalkotásokban, melyek itt a maguk sokoldalúságában és gazdagságában egész képzőművészeti rendszert, népművészeti programot képviselnek. (. . .)
A modern világművészet teljes ismeretével és tökéletes eszközeivel hazatért szülőföldjére. Félreeső helyen, távol a kultúra és művészet eszközeitől és hatásaitól, remeteként él.
Egy nagy műterme van: a természet, egy nagy modellje: a nép. És merész lélekkel, székely konok fanatizmusssal hozzáfog a magyar népipar megmentéséhez, kultúrához, nemzeti művészetté való nemesítéséhez.
De még sincs elhagyatva, még sincs egyedül. Családi tűzhelyét melengeti felesége. Igazi székely feleség: alkotó művészi lelkének a fele. Amit a férj alkotó lelke koncipiál, kombinál és komponál, azt a hitves a tű ecsetével rálehelli a lenge anyagra mint a magyar hangulatok látható szimfóniáját.

Bálint Benedeknek, a magyar népies iparművészeti stílus lánglelkű művészének is megjön a százada. Mert annak a műiránynak, melyet ő képvisel s amely diadalmasan hódít nyugaton, nálunk is elkövetkezik a nemzetmentő érvényesülése.

Részletek dr. Hermann Antal tárlatnyitó beszédéből, Kolozsvár, 1909. nov. 27.

Megjelent a Székely Újság 1909. dec. 25-i számában.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest,1891 körül.

A Szent László tér Nagyváradon. Kezdőkép Bunyitay Vince: Nagyvárad c. cikkéhez.id.mü 379-396.p.

Szign. Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.396.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest,1891 körül.

Csikászó kasok.Zárókép Géresi Kálmán: Az Ecsedi láp c. cikkéhez. id.mü 373-378.p.

Szign. Dörre T. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.378.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Gyékénysodró lányok. Szövegközti illusztráció Géresi Kálmán: Nagykároly és Szatmár vidéke c. cikkéhez. id.mü 353-373.p.

Szign. Pataky L. - B.B.sc. - Morelli F.i.

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.365.p.

B/álint/ B/enedek/ M.D.K.

Budapest,1891 körül.

A vajai kastély. Szövegközti illusztráció Szivós Géza: A Nyirvidék c. cikkéhez. id.mü 335-352.p.

Szign. Roskovics - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.347.p.

Bálint Bendek

A hadak utja, fametszet

Meseillusztráció, Zichy Mihály után
fametszet

A XIX.-XX. század magyar grafikája. Orsz. M. Szépmüvészeti Muzeum kiállitása 1924. junius katalogusa 1 lap

MDK

Bálint Benedek festő

„Az elő novetégeuk fogadtatása Merseburgban 1813." (hagyatalajdon)

„Fajdvadán" c képei pécsi tárlaton 1888.

MDK-A-I-1/2270.

Bálint Benedek M.D.K

Budapest, 1888 körül.

II.Ulászló. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkéhez. id.mü 91-138.p.

Szign. Bálint sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.135.p.

A portré előképe a gráci Johanneumban őrzött "Dietrichsteini eljegyzés" c. festmény.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Az eszéki ütközet 1687-ben. Szövegközti illusztráció Pauler Gyula: A Habsburg-házbeli királyok kora c. cikkéhez.id.mü 145-262.p.

Szign. Bálint B.sc.

La Malgrange szönyegképéről - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 203.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Anna hercegnő, II.Ulászló leánya. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkéhez. id. mü 91-138.p.

Szign. Bálint B.sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 137.p.

A portré előképe a gráci Johanneumban őrzött "Dietrichsteini eljegyzés" c. festmény.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

II.András arany bullája. Szövegközti illusztráció Szabó Károly:Az Árpád-királyok kora c. cikkhez. id. mü 55-90.p.

Szign. Tdörre - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyország.I.köt.81.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Falfestmények a vajda-hunyadi vár loggiájában. 21X13 cm.illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkhez. id.mü 91-138.p.

Szign. Bálint B.sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 109.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

IV. Béla arany bullája. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: Az Árpád-királyok kora c. cikkéhez.id.mü 55-90.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli F.i.

- - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.83.p.

Bálint Benedek M.D.K .

Budapest, 1888 körül.

Mátyás király pecsétje. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora c. cikkéhez. id.mü 91-138.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Bálint Benedek egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.113.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888 körül.

II.Gejza pecsétje.Szövegközti illusztráció Szabó Károly: Az Árpád-királyok kora c. cikkéhez. id.mü 55-90.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Bálint Benedek egyszinü fametszete. M.Kir.Áll.ny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 69.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888 körül.

Kálmán király pecsétje. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: Az Árpád-királyok kora c. cikkéhez.id. mü 55-90.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

- - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.68.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Pannoniai nőalak. Dombormü a Magyar Nemzeti Muzeumban. Szövegközti illusztráció Pulszky Ferenc: A népvándorlás kora c. cikkéhez. id. mü 33-42.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után Bálint Benedek egyszinü fametszete. M.Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 39.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

III.István pecsétje. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: Az Árpád-királyok kora c. cikkéhez. id.mü 55-90.p.

Szign. Morelli G.F.i.

- - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 71p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Harcdöntő párbaj. 19X13 cm. illusztráció Jókai Mór: A magyar nép eredete... c. tanulmányhoz. id.mü 288-295.p.

Szign. Zichy - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Zichy Mihály rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 295.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

A Duna Dévénynél. Iniciale-kép. Hunfalvy János: A magyar szent korona birodalmának földrajzi alakulata c. cikkhez. id. mü 9-18.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Ligeti Antal rajza után - - és Morelli Gusztáv egyszinü fametszete. M.Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 9.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Csaba utja. 19X13 cm. illusztráció Jókai Mór: Az Attila-Csaba mondakör.c. tanulmányához. id.mü 316-324.p.

Szign. Zichy- Bálint B.sc. - Morelli G.F.i,

Zichy Mihály rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 321.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Magyar insurgensek a francia háboruban. 20X14 cm. illusztráció Pauler Gyula: A Habsburg-házbeli királyok kora c.tanulmányához. id.mü 145-262.p.

Szign. Kimnach 887 - BB sc.

Bikkessy egykoru rajzai után rajzolta Kimnach László. - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 259.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

II.Lajos. Szövegközti illusztráció Szabó Károly: A vegyes házakbeli királyok kora. id.mü 91-139.

Szign. Bálint B.sc.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 139.p.

A potré előképe a gráci Johanneumban őrzött "Dietrichsteini eljegyzés" c. festmény.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Legénykoltögetés ősrégi halotti toron. 19X13 cm. illusztráció Jókai Mór: Vallás, őshit, babonák c. tanulmányához. id.mü 306-315.p.

Szign. Zichy - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Zichy Mihály rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 315.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

"Add föl, add föl Molnár Anna..." 19X13 cm. illusztráció a Molnár Anna c. népballadához. id.mü 347-362.p. Jókai Mór-tanulmányában.

Szign. Lieczenmayer Sándor - Bálint Benedek sc. - Morelli G.F.i.

Lieczenmayer Sándor rajza után - - egyszinü fmetszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt.357.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

A holt vitéz és menyasszonya. 19X13 cm. illusztráció Jókai Mór: Vallás, őshit, babonák c. tanulmányához. id. mü306-315.p.

Szign. Zichy - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Zichy Mihály rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 313.p.

MDK

Bálint Benedek futó

„Cartonok Zichy Mihály után" c hégyi

KT-tárlaton. 1887.

MDK-A-I-1/1977.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

Budavár a Városmajorból nézve. Szövegkközti illusztráció Rákosi Jenő: Budapest városrészei c. cikkéhez. id.mü 169-192.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1890.

A Szent György-tér. - Szövegközti illusztráció Rákosi Jenő: Budapest városrészei c. cikkéhez.id mü 169-192.p.

Szign. Dörre T.90 - BB sc.90 - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.181.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Vigadó. 19X13 cm. illusztráció Rákosi Jenő: Budapest városrészei c. cikkéhez. id.mü 169-192.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.183.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Ludovika. Szövegközti illusztráció Rákosi Jenő: Budapest városrészei c. cikkéhez. id.mü 169-192.p.

Szign. H. - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.191.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Az Eszterházy-kastély kapuja Eszterházán. Illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign.Cserna - Bálint B.sc. 94 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.165.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Pápa az Eszterházy-kastéllyal és a nagy templommal. Illusztráció Eötövös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez. id.mü 169-204.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. 91 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

A pápai református főiskola. Illusztráció Eötvös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez.id.mü 169-204.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.91 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

A Tapolca partja Pápánál. Illusztráció Eötvös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez.id.mü 169-204.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.91 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

A pápai nagy templom. Illusztráció Eötvös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez.id.mü 169-204.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.91 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

A pápai szinház. Illusztráció Eötvös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez.id.mü 169-204.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.91 -Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.179.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 kröül.

Ókeresztény sirkamra Pécsett. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Őskori, római és népvándorláskori emlékek a Dunántul.c. cikkéhez. id.mü 85-106.p.

Szign. Dörre - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.103.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A pécsi altemplom lépcsőfalának dombormüvéből. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében;M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.113.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

A bencések temploma Sopronban.Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitlszeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. RL - Bálint sc - Morelli G.F.i.

Rauscher Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.135.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Az esztergomi Bakócz-kápolna belseje. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. Dörre T. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.139.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Az Eszterházy-kastély nyugati homlokzata. 13X19 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez.id.mü 107-168.p.

Szign. Cserna - Bálint B.sc.94 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.165.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Np.1891.

Simontornya. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a Dunántul c. cikkéhez. id.mü 107-168.p.

Szign. Bálint sc.91 - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.153.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1892.

A Kemenesalja és a Sághegy. 13X19 cm. Illusztráció Eötvös Károly: A Dunántul c. cikkéhez.id.mü 3-16.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.92 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Áll. ny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.9.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Drenkova. Szövegközti illusztráció Gonda Béla: A magyar Duna c. cikkéhez.id.mü 17-84.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.57.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.

A Kazán-szoros kezdete. 13X19 cm. illusztráció
Gonda Béla: A magyar Duna c. cikkéhez.id.mü 17-84.p.

Szign. H. - Bálint B.6 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.63.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Bato sirköve. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Őskori, római és népvándorláskori emlékek a Dunántul. id.mü 85-106.p.

Szign. DT. 893. - Bálint - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.91.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Régiségek: Bacchus-és Hercules-szobrocskák, bronzedények a Nemzeti Muzeumban. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Őskori,római és névándorláskori emlékek a Dunántul.id.mü 85-106.p.

Szign. Dörre T.893 - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.k.Magyarország.IV.1896.99.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.

A nagyszombati városháztorony és a főtér. Szövegközti illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. Bálint.sc.96. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 223.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1897.

A nyitrai püspöki székesegyház felső hajója.
19 x 13 cm. illusztráció Lovcsányi Gyula: Nyitramegye c.cikkéhez. id.mü 253-293.p.

Szign. Dörre T.1897. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 287.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1897.

A nyitrai püspöki vár belső kapuja. Illusztráció Lovcsányi Gyula: Nyitramegye c.cikkéhez. id.mü 253-293.p.

Szign. Dörre T.1897. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 287.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Podhrágy. 13 x 19 cm. illusztráció Lovcsányi Gyula: Trencsénmegye c.cikkéhez. id.mü 294-331.p.

Szign. Mednyánszky - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Mednyánszky László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M. Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 313.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1897.

A kisselmeci kastély. Szövegközti illusztráció Lovcsányi Gyula: Turócmegye c.cikkéhez. id.mü 332-35o.p

Szign. Dörre T.897. - Bálint.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 341.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1897.

Szklabina vára. Szövegközti illusztráció Lovcsányi Gyula: Turócmegye c.cikkéhez. id.mü 332-35o.p.

Szign. Dörre T.897. - Bálint.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 341.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Turócszentmárton. Szövegközti illusztráció Lovcsányi Gyula: Turócmegye c.cikkéhez. id.mü 332-35o.p.

Szign. H. - Bálint.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 343.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp. 1897.

A Vág és Árva folyók találkozása Kralovánnál. 13 x 19 cm. illusztráció Kubinyi Miklós: Árvamegye c.cikkéhez. id.mü 350-372.p.

Szign. Mednyánszky - Bálint B.sc.97. - Morelli G.F.

Mednyánszky László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 357.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.19oo.

Kapnikbánya. Szövegközti illusztráció Schönherr Gyula: Nagybánya és vidéke c.cikkéhez. id.mü 47o-48o.p.

Szign. Cserna - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 18.köt. Magyarország VI. 477.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Felsőkubini tót ház. Zárókép Pechány Adolf: A felsőmagyarországi tótok c.cikkéhez. id.mü 397-444.p.

Szign. DT. - B. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 444.p.

Bálint Benedek M.D. K.

Bp.19oo.

A kapnikbányai tatár-emlék. Szövegközti illusztráció Schönherr Gyula: Nagybánya és vidéke c.cikkéhez. id.mü 47o-48o.p.

Szign. Cserna - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 18.köt. Magyarország VI. 477.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1901.

A harinai templom. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a magyar királyság megalakulása óta c.cikkéhez. id.mü 37-98.p.

Szign. Cs. - Bálint.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 47.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.19o1.

A homoród-almási barlang. Szövegközti illusztráció Benedek Elek: Udvarhelymegye c.cikkéhez. id.mü 329-345.p.

Szign. Háry. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 341.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1898.

A zsibói kastély. 13 x 19 cm. illusztráció Kincs Gyula: Szilágymegye c.cikkéhez. id.mü 115-136.p.

Szign. Cserna 97 - Bálint B.sc.98 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 133.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1898.

A Sebes-Kőrös völgye. Szövegközti illusztráció György Aladár: A Bihar-hegység c.cikkéhez. id.mü 137-146.p.

Szign. Cserna - Bálint B.98 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 139.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A boncidai kastély. Szövegközti illusztráció a Kolozsmegye c.cikkhez. id.mü 172-187.p.

Szign. Cserna 99 - BB sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 185.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.19ol.

A tordai hid. Szövegközti illusztráció Téglás István: Torda-Aranyosmegye c.cikkéhez. id.mü 193-218.p.

Szign. H. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 2ol.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1898.

A marosvásárhelyi vár és ref.templom. Szövegközti illusztráció Bedőházi János: Maros-Tordamegye c. cikkéhez. id.mü 285-3o7.p.

Szign. Bálint B.sc 98. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 291.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1898.

A hollókői völgy és a Csalhó hegy. 13 x 19 cm.
illusztráció Hankó Vilmos: Csikmegye c.cikkéhez.
id.mü 3o7-328.p.

Szign. Bálint B.sc 98 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 325.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.19o1.

A homoródi fürdő. Szövegközti illusztráció Benedek Elek: Udvarhelymegye c.cikkéhez. id.mü 329-345.p.

Szign. Háry. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 341.p.

MDK

Bálint Benedek

Ujvári Ignác rajzát metszette

Vasárnapi ujság 1893. 34. l. kép

Bálint Benedek MDK

Illusztrációk "Pour le tour du Monde" munkához
Ill. "Le Transevales illustré par M. Riou" munkához, fametszetek

Mücsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Bálint Benédek MDK

Fametszetek

Műcsarnok 1889/90. téli kiáll.

Bálint Benedek

MDK

Vadász, Kazanovszky után, fametszetek

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Bálint Benedek MDK

Fametszetek,

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Bálint Benedek MDK

Gróf Tisza Lajos arcképe, Stetka Gyula festménye után, ~~xxxxxx~~ fametszet

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Bálint Benedek fametsző M.D.K.

Az Osztrák-Magyar Monarchia Irásban és Képben c. topografikus munka fametszeteinél Morelli munkatársa

Batskyné Molnár Zsuzsa: Morelli Gusztáv 149.l.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. p.
1963

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888 körül.

Zárókép Baksay Sándor: A magyar népviselet c. cikkéhez, id.mü 387-408.p.

Szign. Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv münyomó intézetében. M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.I.köt. 1888.408.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

Szántó. Szövegközti illusztráció Tormay Béla: Mezőgazdaság és állattenyésztés. c. cikkéhez. id.mü 411-448.p.

Szign. GJ - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Greguss János rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv münyomó intézetében. M.Kir. Állny.

O.m.IIX.Magyarország.I.köt.1888.437.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A pesti belvárosi plébániatemplom belülről.19X13 cm illusztráció Pasteiner Gyula: Az épitès Budapesten c. cikkéhez. id.mü 73-118.p.

Szign. Benczur Béla - Bálint B.sc.

Benczur Béla rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.86.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Német Házaspár a pitvarban. Szövegközti kép.. Szentkláray Jenő: A délmagyarországi németek c. cikkéhez. id. mü 543-572.p.

Szign. Mannheimer G. - Bálint B.sc. - Morelli G. F.i.

Mannheimer Géza rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891.559.p.

M.D.K.

Bálint Benedek.

Budapest,1891 körül.

Publikáció a karcagi városház erkélyéről. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez.id.mü 73-148.p.

Szign. Pataky L. - Bálint B.sc.

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.135.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest,1891 körül.

Hirdetés dobszóval. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez.id.mü 73-148.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.M.Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891.137.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest,1891 körül.

Ötösfogat a Jászságban. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez. id.mü 73-148.p.

Szign. Vágó - Bálint Benedek sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.139.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest,1891 körül.

Acsai kastély. Illusztráció Hoitsy Pál: A pesti sikság c. cikkéhez.id.mü 169-192.p.

Szign. DTörre - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.M.Kir.Állny.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888.

Bivaly-fogat a Sárközön. Illusztráció Hoitsy Pál: A pesti sikság c. cikkéhez.id.mü 169-192.p.

Szign. Kimn. - Bálint B.sc.88 - Morelli F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.183.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapestm 1891 körül.

A nagykőrösi ref.templom belseje. Szövegközti illusztráció Váczy János: A három város c. cikkéhez. id.mü 192-207.p.

Szign. DTörre - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.199.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Részlet a nagykőrösi temetőből. Szövegközti illusztráció Hoitsy Pál: Jellemvonások a népről c. cikkéhez.Id.mü 220-230.p.

Szign. Dörre T - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir. Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.229.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Jászberény vidékéről. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: A Jászkunság c. cikkéhez. id. mü 231-256.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.M.Kir. Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.233.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Dinnyeföldön. 13X19 cm. illusztráció Kandra Kabos: A mátraalji síkság c. cikkéhez. id.mü 257-270.p.

Szign. Roskovics - Bálint Benedek sc. - Morelli G. F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.269.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A szerencsi vár. Szövegközti illusztráció Király Pál: A Harangod és a Taktaköz c. cikkéhez.id.mü 270-280.p.

Szign. Roskovics. Szerencs 89. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.273.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest,1891 körül.

A szerencsi ref.templom. Szövegközti illusztráció Király Pál: A Harangod és a Taktaköz c. cikkéhez. id.mü 270-280.p.

Szign. Roskovics - Bálintsc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.277.p.

Bálint Benedek . M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Régi hajdusági ház. Szövegközti illusztráció Szivos Béla: A Hajduság c. cikkéhez. id.mü 315-334.p.

Szign. Roskovics - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.319.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1891 körül.

Urnapi körmenet. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: magyar nészokások c. cikkéhez.id.mü 73-148.p.

Szign. Ebner L. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Ébner Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.127.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Budapest, 1888.

Kukoricafosztás.13X19 cm.illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez.id.mü 73-148.p.

Szign. Ebner - met: Bálint B.88. - Morelli G.F.i.

Ébner Lajos rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.121.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Fiatal leány temetése a Jászságban. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez. id. mü 73-148.p.

Szign. Vágó - met Benedek sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891. 103.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Református temetés. 13x19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások c. cikkéhez. id.mü 73-148.p.

Szign. Pataky L. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.105.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888.

Kukoricafosztás.13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor:Magyar népszokások c. cikkéhez. id.mü 73-148.p.

Szign. Ebner - met:Bálint B.88 - Morelli G.F.i.

Ébner Lajos rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.121.p.

M.D.K.

Bálint Bendek

Budapest, 1888.

Nászmenet. 13X19 cm.illusztráció Baksay Sándor: Magyar népszokások. c. cikkéhez.id.mü 73-148.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.88 - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.85.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Tutajoskikötő a Zagyván. Szövegközti illusztráció Jókai Mór: Tiszamenti élet c. cikkéhez. id.mü 40-62.p.

Szign. Ebner L. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Ébner Lajos rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.51.p.

M.D.K.

Bálint Benedek.

Budapest, 1891 körül.

Szolnoki vizhordó asszonyok. Szövegközti illusztráció Jókai Mór: Tiszamenti élet c. cikkéhez. id.mü 40-62.p.

Szign. Ébner L. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Ébner Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében, M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.II.köt.1891.43.p.

M.D.K.

Bálint Benedek

Budapest, 1888 körül.

Tiszamenti tölgyerdő. 13X18 cm. illusztráció Bedő Albert: Az erdők és az erdészet c. cikkéhez. id. mü 471-491.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Mednyánszky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M. Kir. Állny.

O.m.III.Magyarország.I.köt. 1888.481.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1888 körül.

A bruszturai surrantó Máramarosban. 13X19 cm. illusztráció Bedő Albert: Az erdők és az erdészet.c. cikkéhez. id.mü 471-491.p.

Szign. Benedek sc. - Morelli G.F.i.

Mednyánszky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.IIX.Magyarország.I.köt.1888.472.p.

M.D.K.

Bálint Benedek.

Budapest, 1888 körül.

Kondor sertések. Szövegközti illusztráció Tormay Béla: Mezőgazdaság és állattenyésztés c. cikkéhez. id.mü 411-448.p.

Szign. Bálint sc. - Morelli G.F.I.

Greguss János rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv münyomó intézetében. M.Kir. Állny.

O.m.IIX.Magyarország.I.köt.447.p. 1888.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Német udvar Zsombolyán. 13X19 cm. illusztráció Szentkláray Jenő: A délmagyarországi svábok c. cikkéhez. id. mü 543-572.p.

Szign. Mannheimer Gusztáv - Bálint Benedek sc.

Mannheimer Gusztáv rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891. 563.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Ferenc-csatorna Uj-Verbász mellett. Szövegközti illusztráció Badics Ferenc: A Bácska c. cikkéhez. id.mü 573-618.p.

Szign. Cserna - BB sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891. 579.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Bunyevác kolo. 13X19 cm. illusztráció Badics Ferenc: A Bácska c. cikkéhez.id.mü 573-618.p.

Szign. Greguss Imre - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Greguss Imre rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891.599.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Szerb szövőnő munkában. Szövegközti illusztráció Hadzsics Antal: A délmagyarországi szerbek c. cikkéhez. id.mü 619-656.p.

Szign. Cserna K. 90 - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i,

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891.627.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Szerb guszlár.13X19 cm. illusztráció Hadzsics Antal: A délmagyarországi szerbek c. cikkéhez.id. mü 619-656.p.

Szign. Szirmai A. - Bálint B.sc.

Szirmai Antal rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.II.köt.1891.641.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A "kralyice" szerb népszokás: királynők járása. 13X19 cm. illusztráció Hadzsics Antal: A délmagyarországi szerbek c. cikkéhez.id.mü 619-656.p.

Szign. Szirmai - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Szirmai Antal rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.IIköt.1891.653.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

"Szlava": a házi védszent ünnepe a szerbeknél. 13X19 cm. illusztráció Hadzsics Antal: A délmagyarországi szerbek c. cikkéhez id.mü 619-656.p.

Szign. Cserna K. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.III.Magyarország.IIköt.1891.655.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A margitszigeti kolostor romjai. /1./ illusztráció Salamon Ferenc: Budapest története c. cikkéhez.id.mü 7-72.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Klotild főhercegnő rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.23.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Az aquincumi amphiteátrum. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Az épités Budapesten c. cikkéhez. id.mü 73-118.p.

Szign. Dörre T.1890. - Bálint B.91. sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után Bálint Benedek egyszinü famet szete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir. Állny.

O.m.9.k. Magyarország.III.1893.75.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Az egyik aquincumi közfürdő romjai. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Az épitès Budapesten. id.mü 73-118.p.

Szign. Bálint B.91. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k. Magyarország.III.1893.79.p.

M.D.K.

Bálint Benedek.

Budapest, 1891 körül.

Az erdődi vár romjai. Szövegközti illusztráció Géresi Kálmán: Nagykároly és Szatmár vidéke c. cikkéhez, id.mü 353-373.p.

Szign.Pataky L. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i,

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.361.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A nagykárolyi kastély. Szövegközti illusztráció Géresi Kálmán: Nagykároly és Szatmár vidéke c. cikkéhez. id.mü 353-373.p.

Szign. Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt. 1891.359.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1885.

Az Alibunári mocsár. 13X19 cm. illusztráció Hermann Antal: Pancsova és vidéke c. cikkéhez. id.mü 532-542.p.

Szign. Spányi 885. - Bálint Benedek sc.

Spányi Béla rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.541.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A charlevillei templomtér. Szövegközti illusztráció Szentkláray Jenő: Délmagyarországi németek c. cikkéhez. id.mü 543-572.p.

Szign. Mannheimer G. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Mannheimer Géza rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.547.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A vojlovici klastrom. Szövegközti illusztráció Hermann Antal: Pancsova és vidéke c. cikkéhez. id.mü 532-542.p.

Szign. H. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.535.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Pancsova. Szövegközti illusztráció Hermann Antal: Pancsova és vidéke c. cikkéhez.id.mü 532-542.p.

Szign.H. - BscB - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.533.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1890.

Nagy-Kikinda főtere. Szövegközti illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c. cikkéhez. id.mü 505-531.p.

Szign. H.890. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.523.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Nagy-Becskerek. Szövegközti illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c. cikkéhez.id. mü 505-531.p.

Szign. H. - BscB - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.521.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1886.

A temesvári városliget a Béga-csatorna mellett. 13X19 cm. illusztráció Szentkláray Jenő: Temesvár és vidéke c. cikkéhez.id.mü 505-531.p.

Szign. Spányi B.886 - Bálint Benedek sc. - Morelli G.F.i.

Spányi Béla rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.509.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Szeged és Uj Szeged közti Tisza-hid. Szövegközti illusztráció Mikszáth Kálmán: Szeged c. cikkéhez. id.mü 481-504.p.

Szign.H. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.501.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Tisza Lajos-körüti artézi kut Szegeden. 19X13 illusztráció Mikszáth Kálmán: Szeged c. cikkéhez. id.mü 481-504.p.

Szign. Pataky L. - Bálint B.sc.

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.497.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1889.

Gulyás temetése a pusztán. 13X19 cm. illusztráció Szivós Béla: Csanád és Csongrád c. cikkéhez.id.mü 461-480.p.

Szign.Pataky L. - Bálint B.sc.89. - Morelli G.F.i.

Pataky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.463.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Árvizi menekülők a békési erdőben. Szövegközti illusztráció Zsilinszky Mihály: Békés c. cikkéhez. id.mü 429-444.p.

Szign. A Goró L. - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Goró Lajos rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.Köt.1891.439.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

Bakonszegi usztató. 13X19 cm. illusztráció Ballagi Aladár: A Bihari sikság c. cikkéhez. id.mü 397-428.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.413.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest,1891 körül.

A herpályi csonkatorony. Kezdőkép Ballagi Aladár: A Bihari síkság c. cikkéhez. id. mü 397-428.p.

Szign. Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.397.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A Püspök-fürdő kelet felől. 13X19 cm. illusztráció Bunyitay Vince: Nagyvárad c. cikkéhez.id.mü 379-396.p.

Szign. Feszty Árpád - Bálint B.sc.

Feszty Árpád rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.393.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Budapest, 1891 körül.

A nagyváradi székesegyház és püspöki palota.
Szövegközti illusztráció Bunyitay Vince: Nagyvárad c.cikkéhez.id.mü 379-396.p.

Szign. Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.II.Magyarország.II.köt.1891.389.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1896.

Sáros vára a Rákóczi kastéllyal. 13 x 19 cm. illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c. cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. H. - Bálint sc.96. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 331.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

Az eperjesi régi kaszárnya. Szövegközti illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 341.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1897.

Ó-Tátrafüred. 13 x 19 cm. illusztráció Horvay Ede: A Szepesség és a Magas-Tátra c.cikkéhez. id.mü 275-324.p.

Szign. Mednyánszky - Bálint B.sc.97. - Morelli G.F.i.

Mednyánszky László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 293.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Regéc vára. Szövegközti illusztráció Király Pál: Abauj-Tornamegye c.cikkéhez. id.mü 239-274.p.

Szign. Cserna - Bálint sc.94. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 253.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

Vászonfehérités. Szövegközti illusztráció Wekerle Sándor: Zemplénmegye c.cikkéhez. id.mü 363-386.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 367.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

Bártfa. Szövegközti illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 347.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp. 1893.

A vereckei szoros. 19 x 13 cm. illusztráció Lehoczky Tivadar: Beregmegye c.cikkéhez. id.mü 417-437.p.

Szign. Spányi - Bálint B.sc.93. - Morelli G.F.i.

Spányi Béla rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 427.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

Az eperjesi megyeház. Szövegközti illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign. H. - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 343.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A rovini alagutas hid. 13 x 19 cm. illusztráció Lehoczky Tivadar: Beregmegye c.cikkéhez. id.mü 417-437.p.

Szign. Roskovics - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 423.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Földbirtokos tanyáját látogatja. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor:Somogymegye c. cikkéhez. id.mü 291-322.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.313.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Csurgó táji erdő. 19X13 cm. illusztráció Baksay Sándor: Somogymegye c. cikkéhez.id.mü 291-322.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Feszty Árpád rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.209.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Szénahordás. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Somogymegye c. cikkéhez.id.mü 291-322.p.

Szign. Vágó - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.305.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

Tölgyerdő télen. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Somogymegye c. cikkéhez.id.mü 291-322.p.

Szign. Ujváry I.93. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Ujváry Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.301.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1892.

Juhászok. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Somogymegye c. cikkéhez.id.mü 291-322.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.92 - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.297.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1892.

Sárközségi lányok a játszón.13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Tolnamegye c. cikkéhez.id.mü 267-291.p.

Szign. Bálint B.met.92.XII. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült.Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.277.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A szegszárdi megyeháza. Illusztráció Baksay Sándor: Tolnamegye c. cikkéhez.id.mü 267-291.p.

Szign. Bálint B.sc.94 - Morelli G.F.i.

Kimmach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.13.köt. Bp.1896.Magyarország.IV. 275.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Az egykori dunaföldvári apátság tornya. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Tolnamegye c. cikkéhez. id.mü 267-291.p.

Szign. Bálint sc.94 - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.271.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Selyemhernyótenyésztők. Illusztráció Baksay Sándor: Tolnamegye c. cikkéhez. id.mü 267-291.p.

Szign. Bálint sc. 94 - Morelli G.F.i.

Kinmach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt. Bp.1896.Magyarország.IV.275.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Dunaföldvár. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Tolnamegye c. cikkéhez.id.mü 267-291.p.

Szign. Bálint sc.94 - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.13.köt. Bp.1896.Magyarország.IV.271.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896. körül.

A zalaegerszegi Deák Ferenc-szobor.Szövegközti illusztráció Eötvös Károly: Zalamegye c. cikkéhez. id.mü 205-250.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.237.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

Buzaszentelés Göcsejben. 13X19 cm.illusztráció Eötvös Károly: Zalamegye c. cikkéhez.id.mü 205-250.p.

Szign. Jantyik Mátyás - Bálint B.sc.93 - Morelli G.F.i.

Jantyik Mátyás rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.215.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Bp.1892.

Zalaegerszeg. Kezdőkép Eötvös Károly: Zalamegye c. cikkéhez.id.mü 204-250.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. 92 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü f ametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.205.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1892.

Bakonyi fafaragó munaközben. 13X19 cm. illusztráció Eötvös Károly: Veszprémmegye c. cikkéhez.id.mü 169-204.p.

Szign. Vágó - Bálint sc.92 - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.201.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Kikeri-tói római ut. Szövegközti illusztráció Eötvös Károly : Veszrpémmegye c. cikkéhez.id. mü 169-204.p.

Szign. Cserna - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.195.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

A pécsi székesegyház. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez.id.mü 322-360.p.

Szign.H. - B.B.sc.93 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.335.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Pécs. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez.id.mü 322-360.p.

Szign. Cserna - Bálint B.sc.94 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.325.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Komlószüret Főherceglakon. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez.id.mü 322-360.p.

Szign. Cserna - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896. Magyarország.IV.353.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp. 1896 körül.

A pécsi székesegyház altemplom-lejárata a szegények bibliájával. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Baranya-megye c. cikkéhez.id.mü 322-360.p.

Szign. Dörre T. - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.337.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A főherceglaki kastély. Szövegközti illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez.id.mü 322-360.p.

Szign. Cserna - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.353.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

A blázsovicai erdő a béllyei uradalomban. 13X19 cm. illusztráció Baksay Sándor: Baranyamegye c. cikkéhez. id.mü 322-360.p.

Szign. Cserna K.93. - Bálint Benedek 93. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.mól3.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.355.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Szombathely. Kezdőkép Balogh Gyula: Vasmegye c. cikkéhez. id.mü 361-394.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.361.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A sárváir kastély: diszterme. Szövegközti illusztráció Balogh Gyula: Vasmegye c. cikkéhez.id.mü 361-394.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.375.p.

Bálint Benedek. M.D.K.

Bp.1892.

Az ikervári kastély. Szövegközti illusztráció Balogh Gyula: Vasmegye c. cikkéhez.id.mü 361-394.p.

Szign. Háry Gy. met.Bálint B.92 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.377.p.

Bálint Benddek M.D.K.

Bp.1892.

A körmendi kastély és parkja. 19X13. cm. illusztráció Balogh Gyula: Vasmegye c. cikkéhez.id.mü 361-394.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.92 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.381.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1892.

Borostyánkő. 13X19 cm. illusztráció Balogh Gyula: Vasmegye c. cikkéhez. id.mü 361-394.p.

Szign. Háry Gy. - Sztk.Bálint Benedek sc.92 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.393.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1895.

Fraknó vára. Kezdőkép Bella Lajos: Sopronmegye c. cikkéhez.id.mü 403-438.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.95 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.403.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Halászó fiuk a Kis-Rábán. 19X13 cm.illusztráció
Bella Lajos:Sopronmegye c. cikkéhez.id.mü 403-438.p.

Szign. Baditz - Bálint B.sc. - Morelli G.

Baditz Ottó rajza után - - egyszinü fametszete.
Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.413.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Sopron. Illusztráció Bella Lajos: Sopronmegye c. cikkéhez.id.mü 403-438.p.

Szign.Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.423.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A soproni szinház. Illusztráció Bella Lajos: Sopronmegye.c. cikkéhez.id.mü 403-438.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.423.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A soproni várospark.Illusztráció Bella Lajos:Sopron-megye c. cikkéhez.id.mü 403-438.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.423.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A Dák-tér és a Fő-utca Magyaróvárott. Szövegközti illusztráció Rodiczky Jenő: Mosonmegye c. cikkéhez. id.mü 439-464.p.

Szign. Cserna - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.447.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.körül.

A megyeháza Magyaróvárott. Szövegközti illusztráció Rodiczky Jenő: Mosonmegye c. cikkéheu.id.mü 439-464.p.

Szign. Cserna - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.447.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Az oroszvári kastély. Szövegközti illusztráció Rodiczky Jenő: Mosonmegye c. cikkéhez.id.mü 439-464.p.

Szign. Bálint B.sc.94 - Morelli G.F.i.

Kimnahc László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.453.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A féltoronyi kastély. Szövegközti illusztráció Rodiczky Jenő Mosonmegye c. cikkéhez.id.mü 439 464.p.

Szign. Cserna Károly - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.455.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A püspöki palota Győrött a Duna felöl. Illusztráció Francsics Norbert: Győrmegye c. cikkéhez.id.mü 465-486.p.

Szign. H. - Bálint sc.94 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.477.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A püspöki palota bejárata Győrött. Illusztráció Francsics Norbert: Győrmegye c. cikkéhez.id.mü 465-486.p.

Szign.H. - Bálint sc.94. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.477.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A városi vigadó és a bencések temploma, Győrött. Illusztráció Francsics Norbert: Győrmegye c. cikkéhez Id.mü 465-486.p.

Szign. H. - Bálint sc.94 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után Bálint Benedek egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M. Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.477.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Tata. 13X19 cm. illusztráció Takáts Sándor: Tata és vidéke c. cikkéhez id.mü 487-497.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

o.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.491.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A tatai nagy tó a várral. 13X19 cm. illusztráció Takáts Sándor: Tata és vidéke c. cikkéhez.id.mü 487-497.p.

Szign.Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.491.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A tatai plébánia templom. Illusztráció Takáts Sándor: Tata és vidéke c. cikkéhez.id.mü 487-497.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.491.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

A tatai Eszterházy-kastély. Illusztráció Takáts Sándor: Tata és vidéke c.cikkéhez.id.mü 487-497.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.491.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896 körül.

Az alcsuthi kastély. Szövegközti illusztráció Wekerle Sándor: Fejérmegye c. cikkéhez.id.mü 529-576.p.

Szign. H. - Bálint sc. - Morelli G .F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.13.köt.Bp.1896.Magyarország.IV.567.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Kezdőkép Bartalus István és Káldi Gyula: A zene c. cikkeihez. id.mü 379 - 412.p.

Szign. Roskovics - Bálint B.sc.91 - Morelli G. F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir. Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.379.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Nemzeti Muzeum. Kezdőkép Keleti Gusztáv: Festészet és szobrászat c. cikkéhez.id.mü 413-470.p.

Szign. Roskovics - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Roskovics Ignác rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.413.p.

Bálint Benedek M.D.K.

1893 körül.

A busuló juhász. Szövegközti illusztráció Keleti Gusztáv: Festészet és szobrászat c. cikkéhez.id. mü 413-470.p.

Szign. B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Izsó Miklós szobra után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.461.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

A Mücsarnok. 13X19 cm. illusztráció Keleti Gusztáv: Festészet és szobrászat c. cikkéhez.id.mü 413-470.p.

Szign. Benczur Béla - BBsc. 91 - Morelli G.F.i.

Benczur Béla rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.469.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A keleti p.u. 13X19 cm. illusztráció Lukács Béla: Budapest ipara és kereskedelme. c. cikkéhez.id.mü 471-500.p.

Szign. H. - Bálint B. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.491.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Rác-fürdő a Gellérthegyről. Zárókép Ilosvay Lajos: Budapest ásványos vizei és fürdői c. cikkéhez.id.mü 501-516.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete,Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.iII.1893.516.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

A Makkos Mária templom romjai. Szövegközti illusztráció Thirring Gusztáv: A budai hegyvidék c. cikkéhez.id.mü 535-551.p.

Szign. Dörre T. - BBsc.93 - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.545.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893.

Szent-Endre. Szövegközti illusztráció Thirring Gusztáv: Szent-Endre és vidéke c. cikkéhez.id. mü 551-564.p.

Szign.H. - Bálint sc. 93 - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.555.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A fiumei kormányzói palota. Szövegközti illusztráció Kenedi Géza: Fiume és kerülete c. cikkéhez. id.mü 565-604.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893-591.p.

Bálint Benedek ?.D.K.

Bp.1893 körül.

A Király-kut a Svábhegyen. Szövegközti illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez.id.mü 119-168. p.

Szign. B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Megnyánszky László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.123.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1893 körül.

A Stefánia-ut a Városligetben. 13X19 cm.illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez.id.mü 119-168.p.

Szign. Vágó ó Metsz: BálintB. 90 - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.131.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Vasárnapi mulatság a népligetben. 13X19 cm. illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez. id.mü 119-168.p.

Szign. Bálint B.sc. 91 9/20. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.137.p. 1893.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Tiszti akadályverseny a városligeti lóversenytéren. Szövegközti illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez. id.mü 119-168.p.

Szign. Bálint B.sc.91. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.139.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1891.

Szent István-napi köremenet. 13X19 cm. illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez.id.mü 119-168.p.

Szign. Bálint B.sc.91. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.155.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1890.

Képviselőválasztási menet a Muzeum-körúton. 13X19 cm. illusztráció Jókai Mór: Budapesti élet c. cikkéhez. id. mü 119-168.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.90. - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után - - egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.159.p.

Bálint Benedek fametsző, grafikus

Bálint Benedek (Szenthatolma, 1860. máj. 20. -- Békéscsaba, 1920. szept. 20.): fametsző, grafikus, Morelli Gusztáv tanítványa volt. Rövid párizsi tartózkodás után 1885-től itthon dolgozott. 1900 után Kézdivásárhelyen volt rajztanár. A legjobb technikáju magyar fametszők egyike. Főként illusztrációkat metszett, fába, székely népi stilusban iparművészeti munkákat is készitett. Tűllre varrott uj csipke technikájával nagy feltünést keltett.

Magyar Életrajzi Lexikon

Bálint épitész

Nyilatkozata a nemzeti épitészetről.

P.N.930.Márc.9.

Bálint

Több. tervvel szerepel a magy. építé-
szek kiáll.-án a Nemzeti Kalaulon.

N.U. 930.IX.7.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A szentbenedeki udvarház. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek a magyar királyság megalakulása óta c.cikkéhez. id.mü 37-98.p.

Szign. Cserna 99. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 93.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Szkalka Felső-Kubin mellett és az odavaló leletek. Szövegközti illusztráció Kubinyi Miklós: Felső-Magyarország ősrégészeti emlékei c.cikkéhez. id.mü 17-44.p.

Szign. Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 27.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.

Az apátfalvi templom. 19 x 13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Cserna - Bálint.sc. 96. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 55.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.

A nagyszombati társaskáptalan templomának belseje. 19 x 13 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Bálint.sc.96. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m. 15.köt. Magyarország V. 73.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A mátraverebélyi templom. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Kimnach - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 95.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1896.

A garamszentbenedeki bencés templom. 13 x 19 cm. illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek Felső-Magyarországon c.cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Dörre T.1896. - Bálint B.sc.96. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 75.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Sztrecsnó vára. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek Felső-Magyarországon c. cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 137.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Lednicz vára. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Épitészeti emlékek Felső-Magyarországon c. cikkéhez. id.mü 45-176.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 137.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

Pozsony a vártelekről nézve. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o5.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A Mihály-kapu Pozsonyban. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o5.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A pozsonyi főtéri diszkut. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. H. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o5.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A pozsonyi szinház. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o9.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Pozsony a Duna felől. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o9.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

Hummel János zeneszerző szobra Pozsonyban. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o9.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1894.

A pozsonyi jezsuita templom és városház. Illusztráció Ortvay Tivadar: Pozsony és Pozsonymegye c.cikkéhez. id.mü 177-228.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 15.köt. Magyarország V. 2o9.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

Zólyom-Lipcse vára. Kezdőkép Lovcsányi Gyula: Zólyommegye c. cikkéhez.id.mü 1-29.1.

Szign. H.-B.B.sc.-Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.18.Magyarország.VI.köt.1.p. Bp.1900.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

Vihnye-fürdő. Szövegközti illusztráció Ruffy Pál: Barsmegye c.cikkéhez. id.mü 29-61.p.

Szign.Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 49.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1898.

A Szikince és Garam völgye. Szövegközti illusztráció Sajó Sándor: Hontmegye c.cikkéhez. id.mü 61-91.p.

Szign. Cserna - Bálint sc.98 - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 63.p.

Bálint Benedek MDK.

1897. Bp.

Kistapolcsány. 13 x 19 cm. illusztráció Ruffy Pál: Barsmegye c.cikkéhez. id.mü 29-61.p.

Szign.Háry Gy. - Bálint B.sc. 97. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 41.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

Revistye vára. Szövegközti illusztráció Ruffy Pál: Barsmegye c.cikkéhez. id.mü 29-61.p.

Szign. Dörre T. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Dörre Tivadar rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 49.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1889.

Kékkő vára. Szövegközti illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137.p.

Szign.Bálint sc. 89. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m. 18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 117.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

Bányavasut a hodrusbányai bányában. Szövegközti illusztráció Farbaky István: Bányászat és kohászat c.cikkéhez. id.mü 91-1o7.p.

Szign.B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 1o3.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp. 1895.

Selmecbánya. 13 x 19 cm. illusztráció Sajó Sándor: Hontmegye c.cikkéhez. id.mü 61-91.p.

Szign. RL. - Bálint B.sc.95 - Morelli G.F.i.

Rauscher Lajos rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 79.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Az egri török mecset. Illusztráció Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign.Cserna 94. - Bálint B.sc.94.. - Morelli G.F.i

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o5.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Az egri liceum. Illusztráció Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna 94. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o5.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A losonci ref.és róm.kat. templom. Szövegközti illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137.p.

Szign. Cserna - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 123.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Az egri székesegyház. Illusztráció Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna 94. - Bálint B.sc.94. - Morelli G. F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o5.p.

Bálint Benedek MDK.

1896. Bp.

Az egri érseki palota. Szövegközti illusztráció Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna 96. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o7.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Az egri vár. Illusztráció Platthy Adorján: Heves-megye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna 94. - Bálint B.sc.94. - Morelli G. F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o5.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A losonci polg. leányiskola és a vigadó. Szövegközti illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137.p.

Szign. Cserna - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 123.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A szécsényi kastély. Illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137.p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 127.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A barátok klastroma Szécsényben. Illusztráció Nagy Iván: Nógrádmegye c.cikkéhez. id.mü 1o7-137. p.

Szign. Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 127.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1894.

Eger. Illusztráció Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna 94. - Bálint B.sc.94. - Morelli G.F.i

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 2o5.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1895.

Murány vára. 13 x 19 cm. illusztráció Schmidt Attila: Gömörmegye c.cikkéhez. id.mü 137-181.p.

Szign. Vágó - Bálint B.sc.95 - Morelli G.F.i.

Vágó Pál rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 177.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1900.

A csetneki ev.templom és faragott szószéke.
13 x 19 cm. illusztráció Schmidt Attila: Gömör-megye c.cikkéhez. id.mü 137-181.p.

Szign. Neogrády A. - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i.

Neogrády Antal rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 161.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1895.

Rozsnyó főtere. 13 x 19 cm. illusztráció Schmidt Attila: Gömörmegye c.cikkéhez. id.mü 137-181.p.

Szign. NA - Bálint B.sc.95 - Morelli G.F.i.

Neogrády Antal rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 155.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1896.

Kazinczy Ferenc emléképülete Széphalmon. Szövegközti illusztráció Wekerle Sándor: Zemplénmegye c.cikkéhez. id.mü 363-386.p.

Szign. Cserna - Bálint sc.96. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 377.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A csicsvai vár. Szövegközti illusztráció Wekerle Sándor: Zemplénmegye c.cikkéhez. id.mü 363-386.p.

Szign. H. - B.B.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 369.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1897.

Vörösvágás és az opálbányák. 13 x 19 cm. illusztráció Berzeviczy Albert: Sárosmegye c.cikkéhez. id.mü 325-362.p.

Szign.H. - Bálint B.sc.97. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir. Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 357.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1897.

Gyöngyös. Kezdőkép Platthy Adorján: Hevesmegye mátrai része c.cikkéhez. id.mü 195-216.p.

Szign. Cserna - B.B.sc.97. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 195.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1898.

Hámor falu. Szövegközti illusztráció Hidvégi Benő: Borsodmegye c.cikkéhez. id.mü 217-238.p.

Szign. NA. - Bálint sc. 98. - Morelli G.F.i.

Neogrády Antal rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 231.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.1898.

A Szinva vizesése a Hámor-völgyben. Szövegközti illusztráció Hidvégi Benő: Borsodmegye c.cikkéhez. id.mü 217-238.p.

Szign. NA. - Bálint sc.98. - Morelli G.F.i.

Neogrády Antal rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.1900. Magyarország.VI.köt. 231.p.

M.D.K.

Bálint B.Grafikus

Katalógus.73.-"Képviselőválasztási menet a Muzeum-körúton".-Fametszet."Vágó-Morelli G.F.I.-Bálint B. Sc.90."-12.9+18.3 cm.Az O.M.Monarchia ir.-és képben. Magyrország.III.Bp.1893. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. "13.o.

Folia xxx Archaeologica,VII.195[illegible].Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.1955

MDK

Bálint Benedek

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub. kiállitásán.

Cikk: A Műcsarnok jub.kiáll.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 742.l.

MDK

Bálint Benedek fametsző

Drávamenti erdő-részlet c. Ujvary festő-művész rajzát, metszette Bálint Benedek. Repr.

Cikk: Drávamenti erdő-részlet-

Vas.Ujs.1891. 844, 848.l.

Bálint Benedek MDK

A borozó/Rubovics Mártól/ Ne nézzen

/Pállya Celesztintől/ fametszet

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

Stetka Gyula, festöm.

után metszette Bálint Benedek, grafikus

Gróf Tisza Lajos arcképét. Teljes életnagyság.
R cpr.

Vas. Ujság. 1898. 5 sz. 45.évf. Címlap.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.19o1.

Köllő Miklós Petőfi-szobra Segesvárt. Szövegközti illusztráció Pildner Ferenc: Nagy-Küküllőmegye c. cikkéhez. id.mü 469-488.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19o1. Magyarország VII. 477.p.

Bálint Benedek MDK.

Bp.19oo.

A Dunajec folyó völgye és Nedec vára. 13 x 19 cm. illusztráció Horvay Ede: A Szepesség és a Magas-Tátra c.cikkéhez. id.mü 275-324.p.

Szign. Mednyánszky - Bálint B.sc. - Morelli G.F.i

Mednyánszky László rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m.18. Bp.19oo. Magyarország.VI.köt. 3ol.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A Zsitin völgye Anina és Oravica között. 13 x 19 cm. illusztráció Jancsó Benedek: Dél-Magyarország hegyvidéke (Arad-, Temes- és Krassószörény megyék) c. cikkéhez. id.mü 579-6o4.p.

Szign. Cserna 99. - Bálint sc. - Morelli G.F.i.

Cserna Károly rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19o1. Magyarország VII. 595.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1889.

Rozsnyó vára. 13 x 19 cm. illusztráció Jekel Frigyes: Brassómegye c.cikkéhez. id.mü 367-385.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.89 sc - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 383.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1889.

Brassó városa és a Cenk hegy. 13 x 19 cm. illusztráció Jekel Frigyes: Brassómegye c.cikkéhez. id.mü 367-385.p.

Szign. Háry Gy. - Bálint B.sc 89. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 373.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1899.

A gombos-bogojevói gőzkomp. 13X19 cm. illusztráció Hirc Károly: Észék c. cikkéhez. id.mü 509-524.p.

Szign. Kimnach - Bálint B.sc.89 - Morelli G.F.i.

Kimnach László rajza után - - egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.21.Magyarország.VIII.köt.523.p.

Bálint Benedek M.D.K.

Bp.1901.

A szászsebesi evangélikus templom. Szövegközti illusztráció Pasteiner Gyula: Építészeti emlékek a magyar királyság megalakulása óta c.cikkéhez. id.mü 37-98.p.

Szign. Háry Gy. - BB.sc. - Morelli G.F.i.

Háry Gyula rajza után -- egyszinü fametszete. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Magyarország VII. 79.p.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves oillusztratora. Az Atheneum Kussuth Naptára fejléceit készitette. 1899. Kölcsönadtak a Gyöngyösi Kalendáriumnak 1909. Müvészi munkák, a szépségre is törekedett. A fejlécek szélén diszes szegély.
16. kép. - Április. - Vihart ábrázoló tájkép szélmalommal. A szélmalom felé ponyvával letakart lovas szekér halad. 731. old.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves grafikusa. Az Atheneum Kossuth Naprára fejlécei készitette 1899.-Kölcsonadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. müvészi munkak a szépségre is törekedett. A fejlécek szélén diszes szegélyek.

16. kép.-Április. Vihart ábrázoló tájkép szélmalommal. A szélmalom felé ponyvával lefedett lovas szekér halad. 731. old. rekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceinek készitoje. 1899. Kölcsonadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkak. A fejlécek szélén dus diszes szegélyek.
17. kép. -Majus. -Erdei majalis. Néprajzilag érdektelen kép de az erdő öreg fainak ábrazolasa müvészi.
732-old.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készítette 1899-ben. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendáriumnak 1909. Művészi munkák. A fejlécek szélén díszes szegélyek.

18. kép. - Június. - Szénamunka, felfüggesztett kaszával. Balról egy öreg fa árnyékában. 732. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899. Kölcsönadtak a Gyöngyösi kalendariumnak 1909. Müvészi munkak. A fejlécek szélén diszes szegélyek.

22. kép. - Október. - Agaras úri vadaszat. Néprajzilag érdektelen abrazolas, de müvészi a fasor és hatul a kastély abrazolasa. 735. old. rekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkák. A fejlécek szélén diszes szegélyek.

17. kép. - Majus. - A Erdei majalis. Néprajzilag érdektelen kép, de az erdő öreg fainak abrazolasa müvészies
(32. old. fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi iluusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fwjléceit készitette 1899. Kölcsönadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. müvészi munkak. A fejlécek szélén diszes szegélyek.

22. kép. - ~~Szeptember~~ október. - Agaras úri vadaszat. Néprajzilag érdektelen abrazolas, de a fasor és hatul a kastély abrazolasa müvészi. 734. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora.Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készitette.1899.Kölcsönadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909.Müvészi munkak,A fejlécek szélén diszes szegélyek.

23.kép.-November.-Kutyás úri vadaszat.Néprajzilag érdektelen kép,de müvészi az erdő ábrazolás. 735.old rekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve.1974.Debrecen,1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Athenaeum Kossuth Naptar fejléceit készitette 1899. Kolcsönadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkak, A fejlécek szélein diszes szegélyek.
24. kép. - December. - Téli falu, éjféli misére menő bundas emberekkel. 735. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BENEDEK

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Atheneum Kossuth Naptárat illusztrálta 1899-ben. Oda kalcsonöztek a Gyöngyösi Kalendariumnak fejléceit 1909-ben. Művészi munkák, a hűség mellett a szépségre is törekedtek. A fejlécek szélén díszes szegélyek.

13. kép. - Január. Romantikus, néprajzilag nem értékesíthető tájkép. Romok, fal..., sugárzó nap. - 730. old. Fekete re...

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Atheneum Kossuth Naptára fejléceit készítette 1899-ben. Átvették a Gyöngyösi kalendáriumnak 1909-ben. Művészi munkák, a szépségre is törekedtek. A fejlécek szélén díszes szegélyek.
14. kép. - Február. Bogos zenészek szekéren utaznak. Beszédes életkép, régi útitáblával, harmas fogatokkal.
730. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Atheneum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899-ben. Kölcsönadták a Gyöngyösi kalendariumnak 1909-ben. Művészi munkák, a szépségre is törekedtek, A fejlécek szélén diszes szegélyek.

14. kép.- Február. Bőgős zenészek szekéren utaznak. Beszéde életkép, régi üttablával, harmas fogatokkal, havas táj. 730. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készitett 1899. Kölcsönadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkák. A fejlécek szélén diszes szegélyek.
21. kép. - Szeptember. - Szüret préshazzal, taposassal, hatúl falu részlete látható. - 734. old. rekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készítette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendáriumnak 1909. Művészi munkák. A fejlécek szélén disszes szegélyek.

21. kép. - Szeptember. - Szüret présházzal, taposással, háttérben falu részlete. 734. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Atheneum Naptár Kossuth naptára fejléceit készitette. 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkak, a szépségre is törekedtek. A fejlécek szélén diszes szegélyek.
15. kép. - Marcius. több kétökrös ekével. xxxxxxlszantas.
Jobról kertrészlet fakkal. 731. old.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készítette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Mű vészi munkák. A fejlécek szélein/ d díszes szegélyek.

~3, kép. -November. -Kutyás úri vadaszat. Néprajzilag érdek telen kép, de művészi az erdo ábrázolása. 735. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899. Kölcsönadtak a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Müvészi munkak. A fejlécek szélén dizyes szegélyek.

18. kép. - Junius. Szénamunka, felfüggesztett bölcsovel balról egy öreg fa árnyékában. 732. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készítette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. művészi munkák. A fejlécek szélén díszes szegélyek.
19. kép. Július. - Nordás ökros szekerekkel. Sok boglya, körülöttük szekerek, emberek. 733. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. AZ Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készítette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendáriumnak 1909. művészi munkák. A fejlécek szélén díszes szegélyek.
19. kép. - Július. - Aratás ökrös szekerekkel. Sok boglya, körülöttük szekerek, emberek. 733. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készítette 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Művészi munkák. A fejlécek szélén díszes szegélyek.

20. kép. - Augusztus. - Nyomtatás, boglyarakás, háttérben kis parasztház fákkal. 733. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora. Az Athenaeum Kossuth Naptára fejléceit készítette. 1899. Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalendariumnak 1909. Művészi munkák. A fejlécek szélén díszes szegélyek.
20. kép. Augusztus. - Nyomtatás, boglyarakás. Háttérben kis parasztház, fákkal. 733. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old.

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Atheneum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899-ben. Kölcsönadtak a Gyöngyösi kalendariumnak 1909-ben. Muvészi munkak, a szépségre is törekedtek. A fejlécek szélén diszes szegélyek.
15. kép. - Marcius. Szántás tö bb kétökrös ekével. Jobbról kertrészlet fákkal. 731. old. Fekete repr.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekesm fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztrátora.Az Atheneum Kossuth Naptáráá
~~ikk~~fejléceit készitette.Kölcsönadták a Gyöngyösi Kalend
dáriumnak 1909-ben.Müvészi munkák,a hüség mellett a sz
szépségre is törekedtek.A fejlécek szélén diszes szegél
13.kép.Január.Romantikus,néprajzilag nem értékesithető
tájkép.Romok,falu,sugárzó nap.-730.old.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes
fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve.1974.Debrecen,1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

Az Atheneum Kossuth naptarának/indult 1891-ben/,a kor neves illusztratora,Balint Benedek altal készitett és nagy megelégedéssel fogadott /13-24 képek/fejlécképeit odakölcsönözték a később indult Gyongyösi Kalendárium nak.Bálint szignalta ezeket:"Bálint B.sc."azaz scalpo-fába,kobe vésve metszette.721.old. 10.jegyz.

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BÁLINT BENEDEK, grafikus

Szentkatolnán született 1860. május 20-án. Meghalt 1920 szeptember 20.án Békéscsabán grafikus. A legjobb technikáju fametszőink egyike. Morelli Gusztávnál tanult, és rövid prizsi tartózkodás után 1885-től kezdve magyarországon dolgozott. Sokat illusztrált. 729.old. 11.jegy:

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Muzeum Évkönyve. 1974. Debrecen, 1975.

BALINT BENEDEK, grafikus

A kor neves illusztratora. Az Athenaeum Kossuth Naptara fejléceit készitette 1899. Kolcsönadták a Gyöngyösi Kalendáriumnak 1909. Müvészi Munkák. A fejlécek szélein diszes szegélyek.

24. kép. - December. - Téli falú, éjféli misére menő bundás emberek. 735. old

DANKÓ IMRE: A néprajzi illusztráció egy érdekes fajtája 721. old

A Déri Múzeum Evkönyve. 1974. Debrecen, 1975

Bálint Benedek

mettsette Csepno Károly 1894-ben alkotta „Minoret látképé-"t.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3271

Bálint Bertalan. építész,
Jónás Dénes: Építetlük '85.
Építészet.

Az Építésügyi Tájékoztatási Központ 1975-ben minden tervezővel megjelenteti az „Építetlük..." kiállítást, melyen az előző évben elkészült, de felújított létesítmények mutatják be. – Példány szerűségről szólt, ez felújított létesítményeket

1021

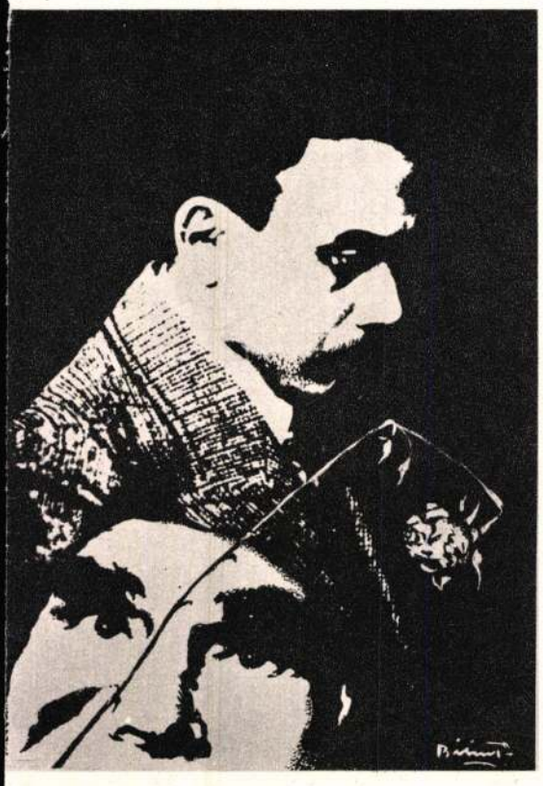

Bálint Endre: Apámmal. Collage
Avec mon père. Collage
Вместе с отцом. Коллаж

BÁLINT ALADÁR

Nyolcvanöt esztendővel ezelőtt, 1881-ben született Bálint Aladár, a „Nyugat"-nak és a „Népszavá"-nak, de ezen túlmenően századunk első negyedének egyik legjelentősebb képzőművészeti (és zenei) kritikusa. A Benedek Marcell-féle régi Irodalmi Lexikon (1927) mindössze pár sort szentelt munkásságának (megállapítva, hogy Bálint „szocialista szellemű író"), az új Művészeti Lexikon első kötete (1965) is éppen csak hogy tudomást vesz működéséről, az új Irodalmi Lexikon (1963) már hosszabban szól Bálint Aladárról, aki „kritikáiban finom esztétikai analízissel mutatott rá a mű jellegzetességeire. A kritikaírást mindig morális hivatásnak fogta fel."

Bálint Aladár (aki viszonylag fiatalon, 1924-ben, negyvenhárom éves korában halt meg fehérvérűségben) írt novellákat, tárcákat, útirajzokat (1909-ben Itáliában volt tanulmányúton, megfordult Assisiben és Pisában is, a következő esztendőben pedig Németországban utazgatott), kiadott egy, a gyárak dolgozóihoz szóló művészet-magyarázó könyvecskét („Képekről munkásoknak" 1907), fordított Goethétől, összeállított egy antológiát magyar elbeszélők fantasztikus és mágikus novelláiból, zenei kritikák sorát írta a szociáldemokrata „Népszavá"-ban, a „Nyugat"-ban pedig több mint háromszáz (!) hosszabb-rövidebb írása látott napvilágot.

„1908-tól fogva nem volt a *Nyugat*-nak évfolyama, amelyből kimaradt volna, sőt hosszú időközökön át száma is alig. A *Nyugat*-nak ő volt a legszorgalmasabb és legállandóbb munkatársa . . . Kemény munkás volt, sohasem pihenő, holtáig dolgozó. A végzet nem bánt vele kegyelmesen, életét megnehezítette, megteljesülését megakadályozta. Az ősi emberi sors volt osztályrésze. De emberül viselte el . . ." E szavakkal vett búcsút a *Nyugat* gárdája nevében — a folyóirat 1924. évi 8—9. számában — Bálint Aladártól Elek Artúr. Bálint kritikusi tevékenységét ugyane számban Tóth Aladár zeneesztéta is méltatta: „Hivatalos nimbusz vagy divat sohasem befolyásolhatta véleményalkotását. Minden írásának célja: határvonalat húzni az igaz művészet és a szemfényvesztés, az igaz magyarság és az álhazafiság, a kultúra és a kultúra mezébe öltözött önámítás és hazugság között". A temetésen — amelyen ott volt barátja és sógora: Osvát Ernő, a nagy szerkesztő is — Füst Milán mondotta a búcsúztató szavakat.

Bálint Aladár kritikusi tevékenysége azokra az időkre esik, amikor megalakult és harcait vívta az előbb „Keresők"-nek, később „Nyolcak"-nak nevezett művészcsoport (Kernstok, Czigány Dezső, Czóbel, Berény Róbert és társaik), de a művészeti maradiság bástyái még erősek voltak. Bálint Aladár habozás nélkül, szívvel-lélekkel, sőt kombattáns kedvvel az újak, a fiatalok törekvései mellé állott. Sorra írta cikkeit Pór Bertalanról, Kernstok üvegfestményeiről, Czóbel Lajosról, Beck Ö. Fülöpről, Fém Beck Vilmosról, Bohacsek Edéről, Gaál Oberti Sándorról és feleségéről, Mattis-Teutsch János erdélyi származású aktivista festőről és grafikusról, Perlrott Csaba Vilmosról, Major Henrik „Panoptikum" c. karikatúrakötetéről, Márffyról, Kádár Béláról, Kozma Lajosról, Bortnyik Sándorról, Szigethy Istvánról, Herman Lipótról. A korábbi nemzedék magyar művészei közül — többek között — Lechner Ödön, Ferenczy Károly, Koszta József, Vaszary, Fényes Adolf, Rudnay Gyula munkásságának szentelt kisebb tanulmányokat, cikkeket. A *Népszavá*-ban (1920. febr. 5-i szám) ő írt nekrológot Szinyei Merse Pálról. Ő a szerzője az egyik legelső cikknek, amely a „parasztfestő" Benedek Péterrel foglalkozik, írt Hevesy Iván és Lehel Ferenc művészeti könyveiről, a század elejének három klasszikus magyar fotóművészéről: Székely Aladárról, Rónai Dénesről és Pécsi Józsefről. A gyermekművészetnek már 1914-ben nagy jelentőséget tulajdonít, e téren is az úttörők közé tartozik nálunk. A *Nyugat*-on és a *Népszavá*-n kívül írt a *Magyar Grafikába* (Grecóról, Rembrandtról) és a rövid életű, igen magas színvonalú *Ars Unā*-ba (Kmetty János rézkarcairól). Pátzay Pál szobrai már 1918-ban felkeltették figyelmét, — e korai Pátzay-szobrokat a *Nyugat*-ban méltatta. Különös rokonszenvvel tekintett két nagy kortárs-festőre, Ripp-Rónaira és Kernstok Károlyra, megállapítva: „Hogy a magyar piktúra európai rangra emelkedett, azt sok más okon kívül leginkább e két verekedő embernek köszönhetjük".

A *Nyugat* 1918. novemberi számában Tihanyi Lajosnak, az Ady, Tersánszky és Kassák baráti köréhez tartozó festőnek művészi arculatáról ad kitűnő jellemzést. Kosztolányiról, Fülep Lajosról, Bölöni Györgyről, Révész Béláról és másokról készített portréin Tihanyi „belehasít a mélységekbe és kíméletlenül napvilágra hozza mindazt, amit gondosan elrejtettünk mindenki elől, amiről magunk is alig tudtunk, és csak . . . eltemetve lappangott bennünk észrevétlen". Tájképein „Tihanyi felkutatja a mezőknek, domboknak, erdőknek vázát, szerkezetét, és e szerkezet uralkodik az érzékien szép, tündöklő színek együttese felett."

Hogy milyen biztos ítéletű művészeti író volt Bálint Aladár, ezt Csontváryról szóló, a *Nyugat*-ban 1922-ben közölt cikke is mutatja. Csontváry ugyan ekkor már három éve nem élt, de még mindig nagyon kevesen voltak olyanok, akik nagyságát felismerték. E kevesekhez tartozott Bálint is: „1908-ban ismertem meg Csontváry Kosztka Tivadart, amikor a városligeti Iparcsarnok pajtaszerű nagy termeiben közszemlére tette 20-30 méteres vásznait . . . Többedmagammal megmosolyogtam nem egy képét, viszont megdöbbentett, a nagy alkotások súlyával nehezedett rám vásznainak túlnyomó többsége . . . Rendkívüli festő volt Csontváry, az egykori patikus, és nem habozom leírni azt sem: nagy festő volt. Képein bosszantó ügyetlenségek mellett zseniálisan megsejtett és megoldott részletek ejtették bámulatba a szemlélőt. A narancssárgának, kéknek, pirosnak és barnának oly harmóniáját teremtette meg, melyre a világ egyik festőiskolájában sem tanítják meg az embert."

Derkovits hatalmas művészi erejét is az elsők között látta meg Bálint Aladár. A 20-as évek elején az „Amicus" kiadó az akkor még fiatal és ismeretlen nevű Derkovits Gyula rajzaival adta közre Füst Milánnak az 1920—21-es embertelen politikai perek ellen tiltakozó mesteri kisregényét, az „Ádvent"-et. A könyv Derkovits készítette rajzairól 1922-ben (!) így írt Bálint a *Nyugat*-ban: „Művei máris teljesen felkészült művészt reprezentálnak, aki erős kézzel, biztos ízléssel és alapos tudással fejezi ki festői élményeit. Szilárd rajz alapépítményén nyugszanak markáns formái, mély színek tüze süt ki a formákból. A mozgás ritmusa magától értetődő természetességgel kapcsolja egybe figuráit. Érzései a monumentális festői stílus felé terelik őt, és ha alkalma lesz rá, bizonyára hozzá is nő nagy feladatához".

Bálint Aladár művészeti tárgyú cikkei, kritikái — amelyeket finom kvalitásérzék, esztétikai érzékenység és a kor modern törekvéseinek megértése-támogatása jellemez — ma is aktuális, tanulságos és élvezetes írások. Azt hisszük, érdemes lenne egy kis kötetet összeállítani és kiadni annak a Bálint Aladárnak esszéiből és kritikáiból, aki „nem kereste a megalkuvást semmiben" (Füst Milán) és akinek „szép, nemes, egyszerű, numerózus próza volt az írása" (Elek Artúr). Alighanem az derülne ki egy ilyen kötetből, hogy a minden provincializmustól és avitt előítélettől ment Bálint Aladár a század elejének egyik legtisztábban és legmesszebbre látó magyar művészeti írója volt.

Dévényi Iván

RIPORTRAJZOK 1919. MÁJUS ELSEJÉRŐL

Komjáti-Wanyerka Gyula művészi hagyatékának kutatása közben szakadozott fedelű, kis vázlatfüzetre bukkantam. A mesteri tollrajzok, rézkarcok; viharos tengert vagy békés kikötőt, hatalmas fákat és végtelenbe nyúló tájat ábrázoló akvarellek között talán fel sem tűnik a kopottfedelű vázlatkönyv, ha a művész özvegye fel nem hívja rá a figyelmemet. De amikor belelapoztam, egyszerre megértettem, miért óvja a művész hagyatékának gondos és megértő őrzője olyan féltett kincsként. Történelmi és művészi szempontból egyformán érdekes, életteli vázlatokat rejt magában a vázlatkönyv egy nagy élményről: *1919. május elsejéről.*

Fiatal művész volt Komjáti, amikor a május elsejei készülődést és a város ünnepi hangulatát spontán közvetlenséggel, riportszerűen regisztráló rajzokat készítette. Fiatal művész volt, de korántsem kezdő. Akkor már szebbnél-szebb rajzok — ma még fel sem mért — sokasága tanúskodott róla, miként érlelték az első világháború borzalmai és a sipotei hadifogolytábor emberöltőre feledhetetlen szenvedései egész emberré és kész művésszé a 25 éves fiatalembert.

A háború és a fogság szörnyűségeit — írja fiatalkori élményeinek krónikása, Diószeghy Gyula — „csak feleségének mondhatta el, mert az évek lepergésével sem érdekelt senkit a háború . . . Komjáti pedig nem tudott szabadulni az orosz — román határ mellett húzódó lapály még Pesten is járó kísérteteitől, ceruzája — akkor, amikor nem volt konjunktúra a katona szenvedéseinek megörökítése — továbbra is ezt szolgálta . . ."*

Komjáti elfelejtett — vagy igazán talán soha sem ismert — gazdag életműve a bizonyíték Diószeghy szavaira. Nemcsak hazájában, hanem szerte a világon: Bécsben, Londonban, Stockholmban, Göteborgban, New Yorkban, Chicagóban — és ki tudja még hány helyen — agitált a háború ellen drámai erejű, költői szépségű rajzaival. Sajnos, akik látták, csak műveinek művészi értékét becsülték, de nem tanultak belőle.

Évtizedekkel később, az ötvenes évek elején készített rézkarcsorozata: „Ne legyen többé háború!" döbbenetes átélése a fiatalkori háborús élményeknek. A második világháború alatt rommá bombázott otthonának, féltve őrzött rajzai egy részének pusztulása újra feltépte a régi sebeket, azokat a nyomasztó emlékeket, amelyek amúgy is végigkísérték küzdelmes életén.

Ebből a komor háttérből vidám, szinte játékos optimizmussal villanak fel az 1919. május elsejét megörökítő rajzok. Senki sem tudott róluk, nem másoknak készítette, csak magának — ahogy az ember sorsfordulót jelentő élményeit naplójába lejegyzi, hogy az évek, évtizedek múlása se törölhesse ki emlékezetéből. Így jegyezte fel soha nem pihenő ceruzája, karcolótűje vagy ecsetje az átélt háborúk szomorú emlékeit éppúgy, mint azt a mélységes, szinte diadalmas örömöt, melyet a természet és az ember szépsége, ezernyi arculata — mint új meg új meglepetés — jelentett számára. Őszinte művész volt, melegszívű, igaz ember. Mélységes humánumról tanúskodik minden alkotása.

*

A 24 lapos, 22×14 cm nagyságú vázlatkönyv több mint két tucat befejezett, vagy csak néhány vonallal rögzített rajzot rejt magában. Van néhány üres oldal és van néhány olyan, amelyre

* Diószeghy Gyula.: „És ők ottmaradtak." Folytatásos regény a Budapesti Hírlap 1930-as évfolyamában.

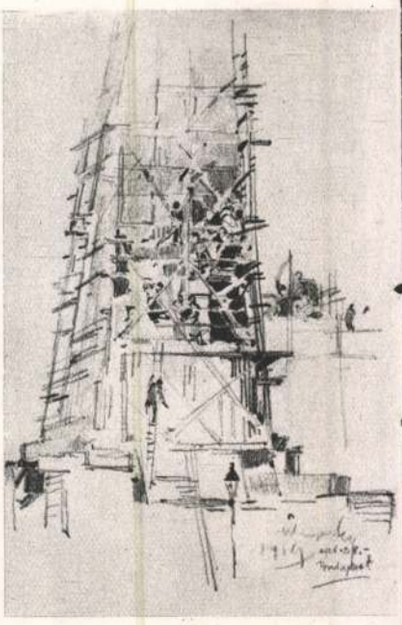

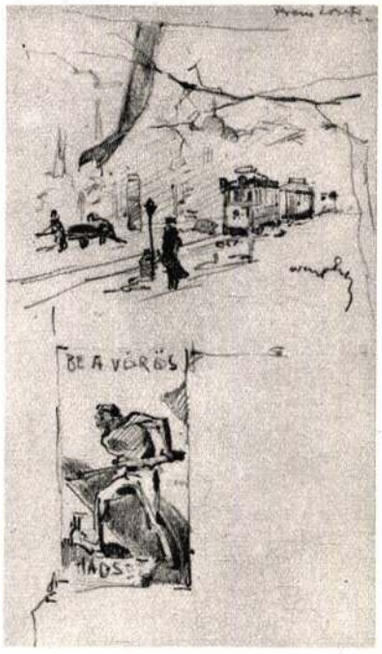

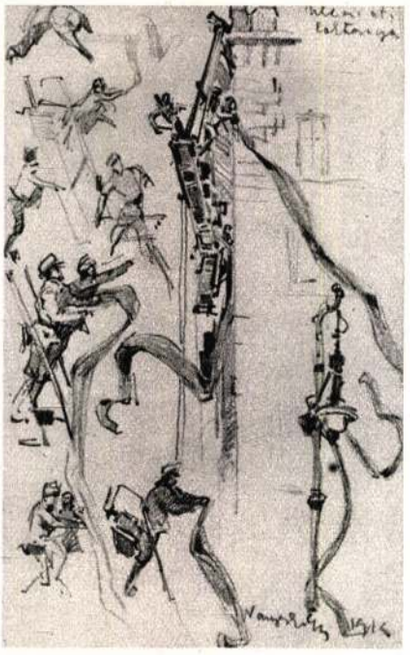

az egymást követő benyomások, élmények hevében több rajz is került. A puha grafitceruzával készített rajzokat vörös krétával tette élénkebbé. A vörös krétát nemcsak színezésre használta: nem egy rajzán krétavonalak váltják, vagy folytatják az ezüstösen csillogó grafitot.

A grafitceruza vonalainak vastagsága, puha vagy merev vezetése finoman érzékelteti a fény és az árnyékhatásokat. A hevenyészett riportrajz helyenként tökéletes művészi ábrázolássá formálódik a biztos kezű művész átgondolt megfogalmazásában. Minden vonal, grafit vagy krétafolt azonnal a „helyén" van. Olyan biztonsággal kezeli a ceruzát, hogy még tudatos képszerkesztésre is jut ideje a villanásnyi látványok rögzítése közben.

A tavaszi szélben hullámzó, libbenő vörös zászlók rajza és árnyalása a grafitceruza és a kréta színhatásának mesteri váltogatása. Egyik rajzon a vörös drapéria egyszerű, markáns rajza és finom színezése, eleven anyagszerűsége mutatja a fiatal Komjáti igen fejlett mesterségbeli tudását. A másikon karcsú, fiatal nő ruganyos mozdulattal emeli magasba a drapériát, melynek puha anyagán áttetszik a felemelt kar lendületes lágy vonala. Egy fiatal tengerész komoly arca valóságos karaktertanulmány. Mellette finom női kéz, érzékletesen megrajzolt nyak és vállvonal bontakozik ki a fiatal nő dús, fekete hajkoronája alól. Amott egy kisfiút látunk, amint egyik kezével anyjába kapaszkodva újjongó lendülettel, fejét hátravetve lenget egy kis zászlót.

Néhány odavetett vonallal megrajzolt, pöttömnyi gyerek áll az egyik rajzon és nagy fontoskodva mellével támasztja meg a nálánál kétszerte nagyobb zászló rúdját. Oldalakat lehetne írni 1919. május elsejéről és nem tudnánk elmondani annyit e nap hangulatáról, mint ez a rajz. Ilyenkor látjuk, mennyivel többet mond az őszinte, mélyről jövő élmény, mint sok, nagyot markoló és keveset jelentő, *csak témájában* forradalmi alkotás.

Az egyik kép — vörös tollakat kínáló utcai árust ábrázol — különösen érzékletesen mutatja a művész szaggatott vonalakból összetett rajztechnikáját. Hirtelen vastagodó vonalak jelzik, miként kell lefékeznie a ceruza vibráló száguldását. Másutt egy öregasszony finom — szinte lehelletszerű — rajza tanúsítja, milyen messze állt Komjátitól minden tartalmatlan rajzi bravur.

A rajzok részletes leírása, elemzése hosszabb tanulmányt igényelne, de talán meg is merevítené, el is szürkítené az egymást követő, sokszor csak felvillanó élmények frisseségét, rendkívül szuggesztív erejét. Sokat lehetne írni például az április 28-án készült első rajzról, amely a Milleniumi emlékmű angyalos oszlopa köré emelt favázas diadaloszlopot ábrázol. A rajz csak a legjellemzőbb formák rögzítésére szorítkozik és mégis minden lényeges részletet érzékeltet. Az oszlop egy részét még nem fedik a vázat borító falemezek és a nyíláson át látjuk az üreg bensejében tátongó sötétséget. Kívül állványokon munkások dolgoznak, beborítják a vázat és magasra emelt karral festik vörösre az oszlop falát.

A másik rajzon fiatal párt látunk az állványok alatt állni. A férfi enyelgő mozdulattal öleli magához a fiatal nőt, aki kezeit védőn emeli maga elé, fejét pedig hirtelen mozdulattal elfordítja, úgyhogy a férfi csókja csak a nyakát éri. Lábaiknál kislány áll nagy kendőbe bugyolált fejjel. A fiatal nő heves mozdulata, hajladozó derekának mesteri rajza sok száz mozdulattanulmány leszűrt tapasztalata. Az ellesett pillanat közvetlen és könnyed ábrázolása igaz bájt ad a rajznak.

Egy másik rajzon katonák állnak az Üllői úti laktanya függő állványzatán, hogy 10—20 méteres szövetdarabokkal díszítsék az épületet. Az erős szél belekapaszkodik a hosszú szövetdarabokba és szinte kitépi a katonák kezéből. Az április végi szél cibálja a villamos megállónál álló férfi kabátját és lengeti vidáman az út fölött kifeszített kötélről lelógó 10 méteres zászlót. Másik lapon Mimikét, a Képzőművészeti Főiskola modelljét látjuk, amint a forradalom gé-

niuszát „alakítja". Az egyik vázlaton fiatal asszony tart pórázon izgatott, groteszk kutyácskát. A másikon matróz mászik fel a villanyoszlopra, olyan kampókkal mint a villanyszerelők, hogy hatalmas zászlót erősítsen az oszlop tetejébe. Látszólag szinte egykedvűen dolgozik; mégis: minden vibrál a képen. A halvány és a hangsúlyos vonalak ritmusa teszi dinamikussá a képet.

Filmesek és fényképészek állnak a diadaloszlop alján, mely elé Marx szobrát állították két munkásalak közé. Háromemeletnyi májusfa vörös pántlikái lengnek a szélben, gyermekkocsiban ülő emberke emeli magasba apró kezében a forradalom zászlaját, a Műcsarnok előtt pedig — néhány erőteljes vonallal megrajzolt — mozgalmas tömeg hallgatja a szónokot. Fejkendős néni ad meleg italt a tavaszi széltől borzongó, bebugyolált kis proletároknak. Csepelen pedig frigiai sapkás, vörös köpenyes lovaskatona vigyáz a rendre. Másutt leeresztett áramfogóval vesztegel a villamos, mögötte halványan rajzolódik ki a házak kontúrja és az Iparművészeti Múzeum kupolája.

1919. május elseje elevenedik meg igazán és művészien ebben a kis vázlatkönyvben, úgy ahogy vérbeli művész, a szabadságért lelkesedő ember látta.

A címlapon a művész aláírása: Wanyerka! — és ezzel a névvel jelzi a rajzokat is. Anyjától örökölt nevét csak később — amikor művészete már külföldön is ismertté vált — magyarosította Komjátira, emlékeztetőül szülőfalujára, a Nyitra megyei Komjátra.

A művész történelmet írt a riportszerű vázlatokkal, riportot, amely minden leírt szónál élőbben emlékezik 1919. május elsejéről. Köszönet illeti özvegyét, aki a vázlatkönyvet megőrizte a történelem és a művészet számára.

Márffy Albin

A FŐVÁROS ÚJ NEVELŐOTTHONA

A cím mögött a Rózsadombnak a guggerhegyi kilátó felé eső részén nyújtózó pompás épületkomplexum rejtőzik, mely Preisich Gábor tervei alapján készült, s amelyet 1964-ben adtak át rendeltetésének. E rendeltetés: az elhagyott gyermekek gyámolítása, különleges feladatokat ró általában az államra: egyszerre kell oltalmazó szülőnek lennie, nem egy esetben a gyermekek szüleivel szemben is, s olyan otthont kell teremtenie számukra, mely otthonosságával, barátságos melegével pótolni képes az elveszett, messzeségbe tűnt eredetit. A kitűnő építész tervei alapján emelt épület nagyszerűen megfelel a feladatnak: párját ritkítja a természeti adottságokhoz alkalmazkodása, az épületkomplexumnak a domb oldalába épülése, s ezáltal az egész építészeti együttesnek a környezethez való szerves idomulása.

A város felől érkezőt legyezőszerűen szétterülő pavilonsor fölött domináló főépület látványa fogadja, mely mögött szinte koronaként uralkodik a hegy tetején az Árpád kilátó. Ha felkerül a főbejárathoz — melyen az épület rendeltetését Csernus Tibor homlokzati sgraffitoja sejteti — a háromszintes iroda- és iskolaépület uralkodó tömbjén és a mögötte meghúzódó, vele egybeépített ebédlő-, konyha- és játékszoba-tömbön áthaladva pavilonok sorjáznak a lejtőn: ezek egyoldalra lejtő tetejükkel hatalmas fekvő „A" betűként simulnak a dombhajlatba. Jobbkézre esnek az óvodáskorúak otthonai. Felülről lefelé haladva, mindegyik a tömb középtengelye felé húzódik befelé — a legfelső esik legkívülre —, s ezáltal szabad teret ad a nappali-játszó szobának és a belőle nyíló szabadtéri foglalkoztatónak. Az épület belső térmegoldása is ötletes és gazdaságos: a vezető óvónő szobája hatalmas üvegfallal különül el a csöppségek hálószobájától, melyekben két-két sorban sorakoznak az ágyak, s így állandóan szem előtt tarthatja azokat. Minden épületben külön öltözőhelyiség — ez egyúttal játszó- és tartózkodó is — és mosdó áll a benne lakók rendelkezésére.

Balkézfelé húzódnak a dombon az általános iskolások kétszintes pavilonjai. Ezek is hatalmas fekvő „A" betűként sorakoznak egymás mögött; itt a bejárat mellett közvetlenül van a nappali szoba — ezek falán találhatók a művészek alkotásai — majd lépcső vezet föl a folyosóra, s itt nyílnak a nevelő és a gyerekek szobái. Az általános iskolások pavilonjai mögött, az étterem magasságában külön épületben — elüt a többitől gyári jellegű, tört vonalú tetőzetével — kapott helyet a mosoda. Az egész zárt tömb téri megoldásában, az épületelemeknek egymáshoz kapcsolódásában, térbeépülésében kiemelkedő példája modern építészetünknek.

Fajó János: Falikép a Fővárosi Tanács II. ker. gyermekotthonában
Décoration murale dans le Foyer d'Enfants municipal de IIe arr. Budapest
Стенное украшение в Детском доме райсовета II района Будапешта

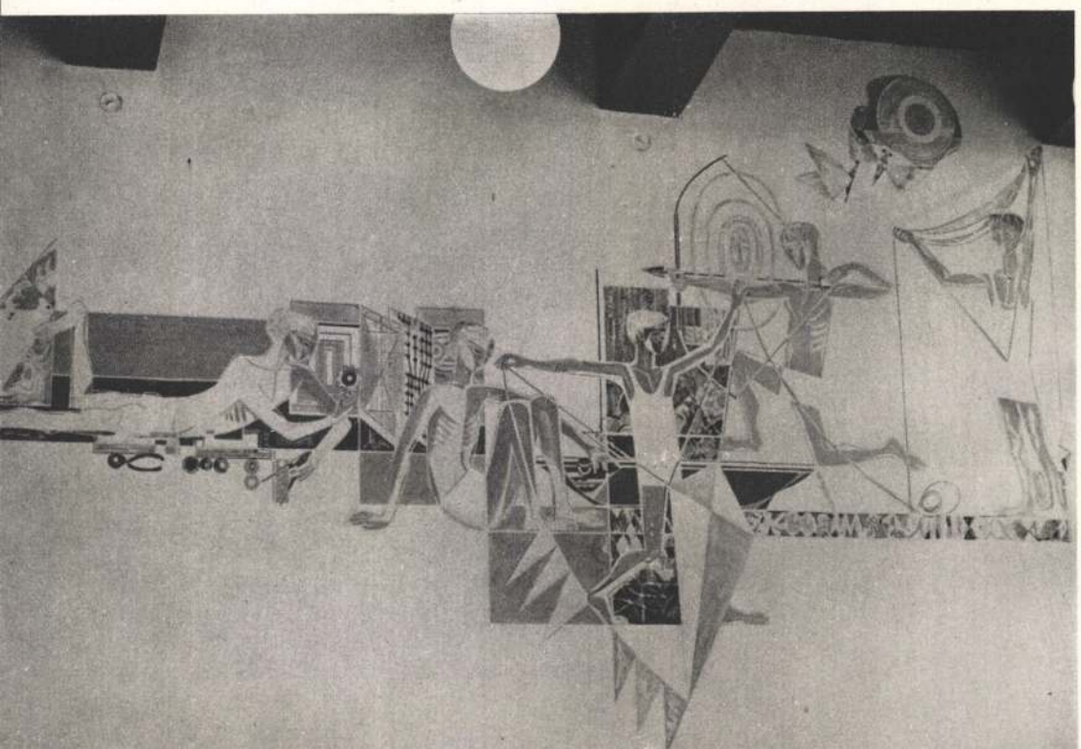

*

Sok vita folyik — bár mostanában szerencsére kevesebb szavakban és több az alkotásokkal, ami a vitának kétségkívül alkotóbb természetű válfaja — az épület és az alkalmazott mű kapcsolatáról, annak jellegéről. Az építészet terei és tömegei emberi folyamatokat szolgálnak, mint a mozgás térről térre, a tartózkodás a térben — s az alkalmazott műalkotás mindenkor az építészet elemi adottságainak szellemi szublimációja kell legyen. A vitát mégis az idézte elő, hogy a XIX. század folyamán teljesen elvált az „alkalmazott" és a „szabad" művészet — az előbbiek kategóriája „lesüllyedt" a bútor és eszközök körébe, míg ez utóbbiak épülethez nem kötődő, szabad (értsd: megbízás nélkül, belső kényszerből létrejött) alkotásai a művészek-

A Fővárosi Tanács II. ker. nevelőotthona. Preisich Gábor terve – Foyer d'éducation municipal du IIe arr. Budapest. Projet par Gábor Preisich
Воспитательный дом райсовета II района Будапешта. Проект Габора Прейзича

nek: képek és szobrok. E folyamat során került a művész a társadalom perifériájára, a barokk kor hivatalos művészétől a bohémig sodródva. Századunkban kerül ismét a művész kapcsolatba az építészettel, ennek szellemiségével, ezzel is feloldva a század egyik nagy ellentmondását, a technikai-ipari úton készülő építészet és a kézműves módon, szinte személyes kézírásként készülő, optikai-pszichikai funkciót betöltő műalkotás között.

A szóban forgó épület alkotásainak egy része szerencsés példa a követelményre: elsősorban a sgraffito és a kerámia-faliképek. *Csernus Tibor*nak az épület homlokzatát díszítő alkotása sokrétű: mélyen tudatos, ugyanakkor rendkívül játékos. Különböző elemek ellipszis-rendbe fogott szabad kombinációjaként is felfogható, de ha figyelmesebben nézzük, kerek képzeteket idéz. Természet és technika, játék és iskolai szemléltetés kötetlen rendben sorakoznak: mindmegannyi alkalom arra, hogy a gyermeki fantáziát megindítsa. Kocka, kakas, kugli, hintán játszók, sárkány, repülő; fa gyökerestől, hal, kagyló, akvárium halakkal, gomba, ősállat csontváza; a hold fogyó-növő alakzata — a közel sem teljes felsorolás is mutatja a laza és mégis szerves kapcsolódást a díszítést befogadó épülethez.

Az óvodások épületeibe készült kerámiafaliképek hasonlóan jól sikerültek. Az elképzelés szerint két épületbe a legkisebb gyerekek, kettőbe pedig a közvetlen iskola előtti évjáratok kerültek volna. Ehhez alkalmazkodott a művészek tervező munkája is (ezt az elvet a gyakorlat során fel kellett borítani, ez azonban a művészek munkájának értékéből nem von le semmit sem). A kicsinyek részére *Benkő Ilona* készített két faliképet: mindkettő az ő képzeletvilágukhoz alkalmazkodó, teljesen szabad, kötetlen kompozíció meseelemekből: róka koma, tyúkanyó, nyúl, sündisznó, őzike az egyiken, a játékaikkal vonuló mesefigurák a másikon, stilizált várral és az égen figyelő nappal. Az első kompozíciót a fák nagy függőlegesei fogják egybe átlós emelkedésében, míg a másikat a kompozíció íve rendezi egységbe. Mindkettőnek kellemes színvilága jól harmonizál a fehér meszelt fallal.

A másik két óvodában *G. Staindl Katalin* egy-egy zárt kompozíciót készített. Az óriáskerék a kikukucskáló gyerekekkel, a céllövölde, a bábszínház, a mézeskalácsos szerkezeti egységbe is került a kerék nagy íve által, s egységével-színeivel kellemesen hat. A második kompozíció a cirkusz csodavilágát idézi az óvoda falán: kötéltáncos, bohóc, elefánt, akrobatatornászok, zenebohócok, állatok; különösen kedves a bal sarokban kandikáló oroszlán stilizált figurája.

Kevésbé felelnek meg a kitűzött célnak az általános iskolások nappalijaiban található faliképek. Zömük nem képvisel határozott szellemiséget — mert az semmiképp sem nevezhető annak, hogy a lányok lakta épület nappalijának falára tétován álldogáló lányok kompozíciója került. Felfogásuk sem fogadható el minden esetben — s amiről a művészek nem tehetnek: anyaguk sem tűnik maradandónak. A műanyag-festék, amivel fel-

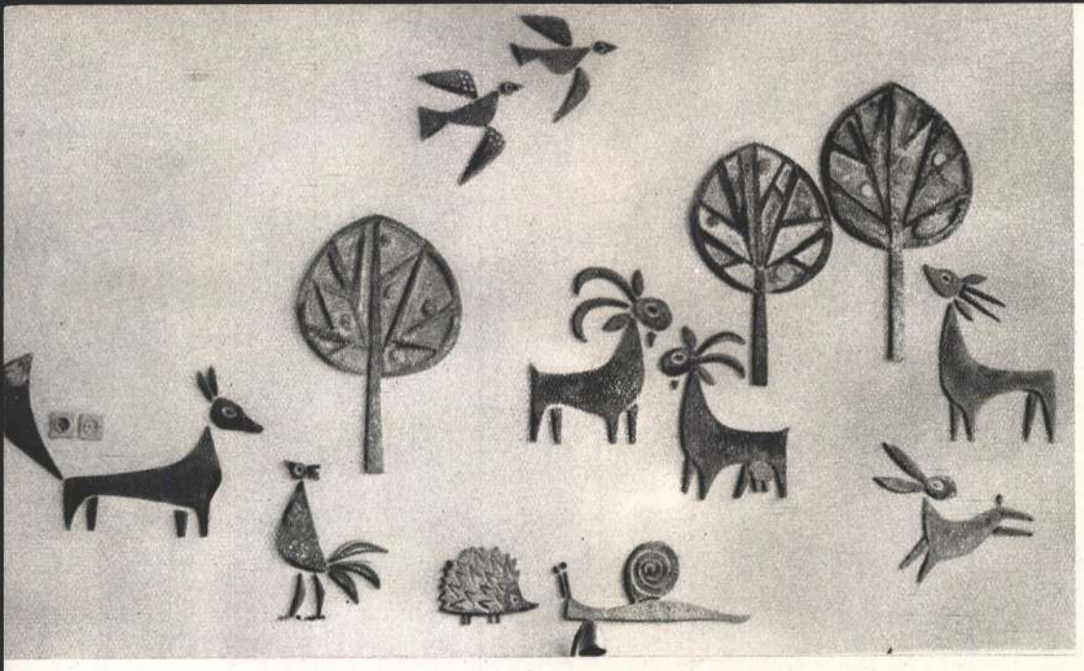

Benkő Ilona: Kerámia falikép a Fővárosi Tanács II. ker. gyermekotthonában
Céramique murale. Foyer d'Enfants municipal du IIe arr. Budapest
Керамическое панно в Детском доме райсовета II района Будапешта

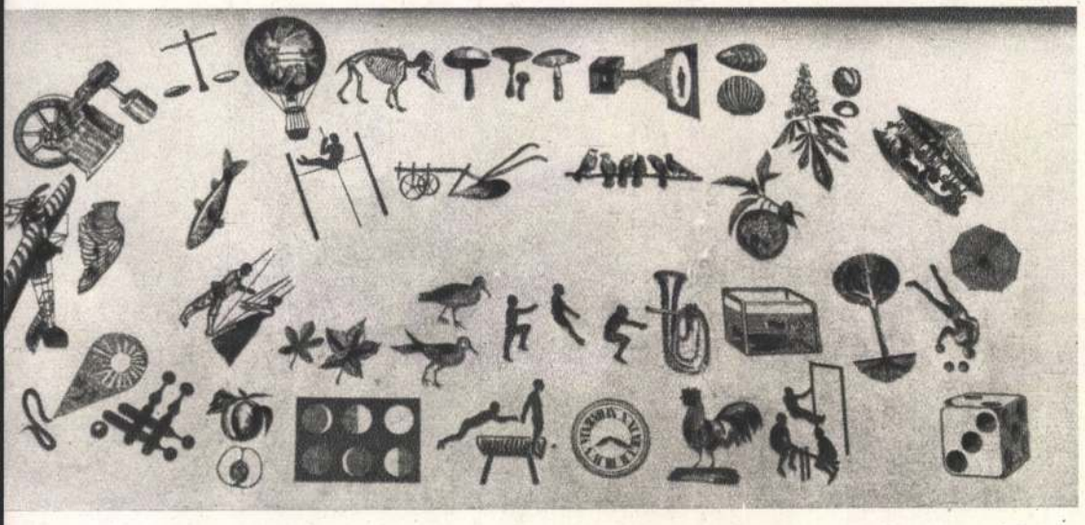

Csernus Tibor: Sgraffito a Fővárosi Tanács II. ker. gyermekotthonának homlokzatán
Sgraffite sur la façade du Foyer d'Enfants municipal du II^er arr. Budapest
Сграффито на фасаде Детского дома райсовета II района Будапешта

G. Staindl Katalin: Kerámia falikép a Fővárosi Tanács II. ker. gyermekotthonában
Céramique murale. Foyer d'Enfants municipal du IIe arr. Budapest
Керамическое панно в Детском доме райсовета II района Будапешта

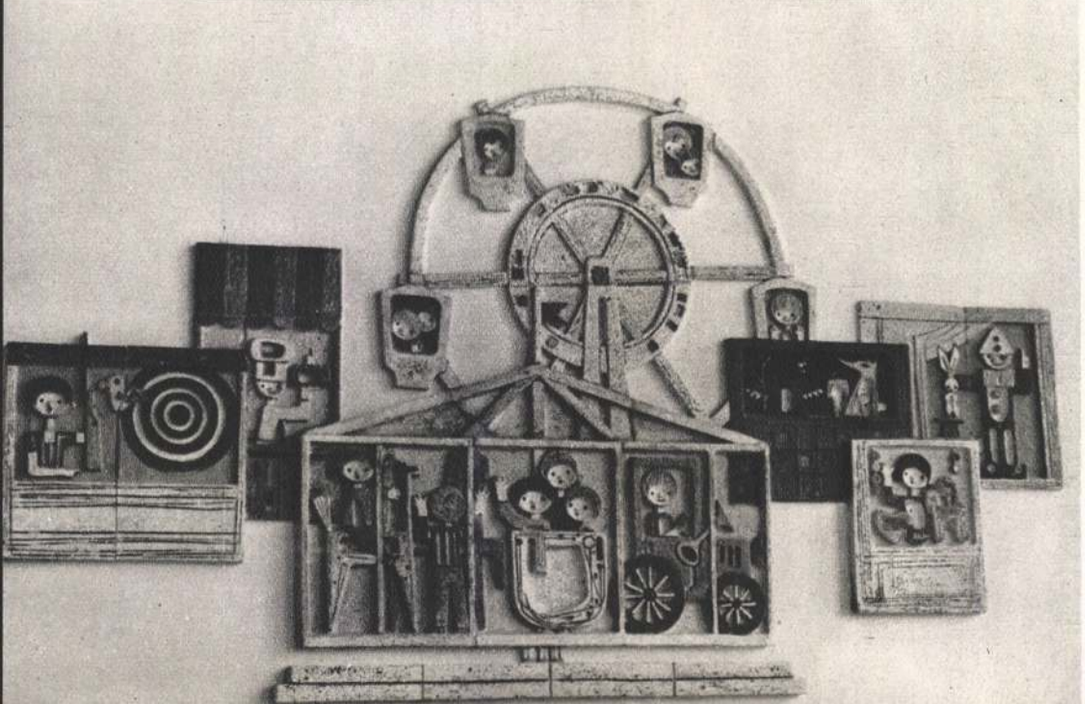

hordták őket, már pereg is egy-két helyen, s a fehér fal mellett nagyon fakók a színek.

A négy mű közül a legsikerültebb *Fajó János* játszó gyerekeket ábrázoló együttese mind szellemiségében, mind megoldásában. Balról indul, mintegy „halk" vízszintes tétellel, hogy lassan fokozzon, s felül a jobb szélen, a nap felé repülő rovarokkal záródjék. A szabad időtöltés módozatai szolgálnak a mű témájául: játék és kellemes tevékenykedés ad tárgyi formát a műnek, de a pasztell színezés a fehér kemény színe mellett túl tartózkodó. *Paizs László* gyümölcskosarat tartó nője, vitorlást tartó fiukkal, *Bolgár József* 1+3 ritmusban megoldott álldogáló, sötétszürke leányalakjai, falképnek nem eléggé stilizált előadásban, *Ludmány Ottó* mesét idéző, az archaikust, a biedermeiert és a népművészet formavilágát egy kompozíción elegyítő képe nem eléggé átgondolt, nem logikus — ezért a célnak meg nem felelő alkotások.

Két sikeres ötvösmunka egészíti ki a sort: mindkettő *Jajesnicza Róbert* műve.

Az egyik finomságával alig véteti észre magát: a főépület lépcsőjének egyszerűen megoldott, kellemesen tagolt választórácsai. A másik: az ebédlőépület külső falára szerelt vörösrézdomborítás a nap éltető erejét szimbolizálja: hatalmas napsugarak nyúlnak szét, s azokon földön futkározó gyerekek, az égen repülő madarak, holdsarló, s a tenger halai láthatók. A mű gondolatiságot szellemes megoldással, tartalmat és formát szerencsésen ötvöző alkotás.

Láncz Sándor

*

A Pedagógusok Szakszervezetének Fáklya Klubjában megkapóan sokrétű együttest állított ki a debreceni Csokonai Általános Gimnázium szakköre. A középiskolai esztétikai nevelést, képzőművészeti ismeretterjesztést szolgáló művek nagyrészét maga a szakkör vezetője, Kassai Ernőné pedagógus-művész készítette. Pompei falfestmények, fekete alakos görög vázák, egyiptomi frízek, babiloni kerámiák nemes ízléssel kivitelezett másolatait készítette el, az eredeti alkotásokat hűen idéző színekben és ötletes technikákkal. — Görög vázáinak testét Fazekas Lajos náduvari népművész korongolta.

Az országos pedagógiai-kulturális, újításiműszaki fejlesztési kiállításon megismert debreceni együttes meggyőző példával sugallja, hogy milyen izgalmas kulturmissziót teljesíthetnek pedagógus művészeink.

A Fáklya klubban bemutatott óvodai díszítések és az óvodás gyerekek kollektív munkái is megragadóan példázzák az esztétikai ízlés fejlesztésének gazdag lehetőségeit.

BAKSA SOÓS GYÖRGY „BÁNYÁSZ" SZOBRA

Ez év május 1-én állították fel Halimba-Nyírádon, a bányászkultúrház udvarán Baksa Soós György „Bányász" című ólomszobrát. Frontális férfialak, kihúzott hátgerinccel, törzse mellett szabadon tartott, ökölbe szorított kezekkel, enyhén az ég felé fordított arccal. A mű, amely hat évig készült (1958–1965), szocialista szobrászatunk egyik mérföldköve.

Azonnal feltűnhet, hogy bár nem él azokkal a divatos deformációkkal, amelyek mai szobrászatunknak általában jellemzői, mégis, vagy éppen ezért korszerű, mai szoborról van szó ebben az esetben. Az általa értelmezett korszerűség, ha a jelenlegi magyar szobrászatban társtalannak tűnik is, nem társtalan általában a 20. századi szobrászatban, illetve művészeti törekvésekben. A világ mai képzőművészetének két nagy buktatója van, éppen mint az építészetnek és iparművészetnek is: egyik a régi korok és a 20. századi fejlődési szakaszok eklektikus ismétlése, akadémikus sémába merevedése, a másik a századunk folyamán megismert, végtelenné vált technikai lehetőségekkel való szubjektív, önkényes visszaélés. Köztük ritka, mint a fehér holló a tartalomból, rendeltetésből kifejtett, kiépített mű, melynek úgy tűnik a jelenkori tévelygések közt is lassan körvonalazódik világnézeti, magatartásbeli alapja: társadalmi szemlélet, egyszerűség, szerénység és értelem.

Baksa Soós György nem a könnyebbik oldalán fogta meg feladatát. Nem az illusztratív látvány és nem is a szubjektív kifejezési vágy oldaláról közelítette meg tárgyát, hanem úgy szerkesztette meg belülről, mint épületet, a tartalom elmondásához szükséges lényeges eszközökre szorítkozva.

A szobor a nagy formák törvénye szerint tagolt, szimmetrikus elrendezésű, arányaiban mértéktartó, túlzásoktól mentes. Összefoglalásaiban az egyiptomi művészettel is rokoníthatnánk, ha nem lenne annyira tipikusan 20. századi, ha nem hordozná magán harmonikus megjelenése ellenére is a 20. századi impresszionizmus utáni küzdelmes, új szintézisek bélyegét. A nagy formák közül, melyekre egyszerűsít, a lekerekített, hengeres, de főleg elliptikus formák jellemzőek, amelyek formálójuk egyéniségének megfelelően valamilyen belülről ésszerűen fékezett, mégis erős cirkulációban levő dinamikát hordoznak. Így a végtagok, mellrész kettős nagy ovális tagozásai, a fej, a fejen levő formák, s a fejet nemes peremvonallal övező bányászsapka formái. De egy nagy elliptikus formából válik ki maga az egész figura, logikusan végigvitt ritmusban állva elénk. A nagy plasztikus alakzatokon a kevés részletet, — mint a nadrág végződése és varratai, a bányacsizma széle, — ornamentálisan, grafikusan kezeli elegánsan bekarcolt vonalakkal, amelyek ugyancsak az előbbi formákat emelik ki. „Minden szobrászati tevékenység végcélja az épület" — vallotta Walter Gropius, szintézisben érezve korának művészetét. — Törekvés komplexitásra, a műfajokba merevedett művészet feloldása, a többi művészeti ágakkal való szintézis szándéka jellemző Baksa Soós György szobrára is.

Bányász. 1965 – Mineur – Шахтер

Ha bármilyen más tárgyat, bútort vagy kerámiát formál, azokon ugyanezek a törvényszerűségek jelennek meg.

Milyen tartalmú a fenti eszközökkel megjelenített műalkotás?

Az említett szervezés-rendezés-lényeglátás önmagában is tartalmi vonatkozású, sőt a felületről leolvasható tartalmi jegyek alapja. Nem vitás hová tartozik, milyen állásfoglalást képvisel „gyönyörű képességünk, a rend, mellyel az elme tudomásul veszi a véges végtelent". Az elliptikus mozgás jellemző a végtelen mikro- és makrokozmoszára is. De e mélyen a szerkezettel egybeforrt tartalmi vonatkozás fölötti rétegben, az építmény külső falán közérthetően és

világosan megjelenik ez a mondanivaló. A kihúzott hátgerincű férfialak emberi méltóság hordozója, ökölbe szorított, lendületre kész kezeiben nagy belső erők rejlenek, magasba tekintő arcán végighasító fénynyaláb az öntudatra ébredésnek, a szellem fényének költői megjelenése. A figura egészében értelemmel, bizalommal és tettrekészen tekint magasan előre. Itt, a 20. században, ez a tartás és tekintet egyértelmű jövőt idéz, mert korunk ellentmondásainak egyetlen megoldása van: olyan társadalom, amelyben az egyén szabadon valósíthatja meg önmagát, amelyben tetteinek eredménye széles közösségre sugárzik, s onnan megerősödve verődik vissza rá, hogy új műveinek még nagyobb értelmet adjon.

És ha még egy fokkal kijjebb lépünk a szobor tartalmi rétegződéseiben, akkor a témához érünk. A téma a tartalomnak szerves része, ha nem is azonos vele, mint ahogy a közelmúltban értelmezték igen gyakran, de nem is választható el tőle, mint ahogy ma visszakanyarodva a polgári esztétikai nézetekhez ismét hajlamos elválasztani a művészeti irodalom. A téma abban a bonyolult, de nem áttekinthetetlen viszonyban, amely a filozófia jelenség-lényeg viszonyának felel meg, a legfelső réteggel azonos, amely elfedi ugyan a tartalmat, a lényeget, de amelyen keresztül egyben meg is jelenik az. Ha nem azonos is tehát a tartalommal, nem független tőle. Ebben az esetben a téma egy ifjú bányász. A magára ébredés és felismerés motívumát osztályálláspont alapján határozza meg a művész, jövőbe tekintő figurájának helye világos.

Ha egy pillanatra most végigfutunk az elmondottakon visszafelé, a témától a tartalom felé: a művész egy ifjú bányász alakjában testesíti meg azokat az eszméket, amelyek mélyen foglalkoztatják, — mivel kommunista művészről van szó: egyensúlyos, harmonikus társadalom vízióját. Hányszor kerestük ezt a megfogalmazást az 50-es évek munkáiban, de a felszín alatt nem voltak tartalmi rétegek, hiányzott az épület. A téma, amely egy műalkotásnál csak burok, nem hordozott semmilyen tartalmat, maga volt a tartalom.

Miért tekintünk vissza e szoborral kapcsolatban az ötvenes évekre? Mert ez a mű nem választható el az ötvenes évektől, azoktól az ellentmondásoktól, amelyek akkor keletkeztek, amelyeket felszámolni egyik fontos feladatunk. Hat évig készült e munka, amely kikristályosodott állásfoglalás. Alapgondolata az, ami az ötvenes években is pozitív alapgondolata volt társadalmunk alakításának — felépíteni, reális formát adni neki azonban az akkori ellentmondások között képtelen volt alkotója, mivel az önmaga által felállított mértékből engedni nem kívánt. Íme egy példa: a művész társadalmának szócsöve. Ez a társadalom nem egyértelműen diktált, s ez inkább olyan jellegű munkáknak kedvezett, amelyek nem hatoltak a dolgok mélyére, melyek megelégedtek a felszínnel. Az általunk tárgyalt szobor ára nem volt csekély. Vállalni kellett hozzá a tehetetlenség vádját, ami egy művészre nézve még keservesebb, mint a vele járó anyagi megpróbáltatások. Szobrának harmóniája nem könnyen szerzett álharmónia, hanem kemény küzdelmekben kiharcolt, mint minden igazi egyensúly. E küzdelmek nyomát csak egy alig észrevehető keserű árnyalat jelzi a szobor költőien magasba emelt fején a száj vonala körül.

A sokszoros tartalmi rétegződésnek egyik fontos eszköze a felületen megjelenő technika, a megcsinálás. Külön figyelmet érdemel ez ebben az esetben. Baksa Soós György maga kereste meg technikai módszerét: egy belső nyers magra domborítja, reszeli és kalapálja rá a fémlemezt. Ez a módszer megnehezíti a munkafolyamatot, de rendkívül gazdag, élő jelleget ad az anyagnak, hiszen a fémszobor így nem mechanikus öntés, hanem legkisebb részletében is művészi invenció hordozója. A mívességnek ezt a fokát a magyar művészetben talán Ferenczy Noémi gobelinjeivel mérhetjük, szellemében valahol a Bauhaus szolíd és anyagszerű elképzelésével rokon. Ez a magatartás jellemzi használati tárgyak formálásában is. Szobrászat és használati tárgyformálás szorosan összetartozik Baksa Soós György tevékenységében, ami ugyancsak eszmei hovátartozást fejez ki.

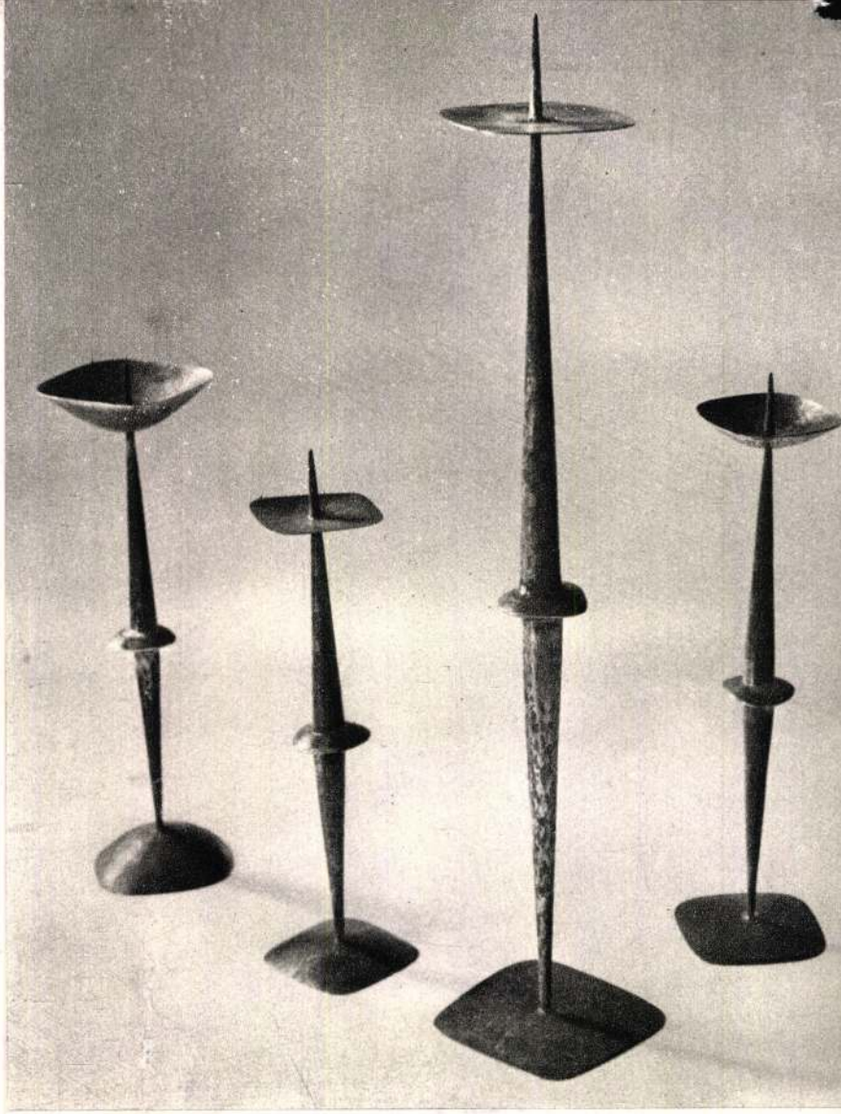

Gyertyatartó 1963 — Candélabres. — Подсвечники

A „Bányász" szobor hagyományai könnyen kijelölhetőek. A két világháború közötti szocialista szobrászatunk kiemelkedő alakjaihoz: Mészáros Lászlóhoz és Goldman Györgyhöz kapcsolódik. Nem hatásról van szó ebben az esetben, hanem hasonló szellemiségnek egy más, sajátos művészegyéniségben való megjelenéséről. Baksa Soós generációja azonos Mészárosával és Goldmanéval, ő azonban új, de nem teljesen problémátlan viszonyok között folytathatja tevékenységét, melyet a kornak megfelelően tovább is fejlesztett. Bányásza édes testvére Mészáros Tékozló fiújának, és Goldman Álló munkásának, de míg azok szembenézve perlekednek a korral, ez bizakodással tekint a jövőbe. Tartását olyan, a felszabadulás után keletkezett Baksa Soós művek erősítik, mint a hasonló törvényszerűségeket hordozó „Lenin fej" (1947) és „Női fej" (1965. Reprodukálva: Művészet, 1965. dec). Értéküket fel nem ismerni korunk megbocsájthatatlan tévedése lenne.

Haulisch Lenke

Baksa Soós György: Lenin 1947 — Lénine — Ленин

SZENTIVÁNYI LAJOSRÓL

A hatodik évtized vége felé közeledő mesterről mindmáig nem jelent meg monografikus jellegű tanulmány. Ismerve szerénységét, ez érthető ugyan, de oeuvrejét tekintve éppenséggel nem. Nehezebb években sem vonult vissza. Ha véleményét kérdezték, nemcsak szóval válaszolt, hanem művekkel. S hogy milyenekkel, azt is látjuk majd. Élet és művészet nála szorosan eggyé tartozik, s bármennyire is csak az utóbbi számít a maradandóság szemszögéből, művészete elemzéséhez — mintegy bevezetésül — mégis előbb az élet főbb állomásait kötjük csokorba.

✳

Hunyad vármegyében, abban az erdélyi városkában, amelynek magas falaihoz a székely népballadák egyik legszebbikének tragikus cselekménye fűződik, ahol valamikor régen: „Magos Déva várát építeni kezdték", amelynek földjét az 1848—49-es magyar szabadságharc ütközetei avatják szentté, a vár aljában, Déva városában látta meg a napvilágot Szentiványi Lajos, a magyar kolorizmus egyik legkiválóbb képviselője, 1909. július 6-án.

Ha igaz, már pedig nagyon is igaz, a környezet emberi sorsot meghatározó szerepe, akkor nem árt szemügyre venni azt a miliőt, amelyben a gyermek Szentiványi Lajos kezdő évei folydogáltak. Első lakásukat a vastúállomás közelében bérelték. Kerítetlen kertje leért a kis Cserna-patakig, amelynek csak a vize s annak csobogása volt légiesen tiszta, partja tele giz-gazzal, szeméttel, cserépdarabokkal, lyukas bögrékkel. Mégis, így, mindenestül szépült bele a felnőtt tudatába. Közelben zakatolt a Felső-malom, alatta a megszelidült Cserna-patak tóvá dagadt tükre, ökrök, tehenek, borjak itatómedencéje. A víz iránti vonzalma itt jelentkezett először, a patakpart, a természet dús színárnyalataira itt kezdett felfigyelni. Később is, amikor már az Atlanti-óceán és a Földközi-tenger kínálta a színek zuhatagát, vissza-visszajárt a gondolata a kis Cserna-patakhoz; a Duna és a Balaton mellett is gyakran jutott eszébe víz iránti

Falkép vázlat — Esquisse d'une décoration murale — Эскиз стенной декорации

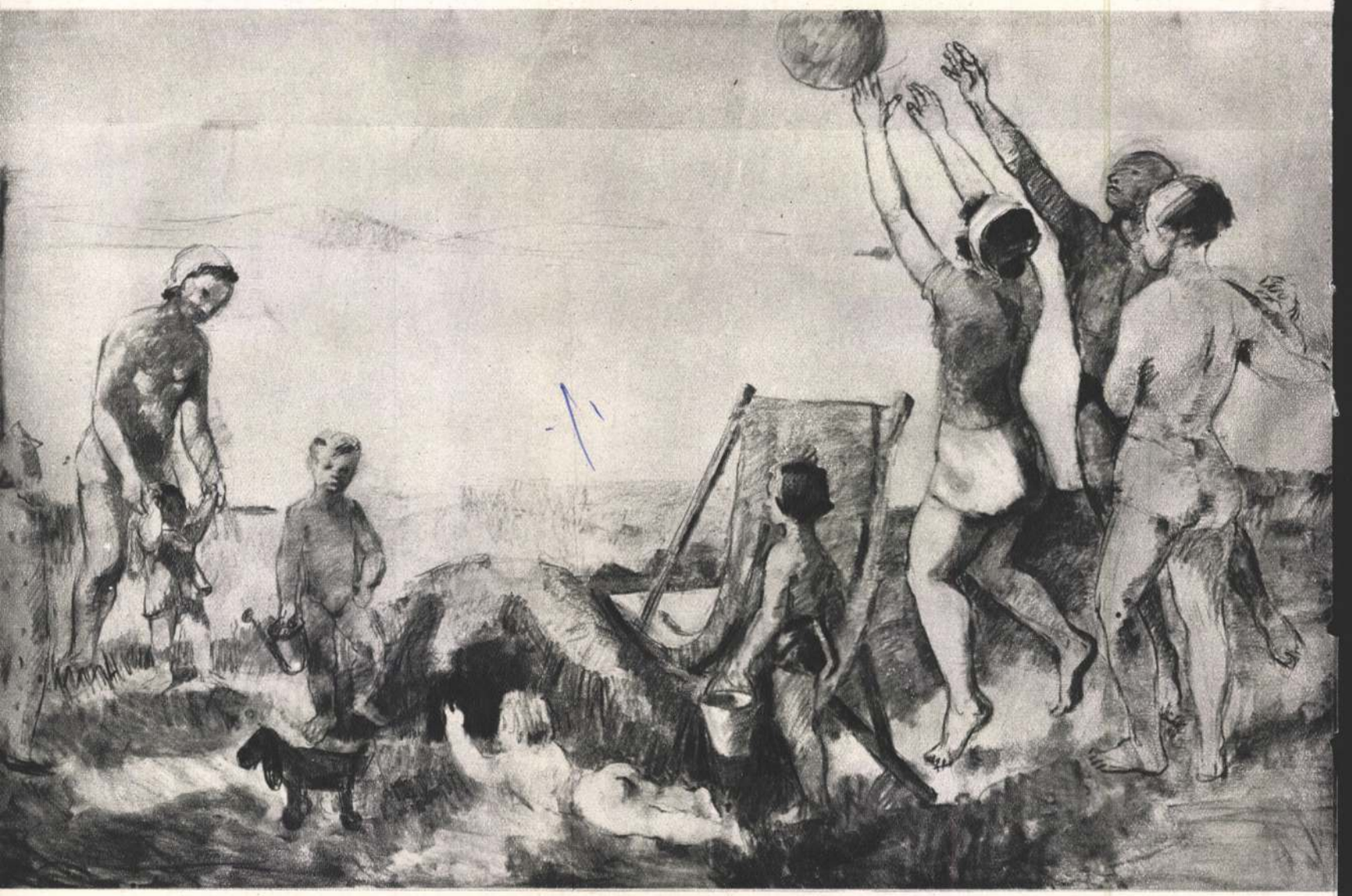

első szerelme: a kis Déva menti patak, híd alatti csendes vízesésével.

Déván 6—7 éves korában, ha még oly primitív formában is, rátalál az olajfestékre annak következményeképpen, hogy a vízfestés nem elégítette ki. A lakás falain függő olajfestmények fényes felületei tetszettek neki, s a fényre a vízfestéssel nem tudott szert tenni. Így jutott el már gyerek fővel az olajtechnikához, de maga készített festékeivel sem boldogult s átmenetileg ettől is elment a kedve.

Sokféle hányattatás során szülei végül is — 1920-ban — Budapestre kerültek, ahol Szentiványi 1930—1937 között a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait, Benkhard Ágost osztályán. A Főiskola akkori rendje és szelleme nem tiltotta, hogy valaki más mestert is ne látogasson. Szentiványi ennek megfelelően vette igénybe Rudnay Gyula, Csók István, Réti István és Vaszary János korrektúráit is. Valamennyi tanára közül Benkhardra emlékezett vissza a legnagyobb hálával, aki ha nem is emelkedett festőként a legnagyobbak közé, mint festő-pedagógus a legkiválóbbnak bizonyult. Mikor 1947-ben Párizsban két másik művésztársával, Bartha Lászlóval és Szalay Lajossal — Matisse, Dufy, Bonnard, Picasso stb. vonzásában — visszagondolnak a főiskolai évekre, egyöntetűen állapítják meg, hogyha újra kezdhetnék, megint csak Benkhardot választanák mesterüknek. Mert az ő művészi és festői etikája, valamint színkultúrája nélkül egész bizonyosan nehezebben boldogultak volna, nem is beszélve arról a pedagógiai bölcsességről, amely minden kamaszos komiszságot megértett, mert érezte a bontakozó tehetséget, s annak fejlődése érdekében még a tanári tekintély szokványos őrzéséről is le tudott mondani. Magát ezzel mintegy megtagadva, minden vad elrugaszkodásból visszaterelte tanítványait a valósághoz. Olyan különböző egyéniségeket volt képes inspirálni és képezni, mint Dudás Jenő, Bartha László, Fónyi Géza, Pirk János, Szabó Vladimir, Szalay Lajos, Szentiványi Lajos s még lehetne tovább sorolni a jó hangzású neveket, akik mind hasonlóan gondolhatnak arra a mesterre, akinek festői felfogásán keresztül szabadon áramlott a müncheni akadémizmustól még mindig fertőzött hivatalos hazai konzervatív művészeti életbe a termékenyítő Nagybánya friss levegője.

A főiskolai esztendők a szellemi élet izzó légkörében teltek. Szentiványi valamennyi szellemi áramlattal igyekezett megismerkedni, bármilyen fantasztikusnak, vagy abszurdnak látszott is, mindig mindent belülről akart látni és mindent megismerni. A művészeti irányzatok is kavarogtak. Csók István, Egry József, Vaszary János, Aba Novák Vilmos, Szőnyi István, s megannyi más kitűnő festő mellett az avant garde kiállításai váltogatják egymást. Filozófiai vonatkozásban: szabadelvűek, kollektivisták, nemzetiek és internacionalisták, természetbarátok, hazafiak és kozmopolíták, bicsérdisták, gnosztikusok, mágikusok tülekednek a porondon. Mindent megismerni, s ami jó, azt megtartani — hirdeti Szentiványi is, ezt a Lyka Károlytól kapott örökséget.

Közben — 1931-ben — Glatz Oszkár soproni művésztelepén is eltöltött pár hetet, s több nyáron a miskolci művésztelepen festett, ugyancsak Benkhard vezetésével, aki egyébként reggeltől estig együtt festett növendékeivel, s ezzel egyszerre nyújtott művészi és morális példát a telepen alkotóknak.

1937-ben sikerrel pályázott két ösztöndíjra is. Az egyik a római, a másik a Balló Ede utazási díj. Ez utóbbit választotta, amely 1500 pengőt jelentett, az utazási stb. kedvezményeken kívül. Ezzel az összeggel bátran vághatott neki nyugat-európai útjának. Rembrandt és Van Gogh vonzotta s azok a városok és múzeumok, ahol műveikkel találkozott. Így járta be Drezdát, Berlint, Koppenhágát, Brémát, Hannovert, Casselt, Amsterdamot, Nürnberget, Münchent, Salzburgot, Bécset, — Németországon, Dánián, Hollandián és Ausztrián vitt keresztül az útja.

Festői tehetsége kibontakozására jó hatással volt az 1939-es esztendő, amikor az Uzsoki-hágó közelében, az Ung-patak partján, Hajasdon tölthetett két nyári hónapot ruszin, szlovák és cseh, valamint magyar művészek, köztük Benkhard Ágost, Szabó Vladimir, stb. társaságában. Amikor a tábor feloszlott, Szentiványi még tovább is ott maradt, egészen október végéig. Ez alatt bő alkalma nyílt megfigyelni az erdők őszi pompáját és hervadását, az ebből következő bonyolult színhatásokat. Itt nemcsak a természettel, s az embernek a természettel való kapcsolatával folytathatott további ismerkedést, hanem a világban lejátszódó történelmi rengések moraját is észlelhette. Szentiványi háborútól való iszonyodásának egyik

Műteremben — Dans l'atelier — В мастерской художника

művészi kifejezője *A két család* c. nagyméretű (104-87 cm) olajképe. Egy távolba figyelő férfit, mellette a lábát önfeledten vízbe mártogató s vállán gyermeket tartó asszonyt ábrázol, mellettük pedig két lovat kis csikóval, miközben az Ung-patakba nagy esőcseppek írnak eliramló köröket. Ez a motívum sokáig foglalkoztatta Szentiványit. Több vázlat, tónusos rajz, gouache előzte meg az első véglegesnek hitt kidolgozást, amely a sárgás és barnás színekre épült, csekély zölddel, az is árnyékként esik a férfire s elvész a hegyek közti távolban — mintegy jelképezve a gondolkozó és előrelátó emberre rászakadó reménytelenséget. A kép itthon készült el 1946-ban, s noha nyomban bekerült az egyik kiállítási katalógusba, a kiállításra mégsem küldte be. A *Két család* azért került olyan későn a közönség elé, mert minden megoldásával elégedetlen volt, sohasem érezte késznek, befejezettnek s az utolsó percben inkább visszavonta, semmint maga által jóvá nem hagyottan bocsássa a nyilvánosság elé.

Néhány újabb képe 1942-ben a Műcsarnokban kerül a nyilvánosság elé. *(Kanári, Önarckép, Olvasás közben)* Ez év végén s 1943 elején a kolozsvári műcsarnok felavató tárlatán az erdélyi származású művészek között *Önarckép* és *Olvasás közben* című képével vett részt.

1943-ban csoportos kiállításon szerepelt a Deák térrel szomszédos Erzsébet téri Nemzeti Szalonban, kb. 50 képpel. (Jelentősebb művei a kiállításon: Műteremsarok, Kettesben estefelé, Esti látogató, Kanári, Önarckép stb. többsége a Nemzeti Galéria tulajdona.) A rendezésre maga Petrovics Elek, a Szépművészeti Múzeum köztiszteletben álló főigazgatója vállalkozott, ami már önmagában is rendkívüli elismerésnek számított. Nem sokkal később a Szépművészeti Múzeum szervezésében és Ybl Ervin rendezésében nyolc képével vett részt a genfi és bázeli magyar kiállításon.

Szentiványi 1945-ben bekapcsolódott az újjáéledő képzőművészeti életbe. Alapító tagja lett a Művészek Szabad Szakszervezetének és 1952—54 között a Művészeti Dolgozók Szakszervezetében a festő szakosztályt vezette.

1946-ban rendezte meg második gyűjteményes kiállítását — harmadmagával — a Szakszervezet helyiségében.

1947-ben ismét a Nemzeti Szalonban szerepelt. Figurális kompozícióit visszafojtott halk színeikkel a vízió hatását súrolják, írta róla a Szabad Művészet. A cikk írója megállapította, hogy a kiállító művészek — Bartha László, Benedek Jenő, Szabó Vladimir, Benkhard Ágost — között Szentiványi áll legtávolabb a természettől, annak anyagszerű rögzítését tekintve.

1947-ben a Művelődésügyi Minisztérium ösztöndíjával, feleségével együtt, egy évet töltött Franciaországban. Sok képet festett Párizsban, Cannes-ban, Montecarlóban s több más dél-franciaországi

helységben. Képeiből 1947. november 19 és december 3-a között Párizsban a Galerie Guénégaud-ban kiállítást rendezett Bartha Lászlóval és Duray Tiborral együtt. A kiállítás védnökségét Louis Joxe, a francia művészeti ügyek államtitkára és Károlyi Mihály, a magyar kormány párizsi nagykövete vállalta. A képek arról tanúskodtak, hogy kolorizmusa kivirult, hogy érett művésszé fejlődött s hogy máris méltán emlegetik kora legjobb magyar festői között. Ezt az értékelést maradandóan igazolta a hazai közönség előtt is, amikor Franciaországból hazatérve 1948. április 17 és május 2-a között Szabó Iván szobrászművésszel közös kiállításon bemutatta franciaországi termését a Fényes Adolf-teremben. Az anyag 29 akvarellből, gouacheból és olaj-temperából állt.

Még 1947-ben Franciaországban meghívást kapott az észak-amerikai Ohioba és a dél-amerikai Rio de Janeiro-ba: vállaljon tanári állást az ottani festészeti Főiskolában. Azonnal vitték volna repülőgépen, de ő a kecsegtető ajánlatokat visszautasította, mint annyi előtte járt „szegénylegénye" a magyar kultúrának, akiknek a haza „kormos füstje" édesebbnek látszott, mint más nemzetek csábító gazdagsága.

1949-ben két hétig meghívással a sárospataki Rákóczi várban levő alkotóházban dolgozott. Több kép született ott s a szomszédos Tokajon, ahol baráti meghívás folytán pár napot tölthetett. Tokaji tartózkodásának egyik legérettebb emléke a *Tokaji kőbánya* és a *Tolcsva* c. képe.

1949-ben részt vett a Magyar Építő Munkások Országos Szövetsége (MÉMOSZ) pályázatán.

A Szentiványi tervek szerepeltek a I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon. A rajzvázlatok *Megbeszélés (Romeltakarítás)* és *Munkamódszerátadás* néven váltak ismertté. Kidolgozásukkal 1950-ben készült el és a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon 1950. november 4 és december 2 között került sor a bemutatásukra. Bármilyen súlyosan béklyózták is művészeinket az akkori művészetpolitika előírásai, Szentiványi sajátos festői felfogását ezekben a képekben sem tagadta meg. A jellegzetes munkás-alakok ak egész sorát hozta létre és kivételes színkultúrájával feladatát a festőiség kára nélkül oldotta meg.

Szentiványi Lajos 1945-től kezdve minden fontosabb kiállításon részt vett. Munkássága elismeréseként 1946-ban megkapta a Szinyei grafikai díjat, 1948-ban pedig a nagydíjat, majd két ízben, 1951-ben és 1955-ben a Munkácsy-díjat. 1952—1954-ben óraadó tanárként működött a Szín- és Filmművészeti Főiskolán.

1954-ben Dunaújvárosban, a Képzőművészeti Alap alkotóházában töltött hat hetet. Ingyenes, teljes ellátás mellett dolgozhatott s több szép tempera s akvarell őrzi e néhány hét jótevő hatását.

Az 1950-es években kevés kiállítási helyiség volt a fővárosban. Azonban 1954-től kezdve a szóhoz jutható követelések lassanként javítottak a helyzeten. Így lehetett kiállításokat rendezni a nagykörúti Grafikai Szaküzletben, amelyet később Derkovits-teremnek neveztek el. Csöppnyi helyiség, építészeti elosztása sem a legszerencsésebb, de arra alkalmas, hogy a kiállító művész lélegzethez, a közönség pedig 40—50 kép megtekintéséhez hozzájusson. Szentiványi kiállítása is itt nyílt meg 1955. június 20-án, a megnyitót Végvári Lajos tartotta. Két hetes nyitvatartása alatt egyik eseménye lett képzőművészeti életünknek.

1957-ben kinevezték az Iparművészeti Főiskola tanárává, megkapta *Építkezők* című képére Miskolc város nagydíját, a kormányzat pedig művészeti munkássága elismeréséül Kossuth-díjjal tüntette ki. Külön utalás történt a *Kossuth-híd építése* c. képére, amelyre még 1955-ben kapott megbízást s abban az évben a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon láthatta először a közönség.

1957-ben tervet készített egy atomerőmű freskójához, amely azonban nem került kivitelezésre. A tervet 1960-ban állították ki a Kultúrkapcsolatok Intézetének Dorottya utcai helyiségében, s onnan a Történeti (Kiscelli) Múzeumba került.

1963-ban a debreceni Képcsarnok rendezte meg kiállítását. Szentiványi 1955 óta nem szerepelt önálló kiállítással. Nyolc év terméséből volt hivatott számot adni a kiállítás, amely azonban intim keretlehetőségei miatt, akár a nyolc évvel azelőtti, a Derkovits-teremben, csak kisebb méretű képeket nyújthatott a közönségnek. Akvarellek, gouacheok népesítették be a debreceni Képcsarnok helyiségét. Az anyag zöme tájképből állt.

Ugyancsak az 1963-as esztendőben nevezték ki mesternek a Képzőművészeti Főiskolára. Tanári munkája mellett az utóbbi években is számos kép született.

*

1958-ban az addigi Deák téri műterem nélküli és társbérleti lakásból végre rendes otthonba költözhetett, a Fiastyúk utcai lakótelepen épített emeleti műtermes lakások egyikébe. Itt az alkotásra minden eddiginél jobb körülmények nyíltak, bár éppen ezekben az években többirányú pedagógiai és közéleti szereplése sok idejét és energiáját vonta el az alkotó munkától. Azok, akik megszokták, hogy a művészek szinte számolatlanul ontják a műveket — s ilyenek szűkebb baráti és tanítványi körében is bőven akadnak — nem is szívesen látták, hogy kisebb méretű képek érdekében a korábbinál kevesebbszer vállalkozik monumentális feladatokra. Az aggodalmaskodók két dolgot tévesztettek szem elől. Egyrészt nem vették figyelembe, hogy nagyméretű alkotások a művésznek mennyi energiáját emésztették fel, másrészt, hogy éppen emiatt bizonyos szünetekre az alkotónak is szüksége van. Maga a művész úgy fejezte ki erre vonatkozó nézetét, hogy „belégzésre" is szüksége van annak, aki az alkotás érdekében szükséges „kilélegzést" biztosítani akarja. Ezeknek az éveknek nagyméretű alkotásai között kell megemlítenünk a Csepeli Papírgyár étterme és kultúrháza számára eloxált alumíniumlemezre készített 39 négyzetméteres hatalmas *falfestményt*, amely a papír felhasználásának útját ábrázolta, a festészet, tudomány, zene, pedagógia, sajtó, vagyis a szellemi élet egész területén. — Nagyobb méretű olajképet festett *Üdülés a Balatonparton* címmel a Csepeli Egyedi Gépgyárnak, — a Nyomdaipari dolgozók (Budapest Dániel úti) üdülőjébe 26 m²-es szekkót készített (viaszkos alsekko), 1962-ben befejezte hatalmas vásznát, a *Dunakanyar a Parlamenttel* címmel, 1963-ban pedig a *Sakkozók* című olajképet. Ebben az évben készült el a szegedi Tisza Szálló két falára egy-egy sgraffitoja. Az egyik a szegedi szabadtéri játékokkal kapcsolatos *Kórus és tánc*, a másik falon a *Halászok és sportolók*, mindkettő 12 m²-es nagyságban. Emellett természetesen számos kisebb képet festett. Ugyancsak 1963-ban festett egy leányportrét *(Vas Judit)*. S ez év nyarán készült el debreceni kiállítására is, amelyről a Művészet 1964. januári számában írtam.

1960-ban a velencei Biennálén 15 képével szerepelt, amikor is a magyar anyag — Vayer Lajos rendezésében — elsősorban négy nagy magyar mesterre épült, Derkovits Gyulára, Mikus Sándorra, Kerényi Jenőre és Szentiványi Lajosra. A nagyméretű képek közül a *Kossuth-híd építése*, *Ablaknál*, *Balatoni szüret*, míg a kisebb méretűek közül a *Hagymás csendélet*, *Cannesi öböl*, *Sétálók a parkban*, *Virágzó fák*, *Domboldal*, *Tulipános csendélet*, *Dunapart Dömösnél*, *Szüret Csopakon* c. képpel vett részt a Biennálén.

A tájképfestészet *nem* egyik részlete Szentiványi festészetének. Nem külön műfaj, hanem mindenkor neki, az *embernek* a természettel fennálló kapcsolatáról szóló vallomása, még ha alakok alig vagy

Részlet a Dániel úti Nyomdász Üdülő szekkójából
Peinture murale. Maison de Repos des Typographes. Détail
Фрагмент стенной живописи в Доме отдыха печатников

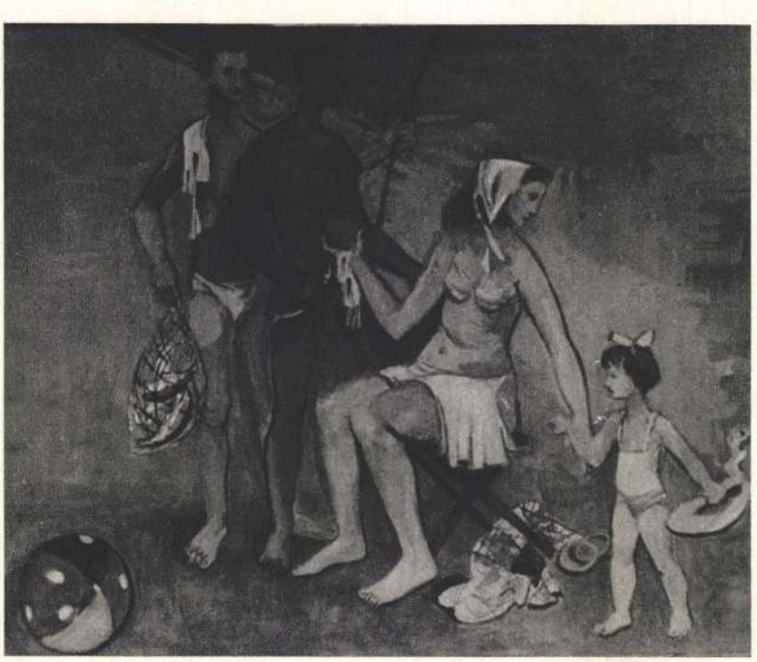

Secco a párt pápai székházában – Secco. Siège du parti à pápa. – Секко в доме партии в Папе

egyáltalán nem is jutnak szóhoz a képen. A természet kimeríthetetlen bányája tudományos, művészeti és általános napi érdeklődésének. A dévai erdőkoszorúzta hegyi környezetben zajlottak gyermeksége évei, itt szövődött elválaszthatatlan kapcsolata a természettel, s azóta is szerves tartozékának tekinti magát. Innen önkéntelen fölolvadása a földrajzi környezetben akár a Balatonnál, a tengernél, vagy a folyók partján, akár hegyekben-völgyekben, kertekben, szőlőkben terítse is ki maga elé vázlattömbjét. De ugyanez mondható el enteriőrjeiről is. Páratlan színkultúrája itt is gátlás nélkül, illetve csakis a művészi fegyelem által korlátozva, érvényesül.

Mikor még a „fiatalabbak" közé tartozott, 1948-ban, Pogány Ö. Gábor azt írta róla, hogy a „festőiség legavatottabb művelője". Ezt az értékelést Szentiványira ma is idézni lehet és kell, csak már éppen nem a „fiatalabbak" között említve. S ha van művész, akire két évtized múlva is érvényes az egykori summázás, akkor Szentiványi valóban az. Mert mondhatunk-e többet, mint amit a fenti idézet folytatásában olvashatunk: „művészete árnyalatokban és átmenetekben összehasonlíthatatlan kulturáltságot árul el, nincs festménye, amely tónusainak gazdagságával ne múlna fölül minden hozzája hasonlót."

*

Szentiványi Lajos 1965 augusztusában fejezte be a párt új pápai székházában 42 m²-es szekkóját — ugyanakkor a szemben levő falon Kurucz D. István is a magáét. A pályázatot 1964 szeptemberében bocsátották ki, így aránylag rövid idő alatt került sor az elfogadott tervek kivitelezésére.

A tematika bőven meríthetett a helyi történelemből anélkül, hogy a kép valamennyi részletét hozzá kellett volna kötnie. Így Szentiványi dús képalkotó fantáziája számára bőven akadt érvényesülési lehetőség.

A cselekmény, amit a művész egybefűzött, különböző években, év- és napszakokban játszódik, ezért az optikailag csaknem megoldhatatlannak látszó többrétűséget a szekkó jellegének megfelelően egységes kompozícióba kellett hangolnia s mint egységes tartalmat vizuálisan megvalósítania úgy, hogy ugyanakkor a művész is szabadon kiélhesse egyéniségét.

A falképpel szembeállva, kronologikus sorrendben haladva, balról indul az eseménysor. Négytagú csoporttal, egy síró asszonnyal, társát csillapító férfival, akinek bal kezében Ady-kötet látható. Ez a jelenet a helybeli történelem egyik epizódja. — A következő — ugyancsak történeti hitelességű — cselekmény 1943-ból: rabokat kísér két rendőr, mögöttük két ablak, az egyik a börtönt, a másik a helyi nagytemplomot jelképezi, az utóbbi előtt haladt el a menet annak idején. Az eddigiekhez kapcsolódik az előtérben a kompozíció szempontjából legbonyolultabb s legtöbb kísértést rejtő jelenet, amelyben két nőt és két munkást látunk s egy gyermeket az anyaölben. A két férfialak zászlót tart, amely színben is, tartalmilag is belevegyül a később következő történeti cselekménybe. Az egyik férfi fölemelt karral tiltakozik. A még öntudatlanul alvó gyermek önkéntelenül ökölbe szoruló keze a jövőt jelképezi . . .

A szekkó nagyobbik fele, ettől a jelenettől jobbra, már ennek az új világnak az ábrázolása. Eskütételt és zászlóavatást látunk, Szentiványi kolorizmusának szép példájaként. Az e jelenettel induló új világot szürke háttérben piros zászlók választják el a régitől. A jobb középen kék, szürke, zöld, viola skálában, kényesen visszatartott piros színű zászlók erdejében a felesküvő férfiak feszes rendjét feloldja a zászlót tartó civilruhás férfi és a papírzászlót lobogtató gyermek lírai kettőse. Az esküt tevők és a zászlók erdejéből, a kép jobb felső mezejében bontakozik ki az ifjúság éneklő kórusa, amivel a szekkó Pápa iskolavárosi jellegét hangsúlyozza. E fiatalok kötik össze az említett katonai rendbe tagolt őrséget a sétálva beszélgető emberek csoportjával. Ezzel a kicsengéssel zárul a tartalmi koncepció, amely a helyi történeti háttér ismerete nélkül is világosan juttatja kifejezésre a művész mondanivalóját, amely az emberiség örök vágyát és reménységét fejezi ki, a mű alján végighúzódó személytelen béke-kiáltással, amely egyben a kompozíció végleges egybefoglalásának funkcióját is betölti.

A különböző években és évszakban történő eseményeket közös semleges környezetbe ágyazta a művész, mint mindig, most is elutasítva a naturális lehetőségeket. S valóban a háttér igen érzékenyen árnyalt szürke s nem annyira egymástól élesen elváló színekkel, mint inkább a kompozíció eszközeivel biztosította a kép egyensúlyát, elsősorban a kép bal felső és a jobb alsó részének tömeget jelképező csoportjával. A kompozíció három frízre bomlik: az elsőbe a rabok tartoznak a rendőrökkel, a másodikba az esküre fölsorakozók, a harmadikat pedig az éneklő fiatalok alkotják. A fegyelmezett rendet ábrázoló frízek szimmetriájába feloldásképp lép be a két egyharmados motívum asszimetriája; balról a lírai tartalmat kifejező csoport a gyermekkel, jobbról a zászlót tartó alak ugyancsak zászlót lobogtató gyermekkel. A szimmetria és aszimmetria éles váltását feloldja és enyhíti a bal oldali illegális csoport, jobb oldalon a békés családias tömeg lírai és variált színességgel alakított motívuma.

A színek diszkrét kezelése látszik a zászlókon is, egyik szín sem hivalkodik, bár esztétikai érdekből a halvány pirost lehetetlen volt jobban enyhíteni, a fehér és a zöld elsikkadt volna. A megoldás fejlett színkultúra nélkül nem is sikerülhetett volna. Mélyebb, komorabb kék színt kaptak a rendőrök. Hasonlóan igényes a variált fehérek szerepe. A kép két szélső negyedében jelentkeznek igen változatos tónus- és színszerkezetben, amelybe az egész képen csak a kétszer alkalmazott mély barna illeszkedik a szekkó bal és jobb negyedébe, kihangsúlyozva a kompozíció színben is szigorú és tudatos rendjét, közben zöldekkel, violákkal lazítva, oldva és gazdagítva a falfestményt.

Összegezésül azt kell mondanom, hogy ismerve a mester többi szekkóját és sok más művész hasonló alkotását, Szentiványi pápai műve grandiózus alkotás méreténél fogva éppúgy, mint kompozíciójával, gondolati gazdagságával és előkelő művészi megoldásával. Csak azért nem mondom, hogy húsz év szekkói között is a legnagyobb, mert a végső szót az idő tartja fenn magának.

Szij Rezső

BORICS PÁL

Nincs is talán a magyar szobrászok idősebb nemzedéke között olyan, akinek diszharmonikusabb nyitány vezette volna be életét, mint a markáns egyéniségű Borics Pálnak. Ez az élet-nyitány fájdalmas tónusú motivációkra, disszonáns hangvételre épített. Belőle és belőlük, a kisemmizettek, a három millió koldus tragédiájából fakadt a hazája és népe megnyomorítását felismerő és feltáró Bartók zenei nyelve; kottafejei között ott van az ő kálváriája is, a siroki summásé, a csaknem analfabétáé, akinek hét éves korában az oldalába rúgott az uraság hajcsára. A szolgaság, a megalázás azonban acélossá edzi a szenvedőket. Erejük és szellemük megtermékenyíti a haladás ölét és pokolra taszítja a rabtartók és lakájaik enervált, gyülevész hadát. Borics az életerősek seregét szolgálja. Szellemét a magyar humusz érlelte s ez tette művészetét is elválaszthatatlanná ős-formájától, az örök anyagtól. Bár életrajzának közlése indifferens művészi szándékának megértése szempontjából, és szinte magyarázatot sem kíván rafinátlan tisztaságú életműve, mégis közreadjuk biográfiáját, mivel élete és művészete szorosan összefonódott, sőt többeknek tanulság is lehet.

A Heves megyei Sirok községben született, 1908-ban. Növekedése mellett nem ügyeltek gondos kezek, hiszen apját 1914-ben kihajtották hősként elpusztulni az úri rend erszényéért, s az öt gyermekét tápláló anya, a summás gazdaasszony pedig kevés időt fordíthatott nevelésére. Mint vadon nőtt növényekét, a természet így gondozta fejlődését. Még el sem érte az iskolás kort, és már ikertestvérével együtt summásnak állt „negyedrészes" bérért. Nyolctíz éves korában pedig követ tört a hevesi kőfejtőkben. — Talán itt rejtőzik valahol az a döntő pillanat, amely tudat alatt hozzáköti a kőhöz anélkül, hogy sejtené még, hogy a gépies robotban kitermelt néma és lelketlen anyag majdnem kitárja előtte titkait. — És fátuma egyenesen vitte a kijelölt úton. Sok irigylésre nem méltó kaland után szakmát választott: megtanulta a kőfaragást s 1927-ben segédi oklevelet kapott. Majd sírköveseknél a kőszobrászathoz vezette sorsa.

Súroló nő — Laveuse de parquet — Поломойка

Ekkor tudatosodott benne a hivatás, hogy ne sírkőfaragó szinten, hanem a művészet igényével vésse az anyagot. A művességet jól megtanulta, a művészethez azonban sokkal több kellett. 1934-ben beiratkozott a Fővárosi Iparrajziskolába, ahol hét éven át hol nappali, hol esti oktatáson szívta magába az alapvető tudnivalókat. Hogy végül művész lett, azt az is bizonyítja, hogy 1941 óta az országos tárlatokról még egyszer sem hiányoztak szobrai. A megszerzett művészi rang sohasem tette elbizakodottá. A felszabadulás után ismét tanulás következett, érezve, hogy az új és igényesebb tartalmú társadalmi formáció a művészettől is többet követel. Főleg rajzban kellett erősödnie, s a Képzőművészeti Alap 1. számú Kollektív Műtermében pótolta is a hiányokat. Hálával gondol vissza ma is segítőkész kollegáira, elsősorban Antal Károly, Herman Lipót és Beron Gyula gyümölcsöző instrukcióira. A szabaddá és művésszé vált ember azonban még korunkban sem élhetett nyugodtan. Az ötvenhatos vihar csaknem elvette életét. Nem mindennapos szerencse mentette meg fegyveres esztelenek atrocitásától. Ma, alkotómunkája sűrűjében is sok társadalmi tevékenységet fejt ki lakókerületében, Pestlőrincen.

A már harmincon túli művész induló műve, a „Napozó" című női akt, a Műcsarnokban közönség elé is került 1941-ben. Nem érett alkotás ez még, modorosság van benne, de a művészethez érkezést jelzi elsősorban alkotómódszerének máig megtartott jellemzőjével, ami pedig a sommázott előadásra való törekvés. Még két év kellett és egy minden vonatkozásban artisztikus kőszoborral, az „Édesanyám" (1943) fejjel végérvényesen beírta nevét művészettörténetünkbe. A realista portré szelíd arcvonásaiból — a szeretet fényövén túl — egy megtiport élet gyötrelmei rajzolódnak ki. (A Magyar Nemzeti Galéria tulajdona.)

Az 1945-öt követő éveket — mint említettük — nagyrészt a tanulásnak szentelte. Tudta, hogy az elmélyülés termékenyen fog hatni későbbi lendületére. Amikor eljutott oda, hogy szabadon előlépjen mindazzal, amit közölni akar, szinte észre sem vette, hogy beléfojtották az önálló szót. A dogmatizmus szülte sematizmus az ötvenes évek elején beárnyékozta az ő szárnyalását is. Ebben a nyomott légkörben a művészi mélységet igazán csak a „Munkáslány" (1950) című feje érte el. Remeke a klasszikus ókort idéző örökkévalóságot leheli áradó nyugalommal és bensőséggel. Nem is tellett erejéből több ilyenre, mert olyan vértelen panoptikumfigurákat gyártattak vele is, mint az egyik dunaújvárosi iskola udvarán felállított „Úttörő" (1954). A tisztulás folyamatában faragott „Sztahanovistá"-ja (1954) már ismét szervesen illeszkedik fejlődésébe. (Megvásárolta a Fővárosi Tanács, ma a BTM Kiscelli Múzeum tulajdona.) Ezt az időszakot az orosházi gimnázium domborművei zárták le (1955), melyeken a „közérthető" sémák mellett valódi művészi ritmika és harmónia is helyet kapott. A két relief 15 figurája művelődési és művészeti életünk különböző területeit szimbolizálja.

A megtisztulás Borics Pál művészetében gyorsan lezajló folyamat volt. Prezentálja ezt a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon feltűnt „Siroki menyecske" (1956), amely iskolapéldája a legtisztább szobrászi értelemben vett realista arcmásnak. (Megvásárolta az akkori Népművelési Minisztérium). Egyenesvonalú fejlődése ekkor portréit szemlélve mérhető le. E műve jelentős állomás, mert összegezi az eddigieket és belőle indul ki minden, ami ezután következik. — Az évtized végének jelentősebb produktuma az a megbízásként készült dombormű (1959), amely Tatán, az óvárosi iskola falán látható. Négyzetes mezőkbe négy játszó gyermeket komponált játékos könnyedséggel, eleven mozgással, a gyermekek lelkületét tükröző bájjal. A négy mező témái sorrendben: Sárkányeresztő fiú, Karikázó kislány, Ugrókötéllel játszó leány, Labdázó fiú. A képsort eleveníti, hogy két-két figura egymással szemben komponált.

A hatvanas évek előtt történt még valami jelentős az egyre fiatalabb lendületű szobrász életében. Bár elementáris népiségét, sajátos eredetiségét nem tudta és nem is akarta feladni soha, mégis elsők

között vállalta a dolgozókkal való kapcsolat létrehozását, a munkáselet eleven tanulmányozását, hogy műveiben minél igazabban, életszagúbban szólhasson a mindennapok egyszerű hőseiről. Vidéken, a Hevesi Állami Gazdaságban töltött három év felszívódott tapasztalataival — 1958-tól 60-ig — oly sikerrel készítette elő magának az új évtizedet, amire nem is számított, s amely felülmúlta mindeddigi lendületét, és művészetének betetőzéséhez vezetett.

Az előbbiek alapján vált az 1960-as esztendő fordulóponttá művészetében. Legújabb korszakának is jelölhetjük jogosan, pedig gyökeres változás nem ment végbe sem eszmei, sem stiláris módszereiben. Alaphangja valóban a régi maradt, az elmélyedten szemlélő azonban hamar észreveszi, hogy felfrissült a munkatempója, ami ugyanakkor nem rontott a minőségen, sőt hogy az elmélyülés és az átélés mind eddiginél gazdagabban tör elő a megmunkált kövekből. Új korszakát, ezt az utóbbi hat évet csak összefoglaljuk most, mivel mindannak külön elemzése, amit létre hozott, megoldhatatlan a jelen esetben. Szobrainak csoportosítása és a legszebbek felsorolása azért nem marad el, de az esztétikai értékelés valamennyire érvényes lesz.

Műveit tematikailag két fő csoportra oszthatjuk. Ezek: portrék és egész alakos figurák. Mellettük még állatfigurákat, kisplasztikát és érmeket találunk. De miképp készülnek ezek? — Nála is úgy kezdődik, mint mindenkinél. Előbb vázlatrajzot készít, majd agyagba vázol. Ezek legtöbbje önálló műalkotássá válik egyúttal, mert a javából terrakotta szobor lesz. Az alkotófolyamat végénél, a célnál, csaknem mindig eltér a vázlatoktól. Itt minden úgy teljesedik be, ahogyan azt kőbe álmodta. Az engedelmes követ pedig — vöröset és fehéret — mindig maga munkálja meg. Elképzelhetetlen számára, hogy szobrát más faragja ki. Neki ez nem munka, hisz műve ekkor nyeri el igazi életét, minden, ami előtte volt, csak jelzés születéséhez. Az ihlet testet öltő transzfigurációjában a győzelem mindig az övé, követ még nem kellet félredobnia.

De mi az az érzelmi és értelmi komplexum, mely beteljesedik az életre hívott anyagon, amely egyéniségének, egész lényének annyira adekvát kifejeződése? — Ez a kifejezés mindenekelőtt mélyen népi gyökerű. Figuráiból a szülőföld szelleme, embereinek gondolatvilága és erőteljes életkedve robban elő szinte minden különösebb áttétel nélkül, a művi preformálás legközvetlenebb hangján. Nem kívülről szemlélődik hideg előkelőséggel, belülről nézi és teszi magáévá a világot. Ezért nem filozofál, hanem közvetlen emócióval énekel az ember erejének szépségéről úgy, hogy plasztikáinak tömörsége, szűkszavúsága egyúttal a legtisztább esztétikum hordozójává válik. Alakjai Medgyessy örök magyar típusainál is tömörebbek, ami arra utal, hogy lénye röghöz kötötten népi, hogy gondolatvilágát ma is ez determinálja. A jelenség nála robusztusan tör a lényeg felé, az egyesben ösztönösen megérzi az általánost. És van mindezeken túl szobraiban valami határtalan és időtlen, valami ami az anyag princípiumát rejti. Megközelítése ez az anyagi és a tudati dialektikus egységének. Ezért beszél olyan egyszerű nyelven, hogy mondanivalójának megértése egy pillanatig sem probléma, hisz a talaj, amelyből táplálkozik, mindannyiunké, valamennyien belőle nőttünk ki, egyek vagyunk vele. Portréfaragáskor sem lát másképp, csupán az objektív teljességből átadja a szükséges helyet a modell szubjektív egyénisége javára.

Az előbbi értékelés minden művére és az alább kiemeltekre egyaránt érvényes. Legszebb figurális kompozíciói: Kézimunkázó, Olvasó, Bevonuló újonc (bronz), Édesanyám (1962), Fekvő nő, Hajmosó (1964), Kendermunkás, Olvasó kislány, Súroló nő, Anya, Kendermunkások (relief), Kettesben (1965). Külön említést követel a „Ruhaöblögető" (1965), mely méltán képviselte alkotóját a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon. Minden szobrászi követelmény jelen van a guggoló testhelyzetű, bal karját csípőjén nyugtató kendős nőalakon: tömörség, plasztikusság, erő, arányosság, harmónia, bensőség. — Három nagyméretű megbízásnak is eleget tett közben. Az első egy dombormű: Vitorlázó gyerekek (1961, a balatonakarattyai Általános Iskola előcsarnokában). Kétméteres „Olvasó"-ja (1961) ölében nyitott könyvet tartó ülő nőt ábrázol. (A Hevesi Állami Gazdaság Technikumának udvarán felállítva). Nagy és szép feladat volt számára a szülőföldjén, Sirokon felállított két és félméteres „Olvasó leány" (1963). A figura mélyen ül, teste ezáltal nyújtottabb s a ritmust fokozza a támaszkodó jobb kéz és a könyvet tartó

Kendermunkások – Tillage du chanvre
Трепание пеньки

ölbe helyezett bal kar ellentéte. (Elhelyezve a Mátravidéki Fémművek parkjában.)

Portréi sorából elsősorban az alábbiak tűnnek ki: Martinászfej (1961), TSZ-tag (1962), Pataki István (1963, megvásárolta a Fővárosi Tanács, elhelyezve a X. kerületi „Pataki István" Művelődési Ház előcsarnokában), Csikós (1964). Legjobb kvalitású mind között „Kékesdi Gyula újságíró" arcmása (1965), mely méltó folytatása annak a sornak, amely a „Munkáslány"-nyal indult s a „Siroki menyecske" közbenlétével jutott el idáig. — Két kivitelezett megbízása ebben a műfajban is volt. „Komját Aladár" (1960) impozáns mészkő szobrát az ábrázoltról elnevezett téren állították fel, Újpesten, míg Clark Ádám portréját (1966) a Közlekedési Múzeum számára készítette.

Állatfiguráiban is — az inkább megszokott mesélő kedv helyett — a reális megfigyelés, a tipikus kiemelése kapott eddig helyet. A sort itt a „Kisborjú"-val nyitotta meg a Csók István Galéria egyik kiállításán, 1961-ben. (Megvásárolta a Művelődésügyi Minisztérium.) Majd az előbbit a „Vakaródzó csikó" (bronz, 1962) tán legartisztikusabb figurája követte. (Megvásárolta a MEDOSZ.) A „Fóka" (1962) a mozgás, a „Pingvin" (1965) inkább a nyugalom ábrázolásának példái. Legújabb, csaknem életnagyságú állatszobra a „Bika", a gödöllői Agrártudományi Egyetem előtt lesz felállítva. Bár még kőbe faragás előtti állapotban, azaz agyagba mintázva látható, így is félelmetes erőt és statikai biztonságot árul el.

Plakettjei többségükben arcmások, szintén a hiánytalan realizmus jegyében domborítva. Kiemelkedik közülük a Somos Miklós festőművészt ábrázoló (1964), mely egyben a magyar éremművészet legszebb darabjai közé tehető.

Bár — mint már elmondtuk — eddig minden tárlaton voltak művei, gyűjteményes kiállítással még adós fővárosunknak. Vidéken két ízben is bemutatkozott. Először Hevesen (1961), majd szülőfaluja meghívására Sirokon (1962). 1965 májusában a kőbányai „Villamosgép" Művelődési Házban Marczell György festőművésszel közös kiállítást rendeztek műveikből, ahol múzeumi szintű anyagot mutatott be. Régen esedékes budapesti gyűjteményes kiállítására pedig már most készül. Hatvanadik születésnapját fogja ezzel ünnepelni. — Osztozni fogunk örömében!

Borics Pált hivatása kényszerítette a művészpályára, melyet eddigi életében komolyan és alázattal szolgált. Ezt a morális alapállást szavahihetően igazolja az egri Gárdonyi Géza Színház előcsarnokában bemutatott gyűjteményes kiállítása, mely Eger város művelődési szervei és a Műcsarnok együttes rendezésében valósulhatott meg ilyen bensőséges és külsőségekben is választékos formában. A hazai számadás elismerő véleményei, műveinek egyértelmű befogadása megerősítheti benne a hitet: méltó az elismerésre és a megbecsülésre.

Ecsery Elemér

CZIRÁKI LAJOS FESTÉSZETE

A ma élő képzőművészeink sorában a kevésbé ismertek közé tartozik Cziráki Lajos. A vidéki magányban eltöltött majdnem két évtizednyi idő elég volt ahhoz, hogy a nagy ígéretként induló festőről jóformán teljesen elfeledkezzék a szakma és közönség egyaránt. Az olyan művész mint Cziráki, aki a munka igazában bízva távol tartja magát minden külső harctól, óhatatlanul a mellőzöttek közé kerül.

1937-ben iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára. Szőnyi István osztályán végezte alakrajzi és festészeti tanulmányait. Mestere piktúrájának varázslatos hatása ugyan őt is megérintette, de a tanuló évek alatt is már a saját világát szisztematikusan kereső festő kitalált az epigonizmus veszélyes zónájából. A magasrendű művészi etikát viszont, mely munkáját és szemléletmódját jellemzi, Szőnyi Istvántól örökölte.

A főiskolás esztendők elmélyült munkájának eredménye elég korán mutatkozott: 1940-ben a Szinyei Társaság Nemes Marcell festészeti alapítvány díját, 1941-ben a Balló Ede alapítvány díjat, 1942-ben Budapest Székesfőváros festészeti díját nyerte el, ezeket követően pedig — az 1942/43. és az 1943/44. akadémiai évekre — a magyar állam római ösztöndíját. Itáliai tartózkodása alatt munkáinak egy részét Rómában kiállításon mutatta be.

Önmaga keresésének első esztendeiben nagy hatással volt Otto Dix-szel való többszöri találkozása Colmar-ban (1945—46.). Művészetének további alakulását meghatározó erővel karakterizálta az az idő, amit Matthias Grünewald remekművének, az isenheimi oltárnak szemlélésében tölthetett. A felszínesség veszélyével fenyegető impresszionista művészet e nagyszerű ellenpólusa bátorító ösztönzést jelentett Cziráki számára, hogy a látvány felületi szépségei helyett a mélyebb értelmű igazságot keresse, melyre egyébként már tanuló évei alatt is erős hajlandóságot mutatott.

1946-ban újra hazakerült a festő és több mint egy évtizednyi időt Pápán töltött. Vallomása szerint e dunántúli kisváros nem egyszer már szinte kétségbeejtő magánya kiméletlen önvizsgálatra kényszerítette. Részben ennek nyomán alakult ki munkáinak jelenlegi arculata. „Összhangba kell hozni az új eredményeket a piktúra régi, már-már elfelejtett értékeivel" — vallotta és valósította meg Derkovits Gyula, és ezt a törekvést láthatjuk Cziráki Lajos festészetében is. Korunk képzőművészetének kaotikus forgatagában e feladat szinte megoldhatatlanul nehéznek látszik. Ennek talán egyik legfőbb oka, hogy a művészet korábbi kereteinek felbontásával gyakran együtt jár a művészet etikai mércéjének elvetése is.

Cziráki Lajos úgy látja, hogy a hagyomány iránti egészséges tisztelet minden igaz művészeti törekvés természetes velejárója. A láncolat törvénye, mely a legősibb ábrázolásoktól kezdve a Giotto-Cézanne vonalon évszázadok során kialakult, kötelezi a mai festőt is. És itt nem csupán formai kérdésről van szó. A formakeresésben a legszélső határokig eljutott már a képzőművészet kísérletező, kalandozó kedve. Megújhodás csak a tartalom irányából várható. E felismerés nyomán megkezdett út emberileg és művészileg egyaránt nagy megpróbáltatásokat jelentett számára. Az ötvenes évek képzőművészeti közélete szinte természetszerűleg rekesztette ki Cziráki Lajos munkáit a kiállító helyiségek nyilvánosságából. Bár átlagnál jóval magasabb felkészültsége sikert biztosíthatott volna számára, a korabeli ilyetén versengésektől ösztönösen elzárkózott. A tanári munka szerény jövedelmének biztonságába húzódva igyekezett megóvni művészi elveinek integritását. Csak a mindent elölről kezdés gondolata nyugtatta meg. Mint nagy példaképei, Giotto, Masaccio, Hieronymus Bosch, Dürer vagy Cézanne, a világ egyéni felkutatásában találta meg az ábrázolás értelmét. Így a környező világ adta képeinek témáit: a természet, a város-széli parasztok élete, a műteremként gúnyolt gerendás szoba kínzó félhomálya, és mindenekelőtt az az idős asszony, a művész anyja, akit képek egész sora örökített meg a szépítés nélküli igazság hiteles, de mindig a legbenső emberi kapcsolat mélyzengésű hangján.

Éppen az emberekkel, a környező dolgokkal felvett, álarc nélküli kapcsolat közvetlensége segítette oda a festőt, hogy előadásmódja megtisztuljon sallangtól, cifraságtól, divatos frazeológiáktól. Mivel az emancipált forma álmodern konvencióit használhatatlannak találta, olyan képi jelrendszert keresett, melyen keresztül a leghiánytalanabbul tudja megfogalmazni mondanivalóját. A kifejezés szándékának elsődlegessége azonban korántsem jelentette nála a képi beszéd igényességének feladását. A technikai trükkök, a faktúra kezelésének zsonglőrködései teljesen idegenek Cziráki Lajos puritán hangvételű munkásságától. Tudatosan határolja el magát mindenféle szemfényvesztéstől s a munkát nem a véletlen, hanem az emberi akarat eredményének tekinti. A képen minden négyzetcentiméternek szerepe van. Ez a fajta felelősségtudat azonban egyáltalán nem jelenti a látomás gúzsbakötését, hanem inkább annak ökonomikus szolgálatát. A realizmus, mint a művészi tükrözés alaphelyzete, a kifejezési módozatok gazdag lehetőségeit nyújtja számára. Az ábrázolás olyanféle áhítata, őszintesége érezhető művein, amit Fra Angelico, Masaccio vagy Dürer sajátosan tárgyilagos nagy művészete sugall zűrzavaros korunknak.

Cziráki Lajos művészetének, életérzésének jellemzőit találóan reprezentálja egy néhány évvel ezelőtti, győri kiállításon *Két festő* címmel szerepelt képe. A festő belső vívódásai után elvonult vihar nyomán létrejött megbékélés vizuális ábrázolása ez. A vívódás motívuma más művében is visszatér, így legtöbb feszültséggel a *Hegytetőn* címűben. A magára maradt, derékba tört ember sohasem reménytelen erőfeszítése, s a sziklahasadék falára kapaszkodó kutya életért sóvárgása Filoktetész-motívumot sejtet, ugyanakkor paradigmája a reményét soha el nem vesztő embernek.

Az *Emberek* c. képen a közös szituációba szorult különböző karakterek történő sodrásában fellelhető a festő arcmása, az áramlásban megállni akaró emberé is.

Ugyancsak a karakterek gazdag változatosságával nyer művészi hitelt *Utasok* c. festménye. Egy vonatfülkébe összezsúfolt emberi sorsokat vonultat föl itt a művész a lehető legegyszerűbb eszközökkel. Ha rokonpárokat keresnénk a művek között, akkor az *Emberek* c. kép szorongásos kompozíciójának lírai hangvételű megfelelőjeként a *Juhok* c. festményét említhetnénk. A *Két festő* címűnek pedig a jóval később keletkezett *Művésztelep* harmonikus nyugalma válaszolhatna. Java művei közül való a *Havas táj hazatérő tehenekkel* címet viselő, mely gyermekien egyszerű kompozíciójával, szokatlan színrelációjával utal valami kozmikusra, valami önmagán túlira. A derű sem jelent problémátlan idillt Cziráki Lajos munkáiban. Látszólag nyugalmas képeiben is tetten érhető a leszorított, visszafojtott indulat: Így a *Vágóhíd felé* c. kép sárga ragyogásában, vagy a *Hajóállomás* vörös-lila hegyeinek szóban nehezen körülírható megjelenítésében. Ugyanez a feszültség érezhető az *Önarckép* kompozícióban, melynek őszinte hangja, emberi közvetlensége akaratlanul is a jelentés-tartalom elsődlegességét hangsúlyozza.

Általában — ha munkáit summázottan vesszük szemügyre — azt állapíthatjuk meg, hogy Cziráki Lajos hosszú küzdelmek árán szerzett, szilárd talajt érez lába alatt, melyről divatos tendenciák nem térítik el. Figyeli saját korát és a felvetett kérdésekre sok oldalról megvizsgált felelettel válaszol. Ebben az értelemben remélhető, hogy művészete túlnőve a múló divaton, időállóvá lesz.

Heitler László

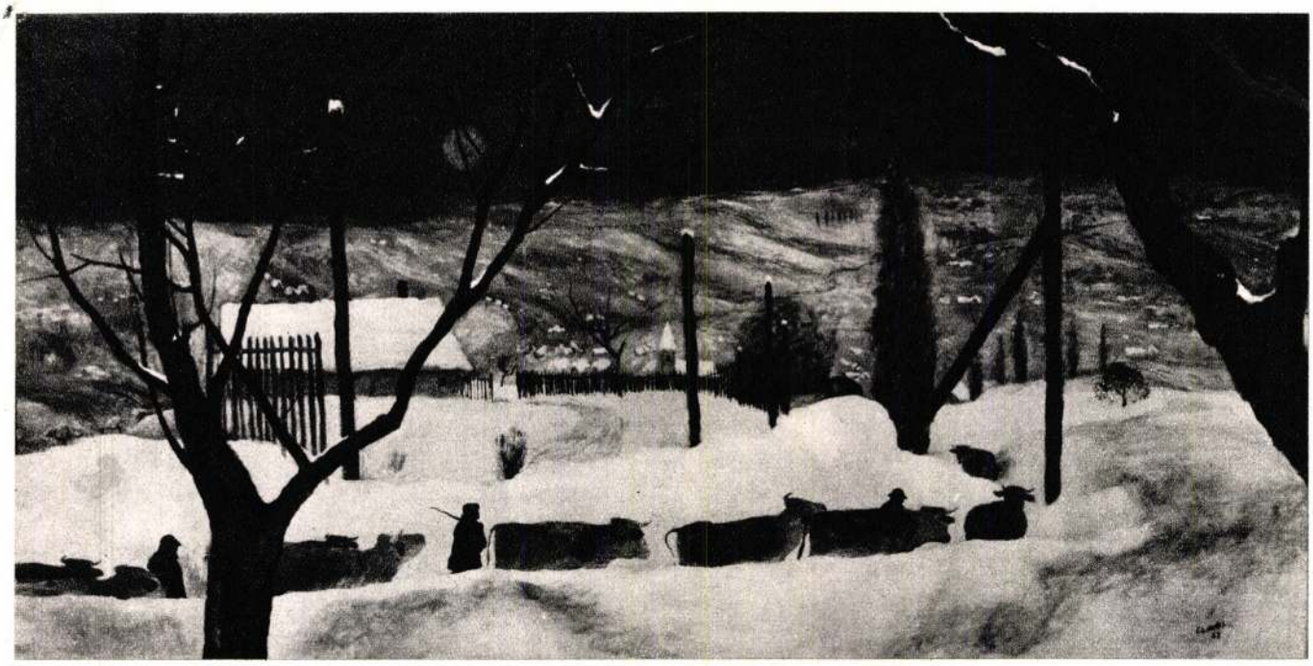

Havas táj – Paysage couvert de neige – Снежный пейзаж

Juhok – Moutons – Овцы

Utasok – Passagers – Пассажиры

IGÉNY ÉS MEGVALÓSULÁS

(VÁZLATOK SVÁBY LAJOS FESTÉSZETE KAPCSÁN)

„Minden elbeszélőnek meg kell találnia a maga technikáját, ez a dolog lényege. Minden regény, amely méltó erre a névre, olyan mint egy új bolygó, akár nagy, akár kicsi, megvannak a maga törvényei, éppúgy, mint a maga állat és növényvilága."

A fejlődés, mely egyaránt törvény a növény- és állatvilágban, s a világegyetemben, kényszerítő igazság a művészetre. Míg az esztétikum megvalósul — vagy akárhogy is nevezzük a „kész" mű esszenciáját — kavargó, forrongó harc dobja fel a már kialakult, megszilárdult részeket a folyékony anyagból. Olykor új bolygó lávafénye inkább elvakít, sokáig káosz vagy ismeretlen pont. Ha növény is, hosszú az út a csírától s jöhet idő előtti hervadás.

Svábу Lajos: Önarckép – Autoportrait – Автопортрет

Induló művész munkásságát számbavenni merész próbálkozás. Kezdeti kísérletekből konzekvenciát levonni épp annyira kockázatos, mint jövőt jósolni. A feltáró munkát inkább a kutató és a segítő szándéknak kell felváltania.

A zavaró főleg az, hogy a művek tanulmány jellege nem árul el még határozott törekvést. A keresés dominál, a rátalálás még nem tudatos, csak szerencsés véletlen. Rajzok tucatját készíti el a festő, míg egyből előbukkan a megfestésre érdemes téma. Jellemző kettőség; a sikerült, már egyéni mű mellett, sok az erőtlen próbálgatás.

Sváby Lajos eddigi képein is meglep ez az ellentét. Önarcképe és Kalász Márton portréja egy befelé figyelő ember kezemunkáját hordják. Az expresszív, vagy a lágyan körvonalazott arc jól érzékelteti az ábrázolt lényegét. Ezzel ellentétben tájképei üresek, technikailag elhamarkodottak. Mindazt hiányoljuk belőlük, ami a Tóth Árpád képet és a Bürokraták kompozíciós együttesét élteti; az indulatkitörés, a drámai ábrázolás hőfokát.

Önarcképe sokat fejez ki a festő lényéből; különválását és drámai egyedülállását az ósdi tárgyak között. Szenvedélye szinte szétforgácsolja a képet, a színek is foltokban rakódnak le. Belső drámaiság élteti Tóth Árpád agónia előtti ábrázolását. A széles köpeny s a kép egész felépítettsége az arcot hangsúlyozza, amely mögött az utolsó belső harc folyik. A jól szatirizált Bürokraták pompás találata a kezében macskát tartó, a szentképek pózába merevedett alak. Kár, hogy ez a jól sikerült kép is magán hordja kompozíciójában a sietség jelét.

Sváby Lajos emberi és művészi fejlődését talán úgy értjük meg legjobban, ha „kettészeljük", mint a mesebeli őrgrófot, elválasztva szervezőmunkáját a festőétől.

Programja határozott, fiatalos s sok jó eredménnyel biztat. Sváby művészetének legnagyobb erénye őszintesége. Talán ezért kerülnek ki jobban sikerült képei önarcképei közül. Küzdelme az állvány előtt túl nagy lendületet vett, nem elég céltudatos, s nagy energiapazarlással jár. Szerencsés dolog viszont, hogy művészi fejlődésével párhuzamosan halad elméleti alakulása.

Tiltakozik ellene, ha fiatal művésznek nevezik. Részben igaza van, mert a műre nincs ráírva senkinek sem a kora. Egy-egy jól megoldott alkotás sokkal idősebb művészt is lehagyhat. Viszont az is igaz, hogy a *művekben* benne van. S ez nem baj, hiszen az indulás sok lehetőséget rejt magában. Az egyenetlenség és a színvonal ingadozása akarással és kellő műveltséggel hamar hátra marad. Az evolúciót gyakran váltja fel a revolúció robbanása. Szerencsés esetben Svábynál a gondolatiság a technikai készséggel együtt fejlődve hoz létre egészen új fejlődési vonalat.

Svábу Lajos: Tóth Árpád – Árpád Tóth – Apnaд Tom

„Minden elbeszélőnek meg kell találnia a maga technikáját, ez a dolog lényege." — idéztük Mauriac szavait. Ha már ez megvan, az sem jelent stagnálást.

Megkapó az a keserű érettség, ahogy Sartre, Illyés Gyula s valamennyi pályacsúcsra ért alkotó beszél megvolt műveiről. Vállalás az egy élet s súlyos művek távlatából, és újraértékelés. Az alkotások objektív szemlélete már válogatásra készteti létrehozóját, új, magasabb nézőpontjából elveti, vagy magának vallja.

„Én azt akarom mondani, hogy az emberek — mind — azt szeretnék, ha ez az átélt élet, az ő életük, minden homályával szemben . . . *ábrázolt* élet is legyen, szabaduljon fel minden alól, ami elnyomja, és kifejezettség által legyen lényeges, úgy, hogy elnyomottságának okait, alakjának lényegtelen mozzanataira vezeti vissza."

Sartre itt a művészi ábrázolás lényegét kutatja. Maga felszabadulását, az élet értő ábrázolását keresi a képzőművész is. Talán még áttételesebben fejezi ki magát, mint az író, hiszen a szavak az emberi élet magvát alkotják. A kép csak akkor ér fel vele, ha rárímel művészi igazával s felmutat. Felmutat valami érthetővé vált érthetetlent s ezzel a megismerés dialektikus folyamatában is részt vesz és mint művészet esztétikumot hoz létre. Ha a *kifejezés* dühe, vagy megszállottsága párosul az *ábrázolás* és az *alakítás* kettősével, a mű és a művész elérte célját.

Induló alkotónak küzdeni kell az anyag ellenállásával. Nem is a külső világ, a tudat anyagának alakulása itt a döntő. A bontakozó új, az ismeret zárulása átmenetileg akadály is lehet. Létrehozhat bizonytalan érzést — s a fejlődés egyes etapjaiban eltörpülést — a világgal szemben. A felfelé futó spirál aztán újra találkozik ezzel a ponttal, már jóval magasabban. Ezért van az, hogy érett, idős művészek újból számbaveszik tevékenységüket és sokszor újfelé indulnak. Ilyenkor többnyire a társadalmi valóság és a történelem fordítja a realizmus felé az önmagában keresgélő individumot.

Úgy érezzük, hogy napjainkban a korszerűség főleg az *alakítás* funkcióján alapszik, a világ bonyolultsága többnyire a formai újítások felhasználásával és továbbfejlesztésével adható vissza. Ezért féltjük Svábyt az őszinteség negatívumba hajlásától, a túl egyszerűtől. Ezért vagyunk türelmetlenek festészetének tartalmi alakulásával, s szeretnénk ha a belterjességet messze elkerülné.

Sík pályán halad. Jó lenne, ha ezeket a buktatókat nem érné el sohasem.

⁂

Egy festő művei kapcsán a művészi kifejezés útját kutattuk. Látszólag el is tértünk tárgyunktól. Azt hisszük, a lényeget erre kell keresnünk, hiszen az élő képzőművészet gyakran kerül szembe olyan elméleti problémákkal, melyeknek megoldatlansága zsákutcát teremt. Lehetne számolni a félbezárt utakat! Termékeny lenne az őszinte, kendőzetlen vita. Hiszen az állás, a berögződött technika, a megtalált téma agyonfestése már komoly bajt jelent.

Ez az írás egy párbeszéd része kíván lenni. Kiállás egy festő mellett, aki nem akar és nem is tud úgy indulni, mint a félig eljutottak. Kiállás, mert póztól mentes művészi közéletet és szabadságot kíván. Vita, mert gondolatait művei még nem tükrözik eléggé, s ha kell, polemizálás gondolataival.

Szeretnénk ha a párbeszéd másik része a festő műveiben hamar megvalósulna.

Furkó Zoltán

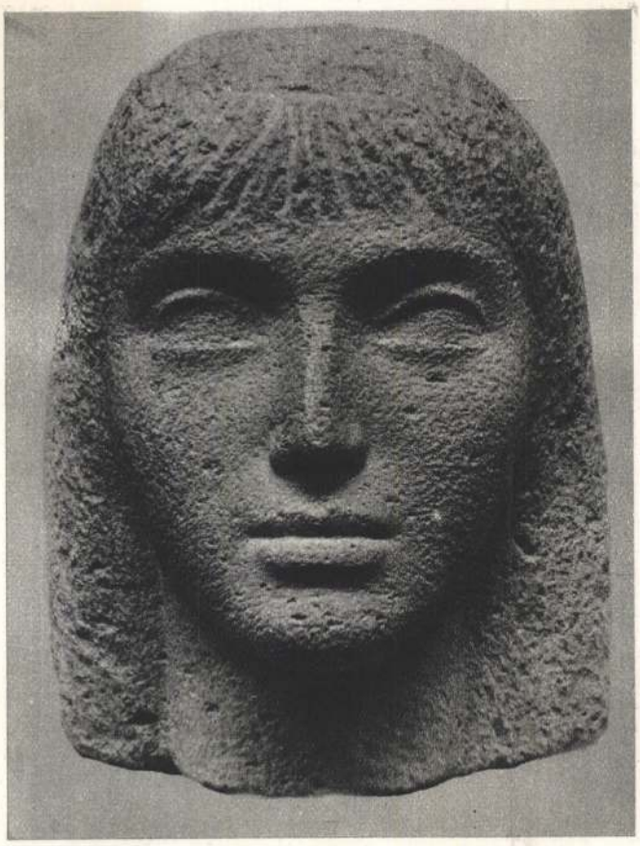

B. Oniani: Leányportré – Portrait de jeune fille
Портрет девушки

O. Komov: Altáji leány – Jeune fille de l'Altaï
Девушка с Алтая

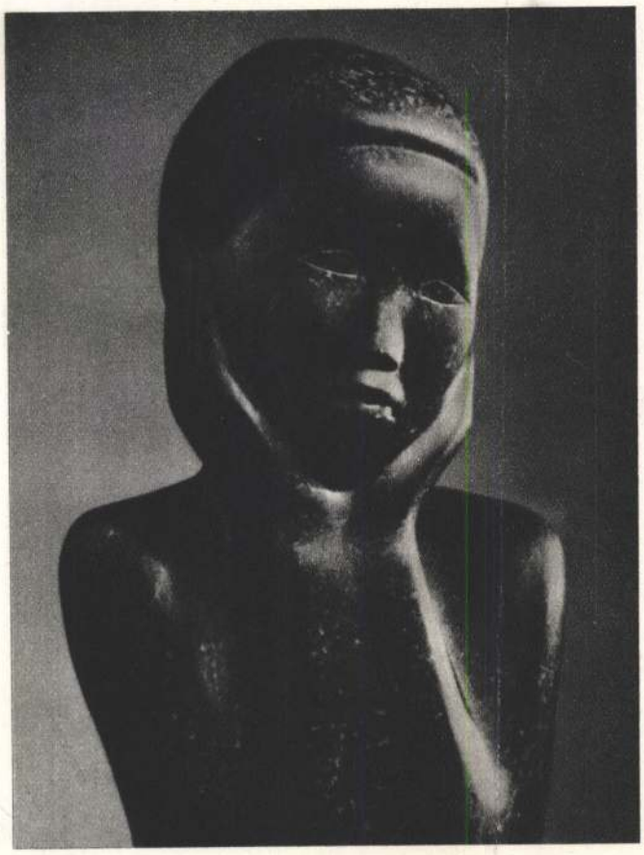

A FIATAL SZ[illegible] SZOBRÁSZOKRÓL

Az utóbbi években figyelmet keltett a fiatal szovjet szobrászok alkotómunkássága: az ábrázolás belső dinamizmusa, az újszerű hangvétel és az új kifejezési formák keresése. Ilyen törekvéseket mutat a fasizmus áldozatainak sokak által ismert emlékműve Pircsjupiszban — G. Jokubonisz műve, E. Amasukeli „Anyánk — Grúzia" c. alkotása és a moszkvai úttörőpalota képzőművészeti díszítése, amelynek kialakulásában több szobrász vett részt. Ebben a rövid írásban a fiatal szovjet szobrászok kisebb méretű és bensőségesebb jellegű műveivel ismertetjük meg a magyar olvasókat, hogy közelebb vigyük őket szobrászaink kifejezésmódjának megértéséhez.

E művek nagy része a portrészobrászat műfajához tartozik. Bár a tematikus kompozíciókban intenzívebben tükröződik az alkotók kapcsolata az élettel, s nagyobb szerepe van a képzeletnek, az álmodozásnak, a fiatal szovjet szobrászok portréalkotásai mesterségbeli tudás szempontjából szintén magas színvonalúak, s a képzőművészeti megoldások új útjainak keresését is tanúsítják. Ez a törekvés különösen jelentős a portrészobroknál, melyeknek megoldását egyesek igen egyszerű feladatnak tartják. A fiatal szovjet szobrászok tudatosan kerülik a lélektelen, bár külsőségesen pontos portréábrázolást, s sajátos felfogásuk van kialakulóban a portré szerepéről és hivatásáról. Az újszerű vonásokat akarják feltárni kortársaink lelkialkatából, s e törekvésük megvalósításához aktív kifejezési eszközöket keresnek.

Eltérően az olyan művészektől, akik számára közömbös a modell, mivel szerintük nem befolyásolja a művészi koncepció kifejezését, fiatal művészeink előszeretettel választják modelljeiket olyan emberek köréből, akiknek ismerik az életkörülményeit, s egyéniségük felkeltette érdeklődésüket. Alkotómunkásságuk lényeges törekvése a bensőséges jellemzés továbbfejlesztése; a modell mélyreható ismerete lehetővé teszi, hogy teljességben kifejezzék hozzája fűződő érzéseiket, gondolataikat, s ellenálljanak az első, sokszor felületes benyomás csábító erejének.

*

J. Alekszandrov, akinek művészi alkotásaiban szerencsésen párosul az epikai előadásmód és a bensőséges lírához való vonzódás, geológusokról készített portrésorozatával vált ismertté. Modelljeivel jakut földön tett utazása során találkozott. Alekszandrov észrevehetően vonzódik a kompozíció térben való kifejtéséhez, s emellett a sorozat egyes műveiben a formák különféle ritmusával hangsúlyozza modelljeinek karakterét. Juskova arcmásában folytatja ilyen jellegű kísérleteit, ugyanakkor a mű szervesebb egységének megteremtésére törekszik, s dekoratív érzéke is kifejezésre jut. Ez megnyilatkozik az Uljanovszban látható proletárforradalmi témájú monumentális domborműben is, amelyet nemrégen készített egy szobrászegyüttessel.

A líraibb kifejezéshez vonzódnak néha olyan művészek is, akiknek egyénisége erőteljesen nyilatkozott meg drámai jellegű alkotásokban, s szeretik a határozott, dinamikus feszültséggel áthatott formákat. Ilyen művész *D. Sahovszkoj*, *I. Alekszandrova*, *N. Zsilinszkaja*. Sahovszkoj női portréjában, ebben a korai sikerült alkotásában tehetségének éppen ez az oldala érezhető. Mélyérzésű művészként jelenik meg előttünk e művében, melyben szépen érvényesül a faktúra gyengéd kidolgozása, a nyugodt átmenet a felület síkjai között. Megtalálható ebben a szoborportréban minden alkotásának közös sajátossága: a befejezettség és kifejezésteljesség, mely mentes a külséges hatásvadászattól. Mint Alekszandrov, Sahovszkoj is részt vett a moszkvai úttörőpalota szobrászati díszeinek elkészítésében. A planetáriumot borító fekete posztóra ezüstszín alumínium kompozíciót készített, mely az égbolt csillagainak titokzatos keringését ábrázolja.

Viszont *J. Csernov* Csernisov jéghokiedzőt ábrázoló szobrában dinamikus kompozíciós megoldást választott, mely geometrizált, fe-

BÁLINT CSABA

Bálint Csaba a kézműveserkölcsről, az agyagból gyúrt legendákról és a leszálló turulmadárról

Dühből, dacból

„Segítségül hívtam a Földet, a Vizet, a Levegőt, a Tüzet, s törékeny valósággá formáltam régen megálmodott meséinket" – olvasható Bálint Csaba kiállítási katalógusában. Hogy miképp lehet ősrégi mintákból korántsem eredeti, de különleges és új kerámiakultúrát alkotni, és hogy elválhat-e az iparművész a fazekastól, erről beszélgettünk a fiatal művésszel.

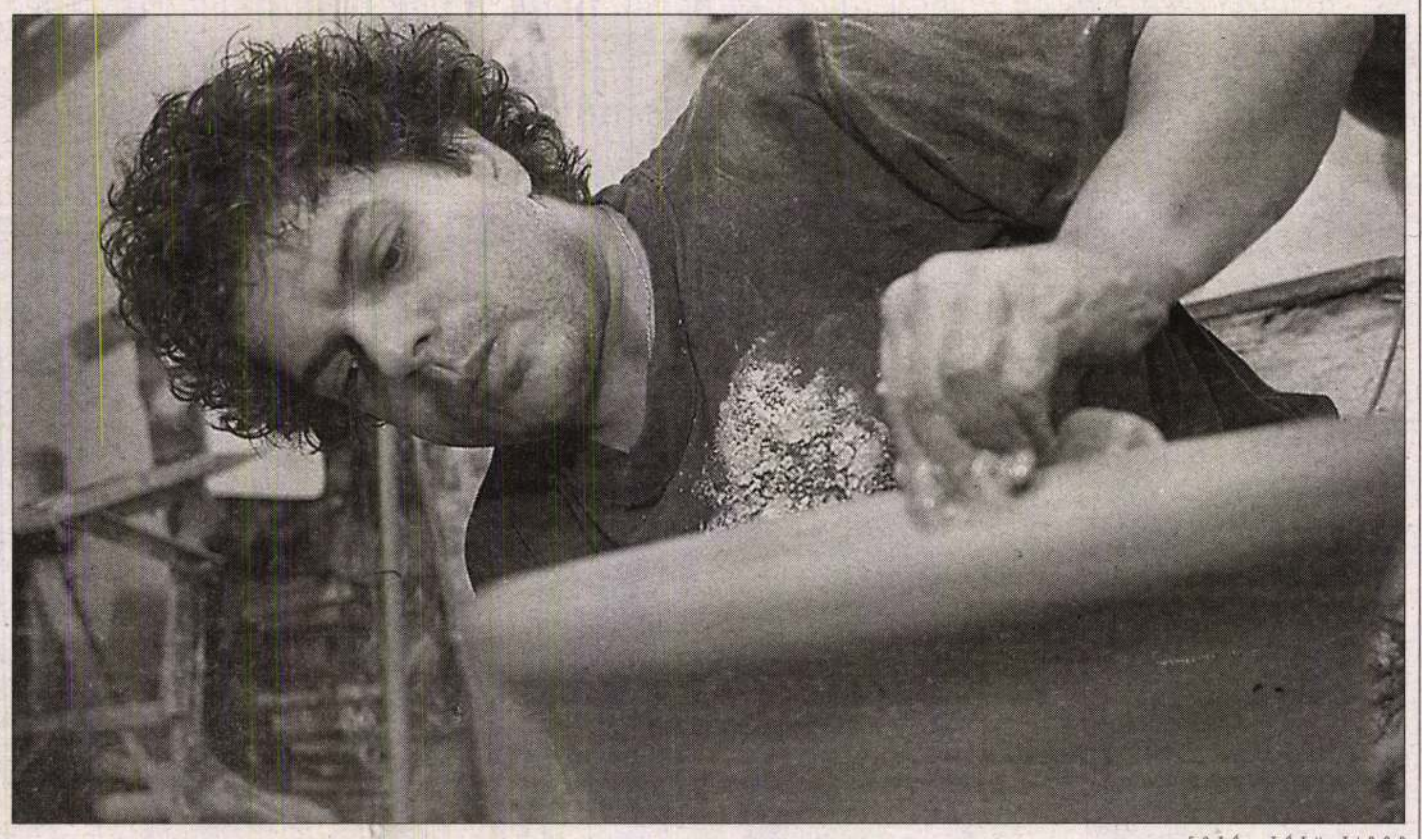

FOTÓ: TÓTH TIBOR

MARGITTAI GÁBOR

Bálint Csaba rejtőzködő, a reflektorfényt messzire elkerülő iparművész. Ám aki ismeri archaikus formavilágú és motívumkincsű kerámiáit, jól tudja, hogy azok a székely kultúra, népművészet, gondolkodásmód iránti hűségről tanúskodnak. Nem, ez így pontatlan. Aki ismeri Bálint Csabát, tudhatja, hogy székelysége számára kiinduló- és végpont egyaránt. Mindennek ellenére ön jó tíz éve Magyarországon él. Nem lát ebben feloldhatatlan ellentmondást?

– 1990-ben, puszta kalandvágyból kerültem Budapestre: nem üldözött senki, nem voltak megélhetési gondjaim Erdélyben. Azért hangsúlyozom ezt, mert sokan határozottan állítják, hogy menekülniük kellett, éheztek, ami szerintem az esetek túlnyomó részében nem igaz. Eljöttem, egy vasárnap délután ott álltam a Moszkva téren egy táskával és egy gitárral, és azután kezdtem gondolkozni, hogyan tovább. Állampolgárságért csupán azért folyamodtam, mert eszem ágában sem volt társaim példáját követni, akik havonta jártak át a határon meghosszabbítani az itt-tartózkodásukat.

– Mindez mégis letelepedési szándékot jelzett...

– Nem volt akkor még semmiféle szándékom, de világossá vált, hogy sem szülővárosomban, Csíkszeredában, sem egész Romániában nem tudok érvényesülni. Akikkel kezdtem a szakmát, ma többnyire alkoholisták, kallódnak – nekem ez így nem felelt meg. Szereda kis város, Budapesten pedig rengeteg hatás ért, Erdély furcsamód itt került közel hozzám: amíg otthon éltem, nemigen vettem tudomást természetes környezetemről. A kerámiák díszítéseit, formáit is pesti könyvtárakban gyűjtöttem össze, nem valószínű, hogy Csíkban rájuk akadtam volna. Nyolc évig alkalmazottként, bérkorongozóként dolgoztam, megfordultam csaknem negyven műhelyben, egyik helyről a másikra vándoroltam. Egyvalamiben biztos voltam: a megrendelés, amit reám bíztak, meg kell legyen, ha éjjel, ha hajnalban fejeztem is be. Bögréből ez átlagosan napi háromszázötven darabot jelentett, három nap alatt ezret meg kellett csinálni. Robotmunka a bérkorongozás, minden mozdulat ugyanaz, a végtelenségig. Így fazekaztam nyolc éven át, és mivel huszonnyolc esztendőt kellett behozni: lakást venni, megélhetést teremteni, átlagon felül vállaltam munkát. Cukorbeteg lettem, feltehetően a hajtástól.

– Hogyan lehetett kiugrani ebből az életformából?

– Csakis úgy, hogy saját műhelyt szerzek. '98 decemberében jött el ennek az ideje, a Benczúr utcában vettem át egy szuterénhelyiséget.

– Önszántából él Magyarországon, miközben minden agyagba formált gesztusa erős honvágyról árulkodik. Hogyan tudta magát elhelyezni ebben a – ha úgy tetszik – légüres térben?

– Tíz évig nem volt honvágyam. Tíz éven keresztül azt mondogattam magamnak is, másoknak is, hogy aki megteszi az első lépést, az ne nézzen vissza, mert abba bele lehet bolondulni. Persze vonzódom haza, de sosem vettem úgy, hogy országot váltottam. Huszonhárom évig „bozgor"-oztak a románok, azt hajtogatták, hazátlan vagyok. Azzal, hogy átjöttem ide, kibővültek életlehetőségeim. Mint annak idején, a régi szép időkben: elindulok Budapestről, és Csíkban állok meg, de úgy érzem, még mindig otthon vagyok. Másfelől keserűen vettem tudomásul, hogy Budapesten székely emberként soha nem fogok beilleszkedni. Ez talán az én korlátoltságomnak is köszönhető, de alapvetően más kultúrával, más gondolkodásmóddal rendelkezünk. Többet kellene tudnunk egymásról. Például fél év múltán egyik munkatársam megkérdezte, hogy írni is tudok magyarul, vagy csak ilyen jól beszélek. Ilyenkor persze kibújik az emberből a kisördög, és mondani kezdi a történelmet, irodalmat, amelynek csak a felét ismerik a magyarországiak, mert az erdélyiről mit sem tudnak. És akkor derül ki, hogy ki van otthon... Bennünk, székelyekben az egészséges nemzeti öntudat mindig is megvolt. Nincs miért megtagadnunk önmagunkat.

– Művészi elképzeléseit maradéktalanul megvalósíthatta Pesten?

– Pályám során semmi nem volt tudatos. Néhány könyv véletlenül került a kezembe, *Huszka József* A magyar turáni ornamentika című kötetétől *László Gyula* munkáiig, s egyre jobban kezdett érdekelni ez a világ. Ősmagyar motívumokat, turáni ornamentikát, iráni jelképeket böngésztem, s arra eszméltem, hogy ezeket a szimbólumokat én már láttam valahol. Mégpedig a Székelyföldön, székely kapukon: régi iráni, sumer motívumok, a nap-, a holdszimbólum, szarvasok, az életfa – sok keleti népnél máig élő jelképek. A kerámiáimra rajzolt díszek eredetileg fafaragások vagy ötvösmunkák voltak. Többek között a rakamazi korong és a nagyszentmiklósi kincsek mintáit vittem a cserépre, és magam is meglepődtem, hogy nem anyagszerűtlenek a feldolgozások.

– Sokan úgy vélik, hogy az archaikus – úgymond primitív – motívumkészlet felhasználása részint kevéssé eredeti gondolat, túlzott invenciót, technikai tudást nem igényel, részint esetlen magyarkodás...

– Láttam holland kerámiát, amelyen tulipán és szélmalom volt. Akkor az a fazekas hollandkodik? Sokak számára ez tabu téma volt Magyarországon – de ma már miért ne ismerhetnénk meg motívumainkat?! Hogy például a török hódoltság korabeli formák mennyire szépek, akárcsak a Magyarországon talált kelta eredetű edényformák. Saját formavilágom történetét akartam megérteni; erre ösztönzött például a magyarországi kelta kerámiaművészet, amely beépült a magyar népművészetbe, az erdélyibe különösen: vonalai, motívumai például párnamintákon, a régi csikdánfalvi kerámiák szarvas-, nap- és fenyőfamotívumaiban, geometrikus sordíszítéseiben térnek vissza. A gyakorlati munkát mindig valamiféle őstörténeti-esztétikai nyomozás előzte meg. Összefüggéseket kerestem. Az első meglepetés a XIII. századi, iráni csésze turulmadara láttán ért, amelyik összezárt faroktollakkal, karmai között csinos nőalakot tart. A nagyszentmiklósi kincsen ugyanaz a turulmadár széttárt farokkal látható, és megtermékenyített, terhes nőt tart. Aki látott már madarat fölrepülni, tudja, hogy farktollait ilyenkor összezárva tartja – ami annyit tesz a népművészet nyelvén, hogy a nő még érintetlen. Amikor pedig széttárt tollakkal ereszkedik, és a nő már terhes – valami történt a levegőben. Kerestem annak magyarázatát, hogy az irániak miért foglalkoznak ugyanezzel a témával. Persze mindez feltételezés – ugyanakkor nagy bizonyosság.

– „A népművészet fölhasználásának helyes útja nem az, hogy a nép díszítményeit egyszerűen átmásoljuk polgári tárgyakra (...), hanem az, hogy aknázzuk ki egyetemes emberi értékeit, s olyan nemzeti stílust alakítsunk, amely a szellemében és díszítőerejében magyar gyökerű", írja Fáy Aladár A magyarság díszítő ösztöne című munkájában. Régi, talán végérvényesen lezárult vita ez, mégis kérdéses, hogy lehet-e ma messze ható esztétikai kiindulópont a népművészeti ornamentika. Ön nem őstörténész, sem pedig anonim népművész, műtárgyai nem puszta reprodukcióról, hanem invenciózus újjáalkotásról és újragondolásról tanúskodnak...

– Elsősorban esztétikai élmények inspiráltak, a tetszés szabadsága. Gyönyörködtem e régi formákban és díszítményekben, ezért fordultam ehhez a kincsesbányához. Kerámiáimban népművészet semmi nincsen. Formáimban nincsenek népművészeti formák, az eredeti mintákhoz nem ragaszkodtam. A cél az volt, hogy szép, harmonikus alakzatokat hozzak létre, harmonikus motívumokkal, amelyek az én kombinációim voltak. Nekem, csíki–pesti keramikusnak nem kell a népművészetet követni. Én kitalálom a formavilágomat.

– Mégis a népművészeti alkotásmód és esztétikum beemelésének kérdéseit pedzegetik alkotásai.

– Kerámiáim dühből és dacból jöttek létre. Ősidők óta vesznek körül szimbólumok. A modern korban, ebben a hamburgerfaló Barbie-világban saját jelképrendszerünk kiveszni látszik, már nagyon kevesen értik. Ez kapacitált arra, hogy újra felfedezzem. Számomra éppen ugyanolyan újdonság volt, Erdélyben sokáig beszélni sem lehetett róla.

– Van-e kereslet az ilyen típusú kerámiákra?

– Nem derült még ki. Komoly gondot jelent az egyedi kézműves tárgyak ára...

– ...amely, összehasonlítva a nyugat-európai kézműves portékák árával, meglepően alacsony...

– Valóban, a németeknél, hollandoknál szebb kivitelezésű teáskannákat adnak annyiért, amennyit én egy mitológiai jeleneteket ábrázoló, egyedi máztechnikával készített dísztányérért kérek. Aki háromszáz forintos bögrékhez szokott, az sokallja a harmincezer forintos tányért. Természetesen próbáltam igazodni a kereslethez, de azt hiszem, ezeket a tárgyakat nem kell fogyasztási cikké sorvasztani, nem föltétlenül szükséges minden konyhában egy iráni motívumos boroskészletnek, falitányérnak előfordulnia. Különleges kerámiák ezek, különleges használatra.

– Miért nem lehet ezekből a kerámiákból megélni? Miért küszködnek a hazai kézművesek?

– Amíg az agyagból cserép lesz, többmilliós beruházásra van szükség. Másrészt a magyar kerámiapiac túltelített rosszul megkorongozott tömegholmikkal: kis narancssárga bögrével, amelyen lila elefántok kergetőznek. Ezeknek az eladási árával és a gyártás sebességével nem lehet versenyezni. Úgy gondolom, tökéletes darabot kell a vásárló elé tenni, amelyet alaposan megkorongozol, lemázazol, díszítesz... Ezt nem lehet háromszáz forintból megcsinálni. Ha valaki szép tárgyakat akar, menjen le a műhelyekbe. Ott eleve nem terheli az árut a kereskedői haszon, amely 100–120 százalék. A régi csikdánfalviak, korondiak mindent el tudtak adni a vásárokon, az egészséges körforgás volt. Ma már ez nincs meg: megveszem, kidolgozom az anyagot, fülezek, mázazok, díszítek egymagam, és utána állok és nézem, hogy nem lehet eladni az edényeket. Kénytelen voltam visszamenni bérkorongozni.

– Van-e kiút egy ilyen igényű kézműves számára?

– A problémákat a saját hozzá nem értésemmel is magyarázom. Akik velem kezdték, ma már többnyire dolgoztatnak, jó kereskedők lettek. Az külön szakma, nem értek hozzá, feltehetően ez a forrása minden gondomnak. Nyilván lehetne okosabb üzletpolitikával is működni.

– Megrendelések...?

– Tölcsér formájú lámpatestek, kenyértartók, nagyméretű kutyatál, boroskészlet, cserépbili...

– Ezek a megrendelések mennyire álltak összhangban művészi ambícióival?

– El kell felejteni a művészi ambíciókat: szakmai kihívások vannak. Egy műtárgy és egy használati tárgy megkorongozásában nincs különbség. Engem is érdekel, hogy képes vagyok-e boroskancsót vagy bilit készíteni. Meglepve hallottam, hogy egyesek megsértődnek, ha lefazekasozzák őket. Vannak persze fazekasok és iparművészek, de a dolog lényege ugyanaz: érteni kell hozzá, meg kell korongozni a formát. Az agyag törvényszerűségeit a fazekasnak és az iparművésznek ugyanúgy kell ismernie. Soha nem tartottam magam művésznek, a szakmát teljesen egyedül, autodidakta módon tanultam meg a kerámiagyárban. A korongozás nem olyan, mint az egyetem: öt-hat évig végzi az ember, aztán rendben van. Én már tizenöt éve tanulom.

– Mi késztet valakit arra, hogy napi 12–15 órát kuporogjon egy tűzforró kemence előtt, ötvenfokos szuterénműhelyben, nyakig sárosan, akár a lebetegedésig hajtva magát, akkor is, amikor éppen teljesen reménytelen a piaci helyzet; hogy eladósodjon, mert makacsul tartja benne magát az az idea, hogy ezt kell tennie, és nem narancssárga bögréket gyártania lila elefántokkal? Hogy ne a megélhetést válassza?

– A „csak azért is". Ott ültem megrendelések nélkül, csak azért is. Akkor is elmentem agyagért, kölcsönkértem, leültem korongozni. Nem akartam elesni. Másfelől Erdélyben nőttem fel. Amikor elkerültem román vidékre katonának, egyedül voltam magyar a századomban, tudtam, bármit teszek, az alapján minősítik az erdélyi magyarokat. Tartást kellett mutatnom. Eljöttem Magyarországra, itt is ugyanaz volt a helyzet, viselkednem kellet, mert az alapján ítélték meg az erdélyieket. Soha nem engedtem meg magamnak, hogy a munkámat rosszul végezzem el, hogy egy megrendelés az én hanyagságom miatt bukjon. Versengés ez, majdhogynem sport: saját magammal versenyeztem, ezért hajtottam bele magamat a betegségig a munkába.

– Ma is fenntartható ez a makacsság?

– Nem mindegy, hogy milyen áron.

BÁLINT CSABA KERAMIKUS Marosvásárhelyen született 1967-ben. Csíkszeredában nőtt fel, ahol érettségi után a helyi szövetkezetnél kezdett kerámiával foglalkozni. 1990-ben települt át Budapestre, 1998-ban létrehozta a Benczúr Kerámiaműhelyt. Első önálló kiállítását 1999 augusztusában mutatta be Csíkszeredában, utána hét másik erdélyi városban, legvégül Budapesten.

Israel Shamir az álbalról és áljobbról, a palesztin ketrecekről és a szomjúság fegyveréről

A borotva élén

Izrael óriási szerencséje volt a második intifáda kirobbanása, mert az ország szinte másodpercekre állt a polgárháború kirobbanásától. A palesztinok mentettek meg bennünket tőle – vélekedik Israel Shamir izraeli író, aki szerint az arab–izraeli konfliktus megoldása csak egy közös, demokratikus állam lehet, amelyben zsidók, nem zsidók, palesztinok békében és demokratikusan együtt élhetnek.

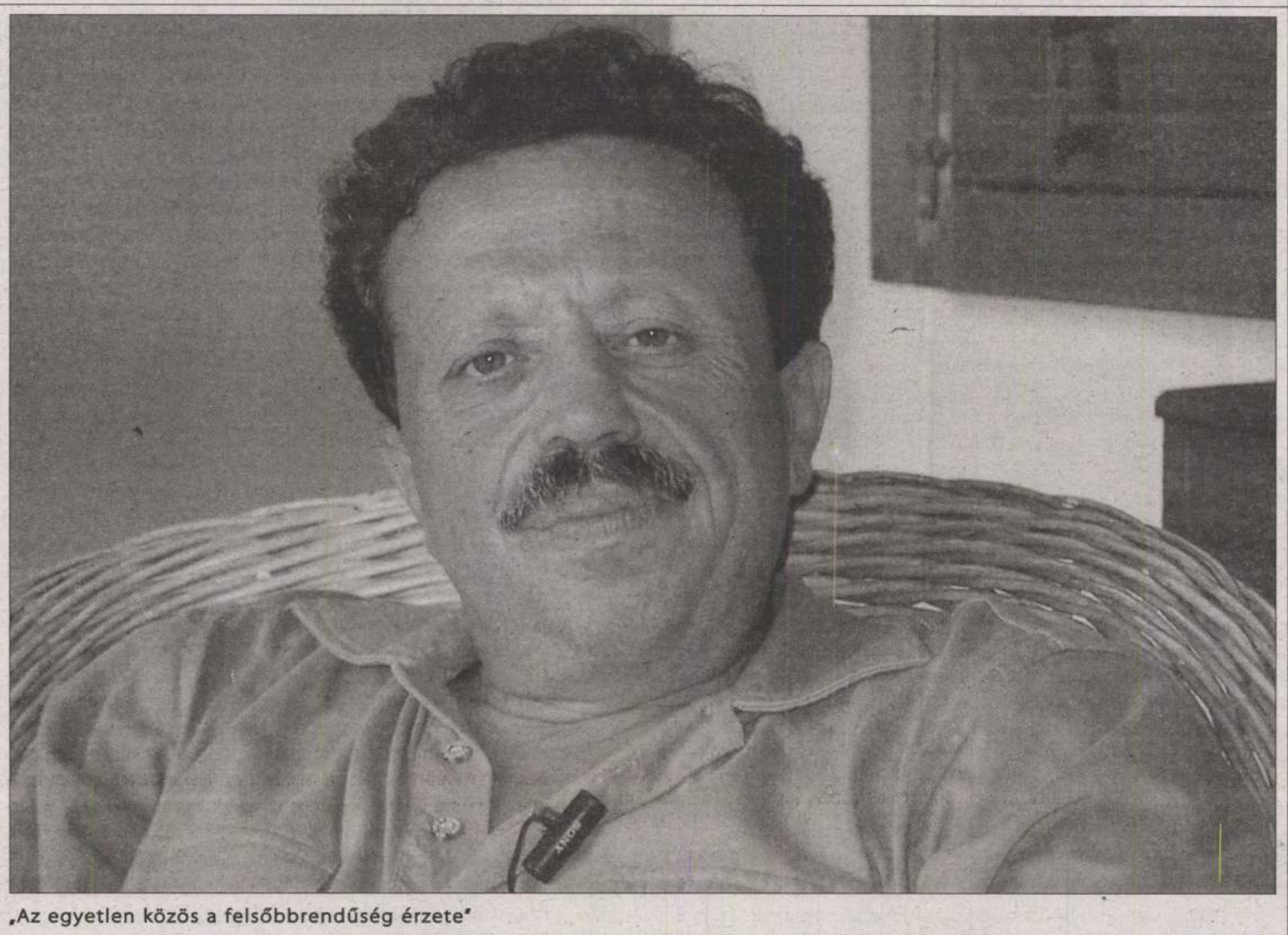

„Az egyetlen közös a felsőbbrendűség érzete"

Lovás István

Nehéz érzelmek nélkül beszélni *Israel Shamirról.* A kis termetű, bajszos, mozgékony, életvidám, vagány író nemcsak hazája, de talán a földkerekség egyik legérdekesebb, legeredetibb és legszókimondóbb írója. A Magyar Nemzet kedvéért utazott fél napra Jaffából Magyarországra, hogy elkészülhessen vele ez a beszélgetés.

Shamir húszéves korában, 1969-ben, Novoszibirszkben járt a nagy hírű tudományos akadémia egyetemére, ahol matematikát és – fura párosítás – jogot tanult. Nem sokkal később politikai „balhéba" keveredett. Választhatott. Vagy börtönbe megy, vagy kivándorol Izraelbe. Az utóbbi mellett döntött, a szovjet hatóságok pedig boldogan engedték ki a „bajkeverőt". Új hazájában két háborúban is részt vett ejtőernyősként a frontvonalon. Később dolgozott a BBC-nek, könyveket írt, izraeli haditudósító volt Vietnamban, Laoszban, Kambodzsában, majd Moszkvából az izgalmas, rendszerváltó években tudósított. Egy évet utazgatott a Csendes-óceán szigetvilágában. Két éven át izraeli lapoknak tudósított Japánból. Ki tudja, miért, svédül is kitűnően beszél. Számos könyvet írt. Legutoljára – ahogyan ő mondta – „post-joyce"-i módon fordította le az Odisszeát oroszra. A kötet Szentpétervárott jelent meg. Milyen nyelvből fordította Homéroszt? – kérdeztem. „Ógörögből", felelte. Ógörögből?!. „Miért, hát úgy mindenki tud." Tipikus Shamir-válasz. A Ha'arectől, Izrael vezető liberális lapjától akkor rúgták ki, amikor cikkében a palesztinok visszatérésének jogossága mellett foglalt állást. Ez még a liberálisoknak is sok volt a liberalizmusból.

– Mi lehet az oka annak, hogy Magyarországon a jobboldal áll ki a palesztinok jogai mellett, míg a megszállókat éppen az emberi jogokra máskor oly kényes balliberálisok támogatják?

– Véleményem szerint a palesztin konfliktus megközelítése ma az emberiség egyik legnagyobb kérdése. Ahogyan ebben a konfliktusban állást foglal valaki, jellemző egész emberi magatartására. Ebből tudni lehet, miként gondolkodik minden másról. A világról, embertársairól. Igazi, paradigmatikus kérdés.

Nekem a „baloldali" vagy a „jobboldali" semmiféle értékítéletbeli különbséget nem jelent. Én mind a kettőt egyformán szeretem. Ha a jobboldal igazi jobboldal, a baloldal pedig igazi baloldal. Az életnek mindkettőre éppen annyira szüksége van, mint a járáshoz a jobb és a bal lábnak. Az egyik hiányában csak állni lehet, menni nem. A baj inkább az álballal és az áljobbal van. Az álbalosok csak úgy tesznek, mintha baloldaliak lennének, holott valódi céljuk nem a vertikális társadalmi mobilitás, a munkások tanulásának elősegítése, az emberi élet jobbá tétele, hanem az, hogy elpusztítsák a társadalmat. Nem akarnak beavatkozni pozitívan a dolgozó emberek életébe, hanem importálnak munkásokat. Elősegítik a bevándorlást. Persze azt állítják, mindezt humanitárius okokból teszik, holott jól tudják, ha sok a bevándorló, akkor a saját népük olcsóbban dolgoztatható és jobban kizsákmányolható, kisebb a társadalmi előrehaladásra a lehetőségük.

Ugyanez a helyzet a jobboldallal. A régi feudalisztikus urak, a falvak vezetői lehettek nagy, rossz színben feltűnt emberek, de a rájuk bízott településsel általában törődtek. Hogy az embereknek legyen bor az asztalukon. Az új jobboldaliaknak azonban nincsenek érzelmeik a nép iránt. Ez az áljobboldal. Az egész világon az jellemzi őket, ha rájuk bíznak egy falut, rögtön autópályát építenek a közepére. Fütyülnek arra, hogy a szerves társadalmi szövedéket széttépik. Nos, ugyanez az érzésük a zsidóknak a nem zsidók iránt, és mi így nőttünk fel. Egyeseknek sikerült megszabadulniuk ettől a neveltetéstől, de egyeseknek nem. Ez a szemlélet abból áll, hogy a világ a választott népből és a nem választott népekből áll. Az utóbbiakkal pedig ki törődik? Mára ez az ősi zsidó szemlélet globálissá vált, és politikai mozgalmak sajátja lett mindenütt a világon. A baloldalon és a jobboldalon egyaránt.

– Köztudottan elutasítja a külön zsidó és palesztin államot. Miért?

– A zsidó állam gondolata butaság. Mintha az észak-amerikaiak és az európaiak azt mondanák, mi vagyunk a kiválasztottak, a többi népre pedig fütyülünk. Ez a mai globalizált világban badarság. A zsidó modell azt jelenti: gyűjtsük össze a zsidókat, a választottakat egy zsebkendőnyi területen, a palesztinokat pedig rúgjuk ki, és majd minden nagyszerű lesz. Ez nemcsak ostobaság, de megvalósíthatatlan is. Főként, ha arra gondol, hogy a zsidók nem homogén társaság. Sőt! Óriási feszültségek dolgoznak bennük Izraelben. A magyar zsidók először magyarok, hiába mondják az ellenkezőjét. A marokkói zsidók is először marokkóiak, azután zsidók. Ezen semmiféle agymosás sem változtat. Képzelje el, hogy valakik, mondjuk, egy filatelistákból álló országot akarnának felépíteni. Akikben az a közös, hogy bélyeget gyűjtenek. Magyar filatelisták, német filatelisták. Egy ilyen társadalom összeomlik, mert nincs elég összetartó erő benne.

– De a zsidó állam ideája azért átfogóbb, mint a bélyeggyűjtés összekötő ereje, nem?

– Nem feltétlenül. Mi van ma Izraelben, ami azonos az ott élőkben? Először is nincs közös vallás. Tele van az ország nem hívő emberekkel, s ők alkotják a többséget. Az ott élők körülbelül hetvenöt százalékát, ha nem többet. Nincs közös nyelv, közös hagyomány, közös életstílus sem. Ami az egyetlen közös, az a felsőbbrendűség érzete. Ez meg nem sok. Azt se feledje, hogy mennyi nem zsidó él Izraelben. Közülük a legutóbbi tíz év alatt egymillióan érkeztek.

– Hogyan vándorolhat be egy nem zsidó Izraelbe?

– Sokféleképpen. Például vendégmunkásként, és ott marad. Esetleg hamis dokumentumokkal. Vagy bevándorolhat, ha az első házastársa anyja zsidó volt. Él például egy hibbant rabbi, aki Peruban indiánokat térít zsidó vallásra, mert szerinte ők az elveszett törzs. De már Asszamból, Dardzsiling mellől is importáltak „zsidókat". A létező hatalmas különbségek miatt mondhatom: Izraelnek óriási szerencséje volt a második intifáda kirobbanása, mert az ország szinte másodpercekre állt a polgárháború kirobbanásától. A palesztinok mentettek meg bennünket tőle, amire ma már alig akarnak emlékezni Izraelben. Pedig minden borotvaélen táncolt, amikor az uralkodó askenázi zsidók bebörtönözték *Arie Derit,* az egyik legjelentősebb szefárdi zsidó vezetőt. Jártam nála a börtönben. Az ellene felhozott vád persze nem politikai volt, valami köztörvényes bűnt viszont mindig sikerül előbányászni. Izraelben ezt úgy csinálják, hogy mikroszkóppal vizsgálgatják a kellemetlen embert. Félelmetes volt, ahogyan jó tízezer szefárdi zsidó ott állt a börtön fala körül és imádkozott. Minden volt ott, szefárdi rabbik, tóratekercsek, amit csak el lehet képzelni! A hatalomtól megfosztottak csöndes lázadása kezdődött el, amelyik bármikor átcsaphatott volna éles lázadásba.

– Augusztus 17-én a Los Angeles Timesban a CIA egyik volt vezetője, Graham E. Fuller cikket írt arról, hogy Izraelnek egyetlen választása maradt: egy hatalmas falat építeni, amely Izraelt elválasztaná Ciszjordániától és Gázától. Hogy tetszik az ötlet?

– És mondja, hol húzná föl a falat? A zöld vonalnál? Bevenné a zsidó telepeket, és akkor labirintust építene? Vagy kihagyná a zsidó telepeket? Felszámolná őket? Ha megépülne, a falakon belül a zsidók felfalnák egymást. Mármint a különféle, egymással szemben álló zsidó közösségek. Azután mit csinálna a palesztinoktól elkobzott területekkel? Hol húzódna a fal? Úgy értem, hol húzódna a következő háborúig? Nem lehet kényelmesen ücsörögni a másoktól ellopott tulajdonon. De mondja, mit szólna ahhoz, ha Magyarországon valaki azt javasolná, húzzanak falat a szőkék és sötét hajúak között? Izraelben a zsidó–arab fal olykor egy lakást szelne át! Az én házam mellett is húzódna például egy, mert az egyik szomszédom marokkói arab.

Nem! A megoldás egy egyetlen, demokratikus állam, amelyben zsidók, nem zsidók, palesztinok békében és demokratikusan élnek egymással.

– A zsidó–arab ellentéten kívül egy sokkal kézzelfoghatóbb probléma is megosztja a térséget: iszonyatos vízhiány lépett fel Izraelben. Elmondaná a hiány genezisét?

– A víz különösen kedvenc témám. Írtam is egy könyvet Palesztina patakjairól és forrásairól... Tudja, sok Izraelbe látogató csettintget: micsoda zöldek a zsidó területek! Zöld fű! Szökőkutak! Szemben a kietlen, száraz palesztin területekkel. Azonnal kész a következtetés: a zsidók gondoskodnak a saját lakhelyükről, az arabok elhanyagolják! Csakhogy pontosan fordítva van! Képzelje, létezik egymás mellett elő két nép! Az egyik elkölti a rendelkezésre álló pénzt, a másik fedezetlen hitelre vásárol. Az első a palesztin nép, a második a zsidó. Palesztinában télen esik az eső. A víz lassan beszivárog a talajba, természetes, föld alatti tárolókba, de a hegyek karsztos tárolóiba is. Ez a vízréteg igen lassan növekszik, évente két centiméterrel, s egymillió év alatt gyönyörű föld alatti, édesvizű tóvá válik. Azután megérkezik a zsidó bevándorló, és azt mondja: jé, ez az ostoba arab nem tudja, hogy mi van itt! Azután belefúr a földbe, ahonnan felszökik a víz. Lesz zöld pázsit, és vízzel telik meg a medence. Majd eltelik néhány év, a víz pedig elfogy. Addigra ugyanis kiszipolyozták azt a hatalmas vízmennyiséget, amellyel a palesztinok takarékosan bántak! Tudja, mit hoznak fel most a vízszivattyúk? Sót! A Galilee-tó vízszintje annyira lecsökkent, hogy még húsz centimétert csökken, és a szivattyúk leállnak.

– Mi van a híres sókiválasztó berendezésekkel?

– Mítosz! Izraelben egyetlen köbméter tengervizet sem sótalanítanak. Izrael csak kereskedik ilyen berendezésekkel, de nem használja. Még mindig olcsóbban jut ugyanis Palesztina föld alatti vízhordó rétegeihez.

– Az előbb azt mondta, hogy már nincs víz...

– Az egész lakosságnak már nincs, ezért most elzárják a csapot, hogy a palesztinoktól megtagadják saját vizüket. Vagyis nem engedik, hogy a saját földjükön fúrjanak kutat, és a saját vizüket igyák. A szomjúságot fegyverré kovácsoltuk! Ha a palesztinok élni akarnak, akkor Izraelnek kell könyörögniük érte. Mert Izrael megitta előlük a vizet!

– Ön szerint rövidebb távon mi várható Izraelben?

– Tegnap buszon ülve egyszerű zsidó alkalmazottak beszélgetését hallgattam, akikről kiderült, hogy az idegenforgalomban dolgoznak. Olyan emberek voltak, akik általában örülnek, ha arabokat öldösnek. A turizmus teljes hiányáról panaszkodtak, amelyet a zsebükön érzékelnek. Arról beszélgettek, hogy *Saronnak* békét kellene kötnie, mert hamar munkanélküliekké válhatnak. *Wallersteinnek* tehát – akit nagyra becsülök – igaza van. Az emberiség egy „T" betűféle kereszteződéshez érkezett. Irányt kell váltani, tovább erre nem mehetünk.

– Többen az apartheidéra bantusztánjaihoz hasonlították a palesztinok helyzetét...

– Bantusztánok? Ott paradicsomi állapotok voltak ahhoz képest, ami most Palesztinában van! Hiszen mikor lőtték a zulukat rakétával Dél-Afrikában? Mikor robbantották fel a házaikat kollektív büntetésként? Mikor irtották ki évszázados olajfáikat és citrusfáikat? Palesztina ma a föld legnyomorúságosabb helye! Hebrontól délre ezer és ezer év óta éltek barlangokban emberek, az izraeli hadsereg mostanában egyszerűen felrobbantotta a barlangokat, mert kellett a hely a Brooklynból bevándorolni készülő zsidóknak. Az ártatlan barlanglakókat meg felrakták teherautókra és kidobták őket az országúton. Menjetek a francba! – mondták nekik, ahogy lerugdosták őket a platóról.

A palesztinok ketrecben élnek. Épp hetven ketrecben, pont annyiban, amennyire felosztották területüket. Végre ki kell mondani: aki Izraelt támogatja abban, hogy a palesztinokat elnyomja, az hitvány ember! Ön szerint tisztességes ember támogathat rabszolgaságot?

– És az öngyilkos merénylők?

– Az a kétségbeesés eredménye. A palesztinok természetüknél fogva nagyon szelíd emberek.

– Tudnia kell, hogy ha ez a beszélgetés napvilágot lát, az ön személyét gyalázó cikkek jelennek majd meg.

– A helyi túlteljesítők? Tudja, ha valaki az elnyomott palesztinok oldalán áll, kényelmes életet él, időt takarít meg. Attól fogva ugyanis az értéktelen emberek automatikusan kerülik a társaságát.

Bálint Dezső-Zoltán, [ ]

Laird: Der Irrsinn.

Tandi L.: Kiállítási 89-92

TISZATÁJ, Szeged, 1975. augusztus XXIX/8.

Bálint Dezső
Pipázó férfi

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.
3 l.

áp és Felső-Sáp. Alsósáp a váci püspöksé
r ennek tulajdonaként szerepel. A tö-
ztult el. 1715-ben 8 magyar háztartást
tartozott a püspökség földesuri hatósága

VIII. század óta vannak adatok. 1715-
artását vették fel, ekkor kuriális
ak földesura volt nemes. 1740-ben óta a
~~aloghy Ádám és Antal, 1826-ban Baloghy~~
~~oghy Tádé és László~~ voltak a földesura.
cás település többször tört tengellyel.

(k. Mária szülőhelye)

zadban, a XVIII. században apróbb ki-

Müpártolók

Balint Dèzsó

MÚVÉSZÉT
XII.évf.1913.
410.
"Zich Ferenc"

M.D.K.

Bálint Dezső

24. Kórházhajó. Pasztel. 68 x 85, papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 3. l.

Ø Bálint Dezsőné, özv

rajztanár

l. Budiparrajzisk

1935-36. 26. l.

u.o. 1936-37. mincs meg

u.o. 1937-38. benágva

714 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Dr.Dercsényi Dezső szerzői tisz-
teletdijának kiutalása engedé-
lyezése tban.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat s

Másolta:

miből „*más*" valami, ami idáig nem volt, hogy ha az embereket megváltani nem is leszek soha képes, de én magamat megváltom: ha csak arra a pillanatra, amikor lehajolok a földről felszedni azt a valamit, ami megindítja képzeletemet, és kívánhatok-e többet magamtól, hogy öreg napjaimra képzeletem elinduljon ismeretlen világok felé, szinte mindegy, hogy milyen „eszközök" segítségével. Kérem, vegyék figyelembe, hogy egy művészről nemcsak a gondosan megfestett képek és montázsok dúsított képzeletvilága tanúskodhatik, de azok az „érintettségek" is, amelyekben a megható játék: a groteszk fintorok és a talált tárgyak világa helyet kap – és talán nem is olyan csekélyet, mint a feltételezésekben. Ezt elhihetik nekem, aki élek és remélem nem „visszaélek" a magam és az Önök türelmével.

Köszönettel

Bálint Endre, 1982.

A kiállítást rendezte: Andrási Gábor
Fotó: Vattay Elemér
F.k.: Merényi Judit

Sportpropaganda

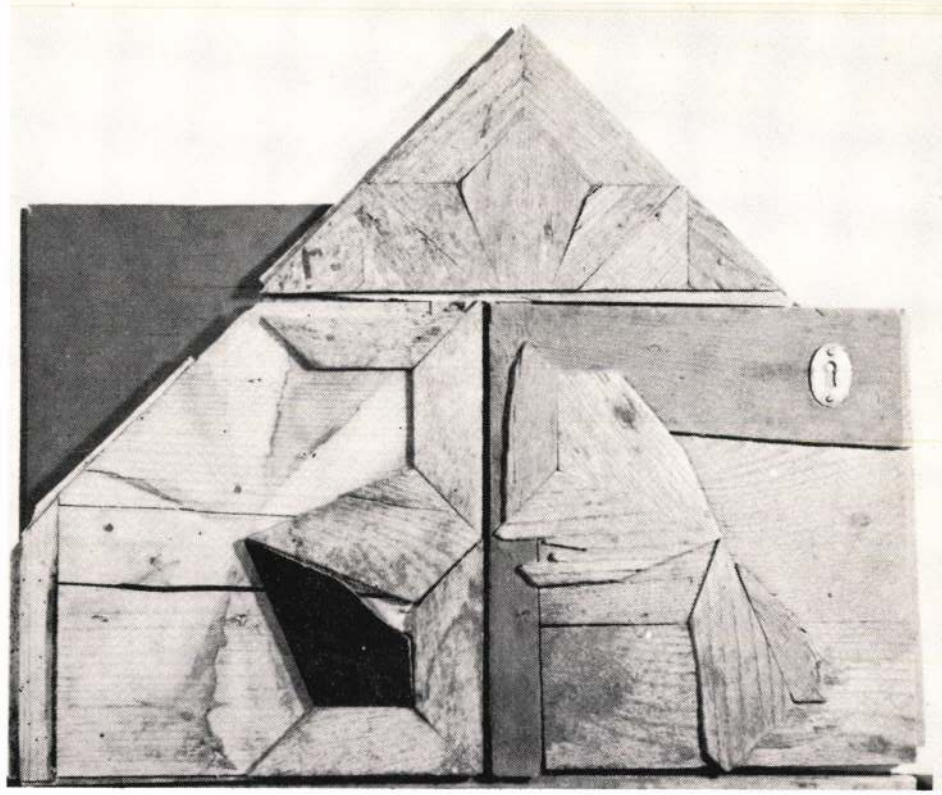

BÁLINT ENDRE

Óbudai Pincegaléria

„A költő számára a legkisebb tény is posztulátum, kiindulópont a roppant, ismeretlen vidék felé, ahol a többértelműség örömtűzei lobognak.

Ha felfedező útra indulunk, nincs szükségünk rá, hogy töméntelen szabály latba vetésével – még ha azokat az ízlés alapján hozták is – olyan tényt válasszunk, amelyet fönségesnek szokás tekinteni. Mindennapi tényből is kiindulhatunk: egy zsebkendő, amely a földre hull, a költő szemében emelő, a világot mozdítja ki helyéből vele."

(Apollinaire)

BÁLINT ENDRE
OBJET-KIÁLLÍTÁSA
az ÓBUDAI PINCEGALÉRIÁBAN

1982. július 9 – augusztus 1-ig

Ezek a tárgyak 1976-ban már láthatók voltak az Iparművészeti Múzeumban, ahol rendkívül reprezentatív külsőségek között nyílt meg, szép bevezető beszédek mellett a kiállítás, szinte szellemében ellentmondva annak a létrehozó tartalomnak, amelynek következtében tulajdonképpen „tárgyaim" megszülettek; és segítségükre sietett Kurtág György barátom nagyszerű muzsikájával, aki nem először állt mellém, miképp Kocsis Zoltán is. Most ez alkalom igencsak jó arra is, hogy mindkettőjüknek és harmadikként Fábián Márta cimbalomművésznek megköszönjem „jelenlétüket". Ami a sajtót illeti, olyan néma volt, mint az elmúlt évben rendezett szentendrei kiállításom alatt és után, holott sem a tárgyaim, sem a képim nem uszítottak „népek", „fajok" és „osztályok" ellen. Viszont igenis ellentmondtak azoknak a kispolgári tartalmaknak, ami kötőanyaga minden középszernek – úgy látszik, ez a középszer viseli el a legnehezebben a fölé emelkedőt, de a rájuk fintorgó kritikai grimaszt is, továbbá a magasságok felé szárnyalót – (nem ismeretlen Bartók és Vajda példája az életútjaikat megkeserítő tartalmakkal), és úgy látszik, mindez a szellem területén legalább annyira *törvényszerű*, mint a „késő bánat eb gondolat"-banalítása. Semmiképp sem kívánom azt a valóságnak egyáltalán meg nem felelő állítást megkockáztatni, hogy az én munkálkodásomat, több mint ötven egyéni kiállításomat síri csend követte – nem lenne ez igaz, de valóban „örök rejtély" marad számomra, hogy az Iparművészeti Múzeumban és a Szentendrei Képtárban – ahol életem legjobb kiállítása volt – műveim miért a csendet kapták válaszul? Gondolom, ha ezideig ez a csend maradt a válasz, ezután is csak találgatásokra hagyatkozhatom.

Tárgyaim: gondolataim „társbérletében" laktak még létrejöttük előtt és mire megvalósultak, „főbérlők" lettek, és egy láda, vagy kosár adott hajlékot nekik, ahol is hatodik éve laknak, fény és levegő nélkül és várják a mielőbbi felszabadulásukat és portalanításukat. Mint mondani szokták: „nincs helyük a nap alatt". Gondolom, senki sem tenné szobája falára azt a W.C.-fakarimát, amit kékre festettem és zöld, arany és rózsaszínű „girlanddal" öveztem körül és a karimán belül, a fedő-támlára ragasztottam egy francia házmesternő hihetetlenül elhízott, hájas testéről készült fényképet, ami rengeteg felfalt csirkemellcsontot mutat a szoba hosszán át kifüggesztett, egymástól körülbelül tíz centi távolságra lévő drótokon – hát ez igazán nekem való profán „ikon" volt, de nem nagyon nyerte meg azoknak a hölgyeknek tetszését, akik a múzeum ilyen-olyan vezető testületeit képviselték.

De én másképp voltam ezekkel a csirkecsontokkal: nekem gyermekkorom óta babonám volt, hogy aki a két ember közül a nagyobbikat töri el: annak szerencséje lesz: valami kívánsága teljesül: szerettem volna kövérebb lenni – de hát nem lettem, így mindez hát maradt a szellem területén való dolog és így van ez jól... Tárgyaimat találtam, vagy azért emeltem ki természetes közegükből, mert valamire „emlékeztettek": ilyen volt az a fehér kazetta, ami a budai Ruszwurm-cukrászda hab-fehérségét „hozta vissza" és a népligeti Paprika Jancsi, úriasabban: Vitéz László, amire emlékeztető kis rongybabát beleerőszakoltam a kazetta nyitott felső üregébe, hogy onnan hirdesse számomra az „Igét": gyermekkorom csodavilágából. És sorolhatnám a tárgyak világának igaz és hazug magyarázatait azoknak, akiknek ilyen esetekre szükségük van haszontalan szövegezésekre, holott bensőmben eleven tiltakozás van minden fajta magyarázatra, mert minek is? Lesznek olyanok akik elhiszik tárgyaimnak valóságát, és olyanok is, akik azt érzik, hogy ők maguk is képesek megcsinálni mindezeket a dolgokat – csak egyetlen dolog a bökkenő, hogy *nem* csinálják, mert *nem* merik ennek a dolognak *haszontalanságait* vállalni és kiemelni az ismert közegükből a „talált tárgyakat", mint azt szellemi őseim tették és teszem magam is, mert társa vagyok azoknak, akik hisznek és hinni fognak mindig a csodáknak; hogyan lesz vala

1021 1971 11 BA'LINT ENDRE

MÁNDY STEFÁNIA

EMBERI FORMÁBAN A CSEND

Kísérlet BÁLINT ENDRE képvilágának megközelítésére

Ha igaz, amit mondani készülök, a régi elv alapján már ez írás terjedelmének is bizonyítania kellene. Néhány oldalon kibontani egy alkotó személyiség alapkarakterét, rávilágítani egy életmű egészére: ez a feltétel máris olyan tömörségre kényszeríthet, amely egyrészt a lényeglátás felé segít, másrészt alighanem ugyanannyi kiegészítő mozdulatot kíván az olvasótól, amennyit minden önmagához hű – vagyis forrásait tekintve hiteles, és formáját illetően pregnánsan szűkszavú – modern műalkotás igényel.

Rövid interpretáló kísérletemet tehát egyidejűleg alkotó experimentumnak és műértelmezésnek tekintve, minden szó iránya és helye szinte eleve kijelölt. Egy gondolati koncepció és egy művészi oeuvre konfrontálásáról, illetve – mint voltaképpen minden műelemzés esetében – interferenciájáról van szó.

Kiindulópontul: mikor itt modern művészetről beszélek, a kifejezést azokra a művészi törekvésekre korlátozva értem, amelyeknél az „új" nem az érdekesség vagy esztétikai változatosság szolgálója, hanem azt célozza, hogy érzékenységének centrumában érintse meg az embert, s ilyenformán közösségi erők, tartalmak hordozója legyen.

Minél koncentráltabb a mű, annál nagyobb sugarú pillantásra, annál szélesebb ívű kiegészítő – vagy ha úgy tetszik – befogadó mozdulatra szólít fel. A költészetben a szavak zenéje, képei, éneke-tánca, a festészetben meg éppen a formáké és a színeké gyújtja fel bennünk a mű virtuális világán kívüleső valóságos fókuszát.

A huszadik század szellemi közössége ezeken a belső kiegészítő mozdulatokon, ezeken a fókusztól fókuszig ívelő sugárpályákon mérhető. A modern költészet vagy piktúra csonkasága csak látszólagos, homálya azonban őseredeti. S ilyen értelemben a homály éppen nem individualisztikus jellegű, hanem a teljesség szuggesztiójának közege. A hiány a műből homályik, a kiegészülő világ a szemlélőből sugárzik a műre. Ez a műalkotáson való fel-felgyulladása a mai embernek minden bizonnyal egyik legmegrendítőbb alapélménye. A modern ember kozmoszában a művel folytatott párbeszéd az ima helyébe lépett.

A műalkotást körüllengő homály tehát átvilágító pillantást indukál. Az ilyen kimondatlan vagy megrajzolatlan mozzanatok mindenkor a mondanivaló rejtett hatósugarát érzékeltetik. Vagyis ami az egyik oldalról homály, az a másik oldalról fény kell, hogy legyen.

Ha a „legyen világosság" teremtő parancsa a lét egészére vonatkozik, úgy ennek az alkotó felé fordított értelme minden bizonnyal a „legyen homály" parancsa. Máskülönben a mű nem fejez ki semmit, pusztán ismétel, vagyis nem mű – és aki ezzel találkozik, annak nincs módja teremteni, megteremteni a világosságot a maga számára.

Ez az a homály, ez az a *mindenkori modernség*, ez az az őseredeti adott-

SOHA MÉG
ILYEN DERŰT

mindenünnen
idelátni e szobrokra
gyermekkorom bálványai a lassú ténybe
végeérhetetlenül
emelkednek

áttúj rajtuk a szél
átcikáz rajtuk a lepke
elevenségük zöld csobogás
egymást tükrözik a mozdulatok

lombok vakító sürgésében
egyik levél
a másikát

NYÜZSÖG
AZ ÜNNEP

búcsúi emlékjárás keríti az eget
melyen a madarak szobrai is kitárt szárnnyal
mintha állnának s röpülnének
az osztatlan pillanatban
harangzúgásban kopog a dió
a tisztára söpört udvaron
a levegő íve rugalmasan hajlik szememhez
hogy továbbképzeljem a
ta

télbemaradt

mozdulatát

DE KI EMEL
SZOBROT

a csonthéjroppanásnak
a kerekek elforgásának
levelek rozsdarágta lyukainak a
hömpölygő avarban
sólyomhiánynak

az ég magasán

ki emel szobrot

a tériszonynak

az eszmélet
egyedülvaló kavargásának
a portölcsérnek

vasvázaikat
milyen szobrász szerkeszti meg
ha ez az ősz is elcsavarog már

ság, amely alighanem minden korra érvényes – és a tegnapi, ma már oly világosan érthető mű legmélyebb jelentését épp abban hordozza, hogy kora számára még új, még érthetetlen, az uralkodó kifejezési formákhoz mérten még homályos volt. De akiket már megérintett a holnap üzenete, értették, merre mutat az új, az „érthetetlen" alkotás.

Ami a ma alkotó nemzedékeket illeti, azt lehetne mondani: az oly sokak által felrótt homály korban lefelé haladva nőttön nő, s ugyanakkor a mű felé közeledő kortársak szellemi pupillája egyre tágul, hogy annál több belülről sugárzó kiegészítő fénnyel teljesítsék egésszé a dialógusra felszólító alkotást.

Minél halkabb szóval, minél kevesebb vonással, minél szűkebben mért gesztusokkal minél többet mondani – persze, hogy ez lehetne a „Dichtung" végső értelme. Az eszközeiben olykor nagyon is aszkétikus, megnyilvánulási formáiban oly erősen sűrítő modern művészet némely fontos áramlata korántsem az egzisztenciális kopárság, hanem a belső pólusok között feszülő egzisztenciális csend drámáját fejezi ki.

Ilyen gondolatszövés vezet el ahhoz a piktúrához, amelyet a maga nemzedékében Bálint Endre (s egy következő nemzedékben a vele több mozzanatában rokon Ország Lili) képvisel.

Sokan sokféleképpen próbálták már megközelíteni Bálint Endre piktúráját. Nem emlékszem, hogy a par excellence *bálinti homály* lényegében középponti problémája valaha is szóba került volna. Olykor úgy tetszik, hogy csupán valamilyen igen-igen áttetsző fátylat kellene fellebbenteni, és máris kivilágosodnának e titokzatos világ kontúrjai. Máskor meg egészen nyilvánvaló lesz, hogy másról van szó: mélyebben rejlik Bálint Endre kérdése a korhoz, a szemlélőhöz, önmagához. A megkötözött angyal problémájában.

Ez a kép persze jelkép, de hiszen Bálint minden egyes festményén is az – és éppen mert jelkép, kell nagyon szó szerint vennünk. Ez az angyalszerű, csaknem mindig mozdulatlan, intenzív körvonalú zárt lény Bálint festészetének örökös tartó oszlopa, az egyetlen szilárd vertikális, amely minduntalan visszatér. Formai szempontból ezeknek az alakoknak olyasféle szerepük van, mint a hagyományos ábrázolások fáinak, tornyainak – vagyis a felmutató mozdulat, a növekedés, a világ rendje fölött őrködő bizonyosság atmoszféráját sugározzák.

Tartalmi szempontból azonban, lényük és lényegük rejtelmessége folytán mintha egy időről időre visszatérő jelenés néma kérdését szegeznék a nézőnek, a művésznek, magának az embernek.

E jelenés felbukkanásának helye és mikéntje, visszatérésének rítusa és ritmusa, hangsúlya és arányai valószínűleg a kérdésnek nagyon sokféle metszetére adhatnak majd idővel választ.

Figyelemreméltó azonban már maga a puszta tény, hogy Bálint festői birodalmában mintegy őrt áll ez a bizarr, hallgatag, mozdulatlan és arcnélküli alak – hol valami klasszikusan kortalan női öltözékben különböző színű égiföldi terek időtlen homályában, hol szárnyasan vállalva angyal voltának küldetését, hol pedig szárnyafosztottan, karok nélkül, megkötözve, mint maga a mumifikált magány, a teljesítetlen küldetés.

Ha egyetlen összefoglaló szóval akarnánk illetni ezt az időről időre visszatérő sajátos jelenést, a képi történések szemtanújának, vagy közelebbről a művészi lelkiismeret megtestesülésének is nevezhetnénk.

Lényének és lényegének rejtelmessége azonban olyan világokat idéz, amelyekből maga ez a művészet a legközvetlenebbül táplálkozik: a külön-

böző középkorok világát. Azt hiszem, ebben a pillanatban ez a legátfogóbb nézőpont, ahonnan a Bálint-oeuvre homálya váratlanul megvilágosodik. Erre utalnak művészetének alapelemei, kompozícióinak felépítése, megjelenítő módszere, s mindezeken túl egész festői világának atmoszférája.

A nagy korok szuggesztív szellemi-művészeti létorganizmusáról szólva, más korszakokat így jellemez Bálint Endre egyik levelében: „Játék-művészet-élet-halál egysége felbomlott, és utána az ember külön élte az életet, külön élte a halált, külön a játékot... Az érzékenységek kidolgozódtak: ki zenére érzékeny, ki versre, ki a halálra, ki a játékra." Bálintnak ez a frappáns megfogalmazása az újkor emberéről őrá magára már nem érvényes, mint ahogy általában nem érvényes többé a legújabb kor, a modern művészet egyetlen tipikus alkotójára sem. Századunk végletes specializálódási tendenciái, mint ismeretes, úgyszólván törvényszerűen ösztökélték a modern művészet, tudomány és gondolkodás legjobbjait egy ezzel merőben ellentétes szintézis megteremtésére.

De mire érzékeny ezek szerint ő maga, az olyannyira szintézisre termett Bálint Endre – milyen programot valósít meg az utóbbi két évtizedben?

Sok erőre vall, hogy érzékeny elsősorban saját tévedéseire. 1945-ben elégett mindent, amit addig alkotott. Ebből az időből csak a barátok tulajdonában lévő egynéhány kép menekült meg. Az ilyen önégetés persze nem minősíthető merő pozitívumnak. A keresés ugyan az ifjúság privilégiuma, és ezzel a kísérletezés és az önbírálat is vele jár – de hány olyan mű kerülhetett tűzre, ami rendeltetésénél, önkifejezésénél fogva örökebb életre volt szánva. – A gesztus maga mégis azt mutatja, hogy egy művészben új érzékenységek támadtak új valóságok iránt.

„A modern európai művészet és tudomány azt az egységet, amelyet már annyiszor elvesztettünk, újból megragadta..." – olvashatjuk az Európai Iskola programjában. – „Az iskola: a mester és tanítvány egysége, a hagyomány és forradalom, a múlt és a jövő egysége a megszakítatlan jelenben."

Az Európai Iskola, a negyvenes évek derekának legnagyobb erővel kibontakozott modern magyar művészeti csoportosulása ennek a szellemi egységnek a jegyében alakult. Ehhez a modernek legjobbjait toborzó egyesüléshez tartozott Bálint Endre is.

S mint látjuk, ezen túlmenően Bálint Endre, aki mintegy 1955-ig valóban európai tanítvány – a legtágabb értelemben vett École de Paris sokféle termékenyítő átsugárzása után – paradox módon éppen az ötvenes évek Párizsában talál végleg hazai, született önmagára. Imaginárius képvilágában visszatér vizuális és lelki-szellemi szülővárosába – Szentendrére – valamint későbbi élményforrásainak és legkonkrétabban megragadható, 1955-ös művészi fordulópontnak eredeti színhelyére: Sárospatakra és Zennyére.

„Képeimen most költői keveredésben jelennek meg a gyermekkori emlékek, álomszilánkok, nosztalgia-tartalmú víziók a halál groteszk jelképeivel, valami *középkori ünnepélyességgel* ható elrendezettségben, erősen *orientális* és *meditatív* jelleggel." Így jellemzi maga Bálint utolsó hosszú párizsi korszakát, ezt az egyik legfontosabb újjászületését, amelytől maga a mester voltaképpeni pályafutását származtatja.

E rövid történeti kitérő után egyenesen visszakapcsolódunk gondolatmenetünk eredeti áramkörébe, hiszen a művész ezeknek a festményeknek a felépítésével kapcsolatban valamiféle ünnepélyes középkori kompozíciós építkezésről beszél. S valóban sokféle analógia merül fel az emberben: a síkba épült

miniatúráké, az őt is oly mélyen megrendítő pravoszláv ikonoké, a katalán festészet közvetlen barcelonai élményeié, és általában az ősi népművészet olykor csaknem geometrikus ornamentikája, annak minden elbűvölő szabálytalanságával, s a többi naiv népi alkotás primitív, fantasztikus, mágikus figurációjával együtt.

Mindezekhez való vonzódása tette Bálint Endrét oly alkalmassá arra a nem kis feladatra, hogy néhány rövid hónap alatt elkészítse párizsi bibliaillusztrációit. Ezekben az arany-fekete iniciálékban, miniatúrákra emlékeztető szövegközti ábrákban és egész oldalas színes festményekben megtaláljuk e sokféle középkori és más régi, vagy éppen archaikus reminiszcencia megint csak jellegzetesen modernné és bálintivá szublimált képvilágát. Mauriac, a nagy francia író és esztéta a *L'Express* című lapban így nyilatkozik erről a hatalmas formátumú, pompás kiállítású bibliáról: „Mintha egy katedrálisba lépnék, ahol Bálint Endre illusztrációi a freskók és az üvegablakok".

Bálint üvegablakai egy addig ismeretlen belső világra nyúlnak. Úgyszólván minden motívuma a lét egymást elfedő, mind mélyebb rétegeiből világít felénk, és egymás után hántva le ezeket a rétegeket, mint valamiféle ősi palimpszeszten, egyszer csak a legvégső alapra – vagy talán épp ellenkezőleg: egy hierarhikus égboltrendszer legismeretlenebb kékjére bukkanunk majd.

„Minden angyal rettenetes." Minden angyal rettenetes-e? Nem, még a rilkei angyalképleteknek is annyiféle lényegére tapinthatunk olvasásról olvasásra, elégiáról elégiára, hogy az értelmezések végtelen lehetősége adódik. És Bálint angyalai? Bálint angyalrendje a rezdületlen csend felé vezető sokféle belső rezzenés hanglépcsőin helyezkedik el: a magasan suhanó harsonások, a lentebb lebegő, madár-rokon lények, a szárnyukat bontó csöndes angyalsorok és legvégül a földre szállt, a létünkké rögösödött, őrizö tengely, a nem egyszer megkötözött.

Ez az utolsó, a földbe gyökeredzett, a fenti álombeli létből alászállt,, sorsunkká érett, testbe átlépő küldött Bálint Endre sajátmaga alkotta középkorának centrális alakja. Mert ő az a festő, akinek „álmaiban megjelent emberi formában a csend". Méghozzá olyan centrális alak formájában, aki úgyszólván sohasem áll szimmetrikusan a kép tengelyében. Korábban egyszerűbben a művészi lelkiismeret megtestesülésének neveztem, a képi, vagyis a legbelső történés szemtanújának, aki éppen ezért helyezkedik el csaknem mindig a festmény egyik távolibb zugában.

Mert ő a legfontosabb, arc nélkül is szem, aki a hastingsi halászházakat ablaktalan templomtornyoknak, a szentendrei parasztablak rácsát örökre odahorgonyzott mentő szigonynak, az álló kereket neki-nekilóduló forgandó időnek, s a bálinti középkor csuklyás várakozóit egy váratlan pillanatban felénk forduló szellemi teljesség ígéretének látja.

Ez az a szellemi teljesség, amely minden igazi művész előtt egész pályáján végcélként világít. És talán ez az a végcél, amit legnehezebb emberi szóval megragadni. Nem mindig fokról fokra hágva bontakozik ki egy oeuvre-ön vagy egy koron belül, és talán nem is mindig váratlanul, kegyelemszerűen gyullad fel a végső megoldás fénye. De kétségtelen, hogy valami módon kortól és életkortól függetlenül az erre várakozó, a tudatosan efelé törő és öntudatlanul is életművük kiteljesítésén munkálkodó művészek életük legdöntőbb pillanataiban találkoznak önmagukkal, illetve hirtelen feloldó dialógusba lépnek legbenső centrumukkal.

Erre vár voltaképpen minden képen Bálint megkötc [illegible] szemtanúja lehetett eddig is számtalanszor, még akkor is, amikor nem bukkant elénk a palimpszeszt rétegei alól.

Sőt az embernek olykor az az érzése, hogy akkor van legintenzívebben jelen, amikor láthatatlan. De akkor már nem megkötözött. Csak példaképpen említem ismét a Hastingsi házak (1959), vagy a Csodálatos halászat (1960), az Ikon (1961), az Ábrák a palánkon (1962), majd a későbbi művek közül az egyik legszublimáltabban megoldott és döbbenetes disszonancia-érzékkel „Arbeit macht frei" címre keresztelt, már-már ismeretlen kékkel örökéletre előhívott létmotívumokat. Ezek mellett – hogy most már konkrét formában a jelenleg Pécsett látható és részben még újabb alkotásokról is szó essék – a Szentendre nyolcadik temploma, a négy képből eggyé forrasztott Jeltörténet és a zsennyei padlókból ugyancsak sajátságos bálinti jelmozaikká sűrített forma-komplexusok erőteljesen jelzik Bálint további útjának várható emelkedőit.

Mintha egy fontos útszakasz tizenkét zárókőveképpen szövődnének különös jeltörténetté a kalózkodó zsennyei padlótöredékek. Aki még nem látott nagyszerű művészi önkényt annál még jóval nagyszerűbb renddé ötvöződni, azt hiszem, itt e személyes példán megérti, milyen is lehet a modern ember napról napra újjászülető belső ikonosztáza. A töredezett csillagokból fölénk szilárdult padló egy szabálytalan látomás tizenkét stációjában állítja elénk a hiányoknak és teljességeknek sajátosan absztraháló szürrealizmussal felépített rendszerét. Bálint epikus, drámai, lírai felhangjai itt mind-mind egybeszövődve, a magukra és közösségükre talált valódi mesterek halk önirónia-jával hirdetik a szellemi energiák megmaradásának megmásíthatatlan törvényét.

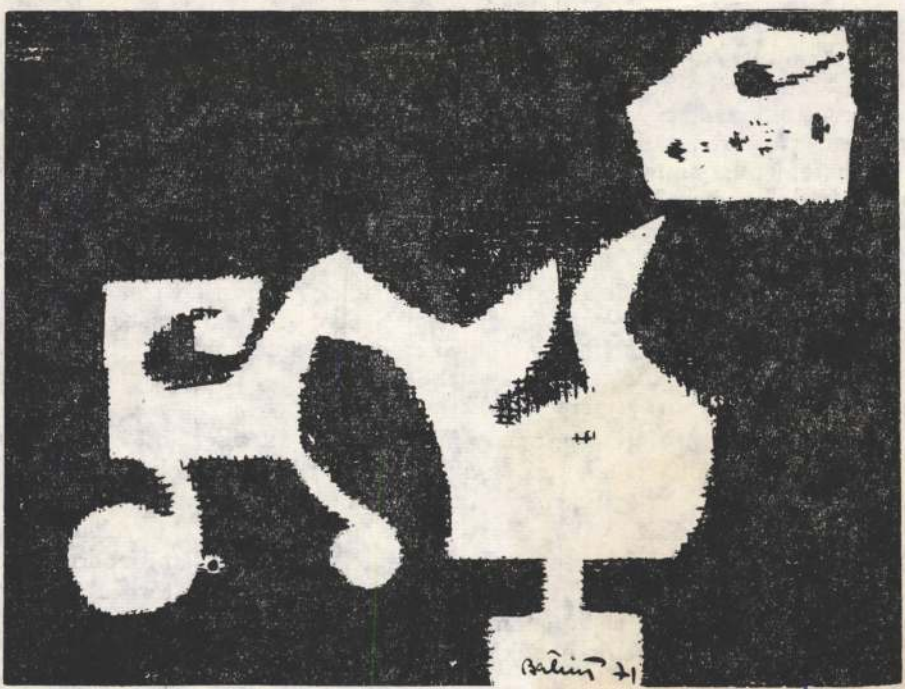

1973 JAN 6-7

bonyodalmakat, Miklósnak, Máté öccsének szerepét Éva életében, az öreg festő és Máté mélylélektani izgalmú játékát a halállal.

Kőváry Katalin, a tragédia rendezője, az író szándékához következetes gondolatisággal avatta, ha nem is a kathartikus megrendülés, de a közös eszmélkedés izgalmas színterévé a stúdiószínpadot. Az első rész feszes építkezésével egy kitűnően megkomponált játékot láthattunk; az ibseni sejtetés baljós jelzéseinek — az értetlen külvilágot jelentő, fenyegető papagájrikácsolásnak, a nemrég fellobbant műteremtűz emlegetésének — finom kezelésével nem a drámai sorsokat akarta körülfonni megsemmisítően, hanem egy másik közeget jelezni, amelynek ellenére kell a szerelmeseknek győznie. A második résszel a rendező sem tudott mit kezdeni; talán csak a szereplők — tragikus döntésüknek szóló — önirónáját tudta felerősíteni, a másképp is lehetett volna, másképp kellett volna alternatíváját. Mindenesetre ez a mostani dráma és a rendezés korrigálta a korábbi darab legfőbb dramaturgiai hibáját: Éva végre nem váratlanul toppan be saját tragédiájának estéjén a műterembe; az otthonos öltözékkel a rendezés jelzi a kifulladt együttélés megelőző fázisait is. Kőváry Katalin színészvezetésével, intencióval teljesen egyet kell értenünk. Kozák Andrásnál ideálisabb színészt nehezen lehetett volna találni Máté szerepére. Gátlásokat és mindennek új sugárzást adó erőt, tehetséget és fojtottan izzó nyugtalanságot, neuraszténiát egyaránt áraszt szuggesztív játékával. A stúdiószínpad szoros közelségében nem sokfelé játszik, hanem valami olyan természetességgel beszél, mozog, hogy valamennyien együttélő megértői leszünk sorsának. Hámori Ildikó Évája az okos, színvonalas játék ellenére sem tudta hitelesen éreztetni az orvosnő intellektuális erejét, súlyos, izgalmas egyéniségét. Monori Lili finom fájdalmú játéka a Mátéval közös fecske-sors szomorú nosztalgiájában fogant, sugallni tudta a nézők számára a másik lehetőséget: ő lehetett volna a megtartó, a megértve őrző Máté életében. Kitűnő alakítás volt Vallay Péteré az orvos szerepében. Gúnyosan fölényes agresszivitása, látszólag jóindulatú helyzetfelismerő intelligenciája mögött egy olyan öntelten elégedett embert rajzolt meg játékával, aki már mindenféle kételyen túl van, szívós, könyörtelen értelmével úgy igazgatja magát és a világot, ahogy az érdekei megkívánják. Lendület, erő volt a főiskolás Gálvölgyi János játékában, Máté öccsének szerepében az alkalmazkodó egészség vitalitását éreztette. Árnyalt szerepjátszás volt Lengyel Erzsi házmesterné je is; az öreg festőt alakító Tándor Lajosnak nagyon kevés lehetőség jutott az átdolgozott drámában.

CZÉRE BÉLA

KÉPZŐMŰVÉSZET

„HAZUGSÁGOK NAPLÓJÁBÓL." *Bálint Endre* festőművész tanulmányait, cikkeit, tárlati beszámolóit, polemikus írásait, novelláit és verseit tartalmazza ez a kötet, amelynek megjelenése nagy örömet szerzett a modern magyar képzőművészet — és Bálint Endre piktúrája — híveinek (Magvető Kiadó, 1972). Az esszék és cikkek egyik részében példaképeiről, tanítómestereiről: Kassákról és Vajda Lajosról vall Bálint, — más írásai kortársairól, barátairól, szívéhez közel álló pályatársakról (Kemény Zoltán, Robert Capa, Ország Lili, Gross Arnold stb.) szólanak.

Bálint Endre — aki a 30-as években a *Népszava* című szociáldemokrata lap kritikusaként kezdte meg művészeti írói működését — nemcsak az ecsetnek, a ceruzának és a linóleummetszőkésnek, de az írótollnak is mestere; gondolatait okosan, tömören, szellemesen, szenvedélyesen (nemegyszer indulatos gúnnyal...), szuggesztíven fogalmazza meg. Kötetéből a szentendrei iskola és a magyar avantgarde festőcsoport egyik legkiválóbb alkotójának, mai művészetünk egyik tiszta, rokonszenves és európai látókörű egyéniségének arcéle bontakozik ki.

A kötet egyik írása — a „Hetek" művészcsoport (Vajda Lajos, Korniss Dezső, Gadányi Jenő, Bálint Endre, Anna Margit, Jakovits József, Barta Lajos, Rozsda Endre) 1956. évi kiállításán elmondott szűkszavú megnyitóbeszéd — különös figyelmet érdemel. Ebben ugyanis művészetszemléletét, alkotói elveit (s a vele rokontörekvésű

festők és szobrászok ars poeticáját) foglalja össze Bálint Endre: „A művészet nem lehet közvetlen politikai program tartalma, s megítélni a korszerű művészetet, mert nem fed közvetlen politikai programot, nem vezethet máshová, mint a szellem teljes elszegényedéséhez... *A természetet nem lehet összetéveszteni a valósággal*, mert a természet — fáival, hegyeivel és vizével — csak fragmentuma annak a valóságnak, amelyben létünk teljes rétegeződéssel van jelen a mélységtől a magasságig, a lélek finom rezgéseitől a tragikus döbbenetig, az életörömmel teli játéktól a halál tudomásulvételéig, a romlatlan gyermeki ámulattól az álmok mágikus atmoszférájáig, a civilizációtól meggyötört ember társtalanságától a testben és lélekben egymásra talált ember életboldogságáig, a mikrokozmosz alig ismert formáitól az univerzális sejtésekig, az angyalok világától a démonok birodalmáig, az állati és növényi rostok szuggesztiójától az automatikus képzettársításokig.... *Mindez* a valóság el nem hanyagolható tartalma és az alkotóművész nyersanyaga."

Bálint mint lírikus is egyéni és jelentős („Leltár és lamentáció", „Pilinszky Jánosnak", „Kötelmek", „Bajok vannak"); „Halott mesterem, Vajda Lajos emlékének" című költeménye minden bizonnyal helyet érdemel a XX. századi magyar költészet antológiáiban:

Szólítsz és jövök utánad
Hiszek majd szavaidnak
Követlek utadon
S pihenünk esteledvén

Árnyékot nem vetünk
Isten szemére ketten
Szolgáló leszek Nálad
Szólítsz és jövök utánad...

A szép kötet végén néhány fotó található a művészről, valamint negyven Bálint-festménynek — így az újabb magyar képzőművészet emlékezetes alkotásai közé tartozó „Rouen-i látomás"-nak, az „Ikon"-nak, a „Hastingsi házak"-nak, a „Szent Márk tér"-nek és a „Vándorlegény útrakél" című triptichonnak — a reprodukciója. A kiadót — amely a nagyszerű könyvet közreadta — minden elismerés megilleti.

JÁNOS JAJCZAY: WEIHNACHTEN. A magyar művészeti könyvkiadás méltán lehet büszke a Corvina Kiadó *Weihnachten* című bibliofil albumára, amelyben negyvenöt — Krisztus születését és a három király hódolatát ábrázoló — festmény remek színes reprodukcióját és *Jajczay János* professzor hatalmas művészettörténeti-ikonográfiai tudásról tanúskodó — német nyelvű — bevezető tanulmányát találjuk. (Az új mű nem azonos a szerző évtizedekkel ezelőtti „A Karácsony a művészetben" című könyvével; egykori munkáját Jajczay professzor gyökeresen átdolgozta, tetemesen kibővítette...)

A kötet első képtáblája egy kora középkori ravennai mozaik-kompozíció, az utolsó pedig a XVIII. században élt osztrák barokk mester: Maulbertsch sümegi freskósorozatának egyik darabja; e két mű fogja közre a román kor, a gótika, a reneszánsz és a manierizmus mestereinek — többek között Fra Angelicónak, Piero della Francescának, a keleti egyház ikonfestőinek, Tizianónak, Hieronymus Boschnak, Dürernek, El Greconak, Velázqueznek és Rembrandtnak — Isten fia megszületését megjelenítő falfestményeit és táblaképeit. (A nyomatok színhűsége, elsőrangú minősége a Kossuth nyomda szakembereinek hozzáértését dicséri.)

Jajczay professzor bevezetője meggyőzően szól arról, hogy „a keresztény hitre épült régi korok karácsonyéj-ábrázolásai olyan világképet idéznek fel, amelyet nem hagyhat figyelmen kívül az előző évszázadok örökségét tisztelő és a szellemi kontinuitás alapján álló mai ember". Könyve utolsó soraiban Jajczay utal arra, hogy bár az album képanyaga a XVIII. századdal lezárul, Krisztus életének eseményei és a keresztény vallás eszmevilága nagyszerű művek alkotására ihlette a modern művészeket is, elsősorban a francia expresszionista mestert: Georges Rouault-t.

CZÓBEL BÉLA PÁRIZSI KIÁLLÍTÁSA. Az élete 90-ik esztendejében járó Kossuth-díjas mesternek, *Czóbel Béla*nak novemberben zárult a tizenötödik párizsi kiállítása, melyet a Drouet-galériában rendeztek meg. A francia lapok nagy elismeréssel méltatták az idős magyar művész tárlatát; a kritikusok legtöbbje megemlékezett arról, hogy Czóbel — a *Fauves* („Vadak") csoportjának tagjaként — 1905-ben együtt állított ki Matisse-szal, Dufyvel, Vlaminckkal, Braque-kal és Derainnel.

F. Nivelon — „Őszinteség" című cikkében, amelyet a *Combat* című napilap 1972. október 13-i száma közölt — valósággal elragadtatottan számolt be Czóbel új festményeinek és grafikáinak együtteséről: „A magyar Czóbel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VIGILIA
Budapest

Béla — aki újabb termését most mutatta be a Faubourg Saint-Honoré egyik galériájában — sokáig élt és dolgozott Párizsban; ő az *École de Paris* egyik kiemelkedő — és utolsó — képviselője. Nagy festő, aki elérkezett — már régen elérkezett... — a festészet legtermészetesebb, legőszintébb stádiumához. Úgy fest, amint él: egyszerűen, derűsen. Munkásságát nem esztétikai doktrinák irányítják; Czóbel vérbeli festő, aki gyönyörűséggel, boldogan helyez egymás mellé két színt, s palettájának halkra fogott dallama a lényeget fejezi ki.

Fő motívuma az emberi alak, a csendélet és az ember jelenlétét sejtető enteriör; mondanivalóit minden elvontság és ünnepélyeskedés nélkül, mindig a festészet nyelvén adja elő. Diszkrét tónusai, meleg barnái, festésmódjának fesztelensége elbűvölik a szemlélőt.

Kedves Czóbel! Kívánjuk, hogy minél gyakrabban állítsa ki munkáit nálunk; Önt és festményeit mindig szeretettel látjuk Párizsban."

•

MŰVÉSZETI ÉLETÜNK HALOTTAI. Az elmúlt hónapokban képzőművészeink és művészeti íróink táborát több fájó veszteség érte... Szeptemberben — több évig tartó súlyos betegség után — elhunyt *Magyarász Imre* festő, a magyar avantgarde művészet számottevő egyénisége. Idős kora ellenére szoros kontaktust tartott fiatal nonfiguratív és szürrealista festőinkkel, akik tanítómesterüket tisztelték Magyarászban. A művész özvegyének rendelkezése értelmében Magyarász Imre hagyatéka az esztergomi Keresztény Múzeum tulajdonába megy át.

Október 9-én Vácott — életének 75-ik évében — meghalt *Végh Dezső* festőművész. Sok időt töltött külföldön, képeinek jelentős része itáliai és franciaországi táj- és városkép. Munkáiból — amelyek az École de Paris művészeinek (Bazaine, Beaudin) alkotásaival rokonok — az elmúlt évben Vácott nyílt kis kiállítás. Remélhetőleg rövidesen megrendezésre kerülő átfogó fővárosi tárlata minden bizonnyal revelációt fog kelteni, hiszen Végh Dezső az új magyar művészet egyik legnemesebb hangú alakja volt, akinek életműve időtálló érték.

Ugyancsak hosszú betegeskedés után távozott el az élők sorából *dr. Jajczay Jánosné Kanyó Erzsébet* nyug. főkönyvtáros, művészettörténész, a keleti textilművészet kiváló szakembere; hetvenhét évet élt. Legfontosabb munkáját, „A keleti szőnyeg" című monográfiát (Szent István Társulat kiadása, 1938) Rabinovszky Máriusz ismerette a Magyar Művészet című folyóiratban: „Hiánypótló ez a pompás könyv, amelyből megtanulunk olvasni a szőnyeg sajátos nyelvén... Jajczayné Kanyó Erzsébet finom elemzései bepillantást nyújtanak az orientális művészet titkaiba; a szerző módot talál arra is, hogy — mintegy háttérként — megvilágítsa a Kelet néprajzát és történelmét is."

Magyarász Imre, Végh Dezső és Jajczayné Kanyó Erzsébet szellemi életünknek azok közé a nagytehetségű alakjai közé tartoztak, akik előrevitték, gazdagabbá tették a magyar kultúrát.

D. I.

ZENEI JEGYZETEK

(BAROKK MESTEREK ÉS MESTERMŰVEK) A zenei világ most emlékezik Schütz halálának háromszázadik évfordulójára. A nagy válság és a nagy felismerés korának muzsikusa volt ő, olyan korszaké, amely elveszítette már a hagyományos zenei formákat, de csebre felébredt benne a vágy, hogy mind többet tudjon a dolgokról, mind mélyebben hatolhasson a világ titkaiba. Schütz a jogi pályán indult el, hamarosan azonban odahagyta, s Velencébe ment, hogy Giovanni Gabrielinél tanulhasson zenét. Három évig csodálhatta az olasz zenélés minden szépségét, három rövid esztendeig volt alkalma megismerkedni az itáliai kóruskultúra évszázados hagyományaival, az-

tán Gabrieli meghalt, ő pedig visszatért szülohazájaba. Csak évtizedekkel később tette tabat ismét olasz földre, ahol már Monteverdi csillagzata ragyog, ahol új formákkal kísérleteznek a regit megunt muzsikusok. Gabrielitől a korushangzás titkait leshette el, most pedig a csodálatos daljáték, az opera első kísérletei ejtik rabul. Nem véletlen, hogy mindkét műfajt ő adja majd tovább a német muzsikának, de nem eredeti fényes zengésében, hanem mélyebb, sötétebb tónussal, amelyet tragikusabbra színeznek a maga életének sok keserű tapasztalata, s a harmincéves háború keservei. Nem a Bachok egyszerű, alázatos fajtájából való. Keserű és magányos típus, aki sosem tudta meghódítani a maga korát. Fülében ott zengenek az olasz földön hallott hangzatok, lelkében azonban a hagyományos egyházi hangnemek szerint gondolkodott. A kantátát mégis ő újította meg igazán, ő telítette drámai elemekkel, mozgalmassággal, változatossággal, s így válhatott mégis Bach legjelentősebb előfutárává.

Az évforduló méltó megünneplésére bérletet hirdetett az Országos Filharmónia. Az egyik estén a mester egyik csodálatos öregkori remekét, a Karácsonyi oratóriumot hallhattuk a budapesti Madrigálkórus és a Pro Musica kamarazenekar közreműködésével, Szekeres Ferenc vezényletével. A szólókat Szőkefalvy-Nagy Katalin, Takács Klára, Fülöp Attila és Kovács Péter énekelte, s kivált az utóbbi kettő emlékezetes teljesítményt nyújtott. Az 1664-ben kiadott oratóriumot a zeneköltő nagy becsben tartotta, az intermediumok a capella-szólamait csak tőle magától lehetett kölcsönözni, annyira féltette művét. Mintha érezte volna, hogy a sok drámai vízió után végre rálelt a népi egyszerűség, az idill felhőtlen békéjére. A Karácsonyi oratórium olyan, mint a kor népi színjátéka, bár szerzője nem színpadra szánta. Maga a zenekari apparátus is ezt a gondolatot sugallja s hiven szolgálja annak a csodálatos pillanatnak a zenei kifejezését, melyben egy Gyermek született a betlehemi istállóban.

Az A. C. Kapisztrán Kórusa és Zenekara Zimányi István vezényletével a Krisztus hét szava a keresztfán és a Magnificat című Schütz-alkotásokat adta elő. Mindkettő rendkívül tiszta vonalrajzú, gazdag érzelmi tartalmat hordozó remeklés, amely a kor kórusirodalmának, s egyben igen magasfokú kóhogy együttese élén szinte nivaian teljességgel idézte vissza a mű születésének korát, s az alkotás lelki tartalmát is ki tudta fejezni. Örömmel hallottuk a szólistaegyüttes (Mohácsi Judit, Somogyvári Éva, Keönch Boldizsár és Kálmán Imre) hibátlanul szép énekét. (Kissé kevesebb energia juthatott az együttes másik estjére, amelyen a capella műveket tolmácsoltak, de korántsem egységes színvonalon. Mintha a modernebb művek közelebb állnának az együtteshez.)

(A MAGYAR „KLASSZICIZMUSROL") Mozart és Beethoven mellett számtalan kisebb jelentőségű mestert is felneveit a korszak, olykor sikeres virtuózokat is, akiknek neve egy időre elhomályositotta a legnagyobbakét is. A történelem azonban igazsagos biró. Vagy talán mégsem egészen az? Ez a gondolat kacérkodik velünk a pécsi Cecília-hangversenyek után. A Hergenröder Miklós által kitűnően vezetett együttes olyan missziót teljesit immár rendszeresen, amely az egyetemes magyar zenetörténet megismerése szempontjából is kivételesen jelentős. Pécsi szerzők egyházzenei műveit támasztják fel a feledésből, bizonyítva, hogy nemcsak Eszterháza környékén virágzott nagy és időtálló zenei műhely, hanem Pécsett is, ahol a majdnem egy évszázadig élő Lickl János György volt egyházkarnagy és zeneszerző (igaz, ő Haydnnál tanult, tehát megismerhette Eszterházát is), Amtmann Prosper (akit Bécs is megcsodált fuvolaművészete miatt) a sikeres, a pedagógiában is használható művek alkotója, s Hölzl Szeráf Ferenc (Schubert és Lenau barátja, akiről Wagner is elismeréssel nyilatkozott) a misék és oratóriumok írója. Ezúttal e három mester műveit szólaltatta meg a Pécsi Székesegyházi Énekkar, a Vonós Kamarazenekar Szkladányi Péter közreműködésével, Hergenröder Miklós vezényletével.

Milyen is volt e kései magyar klasszicizmus? Mert az volt, hisz az egyik mester Haydnnál tanult, a másik Bécsben játszhatta a klasszikus mesterek remekeit, a harmadik pedig Mozart egyik tanítványának lehetett a növendéke. A tradíciót első kézből kapták, s meg is őrizték szinte érintetlenül. Kórusukban, zenekarukban ott zeng Haydn és Mozart, de ott az egyházzene sokkal mélyebbről fakadó hagyománya is, s ott a hazai föld ihletése is, melyet még

Bálint Endre

1969.IX.8. 20.00 N. Petőfi.

Esti krónika

- Kulcsár Katalin kiállitási beszámolója.

- A szentendrei festők idei tárlatát röviden igy is jellemezhetnénk: variációk egy témára. Hiszen a 32 festő 67 képén egyre másra az ismerős szentendrei tájakat látni. A Ferenczy Muzeumba rendezett kiállitáson a különböző irányzatu és felfogásban olyan messze álló festőgenerációk vitték vászonra, hogy hogyan is látják a soktemplomu város tornyait, a meghitt kapualjakat, zegzugos kis utcákat. Megnyitó után közülük kettőjükkel ültünk le egy kis beszélgetésre. Az idősebb generáció nevében Bálint Endre vall Szentendre varázsáról.

1021

- Szentendrének már eredeténél fogva is van egy szakrális hatása, szerbek épitették a várost és hét templomot épitettek. Ennek is megvan a sugárzása. Na rám ez hatott, amelyeket magam is bedolgoztam a ikturámba.

- Van-e a városnak olyan része, amelyiket különösen kedveli és többször is megörökitette?

- A városról ma már abban az értelemben városképet nem festek mint fiatal esztendeimben valahogymiután már a közvetlen látvány nem vonz ugy, hogy direkt módon tájat fessek róla, inkább bizonyos motivumok azok, amelyeket bedolgozok képeimbe. Ezek közé tartozik a kerékkötős fehér kapu, az ablakok és egy különösképpen a Bartók Béla uton vanegy ház, e ykori péküzletnek a rácsa, amelyik egy ilyen furcsa szigonyból és egy barokk lejtésü rácsból tevődött össze, ez nekem azóta a mesterségem márkája lett.

- A fiatal festőgeneráció nevében Balogh Lászlót kérdezem, a

Bibliography

A festőművész szentendrei születésű, az évek során szinte bele ivódott Szentendre hangulata, íze és ínyege.

- Nem a külsőségei ragadnak meg, hanem a pszichikumai. Tehát nemcsak ,amit látok hanem amit tudok és amit érzek, illetőleg az a folyamat, amit belőlem elindit. Valahogy sugárzik az a 200 év előtti egység, az az irtulan áhitat, amit az itt dolgozó mesteremberek, az egész itteni társadalom produkál. De ez csak a dolognak az egyik része. Ma amikor a nagyvárosokból menekülnek az emberek, mert pszichikailag terhes az a sok idegen zörej, zaj, valami ilyen után áhitoznak. Szóval egy olyan világ után ott, ahol ő le tud embereket, sorsokat mérni és tradicionálisan kapaszkodik a régibe és valami olyat teremtsen, ami látszólag homlokegyenest ellenkezik a régivel de legmélyebben kezetfog vele.

- Időjárásjelentés!

- Ezit krónikánk második kiadását hallották.

- Szerkesztette: Dénes Mária.

Bálint Endre

hát jobb később, mint soha. A kiállitás a magyar müvészet közelmultjának egyik igen érdekes alkotóját ismerteti meg a közönséggel, és talán mint figyelmeztetés sem hiábavaló.

1971. VIII. 6. 21.26. Petőfi /6/ V.

Láttuk, hallottuk

- Következő tárlatbeszámolónk Bálint Endre festőművész, győri kiállitásáról szól.
- Kerékgyártó István jegyzete következik.
- Aki látta Bálint Endre 1961-es kiállitását, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében, abban önkénytelenül felvetődhetett, hogy vajon hogyan lehet innen tovább jutni. Nem önmagában zárt önnön lehetőségeit kibontakoztató két világ máris a Bálint müvészete, és akárcsak a variációk számát lehet szaporitani, mint ujat adni. A győri Mücsarnok kiállitása azt bizonyitja, hogy a továbblépés megtörtént, és Bálint energiáinak megujulásáról, áradásáról, müvészetének többrétüvé válásáról, jelentős összegező müvek keletkezéséről kell beszélnünk. Az élethez való ragaszkodást, sokféleképpen ki lehet fejezni. Bálintot paradox módon az elmuló, a hajdani élmények nyügözik le, azért is, mert nem képes beletörődni az elmulásba. Ezért szólalnak meg neki a régi kézmüvesszer-

hát jobb később, mint soha. A kiállítás a magyar művészet közelmultjának egyik igen érdekes alkotóját ismerteti meg a közönséggel, és talán mint figyelmeztetés sem hiábavaló.

1971. VIII. 6. 21.26. Petőfi /6/ V.

Láttuk, hallottuk

- Következő tárlatbeszámolónk Bálinkt Endre festőművész, győri kiállításáról szól.

- Kerékgyártó István jegyzete következik.

- Aki látta Bálint Endre 1961-es kiállítását, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében, abban önkénytelenül felvetődhetett, hogy vajon hogyan lehet innen tovább jutni. Nem önmagában zárt önnön lehetőségeit kibontakoztató két világ máris Bálint művészete, és akárcsak a variációk számát lehet szaporitani, mint ujat adni. A győri Műcsarnok kiállítása azt bizonyitja, hogy a továbblépés megtörtént, és Bálint energiáinak megujulásáról, áradásáról, művészetének többrétüvé válásáról, jelentős összegező művek keletkezéséről kell beszélnünk. Az élethez való ragaszkodást, sokféleképpen ki lehet fejezni. Bálintot paradox módon az elmuló, a hajdani élmények nyügözik le, azért is, mert nem képes beletörődni az elmulásba. Ezért szólalnak meg neki a régi kézmüvesszer-

számok, ablakrácsok, oromdiszek, bájos, esetlen cégérek, kopadt ajtók, keritès deszkák. A tárgyak beépülnek festői világába, ujjú születnek, és elsősorban nem tárgyak többé, hanem motivumok. Egyszerüsiti, ábrákké, jelekké, irja át a tárgyakat, és ezek súlytalanul lebegnek a képfelületen. Visszautalnak eredetükre, sugározzák magukból xx xxxéx ami rég volt, de egyben új szellemi töltéssel telnek meg, feszültségüket elsősorban egymáshoz való viszonyuk határozza meg. A jeltörténet 4 képben cimü kompozició, végsőkig leegyszerüsitő jelei, már alig-alig utalnak vissza az eredeti tárgyra, a motivumok teljesen önállósultak, és egyszerre több gondolattársitás lehetőségére alkalmasak. Képein felfedezhetők olyan módszerek, amiket a popárt használ. D még a popárt esetében hiányzik a mondanivaló, és a komponálás xxxxxx hitele, és a tárgy nem válik esztétikai erővé, addig Bálintnál a müvek, illetve tárgyak a müvészi kifejeződésnek rendeződnek alá. A Kalózhistória képeit régi parkettlapokon alkotta meg. Hasznositottak a képi kifejezésben a kopott parkettlap rácsozatát, tehát egyes részeket festetlenül hagyott meg. Ha ennek egybeszerkesztése olykor összehangoltabb lenne, ugy érezzük, hogy ez a kitünő groteszk sorozat, még erőteljesebb, egységesebb hatásu lenne. A kiállitás jelentékeny darabja, a Szentendre nyolcadik temploma, cimü ikon ..... szerüen szerkesztett mü. A kép süritetten adja mindazt, amit a müvész a szentendrei hagyomány lényegének érez. A 12 táblából álló festmény motivumai egyetlen táblának tünnek. Külön figyelmet érdemelnek

számok, ablakrácsok, oromdiszek, bájos, esetlen cégérek, komadt ajtók, kerités deszkák. A tárgyak beépülnek festói világába, ujjú szöletnek, és elsősorban nem tárgyak többé, hanem motivumok. Egyszerüsiti, ábrákké, jelekké, irja át a tárgyakat, és ezek sülytalanul lebegnek a képfelületen. Visszautalnak eredetükre, sugározzák magukból ~~xx xxxxx~~ ami rég volt, de egyben új szellemi töltéssel telnek meg, feszültségüket elsősorban egymáshoz való viszonyuk határozza meg. A jeltörténet 4 képben cimü kompozició, végsőkig leegyszerüsitő jelet, már alig-alig utalnak vissza az eredeti tárgyra, a motivumok teljesen önállósultak, és egyszerre több gondolattársitás lehetőségére alkalmasak. Képein felfedezhetők olyan módszerek, amiket a popárt használ. D- még a popárt esetében hiányzik a mondanivaló, és a komponálás ~~xxxxxx~~ hitele, és a tárgy nem válik esztétikai erővé, addig Bálintnál a müvek, illetve tárgyak a müvészi kifejeződésnek rendezőnek alá. A Kalóznistória képeit régi parkettlapokon alkotta meg. Hasznositottak a képi kifejezésben a kopott parkettlap rácsozatát, tehát egyes részeket festetlenül hagyott meg. Ha ennek egybeszerkesztése olykor összehangoltabb lenne, ugy érezzük, hogy ez a kitünő groteszk sorozat, még erőteljesebb, egységesebb hatásu lenne. A kiállitás jelentékeny darabja, a Szentendre nyolcadik temploma, cimü ikon ..... szerüen szerkesztett mü. A kép süritetten adja mindazt, amit a müvész a szentendrei hagyomány lényegének érez. A 12 táblából álló festmény motivumai egyetlen táblának tünnek. Külön figyelmet érdemelnek

szines linómetszetsorozatai is, elsősorban az Allegró Barbaró, és a Zsellyei széppadlókról cimü sorozatai. Nagyjából ugyanannak a motivumegyüttesnek, és a szinkompozicióknak a kváltoztatásával teremt új, meg új élményben, hangulatban egyaránt önálló, de önmagában teljes variációkat. Drámaiság, játékosság, groteszk humor, elégikus szomoruság, és tragikum egyaránt fellelhető a sorozat tagjai között a linótipiák süritetten adják Bálint szinfantáziájának változatait is.

- Müvészetkritikai müsorunk hangzott el. Szerkesztő Vajda Ferenc.

szines linómetszetsorozatai is, elsősorban az Allegró Barbaró, és a Zsellyei széppadlókról cimü sorozatai. Nagyjából ugyanannak a motivumegyüttesnek, és a szinkompozicióknak a kváltoztatásával teremt új, meg új élményben, hangulatban egyaránt önálló, de önmagában teljes variációkat. Drámaiság, játékosság, groteszk humor, elégikus szomoruság, és tragikum egyaránt fellelhető a sorozat tagjai között a linótipiák süritetten adják Bálint szinfantáziájának változatait is.

- Müvészetkritikai müsorunk hangzott el. Szerkesztő Vajda Ferenc.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre
NÉPSZABADSÁG
1967 OKT. 5.

Jegyzetek KIÁLLÍTÁSOKRÓL

Bálint Endre képei a KKI kiállítótermében

Itt már jártam valaha. — Egyetlen képnek a címe ez *Bálint Endre* tárlatán, a néző mégis önkéntelenül az egész gyűjteményre, a Dorottya utcai kiállítóterem mostani látványára vonatkoztatja a mondatot. Mintha valóban jártunk volna már a festő csöndes látomásainak, halk, de határozott képeinek világában. Még pontosabban: mintha már mindnyájan álmodtunk volna valaha hasonlókat. Mert álomszerűen érzékenyek és illanékonyak, látomásszerűen színesek és szabadon örvénylőek a képek, s olyan sejtelmeket és gondolatokat tartalmaznak, amelyeket szívesen a magunkénak érzünk.

Ez természetesen még nem értékítélet, hiszen a remekműveken kívül a kommersz álművészet, a giccs is sok ember azonos érzelmeit igyekszik megszólaltatni vagy kiváltani — abból él. Azt viszont már értékítéletként írjuk, hogy Bálint látomásai a leggondosabb mesterségbeli fegyelemmel és a legtisztább ösztönös festőiséggel jelennek meg a deszkalapon. Igen, a szálkássá öregedett, régi deszkán, mert többnyire erre fest a művész, és ez nem különcködés, ez is festészetének igen fontos hatóeleme (a *Hastingsi házakon*, a *Virrasztáson* például mondanivalót befolyásoló szerepe van), miként funkciója van az ecsetkezelésének, a felületalkotásának, de még képformái különös, szokatlan arányainak is. A középkori miniátorok alázatával és magabiztosságával dolgozik; technikai megoldása mindig helyénvaló, mindig az éppen választott a helyénvaló.

Ugyanilyen esetlegességet kizáró, biztos és határozott a képek szerkezete. Megkomponált álomképeket látunk, bármilyen furcsán hangzik is, a művek váza nagyrészt nem más, mint mértani síkformákká egyszerűsített tárgyak rendszere. A *Szentendrei falak* csupán egy téglalap alakú kerítés és egy trapézzá szélesedő tűzfal a sima ég alatt, a *Torony Firenzében* még ennél is kevesebb, csak egy középen félbevágott ötszög. Ám ennyi racionalizmust is érzékennyé és álomszerűen költőivé oldanak a színek, a fél torony formáját kitöltő tompa vörös, amely finoman keveredő sárga, zöldes és kékes áramlatokká oldódik, a tűzfalat sárga téglalappá, szürke négyzetté és vöröses-zöldes folttá szakaszolt kolorit, amely lírai szférába emelkedik. Máshol álomszerű alakzatok, látomás szülte fantázialények is beszűrődnek a képbe, ellentétet alkotnak a valóságos elemekkel, és álomszerűvé válik a logika. Ám a megszerkesztettség, a komponáló puritánság ilyenkor sem vész el, illeszkedik az önkényesebb elemekhez, s lesz belőle valódi *művészi* látomás, *szervezett* képzet, *megszerkesztett* álom.

Álmodni, igaz, sokféleképpen lehet. Vannak hazug álmok is, nyomasztóan és gyilkosan kiábrándítóak, vagy felelőtlenül andalítók és üresfejűen szórakoztatók; éber értelmet szándékosan ködösítő álmok. Aki álmot fest, éppúgy vezethet tévútra, miként a „való" témák festője. Bálint Endre szűrt és szervezett látomásai az igaz álmok körébe tartoznak, álmok koncentrációs táborokról és családi boldogságról, groteszk gyászról és megroppant bibliai csodákról, álmok, amelyek olykor szívszorítóan, máskor színesen, fejtetőre állítottan vagy meghökkentően logikusan az élet teljességéről beszélnek.

Magyarán: az a látomásokat valósággal összemosó alkotói módszer, amelynek csapásain Bálint elindult, az eredeti „klasszikus" formájában legtöbbször irracionális, az élet lényegét sokszor tudatos pesszimizmussal vagy cinikus egykedvűséggel elködösítő szürrealizmus volt. Bálintot emberszemlélete és művészi érettsége mindkét veszélytől megóvja. Mindkettőből sejlik valami alkotásaiban, de végső soron a hatások kiegészítik egymást, s a legtöbb mű fájdalmas lemondással vagy félénk vidámsággal értelem- és életigenlő. A festőt Vajda Lajos művészetének folytatójaként tartják számon. Igazi ez a folytatás. Nemcsak azért, mert önálló, egyéni hangon szóló művész; azért is, mert hiányzik belőle Vajda szikár és kétségbeesett keménysége (amely a fasizmus éveiből is következik, nemcsak Vajda alkatából), de benne van műveiben az a megnyugvó rezignáltság, amely a borzalmakat átélt, de az *átélés* az *élés* tudatával is megerősödött művészé. Ha úgy tetszik — nem értéksorrend ez — a tragédiákra emlékező, de megbékéltebb bölcsesség. Olyan életérzés, amilyet a legutóbbi évtizedekben átélt az emberiség; az emberiség nem első vonalakban harcoló, de humanizmusban bízó, értékeiért lelkesedő része.

R. Gy.

városra. Képünkön: a bokrétaünnepség alkalmából egy színes szalagokkal dekorált koszorút vonnak fel a magasba.

Figyelmetlenségből öt halálos baleset

A rendőrségi fekete krónika *öt halálos balesetről* számolt be; a szerencsétlenségek az áldozatok figyelmetlensége miatt történtek.

Baja és Bácsbokod között *Szabó János* 19 éves technikus motorjával egy fának robogott, az árokba borult és szörnyethalt. Szigetvár és Somogyapáti között *Nagy Sándorné* 39 éves tsz-tag álló busz mögül figyelmetlenül egy személygépkocsi elé lépett, amely halálra gázolta. Miskolcon a 75 éves *Simon Jánosné* féktávolságon belül került egy tehergépkocsi elé; az idős asszony a helyszínen meghalt. A pusztaszabolcsi vasútállomáson egy tolató mozdony gázolta halálra *Sullay János* 80 éves nyugdíjast, Martfű és Kunszentmárton között pedig *Orvai Sándor* 18 éves segédmunkást érte halálos baleset.

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZIÓ MAI MŰSORÁBÓL

KOSSUTH RÁDIÓ

8.22: Népi zene. **9.00:** Iskolarádió. **9.40:** Magyar kórusmuzsika. **10.10:** Tánczene. **10.55:** Liszt: h-moll szonáta. **11.24:** Hallasz engem, szívem? Rádiójáték. **12.15:** Régi kedvelt melódiák. **13.13:** Törvénykönyv. **13.28:** Vezényel: Günther Ramin. **14.20:** Színes népi muzsika. **15.15:** Puccini: Bohémélet. Négyfelv. opera. Közben: **15.54:** Szemelvények a mai üzbég irából. **17.05:** Időszerű nemzetközi kérdések. **17.52:** Wartburgtól Warnemündéig. Az Ifjúsági Rádió társasjátéka. **19.30:** Népi zene. **20.00:** Szovjetunió, 1967. II. **21.05:** Slágerről slágerre. **21.45:** Beethoven népdalfeldolgozásaiból. **22.30:** Új lemezeinkből. **23.30:** Könnyűzene. **0.10:** Operaáriák.

PETŐFI RÁDIÓ

10.00: A századforduló operáiból. **10.45:** Látogatás a moszkvai Nagyhőmérsékletek Intézetében. Riport. **11.00:** Mezei csokor. **11.25:** Zenekari muzsika. **12.10:** Helena Boschi zongorázik. **13.02:** Operettrészl. **Kettőtől — hatig . . .:** Zenés délután: **14.08:** Soproni Tendi Pál cimbalmozik. **14.20:** Grieg: Peer Gynt. I. szvit. **14.35:** Szovjet kisegyüttesek műsorából. **14.59:** Rossini: A sevillai borbély. Ötös. **15.00:** Fiatalok tánczeneműsora. **15.50:** Fucik: Karcolatok. Keringő. **16.05:** Vezényel: a szerző. **16.24:** Világirodalmi mozaik. **16.39:** Mai témák, mai dalok. **16.49:** Telket vennék . . . Riport. **16.59:** F. Saljapin énekel. **17.15:** Könyvismertetés. **17.25:** Délutáni frissítő! **18.10:** Népi zene. **18.30:** Puccini művészi pályája. VI. **19.35:** Budapesti zenei hetek, 1967. Közben: Kb. **20.30:** Műsormorzsák. Kb. **21.35:** Miért szép? Ady Endre: Az eltévedt lovas. Kb. **22.00:** Lehár operettjeiből. **22.25:** Hozzászólások „A beatzenéről" című műsorhoz.

URH

18.05: Hanglemezparádé. **19.00:** Elsőlemezek. **19.42:** Finálék Verdi-operákból. **20.43:** A dzsessz kedvelőinek. **20.58:** Új lemezeinkből. **21.45:** A Berlini Kamarazenekar és a Berlini Rádió Szólistaegyüttesének hangversenye.

TELEVÍZIÓ

Iskola-tv: **9.00:** Élővilág (ált. isk. VII. oszt.). **9.55:** Magyar nyelvtan (ált. isk. V. oszt.). **10.15:** Vészi Endre: Statisztika. Dráma egy felvonásban (az Irodalmi Színpad előadása, ism.). **11.05:** Az egek országútján (kisfilm). Iskolatv (ism.): **14.30:** Élővilág. **15.25:** Magyar nyelvtan. **17.58:** Hírek. **18.05:** Tudósítás a „Zöld pokolból". **18.20:** Telesport. **18.45:** A világ térképe előtt . . . **19.00:** Kapcsoljuk . . . Helyszíni közv. **19.30:** Esti mese. **19.40:** Mai vendégünk: Ilku Pál művelődésügyi miniszter. **20.00:** TV Híradó. **20.20:** Halló, fiúk! Halló, lányok! **21.20:** Sámánok gombája (francia dokumentumfilm). **21.45:** Yoshio Unno hegedül. **22.00:** TV Híradó, 2. kiadás. **22.20:** Pedagógusok fóruma.

A budapesti színházak mai műsora

Operaház: A kékszakállú herceg vára, A fából faragott királyfi, A csodálatos mandarin (7). **Erkel Színháze** A trubadur (Ney-bérlet, I. és Főiskolai bérlet, X. sorozat, 1. előadás, 7).

Aztán meg ne sirass!

Koncz Gábor alakítja Misit, a legújabb magyar filmben.

Tudom, kellett vagyunk. Majd ő választ...

BÁLINT ENDRE

Mezei Ottó:

Tavaszi tárlat 1957: egy legendával kevesebb

Uj Művészet 1997, 1, 34-35

Publikációim:

Magyar nyelvű halotti besz
Budapest : Magyar Tudomány
Irodalomtudományi Intézete
(Kecskeméti Gáborral közös

Szócikkek a Saur Allgemein
kötet, München/Leipzig 199
Ezek közül stukkátorokról:
Bertoletti

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KORTÁRS
Bálint Endre

102 1973 APR

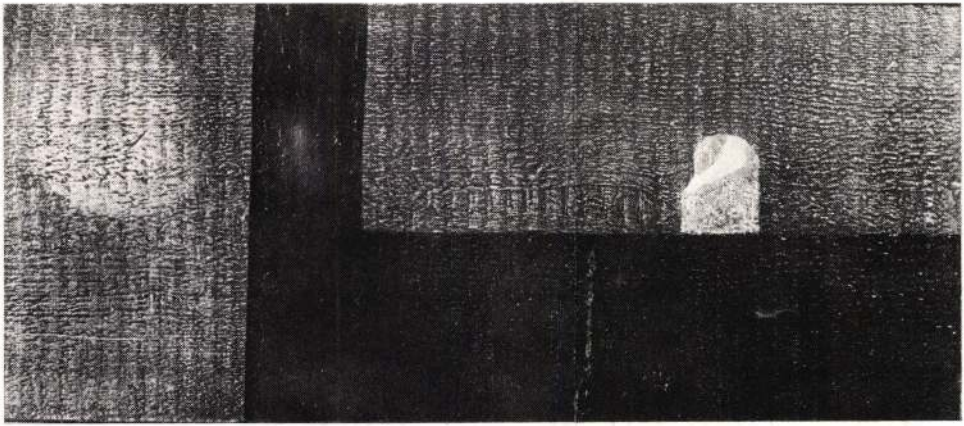

BÁLINT ENDRE: Sápadt nap

– Jaj, nagyjuk a szemrehányást –
miben lehetek a segítségedre, de gyors
– Hogy mit akarok? Látni akart
– Hát nem éppen ez a látogatás
hatsz. És?
– Istenem – sóhajtott a sötétben
szörnyű helyen!
– Hogy micsoda? – ráncolta a ho
Miféle szörnyű helyről beszélsz?!
A róka-rokon szipogott, de reste
ez a vasrács, körben az a nagy kerítés
– Meghiszem azt! – mondta büszkén a róka. – Itt nem lehet csak úgy jönni-menni! Őriznek minket.
– Ha tudnád, mennyire megijedtek otthon, amikor meghallották, hogy hová kerültél! Az a féltés, az a rettegés, hogy mi lesz veled?!
– Mondd csak – kérdezte éles, sértődött hangon a róka –, tudod te egyáltalán, hogy mi ez itt?
A róka-rokon közelebb settenkedett a ketrechez és suttogva mondta: – Nem tudom pontosan, de azt látom, hogy nem rókának való.
A ketrecből gúnyos nevetés hallatszott: – Hát ez az, ez az! Nem láttok tovább

TÜKÖR
Budapest

1021

MŰHELYEK ÉS GALÉRIÁK

Passuth Krisztina

BÁLINT ENDRE KIÁLLÍTÁSA

Bálint Endre azon kevesek közé tartozik, akiknek művészetéről első látásra érezzük, hogy saját világuk van. A képek zárt, megbonthatatlan egységet alkotnak, s ha stílusuk az évek folyamán színesedett, egyszerűsödött, nagyvonalúbbá vált, átalakult is, ez egyértelműen ugyanaz a stílus, ugyanaz a szemléletmód a negyvenes évek végétől mind a mai napig. Nemcsak egyes motívumok ismétlődnek, s támadnak fel, új értelmezésben, új összefüggésben különböző periódusokban, hanem az egyes elemeken, részleteken túl a festmények hangulata tér vissza ciklikusan. A groteszk-ironikus magától értetődően olvad bele a nosztalgikusan fájdalmasba, s közben megtelik álombeli, szürreális tartalommal. A festmények tompa, opálos, tört tónusokba burkolóznak — máskor meg, a mostani alkotásokon tüzes, kicsattanó, piros-zöld színekben jelennek meg vásznon, vagy szabálytalan alakú fadarabokon, keskeny, magasban nyúló feszületszerű deszkákon, vagy horizontális fekvő síkokon. Mindegyik mű ugyanarról az élményről, ugyanarról a művészről ad számot, aki a legnagyobb erőfeszítéssel sem tagadhatná meg önmagát.

Bálint Endrének ez a *Debrecenben*, a *Kossuth Lajos Egyetemen* rendezett tárlata nem első nagyszabású kiállítása az utóbbi években. A különböző bemutatkozók (Balassa Bálint Múzeum, Esztergom, Kultúrkapcsolatok Intézete) mindig ezt az egységes, zárt világot sugározták, amihez hasonlóan zárt, maga teremtette világa — újabb piktúránkban — talán csak Gulácsy Lajosnak volt.

Bálint álomlényei azonban, bármilyen elvontaknak tűnnek, mégis valóságosabbak. Valahonnan nagyon mélyről jönnek, sok-sok év távolából, az idők mélyéből, s nagyon kiérlelten bukkannak elő. Bálint már a harmincas évek elején fedezte fel magának ezeket a motívumokat, hogy azután lappangás után, évtizedek múltával jöjjenek a felszínre. Amikor a művész első ízben megjárta Párizst, még alig hatott rá. Szentendre különös, szerb-orthodox világával, népies barokk templomaival, megfakult ikonjaival, annál inkább. Bálint gyűjtötte a motívumokat, régi kőkerítések málladozó felületének rajzolatait, besüppedt házak oromfalát, különös alakú rácsot, naiv egyszerűségű, primitív tárgyakat; egy törött kocsikerék, vagy egy elkopott régi lófejes cégér ihlették meg legjobban. Korai műveiből alig maradt meg valami. Küzdelmeinek, próbálkozásainak emlékét ő maga égette el. Hogy ez a tabula rasa helyes volt-e további pályája szempontjából, ma már nem tudjuk megítélni. Nekünk mindenesetre hiányoznak korábbi eredményei.

Mikor 1945 után újból elkezdett dolgozni, erőteljesebb, markáns profilú, kicsit groteszk figurák láttak napvilágot; a szentendrei emlékek mintha teljesen elmerültek volna a tudat mélyén. Később támadtak fel újra, elsősorban Párizsban, ahol nosztalgikus ízzel teltek meg. Itt valahogy valóságossá váltak, s önálló életet kezdtek élni azok a motívumok, amelyekből Bálint a maga sajátos folklórját teremtette meg. Mert valamiképpen folklór Bálint művészete, sokkal inkább, mint azoké, akik sírva vígadnak és cigányzenés magyarságukkal tüntetnek. Bálint mélyebbre, messzebbre nyúl. Még csak nem is néprajzi múzeumokban tanulmányozza a különböző ritkaságokat. Egyszerűen, felfedezi, meglátja a népi teremtő képzeletet egy stelázsira szabott papírdíszben, törött kályhacsempében, parasztrózsaszín mézeskalácsban.

Kiállításán mindjárt szemünkbe tűnnek azok a szabálytalan, sokszor rücskös fadarabok, amelyek piros, zöld, ,tiszta színekben olyan magától értetődően váltak művészi alkotássá, mint annak idején a pásztorok kezében a frissen megfaragott csontok, szarvak. A legegyszerűbb temetőkeresztekre, vagy kopjafákra emlékeztetnek, de ugyanakkor mintha a régi faládák vagy kis templomok festett famennyezeteinek játékos világa támadna fel. Másutt meg tapétából kiszaggatott angyal jelenik meg, erőteljes, tiszta, népi színekben, derűsen és közvetlenül. Bálint folklórt teremt, fadarabokból, félig elfelejtett gyermekkori emlékekből, kendős parasztasszonyok végsőkig leegyszerűsített sziluettjéből.

Nem keresi a népművészetet, mint ahogy nem keresi a szürrealizmust sem, egyszerűen beépíti művészetébe mindkettőt, úgy, hogy együtt, egyszerre legyenek érvényesek. Képein nem a tökéletesen megkomponált, díszes, gazdag parasztszobák hangulata támad fel — ehhez neki semmi köze nincs. Az esetlegesnek tűnő, véletlenül megszülető műalkotást találja meg, a valahol ottfelejtett, elfakult hímzést, az esőtől agyonmart bádogfeszületet, durva faragású faevőeszközt. S ami másnak nem több egy elavult és használhatatlanná vált tárgynál, az neki életet, atmoszférát jelent. Beépíti, mint motívumot, valamelyik alkotásába, s akkor új értelmet kap. A régi elemek újakkal keveredtek. Talán éppen e kettő szüntelen kapcsolata révén lesz Bálint festészete olyan tiszta és autentikus, mint kevés magyar kortársáé.

Bálint Endre

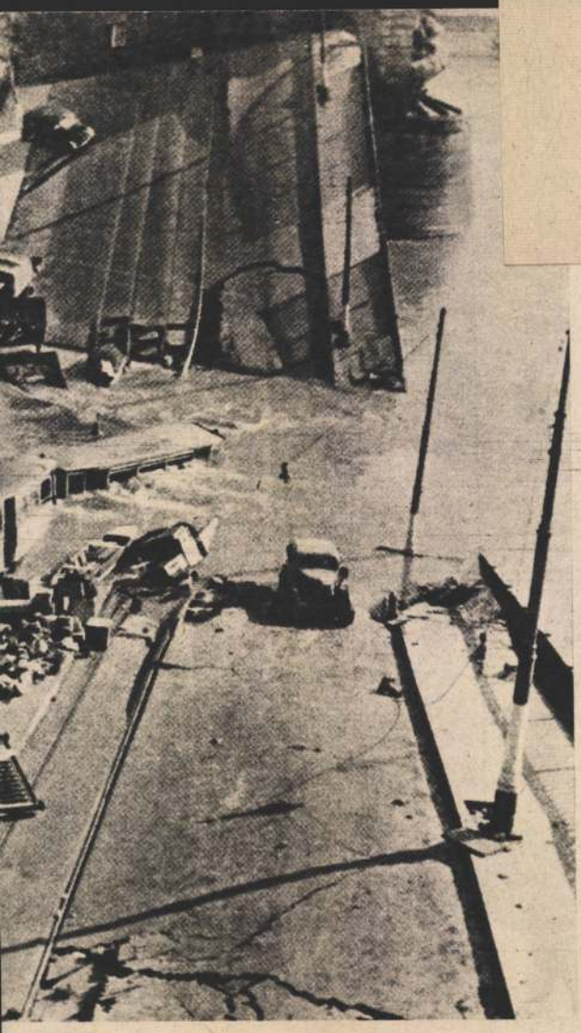

élután két óra...

i részt is felrobbantották

1948. augusztus 1-én avatták fel

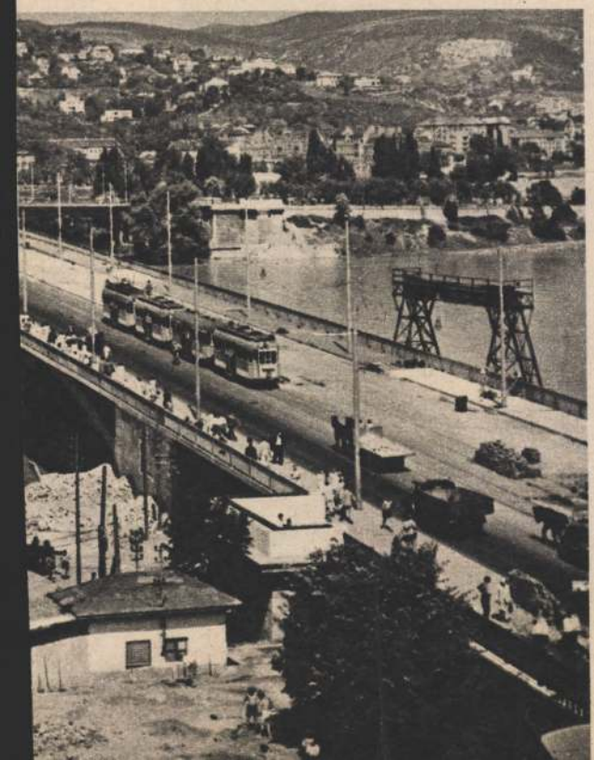

Az új híd „ékes kapocs gyanánt fűzi össze hosszú évszázadok tartamára a főváros két partját, új életet és mozgalmat visz át Buda hátramaradt utcáiba... Nincs bennünk kétség, hogy néhány év múlva díszes házak fogják szegélyezni a partot a Margit-híd környékén, s ahol most árvízrongált földszintes házak emelkednek, új, pompás városrész fogja hirdetni Budapest emelkedését".

Egykori kollégám, a Vasárnapi Újság névtelen tudósítója, csak egyben tévedett. A Margit-híd nem fűzte össze évszázadokra a Duna két partját. Még egy évszázadra sem, csupán 68 esztendőre...

A híd balsorsának látnoka egy költő volt: Arany János. Idézem a „Híd-avatás" egyik versszakát:

Nagy zajjal egy dúlt férfi váza
Csörtet fel és vigyorgva mond:
„Enyém a hadvezéri pálcza,
Mely megveré Napóleont!"
A többi sugdos: „a bolond!..."

A bolond? Több annál: az őrült... 1944. november 4-én a Margit-híd pesti szárnya belezuhant a Dunába. Arany rémületes víziójából valóság lett: az összeomló híddal együtt száz meg száz embert nyelt el a hullámsír.

A történet közismert. Budapest híd-jainak elpusztítását Hitler rendelte el, a robbantásokat Winckelmann SS-generális készítette elő és Pfeffer-Wildenbruch tábornok hajtotta végre. A Margit-híd pesti ágát még „véletlenül" robbantották föl. És a budai ágát, január 30-án, vajon miért?

Palásti László kollégám 25 évvel ezelőtt jelen volt a „szembesítésnél". „Winckelmann egykedvűen nézegette a roncsokat" — írja tudosításában. Nézhette is, hiszen sem a felrobbantott, sem az újjáépített híd költségeit nem ő fizette...

Mi történt néhány héttel később a híd pesti hídfőjénél? A Duna erről is tanúskodott. 1944 decemberének és januárjának rettegésteli, majd boldog napjainak eseményeit a feledékeny emberi emlékezetből így lehet kihámozni.

A VÍGSZÍNHÁZI CSATA

A Lipót körút (ma Szent István körút) 1-es számot viselő sarokházában ma már csak Ruttkay Ivánnét találom meg az egykori lakók közül. Ruttkayné itt élte át „Budapest ostromát", a bátyja lakásában. Bátyja, dr. Máriássy Lajos ügyvéd, az egykori szövetségi kapitány, nemcsak a húgának adott menedéket, a nagy lakásban bújkált a kor néhány üldözöttje is.

Ruttkayné január 22-ig lakott itt. Ezen a napon is csak azért hagyta el a lakást, hogy egy Tátra utcai védett házban — ahol sok zsidó orvos talált menedéket — megszülhesse kislányát. Szerencsés szülés volt, mégis — szerencsétlen. Beck Rella dr. mindent megtett az újszülöttért (gránáttűzben járta a várost, hogy a Bábaképző Intézetből gyógyszert hozzon), de hiába. Akkor már a védett ház ablakain sem volt üveg, anya és lánya tüdőgyulladást kapott, s a kicsike meghalt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 APR

KORTÁRS

Bálint Endre

1021

BÁLINT ENDRE: Ábrák csonttal

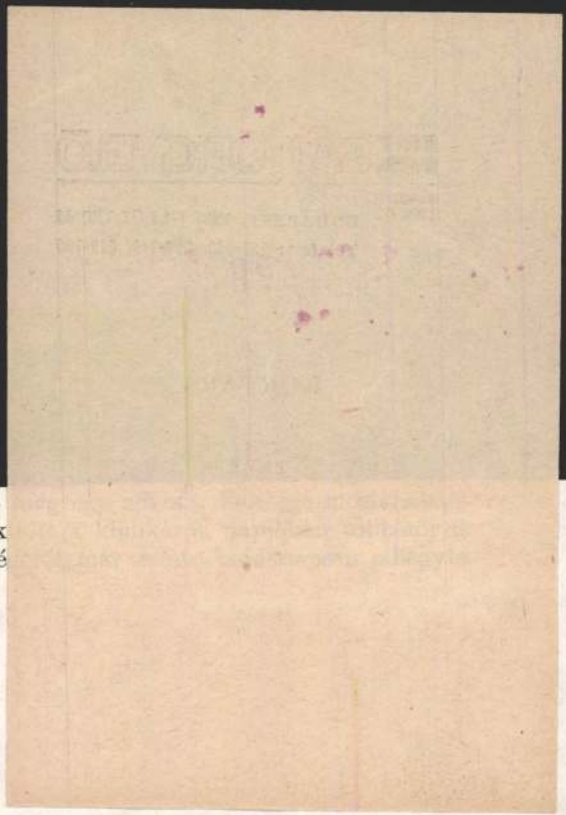

a csend a telefonban, próbaképp mondott
hogy a negyedik spontán abortusz után k
felhívta, és a beszélgetések elejéről és vé
a köszönést.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR 4

KORTÁRS

Bálint Endre

1021

BALINT ENDRE: Népligeti cégér

ámbá
ámbá
ámbá
mind
hogy
s ám
ámb
ámbár az együgyű Ladyk Faiew
valóságos Hamupipew
fagarasuk csak lassan gyűl
de reménylik hogy lesz mibül
befizetni a váltságdíjra
mely őket végül kiszabadítja
örökös fordságuk börtönibül

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Bálint Endre

1971 SEP 18

1021

MÁGIKUS ÉJJEL

Aligha nem a varázslók hisznek legkevésbé a varázslatokban. Ők bizonyosan tudják, hogy nincsenek csodák. Az élet a csoda.

Aligha nem a varázslók hisznek leginkább a varázslatokban. Mert hiszen átélik a csodát. Az ő életük — és művük — a csoda.

Bálint Endre emlékezete megőrizte a sámán ősök mágiáját, amelyben még öntudatlan testvériségben élt egymás mellett a bölcselet, a művészet és a vallás. Képeivel — a pécsi Janus Pannónius Múzeum Modern Képtárának kiállításán — egy különös világ küldi üzenetét. Anonymusarcú szellemek, kiterjesztett szárnyú félelmetes angyalok, mesebeli lények, fantasztikus tájak és épületek népesítik be a sötét teret, amelynek finom részleteit a hold misztikus fénye deríti fel.

Ezt a világot azonban nem a csoda és nem is a varázslat teremtette. Mégha csodásnak és varázslatosnak látszik is. A fő ihlető — sokan elmondták már — az a Szentendre, melyet Ámos Imre, az egykori pályatárs e szavakkal jellemzett: „Gyönyörű kis városka... Az öreg, szűk utcácskák, a régi kapualjak, egy gyönyörű, elhagyatott, romladozó templom: valami furcsa légkörrel telítik ezt a helyet. Estefelé valószínűtlenül kékes-lilák a hegyek, és a Hold vakítóan foszforeszkál az ócska templomfalakon."

Bizonyos, hogy a fiatal Bálint Endrét is hasonló gondolatok foglalkoztatják, amikor Párizsból hazatérve, a harmincas évek végén megismerkedik Vajda Lajossal, és vele — általa — a Dunamenti városka titkaival is. De még sok időnek — majd húsz esztendőnek — kell eltelnie, amíg az élmény formát talál.

Bálint és Vajda művészete — a kritikai köztudatban — ugyanazokat a motívumokat asszociálja. Szentendrét, a magyar folklór képzőművészeti interpretációját, a szürrealizmust és a való világ borzalmainak tagadását. Ebből a közös gyökérzetből Bálint festészete csak az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején bontakoztatja ki a maga hajtását.

A pécsi kiállítás, amely az életmű egészéről igyekszik képet adni, néhány korai művet is bemutat. A hangsúlyt azonban az elmúlt évtizedre helyezi. Azokra a művekre, amelyekkel — tudatos kitérő után — Bálint ismét visszakanyarodott a vajdai örökséghez. Teheti. Most már szuverén alkotó.

Mágikus éjjel Szentendrén — ez a címe annak a festményének, amelyen a kékeszöldek félhomályában a foszforeszkáló hold fénye világítja meg a tárgyakat: a buja növényzetet, a romantikus házfalat. Más képein mézeskalács-lovak, valószínűtlenül kecses boszorkányok, múmiaszerű lények, népesítik be a hegyek, vizek és egek alkotta tájakat. Bálint ezt a mágikus éjjelt festi meg minden művében. Egész művészete — mágia. Tere a holdfényes éjszaka. Elemei azok a képzelet teremtette figurák, amelyek a népmesék, a mélylélek és a fantasztikum kelléktárából léptek elő. Álom és mese, mítosz és varázslat világa ez. Egyetlen rokona van minálunk: Weöres Sándoré az irodalomban. A hold az ő művészetének is az egyik leggyakoribb és legjellemzőbb motívuma. Az alábbi két sor akár Bálint művészi hitvallása is lehetne:

Ha falnak fordulsz, szemedet
bezárod,
akkor látod legjobban a világot.

Bálint nem a látványt festi meg, hanem a nyomát — csukott szemének sötét falán. Nem az érzékelhetőnek, hanem az emlékeknek és az élményeknek ad formát. *Itt már jártam valaha* — ez a képcím lehetne a mottója művészetének. Mindent úgy fest meg, mintha csak az emlékeiben létezne. Ez az ő varázsának titka: csak emlékezni tud. Vagyis: mindenre *emlékezik*. Az emlékező ábrázolásmód igényli a felismerhető és mégis szeszélyes formákat, az arcok személytelenségét, a színek éteri zenéjét. S persze, ez a témakör lendíti túl a festői kifejezés hagyományos keretein, s ad kezébe ecset és festék helyett valóságos tárgyat: egy-egy fadarabot, spárgát, vasfogantyút és papírost legújabb műveiben.

Bálint művészete — Illyés Gyula szóhasználatát kölcsönözve — nem leleplez, hanem varázsol. De a varázslat is lehet leleplezés.

Bálint Endre, mint a nagy varázslók, hiszi és tagadja a csodát.

Vadas József

édia margójára

Figyeljük? Ahogy Danton azonosítja magát a „szent hazával"?

Vannak, akik ezt a jelenetet a mű gyenge pontjának tartják. Volt is vitám róla Jean Rousselot-val, aki Madách legjobb francia ismerője, kiváló fordítója is. Azt mondja, a tiszt öngyilkossága előkészítetlen.

Action gratuite?

Persze, hogy az.

Viszont ez az öngyilkosság előkészít valamit. Danton halálát.

Mert aki forradalmi vezér létére nem képes különbséget tenni a tisztaság és a szélhámosság között, a hűség és a karrierizmus között, aki a legfelső poszton nem tud bizalommal lenni az ifjúság iránt — az menjen csak a nyaktiló alá.

„Ne halljuk őt, ne halljuk, veszszen el!" — fogja reá kiáltani nemsokára a néptömeg.

★

Jónéhány éve annak, hogy Rousselot-val Nógrádban jártunk. valamelyik Madách-évforduló alkalmából. Ott beszélgettünk erről a jelenetről.

1968 májusa után, azt hiszem, tudtam volna neki — tudtunk volna egymásnak — újabb érveket is mondani az efféle előkészítetlen *action gratuite*-ok védelmében.

S most még inkább, hogy olvasom Malraux utolsó (kötetnyire dagadt) beszélgetését De Gaulle-lal, csöndes tűnődéseiket, már a népszavazás utánról, a történelem oly előkészítetlennek látszó eseményei fölött.

Még egyszer az öngyilkos tiszt

(Variáció az előbbi témára.)

Ez a kis epizód alapjaiban rendíti meg Dantont.

A hadnagy (akinek nincs módja bebizonyítani, hogy tarsolyában a marsallbot) az önpusztítás érvét veti latba. Mit tud bizonyítani ezzel? Hogy mégis nagy hadvezér lehetett volna? Azt nem. Akkor? Azt, hogy Danton nem Isten. (Elfogadom Cioran gondolatát, hogy az öngyilkosság mindig azt jelenti: az Isten nem érdemel kíméletet, mert aki istenként gerálja magát, úgyis csak egy al-isten.)

Ezért lehet utána kivégezni Dantont. Isten-voltában rendítette őt meg a hadnagy öngyilkossága.

★

A jelenet — egyetlen mozdulat

Művek nem születnek tőlük. Ingerlékenyek vagy apatikusak.

S a beltagok — például a Tudós — paranoiája...

Madách előrejelzését igazolja az idő. S amit a jelenségre magyarázatul adott —, igazolják a mai idegorvosok.

Az Élet és Irodalomban olvasom Zsugán István riportját egy üzemi orvossal, Gyári rendelő — ez a címe. (1968. március 2.) Az orvos Horányi Béla tanulmányát idézi, az Orvosi Hetilapból.

„...állandóan emelkedik az önmagukkal és az élettel harcban állók, a boldogtalanok, a neurotikusok száma... A technikai hipercivilizáció, az iparosítás nagy mértéke súlyos mentalhigiéniai problémát vet fel: az ipari munka nem kis részének monotóniáját. Egyrészről a termelékenység fokozása elkerülhetetlenül együtt jár egyes munkakörök egészen szűk körre, esetleg csupán néhány mozdulatra történő korlátozásával. A munkások túlnyomó része az egész folyamatból csupán egy kicsiny töredéket lát, ez már önmagában lehangoló, beszűkítő. Másrészről a monotónia nem elhanyagolható pszichés következményekkel jár".

Mindez persze ma már nem látszik túlságosan új felfedezésnek, Madách idejében inkább: „A munkás, ki ma csavart csinál, Végső napjáig amellett marad".

Milyen büszke erre a vívmányra a Falanszter Tudósa. Hát még arra, amit így vet fel, nagy elégtétellel: „Hol szenved ember anyagi hiányt?"

Meg kellett érnünk a jóléti társadalmak lelki anomáliáit, hogy megérthessük Madách iróniáját e falanszterszervező tudósi hivalkodásokon.

Az eszkimó színhez

Innen visszanézve: milyen tökéletes volt a falanszter! Innen, a szétszórt, megritkult, magát-ritkító horda állapotából — a szellem és a szervezés csodája...

Végső lázadás: a sexus ellen

A történelmi színek legutolsójában történik valami rendkívüli: Ádám megundorodik a nőtől, viszszariad a szerelmi aktustól. Az az Ádám, akinek minden addigi történelmi kalandja egyúttal szerelmi kaland is volt. Egyiptomban elveszi a rabszolga feleségét. Athénben a

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

A tanácstalanság mítoszai

Bálint Endre kiállítása a Modern Magyar Képtárban

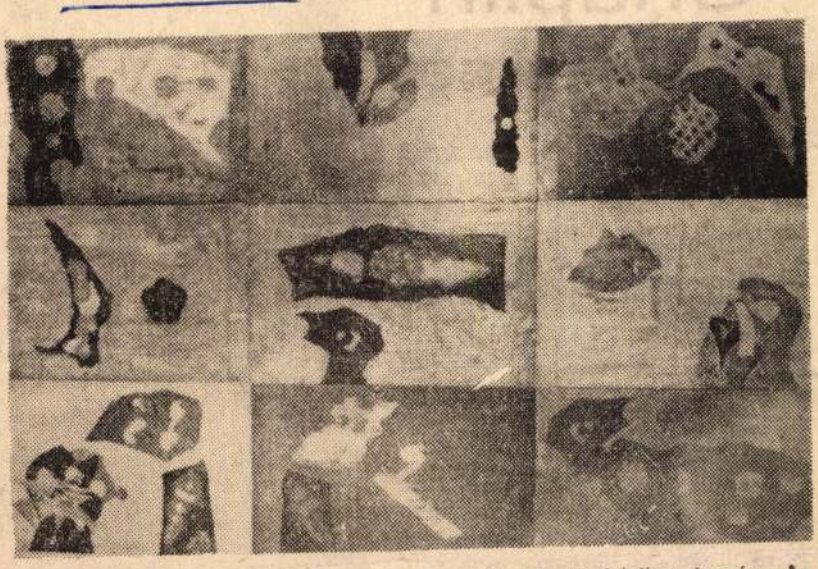

A Modern Magyar Képtár ebben az évben két életmű úgyszólván teljes bemutatásának adott otthont.

Barcsay Jenő és Bálint Endre művészete folyamatos, de már teli érett hangzásokkal, telve mindazzal a bölcseleti és gyakorlati igazsággal, amit az évtizedes kitartó művészi munka csak létrehozhat. Mindkét életművet a szentendrei hagyományként ismert európaiság fémjelzi. de az életművek különbségei oly nagyok, hogy a mai magyar képzőművészetben meglévő stiláris és szemléleti ellentétek egy generációval korábbi hirdetői is lehetnek. A művészettörténet ezeknek az ellentéteknek az együtt-látásában töltheti csak be méltó szerepét, ezért rendezték ezt a kiállítást is.

Hogy a korszerűség milyen lelkiismereti és egyéb akadályokkal szemben fejeződhet ki teljességében, arra csak az áldozatok és választások évtizednyi sora után is az első szót mormoló alkotó felelhet igazán. Az első őszintén megformált fogalom tartja Bálint Endrét is lendületben. Választása a valóság és költészet milliónyi összefüggése között azzal a többlettel nemesebb, hogy kimondja: a költészet a valóság része (ha nem maga a valóság), vonatkoznak rá a valóság törvényei (a rideg ésszerűség, a kiszámíthatóság, rendszerezhetőség stb.), de hiányzanak belőle a valóság jókedvtépő tünetei ugyanakkor; a végbe futó kezdet tragikuma, a külsődleges és fennhéjázó felületek dölyfe. Indulatának irányvonala annak a belső valóságnak a rendezése felé hajlik, melyben annyira utánozhatatlanul személyes módon zajlanak kis és nagy események az önvád sarkallta önvallomás vibrálásában, a művész felelősségének felismerése után, a felelősség súlya alatt.

A belső törvények kánonja szerint rendeződő világ ezért nem formázhat mást, mégha tematikus elemek is vannak az alakítás aktusában, mint a festőt magát. Mélyen, szabatosan, kimeríthetetlenül. Ezért tűnnek teljesen feleslegesnek, önkényesnek talált motívumok, színtársítások mégis illeszkedő elemnek egy soha nem leírható alakítási logika rendszerébe. A képzettársítások szabadságából építkező kép így felnagyítja a kicsiny dolgok jelentőségét, és végülis ezek az ízek, emlékek, nosztalgiák teszik értelmezhetővé azt az inkább mesét, mint valóságot, melynek gerince ezernyi sejtelmes foszlányra szakadva szétáradt a végtelen időben. Nincs itt fontosabb a paradoxonokkal kibiztosított szellemboltozat alatt, mint a „belső" játékszabályok és programok.

A menedék és a szabadság egyszerre jelenik meg az álomban tarkának látott éjszaka közepén kövesedő pondró-múmiák glóriájában. Ezt az otthont már nem fenyegethetik veszélyekkel teli szellem-fuvalmak. A „nagy menedék" az álom elbontja és elemenként átszűri a „rossz" relációk esélyeit. Mesévé szublimálja a valóságos kegyetlenséget, vegykonyhájának példatárában aranyszőgön lebeg a kavicsból gyémántot pattintó legkisebb gyermek esete. Az álom és emlék abszolút uralma kizárttá teszi a valósággal való szembesítés személyen túl is eredményeket hozó kísérletét. Látszólag szabadon csapongó és végtelen szellembirodalmakat megismertető művészet azonban rejtegeti az önmagába visszatérő görbe vonal kudarcát is.

Bálint tanácstalansága a rétegekben egymásraépülő végtelenszámú élmény és ismeret megragadásában szinte természetes. A „fondor magány" mélységeiben elmerülve a „mindenség" látszatát ölthetik a dolgok, s jutalmazhatnak azzal az illúzióval, hogy a dolgok valóságos gravitációját megszüntethetjük. A művészi tudatosság és az alkotás erkölcsi tisztasága az, ami Bálint művészetét megragyogtatja. Bálint festészetének azonban csak egyik kulcsát rejtik a képek. A megfejtés másik kulcsa a kép nézőjénél van. Vagy nincs nála. A ráismerés, a kép alkatrészeinek azonosítása még nem a képben rejtőző indulattal való azonosulás.

Bálint művészetének hangzásvilága több forrásból táplálkozik, de szerves egész. Előképeit utolsó alkotói korszakában teljesen feloldotta. Életműve nyitott, folyamatos, de mint hazánk művészetében a legnagyobbak is, nemcsak önmagukban mérhetők. Bálint műveinek fedezete az egyénileg megharcolt, kitartó munka árán őrzött képesség a költészet szabadságának élni.

Aknai Tamás

„Tevékenységbe öltök mindent, amit tevékenységbe

Chaplin vallomása

Charlie Chaplin noha már 82. életévében jár, új filmjét forgatja. Svájci kastélyában felkereste Jose-Luis Willalonga, az ismert újságíró és interjút készített vele. Ebből közlünk egy részletet:

Willalonga: Ön már tíz éve Svájcban él. Hiányát érzi-e a hollywoodi életformának?

Chaplin: Nem. Ez az én valódi életem. Földiepret, körtét, barackot termelek. Minden reggel hatkor ébredek, és Oonával reggelizek. Ő főzi nekem a kávét már huszonöt éve. Héttől nyolcig újságot olvasok. Nyolc órakor dolgozni kezdek. Ebéd előtt egy órát pihenek. Félórát teniszezek a tenisztanárommal, fél órát pedig úszok. Ebéd után folytatom a munkát. Én nem tudom mi a szieszta. Az nem is nekem való, mivel nem vagyok latin. Az angolszászoknak nem szabad elernyedniük, nem szabad megállniuk, mert ha megállnak, nem tudnak többé dolgozni. Délután hat óráig dolgozom. Akkor iszom meg az első pohár italt, egy pohárka gint. Majd minden este vendégeink vannak. Tíznél nem többen, de nem nagyvilági emberek. Az én barátaim írók, zenészek, akik már szintén benne járnak a korban. Georges Simenon, Igor Markevitch, a karmester, és James Mason, a színész.

Willalonga: Az a hír járja Önről, hogy módfelett fukar. Mit mondhatna erről?

Chaplin: Ebben kételkedem. Én egyszerűen tisztelem a pénzt. Tudom mit jelent ha nincs. Jhon Pierpont Morgan a nagy amerikai bankár, egy alkalommal ezt mondta nekem: „Charlie, legésszerűbb a pénzt elfelejteni. Az arra is való, hogy elfelejtsük." Abban az időben már ötmillió dollárom volt. — Én azt gondolom, uram, hogy a pénz olyan dolog, amire mindig vissza kell emlékezni, válaszoltam. Ő ezt nem tudta megérteni, Morgan gazdágnak, én pedig szegénynek születtem.

Willalonga: Meséljen erről.

Chaplin: Somerset Maugham ezt írta: „Chaplin számára a déli London utcái ezernyi szórakozás, vidám kalandok, különös élmények színpada voltak. Biztos vagyok benne, hogy gyötri a honvágy a londoni külvárosok után." Maughamnak bizonyos mértékben igaza volt. Én sohasem tudtam elfelejteni azt az időt, azokat az utcákat, azt a nyomort, azt a keserves életet. Látja, én megborzadok és megvetem egyes gazdag embereknek azt a szokását, hogy megkísérlik a nyomort, a szegénységet, valamilyen irigylésre méltó színben lefesteni. Természetesen mások számára. Én az életemben még nem találkoztam olyan egykori szegény emberrel, aki visszavágyott volna régi nyomorába. Én személyesen a nyomort semmiféle formában sem tartom vonzónak és tanulságosnak. Nem tanultam belőle semmit, esetleg azt, hogy nem tartom a gazdag embereket különbeknek és tehetségesebbeknek.

Willalonga: Tehát Ön szereti a pénzt, de mégsem fösvény?

Chaplin: Természetesen szeretem a pénzt. Szeretem, mert költhetem. Nem pedig azért, hogy körülvegyem magam szép dolgokkal, hogy a legjobb borokat ihassam és a legjobb sajtokat ehessem.

Willalonga: Önnek ismert okok miatt el kellett hagynia Amerikát. Sajnálta-e, hogy arról a földről kell eljönnie, amelyen életművét megalkotta?

Chaplin: Csupán azt sajnáltam, hogy nem voltam túlságosan megilletődve.

Willalonga: Ön sohasem vette fel az amerikai állampolgárságot. Miért?

Chaplin: Míg Amerikában éltem, az amerikai adóhivatalnak fizettem az adót, tehát nem erről volt szó. Oona Amerikában született, de lemondott állampolgárságáról, és ma svájci nő.

Willalonga: Én Ön?

Chaplin: Én angol állampolgár vagyok.

Willalonga: Ön mint született angol megtartotta britanniai állampolgárságát. Hogy lehet az, hogy a Brit Korona Önt nem avatta lorddá, vagy nemessé, mint például Laurence Oliviert?

Chaplin: Sok ember tette már fel ezt a kérdést: Nekem sosem jutott eszembe. Gondolja el: Sir Charlie Chaplin! Hogyan hangzana?

Willalonga: Emlékszik-e szüleire?

Chaplin: Charlie Chaplin a nevem, mint apámé volt. Walworthban, London külvárosában születtem. Én nem azzal az oxfordi kiejtéssel beszélem az angol nyelvet, amely sokak szerint megkülönbözteti az okost a buta embertől, de angol vagyok tetőtől talpig, biztosan nagyobb angol, mint a mostani királynő. Apámmal először az utcán találkoztam, az előtt a ház előtt, amelyben a szeretőjével Louisszal élt. Sohasem láttam azelőtt, de előérzetem volt, hogy ez az ismeretlen ember csak az apám lehet. Megálltam előtte és bámultam rá. Magához hívott és megkérdezte, hogy hívnak. Válaszoltam annak tudatában, hogy a helyzet meglehetősen teátrális. — Uram, a nevem Charlie Chaplin. Nem szólt semmit, csak zavartan ránézett a hölgyre, aztán kezembe nyomott fél koronát. Ez a nemes lelkű ember mint idült alkoholista halt meg 37 éves korában. Egész életét a londoni külvárosok music-halljaiban morzsolta le, ahol a közönség kellemes baritonjában gyönyörködött. Nyomorban hagyta tör-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972. NOV. 11

Bálint Endre
1021

Bemutatjuk

BÁLINT ENDRE

grafikáit

Szokásos rovatcímünkön önkényesen változtattunk: Bálint Endrét nem kell bemutatnunk. Néhány adatot mégis. A festő 1914. október 27-én született Budapesten. („Nem dinasztia alapító" — mint Kassák feljegyezte róla —, apja, Bálint Aladár a Nyugat kritikusa volt.) Tanulmányait az Iparművészeti Iskolán végezte (1934), később Vaszary János, majd Aba-Novák Vilmos tanítványa volt. 1935 óta kiállító művész; legelső egyéni tárlatát 1937-ben rendezte a Tamás Galéria. Az Európai Iskola alapító tagja. Szinte megszámlálhatatlan kiállítása és szereplése volt csoportos tárlatokon. Külföldön is, itthon is, vidéken, Budapesten. Talán csak „belterületi" tárlata volt kevés eddig. Ez a jegyzet azonban a december 22-én nyíló gyűjteményes műcsarnoki Bálint kiállítás „előzetese" is.

Stílusa — monográfusát, Szabadi Juditot idézzük — a „nosztalgikus szürrealizmus". Művészetét a játékosság és a — képzőművészetben talán megfogalmazhatatlan — humor jellemzi elsősorban. A szentendrei művészet Vajda Lajos-féle ágának képviselője ő, képei mindig, mindmáig telve vannak Szentendre emlékeivel, rekvizitumaival. A képelemek nem az észlelés sorrendjében rögzítődnek a Bálint-féle jelrendszerben, ámbár e képek megfejtése egyre könnyebb már.

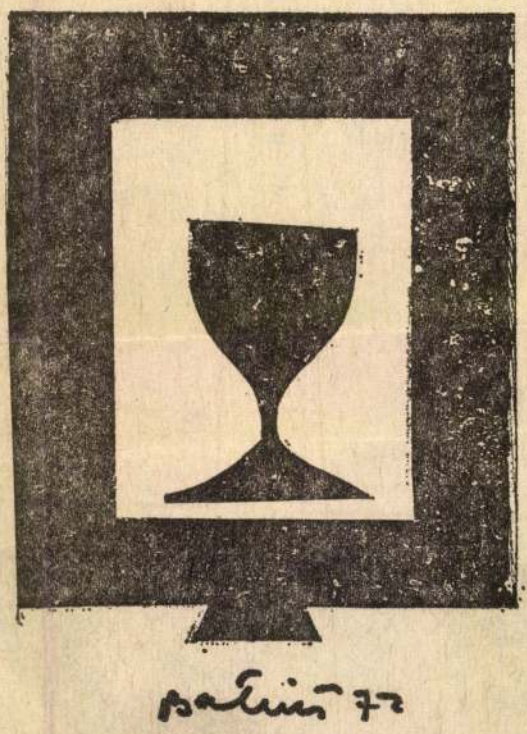

Lazurosan festett, olykor aplikációkkal teli olajfestményeit, rajzait, grafikáit, illusztrációit vagy plakátjait a legnagyobb műgonddal készíti. Ennek az ÉS-beli ciklusának az anyagát sem műtermének hatalmas raktárából szedte össze. Mindegyik friss alkotás, lapunk számára készítette őket.

Frank János

oly:
X?
(3. old.)

os:
EREP
(5. old.)

Juhász Ferenc:
ILLYÉS GYULA
ESTÉJE?
(15. old.)

ÉLET
IRODA
IRODALMI ÉS PO
XVI. ÉVFOLYAM 46. SZÁM

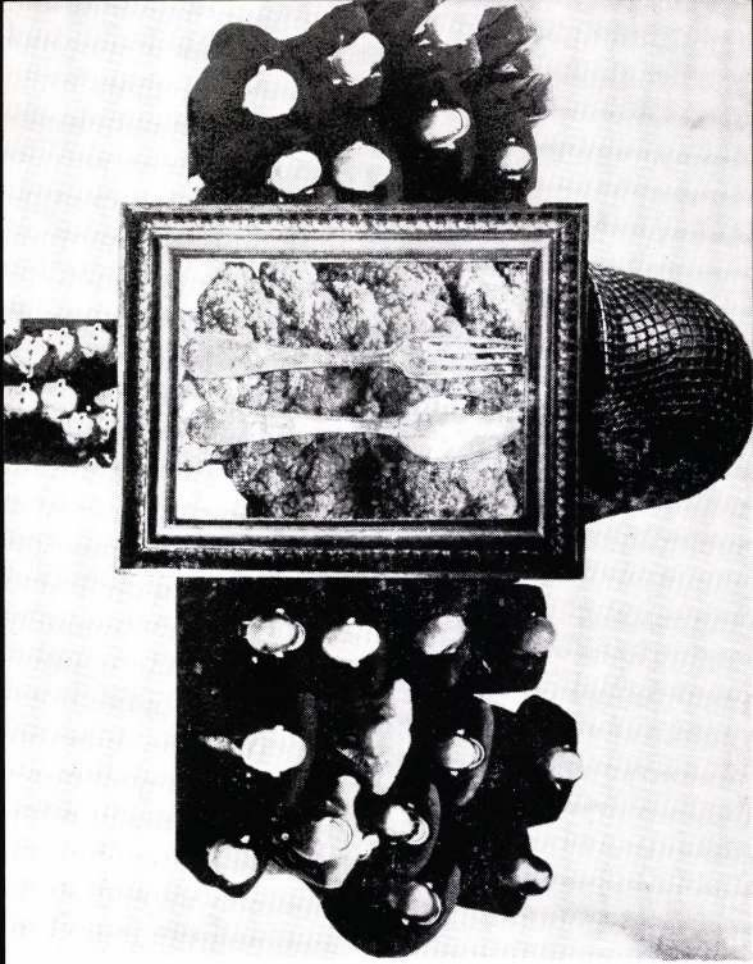

Miskolci Galéria 1972 X. 7–29.

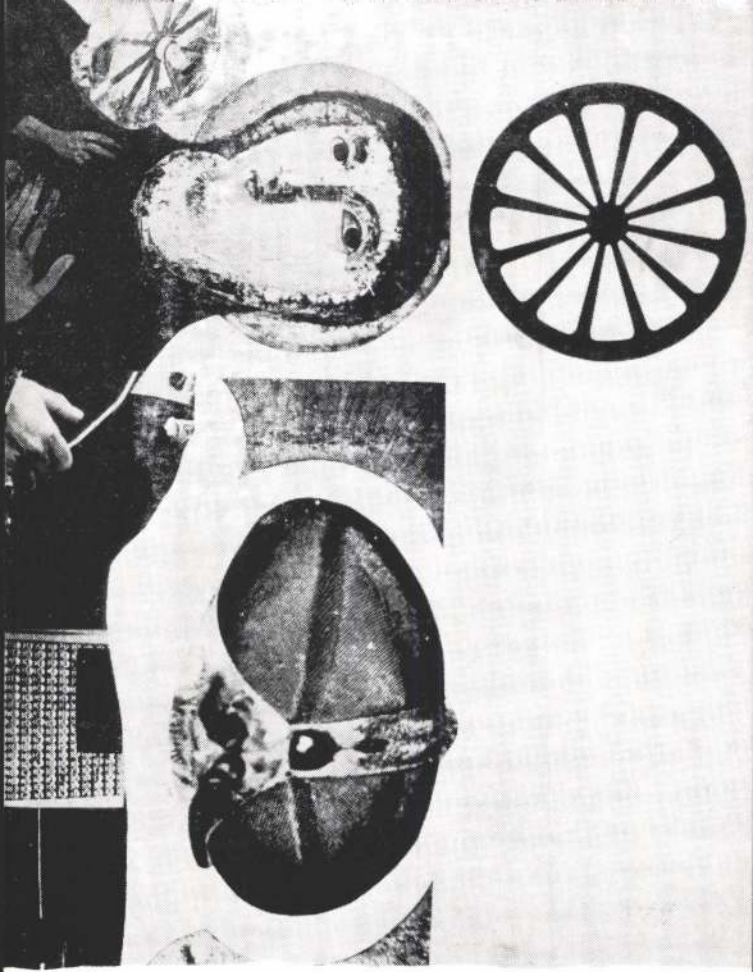

Bálint Endre montázsai

A Jókai Klub meghivja Önt

Dr Mándy Stefánia elöadására

Bálint Endre festömüvész képeiröl.

Febr. hó 26-án este 7 órakor.

*

Ugyanakkor Darvas Gábor

új magyar zenei müveket mutat be.

*

XII. Hollós u. 5 Szabadsághegy.

BÁLINT ENDRE

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR 6.

Bálint Endre

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

— **Mohácsi busó-plakátnak** volt a legnagyobb sikere a szocialista országok ghanai plakátkiállításán. A kiállítást Ghana valamennyi tartományi központjában bemutatják. A bemutatott alkotások között nyolc magyar grafikus művész plakátjai szerepelnek. A „Busójárás Mohácson" című plakátot Bálint Endre budapesti grafikusművész rajzolta 1963-ban, s azóta a busójárás állandó plakátja lett.

●

nemzetközi
Pécs-Meszesen a modern, új
művelődési házban gyűltek
össze az asszonyok és lányok,
hogy megemlékezzenek a nem-
zetközi nőmozgalom hőseiről

Bálint Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1 - - B 2 6

ESTI HIRLAP

Bálint Endre festőművész képeiről tart előadást dr. Mándy Stefánia művészetész a Jókai Klubban (XII. Hollós út 5.) ma este 7 órakor. Ugy nakkor új magyar zeneművéket mutat be Darvas Gébor. (x)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

KISALFÖLD

1964 MÁJ 7.

Volcsejen a tanácsházán délután 5 órakor.

1021

A Jelenkor májusi száma

Gazdag és változatos tartalommal jelent meg a *Jelenkor* című, Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat legújabb száma. A lap — többek között — *Jékely Zoltán, Takács Imre, Csuka Zoltán, Jánosy István* és *Pál József* verseit közli. Érdekes és olvasmányos elbeszélésekkel *Bertha Bulcsu, László Anna, Sükösd Mihály* és *Morvay Gyula* jelentkezik. A *Dokumentum* rovatban *Ottó Ferenc* visszaemlékezéseit találjuk *József Attiláról*. Érdekes és változatos a folyóirat művészeti rovata, ahol ezúttal főként képzőművészeti témájú írásokat találunk *Szőnyi István, Bálint Endre, Czóbel Béla* és *Kondor Béla* nemrég rendezett kiállításával kapcsolatosan. *Keresztury Dezső* Móra Ferencről írt emlékezést *Bárdosi Németh János* pedig az irodalmi társaságok szerepét elemzi. A lap új számát glosszák és széljegyzetek színesítik. Elemző kritikát *Vas István* könyvéről *Rónay György* írt, ezenkívül *Tamási Áron*, valamint *Sánta Ferenc* új köteteiről olvashatunk bírálatot. A lapot *Szőnyi István, Bálint Endre* és *Czóbel Béla* rajzai színesítik.

A mecsér
jai a márc
gyó közgyül
lasztották B

— Alföldi
sejtésből em

— A nev
Valóban alföldi vagyok.

A KECSKEMÉTI Konzervgyár vállalta a taníttatását, mint társadalmi ösztöndíjas került a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskolára. Tavaly június elsején jött Mecsérre, hogy itt töltse a féléves üzemmérnöki gyakorlatát. Aztán a nagy események valóban összetorlódtak egy kicsit, erős embernek is nehéz lenne meghatódás nélkül átélni. December 9-én védte a diplomáját, vörös diplomával avatták mérnökké. A hónap közepén született a fia, márciusban meg itt fogta a szövetkezet elnöknek.

Mit szólt ehhez a konzervgyár?

gyon sok szövetkezetben van. De itt az ötvenholdas mintalegelőn a kísérlet egyedüli. Négy félholdas parcellán próbálják ki a 2, a 4, és a 6 százalékos karbamidos permetlé hatását. Ez volt az elnök diplomamunkája, csak abban a silókukorica karbamidos kezelését vizsgálta.

NEM TETSZETT az új elnöknek a majorban a „hetes rendszer" sem. Minek váltogatni hetenként az embereket, nem kell mindig másmás fogatosnak ellátni takarmánnyal az állatokat. Most, hogy állandó fogatos gondoskodik a rendről, a takarmányról, a trágyahordásról, sokkal szervezettebb a majormunka, meg egyszerűbb is. Többet kell adni a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Bálint Endre

1967 JUN 18

Századunk egyik kiemelkedő magyar mestere, Nagy István emlékkiállítását szeptemberben mutatja be a Magyar Nemzeti Galéria, s kéri mindazokat, akiknek tulajdonában Nagy István nyilvántartásba nem vett festményei vagy rajzai vannak, bejelentésükkel segítsék a kiállítás teljesebbé tételét.

●

A harmadik dél-alföldi tárlat ma délben nyílik meg a szegedi Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában.

✉

Bálint Endre festőművész munkáiból kiállítás nyílik meg június 24-én délután az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban.

elrontja a felnövekvő nemzedék ízlését. Azóta a veszély növekedett: a filmhez társult a televízió is.

Négy esztendő húsz órája megbirkózhat-e a hetenként húsz órával? Húsz óra — négyezerrel?

Nem egyik vagy másik művészetről van itt szó, hanem *a művészetről magáról.*

A filmesztétikai oktatásban folyó kísérlet fele útját megtéve bebizonyosodott: *az esz-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1967 SZEP 20

— Bálint Endre festőművész kiállítását pénteken délután 4 órakor nyitja meg dr. Mándy Stefánia, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállítótermében (V., Dorottya utca 8.).

10 x 1

Bálint Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964
NÉPSZAVA
JAN 22

× **Modern műfordítói estet** rendez a Jókai Klub (XII., Hollós út 7) január 23-án, csütörtökön este 7 órakor. Ugyanakkor nyitják meg a Jókai Klub Bálint Endre festőművész kiállítását.

Bolla Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

1969 MÁJ 16

Auf der Biennale von Sao Paulo wird Ungarn von fünf bildenden Künstlern vertreten. Gemälde von Endre Bálint, László Bartha, Ferenc Kóka, Lajos Kántor und János Lóránt werden im nächsten Monat abgesandt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 SZEP 19

ESTI HÍRLAP

Bálint Endre

Bálint Endre kiállítása. A Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében szeptember 22-én délután 4 órakor megnyílik Bálint Endre festőművész kiállítása. A megnyitó beszédet dr. Mándy Stefánia művészettörténész tartja.

a korrigek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 JUL 11

TÜKÖR

Bálint Endre

KÉPZŐMŰVÉSZET

1021

BÁLINT ENDRE KIÁLLÍTÁSA

Különös, érdekes, absztraktba hajló — mindenképpen figyelmet keltő művészet a Bálint Endréé, akinek fekete-fehér-arany Biblia-illusztrációi annak idején nemzetközi feltűnést keltettek. S akinek elgondolkoztató, új képeit most az esztergomi Balassi Bálint Múzeumban láthattuk.

Bálint Endre: Fekete, fehér

ás
rt,
os
sa
a
ló-
ö-
ba.
vi-
na
ri.

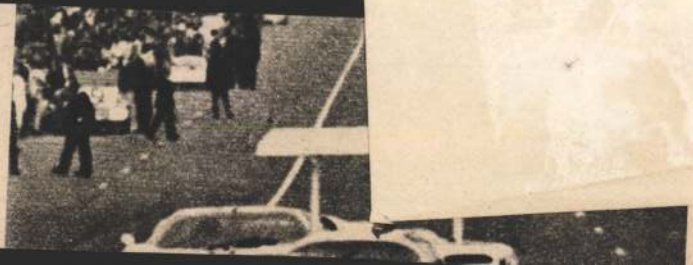

Bálint Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 OKT 2

Komárom Megyei Dolgozók Lapja

1963 OKT 23

Irodalmi – művészeti akadémia Esztergomban

Október 18-án, pénteken került sor az esztergomi Petőfi Művelődési Házban az 1963—64. évi irodalmi-művészeti akadémia első előadására. *Nagyfalusi Tibor* tanár ismertette az akadémia célját és programját, majd műsor következett. *Kosztolányi Dezső*: „*A gipszangyal*" című elbeszélését, továbbá *R. M. Rilke*, *Paul Éluard*, *Jevgenyij Jevtusenko* és *Pablo Neruda* költeményeit *Sümegi Éva*, *Majerszky Zsolt*, *Borza Erzsébet* és *Aussmann Gabriella* adták elő, végül a „*Képek és szobrok*" című kisfilmet vetítették le.

Az akadémia további előadásai is érdekeseknek és magas színvonalúaknak ígérkeznek. A modern képzőművészetről *Bálint Endre* festőművészt, *Ferenczy Béni* Kossuth-díjas szobrászművész életművéről *Genthon István* professzort, a XX. század zenei irányzatairól *Újfalussy József* zenetörténészt és *Pernye András* zenei kritikust, a korszerű színházról *Szinetár Miklós* rendezőt, az új amerikai drámairodalomról *Ungvári Tamás* dramaturgot hallhatja az esztergomi közönség. *Borsos Miklós* Kossuth-díjas szobrász — aki a közelmúltban felkereste *Henry Moore*-t, a nagy angol szobrászművészt — e látogatása során szerzett élményeiről számol be. Előadás hangzik el ezenkívül a jazz-stílusokról, az 1956 utáni magyar irodalomról, valamint a mai szovjet irodalom problémáiról, vitáiról, alkotóiról.

D. I.

döntő gólt Kispá
Esztergomi Vasas
mével ismét felz
II. Nyugati csop
ján a középmezőn
7. helyen áll.

NB I
Északnyuga

Almásfüzitői Timföld—Győri Szerszámgépgyár 2:1 (1:1).

Győr, 800 néző. V.: Kőrös. Timföld: Siklósi — Rozs, Salczer, Veréb — Blaeziusz, Sidi — Szabó, Nagy, Mátrai, Stingl, Maróti. Ujabb szép sikert ért el idegenben az almásfüzitői csapat, ezúttal az élcsoporthoz tartozó győriek ellen. A mérkőzés első negyedórájában hazai fölény jellemezte a játékot, majd fokozatosan feljött a Timföld. A 20. percben megszerezte a vezetést, melyet a győrieknek a 45. percben sikerült kiegyenlíteniük. A második félidőben megváltozott a játék képe.

Kellemes meglepetésnek számít nak nagyszerű szereplése. Jó n fel az együttesben, akik szorgal gos élmezőnyig eljuthatnak. Vil dául 30,05 méteres eredménnyel ban. Fotónkon az látható, ami klubtársának, a még serdülő k jótanács nem is maradt eredmé sítményével biztosan nyerte a s nyét. Villám Edit egyébként súl sodi

Remek időben került lebonyolításra a bajnokság és a sok-sok lelkes fiatal láttán csak a legjobbakat lehetne írni erről, ha...

...ha a versenyzők nem háromszor melegítettek volna be egy-egy számhoz: ezek ugyanis mindig későbbi időpontra tolódtak el. Miért? Mert a közben lejátszott futball-meccsek szinte lehetetlenné tették az eredeti program végrehajtását. Távol álljon tőlem, hogy a labdarúgás ellenszóljak és ezzel magamra uszítsam a sok-sok labdarúgó szurko

Bálint endre
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

OKT 18
1021

Régi kocsmából — modern képtár

Politechnikai könyvtár — Hangversenybérlet középiskolásoknak

KULTURÁLIS SÉTA PÉCSETT

„A haladás óriási mérföldköve: a kocsmából modern magyar képtár. Ez jelenti népünk haladását az igazi szép felé. — Szabó Pál Zoltán."

A *pécsi Modern Képtár* vendégkönyvéből másoltuk ki ezeket a sorokat. Az idei múzeumi hónap egyik legnagyobb eseménye, hogy Pécsett, az egykori Dózsa vendéglő helyén, megnyílt a Modern Képtár. *Dr. Gegesi Kiss Pál* nagyvonalú adományozásából rengeteg kiváló festményben gyönyörködhetnek a látogatók, adományokkal segítette a képtárat Dési Huber özvegye, Kmetty János, és a Munkácsy-díjas pécsi képzőművész: *Martyn Ferenc is.* Nem lehet eléggé dicsérni ezt a csodálatos tárlatot. A többi között a következő művészek festményeivel, grafikáival találkozhat itt a látogató: *Mednyánszky László, Vaszary János, Rippl Rónai, Gulácsy Lajos, Derkovits, Dési Huber, Barcsay Jenő, Szőnyi István, Kernstok Károly, Berény Róbert, Egry József, Koszta József, Rudnay Gyula, Márffy Ödön, Hincz Gyula, Gadányi Jenő, Bálint Endre, Diener Dénes Rudolf, Bernáth Aurél, Bartha László, Ferenczy Noémi.* Még egy *Medgyessy Ferenc rajz* és egy *Csontváry-kép* is függ a falakon.

A múzeumi hónapot igazán tartalmas programmal tették ünneppé a pécsiek. Hadd emlékezzünk meg még egy érdekes kiállításukról, amelyet a fegyveres erők klubjában rendeztek, *A Nyugat forradalma* címen. *Osvát Ernő, Ady, Móricz, Babits, Karinthy* és a XX. századi magyar irodalom többi nagyjának Nyugatjáról. A pécsi irodalomkedvelő közönség lelkesen keresi fel a kiállítást.

Pécs igazi nemzetközi nevezetessége: a *Pécsi Balett,* amely — ennek megfelelően — gyakran nincs a városban, legutóbb Csehszlovákiában jártak. Január-februárra már *németországi* és *olaszországi* meghívásuk van. *Eck Imre* gárdája rövid idő alatt olyan nemzetközi művészeti csemegévé vált, mint az Állami Népi Együttes — s miként az utóbbi, egyre kevesebbet látható „hazán belül".

1960-ban kezdtek hozzá a pécsi városi könyvtárhálózat gyökeres átszervezéséhez. Most már Pécsett is van külön fiókkönyvtára a gyermekeknek és — amire tán még büszkébbek a pécsiek, mert igazán ritkaság — külön *politechnikai könyvtárral* is rendelkezik a város.

A Művelődési Minisztériummal és a Népművelési Intézettel közösen rendezi meg Pécs városa november 22—24-én az *első országos bábkonferenciát.* A tanácskozások mellett az ország legjobb műkedvelő bábcsoportjai is fellépnek. Decemberben ismét országos kulturális találkozó színhelye lesz Pécs: *a dunántúli megyék tájtánckonferenciáját* rendezik meg itt. Februárban pedig *a kamarakórusok országos találkozójára* kerül sor Pécsett.

Kulturális téren mi iránt mutatják a legnagyobb érdeklődést a pécsiek? — tettük fel a kérdést a művelődési

senybérlet-sorozatot bocsátott ki a középiskolák tanulóinak — a bérletek mind el is fogytak. Különben a színházi bérlők száma is nőtt: tavaly 5700 bérletet adott el a pécsi Nemzeti Színház, idén hatezernél is többet.

(bara[illegible]

unió washingtoni nagykövete, Fedorenko, a Szovjetunió állandó ENSZ-megbízottja,

yam, 245. szám

óber 18. péntek

A szovjet űrl... az NDK-ban

Berlin, október 18.

Valentyina Tyereskova és *Jurij Gagarin* csütörtökön este, az ünnepélyes berlini fogadtatás után néhány órával, különvonaton tovább utazott NDK-beli városok meglátogatására. Tyereskova *Lotte Ulbricht* kíséretében a hallei kerületben levő *Wolfenbe*, a Gagarin-házaspár pedig — akiket *Heinz Kessler* honvédelmi miniszterhelyettes kísért el —, *Gerába* utazott.

SZOMB

Nem le

Ma délelőt

A Meteorológiai Intézet előz tig:

Kisebb felhőátvonulások, m holnap eső nélkül. Mérsékelt é reggeli köd.

Várható legmagasabb nappa fok körül. Budapesten ma délel

STANLEY LEVINSON TELEFONJELENTÉSE

Macmillan döntött

Lord Home-ot ajánlja

Az angol „örökösödési háb A miniszterelnök benyújto

London, október 18.

Minden valószínűség szerint *Lord Home* külügyminiszter lesz a miniszterelnök *Angliában*, hacsak a kinevezésének meghiúsítására irányuló kísérletek az utolsó pillanatban nem járnak eredménnyel. Macmillan miniszterelnök ma délelőtt benyújtotta lemondását *Erzsébet* királynőnek és

Lord Home-ot ajánlotta a miniszterelnöknek.

Macmillan az elmúlt 24 órában folytatta tanácskozásait az utódlás kérdéséről, és hír szerint a késő esti órákban úgy döntött, hogy Lord Ho-

k színhelyére indulnak

az utazást egyelőre elhalasztották.

További kísérletek történtek a két arab testvérállam konfliktusának elsimítására. *Hailé Szelasszié* etiópiai császár csütörtökön *Casablancába érkezett.* Pénteken tárgyal a marokkói királlyal, majd Algériába utazik. *Botsio* ghanai külügyminiszter ugyancsak közvetítő szándékkal *Marrakechbe* érkezett. A libanoni miniszterelnök felajánlotta szolgálatait.

...zott Moszkvába

1964 FEB

1021

SHAKESPEARE

EMLÉKÜNNEPÉLY A CSILIBEN

1564-ben, négyszáz évvel ezelőtt született Stratfordban a világ legnagyobb drámairója: Willam Shakespeare. Az egész világon nagyszabású ünnepi sorozatok keretében emlékeznek meg a brit drámaóriásról, s hazánkban is számos ünnepségre, előadásra, színházi bemutatóra és kiállításra kerül sor az év folyamán.

A Shakespeare-ünnepségek sorába bekapcsolódik a Pesterzsébeti Vasas Művelődési Ház is: a Csili Tóth Árpád Ifjúsági Irodalmi Színpada február 23-án, Shakespeare születése napján emlékünnepélyt rendez a Kamaraszínházteremben a művelődési ház balett szakkörének és zenekarának közreműködésével. A műsor keretében jeleneteket, monológokat mutatnak be Shakespeare legismertebb tragédiáiból és vígjátékaiból.

Az ünnepély rendezője dr. Pauka Tiborné. Az előadásra február 23-án, vasárnap de. fél 11 órai kezdettel kerül sor. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

DANDIN GYÖRGY

— A PESTERZSÉBETI KAMARASZÍNHÁZBAN

Március elején mutatja be a Nemzeti Színház Pesterzsébeti Kamaraszínháza *Molière: Dandin György* című vígjátékát, *Pethes György* rendezésében.

— Nagy örömmel készülök a Dandin György rendezésére — mondja Pethes György, a Nemzeti Színház fiatal művésze. — Jóegynéhány éve nem szerepelt már Molière-darab színházunk műsorán, ezért is esett a választás erre a kitűnő, mulatságos, fordulatos vígjátékra. Már elkészült a szereposztás is: a címszerepet *Szirtes Ádám*, Angyalkát *Csernus Mariann*, Lükeházy bárót *Csuka Sándor*, feleségét *Pártos Erzsi* alakítja. Mellettük *Fülöp Zsigmond* és *Sztankay István* kap jelentős feladatot. A díszleteket *Bálint Endre* festőművész tervezi. Ő készítette a Macbeth nagysikerű

Szirtes Ádám

díszleteit is. *A hagyományokhoz híven, de egyszersmind friss szemmel, emberközelben szeretném színpadra állítani a Dandin Györgyöt, úgy, hogy sem a korhűség, sem pedig a mai színjátszás követelményei ne szenvedjenek csorbát.*

A Dandin Györgyöt Molière 1668-ban írta, tehát legutolsó darabjai közé tartozik. Talán egyik n
tatja be
író olya
társadalm
mint ebben a vígjátékban. A hatalmasokhoz ostoban törleszkedő paraszt-polgár megcsúfolását használja fel arra, hogy bátor bírálatot mondjon a nemeseket és a nem nemeseket elválasztó áthidalhatatlan szakadékról. A Dandin Györgyöt hazánkban felújították, néhány évvel ezelőtt pedig magyar film is készült belőle. Dandin György, a nemesi ambíciókat kergető módos paraszt mulatságos históriája bizonyára kitűnő szórakozást szerez majd a Pesterzsébeti Kamaraszínház közönségének. **(is)**

Csernus Mariann **Suka Sándor** **Sztankay István**

WYCINKI PRASOWE GŁÓB RSW „PRASA"
BIURO WYCINKÓW PRASOWYCH
Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 28-59-59

GŁOS SZCZECIŃSKI
C
SZCZECIN, UL. HOŁDU PRUSKIEGO 8
wydanie .....
202 26-08-1970
Nr z dn.

Węgierska plastyka

Wystawa Węgierskiej Sztuki Współczesnej eksponowana w gmachu Muzeum Pomorza Zachodniego przy Wałach Chrobrego jest jedną z poważniejszych prezentacji osiągnięć twórczości plastycznej średniego i młodego pokolenia artystów węgierskich, jakie miały miejsce w ostatnich latach w Polsce. Zorganizowana staraniem Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Węgierskiej i Biura Wystaw Artystycznych w Poznaniu, eksponowana jest w naszym mieście po Poznaniu i Łodzi. Na Wybrzeżu zatrzyma się dłużej, bowiem kolejnym miejscem ekspozycji będzie pawilon BWA w Sopocie.

Z dziełami artystów węgierskich mieliśmy w Szczecinie okazję zetknąć się już dwukrotnie — podczas drugiej i trzeciej Prezentacji Malarstwa Krajów Socjalistycznych. Eksponowali wówczas swe prace: Endre Balint, Viola Berki, Erno Foth, Sandor Vecsesi, a także Rudolf Ber, Pal Deim, Pal Mihaltz, Zoltan Szabo. W ubiegłym roku w ramach dekady kultury węgierskiej oglądaliśmy wystawę pięknej grafiki Adama Würtza.

Obecna wystawa, obszerna i starannie przygotowana pod względem ekspozycyjnym, obejmująca ponad sto dzieł malarstwa, rzeźby i grafiki — pozwala dzięki zespoleniu trzech dyscyplin sztuki wniknąć głębiej w klimat poczynań współczesnej plastyki tego kraju. Wprawdzie komisarz wystawy i autor wstępu do katalogu Janos Brendel zastrzega się, że kompozycja jest jedynie wybranym pokazem nielicznej grupy artystów, ale jednocześnie informuje, że założeniem było ukazanie najważniejszych wiodących nurtów współczesnej sztuki węgierskiej.

Mimo, że malarstwo węgierskie, podobnie jak i polskie, mieści się w ramach ogólnych tendencji, charakterystycznych dla sztuki europejskiej — różnice są dość wyraźne. Nie napotykamy na przykład w ich sztuce tendencji postimpresjonizmu, kontynuowanych w Polsce w postaci koloryzmu, którego tradycje wciąż jeszcze są u nas żywe. Dla malarstwa węgierskiego znamienne są dwa współegzystujące z sobą nurty: metafory, mającej swe źródło w surrealizmie oraz konstruktywizmu. Powiązania z surrealizmem wykazuje malarstwo: Endre Balinta, Gabora Radoczy Gyarmanthy i Attila Tsaji. Znacznie jednak obszerniej reprezentowany jest na wystawie drugi nurt — konstruktywizmu, bardzo zróżnicowanego — zmierzającego w kierunku geometryzacji formy, wprowadzenia ruchu, także i op-artu. Dwaj rzeźbiarze Sandor Osutoros i Guyla Pauer są autorami bardzo śmiałych realizacji, które wzbudzą z pewnością zainteresowanie poszukujących nowoczesnych form widzów. Sporą część wystawy zajmuje ekspozycja grafiki i rysunku, w której wyróżniają się ekspresyjne prace Julii Vajda.

W towarzyszącym wystawie katalogu obszerny wstęp pióra Janosa Brendla nie tylko prezentuje sylwetki twórców, ale w zwięzłej formie nakreśla sytuację współczesnej plastyki węgierskiej.

JADWIGA NAJDOWA

zczecińskiego

m w Nowym Warpnie?

Remont, który pochłonął około 3 mln zł, był bardzo kłopotliwy m.in. ze względu na trudności w zdobyciu odpowiednich materiałów. Trzeba było wymienić niektóre elementy konstrukcji wykonane z dębiny, obecnie prawie nieosiągalnej. Ostatecznie udało się zakupić belki dębowe, ale okazało się, że nie są dostatecznie wysuszone. Już po zamontowaniu, belki te zaczęły rozsychać się i pękać. Stawia to pod znakiem zapytania jakość wykonanego remontu, ale podobno nie było innego wyjścia. W ostatnich dniach szczecińska pracownia konserwacji zabyt ków otrzymała jednak specja parat do drewna, który ma stan konstrukcji ratusza. Jest cze inny problem. Wnętrza teg kowego obiektu należałoby ur sprzętami dostosowanymi do st epoki. Główną przeszkodę w z niu tego przedsięwzięcia stanowi brak pieniędzy. Kto więc przyjdzie radom narodowym z pomocą finansową? Przeprowadzenie kosztownego remontu i tak nad szarpnęło ich chudą kiesę. Miejska Rada Narodowa w Nowym Warpnie chciałaby też przeprowadzić naprawę zegara na wieży ratusza. Zegar ten nie ma wprawdzie wartości zabytkowej, ale jest bardzo efektowny i jest wyposażony w pomysłowo wykonany gong mechaniczny. Szkoda byłoby więc zaprzepaścić i tę szansę na stworzenie z ratusza w Nowym Warpnie magnesu dla turystów, któ rzy mogliby ożywić tę niewielką miejscowość. (wat)

ona budowa rurociągów
ału poniżej normy

ryfery zastąpią słońce

nto wy, ekipy Miejskiego Przedsiębiorst wa Gospodarki Cieplnej starają się a początku czerwca pracowały niektóre kotłownie centralnego ogrzewania, iż znów należy rozpalić ogień pod kotłami. Stąd też ostatni dzień bieżą- ter min zakończenia remontów kapitalnych i bieżących.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Halász Ernő

1966 OKT 12

4

1021

A TeleVízió műsoráról

Látomás a valóságról

A *vízió* többértelmű szó. Látomást jelent, de ez a látomás, a régebbi fogalmak szerint, egyúttal megmásít is. A hallucináció rokona. A valóság képét annyira áthatja a vizionáló egyéniség, lelkiállapota, hogy a kép összetétele megváltozik, elemei összekeverednek, részletei eltorzulnak.

A vizuális művészetek, különösen a film és a televízió megjelenése kitágította a *vízió* szó tartalmát. Megőrizte a fogalom lényegét: a valóság és a szubjektum, az egyéni látásmód találkozását. *Zsigmondi* Boris filmje, a *Látomás a valóságról*, ilyen művészi víziókat bontogat. Azt kutatja, milyen szálakkal kötődik a műalkotás a valósághoz, hogyan alakul át a valóság a művész egyéniségének szűrőjén művészi látomássá, hogyan lesz belőle téma a vásznon.

A különös vizsgálódásra kiváló színhely kínálkozott: Szentendre, a meghitt, régies Duna-parti városka, annyi művész ihletének, élményeinek forrása.

A film eléri célját. Bizonyítja: a széles körökben gyakran méltatlanul absztraktnak, érthetetlennek, a valóságtól elszakadtnak titulált művészek közül igen sokan közelebb állnak a valósághoz, mint ahogy azt a felületes szemlélő véli. Zsigmondi filmje, amelyet *Bornyi* Gyula fényképezett kitűnően, és *Körner* Éva írt, jelentős hozzászólás a közérthetőségre apellálók és a modern formanyelvet követelők vitájában. Kulcsot keres a művek széles körű megértetéséhez, s noha a műalkotás keletkezési folyamatának csak egyik, első lépcsőjét, az élmény forrását tárja fel, jó eredményt ér el a mű és a közönség kapcsolatának elmélyítésében.

Négy szentendrei festő élményvilágát közelíti meg a film. Bemutatja a várost, a szokásostól eltérő módon, szinte csupa közeli képben, olyan részleteiben, amelyek a turista figyelmét, s az egyszerű látogató nagyobb összefüggéseket átfogó tekintetét elkerülik. Kapualj, sikátor, a kapunyíláson át fényképezett lófej, cégérek, templomablak — megannyi motívum később a képeken, *Bálint* Endre, *Vajda* Lajos, *Korniss* Dezső, *Szántó* Piroska művein.

Viszontlátjuk ezeket a valóságelemeket a festményeken, így válik utólag logikussá a bevezető képsor látszólagos összefüggéstelen, impresszionista szerkesztése. Nagyon szép ez a képsor, de a film egészéhez képest hosszú. Túl sokáig hagyja kétségben a nézőt a film célját illetően. Mire az első festmény, Bálint Endre műve megjelenik a képernyőn, az előzetesen látott, hangulatos városmotívumok nagy része már elmerült emlékezetünkben. E szerkezeti hibát azonban később nemcsak érdekes, hatásosan felépített, hanem ritmikailag is kitűnő képsorok ellensúlyozzák, például a szemek — ablakszemek, szoborszemek, stb. — szellemes, szuggesztív jelenete.

A *Látomás a valóságról* két évvel ezelőtt készült, de csak most került műsorra. Talán attól féltették a filmet, ami ellen a maga eszközeivel eredményesen küzdött: az érthetetlenségtől. Ha így volt, túlzott az aggodalom. A *Látomás a valóságról*, amely pontosan meg nem határozható műfaja miatt a két évvel ezelőtti miskolci rövidfilm-fesztiválon *kísérleti filmként* keltett figyelmet, a népművelés, az esztétikai nevelés hasznos fegyvere.

Víziók

Másképpen értelmezte a vízió fogalmát *Feleki* László. A humorista víziónak alapja a gunyoros képzettársítás, a tréfás anakronizmus. A kedves keretjáték, *Garas* Dezső főszereplése, és nem utolsó sorban a tévé technikai eszközei talán frappánsabb, tartalmasabb műsort ígértek. Emlékszünk Feleki pompás Shakespeare-paródiájára és valami hasonlóan eredeti, szellemes víziósorozatra számítottunk. A műsorbeli páciens azonban többnyire ismert, és részben már elhasznált karcolatok, tréfák gondolatanyagából vette látomásait. *Bán* Róbert ízléses rendezésében *Kaján* Tibor karikatúráinak segítségével kellemesen tolmácsolták a színészek egy szegény, művelt pesti figura kissé vérszegény vízióit a történelem, s a világirodalom témakörében.

Röviden

Hasznos riport a *Hasznos művészet:* az ipari formatervezés jelentőségére hívta fel a figyelmet. Bemutatta az ipari formatervezők oktatását és gondolatébresztő képet adott az ipari formatervezés jelenlegi helyzetéről hazánkban, éreztetve az akadályokat is, amelyek itt-ott megnehezítik a szépen fejlődő, hasznos művészet útját. A jólsikerült riportfilmet *Tölgyesi* János szerkesztette, *Zsigmondi* Boris rendezte. A riporter *Kovalik* Károly volt.

Ismét színes, vonzó műsorral jelentkezett a *Zenei Figyelő*. Különösen örvendetes a műsor aktualitása, újságszerűsége.

Antal Imre, akit a *Zenei Figyelőben* a Liszt—Bartók zongoraverseny győzteseként láthattunk, a nagy feszültség és a nagy győzelem után érezhető jókedvvel folytatta riporteri tevékenységét. A *Halló fiúk, halló lányok* új műsorában bővítette riporteri repertoárját, mókázott, verset mondott, mindent elkövetett, hogy pótolja *Kern* András és *Farkas* Zsuzsát, akik tanulmányaik miatt egyelőre nem szerepelnek a nyilvánosság előtt. Antal Imre jól szerepelt, de láthatóan nehéz a műsor szerkezetét a háromszemélyes keretjátékról az egyszemélyes műsorvezetésre átállítani. Több alkalmi partner, jobb összekötőszöveg, talán jobb műsor is kell hozzá.

Vitosek Anna

Tiltakozó gyűlés az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a spanyol fasizmus terrorja ellen

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen kedden tiltakozó gyűlésen emelték fel szavukat az állam- és jogtudományi kar tanárai és hallgatói a spanyol fasizmus terrorja ellen. Dr. *Földesi* Tamás, a filozófiai tanszék vezetője emlékeztetett a spanyol szabadságharc 30. évfordulójára. 1936-ban halomra gyilkoltak több mint egymillió embert, 300 ezret pedig bebörtönöztek.

A tiltakozó gyűlés részvevői az Eötvös Loránd Tudományegyetem állami és jogtudományi karának nevében *táviratot küldtek a spanyol tájékoztatásügyi miniszterhez*, és ebben felemelik tiltakozó szavukat a spanyol fasizmus embertelensége ellen; *tiltakoznak az emberi jogok durva megsértése miatt és követelik a spanyol politikai foglyok azonnali szabadon bocsátását, a törvényesség és a demokratikus szabadságjogok helyreállítását.*

Magyar—lengyel kereskedelmi tárgyalások

Hétfőn *Tausz* János magyar és Edward *Sznajder* lengyel belkereskedelmi miniszter vezetésével megkezdődtek a magyar—lengyel belkereskedelmi tárgyalások, továbbá a piaci kapcsolatok kiszélesítéséről és a tapasztalatcseréről szóló megbeszélések.

Kedd délelőtt Stefan *Jedrychowsky*, a Lengyel Állami Tervhivatal elnöke fogadta Tausz János belkereskedelmi minisztert és *Sághy* Vilmost, az Országos Tervhivatal elnökhelyettesét. A közel kétórás megbeszélésen érintették a két ország belkereskedelmi kapcsolatának időszerű kérdéseit.

Tausz János kedden a déli órákban megnyitotta a varsói magyar kereskedelmi és vendéglátó-gépipari kiállítást.

Október 15-e a vietnami szolidaritás napja

A KISZ központi bizottsága nyilatkozatban csatlakozott a DIVSZ felhívásához, amely arra szólította fel a világrészek fiataljait, hogy nagyszabású demonstrációkkal emlékezzenek meg *Nguyen Van Troi*, a hazája szabadságáért életét áldozó vietnami fiatal kivégzésének évfordulójáról. Október 15-én lesz két éve, hogy Saigonban kivégezték Nguyen Van Troit. Október 15-ét a DIVSZ a vietnami szolidaritás nemzetközi ifjúsági akció napjává nyilvánította.

A KISZ központi bizottsága nyilatkozatában felhívja a KISZ-szervezeteket és a KISZ-tagokat és hazánk egész ifjúságát, hogy *október 15-ét tegyék a vietnami szolidaritás napjává* és ezen a napon felemelve szavukat az amerikaiak vietnami agressziója ellen, *békemenetekben, járőrversenyeken és gyűléseken demonstráljanak a vietnami nép mellett.* A KISZ támogatva a Békés megyei diákok kezdeményezését, felhívja a fiatalságot, hogy tartsanak vietnami műszakot az üzemekben és a műszak bérét a 172 525 K—95-ös szolidaritási csekkszámlára fizessék be.

Az ország minden részében máris készülődnek a fiatalok a vietnami szolidaritás napjára demonstrációkkal és vietnami műszakok megtartásával.

A pártkongresszus tiszteletére:

Tervtúlteljesítések, újítások és megtakarítások

A Vegyipari Dolgozók Szakszervezete kedden központi vezetőségi ülést tartott, amelyen *Szilágyi* Sándor főtitkár, ismertette a kongresszusi verseny eddigi eredményeit és a vegyipar évi termelési tervének háromnegyed évi teljesítését.

Az eddig rendelkezésre álló adatok szerint a vegyipar, az alumínium- és a gyógyszeripar tervtúlteljesítést ért el a harmadik negyedévben. Jó a termelési helyzet a kőolajiparban is. A gazdasági mutatók javulása nem utolsósorban a dolgozók kongresszusi versenyben tett vállalásainak és azok eredményeinek köszönhető.

Kimagasló sikereket érnek el a kongresszusi versenyben a nyergesújfalui Eternit Gyár dolgozói is. Arra vállalkoztak, hogy legjobban keresett ter-

hogy vállalásukat túlteljesítve, 1 300 000 forint értékű árut adtak terven felül. A fejlődést több újításuk is elősegítette, amelyek alkalmazásával olyan arányban növelték a lefolyócsövek termelését, hogy jövőre nem lesz szükség importra.

A Békés megyei KISZ-fiatalok 149 ifjúsági brigádja tett vállalást, saját munkaterületén. Vállalásuk értéke meghaladja a 17,5 millió forintot. Ebből 10 millió forintot máris teljesítettek. A Gyulai Harisnyagyár fiataljai félmillió forint megtakarítást értek el, az anyaggal való gondosabb bánásmóddal, s figyelmesebb munkával. A Gyulai Húsüzem fiataljai, akik elsősorban az exportra kerülő világhírű gyulai kolbászt készítik, szintén több százezer forint megtakarítással járultak hozzá az üzem nyereségéhez. A Szovjetunió-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

NÉPSZAVA

1964 FEB 26.

felépíti saját olajiparát.

X **Bálint Endre** festőművész képeiről tart előadást dr. Mándy Stefánia műtörténész a Jókai Klubban (XII., Hollós út 5) ma este 7 órakor. Ugyanakkor új, magyar zeneműveket mutat be Darvas Gábor.

1021

és dolgozóinak figyelmét

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI ÉLET
Debrecen

1990 MÁR 3

EGYETEMI ÉLET

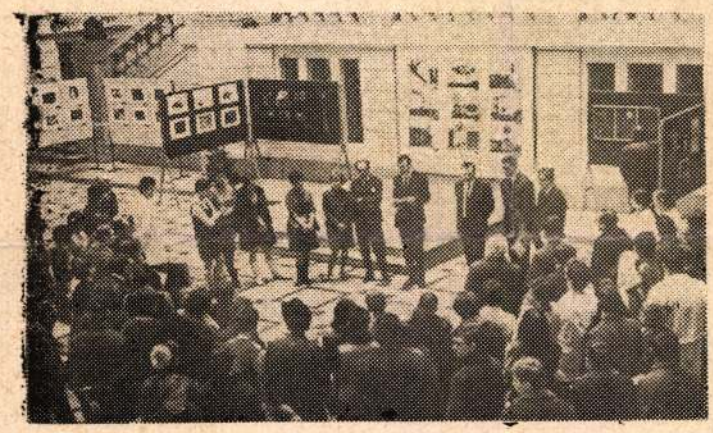

Kanyó Ferenc fotoja

Bálint Endre kiállítása

Február 21-én nyílt meg a Kossuth egyetem díszudvarán Bálint Endre festőművész kiállítása. DR. FEHÉR ANDRÁS, a bölcsészettudományi kar dékánhelyettese köszöntötte a művészt és a megjelenteket, majd TERNAI ANDRÁS, az egyetem kulturális bizottságának titkára olvasta fel a megbetegedett MÁNDY STEFÁNIA megnyitó beszédét. Jelen voltak a megnyitón KOVÁCS IMRE, a Hazafias Népfront városi bizottságának titkára és DR. KÓNYA ISTVÁN, a Kossuth Lajos Tudományegyetem oktatási rektorhelyettese.

A szentendrei festészet reprezentánsának kiállítását március 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

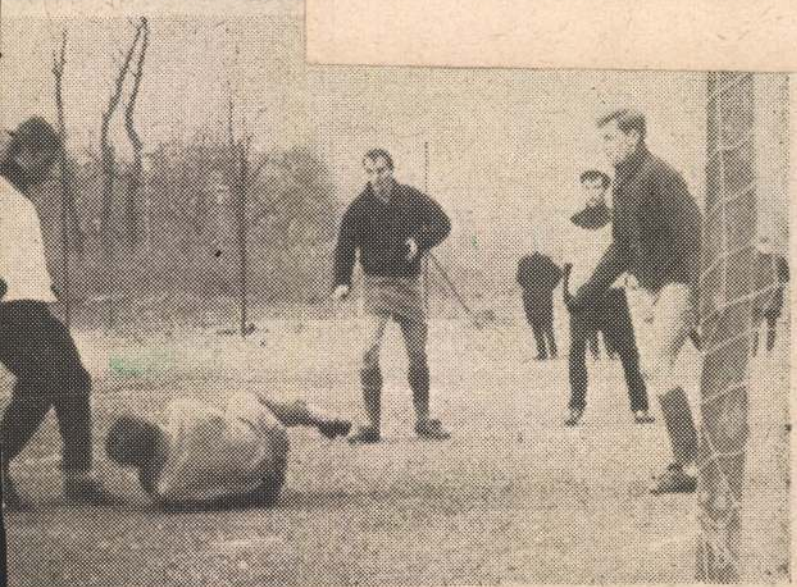

Kovács Tibor: DEAC—MGM VASAS 1:0

ny előtt

rkálok edző után Vagy agyott k. A GÖCS tságos gatom

t az azo-, ez attól. dzés-lunk ával az üne-ed-ön-

LY

jos ok-ő-

ra. Ebből három-négy edzés, két-három előkészületi mérkőzés. Eddig kilenc edzőpartnerrel találkoztunk 24:6 a gólarányunk. Csak a D. Honvédtól kaptunk ki 2:1-re.

— VÁLTOZIK-E A KEZDŐ CSAPAT?

— Elvünk, hogy a bajnokságot nyert csapatra építünk — mondja az edző. Jól igazoltunk. MOLNÁR LAJOS, a DASE volt játékosa kombinatív fedezetjátékos, emellett gólerős is. KISS SÁNDOR az MVSC-ből, irányító típusú összekötő. PETRÓCZKI ISTVÁN Gyuláról, a jobbszélső posztján erősíti a csapatot. Az együttes hangulata jó. Úgy akarjuk, hogy sérülés, formahanyatlás, tanulmányi problémák esetében azonos képességű tartalékjátékosok álljanak készenlétben.

BENCZE SÁNDOR:

— A régiek befogadták az újonnan jötteket, segítjük őket. Nincs kiesés és feljutás. Ennek ellenére mi rugalmasan alkalmazkodó játékrendszerben, szellemesen, ötletesen akarunk játszani, hogy szórakoztassuk a közönséget. S persze, okosan „fülelünk" a többiekre.

— ÖRVENDETESEN NŐTT A DEAC SZURKOLÓTÁBORA, MI ERRŐL A VÉLEMÉNYED?

— Nyilvánvaló, hogy nem jöttek ki a mérkőzéseinkre, mikor itthon is öt gólt kaptunk. A tavaly őszi szereplésünkkel sikerült visszanyerni a szurkolók bizalmát. A mérkőzések jó hangulata sokat jelent nekünk. Tuzséron, Szolnokon, Téglás on és a többi idegenbeli mérkőzésen 2—300-as szurkológárda drukkolt nekünk. Az egyetemek közötti jó kapcsolatot segíti a DASE—DEAC csere. A Kossuth egyetem autóbuszával minden

Bálint Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1964 JAN 22

Modern műfordítói [illegible] dez a Jókai Klub (XII. Hollós út 5.) január 23-án, csütörtökön, este 7 órakor. Közreműködnek: Kálnoky László, Lator László, Lengyel Balázs, Nemes Nagy Ágnes, Rab Zsuzsa, Rónay György, Somlyó György. Ugyanakkor nyitja meg a Jókai Klub Bálint Endre festőművész kiállítását. (x)

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

NÉPSZABADSÁG

1971 AUG 3

KULTURÁLIS HÍREK

DÍSZDIPLOMÁT NYERT a Jablonec 71 című nemzetközi ékszerkiállításon Csehszlovákiában Gorej János ötvös magyar ötvösművész.

BÁLINT ENDRE festőművész 45 művéből nyílt meg kiállítás vasárnap a győri Műcsarnokban.

MŰGYŰJTŐK KLUBJA működik a szegedi Bartók Béla Művelődési Házban. A klub tagjai vasárnap délelőtt kiállítást nyitottak meg, amelyen egyebek között Medgyessy-szobrok, Ripp-Rónai- és Koszta-képek, értékes régi fegyverek láthatók.

IFJÚSÁGI KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁBOR kezdődött vasárnap Mártélyon, a KISZ kb szervezésében. Az augusztus 16-ig tartó táborozáson művészeti szakkörben dolgozó, művészeti szakközépiskolában tanuló hatvan fiatalt látnak vendégül.

títjük ... 20.50: Kert... nyiladoznak vala ... 21.10: Mikszáth: Az eladó birtok. Rádióváltozat. 22.10: Hangverseny a stúdióban. 23.15: Népi zene.

URH

18.10: Hanglemezparádé. 19.00: Századunk zenéjéből (szt.). 20.10: A dzsessz kedvelőinek. 20.33: Operaegyüttesek. 21.33: Termelők, szállítók, kereskedők ... 21.43: Beethoven-művek (szt.).

TELEVÍZIÓ

16.53: Hírek. 17.00: Női kézilabda Balaton Kupa. A döntő közvetítése Veszprémből. 18.10: Kuckó. 18.30: Kisfilm Szegedről, a szabadtéri játékok városáról. 18.45: Fellegi Ádám zongorázik. 19.15: Esti mese. 19.30: TV Híradó. 20.00: Zárótűz. Tv-játék. 21.15: Milyenek az olaszok? 3. Egy nap Rómában. 21.50: Babits Mihály halálának 30. évfordulóján. 22.30: TV Híradó — 2. kiadás.

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 18

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

együttes gyártásában és cseréjéb
podott meg.

~~BÁLINT ENDRE FESTŐMŰV~~
állítását február 21-én délelőtt 1
nyitja meg Mályi Stefánia m
történész a debreceni Kossuth L
dományegyetem díszudvarán.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

KISALFÖLD

1971 JUL 31

BÁLINT ENDRE festőművész műveiből nyílik kiállítás holnap délelőtt 11 órakor a győri Művelődési Központban. A kiállítást Mándy Stefánia művészettörténész nyitja meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÁLINT ENDRE

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1971 SEP 11

1021

Megnyílt Bálint Endre kiállítása

Tegnap este, a pécsi Modern Magyar Képtárban megnyílt *Bálint Endre* festőművész tárlata. A szentendrei hagyományokat követő művész ötven képét állították ki, *Romváry Ferenc* rendezésében, részben magántulajdonban, részben képtárak, részben pedig a művész tulajdonában lévő alkotásokat. Ez a félszáz kép a festő eddigi életművének keresztmetszete: az ugyancsak szentendrei művészek, Varga Lajos, Kornis Dezső képei világával testvér alkotások, misztikus álomvilágot ábrázoló, gondolatgazdag képek. A tárlat október tizedikéig lesz nyitva.

gadni. 1972. június 30. után még egy évig az MNB, az OTP és a postahivatalok kicserélik a régi 5 forintosokat.

A régi 50 filléres, amelynek előlapja üllőn ülő, kalapácsot tartó férfit ábrázol, szintén 1972. június 30-ig marad törvényes fizetési eszköz, az azt követő egy éven belül ezt az érmét is átcserélik. Forgalomban marad a másik fajta 50 filléres, amelyen a budapesti Erzsébet híd rajza látható.

Az említett bevonási határidőkig a pénzérméket mind a közületek, a boltok mind a lakosság köteles elfogadni. Mindenesetre a lakosság vásárlását és a pénzkezeléssel

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1971 SEP 8

BÁLINT ENDRE

/1021

DUNANTÚ

OKTÓBER:

Múzeumi és műemléki hónap

Országos megnyitóünnepség a siklósi várban

Október hagyományosan a múzeumi hónap. Az idei évben először – a műemlékvédelem hangsúlyos feladataira való tekintettel – országszerte *múzeumi és műemléki hónapot* rendeznek októberben. Az eseménysorozat több rendezvénye Pécsett és Baranyában már szeptemberben lezajlik. Bálint Endre festőművész kiállítása szeptember 10-én nyílik a Modern Magyar Képtárban. Felújítják a korábban is népszerű ismeretterjesztő *műemléki sétákat* Pécs belvárosában szeptember 19-én és 26-án délelőtt; *Pécs, a műemlékek városa* címmel szeptember 24-én este hangzik el vetített képes előadás a TIT Bartók Klubjában. Ezt az előadást októberben több peremkerületi művelődési házban is megismétlik. Szeptember 14-én délután a mohácsi, 16-án komlói csoportok részére tartanak múzeumi tárlatvezetéseket Pécsett.

Az országos múzeumi és műemléki hónap országos megnyitó ünnepségét az idei évben a siklósi várban rendezik meg október 3-án. Ez alkalommal nyílik meg a vár új kőtára. A továbbiakban az egész október hónap gazdag programot tartogat az érdeklődő múzeumbarátoknak, látogatóknak.

Pécsett látható az országos hírű, védett Nattán-féle lepkegyűjtemény, amelyet október elsején nyitnak meg a közönség számára. Hárs Éva művészettörténész két részes előadásban ismerteti *Martyn Ferenc* művészetét október 27-én és november 3-án. A Janus Pannonius Múzeum valamennyi kiállításánál és a Modern Magyar Képtárban tárlatvezetéseket tartanak szervezett csoportok részére. Ezek a tárlatvezetések *nem zártkörűek*, a kiadott program szerinti időpontokban bárki részt vehet rajtuk. Október 29-én közgyűlést tart a Pécs–Baranyai Múzeumbaráti Kör. *Ezt láttam a múzeumban* címmel gyermekrajz-pályázatot hirdet a Janus Pannonius Múzeum és a Városi Tanács. A beküldött festmények, grafikák, plakátok stb témái az idei múzeumi és műemléki hónap rendezvényeihez kapcsolódnak. Ünnepélyes díjkiosztását október 31-én tartják meg.

Hasonló múzeumi rendezvényekre kerül sor több járási székhelyen, illetve községben is. Mohácson régészeti kiállítás nyílik október 22-én, Pécsváradon és Zengővárkonyban Fülep Lajos művészettörténész emléke előtt tisztelegnek október 30-án.

TÚLI N

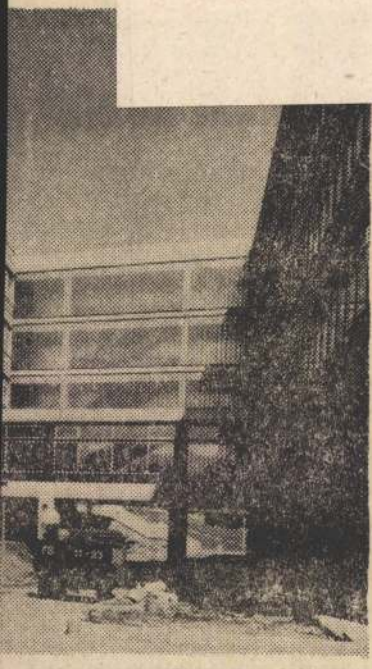

ben átadnak a Parképítő Vállalat
nost végzi a Baranya megyei Építő-
s kerülnek átadásra.

lés

központja

ervekről

ifjúsági ház fedett uszodája mellé kerül a szabadtéri színpad, amely nyáron napozó is

Minden szülőnek a maga gyereke a legszebb, a legokosabb. Ez helyén is volna így, ha a szülői szeretet túlzásai nem szenvedné meg később a gyermek.

A gyermek, ha sokszor hallja, hogy ő a legszebb, legokosabb, előbb-utóbb maga is úgy érzi, hogy ez valóban így van, hiszen a szülei, a nagyszülei mondják és azok csak tudják.

Ennek aztán az a folytatása, hogy elvárja az állandó elismerést, sőt kikényszeríti.

Eleinte csak szülői biztatásra produkálja magát. Szaval, táncol, jókat mond, belekotyog mindenbe. Aztán már állandóan produkálja magát, hiszen megszokta, hogy otthon minden cselekedetét eredetinek, zseniálisnak tartják.

Társaságban hallottam egyszer, hogy X.-ék igen nagyszerű emberek, műveltek, élvezet együtt lenni velük, csak ne kellene minden esetben a kislányukat elszenvedni, aki szaval, énekel, folyton jókat mond, és ezek a nagyszerű emberek lelkendezve várják vendégeik hasonló fokú lelkendezését.

Bálint Endre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964

FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA

N 1 ?

BÁLINT ENDRE FESTŐMŰVÉSZ, a »Macbeth« díszleteinek tervezője legközelebb az Ódry Színpad felújításának, a »Dandin György«-nek a szcenírozását vállalta. A vígjátékot Pethes György rendezi. Dandin György Szirtes Ádám lesz, Angyalkát Csernus Marianna alakítja, a Lükeházi házaspárt Suka Sándor és Pártos Erzsi, Clitandert Fülöp Zsigmond, Cikaszt Sztankay István, Mikit Verebély Iván játssza. Bemutató március 6.

102

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1981 JUL 5

Komárom megyei

Bálint Endre

táncfesztiválon ...
latonföldváron, s nemsokára megkezdik a jövő évad előkészületeit is.

1021

— 6-án, csütörtökön délután ötkor ismét találkoznak az esztergomi múzeumbarátok. Balassa Bálint Múzeumban Mucsi András művészettörténész ismerteti Bálint Endre festőművész kiállítását. Az előadást Bálint Endre művészetéről készült kisfilm vetítése követi.

7. Tokod	8	2	—	6	53: 91	4
8. Tb. Cement	8	1	—	7	38:106	2
9. Oroszlány	8	—	—	8	36:108	—

Kézilab

Környe — B

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1967 MÁJ 28

Bálint Endre

1021

Fotómontázs-kiállítás nyílt meg Bálint Endre festőművész munkáiból a Hazafias Népfront XI. kerületi bizottságának Karinthy Frigyes út 9. szám alatti klubjában.

A franciaországi »Touraine

n
a
to
ly
a
vé
ze

pei összefognak ...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726.
1969 OKT

KÖNYVTÁJÉKOZTATÓ
Budapest

Képzőművészet 1021

Képzőművészeti almanach I.
Corvina. 48 oldal és 183 fekete-fehér, 12 színes képmelléklet, kartonált **64,— Ft**
Az évkönyv beszámol az 1967 szeptembere és 1968 szeptembere között nálunk megrendezett magyar és külföldi, valamint a külföldi magyar kiállításokról és egy-egy nagy hatású nemzetközi tárlatról.

München múzeumai
Corvina. 232 oldal, kötve
280,— Ft
A kötet a város múzeumaiban őrzött, felmérhetetlen értékű kincseket mutatja be gazdag, színes és fekete-fehér illusztrációs anyaggal.

Szabadi Judit:
Bálint Endre
Corvina. 48 oldal, és 30 fekete-fehér képtábla, kartonált **16,— Ft**
Szabadi Judit tanulmánya Bálint Endre fejlődését, a mai magyar és európai művészettel szerves összefüggésben tárgyalja.

Szabó Júlia:
Modern magyar rajzművészet
Corvina. 144 oldal, és 44 fekete-fehér fotó, 24 színes kép, kötve
74,— Ft
A magyar rajzművészetnek a századvégtől 1920-ig terjedő avantgarde szakaszát mutatja be a szerző, különös tekintettel a Tanácsköztársaság időszakára.

Bálint Endre

Radnóti Miklós:
Összes versei és műfordításai
Szépirodalmi. Nagy Klasszikusok. 400 oldal, kötve **27.— Ft**
A kötet a költő halálának huszonötödik évfordulójára jelenik meg.

Babit Endre

MEGHÍVÓ

4303 - fnyv I

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

bálint endre

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
DR. MÁNDY STEFÁNIA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1967 SZEPTEMBER 22-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERMÉBEN
BUDAPEST V, DOROTTYA UTCA 8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Bálint Endre

1981 JUL - 6!

1021

Megkezdődtek az esztergomi várjátékok

Országosan évről évre bővülnek a nyári szabadtéri játékok. Szeged, Gyula, Szombathely után Esztergom is csatlakozott a kezdeményezőkhöz. Jó helyszín kínálkozott a Várhegyen, a Bazilika és a vár között a játék- és nézőtér kiképzéséhez.

A történelem és a megkerült Balassi-dráma jóvoltából nagyon sikeres volt a darabválasztás. A Debrecenben néhány éve ősbemutatóként előadott Balassi-drámát, a „Szép magyar komédiá"-t tűzték műsorra.

Négyszáz éve, hogy Balassi hősi halált halt Esztergom megvételénél, így a helybeli és a személybeli aktualitás jó kötőanyagnak bizonyult. *Huszár Klára* egy könnyed udvari szerelmi történetet rendezett. Segítségére volt *András Béla* hangulatteremtő zenéje és *Görgey Gábor*, aki értő kézzel rekonstruálta Balassi nyelvezetét. Néhány virágének és Balassi-strófa finom beillesztése még inkább javította az eredeti drámai anyagot. A fővárosi színészek — *Cs. Németh Lajos, Tóth Judit, Csernus Mariann, Hankiss Ilona, Linka György, Bánffy György* és a főiskolás *Markaly Gábor* — jelentős teljesítményekkel járultak hozzá a csillagfényes színházi estéhez.

A játékok rendező bizottsága a Balassi-darab bemutatója mellett más kulturális programot is beiktatott a várjátékok műsorába. Így a Bazilikában Pécsi Sebestyén adott orgonahangversenyt, a Balassi Bálint Múzeum pedig Bálint Endre grafikusművész munkáit állította ki.

(A. L.)

gból készült kiving	50,50 Ft
jjú fehér kiving	96,– Ft
övidujjú kiving	115,– Ft
cs galléros kiving	89,– Ft
	97,– Ft

EM!

l aprítani a zöldtakarmányt,
ztuk az asztalra szerelhető
T.

s a kiskereskedelmi vállalatok

AGROKER VÁLLALAT

atában!

ázak és szövetkezeti laká
ndezésének szerelési mun-

ó- és

SZ

czi utca 12.),
s 56-37
LLALJA
zésének biztonságát szol-
érését

az előírt és szükséges föl-
él készíttetni. Egy földelés
minden további földelés
zámít.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KOMÁROM MEGYEI
Bálint Endre
1987 JUN 25

/1021

Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem

Ünnepélyes megnyitó Esztergomban
Tizenhat országból érkeztek részvevők

Az idén harmadik évfolyamához érkezett el az esztergomi Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem. Az első két esztendő művészeti és zenei programja után ez alkalommal a magyar zenei nevelés kerül a kurzus középpontjába. A Kodály Zoltán elméletén alapuló magyar zenepedagógia mind szélesebb hatósugarára jellemző, hogy nagyon sokfelől, a világ minden tájáról érdeklődéssel fordulnak a nyári egyetem foglalkozásai felé, s pénteken, szombaton már tizenhat országból megérkeztek a vendégek Esztergomba.

A nyári egyetem mind nagyobb megbecsülésnek örvend. A védnökséget Bartókné, Pásztory Ditta művésznő, Havasi Ferenc, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára, Dr. Kodály Zoltánné, Dr. Köpeczi Béla egyetemi tanár, Kroszner László, a Komárom megyei Tanács vb-elnöke, Dr. Kulcsár Gyula, a TIT megyei szervezetének elnöke, Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes, Dr. Ortutay Gyula akadémikus, a TIT országos elnöke, Dr. Szabolcsi Bence Kossuth díjas akadémikus és Dr. Vitéz András, az Országos Idegenforgalmi Hivatal elnöke vállalta el.

Az idei évfolyam ünnepélyes megnyitójára szombaton délután négy órai kezdettel került sor, a Technika Házában.

Az elnökségben Kodály Zoltánné mellett helyet foglalt Mokri Pál, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Kroszner László, a megyei tanács elnöke, Szőnyi Erzsébet Erkel-díjas zeneszerző, a Nemzetközi Zenei Nevelési Társaság igazgatósági tagja és Kulcsár Gyula, a TIT megyei elnöke.

Az esztergomi „LABOR" Műszeripari Művek egyenruhás gyermekkórusa Szabó Tibor karnagy vezényletével Kodály Nagyszalontai köszöntőjét adta elő.

Ezután Kulcsár Gyula mondott rövid köszöntőt.

— Kodály Zoltán útmutatása alapján és közreműködésével készítettük el több évre szóló programunkat. Fájó szívvel emlékezünk a Mesterre, akit ma már nem üdvözölhetünk körünkben — mondta többek között, s a hallgatóság néma felállással tisztelgett Kodály emléke előtt.

Az ünnepi megnyitót Szőnyi Erzsébet mondta. Hangsúlyozta, hogy ezzel a nyári egyetemmel Kodály Zoltán régi terve vált valóra: a zenei szakemberek külföldi útjai mellett fórumot teremtett ahhoz, hogy külföldi barátaink a helyszínen, hazánkban tanulmányozhassák a magyar zenei nevelést, kötött és szervezett keretek között, szines programmal, lehetőséget adva a személyi kapcsolatok minél közvetlenebb kialakítására is. A magyar zenei nevelés elválaszthatatlanul fonódik Kodály Zoltán alakja köré, akinek kezdeményező ereje, töretlen lelkesedése, munkakedve, bíráló szava és bátorítása szétáradt a zenei közérdeklődés kialakítására.

Szólt Esztergom művészeti és zenetörténeti jelentőségéről is, majd Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságának jelentőségét méltatta.

— Eleinte nem sok támogatója akadt a régi, megvetett parasztdalok népszerűsítőinek. Sok időnek kellett eltelnie, amíg a műzenébe beleszivódott. Az egész nép kulturális közkincsévé azonban csak akkor vált igazán, amikor bekerült az iskolába.

Ezután röviden összefoglalta a Kodály-módszer lényegét, mely ugyan sokféle tényezőből tevődik össze, alapja mégis az, hogy a gyermekeknek szépet, értékeset kell nyújtani zenei élményként, olyan módszert kell kidolgozni, mely mindenki számára hozzáférhető — „hangszerét mindenki a torkában hordja". Kodály hirdette, hogy minden gyerek tudhat énekelni, általa válik zenekedvelővé, aktív zenélése jobban megérteti vele a nagy műalkotásokat is.

Ezekután érthető, ha külföldön, s a tengeren túl is mind nagyobb az érdeklődés a magyar zenei nevelés iránt, s Kanadában, az Észt Köztársaságban, az Egyesült Államokban és Japánban is bevezették már kísérletképpen a mi módszerünket.

Zenei szemléltetéssel illusztrált előadását Kodály szavaival fejezte be:

„Nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia..."

A megnyitó után a vendégek közül sokan tekintették meg Bálint Endre festőművész kiállítását a Balassi múzeumban, majd meghallgatták az esti Monteverdi—Kodály emlékhangversenyt.

gált, hogy találkozhatott a szovjet kormányfővel és „nyugodtan, világosan" értekezhetett vele. „Megállapodás nem született, ez egyetlen megbeszéléstől nem is várható. Úgy gondolom azonban, hogy jobban megértjük egymást. Egy találkozó nem teremt békét, korábban is voltak már találkozók és ezek sem szüntették meg a bajokat vagy a veszélyeket. Az egymás szempontjainak megértése viszont rendkívül súlyosan esik a latba, hiszen a világbéke a két nagyhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió bölcsességétől, mérlegelő készségétől és egyetértésétől függ. Mindkét hatalomra nagy felelősség hárul" — mondotta.

A pénteki Koszigin—Johnson találkozóval szombaton vezető helyen foglalkozik a világsajtó.

A glassboroi csúcstalálkozó általános vélemény szerint eddig már meghaladta az előzetes várakozást. A lapok leszögezik, hogy érdemi tárgyalásra került sor számos fontos kérdésről, s a vasárnapi folytatás azt bizonyítja, hogy mindkét részről elégedettek voltak a megbeszélések menetével.

Koszigin szovjet miniszterelnök egyébként szombaton a Niagara vízeséshez látogatott el, kíséretének tagjaival együtt. Johnson a szombatot Texasban tölti. A két állam-

nagykövetet, hogy fenti eset miatt tiltakozzék, majd júni-

Népir

Tegnap az MTI tudósítója ellátogatott a Szuezi-csatorna övezetébe, s alkalma volt az éhségtől és szomjúságtól elcsigázott, egy szál ruhában éppen akkor érkezett menekültekkel beszélnie. Elmondták például, hogy a khanjuneszi kórház minden betegét, sebesültjét, orvosát és ápolóját kivégezték; vérfürdőt rendeztek Rafah táboraiban; minden tiltakozó szóra golyóval feleltek az izraeli hódítók. A magyar tudósító idézi egy palesztinai menekült tanító kijelentését: „Megdöbbentő, hogy a fasizmus hajdani üldözöttei a fasiszták barbár módszereit alkalmazzák."

Valóban, a világsajtó tudósítói egyre több olyan jelentést közölnek, amelyek már nemcsak háborús bűntettekről szólnak, hanem kimerítik a népirtás, a genocidium fogalmát. Annak a bűnnek a fogalmát, amelyet a nürnbergi nemzetközi bíróságnak kellett meghatároznia egy a törvénykezésben addig még nem kodifikált bűntettre, a fasiszta népirtásra! S amelyet éppen azok ellen

csupán elvakult vádaskodás, hanem szomorú tény, alátámasztja az Arab Liga tegnap nyilvánosságra hozott drámai memoranduma is, amelyet Genfben nyújtott át a Nemzetközi Vöröskereszthez. A memorandum rámutat: Izrael tudatosan hat napon át gátolta a Vöröskereszt tevékenységét a Sinai-félszigeten, hogy a sivatagban bolyongó arab katonákat ezalatt elpusztítsa az éhség, a szomjúság és a hőség.

A memorandum felhívást intéz a világ népeihez: tiltakozzék Izraelnek Jordániában, Szíriában és az EAK-ban elkövetett szörnyű népirtó bűnei ellen.

Úgy véljük, ez minden becsületes ember legelemibb kötelessége. S mindannyian helyeslésével vettük tudomásul, hogy ennek a tiltakozásnak, egész népünk nevében, a legmagasabb fórumon, az ENSZ-ben adott hangot Fock Jenő, népköztársaságunk Minisztertanácsának elnöke.

(homoródy)

z
arékpénztár
s 25-én

yász – Vasas
mérkőzés
ében
piai
ombolát
dez

vásárolt
egyek mellé
mbolajegyet
vásárlók,
es tárgyakat
etnek

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 15
VALÓSÁG
Budapest

[illegible] filozófus és szociológus fenti tanulmánya eredetileg a *Beiträge zur marxistischen Erkenntnistheorie* (Suhrkamp Verlag, 1969) című kötetben jelent meg. Rövidítve közöljük, Berényi Gábor fordításában.

1021

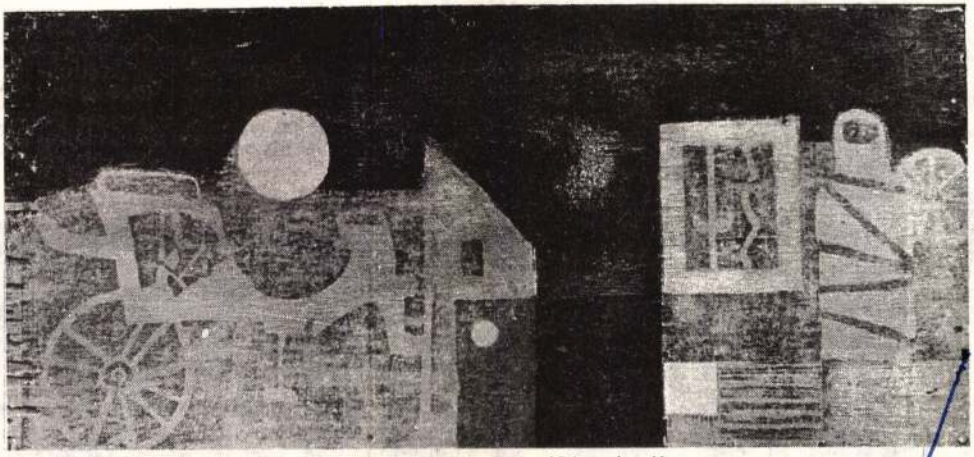

Bálint Endre: Rezeda Kázmérnál

nista) antropocentrizmust, mennyire közeledik
emberi valóságot az átfogó, természeti létbe inte
fiai irányultságú *antropológia* marad. Feuerbach
természetkutatónak" tekinti magát. Az általa
gondolkodás formáit hordozó tudattalan — org
világ minőségein alapulnak. Ez azonban nem sz
mondhatjuk *idealista* jellegét. Mint negyven év
„örök emberit" keresi. Schelernek abban az állítás
személyisége *közvetlenül* gyökerezik az örök létbe
nivalót találna, mint abban, hogy az antropológi
származik az ember minden sajátos előjoga, telje
struktúrájából".

Ennek ellenére sem hanyagolhatók el a különb
pológia és a strukturális eljárás között. A késő
szakaszát fejezik ki. Scheler és követői abban voltak még érdekeltek, hogy olyan normát fedezzenek fel, amely az egyén világban való életének értelmet kölcsönöz. Még arra törekedtek, hogy az emberi cselekvést szilárd lényegiségekben alapozzák meg. Még hivatkozhattak arra (ha absztrakt individualisztikus módon is: személyiség mint „szellemi cselekvésközpont"), hogy az emberek történelmük menetének minden mozdíthatatlan objektivitása ellenére a történelem szubjektumai maradnak. Azóta alapvetően megváltozott a társadalmi helyzet. Igaz, hogy a húszas évek antropológiája a történelmet másodlagosnak, azaz ontológiailag „megalapozandónak" kiáltotta ki. Ezzel szemben a strukturalizmus (és az általa befolyásolt, durván történelemellenes szociológia) a kapitalizmus új, „szervezett" szakaszát jelzi, amelynek sikerült „azon szabályozó mechanizmusok feltalálásával és kifejlesztésével, amelyek elsősorban az állami beavatkozásoknak köszönhetők,

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TURBO
Budapest

1970 APR 4

1021

BÁLINT ENDRE:

Fölszállott a páva

a múlt

Technológusként harmincöt évig dolgozott gyárunkban, most nyugdíjas. Mindvégig rabja volt fotószenvedélyének, ma is a szakkör vezetőségi tagja. 1945-ben filmfelvevőjével körbejárta a romos udvart, bemerészkedett az üszkös gerendák alá, összeégett motorok halmazán lépkedett. A gyár iránti hűség vezérelte, mikor megörökítette a háború hagyatékát, az újjáépítés dolgos munkáját.

Az idősebbek tudják, átélték. A múltról a fiatalok sokat hallottak, de más hallomásból, történelmi könyvekből ismerni, mint élő képekben látni. Ma Horányi Jenő bácsi filmje különleges érték, dokumentum. Az ember nagyranyílt szemekkel rémüldözik, csodálkozik és mosolyog a filmkockákon, s közben

let Lövőház utcai romsa
ka tátongó ablakhelyekke
törött erkéllyel...

És lám, megindult az éle
A vagonokból kubikos
rakják ki a sódert, pótolj
a készülékgyár vasszerk
zeteit, a nagymegmunkál
ban fakockákat raknak, vi
lanyt szerelnek.

Ezt a részt, 1946-ban
nagyképményről filmezte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1964. MÁJ 19.

Megjelent a Jelenkor májusi száma

1021

Gazdag és változatos tartalommal jelent meg a *Jelenkor* című, Pécsett szerkesztett irodalmi és művészeti folyóirat legujabb száma. A lap — többek között — *Jékely Zoltán, Takács Imre, Csuka Zoltán, Jánossy István,* és *Pál József* verseit közli. Érdekes és olvasmányos elbeszélésekkel *Bertha Bulcsú, László Anna, Sükösd Mihály és Morvay Gyula* jelentkezik. *A Dokumentum* rovatban *Ottó Ferenc* visszaemlékezéseit találjuk *József Attiláról.* Érdekes és választékos a folyóirat művészeti rovata, ahol ezuttal főként képzőművészeti témájú irásokat találunk. *Szőnyi István, Bálint Endre, Czóbel Béla* és *Kondor Béla* közelmúltban rendezett kiállításaival kapcsolatosan. *Keresztúry Dezső* Móra Ferencről irt emlékezést. *Bárdosi Németh János* pedig az irodalmi társaságok szerepét elemzi. A lap új számát több glossza és széljegyzet szinesíti. Elemző kritikát *Vas István* könyvéről *Rónay György* irt, ezenkívül *Tamási Áron* valamint *Sánta Ferenc* közelmúltban megjelent kötetéről olvashatunk bírálatot. A lap új számát *Szőnyi István, Bálint Endre* és *Czóbel Béla* rajzai szinesítik.

De nem vol
zet az álla
sem. A teh
téstenyészet
sem hozta a
met. A tehe
sikerült elérni a
3600 literes tejhozamot, s
540 mázsával kevesebb ser-
téshúst értékesítettek a ter-
vezettnél. Az értékesítésből
származó bevétel több mint
3 és félmillióval kevesebb
volt, mint amennyire ko-
rábban számítottak. Mind-
ezek ellenére a termelési
költségek a gazdaság vala-
mennyi üzemágában maga-
sabbak voltak, mint ahogy
azt a több éves tapasztalat-
tok alapján a gazdaság
szakemberei tervezték.

Mostoha körülmények

A Nógrádkövesdi Állami

A járási pártbizottság a
közelmúltban tárgyalta a

A Salgótarján
további k

Múlt év tavaszán fejező-
dött be a salgótarjáni üb-
lösüveggyár korszerűsítésé-
nek első szakasza. Most
készítik elő a gyár korsze-
rűsítésének második sza-
kaszát. Összesen százhúsz-
millió forintot fordítanak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre
FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA
JUN 13.

1021

EGY KÉP A HÉTRŐL

A színház: együttműködés. Ennek az együttműködésnek a közönség számára láthatatlan részvevői is vannak. Ilyen a díszlettervező. A bemutatón felmegy a függöny, a néző máris Veronában vagy Dániában van, jönnek a Capuletek, és Montaguek szolgái, jönnek a helsingöri várfalon őrségben álló katonák, mondja a színész az első mondatokat, mégcsak indul a történet, ám az illúzió máris teljes. Valóban Veronában, Helsingörben érezzük magunkat: a díszlet visz el oda.

Mielőtt a színészek megkezdik szerepeik tanulását, minden színházban úgynevezett „állító próbát" tartanak. Ezen jelölik ki – rendező, díszlettervező és műszakiak – a játék színtereit és a beállításokat. A színház láthatatlan együttesének egyik tagja a díszlettervező. Képzeletében és rajzpapírján városok, házak és utcák formálódnak, tróntermek és lakások rajza születik meg. Legfőbb törekvése, hogy amikor majd a függöny felmegy, a közönség elé kerülő látvány a lényeget fejezhesse ki. Az alkotókkal együtthaladva, az önmaga kifejező eszközeivel keresi a színházi játék modern stilusát, mely egyszerre szerez képzőművészeti látványt, gyönyörűséget és egyszerre segít eljutni a gondolatig, a mű lényegéig.

A képen: Bálint Endre festőművész, a Nemzeti Színház „Az ember tragédiája" felújításának díszletét tervezi.

(Féner Tamás felv.)

Bartók és a televízió

Másodszor adunk már hírt lapunk hasábjain arról a televíziós filmről, melyet egy angol énekes és rendező Bartók remekművéből, a Kékszakállú herceg vára című operából készített. A film azóta bejárta Európa országait, rendezője, s egyben férfi főszereplője pedig bejelentette: Bartóknak mind a három színpadi művét meg akarja filmesíteni, hogy a televízió népszerűségét állítsa az általa olyannyira csodált mester műveinek szolgálatába.

Bartók ma már az egész művelt világé és sokkal univerzálisabb lángelme annál, semhogy magunknak kisajátíthatnánk. Ám a magyar televízió is felismerhetné, amit a lelkes angol Bartók-rajongó felismert, hogy nagy zeneszerzőnk művei —, s közöttük is főként a két szereplőre, s egyetlen színhelyre épülő Kékszakállú herceg vára —, szinte a tv képernyőjére kívánkoznak. Mennyi kimeríthetetlen „tv-szerű" lehetőség nyílik ebben a műben a rendező, az operatőr számára! S hányszor írtunk már arról, hogy Bartók a legnagyobb kulturális „exportcikkünk". Ezt a nemzetközi frontáttörési lehetőséget a magyar televízió, sajnos, eddig elmulasztotta. Pedig tehetségben és lehetőségekben nem lenne hiány, nem szólva arról a roppant előnyről, mely egy ilyen magyar produkcióra, már csak autentikusnak elismert stílusa miatt is világszerte ráirányítaná a figyelmet. Ebben a műfajban nyelvi nehézségek sem állnának a közvetlen megértés útjában. A lehetőségek nyitva állnak, sőt, nemcsak Bartók színpadi műveire korlátozódnak. Hiszen olyan művek, mint a kétzongorás szonáta, a Zene húros és ütőhangszerekre, vagy a Divertimento jó rendező és operatőr kezében nemzetközi feltűnést keltő tv-film számára kínálkoznak témául.

Az angol rendező filmje mindenesetre megtette az első lépést ebben az irányban. Mégpedig azt az érzést hagyva bennünk, hogy mi ugyanezt milyen könnyen megcsinálhattuk volna jobban, a szerző elképzeléseihez hívebben. A téma, Bartók művészete mindenesetre kimeríthetetlen. Kár, hogy nem vettük előbb észre . . .

(fábián)

LAPSZÉL

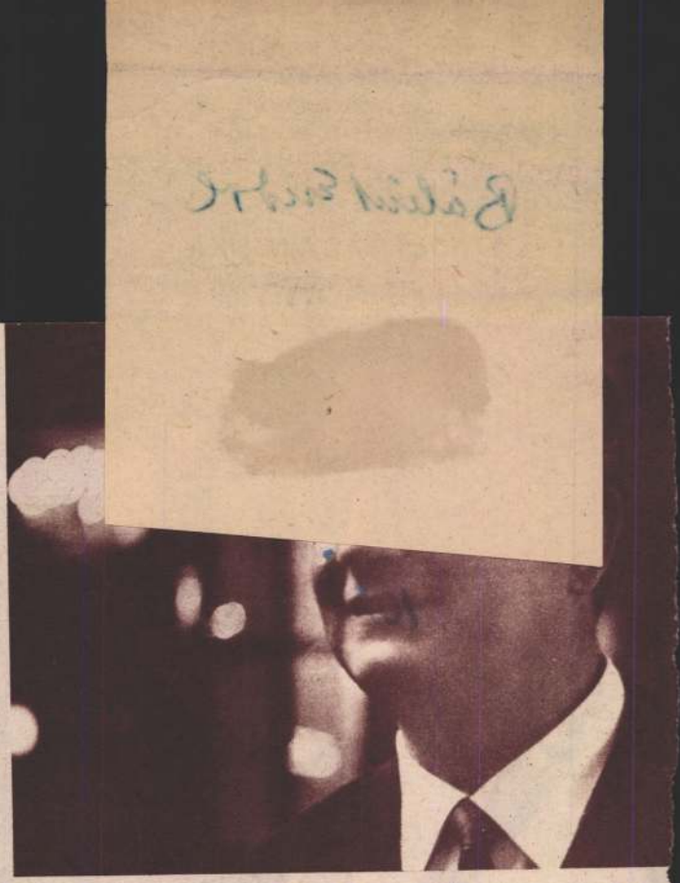

Kónya Sándorral — Budapesten

„Az operaénekes művészetében is a mai élet ritmusa lüktet"

Wieland Wagner azt mondta róla, hogy a »Lohengrin világbajnoka«. Március 4-én a Metropolitanben énekelte kétszázadszor ezt a parádés Wagner-szerepet. Amikor megjelent a híre, hogy életében legelőször végre itthon is vendégszerepel, a közönség megrohanta az Erkel Színház pénztárát. Káprázatos karrierjének csúcsára az elmúlt öt-hat évben jutott fel.

Felesége német (eredetileg festő, kedves, okos), otthona Lugano, de többet él Amerikában, mint Európában. Negyvenegy éves, magánélete nincs, de repertoárján ötvennégy szerep tündököl. A nagy olaszok, Verdi, Puccini, Mozart és öt Wagner (Lohengrin, Parsifal, Stolzingi Walter, a Walkür Siegmundja és Erik a Bolygó hollandiban). Fantasztikus skálája a szerepeknek és hangbéli feladatoknak. Hogyan is győzi torokkal, hangszállal és idegekkel?

— Úgy, hogy technikám és a tudatos éneklésem még sosem hagyott cserben. A sok éneklés csak akkor árt, ha rosszul éneklünk. Egyébként az éneklés is nagymértékben tréning dolga (akár az atlétáé vagy a zongoristáé), hiszen nem a hangszálunkkal éneklünk csak, hanem egész testünk izomzatával. Pályám kezdetén azzal a jótanáccsal bocsátottak szárnyra: az önkontroll legjobb módszere, ha nemcsak szerepelek, hanem tanítok is. Öt fiatal tenorista növendékem van, ezek csaknem mindenhová követnek. Miközben előéneklek nekik és korrigálom őket, magamban is tudatosodnak az erények és a hibák.

1958-ban énekelte legelőször a Lohengrint, ez volt az első Wagner-szerepe.

— Wieland Wagner hallott a Carmenban és A végzet hatalmában, s az ő ötlete volt, hogy — csakúgy, mint az ősbemutatón — olaszos, belcanto stílusú, lírai énekes alakítsa Bayreuthban a Lohengrint. A szerepet négy hét alatt tanultam meg. Szerencsémre igen könnyen memorizálok, s mindig zongora nélkül, csak magából a partitúrából indulok ki. Wieland Wagner Lohengrin alakját statikusan, csaknem szoborszerű mozdulatlansággal rendezte. Ezzel is jelezni akarta, hogy Lohengrin más, mint a többiek, nem közönséges földi lény, s érdekes módon mégis hihető és elhitető minden megnyilatkozása. Ruházata is más, az övé arany, a többieké ezüst. Engem eleinte zavart ez a szokatlan mozdulatlanság éneklés közben, különleges koncentráció kellett hozzá, mert valahogy úgy érzem, könnyebben éneklek magas hangot, ha ilyen vagy olyan mozdulattal kísérem. De Wieland Wagnernak éppen az volt az elképzelése és akarata, hogy a zenét ne kísérjék mozdulatok. A közönségre igen szuggesztíven hatott ez a fajta rendezés. Én ebben a bayreuthi szellemben alakítom azóta is mindenütt a Lohengrint, de azért a színpadi játékot itt-ott,

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU
Budapest

1021
1969 DEC 12

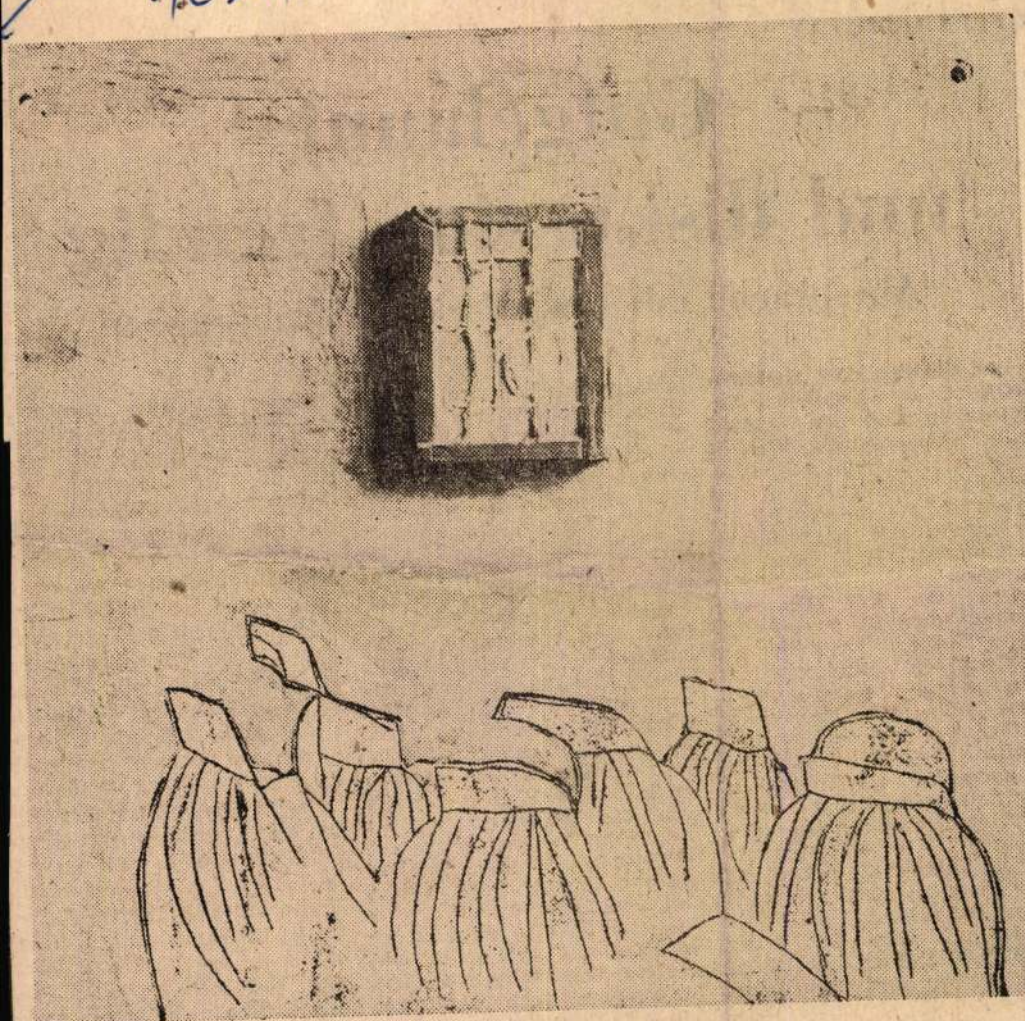

Unterm Fenster — Grafik von Endre Bálint

GYULA ORTUTAY

Gut[illegible] und diskussionsfreudig

Aussprache mit sowjetischen Ethnographen

DIE GEMISCHTE KOMMISSION für Geschichte der Sowjetischen und der Ungarischen Akademie der Wissenschaften rief eine ethnographische Subkommission ins Leben und nahm verschiedene Formen der organisierten Zusammenarbeit in ihren Arbeitsplan auf. So vereinbarten wir mit Professor *Bromlej*, dem Leiter des Ethnographischen Instituts der Sowjetischen Akademie der Wissenschaften eine gemeinsame Aussprache über einige methodologische und grundsätzliche Fragen der modernen Ethnographie zu führen, zu ermitteln, wie jeder die Dinge sieht, und darüber zu diskutieren. Wir einigten uns auf ein Thema: die Bedeutung der Anwendung der historischen Betrachtung und Methode; auf dem Gebiet der stofflichen Kultur, der Folklore und der gesellschaftlichen Ethnographie. Ein altes Diskussionsthema, eine unserer Kardinalfragen: Es gab moderne Tendenzen wie den ethnographischen und folkloristischen Ergebnisse und methodologischen Gedanken der dialektischen Geschichtsanschauung; die sowjetischen Kollegen befaßten sich nur zum Teil mit diesem Thema und untersuchten viel mehr die inneren Kontexte des Dreiecks Ethnographie-Geschichtswissenschaft-Sozio - logie und brachten ebenfalls konkrete analysierte Beispiele, um die ethnographische Anwendung der soziologischen Methoden zu veranschaulichen. Wir können mit der Diskussion durchaus zufrieden sein: je weiter die Diskussion fortschritt, um so mehr Anerkennung zollte der sowjetische Partner der Bedeutung unserer Forschungen und methodologischen Prinzipien, und es gab sogar einige Vorträge, die auf ganz besondere Anerkennung stießen. Ich möchte noch erwähnen, daß wir zwar die Anwendung der soziologischen und sozio-graphischen Methoden bejahten, doch wollen wir aus der

Mit der Genossin Terentewa der Leiterin der präbaltischen Forschungen, flogen wir nach Tallinn, wo wir gleich am ersten Tag dem Vorsitzenden der Akademie und drei Forschungsinstituten (Finno-Ugristik, Linguistik, Ethnographie) einen Besuch abstatteten und die Erfolge der estnischen Forschungen kennenlernten. Unsere estnischen Freunde empfingen uns mit verwandtschaftlicher Zuneigung. Alsbald kam der im nächsten Jahr fällige dritte finno-ugristische Kongreß zur Sprache. Das Treffen wird in Tallinn veranstaltet und wird der erste große internationale Kongreß der Estnischen Sozialistischen Republik sein. Am nächsten Tag besuchten wir eine Kolchose, eine der erfolgreichsten: nur konnten wir das alte estnische Dorf nicht finden, denn alles ist hier neu. Die alten estnischen

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VALÓSÁG
Budapest

1970 FEB

1021

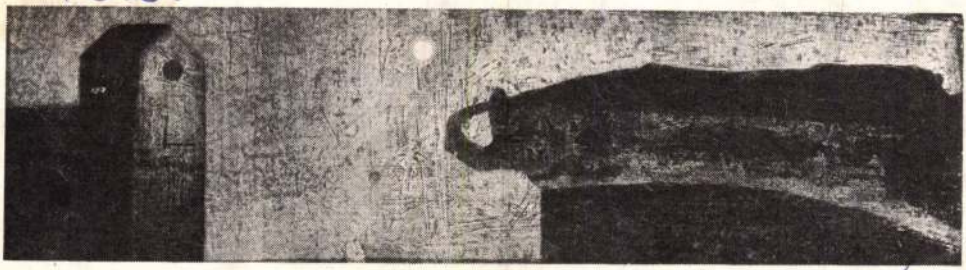

Bálint Endre: Templom

Egész elemzésünkkel ahhoz az álláspont
társadalmak körülményei között túlhaladott
a diákok életükből 20 évet tanulással, további
zett ismeretek alkalmazásával töltenek (lásd
makban egyszerre lép fel az a követelmény, ho
az oktatás időtartamát növeljük, azzal a követ
fiatalembereket minél előbb, legaktívabb életk
nem az oktatás területének csökkentése, hane
termelés széles rendszerébe, elsősorban azokon a tanuló állampolgárokon keresztül, akik a tanulás első, legintenzívebb szakaszában is dolgozó tagjai már a társadalomnak. Munkájuk, tanulásuk motívuma és ellenőre az élő társadalmi szükséglet.

A megoldás — véleményünk szerint — a *work study* sajátos változata lehet: a termelés, a tudomány és az oktatás organikus kapcsolatának létrehozása. Olyan intézményes formák megvalósítása, amelyek integrálják ezeket az elkülönült tevékenységeket, abból a meggyőződésből kiindulva, hogy *a tömegoktatás egyetlen korszerű és hatékony rendszere a gyakorlati munkával összekapcsolt oktatási rendszer.*

Ennek részletes kifejtése azonban már egy új fejezet tárgya.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre
KORTÁRS

1964 ÁPR
1021

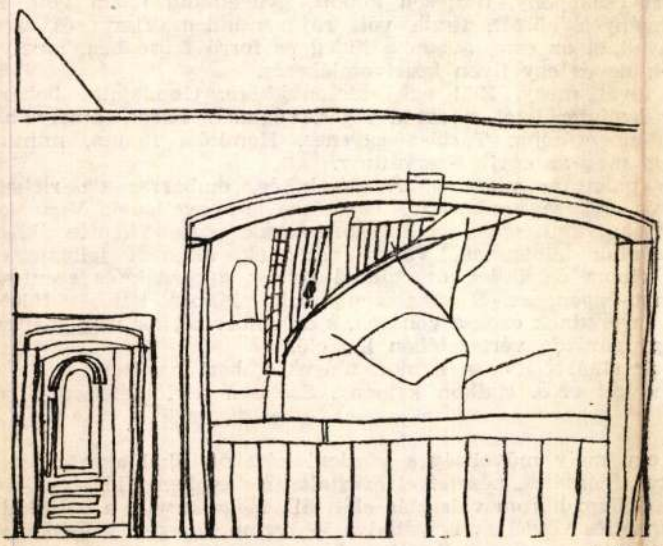

BÁLINT ENDRE rajza

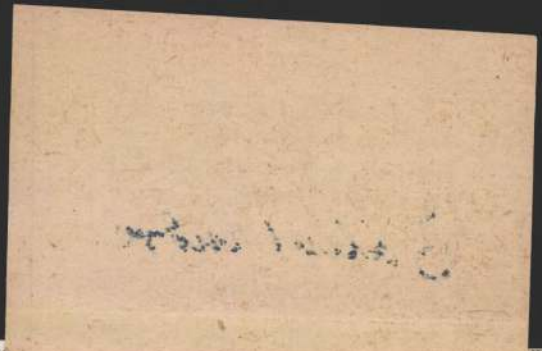

képek már messze merült
kifizeti szerény vacsoráját.
A Nagy Jóskából fede
összefonva a Fő-térre bal
Elhalad a Bánffy-palota
Áttér az úttest másik olda
A por talán még őrzi
még nem suhant el a nag
Tíz óra múlt. Este v
szűk ruhatárában. Bizony
Vannak hivalkodó, s vannak
anyagból varrt esőköpeny, tisztesen kopott, gyűretlenül tiszta volt. Mind
milyen körülmények között, tiszta volt rajta minden. Tiszta és szerény
a kabátban nyeli el az este, abban a hideg és forró fenségben, amelyet a
vári Fő-térnek nevez egy ilyen kései emlékezés.

Fedetlen fővel megy. Elöl az összefont keze. Gondolatai bebarang
egész magyar nyelvterületet, s azt a tágas, végtelen hazát, amely a ne
munkásmozgalom otthona. Tartása egyenes. Homloka fényes, mintha t
mintázta volna meg az egyik Szervátiusz.

A jellem palettája végtelen. Áradó bőség, embarras de richesse.
gyengén is erős emberek, erősen jók és erősen is kegyetlenek. Vannak in
és alázatosak, kutyahűségűek és robbanékonyak. Aztán kemények, akil
gyengéd pillanatok feloldanak. Vannak szelídek, akiknek jelleme erős
őriz. Vannak finom őzlelkűek és őzlelkű rókák; garázdák és szent-szívű
mutatók és nyíl-egyenesek. S vannak olyanok, akikben létük vetületeké
mosódnak és keveredenek ezek a vonások, s az ember olykor meglepetten lá
az őz-lélek egy garázda vértezetében lép elő.

Milyen volt Gaál Gábor a komor, fényes emberi palettán?

Csendesen volt erős. Halkan kemény. Szeliden kérlelhetetlen.

2. Mikor egy mély műveltség s küzdeni kész politikai akarat ezzel a állapottal ellentétes, nézeteivel hivatalosan szemben álló társadalom kozik, a jellem három választás előtt áll. Megalkuszik, a politikai ha — a megsemmisítés veszélyét is vállalva — szembe szegül, vagy kialakít delem hol nyílt, hol rejtett, az ellenállás és a harc okos, raffinált és sajáto

A két munkáspárt főtitkárának beszélgetése a rádióban

a politikai békéről, a hároméves tervről, Sulyokékról és az együttműködésről

A rádió munkatársa szombaton este beszélgetést folytatott az időszerű belpolitikai kérdésekről *Szakasits Árpád* és *Rákosi Mátyás* elvtársakkal.

Szakasits Árpád elvtárs a rádió munkatársának kérdéseire válaszolva, először arról beszélt, hogy belpolitikai helyzetünket ő is éppen úgy, mint a széles dolgozó tömegét szeretné megnyugtatónak látni.

Politikai nyugalomra lenne szükség, ez azonban nem azon múlik, hogy mit szeretnénk, hanem azon is, hogy mit mutatnak a tények.

Nem ringathatjuk magunkat illúziókba. *A magyar belpolitikai válságokat nem papirosmegyegyezésekkel, hanem csakis a koalíciós pártok teljesen őszinte és aggálytalan demokratikus együttműködésével lehet tartósan fenntartani.* A legutóbbi megegyezés óta nem sok idő telt el és máris megállapíthatjuk, hogy egyelőre *nincs sok okunk a teljes nyugalomra.* Éppen ezért a dolgozó tömegeknek továbbra is teljes éberségben és készenléti állapotban kell maradniok.

Az összeesküvés tárgyalásának befejeztével ország-világ meggyőződhetett arról, hogy ez nagyon is valóságos kísérlet volt arra, hogy visszahozzák a régi úri világot, megsemmisítsék a földreformot, felszítsák a fajgyűlöletet. Az összeesküvés tárgyalásán kiderült, hogy a kísérlet komoly volt és ez nagy figyelmeztetés kellett hogy legyen mindenki számára, aki nem óhajtja vissza a multat. *Sajnos, ezt csak a két munkáspárt tömegei értették meg teljesen.*

Ezután gazdasági kérdésekről beszélt *Szakasits* elvtárs és rámutatott arra, hogy

a dolgozó tömegek — akik közé nemcsak az ipari munkásságot, hanem a dolgozó parasztságot és az értelmiséget is számíthatjuk — határtalan önfeláldozásról tettek tanubizonyságot az elmúlt két esztendőben.

— Ezek a dolgozó tömegek még nem kaphatták meg a demokráciától mindazt, ami őket joggal megilletné. Súlyos gondokkal küszködnek, *bár tagadhatatlan, hogy lényegesen jobb a helyzetük, mint a mult esztendőben.* Reméljük, hogy a hosszú és keserves tél után jobb idők következnek, jobb termést hoz a föld és több lesz a kenyér és kevesebb az éhezés. A Szociáldemokrata Párt a Kommunista Párttal már összeegyeztette a maga hároméves tervét, most következik a Kisgazdapárt és a Parasztpárt terveinek összeegyeztetése a mieinkkel. Ha ezen is túljutottunk, akkor

a hároméves terv kormányprogrammá válhat és augusztus 1-én, a stabilizáció évfordulóján megkezdhetjük a terv végrehajtását.

Optimista vagyok, a tervet jónak, komolynak és megalapozottnak látom — mondotta Szakasits Árpád. Végrehajtásának sikerülnie kell. Ez a hároméves terv lesz a magyar nép számára a bőség kosara, amelylyel megnöveljük a termelést, megszaporítjuk a javakat és ennek nyomán

emelkedni fog minden dolgozó életszínvonala.

A továbbiakban a *szabad vallásoktatás* kérdéséről Szakasits elvtárs azt mondta, hogy miután napirendre került, meg is kell oldani. Az emberi szellem legtermészetesebb dolgáról, a lelkiismereti szabadságról van szó.

Nem indítunk hadjáratot a vallás, vagy a vallásoktatás ellen, nem akartunk és nem akarunk kultúrharcot.

Minden szülő döntse el önmaga, hogy akarja-e, vagy sem, hittanórára küldeni gyermekét. *Még pártunk tagjaira sem gyakorolunk befolyást ebben a tekintetben, rábízzuk a szociáldemokrata szülők százezreire, hogy csakis tulajdon lelkiismeretükre hallgatva döntsék el, küldik-e gyermekeiket hittanórára vagy sem.* Ami a Sulyok-párt és „A Holnap" ügyét illeti, a pártok szabad működésének alapján állok. De, persze, minden párt saját maga mond ítéletet önmaga felett.

Nehéz lenne tagadni, hogy a Szabadságpárt egy új fasiszta szellem meghonosítója

és éppen ez határozza meg magatartásunkat vele szemben. A magyar demokráciát nem engedhetjük Weimar sorsára jutni. *Ezt tudnia kell a Szabadságpártnak és azoknak a tájékozatlan, multat visszavágyó tömegeknek is, amelyek hozzásodródnak.*

Demokrácia a demokratáknak, ez a mi felfogásunk

és ezért nem vagyunk hajlandók a sajtószabadság sérelmét látni abban, hogy a Légrády-nyomda öntudatos nyomdai munkássága megtagadta „A Holnap" előállítását.

Végezetül a két munkáspárt együttműködésének kérdéséről szólva, *Szakasits Árpád* elvtárs hangoztatta, hogy

a magyar demokrácia eddigi sikerei elképzelhetetlenek lettek volna a két munkáspárt együttműködése nélkül.

Persze, megkísérlik számtalanszor, hogy éket verjenek a két párt közé, de *minden ilyen kísérlet meddő marad*

Döntő nagy kérdésekben eddig sem volt, ezután sem lesz nézeteltérés közöttünk,

mindent alárendelünk a demokrácia építése és az újjáépítés szolgálatának. Meggyőződésünk, hogy a munkásegység egyre szilárdabb lesz, ezen kell munkálkodnunk valamennyiünknek, *ez nemcsak a két munkáspárt, hanem a magyar demokrácia érdeke.*

Rákosi Mátyás elvtárs ugyanezekről a kérdésekről beszélt és lényegében azonos álláspontot képviselt *Szakasits* elvtárssal, rámutatott arra, hogy a Kisgazdapárton belül a legutóbbi megegyezés óta *még mindig akadnak egyesek, akik igyekeznek a békés nyugalmat újabb politikai válságok felidézésével megzavarni.* Az összeesküvésre vonatkozóan leszegezte, hogy a tárgyalások során tisztázódott *Kovács Béla* szerepe, akinek személyén keresztül az összeesküvők céljaiknak igen jelentékeny részét tudták elérni.

A hároméves tervvel kapcsolatban *Rákosi* elvtárs rámutatott arra, hogy

ez a terv nemcsak a háborús sebeket akarja begyógyítani, hanem a dolgozók életszínvonalát is emelni igyekszik.

A gazdasági feltételek adva vannak, azonban *politikai feltételek* is vannak. Fel kell hívni a magyar dolgozók figyelmét arra, hogy résen legyenek és utasítsák vissza a reakciónak a terv ellen folytatott mesterkedéseit.

A szabad *vallásoktatás* kérdésében *Rákosi* elvtárs leszegezte, hogy

ugyanúgy rendezni kell, ahogy a nyugati demokratikus országokban, Angliában, Franciaországban már régen megtörtént.

A kérdést a Kisgazdapárt tűzte napirendre és bár a reakció megpróbált belőle tőkét kovácsolni, meg van győződve róla, hogy közmegnyugvásra fogják megoldani. Ami a *Sulyok-párlot* és tevékenységét illeti,

ez a párt fasiszta párt és ennek megfelelően kell kezelni.

Éppen ezért az első pillanattól kezdve helyeselték és támogatták a nyomdászok fellépését „A Holnap" című napilappal szemben. Hasonlóan cselekedtek az angol nyomdászok *Mosley* angol fasiszta vezér lapjával is.

A *munkásegység* kérdésével kapcsolatban *Rákosi* elvtárs is rámutatott arra, hogy ez a magyar demokrácia legfontosabb kérdése és amíg fennáll, addig a reakció minden mesterkedése kudarcot vall.

LEGUJABB

A moszkvai rádió a német népszavazás kérdéséről

A moszkvai rádió jelenti

vasárnap hajnalban:

A moszkvai rádió foglalkozott a német népszavazás kérdésével, amelyet Németország jövendő politikai szervezetének kérdése kapcsán Molotov javasolt. A közlemény rámutat arra, hogy

ha ebben a kérdésben Németországban népszavazást tartanának, ez megerősítené a németek demokratikus öntudatát.

Ezt a népszavazást nem lehet összehasonlítani a nácizmus alatt a Gestapo terrorja alatt rendezett népszavazásokkal. *Nem lehet az egész német népet egy kalap alá vonni Hitlerrel.*

Nagy hiba lenne az egész német népet kárhozatra ítélni, holott

Németországban most komoly demokratikus erők dolgoznak.

Helyes lenne tehát a német nép véleményét megkérdezni, hogy állami életének milyen formát kíván adni.

A Szovjet-Unió ellenzi Németország szétdarabolását.

A Szovjet-Unió tiszteletben tartja *minden nép* állami önrendelkezését és az a nézete, hogy a német állam politikai átalakítása kérdésében meg kell kérdezni a német nép véleményét. A népszavazást azok ellenzik, akik tudják, milyen *népszerűtlen a német nép előtt a föderalizálás gondolata.*

Az amerikai kongresszus korlátozta a sztrájkjogot

Érkezett vasárnap hajnalban.

(*Washington.* — Reuter.) A képviselőház munkaügyi bizottsága elfogadta a törvényjavaslatot, mely törvénytelennek mondja ki a „closed shop" elvét, korlátozza a sztrájkjogot és erősen megnyirbálja a szakszervezetek hatalmát. A javaslat elfogadása mellett 18, ellene négy képviselő foglalt állást.

Az újjáépített Margithíd modellje a közlekedési kiállításon. Május 1-én nyílik meg a Károlyi-palota 40 termében a közlekedés újjáépítésének kiállítása. Képekben, rajzokban, diagramokban, grafikonokban mutatja be a kiállítás, hogy a közlekedés terén mi történt az elmúlt két esztendő alatt. Külön érdekessége lesz a kiállításnak a hidak modelljeinek bemutatása. Köztük szerepel a Margithíd modellje, amely a hidat már abban a formában ábrázolja, ahogyan a hároméves terv keretén belül elkészül. Egyébként a kiállítás megtekintői részére 50%-os vasúti kedvezményt biztosítanak.

— A köztársasági elnök dolgozószobájában alakult újjá a Történelmi Emlékbizottság, amely 1942-ben a *Népszava* 41-es karácsonyi száma után az első megmozdulása volt a Nemzeti Függetlenségi Frontnak. Az értekezletet *Mihályfi Ernő* tájékoztatásügyi miniszter nyitotta meg. Díszelnökévé *Tildy Zoltánt* kérték fel, majd négytagú elnöki tanácsot alakítottak. Az elnöki tanács tagjai *Nagy Ferenc, Szakasits Árpád* elvtárs, *Rákosi Mátyás* elvtárs és *Veres Péter* lettek, főtitkárrá pedig *Mihályfi Ernőt* választották meg.

Új hengerművet helyeztek üzembe a Szovjet-Unióban. A krematorszki „Sztálin" kohászati ipartelepen új hengerművet helyeztek üzembe, amely évi 50.000 tonna hengerelt fémet gyárt.

Ismét kapnak tejet a 60 éven felülliek. A polgármester közli, hogy a tejvállalatok hétfőtől kezdve az öregségi jegyekre a személyenként két deci tejet ismét kiszolgáltatják.

Garbo

BLUZ

GYÖNYÖRŰ SZINEKBEN A TAVASZ SZENZÁCIÓJA!

„NOR-COC"

GYÁRTMÁNY Ft. 13·30

DIVATCSARNOK

VI. Károly-út 70-76. TEL.

A. L. MORTON

AZ ANGOL NÉP TÖRTÉNETE

2 KÖTET KÖTVE 48.— Ft

HUNGÁRIA

Az új pártház

Lapunk első oldalán közöljük a felépítendő új pártszékház homlokzati rajzát. Tervezője: Takács Miklós.

A pécsi diákösszeesküvés bűnpere

A pécsi diákösszeesküvés bűnperének tárgyalását szombaton folytatta a népbíróság. A negyedik tárgyalási napon *Fekete László, Bodor István* és *Hantosi Ferenc* vádlottak tagadták bűnösségüket. Azt hangoztatták, nem vétettek a demokrácia ellen, majd azt a rendőrségi vallomásukat, *amelyben beismerték, hogy a szervezkedés zsidó- és kommunistaellenes jellegű volt, visszavonták.* Tanúként kihallgatták *Faltányi Ferenc* és *Mészáros László* rendőrnyomozó hadnagyokat, akik kijelentették, hogy a vádlottakat *nem kényszerítették* vallomástételre. A szembesítés során a vádlottak fenntartották vallomásukat. A népbíróság ezután még öt vádlottat hallgatott ki. Ők is tagadták bűnösségüket és *a rendőrségi vallomásukat visszavonták.* Az elnök ezután a tárgyalást félbeszakította és annak folytatását hétfőn reggel 9 órára tűzte ki.

MOZIK MŰSORA

ADY (tel.: 220-230): Csitri (3, 5, 7; szombat és vasárnap. 1-kor is).
CITY (tel.: 128-129): Egész évben farsang (½4, ½6, ½8; szomb. és vasárn.: ½2-kor is).
CORVIN (tel.: 339-993): Öt lépés Kairó felé (4, 6, 8; vasár- és ünnepnap: 11 és 2-kor is).
ELIT (tel.: 128-993): Casablanca (½4, ½6, ½8; szombat, vasár- és ünnepnap: ½2-kor is).
KAMARA (tel.: 423-901): Egész évben farsang (4, 6, 8; szomb. és vasárn.: 2-kor is).
LLOYD (tel.: 128 043): Öt lépés Kairó felé (½4, ½6, ½8; szombat, vasár- és ünnepnap: ½2-kor is).
ÓBUDA: Gályarab (½4, ½6, ½8).
PALACE (tel.: 222-426): Aloma, a Délsziget királynője (11, 1, 3, 5, 7, 9).
PATRIA: Casablanca (4, 6, 8; szombat, vasárnap és ünnepnap: 2-kor is).
PHÖNIX: Fiú vagy leány (11, 1, 3, 5, 7).
UGOCSA: York őrmester. Hétfőtől: Préri törvénye és Kongó, a fekete extázis (3, 5, 7).
ADRIA (Pestszentlőrinc): Operaház fantomja Hétfőtől: Mindent érted (½6, ½8; vasár- és ünnepnap: ½4 kor is).
CORSO (Újpest, tel.: 423-493): True Glory (Így történt). (½6, ½8; vasár- és ünnepnap: ½4-kor is).
JÓZSEF ATTILA (Rákospalota): Lehull az álarc. Hétfőtől: Villamosszék felé (½6, ½8; vasár- és ünnepnap: ½4-kor is).
VILÁGOSSÁG (Pestszenterzsébet): Emlékszel még? és Préri az én hazám. Hétfőtől: Hova lettél drága völgyünk? (½6, ½8; vasár- és ünnepnap: ½2 és ½4-kor is).
WEKERLE (Kispest): Boszorkányt vettem feleségül. Hétfőtől: Tarzan New Yorkban (6, 8; vasár- és ünnepnap: 4-kor is).

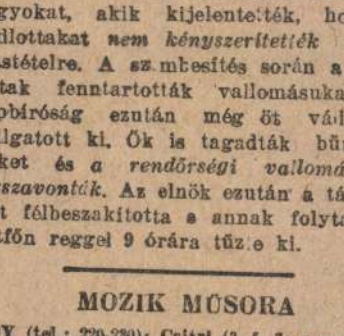

ELADÓ AUTÓK:
1 drb generáljavított Polski-Fiat személygépkocsi új gumikkal.
1 drb Renault 3.5 t. tehergépkocsironcs.
1 drb Tempó 3 kerekű, 1.5 t. könnyű teherkocsi.
Érdeklődni lehet d. e. 8 és 3 óra között: Péterffy Sándor u. 1420, III. 301

Aktatáska imakönyvvel,
hivatalos iratokkal nagyhétben elveszett. Becsületes megtaláló
jutalom ellenében
X. Juranics áll. lakótelep, „K" épület, II. 90 alatt szíveskedjék leadni

Emberek és bútorok

Panaszkodik egyik kollégám, hogy amióta kibombázták, nem tud bútorhoz jutni. Az övé egyszálig odaveszett s hiába kért, kilincselt, kérvényezett, sürgetett, ma is úgy lakik, mint holmi operett díszletei közt, mely egy nyárspolgár által elképzelt bohémtanyát ábrázol. Falbavert kampószegek keltik a szekrény illúzióját, felfordított láda az éjjeli szekrény és így tovább.

A rendőrség Vigyázó uccai épületében a nyomozóknál jártam minap s elbámultam azon a kerteset len rozogaságon, mely a bútorokat jellemzi. E bútorzat már-már filmbe illő, ott mutatják be ilyen „életből elleseti" képekben a zord hivatalos helyiségeket, a rokkant asztalt, sebzett székeket a mindazt, amit a falon függő „leltár" felsorol.

Jósorsom véletlenül egy félig lebombázott budai házba sodort, ahol az egyik minisztérium számára lefoglalt bútorok vannak leraktározva. Hogy miért hevernek a bútorok még mindig ott, arról senki sem tud felvilágosítást adni. A Színészszakszervezet miután hiába igényelt villát a nyugdíjas, elhagyott színészei számára, némi bútorral próbálta pótolni öreg színészek fonnyadt életét, de ez sem sikerült. Pedig bútor még mindig van elég, csak Csipkerózsa álmát alussza valamely pincében.

A romházban lakó gyermekek mutogatták a lefoglalt bútorokat, azzal az otthonossággal, mellyel játékszereiket kezelik.

— Ez egy öreg ízé — jelentette ki az egyik srác s egy Mária Teréziakorabeli almáriumra mutatott. A másik közbeszólt: — Gyöngyök is voltak rajta, de azokat lekapartuk. Hármat le is nyeltem, mégsem történt semmi bajom.

Tudja Isten. Én részemről jobb szeretem, ha a gyermekek vajaskenyeret esznek gyöngyök helyett, a bútorokra pedig olyanok vigyáznak, akiknek arra is van gondjuk, hogy könyvespolc, szék és asztal a demokráciát szolgálja, amíg a gazda „valahol Nyugaton" a reakció körül sürgölődik.

p. b.

SZELLEMI ÉLET

„Férfi nélkül"

Pénteken mutatta be a Pesti Színház *Bihari Klára* „Férfi nélkül" című darabját. Hogyan oldódik meg az egyedül maradt asszonyok sorsa, akik nem tudnak mit kezdeni várakozásban kiszikkadt életükkel s boldogok akarnak lenni, ha mingyárt boldogtalanságuk árán is — ez a darab magja. Valóban ez lenne a mai asszonyok egyetlen célja, terve, hogy mindenáron férjhez menjenek, toporzékolva megalázva, ravasz kis trükökhöz folyamodva, mint ahogyan Bihari Klára egyik alakja teszi, vagy csendes passzivitásban várva a férfit, semmi mást nem csinálni, csak várni a szerelmet, mint a sültgalambot? Bihari Klára darabjából éppen a kezdő író rokonszenves hibái hiányzanak, a hetyke újatakarás bátorság. Konfekcionált érzések, papírmassé-jellemek, stílusa minden irodalmi igénytől mentes, megfontoltan banális, mintha félne eredeti kifejezései — ha vannak neki — konzekvenciájától. Mintha valamely dédnagynénjétől örökölte volna szellemi ruhatárát, nem merve változtatni rajta. Reménytelenül Bihari Klára következő darabjában megköszörüli torkát és saját hangján próbál megszólalni. A szereplők minden tőlük telhetőt megtettek a darab érdekében. *Bulla Elma* életet lehelt az örök várakozásra ítélt leány szerepébe. *Halassy Mariska, Balogh Erzsi, Mindszenthi Magda, Náray Teri* igyekeztek hitelessé tenni szerepüket. Viszont *Gajzágó Denise* mintha önmagát parodizálta volna. *Szabó Sándor* egyre egyszerűbb és meggyőzőbb. Jól beleilleszkedtek az együttesbe *Zátony Kálmán, Palotai István, Farkas Erzsi, Fenyő Emil* és a kis *Tasnádi Judit*. Egri István rendezte a darabot lelkes segíteni akarással. Az ő munkája az egyedüli, amit élvezni lehetett.

Palotai Boris

Kultúrkrónika

A Szociáldemokrata Párt művészi ösztöndíjával hat hónapra Párizsba költözik *Bálint Endre* festőművész elvárjuk, erőt meríteni a francia fővárosnak soha meg nem szakadt s Európát jelentő szellemi forrongásaiból. Nem üres kézzel megy ki ez a tehetséges fiatal művészünk. Százhuszonnégy festményét és grafikai alkotását viszi magával s nem kételkedünk benne, becsületet szerez velük a haladószellemű magyar piktúrának. Egy-két tenyérnyi alkotás mindegyik, s ahogy lapozgatjuk őket, érezzük művészünk érzékenységét, amely a komor évek tragikus hangja után megszínesedik, feloldódik, örülünk ennek a felszabadulásának a nyomasztó lelki terhek alól, ez örvendetes tünete magyar életünk gyógyulásának is. A festmények és akvarelek alapja is grafikai, monotípiák (üvegre festett, onnan levont egyszerű, kifejező barna rajzók) melyeket legtöbbször teljesen átfest rendszerint fedőszínekkel. Három csoportra oszthatjuk munkáit kifejezésük szerint. Egyik a szürrealis megoldások csoportja, itt a realitás szinte álomszerűen nyúlik át a képzeleten. Színes látomány, a színek változatos együtthatásaival és kontrasztjaival, a kompozíció sejtelemszerűségével, melyben csak a formai lényeg jut szóhoz, artisztikus finomságokkal. Egy másik csoportja, ugyancsak dúsan színes hangsúllyal, egy kissé még jobban eltolódik a realitástól, mélyen dekoratív hatással. Végül a realisztikusan nézett s rajzolt könnyed, franciásan ötletes és szellemes Harlekin-sorozata az amely ritmikus mozgásvilágban, egyszerű körvonalakkal, lírai finomságukkal bizonyára ugyancsak nem tévesztik majd el hatásukat. Korábbi felfogását egy magános, elsett, szenvedő embernek zárt szerkezetbe foglalt alakja képviseli, drámai erővel, de már szintén színesebb feloldódásban. **(sz. s.)**

László Ervin

— Bőszörményi Nagy Béla tanítványa a Zeneművészeti Főiskolán — feltűnő sikerrel tartotta meg zongoraművészi oklevélpályázati hangversenyét az intézet nagytermében. Itt ezúttal valamivel több közönség gyűlt össze, mint amennyi a növendékhangversenyeket átlagosan látogatni szokta. Úgylátszik, az érdeklődés fokozásának csak egy módja van még e növendékhangversenyek esetében is: érdekeset kell nyújtani s majd fokozódik az érdeklődés.

László Ervin alig néhány évvel ezelőtt apró csodagyermekjelöltként lépett a nyilvánosság elé; aztán — szerencsére — lemondott erről a gyors, de kétes értékű sikerekkel kecsegtető jelöltségéről. Ehelyett inkább visszavonult és szorgalmasan tanult. Kézügyességét, hangszertudását annyira fejlesztette, hogy ezzel, ha nem is csodálatra, de komoly figyelemre tarthatott igényt. Nyilvánvaló lett, hogy nem véletlenül került a hangszeréhez, hanem ösztönei parancsolták oda: köze van a zongorához, mélyére született.

De éveken át bizonyos közöny, fesszültségi hiány, némi gépiesség érződött meg László Ervin zongorajátékán. Mintha a gyermek csupán a vers szövegét tanulta volna meg, igaz, hogy csalhatatlanul biztosan, de oly egyoldalúan, hogy a vers felmondásánál ügyet se vetett a tartalomra, a lényegre... Az oklevélpályázati hangverseny nagy meglepetése viszont az volt, hogy ez az időközben magasra nőtt legényke felébredt kifejezésvágyával s ami még ennél is többet jelent, tényleges közölnivalókkal értelmezte az általa előadott műveket. Billentése megkapóan színessé vált, különösen, amikor lírai hangulatú részleteket szólaltat meg. Ilyenkor oly halkrezgésű mélabúval zeng ujjai alatt a zongora, hogy szinte megdöbbenti a hallgatót. Ez az egykori csodagyermek akkor vált csodálatossá, amikor megszűnt csodagyermek lenni.

J. S.

Közüzem elad
2 HASZNÁLT TEHERGÉPKOCSIT ÉS 1 PÓTKOCSIT.
Eladás feltételei VIII. Köztársaság tér 20. szám alatt tudhatók meg

Kis kalauz

Dr Germanus Gyula egyetemi tanár, a Keleti Társaság elnöke szerdán délután ½6 órakor a tudományegyetem bölcsészeti karán (Múzeum körút 6—8) „A keleti misztika" címmel előadást tart. — „Gicc vagy művészet" címmel április 14-én este 7 órakor a Képzőművészek Szabadszervezete (Andrássy út 69) vitaestet rendez. Előadó: Pogány Ö. Gábor. — Dési Huber István festőművész hagyatéki kiállítása április 19-én délután ½5 órakor nyílik meg Kállai Ernő rendezésében a v. Ernszt múzeumban (Nagymező u. 8). A kiállítást Ortutay Gyula közoktatásügyi miniszter nyitja meg.

Fejér György 19-én
adja rendkívüli érdeklődéssel várt zongoraestjét. Még néhány jegy Zeneakadémián és jegyirodákban. (Libertas.)

A Budapesti Filharmoniai Társaság április 22-én, kedden este ½8 órakor a Zeneakadémián rendkívüli hangversenyt rendez.

VEZ.: GARAGULY,
a stockholmi *filharmonikusok* karmestere. Műsoron: Berwald, Bartók, Fidélio művek. (Libertas.)

RÓZSAVÖLGYI rendezésében:
Rosalia Chladek
*táncest*je szerdán, Z. ½8.

Hirschberg Erzsébet mozdulatművészeti estje 21-én, Z. 7.

Saliay — Bares est 29-én.

KONCERT rendezésében:
VERMES MÁRIA HEGEDŰEST 17-ÉN
C. Franck szonáta, Chausson: Poème, Ravel: Tzigane stb.

Frid Géza zongoraestje ápr. 23. Műsor: *Debussy:* Childners Corner. Bartók: Mikrokozmos, *Frid:* Zenei karikatúrák. (Fészek, ½8.)

Ognoposoff hegedűest 30-án
A világhírű hegedűművész olaszországi és északi turnéja után nagyszerű műsort ad. Koncert Mesterbérlet II.

Doráti zenekari est május 7-én
KÖZR.: FISCHER ANNIE
Műsoron: Schubert: Befejezetlen szimfónia, Liszt: Esz-dur zongoraverseny, Debussy: La mer, Csajkovszkij: Romeo és Júlia nyitány.

SZÍNHÁZAK MŰSORA

Vasárnap és hétfő:

Opera. Vasárnap: Tosca (11); Don Carlos (6). Hétfő: Nincs előadás. **Nemzeti.** Vasárnap: Tükör (5); Jegor Bulicsov (7). Hétfő: Kaméliás hölgy (7). **Nemzeti Kamara.** Vasárnap, hétfő: Romok (7). **Víg.** Vasárnap: Három nővér (3, 7). Hétfő: Három nővér (7). **Pesti.** Vasárnap: Férfi nélkül (½4, 7). Hétfő: Férfi nélkül (7). **Madách.** Vasárnap: Egerek és emberek (½4, 7). Hétfő: Egerek és emberek (7). **Művész.** Vasárnap: Vidám kísértet (½4, 7). Hétfő: Vidám kísértet (7). **Belvárosi.** Vasárnap: Könnyű préda (½4, 7). Hétfő: Könnyű préda (7). **Fővárosi Operett.** Vasárnap: Okos mama (½4, 7). Hétfő: Nincs előadás. **Medgyaszay.** Vasárnap: Szakíts helyettem (½4, 7). Hétfő: Szakíts helyettem (7). **Pódium.** Vasárnap: Mester-dálnokok (4, ½8). Hétfő: Mester-dálnokok (½8). **Kamara Varieté.** Vasárnap: Csak felnőtteknek (4, ½8). Hétfő: Csak felnőtteknek (7). **Royal.** Vasárnap: Hej, színművész (½4, 7). Hétfő: Hej, színművész (7). **Vidám Operett** (Rottenbiller u. 23). Vasárnap: Árva Erzsike szerencsés (3); Eltörött a hegedűm (7). Hétfő: Nincs előadás.

Munkáselőadások

1947 április 19-én, szombaton este 7 órakor a
Vígszínházban
CSEHOV:
A három nővér

1947 április 20-án, vasárnap este 7 órakor a
Nemzeti Színházban
DÉRY TIBOR:
Tükör

Kedvezményes jegyek kaphatók a NÉPSZAVA jegyirodában, VII, Erzsébet körút 17, telefon: 223-447

Magyar Hi
SAJTÓFIGY
Budapest V., Petőfi S
Telefon: 188-296, 188-307

BP. 1967 März 18

Bálint Endre

1021

ENDRE BÁLINT

Gemälde von Endre Bálint

Im fünften Stock einer Mietskaserne in Buda lebt und arbeitet der Maler *Endre Bálint*. Sein Atelier birgt Schätze verschiedener Art: ein Speerholz aus einem Dorffriedhof, sonderbar geformte Baumwurzeln, eine alte Stehuhr aus dem vergangenen Jahrhundert, eine, aus Drähten geschweißte, nonfigurative Skulptur (Arbeit eines japanischen Freundes, *Shinkichi Tajiri)* an der Wand ein Werk von *Lajos Vajda* und ein Photo dieses ungarischen surrealistischen Malers. Schöne und seltene Bücher, bizarre und altehrwürdige Gegenstände umgeben Endre Bálint (geboren 1914), der nicht nur Maler, sondern auch Illustrator ist und auch gern Bühnendekorationen macht. Er hat Bücher von *Franz Kafka, Cocteau, Elsa Triolet* und *David Caute* mit Zeichnungen und Stichen illustriert und für „Macbeth" und „Die Tragödie des Menschen" Bühnenbilder geschaffen. Endre Bálint schreibt Studien, Gedichte und Kunstprosa. Über seine literarische Wirksamkeit äußerte sich *Lajos Kassák* in einem seiner Bücher: „Bálint ist als Schriftsteller mindestens so interessant, wie er als Maler bedeutend ist".

Ausstellungen in Paris und Brüssel

Endre Bálint lebte von 1957 bis zum Sommer 1962 in Frankreich. Während dieser Jahre hatte er sieben Ausstellungen in Paris, in Belgien und in Holland, hat weiterhin mehrere hundert Illustrationen für die „Jerusalemer Bibel" des Pariser Verlags Labergerie verfertigt. (*Francois Mauriac* schrieb in einem Artikel, der 19. II. 1959 im „Express" erschien, daß man „in diese bibliophile Heiligenschrift, wie in eine Kathedrale eintritt, in der die Illustrationen von Endre Bálint die Glasfenster und die Fresken sind"...) Von seinen Ausstellungen in den Galerien Fürstenberg und der Art et Tradition Chrétienne in Paris, von der Ausstellung in der Galerie des Contemporains in Brüssel, hat das französische Blatt „La Croix" und das belgische Blatt „Le Soir", wie noch viele andere Blätter, mit warmer Anerkennung geschrieben... Anläßlich seiner Ausstellung im Palais des Beaux-Arts in Brüssel, schrieb ein Kritiker, daß Bálint der Repräsentant ungarischer Bildkunst sei, genau wie *Chirico* die moderne italienische, *Rouault* die moderne französische, *Constant Permeke* die zeitgemäße flämische und *Marc Chagall* die ukrainisch-russische Kunst vertritt.

Kürzlich erschien im Kunstverlag *Desclée de Brouwer* in Bruges eine stattliche Monographie über Endre Bálint, bei dem der Text mit elf farbigen und fünf schwarz-weißen Bildtafeln ergänzt ist. Er ist der erste unserer heimischen Künstler, dem in Westeuropa eine selbständige literarische Würdigung von einem solchen Format zuteil ward.

Wir blättern im Atelier des Künstlers in dieser Monographie, wobei er uns einiges über sich erzählt. ...„Ich kam Mitte der zwanziger Jahre, als ich selbst zwanzig war, zum ersten Male nach Paris. Ich schlenderte am Boulevard Raspail entlang und beugte mich gerade nach einem Zigarettenstummel, der auf dem Boden lag, als mein Blick auf das Schaufenster einer Buchhandlung fiel. Ich bemerkte sonderbare kleine Zeichnungen: Graphiken von *Picasso, Braque* und *Modigliani*. Diese kleinen Zeichnungen waren meine ersten wahren Erlebnisse. Ich ging nach Hause und borgte mir von der Frau meines damaligen Mäzens ihre Ölfarben. Dann drückte ich an einem Nachmittag fast alle ihre ausgezeichneten belgischen Farbentuben auf eine kleine Leinwand. Ich glaube, ich malte die Hausdächer von Paris. Mit einundzwanzig Jahren meldete ich mich zur Aufnahmeprüfung an der Kunstakademie von Budapest. Da hätte ich viele Jahre verbracht, — wenn ich aufgenommen worden wäre. Da dies jedoch nicht der Fall war, habe ich zwei Wochen nach der nichtbestandenen Prüfung meine erste Kollektiv-Ausstellung in der *Galerie Tamás* veranstaltet, — und hatte einen bedeutenden Erfolg.

Die Malergruppe in Szentendre

„In den dreißiger Jahren arbeiteten einige junge Maler in Szentendre und Szigetmonostor. Ich schloß mich ihrem Kreise an und so kam ich mit dem — menschlich und künstlerisch — wertvollsten Mitglied des Kreises, *Lajos Vajda*, in Berührung, den ich auch heute als meinen Meister verehre und für den hervorragendsten Maler der ungarischen Kunst des 20. Jahrhunderts halte.

Inzwischen hat noch manch anderer auf mich eingewirkt: der junge Chagall, Georges Braque und der Ungar *Béla Czóbel*. In der Literatur standen mir Lajos Kassák und Dostojewski am nächsten. Die Werke Kassák's hatten einen großen Einfluß auf meine geistige Entwicklung.

Im Jahre 1938 wurde ich Kunstkritiker des sozialdemokratischen Tageblattes „Népszava". Eine Artikelserie unter dem Titel „Über die man wenig spricht" wurde veröffentlicht, in der ich über *Vajda, Dezső Korniss, Jenő Barcsay* und *Jenő Paizs-Goebel* schrieb. Dann kam der Krieg und ich mußte zum Arbeitsdienst einrücken. 1942 habe ich eine Ausstellung im Atelier von *Imre Ámos* veranstaltet, wobei mir der Ästhetiker *Ernő Kállai* und der Maler *József Egry* mit Wort und Tat beistanden."

Endre Bálint war in den ersten Nachkriegsjahren eine sehr aktive Figur unseres Kunstlebens. Er schloß sich den damaligen Kunstgruppen der „Europäischen Schule" an, zu der die Anhänger der surrealistischen und nonfigurativen Richtung — *Jenő Gadányi, Tibor Vilt, Ferenc Martyn, Jenő Barcsay, Margit Anna, Korniss, Tihamér Gyarmathy* usw. — gehörten. Nach 1948/49 verschwand Endre Bálint, mit zahlreichen anderen „dekadent" und „formalistisch" gebrandmarkten ungarischen Künstlern für eine Reihe von Jahren vom Schauplatz und vor den Augen der Ausstellungsbesucher.

Nostalgie nach der „domaine mystérieux"

„Es war gerade in jenen Jahren, daß ich die malerische Formsprache ausarbeitete, die ich noch heute als meine ureigenste betrachte. In den Jahren 1954/55 lebte ich in Sárospatak, Anfang 1957 in Zsennye. Dort habe ich mich wirklich gefunden. Ich möchte in meinen Bildern eine Traumwelt, die Nostalgie nach der „domaine mystérieux" des Romanhelden von *Alain-Fournier* vergegenwärtigen. Ich bin weder abstrakt, noch surrealistisch, habe aber alles von der Kunst der Gegenwart in mich aufgenommen, was ich gebrauchen konnte. Ich habe versucht, auf jene Pfade zu kommen, die von einigen so ausgeprägten Geistern betreten wurden, wie *Béla Bartók*, in der Musik, Lajos Vajda, in der Malkunst und Kassák in der Literatur."

Endre Bálint zeigt mir einige seiner Collagen und Photomontagen, stellt auch einige seiner Bilder auf die Staffelei. Die meisten dieser Bilder haben ein ungewöhnliches Format; sie sind auf sehr schmale, rohe Holzplatten gemalt, benannt: „Die Wartenden", „Wunderbarer Fischfang"... „Van Gogh's Nacht"... „Vision von Rouen"... „Vergängliche Mauern"... „Groteskes Begräbnis"... Einige Motive kehren mehrmals wieder: die alten Häuser von

...m Prager Cent...

Der deutsche Literaturhistoriker *R. Hemmerle* zählt in seiner, vor einem Jahrzehnt erschienenen Kafka-Bibliographie 1280 Werke und mehrere tausend Abhandlungen auf, die die Werke des frühverstorbenen, damals noch unbekannten deutschen Schriftstellers aus Prag analysieren. Der Kafka-Kult hat sich seither stark verbreitet und es ist sozusagen bereits alles über ihn geschrieben worden. Dennoch ist es nicht uninteressant, einige subjektive Aufzeichnungen aus dem unmittelbaren Kreis Kafkas, einige Erinnerungen eines zeitgenössichen Prager Reporters zu veröffentlichen.

Franz Kafka

Erinnerungen des Emigranten Franz Werfel an seinen Freund

Im Frühjahr 1938 nach der Besetzung Österreichs, strömten die österreichischen Emigranten nach Prag. Wie ich hörte, war es auch Franz Werfel gelungen zu fliehen, und man konnte ihn im traditionsreichen alten Prager Literaturcafé, im Central finden. Der heimatlose Dichter saß nun im Kaffeehaus seiner entschwundenen Jugend herum, an seinem vor Jahrzehnten gewohnten Platz, am ehemaligen Stammtisch Kafka-Werfel-Brod. Hier hatte Kafka 1916 seinen Freunden einige Kapitel aus dem „Prozeß" vorgelesen, seine Hörerschaft waren Werfel, Brod, Weltsch und Willy Haas, die damals den Roman freilich noch nicht richtig bewerteten, und meinten, daß er eine bizarre Karikatur des einstmals furchterregenden Machtapparates der im Weltkrieg schon geschwächten Österreichisch—Ungarischen Monarchie sei... Einige alte, gute Freunde kamen, um Werfel zu begrüßen, Otto Pick, Mitarbeiter der „Prager Presse", der deutsche Übersetzer Čapeks, der Arzt und Dramatiker Dr. Ernst Weiss (der ein viertel Jahrhundert nach seinem Tode vor kurzem entdeckt wurde), Willy Haas, Ludwig Windel, der Redakteur der „Bohemia", lauter Mitglieder des berühmten Stammtisches und die einzige große Liebe Kafkas: Milena Jesenska. Im damaligen Prag bedeuteten sie die „Kafkaisten".

Sie rollten den Film der Erinnerungen in die gewölbten Gänge des dortigen deutschen Piaristengymnasiums zurück, wo man die beiden Oktavaner immer zusammen sehen konnte, der kleine kurzsichtige Max Brod mit seinem gekrümmten Rücken und ein schlanker, hochgewachsener Junge, den die Mitschüler wegen seines glänzenden schwarzen Haares, seines kreolen Teints und seiner sorgsamen Kleidung den „Indischen Prinzen" nannten. Er hieß Franz Kafka und wollte angeblich wie Brod Schriftsteller werden. Letzterer konnte sich schon zweier Bände rühmen. Der Primaner Werfel, dem es gelungen war, sich an den „beneideten Dichter" Brod heranzumachen, bat ihn, ihm den Indischen Prinzen vorzustellen.

Lange Jahre mußten vergehen, bis das große Triumvirat, der Stammtisch der unzertrennlichen Freunde Kafka-Werfel-Brod zustande kam, die ihre bis in die Nacht dauernden erregten Debatten nach der Sperrstunde auf Spaziergängen bis zum Morgen fortsetzen.

Die ihn nur von seinen Schriften her kennen, halten Kafka für einen permanent traurigen, düsteren, sich selbstzerfleischenden, verzweifelten Pessimisten, was eine billige Erklärung wäre und im vollsten Gegensatz zur Wirklichkeit steht. Er war ein muskulöser, schlanker Sportsmann, der ruderte, focht, schwamm, Touristik betrieb, ein angenehmer Gesellschafter war, Späße gern hatte, so wie auch eine ihm entsprechende Gesellschaft liebte, in all seinen Arbeiten war er äußerst gewissenhaft, genau und präzise wie ein Beamter, bis ihn die tödliche Krankheit packte.

In der Werkstätte, in der Dr. Franz Kafka das Tischlerhandwerk lernte

In Karlin, im damaligen X. Bezirk von Prag, fand ich noch im Haus Podebradska 5 die Werkstätte Kornhauser, und den braven alten Tischlermeister, der von mir zuerst erfuhr, daß der arme, verstorbene Pane Doktor ein berühmter Schriftsteller war, — schreibt der Prager Reporter. — Er hatte es ihm nie gesagt... Er lernte ihn in der Sozialversicherungsanstalt kennen, wo Dr. Kafka Referent war, vor sehr langer Zeit, noch unter Franz Joseph. Einmal erschien er in seiner Werkstatt mit der Bitte, er möchte das Tischlerhandwerk erlernen.

„Wozu brauchen sie das Herr Doktor?" — fragte ihn der Tischlermeister. — „Sie haben doch eine gute, sichere Stellung!"... Worauf ihm Kafka erklärte, daß er schon in einer Gärtnerei und in der Landwirtschaft gearbeitet habe, nun möchte er auch von der Tischlerei etwas verstehen, da er auszuwandern gedenke. Das war schon für Herrn Kornhauser eine verständliche Begründung, da ja ein Handwerker in der Fremde leichter weiterkam, als ein Beamter.

Die geplante Trauerfeier für Kafka, die nicht stattfand

Werfel blieb nicht lange in Prag, nur bis er das französische Visum erhielt, und zusammen mit seinen Freunden begleitete auch ich ihn zum Flugplatz, wo er mit einer kleinen Giftfiole in der Tasche das Flugzeug nach Paris bestieg. Wie jeder prominente österreichische Emigrant, der damals von Prag nach Paris flog, trug auch er ein raschtötendes Gift mit sich, um bei einer Zwangslandung auf deutschem Gebiete nicht lebend in die Hände der Nazis zu gelangen... „Auch Werfel haben wir die letzte Ehre gegeben" — sagte Milena Jesenska, als wir vom Flugplatz hinausschlenderten, „er wird im nächsten Jahr beim Straschnitzer Grab nicht dabeisein". Die Prager Kafkaisten planten nämlich für den 3. Juni 1939 eine Trauerfeier am Grabe des Schriftstellers im Friedhof zu Straschnitz, anläßlich des fünfzehnten Todestages. Das wäre die erste Trauerfeier für Kafka gewesen, doch konnte sie nicht mehr stattfinden, da am 15. März 1938 Hitler in Prag einzog.

Einmal stürmten zwei Detektive in Zivil in das Kaffeehaus, und ließen Milena Jesenska in die Garderobe rufen... „Schwein! zeig deine Papiere!" — fuhren sie sie an, worauf sie ein ganzes Bündel von Dokumenten aus der Aktentasche nahm und es mit höhnischem Lächeln auf dem Pult der Garderobe ausbreitete. Das letzte Schriftstück war der Stammbaum mit dem Wappen der Familie Jesensky.

Tod im Lager von Ravensbrück

Wochenlang dauerte das Verhör der Gestapo in der Folterkammer im ehemaligen Palais Petschek, um aus Jesenska herauszubringen, welcher Widerstandsgruppe sie angehöre, wer die Demonstration gegen Rassengesetze erfunden habe. Doch Jesenska erduldete die körperlichen Qualen ohne jemand zu verraten... Es wäre auch nicht möglich gewesen. Sie ging allein durchs Leben, hatte ihr Verhalten, ihre Taten selbst beschlossen. Aus der Folterkammer wurde sie als Krüppel ins Gefängnis des Dresdener Gerichtshofes gebracht, danach nach Ravensbrück, wo sie — einen Monat vor der Befreiung des Lagers im Mai 1944 starb. Was sie dorthin gebracht hatte, war eine Privataktion von ihr: Eine kurze stumme Demonstration im Prager Kaffeehaus gegen die niederträchtigen Gesetze einer entmenschten Gesellschaft... ein irrationaler Heroismus im Sinne der Romanhelden Kafkas.

Andor Leon

Szentendre, jahrhundertealte Schmiedeeisenverzierungen, schiefe Grabsteine, Petroleumlampen an bäuerlichen Scheunen, rührend naive alte Aushängeschilder längst verstorbener Dorfhandwerker. Die Faktur ist abwechslungsreich und bewegt, die Farbenkomposition empfindsam und zart, die Stimmung der Bilder leicht melancholisch. Diese suggestiven, gefühlvollen Werke, die Bálint während der letzten zehn-zwölf Jahre schuf, wurzeln unmißverständlich im Boden ungarischer bäuerischer Kultur, im Folkloristischen. Ganz präzise könnte man die künstlerische Welt Bálint's „einen *auf folkloristischer Basis beruhenden lyrisch-nostalgischen Surrealismus*" nennen, deren osteuropäischen Charakter die westlichen Kunstkritiker ebenso herausspürten, wie der polnische Filmregisseur *Andrzej Wajda*, der bei seinem Budapester Besuch viele Stunden im Atelier Endre Bálint's verbrachte.

Wir verabschiedeten uns von Endre Bálint, dem authentischen und originellen Künstler, dem edlen Pfleger ungarischer Malkunst. Obzwar sein Werdegang noch keinesfalls als abgeschlossen betrachtet werden kann, darf schon heute mit Bestimmtheit gesagt werden, daß er durch das Verbinden der westeuropäischen Stilneuerungen — der verschiedenen „Ismen" — mit den Überlieferungen ungarischer Volkskunst, etwas Bleibendes geschaffen hat und in den vordersten Rang unserer Maler gehört.

Iván Dévényi

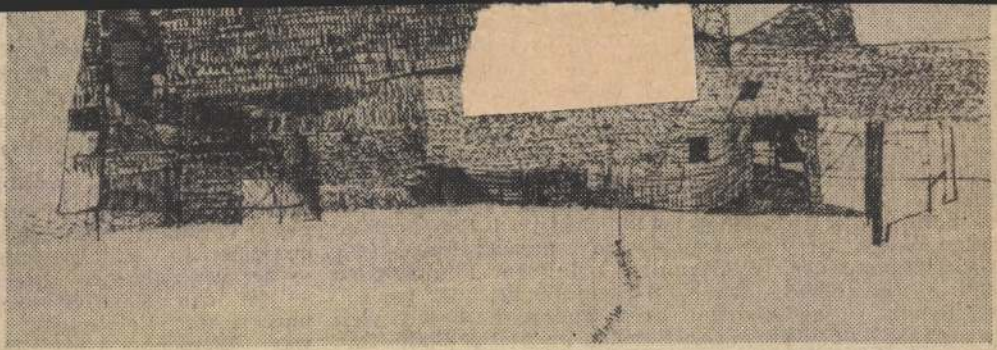

Gezeichnet von István Gy. Molnár

meghívó

bálint endre

festőművész

képeiről

vetítettképes előadást tart

dr mándy stefánia

műtörténész

1965 december 15-én 19 órakor, szerdán

XIV. erzsébet királyné út 57

az aluminiumgyár kultúrtermében

a 67. villamos és a 25. autóbusz

fűrész utcai megállójánál

a XIV. ker. hazafias népfront bizottságának és a

XIV. ker. tanács népművelési osztályának rendezésében

belépés díjtalan

megjelenésére számítunk

4114 fnyv 1

hatalom korrumpáló hatásáról ír, mint már annyian, de nem is csupán a morál immanenciáját kérdőjelezi meg, még csak nem is az ésszerű reálpolitikai apoteózisát írja meg — ahogyan néhány kritikában olvasom. Számára Elektra és Oresztész sorsa a forradalmi cselekvés fázisváltásának, a szabadság kivívásához szükséges két magatartásmódnak egysége és különbsége, történelmileg egymás után következő, etikailag mégis mindig összetartozó ideálja. Az ókori kosztüm valóban csak ürügy egy *történelmi szellemű* látásmód kifejezésére. Míg a korábbi parabolák éppen konkrét történelmiségükkel (Sánta), vagy történelemfelettiségükkel (Görgey Gábor: *Komámasszony hol az olló* c. szatírája) az elvont morál, vagy a még elvontabb hatalomfogalom bemutatására szolgáltak, addig Gyurkónál a mitológiai köntös csak a stilizáció eszköze: segítségével sűrítettebben foglalhatja össze fejlődésünk történelmi állomásait és továbbélő etikai ideáljait.

Két morál, kétféle hatalom-koncepció áll egymással szemben: Élekra tiszta, hajlíthatatlan jellemével, egyúttal a maximális büntetés, a „mindenki bűnhődjön" elv hirdetőjeként áll előttünk. Csakhogy ami a forradalom előtt következetesség volt, az a szabadság korszakában embertelen egyoldalúsággá változik, pontosabban: olyan pedagógiai elvvé, melyet egy nép életében alig lehet alkalmazni. Oresztész vele szemben a *szabadonengedés elvének* híve: az emberek nem akkor lesznek felnőttek és szabadok, ha levesszük róluk az öntisztulás terhét, hanem akkor, ha csak a szabaddá válás kiinduló feltételeit teremtjük meg számukra: Oresztész azzal akar nevelni, hogy szabadságra ítéli a városlakókat. Megöli Aigisztoszt, de a további lépéseket már rájuk bízza — éljenek szabadságukkal, formálják önmagukat szabaddá, számoljanak le *maguk* saját múltjukkal, érezzék ennek a bűnös múltnak nyomását, ismerjék fel bűnösségét — és így szabaduljanak meg tőle. Élektra nevelési módszeréből kimarad a legfontosabb: a szabadság *önteremtése*, az a folyamat, melyben az emberek belátják, hogy sorsukért ők maguk a felelősek. Gyurkó e két morál és két hatalom-koncepció vitájában a szocialista demokrácia modern formáját keresi: azt az önigazgató-önteremtő társadalmi berendezkedést, melyet a szocializmus éppen napjainkban kísérletez ki, s melynek lehetőségei még elméletileg is csak halványan derengenek előttünk. Ez a *drámai* analízis ezért lehet felfedezés a néző számára.

Élektra azonban nemcsak negatív jelenség: tisztasága és hűsége, rendíthetetlen kitartása és keménysége olyan forradalmi-etikai tulajdonság, mely tovább él, túléli önmaga rossz választásait is: halála után a templom falába írják nevét. Azaz: mint magatartás-típus beolvad az emberiség etikai kincseinek sorába. Ugyanakkor Gyurkó már itt, e tisztaság rajzában is feltünteti e magatartás *későbbi* ellentmondásainak csíráit: Elektra nem csak akkor változik büntető erünisszé, mikor felragyog a szabadság napja, — magatartásának ellentmondásai már hősi ellenállásában is kirajzolódnak. Ő az akit nem sikerült megtörnie Aigisztosznak, aki kitartott a felszabadulás lehetősége mellett, akkor is, mikor megalázták és mikor semmiféle remény nem derengett. S mégis: éppen ez a kitartás fordul ellene, itt rejlik etikájának ellentmondása. Mert Élektra csak várni tud: figyelmeztető felkiáltójelként élni, Oresztés jöttét remélni — ő maga azonban nem tud cselekedni. A morális főlény maximuma, hogy a király szemébe mondja uralkodása aljasságait, nem fél a haláltól sem — de csak szavakat és egy magatartást tud szembeszegezni Aigisztosszal, csak példát tud mutatni — a világ sorsát nem tudja megváltoztatni. S valahogy a későbbi, büntető megszállottság is ennek a tehetetlenségnek következménye: Gyurkó kifürkészi, hogy Élektra morális felsőbbrendűsége mennyire összefügg a többiek ájultságával: ha lenne valaki, aki Élektra mellé állna, talán megtörne ez a lobogó pátosz. A morális csúcsteljesítményt azért e magatartás arisztokratizmusa is vezérli: nemcsak figyelmezteti a városlakókat, hanem *le is nézi őket* — jogosan, ám mégis embertelenül. (Szemben Oresztésszel, aki látja és megérti a megalkuvások okát, ha nem is bocsátja meg!) És Elektra *morális* arisztokratizmusa hatalmi arisztokratizmusba csapna át a győzelem másnapján: nem hisz az emberekben, nem hisz önteremtő önformáló erejükben. Gyurkó itt egy történelmi típust figyelt meg: Élektrának szüksége volt erre az arisztokratizmusra, nélküle nem bírta volna ki a reménytelenség éveit. De ez az arisztokratizmus ugyanakkor értetlenné teszi a szabadság dialektikájával szemben: a belülről vezérlő szabadság elvét nem ismeri. Röviden: Élektrát *nem a hatalom korrumpálja*, mint ahogy ezt a tételt sugalmazzák a hatalom-morál viszonyát elemző egyszerűbb parabolák. Gyurkó történelmibben lát: egyéniségét, a *hatalmon-kívüliség* keseríti meg, ez az állapot teszi embergyűlölővé.

Oresztész ezzel a magatartással szemben a rendet szülő szabadság elvének képviselője. S a tragédia csúcspontját és történelmi hitelét az a fordulat adja, hogy Gyurkó látni engedi: ezt az elvet sem lehet konfliktusmentesen megvalósítani: ép-

pen neki, a további erőszak ellenzőjének, a szabadság önteremtő hatalma hívének kell megölnie — vétlenül, akarva-akaratlan — az általa legjobban szeretett embert, Élektrát. Gyurkó jól látja, hogy *történelmileg tekintve* az önmagát szabályozó és kialakító szabadság elve is elvont, s Oresztésznek ezért az elvontságért kell fizetnie: legkedvesebbjét kell megölnie. Bűnbe kell esnie, hogy bűntelen lehessen, a szabadság önteremtő elve ellen kell fordulnia, hogy ez az elv forradalmi módon mégis érvényesülhessen. S ma, a forradalmi terror történelmi formáinak megkérdőjelezése idején — ennek a belső ellentmondásnak feltárása új horizontot nyit majd a történelmileg kikerülhetetlen erőszak, mind a hatalom humanizációjának konfliktusaira. Ebben a dialektikus látásmódban van Gyurkó darabjának jelentősége: ő az, aki darabjával — annak minden csiszolatlansága ellenére — túllép a provinciális kérdésfeltevésen, és egy világjelenséghez jut el. A Nemzeti Színház jelentős teljesítménye volt az előadás, jóllehet a rendezés (Both Béla munkája) néhány merevebb, állóképszerű megoldásával lenne vitánk. Berek Kati az évad legjobb teljesítményét nyújtotta, a bemutató utáni előadások során egyre ívelő teljesítménye méltán vívott ki elismerést. Kálmán György új oldaláról, az érezni képes férfi szenvedő aktivitása felől mutatkozott be.

Jó volt ez az évad: főként a magyar drámatermés lendült fel, végre bekövetkezett az, amit oly rég vártunk: áttörés a jelentős dráma felé. Darvas, Gyurkó, Illyés, Mesterházi, Sánta olyan sorozatot jelentettek, mely nem is mennyiségével, hanem új horizontot nyitó minőségével lepett meg. A kísérleti művek (Eörsi István: *Sirkó és kakaó* c. szatírája, Görgey Gábor már említett parabolája, mindkettő a *Thália Stúdió*ban) a modern, intellektuális szatíra kereteit keresték, sikerrel. Hubay Miklós is új irányba kísérletezett, Gáspár Margit vígjátéka ügyes színfoltot képviselt. Az egyenleg — bátran mondhatjuk — nem is olyan rosszul alakult: a szocialista igényességű magyar dráma izgalomban, feszítő erőben legalábbis versenyben volt a jelentős sikerrel futó nyugati darabokkal — közönség vonzerő tekintetében. Ami hányzott az a modern stílusú vigjáték — ez a műfaj még kísérletezés alatt áll, s úgy tűnik, elég nagy ellenállást kell legyőznie hogy megszülessen — valahogy igazi drámának csak a „komoly" művek számítanak. El lehetne már tekinteni ettől a merev és ügyetlen skatulyázástól, hiszen színházi utánpótlásunkat veszélyeztetjük e dogmával. A színházak stílusprofilja is erősödött, nem egy esetben át is formálódott. A *Nemzeti Színház* szép sorozata révén tovább tartotta élvonalbeli helyét (Molière bemutatója klasszikus esemény, Kafka-adaptációja érdekes kísérlet, Gyurkó-tragédiája siker volt). Stílusváltozáson ment át a *Madách Színház*, és új hangot próbál a *Thália Színház*, nem utolsósorban műhelybemutatóival. Vidéki színházaink közül jelentős nívóemelkedést mutat a Veszprémi és Szolnoki Színház, a debreceniek *Kapaszkodj Malvin, jön a kanyar* c. játékának bemutatója a pestieket is meglepte artisztikus érdekességével. Jó szezon volt, ismételjük, de most egy kis malíciával azért tegyük hozzá — jövőre elég nehéz lesz túlszárnyalni ezt a magasságot.

ALMÁSI MIKLÓS

1021

képzőművészet

Bálint Endre festészetéről

Művészetében végsősoron a lét és a nemlét kettős alternatívájában vetődnek fel a problémák. Bálint, éppen mert átérzi az élet értékét, nem tud reagálás nélkül elsiklani az elmúlás fölött. Az emlékező tudata őrzi a már nem létezőt is, és a hirtelen támadt érzelmi viharok, nosztalgikus meditációk, szorongások pillanatában a jelenvalóság erejével idézi meg az emlékeket. A létezővel párhuzamosan érzékelhetővé teszi a hiányt is.

1968 AUG

Bálint érzékenységét a mi korunk brutális megpróbáltatásai formálták és növelték rendkívülivé. Születési éve éppen az első világháború kitörésével esik egybe. A korán rászakadt családi tragédiához, apja elvesztéséhez, az árvaházban töltött évek ridegségéhez a második világháború kataklizmája társul. A kollektív megpróbáltatások tudata és egyéni életének sebzettsége egyaránt szenzibilissé teszik. A vágy, a szeretet, a gyengédség, a megnyugvás, a béke, a tisztaság után, a lélek tragikus görcseivel, szorongásaival, az eltemetett gyermekkor fájdalmaival párosul. Megkerülhette volna a retteneteket, menekülhetett volna idillekbe, vagy apokaliptikus, csüggedt víziókba. Bálint azonban mindig makacsul visszatér élményeinek alaprétegéhez, s énjének legmélyebb sugallatait hozza felszínre, elemzi a lélek tragikus konfliktusait és az intellektus fegyelmének rendeli alá a vízió csapongását. Látszólag furcsa, paradox módon világa nem sötét, nem lehangoló, szomorúsága, nosztalgiája fölemel, megtisztít; azzal, hogy a szorongást, a tragikumot kimondta, azaz képi vízióvá váltotta — föl is oldotta. A képekből áradó, gazdag humánus tartalom teszi emelkedetté a Bálint-képek hangulatát. Atmoszférájuk észrevétlenül keríti hatalmába az embert s később visszajár bennünk akár egy rég halott, szomorú, tiszta népdal melódiája, vagy mint egy Bartók-motívum. Leszűkítenénk azonban Bálint alkotói világát, ha csupán az egyén és a kor tragikus konfliktusainak rezonanciáját vélnénk felfedezni művészetében. Különös hajlamát az eltűnt idők felidézésére, a lét és nemlét párhuzamos átélésére, ugyanis elsősorban művészi alkata magyarázza. Alap-attitüdje az emlékezés, az elmúlt idő jelenvalóvá tétele, megelevenítése, képeinek létezési formája az *álomszerűség, víziószerűség;* a különös, öntörvényű világot teremtő, mágikus asszociációkat keltő féléber állapot. Nem öncélú hangulatiság ez nála, hanem éppen az élmény, a mondanivaló sűrítésének, koncentrálásának sajátos, egyénien alakított módja. Nem arról van szó tehát, hogy álmokat fest, hanem *álomszerűen* jeleníti meg. Az álom fantasztikus képi világa, anyaga ugyan, de csupán egyik nyersanyaga művészetének éppúgy, ahogy motívumként felhasználja a népi kultúra tárgyi maradványait is és egyáltalán a legváratlanabb helyekről veszi festészetének motívumait. A félbetört kocsikerék, a maszkformára emlékeztető égitest, a kapuformák, ablakrácsok a Szentendre környéki néprajzi gyűjtésekből és Vajda Lajos motívumkincsének továbbfejlesztéséből alakultak ki. A kendőbe burkolt, stilizált fej formázása és a sírkőforma alakítása egy német népviseleti albumból veszi eredetét, a lófej a kismesteri bolt-cégérekre utal, a burnuszos nőalak — horribile dictu — egy képes magazinból származik. Mindezt azért mondtuk el, hogy hangsúlyozzuk, nem régi épületek máladozó falai, rozzant kerítések, archaikus tárgyak ábrázolásáról van szó Bálint esetében, s még csak nem is arról, hogy ezeket a tárgyakat hangulattal telíti meg, sokkal inkább arról, hogy ezek csupán ürügyek, lehetőségek élményeinek, belső világának *láthatóvá tételére, képi vízióvá való lefordítására.*

A tárgyi elemek beépülve festői világába, teljes mértékben újjászületnek, elsősorban nem tárgyak többé, hanem motívumok. Végsőkig leegyszerűsíti, ábrákká, jelekké írja át a tárgyakat. Ily módon visszautalnak eredetükre, sugározzák magukból az alkotó közösségi szellemiségét, de egyben új szellemiséggel is telnek meg, a személyes önkifejezés eszközévé válnak. Bálint módszere bizonyos fokig hasonlít ahhoz, ahogy a szürrealista költők bánnak a szavakkal. A szürrealista lírában a szavak elvesztik megszokott, hétköznapi tartalmukat; a költő ugyanis önkényesen kiragadta a szót természetes, logikai összefüggéseiből, kötöttségeiből, s szokatlan, meghökkentő groteszk összefüggésekbe helyezte. Bálint is kiemeli a tárgyakat megszokott, konkrét környezetükből, megfosztja eredeti funkciójuktól, új összefüggésekbe emeli be, s ezáltal új funkcióval ruházza fel őket. Nála azonban a klasszikus szürrealista doktrínákkal ellentétben, mindez, nem az anarchia jegyében történik, hanem egy belső rendteremtésnek rendelődik alá.

A művész esztergomi kiállításának katalógusában tiltakozik az ellen, hogy képeitől irodalmiaskodó mondanivalót kérjenek számon vagy magyarázzanak bele. Teljes joggal. Bálint művei mégis tematikus képek, olykor egészen epikus jellegűek, hiszen jelentéssel bíró motívumok sorát vonultatja fel, csak éppen nem illusztratív, irodalmi tartalommá áll össze mindez, hanem a belső pszichológiai folyamat egyes fázisait, állapotváltozásait jelzik és atmoszférikus szerepük van. A művek a képcímben megjelölt téma külsődleges burkához többnyire nemigen kötődnek. A *Kastély Bloisban* című festményben nem az a lényeges, hogy egy Loire-menti kastélyról van szó, legfeljebb jelzi az élményt kiváltó konkrét környezetet. A címek funkciója, közölni a megértéshez segítő, indító motívumot, helyes irányba terelni a néző asszociációit. Ahogy az álomban egymásba mosódnak a különböző időben megélt, látott epizódok, képek, ahogy az emlékezés pillanatában az élmény egybesűrít egész sor mozzanatot,

tehát az ember együtt érezhet múltat és jelent, gát, ugyanúgy Bálint festészete a tér és idő és túlhaladja a hagyományos festészeti megoldáso[illegible] — az ábrázolt tárgyat egyetlen, a legjellemzőbbnek vélt pillanatban ragadja meg, amelyben fölsejlik a honnan és a hová is, tehát közvetetten érzékeltet időt. A *Kastély Bloisban* még ennek a módszernek továbbfejlesztése: az egymásra rakott, egymáson átvilágító faktúra-rétegek megmozgatják, vibrálóvá teszik a kastélyfalat s így külsődleges mozgás ábrázolása nélkül képes időt érzékeltetni, egyetlen képen „elmúlásában" megjeleníteni az ódon épületet, s végső soron a mulandóság nosztalgikus élményét nyújtani. Ezt a mágikus felidézést még erősíti, gazdagabbá teszi a fal mögül előcsapó, szárnyra emlékeztető forma. A *Távolban*, ez a szülőföldről, a hazáról adott vallomás egy képen jeleníti meg mindazt, amit a művész egy táj, egy életforma lényeges jegyeinek érez. A nagyméretű festmény felső kétharmada dombos tájat jelenít meg, stilizált, fekvő figurával, az alsó kétharmadot azonban fölosztja négy kis önálló képre, amelyek a fő témával belső összefüggésben, asszociációs kapcsolatban állnak. Ez az asszociációs összefüggés és a színkompozíció egész képet átfogó, belső összetartó ereje teszi, hogy a festmény nem esik szét részleteire, hanem egyetlen látványként vizionál, egyidejűen érzéjekteti a különben önálló jelentéssel is bíró részleteket. S amikor külön-külön vesszük szemügyre az egyes rész-képeket, akkor is érezzük, hogy a nagy egész egyik összetevőjét látjuk. Az idő térré alakítása valósul meg ebben a kompozícióban sajátos módon: az egyidejűség és az egymásutániság szintézise, melyben az egymásutániság alárendelődik, részmozzanatává válik az egyidejűségnek.

Vannak Bálint Endrének olyan több darabból álló kompozíciói is, amelyek ikonosztáz-szerűen kapcsolódnak össze. Ilyen például a négy kis képből álló *Szomorú történet.* A keretszerű sáv különválasztja az egyes képeket, a színkomponálás és a formaritmus azonban összefűzi őket. Akármelyik képet veszem ki az együttesből, rögtön megváltozik a mű hangulata, érzelmi mondanivalója. Az olyan keskeny és hosszú formátumú kompozíciókban pedig, mint az *Álomfal, Itt már jártam valaha, Ibizza éjjel* egész sor motívum áramlik a sík felületen, mintegy érzékeltetve a lelkiállapot-változások egymásutánját, az élmény bonyolult összetevőit.

Bálint képeinek elégikus, nosztalgikus színezetét már-már egysíkúnak érezhetné az ember, ha nem kapcsolódna be alkotói világába a *groteszk* is. A goteszk látásmód egész művészetének jellemzője, de legerőteljesebben collage-aiban és grafikáinak egy részében jut kifejezésre. A collage a gyors, szenvedélyes reagálások műfaja Bálintnál. Az elégikus, nosztalgikus magatartástól a groteszkig, az abszurd humorig — a két pólus Bálint Endre végleteiben is egységes alkotói világának határait jelzi.

KERÉKGYÁRTÓ ISTVÁN

zene

Magyar művek, külföldi művészek

George Malcolm angol cembalista két budapesti koncertje olyasfajta szenzációja volt a hangverseny-évadnak, mint a Musici di Roma-együttes vendégszereplése: ez a nagyszerű művész a tökéletes muzsikálás boldogító energiáit szabadította fel zeneakadémiai estjein.

Az első koncerten hármas minőségben lépett a közönség elé: mint karmester, mint zenekart vezető szólista és mint a „magára maradt" cembalo szólistája. Nyitószámként Händel g-moll concerto grossóját dirigálta az Állami Hangversenyzenekar élén, az orkeszter-hangzást cembalo-continuóval dúsítva. Händelt megvesztegetően „olaszos" színekkel, gazdag

EMERICUS BÁLINT, kályhás

A miskolci kereskedőház átalakitási munkáiban részt vett. 1772-ben. A számlákban neve szerepel. Emericus Bálint figulus. 77.old.

KOMÁROMY JÓZSEF: Épitkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18. századból 75. old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. jún. Miskolc

EMERICUS BÁLINT, kályhás

Rósa György miskolci görög kereskedő kéri a kereskedőház javitásába fektetett pénzének megtéritését. Az 1763-68 közötti munkákban szerepelt Emericus Bálint figulus is. 77.old.

KOMÁROMY JÓZSEF: Építkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18.századból 75.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. jún. Miskolc

Bálint Endre

festőművész

„A modern művészet egyik alapkérdése a partikuláris művészi megragadásának problémája. Bálint Endre képei nem a tájnak, mint természeti részletnek a bemutatása a domináns, hanem a részlet inspirált a Lánz Sándor célle

Művészet szellemi tartalom

90/1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292
Bálint Endre
KOMÁROMMEGYEI
DOLGOZÓK LAPJA

1957. július 5. Komárom megyei D

VITA AZ ABSZTRAKT MŰVÉSZETRŐL

Mint ismeretes, jó néhány héttel ezelőtt Tavaszi Tárlat címmel képzőművészeti kiállítás nyílt Budapesten a Műcsarnokban. A különböző irányzatok között a tárlaton az absztrakt-képek is helyet kaptak. A kiállítás különösen az absztrakt-művészet, széles vitát váltott ki. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, mely e téma iránt megnyilvánul, fórumot kívánunk adni az ezzel kapcsolatos különböző véleményeknek. Az első hozzászóló Dévényi Iván, Esztergom:

A közelmúltban a Dolgozók Lapjában V. Z.-né tollából szatirikus hangú cikk jelent meg a Tavaszi Tárlaton kiállított absztrakt-képekről. Ugyanakkor több más lapban szintén erős bírálatok érték azokat az irányzatokat, amelyek a köznapi nyelvben az „absztrakt" gyűjtőnév alatt szerepelnek.

A hozzászólásomban bizonyos pontokban vitába kívánok szállni V. Z.-né és mások cikkeivel, megállapításaival. Mindazonáltal le szeretném szögezni, hogy nem tartom a magyar művészet csúcspontjának a tárlaton kiállított összes absztrakt-képet. Akadnak közöttük nem őszinte, tartalmatlan munkák, nem ezeket szándékozom védelmembe venni. Viszont egyesek képei, szobrai — felfogásom szerint komoly értékeket, eredményeket tartalmaznak — ezek közé tartozik *Bálint Endre, Jakovits József*, akikről V. Z.-né semmi pozitívumot nem állapít meg.

Nézzük először is magát a fogalmat. Ki az absztrakt festő? Csakis az, aki nem törekszik a külvilág jelenségeinek (ember, tárgyak, tájak stb.) ábrázolására. Az a művész, aki a valóság egyes elemeit felhasználja, de új, szokatlan rendben ábrázolja képen vagy szobron, az „szürrealista" művész. *Jakovits József Csodaszarvas* vagy *Angyal* című fadomborművei tehát nem absztrakt-művek, mert az alkotó a formáit a természetből veszi, csak nem úgy illeszti, rakja össze ezeket a formákat, ahogyan mi a dolgokat a valóságban látjuk. A köztudat a két fogalmat (absztrakció és szürrealizmus) összekeveri. A tárlaton absztrakt-mű kevés volt, a zöm szürrealista mű volt. Akadt azonban egy-két absztrakt kép is: geometrikus formák, egymásba kapcsolódó spirális vonalak, stb. Ilyenek voltak *Martyn Ferenc* képei.

Az absztrakt-művészet éppen 50 esztendős. Századunk első évtizedében az orosz *Vaszilij Kandinszkij* festette az első absztrakt-képeket. (Megjegyzendő, hogy *Picasso* soha, egyik képén sem volt absztrakt-művész.) *Az absztrakció Nyugat-Európában és Amerikában általános és a legelterjedtebb művészeti irányzat. A kelet-európai szocialista államok közül Lengyelországban és Jugoszláviában is tekintélyes szerepet játszik a művészeti életben.* A Szovjetunióban a 30-as évek elejéig szerepeltek absztrakt- és szürrealista-művészek a kiállításokon. (Aki bővebbet akar ezekről a dolgokról tudni, olvassa el a „Nagyvilág" című folyóiratban *Kassák Lajos* cikksorozatát erről a tárgyról.)

Az absztrakt-művész nem kívánja a külvilág optikai képét, a recehártyán agyunkba jutó látványokat megörökíteni. De hangulatokat, érzéseket azért kifejezhet, és szépérzést kelthet. Egy geometrikus alakzatokból felépített kép kifejezheti a harmónia, rend, nyugalom, öröm érzését. Ugyanakkor egy másként felépített mű kifejezhet bánatot, diszharmóniát, rettegést, stb. Mindezt az absztrakt-mű színeivel, formáival, rajzával, kompozíciójával éri el. Tibeti és kínai buddhista papok például absztrakt-jelek előtt imádkoznak, és ezek a jelek bizonyos vallásos érzelmeket keltenek bennük. A régi egyiptomiaknál a háromszögnek ugyancsak mélyebb, misztikus jelentése volt. Ebből nem kell arra következtetni, hogy kizárólag idealista, spiritalista, irracionalista eszméket fejezhet ki egy absztrakt-mű. Elmehetek egy bikaviadalra, és a kavargást, az emberek izgalmát, a torreádor és a bika mozdulatait, az egész látvány összbenyomását, hangulatát megkísérelhetem kifejezni olyan színekkel, formákkal, amelyek a nézőben képzettársítás útján felidézik egy bikaviadal hangulatát. Természetes azonban az, hogy egy ilyen mű sosem lehet annyira közérthető, mint egy realista vagy naturalista mű.

A mai közönség többsége elutasítja az absztrakt-művészetet. De — ma még a közönség többsége — elutasítja Bartókot is, és inkább Kálmán Imrét, Lehárt szereti. Tehát nem mindig a közönség zömének van igaza. Mégpedig azért nem, mert némely művészetek terén az emberek többségének ízlése megdöbbentően csiszolatlan és kezdetleges. Legnagyobb a tájékozatlanság, bizonytalanság a képzőművészetben. Ezt nem kell sokat bizonygatni. Nézzük meg a lakásokat. A legtöbb parasztembernél, munkásnál, bányásznál, kispolgárnál, értelmiséginél ugyanazokat a képeket látjuk az ebédlő vagy a hálószoba falán lógni: behavazott téli tájak, pisztrángokkal teli csobogó hegyipatak, keresztjét cipelő Krisztus, a tavon ringatózó hattyú, esetleg — kispolgároknál — giccses, csábos aktok. Ahogy József Attila írta: „meztelen nők meg almafák". *Őszintén meg kell mondani, hogy az összes társadalmi rétegeknél, mind fizikai dolgozóknál, mind szellemi munkásoknál — kevés kivételtől eltekintve — nagyon sivár és elszomorító képet mutat a képzőművészeti ítélőképesség és kultúráltság.* (Ezért a felelősség a kapitalista műkereskedelmet, a szemét képekkel házról házra járó ügynököket, illetve megbízóikat terheli.)

Mondhatná valaki, hogy viszont *Munkácsy, Benczur, Lotz*, tehát a klasszikus festők képei tetszenek a legtöbb embernek. De nézzünk mélyére ennek az állításnak is. *Benczur „Vajk megkeresztelése"* című képe sokaknak tetszik. De mi tetszik rajta a legtöbb nézőnek? Nem a festői erények, hanem a látványos, színpompás történelmi téma. *Munkácsy Zálogház, Rőzsehordó nő, Siralomházban* című képén sem a művész zseniális képességeit bámulják meg az emberek, hanem a szentimentális, megható, „szívbemarkoló" témát. *Tehát Munkácsy képeit az emberek 80 százaléka olyasmiért szereti, amire Magyarországon három millió ember is képes: hiszen valamilyen érzelgős vagy tragikus, vagy színes, vagy heroikus, vagy családias, vagy enyelgő témát minden nyolc általános iskolát végzett ember ki tud találni. Minden a megfestésen múlik, a művészi megoldáson.* (Ez természetesen nem a formalizmus propagálása.) Sok ember volt, aki úgy gondolkozott, mint Gorkij. De Gorkij csak egy volt.

Visszatérve az absztraktokra: aki ismeri a képzőművészet mesterségbeli oldalait, az tudja, hogy az absztraktok — egy-két sarlatántól, lelkiismeretlen kóklertől eltekintve — menynyire elmélyültek a technikai megoldásokban. Persze, ennek megítéléséhez bizonyos festészettechnikai és kompozícionális ismeretek kellenek.

Szükség lenne tehát a tanulóifjúság művészettörténeti képzésére és rajzbeli ügyességének a mainál sokkal fokozottabb fejlesztésére. Mert *ma bizony az a helyzet, hogyha egy „átlag"-embert odaállítunk a Mona Lisa elé, — értetlenül áll előtte, tetszését, vagy nemtetszését megindokolni nem tudja. Legvalószínűbb, hogy emberünk azt mondja a Leonardo-képre, hogy szép, mert esetleg tudja a kép értékét, a festő világhírét, de tetszésnyilvánítása nem őszinte, a kép nem kelt benne élményt, esztétikai élvezetet.* Viszont az ilyen embernek tetszenek a novellisztikus-irodalmias témájú képek (például Madarász szép történelmi festményei), — de ismétlem, csak a történet, az elbeszélt esemény tetszik neki, nem a kép, mint műalkotás.

Ami végül az absztrakt-művészetet illeti: virágzását ne gátoljuk meg. Ha nem életképes, elhervad úgyis. Ha csak a divat dobta felszínre, el fog tűnni a divattal. De ha bizonyos rétegek számára mond valamit, és ha nem ártalmas, nem kártékony a mondanivalója, ha nem képvisel az állam szempontjából veszélyes eszméket — mint ahogy hitem szerint ilyen eszméket nem képvisel —, akkor ne igyekezzünk adminisztratív módszerekkel, kultúrpolitikánk sarlóival letarolni. Hogy az absztrakt-művészet egy hanyatló osztály bomlási terméke-e, még nem eldöntött kérdés. De még ha bomlástermék is, akkor is lehet benne maradandó érték. Hiszen hanyatló történelmi korokban virágzott ki a hellenisztikus kultúra, a nagyromantika, hanyatló korokban működött Kallimachos, azután Longos, a bűbájos „Daphnis és Chloé" szerzője, vagy Wilde Oszkár. — mégis a világ kultúráját sok-sok értékkel ajándékozták meg.

OLGOZÓK LAPJA

lyainak életéből

és női tekecsapat készül itt a nemzetközi mérkőzéseire, így például a román válogatott elleni összecsapásra is. Az elmúlt vasárnap az oroszlányi és tatabányai tekézők voltak a magyar válogatott ellenfelei, ahol az oroszlányi Boros megdöntötte az országos csúcsot, s a válogatott minden egyes tagja is kiváló eredményt ért el.

•

A KERÉKPÁROS-SZAKOSZTÁLY vasárnap kiadós edzésen vett részt. Készülnek a budapesti versenyekre, s ezért Tátig országúti edzést tartottak. A kerékpáros fiatalok igen biztatóan mozogtak.

•

A VÍZILABDÁZÓK Budapesten a Typográphia csapatával játszottak, ahol nagy küzdelem után 2:2-es döntetlent értek el. Ezúttal a bá-

FILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

Jelenet a „Karneváli éjszaka" című szovjet filmből.

Almásfüzitő-Kossuth: 5—7-ig Sötét csillag, 9—10-ig Ünnepi vacsora. **Almásfüzitő-Petőfi:** 5—7-ig Ünnepi vacsora, 9—10-ig Sötét csillag. **Annavölgy-Petőfi:** 6—7-ig Vörös és fekete II., 9—10-ig Játék az életért. **Ács-Kultúr:** 6—7-ig Olmer bűne, 9—10-ig Vörös és fekete I. **Bábolnapuszta:** 7—8-ig Látogatás a felhőkből. **Dorog-Otthon Kertmozi:** 4—10-ig Boszorkány. **Dorog-Otthon:** 4—7-ig A 306-os számú ügy, 8—10-ig Irén menj haza. **Esztergom-Petőfi:** 4—7-ig A boszorkány, 8—10-ig Egy nap a bíróságon. **Kesztölc-Petőfi:** 6—7-ig A csínytevő, 8—10-ig Ne fordulj vissza fiam. **Kisbér-Kossuth:** 5—7-ig Othello, 8—10-ig Dankó Pista. **Komárom-Jókai:** 5—7-ig Rágalom tüzében, 8—10-ig Három testőr. **Lábatlan-Otthon:** 7—8-ig Egy szép lány férjet keres, 10-én Hajléktalanok. **Nyergesújfalu-Alkotmány:** 6—7-ig Bel-Ami, 9—10-ig Befejezetlen elbeszélés. **Nyergesújfalu-Viscosa:** 4—5-ig Graciella, 7—8-ig Nehéz anya nélkül. **Oroszlány-Vöröscsillag:** 5—7-ig Dankó Pista, 8—10-ig Yvette milliói. **Sárisáp-Kultúr:** 6—7-ig Játék az életért, 9—10-ig Vörös és fekete II. **Süttő-Petőfi:** 4—5-ig Olmer bűne, 7—8-ig Merénylet a kikötőben. **Szőny-MOLAJ:** 4—5-ig A kisdobos, 7—8-ig Gázolás. **Szőny-Szabadság:** Eltűnnek a kísértetek, 7—8-ig Szegény szerelmesek krónikája. **Tata-Béke:** Kegyetlen tenger, 7—8-ig Semmelweis. **Tata-Kertmozi:** 4—5-ig Római lányok, 6—10-ig Megosztott szív. **Tata-Tó:** 4-én Arlberg express, 5—7-ig Pipó 7 éjszakája, 8—10-ig Olmer bűne. **Tatabánya-Petőfi:** 5—6-ig Olmer bűne, 8—10-ig Karneváli éjszaka. **Tatabánya-Szabadság:** 4—7-ig Karneváli éjszaka, 8—10-ig Párnai kolostor II. **Tatabánya-Táncsics:** 4—7-ig Yvette milliói, 8—10-ig Olmer bűne. **Tát-Kultúr:** 6—7-ig Vádlottak padján, 9—10-ig Három start. **Tokod-Bányász:** 4—7-ig Halálugrás, 8—10-ig Graciella.

KESKENYFILMSZÍNHÁZAK MŰSORA
július 6—7-ig

Aka: Aki a feleségét szereti. **Ágostyán:** Anna a férje nyakán. **Alsógalla:** Szakadék. **Ácsteszér:** Hintónjáró szerelem. **Baj:** Ali Baba. **Ászár:** Angyallal a hegyekben. **Bajna:** Bakaruhában. **Bajót:** Halló, itt Gabriella. **Bakonybánk:** Yvette milliói. **Bakonysárkány:** Éjszaka a Mont-Blancon. **Bakonyszombathely:** Don Juan. **Bana:** Tiltott szerelem. **Bársonyos:** Egymilliófontos bankjegy. **Bokod:** Emberek a havason. **Csatka:** Emberek a havason. **Császár:** Emberek fehérben. **Csép:** A harag napja. **Csolnok:** Boszorkány: **Dad:** Angyallal a hegyekben. **Dág:** A 306-os számú ügy. **Dömös:** Mexikói. **Dunaalmás:** Tavasz a kisvárosban. **Ebszőnybánya:** Idegen tollak. **Epöl:** A fiú. **Esztergom-Szentgyörgymező:** 2×2 néha 5. **Esztergomtábor:** Dr. Danwitz házassága. **Ete:** Bakaruhában. **Hánta:** Vizkereszt, vagy amit akartok. **Héreg:** Menekülés Franciaországba. **Kecskéd:** Éjszaka lányai. **Kerékteleki:** Két vallomás. **Kisigmánd:** Hannibál tanár úr. **Kocs:** Oké, Néró. **Koppánymonostor:** Bagdadi tolvaj. **Kömlőd:** Hannibál tanár úr. **Környe:** Sötét csillag. **Környebánya:** Berlini románc. **Lábatlan:** Bel-Ami. **Leányvár:** Tanár úr kérem. **Máriahalom:** Mese a 12 találatról. **Mocsa:** Megosztott szív: **Mogyorósbánya:** A Rumjancev-ügy. **Nagyigmánd:** Papa, Mama, Feleségem meg Én. **Sárisáp:** Három asszony. **Naszály:** Az idegen utas. **Oroszlány:** Döntő pillanat. **Piliscsév:** Mese a 12 találatról. **Pilismarót:** Janika. **Pilisszentlélek:** Szeptemberi hősök. **Réde:** Vörös és fekete. **Szák:** Válaszúton. **Szend:** Zsongó melódiák. **Szentgyörgypuszta:** Dandin György. **Szomód:** Hyppolit, a lakáj. **Szomor-Gyermely:** Ne fordulj vissza fiam. **Tardosbánya:** Két vallomás. **Tarján:** Forró mezők. **Tárkány:** Nevetés a paradicsomban. **Tagyospuszta:** Balkezes újonc. **Tokod:** Az örök éjszaka titka. **Uny:** Mexikói. **Vérteskethely:** Dr. Danwitz házassága. **Vértessomló:** Ha a világon mindenki ilyen volna. **Vértesszőllős:** Olmer bűne. **Vértestolna:** Gábor diák.

MŰSOR

gokról... — 20.25: Puskin—Rimszkij-Korszakov: Az aranykakas. — 22.30: A Fővárosi Népi zenekar játszik. — 23.00: Könnyű melódiák. — 23.40: Auric: Szonáta. — 0.10: Tánczene.

Petőfi-rádió: 8.00: Orgonamuzsika. — 8.30: Református vallásos félóra a stúdióból. — 9.00: Könnyű dalok. — 9.30: Kispajtások hanglemeztára. — 10.10: Szív küldi szívnek szívesen... — 11.00: „Az operaszerkesztő postájából." — 12.30: Lírai házipatika. — 13.15: Művészlemezek. — 14.00: Időjárás- és vízállásjelentés. — 14.15: Részletek Polgár Tibor: Blaháné és Farkas Ferenc: Csinom Palkó c. operettjéből. — 14.55: Népszerű operahangverseny. — 16.00: Varázstoll. — 16.45: „A rózsa lelke". — 17.45: Zenekari hangverseny. — 19.00: Tánczene. — 19.55: Fischer Annie zongorázik. — 20.50: Csillagocska. Versek. — 21.10: Szép esti muzsika. — 22.00: Népi zene. — 22.30: Lutoslawski: Concerto.

Hétfő, július 8.

Kossuth-rádió: 8.10: Balettzene. — 9.00: A Gyermekrádió műsora. — 8.20: Filmzene. — 9.40: Olga Erdeli hárfázik. — 10.10: Óvodások műsora. — 10.30: Vidám zenés műsor. — 11.34: Könnyű zene. — 12.10: Verbunkosok és népdalok. — **13.00: Lányok, asszonyok...** — 14.20: Mit hallunk az Ifjúsági Rádióban? — 14.30: Uttörő-híradó. — 14.50: Ifjúsági műsor. — **15.30: Válaszolunk hallgatóinknak.** — 15.40: Polgár Tibor: Részletek „A fátyol titkai" c. hangjátékból. — 16.10: Szebenyi János fuvolázik. — 16.40: Vörösmarty Mihály verseiből. — 16.50: Bor és dal. — 17.15: Ifjúsági őrjárat. — 17.30: Tánczene. — 18.10: Az Ifjúsági Rádió műsora. — 18.20: Bemutatjuk a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat legújabb felvételeit. — 18.45: Ifjú kedvvel: MÖHOSZ. — 19.00: Operetthangverseny Szirmai Albert műveiből. — 20.30: A Rádió folytatásos regénye. — 20.50: Dankó-est. — **21.27: A búzamezőkről jelentjük.** — 21.32: A Magyar Rádió Szimfonikus zenekara játszik. — 23.00: Tánczene. — 0.10: Kuruc-dalok, virágénekek.

Petőfi-rádió: 14.20: A Kisegyüttes játszik. — 15.00: Zenekari hangverseny. — 15.40: Egy a nép közül. Előadás. — 15.58: Népek zenéje. — 16.30: Riporterszemmel a világ körül. — 16.40: Tánczene. — 17.15: Elektra. — 19.05: Az Ifjúsági Rádió nyelvtanfolyama. — **19.15: Népi zene.** — 20.00: Uj operalemezeinkből. — 21.05: Óda a nyugati szélhez. Shelley költeménye. — 21.15: Mozart-művek. — **21.40: Mi újság a tudomány és a technika világában?** — 22.00: Operett-est.

Kedd, július 9.

Kossuth-rádió: 8.10: Cigánydalok. — 8.40: Indulók és dalok. — 9.00: Részletek az „Érik a szőlő" c. dalosfüzetből. — 9.20: A Gyermekrádió műsora. — 9.40: Kis muzsikusoknak. — 10.10: Lányok, asszonyok. — 10.20: Zenekari hangverseny. — 11.00: Svejk. Egy derék katona kalandjai a világháborúban. — **11.26: Ajándékműsor háziasszonyoknak és nagymamáknak.** — 12.10: Könnyű zene. — 13.00: Dutka Ákos versei. — 13.10: Operarészletek. — 14.00: Somogyi Vilmos előadása. — 14.40: A Gyermekrádió műsora. — 15.00: Fiatalok sakkiskolája. — 15.10: Színes népi muzsika. — 16.10: Ifjúsági műsor. — 16.40: A Magyar Rádió gyermekkórusa énekel. — 16.50: Albán tánczene. — 17.15: Milliók szándéka. — **17.30: Szív küldi szívnek szívesen.** — 18.15: Juliett Greco és Jean Sablon énekel. — 18.45: Gyári sziréna. — 19.00: Közvetítés a Déryné Színházból: A néma levente. — 22.30: Tánczene. — 23.10: Három szimfonikus költemény. — 0.10: Magyar nóták.

Petőfi-rádió: 14.20: Könnyű zenekari muzsika. — 14.55: Brahms: h-moll klarinétötös. — 15.30: Gyógyulás. Elbeszélés. — **15.50: Nemzetközi kérdések.** — 16.00: Operettrészletek. — 16.50: A mai jugoszláv irodalomból. Versek. — 17.00: Zentai Anna énekel. — 17.30: A Rádió nyári szabadegyeteme. — 18.00: Fúvószenekaraink műsorából. — 18.30: Szabó Márta zongorázik. — 19.05: Az Ifjúsági Rádió nyelvtanfolyama. — 19.15: Szántósi Margit és Tanka Gábor énekel. — 19.45: Tárnák a föld felett. — 20.00: Könnyű zongora muzsika. — **20.20: A szovjet—magyar diplomáciai kapcsolatok történetéből.** — 20.40: A lengyel „Slask" Nemzeti Tánc- és Dalegyüttes műsora. — 21.05: Tánczene. — 22.00: Részletek Kadosa „Huszti kaland" c. operájából. — 22.30: Magyar nóták.

Komárom megyei DOLGOZÓK LAPJA

Az MSZMP és a megyei tanács lapja.

Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

Szikra Lapnyomda
F. v.: Kulcsár Mihály

Bálint Endre

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 ÁPR 19

1021

Bálint Endre: Bélyeg

van — legalábbis hangalakját tekintve. Ilyen az ICA (International Cooperative Alliance), a CIC (Counter Intelligence Corps) vagy a TANU (Tanganyika African National Union). Jogosan felvetődhet a kérdés: szükséges-e ilyen esetekben a rövidítés? Mint említettük, és —*k* —*s* is hangsúlyozta, félrevezethetnek bennünket. Ha pedig ez így van, akkor írjuk ki inkább az intézmény nevét. Elvégre jogosan tételezhetjük fel, hogy a tájékoztatás és nem a mulattatás a cél.

Mizser Lajos

A többi stimmel

Az ÉS 1981. november 28-i számában megjelent *Európai ésszel* című írásommal kapcsolatban eddig három hozzászólás jelent meg a Visszhang rovatban. Szerzőik javarészt egymással vitatkoznak. Én viszont hadd vitatkozzam magával a szerkesztőséggel, amely dr. Kiss Sándor hozzászólását (március 26.) bevezetve azt állítja, hogy „Held Róbert Péter visszhangjában,.. Kulcsárral egyetértve a New York Magazine-t jelentéktelen lapnak, a tíz év előtti díjazást »szenzációbombázásnak« ítélve festette le a földalattin uralkodó állapotokat."

Velem egyetértve Held Róbert Péter nem állíthatta ezt. Én ugyanis sem jelentékeny, sem jelentéktelen lapnak nem festettem le a New York Magazine-t. Egyáltalán nem minősítettem. Sőt nem is említettem. Mint ahogyan a tíz év előtti díjazásról sem szóltam egyetlen szót sem.

Kulcsár István

szer nem más, mint korlátlanul korlátolt betűtömeggyártás..." Részben egyetértünk Önnel: egyes esetekben, amikor csak ízlésbeli, nem különösen fontos polémiáról van szó, „rövidebbre zárhatnánk" a vitát. De a kritikusok — olykor dühös — szellemi párharca nem új találmány.

SERES LÁSZLÓ, FRANKFURT AM MAIN. Az atomerőművek jelenéről és jövőjéről folytatott eszmecserét, úgy véljük, (lapunk jellegét tekintetbe véve) egyelőre kimerítettük. Az úgynevezett zöldekkel, vagyis a környezetvédő értelmiségiekkel szintén foglalkoztunk már több közleményben. Levelét köszönjük.

KOMLÓSSY GYÖRGYNÉ, BUDAPEST. „Élvezettel olvasom érdekes, színes cikkeket, de nem tudom elképzelni, hogy az újságban közölt rajzok milyen célt szolgálnak, csak helykitöltést, díszítést, netán a rajzolóknak adnak lehetőséget, hogy sokszor idétlen, értelmetlen, bárgyú képeiket közöljék." Nem. Az ízlések azonban közismerten különbözőek. A lapunkban megjelenő grafikáknak kétségtelenül van díszítő funkciójuk is, de abban, hogy kit és mit közlünk, semmiféle karitatív szempont nincs. Fennállásunk huszonöt esztendeje alatt sokan és sokféleképpen foglaltak állást e tárgyban, a szerkesztőség pedig — akkor is, amikor Nagy László volt a képszerkesztőnk — időről időre ugyanezt a választ adja az olvasónak. Akinek ízlését — így az Önét — akkor is tiszteljük, ha nem követjük.

BÁLINT Endre

A Södertalje Kunsthallban - Takács József Lajos svédországban élő magyar jóvoltából kiállitás volt látható a svéd gyüjteményekből származó Vajd-,Korniss,-Bálint Endre és Barcsay müvekből.

ld. Topor Tünde: Uj Modern Muzeum. = Art 1990.2. /magyar kiadás/ 9.p.

A kiállítás plakátjait és meghívóit a Munka Vörös Zászlajával kitüntetett Zrínyi Nyomda társadalmi munkában nyomtatta ki.

A TIT–studió meghívja önt

„Környezetünk"

című

képzőművészeti kiállítására

amit

1972. június 15-én csütörtökön

18 órakor

DR. JÓCSIK LAJOS

„Az öngyilkos civilizáció" írója

nyit meg.

Rendezte: KOVÁCS BÉLA

A kiállítás megtekinthető július 1-ig, 10–19 óráig

A TIT-studió kiállítóhelyiségében,

XI., Bocskai u. 37

BARCSAY TIBOR
BÁLINT ENDRE
BERKI VIOLA
CZINDER ANTAL
CSAVLEK ANDRÁS
CSÍKSZENTMIHÁLYI RÓBERT
DEIM PÁL
FERDINÁND JUDIT
FÓTH ERNŐ
GALAMBOS TAMÁS
GROSS ARNOLD
GRUBER BÉLA
GY. MOLNÁR ISTVÁN
HAVAS ESZTER
HERTAY MÁRIA
IVÁNYI KATALIN
KÁTAY MIHÁLY
KÉRI ÁDÁM
KOCSIS IMRE
KOKAS IGNÁC
MIHÁLTZ PÁL
MOLNÁR SÁNDOR
NAGY ELŐD
NÉMETH JÁNOS
OLÁH MÁTYÁS
ORVOS ANDRÁS
PARÓCZY ÁGNES
PIRK JÁNOS
PEKÁRY ISTVÁN
PRUNKL JÁNOS
SAMU GÉZA
SÁROS ANDRÁS
SZABÓ VLADIMIR
SZENES ZSUZSA
SZŐLLŐSSY ENIKŐ
VÁRNAGY ILDIKÓ

BÁLINT ENDRE

BÁLINT ENDRE

Messze, a Szabadsághegy tetején, a Jókai klubban találtam meg kiállítását. Januári ítéletidőben, értem a villához: éppen zövidzárlat volt. A sötétben kíváncsian gyufát gyújtottam. A tárlatnézés sohasem próbált kísérletének lettem kényszerűségből alanya. A villanó fényben láttam meg egy képet. Az első hatást megkaptam, a részletekben elmélyedni nem lehetett, mégis a festmény ereje megteremtette a mű és a néző között azt a kapcsolatot, amely a művészetnek mindig célja volt. Később megjavították a villanyt, s így a képet — *Szentendrei falak* volt a címe — s kiállítás többi részét is jobban megnézhettem.

Bálint Endre festészete egy más síkú realitást rögzít, mint a megszokott, de mindig a valóságot, vagy annak elemeit látjuk viszont a képein, még ha ez álom is, vagy látomás, ha enged is a gondolat játékosságának. Ez a művészet a szentendrei festészet egyik ágához tartozik, melynek a fiatalon elhúnyt nagy művész Vajda Lajos adott irányt. Vajda és az európai művészet hatásain kívül Bálint festészete mélyen gyökerezik a magyar művészet régebbi hagyományaiban is. Érett művész; eredményeit, a maga munkájának vívmányaira építette, s élesen el kell választani azoktól, akik megemésztetlenül utánoznak külföldi újdonságokat. Ezen a kiállításon a barna színek dominálnak, Bálint rétegesen fest, a régi mesterekre jellemző műgonddal. Kisméretű képeinek keskeny, fekvő téglalap alakjától ritkán tér el. Olajképeinek anyaga legtöbbnyire fa, és nem titkolja el a deszka felületének természetadta artisztikus játékát, a fa erezete, máskor a vászon durva szövése átlátszik a festés alól.

Bálint Endre illusztrációi ismertek, remek Macbeth-díszlete híressé vált, két festményét is kiállították nemrég Szentendrén, de teljesebb kollekció bemutatására — hosszú idő óta — ezen a szabadsághegyi tárlaton volt módja. Kár, hogy nem hozzáférhetőbb helyen.

FRANK JÁNOS

Élet és Irodalom
1964. febr. 1.

felmutatják a többi előtt. Felmutatják alibinek, hogy „én pontosan tudom, engem nem lehet becsapni: fél tizenegykor történt mindez, akkor mentünk át a gombosi hídon; csillagok fürödtek a Dunában".

Ufju Anacharsis, az ókori görög akit Barthelény a XVIII. század végén, kétezeréves sírbannyugvás után újból öszvérhátra ültetett és utazni küldött, ő mondta ki, hogy az utazás legnagyobb izgalma az ámulás. (S a legnagyobb keserve, hogy elzsibbad az ember lába.) A tömeges utazások korszakában persze nehezebb megőrizni ezt a tiszta, ámuló tekintetet, mint ahogy ma már igen nehéz például a mezők dolgozó népéből onnan a vonatablakból egy kis kendőlobogtatásért kevéske viszszaintegetést kicsikarni. Pedig úgy ábrázolták egykor a képeskönyvben a robogó vonatot.

Integet a kicsi lány.
Megy a gőzös, füstöt hány.

Csakhogy a vasút megszűnt régen csoda lenni a pásztorkodó falusi kislány számára is, különösen a városok közelében. Akárhánynál karórát pillantottam meg a csukló fölött, s miközben bottal a ludak közé vágott, láttam, hogy szeme az órára siklik. „Már megint késik a gyors, nézd" — ez volt a tekintetében és eszében sem volt integetni ismeretlen embereknek a vonat felé.

Ó a városok izgató közelsége — a nagyobbaké — talpraszökkenti az utasok jó részét; bőröndjeikkel, motyójukkal már jóelőre megkezdik a tolongást. S milyen hosszú egy ilyen pályaudvar előtere! Hány szemafor mellett kell elrobogni, felüljárók alatt és aluljárók felett elkattogni, milyen szövevényes sínhálózaton kúszik át a sze-

mind, s így
tunk. S bizo
lezőlapra —
szerint — a
vét, amelyne
rencsénk vo
nom kell az
számukra a
boldogan is
melegvizes k
rű félkaréjá
ral), sőt a k
a külvárosi
nak fénykör
Adrián és n
nagyszerű p
kal, a hajó
A kék Ad
utazási kedv
hotelportáso
Diocletianus
Centrallal s
ahol beford
szakállas ö
figyeli a for
Ha soká
gatna ez a s
figyeltem rá
és sietve el
szönetet h
amiért észre
ide helyezt
Hunyorít, n
gadós ott so
olajosan főz
innen hozat
kor az a fic
Felemelem
— Estére
hegyeken tú
telecsurgato

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre
FILM SZINHÁZ MUZSIKA
1964 OKT 23
1021

VITA A TRAGÉDIÁRÓL

2- Bálint Endrénél

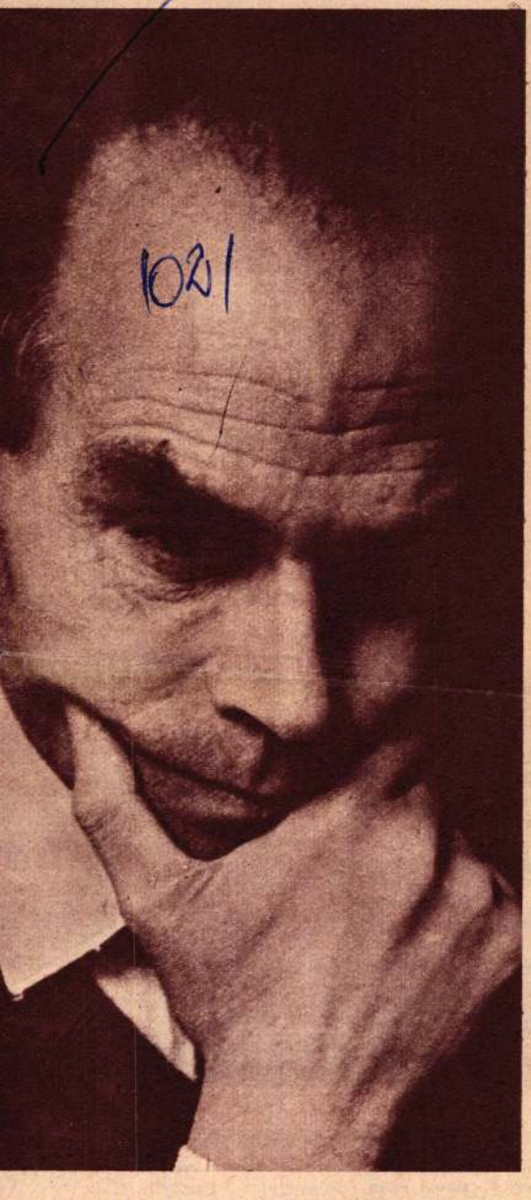

Bálint Endrét otthonában kerestük fel, hogy a Nemzeti Színház Tragédia-előadás díszleteiről beszélgessünk vele.

— Először talán a rendezőtől kapott instrukciókról kérdeznénk, hiszen az általános vélemény szerint Bálint Endre díszletei erősen kötődnek a rendezői koncepcióhoz.

— Major Tamás olyan színházat akar teremteni, amelyben nem léteznek régi értelemben vett díszletek. Jelzett, puritán, egyszerű színpadképet akar. Miközben elmondta a koncepcióját, én folytonosan skicceltem. Azt hittem, oda sem figyel. Mikor befejezte a beszélgetést, rábökött a vázlatokra: nahát, ez az — mondta. — Tulajdonképpen már akkor megszülettek a tervek. Nézze, a díszlettervező és különösen az én szerepem, hiszen valójában festő vagyok, csupán annyi volt, mint egy közvetítőé. Igyekeztem megérteni a rendező igényeit s a szcenikus, Bakó József lehetőségeit. Bakó érdeme semmivel sem kevesebb, mint az enyém. Hihetetlen színpadtudása, nagyszerű felkészültsége nélkül aligha jött volna létre a díszlet.

— Bálint Endrének, a festőnek, ez a második kiruccanása a színházba. Azt hinné az ember, hogy csupán tanulgatja csak a mesterséget. Major Tamástól mégis úgy hallottuk, hogy komoly, igazi segítőtársa volt.

— Hacsak abban nem, hogy igyekeztem a festői formavilágomat átmenteni a színpadra.

Igen, észrevettük, a festményein is fellelhető gyakori gömbformák a Tragédia díszleteiben kitűnően szimbolizálták például a Mennyországot. Igen tetszett a Tiltott Fa megoldása is, Bálint Endre színpadképében a két fa tulajdonképpen két kisebb gömb, jelezvén, hogy ez éppen olyan anyag, mint a világegyetemben szimbolizált más csillagok.

Aztán vitázunk itt is.

A kubisztikus díszletelemek valóban puritán, gondolati drámához való környezetet teremtettek. Úgy éreztük azonban, hogy díszletei nem elég következetesek. Elsősorban Bizáncra gondolunk.

— A bizánci kép díszletei a nagyszínházban, érzésem szerint, monumentálisnak hatottak volna. Itt azonban az építmény túlságosan közel volt a nézőtérhez, szinte »megette« a tért.

— Én az egyiptomi díszletmegoldást sem tartom szerencsésnek. Úgy gondolom, hogy a trónszék túlzott magassága elszakítja egymástól a dráma főszereplőit. Megszűnik közöttük — éppen a díszlet miatt — a máskor jelenlevő vonzás.

— Én úgy véltem, hogy a piramis kikapcsolásával sikerült ezzel a monumentális trónnal a halhatatlanság szimbólumát megoldani. Sőt, elképzelésem szerint a magasság érzékeltetni tudja, hogy a tömeg számára megközelíthetetlen a fáraó.

Az egyik kritika felvetette azt is, hogy a Tragédia mostani díszletei erősen emlékeztetnek az angolok Lear díszleteire.

— Nem láttam az angolok előadását, még csak képekről sem ismerem azt. Mint ahogy soha életemben nem láttam színpadon a Tragédiát sem. Mind ez ideig az volt a véleményem, hogy nem is való színpadra. Képekre bontott filozófiának tartottam; ez az előadás engem legalábbis meg tudott győzni az ellenkezőjéről.

— Végül is, mi az, amit a festő kapott a színháztól?

— Lázas színházszeretetet. A színház már nemcsak mint nézőt, mint festőt érdekel, de felébredt bennem a rendező is.

Még valamit, amit csak később tudtunk meg. A Tragédia díszletei kíváncsivá tették a Színművészeti Főiskola növendékeit Bálint Endrére, a festőre is. Meghívták, állítsa ki néhány képét. Úgy látszik, Bálint Endre kapcsolata a színházzal mélyebb, mint ahogy azt képzelnénk . . .

Lelkes Éva

Igyekeztem a festői formavilágomat átmenteni a színpadra

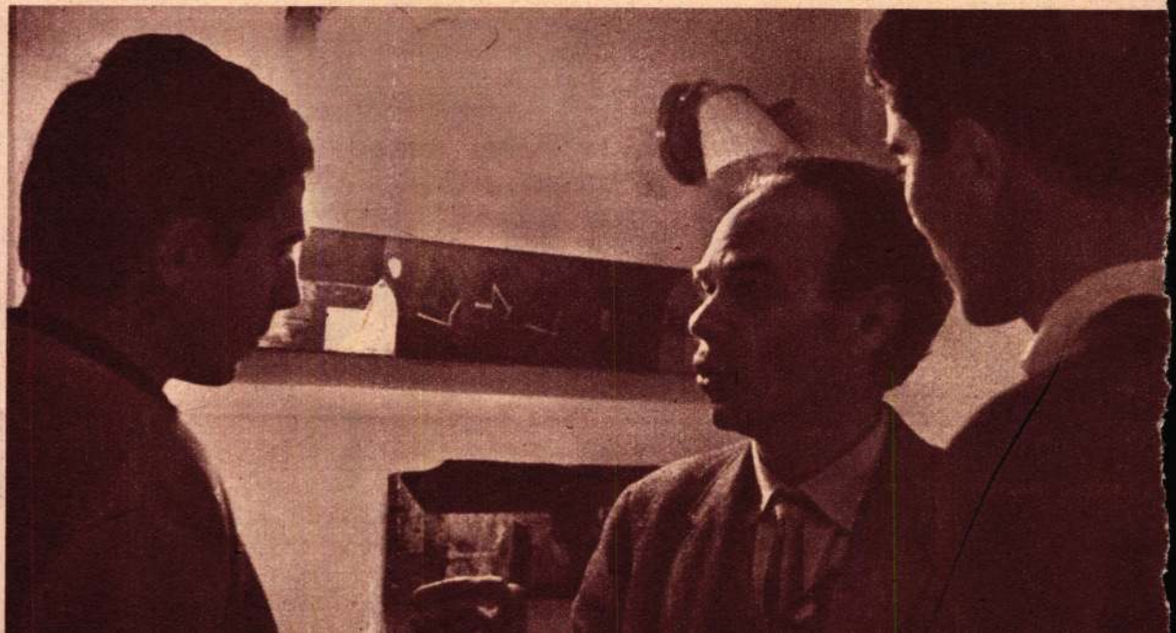

Bálint Endre a Színművészeti Főiskolán rendezett kiállításán (Koncz Zsuzsa felv.)

Komédia tollporolóval

a Kis Színpadon

egy színházi estét«. Ez a célkitűzés olyan szerény, hogy önkritikának is beillene — feltéve, ha nem sikerülne megvalósítani. Szerencsére erről szó sincs: Tabi keveset ígér, és azt hiánytalanul megtartja. Keveset? — nos, még ez sem biztos. Két kellemes, vidám órának az árfolyama alighanem elég magas napjainkban a színházi tőzsdén.

A szerzőnek tartozunk azzal, hogy a kritikában nem meséljük el a komédiát. Annál is inkább, mert a nagymenő ponyvaregényíró és a talpraesett chicagói leányzó históriájának éppen az (előre kiszámítható) meglepetések adják a savát-borsát. Cecília Eddingtonnak, a darab hősnőjének ugyanis van egy ragyogó ötlete. Tabi Lászlónak viszont, dicséretére mondjuk, több is van —, bár nem mind ragyogó. Cecília revolverrel és sex apeallel támad — Tabi humorral. Az ő fegyverzete sem alábbvaló a hősnőénél, bár sajnos nem mindig a legkorszerűbb. Cecília (aki tulajdonképpen nem is Cecília) könyörtelenül a választott női bíróság elé hurcolja a detektívregénygyárost, Tabi viszont lemond az ítélkezésről. Vígjátékában senkiről sem ejt egyetlen rossz szót sem, csak Amerikáról —, de bár azt se tenné, az erőltetetten politikus betétek kirínak a komédiából. És mellékesen a női nemről — de arról is csak általában. Lemond a társadalmi vígjáték, a jellemkomikum mélyebb lehetőségeiről, a szatíra nehezebb fegyverzetéről —, de a mulattatás érdekében kilőtt ötlet-rakétái legalább nem mondanak csütörtököt. Sőt, humora páncélzatának sikerült kikerülnie a műfaj zsákutcáját — az érzelgősséget is. Még a kötelező happy endben sem akar elandalítani. Megmarad a komédia síkján, és némi iróniával elűzi a giccs fenyegető árnyát.

Az előadás egy árnyalattal még szerényebb, mint a mű. Hiányzik belőle a komédia ötletgazdagsága, az ötletek szénsavas pezsgése. *Seregi László* rendezése olyan hibátlan, mint egy jeles dolgozat. De egy huszonöt éves komédiánál 1964-ben ez minden, csak nem dicséret. *Eisemann Mihály* kellemes zenéjét már a ruhatárban elfelejtik a nézők. Ennek tagadhatatlanul vannak bizonyos előnyei is, mert a dallammal együtt legalább a dalszövegek is elszállnak. Mert arra aztán igazán nem vágyunk, hogy úton-útfélen azt énekelje a slágerkedvelő ifjúság, hogy »Ha lekerülsz a béka alá, Mondd, hogy fütyülök rá.«

A szereplők közül ezúttal nem a hősöknek, hanem három nagyszerű mellékfigurának ítélném a pálmát — és nem azért mert *Fejes Teri*, *Dévai Hédi* és *Hollós Melitta* három női bírót alakított. Hanem azért, mert hármuk ellenállhatatlan humora szerezte az előadás legvidámabb perceit. Igaz, hogy könnyű dolguk volt: ők nemcsak szöveget, de szerepet is kaptak a szerzőtől. A csupa temperamentum *Géczy Dorottya* és a fanyar humorú *Gálcsiky János* mindent megtettek a sikerért. Szokott eszközeikkel a szokott tapsot aratták *Misoga László* és *Hlatky László* is. *Felföldi Anikó* és *Kósa András* kettőse azonban olyan szürke volt, mintha ők ketten valahogy kimaradtak volna a portalanításból. Felföldi Anikót még külön is sajnáltam, ilyen előnytelen, szegényes ruhákat, mint amilyenekbe őt belepréselték, már régen láttam pesti színpadon.

Földes Anna

Misoga László, Kósa András és Gálcsiky János

Gálcsiky János és Géczy Dorottya

Hollós Melitta, Fejes Teri és Dévai Hédi (Fényszöv. — Szijártó felv.)

GERZSON PÁL:

A család
Két fej

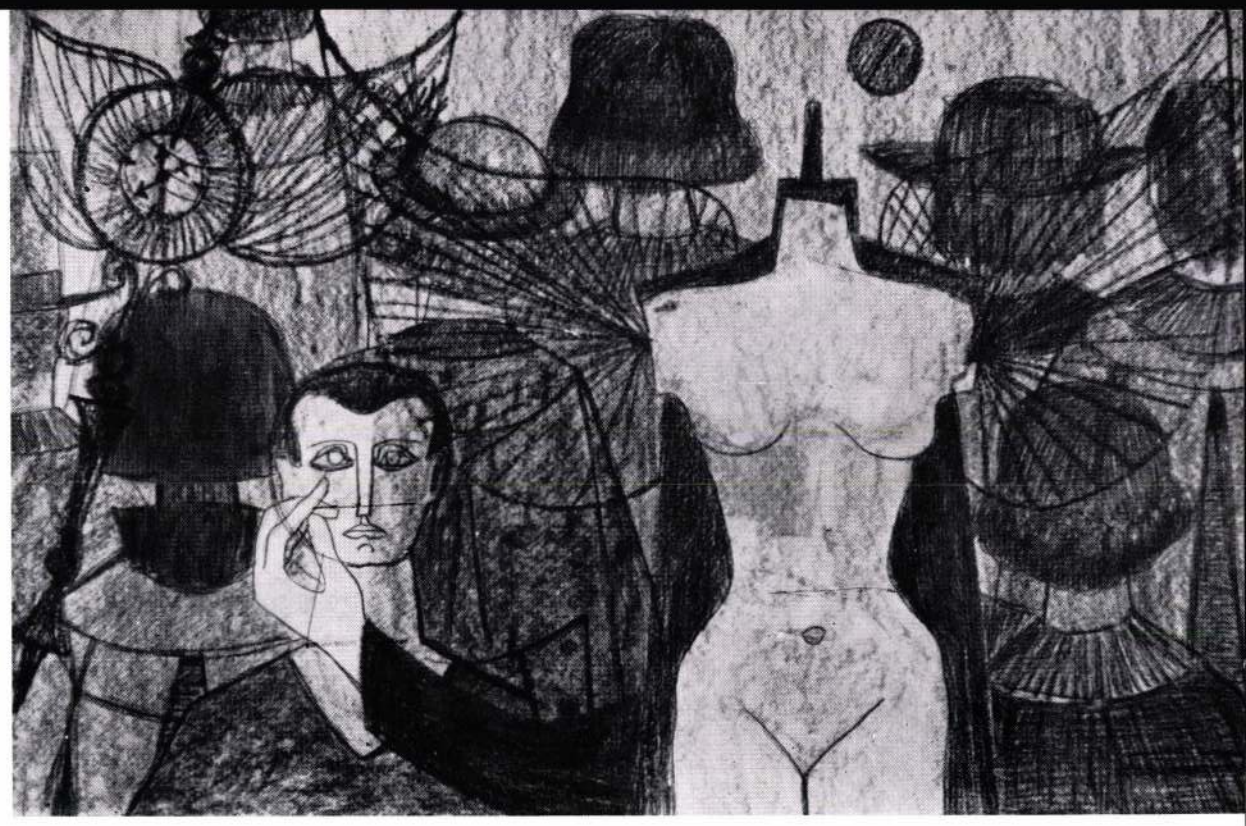

1021
Kritika
1967 dec

AZ ELMÚLT HÓNAPOK TÁRLATAIBÓL

DRÉGELY LÁSZLÓ: Elmúlt szerelmek Lakoma

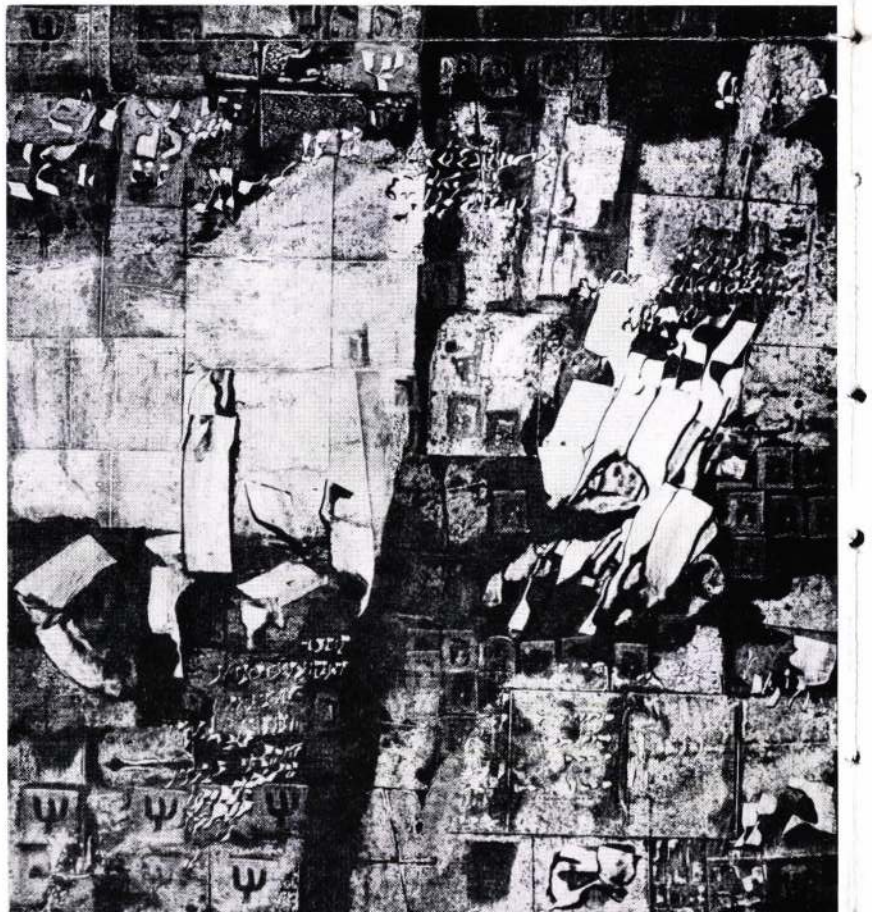

ORSZÁG LILI:

Megkövült panasz

(A felvételeket
Gelencsér Ferenc, Kovács Ferenc, Petrás István készítették)

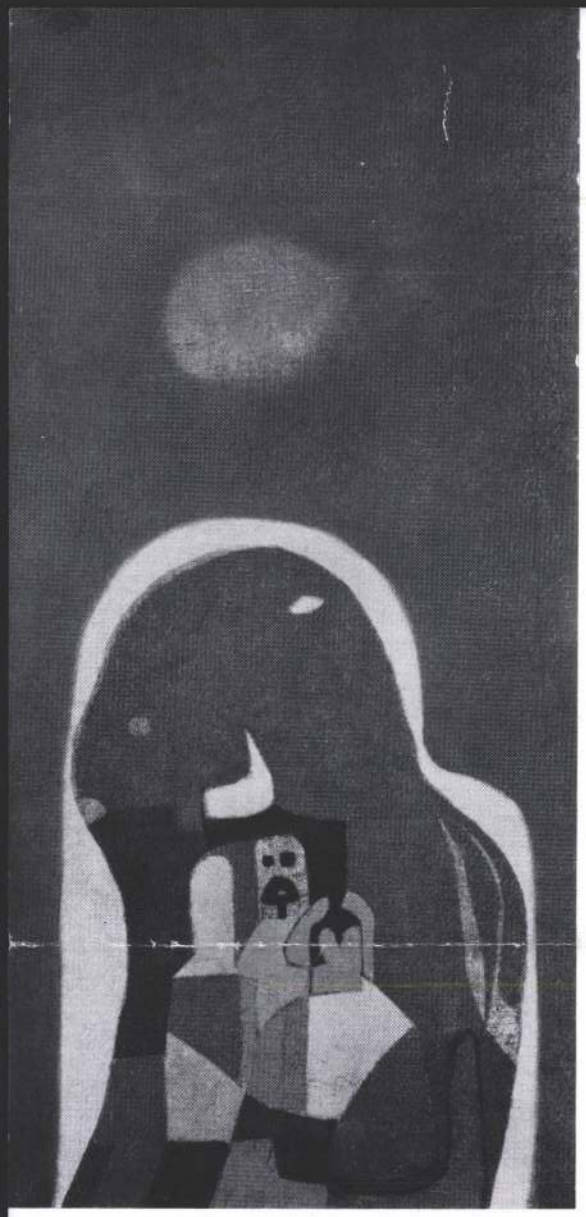

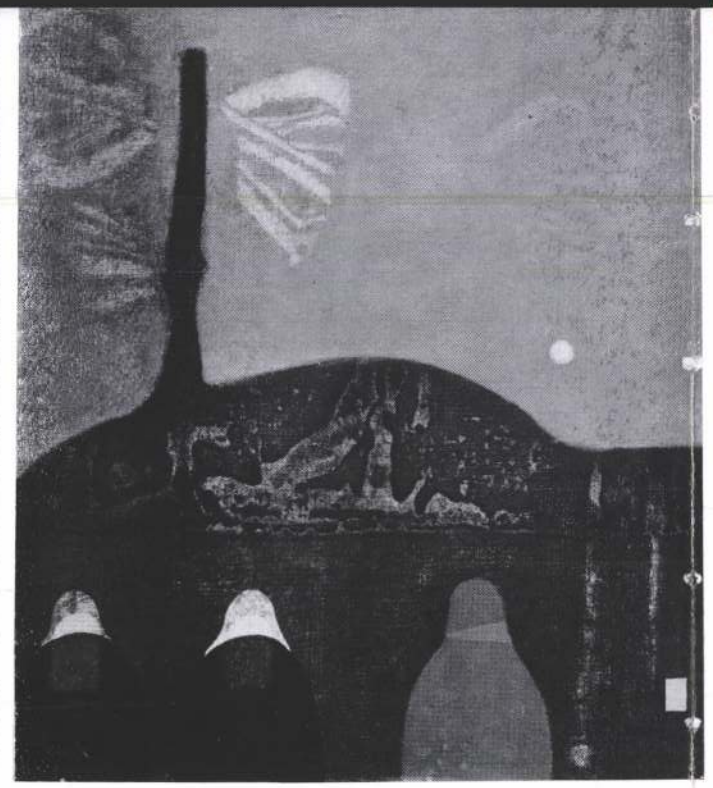

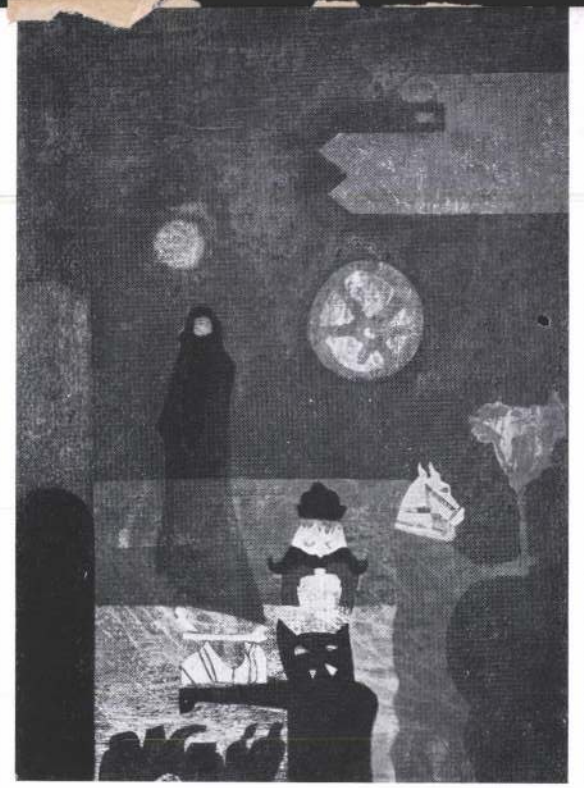

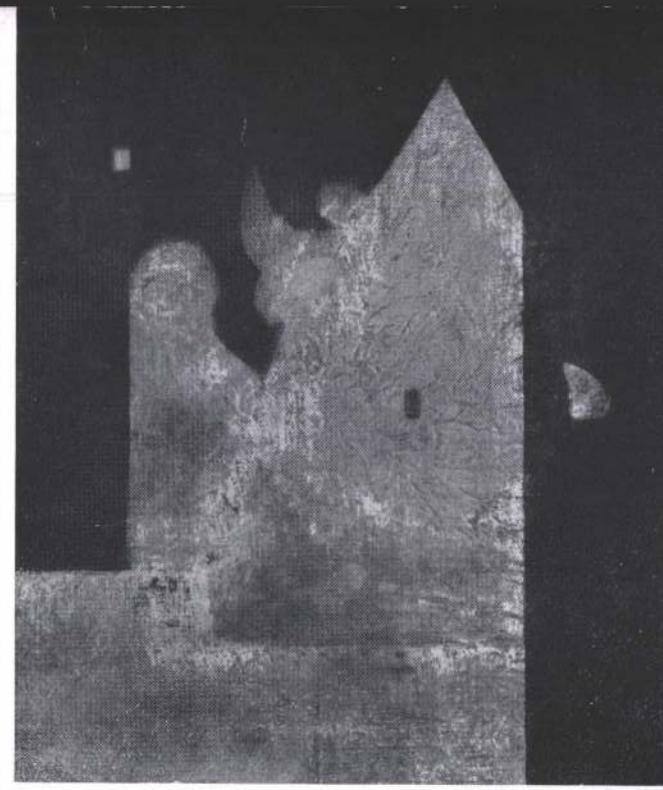

BÁLINT ENDRE

Kulcslyuk
Várakozók
Ibiza éjjel
Halál Firenzében

Groteszk temetés
Kastély Bloisban
Sárga ló
Temetőfal
Este

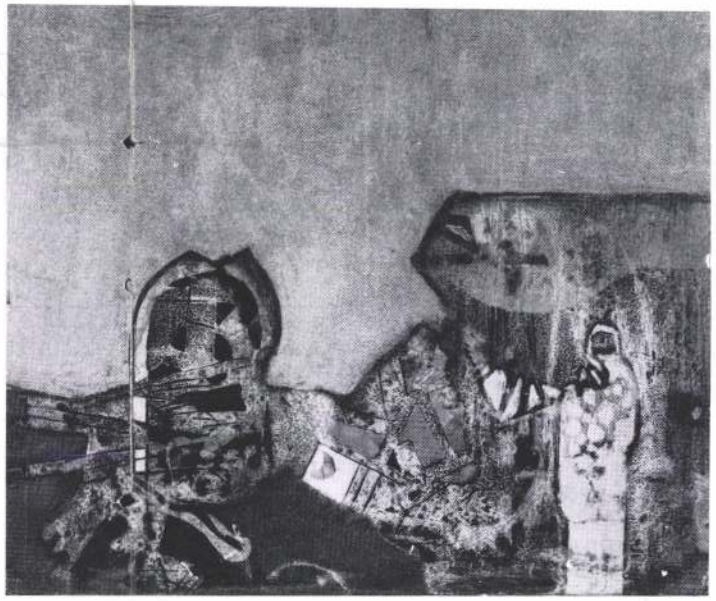

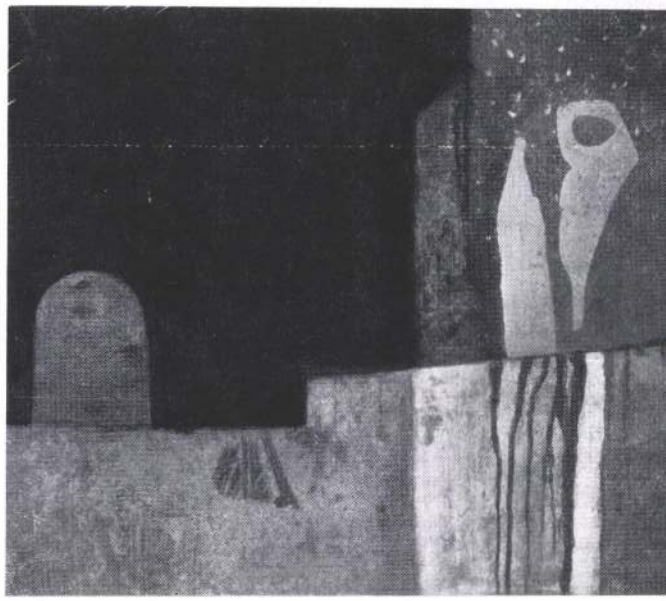

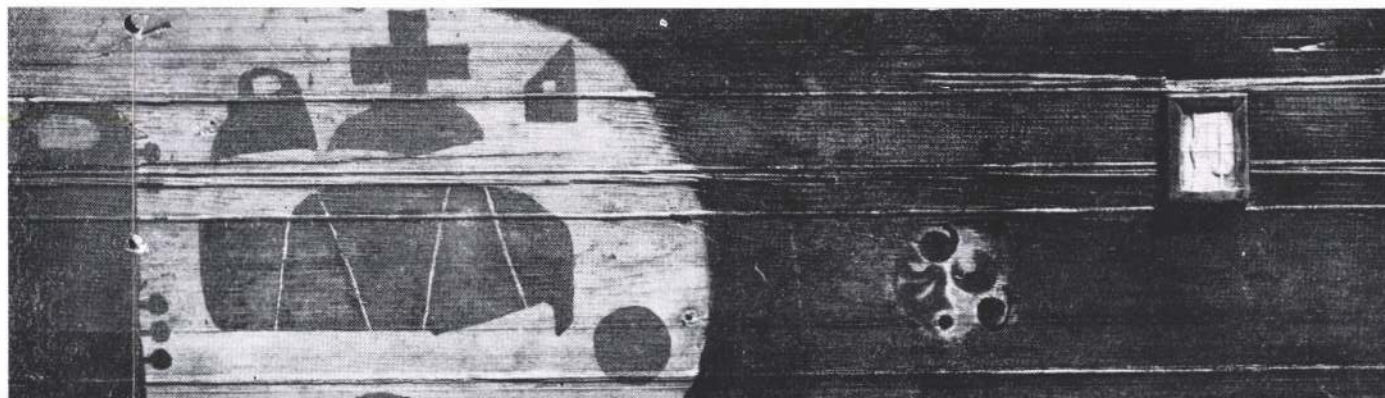

Bálint Endre
Grafikus

14.D4

Biblia illusztrációja.
Jónás (rézm.)

Passuth Krisztina: Bálint Endre bibliája
Élet és Irodalom, 1962. dec 1 – 8 lap

Bálint Endre

Illusztrálta a Kék szarvas c. könyvet

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és diszkrétben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 sz. 18. l.

Bálint Endre MDK

Szerepelt a Petőfi Irodalmi Muzeum Madách-kiállításán.

"A paradicsomon kivül"
"Paradicsomban"

R.Gy.: Illusztrációk az/~~Ember~~/ Ember Tragédiájához.

NÉPSZABADSÁG 1964 nov. 5.

Bálint Endre groteszk grafikái

Bálint Endre grafikái
Home Galéria

Szokatlan, mondhatnánk egyedülálló kiállítás nyílt tegnap a Csévi út 7. sz. alatt található Home Galériában. Művészet, történelem vagy mindkettő? Joggal kérdezhetnénk, hogyan kapcsolódik egy kiváló mester magánélete ilyen sajátos ábrákban a történelemhez. Nos, éppen ennek a furcsaságnak lehetünk tanúi a Home Galéria kiállításán. A Bálint-kör, a festő barátai és tanítványai néhány jeles napot: újéveket, születésnapokat, különféle évfordulókat az ún. „Rendezvényeken" ünnepelték. A Bálint-kör keletkezése és működése a magyar baloldali mozgalmak történetének kevéssé ismert, de annál fontosabb fejezete.

A Kassák Lajos vezette Munka-kör néhány kiváló tagja komoly konfliktusba keveredett a csoport egységes szelleme fölött szigorúan őrködő Kassákkal. A rebellisekhez tartozott – többek között – Szabó Lajos, Vajda Lajos, Justus Pál, Korniss Dezső, Bálint Endre, Bálint Klára (a későbbi Szerb Antalné). A válás oka a sztálini Szovjetunióhoz fűződő viszony. A modern művészetek iránt különlegesen érzékeny Kassákot mélyen befolyásolta az orosz művészi avantgárd – a film, a képzőművészet, az irodalom eredetisége. Kiváltképpen a Malevics–Tatlin munkáiban felfedezhető konstruktivizmus – ezt az irányzatot maga is művelte és propagálta. Kassák ekkor még nem érezte a művészetet s az egész világot fenyegető sztálini rémuralmat, melynek előjeleire a zendülő csoport érzékenyebben reagált. 1930. szeptember 1-jén a Szociáldemokrata és a Kommunista Pártok hívására a Városligetet környékén közel egymillió sztrájkoló dolgozó gyűlt össze. Tárgyunk szempontjából csupán azért idézem fel ezt a tragikus eseményt, mert az említett csoport harminc-negyven tagja a zendülést követő vasárnap reggel találkozott a Gémeskútnak nevezett kirándulóhelyen. Ez a vidék napjainkban a vitorlázórepülőtér, amelyet akkor még át meg áthasogatták a világháborúban ásott mély gyalogsági lövészárkok. Minthogy e fiatalok körében nem ismerték a dagályosságot és az ünnepélyességet, rövid tanácskozás után megalakították a Diákcsoportot, melyet rövidesen csak Oppozíció néven emlegettek. A humor volt az oppozíció családi nyelve. Ezzel a sajátos beszédmóddal érintkezett egymással a két jó barát: Bálint Endre és a kárpitosból újságíróvá „fejlődött" Lux László. Lux humora kiapadhatatlan – ő alapította meg az Oppozíció dadaista frakcióját, melynek egyetlen tagja ő maga volt.

A seriff (karikatúra Bíró Gáborról) Fotó: Pélyi Nóra

Itt idézem Bálint néhány sorát a Diákoppozícióhoz fűződő viszonyáról, mely támpontot adhat az itt kiállított munkákhoz: „...nem tagadom a diákmozgalom rendkívüli fontosságát a számomra, de ez inkább érzelmi kötődés volt, nem pedig intellektuális. A diákmozgalom ajándékozott meg a kispolgári szokásokkal és korlátoltság iránt táplált viszolygással, valamint éberséggel a polgári hülyeségekkel szemben". Bálint művészetének komor-vidor jegye a vurstli és temető. Művei tanúsítják, Bálint is látta a világot – művészete meggyőzően, szuggesztíven jeleníti meg viszonyát a világhoz és környezetéhez. Festményei és obzséi létének tragédiáját szinte naplószerűen „írják le". Az árvaházban sínylődő gyermek 12 éves korában tuberkulózisban megbetegedett, s ezt a kórt hurcolta élete végéig kórházról kórházra. Állandó szorongásait, „halálközeliségét" csak a tartós, nagy barátságok, no és az örök menedéket nyújtó humor oldotta némiképp. A barátságok még az Oppozíció korából öröklődtek, tartósító köteléke a már említett termékeny, örök kétely és természetesen a humor. Ez tartotta távol mindannyiukat a váltakozó hatalmaktól, a sztálinizmustól mindvégig, ám ironikus kritikáikat, idegenkedésüket, utálatukat valamennyi hatalom bőségesen viszonozta. Justus Pált, Mérei Ferencet börtönévekkel, a többieket munkanélküliséggel, cenzúrával, kiállítási tilalmakkal.

A Home Galéria kiállítása a bálinti humor látványos összefoglalója. Bálint ezeket a gúnyos illusztrációkat a már említett törzsünnepi rendezvényekre készítette. Az ábrák – jóllehet Bálint keze nyomát viselik – nem sorolhatók a mester ismert művészi alkotásai közé. Olyan alkalmi gúnyrajzok, amelyek inkább néhány barát, vendég vagy ellenség gyengéit karikírozzák. De hiteles bálinti humorral. Az avatottabbak előtt ismert a művész néhány kollázsának szellemes címe. Íme néhány idézet: „Mindenkivel tudatom. Meghasadt a tudatom", A rabi mája – A rab imája – Arab imája." A sor nem folytatható, a rajzokat ugyanis hosszú, humorba áztatott szövegek, „szónoklatok" kísérték, a megmaradt írásokból és nem kevésbé szellemes levelekből köteteket lehetni kiállítani.

Bálint gúnyrajzai egy kor különleges szellemiségének jellemző lenyomatai. Bármilyen feldobott, sebtében felskiccelt képeket látunk, minden vonásuk egy nagy művész képzeletének látványos és tanulságos terméke.

Román József

állam és Nagy-Magyarország képzete. Hogy reménnyé váljon az emlékezet.

Az Ifjú Magyarok csupán megértették az idők szavát. Ahogy az egyesület elnöke, Novák Előd Attila nyilatkozta: nem muzeális témaként, hanem aktualitásként akarták bemutatni a kiadványon szereplő dalokat. A lejtőn nincs megállás.

Hogy őszinte legyek, engem nem zavar a CD. A magam részéről visszaállítanám az összes revizionista emlékművet. Persze a Leninekkel együtt. Időnként nem árt, ha az ember ablakán behuhog a történelem. Még az se baj, hogy egyesek diszkóritmusban készülnek Nagy-Magyarország feltámasztására. Nem dől össze a világ, ha valaki úgy véli, egy-két vesztes világháborúnak nincs komolyabb következménye. Nem kell tudnia, hogy Ausztria-Magyarország robbantotta ki a tizennégyes háborút, mint ahogyan azt se, hogy a Magyar Országgyűlés egyhangúlag megszavazta a hadüzenetet. Amennyiben egyesek úgy gondolják, hogy Magyarországot jutalom illette volna az első világháború végén, szívük joga. Szabad országban élünk, mindenki olyan hülye lehet, amilyen akar. Észérvekkel nem lehet meggyőzni azt, aki zsigerből politizál, mint ahogy rám sincs hatással a nagy löttyös indulat. Tetszik, nem tet-

A szerző író

CD megjelentetését segítették anyagilag. Az Ifjúsági és Sportminisztérium alá tartozó Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, is csupán a „magyar nép fogyatkozásának megállítását" célzó CD-re adott volna pénzt, ám gyorsan jelezték, hogy még nem utalták át a kérdéses összeget. Az MSZP

szervezetéről van szó, de ez inkább a XI. Kerületi Önkormányzat problémája. Megvallom, engem némi gyanakvással tölt el, ha valakinek semmi se jut önmagával kapcsolatban eszébe, mint hogy magyar, de tételezzük fel, hogy az MSZP-s bizottsági tagok csupán jóhiszeműek voltak.

Tasnádi-ügy

– Úgy látom, megint be akarják feketíteni a belügyminisztert JÓKÓ CSABA RAJZA

nek. Amivel nem egyeztethető össze, hogy elhárítsák a felelősséget. Még akkor se, ha nem ők, hanem az általuk megbízott szakértők hibáztak. Az ő döntésük, hogy kit választanak. Ami történt, az ő asszisztenciájukkal történt. Ettől legfeljebb szavakban lehet elhatárolódni. A tény tény marad.

A Fidesz és az MSZP képviselői láthatóan egyetértenek abban, hogy csupán a szakértőik hibáztak, ők nem. Egyáltalán nem tartják különösebb tragédiának az esetet. Néhány nyilatkozat, esetleg vizsgálat mindent megold. A sajtó is a kezükre játszik: most már mindenki azon rágódik, hogy a Köztársasági Őrezred főtörzsőrmestere játszhatott-e a CD-n, vagy sem.

Senkiben se merült föl, hogy e fenti eset sokkal kínosabb, mint egy vitatható parlamenti döntés. Nem arról van szó, hogy áthágnak bizonyos jogszabályokat. Hogy elmulasztják a közbeszerzési pályázat kiírását, hogy saját embereiknek juttassák a munkát. Hogy a kormányfő édesapja részt vesz-e állami beruházásokon. Hogy elszámolnak-e bizonyos költségvetési tételekkel vagy sem. Ezeknél az ügyleteknél ugyanis legalább tetten érhető a döntéshozók szándéka.

A magam részéről teljes lelki nyugalommal tekintek a jövő évi választások elé: nincs igazi tétje.

Egyebekben mindenkit arra bíztatok, fizesse pontosan az adóját. Úgyse tudják, mire költik.

A Nagy Testvér

Az SZDSZ rendszeresen nagy erőkkel vonul ki a tetthelyekre, ahol a hatalmat visszaéléseken lehet rajtakapni, legutóbb például a Terminátor külsejű Fodor Gábor ütött rajta a Nemzetbiztonsági Hivatalon.

A nemzetbiztonságiak ettől nem ijedtek meg jobban, mint az eddigi tetthelyek tettesei, nyilván, mert a Fodornál nem volt könnygázspré, kézibilincs, csupán a mikrofonokba mondta bele, hogy a rendszerváltás után 11 évvel valóra válik Orwell utópiája, az „1984". A kormány, a Nagy Testvér mindenkit meg akar figyeltetni.

Ami erős túlzás.

Arról van csupán szó, hogy az Igazságügyi Minisztérium tervezett törvényjavaslata szerint Móricka, akinek már egy rejtett kameráról is rögtön a diktatúra jut az eszébe. Holott változnak az idők.

Ma, amikor az állampolgár egyik rejtett kamera látómezejéből a másikéba lép, miért éppen második otthonai lennének kivételek? Aki bankban, fontos épületek előtt az utcán, vagy akár nagyobb áruházakba lépve minden további nélkül hagyja, hogy lefilmezzék, legföljebb a szatyra fedezékében

Az Igazságügyi Minisztérium. Ők maguk mondták, és Orwell mondatai helyett inkább erre a mondatra kellene koncentrálni.

Az SZDSZ észrevehetné, hogy éppen a jelenlegi kormányzat az, amelyik egyáltalán nem szereti a megfigyelést. Sőt. Annak a megfigyelési ragálynak szeretne gátat szabni, és helyes mederbe terelni, amely az országot most olyan ellenőrizetlenül önti el.

ZSEBTÜKÖR

Mi az, hogy csak úgy összevissza,

ban vagy a kormány jegyzőkönyvbe sem vett ülésein is megjelennek majd az overallos szerelők. Hogy jó napot, ne tessenek magukat zavartatni, mink csak a Nagy Testvér megbízásából kötünk be mikrofont, kamerát.

Ki itt a Nagy Testvér, honfitársak?

Nehogy már bedőljünk orwelles, SZDSZ-es rémálmoknak!

A Nagy Testvér mi vagyunk. A nép. Amit sejtettünk is, de mióta Torgyán József koalíciós elnök és egykori miniszter a parlamenti munkacsoport Szabadi-ülésén, valami váratlan megvilágosodástól vezérelve elmondta, hogy valójában az Országgyűlés ellenőrzi a kormányt és nem fordítva, a nép meg a parlamentet

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR
Pécs ...

1021 1971 ... 11 BALINT ENDRE

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1971

A TARTALOMBÓL

ARATÓ KÁROLY
BERTOK LÁSZLÓ
KÁROLYI AMY
ROZSA ENDRE
SIMONYI IMRE
VERSEI

*

INTERJÚ MÁNDY IVÁNNAL
MÁNDY IVÁN: MONTESSANI

*

BERTHA BULCSU: BALATON
KOLOZSVÁRI
GRANDPIERRE EMIL:
AZ UTOLSÓ HULLÁM
MÉSZÖLY MIKLÓS: NOTESZ

*

FODOR ANDRÁS:
BERTOK LÁSZLÓRÓL
FUTÁKY HAJNA:
PÉCSI SZÍNHÁZI ESTÉK
MÁNDY STEFÁNIA:
BALINT ENDRÉRÓL
POMOGÁTS BÉLA:
A MAGYAR AVANTGÁRD
DOKUMENTUMAI KÖZÖTT

11

1971 SEP 18

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

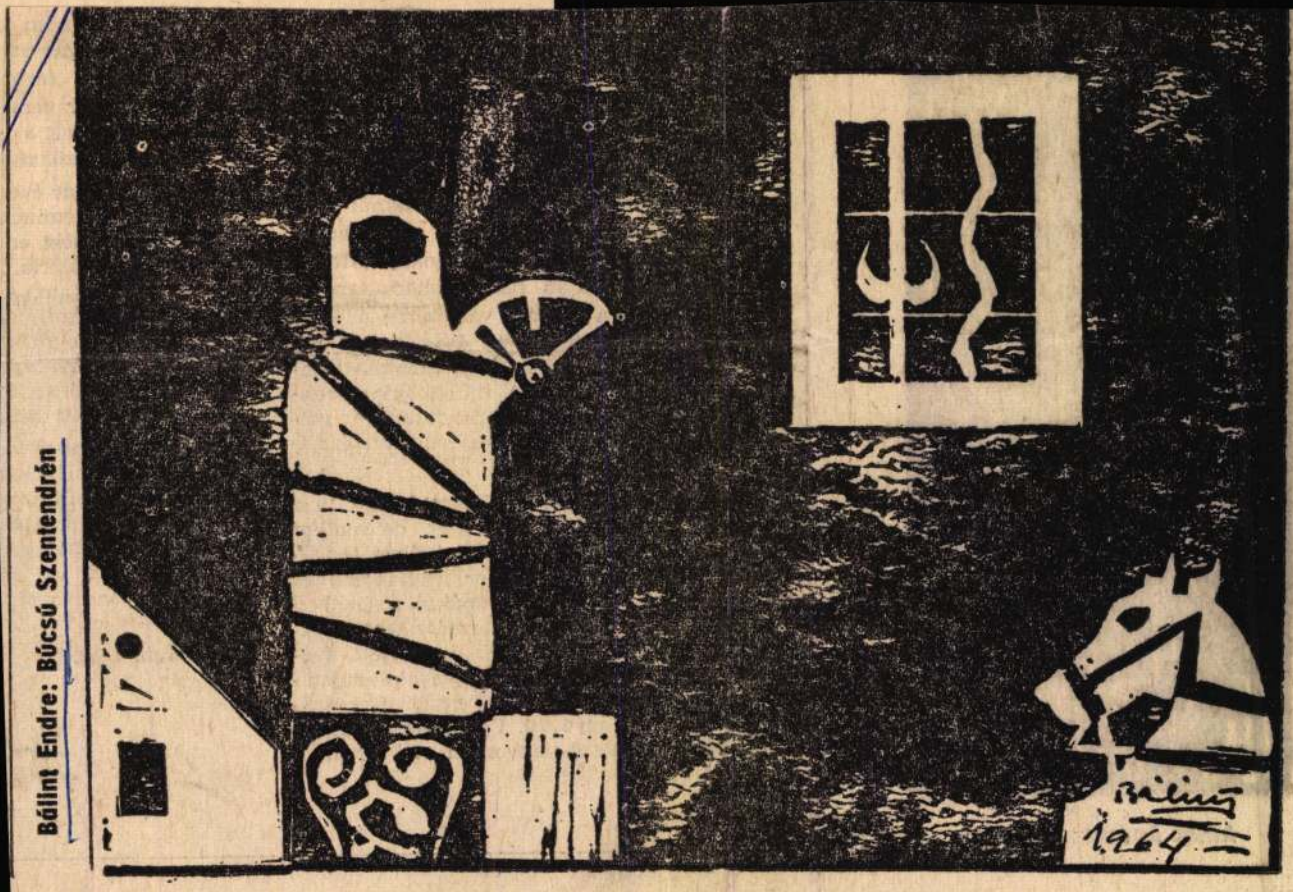

Bálint Endre: Búcsú Szentendrén

1971. SZEPTEMBER 18.

1021

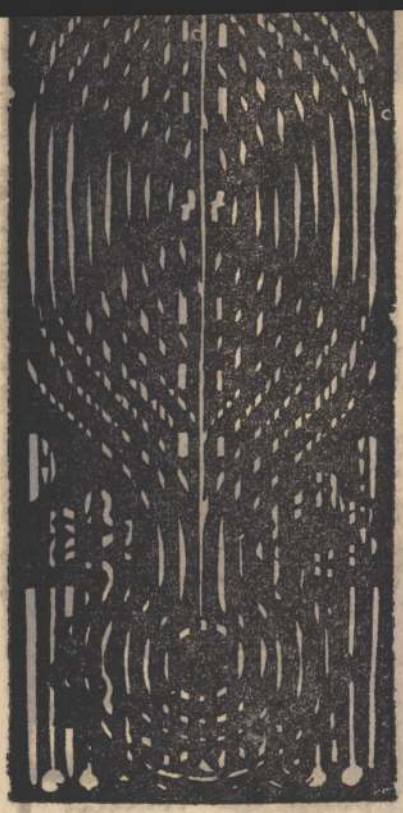

Antal András: Motívum

ügyetlenül rajzolt,
néhányan, akik s
dolgozhattunk. Ne
honorálta volna m
Ugyanazzal a der
diákjait, mint tan
gatót. Rajongtunk
olyan hőfokú ez a
juk a kislányokr
különrajz óra után
mat, gyalog, a Várból valamerre a Márvány utcai kis hídon át. Hogy miről beszéltünk, nem emlékszem, tizenkét-tizenhárom éves voltam. A különböző szerencsejátékokról mesélt, plasztikusan, például a baccarat-ról, de ez nem művészettörténeti adat.

Némileg leplezett unalommal adta le a merev, lapos rajz-tanmenetet, de amikor a „műalkotások ismereteit" kellett taglalnia, megváltozott. Amikor a diapozitívek vetítésekor eloltotta a lámpákat, a sötétben feléledt. Mi, gyerekek természetesnek találtuk, hogy ezek az órák ilyen jók. Természetesnek, hogy a középiskolai rajztanár ilyen izgalmas olaszországi útibeszámolót is tart egyúttal. Patkó egyetemi, sőt a legjobb esszé-színvonalú előadásait a

net nagy alakját
a kis emlék-tárlat
nyeinek összefogot
sága késleltette ta
rában halhatatlans

Jegyzetem nem
is műkritika. Csak
vázlatos művészp
tése, a kortárs sze
nék ellentmondan
művésznek, aki, h
resse, tanárságot
örömünnep az éle

Nem igaz.

Fra

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

1021

Endre Bálint: Illustration zu Endre Ady

Bálint Endre

scharfzünf
gen besseren Hälfte cora
publico eine Tracht Prüg
verabreicht. Das Erbe d

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 349-726
Életünk
1971/4
Bálint Endre

És elmosolyodott. Halványan, szemét félig lehunyva. Mi még csak ámultunk az ágya nál, Kardisné álla alatt furcsa kérdőjelként kunkorodott a fejkendő kötése. Odakint pedig hullott az érett körte a fáról, széttoccsanva mind a sáros földön.

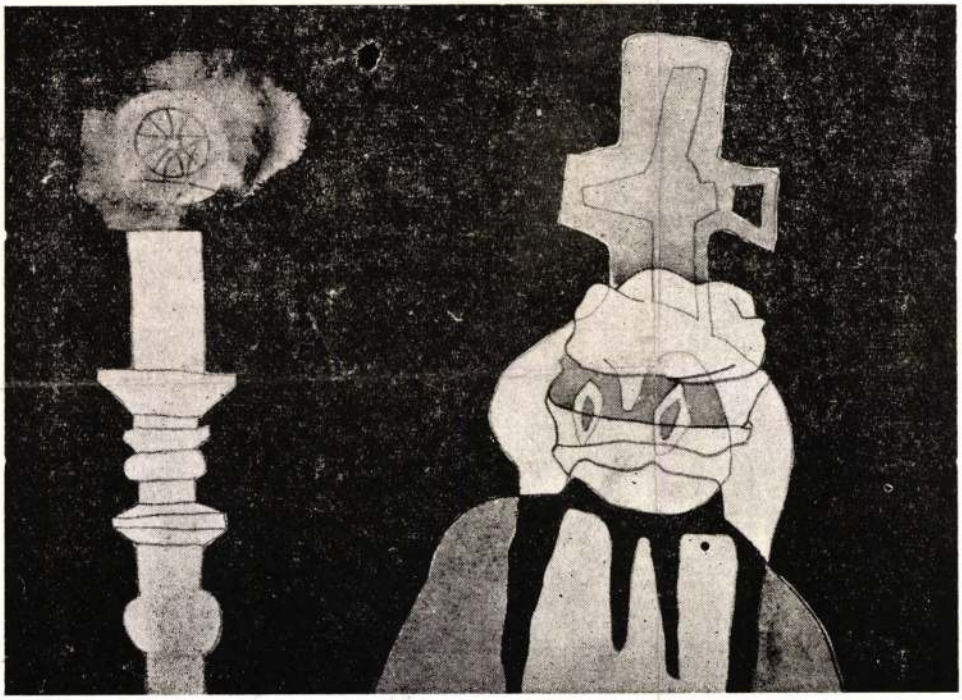

BÁLINT ENDRE: GYÁSZ

hazavitték az embe

Lámpám fe

A napok tartóoszlopa a csendben
szétkorhadt.

*

Régen pusztába vándorolt
ki emberek közt nem lelt nyugalomra.

A puszta már
beköltözött az emberekbe.

*

A felhők egyre sűrűsödnek
a nappal már éjhez hasonlít.

Lámpám kis fénykörében üldögélek
és hallgatom a világ híreit.

*

Palackposta minden szavam már
mert mégis bízom a jövőben.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-868, 337-748, 349-726

Életünk
1971/4
Bálint Endre

1021

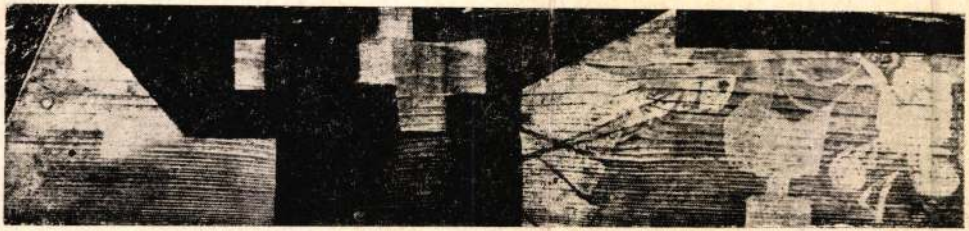

BÁLINT ENDRE: SZÓL A KAKAS MÉG

Litz már szünetekkel és akadozva beszélt. Az u
előadta, hogy az elfogyasztott cigarettákat sem számo
tendőre elégséges kenyere és hozzá való más táplálék
lehetett, hogy nem jut eszébe más bemondanivaló. –
tán letette a cédulát Litz elé. – Negyvenhárom év és

– Jól számolt? Nekem csak huszonhat van.

– Sajnálom. Akkor nem engedhetem ki innen.

– Vegye tudomásul, hogy semmi kedvem sincs várni. – Felém fordult. – Akkor kénytelen leszek megfogadni azt, amit maga tanácsolt. A vonat alá fekvést.

Itt derült ki, hogy milyen szakmájába való ember ez a termetes. Azt felelte, hogy szó se róla, előbb-utóbb megteheti, de ne higgye, hogy ez tisztességes elintézés. Mert cipőt, ruhát szaggatni, jó falatok erejéből megemberesedni – ezért bizony teljesíteni is kell valamit. – Szelíden nézett Litzre, és semmi bántót, megalázót, kioktatót nem éreztem hangjában.

A Miskolci Képtár tisztelettel meghívja Önt 1972. október 5-én, 17 órára a Miskolci Képtárba (Kossuth utca 13.)

BÁLINT ENDRE

grafikai kiállításának megnyitására

Megnyitóbeszédet mond KARÁTSON GÁBOR festőművész

Október 13-án, 17 órakor
S. NAGY KATALIN tárlatvezetést tart

A kiállítás megtekinthető október 5–29-ig hétfő kivételével 10–18 óráig

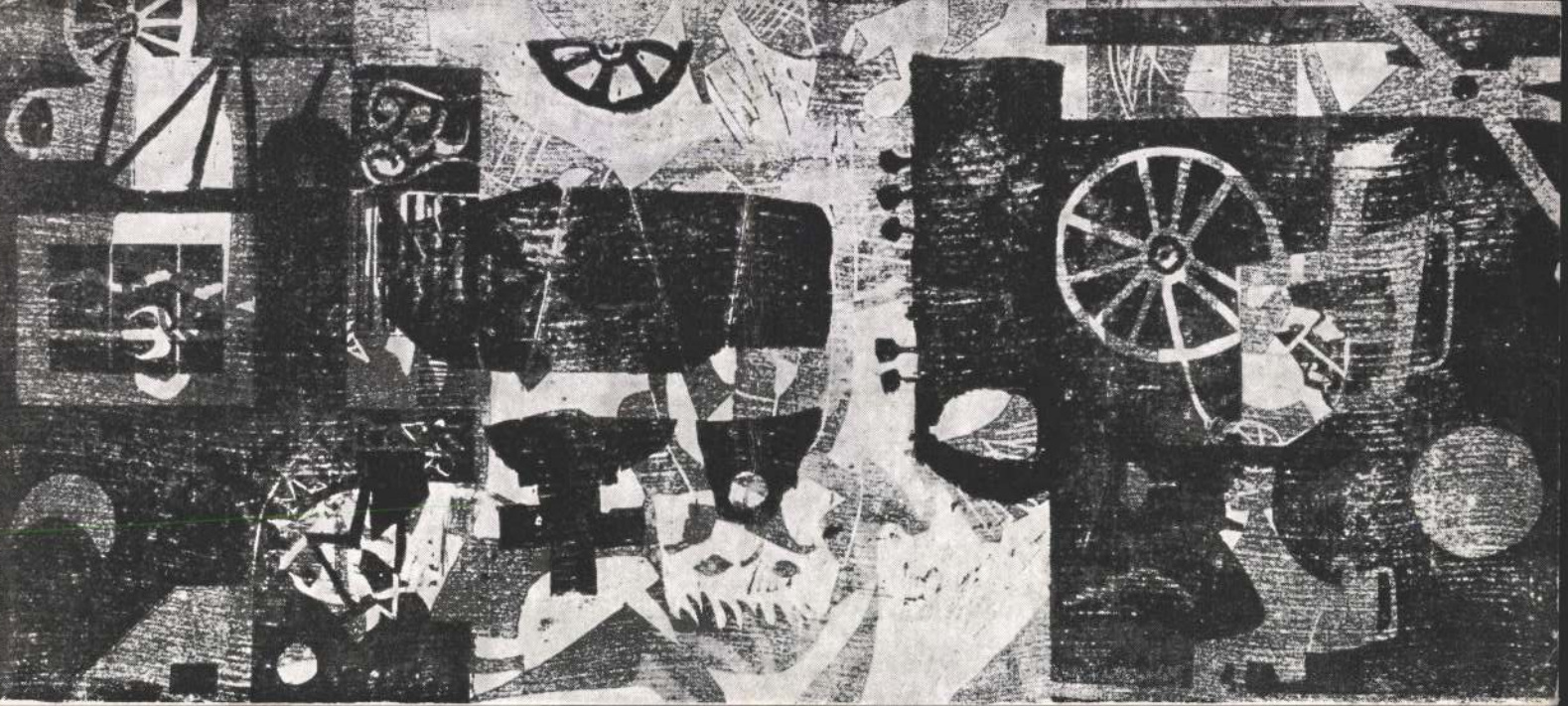

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974. JAN

KORTÁRS

Bálint Endre

volna, nem élem túl.

1021

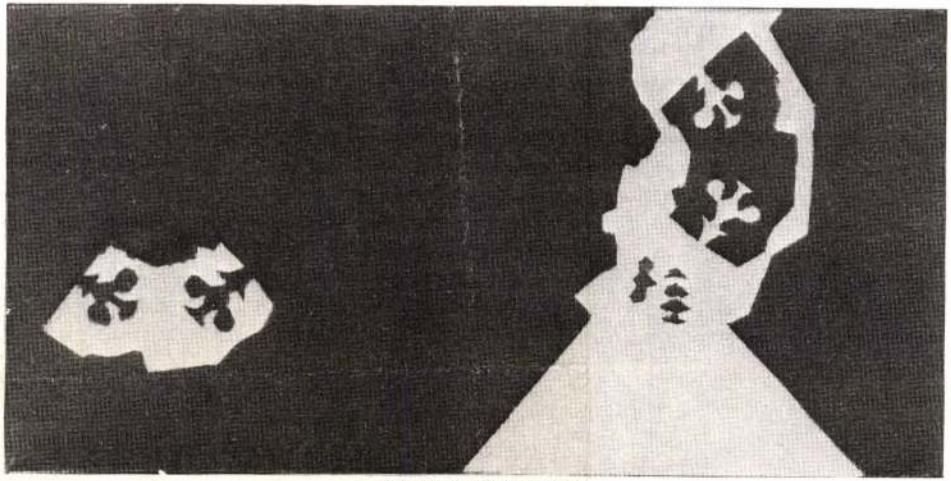

BALINT ENDRE: Vernáy

Heródes hát mindenképpen a k

Javában folyt a játék,
az egyik pásztor szerint ,,nagy
ami ugyan nemigen tellett petr
de mit számít az ilyesmi, fényes
ebben a pillanatban aranynak láttam
a szerecsenkirály, vagyis Krómer Szepi koronáját,
mi az, hogy annak láttam, arany is volt,
lehet, talán a többi királyé is,
de én csak a Boldizsáréban voltam holtbiztos;
bár tudtam, hogy ilyen koronának való aranypapírt
kosárszám lehet kapni Wiener néni fecskefészek-boltjában,
méterét két fillérért, vagy háromért;
de hiába, az a korona aranyból volt mégis,
én akartam, hogy arany legyen, és ma is aranynak látom
a szerecsen Boldizsár király, azaz Krómer Szepi koronáját.

Bálint Endre

Tárlat. 1943. okt. 16.

BÁLINT ENDRE: VIRÁGÁRUS

GRANVISUS

GRANVISUS

GRANVISUS

GRANVISUS

GRANVISUS

GRANVISUS

MÁRKÁT AZ **OFOTÉRT** BOLTOKBÓL

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 9

Magyar Nemzet

Bálint Endre

NYVESP

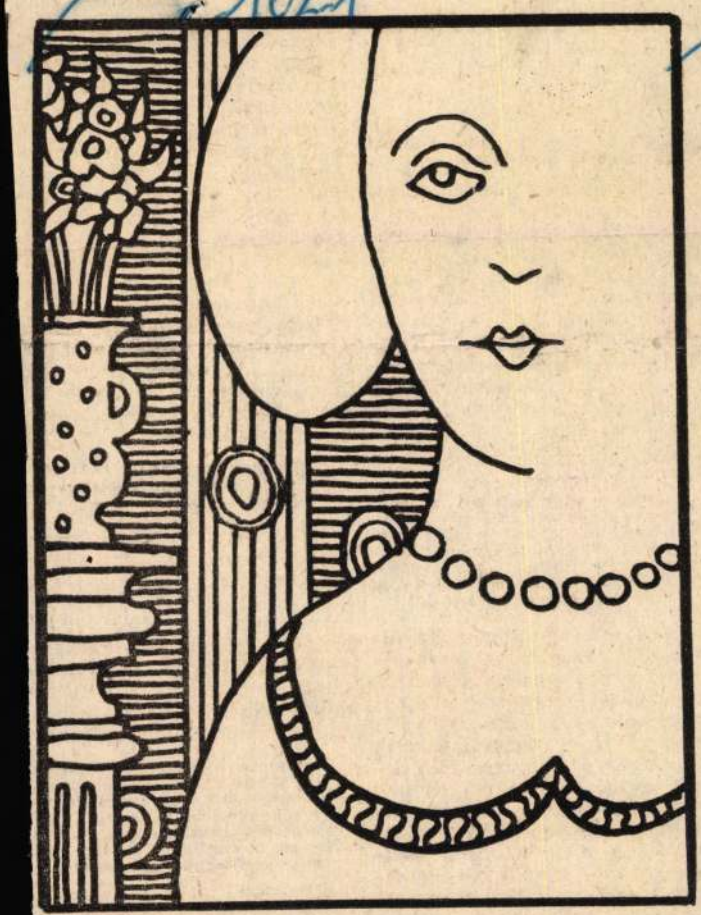

Bálint Endre illusztrációja Csáth Géza műveinek Hamvazószerda címmel megjelenő kötetéhez, amely a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában lát napvilágot.

jításáról

hogyan tudja a zeneszerző ábrázolni, érthetővé tenni azt a nagy szenvedélyt, ami az egyik érzelmi állapotból a másikba vezeti a szereplőket.

És hogyan ábrázolja mindezt a felújítás rendezője?

— Igyekszem minden fölösleges részletet elhagyni, és a szereplőkre koncentrálva, magas hőfokon játszatni a drámát. Ez természetesen csak bonyolult áttételeken keresztül érvényesülhet. Az operaszínpad ugyanis óhatatlanul mindenféle dagályt hordoz a felszínén, ezért valamennyi lépésért meg kell harcolni, hogy egy ilyen romantikus műben minden mozzanat természetessé váljék.

Segíti vagy nehezíti a rendező munkáját az a tény, hogy olyan kiváló művészek, mint például Simándy vagy Melis magukkal hozzák a korábbi Verdi-előadások hagyományait, esetleges beidegződéseit is?

— Említettem, hogy *Az álarcosbál* elsősorban szerep- és nem rendező-darab. Ezért a szerepben jártas, nagy tehetségű művészek önmagukban is bizonyára jól megszólaltatják az operát, és ennyiben feltétlenül segítik munkámat. Ennek nem mond ellent, hogy a rendező egy nagyon közismert darabbal a megszokottnál esetleg többet vagy mást igyekszik mondani, következetes játékszabályokkal, nem a romantika elhagyásával, hanem annak magas hőfokra való felizzításával. Biztos, hogy ez az adott színpadi játékot nem hogy mi köze III. Gusztáv svéd királynak *Az álarcosbál* meséjéhez. Ha elemezni kezdem az operát, azt hallom ki belőle, hogy Richard egy olyan országban kormányzó, ahol embereket akasztanak; a kormányzó kemény karakterű ember, aki az uralkodói hatalom tetején rendkívül ügyesen irányítja az országot. És ennek az abszolút hatalomnak a csúcspontján megjelenik Amália, aki Richardot egy pillanat alatt végzetes helyzetekbe sodorja. A polgári színdarab ezt úgy fogalmazná meg: a szerelem ellen nincs orvosság, de világos, hogy *Az álarcosbálban* ennél több történik. A képtelen szituációkat nem a szövegkönyv esetleges hibái okozzák, hanem az élet. Úgy is világképet ad *Az álarcosbál*, hogy bizonyos görög sorsszerűséget mutat be.

Hogyan illeszkedik bele ebbe a felfogásba a megbocsátó befejezés?

— A drámairodalom legnagyobbjai borúsan látják az életet, emiatt csaknem mindenütt szükségesnek érzik a konfliktus feloldását. Ezért Verdi is — noha irgalmatlanul sötétnek látja a világot — szinte valamennyi műve végén mindenkinek megbocsát. Ez az igazi, katartikus befejezés.

Miután Ferencsik Jánosnak ez a búcsúja a főzeneigazgatói működésétől, bizonyára nagyon tevékenyen vett részt az előkészületekben. Hogyan sikerült most a korábban is oly gyümölcsöző együttműködés?

— Mindig a zene a kiindulási pont. Soha nem rendezteném tudatosan egy mű zenei tartalma ellen. Ferencsik János-sal ezen a ponton lehet a legtermészetesebben találkozni

The New Hungarian Quarterly, 1973. ... 5

Endre Bálint

1021

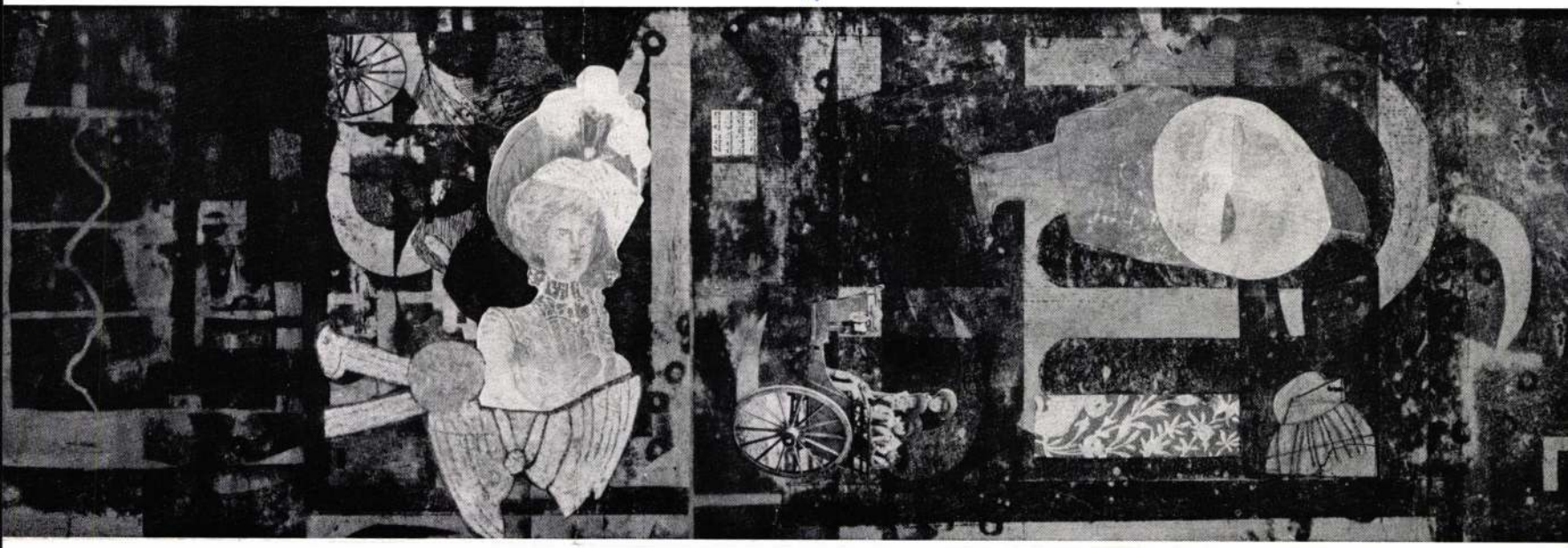

ENDRE BÁLINT: A MONTAGE TO KURTAG'S MUSIC (COLLAGE, 83,5 × 27 CM, 1962)

Photo: Károly Szelényi

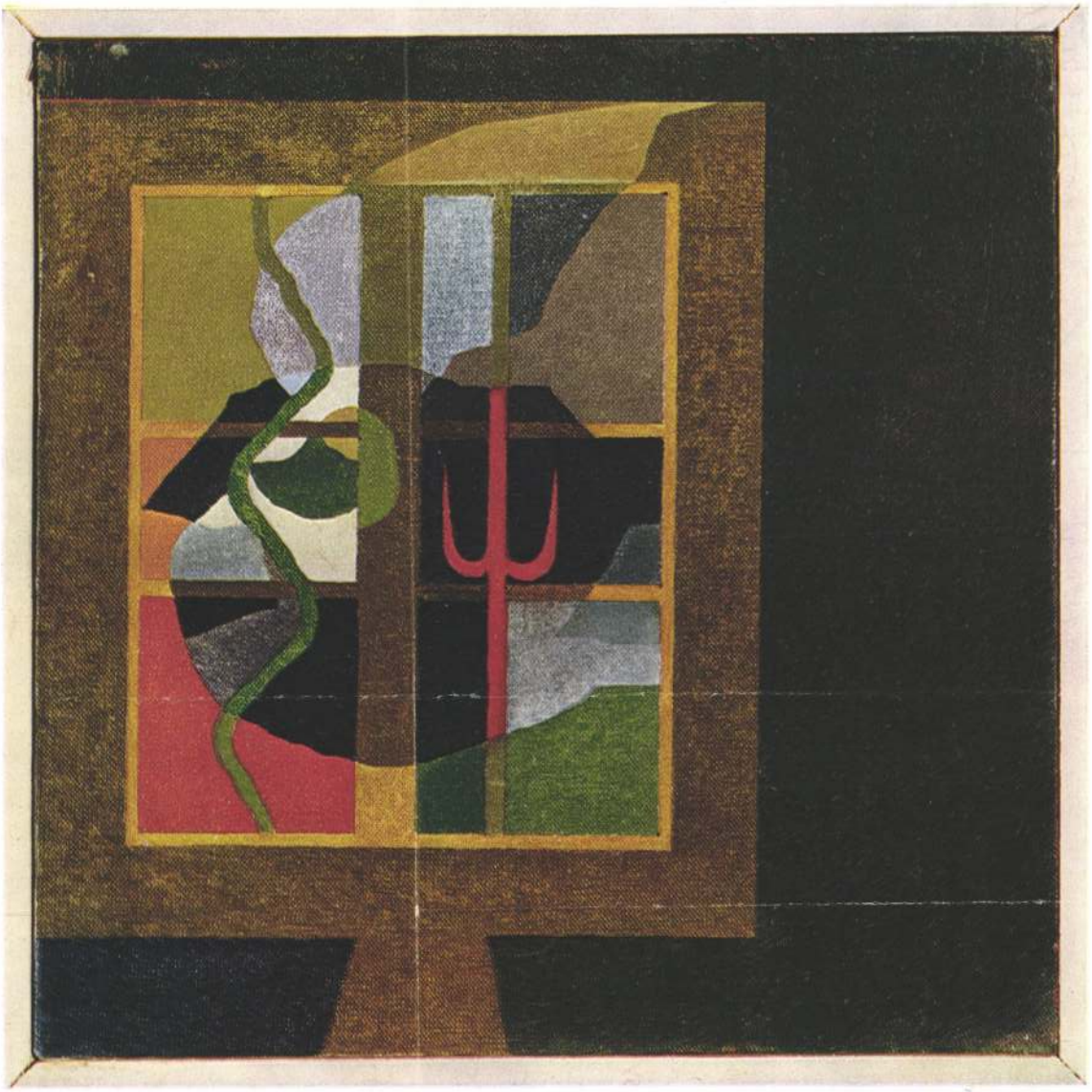

ENDRE BÁLINT: PICTURE SONNET (OIL ON CANVAS, 40 × 38 CM, 1972)

Photo: Károly Szelényi

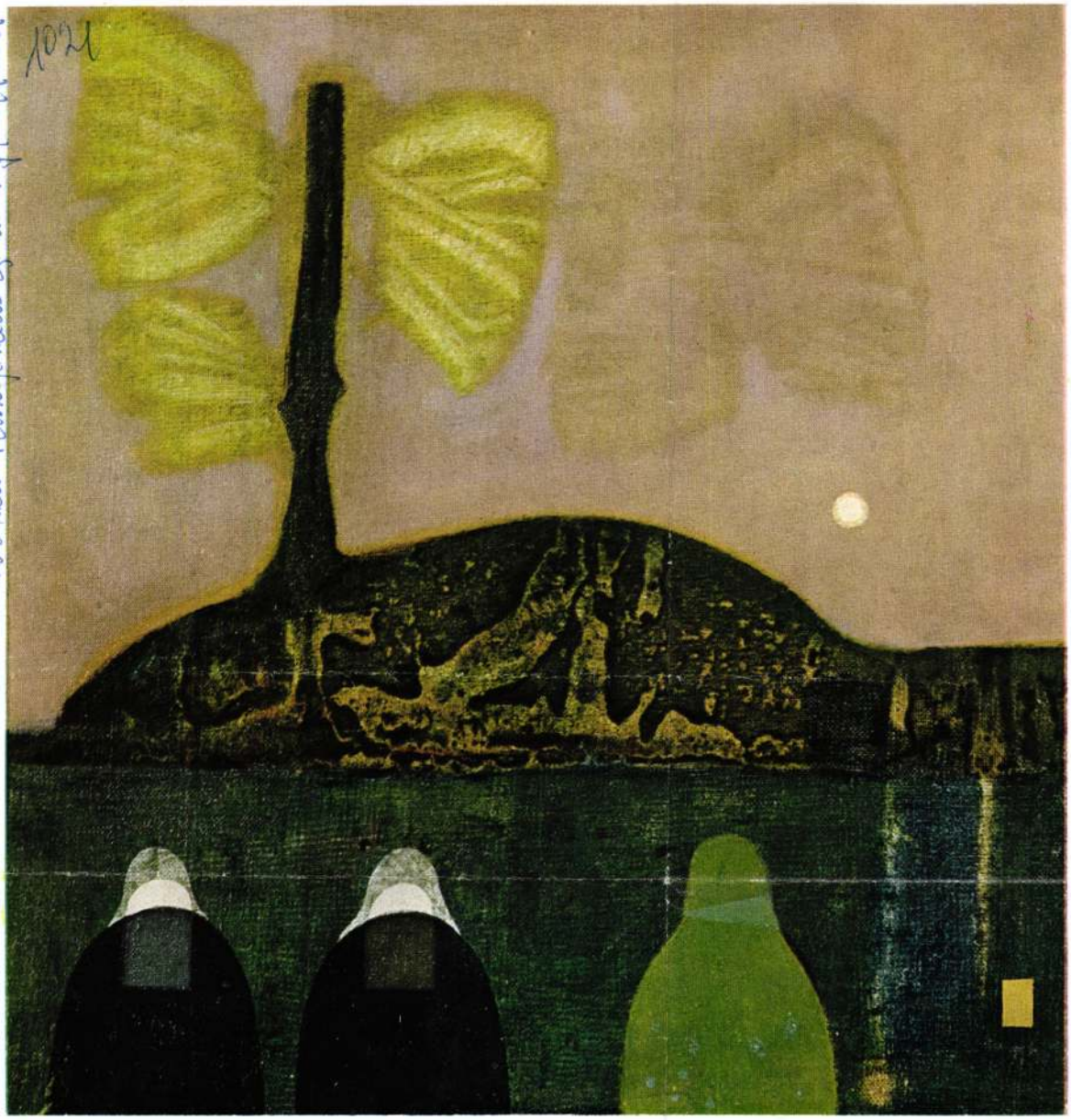

ENDRE BÁLINT: WAITING (OIL ON CANVAS, 37 × 35 CM, 1958)

Photo: Károly Szelényi

ENDRE BÁLINT: SZENTENDRE'S EIGHTH CHURCH
(OIL ON CANVAS, 90×200 CM, 1969)

Photo: Károly Szelényi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MŰVÉSZET
Budapest

1973 DEC

Bálint Endre: Kis ikonosztály

1021

Művészet, Budapest, 1973. dec.

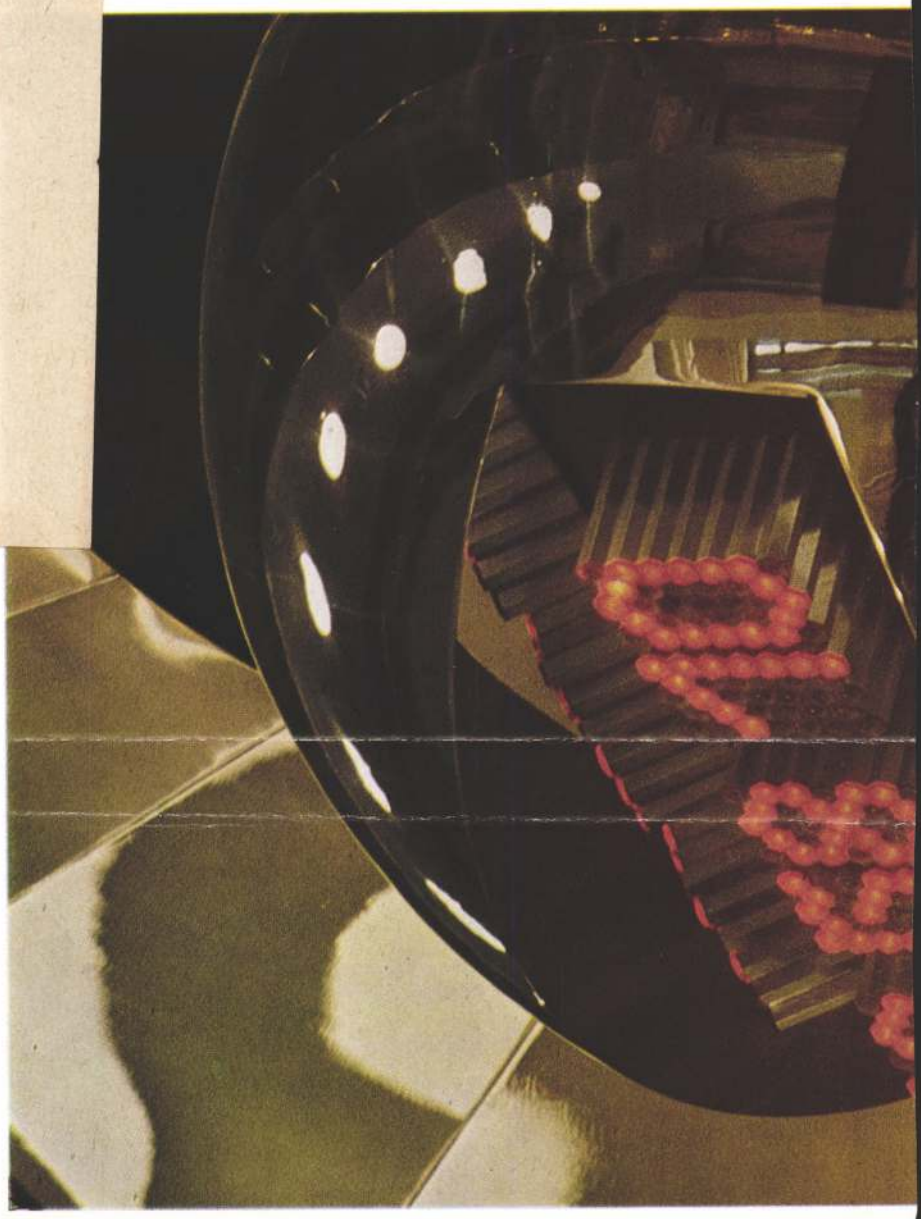

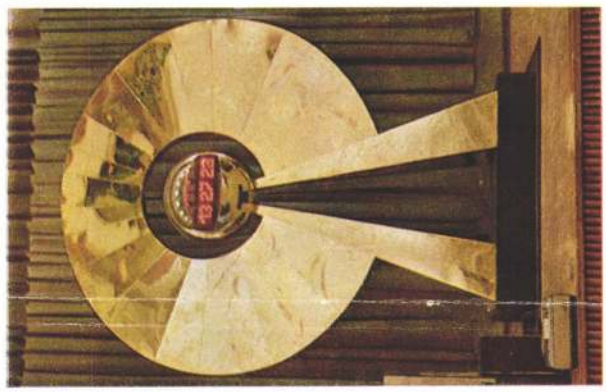

Bálint Endre

lint Endre: Ház. 1930-as évek – Maison – Дом

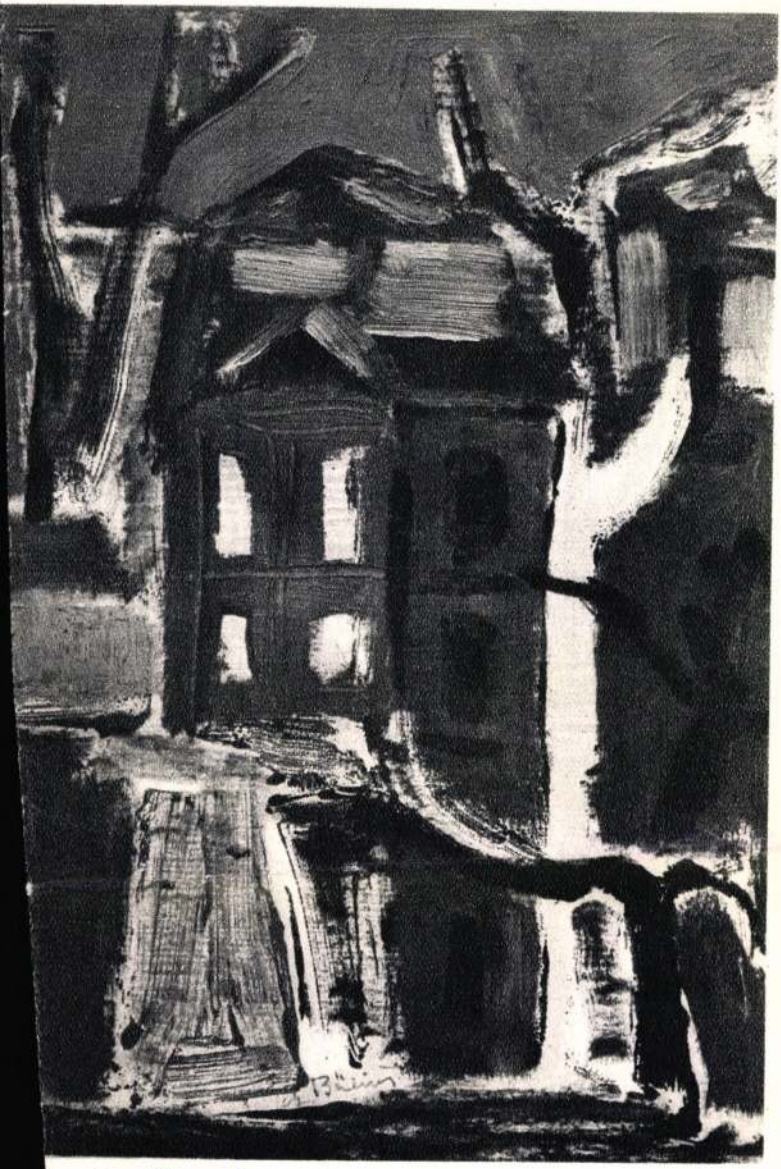

Művészet 1963 okt.

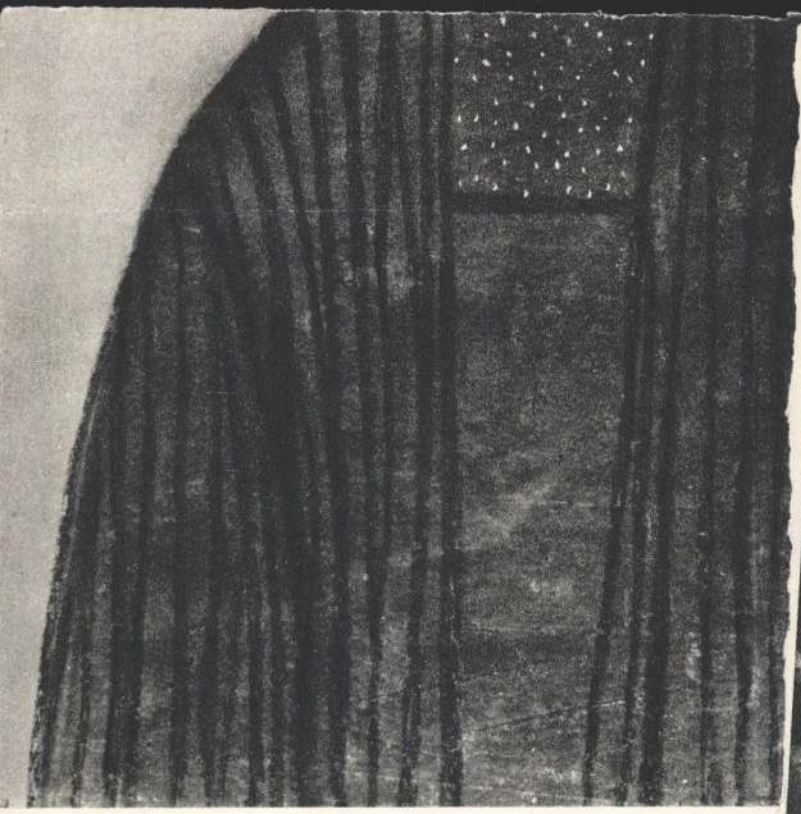

magánhordja annak a bélyegét, hogy festészetünk
szív időszakában, az 1930-as években született.

Jelentőségben immár többi nagy tájjellegű f
portosulásaink közé nőtt, jóllehet még élő és e
művészet. Ezt bizonyítja, hogy szemléletmó
festőkorosztályunk erőteljes képviselőiben él to
merültek fel új tartalmú monumentális
nek legéletképesebb elgondolásai. Eredm

Bálint Endre, festő

M.D.K.

„Don Quijote a kelepcében"
c. monotypiáját közli:

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos.
Bev.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina,

241. old.
cloth.

M.D.K.

Bálint Endre

A Kulturkapcsolatok Intézetének kiállítótermében mutatta be müveit.
A "Vasárnaptól - Vasárnapig" c. rovat hozza a müvész fényképét és beszámol a kiállitáson szereplő festményeiről, szinpadképeiről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. okt. 6.
XI. évf. 4o. sz. 23. lap

MDK

Bálint Endre, festő

Sujnálatos, de nem nerepel az
Új magy. festészet c. tárlaton.
(N. Galéria.)

Tímár Árpád: Jobban – gondosabban 10

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 14.

Bálint Endre, festő

M.D.K.

kollázs-portréja Kassák Lajosról

Bori Imre-Körner Éva: Kassák irodalma és festészete
Magvető, Bp.1967.

223. old.

Bálint Endre

kollázsai és festményei (repr.)

Új Symposion. 1968. 33. sz. 1, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 15, 16, 17
27, 30, 31. l.

Bálint Endre

Festészeti motivumainak, témáinak felsorolása (temető, város és ház, fal, régi bádogcégér sárga lófeje stb.)
Rouenti látomás c. képe
Népligeti éjszaka
Családi béke a kulcsbyukon keresztül
Kiscelli emlék.

Passuth Krisztina: Bálint Endre festészete.
Új Symposion 1968. 33. sz. 16–18. l.

M.D.K.

Bálint Endre festő

Az 1950-ben szervezetileg megszüntetett Európai iskola volt tagja, mai is hasonló szellemben dolgozik.

Müveit a titokzatos, gyakran szimbolumsugalló jelképek keresése jellemzi. A magyar népmüvészet és a népi kultura motivumaiból indul ki. Képei mütermén kivül magángyüjtőkél. Plakátokat is készit.

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések mai festészetünkben, Bp. 1967. 23.l.

Bálint Endre festő (1914-

M.D.K.

Vajda Lajos, nyomdokain halad, magatartása némileg Chagall-éhoz hasonló. A népművészet festői metamorfozisával, kompozíciói gyengéd és meghatározhatatlan érzelmeket sejtetnek. Kornuk eterai és társadalmi problémái szimbólumokban dvadnak össze művészetében.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968.

957.o.

Bálint Endre

... a „szür-naturalista" képek kétérfelmű feszültsége még leginkább a szürrealizmust juttathatta a ... kiallitáslátogató eszébe, -de a magyar szürrealisták, Ámos Imre, Vajda Lajos és Bálint Endre képei ugyancsak messze esnek ettől a felfogástól, oldott és lírai hatású festmények azok, sok népmű vészeti, mesés elemmel, és nem a fényképszerű hűség, hanem a majdnem konfigurativ szabadság eszközeivel.

Perneczky G.: A magyar „szür-naturalizmus" problémája.

Új Irás VI. évf. 1966. nov. 11. sz. 104. l.

Bálint Endre

Rajz szepró/

Jelenkor 1967 III u. 238 old.

Bálint Endre

1938-beli Ziáll. ain többyire izbéji tájat, nemkendrei városrénletet nerepeltet.

Lyka Károly, Festésutünk a két világháború Között. Bp. 1956.

98.

Lujza Károly, Testvériünk a kép
Miskolc-Lillafüred, Kőrisz. Bp. 1956.

Bálint Endre

Fotomontázsai „A magyar fotóművészet 125 éve" c. kiállításon.

Perneczky Géza: A magyar fotóművészet 125 éve.
Valóság X. (1967) 3. sz. 54. l.

Bálint Endre

Rabinovszky M. irt Barcsay , Budai és Bálint-ról
Magyarok 1947. dec.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp. 1965.

302.1

Bálint Endre

Rabinovszky M.irt róla Magyarok 1946.nov.
704-705.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp.1965.
301.

Bálint Endre
1913 –

2.

Utóbbi periódusa Sárospatak, Zsennye, Budapest, Párizs atmoszférájában alakult. Tagja volt az Európai Iskolának. Derű, tragikus, bizar együtt nála.

Mándy Stefánia: Az európai iskola és előzményei 1962 Bp. 41. l

Bálint Endre MDK

Csendélet hallal, temp.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Bálint Endre

A székesfehérvári Csak István képtárban rendezik meg az, európai iskolác. kiállítást, melyen művei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.

1973. dec. 10. Petőfi 12.43 |11| M.

Bálint Endre

Grafikai művei szerepelnek a VII. miskolci grafikai országos biennálén.

P. Szűcs Julianna: Új lehetőségek, új utak. Népszabadság 1974. jan. 11.

Bálint Endre grafikus

a X. Miskolci Orsz. Képzőművészeti kiállításon szereplő színes linómetszetei a bizánci zománc munkák ragyogását, kompozíciós rendjét idézik.

Seres János: X. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás.

Népművelés, 1969. febr. 28–29. old.

Bálint Endre

Németh Lajos könyve, a „Magyar modern művészet" átfogó képet ad a képzőművészetnek arról az időszakáról, mely az 1890-es évektől napjainkig tart. Szugesztív és érvényes jellemzését nyújtja a XX. sz. kiemelkedő egyéniségeinek. Könyvében ír a művész munkásságáról.

D. I.: Új művészeti könyvek.

Vigilia, 1969. febr. 131–132 old.

Bálint Endre

Szentendrén, a Ferenczy-múzeumban látható egyik festménye.

Pestmegyei Hírlap,
1973. márc. 31.

Bálint Endre festő-grafikusművész
a Miskolcon rendezett VII. grafikai
országos biennálén szerepeltek mun-
kái.

Rózsa Gyula: a VII. országos grafikai
biennálé.
Kritika, Budapest, 1974. febr.

Endre Bálint

„Szentendre's Eighth Church" (oil on canvas 90 x 200 cm, 1969).
(repr.)

„Picture Sonnet" (oil on canvas, 40 x 38 cm. 1972)
(repr.)

The New Hungarian Quarterly, 1973... r.

Bálint Endre
grafikus

Bálint Endre linotypiái egyedülállok.
„Ablakok, rácsok lirája I.–II." szerepel
a tárlaton.

Borbély Zoltán: A VI. miskolci országos grafikai...
Műveszet, 1972. junius – 45 oldal.

Bálint Endre
grafikus

Miskolc megyei városi tanácsának
díjat Bálint Endre kapta.

Bodnár Zoltán: A VII. miskolci országos grafikai...
Művészet, 1971. június - 45 oldal.

Bálint Endre

Rajz (1954)

Uj Symposion 1969/46

20. old

Balint Endre

Műcsarnoki kiállításáról

szóló írás a 25. oldalon

(Tímár Árpád írása)

Kritika 1973 március

Bálint Endre:

Művészetében uralkodó szentendrei különös atmoszférája.

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben.
Új Symposion 1969/45 19. old

Bálint Endre

Kiállítása nyílt a Kultúrkapcsolatok Intézetében.

Németh Lajos: Tanózás az el mult hónapok tárlatai körött

Kritika 1967 XII. 52 old.

Bálint Endre

hágia /linómontázs, kapró/

Kritika 1967 X. cinlap

Bálint Endre

Mándy Stefánia: A cinóberpiros madár c. könyvét illusztrálta, a kötést és a tipografiát tervezte /szepró/

A négy magyar könyv pályázaton díjat kapott

N. N.: A négy magyar könyv 1965

Magyar Grafika 1966 III. mell.

Bálint Endre

Magyar plakát 66. 5. magyar plakát kiáll. Műcs. 1966. dec.

Bálint Endre
grafikus

M.D.K.

Nem vett részt a tárlaton.

Lánczi Sándor: A grafika a XI. . . .
Művészet, 1968. május - 24 lap.

MDK

Bálint Endre, festő

Nyilatkozik, hogy miért nem küldött képet a tárlatra.

Fenczik Flóra: Az országos tárlat legyen valóban országos 2

ESTI HIRLAP, bp. 1968. jún. 11.

MDK

Bálint Endre

Jerikó falai, monot.

Kompozició lófejjel, lino.

Szentendrei festők kiáll. 1966. Esztergom
Balassa Bálint Múz.

EA ..... ltsz. Gyűjt

M.D.K.

Balint Endre
festő

A Kulturális Kapcsolatok Intézetében rendezte tárlatát.

—: Kiállítások
Művészet, 1967. október - 48 lap.

MD

Bálint Endre festő 1

A kult. kapcsolatok Intézete téren nyílt meg tárlata. „A középkori miniátorok alázatával és imádkozásával dolgozik." Többnyire deszkára fest. „Bibs s' hatványozott a képek nagysága."

M. m. m. m

Bélint Endre, festő

M.D.K.

nevét, mint a Vajda Lajos mellett csoportosuló, szentendrei kör egyik tagját, a háború előtti magányba vonulók körök emliti:

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos, Bev. és összeáll. Perneczky Géza, Bp. 1967. Corvina

49. old.

Bálint Endre . MDK

Mulandó falak, 196o olf.

Temetőben, 1962. olf.

Ferenczy Károly Muz.1963.okt.Szentendrei festészet

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt.p.47.

. Bálint Endre

1021

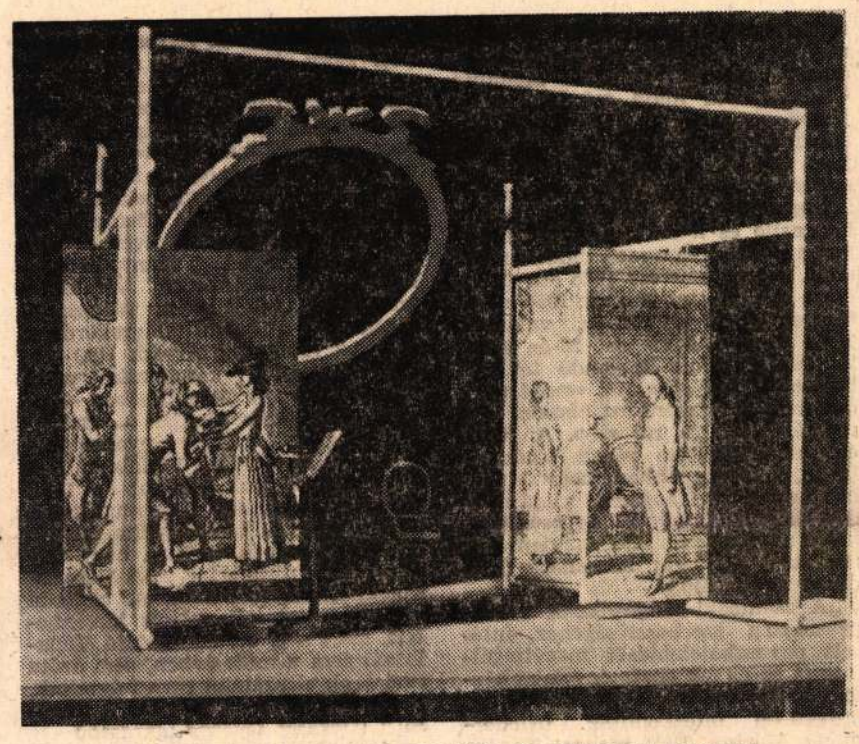

A. OECHSLIN (BERN): AZ ÁRMÁNY ÉS SZERELEM DÍSZLETE
Rá kell találni a realizmus ösvényére

Színház

Díszletek reflektorfényben

Magyar művek egy külföldi albumban

Felmegy a függöny, a színpadon még senki sincs, a néző nem tudja, mi történik majd a drámában — és mégis tapsolni kezd. A tetszésnyílvánítás a díszletnek szól, a színházi élmény részesének. Vajon örvendetes-e ez a korai taps, amely gyakran, a velejáró suttogással karöltve, még az előadás első mondatairól is elvonja a nézőtér figyelmét? Vagy éppen ellenkezőleg, a műélvezet egy kezdetlegesebb fokának a jele?

A színházi előadásban sokféle, különböző eredetű hatásnak harmónikusan kell egységet alkotnia. Az a díszlet, mely az előadott műtől független benyomásokat ébreszt, megszegi ennek a harmóniának a törvényét. A néző, mondjuk, egy túlzott aprólékossággal berendezett lakószobát lát, mely személyes emlékeit ébreszti fel, s máris elragadtatottan suttog: „Jaj, de gyönyörű!"

Más esetben a végletekig legyszerűsített, fekete háttérré és fehér pálcikákká redukált díszlet tereli el figyelmét azzal, hogy találgatásra készteti: vajon mi köze lesz mindennek a műhöz? Szándékosan állítottuk egymás mellé ezt a két végletes esetet. Az egész világon nagyjában ez a két ellentétes irányzat uralkodik a színpadi díszlettervezés művészetében: a naturalizmus, és a gyakran öncélú, magamutogató, a műtől függetlenedő, kontruktivista elemeket is felhasználó absztrakt „modernizmus".

Díszlettervező író

Erről tanúskodik az egyik nyugati könyvkiadó, a francia-belga Editions Meddens 1964-ben megjelent albuma is, mely az utóbbi másfél évtized legérdekesebb és legjellemzőbb díszleteit állítja egymás mellé. A pazar kiállítású kötet címe: „Le décor de théâtre dans le monde depuis 1950"; szerkesztője Paul-Louis Mignon, az ismert színháztudós, az International Theatre Institute, (az UNESCO Nemzetközi Színházi Intézete) egyik vezetője.

A könyv 33 ország színpadművészetéről ad számot, és hadd említsük meg rögtön, hogy hazánk igen szépen szerepel a gyűjteményben. Nyolc tervezőnek 11 alkotását közlik. (És még egy apróság, amelynek azonban jelentősége van: a magyar nevek, darabcímek helyesírása, valamint a hazánkra vonatkozó adatok pontosak, hibátlanok.)

Világhírességek, nemzetközi méretekben is tekintélynek örvendő nevek jócskán akadnak a fényképek alatt. Szép számmal vannak köztük világhírű festőművészek (Bernard Buffet, Vértes Marcell és Oskar Kokoschka). Sőt, még egy író, Max Frisch nevét is fölfedezzük saját darabja, a „Biedermann" egyik svájci előadásának díszlete alatt. (Bálint Endre példája azt bizonyítja, hogy tehetséges festőink közül van olyan, aki nem tartja művészetéhez méltatlan foglalatosságnak a díszlettervezést. De vajon melyik drámaírónk merné, akár csak kísérletképpen is, efféle fába vágni a fejszéjét?)

Amint említettük: a kötetet végiglapozva bebizonyosodik, hogy „keleten" és „nyugaton" egyaránt két ellentétes pólus: a naturalizmus és a modernizmus uralja a díszlettervezést. Aki azt hinné, hogy a nyugati országok színpadain csupa konstruktivista vagy absztrakt jellegű díszletet láthat, meglehetősen téved.

A gyűjtemény bizonysága szerint még ma, a modernizmus látszólagos nyugati uralma mellett is, olykor éppen olyan erőszakoltan „életszagú", aprólékosan berendezett díszletek kerülnek színre, mint nálunk, az ötvenes évek egy bizonyos időszakában, amikor realizmus címén néha a naturalizmust támogattuk.

Élet-szag és absztrakció

Ám a szellemesnek vagy különcködőnek látszó „absztrakt" díszletek között legalább oly meghökkentően korszerűtlenek vagy indokolatlanok vannak. Vajon valóban a darab lényegéből fakad-e az a megoldás, amikor például egy Hamlet-díszletben az egész színpadot egyetlen hatalmas lépcső-szerepentin foglalja el? Nyílvánvaló, hogy ez esetben a rendezőre és a színészekre szinte rákényszeríti magát ez a díszlet és hozzá kell igazítaniuk az előadás fontosabb mozzanatait.

A kötet tanúsága szerint a magyar tervezők nem szerepelnek rosszul a díszletek nemzetközi szemléjén. Siki Emil „Hamlet"-je, Varga Mátyás szabadtérre alkotott „Ember tragédiája"-díszlete a legrokonszenvesebb törekvésekhez csatlakozik.

A külföldiek közül a svájci Ruodi Barth, a szovjet Boszulajev, az olasz Corrado Cagli és Zefirelli, a cseh Kravjanszkij, a jugoszláv Milenko Serban és a bolgár Karakacsev egy-egy terve képzőművészeti értékét tekintve is jelentősnek látszik. Realista tendenciával, helyesen értelmezett korszerűségével pedig a követendő és követhető utat jelzi.

A díszlettervezés nem mindig kellőképpen megbecsült, sok esetben pedig féreértett ága a színház művészetének. A kritikusok rendszerint egy félmondattal intézik el: „X.Y. díszletei hangulatosan szolgálták az előadás sikerét..." Ahhoz azonban, hogy színházművészetünknek ez az ága is rátaláljon a realizmus ösvényére, nagyobb figyelemre, több segítségre volna szüksége; egyszóval: reflektorfényre.

MAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Budapest 62. Pf. 634.

Jelentkezett a szenvedő alany

Írjanak könyvet a vezetésről

Hányszor volt Pesten Menuhin?

Postaládánk e heti tartalma érdekes adalékokat tartalmaz korábbi cikkeinkhez. Idézünk belőlük.

„Érdeklődéssel olvastam az »1944 nyara« című folytatásos cikkben arról a támadásról, amely 1944 augusztusában Bikalon ért engem az ottani SS-ek részéről. A legmeglepőbb az volt, hogy a cikk épp augusztus 31-én este került a kezembe, napra pontosan húsz évvel az események után. (Ugyanis a dr. Hirt főszolgabíró által jegyzőkönyvileg említett eset 1944. augusztus 31-én éjjel 12 órakor kezdődött.) Akkor még Hemrich — és nem Heinrich, mint Önök írták — volt a nevem, azóta magyarosítottam Hahótra. Talán érdekli Önöket a szenvedő alany elbeszélése az események részletéről. Bika-

Hogyan lehetséges, hogy amikor évente adnak ki szakácskönyvet, kézimunka könyvet, bridzs-könyvet, a vezetés tudománya rendszeréről, a vezetői tapasztalatokról semmi sem forog közkézen? Illetve, olvastam, hogy az Akadémia adott ki egy összefoglaló ismertetést a vezetés kérdéséről. Kérdem, ezt a művet mért nem teszik hozzáférhetővé a vezetők számára?" (T. P. Bp.)

„Szomorúsággal vegyes meglepetéssel olvastam a »Világhírű művészek találkozója Budapesten« című tudósítást. A meglepetést a cikknek az a megállapítása szolgáltatta, amely szerint Yehudi Menuhin »...1956 óta majd minden évben járt — és hegedült — nálunk.« Szomorú azért vagyok, mert sajnos ez nem igaz. A muzsika igaz barátai számon tartják az olyan ritka zenei ünnepeket, mint Menuhin egy-egy koncertje és a cikk írójával szemben valamennyien meg tudnák mondani, hogy a művész 1956 óta mindössze kétszer járt nálunk: 1958. szeptember 20-án és 22-én, valamint 1961. június 24-én és 25-én adott koncertet. Nyolc esztendő távlatában ezt a két alkalmat »majd minden évnek« nevezni azt hiszem, költői túlzásnak is túl szép. A félreértések elkerülése végett tehát állapodjunk meg abban, hogy Menuhin sajnos nem hegedült majd minden évben nálunk, — de reméljük, hogy a jövőben majd minden esztendőben ellátogat hozzánk." (Földényi Ervin, Bp.)

„A zsámbéki dolgozóknak a Magyarország szerkesztőségéhez intézett panaszbejelentését megvizsgáltattam és ennek eredményeként közlöm, hogy a tejellátás biztosítása érdekében intézkedtünk. (Niedermann Márton, Pest megyei Tanács VB árurofg. csop. vez.)

„A maratoni futás történetével foglalkozó írásuknak hiányossága van. Az újkori olimpiákon — 1896—1960 között — a maratoni futásban 14 győztest ünnepeltek, cikkük viszont csak 12-ről emlékezett meg. Kimaradt a felsorolásból a francia Michel Theato, a párizsi (1900) és az ugyancsak francia Alain Mimoun, a melbourne-i (1956) győztes. Különösen Mimoun kihagyása sajnálatos, hiszen a francia színekben versenyző arab futó jelentős nagysága az atlétika világának. Három olimpián vett részt és Zatopek árnyékának nevezték, ami nem is csoda, mert Londonban (1948) 10 ezer méteren, Helsinkiben (1952) pedig 5 és 10 ezer méteren második volt a »prágai lokomotív« mögött. Melbourneban aztán éppen a maratoni futásban sikerült győznie Zatopek ellen. Alain Mimoun 43 éves és még ma is versenyez. Néhány hete, a Franciaország—Ausztria versenyen ünnepelte nyolcvanadik válogatottságát, ami atlétikai világrekordnak számít." (Palásthy Árpád, Bp.)

„A »Közéleti kórokozók« című cikkük negyedik bekezdésében — revizori ellenőrzés alapján — említenek meg különböző hiányosságokat a 6. sz. Autójavító Vállalatnál. A 6. sz. Autójavító Vállalat az 1964. január 1-én alakult Teherautójavító Vállalat 3. sz. üzemegysége lett és így szükségesnek tartjuk, hogy észrevételt tegyünk a felvetett hiányosságokkal kapcsolatban. A cikkben nyilván valamiféle elírás történhetett, mert a 6. sz. Autójavító Vállalatnál sem a múlt évben, sem azóta revizorok vizsgálatot nem folytattak, különösképp nem a KNEB részéről." (Dékány György igazgató.)

„A külpolitikai totóval kapcsolatban a következő javaslatot tenném: Hirdessenek egy 6 vagy 10 hetes rejtvénypályázatot, amelynek kérdései a szokásos heti 12 kérdést tennék ki. A versenyzőket azonban a 6, illetve 10 heti össztalálatuk alapján — a verseny befejeztével — értékeljék. Így talán kárpótláshoz jutnának azok a versenyzők is, akik állandóan csak 10, vagy 11 találatot érnek el és ezért hetenként a jutalmazásnál nem vehetik őket figyelembe." (Kürti György, adminisztrátor. Hajdúszoboszló.)

Bálint Endre festő

Kiállítása lesz Győrött

N. N.: Győr a hétszázadik
évfordulóu

Tanácsok Lapja 1971 II. 27

Bálint Endre festő

Festménye van a Halászbástya eszpresszóban

Pákozdi Judit: Étterem az északi bástyában

Vendéglátás 1909 jul. 18 old.

Bálint Endre, festő

Szentendre nyolcadik

templomának e.

kompozíciója : Repr

– : Szentendrei festők Műmelléklet : 2-3. old

Kritika, Bp. 1969. december VII/12

Bálint Endre

Szerzel a szentendrei festők
őszi tárlatán a szentendrei Ferencsy
Károly Múzeumban

Nógrzava 1969 szept. 12
2. old.

Bálint Endre

festő

/1914/

↑ magyarországi műv. tört. I. 530.
Corvina 1971.

Bálint Endre
festő

~ rőt: Szabadi fudit: B. E.
/„Műv. Kiskönyvtára"/

A magyarországi műv. tört. I.
Corvina 1971.

Bálint Endre
~~[illegible]~~ - festő

Bordeaux-ban kiállításon
szerepelt Bálint Endre

-.- Magyar müvészek külföldön.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JAN 18

ESTI HÍRLAP

Bálint Endre

● *Akaratunkon kívül, sőt, akaratunk ellenére rendkívül szemérmes vendégei voltunk tavaly este Bálint Endre festőművésznek. Kíváncsiságunk nőttön nőtt a percek múlásával, de a „szemérmes" kamera tudta, mi a jómodor és a világért sem nézett volna körül az alkotó műtermében. Nem és nem. Pedig mi sem lett volna izgalmasabb, mint a zene és a képzőművészeti alkotások szerves összekapcsolása, kiteljesedő élmény teremtése. Ha van értelme képzőművészeket megkérdezni a zenéhez fűződő kapcsolatukról, ennek kizárólag akkor van, ha ezt alkotó tevékenységük tükrében is megmutatják, ha ez a kapcsolat valami lényeges, új birodalmát tárja fel előttünk a művészi alkotás területének. Még jó, hogy a francia kollégák filmjéből egy rövid részt mi is láthattunk Bálint Endre híres Biblia-illusztrációiából.* **(bársony)**

sértekezlet
itban

a csúcs szervezőjét, hogy hajlandó vállalni a házigazda szerepét.

A MENA az alábbi országok részvételi szándékáról tud: *EAK, Líbia, Szudán, Szíria, Kuwait, Marokkó, Algéria.* Az illető országok elfogadták a korábban kidolgozott napirendi indítványt.

Bomba

Bálint Endre festőművész

Meghívó

5901 FNYV

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

BÁLINT ENDRE

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. DECEMBER 22-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 4 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

MÉSZÖLY MIKLÓS

ÍRÓ

MŰCSARNOK, HŐSÖK TERE

Bálint Endre

Kurrealista festő: kezdeta
Tavan Tarlaton a Műcsarnokban

Vigilia, 1957, III n., 170 red.

Bálint Endre

Tagja volt az „Europai Iskolá"-nak.
Tárlatai: Tamás Galéria (1938), Ámos Galéria (1942) Europai Iskola (1946, 1947) Galerie Creuse, Paris (1947).

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 22 l.

Bálint Endre

Realités Nouvelles, Musée d'Art Moderne (1947), Exp. School (1948) Keresztény Muzeum, Esztergom (1956) Gal. Espace, Haarlem (1957).

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 22 l.

Bolint Endre

Palais des Beaux Arts, Brüssel (1957)
Gal. Fürstenberg, Paris (1959), Gal.
Art et tradition Chretienne (1959)
Gal. les contemporains, Brüssel (1959-60)

Fekete Mária: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 22 l.

Gálint Endre

1956-1962-ig Párizsban élt, azután visszatért Budapestre. Egy párizsi luxus kiadásu Biblia illusztrációit dolgozta fel, 1200 képpel.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 22 l.

Bálint

"A veszedelmes ember" c. tréfás irás fejrajzát készitette.
Repr.

"Öltöztettem Bánhidy Ilonát" cimmel közölt, -/bt/-tréfás irását illusztrálta három rajzzal.

"Rejtvény" cimmel közölt rajz.

Repr.-ók.

Szinház és Divat. Bp. 192o. jan. 24.
V. évf. 4. sz. 4, 25-26, 4o. lapokon

Bálint

"Uram, öröködbe pogányok jöttenek" c. tréfás közleményt illusztrálta fejrajzzal.

"Szerkesztői üzenetek" c. rovatot illusztrálja a példányokban.

Repr.-ók.

Szinház és Divat. Bp. 192o. jan. 11.
V. évf. 2. sz. 9, 22. lap

Bálint

Ujhelyi Nándor komédiájához az "1.000.000.000
c. darabhoz tervezett diszletét bemutatja a
lap.
Repr.
Madách Szinház előadása.

Szinház és Divat, Bp. 192o. jan. 4.
V. évf. 1. sz. 5. lap

Bálint

A "Cárevics" c. szindarab első felvonásának szinpadképét rajzolta le a lap számára.

Repr.

Szinház és Divat, Bp. 1921. dec. 1.
VI. évf. 42. sz. 15. lap

Bálint Endre

Szentendrén él.
Kiállítása lesz ez év nyarán Pécsett

Felenkos 1971 2 sz.

Bálint Endre

Szerepel a Banja-tukai múzeum-
nak ajándékozott művek
táblatán a húsárnyban

D. M.: Képrőművészet

Vigilia 1971 II. 138 old.

Bálint Endre

Az elmondottakkal jegyzékünk és tapasztalataink nem merültek ki, hasonlóképpen a fehérváriak tervei és igényei sem. Hiánylistánk is lenne... (Amos Imrén, Anna Margiton kezdve, Barcsay Jenőn, Bálint Endrén át... Vaszary Jánosig vagy Vértes Marcellig, ideértve a külföldön élt vagy élő magyar képzőművészeket is, de a fehérváriaknak is van... az elmúlt öt estendő 75 kiállítása csak része... vállalt feladataiknak...

Bodri Ferenc: Fehérvári mérleg.
Jelenkor XII. évf. 1969. febr., 2. s., 143. l.

Bálint Endre

Élt és élt Budapesten 1914-ben. Festő, grafikus és pinpaszi díszlet-tervező. Tanulmányait a Budapesti Iparművészeti Iskolán folytatta.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 21-22 l.

BÁLINT, festő

Korniss Dezső szürrealizmusa közös vonásokat mutat Vajda és Bálint művészetével, de Korniss mindig konstruktiv maradt, oldottab, olykor a groteszk felé hajló. 187. old

K. KOVALSZKY MÁRTA: Évi jelentés, 1965-66. Korniss Dezső kiállitása 187. old

ALBA REGIA, Istvan Kiraly Múz. Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Bálint

Fejrajz-sorozatot készitett "A "Bölcs király és a többiek" c. beszámolóhoz.
Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp. 192o. szept. 3o.
V. évf. 34. sz. 23. lap

Bálint

/forró/: "A mi szinházunk" c. irásához készitett illusztrációt.
Repr.

Szinház és Divat, Bp. 192o. szept. 11.
V. évf. 32. sz. 22. lap

Bálint , Jenő

MDK

Új művek c. kiállítás. Műcsarnok.

Rózsa Gyula: Stabil mobil

7.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 11.

Bálint Endre

Kiállítása lesz a Janus
Pannonius Múzeumban

N. N.: Elkészült a jövő
kiállítások programja

Dunántúli Napló 1971. I. 7.

M.D.K.

Bálint Endre festőművész

A "Macbeth" diszleteinek tervezője vállalta az Ódry Szinpadon előadásra kerülő "Dandin György" szcenirozását.

"A Hét" c.rovat hiradása
Film Szinház Muzsika, Bp. ~~193~~ 1964. jan, 17.
VIII. évf. 3. sz. 2o. lap

Bálint Endre

Szerepelt a Magyar képzőművészek a fasizmus ellen c. kiállításon.

Népszabadság 1965. dec. 19.

Magyar képzőművészek a fasizmus ellen. D. Fehér Zsuzsa

Bálint Endre festő M.D K.

Kötésterv és burkoló Gyárfás Miklós : Önarckép jelmezben c. kisregényeihez.

Vasárnapi könyvespolc

Magyar Nemzet 1965. dec.
Magyar Nemzet 1965. dec. 19. 13. 1.

M.D.K.

Bálint Endre Jenő

Kiállítása a Rákosligeti
Művelődési Klubban
1965 május 19 – 26

Kiállítási megnyitó

mdk

Bálint Endre

rajzai

Jelenkor 1963. 8. sz. 686, 709. l.

Schmidt Hans

Neujahr

Neujahr 1913 Bl. 42 LBl. 209 L

MDK

Bálint Endre. festöm.

Csendélet.	Olf.
Virágárus asszony.	"
Rózsadombi részlet.	"
Hadifogoly.	"

v.Ernst Muz.- A Szocdem.Párt Képzöm.-nek Társasága.
és meghiott művészek.kiáll.-a
1945.okt.13.-28.Kat.

MDK

Bálint Endre, festöm.

Fiu.	Akvarell.
Egy festö arcképe.	Tempera.

OMZeum. -Omike Képzöm.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

Bálint Endre

"Mágikus éjjel Szentendrén" c. alkotásán "a kékeszöldek félhomályában a foszforeszkáló hold fénye világitja meg a tárgyakat: a buja növényzetet, a romantikus házfalat". Ahogy a kritika megjegyzi, a müvész majd minden alkotásában ezt a mágikus éjjelt festi meg. Az "Itt már jártam valaha" c. képről igy szól: az emlékező ábrázolásmód igényli a felismerhető és mégis szeszélyes formákat, az arcok személytelenségét, a szinek éteri zenéjét." Egész müvészete mágia és varázslat,-mondja végül a beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 18.
XV. évf. 38. sz. 12. lap

Bálint Endre

A pécsi Janus Pannónius Muzeum Modern Képtárában rendeztek kiállitást a müvész alkotásairól. Vadas József: "Mágikus éjjel" c.-el irja: "emlékezete megőrizte a sámán ősök mágiáját, amelyben még öntudatlan testvériségben élt egymás mellett a bölcselet, a müvészet és a vallás. Idézi különös világát, szellem és angyal-alakjait, a mesebeli lényeket, fantasztikus tájaira vetülő hold misztikus fényét. "Bucsu Szentendrén" c. müvét bemutatja a lap. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 18.
XV. évf. 38. sz. 12, 14. lap

Bálint Endre

Színes compositió, olajfestmény

Magyar Képzőművészeti Kiáll. Katalógus 1946 jún.

Festészet Bálint Endre:
Parasztrecsdélet

Bálint Endre Kiáltóra

Szabad Nép 1948 jun-5.-40.-

, kanna

Bálint Endre Ki...

Szabad Nép 1948 jun-5.-40.-

Festmény

Bálint Endre Kiáltóra

Szabad Nép 1947. dec-6.-40.-

Festészet Bálint Endre: Fizpelő halász

Bálint Endre Kiállítása

Szabad Nép 1948 jun. 5.–40.–

Festőnek Bálint Endre: Lámpás kép

Bálint Endre kiállítása

Szabad Nép 1948 jún. 5. -Gy.

Festmény Csendélet

Bálint Endre Kiállítása

Szabad Nép 1947. dec. 6.- Gy.-

Bálint Endre ~~grafikus~~ festő

Szabad Nép

1946. 9. 26. – 6. l.

Bálint Endre festő

Szabad Nép
1946. 4. 2. – 6. l.

Bálint András festő

Szabad Nép

1946.4.4.– 4.l.

Bálint Endre festőművész.

Magyar Nemzet.

1946. IX. 19. ; II. évf. 209.

(: Bezámoló :)

Bálint Endre festő

Bálint Endre kiállítása.

Szabad Nép 1948 jún. 5.-40.

Bálint Endre festő

Bálint Endre kiállítása

Szabad kép 1947. dec-6.-40.-

Bálint Endre (1914-)

A párisi Lebergerie kiadó Szentírása számára 3000 illusztrációt kénitett. Ezek közül, néhány ~~mára~~ könyv megjelenése előtt nekrapelt a brüsszeli világkiállításon a Vatikán pavillonjában
Bálint Budapesten szülatott.

Vigilia, 1959, V.-n., 309 old.

M.D.K.

Bálint Endre festőművész

A Nemzeti Szinházban kezdődő Macbeth próbáiról ad hirt "A H É T" c. rovat. A darab diszleteit tervezi a müvész.

- - -

Egyik későbbi szám, az 1963. okt. 25.-I lap 43. sz. példányában Hámori Ottó ir elragadtatással kritikájában a müvész által tervezett szinpadképek-ről.

- - -

Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. juni 28. VII. évf. 26. sz. 17. lap
Hámori Ottó kritikája a jelzett lap 2-3. lapján

Kettes számu cédula

M.D.K.

Bálint Endre festőművész

A francia Biblia illusztrációiról az Expressben Moriac irt kritikát: "ugy kell beléhatolni, mint egy katedrálisba, ahol Bálint Endre illusztrációi az üvegablakok és a ~~fa~~ freskók."

Két fényké a müvészt ábrázolja festő állványa mellett és egy másik kép Macbeth szinpadképének vázlatát mutatja.

Gách Marianne: A szinpadkép segitse kifejezni a darab szellemét.
Film Szinház Muzsika Bp. 1963. szept. 13. VII. évf 37. sz. 18-19. lap

Egyes sz ámu cédula M.D.K.

Bálint Endre festőművész

Beszél a Macbeth-hez tervezett diszleteiről.
Öt évig volt Párisban. David Caute "Old meg saruidat" c. regényének magyar kiadását illusztrálta.
1954-ben Sárospatakon, 1961-ben a Loire-menti Blois-ban, majd Szentendrén volt. Öt év alatt hét gyüjteményes kiállitása volt. Kettő Hollandiában Kettő Brüsszelben és három Párisban. A francia Lebergerie kiadó ötezer számozott példányban megjelentetett diszes Biblia kötetét illusztrálta.

Gách Marianne:A szinpadkép segitse kifejezni a darab szellemét.
Film Szinház Muzsika Bp. 1963. szept. 13. VII. évf. 37. sz. 18-19. lap

MDh

Bálint Endre, festő

Két kis kompozíciója előremutató.

Murányi Konács Endre: Kiállítás Szentendre festénetéről 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 19.

Bálint Endre festőművész.

MDK.

Ernst Muzeum XIII. Tavaszi Szalon Kiállitásán vett részt.

Pesti Hirlap, 1938. ápril. lo.4.l.

MDK

Bálint Endre

Csalavári Csalavér 1954 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 22.l.

Bálint

Rejtvény rajzának repr.-ját hozza a lap.

A következő sz. példányban:
/b.t./: "Itt a tavasz" c. irásához készitett karikaturákat.
6 rajz. Repr.-ók.

Szinház és Divat, Bp. 192o. jan. 31.
V. évf. 5. sz. 4o. lap
192o. ápr. 3. V. évf. 14. sz. 37. lap

Bálint

Káldor Márton: "Látogatás Szamosi Elzánál" c. iráshoz készitett két rajzot.
Repr.-ók.

.

Szinház és Divat, Bp. 192o. május 29.
V. évf. 22. sz. 7, 8. lap

Bálint

"Fedák Sári - A pusztai gavallér" c. közleményt illusztrálta.
Repr.

Szinház és Divat. Bp. 192o. juli. lo.
V. évf. 28. sz. 5. lap

Bálint Endre

1

képei szerepelnek a "Pest
megyei tárlaton" a Nemzeti Galériá-
ban

Pestmegyei Hirlap 19 71 szeptember 3o
4.old.

Bálint Endre grafikusművész

A hatodik miskolci országos grafikai biennálé zsúrja 5 ezer fst-os díjat a művésznek ítélte.

Déli Hirlap, 1971. dec. 4.

Bálint Endre
festő

~ről: Szabadi J: Bálint E.
Bp. 1969

Magyar műv. tört. 10. Szad.
Képzőműv. Kiad. 1971.

Bálint Endre
fastő

Szentendréhez kapcsolódik.

Groteszk temetés, 1964
Mágikus éjjel Szentendrén, 1966

Magyar művtört. 10. 20.
Képzőmű. kiad. 1971.

Bálint Endre
festő

Groteszk temetés, 1969
Repr.

Magyar műv. tört. 10. 15. k.
Képzőműv. kiad. 1971.

Bálint Endre

A Szentendrei Képzőművészek tárlatán szereplő müveinek "tiszta sejtelmességét" méltatja Szabó György: "Kristály" c. kritikájában. A kiállitást a helybeli, városi tanács dísztermében rendezték "Szentendrei Nyár" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 24.
XV. évf. 3o. sz. 12. lap

Bálint Endre

a Műcsarnokban rendezett „Új művek" című kiállításon művei szerepeltek.

Miklós Pál: Új művek – régi vitak.

Társadalmi Szemle, 1941. (2.) 5.

Bálint Endre

G. Boudaine írt róla a
„Les Lettres Françaises"
jan. számában

Zs. n. Fiatal képrőművészeink
Francia szemmel

Élet és Irodalom 1971 I. 30

Bálint

Szerepel az alábbi tárlaton

– bozóky – : Looking back at the Exhibition of New Works

Daily News 1971 III. 27

Bálint Endre

Hatása kimutatható Karátson Gábornál (nagylagosan Vajdáénal).

Perneczky Géza: A hiráiság és a konstruktivizmus új útjai. ~~[illegible]~~
Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 55. l.

Bálint Endre

A Vajda Lajos - Bálint Endre-vonal (!) örökségét ma kevesen folytatják a fiatalok között. Korniss erősebb hatással van rájuk.

Perneczky Géza: A kraiság és a konstruktivizmus új útjai a magyar festészetben; Képzőművi. Almanach 1, Corvina 1969, 55. l.

Bálint Endre

Az Almanach közli Kassák Lajosról e. írását Emlékkiállítás Székesfehérvárott alcímmel.

Kejrzőnyívészeti Almanach 1, Corvina 1969, 51-53.l.

Bálint Endre

Kb. négy évtizeddel ezelőtt, amikor képeit, képarchitektúráit és szobrainak reprodukcióit először látta – verseivel együtt – rendkívüli hatást tettek rá a művek.

Bálint Endre: Kassák Lajosról Emlékkiállítás Székesfehérvárott; Képzőművv. Almanach 1, Corvina 1969, 51.l.

Bálint Endre 1.

A képzőművészet funkcióját az ember befogadóké-
pességének tágításában, a személyiség megformálá-
sában látja. – Nem a képzőművészeti irányt tart-
ja fontosnak, hanem a jelentős művészt.

Körkérdés; Képzőműv. Almanach 1, Cornina 1969, 113–114. l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó.

Bálint Endre 2.

A „formai fejlődés" helyett a „formai változást" ajánlja. A „formai feladat a művész szellemi egzisztenciájának plasztikussá tétele". – Az utóbbi két értized hazai művészetét nem tartja korszerűnek, lebántatja művészneveléssünket és a kritikát. – A nagyközönség ízlését elmaradottnak ítéli.

Körkérdés; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 114-115.

MAGYAR IPARMÜVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó.

Bálint Endre

Véleménye szerint Vajda Lajos – Bartókhoz hasonlóan – hozzájárult az egyetemes európai művészet gazdagításához.

Körhéidés; Képzőmű, Almanach 4, Corvina 1969, 114. l

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó. .

Bálint Endre

Munkácsy pauroptikai-naturalizmusát emlegeti.

Körkérdés; Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 115. l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó.

Bálint Endre

Az utóbbi időszak jana művei közül begyjelben Kemény Zoltán különböző apróbb elemekből szerkesztett művét kedveli.

Körkérdés; Képzőmův. Almanach, Corvina 1969, 114 l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó. .

Bálint Endre

Nyilatkozik a képzőművészet funkciójáról, a különböző irányzatokról, a további formai fejlődésről, az utóbbi két évtized hazai képzőművészetéről.

Vélemények; Képzőműv. Almanach 1, Corvina 1969, 113–115. l.

25.

Magyar Iparmüvészeti Főiskola
rtási ideje alatt látogathassa
ályok betartása mellett igénybe

.nap.

Farkas Domonkos sk.
őigazgatóhelyettes

Bálint Endre

Angyal 1968; olaj. fa; dr. Rácz István tulajdona (reprt)

Képzőmův. Almanach 1, Corvina 1969, 64. l.

Bálint Endre

Neve említve

"3o festő - 3 szobrász.A szentendreiek kiállítása"

Pestmegyei Hirlap 1971 július 2o
4.old.

Balint Endre

Vállítása nyílt a Pécsi

Modern Képtárban

Magyar Nemzet 1971 szeptember 11

4. old.

S

Bálint Endre

az Ózdvidéki Szénbányát
díjat kapta az I. Miskolci
Téli Tárlaton

Napjaink 1971 január 5.old.

Bálint Endre

„Téli Szentendre"

„Eldőlt Zerenyt" c. Zépei

szerepelnek az T. Mészoláci Téli Tárlatos

– említve

Napjaink 1971 január 5.old.

Baldut Endre

művei szerepeltek az V.Miskolci
Grafikai biennálén

Napjaink 197o január
4.old.

Bálint Endre

"Varázslatos nyelvezetét..egyre komolyabb filozófiai mondanivalóját.. " emeli ki Szabó György "Pestmegyeiség" c. kritikájában, mely a Magyar Nemzeti Galéria uj kiállitásáról szól. "Marhavagon-Lits" c. müvét a pompás müvek közé sorolja.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. 12. lap

Bálint Endre

„Műveivel szerepel a Szentendrei művészet" c. Tiállításon, Szekesfehérvárott, a Csók István Képtárban

Pestmegyei Hírlap 1969 november 4
4. old

Balázs Endre

„Itt nyugszik" c. képe

versnek a szentendrei nyári tárlaton

Képzőművészet

Vajda 1970 augusztus
561. old.

Bálint Endre

műve szerepel az árvízkárosultat

javára rendezett Tiállításon, Szentendrén

Képrőművészet

Vigília 1970 szeptember

630. old.

Bálint Endre

műve hiányzik az „Art hongrois contemporain" c. párizsi kiállításról – neve említve

Képzőművészet

Viplia 1970 július
489. old.

MDK

Bálint Endre, festő

Megemlítve.

Körner Éva: Periodizáció és művészetkörténet

25–29. o.

KRITIKA, Bp. 1969. május VII/5.

MDK

Bálint Endre, festő

Németh Lajos Könyvét ismertetve
méltatja munkásságát a cikk.

Mikós Pál: A modern magyar képzőművészetről 20–25. v.

KRITIKA, BP.! 1969. március VII/3.

Bálint Endre

kerepel az alábbi Tárlatom

Kontha Sándor: Miskolci Téli Tárlat

Társadalmi Szemle 1971 I. 79 old.

Bálint Endre

3 művével az Ózd vidéki tréni-bányák díját nyerte a Miskolci Téli Tárlaton

Láttuk, Lahottuk...
Petőfi Rádió
1970 XII. 11

Bálint Endre

művei szerepelnek a szentendrei
Ferenczy Károly Múzeum Ziállításán

Népszava 1969 január 5
7. old.

Bálint Endre

művével szerepel a X. miskolci

országos képzőművészeti kiállításon

Nepszava 1968 december 8

7. old.

Bálint Endre

Neve emlére

Nyírtava 1968 augustus 16

Bálint Endre

neve emlitve

Népszava 1970 május 22
2. old.

Bálint Endre

linitipiái szerepelnek-az

V. mistolci grafitai biennálén

Mápszana 1969 december 16

2. old.

Bálint Endre

Achte Kirche in Szentendre

100 Jahre Kunst in Ungarn.
Museum am Ostwall Dortmund, 1971.

Bálint Endre

„Groteszk temetés" 1964., repr.

Korunk, Kolozsvár, 1970/3.

457 l.

Bálint Endre

Cikk a művéről.

Kerékgyártó István: Bálint Endre festészetéről. Kortárs, 1968. 8. 1136–38. l.

Bálint Endre
festő

Meghívás

Révész Zsuzsa: Iványi Katalin kiállitása.
Művészet, 1971. május - 40.oldal

Bánut Endre
festő

A kiállításon bemutatta a
„Féli Szentendre" című művét.

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Művészet, 1971. április - 36.oldal.

Bálint Endre
grafikus

Az Ózdi ideha Szintanyár dyát
nyerte el.

Borbély László: Az I.miskolci téli tárlat.
Művészet, 1971. április - 36.oldal.

Bálint Endre
festő

Életrajz.

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek....
Művészet, 1971.április - 37.oldal

Bálint Endre, grafikus

Megemlítve: kiemelkedően
jó illusztrátor.

Dr. P. Brestánszky Ilona: Új könyvek nemléje
423-426.

KÖNYVTÁRCS, Bp. 1969. július XIX/7

MDK

Bálint Endre, festő

A „szentendrei művészet" körébe tartozik.

Miklós Pál: Szentendrei művészet 15-17.

KRITIKA, BP. 1969. december VII/12

Bálint Endre

3 festménye
szerepel az alábbi Tárlaton

b. l.: Az első miskolci Téli Tárlat

Déli Hírlap 1970 XII. 7

Bálint Endre

Díjat Lapot az alábbi Táslato

b. l.: Az első Miskolci Téli Táslat

Déli Hírlap 1970 VII. 7

Bálint Endre

„Szentendre nyolcadik templomának"
c. tizenegy részes műve

Vigília 1969 november
776. old.

Kegyelmüvészet

Bálint Endre

Gyertyatartós Tompozíciója

szerepel a szentendrei Ferenczy Károly
Múzeum új szerzeményeinek Kiállításán

Képrőművészet

Vigília 1970 március
200. old.

Bálint Endre

neve emlitve

A Képzőművészeti Almanach ismertetése

a 128 oldalon

Vigília 1970 február

Bálint Endre

1

„A művészet Zistényutása sorozatban"

Szabadi Judit Ist. Zóla tanulmányt

Vigília 1970
február
128. old.

Képzőművészet

Bálint Endre

2

„Groteszk temetés"

„A csodálatos halászat"

a lépei emlétve

Képzőművészet

Vigilia 1970, február

128 old.

Bálint Endre 3

A párizsi Labergerie Ziadénál az 50-es évek végén megjelent Jerusalemi Bibliához Zérsült illusztrációi emlétve

Vigilia 1970 febrúr
128. old.

Képzőművészet

1.

Bálint Endre

1914-ben Budapesten született. Az Iparművészeti Főiskola növendéke volt. 1934-ben és '37-ben Párizsban járt. 1945 után részt vesz az Európai Iskola alapításában. 1957-ben újra Párizsban telepedik le, kiállít Hollandiában, Belgiumban, Franciaországban állít ki.

Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 75. l.

2.

Bálint Endre

A jeruzsálemi Bibliához készített 1200 modern hangvételű illusztrációjával, melyet Párizsban, majd Brüsszelben állít ki, nagy sikere van. 1962-ben aissuntér Budapestre, ahol azóta két kiállítása volt.

Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 75. l.

Bálint Endre

Idézhető annak a monográfiának a kiállítása (Galerie Anne Colin), amit a Deselée de Brauwer adott ki művészetéről, francia és belga gyűjtők tulajdonából származó képekkel egyetemben.

Bálint E: Konstruktív tendenciák a magyar művészetben; Magyar Műhely, 1965. IX. 1. 30. l.

Bálint Endre

Grafikáját közli a lap a művész tanulmányához (Konstruktív tendenciák a magyar művészetben). A rajz Gyarmathy Tihamér gyűjteményéből származik.

Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 56. l.

Bálint Endre

Konstruktív tendenciák a magyar művészetben címmel tanulmánya jelent meg.

Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 48-52. l.

Bálint Endre

Művészetéről Mándy Stefánia írt monográfiát. Megjelent a párizsi Desclée de Brouwer vállalat kiadásában. Bálint ez alkalommal Párizsban járt, kiállított Anne Gillin galériájában debütált, ahol legújabb litográfiáit és mintáit is kiállította.

Magyar Műhely, 1968. III. 15. 76. l.

Bálint Endre

Gyarmati Erzsébet neki ajánlja az Ady Endre utca 17 c. versét (közölve).

Magyar Műhely, 1967. ~~[illegible]~~ III. 15. 13. l.

Bálint Endre

A magyar képzőművészet 10 évszázadát bemutató párizsi kiállításon egyetlen művész sem szerepelt.

N. P.: Magyar könyvek franciául; Magyar Műhely, 1966. XI. 15. 120. l.

Bálint Endre

Képniselve nem Mezei Árpád gyűjteményében kevert technikájú grafikámal. (Zöld olajpasztell alapon 3 tusfigura sorakosch.)

P. Szücs J.: Az Európai Iskola képei M. Á.-nál; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 26. l.

Bálint Endre

"Lirájának hangjai"-it kiemeli Szabó György: "Fa és erdő" c. beszámolójában, melyet a Műcsarnokban rendezett, "Uj müvek" c. kiállitásról ir.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 6.
XV. évf. 1o. sz. 13. lap

Bálint Endre

A Fészek Klubban rendezték meg Bartók emlékének szentelt emlékkiállitást, melyről Vadas József: "Bartók a képzőművészetben" cimmel ir. Huszonhat művész munkáját mutatják be itt, "amellyel képzőművészeink áldoznak a nagy zeneszerző emlékének"-Közöttük szerepel a művész alkotása is.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 13. lap

Bálint Endre

neve említve

Képzőművészet

Vigília 1968 december
853. old

Bálint Endre

szerepel a szentendrei

festők jubileumi kiállításán.

Képzőművészet Vigília 1968 november

778. old.

Bálint Endre

Hamvas Béla ist róla
„Forradalom a művészetben" c.
könyvében - említve

Képzőművészet

Vigilia 1969 január
61. old.

Bálint Endre

„Naplemente" c. Zépe szerepel a Pest megyei Képzőművészek tárlatán a szentendrei műrecumban – emlitve

Képzőművészet

Vigilia 1969 április
273. old.

Bálint Endre

Uwe emlitve

Kampis Antal „A magyar művészet a XIX. és XX. sz.-ban" c. könyvével ismertetése

Képzőművészet

Utunk 1969 március 206. old.

Bálint Endre

neve említve

Kepřimúvérzet

Vigília 1969
szeptember
634. old

Bálint Endre

Lovasok.

Rajz, reprodukció.

Valóság, 1963. 3. sz. 67. l.

Bálint Endre

Szentendrén dolgozott

Vigilia, 1959, VIII. n., 500 sed.

Bálint Endre, [ ]

Művei vannak a pécsi képtár-ban.

(barabás): Régi kocsmából – modern Képtár 2.

ESTI HIRLAP, 1963. okt. 18.

Bálint Endre dinlettervező

A Nemzeti Színházban bemutatott Shakespeare tragédiához a díszletet tervezte.

Dezső Tamás: Macbeth 2

ESTI HÍRLAP 1963. okt. 21.

Bálint Endre

1945 után kiállítása volt Bp-en.
Apja kritikus volt, nagbátyja
Asvát Ernő, Sógora Szekb Antal.
20 éves korában Párisban járt.
A bp-i főiskolára nem vettét fel.
Sokat, dolgozott, Szentendrén.
Néhány éve Párisban él.
Ez év februárjában a Fürstenberg
galériában kiállítása volt.

Vigilia, 1959. Vn., 309 old.

Bálint Endre festő

Ő rendezte Gyarmathy Tihamér és Rédey Endre műtermekiállítását

Vigilia, 1964, 6 sz., 38 old.

Bálint Endre

Haraterése óta előnek bizre-
pelt itthon tárlaton: az idei
nemtendrei kiállításon

Vigilia, 1963, 12 sz., 758 old.

Bálint Endre

Egy éve nyra magyarországon
delgozik. 1957-62 körött
Párisban élt. 7 kiállítása
volt Franciaországban, Hollandi-
ában, és Belgiumban
Plakátokat és ilmuszkiokat is
kénit, sőt divlettervezet is.

Vigilia, 1903. 10 n., 631 old.

Bálint Endre

Született Budapesten 1914. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán fejezte be. Tárlatai: Budapest 1938, 1942, 1946, 1947; Párizs 1947. Haarlem 1957.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Bálint Endre, festő

– ajándékozott a jugoszláviai Banja Luka-i múzeumnak. Előtte kiállítva a Tűzoltóban.

D. I.: Rövid kiállítási jegyzetek
Vigília, 1971. febr. 139. l.

Bálint Endre

Kines reprodukció, egész táblán:

13. sz. „Ibizai éjszaka," olaj, 43 x 164 cm.

Nemzeti Galéria.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

Mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Bálint Endre

További tárlatai: Bruxelles 1958, Párizs 1959, Bruxelles 1959, 1960; Párizs 1961, Clamart 1962; Budapest, 1964, 1965, 1966, 1967.; Esztergom 1967, Párizs 1968, Debrecen 1970.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar tábla festészet, Budapest, 1971

Bàlint Endre

1

Képei szerepelnek a "Pest megyei

~~kxx~~ tárlaton " a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 3o

4.old.

Bálint Endre

2

„Markavagon-lifs" c. kompoziciója emlitve

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 30
4. old.

MDK

Bálint Endre

Férfi és kakas

Európai Iskola XXXIII. kiáll. 1948. ápr. 25.

Bálint Endre

Önarckép, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 194o. nov. 2 l.

Bálint Endre

Birsalmás csendélet, olaj
Tálas csendélet, "
Hegedüs csendélet, "

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.
2, 4 l.

Bálint Endre

Interieur, vizf.
Don Quixote-sorozat I-V. gipszmetsz.

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov. 1 l.

Bálint Endre
Bárka a Dunán, olajtemp,

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 9 1.

MDK

Bálint Endre festő

/e.a./: A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V. 16.

Bálint Endre

életrajzi szerepeltetés a „Magyar képzőművészet a fasizmus ellen" c. kiállításon.

Esti Hírlap 1965. dec. 14.

Bálint Endre, díszlettervező MDh

A Nagymező utcai kis színpadhoz kénitette h. ember tragédiája új díszleteit. (Nemzeti Szinház)

(f.f.): A közönség hű maradt

2

ESTI HIRLAP Dp. 1964. sept. 10.

Bálint Endre, Jestő MDH

Az ember tragédiája új előadá-
sához a dinletehet tervezte.

Fenczik Flóra: Nem fügefalevél bikiniben
2.

ESTI HIRLAP Bp. 1964. szept 26.

MIK.

Bálint Endre

Plakátterveiről

Müvészet 1965 nov. lap -

Bálint Endre

művéivel szerepel a szekesfehérvári Csók István képtár „Szentendrei művészet" c. kiállításán

Vigília 1970 január
61. old.

Képzőművészet

Bálint Endre

műve szerepel dr. Rácz István

Tollekciójában

Vigília 1970 április
275. old.

Képzőművészet

Bálint Endre

Könyv jelent meg róla
a Corvina Kiadónál, Szabadi Judit
tanulmányával

Pestmegyei Hírlap 1970 január 13
4. old.

BDK

Bálint Endre festő

Szöveg-archiv anyagából

Dávid Katalin: A Művészettörténeti Dokumentációs Központ Adattára Művért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

Bálint Endre, festő

- részvett az új művek c. műcsarnoki kiállításon

D.L.: Képzőművészet
Vigília, 1971. máj. 342. l.

Bálint Endre, festő

- piros szinű kompozíciója a szent-endrei Városi Tanács kiállításán

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. szept. 640. l.

Bálint András, jezsuita

válasz a Ki nekem Jézus?
kérdésre

Dokumentum
Vigília, 1970. dec. 853. l.

Bálint Endre, festő

- Szentendrén dolgozott, Szántóval a főiskolával ismerték egymást

Szántó Piroska: Életemből
Vigília, 1971. máj. 326. l.

Bálint Endre, festő

Csodálatos halászat c. képe
emlékére

Dokumentum
Vigília, 1970. dec. 853. l.

M.D.K.

Bálint Endre

festő

Méltatás

Zoján Iván: Magyar művészet, 1945 - 1969

Magyar Hírlap, 1969 szept. 21.

MDK

Bálint Endre, festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Követők és követők 7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 29.

Bálint Endre

Házak.

Rajz, reprodukció.

Valóság, 1963. 4. sz. 46. l.

Bálint Endre

Kompozíció.

Rajz, reprodukció.

Valósági 1964 1-A-73.l.

Bálint Endre, festő MDK

Kiállítása nyílik meg a Jókai Klubban jan. 23-án.

-: Hír 6

ESTI HIRLAP, Dp. 1964. jan. 23.

Bálint Endre

Szerepel a modern pári kéztás kiállításán

Vigilia, 1960, 10 n., 62 gold.

Bálint Endre

Az Európai Iskola tagja volt

Nép-művelés, 1965, 4 n., 37 old.

Bálint Endre

-3-

Ez év elején Biblia illusztrációiból, és más grafikai munkáiból kiállítása nyílt Galerie Art et Tradition Chrétienne helyiségében.

Vigilia, 1959, Vn., 309old.

MDK

Bálint Endre

Csendélet, of.

Virágos asszony, of.

Rózsadombi részlet, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és nephiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1934. okt. 1945.okt.

MDK

Bálint Endre

Hadifogoly, of.

Szoc.Dem.párt képzőmüvészeinek társ. és meghiv. müvészek kiáll. Ernst Muz. ~~1934. okt.~~ 1945.okt.

MDK.

Bálint Endre

Machbeth diszletterv

Müvészet 1964 dec.lap.33.

Bálint Endre festő

Szőreg emliti részvételét a
cimben jelölt tárlaton.
Műreit nem emliti.

/ havas /
Szentendrei festőművészek
nyári tárlata
Néptava 1966 aug. 7.

M.D.K.

Bálint Endre

Burkoló és kötésterv Gyárfás Miklós: Önarckép jelmezben c. kötéséhez / Szépirodalmi K /

Vasárnapi könyvespolc

Magyar Nemzet 1965. dec. 19. 13. 1.

.4.

Bálint Endre

szerepelt a Szentendrei Nyári Tárlaton.

Magyar Nemzet 1966. aug. 17.

Szentendrei nyári tárlat. Pernecky Géza

M.D.K.

Bálint Endre, festő

nevét emliti a könyv "Szépmüvészet" C. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint azi, Korniss Dezsőhöz hasonlóan, a szürrealizmus utját és a non-figuratív irányzatokat követi.

Hongrie 66. Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed. Pannónia, 198. old.

+ 199. "

Bálint Endre

Művei nagyvámú hazai és külföldi kiállitáson szerepeltek. F. m.: A margitszigeti Palatinus strand mozaikja (1967).

Ki Kicsoda?, Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 l 44 l.

Bálint Endre

1958 elkészíti a francia kiadósú ún. „Jeruzsálemi Biblia" 1200 illusztrációját, amelyet nagy elismerés fogad. A szürrealista irányzat képviselője.

Ki Kicsoda? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 l 44 l.

Bálint Endre

1938 első önálló kiállítása Budapesten a Tamás Galériában. 1945 után az Európai Iskola művészcsoport tagja. 1957-62 Párizsban él. Festészettel, mozaikműv.-tel grafikával foglalkozik.

Li Lexikon ? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 l 441.

Bálint Endre

(1914-) festő-művész, grafikus. A budapesti Iparművészeti Főiskolán grafikai tanulmányokat folytat. 1934 és 1947 tanulmányúton Párizsban.

Ki Kicsoda. Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 441

MDK

Bálint Endre, festő

Megemlítve.

Székely András: Szentendrei művészek Székesfehérvárott 7.

Népszabadság B. 1969. dec. 17.

Bálint Endre

Szerepel az alábbi folyóiratban

Joan Bojár: Fünfte graphische
Biennale in Miskolc

Budapester Rundschau 1970 I. 9

Bálint Endre

szerepel az alábbi tárlaton

Borbély László: Az V. miskolci
grafikai biennálé

Nagyatád 1970 I. n. 4 old.

MDK

Bálint Endre, festő

Szerepel Székesfehérvárott.

Sinka Erzsébet: Szentendrei festőnet 2.

ESTI HIRLAP Br. 1969. dec. 29.

M.D.K.

Bálint Endre

"Emlékezés egy nyár-éjszakára" cimmel rajz, melyet "Emlékezés Ady Endrére" c. emlékcikk-sorozat keretében mutat be a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 25.
XIII. évf. 4. sz. 3. lap

M.D.K.

Bálint Endre

"Illusztráció" cimmel a lap bemutatja a művész rajzának repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 28.
XII. évf. 52. sz. 3. lap

M.D.K.

Bálint Endre

"Bucsu egy pesti ködlovagtól" cimmel ir Kandó Gyula müvésztársának elhunytáról. A megemlékezés keretében elmondja, hogy 1944 októberétől 1945 januárjáig Kandó Gyula papirjaival élt. 1938 nyarán és 1939 telén Kandó Gy. vendége volt Nógrádverőcén és ott kezdte el "..annak a linoleum metszet sorozatnak első darabját, amit a hitleráj borzalmai ellen készitett.."

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 7.
XII. évf. 49. sz. 2. lap

Bálint Endre

írása Kassák Lajosról

Képzőműv. Alkotóház Bp 1969. 51 o.

MDK

Bálint Endre, grafikus

A Cini-cini muzsika c. könyvet illusztrálta.

—: Ajánlják

34.

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. november XX/11

Bálint Endre, [grafikus ?] MDK

Jean Cocteau: Veszedelmes Éden.
c. regényét illusztrálta.

Falus Róbert: Könyvszemle 7.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. nszt. 9.

Bálint Endre

hatása eljödik Korvátson Gábor
művein

Kepjöum v. Almanach Bp. 1969. 55.o.
Petneczky: Új utak

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Budapest

1969 JUN 27

1021

Zum 500. Geburtstag des Holzschnitzermeisters Ugo da Carpi wurde in Norditalien in der Ortschaft Carpi eine Ausstellung von Holzschnitzereien veranstaltet, auf der auch die ungarischen Künstler Endre Bálint, Liviusz Gyulai, Ernő Kunt, János Lóránt und Tibor Rozanits ihre Werke ausstellten.

...wissenschaftlichen Aufgaben
des Vergleichs beschäftigen.
...Wörterbuch ist

Bálint Endre

Hajda – Bálint örökségét kevesen folytatják a fiatalok közül

Képzőművi Almanach Bp. 1969. 55.o.

Pemeczky: Újutak

Bálint Endre, Jelő

MDK

Szentendre nyolcadik templomának c. kompozíciójáról készített : Rep.

— : Szentendrei Jelők M. 4.

Népszabadság, B.p. 1969. nov. 2.

Bálint Bandi

Kortársai közül egyedül Ámos Imre tartotta sokra, amiről naplójának az alábbi sorai tanúskodnak: „Vajda Lajos tegnap elment közülünk. Temetése után összejöttünk nálunk ... (Ott volt Dési-Huber, Kelemen Emil, Szin György, Bán Béla, Bálint Bandi, Erdei és mi ketten.) Elhatároztuk, hogy... könyvet adunk ki róla és amint lehet sirkövet csináltatunk." (1941. szept. 8.)

Bálint Endre: Vajda Lajos.
Új Irás VII. évf. 10. sz. 1967. okt., 100. l.

Bálint Endre

...Vajda Lajos művészete felé a nagyobb... ördeklődés posztumusz kiállítása alatt és után indul meg. 1943-ban az Alkotás művészházban... jött létre ez a kiállítás. A kiállításról még megnyitása előtt a Népszavában adtam hírt - egy idő a képzőművészeti rovatot vezettem a lapnak. A kiállítás katalógusát Kállai Ernő írta. Majd Mándy Stefánia könyve, Körner Éva, B. Szabó György, Mándy Stefánia, Bálint Endre, Passuth Krisztina és Kemény Katalin publikált írásai... Gedő Ilka és Szabó Lajos... még nem publikált írásai Vajdáról mind igazolják Vajda Lajos művészetének hatását...

Bálint Endre: Vajda Lajos.
Új Írás VII. évf. 10. sz. 1967. okt., 102. l.

Bálint Endre

Szines linómetszetekkel

szerepel az alábbi táslaton

Havas: A X. miskolci orszagos
képzőművészeti kiállítás

Nagyvaja 1968 XII. 8.

Bálint Endre

Szerepel a Pest megyei művészek tárlatán

Rideg Gábor: Három tájegység művészete

Magyar Hírlap 1969 V. 11, 9 old.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

MAGYAR NEMZET

Budapest

1969 JUN 22.

NAPLÓ

Nemzetközi fametszet kiállítást nyitnak meg ma az észak-olaszországi Carpiban Ugo da Carpi, a fametszet művészet megalapítója születésének 500. évfordulója alkalmából. A kiállításon öt magyar művész vesz részt: Bálint Endre, Gyulai Liviusz, Kunt Ernő, Lóránt János és Rozanits Tibor mutat be háromhárom metszetet.

dögélnek a csörgedezése mén
tén. Az élet szép folyamatos

MDK

Bálint Endre, festő

Cerovszki Iván és Donáth Péter
közös kiállítását megnyitja az
Eötvös Klubban.

–: Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp. 1969. apr. 15.

Bálint Endre

A folyóiratban egy szélesen értelmezett szakmaiság érvényesül: a „fotónyelvészettől"... a már említett témák mellett a „montázstechnika szerepén, esztétikáján és művelőinek bemutatásán keresztül (az évfolyamban Kassák és Bálint Endre) történeti és időszerű témákon át az építészet és a fotózás kapcsolatáig... és egészen a költészetig terjed.

Bodri Ferenc: A Fotóművészet című folyóiratról.

Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 370. l.

Bálint Endre

Végezetül egy-két... képzőművész nagyogó portréjét emlitjük: Egry József..., Ferenczy Béni, Borsos Miklós, Bálint Endre (Fénér Tamás felvételei), Hincz Gyula (Csák Miklós jellemképe).

Bodri Ferenc: A Fotóművészet című folyóiratról.

Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr.
370.-371. l.

Bálint Endre

Az elmúlt évfolyamban szép tanulmányt kapott, gazdag publikációt Kassák Lajos, Pécsi József, Lucien Chergue, Fritz Kühn és Bálint Endre művészete.

Bodsi F.: A Fotóművészet cimű folyó iratról.

Jelenkor XII. evf. 4. sz. 1969. ápr., 370. l.

Bálint Endre

... a legremekebb Krúdy-illusztrációk sorát közreadó album szép ajándék lenne a krúdysták egyre bővülő táborának, javaslatunkat ... ajánljuk könyvkiadóink figyelmébe.

... szines reprodukcióban a címlapon helyet kapna Bálint Endre nosztalgikus képe ... az író szellemét hiven idéző hangulatával („Rezeda Kázmérhoz" – Krúdy Gula emléke, 1965.")

Bodri Ferenc: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 372–373 l.

Bálint Endre

...kiemelnénk ... a sorozatok közül Kresz Albert libáit, Inkey Tibor halottsiratását, Bálint Endre montázsait, a Studio Nádor vagy a Mühely 67 felvételeit.

Bodri Ferenc: A Fotóművészet című folyóiratról.

Jelenkor XIII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 370. l.

MDK

Bálint Endre, festő

Szentendre nyolcadik templomának c. nagy lélegzetű albotára a művész egész emberi és művészi magatartását bemutatja.

Rózsa Gyula: Változó szentendrei festőnek

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 24.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Bálint Endre

Szürrealista festő

Pernecky Géza: Tanulmányút a Pávakertbe,
Bp. 1969.

89.-

M.D.K.

Bálint Endre

festő

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése a festő szakosztály választmányi tagjává választotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969. március – 18 lap.

Bálint Endre

Szerepel a Szentendrei Festők Társasága kiállításán

D. I.: Jubileumi tárlat Szentendrén

Vigília 1968 XI.

MDK

Bálint Endre, festő

6 t festménnyel szerepel.

-: Magyarok a Sao Paulói biennálén 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. máj. 6.

MDK

Bálint Endre [ ]

Veress Pál „bécsi" emlékeztetnek Bálint Endre hasonló képpen stilizált figuráira is, de keményebb, kevésbé líraiak ...."

h. A.: Veress Pál Kiállítása a Fényes Adolf Teremben 9.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 15.

Bálint Endre
festő

MDK

A szentendrei festészet kialakításához hozzájárult.

Pataky Dénes: Mihalik Pál
Művészet, 1969. április 22 lap.

Bálint Endre

fotomontázsait kiállították a Magyar fotó 125 éve kiállításon a Galériában.

Perneczky Géza: Tanulmányút a Pávakertbe, Bp. 1969.

333. o.

Bàlint Endre

– vérre hatott: Kassák Lajos, Vajda Lajos, Paul Klee, Max Ernst

Passuth Krisztina: B. E. festészete
új Synyszonos, 33. szám 16. o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Bálint Endre

Évekig élt Párizsban.

Passuth Krisztina: Bálint Endre festészete
Uj Symposion, 33. szám, 1966. 16.o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Bálint Endre

festményei és grafikái

új Symposion, 44. 33. számban

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Bálint Endre

grafika

Új Symposion, 46. zám, 20..

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Bálint Endre, festő

Megemlítése.

Székely András: Egy mozaik műletése 7.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 22

Bálint Endre: 1958-tól 1981-ig, 1981.

Bálint Endre

FIATAL MŰVÉSZEK JÓZSEF ATTILA KLUBJA

MEGHÍVJA

Önt 1971. június 2-án 19 órára

MAJOR KAMILL
pályakezdő grafikus

Kiállításának megnyitására

A kiállítást megnyítja:

BÁLINT ENDRE festőművész

A "MŰHELY" jellegű kiállítást vasárnap és kedd kivételével 18—24 óráig lehet megtekinteni.

A kiállítás nyítva: június 19-ig.

Hely: Budapest, VI., Népköztársaság útja 112.

MEGHÍVÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 ÁPR 14

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Bálint Endre

1021

A Móra kiadó újdonságaiból

A gyermekirodalom ismét napi téma lett. Az *Élet és Irodalom* március 10-i számában máris izgalmasan kibontakozó vitát indított Mit olvasnak a gyerekek? címmel. Erre az a sokat hangoztatott tapasztalat vezette, hogy a gyermekirodalom meglehetősen elhanyagolt terület mind az irodalomkritikában, mind a köztudatban. A hetilap a kérdések egész sorát veti föl vitára és megválaszolásra késztető szándékkal. *Vargha Balázs* vitaindítónak szánt cikkében a gyermekirodalom helyzetét vizsgálva, elismeréssel szól a Móra Kiadó tevékenységéről. *„Irodalmi és gyermekpedagógiai szempontból a Móra Kiadó normája a leghelyeselhetőbb"* — írja. Hadd igazoljuk ezt a summás megállapítást a kiadó néhány újdonságának pár szavas bemutatásával.

A magyar gyermekvers ugyancsak értékes kincstárát gazdagítja *Orbán Ottó* Katipatika című kötete. A gyermeki világból kisarjadó versek kedves humorukkal, vidám játékosságukkal, friss, ötletes rímeikkel és ritmusukkal minden gyerek fülébe és szívébe belopják magukat. Ennek az üde költőiségnek mondanivalóját szólaltatják meg a vonal és szín eszközeivel *Bálint Endre* kitűnő rajzai.

Az újdonságok között több vonzó meséskönyvet is találunk. *A királlyá választott kutya* című kötetben *T. Aszódi Éva* a világ legszebb állatmeséit gyűjtötte össze és rendezte ciklusokba. A meseirodalomnak ez a minden korban kedvelt műfaja páratlan gazdagsággal jelentkezik ebben a gyűjteményben, melynek értékét nagymértékben fokozzák *Szántó Piroska* lenyűgöző színes és fekete-fehér illusztrációi. Nemcsak a gyermekeknek, hanem a felnőtteknek a figyelmét is lekötheti a *Szögkirály* című kötet. Ebben cigánymeséket találunk *Sáfár Sándor* gyűjtéséből, *Jékely Zoltán* feldolgozásában. A hosszabb-rövidebb meséket *Berki Viola* finom rajzai díszítik. *Lengő mesék* címmel egy óvodai kísérletsorozat anyagát adják közre *Sz. Vida Mária* és *F. Győrfy Anna*. Az úgynevezett „halmozódó" mesék, melyeknek rajzos ábrázolását is tartalmazza a füzet, kiválóan alkalmasak a gyermeki memória és játékosság fejlesztésére.

A népmesék mellett néhány írónk, költőnk is újabb kötetekkel bővítette a meseválasztékot. *Lázár Ervin* számos, eredeti hangú meséjét fogja egybe A hétfejű tündér címmel megjelent, *Réber László* rajzaival illusztrált könyv. A gyermekirodalom kiváló művelője, *Végh György* pedig három vonzóan kedves, közvetlen hangú meseregényt írt, melyek „1 kutya, 2 cica" címmel láttak napvilágot, *Gyulai Líviusz* rajzaival illusztrálva.

A felső tagozatos tanulók is találnak olvasnivalót az újdonságok között. A Pöttyös-könyvek között ott van *G. Szabó Judit* Hárman a szekrény tetején című könyve, mely egy vidám vakáció eseményeivel ragadja meg a figyelmet. *Kertész Erzsébet*, aki a XIX. század magyar nőalakjairól írt sikeres regényeket, a Csíkos-könyvek között megjelent Szamóca-lányok című regényében ízig-vérig mai lányokról szó érdekes történetet. A Sirály-könyvek új kötete, *Benno Pludra* német író Tambari című regénye az Északi-tenger hajósainak és halászainak világát hozza közel magyar olvasóihoz. Történelmi időket idéz meg *Hegedűs Géza* A menekülő herceg című legújabb regénye. A cselekmény középpontjában az ifjú II. Rákóczi Ferenc áll és annak híres szökése a bécsújhelyi börtönből. Ugyancsak izgalmas történeti regényt írt *Bogáti Péter* Huszárkaland címmel. Ennek eseményei a XVIII. században, a hétéves háború idején játszódnak.

F. A.

A KÖLTÉSZET NAPJA

Minden esztendőben április 11-én, József Attila születése napján ünnepeljük a Költészet Napját. Ebből az alkalomból rejtvényünk vízszintes 1., függőleges 27. és vízszintes 45. soraiban a költő egyik versének néhány sorát idézzük. A megfejtéseket legkésőbb 1973. május 10-ig, levelezőlapon kérjük beküldeni a szerkesztőség címére: 1068 Budapest VI., Gorkij fasor 10., vagy 1417 Budapest Postafiók 11. címre.

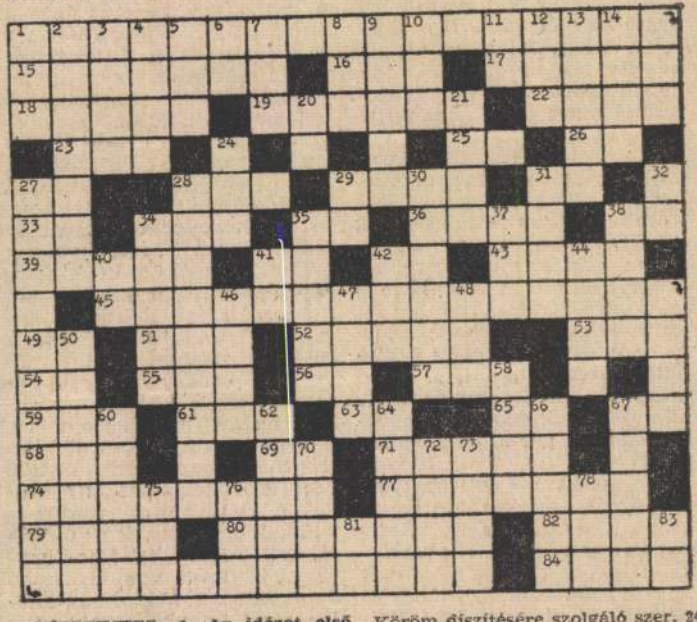

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 15. Párizs egyik elővárosa, neve egy békeszerződés kapcsán vált közismertté. 16. Átkelőhely. 17. Kétkerekű jármű. 18. Kirabol, elvesz valamit tőle. 19. Győzelem, siker. 22. Német birtokos névmás. 23. Ital. 25. Német elöljáró. 26. Folt szélei (!). 27. Régiesen hív. 28. Művészet latinul. 29. Nagyobb díszkert. 31. C. F. 33. Fordítva: személyes névmás. 34. Az ellenállás mértékegysége. 35. Ételízesítő. 36. Jóeszű. 38. Kemény ásványi anyag. 39. Rakodótér. 41. Jékely Zoltán. 42. Állami Biztosító. 43. Egyszerű mezőgazdasági szerszám. **45. Az idézet befejezése.** 49. Félkör alakú görbe vonal. 51. R. Z. E. 52. Fekete, franciául. 53. Katonai egység. 54. Főnévi igenév végződése. 55. Kékesszürke szín. 56. Lásd: vízszintes 25. 57. Magyar származású világhírű szobrász. 59. Azonos mássalhangzók. 61. Tompa mély hangon zúg. 63. Építésügyi Minisztérium. 65. Csont, latinul. 67. Személyes névmás. 68. E. R. A. 69. Y. A. 71. Földalatti üregben lakó, hosszú sörtés szőrű állat, névelővel. 74. Orvos, régiesen. 77. Nagy sikerű magyar rajzfilmsorozat főszereplője. 79. A feszültség mértékegysége. 80. Az ég istene a görög mitológiában. 82. Turgenyev szülővárosa. 84. Szoros ellentéte.

FÜGGŐLEGES: 1. N. T. F. 2. Éröröm díszítésére szolgáló szer. 24. Kar, németül. **27. Az idézet második része.** 28. Pezsgőtánzat, névelővel. 29. Folyó Olaszországban. 30. Férfinév. 31. Ruha vagy haj összefogására, díszítésére szolgáló tárgy. 32. Rokon. 34. Modern művészeti irányzat. 35. Takarmány. 37. A Volga legnagyobb jobbparti mellékfolyója. 38. Shakespeare makrancos hölgye. 40. Mata Hari. 41. Folyó a régi magyar nyelvben. 42. Becézett női név. 44. Dél-amerikai ország. 46. Afrikában és Ázsiában kedvelt szarvasmarha. 47. Ravasz székely. 48. Az utolsó . . . ., nemrégiben bemutatott olasz film. 50. Maró folyadék. 58. Elferdült, csúnya. 60. Learatott mező. 62. Becézett férfinév. 64. Ady-versben szereplő mondai szörnyeteg. 66. Asztal, oroszul. 67. Gyönyörűségére szolgál. 70. Nyakra való holmi, névelővel. 72. Dél-magyarországi népi maszk. 73. Megkezdi a kártyajátékot. 75. Csak keverve tud. (!). 76. Majdnem gúvadt (!). 78. Áruclkken látható felirat. 81. Nád része (!). 83. Lantán vegyjele.

S. A.

A Pedagógusok Lapja 1973. február 20-i számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: „Semmit sem csináltok, ha műveitekben / nem lehet felismerni századotok alakjait."

A megfejtők közül jutalomban

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JELENKOR
Pécs ...

1021 1971 ... 11 BÁLINT ENDRE

1018

valamint ő is másként

nahát gondolkodjun

2

most már bátran ki
mindazt ami bátran kimondhato

Tető, szakadék

Valaki kiáltott ott a hegytetőn.
Ám mitől hangzik úgy
mintha a szakadékból?

De hát miről is beszélnek maguk
tulajdonképpen szomszéd úr?
Hogy senki se kiáltott volna
– hát az meg hogy lehetne?
Hiszen nem létezik akkora csend
hogy valahol valaki
ne kiáltana bele valamit:
egy kiáltást.

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 SEP 13

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

KÉPZŐMŰVÉSZET

ERNECZKY GÉZA:

SZENTENDRE NYOLCADIK TEMPLOMA

Szentendrének hét temploma van. Majdnem mind a hétben egy-egy ikonosztáz is található, vagyis olyan szentélyelválasztó fal, amelyet a padlótól a mennyezetig ikonokkal tapétáztak ki. *Bálint Endre* azonban egy nyolcadik templomot is tervez — legalább is erre utal *a szentendrei festők tárlatán* szereplő, és a fenti címmel ellátott profán ikonosztáz kompozíciója. Ez is több apró képből épül fel, oly módon, hogy a keretek összeérnek. Csakhogy szentek helyett szentendrei barokk motívumok, népi ornamensek trónolnak az egyes képmezőkben, mint valami új vallás, új kultusz ideogrammái. Miféle kultuszra gondolt Bálint, amikor ezt a képcímet adta? Mi lenne ez a nyolcadik templom Szentendrén?

A válasz nem könnyű. Mert hiszen lehetne mondani, hogy a művészet templomára vonatkozik a célzás, vagy hogy maga Szentendre az új kultusz tárgya és temploma. Azt is megkockáztathatnánk, hogy talán az immár harminc esztendeje folyó népi-barokk motívumgyűjtés követel a művésztől és közönségétől szent alázatot. Arról nem is szólva, hogy éppen mostanában adták át az új szentendrei művésztelepet az alkotóknak, így a nyolcadik templom valamiféle tanácsi szerv is lehetne, műteremlakásokkal, esetleg ösztöndíjakkal. Aztán itt van a megélénkült szentendrei idegenforgalom, a belőle kinőtt nyári szentendrei színjátszás stb. Akár még egy kilencedik templomot is elbírna.

●

Parkinson valahányadik törvénye szerint egy intézmény, amely megkapta új székházát, új cégtábláját és új portását, a legjobb úton van az aggkori kimúlás felé. Szentendre pedig lassan intézménnyé válik. Elkerülhetetlen történelmi folyamat ez, mely a fokozódó megbecsülés és felfokozott IBUSZ-tevékenység során fejlődik napról napra. A gazdagodó város emeletes dobozházakat építtet a Duna-partra, eltakarva így a hajóval érkezők elől a régi, kedves Szentendrét. A múzeumi szemléletre idomított kirándulók leszerelik a régi pinceajtóknak azokat a barokk zárpajzsait, amiket a MÉH-gyűjtésben résztvevő iskolások véletlenül megkíméltek. Persze vannak jóvátehető következmények is, mint a szentendrei szoborkert, amelyben rossz pesti szobrok gipszmásolatait gyűjtik és rendezik el temetőútszerű bizarr sétányok mentén. A szoborkertet könnyen kikerülhetjük, de vajon el lehet kerülni azt, hogy az egész szentendrei művészet is lassacskán ilyen kertté változzon, hagyományos fordulatokkal, nagyszámú közönséggel, és eleve múzeumnak szánt műalkotásokkal? Minden múzeum egy kicsit temető is, és jaj az élő művészetnek, ha az intézményesített halhatatlanság felé kacsingat...

Szentendre nyolcadik temploma tehát — úgy érzem — a lelkiismeret és a tehetség képzeletbeli épülete, amelyben most imák folynak azért, hogy ez az intézményesített és dotált Szentendre ne csak szép múzeum legyen, hanem az élő folytonosság, a születő és megújuló művészi munka otthona is. Nincs könnyű dolga az imáknak, hiszen az elmúlt évtizedekben oly sokféle művészet gyűlt itt össze, s vált múzeummá, vagy keresett megújulást.

A napjainkban megnyílt szentendrei tárlat, azt hiszem, jól illusztrálja a helyzetet, s kissé fordulópont is: most jön a megí[illegible] vagy ha nem: a végleges [illegible] kálódás. A képzőmű[illegible] Szentendre fogalm[illegible] értb[illegible]

rén több olyan művész is él és dolgozik, akinek munkái alig lépnek túl a giccs színvonalán. Továbbá igen tisztes mesterek dolgoznak Szentendrén, akiknek képein a poszt-nagybányai stílust látjuk viszont. Topográfiailag ez is szentendrei festészet, szellemét tekintve azonban inkább néhány kilométerrel följebb, a Dunakanyar hangulatos atmoszférájú tájaihoz kötnénk eredetét. A másik értelmezés szerint: szentendrei festő az, akinek munkáin az ott kialakult sajátos szemléletmód és intellektuális töltésű avantgarde hangvétel ismerhető fel. Ennek az avantgarde-nak élő hőse Czóbel, vezéralakja a halott Vajda Lajos, és küzdő harcosai az a művészkör, amelynek tagjait körülbelül az egykori európai iskola fogta össze. Csak körülbelül, hiszen ma már egy egész új nemzedék nőtt fel; örökösei ugyanennek a körnek, de nem tagjai.

●

A kiállítás a valamennyi értelemben vett szentendrei festőket sorakoztatta fel most — nagyon helyesen, és egyúttal nagyon kontrasztosan. Helyes volt Kornisst 1948-ban festett nagy kompozícióját, a Tücsöklakodalmat végre egyszer múzeumi kiállításon bemutatni, ez a kép a folklorisztikus hangvételű magyar festészet egyik főműve. Ugyancsak helyes dolog, hogy *Ország Lili*nek abból a korszakából, amely a szentendrei motívumkincshez tartozik, néhány képét kiállították, noha a művésznő ezeket nem a helyszínen festette. *Czóbel* nélkül nincs szentendrei tárlat, ezt mint a legfőbb törvényt mindnyájan érezzük, de mindig újra és újra bebizonyosodik, hogy *Modok Mária* méretre kisebb képei is a kvalitás állandó biztosítékai. *Bálint* képéről, problémafeszegető gondolatvilágáról már szóltam. *Anna Margit* Veronika kendője a kiállítás egyik legszebb darabja. *Barcsay* két monumentális, szigorú kompozíciója a mester legjobb művei közül való, és egy egész fejezetet jelöl a szentendrei művészetben. *Szántó Piroska* avantgardizmusa szonorikus, Krúdys elégiává szelídült. Egész más világ, és figyelemre méltó harmóniájú a *Vaszkó*-képek világa, vagy *Vajda Júlia* lírai érzékenységű kompozíciói. *Deim, Tót Endre, Kósza-Sipos, Balogh László* pedig a fiatalok erős táborát jelentik. A topográfiailag meghatározott Szentendre *Kántor* és *Göllner* képeiben érte el legfigyelemreméltóbb teljesítményeit, de itt a névsort — sajnos — a hanyatló és fogyatkozó kvalitás görbéje mentén igen-igen kitágíthatnánk. Hol a határa a szentendrei festészetnek?

A topográfiai és szellemi illetőségű festők két csoportját lehetetlen volna szétválasztani, mindkettő Szentendrét jelenti, de szigorúbban kellene meghúzni a határt a kvalitás tekintetében! Ami giccs, az nem lehet Szentendre, és ami nagyon álló víz, nagyon életképtelen közeg, az is lassan hasonló sorsra jut. Ez bizonyos értelemben még az avantgarde hagyományokra is vonatkozhat. Éppen egy fiatal művész, Deim friss hangvételű kiállítása látszott figyelmeztető jelnek: a szentendrei modernek formavilágában is ott kísért az öregség, a megállapodottság veszélye, az önismétlés lehetősége. Vajda, Korniss és Bálint munkássága, vagy Anna Margit és Barcsay logikusan fejlődő életműve önmagában zárt, igazolt egész, de például Balogh László túlságosan is alázatos Barcsay-tanítványsága meddővé válhat, Kósza-Sipos lírai pasztelljei pedig — a most kiállítottak — nem reprezentálják eléggé az egyéniséget. Hasonló szemrehányást az idősebbeknek is tehetnék, itt ilyet, ott amolyat.

Deim kiállítása talán valóban fordulat volt, annál is inkább, mert időben összeesett vagy tíz fiatal művész szentendrei megtelepedésével. (Hadd jegyezzek ide egy szubjektív panaszt is: e sorok írójának nagyon fájt, hogy a kitűnő grafikus, Gross Arnold hiába folyamodott szentendrei illetőségért.) A kibővült és megfiatalodott művésztelep új lakói remélhetőleg nem úgy tekintik majd tagságukat, mint grátisz belépőt a múzeumi rangú művészetbe.

●

A művészi problémák terén, bátor alkotói elképzelések kialakításában a versengő, újjal kísérletező magatartás nagyon szükséges most ahhoz, hogy Szentendre nyolcadik temploma, a lelkiismeret és a tehetség szentélye, ne váljék a hét másikhoz hasonló műemlékké.

lány lebegett a vasúti árok és a katonavonat között, valósággal csillogott az izzadtságtól.

— Ne vigyék el az öcsémet! Ne vigyék el az öcsémet! Nem bántott az senkit! — kiáltozott a lány.

Egy altiszt elzavarta a vonat mellől. A lány megkerülte a vonatot, az öccse nevét kiáltozva szaladgált a vagonok mellett, időnként itt-ott kinyúlt egy-egy kéz, mintha integetett volna, majd az egyik őr megúnta a lány szaladgálását, és feltartóztatta. Az őr meg akarta csókolni, de a lány hadonászott, majd keservesen sírvafakadt. Az őr mondott valamit. A lány elfordította a fejét, az arca vörös volt, majd ügyetlen mozdulattal bólintott, ahogy csak a tisztalelkű lányok tudnak ilyen helyzetben bólintani. Elindult a vasúti árok mögött húzódó bozótos felé, időnként visszapillantott a rozsdaszínű vonatra. Az őr röviden intett neki, ahogy az ember az elintézett dolgot szokta egy mozdulattal tovább lendíteni. A lány átkelt a kavicsos árkon, a kavicsok zizegve gurultak a lába után. Patrik ott hasalt a bozótban. A közelben egy katonai építkezésen dolgozott, ebédidő volt. Mindent látott. Biztos nem idevalósi a lány, gondolta eltűnődve, közbe kellene avatkozni, ez volna a legbecsületesebb, de a vízhordó gyerek mindjárt megrángatja a kolompot, aztán mehetek vissza az építkezésre... Megjelent az őr. Megtapogatta a lányt.

— Nem vagy beteg? — kérdezte.

A lány nem értette pontosan, hogy miről van szó, és közömbösen vállat vont. A katona elkezdte lerángatni magáról a nadrágot. Patrik a homokra tenyerelt, kissé fölemelte a fejét, hogy jobban lásson. A gyomra táján ideges, oldatlan görcs keletkezett. Minden szót pontosan hallott, és minden mozdulatot szemmel tudott kísérni. Amióta az orvos közölte vele, hogy a feleségének hiába várnák, szeretnék, nem lehet gyereke, minden, ami test és test között történhetett, az ő szemében tulajdonképpen kínosan fölösleges folyamattá változott. Ha a férfiak a nőkről és a szerelemről beszéltek, ő elfordult, és valami elfoglaltságot keresett magának, a felesége helyett pedig állandóan a legénykori szénaágyakra meg az engedelmes lányokra gondolt, akik le se feküdtek, csak a szoknyájukat húzták fel. Az őr a lány ruháit kezdte rángatni. A lány arca fehér volt.

— Az öcsém... — nyöszörgött, és a kezével eltakarta a testét.

A vízhordó gyerek megrázta a kolompot.

Az őr azt mondta a lánynak: egyelőre maradjon a bozótban, majd ha int neki, akkor jöjjön elő. Az őr nem jelzett egész délután, pedig a lány, mint az érzékeny vad, úgy figyelt. A lány akkor odament

— tartó ajtó,

Pa meg. az a mon volt. ból a sírt hogy tiszte csak a fejüket ingatták. Az egészségügyi előírásokat szigorúan be kell tartani, mondták: a bádogkoporsó ennyi, a hullaszállító kocsi ennyi, a személyzet ennyi, ez ennyi, az ennyi — összesen ennyi. Patrik anyjának nem volt pénze. Egész délelőtt a templomban ült és imádkozott, mert nem volt más választás: a halottat el kellett lopni. Megfogadta a fuvarost, aki jól ismerte az éjjeliőrt, és tudta, hogy pálinkával ki lehet fizetni.

— De a felelősség az magukat terheli — szólt utánuk a kapuban az éjjeliőr.

Az ügyész a tárgyaláson azt kérdezte:

— Miért tették?

Patrik anyja a lába elé bámult

— Fel akarták boncolni a nyomorultat...

Az ügyész az asszony arcát figyelte. Megborzongott.

— Arra nem gondoltak, hogy egy halottat, csak úgy?...

Nem kapott választ.

Patrik előtt negyven év távlatából megjelent az apja. A keze fehér volt ésráncos, mintha egy kemencében kiszárították volna. Így látta utoljára. Az apja barátai azt mondták a konyhában, belepillantva a bögre borba: az öreg százhúsz kilót is a feje fölé tudott emelni. Ebben a helyzetben ez kínosan nevetségesen hangzott. Az apja a szobában feküdt a deszkaágyon. Patrik nem szeretett az apjára gondolni, mert úgy érezte: egészen más ember lett belőle, mint amilyent az apja szeretett volna.

Patrik sokáig forgolódott az ágyban, bajlódott az apjával. Szeretett volna megszabadulni az apja emlékétől. Úgy tűnt most: behozhatatlanul elmulasztott valamit, és így kínosan rövidnek látszott az az idő, ami még előtte volt. Sokára mégis elaludt, már elmúlt éjfél. Az álma tele volt nyugtalansággal és boldogsággal, mint a nagy eseményekre készülő embereké, és egész éjszaka semmi se volt képes úgy kirajzolódni előtte, amire reggelre ébredve pontosan visszaemlékezhetett volna.

MAGYAR KATALIN:

Vers

Fiú, te kimondhatatlan,
távol, te megbonthatatlan,
ég, te nehéz sóhajtás.

Tenger, te beláthatatlan,
út, te megjárhatatlan,
álmom, te idegen hajtás.

Hegy, te megtörhetetlen,
ág, te elérhetetlen,
virág, te nevesinesen,

fű, te egyenes szálú,
kút, te karikaszájú,
elhullik minden kincsem.

Lovam, te lekötözött,
szél, te a kendőm fölött,
csók, te megszületetlen.

tűz, te eloltíhatatlan,

Budape...
Telefon: ...
Bálint Éva
NÉPSZAVA
1967 OKT 12
1021

KÉT KIÁLLÍTÁS

Daumier és a francia karikatúra

A múzeumi hónap sokféle eseménye között jelentős helyet foglalnak el a napokban nyílt képzőművészeti kiállítások.

A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályának váltakozó kiállításai közül a legfrissebbet a múlt század francia karikatúráinak javából válogatták össze. A hangadó természetesen Daumier, a műfaj »atyja« nemcsak hazájában, hanem mindenütt a világon, ahol a karikatúrát a művészi alkotás igényével művelik. Daumier óta jóformán csak folytatni, továbbvinni lehet, amit ő elkezdett. Az életnek nincs talán egyetlen oldala sem, amelyet ördöngős ceruzája — illetve litográf-krétája — hegyére ne tűzött volna. Nem kegyelmezett a hálósipkás nyárspolgárnak, sem az ábrándos széplelkeknek, a kis házi zsarnokokra ugyanolyan kíméletlenül szórta gúnyos sziporkáit, mint az egész ország zsarnokaira — a polgárkirályra, majd III. Napóleonra —, a félelmetes ügyvédi talár alatt éppen úgy felfedezte az emberi kicsinyességet és hiúságot, mint a színészi pózok mögött. De nemcsak nevettetni tudnak Daumier rajzai. Megrázóak és félelmetesek, amikor a sajtószabadságot félti, vagy a levert forradalom után a meggyilkolt munkásokat gyászolja, és egészen kivételes helyet foglalnak el művészetében azok a szokatlanul szűkszavú lapok, amelyek a párizsi kommün bukásának és a Sedan utáni nemzeti tragédiának döbbenetében születtek.

A legérdekesebb a kiállításon az, hogy ezek a jórészt száz évnél idősebb »aktualitások« milyen elevenen hatnak Daumier tolmácsolásában ma is. (Milyen avultak mellettük egy öt- vagy tíz év előtti vicclap rajzai!) Daumier titka az — és ezért sikerült olyan keveseknek a nyomába érni —, hogy a hetilapoknak szériában készített rajzok mindegyikéhez ugyanolyan szellemi és mesterségbeli igénnyel fogott, mintha az örökkévalóságnak szánt freskót festene. (Hogy valóban festett képeket is, és hogy ezeknek a XIX. század legszebb festményei között van a helyük, a kortársak közül csak kevesen tudták.)

A kiállításon szereplő többi művész — Gavarni, Beaumont, Decamps, Grandville és Cham — munkái inkább csak szemelvények, és nem annyira egy-egy művész-egyéniség bemutatását szolgálják, mint a széles körű hatásnak érzékeltetését, amelyet Daumier rajzai gyakoroltak a kortársakra.

H. L.

Bálint Endre festményei

Bálint Endre neve talán nem volt ismeretlen a közönség előtt: Shakespeare-darabokhoz és Az ember tragédiájához tervezett díszletei között zajlottak az utóbbi évek színielőadásai a Nemzeti Színházban, könyvillusztrációi, reklámgrafikái számos példányban forogtak közkézen, festői tevékenysége azonban szinte titokban maradt. Az idén egymás után megrendezett két kiállítás — az egyik Esztergomban, a másik a Kulturális Kapcsolatok Intézetében — végre megismertette művészetét a közönséggel.

Művészi útja kezdetben szorosan összefonódott a szentendrei festőcsoportéval, a háború után az európai iskolával és — a jelentősebb irányzatokat tekintve — a szürrealizmussal. Motívumainak kincsesbányája Szentendre, választott mestere Vajda Lajos volt, eredeti képi világának megteremtésében is a vajdai hagyományok tudatos vállalása vezette.

Bár nem tartozik a fiatal művészek közé, eddigi munkássága csupán tíz-tizenkét évet ölel fel. Korai képeit az önszembesítésnek egy tragikus pillanatában elégette, és csak párizsi tartózkodása alatt (1957—62) talált rá saját stílusára; ekkor festette legkiemelkedőbb műveit: a *»Csodálatos halászat«*-ot, a *»Honvágy«*-at, a *»Fehér éjszaká«*-t és az *»Itt már jártam valaha«* című epikus jellegű képet, melyen festészetének valamennyi groteszk és fennkölt figurája felvonul.

»Párizsi korszaka« azonban nem zárult le hazaérkezésével, amint azt a jelenleg megrendezett budapesti kiállítása is bizonyítja. Művészetének éltető forrása mindig Szentendre és a népművészet maradt, amelynek motívumait a legutóbbi időkig megőrizte; ezek a népi cégérek bamba lovacskái, régi temetők, szentendrei kapuk és kerítések, az úrben felragyogó kocsikerék — bár motívumkincsét kiteljesítette sápadt és izzó égitestekkel, égbe fúródó tornyokkal, és az oly gyakran visszatérő burnuszos nőalakkal.

A kiállítás, amely az esztergomi nyári tárlat után újabb és a frissen festett műveken keresztül aktuálisabb betekintést nyújt Bálint Endre életművébe, a művész politikus-moralista felfogásáról is közvetlenebb hírt ad. Nosztalgiákkal és álmokkal átszőtt látomásos festészetében — mint ugyanannak a szellemi magatartásnak nyersebb megnyilvánulásai — feltűnnek a háború és a fasizmus rémét idéző alkotások, melyek nyomasztó emlékek és kétségbeesett tiltakozások is egyben. Az *»Arbeit macht frei«* vagy a *»Krematórium«* az emberi zsarnokság világát jelenítik meg sűrű, sárgásbarna színvilágukban, üressé vált, sivár formáikban szorongató hangulatával.

Bár a kiállítás viszonylag kevés képet mutat be, a szűkre szabott keretei között is felvillantja Bálint útjának legjelentősebb állomásait. Kicsi, de jó összeválogatott együttes a teljesség igényével képviseli Bálint Endre egész festészetét.

S. ...

A magyar párt- és kormányküldöttség a Vitkov-hegyen megkoszorúzta az ismeretlen katona sírját *(MTI Fotó — Vigovszki Ferenc felvétele)*

— *Küldöttségünk Csehszlovákiában tartózkodásának minden órája megerősít bennünket abban, hogy az önök hazájában eleven, lendületes, céltudatos építőmunka folyik, és a fogadtatás azt bizonyította, hogy a magyar—csehszlovák barátság és általában az internacionalizmus szelleme a Csehszlovák Szocialista Köztársaságban erős* — mondotta és a továbbiakban hozzáfűzte: *Barátként jöttünk és még jobban megerősödött barátként búcsúzunk.*

Nagyon családias, vidám és egyetértő volt a fogadtatása tréfás befejező mondatának is, amellyel a gyári kollektíva új lehetőségeire célzott:

— *Jó egészséget! Nyomjuk a gombot, érdemes!*

Ajándékok cseréltek zdát. Előkerült a gyári ndégkönyv és nagyon meghívó is. Ezekre ramot kértek a -gyáriak, az üzemi a fehér köpenyes yai, szerelők, mű- k. És a hatalmas idvarán most már

Az országgyűlés honvédelmi bizottságának ülése a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán

Az országgyűlés honvédelmi bizottsága szerdán a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán tartotta ülését. *Róka Mihály* vezérőrnagynak, a bizottság titkárának elnökletével a tanácskozáson, amelyen *Vass Istvánné*, az országgyűlés alelnöke is részt vett, *Oláh István* vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes tájékoztatta a képviselőket a tisztképzés fejlődéséről, a katonai főiskolák megalakulásáról és rendeltetéséről.

Bevezetőben utalt arra, hogy az Elnöki Tanács törvényerejű rendelete alapján a tisztképző intézeteket ez év szeptember 1-vel katonai felsőoktatási intézményekké nyilvánította. Ezt követően visszatekintett a tisztképzés felszabadulás után kiala-

A négyéves képzési időszak államvizsgával zárul, amelyet az ünnepélyes tisztavatás követ.

A tájékoztató után *Horváth János* mérnök-ezredes, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola parancsnoka ismertette részletesen a tanintézet működését. Ezt követően a honvédelmi bizottság egyik csoportja ellátogatott Szentendrére, ahol felkereste a Kossuth Lajos Katonai Főiskolát, s meghallgatta *Kazai Barna* ezredes, iskolaparancsnok ismertetőjét az intézet tevékenységéről. A többi képviselő ezalatt a Zalka Máté főiskolával ismerkedett.

A honvédelmi bizottság délután értékelte a látogatások tapasztalatait.

A vitában felszólalt *Bánóczi Gyula, Gazsó Sándor, Kocsis József, Kovács Antal* és *Szilágyi László* országgyűlési képviselő, továbbá *Gál László*, a Szaktanács titkára. Oláh István vezérőrnagy, miniszterhelyettes válasza után Róka Mihály, a bizottság titkára foglalta össze a bizottság megállapításait.

...alatukat teljesítő ... problémái

... új gazdasági mechanizmusra való áttérés olyan hátránnyal, hogy leszerelésük után korábbi vállalatuk, munkáltatójuk nem veszi vissza, illetve nem alkalmazza őket korábbi munkahelyükön.

... országgyűlés által ...gadott, január elsején

1021 Látóhatár 1967 dec.

BODRI FERENC

BÁLINT ENDRE MŰVÉSZETÉNEK MEGKÖZELÍTÉSE

Szép a forrás – fürödni abban!
József Attila

Vajda Lajos Barátok című remek rajzán két egymáson áttetsző férfifej montázsa látható. Mindkettő ugyanarra a karra könyököl és szinte azonos tőből sarjad, egy sajátos együvétartozást, egy testből valóságot dokumentál. Az egyik – Vajda önarcképe – távolba néző, merengő arcával már talán a közeles jövőt, a négy évre következő megsemmisülést kutatja, hiszen csontjaiban hordja végzetes betegségét ő maga is és a világ is, amelyben élni kényszerül. A lehajtott másik fej elmélyülten gondolkodik. Láthatóan készül valamire, de még nem elszánt és nem határozott, lámpása már van, de útjának íve és akadályai még tisztázatlanok. Ez a fej Bálint Endréé, a rajz készültének évében (1937) huszonhárom éves művészé, aki ekkor még a pálya elején tart, életét megvívni készül és nem lezárni, komor tudatában a rá váró sorsnak és feladatoknak.

Ugyanez a kettős portré Vajda több művén is látható, hirdetve az elfogadott barátságot és egyetértést, a két festő emberi és művészi közösségét. Bálint írásban és szóban, képben és tettben máig hirdeti.

Ha a fentiek után ideírjuk az 1967-es esztergomi gyűjteményes Bálint-kiállítás pár képének címét (Rezeda Kázmérhoz; Fehér éjszakák; Egy régi udvar; A csend világából stb.), a Vajda barátság és a krúdys, dosztojevszkijes nosztalgia együttese máris lépcsőt jelenthet a festő művészetének megközelítéséhez. Sajátos és keserű nehézségekben fogant, ugyanígy végigvezetett életút a delelőjére érkezett pálya tartozéka, és ennek feltárásával újabb közelítési lehetőségekhez, újabb háromszögelési pontokhoz juthatunk munkásságának feltérképezésében.

Művészete nem egyértelmű és nem könnyen érthető. Képeinek látomásos felszíne és kivételes megoldásai, állandóan vissza-visszatérő motívumai egy igen egyedi lelkiállapot hangulatát adják. Valamiféle furcsa és egyszervolt álomvilág tűnik a néző szemei elé, tapinthatóan folyamatos kontaktus a személyes múlttal, el nem felejtett és el nem felejthető emlékek, révületek, a régmúlt és a közelmúlt laza összefonódása a jelennel, az említett „krúdys" félmúlt vibrál a motívumokban és a vásznakon.

Sokfelől meg lehet közelíteni, sokfelől tehát és ugyancsak félrecsúszhat az értékelés. Leginkább a legkézenfekvőbb kategóriát és jelzőket alkalmazzák, a művek szürrealizmusát boncolgatják elemzői és kritikusai, pedig ennek a napjainkban társtalan festészetnek nem ennyire egyszerű a megközelítése, mint amennyit a mai szürrealizmus kelléktárával, katekizmusaival és rendszerével, értékrendjével körülírni lehet. Az egyértelmű idesorolás ellen írásaiban maga Bálint is tiltakozik. Joggal, hiszen stílusának, művészetének gyökérzete szinte átfogja a koraközépkori nyugati keresztény vagy bizánci festészet és mozaiktechnika, akár a trecento misztikáját és formavilágát ugyanúgy, mint az első világháború utáni úttörő és „felszabadító" nemzedék friss és igényes szürrealizmusát (Arp, Chirico, Max Ernst). De felidézi a keleti ikonfestészet súlyos és gazdag hangulatait és hagyományait is.

Képei nemcsak szemlélődést és „magánvaló" gyönyörködést, hanem lényegibb átélést igényelnek. Nem is csak a hasonlóság és szépség kategóriáinak elfogadását vagy keresését, hanem az összhatáson kívül a felismert és látszólagosan egymással kontaktusban nem álló motívumok vászonra kerülésének, „misztikájának", eredetének kutatását is. Elemző munkát, az alkotóval való szorosabb kapcsolatot, mindenek előtt képi és lelki ráhangoltságot. „A kép nem azáltal lesz valóságos és humánus, mert felismerünk arcokat, végtagokat, gesztusokat ezerszer megismételten; tehát nem attól, amit ‚figurálisnak' neveznek, hanem a látomás hitelességétől" – írja a festő esztergomi kiállításának katalógusában. Képeinek elemi hatása újabb kutatásokra serkent, beljebbhatolásra fogalmi és motiválís rendszerébe, az így kitapintott hullámhosszon juthatunk közelebb talán megértéséhez.

Motívumai jellegzetesen egyszerű, mondhatnánk primitív képek, jelképek és emlékképek: falak, épületek időroncsolta sziluettjei és felszíne, ablakrácsok, régi iparoscégérek avitt figurái, Kiss János szíjgyártó mester felszerszámozott lófeje, lepelbe burkolt testek és asszonyi alakok, szinte gyermeki fantáziával alakított szörnyemberkék és fura, szárnyas ördögöcskék felvillanó sorozatai. Álom és valóság, egykor és most, itt és ott emulziója mutatkozik, egy jelentkezéseiben olyasféle világ, mint Krúdyé vagy Prousté, Bartóké, Sztravinszkijé vagy Prokofjevé. A festészetben az idézettek mellett Klee-é, Gulácsyé vagy Chagallé és folytathatnánk a sort Bálint európai rokonságában. Szimbolikájában feltűnik az elveszett és a műben elvontan realizálódó idill. Az eredmény a „látomás hitelességével", a művész szándékaival és indítékaival válik realistává. A kép részeiben és a kompozíció szintézisében, majd indulatkeltő hatásában mindenek előtt.

A motívumok egyik csoportja mindenkor az egyszerű emberi munkát idézi, a kézművesét, akinek ismeretlen kezétől elsősorban változik a világ. Ennek a primitív és szinte számon sem tartott, csak tudomásul vett alkotó tevékenységnek a majdhogy szakrális tisztelete jellemzi Vajda és Bálint művészetét. Tudatosan keresik és fogadják be eredményeit is (amit nem népművészetnek, inkább „kézművesművészetnek" nevezhetnénk) – Bálint lakása tele van egykori cégérekkel, ismeretlen iparoskezek kopott alkotásaival, fából faragott eszközökkel, a durva kovácsmunka vagy kézműfestészet megható eredményeivel. A szoros és hosszú együttélés során ezek a tárgyak feloldódnak, sajátos értelmeket nyernek a művész tudatában és fogalmi rendszerében, motívumokká lesznek a képeken. Változó értelmű szimbólumokká, de mindig jelenvalóvá, mint mondjuk Picasso bikafejei.

Az emlékképek elsősorban Szentendre motívumai (rácsok, épületek) vagy a városában és környékén gyűjtött kézműves tárgyak és eszközök. Szentendre ilyen jelenvalóságában is meghatározó az utóbbi évtizedek magyar festészetében. Ily módon vált a Budapesthez közeli művésztelep tematikus és pihenési lehetőségből „iskolává", elsősorban Vajda Lajos, Barcsay Jenő, Szántó Piroska, Országh Lili, Korniss Dezső és Bálint

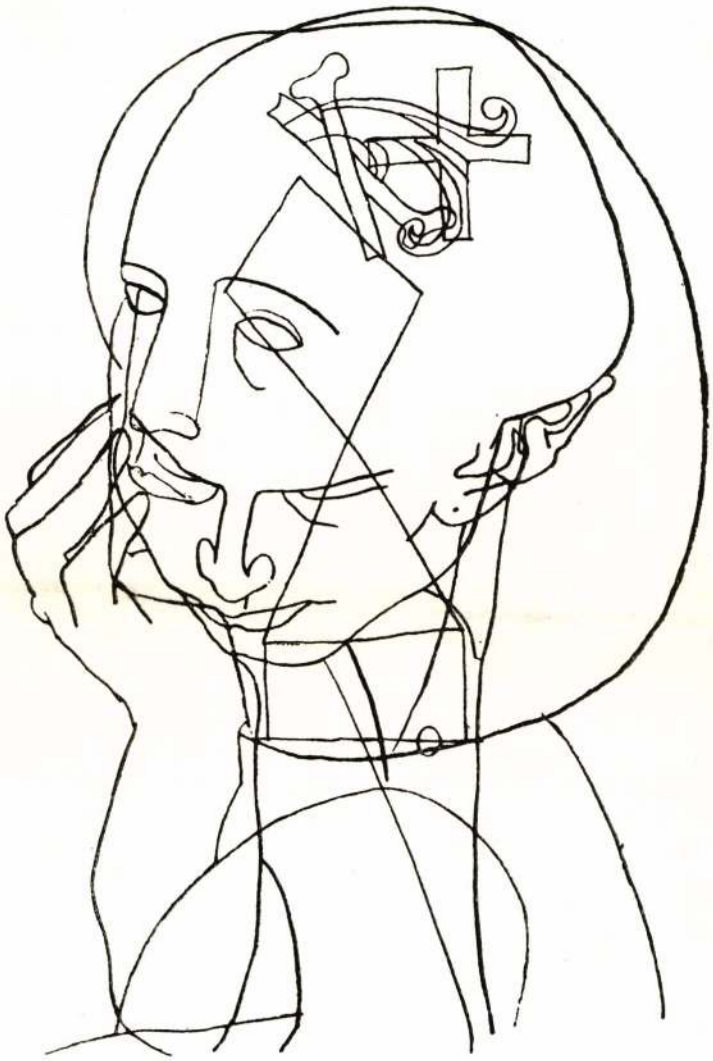

Barátok

Vajda Lajos rajza

Endre művészetében. Csak míg a fentiek közül a város lénye Barcsaynál vagy Kornisnál valamiféle feszes, a dekorativitás felé hajló formákat nyer, addig Vajdánál és Bálintnál bizonyos dramatikus líraiságba is oldódik, nemcsak architekturális és geometrikus, hanem pszichologikus is, és a népmesék, a népballadák erejével ható, azok realizmusát követő megfogalmazást kap. Ahogy Bartók és Kodály munkásságában a pusztulástól megmentett népzenék, úgy Vajdánál és Bálintnál a kisvárosi népi kézműves kultúra emlékei, dokumentumai, az egykori szerb település „couleur locale"-ja élnek tovább igen motiváltan, és új értelmet nyerve kapnak művészi megjelenítést, mintegy átöltöznek az újjáalkotó kategóriáiba.

És még egy kivételes és meghatározó sajátosság jellemzi a szentendreiek, köztük elsősorban Barcsay és Bálint művészetét: az a szinte heroikus műgond, amellyel képeik kompozícióit szerkesztik és felületét aprólékosan megmunkálják. Úgy alkotnak, mint a bizantin vagy ókeresztény templomok ikonfestő és mozaikrakó kismestere vagy mint a remekre készülő kézműves: ragyogóan kidolgozott, vibráló felszínt adnak alkotásaiknak. A festékrétegek alatt sajátos szerepe van már annak az anyagnak is, amire a mű kerül, majd a festék színe és árnyalatai mellett dimenzionális, „domborzati" megjelenésének is, ugyanígy a külső formáknak és képméreteknek. Bálint szereti a hosszúkás képformákat, a mű alapjául sokszor választ szálkás, megmunkálatlan deszkalapokat. A gyalulatlan deszkák – ládák kitépett és szöggel átlyuggatott oldalai, elhasználódott és sokszor átfúrt ajtókeretek, a fatörzs egykori vonalait követő, nem egyenesre fűrészelt lapok stb. – külön értelmet és jelentést kapnak a képalkotásban, az érdes felületnek maga a festő lesz ecsetjével megmunkálója és kézművese, a fa sebei és csomói lényeges elemei lesznek az alkotott képnek, mint Moore művészetében a jajongva tépett, durva kőfelületek.

A művész tehát nem egy „magábanvaló, érdek nélküli" szépre törekszik, hanem lényegire és elementárisra, szinte drámai hatásokra, az igazság meztelen szépségére. Képeinek anyagai az elemi erővel kitörő gondolat választékosság nélküli megjelenésének asszociációját keltik, az emberi és művészi közlés vágyának elfojthatatlanságát dokumentálják. Belső, lényegi mondandót tehát: idő és világ, természeti és emberi alkotás görcsös közösségét, konfliktusait és végnélküli dialektikáját. Ember és természet, gondolat és valóság, célok és eredmények végtelen küzdelmét és szembenállását.

Ily módon a műalkotás túlnő az egyszerű és egysíkú – akár körmönfont – szépélmények keltésén, túlnő a kézművesi vagy művészi tevékenység megszokott és mindennapos folyamatán is, szinte prometheuszi küzdelemmé válik emlékekkel és jelennel, témával, idővel és anyaggal. Ennek a küzdelemnek pedig ritkán adódnak derűs oldalai – mint a népballadáknál – alapélménye a tragédia. De olyan tragédia, amely nem csüggeszt és nem hoz belenyugvást, inkább küzdelmünk pozitív eredményeibe vetett hitünket erősíti. A mű a leghumánusabb és legemberibb katarzist kiváltó lesz.

Bálint Endre drámai és nem epikus hajlamú művész, képeinek nincsen leírható és körülírható cselekménye, művei nem vászonra fagyott események, alakok vagy példázatok. A hosszú és kemény munkával, műgonddal és alázattal készült művek inkább egy pillanat lírai-drámai élményét tükrözik, egy múltbanyúló gondolatsor után bekövetkező közléskényszer asszociatív kapcsolatait és állapotát. Ebben a tekintetben hatásuk egy modern zenemű feloldó vagy felkavaró katarzisával is rokonítható, gondoljunk a Concerto-ra vagy a Zené . . .-re.

Ismerjük azt a lélektani folyamatot, amikor egy szabályos gondolatsor elindul, egymást törvényszerűen követő asszociációk váltódnak, de az elhagyott fázisok sem tűnnek el az emlékezetünkből. Ugyanevvel a sorozattal párhuzamosan valamivel kötetlenebb társgondolatok is elevenednek, újabb párhuzamok keletkeznek, és ebben a valóságból lett, a valóságot vizsgáló és az arra ható feszített komplekszusban beáll egy „telítettségi"

Bálint Endre rajza

állapot: a közlés, a megnyilatkozás szinte elemi erővel kitörni készülő szándéka és mágikus kényszere (Irgalom, édesanyám, mama, nézd, jaj kész ez a vers is! – írja József Attila egyik töredékében). A művészi eredmény látszólag szinte független is az alkotó kezétől, „a dal szüli énekesét". Itt és valahogy így érkezhetünk el a Bálint-kép megszületésének a pillanatáig is, ahogyan ezt a modern zenében és lírában gyakorta tapasztalhatjuk. Az ilyen vulkanikus közlésvágy aztán mellékessé teszi a műalkotás korábban megszokott kötöttségeinek és kereteinek a jelenlétét, elégtelenné a megszokott formákat. Az alkotói szándék többet is követel, gáttalan, igényesebb és jelentékenyebb: áttöri a megszokottat, az újjal látszólagosan torzít, valójában csak szokatlan formákban jelentkezik. „Minden tartalmas alkotás: üzenet a holnap emberének, akivel keresem a közösséget. Akkor hazudnék, ha a tegnap és a tegnapelőtt emberével keresném a kommunikációt." – írja Bálint.

Mind az így született vers, mind az így alkotott kép megértéséhez a befogadónak a fentírt folyamatot mintegy visszafelé kell lebonyolítania: összhatástól a valóságelemekig, az emlékképtől a szándékig, kompozíciótól a motívumig. Tehát mindenképpen munkát kell végeznünk a korábbi szemlélődés és elmélázás helyett.

A versben könnyen segít az egyértelmű szó és a mondatokba leírt, tehát megváltoztathatatlan jelentés, a képnél ilyen fogódzót csak a címek adhatnak és a felhasznált valóságelemek, a látható motívumok. A Bálint-képek címei nemcsak megkülönböztetést szolgálnak – mint ez az absztraktoknál így szokás –, hanem elsősorban a mondandóhoz, a művészi szándékhoz kötődnek, a nézőt gondolkodásra, munkára késztetik. A motívumok is emlékképek, a valóságból származnak, mint a népművészet kellékei. A művek így korántsem „nonfiguratívak", a művész szándéka egyáltalán nem a látvány, hanem mintegy a gondolat időtálló és időtlen absztrakciója.

A címek a művész sorsára, hazai és külhoni utazásainak emlékeire utalnak, gyermekéveire, emberi helytállásaira és etikus magatartására. A primitív és egyértelmű – a legmaradandóbb – motívumok ezen a szálon ágyazódnak bele a címek keltette asszociációkba. (Kiscelli kastély; Ábrák a palánkon; Szent Márk tér Velencében; Népligeti álom; Szentendrei falak; Ablak és rács Szentendrén; Ibiza éjjel; Itt már jártam valaha I–II. – Arbeit macht frei; Halál falun; Honvágy, Várakozók; Krematórium stb.). Sajátosan emlékező művészet ez, motivációjában a legegyszerűbbet, az emlékkép vázát adja (Torony Firenzében), a gyermekkor gazdag, néhol keserű élményvilágát elemzi (Ami a Népligetből megmaradt), utazások hazajáró emlékeit (Hastingsi házak stb.), mégsem az elmúlt, inkább az elkövetkező iránt ébreszt nosztalgiákat. Emberi és művészi tartalmaiban a tisztaság, a nemesség, a totális szépség igézetét kelti, progresszív lelki tartalmakat eredményez. Bálint így lesz a jelen embere, „kapocs múlt és jövő között", hiteles krónikása is korának, történelmi méretű szellemi változásaink híradója.

„Nem vánszoroghatok a korom mögött, hanem vele együtt, múlt és jövő között hagyok emlékeztető nyomokat magam után" – írja művészetéről és alkotó céljairól.

*

Kassák Lajos Képzőművészetünk Nagybányától napjainkig című úttörő jelentőségű és összefoglaló könyvecskéjében (Bp., 1947) Bálint Endre a legfiatalabb művész, aki helyet kapott. Akkori képei a most láthatóktól eltérő jegyekkel bírtak, festészetét a háború alatt és után egy a fauvizmusból kiinduló markáns színkultúra és rusztikusabb ecsetkezelés jellemezte (Egy nő arcképe – a Kassák-kötetben). Kötöttebb, egyértelműbb realizmussal jelenítette meg témáit, emberi és művészi alapélményei, koncepciói még nem ér-

hettek meg mai stílusára. Bár túlvolt már a csecsemőként és üldözöttként átélt két világháborún, kanyargós ifjúkorán, túlvolt Párizson is, jelentős festői és írói működés állt már mögötte. Kassák is megállapítja, hogy „legalább olyan érdekes író, mint amilyen jelentős festő." A mondat Bálint környezetére és családi kapcsolataira is utal: édesapja Bálint Aladár, a Nyugat és a Népszava képzőművészeti- és zenekritikusa, anyai nagybátyja Osvát Ernő, a Nyugat legendás szerkesztője, sógora pedig Szerb Antal, a festő velük közösségben és általuk is nevelődik. A környezet kötelez és predesztinál: a fiatal festő édesapja örökébe lépett a Népszavánál: Akikről keveset beszélnek címen képzőművészeti rovata volt itt, ebben Vajdáról, Kornissról, Paizs-Goebelről, Barcsayról írt, ugyanígy tanulmányai jelentek meg a Múlt és Jövő, a Tér és Forma című folyóiratokban is. Osváttól a művel szemben megnyilvánuló kegyetlen szigort tanulhatta (ifjúkori képeinek jórészét elégette később), Édesanyjától és Szerb Antaltól a kultúra és humánum végtelen szeretetét.

1914. október 27-én született Budapesten. Apja – aki tevékeny részese a Tanácsköztársaság kultúréletének is – 1924-ben meghal, 1929-ben pedig Osvát Ernőt veszíti el tragikus körülmények között a család. Bálint kezdetben nem festőnek készül, hanem grafikusnak, az Iparművészeti Főiskolára jár, majd – 1935/36-ban – Vaszary János és Aba Novák Vilmos magániskoláiba. 1934-ben jut először Párizsba, Itt hall későbbi barátjáról és mesteréről, Vajda Lajosról: „Vajdával 1934-ben ismerkedtem meg. Ő nyáron érkezett haza Párizsból, én ősszel. Kint már hallottam róla az ottani magyar és külföldi közös barátainktól, mutatták is nekem kint maradt fotomontázsait. Eltelt talán két-három hónap a hazajövetelem után, míg megismerkedtünk. Vaszary magániskolájában láttam először, ahová ő studírozni járt – akt stúdiumok, meg fejek tanúskodnak az akkori dolgokról. Nyilván szükségét érezhette annak, hogy meleg helyen, modell után egy kissé felfrissítse rajzi készségét. Nem sokkal ezek után a főiskolai menzán összeismerkedtünk és haláláig tartó barátság alakult közöttünk. A javára szóló korkülönbség hat év, ő akkor huszonhat éves volt, én húsz. Ez óriási távolság volt, ő teljesen érett minden törekvésében, teljes intellektuális felkészültséggel. Érdeklődése igen széles volt, öt nyelven olvasott és beszélt. Kontaktusunk jellemzője az lett, hogy művészete és elvei igen nagy hatással voltak rám, annak ellenére, hogy akkor még teljesen nem láttam át, meg nem is igen érthettem. De a valódiságát, az erejét, a megfellebbezhetetlenségét azt tudtam és éreztem. Nekem akkor és főleg addig egészen más utam volt, kezdő festő voltam, végig kellett döcögnöm még majdnem két évtizedet, amíg valamiféleképpen én is összeakadtam önmagammal."

1938-ban jelentkezik a Főiskolára: „Huszonnégy éves koromban az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskolán felvételi vizsgát tettem. Hosszú éveket töltöttem volna el ott, ha fölvettek volna. Mivel ez nem történt meg, a felvételi vizsgák után két héttel megrendeztem első gyűjteményes kiállításomat a Tamás Galériában, komoly sikerrel" – írja szelíd gúnnyal az Európai Iskola egyik kiadványában (1945). Ugyanitt korábbi párizsi élményei között legnevezetesebbként Picasso, Braque, Modigliani egy kirakatban látott grafikáit említi.

Ifjúkoráról így ír: „. . . voltam bútorszállító ügynök, iparművész, sírásó, süketnémákat és vakokat istápoló nevelő, okirathamisító, reklámgrafikus, csavargó kül- és belföldön, újságíró, festőművész és végül kis fizetésű párt-tisztviselő (1945)". De nem ír itt arról, hogy üldözött is volt, szerencséjének és akkor még erős szervezetének köszönheti létét és megmaradását. Háborúellenes és antifasiszta magatartásának is. 1942-ben második kiállítása (Ámos Imre műtermében) és ugyanabben az évben részvétele a Szocialista Képzőművészcsoport nagy kollektív antifasiszta kiállításán (Vasas Székház) a bizonyítéka helytállásának.

1945 emberi és művészi felszabadulását hozza annak a szellemnek is, ahová Bálint tartozott (Vajda, Kassák). Művészete felvirágzik, bár még nem nyeri el mai mélységeit és külső formáját. 1945–48 között az Európai Iskola tagja, az Új Idők, Kassák Kortársának és a Museion című évkönyvnek a munkatársa, nagy kedvvel és lendülettel dolgozik.

Az Európai Iskola érdekes és figyelemre méltó – az alábbiaknál több szóra is érdemes – csoportosulás a háború utáni magyar képzőművészet újjáalakulásában. A hosszú időkre befalazott szellem és kultúra keres kapcsolatokat és tár ablakokat benne a világ felé. „Kelet és Nyugat szintézisét" kutatják, az Iskola ezt próbálja a magyar művészeti életben megteremteni. A korábban elhallgattatott progresszív mesterek kollektívája ez, eszményeik a húszas évek táján mesterségesen és erőszakkal befagyasztott modern magyar áramlatokhoz (Nyolcak, konstruktivisták, Szentendre, Vajda), az orosz film nagyszerű tanulságaihoz (Eisenstein, Pudovkin stb.) és a francia avantgardehoz (École de Paris) kötődnek. Új életet nyer az iskolában Czóbel Béla, Egry József, Gadányi Jenő, Kassák Lajos, Márffy Ödön, Martyn Ferenc és a többi „öreg" művészete, mellettük a mártírhalált halt Ámos Imre és Vajda Lajos örökét folytató fiatalok: Anna Margit, Korniss Dezső, Szántó Piroska, Mándy Stefánia és Bálint Endre zárkóznak fel, mutatkoznak az Iskola rangos kiállításain, „élet, ember, közösség új kapcsolatát keresve".

Bálint a csoport működésének három esztendejében (1946–48) állít ki itt, 1947-ben pedig a párizsi Galerie Creuzeben megrendezi első külföldi tárlatát is. Ismét jár Párizsban, hazája művészetének meghívott képviselőjeként.

1948 után nehéz évek következnek. Kiállítási és publikációs lehetőségei nincsenek, alkalmi munkákból és illusztrációkból, reklámgrafikából tartja fenn magát és családját. De hivatástudatának és művészetének javára válnak mégis ezek az esztendők, ekkor alapozódik képeinek sajátos, egyértelműen és utánozhatatlanul „bálinti" karaktere. Az 1956-os koraőszi esztergomi kiállítás töri meg kényszerű elzárkózását, mutatja be már átalakult művészetét.

1957–62 között külföldön, elsősorban Párizsban és Belgiumban tartózkodik. Az itt töltött pár év alatt stílusa megérik, európai szintre tör, szintézise elmélyül, Európa múzeumai és galériái kitágítják művészi horizontját („A barcelonai Katalán Múzeum középkori anyaga nélkül nincsen ‚Csodálatos halászat', ‚Fehér éjszakák' stb." – írja). Nagyszerű és maradandó alkotások születnek, a művész nosztalgiái különös értelmet nyernek (Honvágy).

Ez idő alatt csinálja 1959-ben megjelent bibliaillusztrációit: ötven színes monotípiát és többezer könyvdíszt, iniciálét, miniatúrát. A gyönyörű könyvnek világszerte sikere lett és van, filmet is készítettek Bálint alkotó módszeréről. Neve leginkább evvel a könyvvel válik ismertté Nyugat-Európában. Mauriac katedrálisnak nevezi Bálint bibliáját, melynek „festett üvegablakai maguk az illusztrációk".

A bibliaképek – mint Babits Jónás könyve – példázatok, kissé ironikus hangvételűek. A színes képeken egy kedves és szelíd humort érezhetünk, amit a festő a keresztényi életelvek és a társadalmi gyakorlat ellentmondásai felett érezhetett, tudatában és lelkiismeretében hordva a barbárság múlhatatlan emlékeit. Jónás sztoikus nyugalommal könyököl a kedves cethal gyomrában, rendíthetetlen iróniával várja végét a sötétségnek és rabságnak. Nem látjuk rajta az isteni küldetéstől, a nehezen vállalt prófétálkodástól való félelmet, sorsával méri az emberi szó erejét, kételkedhet saját szavának hatásában is, egyedüli reménye a biztosan elkövetkező, gyors és remélhető szabadulás. De ugyanúgy, mint Babitsnál (és a bibliában) feltűnik majd a tök példázata (a költőnél a Jónás imája is!), Bálintnál is megtalálható az ezidőben készített más képek korántsem ironikus tett-

vágya, önmagát és embertformáló szándéka is, hiszen öntudatra ébredése óta töretlenül bízik a művészet erejében.

A színes monotípiák külön kötetben is megjelentek a párizsi Labergerie-kiadónál, egy belga könyves pedig önálló reprodukciós kötetet adott ki Bálint művészetéről, Mándy Stefánia tanulmányával (1967). A külföldön töltött öt esztendő alatt tíz kiállítása volt Bálintnak, elsősorban párizsi és brüsszeli galériákban. Anyagi sikere alig, ő nem is olyan fajtából való, aki kellő önpropagandát és reklámlármát tudna maga körül kerekíteni. Eszménye a világtól elzárkózó athoszhegyi ikonfestő vagy a mozaikrakó névtelensége, de műgondja, kézművesi attitűdje, elhivatottsága is. Művészi élményvilága meg is követeli a művel való hosszú és folyamatos együttlétet, az alkotóműhely csendjét és nyugalmát.

Hazatérte után kisebb kamarakiállításai voltak (Jókai Klub, Színművészeti Főiskola stb.), majd 1967 nyarán az esztergomi Balassi Bálint Múzeumban rendezett retrospektív tárlata és az őszi budapesti bemutatkozása (Kulturális Kapcsolatok Intézete) a jelentősebbek. Részt vett az idei londoni magyar kiállításon is. Négy képpel szerepelt itt, melyek egyike a katalógusban is reprodukálva volt.

A Nemzeti Színház Macbeth és Az ember tragédiája előadásainak díszletei, sok-sok illusztráció (meséskönyvek, Caute, Cocteau, Kafka, Karinthy, Triolet stb. művei), plakátok jelzik itthoni öt esztendejét. Ez év nyarán készül el a szigeti Palatinus-strand új hullámmedencéjének általa komponált színes csempemozaikja. Furcsa és groteszk mélytengeri világ: mókás szörnyek és sosemvolt állatkák, poseidonok és poseidonák, vidáman hullámzó víz, ragyogó kékségű ég; egy kedves, fantáziadús játékvilág szolgál majd örömére a strandolóknak.

Művészete helyét és szerepét találta kultúránkban: tábora, hívei és fiatal követői vannak. Köze van tehát ehhez a világhoz, mint ahogy azt már Kállai Ernő is megállapította egy korábbi kiállításáról szólván. Írtuk is már: elérkezett életművének és szellemének hozzá méltó kiteljesedéséhez.

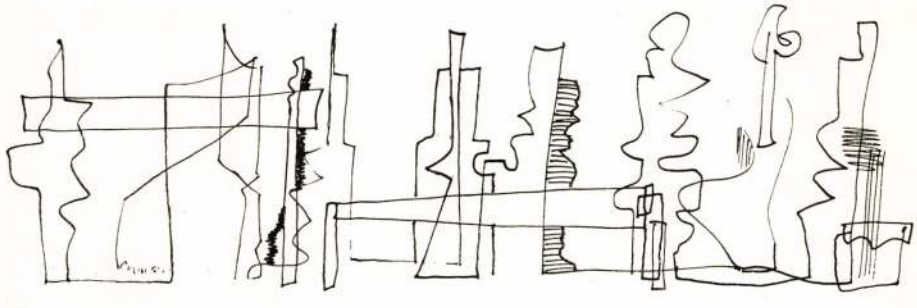

Papp Oszkár rajza

DEC 1967
LÁTÓHATÁR
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Krónika

PAKU IMRE

AZ ÉRDEMES KÖLTŐ

– Gellért Oszkár száz verse –

AZ IRODALOM MINDENESE

Amikor az élő Gellért Oszkárról ünneplő szavakkal szólunk, előbb a halhatatlan Osvát Ernőről kell beszélnünk: az újkori s immáron klasszikussá emelkedett magyar irodalom bölcsőjét Osvát Ernő rengette; e század első három évtizedét az ő korának lehetne és kellene nevezni. Ám elévülhetetlen érdemét mintha elnyomná az utókor némi közönye, vékonypénzű közömbössége. Sokan megemlékeztek már róla, egyedül Gellért Oszkár az, aki emlékét, érdemét a leghívebben őrzi és védi; valahányszor önmagáról beszél, elsősorban Osvát Ernőt emlegeti, az ő simogató szeretete, megértő figyelme, bátorító ösztönzése indította pályájára Gellért Oszkárt is, a legfiatalabbak között, hetedfél évtizeddel ezelőtt. A nagy szerkesztő első ízben sem tévedett, amikor az alig húszéves kezdő költőt szárnyára eresztette, majd maga mellé ültette a Magyar Géniusz szerkesztői székébe, az ő kiröpítő fészkébe. Gellért azóta és azáltal vált a modern magyar irodalom mindenesévé. Osvát Ernő és Gellért Oszkár neve ekként forrott össze: e két név dicső múltat ível át.

Osvát Ernő bízott Gellértben, hitt az ő jövőjében, sokat várt tehetségétől, sokoldalú érdeklődésétől és vasakaratú szorgalmától. „A hit fogalma csak a jövő fogalmában gyökerezhet; – mondja Osvát egyik aforizmájában – semmiben sem hisz, aki a jövőben nem hisz." Gellért pályája ez indíttatás nyomán nagyon eredményesnek bizonyult: költészete magasba szökkent, amellett egyaránt kitűnő közírónak, biztoskezű szerkesztőnek, pótolhatatlan könyvkiadónak, fáradhatatlan szervezőnek bizonyult: a század hajnala óta derekasan kivette részét az irodalmi mozgalmakból, nélküle számos kezdeményezés futott volna zátonyra: a Nyugat (1920–1941) és a Magyar Csillag (1941–44) folyamatos megjelenését és elterjedését egyedül neki lehet köszönni. Mindez ma már irodalomtörténeti tény s róla meg nem emlékezni, vagy jelentőségét csökkenteni – a torzítás sete-suta szándéka nélkül – nem lehet és nem is illik, mivel az ő ilyen vagy amolyan szándékú mellőzése fehér foltot jelentene irodalmunk történetének a mappáján. Gellért Oszkár bizony huszadik századbeli irodalmi életünknek egyik főalakja, létének egyik élő bizonyságtevője, ő volt a tartóoszlop, mely körül az irodalom sorsa kerengett.

1967 CKT

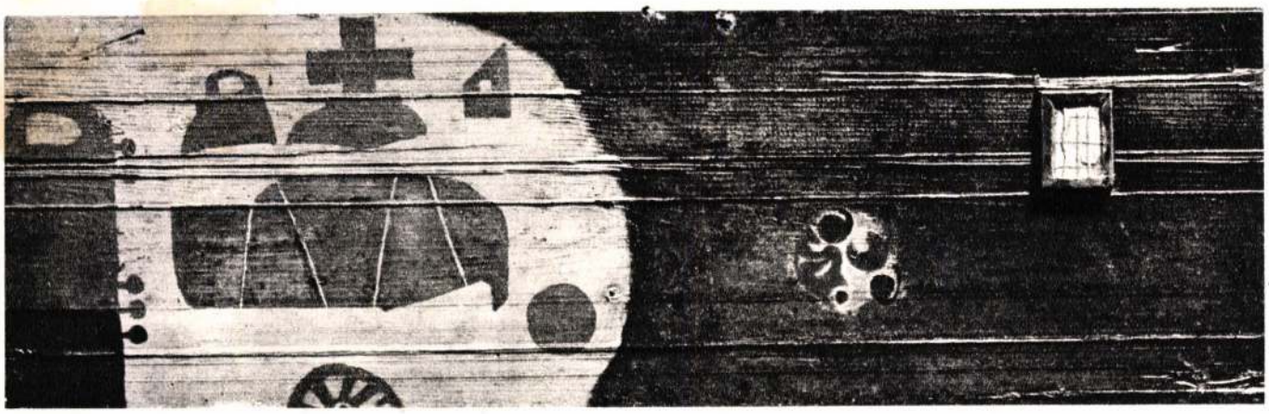

Bálint Endre: Virrasztás – Veillée – Бдение

rőben szubjektív önvallomással kezdeni, hogy ennél a tárlatnál örvendetesebb képzőművészeti élményben elég ritkán volt része az utóbbi években.

Képzőművész fiatalságunk seregszemléje volt ez a kiállítás, — talán nem teljes, napjaink százfelé szerteágazó művészeti irányait hiánytalanul képviselő felvonulás, de mind összképében, mind keresztmetszetében mégis olyan megnyilatkozás, amely, akárhogy is vesszük, azt mutatta meg, mit várhatunk a magyar képzőművészet jövendő alakulásától. És e sorok írójának itt rögtön meg kell magyaráznia, mi volt az, amitől ezt a tárlatot az utóbbi évek egyik legörvendetesebb képzőművészeti élményének érezte. Bizonyára nem a felvonult művészek és felvonultatott művek kivételesen nagy száma, mert hiszen, ami ezt illeti, itt is érvényesült némileg az az igen gyakori igazság, hogy: kevesebb több lett volna. Még az is túlságosan szubjektív szempont lenne a kritikus részéről, ha ezt a ritka művészeti élményét csupán annak tulajdonítaná, hogy a kiállítási termek falairól csak úgy áradt és sugárzott felé a fiatalság, színekben, vonalakban és formákban megtestesülve.

A kritikus számára ennek a kiállításnak igazi szenzációját, örömét az az egészen váratlan és páratlan mértéktartás, a mai festészet és szobrászat végletes és végzetes szertelenségeinek az a majdnem teljes távolléte okozta, amely a *tehetség* mellett elsősorban az *egészség* legszerencsésebb szimptómája.

Erre talán azt mondhatná valaki, hogy a fiatalság önmagában szertelenségre, szélsőségekre hajlamos, tehát inkább az lett volna az *egészség* igazi tünete, ha ezek a fiatal festők és szobrászok szabadon élnek az ifjúságnak ezzel a természetes előjogával. De hiszen élhetnének vele bátran és szabadon, viszont éppen az a jele józan egészségüknek, hogy legtöbbjük valósággal megvetően fordul el azoktól a szertelenségektől, szélsőségektől, szabadosságoktól, amelyeknek mikróbái szinte a levegőn át érnek el hozzájuk a világ minden tájáról. De nemcsak a levegőn át, pontosabban a nyugat művészeti folyóiratai, esetleg egy-egy utazás révén az egykor termékenyítő és stimuláló, de ma inkább csak fertőző gócokba (és ezt mennyi fájdalommal írom le!): Párizsba, vagy a velencei Biennáléra, hanem itt-ott még közvetlenebb érintkezés útján is; mert hiszen a Műcsarnok tavalyi emlékezetes francia kiállítása fe- ett az ember így vagy úgy: megdermedve, vagy dühös vállrándítással még csak napirendre térhetett volna valahogy (csüggedt kényszerből igazat adva Jean Cassou próféciájának a művészet haláláról), ha nem féltette volna ennek a kiállításnak kártékony hatásától a magyar művészfiatalságot.

Ám ez a Stúdió 67. leghalványabb nyomát sem mutatta ennek a hatásnak. Hiszen mi sem természetesebb, mint az, hogy napjaink képzőművészeti frontátvonulásainak lecsapódásai a magyar képzőművészet fiataljai felett sem múltak és múlnak el nyomtalanul — ez volna aztán az igazi egészségtelen tünet! De amit ezek a fiatal festők és szobrászok e frontátvonulási hisztériákból magukévá tesznek, azt — majdnem kivétel nélkül — a mérséklet, az értelem és a művészet nagy hagyományainak tisztelete fékezi. És így természetesen távolról sincs igaza a kiállítás vendégkönyve egy feltehetően fiatal, és még feltehetőbben sértődött bejegyzőjének (milyen tanulságos az ilyen kiállításon a vendégkönyv átböngészése!), aki valamennyi kiállítót kivétel nélkül „epigonnak" bélyegzi. Dehát „epigon"-e az a fiatal művész (akár képzőművész, akár író, vagy muzsikus) aki mesterének, vagy művészi eszményképének bűvöletében alkot, amíg nem meg találja az önmaga egyéni kifejezésmódját?! És azt sem hiszem, hogy ha valamelyik külföldi műbíráló ezt a kiállítást megtekintette, elmaradottság, vagy — ahogy a nyugati műkritika újabban mondani szereti — „provincializmus" vádjában marasztalta volna el fiatal művészeinket, hacsak ő maga is el nem marasztalható viszont, az „írástudók árulásának" vádjában.

*

Persze az sem volna természetes jelenség, ha ennyi fiatal művész és ennyi mű között, az összkép és keresztmetszet lényege: a mérséklet, értelem és hagyománytisztelet minden különösebb sérelme nélkül, ne akadnának a szertelenségre, végletességre is példák. Ilyen — hogy csak a legjellegzetesebbet említsem — *Lakner László* „Várakozók" c. „példázata", amely azzal is tetézi naturalista festésmódján elmondott szürrealista témáját, hogy a kép jobb szélén ülő férfialak keresztbe vetett lábait kilógatja a képből. Nem hisszük, hogy a fiatal festő őszintén gondolta volna ezt. Viszont — mint az előbbiekben már mondottam volt — az ilyen eléggé ritka kilengések egyáltalában nem jellemzők a tárlat karakterére, sokkal inkább a festői mondanivalók és kifejezésmódok sokszólamúsága állt össze szerencsés harmóniává. És ezen belül mennyire nem zavarták, sőt kiegészítették egymást a legkülönbözőbb, nemegyszer legellentétesebb tárgyú és megfestésű képek, szobrok. *Mártha László* csendéletei mellett, amelyek az egyhangúság szimbólumának, a szürkének érdekesen gazdag változatait szólaltatják meg, jól megférnek — például *Berki Violának* a szürrealizmust a miszticizmus költészetével enyhített képei (különösen a „Templom a viharban"); *Csizmadia Zoltán* szinte bruegheli érintésű tája, vagy *Herwerth József* gép és emberkompozíciói, amelyek a fiatal festőnek legutolsó kiállítása óta mozgalmassabbá vált formanyelvét mutatják. *Záborszky Viola* virtuóz megfestésű, hideg szépségű csendéletei, *Garabuczy Ágnes* „Lány gitárral" c. poétikus munkája, *Szabó Béla* erőteljes technikájú képe („Festő és modellje"), *Baska József* portréja, amely mintegy Bernáth Aurél egyszerű kifejezésmódját igyekszik tovább vinni; *Fabók Gyula* „Négy alakos portréja" (már-már egy mai festőiségre transzponált Vermeer), *Korga György* pompás Ikon-ja, amelynek Madonna-alakja körül azonban fölöslegesnek és bántóan hatnak a szürrealista-szimbolista variációk; *Gyémánt László* „Egy elnök halála" c. fölényes technikájú műve, csak épp a gazdag kiállítási anyag egy-egy emlékezetesebb pillanatát próbálja felidézni, hiszen még annyi más nevet és művet is jogosan említhettünk volna.

A nem kevésbé dús grafikai rész legszebb pillanatait viszont *Lakatos József*, *Pásztor Gábor*, *Ravasz Erzsébet*, *Bojtos Károly* lapjainak köszönhette a látogató, de leginkább *Rékássy Csaba* két karcának (Szobrász, Lakatos), amelyre maga Dürer mester is örömmel rábólintott volna.

A szobrászok is festő-kollégáikhoz méltó módon szerepeltek. Elsősorban *Ligeti Erika* kissé ironizáló, vörösmárvány portréja, *Veszprémi Imre* szűkszavúságában is csupa erő „Gaia"-ja, *Stremeny Géza* fiúfeje, *Rácz Edit* markánsul megfogott Jókai-portréja és *Laczkovich Alice* „Vetkőző" figurája azok a művek, amelyeket nem hagyhatunk említés nélkül.

*

És végezetül, hadd foglalja össze benyomásait e sorok írója ebben az egyszerű tőmondatban: *tehetséges* és *igéretes* kiállítás volt ez.

Fóthy János

Két kiállítás vidéken

A főváros kiállító-helyiségeinek elégtelensége is, de döntően a kultúra decentralizációjának helyes gyakorlata hozzájárul ahhoz, hogy a vidéki városok múzeumai és képcsarnokai az élő művészek bemutatására vállalkoznak.

A ceglédi Kossuth Múzeumban *Cseh István* kamara kiállítását láttuk. A pedagógiai és társadalmi munkával töltött évek után mohón nyúlt a festő az ecsethez és tollhoz, és ember és tájábrázolásaiban — a korábbi lágy és atmoszférikus megjelenítés helyébe — szerkezetesebb és dekoratívabb felfogásban ábrázol. De akár kontúrokkal összefoglalt formákban fogalmaz, akár puhán összemosott színekkel, küzdés feszül azokban, vagy árnyalatnyi szomorúság fátyolozza képeit. Mindkettő egyéni adottságaiból következik, mert küzd a betegség ellen és szomorú minden megszomorítottal. Képein és rajzain még a megcsonkított, vagy kiszáradásra ítélt fák is emberi dráma hordozói. Szürkülő gyökerek kapaszkodnak az életet adó földbe, vagy összetett ág-kezükkel könyörögnek a fák. Ezüstceruzával, vagy filctollal rajzol, ábrája érzékeny és érzékletes, mert a megjelenítés módját mindig a tartalom határozza meg. Tájképeiben konkrét: a dolgok, vagyis a házak, a hegyek erős plasztikával a térben csaknem anyaguk különbségével jelentkeznek. A szilárd, kubisztikus felépítésből azonban lassan sík-dekorativitású, frontális kompozíciók lesznek, s ez nem igazán szerencsés fordulat. Emberábrázolásaiban azonban nem jut el odáig, s ez jó, mert akár a szigorú összefoglalás az uralkodó, akár lágyabb oldottsággal ábrázol, mély embersége szólal, az ábrázolttal való azonosulással az érzelmekben, de határozottság a jellem kibontásában. A Bolond nő ziláltsága a megfestésben is kifejezésre jut. A Lány bundában süppedten gunnyasztó gyermek a sötét karosszék támlájának ívében derengő szomorú arcocskával, míg az egész kompozíciónak ikon-jelleget ád a finom törtsárga háttér. Az Ági című női portré meg a felbontott hideg-meleg kékek és szürkék gazdag skálájával lep meg.

Fanatikus festő Cseh István, s ha mégoly gondolkodó és szerkesztő szándékú is, a művészi alakításban fővonása a fenntartás nélküli odaadás. Ezt annál rokonszenvesebbnek ítéljük, mivel egy író nemrégiben a fanatizmus ellen nyilatkozott általában, holott anélkül nincs művészet.

*

Krajcsirovits Henrik tatabányai festő-grafikus kiállítását a veszprémi Képcsarnokban rendezték meg. A bányavidék művésze a szívdobbanás természetességével dolgozza fel környező világát. Ember és táj, természeti és üzemi környezet egységét keresi és formálja festményeiben és grafikáiban. Ez utóbbival évek óta jelentős sikerei voltak, mert kitűnően rajzol, szerkeszt és komponál. Festményeiben egyelőre erős nyomai vannak a fekete-fehérrel való alakításnak, sötét kontúrokba foglalja a képelemeket, színei lokális jellegűek, kevéssé árnyaltak és az olajképeken is még szinte krétával rajzol. Ezzel együtt harmonikus műveket alkot, tájképeiben monumentalitást, emberalakjaiban méltóságot ér el. Az utóbbi másfél év munkáit tartalmazza a húszegynéhány darabból álló kiállítás és a művek szigorúan komponált rendjében is az új kifejezési formák kutatásának izgalma látszik. Másképpen jelennek meg a Robbantók, a kép egész felületét betöltő nagy figurái, és megint másképpen a Leszállás a bányába című kompozícióri nyugalmas álló alakjai. Ugyanez a nyugalom árad a Bányászok című fríz-kompozícióról, amelynek azonban szép ritmust szab a csoportosítás miként je, a csoportok között láthatatlanul jelenlevő összetartozás. Ez a mű különben nagyobb falfelületre kívánkozik.

A Gallai dombok, a Tatabányai dombok, s mind a hullámzó horizonttal zárt táj a szülőföld, a bölcső bensőségével szólal a képeken. E tartalmi intenzitást csökkenti csöppet a szerkesztő szigor, az ólomkarikákra emlékeztető sötét kontúr. Valamivel oldottabb, mert színben is lágyabb a Márga bánya, puha okker öblével. A szerkezetes alakítás teljesen helyén van a Szénosztályozó című képen, mert hiszen a traverzek, rácsok, futószalagok valóban, geometrikus rendbe szervezettek. Egy derűs „textilkép" is szerepel itt, vastag fehér filcre festett Köcsögös csendélet. Se kerete, se üvege, se blindje; nem szőnyeg és nem kép, de ha nem is zárjuk műfaji határok mögé, üde és mulatságos jelenség. Bárha a szín most még nem a legfejlettebb kifejezési eszköze a művésznek, nem jelenti, hogy ne lehessen azzá! Csak le kell emelnie a kontúrok abroncsait és árnyalatosabban bánni a színekkel, máris folyékony festői nyelven fog szólalhatni. Tehetsége és fegyelme együtt van ahhoz, hogy erre a fokra eljusson.

Oelmacher Anna

Göldner Tibor festményei és grafikái a bajai Türr István Múzeumban

Ez évben rendezték meg Göldner Tibor új kiállítását, a bajai Türr István Múzeumban. Az az élénk érdeklődés, ami az ünnepélyes megnyitót kísérte, nemcsak egy kisváros — elég ritkaságszámba menő — kulturális eseményének szólt, hanem elsősorban a művésznek, aki szűkebb hazájának vallhatja Baját, mivel tanulóéveinek egy részét ebben a városban töltötte mint Rudnay-tanítvány, s ugyanakkor — ha megszakításokkal is — hosszabb-rövidebb ideig a város polgáraként is itt élt. Ezt megelőző, legutóbbi 1963-as budapesti és 64-es bajai bemutatkozása is élénk visszhangot váltott ki, ugyanakkor nem szűkölködött szakmai elismerésben sem, hiszen több képét a Magyar Nemzeti Galéria vásárolta meg. Aki ennek reminiszcenciájával szemlélte a legutóbbi évek most kiállított alkotásait, az nem csalódhatott Göldner Tiborban. Továbbra is az az érzékeny, mindenre reagáló művész-alkat jellemzi, ami eddigi pályájának is egyik fő meghatározója volt. A témaválasztás gazdagsága, a stílus és a faktúra modifikációja az eleven szemléletnek és a szinte robbanó lendületnek az alkotási folyamatban való jelenlétét bizonyítja. A műfaji- és technikai sokrétűség saját külső hatásfokával még tovább kaleidoszkopizálja a kiállítás anyagát, de egyúttal meg is ismertet a művész rendkívül sokszínű egyéniségével. Göldner Tibor piktúráját egészében tekintve artisztikus aspektibilitás jellemzi, amiben nemcsak elfér, de ki is egyezik két egymással ellentétes indulatiság: a szertelen csapongás és az egyszerűségre törekvő elmélyültség. Mesterileg kifogástalanul felkészült festő, aki problémátlanul tud beszámolni látvány-élményeiről szinte sztenografikus hirtelenséggel úgy olajpiktúrájában, mint bármely grafikai műfajában — legyen az akár tus, linometszet, vagy monotypia. Ez egyféle — és kissé egysíkú — szemléleti módot jelent, de Göldner Tibor eddigi művészi pályafutását, fejlődését tekintve tökéletesen érthető és elfogadható. A művészet sokszáz éves alakváltásában, stílusváltozásában nincsenek ugrások, s e megállapítás alól az egyéni fejlődés sem kivétel. Göldner Tibor festészetében is törvényszerű a jelenlegi állomás, amely bővelkedik figyelemre méltó eredményekben, de buktatókban is. Kétségtelen erénye a szenzualitás, de ez magában rejti a stílustalanság veszélyét is. A biztos formálókészség, a könnyen-alkotás adottsága a művészi attitűd gondolati gazdagságát befolyásolhatja nem éppen előnyösen. A képsík túlzott — sokszor túlzsúfolt — kitöltése akcidens elemek kavalkádjává változtathatja a műalkotást, ami áttekinthetetlenséget és művészi célszerűtlenséget eredményezhet. Távolról sem akarom ezekkel a — talán kissé önkényes megállapításokkal azt mondani, hogy Göldner Tibor piktúráját egészében véve ez jellemzi, de veszélye kétségtelenül fennáll. Ugyanis bemutatott képei közül művészete ott kulminál és ment ezektől a fentiektől, ahol a fenntartások nem jutnak az ember eszébe. Az „Anya gyermekével" szordinált, de mégis igen gazdag színességű líraisága, az „Olvasó nő" és a „Műteremben" alkotói befeléfordulást reveláló hatása biztos esztétikai egyensúlyt mutat. A „Szemben Visegrád" egylendületű nyugtalanságával, a „Fények-árnyak" tömbszerű zártságával a tájképek legjavát jelentik. A felsorolt alkotások kvalitásukkal Göldner Tibor előre nem is sejthető további fejlődési lehetőségét rejtik magukban. Az önálló és egyben korszerű, a gondolati és festői értékekben egyaránt gazdag stílus kialakításának útja valahol az említett képeken keresztül visz. Feltétlenül szűkíteni kell a jelenleg csapongó stílust, fokozni kell a műigényességet, nem ártana egyszerűbbé tenni a túlcsorduló előadási módot, a sokszor rendezetlen faktúrát, és — végső soron — jobban meg kell választani azt a tematikát, amit egy festő a legadekvátabbnak tart saját érzelmi hőfokához és közlési kényszeréhez; mert nem érdektelen, hogy valaki mit tart önmaga számára ábrázolásra méltónak! A feltételezett és a jövőben várható tematikus- és stílusbeszűkülés az elmélyülés, a pszichikai elemek előtérbekerülésének irányába fog hatni, ami — véleményem szerint — egyedüli fejlődési iránya lehet Göldner Tibornak!

Ennek csírái már megtalálhatók a jelenlegi kiállításon is. A nagyon egységes kvalitásszintet képviselő grafikai anyagban szerényen, minden hivalkodás nélkül húzódnak

csoportosítása, a falakon való elhelyezése értő szemmel, átgondoltan, kifogástalanul történt.

*

Azt a festői nyelvet, amely mai érett művészetét jellemzi, az ötvenes évek derekán kezdte kialakítani Bálint Endre. 1955-ben Sárospatakon járt, majd 1956-ban és 1957 elején a dunántúli Zsennyén; ez idő tájt találta meg igazi önmagát. Az utolsó két lustrum képei egy álmodozó, vizionárius művész munkái; a festmények telítve vannak a gyermekkor elveszett paradicsoma, „az ifjúság szabadnak és öröknek hitt zöld vadona" (József Attila) utáni nosztalgia ízeivel. Mint ahogyan Alain-Fournier „Le grand Meaulnes" című szép regényének hőse: Augustin sok éven át keresi az „ismeretlen, csodálatos birtok"-ot, a vágyva vágyott „domaine mystérieux"-t, ahová kisdiákkorában elvetődött, — úgy fordul vissza Bálint Endre is életünknek ahhoz a múltba süllyedt, tudatküszöbünk alá temetődött időszakához, amelyben eszméletünk kibontakozott, s amelynek derengő, sejtelmes élményvilága századunk művészetét és literatúráját (Proust, Cocteau, Richard Hughes, Kosztolányi, Raymond Queneau, Weöres Sándor, Truman Capote stb.) oly jelentősen termékenyítette-gazdagította meg. E művészek és írók — s közéjük tartozik Bálint Endre is — felismerték az angol költő, Wordsworth szavainak igazát: „The child is father of the man", — „a gyermek a férfi atyja". Alain-Fournier ki is mondotta világosan: „Hitvallásom a művészetben és az irodalomban a gyerekkor".

Szürrealisztikusnak szokták nevezni Bálint piktúráját („szürrealista stílusban dolgozik", — olvassuk róla az új magyar „Művészeti Lexikon"-ban), azonban elég egy pillantást vetni munkáira, s kitűnik: festészetének édeskevés köze van Yves Tanguyhoz, Magritte-hoz, Delvaux-hoz, Salvadore Dalihoz, Dominguez-hez, Victor Brauner-hez vagy a szürrealizmus más prominens képviselőihez. Bálint Endre — beszélgetések során — gyakran említi, hogy két legkedvesebb művésze Max Ernst és Paul Klee — ő azonban nem Ernst-tanítvány s nem is Klee-követő; egyik nyilatkozatában félreérthetetlenül elhatárolja magát valamennyi művészeti iskolától és esztétikai doktrinától: „Nem vagyok sem absztrakt, sem szürrealista a szó képzőművészeti kánonja szerint, de leszűrtem és befogadtam a XX. század művészetéből mindazt, amit a magam számára hasznosítani tudtam. Olyan hagyományok útját igyekszem járni, amelyeket Kelet és Nyugat találkozási pontjában: Magyarországon taposott ki egynéhány olyan keménylelkű szellem, mint Bartók Béla a zenében és Vajda Lajos a festészetben."

Bálint sok képe szokatlan méretű, igen keskeny formátumú; durván megmunkált, szögektől lyuggatott, ütött-kopott lécek pótolják a vásznat vagy farost-lemezt. Ilyen kiszolgált deszkákhoz egyrészt könnyűszerrel és olcsón lehetett hozzájutni, másrészt pedig a művész felismerte, hogy az eltűnt idők fájdalmas hangulatait, poétikus emlékeit felidéző munkáihoz mennyire illők a roskadozó fészerekből, padlások zugaiból előkerült, izgalmas felületi hatásokat lehetővé tevő láda-fragmentumok. Ezekre festette olyan emlékezetes munkáit, mint a „Van Gogh éjszakája", a „Szentendrei falak", a „Hastingsi házak", a „Séta a temetőben", a „Várakozók" vagy „A csodálatos halászat". (Ez utóbbi mű — három másik Bálint-festménnyel együtt — a londoni Royal Institute Galleries-ben májusban megrendezett „A XX. század magyar művészete" című tárlaton is szerepelt.)

Bálint Endre munkáin néhány motívum gyakran vissza-visszatér: Sárospatak, de főleg Szentendre ódon házai, évszázados kovácsoltvas ablak- és kapu-díszei, hajdanvolt parasztszobák petróleumlámpái, elhagyott temetőkertek lekopott feliratú, megdőlt sírkövei, falusi szekér kereke, provinciális vándorpiktorok festette cégtáblák naiv, gyámoltalan ábrázolatai. A színkompozíció érzékeny és gyengéd, a képek traktálása, az ecset járása finom, szinte áhítatos. A kiállított művek egy része még Párizsban, illetve a Párizs melletti Épinay-ben készült (a festő *1957*-től *1962*-ig Franciaországban élt) — Bálint festményeinek mégis sokkal több közük van a régi magyar népi művészethez, a kelet-európai folklórhoz, mint a gall (és általában a nyugat-európai) festői örökséghez. Egyik-másik külföldi kritikus is felfigyelt Bálint Endre munkásságának — külsőséges „nemzeti" jegyektől és exotikus kellékektől mentes — hitelesen magyar voltára. A belga „Le Soir" c. lap művészeti cikkírója — egy brüsszeli Bálint-kiállítás kapcsán — annak a véleményének adott kifejezést, hogy amiként Constant Permeke a flamand, Georges Rouault a francia, Giorgio de Chirico az olasz, Marc Chagall az orosz-ukrán szellem reprezentánsa a modern festészetben, úgy a jelenkori magyar festészetnek Bálint Endre a reprezentatív egyénisége. (1958. január 25-i szám.) A Bálint Endre tevékenysége iránti — egyre növekvő — megbecsülést jelzi az a nyomdatechnikailag igen elegáns, illusztrált monográfia is, amely ez év júniusában jelent meg a művészről a Brügge-i „Desclée de Brouwer" könyvkiadónál.

Az ötvenhárom esztendős Bálint Endre alkotóereje töretlen; pályájáról — mely korántsem lezárt — végleges ítéletet mondani, munkássága mérlegét elkészíteni — elsietett vállalkozás lenne. De annyi már most is nyugodtan megállapítható, hogy olyan tiszta és nemes hangú, szuggesztív és szuverén világú műveivel, mint a „Jeanne d'Arc látomása", a „Groteszk temetés", az „Ikon", a „Felszállott a szépségmadár . . .", a „Halál falun", az „Itt már jártam valaha . . .", a „Krematórium", az „Arbeit macht frei" vagy a „Szentendrei Orbán-kereszt", — Bálint Endre elvitathatatlan helyet biztosított magának mai művészetünk élvonalában.

Dévényi Iván

Bálint Endre festményei Esztergomban

Budapesti, Karinthy Frigyes utcai *fotómontázs*-kiállítása után pár héttel Bálint Endre *festményeivel* is találkozhattunk az esztergomi Balassa Bálint Múzeum termeiben.

Az esztergomi kiállítás *nem* volt *retrospektív* jellegű. A rendező — *Mucsi András* művészettörténész — kizárólag a művésznek az utolsó évtizedben kifejtett munkásságáról kívánt képet adni, s ez teljes mértékben sikerült is; mind a képek válogatása, mind

Stúdió 67. Képzőművész fiatalságunk seregszemléje

E sorok írója (ellentétben a művészetkritika műfajának minden törvényével) a Stúdio *67*. gyűjtőcímmel az Ernst Múzeumban rendezett nagyszabású kiállításról szóló beszámolóját kénytelen azzal a (meglehet) me-

újat, többet. Az illusztráció e korai, ámde hosszú életű formájának legklasszikusabb képviselői Bayard és de Neuville, akik a Verne-könyvek közismert metszeteit készítették.

A képzőművészetek fejlődése az illusztráció felett sem múlt el nyomtalanul. A ma könyvművészének már nem kizárólagos feladata az irodalmi alkotás tartalmának megjelenítése. Többet és újat ad a vershez, prózához, hogy ezzel a jobb megértést, a magasabb irodalmi élményt elősegítse. Művei függetlenebbek, ám korántsem szakadnak el az illusztrált alkotástól. Sokkal nehezebb, magasrendűbb feladat ez. Elmélyültebb, gondosabb tanulmányozást követel, hogy aztán a művész maradéktalanul tudja az olvasó, a néző elé tárni a mű filozófiai, érzelmi mélységeit. Esetleg nem is szerepel a rajzon egy, az illusztrált alkotással pontosan összevethető konkrétum, de a rajz megfogalmazása, formakincse híven tájékoztat minket az első olvasó élményeiről, érzéseiről. Hincz Gyula ezt így fogalmazza meg: „A cselekményrajz helyett a lényeg arculatának kifejezése vált döntővé kötői (művészi) formák megteremtésével."

Illusztrátori tevékenységében következetesen végigviszi ezeket az elveket. Segíti ebben tehetsége, nagy rajzkészsége, és az az intellektuális érzékenysége, mellyel fölfogja az irodalmi alkotás szellemét, s tökéletesen eggyé válik vele. A kiállításon több mint félszáz kötetet, körülbelül ugyanennyi grafikai lapot láthattunk, mégse találtunk közöttük ismétléseket, utánérzéseket. Hincz mester mindig megtalálja azt a hangot, azt a formát, amely maradéktalanul kifejezi a mű szellemét és közelebb hozza az olvasóhoz. Szem előtt tartja Babits Mihály útmutatását: „...a rajzoló nem f o r d í t ó j a a költő művének: hanem annak mintegy k i e g é s z í t ő j e. Mert éppen azt mondja el, amit a költő elhallgat, amit a költő nem is tud elmondani."

Minden irodalmi mű más és más formakultúrát, kifejezést kíván illusztrátorától. Hogy e követelményeknek megfeleljen, Hincz Gyula biztos kézzel használja föl az antikvitás, a középkor, a klasszicizmus hagyományait. Hegedűs Géza Tézeuszához készült tusrajzai kitűnően tárják elénk a görög archaikus kor hőseit. A Nyársforgató Jakab — Anatole France halhatatlan műve — a naiv középkori fametszetek hangvételét kívánja, a Csokonai-illusztrációk a kialakuló klasszicizmus formai hagyományainak felhasználását teszik szükségessé. Legtökéletesebb egység költő és rajzoló között a huszadik századiak, Aragon és József Attila versillusztrációinál jön létre. A „Befejezetlen regény" számos lapja, a „Dunánál" c. vershez készült rézkarc a mély átélést, magas fokú megismerést tanúsítja.

Hincz mester illusztrációinak művészi igazsága nemcsak a művekkel való teljes azonosulásból következik. Nagy szerepe van a technika, az eszköz maradéktalan ismeretének és kihasználásának. Tusfestésnél az ecset többféle helyzete, nyelének felhasználása, majd a kész lemezen a festéknek kézzel való szétdörzsölése, színes rajzokon a festékfoltok látszólagos esetlegessége — mind a művet szolgálja, a képet és szöveget egyaránt. Grafikáinak, így főképp illusztrációinak általános jellemzője a játékosság, rögtönzés, a vázlatszerűség műfajjá emelése. Épp ezért őszintébbek, közvetlenebbek, mert szinte együtt a nézővel építi fel, néhol csak jelzésekre szorítkozva, sejtetve a tartalmat, hogy ezzel alkalmat adjon az olvasónak önálló elképzelésekre, fantáziájának működtetésére.

Hincz Gyula nemcsak grafikus — festő is. Illusztrációi nem szigorú, zárt grafikus kompozíciók. Figurái, vonalai, foltjai könnyed festői rendben töltik ki a képfelületet. Biztos kézzel komponálja össze a világos és sötét felületeket, tónusokat, vékony vagy vas-

Hincz Gyula illusztrációi – Illustrations de Gyula Hincz – Иллюстр

1024
Bálint Endre
The New Hungarian Quarterly 1941 1/43

ENDRE BÁLINT: IT COULD BE AN ANGEL (OIL, 70×101 CMS)

Photo: Klára Langer

László Óvári: Street (Oil, 130×150 cms)

Photo: Ferenc Kovács

▼ Dezső Korniss: Calligraphy (Enamel paint, 56,5×200 cms) *Photo: István Zilahy*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-668, 337-748, 340-726

Életünk
1971/4

1021
Bálint Endre

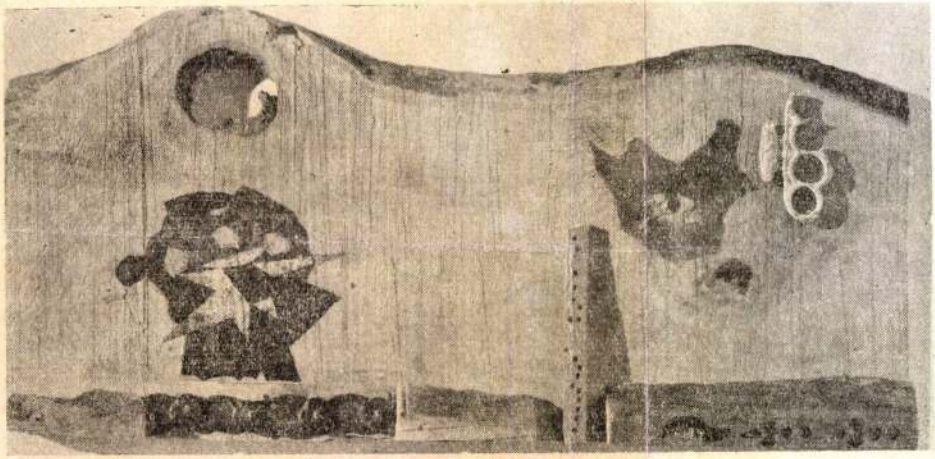

BÁLINT ENDRE: LANKÁS DUNÁNTÚL

Még a tavasz vége felé történt, hogy a pa
padon hevert egy elhagyott újság, azt olvastam. I
a nevét sem tudtam, csak annyit jegyeztem fel
meg én vagyunk itt harmincon alulliak. Mondom,
mert senki sem zavart. Uzsonna előtt talán félór
retné újságomat kölcsönkérni. A bemutatkozások
ber. Emlékszem, fiatalabb koromban ismeretlen
el magam, és rendszerint lehetetlenül viselkedten
zal, hogy Litz is csak zavarában gőgösködik és h
kéretlenül ajánlottam volna fel neki. – Hogy ősz
nem nagyon érdekel. Komoly embernek az újság csak olyan ... Akadt a maga kezébe már olyan újság, amely életének lényeges aktualitásában eligazította? Én könnyen megvagyok vonatösszeütközések, földrengések, rablások hírei nélkül. Úgy sejtem, egy véleményen vagyunk. – Nem szóltam semmit, ő meg tartotta markában az újságot. – A legkomolyabban mondom, nem érdekel. Ha kívánja, visszaadhatom.

Ilyenkor a rendes partner már beszélni kezd. Az emberek olyan könnyen tudnak ilyenkor felelni. Nálam ez nem megy automatikusan. Persze, igyekszem barátságos lenni; mosolyogni szeretnék, de csak a számat húzom szét. Udvariasan, de azt hiszem, lélektelenül vigyorogtam. Ő erre leült mellém, és megdicsérte magányszeretetemet, tartózkodó magatartásomat.

– Tudja, nagyszerű emberismerő vagyok, és rögtön láttam, hogy bizalommal lehetek magához. Aztán korunknál fogva is összeillünk. Nem?

Láttam, hogy legalább három évvel fiatalabb nálam, de nem tettem szóvá, csak bólintottam. Addig még nem nyitottam ki a számat – akkor sem, amikor az újságot átadtam neki. Több ízben megjegyeztem már, hogy kevésbeszédű vagyok. Amit kimondanak, az olyan, mint a légáramlás által terelt ködfoszlány, és komolytalan, mint a gyerekek buborékfúvása. Különben is, természetemnek sokkal jobban megfelel az írás. Szeretem megfigyeléseimet pontosan, mondhatnám aprólékosan megszövegezni, és örömmel tölt el, ha figyelemre méltó dolgokat sikerül megörökítenem. – Nagyon szeretek írni, ezért még a legjelentéktelenebb dolgokat is írásba foglalom.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 ÉKT 6.
FILM SZINHÁZ MUZSIKA

Bálint Endre

KIÁLLÍTÁS

A Kultúrkapcsolatok Intézetének kiállítótermében (V., Dorottya u. 8.) mutatkozott be Bálint Endre sajátos hangú műveivel. A művész nevét, szakmai tekintélyét a művésztársadalom mindig kivételes elismeréssel emlegette, de a nagyközönségnek is módjában állt festői világába tekinteni, amikor a Macbeth díszletében az ő színvilágát, kompozíciós technikáját használta fel újszerű szcenikai vízió számára a Nemzeti Színház főrendezője, Major Tamás. Ezek a képek a mostani kiállításon összefoglalják Bálint látásmódját, fölvonultatják a benne élő mondanivalókat. Tanulságos, nagyszerű képgyűjtemény ez, mondandójának komorsága remekül harmonizál intellektuális közlésmódjával. Szükszavúsága kiérlelt, mély tartalomról tanúskodik.

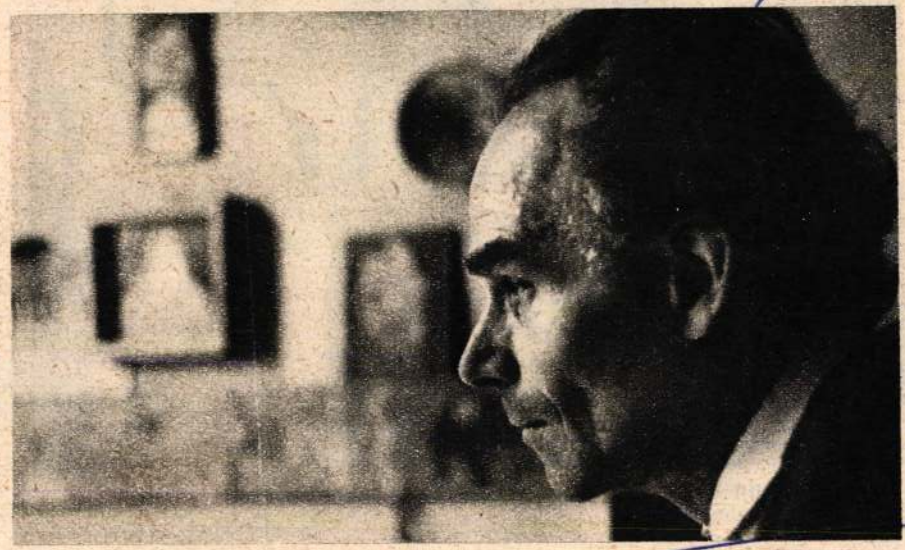

1945-ben Philip Barry »Szerelem nélkül« című komédiájában Katherine Hepburnnel

1945 elején Tracy és Hepburn ismét összekerül a »Szerelem nélkül« felvételei közben. A *Philip Barry* komédiájából készülő film forgatása jó hangulatban kezdődik. Hepburn és Tracy régi cimborákként viselkednek, és a felvételek során kiderül, hogy a két, látszólag összeférhetetlen ember, valójában két nagyon is hasonló természet. S amikor erre maguk is rádöbbennek, igazi barátokká lesznek.

Katherine Hepburn, ez a különösen művelt, rendkívül érzékeny asszony valósággal vonzza maga köré a szel-

Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre
BP. Rundschau

1967 OKT 17

1021

Realismus oder Surrealismus?

Fragestellung des Malers Endre Bálint

Nostalgie und Erwartung von Wundern: das Vorwort des Katalogs reiht die Gemälde von Endre Bálint der Kategorie des „nostalgischen Surrealismus" ein. Es soll uns nicht stören, daß es bisher so eine Kategorie nicht gab. Geisterte doch auch in der gefühlsmäßig überfüllten Retorte des „klassischen" Surrealismus sowieso die Nostalgie, und daß die beiden nun separat erwähnt werden, bedeutet lediglich, daß wir es nicht mit dem eigentlichen Surrealismus zu tun haben, nicht mit den Abenteuern des zwischen erfüllten Abenteuern sich bäumendem Unbewußten. Möglich, daß Bálint auch dorthin gelangen möchte, daß er überhaupt irgendeine befreiende Katharsis erleben möchte. In dieser seiner Spätperiode aber sehnt er sich eher nur danach und malt romantische Träume über einen einst begonnenen oder

erdachten ungarischen Surrealismus.

Diese Vorstellung machte Bálint zum Maler. Nicht einmal zu einem Surrealisten: zu einem Romantiker, einem Träumer.

Sieht man seine Bilder an, so findet man eine eigenartige Traumwelt von Grabesstille, Friedhofsnacht, Schimmel und modrigen Mauern. In diesen Bildern fehlt jede Aktion, auch eine dynamische Unordnung der Phantasie oder Gefühle. Die Motive stehen in keinem absurd-logischen Zusammenhang, es fehlen auch psychologisch motivierbare Zusammenhänge. Es gibt nur Träume, und deshalb ist die die Dinge zusammenfassende Kraft auch nichts anderes, als eine auf die ganze Ausstellung abfärbende gefühlsmäßige Einheit. Dennoch sind Bálints Bilder streng komponiert: selbst seine Träume sind konsequent.

Wir wollen trotz alledem eine Analyse versuchen. Der Anspruch auf maximale Aufrichtigkeit — der bei solchen Analysen unerläßlich ist — fordert, tatsächlich von diesem Einen auszugehen:

Diese Malerei führt eine Art krankhafter Keime in sich;

sie konnte so bedeutend werden, weil auch die Krankheit bedeutend war, keine zufällig entstandene, sondern gesetzmäßig, ich möchte sagen, aus historischer Notwendigkeit entstandene Krankheit. Untersucht man die einzelnen Motive von Bálints Gemälden, sieht man den Grundstoff, genauer die Zellen seines Organismus. Diese Zellen erreichten uns aus der volkstümlich-barocken Motivwelt von Szentendre. Aus einer gesunden und kräftigen Welt, irgendwo verwandt mit den Volksliedsammelwegen eines Bartók, mit dem großen Aufeinandertreffen des gelehrten Intellekts und der kollektiven Kunst. Toreinfahrten, Fenstergitter, wellig sich überschlagende Ornamente, Grabsteine von naiver Schönheit, — Türme, Mauern, Aushängeschilder, verlorene Wagenräder... mit diesem Schatz an Motiven hätte man in vielerlei Regionen ankommen können. Weshalb landete Bálint einzig in der Traumwelt der Nacht?

Diese Motive sammelten Bálint und Lajos Vajda in den 30er Jahren gemeinsam. Bei Vajda sieht man das Stadium der primären Verarbeitung: das Volkstümlich-Barocke geht bei ihm durch den Fleischwolf des modernen Intellekts. Mit klaren, kristallmäßigen eindeutigen Linien zeichnete er sie auf grobes Packpapier. Auf Vajdas Zeichnungen leben diese Motive auch heute noch, wie in einem tänzerisch-verspielten Haydn-Menuett: rauh, offen, ohne individuelle Gefühle, gestützt einzig auf den Sog der kollektiven Kunst. Daß bei Bálint mit der Zeit dennoch die individuelle Interpretation das Ausschlaggebende wurde, symbolisiert quasi das spätere Schicksal, das abenteuerliche Leben dieser volkstümlich-barocken Motive.

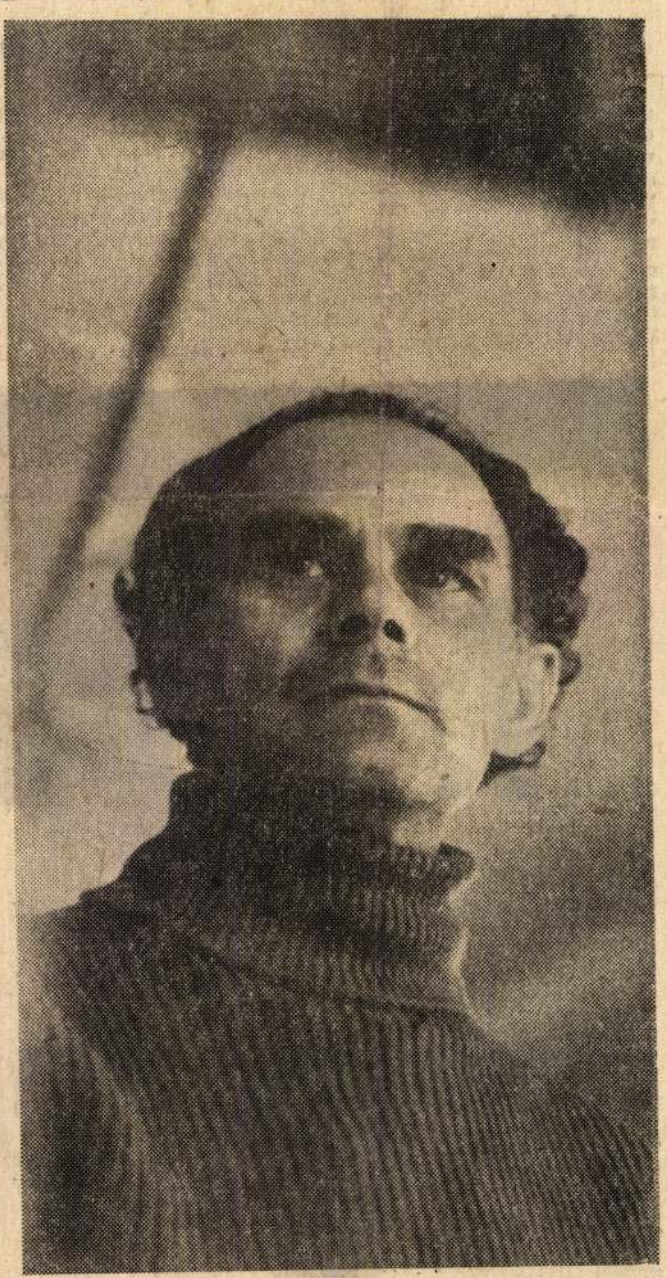

Endre Bálint
Aufnahme: Tamás Féner

Wir meinen, in dieser Wende die oftmals unterbrochene Entwicklung der ungarischen Malerei erkennen zu können: den Prozeß, durch den die auf Volkskunst sich stützende zeitgemäße bildende Kunst Privatangelegenheit wird. Bálint, der seinen 1941 verschiedenen Freund Vajda um Epochen überlebt hat, ist eher den historischen Zeiten treu, als der ursprünglichen Initiative seines Freundes. Er rettete diese Motivwelt kollektiven Ursprunges und kollektiver Bestimmung ins Privatleben hinüber, in eine stark romantische Traumwelt, die sich kleinerer Register bedient. Und damit ist man auch schon bei der Paradoxe, die die Kunst Bálints in so nächtlicher Beleuchtung erscheinen läßt. Der kollektive Volkskunstschatz und die extrem individuell gefärbte Verarbeitung einer individuellen Gefühlswelt lassen sich nur in einer so

unwahrscheinlichen Romantik von fast mystischer Atmosphäre

vereinen. Siehe: dies ist der „Keim", der sich in diesem Organismus angesiedelt hat.

Diese Ausstellung unterbreitet dem Publikum ein wichtiges Dokument: über die künstlerische Tätigkeit Endre Bálints hinaus auch das Los eines künstlerischen Programms. Gleichzeitig muß man aber auch wissen, und man sieht es auch mit eigenen Augen auf einigen Bildern der Ausstellung, daß es Konsolidierung des Kunstlebens war, die für Bálint eine eher preisgebende, minder verträumte Sprache ermöglicht hat.

Seine letzten Bilder sind groß: sie sind hell und einfach. Als versprächen sie, daß man den Motivschatz der Volkskunst, der bei ihrer Geburt Pate stand, nunmehr dem breiten Publikum zurückgeben kann.

Géza Perneczky

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.

ERKEL: „LÁSZLÓ HUNYADI" — EINE NEUINSZENIERUNG

Eröffnung der Woche der Ungarischen Oper

Im Erkel-Jubiläumsjahr 1960 unternahm es das Budapester Opernhaus zum letzten — und wohl auch gleichzeitig zum erstenmal, die ungarischen Werke seines Repertoires ins volle Rampenlicht zu stellen. Bei der diesjährigen Woche der Ungarischen Oper bringen die beiden Budapester Opernhäuser insgesamt zehn Werke zur Aufführung, davon

Szene aus Erkels Oper

heun Repertoirestücke, das zehnte, Erkels „László Hunyadi", eine Neuinszenierung.

„László Hunyadi", Erkels erste von bleibendem Erfolg gekrönte Schöpfung, war unzweifelhaft reif für eine gründliche Entstaubung, für eine szenisch-musikalische Erneuerung.

Als Sprößling eines historisch günstigen Augenblicks erlebte „László Hunyadi" 1844

im revolutionären Ungarn seine Uraufführung,

in einem Jahrzehnt also, das erfüllt war von den Hoffnungen und Illusionen des Reformzeitalters, von der tiefen Sehnsucht nach Freiheit. „László Hunyadi" wurde von der gleichen revolutionären Menge zur Losung gewählt, die in Italien in Opern Verdis („Nabucco", „Die Lombarden") den zündenden Stoff zum Aufstand, zum Freiheitskampf fand. Und wie gut die Pester Opernfreunde in den Jahren um 1840 hörten und noch in gleicher Fassung spielbar sein wird.

Ferenc Kenessey sah in der Inszenierung des Stückes — glücklicherweise — nicht die Aufgabe, die moderne Opernregie revolutionieren zu wollen. Im allgemeinen behielt er das Gute der Tradition bei, führte seine Solisten und die Darsteller der Massenszenen auf artistische Art und Weise.

Der größte Wert seiner Inszenierung liegt vielleicht darin, daß er neben den schon ein wenig klischeehaft wirkenden Hauptheiden zwei dynamische, auch im Spiel vielseitig charakterisierte Figuren stellt: László V., und Erzsébet Szilágyi. Der Regisseur beabsichtigte mit dem historischen Stoff der Oper eine natürlichere, menschlichere Verbindung zu schaffen, was auch das hervorragende, mit spärlichsten Mitteln, doch eine besondere Atmosphäre schaffende Bühnenbild von *Gábor Forray* betont, das ebenfalls den entsprechenden Ablauf der Vorstellung sichert.

Die größte Bedeutung der Vorstellung liegt jedoch in der

großartigen musikalischen Leitung von János Ferencsik,

der die höchsten Ansprüche an seine Aufgabe gestellt und auch erfüllt hat. Er führt seine Hörer ohne Bruch sogar über die toten Punkte der Musik. Sein Dirigieren ist umfassend und von großem Format und kommt besonders bei den sinfonischen Teilen der Oper (Ouvertüre, Zwischenspiele, Ballett) und bei den gewaltigen Massenszenen zur Geltung. Die spürbare Aufmerksamkeit, mit der er dem Gesang der Solisten folgt, ist mustergültig. An der Spitze des Orchesters des Erkel-Theaters spürte Ferencsik viele, bisher verborgen gebliebene Feinheiten der Instrumentation auf. Der großzügige, vollklingende Chor, der eine der wichtigsten Aufgaben des Ensembles übernommen hat, zeugt von der hochwertigen Arbeit des neuen Chorleiters der Oper, Amadé Németh.

Anspruchsvolle musikalische Genauigkeit charakterisiert zusammenfassend auch die Leistung der Solisten. Die Verkörperung der Erzsébet Szilágyi bedeutet einen der Höhepunkte in der bisherigen Laufbahn von *Gabriella Déry*. Sowohl die schauspielerische als auch die sängerische Gestaltung der Rolle, in der die dramatische Kraft der bedrückenden Vision und die tragische Würde dominieren, ist ungemein reich.

Sándor Palcsó, der Darsteller des Königs László V., hat

aus dieser Figur viel mehr herausgeholt als alle seine Vorgänger,

die ich kenne. Er läßt fühlen, daß der König nicht nur eine Wachsfigur in den Händen seiner Ratgeber ist, sondern einen selbständigen — wenn auch widersprüchlichen — Charakter hat.

Die beiden Intriganten der Oper, *György Radnay* und *János Fodor* (Cilli bzw. Gara) stehen der Schablone des „Bösewichts" schon näher. Karola Ágay, die Darstellerin der Maria Gara, bewies wieder ihre ausgebildete Kehlkopftechnik, ohne aber Leben und Wärme in die Rolle bringen zu können.

Im Ganzen genommen war „László Hunyadi" ein gelungenes Unternehmen der Oper, was auch der nicht endenwollende Beifall des Publikums bewiesen hat.

János Breuer

portiert: ELE
Budap

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

LUDOVÉ NOVINY
Bálint Endre
1973 JAN 18
1021

Pred niekoľkými dňami sa otvorila v budapeštianskom Műcsarnoku výstava z diel akademického maliara Endre Bálinta. Výstavu otvoril spisovateľ Miklós Mészöly. — Záber z výstavy Foto: MTI — G. Szebellédy

Výstavba piatej maštale pre sto kusov dojníc

stvom „Lenin", čo sa vlastne už dávno mohlo realizovať. Vedenie tárnokského družstva súhlasilo so zjednotením, veď dve susedné družstvá sa dobre môžu doplniť. Tárnočania — síce s obavami — ale prijali Sóskúťanov i v neblahom stave sanovania a členstvu Tolbuchina nezostalo nič iné ako prijať túto možnosť, veď poznajúc rýchly a reálny rozvoj svojho bohatšieho suseda, nemalo sa čoho obávať. Kým sa formality zjednotenia vyriešili, prešiel dosť dlhý čas. Je pravda, že zjednotenie sa počítalo od 1. januára 1972, ale spoločná práca sa prakticky začala len prvého júna. Teda prebehlo 5 dôležitých

spoločnej práci a spoločným úsiliam, a v druhom rade tomu, že my, Tárnočania, sme disponovali potrebnými zdrojmi a hospodárskou rezervou. Dokončili sme v Pusztazámoru výstavbu toho kombinátu ošípaných, ktorý vlastne bol „osudom" družstva Tolbuchin.

Počuli sme i o tom, že technológia kombinátu nevyhovovala modernej výrobe už ani pred tým, než by bol začal vyrábať. I tu pomohlo nové vedenie. Nielen že dobudovalo kombinát, ale ho i zmodernizovalo. Kým podľa starých plánov by bol mal kapacitu 6.500 ošípaných, v tomto roku počet kŕmnikov kombinátu bude 9—10 tisíc kusov. Ako? Nuž

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KORTÁRS

Bálint Endre

1973 APR

BÁLINT ENDRE: Fotómontázs

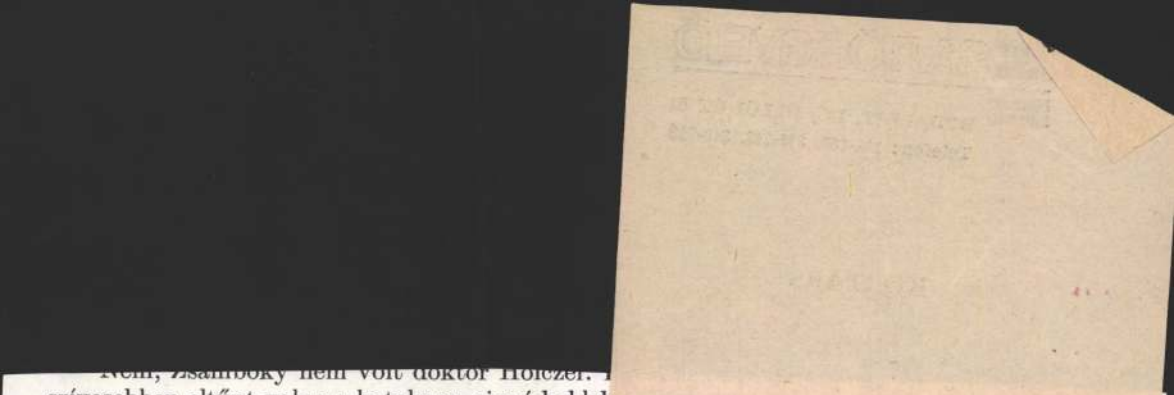

Nem, Zsámboky nem volt doktor Holczer. szívesebben eltűnt volna a hatalmas, ringó keblek

– Bemegyünk a templomba. Tudod, hogy ma

Odabent szenteltvizet hintett Zsámbokyra.

– Nem tudom, hogy itt van-e a gyóntatóaty lomban. Ő szokott hozzám jönni minden hónap hozzám, el se tudod képzelni!

A templom szinte üres volt. Néhány örega

Beültek egy hátsó padba. Diskuráltak, ak a szüleiről beszélt, akik szegények voltak, de va tottak arra, hogy gyermekük kellő nevelésben barátja volt apámnak, és ezért még szigorúbba de elnáspágol, ha rossz fát teszek a tűzre.

A templomból kifelé menet Zsámbokynak szivarra kellett gyújtania.

– Egy férfi mindig jobban hat, ha szivarozik. Valahogy impozánsabb.

Azzal a karját nyújtotta Zsámbokynak. Elindultak hazafelé.

Mae West szűk, testhezlapadó trikójában magasra húzódzkodott a gyűrűhintán. Kinyújtotta lábát vízszintes mereven.

– Mit szólsz a tornatermemhez?

Nyújtók, tornaszőnyegek, rudak, bordásfalak.

Birkózás lesz, gondolta Zsámboky. Mae West megígérte, hogy egy olyan barátságos, kis birkózóversenyt rendezünk. Bajor bajnok... Majd jön egy bajor bajnok. Japánjai is vannak. Két kis japánja. Azok is jönnek? Vagy csak a bajor bajnok? Dehát én úgyszólván... Meg aztán nincs is trikóm. Egyáltalán nincs birkózótrikóm. Igazán nem tudom, hogy képzeli ezt az egészet?

Egyelőre egyedül voltak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 APR
KORTÁRS
Bálint Endre
1021

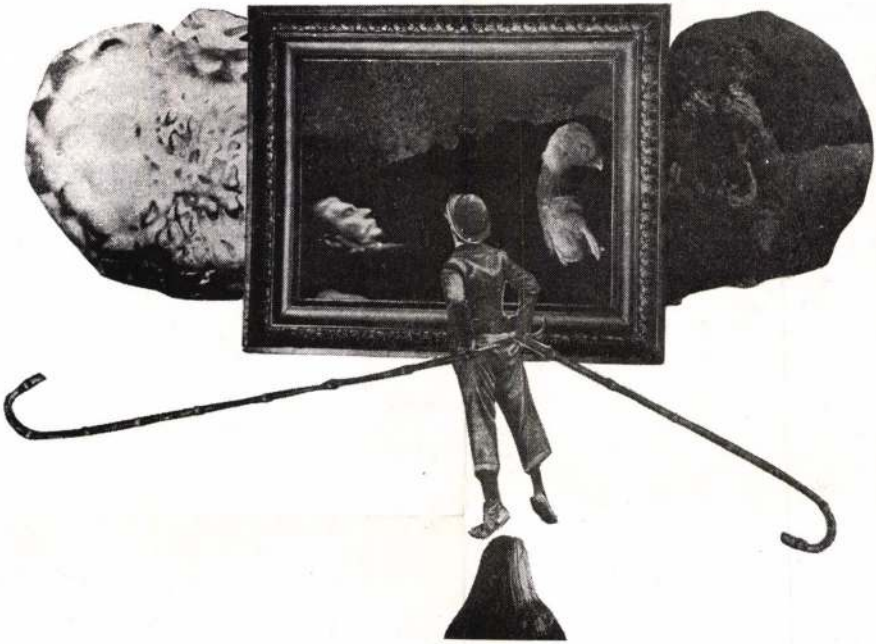

BÁLINT ENDRE: Fotómontázs

kortársunkról.

Gyurkó drámáját Berek Kati rendezte. Rende
tudni pontosan, melyik meghatározás az igaz. Kü
együtt. Együtt és egyszerre. Csupa játék ez az előadás
és csupa torkot szorongató komorság. Mint egy nyitva
a polcokon mindenfélék: tarka végselymek, törölköző
dezett összevisszaság. Aztán kicsit később rájövünk,
templom. Az a templom, ahová Don Quijotét és hűsé
ték. A tárgyak pedig életük, sorsuk rekvizitumai.
szolgája, ott fekszenek előttünk a középkor hamis p
Don Quijote és Sancho Pansa „feltámad", új harcra
S a polcokról sorra lekerülnek a tárgyak, gazdát, fun
üresen tátong, amikor az utolsó harc is végetért, új
polcokon a tárgyakat. Elvégeztetett... De nem. Do
csúszik a hamis gyászra mindig készek karmai közül és újra elindulnak...

Berek Kati imponáló biztonsággal és fáradhatatlan virtuozitással állítja színpadra a darabot. Rendezői ötletei a játék, a dráma természetes sodrásába épülnek, nem szervetlen csinálmányok, nem rendezői „kitalációk", amelyek élettelenül, idegenül feszengnek a darabon. Külön tanulmányozást érdemelne a produkció eltérő, de ellentéteiben is egymást erősítő, egymáshoz kapcsolódó stílusrétegeinek „játéka". Vagyis az a mód, ahogy a rendezés törtetlenül képes „rímeltetni" az ellentétes elemeket. Egy meghatározott – a mű gondolatisága igényelte – hatás színpadi megteremtéséhez sokféle út vezet. Nálunk mégis egyetlen megoldás látszik uralkodni. Az, amikor a nagyszerűt a nagyszerűvel, a komolyat a komollyal teremtik újra. Berek Kati bátran és sikerrel vállalkozik egy bonyolultabb hatásképlet színpadi fölvázolására. Nem riad vissza attól, hogy a fokozott játékosság, a harsány derű „lerontja" a végső lényeg megfontolandó komolyságát. A produkció őt igazolja.

A tömeg színpadi szerepeltetése is hoz újdonságot Berek Kati rendezésében. Nem csupán abban, hogy a színház egyre inkább sajátos formanyelvének tekinthető mozgásformák elsőrendűen a tömegmozgatás koreográfiájában realizálódnak, de abban is, hogy a mozgás – a tánc például – egyre súlyosabb drámai tartalmak művészi tolmácsolására alkalmas eszköze az együttesnek. *A búsképű lovag* előadásán például az esküvői jelenetben a nagyszerű kompozíció egész drámát bont ki a tánc nyelvén. A tömeg színpadi szerepeltetésének másik újdonsága – kritikájában Molnár Gál Péter szólt erről meggyőzően –

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR

KORTÁRS

1021

Bálint Endre

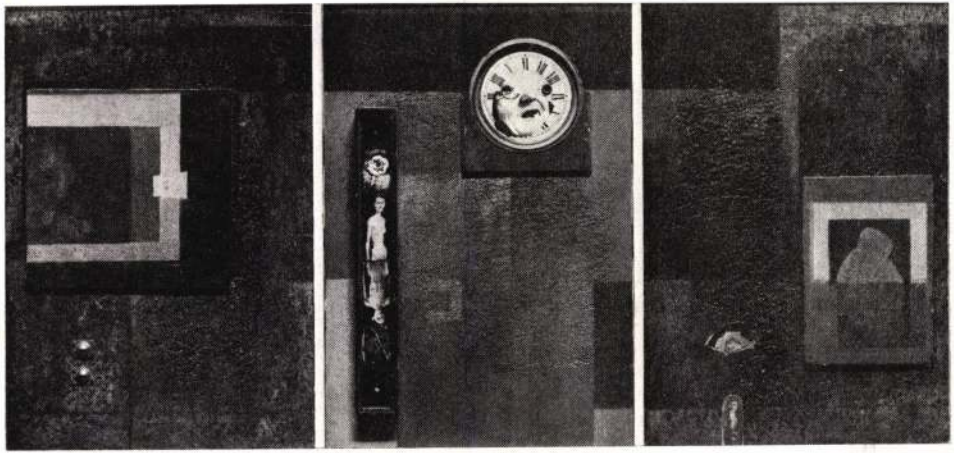

BÁLINT ENDRE: Marhavagonlit

Megvan a tárgy, út, bölcs s
És legnehezebb a legszabad
Leghatároltabb a határtala

S kire sok út nyit: legúttal
S mivel vad álom egybefog
Száz közt menjek már, *egy*

Menjek egy úton, melyen a
Mint nem mondom, mit m
Mielőtt még mindent elhagyok itt lent.

De szavam bűnt és vért már elkerül,
Dicstelen, hit-csüggesztő tetteket,
Hisz nem múlt minden itt nemtelenül!

Fodor József 1898. április 22-én született. Közelgő 75. születésnapja alkalmából köszöntjük őszinte tisztelettel és szeretettel.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS

Bálint Endre

1021

1973 APR

BÁLINT ENDRE: Fotómontázs

K. I. aki voltam.

Aki mérni akarja, hogy mit nyer a vers ezzel a szen
*Dülöngélünk*ben olvasható változatot! *(Hónom alatt*
tása, az árvaság, az otthontalanság valóságos tényein
ott is újszerű találatokkal lepett meg, de a jelenség,
konkrét életrajz jelentésszegény viszonylataiba zártan
változat viszont olyan természeti s egyszersmind tár
föld, vizek és fák közegében éli át a maga ember-
S ezért ilyen megkapó sorokat áldoz fel:

Nem ismerem az apá
anyámat se láttam,
keresgélem a nevüket
fűben, violában.

Cserében viszont elnyeri a minden és a semmi közötti lebegésnek azt a varázslatos tudományát, melynek révén partra vetetten, árván is a mindenség fiaként szólhat.

Fontos rögzítenünk, hogy ebben a varázsolásban már egyre nagyobb súllyal érvényesül az érett költő józan önszemlélete és helyzettudata. A hang, a kép ráolvasó és mesei jellege éppen ettől lesz izgalmasan korszerűvé. Azzal, hogy a realitás lefelé húzó tényeivel szemben, azok nehezéke alatt is éreztetni tudja a lélek fölfelé röptető erejét. S nagyon kell ez az erő, mert a nehezékek folyton gyarapodnak. Kormos jól tudja: varázshatalom ide, varázshatalom oda, mégiscsak ágrólszakadt királyfi ő, mi több: szegény Yorick. S legszebb verse talán éppen az a *Tengermély*, melyben az otthona emberi közegéből kiesett költő a maga árvaságát a messze tűnt kedves boldogító emlékével népesíti be úgy, hogy a visszabűvölés józanabb szólamát a feltételes mód uralja:

Ha most látnál! hiányod-kalodában!
Lehunyt szempillád mögül madarak
suhognának a kín falaira,

S ehhez kötődve a másik pillanat, a következő sorok már adottnak mutatják, amit az ábránd előbb olyan fájdalmas ráutaltsággal dédelgetett:

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS

Bálint Endre

1973 APR

1021

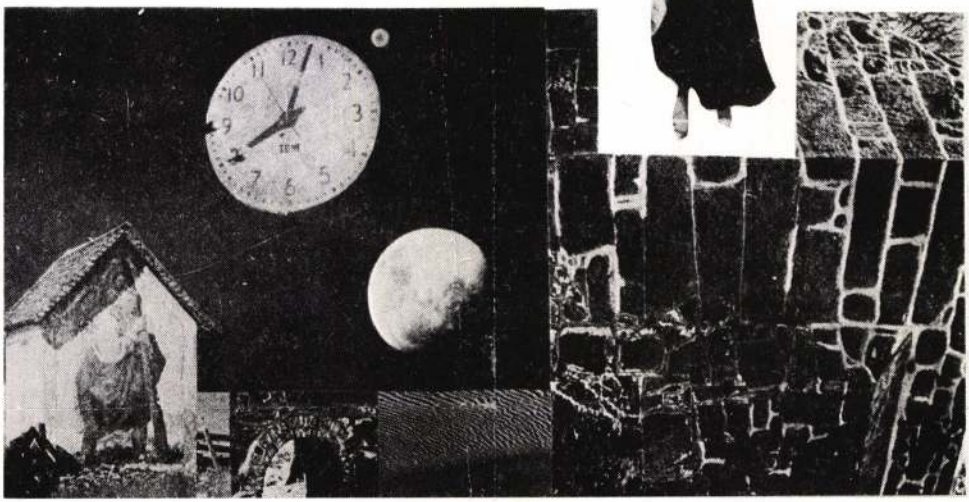

BÁLINT ENDRE: Fotómontázs

Az ijedtségtől meg-megrebbenő szemmel, de fe
be a kórházi folyosóra, mint egy királyné, kezébe
ajka, Gyula inkább gyanította, mintsem hallotta a
Elnémult s ült tovább, mint eddig, dermedt várako
megrezzent s minduntalan az órájára pillantott.

Nyugtalan, fehér hullámban elvonult előttük
megállott, épp annyit közölt, hogy egyelőre semmi
a slepphez tartoztak, mind megnézték őket, Gyula

Újabb fél óra, másfél óra, két óra, a folyosó
ebéddel, egyik nővér porciózta az ételt, a másik
Lassan közeledtek a kórteremhez, melyben Fran
kitárt ajtón, rá Franciskára, aki élettelenül feküdt,
egy kútgém, erőtlen keze ernyedten pihent az ágy peremén, szétnyílt ujjaiban semmi
erő.

Amint meglátta, Míra megrázkódott, gépiesen felállott s úgy nézett édesanyja felé kidülledt, szárazon égő szemmel, úgy indult be hozzá, mint egy tanácstalan gázló, előrenyújtott nyakkal, minden mozdulatában mélyről jövő bizonytalanság, a szándék, az akarat, a gondolat bizonytalansága. Köszönni elmulasztott, az egyik beteg pedig, a legközlékenyebb, megjegyezte:

– Nagyon rosszul volt az édesanyja.

Megrezzent, kérdőn kapta fel a fejét. Ebben a másodpercben eszmélt rá, hogy virágcsokrot tart a kezében. Lassan kibontotta a csokrot, körülnézett, meglátta a szemétvödröt, bedobta a papírt, mely eddig beburkolta. Így, meztelenül, a csokor szinte valószínűtlenül nagynak látszott, szemérmetlenül színesnek, kihívón szépnek. Míra a mosdó meg az asztal körül kutakodott, edényt keresett a virágoknak, de csak egy piszkos joghurtos üveggel találkozott a szeme, meg két kancsóval, mindegyikben tea. A joghurtos üveget közelebbről is megszemlélte, a kancsókat úgyszintén.

– A nővértől kaphat kancsót – szólalt meg az előbbi beteg.

Félig nyitott szájjal, vakon tekintett rá, minden vonása kérdés.

– Menjen a folyosó végére. Ott balra.

Bálint Endre

A világ mindennapjairól „beszél" legin-kább, mert hiszen ez áll legközelebb az emberekhez.

Bs. A. Bálint Endre grafikái

Észak-Magyarország 1972/236 4 old.

Bálint Endre

Tizenkilenc grafikáját bemutatja a lap. A művek az Élet és Irodalom számára készültek, irja Frank János: "Bemutatjuk Bálint Endre grafikáit" cimmel.
A művész 1914. október 27-én született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskolán végezte tanulmányait 1934-ben. Vaszary János és Aba-Novák Vilmos tanitványa volt. 1935 óta kiállitó művész. Első egyéni tárlatát a Tamás Galéria rendezte.
Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 11.
XVI. évf. 46. sz. 2. lap.

Bálint Endre

Az Európai Iskola alapitó tagja. Igen sok kiállitáson szerepelt külföldön és itthon. December 22.-én nyilik meg gyüjteményes kiállitása a Mücsarnokban. "A szentendrei művészet Vajda Lajos-féle ágának képviselője ő, képei mindig telve vannak Szentendre emlékeivel, rekvizitumaival."

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 11.
XVI. évf. 46. sz. 2. lap.

Bálint Endre, Jestő 1

A tanulmány „Kísérlet Bálint Endre képvilágának megközelítésére." Bálint Endre az ötvenes évek Párizsában talál – paradox módon – önmagára visszatérve lelki szülővárosába, Szentendrére és Sárospatakra, Zsennyére.

Mándy Stefánia: Emberi formában a szend 1008–1012.

Jelenkor, Pécs, 1971. november

XIV/11

Bálint Endre, festő

2

Bővebben foglalkozik a cikk Bálint Endre párizsi biblia-illusztrációival. És példaként megemlített műveivel, mint a: Hastingsi házak (1959), a Csodálatos halászat (1960), Ikon (1961), Ábrák a palánkon (1962).

Mándy Stefánia: Emberi formában a csend 1008–1012.

Jelenkor, Pécs, 1971. november XIV/11.

Bálint Endre 1

„Hazugságok naplójából." Bálint Endre festőművész tanulmányait, cikkeit, tárlati beszámolóit, polemikus írásait, novelláit és verseit tartalmazza ez a kötet, melynek megjelenése nagy örömet szerzett a modern magyar képzőművészet – és Bálint Endre pikturája – hívének (Magvető Kiadó 1972). A 30-as években a Népszava cinni szocial demokrata lap kritikusakeint kezdte meg művészeti irói működését. D.I.: „Hazugságok naplójából"

Vigilia 1973/1 63 old

Bálint Endre 2

Nemcsak az ecsetnek, a cerúzának és a linoleummetszőkésnek, de az írótollnak is mestere; gondolatait tömören, okosan szellemesen, szenvedelyesen (nemegyszer indulatos gúnnyal) szüggesztíven fogalmazza meg. Kötetéből a szentendrei iskola és a magyar avantgarde festőcsoport egyik legkiválóbb alkotójának, mai művészetünk egyik tiszta, rokonszenves és európai látókörű egyéniségének arcéle bontakozik ki.

D.I.: „Hazugságok naplójából"

Vigilia 1973/1 63 old.

Bálint Endre 3

A kötet egyik leírása - a „Hetek" művészcsoport (Vajda Lajos, Korniss Dezső, Gadányi Jenő, Bálint Endre, Anna Margit, Jakovits József, Barta Lajos, Rozsda Endre) 1956 évi kiállításán elmondott szükszavú megnyitó beszéd - különös figyelmet érdemel. Mint hrikus is egyeni és jelentős. A szép kötet végén negyven Bálint festmény nek így az ujabb magyar képzőművészet emlékezetes alkotásai közé tartozó „Rouen-i látomás"-nak, az „Ikon"-nak, a „Hastingsi házak"-nak, a „Szent Márk tér"-nek; és a „Vándorlegény utrakél" cimü hiptichonnak - a reprodukciója [illegible] D. I. „Házügságok naplójából"

Vigilia 1973/1 63-64 old.

Bálint Endre 3

Akárcsak korábbi alkotásai előtt, itt is feltétlen érzelmi megnyilvanulásra kényszerül a nező. Közömbösen nem tud tovább menni. Szürrealista, liraian érzelmes és mégis kemény „fogalmazás-módja a tárlatlátogató, a képet szemlélő legbelsőbb tartalmait fogja meg, hogy azután kikényszerítse a reagálást, az érzelmi állásfoglalást.

Cs. A. Bálint Endre grafikái

Észak-Magyarország 1972/236 4 old.

Bálint Endre 1.

A miskolci Képtár földszinti kiállitótermében Október 5-én nyitotta meg Karatson György festőművész Bálint Endre grafikai kiállitását. Bálint Endre művészete nem ismeretlen a miskolci látlátogató közönség előtt, hiszen alkotásait gyakran láthatják a különböző kiállitásokon, biennálékon.

Cs. A. Bálint Endre grafikai

Észak-Magyarország 1972/236 4old.

Bálint Endre

Érthelő tehát, hogy ezt a grafikai kiállítást bizonyos mérvű felfokozott várakozás előzte meg. Grafikai anyaggal jött Miskolcra, s azokat az alkotásait hozta magával, amelyek a közelmúltban születtek meg nyugatnémetországi utja során, ugyanis nemrégiben tért haza, magyar állami ösztöndíjjal tartozkodott kint.

Cs. A. Bálint Endre grafikái.

Észak-Magyarország 1972/236 4 old.

Bálint Endre 3

A „Csodálatos halászat", a „Fölszállott a szepségmadár", a „Van Gogh éjszakája", a „Rouenii látomás", a „Groteszk temetés", a „Kastély Bloiban", a Trombitáló angyal," a „Halál Firenzében", a „Szentendre nyolcadik temploma," a „Kis ikonosztázion" nem csupán a szentendrei festészetnek vagy a magyar avantgarde művészetnek, de a jelenkori magyar képzőművészet egészének is magaslati pontjai.

D. I.: Képzőművészet. Bálint kiállítás a Műcsarnokban

Vigilia 1973/3 208 old.

Bálint Endre 2

Az utolsó terem falán Bálint 1972-es –
Nyugat-Berlinben és Zsennyén készült
művei függöttek. A művésznek önmaga iránti hűsége, különleges érzéke a színek mágiája iránt, a képekből sugárzó érzelmi gazdagság, a festőr tevékenység intellektuális és emocionális elemeinek érzékeny egyensúlya, az élelmű egysége és őszintesége, szimbolikus-szürreálisztikus formanyelv (amely azonban távol áll az ortodox-doktrinér szürreálizmustól) s példamutató mesterségbeli elmélyültség jellemzi Bálint munkáit, amelyeknek jelentős hányada muzeális rangú darab.

D. Y. Képzőművészet. Bálint kiállítás a Műcsarnokban

Vigilia 1973/3 208 old.

Bálint Endre 1

A Szépirodalmi Kiadó Bálint Endre festőművész által illusztrált jubiláris lladách-kötetével egyidőben gyűjteményes tárlat nyílott a művész mintegy százharminc alkotásából a Műcsarnok jobboldali terémsorában (december-január) A kiállításon helyet kapott néhány régi (1948 és 1952 közötti) kompozíció, valamint a párizsi időszak (1957-1962) főműnei és az elmúlt tíz évben - a mester hazatérése (1962) - óta született legfontosabb festmények, kollázsok és objet-k. D. I. Képzőművészet Bálint kiállítás a Műcsarnokban

Vigilia 1973/3 208 old.

Bálint Endre 4.

művészetét sokszor és sokan (Mauriac, Kassák, Mándy Stefánia, Erdély Miklós, Passuth Krisztina, Kerékgyártó István stb.) analizálták és kommentálták okosan és találóan; gyakram (és joggal) állapították meg a mesterről, hogy Vajda Lajos szellemének örökösé s hogy formavilága a magyar népművészet motívumaiból táplálkozik; Németh Lajos Bálint festészetének „eredően magyar karakterére és a politikus alkatú művésznek a kor nagy társadalmi kérdései iránti szenvedélyes érdeklődésére" hívja fel figyelmünket.

D. I. Képzőművészet. Bálint kiállítás a Műcsarnokban

Vigilia 1973/3 208 old.

Bálint Endre 5

Kabadi Judit a frappáns „folklorisztikus alapokon nyugvó lírai-nosztalgikus szürrealizmus" definíciót konstruálta Bálint műveszetének megjelölésére, - a legleinyegesebbet azonban - úgy tűnik - maga Bálint Endre mondta ki saját minkásságáról: Kejserinben egy hitetlen világban élő ember hit után való sovársága fejeződik ki..." (Bálint E: Ilazugságok naplójából, Bp 1972, Magvető Kiadó 207 lap).

D. I. Bálint kiállítás a Műcsarnokban.

Vigilia 1973/3 208 old.

6.

Bálint Endre

A Vajdát, Kornisst, Bálintot összekötő absztrakciós hajlamot tekintve, ő a legtartózkodóbb (Csók István Képtár, Szfvár).

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina 1972, 17. l.

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 17. l.

Bálint Endre

A szürrealista-szimbolikus nyelvezet,ezа fogalmazásmóda cspport minden tagjánál egyéni volt, annyiban mégis közös,hogy a külső valóság motivumait asszociációkat keltően használták,s így vetitették ki a környezet létrehozta belső képekre.Igy Ámos Imre, mellett Vajda, Anna Margit, Korniss Dezső,Bálint Endre,Paizs-Goebel és Szántó

Ágri Mária:Ámos Imre szolnoki vázlatkönyve Piroska

Corvina 197327.old. munkásságára

Bálint Endre

A székesfehérvári Csók István Képtárban rendezett kiállitás, -az Európai Iskola néven megalakult müvészi csoportosulás egykori müködéséről ad képet. Vadas József: "Magyar bioromantikusok" cimü beszámolójában felsoroljа azokat a müvészeket, akik a csoport tagjaként az akkori müvészeti irányt képviselték, igy "az akkor még fauve-szellemü" Bálint Endrét is megemliti méltatva az azóta "kiemelkedő jelentőségü életmüvét".
Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 29.
XVII. évf. 39. sz. 12. lap.

Bálint Endre:

Mondák, legendák, népi játékok életrekeltésével foglalkozik képein, de olyan művészet körvonalait rajzolja fel, amely a magyar népi művészet alapjaiig hatol. Allegro barbaró sorozatával szerepelt az Új művek c. kiállításon a műcsarnokban.

Bojár Iván: Seregszemle a Műcsarnokban

Magyar Hírlap 1971/67. sz. 6. old

Bálint Endre

"Itt már jártam valaha" cimmel Vadas József ir a Mücsarnokban rendezett kiállitásáról: "Müveit tiszta szerkezet, tudatosan választott motivumok logikus rendszere jellemzi." Ifju korában a Népszava kritikusa. Szellemi közösséget vállal Vajda lajossal, utitársul szegődik mellé, de sohasem volt a mester tanitványa és nem utánozta Vajda stilusát,- mondja a beszámoló. Braque és Czóbel hatott müvészetére a harmincas évek végén és a negyvenes évek elején.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 6.
XVII. évf. 1. sz. 12. lap.

Bálint Endre

Az ötvenes évek közepetáján önmagára lel, saját világát vetiti ki, müvészete kiteljesedik. Itt emliti meg a kritika a teljes szépségében kibontakozó mágikus éjjelt, a holdfényben derengő tájat.
Ablakok és kapuk, mézeskalács lovak és mumiák, denevérszárnyu és emberlelkü angyalok váltakoznak, többnyire fára festve. Az "Itt már jártam valaha" cimet több müvének adta, s mint a beszámoló megjegyzi, ez a cim „mottója lehetne egész müvészetének".

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 6.
XVII. évf. 1. sz. 12. lap.

Melki

Bálint Endre

Vadas József a müvész kiállitásáról szóló kritikájában leszögezi, hogy Bálint Ednre nem szürrealista festő.
Németh Lajos müvészettörténész "az Európai Iskola szürrealista szárnyának reprezentáns egyéniségeként ismerteti munkásságát."
A beszámoló megemliti azokat a tárgyakat is, melyeket a festett felületekhez felhasznál: lánc, parketta, szalag, csont, fénykép, s néhány mü cimét: "Groteszk temetés", "Séta a temetőben". Egyik grafikájának repr.-ja a 15. lap.
Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 6.
XVII. évf. 1. sz. 12. lap.

Bálint Endre 1.

1969-es képei is (Csók István Képtár, Szfvár) kordozzák a szentendrei közösség rokonvonásait — Anna Margithoz hasonlóan.

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina 1972; 17. l.

Bálint Endre

1956 és 1962 között Párizsban festette „legszentendreibb" képeit (nádznak, töredezett deszkák). A 60-as évek végén ez az ihletés már nem volt olyalementáris (szennyei objet-k, tryptichonok, „deszkák"), mint korábban.

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina 1972; 17. l.

Bálint Endre

Vajdához személyes barátság fűzte. A népművészet ma is erő- és mertiumtartalék a számára („cselédfolklór", útmenti „parasit Krisztus", oromzatdísz burgundiai liliom). Mindezekkel Vajdáéihoz hasonló „konfliktusoknak" ad hangot.

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina, 1972; 17. l.

Bálint Endre

Szentendre inspirációját mutatja az 1958-ban és 1969-ben keletkezett művekből (objet-kből) összeállított fal. A szerző az alábbi műveket (mutatvanmukat?) „megrögzött útitársainak" nevezi: Fesz ület ábrákkal (1959), Magyar Prometheusz (1969), A szegénység dicsérete (1958), Kritésdarab (1969).

Szabadi Judit: A szentendrei művészet; Képzőművészeti Almanach 3; Corvina 1972, 17. l.

Bálint Endre

Ép ezért összpontosítja figyelmét egy személyre vagy egy tárgyra csak igen ritkán; gyakran inkább számos kisebb elemeket vesz tekintetbe.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 k. 182 f.

Bálint Endre

Technikáját a fotomontázsból származtatja; korábbi kompozícióit gyakran kisebb-nagyobb változtatásokkal későbbeni képeiben is szerepelteti.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 182 l.

Bálint Endre

Szorosabb és bizalmasabb kapcsolata van az idővel és annak mulásával mint a modern festők többségének; ő az időt érzi, figyeli és festi.

Passuth Kriztina: Endre Bálinti Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1831.

Bálint Endre

A külső benyomások gondos átszűréssel, depztilálton és sokasem elhamarkodottan kerülnek fel képeire. Az uj alanyok - tárgyakat hosszan érleli.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1831.

Bálint Endre

Éretten illeszkednek aztán be a kép hangulatába. Műveit kívülről építi fel – külső környezetük lazábbak.

Passuth Kristina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 k. 1830.

Bálint Endre

A környezet egybefonódásával a motívumok gazdagabbá válnak, differenciáltabbá és bíraivá.

Passuth Kriptina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 n. 1831.

Bálint Endre

Utóbbi művei egyszerűbbek és könnyebben érthetők, korábbi játékos kis alakjait egy-két nagyobb méretű és jelentőségű motívummal cseréli fel.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1831

Bálint Endre

Képeinek karaktere ily módon egy óprevehetetlen változáson ment át; az elemek egy letompított környezetbe beépítve hatásosabbak.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 183 l.

Gólint Endre

Korábbi vászonjainak epikus atmoszféráját sűrítettebb és monumentálisabb hatással mutatja be. A mester a maga festője.

Passuth Krisztina: Endre Gólint's Exhibition. The New Hung. Quarterly. Budapest, 1968. 29 sz. 183 l.

Bálint Endre

Statikus interpretációja – bár azon modern formákat használ, a multhoz kapcsolódik; meg van azon a szimbolumok tisztelete is.

Passuth Kristina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1831.

Bálint Endre

Expimbolizmok egy múló világ-
ból, anachronizmusként hatnak
a 20-ik század második felében

Passuth László: Endre Bálints'
Exhibition. The New Hungarian Quar-
terly, Budapest, 1968. 29. sz. 183 l.

Bálint Endre

Fogadhatatlanul művein távol tartja magát a tört vonalak lük-tető" és zavaró ritmusoktól és a jóté-kosan változó optikai hatásoktól.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition; The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 p.

1931.

Bálint Endre

Sajátimpulzusait logikusan és határozottan követi anélkül hogy engedményt tenne a tiszta absztrakt avagy op-pop művészet felé.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 183 l.

Bálint Endre

Sajátos egyéni rifejező módját keresi megtalálni, onélkül azonban, hogy bármely, már alapot nyert módszert elsajátítva, azt alkalmazni rivánná.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition The New Hungarian Quarterly Budapest, 1968. 29 sz. 183 l.

Bálint Endre

Távol tartja magát a gyorsan vál-
tozó irányzatu divatos iskoláktól,
művei ennélfogva nem is válnak
elavulttá, irántuk az érdeklődés
sem vész el.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's
Exhibition. The New Hung Quarterly, Ap.
1968. 29 n 1831.

Bálint Endre

„Szentendrei falak", olaj, 63x13cm, színes, féltáblán,

„A vasutas álma", olaj, 44x16cm, színes, féltáblán reprodukció

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29sz. 176-177 l.

Bálint Endre

Közölt reprodukció:

„Sárga ló", olaj, 20 x 37 cm,

Pines, egész táblán.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 176-177.

Bálint Endre

Az École de Paris, valamint Vajda László művészetének hatása nyilvánul meg alkotásain; Chagall-tól Max Ernst-ig, kubizmus–szürrealizmus-ig terjedő érdeklődése.

Szabadi Judit: A nostalgic surrealist. Endre Bálint's retrospective exhibition in the Budapest Művésznők. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 k.

3051

Bálint Endre

Budapesten született 1914 október 27-én. Apja Bálint Aladár kiváló képzőművészeti és zenei kritikus volt. Nagybátyja Osvát Ernő. 1924-ben apja elhunyt. –

Szabadi Judit: A nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

2051

Bálint Endre

1930-ig a rsidó árvaházi intézetben nevelkedett. Ez évben az Iparművészeti iskola rajz-tagozatán nyert felvételt, ahol négy éven át folytatott tanulmányokat.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52. sz.

Bálint Endre

1934-ben, 20 éves korában Párizsba utazott, ahol 3 évem át tartózkodott. Párizsban határozta el magát, hogy festő lesz. Magyarországra való vissza-térte után Budapesten folytatta tanulmányait.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist.
The New Hungarian Quarterly, Budapest,
1973. 52 k.

Bálint Endre

Mestepei Vaszary János és Aba-Novák Vilmos voltak. 22 éves korában tüdőbajos lett; utóbb megismerkedett Vajda Lajossal, ki nehány évvel volt idősebb pála.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist.
The New Hungarian Quarterly, Budapest
1973. 52 p.

2058

Bálint Endre

1937, 1939 és 1941 nyarát együtt töltötték Szent-Endrén, ahol mindketten megismerkedtek a görög-keleti ikonok, az itteni festészet művészetével.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist.
The New Hungarian Quarterly, Budapest
1973. 52 p.

Bálint Endre

Műveit első izben 1935-ben mutatta be; első önálló tárlata 1938-ban. 1939-1942 között a Népszava műtörténész-kritikusa lett. 1946-ban az Europai iskola tagjai között szerepel.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist
The New Hungarian Quarterly, Budapest
1973. 52 p.

2061

Bálint Endre

1947-ben két hónapot töltött el Párizsban. Részt vett a „Réalité Nouvelle" által rendezett demonstrációban, amelyet a „Musée de l'Art Moderne" -ben tartottak.

Szabadi Judit: The nostalgic pyrrealist.

The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 p.

2061

Bálint Endre

Ugyancsak réztvett a Maeght galériában nyílt szürredista Világkiállításon. 1947-48 között fejeződött be művészeti pályafutásának első időszaka.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

Bálint Endre

1948 és 1956 között a mester visszavonultan dolgozott. A Zsennyén felfedezett, majd Sárospatakon talált népművészeti értékek, valamint a német nemzetiségűek mértani formái hatással voltak művészetére.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

2061

Bálint Endre

Vajda Lajos művészeti öröksége új elemeket hozott a mester stílusába. 1957-ben történt Párizsba való utazása alkalmával bontakozott ki egészében művészeti szintézise.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 52 k.

2061

Bálint Endre

Kedvenc témái: vásári mulatság, cirkusz, bóméskodók, a közeli temető sírkövei, elhagyott szekérkerekek, szentendre-i barokk házak, kerítések mézeskalács, régi cégértáblák.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

Bálint Endre

Művei közül említhetjük: „Halál a faluban", „A csodálatos halfogás", a „Kiscelli Muzeum"-ot. Számos jelentős sikere után a mester 1962-ben visszatért Budapestre.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

2071

Bálint Endre

Párizsi periodusa azonban nem ért véget azzal, hogy visszakerült Budapestre, 1964-ben mindazonáltal stílusváltozás következett be művészetében. Új problémák jelentkeztek képein.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

15

Bálint Endre

Technikáját illetően is változás állott elő, már nem vásznon fest, de selymen; kompozíciójnak structurája lágyabb, feloldottabb lett. 1969-ben az úgynevezett „Post Párizs" periodusa véget ért váratlanul.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52 sz.

2071

16

Bálint Endre

A felújulás Isennye-i tartózkodása alatt nyilvánult meg, ahol rövid megszakításokkal félévig időzött. Művészete vidámabb, rusztikusabb, élénkebbé vált.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

2071

17

Bálint Endre

Korai Zsennye faluban termelt műcei közül kiemelhetünk egy lángvörös parazt Krisztust, mely az egész vásznat betölti; a Megváltó alakját pogány bálványként is szerepelteti.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

2071

18

Bálint Endre

Mozaik perű jellegzettesége 1972-ben berlini tartózkodása során fejeződött be; ezidőből pár mozó műveim a kiegyensulyozottság-nyugalom vonulát, bár pinei élénkek.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist.

The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

2081

Bálint Endre

Közölt művei, egém táblán, színes reprodukció:

„Várakozva", olaj, vászon, 37 x 35 cm, 1958.

„Szentendre nyolcadik temploma", olaj, vászon, 90 x 200 cm. 1969.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 p.

2081

Bálint Endre

Közölt művei: egész táblán, reprodukció:

„Kurtags zenéjéhez montázs," kollázs, 83.5 x 27 cm. 1962.

„Kép szonett," olaj, vászon, 40 x 38 cm, 1972.

Szabadi Judit: The nostalgic surrealist.

The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973. 52 sz.

2081

Bálint Endre

Közölt művei: „Várakozás," vászon-olaj. 37-35 cm, 1958. „A szentendrei nyolcadik templom"; „Montázs Kurtag zenéjéhez"; „Szonnett"

Szabadi Judit: A nostalgic surrealist. Endre Bálint's retrospectiv exhibition in the Budapest Műcsarnok. The New Hung. Quart. Bpest 1973 52 s.

1851

Bálint Endre

Művei a párad 30-as évek konstruktív-pürrealista hagyományokban gyökereznek; ez időben került kapcsolatba Kassák iskolájával.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 180 l

Bálint Endre

Kassak Lajos irányította iskola konstruktív irányzatu volt. Bálint mint akár mestere és barátja, Vajda Lajos konstruktív-szürrealistának tartja magát.

Passuth Kriptina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Brest, 1968. 29 k. 1870.

Bálint Endre

Képein a vízszintes-meg a függőleges-ség nincs egyensulyban. A házak sí-luettei, az interiőrök oszlopai vagy olak-jai, mértani sincs sávok.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhi-bition. The New Hung. Quarterly, Budapest. 1968. 29. sz. 181 l.

Bálint Endre

E pines sávok, melyeket a falak megtörnek, valamint a mindenkor visszatérő U alakú kisebb formák határozottan függőlesek.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29. sz. 1811.

Bálint Endre

Másoldalról a házakat vízszintesen helyezi el, a stilizált alakok nem állnak egyenesen, de horizontálison mintha lebegnének.

Passuth Krisztina: Endre Bálinti Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 181 l.

Bálint Endre

A mi építépetileg rendszerint merev, egyensulyozott, az a mesternél, konstruktivista felfogásában ugyancsak egyensulyban áll.

Passuth Kriptina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29. sz. 1811

Bálint Endre

Ez egyensúlyozottság mindazonáltal azonban hissé rendhagyóan mutatkozik és távol a puritán kimértség minden formájától.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29. sz. 1811.

Bálint Endre

A fény, ami megvilágítja a képet, olykor mint hold a házak felett jelenik meg, máskor csak absztrakt felfogásban, amit a mester szándékosan tesz. —

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 181 l.

Bálint Endre

Így például egy képen Krisztus a bádogkeresztes, amint széttárt karokkal előre lép a stilizált emelvényre, amelyen a fény összpontosult.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1811.

Bálint Endre

A mester 3 dimenzióban gondolkodik. Alakjai, házai és más egyéb tárgyai, sziluettek; építészeti formák ritkán mutatkoznak a házak interjőrjeiben. Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1811

Bálint Endre

Festészeti takarékosság érdekében mellőzi a hagyományos műcészeti interpretációt; a képbe a fény pontjait illeszti, megmennyei alakokat is.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 181 l.

Bálint Endre

Mindezek szerepeltetése valamiféle nosztalgiát fejez ki, egy más iránt. Ez az ambivalencia azonban nemcsak a mester művészetére jellemző".

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 181 l.

Bálint Endre

Vonatkozik az tágabb értelemben a festészet alapkövetelményeire. A mester nem drámai, az embert tartózkodóan lírai módon festi meg.

Passuth Kriztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Bp. 1968. 29 sz. 182 l.

hibition. The New Hungarian Quarterly, Bpest, 1968. 29. sz. 180 l.

Bálint Endre

A legutóbbi nyolc éven át alkotott müveit először az Esztergom-i Balassi Bálint Muzeum Kiállításán mutatta be.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1801.

M.D.K.

Bálint Endre
grafikus

A Móra kiadó gondozásában jelent meg az Antanténusz c. mű kréta rajz illusztrációi.

P. Brestyánszky Ilona: Könyv művészetünk 1968-ban. Művészet, 1969-julius - 22 lap.

Bálint Endre

E képek részben Párizsban, részben pedig Budapesten jutottak hi fejezésre. Az alkotások nem állnak a jelenlegi divatos stilusokkal rokonságban.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's Exhibition. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 180 l.

Bálint Endre

festő.

M.D.K.

A januári szabadságharczi jókai klubban tartott tárlaton bemutatott kép „Várakozás" (repro)

Szabó Julia: Bálint Endre kiállitása
Művészet, 1964. aug. – 49 kép

Bálint Endre

Ferepel a székesfehérvári Csók István képtárban az alábbi tárlatom

N.N.: hegyjét a szentendrei művészek tárlata

Zalai Hírlap 1969 XI. 4

Bálint Endre
festő

M.D.K.

„Itt már jártam valaha", „Temetőfal" „Halál falun", a „groteszk temetés" a „Népdal", a „Vándorlegény útra kél" c. művei feszült és varázslatos hangulatnak.

Szabadi Judit: Bálint Endre
Művészet, 1965. julius - 34 lap

Bálint Endre

festő

M.D.K

Január-februárban a szabadságharcy Jókai klubban tartott tárlatot. „Szorongás egy múzeumban", „Triptichon", „Groteszk temetés", „Van Gogh éjszakája", „Roueni-látomás", „Fehér éjszaka" c. művei szerepelnek a tárlaton.

Szabó Julia: Bálint Endre kiállitása
Művészet, 1964. Augusztus - 42 lap.

1964 APR.
KORTÁRS
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

sek szüntelen egymásba mosódása, egymás érvényének rombolása, egyértelműség és pszichoanalitikai rejtély, az emberiség szimbólumkörének újraélesztése, tudatos, racionalisztikus szimbólumképzés és sejtések, az ösztönvilágból fel-

Bálint Endre művészete

A Vajda Lajos által kialakított hagyományokból indult el. Pályája a harmincas években kezdődik, mikor a magyar festészetre az ún. Gresham-kör művészete nyomja rá leginkább bélyegét. S ahogy Derkovits Gyula felfogása szembenállást jelent ezzel az irányzattal, ugyanúgy jelent szembenállást Bálint Endre sajátos képszerkesztés-módja is. Ezt az egyéni — az uralkodó áramlatoktól eltérő — hangot mindvégig töretlenül megőrizte.

A szabadsághegyi Jókai-klubban rendezett kamara-kiállítása a művész utolsó négy-öt évének munkáit mutatta be, olyan alkotásokat, amelyek Párizsban készültek. Az igen nagy műveltséggel, festői kultúrával rendelkező festő, akinek egész piktúrájára a francia hagyományokhoz való kapcsolódás jellemző — távolról sem került a ma leginkább népszerű francia irányzatok hatása alá — a legmodernebb törekvések ismeretében is megőrzi, megtartja saját hangját. Nem epigon, hanem tökéletesen önálló művész, aki régen túljutott a keresés, tapogatódzás időszakán. Alkotásaiban már leszűrt tapasztalatok, sokszor átérzett hangulatok, ismételt motívumok jelennek meg újra és újra, végleg leszűrt, letisztult formában. Minden képében keresi azt az igazságot, melyet minduntalan meg akar fogalmazni. Keskeny, többnyire horizontális elrendezésű festményein a figurák, tárgyak átértékelt ábrázolásai jelennek meg, sűrű egymásmellettiségben. Stílusa kétféle irányzathoz kapcsolódik. A konstruktivista felfogás szigorú szerkezete — a színfoltok geometrikus síkokká való elrendezése adja a kompozíció vázát — ez azonban csak keret, melyet távolról a szürrealizmussal rokon motívumok töltenek meg bensőséges érzelmekkel. Mintha álombeli figurák elevenednének meg: öregasszonyok végsőkig leegyszerűsített fekete tömege, szentendrei házak gazdagon árnyalt sziluettje, egy bádogcégér szomorú lófeje, stb. A motívumok zárt világot alkotnak: a művész egyéniségének, gondolatainak, érzelmeinek zárt világát. Egy-egy görcsösen csavarodó gyökér, a legigénytelenebb, sok használattól elkopott népművészeti alkotás, vagy ügyetlen gyermekrajz naiv figurája mozgatja meg a művész fantáziáját, mely éppen a látszólag halott tárgyaknak ad belső életet, belőlük varázsolja elő azt a sajátos, intím, kicsit meseszerű hangulatot, amely mélységet, belső tartalmat ad képeinek. Maga a művész azt vallja műveiről: „Engem általában a naiv, ártatlan jelképek késztetnek arra, hogy képet ékítsek, mert szépnek érzem ezeket, miképp szépnek gyermekkorom romlatlan álmodozásait. Lehetséges, hogy az a bizonyos játékos gondolattársítás — ami képeimben egymásmellé sóvárogta a látott tárgyakat a messzi múltakból felidézetekkel, az álmaimat a megélt kínjaimmal és kultúrámat a tárgytalan nosztalgiákkal — talán első pillanatban bizarrnak tűnhetik fel azok előtt, akik vállalják egy ártatlan kaland kockázatát, mikor belépnek álmaim kapuján. Azok, akiket megsegít a szeretet és az érzelmek melegsége, igen hamar megértik, hogy olyan világ kapuján léptek be, ahol minden túlságosan ismerős. Nyugodtan mondhatja bárki: »itt már jártam valaha«."

PASSUTH KRISZTINA

formáció és az individualizáció széttörte az egyetemes szimbólumok érvényét. A régi jelképek egyszerűen nem támaszthatók fel, az akademizmus bebizonyította ennek az útnak a járhatatlanságát. A régi szimbólumokból felhasználni a még új tartalommal megtölthetőket és soha nem volt jelképeket teremteni — hallatlanul nehéz. E teremtő vajudást korunkban kevés mű sugározza oly művészi erővel, mint Picasso Minotaurosz-sorozata.

Már a század első éveiben feltűnik Picasso egyik rajzán a bika és a ló; a húszas évek végétől pedig a variációk sorát veti papírra. A bika, mint a férfi megszemélyesítője, a ló pedig, mint aszszonyi jelkép új és új változatban jelenik meg, gyakran rokon szellemben Ady héja-nász élményével. Ám a jelkép csakhamar gazdagodik és bonyolultabbá válik. A férfi—bika párhuzam már nemcsak jelképi utalás, hanem Minotauroszszá konkretizálódik, a férfi—nő, bika—ló ellentét a nemek harcából az erőszak és az ártatlanság ellentétpárjává mélyül. Az 1934 júniusában rézbe karcolt „Törerá"-ban a szörny alélt asszonyi testet ragad el, a széptestű akt szürrealisztikus metamorfózisban fájdalmat nyerítő lóalakkal fonódik össze. Picasso többféle variációban jeleníti e szimbólumot, az egyik rajzán aszonyt leteperő és megerőszakoló Minotauroszt, több másikon tőrt markoló és ádáz harcba induló szörnyet rajzol. E szimbólumkörnek az összefoglalója, a XX. századi grafika egyik főműve, az 1935 márciusában karcolt „Minotauromachia". Jajongó ló hátán halott torreádornő, mögötte vérszomjas diadallal Minotaurosz szörnyalakja — a szörnnyel szemben kisleány, kezében gyertya és virág, a Gonosznak ellentálló emberi tisztaság jelképe. A szörny hiába próbálja, nem tudja eloltani a gyertyafényt, az emberi ráció, humánum jelképét. Dürer és Goya nagy karcaihoz hasonló erejű, szimbólumsugalló kompozíció.

A Minotaurosz, mint az emberbensőben dúló szörny, a sötét hatalmak jelképe még egyértelmű szimbolika, ősi érvény újrateremtése. A bonyolult kor legbonyolultabb és legnagyobb művésze, Picasso azonban nem elégedhetett meg ennyivel, érezte, hogy összetettebb tartalmak elmondására hivatott, mint ami visszavezethető lenne a Jó és a Gonosz primér ellentétpárjára. Műveiben a Minotaurosz szimbólum összetettebb, szövevényesebb, gyakran az egyidőben készített rajzok jelentése ellentmondó. Az egyiken a Minotauroszt legyőző Thezeusz széptestű ifjúként az arénában szúrja le a szörnyet — ám más változatokban az arénában haldokló, sebesült Minotaurosz már nem a legyőzött szörny jelképe, hanem ártatlanul szenvedő, szánalmat ébresztő, tragikus hős. Széparcú aszonyok szánakozóan szemlélik haláltusáját. Más lapokon pedig okos és szomorú szemű halászok előtt a tengerparton botorkál a vak Minotaurosz tragikus alakja, az ártatlanság jelképe, a kisleány vezeti a vakot. E jelentésváltozás néha játékos, pillanatnyi ötlet szülte, máskor azonban — mint a sebesült és vak Minotauroszt jelenítő lapokon — döbbenetes mélységeket sugall. Minotaurosz nemcsak a sötét hatalmak megszemélyesítője, nemcsak az emberbelsőben dúló vak ösztönök jelképe, nemcsak állat az emberben, hanem egyúttal ember is az állatban, a magába zártságából, állati létéből, az ösztönvilág szörnyű abroncsából kitörni akaró, világosságra vágyó, szenvedő lény. Hatalmas erejű rézkarc 1936 májusából: brutális, kegyetlen, madárarcú rém cipeli a legyőzött Minotaurosz testét, öreg és fiatal férfi eggyéválásából fakadt küzdő és ijedő, támadni és védekezni akaró embermetamorfózis előtt. Az emberbelső erőinél, a belső szörnyeknél is szörnyebb rémek uralmának a hátborzongtató jelképe.

Ahogy a Minotaurosz-figura nem lehet az antik szörny szimbolikájának egyszerű fölélesztése, a fasizmus borzalmát és az eljövendő kataklizmát látnokian megérző Picasso a bika alakjának is számtalan szimbólumvariációját jeleníti. Francó-ellenes sorozatában a spanyol nép megtörhetetlen szimbólumaként jelenik meg a mitikus erejű bikafej — más képeken és rajzokban lovat marcangoló szörnyként, a fasizmus megtestesítőjeként. E sokrétű szimbolika jelenik meg a főműben, a Guernicában is, és jellemző mód máig is vitatkoznak, hogy a magasodó bika a fasizmus jelképe-e, vagy pedig, mint ahogy pl. Juan Larrea véli, a spanyol nép szívósságáé. A szimbólumok jelentése összemosódik, racionális nyelvre nem is fordítható, csak érzelmileg átélhető. És hogy még bonyolultabb legyen a jelkép: az ötvenes években rajzolt Minotaurosz-bika variációkon a bikafej már táncmaszk csupán, gyönyörű testű aktokat ijesztő férfi álarca.

Férfi—asszony, ember—állat, sötétség ura és szenvedő hős, játékosság és döbbenet, az ellentétes pólusok és jelenté-

Egy ember megjött Németországba

(Wolfgang Borchert „Az ajtón kívül" c. drámájának bemutatója az Egyetemi Színpadon)

Drámáját huszonhat éves korában írta. Egy nappal a bemutató előtt — 1947-ben — meghalt. Voltaképpen a háború áldozata volt, mert a frontszolgálat, a letartóztatás, a Gestapo kínzásai után agyongyötört szervezete fölmondta a szolgálatot. Egyetlen drámája, „Az ajtón kívül", hatalmas sikert aratott, mert azt a tragikus életérzést szólaltatta meg, mely Borchertnek rövid életében osztályrészül jutott, s mely rajta kívül akkor milliók sajátja volt. Egy elárult, a háborúban kifosztott nemzedék életének teljes hiábavalóságát szimbolizálta.

A darab főhőse, „Beckman, a katona" a megsemmisülés felé sodródik érzéketlen emberek és még érzéketlenebb túlvilági lények között. Benne testesül meg ennek a kifosztott nemzedéknek minden tragikuma. „Egy ember megjött Németországba", egy huszonöt éves katona, béna lábbal, megérkezett a szibériai hadifogságból, ahol „ezer éjszakát nem aludt". Tele van önváddal, mert — parancsra bár —, de tizenegy bajtársát a halálba küldte. Otthon sem várja azonban béke. Senkinek sincs rá szüksége; felesége mást szeret, gyermeke, szülei meghaltak, munkát nem kap, ezredese pedig infernális röhögéssel kirúgja házából, mikor a tizenegy ember halálának felelősségét megpróbálja reá visszahárítani. Beckman őrmester előtt minden ajtó bezárul, s nemcsak az élőknek, hanem a halálnak sem kell; így válik teljessé kitaszítottsága.

Beckman úgy vándorol élet és halál mesgyéjén, mint a középkori misztériumjátékok hősei; útközben a megszemélyesített Istennel, Halállal, Életösztönnel, és az anya-folyóval, az Elbával is találkozik. Talán azért választotta Borchert ezt a formát, mert maga is érezte, hogy hőse nem igazi drámai hős. Nincs drámai célja, csak tagadni tud, nincs hite, ő maga a hitetlenség. Ott tart már, hogy a legelemibb ösztön, az élet igenlése is hiányzik belőle. Aktív cselekvésre képtelen, még a legtragikusabb pillanatokban is csak vádolni vagy panaszkodni tud.

Borchert drámájának kirobbanó hamburgi sikere azóta nem ismétlődött meg. Ennek az lehet az oka, hogy vannak korszakok, amikor az érzelmek bonyolult összességéből kiemelkedik és uralkodóvá válik egy életérzés. Ha ez az életérzés megszólal a színpadon — még egy ilyen agresszív és drámaiatlan érzelem is —, akkor a nézőtér és a színpad között olyan felfokozott kapcsolat jöhet létre, mely a művet nagyobbnak mutatja, mint az valójában. Ez történt Borchert darabjával is. Beckman szenvedéseiben mély megrendüléssel osztozott a 47-es évek Németországa — de ez az állapot időleges. Ha az élet visszatér a rendes kerékvágásba, ha az élmény rokonsága elhalványul, akkor a mű drámai intenzitása is elmúlik, mert tragikuma inkább egy adott kor alkalomszülte törvényeire épült, mint a dráma általános belső törvényeire.

„Az ajtón kívül" vesztett erejéből az elmúlt tizenhat év alatt, de valami sajátos művészi hitelességet és költői erőt nyert attól, hogy érezzük, az író voltaképpen saját sorsát vitte színpadra. Szenvedélyesen elfogult, szűk és egyoldalú írói szemlélete erősen önéletrajzi jelleget sugall. Ezért nem tudunk és nem is akarunk a darabon hideg fővel műfaji hibákat számonkérni, s ezért mondhatjuk azt is, hogy az Egyetemi Színpadnak helyes volt a darabválasztása. A mai nézőben is feltámadnak az emlékek és felébred a részvét, megborzasztják a háború végzetes következményei, s a mű tragikus költészete kárpótolja a drámai gyengeségekért.

Az egyetem színjátszó csoportja, az Universitas-együttes ismét bebizonyította, hogy egyre komolyabb művészi feladatok megoldására képes. Dobai Vilmos, a rendező, kitűnő érzékkel simította el a darab gyengéit és emelte ki erényeit. Ezt elsősorban jó ritmusérzékének köszönheti, és annak, hogy a hangsúlyt a mű lírai részleteire tette át. Fodor Tamást, a főszereplőt, már nem a műkedvelés szintjén kell értékelni. Alakítása olyan átgondolt és kiforrott volt, hogy bármelyik nagy színpadon helytállna. Az együttes többi tagja is művészi alázattal segített az előadás egységét megteremteni.

RADNÓTI ZSUZSA

1021

MŰVÉSZET:

Picasso Minotaurusz-sorozatáról

Pasiphaé, Minosz király ledér asszonya és a tengerből felmerült Poszeidon-bika nászából fakadt embertestű és bikafejű szörny: Minotaurosz. Ősi keleti kultúrák bikakultuszának ránk ma[illegible] emléke. A görögök megformálásán át jutott el hozzánk, mint szellemi habitusunk, jelképvilágunk legtöbb összetevője. Mint Prométheusz, az istenekkel pörbe szálló hérosz, vagy a sorsát mindig vállaló és a végzetet konokságával térdre kényszerítő Sziszifusz, úgy Minotaurosz, a fajtalan nász fattya, a félig ember — félig állat, szűzeket marcangoló szörny, a kijáratveszejtő labirint ura is a görög szellem, a mítoszt teremtő kor szülötte.

Minotaurosz alakja azonban — hasonlóan a görög mítoszok túlnyomó részéhez — nem csupán klasszikus iskolázás emlékeként él. A görög mitológiának e nagy alakjai az ember és a kozmosz, az ember és a végzet viszonyáról, egyáltalán az ember mivoltáról olyan lényegi mondandót sugallnak konkrét, vizuális metafóraként, amelynek érvénye túlemelkedik a pusztán korhoz kötött jelentésen, az általános emberi jegyeit hordozza. Ezért tudta Shelley újraéleszteni Prométheusz mítoszát, ezért válhatott Camus etikájában Sziszifusz az abszurd lét reprezentánsává, ezért válhatott Minotaurosz a szürrealista mozgalom folyóiratának címévé és jelképévé, vagy Picasso szimbolumteremtő fantáziájának, egyetemes érvényű jelképet kereső munkásságának egyik fő motívumává.

Picasso félszáznál több grafikai lapot rajzolt rézkarcba, tussal vagy litográfiával, amelyek témaköre a minotauromachiával kapcsolatos, és ettől elválaszthatatlanul, számtalan képe és rajza jelenít valamilyen konkrét vagy szimbolikus összefüggésben bikát. Célja félreérthetetlen. A képzőművészet, ha nem mond le az erkölcsi kérdések megválaszolásának igényéről, ha túl akar emelkedni a puszta formakérdéseken, akkor nem elégedhetik meg a puszta plasztikai jellel vagy a természeti motívum egyszerű esztétikai interpretálásával. Olyan konkrét jeleket kell teremtenie, amelyek vizuális metafóraként önmagukon túli összefüggésekre is utalnak, szimbólum érvényűvé is magasodhatnak. Picasso — aki művészetét mindig társadalmi aktusnak tekintette — egész életművében kereste a mély emberi tartalmakat sugallni tudó szimbólumokat. Kék korszakának tragikus emberpárai, a rózsaszín periódus akrobatái és csepürágói csakúgy szimbólumteremtő fantáziájának szülöttei mint a harmincas években festett kimérák-sorozat, vagy a háború után készült pannók háborút és békét jelképező alakjai. A spanyol Picasso hogyne kutatta volna a bika-ábrázolásban rejlő szimbolikus lehetőségeket, mikor népe szörnyű-szép, halált és játékot, vérszomjat és hősi virtust vegyítő sportja a bikaviadal! Művészetében össze is olvad a bikaviadal egyszerre harcos, önpusztító dühében mindent öklelő és ugyanakkor ártatlanul arénába vonszolt, halálra ítéltetett bikája a bikafejű, embertestű szörnnyel, az emberbelsőben búvó állati ösztönök jelképével, a mitikus Minotaurosz alakkal. A modern művészettörténet egyik legizgalmasabb feladata lenne nyomon követni azt a hallatlan szuverén szimbólumteremtő aktust, amely Picasso bika-Minotaurosz metamorfózisait jellemzi, számba venni a jelentésváltozások miértjét és egyáltalán, szemügyre venni a XX. századi művészet szimbólumteremtő munkájának izgalmát, ön-ellentmondásait, embertelen nehézségét.

Mert könnyű kiagyalni szimbólumokat, a szubjektív önkény jelképek sorát varázsolhatja elő, mint tette volt például a századvégi szimbolizmus és a szecesszió néhány képviselője. Ám e szimbólumoknak érvényt adni; oly plasztikus és szuggesztív szimbólumot teremteni, amelynek érvénye túlemelkedik a szubjektív belemagyarázáson vagy beleérzésen, kollektív jelképpé tud magasodni — már hallatlanul nehéz, nem is annyira az egyes ember, elhatárolt művészi exisztencia ügye, hanem a társadalomé. „Aischylosz tragédiái Athén művei voltak" — írta nagyon igazan Wagner, csakugyan a mitológia nagy alakjai, a konkrét és egyetemes emberi dialektikájából fakadt szimbólumok mielőtt művészi alakot nyertek volna, már preformáltan megvoltak a társadalmi tudatban, illetve abból merítve és arra visszahatva alakultak ki. Mennyivel nehezebb korunk művészének a helyzete, mikor hiányzik a kollektív pre-

Bálint Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 26

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

Egy nap Carpiban,

1021

A FAMETSZETEK VÁROSÁBAN

Többszöri meghosszabbítás után ez év februárjában ért véget a nagy olasz középkori fametsző: *Ugo da Carpi* emlékezetére rendezett kiállítás a Modena melletti villavárosban. Itt a több évszázados *Pio* várkastélyban 36 ország 161 művésze, közel 500 színes és fehér-fekete fametszettel mutatta be az ősi technika legújabb, sok esetben már „extravagáns" lehetőségeit felvonultató vívmányait. Magyar részről Bálint Endre, Gyulai Liviusz, Kunt Ernő, Lóránt János, Rozanits Tibor s városunk festő-grafikusa: Józsa János szerepelt 3—3 grafikával, Gyulai kivételével színes, több fáról nyomott metszetekkel is. A tárlat rendkívül széles ívű panorámát nyújtott, hiszen Argentínától Thaiföldig, Ciprustól Malaysiáig a japánoktól Mexikóig a sok évszázados művészet valamennyi modern művelőjét együtt láthattuk. Meglepő volt az Európában alig ismert maláji, thaiföldi, koreai erősen népi gyökerű xilografiák (fametszetek) magas színvonala. — A kiállítást abból az alkalomból rendezték, hogy félezer éve, 1469-ben ebben a városban született, „a hatalmas Sacra torony árnyékában meghúzódó házban" Ugo da Panico, akit szülővárosáról *Ugo da Carpi* néven tart számon a művészettörténet. E fáradhatatlan munkakedvvel dolgozó mestert nyugtalan, ideges érzékenysége gyakran csábította szélsőségekre. Így pl. egyetlen fennmaradt vásznát: „Veronika Péter és Pál apostolok társaságában" az *ujjaival* festette, s ezt a bravúrt — Vasari szerint — még Michelangelo is megcsodálta. Kísérletezései közben rájött, hogy a fametszet színeit nem ecsettel kell a papírra vinni, hanem minden színt *külön fáról*, a dúcok egymásra nyomásával s így élesen elhatárolódik a grafika a festészettől.

A gyönyörű kiállítású, album alakú katalógus előszava hírt ad arról, hogy *Carpi városa már a XV. században a fametszők centruma*, s hogy ebben az időben a vallásos és tudományos könyvek illusztrációit csaknem kizárólag a fametszetek jelentik. A xilografiák addigi, csupán fehérre és feketére korlátozott lehetőségeit Ugo da Carpi merész újítása rendkívül kiszélesítette, hiszen a színek mellett megnövelte ábráinak térpeliségét is. Találmánya a könyvművészet akkori metropolisában: Velencében is rendkívüli visszhangra talált.

Ugo de Carpi új utakat jelentő [illegible]radozásait méltóképpen ünnepel[illegible] ez a kiállítás. A rendezést a nagy[illegible]rű grafikai gyűjtő: *Efrem Tavo*[illegible] mindenre kiterjedő figyelemmel [illegible] udvariassággal irányította, [illegible]helynek mi is részesei voltunk. [illegible]lognában érkezésünkkor végig[illegible]zetett az „árkádok városának" [illegible]dern galeriáin, azonkívül kalau[illegible]t bennünket Marconi sírjától a [illegible]de tornyokig, — a földtől 322 [illegible]timéternyire félelmetesen ol[illegible]t dűlő *Torre Garisendáig*. Majd [illegible]ójával vitt mindkettőnket 19 [illegible]méterre fekvő rezidenciájába: [illegible]so *Marconiba*. Józsa Jánossal [illegible]z délután tanulmányozhattuk [illegible]ezer darabból álló magángyűj[illegible]ényét *Picasso, Braque, Klee, [illegible]gall, Leger* grafikáitól a *thaiföldi* metszetekig. A lapokat erre a célra szerkesztett szekrényének széles fiókjaiban tárolta, országonként és mesterenként csoportosítva. *Efrem Tavoni* szédületes tájékozottságot bizonyító magyarázatokkal kísérte e bemutatót. A helyzet egy pillanatig sem volt szokatlan, úgy éreztük mindketten, mintha régen ismernők őt, s e társalgás csupán egy régebbi beszélgetés folytatása, a közös érdeklődésű emberek nemzetközi nyelvén, amit olasz tudás nélkül is azonnal meg lehetett volna érteni. Tavoni csiszolt ízléssel s meggyőzően tudta kifejteni velünk ellenkező nézeteit is.

Ilyen előzmények után mentünk át *Carpiba*, a múzeumigazgató, pszichiáter orvos s festőgrafikus *Carlo Contini* vezette *Pio* kastélyba, amely otthont adott az I. nemzetközi fametszet triennalénak s értékes reneszánsz műkincseket is őriz. Majd villájában ismertük meg nemcsak nagyértékű szobrait, festményeit s grafikáit, hanem az *alla bolognese* módon készült különleges olasz ételeket s borokat is. Az Itáliából jól ismert festő-frafikust a TIT művészeti szakosztája nevében *meghívtuk Debrecenbe*, hogy itt is mutassa be modern felfogású műveit egy Józsa Jánossal való *cserekiállítás keretében*. Bízunk abban, hogy a Kulturális Kapcsolatok Intézetének s a TIT Hajdú-Bihar megyei szervezetének segítségével még ebben az évben tárlat nyílhat *Carlo Contini* alkotásaiból.

Dr. Tóth Ervin

h u. 12—14. II.
épéssel alkal-
nyebb fizikai
rőt, valamint
gédet.
etanított gép-
lveszünk. Mű-
z, Debrecen,

vek Vállalat
, vízvezeték-
kat, telepőrö-
ásokat keres
Fizetés meg-
ntkezni lehet:
. 43., munka-

kat és fiatal-
elvesz a Vas-
cen, Tüzér u.

K

iszolást, lakko-
ciával, pormen-
alok. Bóné par-
mokos Lajos u.
: 16-973.

felszerelések-
osztva is eladó.
felkészítve. Ér-
Petőfi tér 17.,
rem, vagy Hosz-
zabadság tér 26.
dor felszolgáló.
t db nagyméret-
EE" farmernad-
ri Endre u. 4.,

vé eladó. Cég-

mély gyermek-
méretű ajtó tok-
lyhacsempe el-
l u. 21.

akorló zongora.
42. Szabadság

db kútgyűrűt.
Imre, Debre-
n u. 23.

kaptárban 20
sürgősen eladó.
rős. Paci álta-
val szemben a
út elején,
akácosban. Deb-
r u. 46. alatt
deklődni.

adó. Tanácsköz-
ja 69., I. 4.

otban levő cseh

megyei Vendéglá
lentkezés a muni
Debrecen, Vörös

A Berettyóújf
ÁFÉSZ cukrászü
lattal rendelkező
Fizetés megegyez
lentkezés: Beret
György út 42., sz
nél.

Bőripari Válla
Budapest (Újpest
vételre keres fér
tott és segédmu
szakba. Fiatalk
évesig. Jelentke
vagy írásban a 1

Építészmérnököt vagy építőipari technikust építőanyagipari gyakorlattal és gépkocsielőadót felveszünk. Jelentkezést „Iparvállalat" jeligére a kiadóba kérünk.

Felveszünk kertészeti szak- és segédmunkásokat, kaszálni tudó nyugdíjasokat, valamint gyakorlott gépírónőt. Debrecen, M. J. Város II. ker. Tanács költségvetési üzeme. Bartók Béla út 61.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvételre keres gyorsgépírókat. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán. Debrecen, Kálvin tér 9—11.

Megyei Kórház anyagbeszerzőt, műtős segédet, segédmunkást és fiatalkorú kisegítőket vesz fel. Jelentkezés: Bartók Béla u. 4.

Portásokat, kerti munkásokat felvesz a Kossuth Egyetem. Jelentkezés a gondnoknál.

MEDICOR felvételre keres fényező és géplakatos szakmunkást, férfi betanított és segédmunkást orvosi műszerek gyártására, valamint férfi öltözőőrt. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán. Debrecen, Hámán Kató u. 98.

A Magyar Gördülőcsapágy Művek felvételre keres férfi betanított munkásokat és segédmunkásokat, fiatalkorú fiúkat és lányokat (vidékieket is). Jelentkezni lehet a vállalat debreceni gyárában. Debrecen, Szabadság útja 113.

Kontírozó könyvelőt, gyors- és gépírót, faipari gépmunkást, férfi és női segédmunkásokat és fiatalkorú dolgozókat felvesz a Debreceni Kefegyár.

A Lósport Vállalat (Budapest VIII., Kerepesi u. 9.) 1970/71 tanévre lótenyésztő tanulókat vesz fel. Feltételek: 8 általános iskola, kb 130 cm-es magasság és 30—40 kg súly. Jelentkezés az iskolai jelentkezési ívvel történik a fenti címre. Gyertek gyerekek lótenyésztő tanulónak!

AGROKER Vállalat állandó munkára segédmunkást alkalmaz. Jelentkezés: Mikepércsi út 2. alatt.

s, kőmű-
nkásokat,
és segéd-
belépéssel
Építőipari
kaügy.
zünk. La-
Mg Tsz,
es a Ve-
en, Déli

szárdi u. 19—25.

Asztalosokat, faipari gépmunkásokat, segédmunkásokat felveszünk. Segédmunkások részére 6 hónapos gépmunkás tanfolyamot indítunk. Magas kereseti lehetőség. Vidékieknek útiköltséget térítünk. Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán. Hajdúböszörményi Faipari Vállalat. Hajdúböszörmény, Corvin krt. 14.

KGM építőipari vállalat azonnali belépéssel felvesz kőműveseket, bádogosokat, vízszerelőket, vasbetonszerelőket, nehézgépkezelőket, tehergépkocsi-vezetőket, valamint építőipari segédmunkásokat. Kereseti lehetőség a kollektív szerződés szerint. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán, Budapest:, X., Bihari u. 16. B.

Ipari tanulókat felveszünk kőműves, ács-állványozó, lakatos, bádogos, üveges szakmákba. Debreceni Építőipari Ktsz, Hatvan u. 43., munkaügy.

Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat házgyára felvételre keres TMK gyakorlattal rendelkező felsőfokú és középfokú gépipari végzettségű technikusokat, valamint műszaki rajzolót és szerkezeti gépésztechnikus nőt. Jelentkezés a vállalat munkaerő-gazdálkodásán. Debrecen, Kálvin tér 1.

Lakatos, asztalos, esztergályos, hegesztő szakmunkásokat és segédmunkásokat alkalmaz a MÁV Járműjavító Üzem.

Női és férfi segédmunkásokat azonnali belépéssel felvesz a Temetkezési Vállalat. Jelentkezés a központban, Debrecen, Béke útja 13.

Esztergályos, lakatos, festő szakmunkásokat, szakma nélküli fiatal férfiakat betanított festőnek, forgácsoló üzemünkbe szakma nélküli férfi és női munkásokat esztergályos szakma tanulására, és férfi segédmunkásokat felveszünk. Jelentkezés: BMG Debreceni Gyára, Debrecen, Híd u. 4—6.

Statikus szerkesztőket azonnali belépéssel felvesz a Hajdú-Bihar megyei Tanácsi Tervező Vállalat, Debrecen, Vörös Hadsereg útja 60. Fizetés megegyezés szerint.

Kőművesek, kőművesek mellé segédmunkásokat, bádogost, műanyagburkolót, víz- és gázszerelőket, nyugdíjas éjjeliőrt felveszünk. Szakipari és Kislakásépítő Ktsz, Debrecen, Pásti u. 5.

egyei Állami
ri Vállalat
re keres

koló, asztalos szakmunkásokat, kubi-
kat. Munkásszállás és főétkezés biz-
s a munkaerő-gazdálkodáson, Debre-

datjuk,

yt. Te-
törtökön
töztemet-
polgári

ó család

Ezúton mondunk hálás köszö
netet kedves rokonainknak, j
szomszédoknak, volt munkatár
saknak, jó barátoknak és minc
azoknak, akik szeretett halottun

KULCSÁR LAJOS
nyugdíjas

temetésén megjelentek, ravata
ra koszorúkat és virágot hely
tek, mély fájdalmunkban rés
vevő szívvel osztoztak

A gyászoló csa

Bálint

Bálint Vajda tanítvány volt, a folklorisztikus festészete, mihol az artisztikum fölébe kerekedik a baló di emóciónak.

Tasnádi Attila: Kortárs szentendrei művészet

Népszava, 1976. augus 28-5 oldal.

Bálint Endre, festő

Bálint Endre: Szertartás Kosíló: 4.

Jelenkor, Pécs, 1976. júl.– aug. XIX/7-8.

LANCZ SÁNDOR
MATYÁS ISTVÁN
POMOGÁTS BÉLA
SÉRES JÓZSEF
TAKÁCS IMRE
TAXNER ERNŐ
THIERY ÁRPÁD
TOLNAI GÁBOR
TÜSKÉS TIBOR
VARNAI FERENC
VEKERDI LÁSZLÓ
WEÖRES SÁNDOR

KÉPEK:

ANNA MARGIT
BÁLINT ENDRE
CZÓBEL BÉLA
CSÍKSZENTMIHÁLYI
RÓBERT
EGRY JÓZSEF
GERZSON PÁL
KOLBE MIHÁLY
VAJDA JÚLIA

Bálint Endre, festő

Bálint Endre, Szertartás

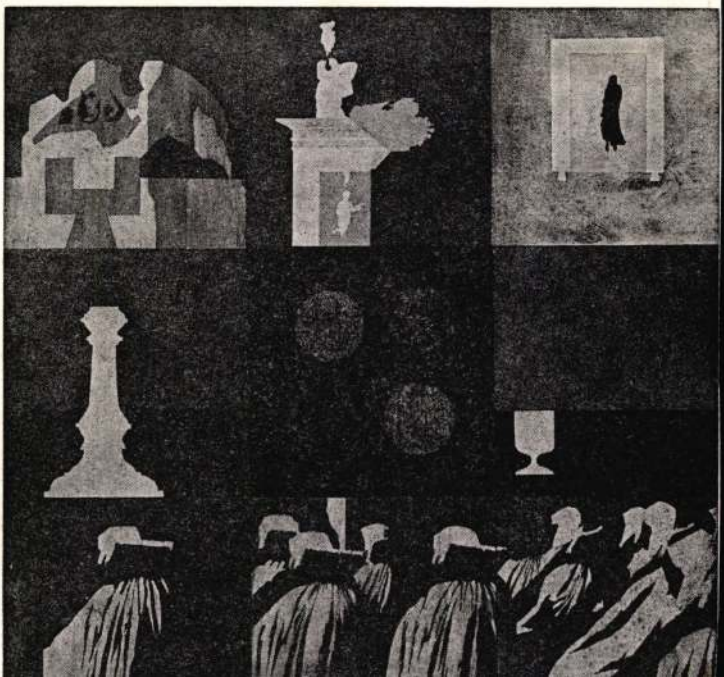

Bálint Endre

fóka, amelyet már csak humorral lehet megközelíteni. És Dürrenmatt humora hiteles, vérből humor. Persze ahhoz, hogy költői mondanivalója hiánytalanul érvényre jusson, meg kell találni komédiáinak adekvát színházi előadásmódját. Ez az előadásmód pedig semmiképpen sem lehet realista színjátszás. Sajnos a Petőfi Színház előadása, egy-két színészi alakítás egyéni kivételétől eltekintve, egyáltalán nem szolgálta a dürrenmatti koncepciót. Nem tudni, hogy egy nem szerencsés rendezői felfogás vagy az okozta-e ezt, hogy szokatlan volt a színészek számára az újszerű feladat.

Dürrenmatt alakjai nem valóságos, hús-vér emberek, hanem álomszerű, szürrealista képződmények. Külső megjelenésük (maszk, kosztüm) a legapróbb részletekig hiteles, „reális" lehet, de mozgásukon, beszédjükön érezni kell, hogy nem élő embert, hanem az írói fantázia groteszk szüleményét testesítik meg. Ebben a darabban semmit, a legvérfagyasztóbb, a legtragikusabb jelenetet sem szabad komolyan venni. Különben menthetetlenül grand guignollá, és humoros helyett nevetségessé válik. Bízni kell a költőben. Ha ő úgy tartotta helyesnek, hogy komédiában mondja el mindazt, amit el akart mondani, a legsúlyosabb mondanivalókat is, akkor azt úgy kell közvetíteni, minden tragikus pátosz nélkül.

Pedig (és ez még szerencse) kitűnő példakép állt a színészek rendelkezésére. A címszereplő Kozák László hibátlanul szolgálta a szerző intencióját. V. Frankja pontosan olyan volt, amilyennek azt Dürrenmatt elképzelhette. Könnyed, fanyar, groteszk volt minden szava, minden mozdulata. Rajta kívül azonban csak Pásztor Erzsi, Harkányi Endre és Nádai Pál képviselték ösztönös biztonsággal azt a dürrenmattian komédiázó farce-stílust, amelybe (és az igazság kedvéért ezt is meg kell állapítani) az együttes tagjai csak a második rész végére rázódtak bele. A szellemes fordításon (Gera György és a verseket illetően Görgey Gábor munkája) kívül, ennek köszönhető, hogy végül mégis jó színház emlékét vittük haza. (Doromby Károly)

KÉPZŐMŰVÉSZET. *Mauriac sorai Bálint Endre Biblia-illusztrációiról.* Több mint egy esztendő óta újra Magyarországon dolgozik *Bálint* Endre festőművész, a mai magyar piktúra egyik legjelentékenyebb alakja. 1957-től 1962-ig Párizsban élt, ezekben az években Franciaországban, Hollandiában és Belgiumban hét kiállítást rendeztek munkáiból. 1958-ban a párizsi Labergerie könyvkiadótól megbízást kapott a *teljes* Szentírás illusztrálására. A több mint ezer rajz — közöttük ötven színes grafika — nyolc hónapi megfeszített munkával készült el, és a „Jeruzsálemi Biblia" 1959-ben napvilágot látott. A gyönyörű kiadványnak nagy sikere volt, a kritikák elmondották, hogy Bálint rajzai századunk modern művészeti nyelvét beszélik, de ugyanakkor hűek maradnak a Biblia szelleméhez. (A Bálint által illusztrált Biblia-kiadásról egyébként annakidején folyóiratunk már beszámolt, 1959-es évfolyamunk 308—309. oldalán.) A magyar művészről ezekben az időkben, húsz perces színes dokumentumfilm is készült, amelyet hónapokig vetítettek a párizsi mozikban. Röviddel később azután Bálint Endre elnyerte a „The National Bible Society of Scotland" illusztrációs pályázatának első díját. (A díjnyertes munkákat — közöttük az övéit is — kiállították Edinburghban, a híres zenei fesztivál keretén belül, majd Glasgow-ban.)

Bálint Endre ma ismét tevékeny szereplője a magyar művészeti életnek. Szellemes plakátjait gyakran láthatjuk, rajzaival a „Jelenkor" és a „Valóság" oldalain találkozhattunk a közelmúltban, a Nemzeti Színház őszi Machbeth-felújításának puritán díszleteit ő tervezte, s Bálint két tucat linóleummetszetével jelent meg David Caute angol író „Oldd meg sarudat" című — a Cromwell-féle forradalom idején játszódó — történelmi regénye.

Bálint Endre — mesterével: Vajda Lajossal és Korniss Dezsővel együtt — azok közé az igen kis számú magyar festők közé tartozik, akiknek munkásságára a magyar népművészet döntő hatást gyakorolt. Szentendrei, sárospataki és zsennyei tartózkodása során alakult ki álom- és emlékvilágból táplálkozó festői nyelve, amelyet talán *folklorisztikus alapokon nyugvó lírai-nosztalgikus szürrealizmusnak* jelölhetnénk meg, — tudva azonban, hogy reprodukciók hiá-

Vajda 1963 okt.

nyában kevéssé kézzelfogható e meghatározás. E törekvéseit reprezentálják olyan újabb munkái, mint a „Csodálatos halászat", a „Van Gogh éjszakája", a „Roueni látomás", a háromalakos „Várakozók" vagy a „Szentendrei falak".

Egy külföldi lapban megjelent nyilatkozatában Bálint Endre a következőket mondotta festői világáról és Szentírás-illusztrációiról: „Nem vagyok sem absztrakt, sem szürrealista a szó képzőművészeti kánonja szerint, de igyekeztem e kifejezési módokból befogadni mindazt, amit a magam művészete számára hasznosítani tudtam... Olyan hagyományok útját járom, amelyet Kelet és Nyugat találkozójában: Magyarországon taposott ki egynéhány olyan keményléptű szellem, mint Bartók Béla a zenében és Vajda Lajos a festészetben... Biblia-illusztrációim dicsérőit és kritizálóit nem hagyta közömbösen az a folklór-tartalom, amely szinte automatikusan alakította formáimat. Nagyon boldoggá tett François Mauriac-nak az *Express*-ben közölt cikke (1959. február 19-i szám), amely szép méltánylással emlékezett meg az én rajzaimmal kiadott Bibliáról. Ez a váratlanul ért ajándék többet jelentett nekem a napisajtó terjedelmes beszámolóinál, többet a nagyközönség előtti sikereknél."

Mauriac *Express*-beli cikkének legérdekesebb részei így hangzanak: „Öregkorban, midőn személyes életünk már teljesen összezsugorodik, az ember olyan, mint egy toronyőr. Mások örömeiket hajszolják, futnak szenvedélyeik után, — én pedig csak kémlelem a látóhatár egy pontját, ahol valaminek fel kell bukkannia. Semmilyen olvasmány nem tud lekötni. De végre fellélegzem: egy gyönyörű képes „Jeruzsálemi Bibliá"-t lapozgatok, amelyet a Labergerie-kiadó oly előzékenyen megküldött nekem; *valóságos műalkotás. Úgy kell megismerkednünk vele, mintha egy katedrálisba lépnénk be. Üvegfestmények és freskók helyett Bálint Endre illusztrációiban gyönyörködünk.* Ez bizonyára majd változtat szemléletemen, hiszen csak azt a protestáns Bibliát forgattam Malagarban, amelyből annakidején André Gide szokta felolvasni a neki kedves részeket.

Az igazat megvallva, elég ritkán veszem kézbe a Szentírást." A továbbiakban Mauriac elmondja, hogy az Ószövetséget csak kevéssé ismeri, „nem tudott vonzani még költőisége sem", s itt hivatkozik neveltetésére. „Az Ószövetség legjavát — a számomra oly kedves zsoltárokat és a húsvéti jövendöléseket — a katolikus liturgián átszűrve mindig megkapom." De hogy az Ótestamentumhoz is közelebb kerüljön, — fejezi be írását Mauriac — „ebben bizonyára segítségemre lesz ez a csodálatos Jeruzsálemi Biblia."

* * *

Tersánszky J. Jenő, a képzőművészeti író. Tersánszky Józsi Jenő — irodalmunk élő klasszikusa, akinek az elmúlt hetekben ünnepeltük hetvenötödik születésnapját — egyike azoknak a magyar íróknak, akiket a képzőművészethez szoros szálak kötnek, akik szeretettel és hozzáértéssel szóltak hozzá művészeti vonatkozású írásaikban századunk művészetének kérdéseihez, akiknek művészeti irodalmunkban is maradandó helyük van és lesz. (Sajnos, ritka mint a fehér holló az a magyar író, akinek szívügye volt a képzőművészet és aki tekintélyével, energiájával, segítő készségével odaállt volna festő-, szobrászkortársai mellé, amint azt a franciáknál egykor Zola vagy Apollinaire, s ma a Bernard Buffet-ről könyvet író Giono és a magyar Hajdu István szobrásznak monografiát szentelő Robert Ganzo költő teszi. Lehetne kivételeket említeni: *Kárpáti* Aurélt, *Füst* Milánt, a Nagy Istvánról tanulmányt író *Surányi* Miklóst, s mindenekelőtt *Kassák*ot. E csoportba — a „kivételek" csoportjába — tartozik *Sik* Sándor is, aki nagy esztétikai munkájában nemcsak a régi korok nagy alkotóira — Fra Angelicóra, Raffaellóra, Michelangelóra, Velazquezre, Delacroix-ra — hivatkozik az esztétikai törvényszerűségek fejtegetésekor, de a közelmúlt és a jelen kiváló művészeiről — Gauguin-ről, Van Gogh-ról, a nonfiguratív Kandinszkijról és a szürrealista Paul Klee-ről — is van mély észrevétele, értékes mondanivalója. A magyar írók túlnyomó többsége azonban közönyös a képzőművészet világa iránt, — érdekes és jellemző, hogy még az egyébként oly szerteágazó és szenvedélyes szellemi érdeklődésű és enciklopédikus kultúrájú író-gondolkodó, *Németh* László is.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 DEC. 19.
MAGYAR NEMZET
Bálint Endre

Önarckép jelmezben

1021

Gyárfás Miklós kisregényei

Gyárfás Miklós új könyve, az *Önarckép jelmezben* (Szépirodalmi Könyvkiadó), a benne található első regényről kapta a címét. Különösen értelmiségi körökben folynak disputák a szokatlan tárgyú, szokatlan formájú és végül is sok kételyt ébresztő műről. Érdekes kísérlet került elénk, s az ilyen igényes és magasrendű experimentumtól akkor sem lehet megtagadni az elismerést, ha a szellemes és helyenként izgalmas »játék« nem vezeti el az olvasókat a kívánt megoldáshoz.

Nem véletlen, hogy azonos mondattal kezdődik és végződik az *Önarckép jelmezben*... *»Atyám nagyon szeretett játszani«* — olvassuk a mű elindító és befejező szavaiban. Ezt a »játékot« örökölte, átvette, folytatta és tökéletesítette Gyárfás Miklós, aki felcsapott modern Gullivernek. Olyasfélére vállalkozott, hogy folytassa, amit Swift valamikor abbahagyott. Swift óta persze mélységesen megváltozott a világ, és Gullivernek manapság egészen másféle helyzetekkel, problémákkal, kérdésekkel kell találkoznia a meglátogatott szigetek mindegyikén.

Gyárfás Miklós nem kerüli el a legkényesebb társadalmi problémák felvetését sem. Más lapra tartozik, hogy a bátor kérdésekre nem mindig hangzik el hasonlóan bátor felelet. (Azokra a részekre gondolunk, amikor nem lehet »játéknak« tekinteni az érintett súlyos problémákat.)

Angéla asszony régiségboltjából indul el szigetről szigetre Gyárfás-Gulliver, útravalót kapva Bernát bácsitól, »a nyúlánk törpétől«, akinek életfilozófiája — kurta és tömör megfogalmazásban — így hangzik: »Az ember élete örökös öltözés és vetkezés.« Bernát bácsi hangoztatta, hogy »az ember szerény majomöltözetben kezdte meg pályafutását, aztán levetette a majomöltözetet, fölvette a fügefalevelet, fölvette a kecskebőrt, levetette a kecskebőrt, fölvette a páncélvértet, fölvette a selyemfrakkot, levetette a selyemfrakkot, és fölvette mai gyapjúöltönyét«. Mindehhez »a nyúlánk törpe« hozzátette, hogy az ember »a viseleteknél többet csak a meggyőződését változtatta meg«.

Vannak, akik amellett törnek lándzsát, hogy az *Önarckép jelmezben* legnagyobb erénye: a franciás könnyedség, mások viszont azt állítják, hogy inkább azok a részek érdemelnek dicséretet, amelyeket valami különös fanyarságú angol humor hat át. Talán azoknak van igazuk, akik úgy vélik, hogy Gyárfás Miklós helyet tudott adni művében a kétféle humor mindegyikének.

A feltűnést keltő *Önarckép jelmezben* mellett nem számíthat nagyobb visszhangra a másik kisregény, *A butaságom története*, amely inkább a szórakoztató írások kategóriájába tartozik. Jó filmtémának kínálkozott.

Említsük meg, hogy a sikerült burkoló- és kötéstervet — mindkettő ügyesen érzékelteti az *Önarckép jelmezben* »játékosságát« — *Bálint* Endre festőművész készítette.

Sós Endre

A HÉT KÖ

AKADÉMIAI K

Az állampolgárok alk
telességei

CORVINA K

Brestyánszky Ilona:
gyar kerámia

KOSSUTH KIADÓ:

Barát Endre: Hajnalka
Alekszandr Beljajev: Dowell professzor feje
Fábri Tibor—Dr. Jandek Géza—Tóth Tibor: Szocialista brigádmozgalom Magyarországon
A gazdasági irányítás átfogó reformja

MAGVETŐ KIADÓ:

Berda József: Magamhoz méltón
Gadányi Jenőné: Így történt
Kassák Lajos: Mesterek köszöntése
Krúdy Gyula: Utolsó szivar az Arabs Szürkénél I—II.
Kolozs Pál: A családfa árnyéka
A magyar film húsz éve 1945—1965.
Sallai Elemér: —42°
Somlyó György: Szélrózsa 2.
Szécsi Margit: A trombitákat összesöprik

MÓRA KIADÓ

Az aranyláncon függő kastély
Ion Creangă: A vénasszony leánya és a vénember leánya
Hegedüs Géza: Korona és kard — Magyarország a XI—XIII. században
Klára Jarunková: Az egyetlen
Dusan Kostic: A rejtélyes kincs
Lányok Évkönyve 1966.
Németh István: Lepketánc
Ion Slavici: Két csillagos homlokú

hallottuk a hírt: mérnökök jelentek meg a parkban, hogy az egészet házhelyeknek mérjék ki. Talán Madách fája is halálra van ítélve, mely alatt úgy szeretett pihenni, beszélgetni, felolvasni.

Nem érthetünk egyet azzal, hogy a vanyarci Veres-kúria, mely 1954-ben még műemlék volt, ma már nem érdemelné meg a védelmet. Csak sajnálhatjuk, hogy az Országos Műemléki Felügyelőség — rendbehozatalának sürgetése helyett — levette róla a kezét. Építészeti »állaga« a nemtörődömség következtében sokat veszthetett értékéből, de ezt az épületet így is *műemlékké avatja a magyar művelődéstörténetben betöltött szerepe!*

Vanyarcon 300 iskolás gyermek van. Jelenleg négy, egymástól távol eső épületben tanulnak, melyek többségükben hidegek, sötétek, levegőtlenek. A Veres-kúriához mai tulajdonosa nem ragaszkodik, vegyék hát meg a parkkal együtt *iskola céljára!* Művelődési intézmény ennél jobb helyet nem is kaphatna a faluban. A parkban az iskolával kapcsolatban tágas gyakorlókertet és szép üdülőtábort létesíthetnének.

Reméljük, meg fogja menteni a vanyarci kastélyt s a parkot a Veres Pálné, Madách és Mikszáth iránt megnyilvánuló nemzeti kegyelet.

Dr. Pásztor Emil

Udvariasságot a villamoson

A jelenleg is érvényben levő rendelkezések szerint kalauzainknak a rokkantak, világtalanok, terhesanyák, kisgyermekkel utazók, bénák, aggok stb. részére ülőhelyet kell biztositaniuk. Ennek érdekében szükség esetén az utazóközönséget hangosan, de udvariasan fel kell szólítaniuk, hogy valaki az utasok közül egy ülőhelyet engedjen át. Amennyiben az ilyen általános felszólítás eredménytelennek bizonyulna, úgy személy szerint kell valamelyik utast helyének átadására — ugyancsak udvariasan — felszólítani. E rendelkezés érvényesítésére dolgozóink figyelmét a havonta ismétlődő oktatások keretében rendszeresen felhívjuk. Tapasztalatunk szerint az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BP. Rundschau
Bálint Endre
1961 OKT 17

1021

Endre Bálint: Biblischer Greis — Linolschnitt

Jahren um
urteilten, bev
druckenden
einer 1848 zu
de.

Getreu der
res Opernhauses erhielt „László Hunyadi" eine völlig neue Form, für die die besten Kräfte eingesetzt wurden. Doppeltes Ziel der Neuinszenierung war es, die schablonenhaft gewordenen Fäden der Handlung möglichst lebendig zu machen, das Spiel der Darsteller nach moderner Auffassung zu beleben und

ein genaues musikalisches Bild von den Absichten Erkels

zu geben. Das Ensemble der Oper realisierte beide Ziele mit höchsten künstlerischen Mitteln, was Hoffnung gibt, daß das Werk auch in den der Premiere folgenden Jahren

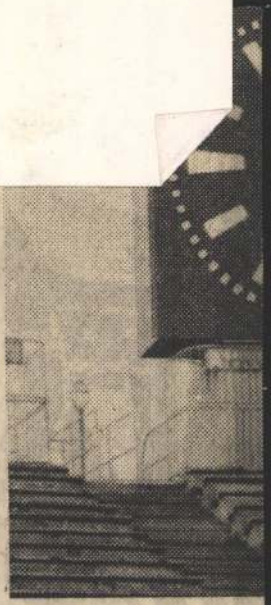

Exp

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre
JELENKOR
1961 MÁR 7
1021

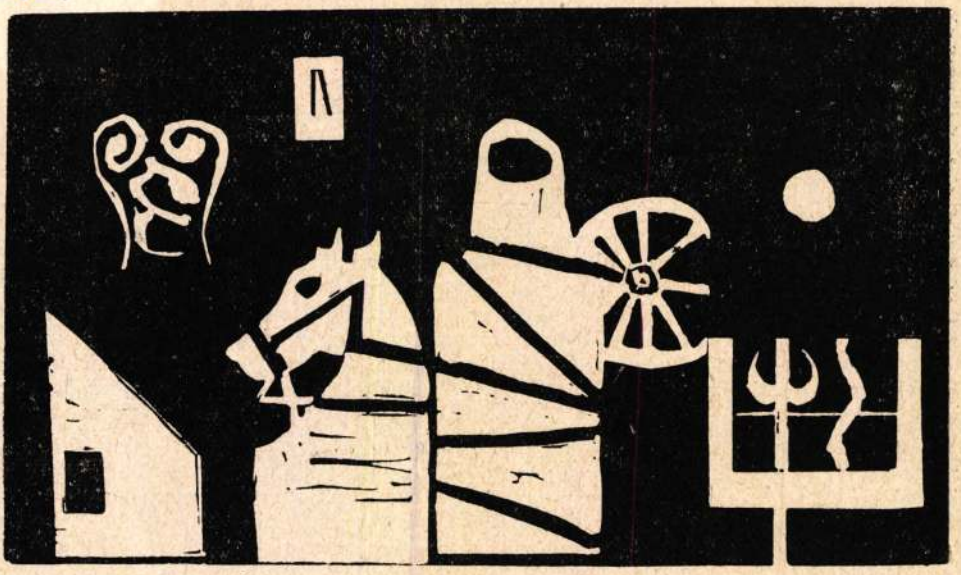

BÁLINT ENDRE rajza

ságra Mesterberekről. Egy járt a távoli Bicskén (
repel még egy-egy szavazattal Székesfehérvár, Or
ugyan messzi helységek, mint Mezőhegyes, Hos
Szeged, Dabas, Hajdúnánás, az országnak azokat
kek családját Mesterberekre hozta a munkavállal
állami gazdasági toborzó.

Faluhelyen is előbb-utóbb szemet szúr a látog
lábon járó szenzáció. Az osztályterembe lépve fog
kívánok!" kórus, csak kísérőzene. Az érdeklődéssel csillogó gyermekszemekben óriási adag kíváncsiság van és rendkívüli, figyelő elevenség. Valósággal fényképezik tekintetükkel minden mozdulatomat, kabátomat, kucsmámat, a fogójával gombomra akasztott botot. Mindez megfigyelendő, rögzítendő, hiszen ha elmegyek, jöttömet, szokatlan kérdésekben összpontosuló kíváncsiságomat meg kell vitatni és természetesen hírül vinni haza is. Egyelőre nem merek gondolni a következményekre, melyek ostora minden bizonnyal a tanítókon csattan majd. Hiszen megengedték, hogy olyan senkire nem tartozó magánügyek után tudakozódjak, mint kinek-kinek az előző napi ebédje. (Mi közöm van más ember szegénységéhez?) Az érdeklődés azonban eleven és ami az iskolásokra egyként jellemző: *tudnivágyó.* Ugyanakkor feszélyezettségnek, gátlásnak nyoma sincs. A gyerekekkel kötetlenül beszélgetünk, nevetünk egymás tréfáin.

A pusztában az egyetlen szervezett, produktív és eleven közösségi életet élő réteg a gyerekeké. Nem szeretem a szót, de ők azok, akik (m é g, vagy higgyünk a jövőben és mondjuk inkább úgy, hogy m á r?) minden jobb cél érdekében mozgósíthatók. A mozgósító erő a húszesztendei, javarészt pusztai gyereknevelésbe láthatólag egy cseppet sem belefáradt tanítónő. Az ő ötletére hozattak száz tő feketeribizkét Zala megyéből és ültették el az iskola kertjében. A kertet a gazdaság – amelyik ezek szerint mégis csak ad olykor valamit – szántatta fel. Valamennyi ribiszkető megeredt. A megyei újságból, az Élet és Irodalomból kivágják az érdekesebb cikke-

Bálint Endre

Illusztráció

Veres Miklós: Szines rajzok.
Tükör, 1977 jan 2 – 39. oldal

Bálint Endre

Illusztráció

Julian Tuwim: Madárrádió
Tükör, 1974. január 30 - 39. oldal.

Bálint Endre, festő

L: Kő Pál

Lánor Sándor: Képzőművészeti krónika 68-73. o.

Jelenkor, Pécs 1977 jan. 1/xx

Bálint Endre

Méltatás

Brestyánszky Ilona: Versenyfutás a változó élettel.
Nők Lapja, 1977. március 19 - 16. oldal.

Bálint Endre

"Szeletelhető-e a festészet" cimmel Vadas József ir a Nemzeti Galéria -"Szentendrei Művészet" c.- kiállitásáról. A tárlaton szereplő művészeket aszerint csoportositja, hogy melyikük szentendrei születésü, ott lakó, odatelepült, vagy az ottani művészetből „ihletet meritő". A résztvevők közül felsoroltak: Anna Margit, Asszonyi Tamás, Bálint Endre, Balogh László, Bánovszky Miklós, Barcsay Jenő, Bartl József, Csik István, Csikszentmihályi Róbert, Czóbel Béla, Deim Pál, Hajdu László, Korniss Dezső, Ónodi Béla, Rajki László, Szántó Piroska, Vajda Lajos. Fenti cikket lásd: Barcsay Jenő nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 22. XX. évf. 21. sz. 12. lap.

Frank János cikkét lásd: Pátzay Pál nevénél.

Bálint Endre

"Lehet egy héttel hosszabb?" cimmel Frank János a kiállitótermek, a kiállitások körüli zavarokat, problémákat fejtegeti hosszu cikkében és a tárlatok időtartamának meghosszabbitását javasolja. Felfedi a hiányosságokat és azt is megirja, miként lehet azokat kiküszöbölni. A kiállitótermek felsorolása mellett példaként emlit a legnagyobbak közül három kiállitási helyiséget és bennük a kiállitókat: a Műcsarnokban Varga Imre, Herczeg Klára, Percz János, a Nemzeti Galériában Pátzay Pál, Nagy Károly fafaragó és Molnár Gabriella, az Iparművészeti Muzeumban Bálint Endre Pécsi László neve szerepel.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. nov. 2o. XX. évf. 47. sz. 12. lap.

Bálint Endre

1948-februárjában Kállai a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítást. „A magyar képzőművészet újabb iránya" címmel. Ezen a tárlaton részt vett a művész.

Szabó Julia: Kállai Ernő szellemi hagyatéka.
Müvészet, 1975. augusztus - 43. oldal

Bálint Endre

müvei

Uj Irás 1975/3 boritó és melléklet

Bálint Endre

Az Európai Iskolából mött ki Szántó Piroska, Vilt Tábor és Bálint Endre művészete

Uj Irás 1974/11 1o4.o.

Vadas: Köldökzsinoron Nyugat Eu ópával

Bálint Endre

„Angyal"
(repro)

Bojár Iván: A Nemzeti Galéria a...
Tükör, 1975. okt. 28 - 17 oldal.

Bálint Endre

„Kis ikonosztáz" c. lapének fotója a képmellékletben szerepel

Kritika 1971 október

Bálint Endre

Méltatás

S.Nagy Katalin: Tájékoztatás képzőművészeti vizsgálatokról.
Művészet, 1975.augusztus - 34.oldal

Bálint Endre

Iványi Katalin művészete Ámos, Vajda és Bálint Endre világához közelit.

Magyar Hirlap 1975 153/8

Bálint Endre

müvészete erősen hatott Váli Dezső müvészetére.

Magyar Hirlap 1974 334/6

Bálint Endre

,Kondor,Rékássy,Gross,Gyurics és Pásztor G. müveiből nyilt kiállitás a köbányai I László gimnáziumban.

Magyar Hirlap 1974 327/8

Bálint Endre

A szimbolista szárnyhoz tartoztak az Európai Iskolábban Gadányi Jenő, Bálint Endre, Bán Béla Szántó .

Magyar Hirlap 1973/257/6

Láncz: Egykori Európai Iskola a székesfehérvári képtárban

Bálint Endre, festő

L: Kassák Lajos

Tátrai T.: Gyermekkönyvek... 45-48.

XXII

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. jan. 1.

Bálint Endre

képeit is bemutató tárlat nyilt a mosonmagyaróvári Hanság Muzeumban a MNG. anyagából, Szocialista törekvések, munkásfestők cimmel.

Magyar Hirlap 1975. 8.évf.91/8

Bálint Endre

festőművész kiállítása a Kulturkapcsolatok Intézetében.

H. Gy: B. E. festőművész kiállítása a Kulturkapcsolatok Intézetében.

Magyar Hírek, 1967. X. 21. 4. o.

Bálint Endre

nyitotta meg Vajda Lajos emlék kiállítását.

Horányi Sándor: „Miért csak halála után? Meditáció a Vajda Lajos emlékkiállításon."

Pest Megyei Hírlap. (Szentendre)
1966. IV. 9. 4. o.

Bálint Endre

Álom festéseléi Ziemalis

Élet és Irod., Pesnecky Géza.
A Neulandrei Művészet, 1968, sept 28

Bálint Endre

„Mágikus éjnak heulendrei,
„Nostalgia, „Orbán Kerent-
u. Répét Ziemelik, továbbá
mineit, a Tombonciot, a fejelet
stb.

Daily News - Neueste Nachrichten,
1968 szept. 24. „Art in Szeulendré

Bálint Endre

Kiemelés, mint a „neuhendrei stílus" a vajda örökség legmélt ötöb zápisselőjét

Nepnabadság, 968, szept 27, szerzeg mindszi, a neuhendrei festészet 40 éve, Ferencsy K. Mús.

Bálint Endre

A Jelenkor cikkeket közölt szóla

Dévényi Iván: Képzőművészet a Jelenkorban

Jelenkor 1968 X. n. 883 old.

Bálint Endre

konstruktív-szürrealista elemek, a modern „szentendrei irányzat"hoz tartozik

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folwang, Essen, 1969.
b.o.

~~Domanovmi Endre~~

Bólint Endre

ólomszerű vízióiban váltotta valóra
Vajda Lajos kínem használt lehető-
ségeit; 1957-1962-ig Párizsban élt

Szabadi Judit: Magic Naturalism

The New Hungarian Quarterly
Bpest, 1966. 22. sz.

1961.

Bálint Endre

Csendélet halkal, p.o. temp. 42 x 55

Pécs (Janus Pannonius Muzeum) Modern magyar képtár. Forgács Hann Erzsébet emlékgyűjtemény. Ismertelő-írta Romváry Ferenc. Pécs 1964

16

Bálint Endre
grafikus

M.D.K.

„Gyász"

Élet és Irodalom, 1968. Szept. 21 - 15 lap.

Bálint Endre festő

Kiállítása nyílt az Esztergomi Balassa Bálint Múzeumban

Jelenkor 1967 7-8 n. 766 old.

MDK

Bálint Endre, festő

Vajda örökségének legméltóbb folytatója. Legjellemzőbben képviseli a „szentendrei" stílust.

Székely András: A szentendrei festészet negyven éve 7.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 17.

MDK

Bálint Endre festő

olaj, repr.:

Törmelék mögött

Virrasztás

Családi béke a kulcslyukon keresztül

Hastingsi házak

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Sirkövek

Mágikus éjjel Szentendrén

Bálint Endre Máll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj,

Virrasztás

Szent Márk tér

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Halál Firenzében

"Arbeit macht frei"

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Törmelék mögött

Torony Firenzében

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Rezeda Kázmérhoz

Szomoru történet

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Groteszk temetés

Sárga ló

Krematórium

Bálint Endre festő kiáll. Kultint.1967.
IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Vizió Jeanne D'Arc-ról

Ábrák a palánkon

Bálint Endre festő kiáll. K$_{u}$ltint.1967.
IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Ikon

Kastély Blois-ban

Bálint Endre festő kiáll. K$_u$ltint.1967.
IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Fehér éjszaka

Fal és éjszaka

A csend világa

Bálint Endre festő kiáll. K$_u$ltint.1967.
IX.

Bálint Endre

Egy müve helyett kapott a székesfehérvári Kassák kiállitáson 1968-ban.

Vigilia 1968. szept. 638.l.

M.D.K.

Bálint Endre
festő

Méltatás.

Perneczky Géza: A szentendrei művészet.
Élet és Irodalom, 1968. szept. 28 - 8 lap.

Bálint Endre

kiállított festményei:

Éjféli látomás, olaj, 84x42 cm.

Népmese, olaj, 96x71 cm.

Ördöglakat, olaj, 70x40 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kádigáné Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

7.l.

MDK

Bálint Endre

Kritika 1968 jun.p.42.

Németh L.kritkkája

Bálint Endre festőművész

fotómontázs kiállítása a
Szarafias Népfront XI. Ker. Klub-
jában

Magyar Nemzet, 1967. V. 28.

Bálint Endre

Éjféli látomás, olaj, 84 x 42 cm
Népmese " 96 x 71 "
Ördöstáric " 70 x 40 "

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. nerk. kisdéjiné kirimi Irén.

7.

Bálint Endre
festő

MDF

Hollandiában Kornis Dezsővel
rendezett tárlatot.

Bálint Endre

Kiállított Művei

Megcsonkított aufgyal · 1968, olaj, 77 × 140 cm
Napelemente, 1968, olaj, 38,5 × 120 cm
Szent Antal megkísértése, 1962, olaj, 51 × 120 cm
Májkus éj Szentendrén, 1966, olaj, 80 × 100 cm
Orbánkeresztet Szentendrén, 1966, olaj, 112 × 93 cm
Összetört kereszt (rongyott), 1968 · olaj, 51 × 120 cm

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

p.o.

Bálint Endre

Megcsonkított angyal
Gent Antal megkísértése
Mágikus éj Szentendrén
Fekete-fehér reprodukciók

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.
14.o.

Bálint Endre

1938-ban kiállítása volt a Tamás Galériában
1946-ban és 1948-ban az Európai Iskolában.
1947-ben réntrén Párizsban a nürsealista kiállításon
1947-ben fél évet -"- tölt és kiállít a
Galerie Creuze-ban.
1956-tól 1962-ig Párizsban él és dolgozik.
1964-ben és 1967-ben önálló kiállításai voltak
Budapesten

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang,
Essen, 1968.
g.o.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Csodálatos halászat

Hastingsi házak

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

Bálint Endre

festő
született 1914
Az Alkalmazott (Ipermüvéneti) Művészet Főiskoláján
Ammlt. Kerőhb Vanary János és Aba Novák Vilmos
tanítványa volt.
Vajda Lajos szürrealista tradícióját folytatja

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang,
Essen. 1968-
9. o.

Bálint Endre

Szerepel a Pest magyar Távlatok
~~[illegible]~~ szentendrén

Ridegh Gábor: Év végi távlatok
~~[illegible]~~ vidéken

Magyar Hírlap 1968 XII. 23

Bálint Endre

Szerepel a mentendrei Ferenczy Károly Múzeum kiállításán

Lovas: Távlat Szentendrén

Nagyvarsa 1969 I. 5

Bálint Endre

Szerepel a tatabányai kép. műv. kiállításon

N. N.: Pest megyei kép. műv. kiáll.

Komárom m. Dolgozók Lapja 1969 II. 6.

MDK

Bálint Endre, grafikus

kerepel a miskolci

kiállításon.

Róna Gyula: Harmincévesek művészete 7

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 13.

MDK

Bálint Endre.

Szabad Művészet. 1947. 11.sz. 223.l.

M.D.K.

Bálint Endre
grafikus

Dr. Egely Endre mestere volt.

Á.T.: Három kiállítás
Élet és Irodalom, 1962. november 10 – 11 lap

Bálint Endre

Gyertyafénynél c. sorozata (emlékére)

szerepel a „Magyar képzőművészek a fasizmus ellen" c. tárlaton a Nemzeti Galériában

Jelenkor 1966 11. sz. 153old

Bálint Endre, festő (n. 1914. M.D.K.

válasza csupa keserű gúny: szüleit mint művelt, szigorú ctihus embereket jellemzi, akik egész életükben mint kisfiretésű tisztviselők hűzhödtek; „családi címerünket, a VIII. ker. Előtjáróság Szegénysági Bizonyítványát, mint adalékot a proletár heraldikához, őrzöm." A Tőiskolára, már párizsi csavargásai után jelentkezett, de nem vekér fel. Két hét múlva megrendezte első gyűjteményes kiéllitását a Tamás Galeriában – hornely sikerrel.

Pán Imre körkérdésére beérkezett válaszok: Az uj magyar művészet önarcképe, Európai iskola, 1945.

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos, Bev. és összeáll. Perneczky Géza, Bp. 1967. Corvina

270. old.

Bálint Endre

Kiule Herverészel, reklámgrafikával és illusztrációval foglalkozott. Most festményeit mutatta be a Kult kapcs. Intézetében

1957-62 közt Párisban élt

„Csodálatos kalászat" (emlitve)

„Honvágy", „Fehérsejnekor" „Arbeit macht frei", „Krematórium (emlitve)

Nagyvarad 1967 X. 12 2old

Bálint Endre

Kiáhítása nyílt az Esztergom

Balassa Bálint. Múzeum-ban.

Többnövállított Ki Párisban

Nagyvarsa 1967 VII. 12 2 old.

Bálint Endre

Kiállítása nyílt a Jókai Klubban (Szabadsághegy) az utolsó 5 év párisi anyagából

Rajz (Vegyes)

Korunk 1964 IV. n. 660 old.
627 "

Bálint Endre
1913 –

1.

A korábban érlelődő Vajda Lajos hatott rá. Végigkísérletezi az új stílusokat: posztimpresszionista enteriőrök, józsefvárosi utcaszegletek, fauve-osan alakított szentendrei tájak, háboni borzalmáról expresszív linómetszetek, szürrealizmus kóbaltos színekben, népi motivumok, balladás témák, mézeshalácsformák

Mándy Stefánia: Az európai iskola és előzményei 1962. Bp. 41. l.

Balint Endre

3 metszetével résztvett Carpiban, Ugo da Carpi, a fametszet művészet megalapítója születésének 500. évfordulójára rendezett kiállításra

Meppen Nemzet
1969 fevrúr 22

Bálint Endre, [ ]

MDK

„Varkus" tévedés nevepeltetése a Nemzeti Galéria kiállításán.

R. Gy.: Egyházi gyűjtemények kincsei 4.

Népszabadság, Bp., 1970. nov. 18.

Bálint Endre

nyitja meg Péter Vladimir, Németh Géza, Váli Dezső kiállítását az Ecsetben. 1970 jan. 12-én.

Kiállítási megnyitó

Bálint Endre

37 – 39. Ünnepi meditáció I–III. Linotypia
33 x 24. (II. sz. reprodukálva).

5. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolci Galéria 1969. Kiáll. Zát. Bev. B. Supka Hapoldna

BÁLINT ENDRE

FESTMÉNYÉT ELKÜLDIK A BANJALUKAI MÚZEUMBA (AZ ÚN. KÉTMILLIÓS VÁSÁRLÁSBÓL).

BOSÁK IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA.

MAGYAR HÍRLAP: 1970. NOV. 3.

MDK

Bálint Endre, festő

Megemlítve: Weöres Sándornál található egy műve.

Bertha Bulcsu: Interjú Weöres Sándorral

1059 - 1066.

JELENKOR, Pécs. 1970. december XIII/12.

Bálint Endre

Rekviem olaj 120x90 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 - Jul - Aug.

Bálint Endre

Mint a moribon repr.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul. – Aug.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 AUG

VIGILIA

Bálint Endre

* * *

102

Bálint Endre kiállítása. Az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban — *Mucsi* András művészettörténész hozzáértő, finom rendezésében — a Bibliaillusztrátorként is kiemelkedő festőművész: *Bálint* Endre munkáiból nyílt szép kiállítás a közelmúltban. Bálintről azt írja az új „Művészeti Lexikon", hogy „szürrealista stílusban dolgozik", „Vajda Lajos hagyományainak követője" és „népi motívumokat metamorfizál." Mindez igaz ugyan, e mondatokból azonban kisiklik a lényeg: az tudniillik, hogy Bálint nemcsak a szentendrei festőcsoportnak, de mai piktúránk egészének is egyik legtartalmasabb mestere; „született lírikus" *(Hamvas* Béla), akinek szokatlan formátumú, ütött-kopott hulladéklécekre festett, érzékeny, melankólikus koloritú képei átható erővel sugározzák a művész sejtelmes álmait, derengő vízióit, elégikus, olykor misztikus hangulatait.

Picasso egyik 1926-os levelében olvassuk: „A művész értse a módját, hogyan kell teljesen meggyőznie a szemlélőt költészetének igaz voltáról." Bálint Endre érti ennek a módját; olyan festményei, mint az esztergomi múzeumban látott „Csodálatos halászat", „Groteszk temetés", „Roueni jelenés", „Egy régi udvar", „Van Gogh éjszakája", „Halál Firenzében", „Rezeda Kázmérhoz", „Mágikus éjjel Szentendrén" — az újabb magyar festészet emlékezetes, rendkívül jelentős darabjai közé tartoznak.

(D. I.)

szetes így; az író éberen ügyel rá, neh
és a megidézett múltba az idő más,
anyagot. Ez a tíz év ugyanis végered
olyan emberé, aki író akar lenni és kö
Bank sivár taposómalmában tölteni és
mondat a könyvben); egyelőre nem „
irodalom vérkeringésével, életritmusáva
kasz és későbbi kötet anyaga.

KÉPZŐMŰVÉSZET. *Szabó Júlia könyve Henri Rousseauról.* A *Corvina* kiadó „A művészet kiskönyvtára" sorozatában nemrégiben kis monográfia látott napvilágot — *Szabó Júlia* művészettörténész tollából — Henri-Julien-Félix *Rousseau*-ról (1844—1910), az egykori finánccról, a modern festészet Fra Angelicójáról.

Az élvezetes stílusú, tömör tanulmány hűen és életteljesen állítja elénk Rousseau-t, az embert (aki bár „ravaszul küzdött a sikerért", mégis szeretetreméltó, vonzó egyéniség volt) és a „Vámos" művészetét, amelyben naivitás és magasrendű artisztikum, sutaság és nagyszerű kompozíciós érzék egyesül, s amelyet gazdag és bizarr képzelőerő jellemez. Szabó Júlia arról a befolyásról is megemlékezik, amelyet baráti köre gyakorolt Henri Rousseau-ra. (A művész barátai közül a botrányhős író: *Alfred Jarry* hatása volt a leglényegesebb;

1021

Art in Szentendre

The ideal season for Szentendre—a charming old town on the Danube, north of Budapest—is the autumn. Ancient documents first mentioned the name of the town as early as 1146 A.D.

Autumn, on the slopes of the hills surrounding Szentendre, is the grape-vintage season, while the matured red paprika pods are strung up to dry even on the town's old houses.

„Peter Paul Street" of Szentendre

The town's old church-towers seem to be basking in the gold of the autumn sun. In the centre of the town, the Greek Orthodox church "Blagovestenska" overlooks the Main Square. This 200-year-old Rococo-style church is justly famous for its golden-hued iconostasis panorama of icons on the partition screen of the sanctuary.

Ancient Roman tombstones give a white tone to the courtyard of the "Károly Ferenczy Museum". With the overhanging branches of the horse-chestnut trees and the house gables seen beyond the fence, the scene could have come out of a Fellini film...

Up to the fifth century A.D., Roman life flourished here. Countless remnants of its everyday existence have come to daylight. The water-blue, or opalescent, thin-necked Roman flasks were models for glass-blowers over many centuries, for instance.

Szentendre and its surroundings were a royal estate in the Middle Ages. In the former Castle of Pomáz, there were fine sorrel-green tiled stoves—some of the tiles preserved are displayed in the Museum. There is an abundance of remains from the century and half of Turkish occupation: weapons inlaid with mother-of-pearl, scimitars, etc.

Another turn in the town's life came at the end of the 17th century when Serbian refugees, Germans and Slovaks settled in the place. The Serbians brought in the —now characteristic—art of icon-painting, whose colours and devotional spirit have since been introduced into the style of artists living in the place, or spending their vacations here.

Exhibition of Szentendre artists

is a current fixture of the Ferenczy Museum. Beside being modern, the style of these artists is profound, direct and transcendental in its overall effect. Those who capture at Szentendre the "valeurs" of a nature scene, light-and-shadow, an effect turning bizarrerie into a melancholy mood, transpose their experiences—which inevitably turn into expressionist or abstract scenes.

An outstanding painter is Endre Bálint. His compositions, e.g. "Magic Night at Szentendre" — "Nostalgia," "Orban's Cross at Szentendre," have a textured background reminiscent of the immobile-looking Danube at dusk: dimly glistening cold blue, suffused with ochre. The figures of the composition—the brown-rayed moon, the lunatic white human shadows, the dark foliage of trees—are loosely and airily connected, admitting air into the space between the figures' outlines.

The dean of the exhibiting painter is Béla Czóbel (b. 1883), whose Bonnard-like attractive red-dotted landscape compositions introduce a spiritual cheerfulness into the devotion-pervaded exhibition material. Margit Anna's flaming red "Icon" is a telling modern transposition of the typical Szentendre traditions.

An icon from 1731

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Daily News-Neueste
Nachrichten
Palint Endre
1968 SEP 24

Sabah dispute

Kuala Lumpur, Sept. 23 (Reuter, AP) — Thousands of people in Muar, southwest Malaysia, dragged an effigy of President Marcos through the streets today and later burned it.

This was the fifth day of protests in the country since President Marcos signed a bill declaring the East Malaysian state of Sabah to be part of the Philippines. Sabah Chief Minister Tun Datu Mustapha tonight gave a cold reception to moves for a Philippine-Malaysia summit on the Sabah crisis.

Prime Minister Tunku Abdul Rahman confirmed Monday that either he or deputy Prime Minister Tun Abdul Razak "would be prepared" to meet Philippines President Ferdinand Marcos "anywhere and at anytime," to settle the Sabah dispute.

INTERFOTO MTI/AP

WILLIS' YACHT FOUND: This 11-foot sailboat, belonging to US navigator William

Cohn-Bendit arrested during book fair

Frankfurt/West Germany, Sept. 23. (UPI) — P
student violence at the Frankfurt Book Fair followin
staged to protest the awarding of the West German
Prize to Senegal President Leopold Senghor.

Police used water cannons, tear gas and night sticks against about 1,000 demonstrators outside the downtown St. Paul's Church Sunday in which Senghor received the prize in the presence of West German president Heinrich Luebke, Foreign Minister Willy Brandt and other leading political figures.

The leader of the demonstration, Daniel (Danny the Red) Cohn-Bendit, who led the Paris student riots in May, was arrested when he clambered over a railing encircling the church.

The street battle that followed his arrest was as violent as any the red-haired student leader ever masterminded in Paris. But the

Hungarian delegation for Korea and Mongolia

Budapest, Sept. 23. (MTI) — At the invitation of the Supreme People's Assembly of the Korean People's Democratic Republic and the Great People's Hural of the

these two socialist countries are developing soundly and extensively. We would be pleased if our visit and the talks we are going to hold would expose new fields for extending relations."

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

Népszava
1967 JÚL 12

Bálint Endre képei

»Nem fordíthatom le a szavak nyelvére, amit festek...« — írja Bálint Endre. Pedig egyaránt mestere az ecsetnek és a tollnak. Édesapja, Bálint Aladár író, a Népszava neves műkritikusa volt a század elején. Fia első írásai is itt láttak napvilágot, mert bár festőnek készült, és e téren jutott a legmesszebbre, a szellemi élet más területei iránt is hasonló érdeklődés fűti. Annak a nálunk is mind általánosabbá váló művésztípusnak megtestesítője, akinek számára a festés nemcsak a szem és a kéz munkája.

Szürrealistának nevezik a szakemberek, mert festményein, akárcsak az álomképek látomásaiban, nem határolódik el múlt és jelen, közel és távol, valószerű és csodás; alakjai, tárgyai pedig nem vetik alá magukat a gravitáció és a perspektíva törvényeinek.

Vannak olyan szürrealisták, akik a képzettársításnak ezt a szabadságát irodalmi gondolatok illusztrálására, vagy egyszerűen közhelyek bizarr formába öltöztetésére használják. Bálint Endre képei nem illusztrációk. Elsőrendűen képi mivoltukban hatnak. Összetett gondolati és érzelmi tartalmuk mint festői gazdagság ölt formát. Képei vallomások egyéni színezetű, öntörvényű belső világáról. Szubjektivitásuk ugyanakkor nem a festő különállását hangsúlyozza, hanem hasonló élmények közös emlékét ébreszti a nézőben. Gyakran ismétlődő motívumai szimbólumok, közülük nem egy népművészeti eredetű, sőt helyileg is meghatározható: Szentendréről való, ahová Bálint Endrét nemcsak a hely vonzása köti, hanem az a művészi hagyaték is — Vajda Lajosé —, amelynek egy életre elkötelezte magát.

Bálint Endre festészetének belső következetességét és magas fokú festőértékeit határainkon túl is elismerik. Többször állított ki Párizsban, és mostani kiállítása megnyitásával csaknem egyidőben jelent meg róla szép kiállítású könyv egy belga kiadónál. Az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban megrendezett kiállítása — húsz évnyi szünet után — az első nagyobb szabású hazai bemutatkozása. Reméljük, hogy továbbiak követik — és nem is kell rájuk oly soká várni. *(havas)*

állítás területét

ógazdaságunk
ású seregszemléje

augusztusban nyíló
s Mezőgazdasági Kiállításon

és szeptember 17-ig tart nyitva. Az előkészületekről és a kiállítás tartalmáról, célkitűzéseiről beszélt kedden az újságírók előtt *dr. Soós Gábor* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, a kiállítási főbizottság elnöke.

— A korábbi mezőgazdasági kiállításokon a szocialista nagyüzemek megismertetése volt a cél — mondotta Soós Gábor. — Most *a nagyüzemek fejlettségi fokát, a fejlődés eredményeit, problémáit és lehetőségeit kívánjuk bemutatni,* technológiailag és üzemszervezési szempontból egyaránt. Igyekszünk feltárni a megváltozott falu életét. A főpavilonban *népgazdasági összefüggésben mutatjuk be az egyes ágazatokat és a mezőgazdasági termelés hatását az*

után az előadó azt is elmondotta, hogy több közeli nagy gazdaságban különböző üzemi bemutatót tartanak.

— *Állattenyésztési* bemutatónkon a nagyüzemi tartási és tenyésztési módszereken túl fontos szerepet kap az állategészségügy, ennek is főként a megelőzési módszerei. A *gépesítési* bemutató fő jellegét a technikai fejlettség adja. A kemizálási pavilonban az NDK, jugoszláv, lengyel és csehszlovák kiállítók is részt vesznek.

— Az idei kiállításra — hangsúlyozta Soós Gábor — 2291 üzem jelentkezett, 400-zal több, mint 1964-ben. Önálló külföldi kiállítóként szerepel *Bulgária, Csehszlovákia, a Szovjetunió* és a *Német Demokratikus Köztársa-*

MDK

Bálint Endre, festő

„Gulácsy művészetét közel érzi magához."

Dévényi Iván: Szabadi Judit: Gulácsy Lajos
759 - 760.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

MDK

Bálint Sándor, festő

„azért tudott annyi sok részletet felfedezni" szentendrében, mert fiatalon került oda, s a város „első jelentős művészi eredménnyeinek alapmotívumait adta."

Szabó Júlia: Gondolatok a szentendrei festészetről
Kles – 464. (

JELENKOR, Pécs. 1970. május XIII/5.

Bálint Endre

Szabadi Judit két vers könyvet

a Corvina kiadónál

– A két könyvei – Magyar Nemzet 1970 január 4.

13. old.

Bálint Endre

szerepel a „Szentendrei művészet"

kiállításon a szélesfehérvári Csók István

képtárban

Magyar Nemzet 1969 november 10

4. old

MDK

Bálint Endre, Jestő

Rácsos kompozíció c.

Repr

— : Kép

430. e.

JELENKOR, Pécs. 1970. május

XIII/5.

Bálint Endre, festő

MDK

Megemlítése: szerepel a
felsőnémi kiállításon.

Szabó Júlia: Gondolatok a szentendrei festé-
szetről 461-464. l.

JELENKOR, Pécs. 1970. május XIII/5.

MDK

Bálint Endre, Jestő

A tv műterem látogatásának bírálata. (Tartózkodó volt, keveset nyújtott ...)

(bársony): Tv - notesz 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 18

Bálint Endre, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Gorgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynel 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szepelő müvek jegyzéke:
BÁLINT ENDRE: "Birsalmák". Papir, olaj tempera. 17+27 cm. Jelzés: jobbra balra fent: Bálint 46. Ltsz: 57.128. 183.old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Bálint Endre, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Gorgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménnel 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szepelő müvek jegyzéke:

BÁLINT ENDRE: "Csendélet hallal". Papir, olaj tempera. 42+55 cm. Jelzés: balra lent: Bálint 46. Ltsz: 57.129. 187. old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Bálint Endre

A Nemzeti Galériába rendezték meg az egyházi gyüjteményt bemutató kiállitást.
Perneczky Géza: "Mitosz vagy müveltség?" cimmel számol be a tárlatról és megemliti az egyik teremben bemutatott kortárs müvészek munkáit. Közöttük szerepel a müvész is.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. nov. 14.
XIV. évf. 46. sz. 13. lap

Bálint Endre

Részt vett az olaszországi Carpiban rendezett nemzetközi fametszet-triennálén.

Néray K.: Magyar művészet kiolföldön. — Műgyűjtő, 1969. l. sz., 27. l.

Bálint Endre

2.

Az 1964 és 69 közötti időszakrt két képe (Törmelékek mögött [1964], Angyal [1968]) képviseli a gyűjteményben.

Szabadi Judit: Dr. Rácz István gyűjteménye. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 22. l.

Bálint Endre

1.

Különböző periódusból származó képekkel van képniselve a gyűjteményben. 1950-ből valók: Lidérc, Bagoly, Fégtörő Mátyás, Akasztott ember, 1959-ből a Séta a temetőben, 1960-ból a Honvágy, 61-ből a Raňeni látomás, 1962-ből a Groteszk temetés.

Szabadi Judit: Dr. Rácz István gyűjteménye. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 22. l.

Bálint Endre

Emlitve

R. Gy.: Egyházi gyűjteménye Mincsi
Népszabadság, Bp. 1970. nov. 18. 7. l.

Bálint Endre

Említve

Franck János: A tárlat. Katalógus
Élet és tartalom, Bp. 1970. nov. 7. 12. l.

Bálint Emlive

Emlitve

Perneczky Géza: Mitosz vagy mimetség?
Élet és tudomány Bp. 1970. nov. 14.

Bálint Endre

Képeivel szerepelt a Sao Paolo-i Biennálén.

Nélay K.: Magyar művészet külföldön. — Műgyűjtő, 1969.1.sz., 27.l.

Bálint Endre

Képviselve van a gyűjteményben.

Szabadi Judit: Dr. Rácz István gyűjteménye. – „Művelődés", 1969. 1. sz., 20. l.

Bálint Endre

Bálint Endre./Budapest. 1914/ Iparmüészeti Főiskolát végzett Budapesten, majd Párizsban járt tanulmányuton. Hazatérte után Vajda Lajossal és Korniss Dezsővel Szentendrén, a helyi népmüvészet motivumait felhasználva alakitotta ki sajátos formanyelv amelyben a chagalli piktura, a szürrealizmus és a konstruktivizmus jegyei ötvöződnek. 1945 után résztvett a magyar avantgarde törekvések szervezetének, az Európai Iskolának a megalapitásában. 1956-62 között Párizsban élt. 1959-ben nagy feltünést keltett biblia-illusztrációja, müvéről Párizsban képzőművészeti kisfilm is készült. Párizsban, Belgiumban és Hollandiában többizben rendezett müveiből gyüjteményes kiállitást.

Bálint Endre

Bálint Endre festőművész

zsűritag volt a II. nair triennálés

Pozsonyban

Magyar Nemzet 1969 október 12

12. old.

Balint Endre

Kiállít

II. Debreceni Országos Képzőművészeti Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen

1970. aug. 18.

Bálint Endre

Téli szentendre; Eldőlt kereszt
c. műve (eml.)
szerepel az alábbi tárlatok

Borbély László: Az első miskolci
Téli Tárlat

Napjaink 1971 I.

Bálint Endre

Szerepel az alábbi táslaton

Ferete Judit: Téli Táslat
Miskolcon

Nagyar Nemzet 1970 XII. 16

Bálint Endre
festő

Réntvett a $\bar{x}$ miskolci országos kép-
zőművészeti kiállításra.

Somos Miklós: A $\bar{x}$ miskolci ...
Ékonomisztorország 1968 dec. 15. 4.

MDK

Bálint Endre

Tájkép

KUT N.Szal. 1937. nov.

7 l.

Bálint Endre

A művész nyilatkozatát az Ecole de Paris -ról a Lányok Évkönyve 1966 c. kiadvány közli.

Vigilia 1966. III. 198.l.

MDK

Bálint Endre

Önarckép virágokkal, temp.

Hagymás csendélet, "

KUT N.Szal. 1937. nov.

7 l.

MDK

Bálint Endre

Fák I., paszt.

Fák II., "

OMIKE IV.kiáll. 1943. ápr.

MDK

Bálint Endre, festö

"Csendélet" olaj.

Az Alkotás Müvészház XXXII.kiállitásának katalogusa .
"A Müvész Két Arca." 1947. III. 9-25.

MDK

Bálint Endre

Fekete kancsó, of.
Csendélet, of.
Lámpás kép, of.

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948. jan. 12 l.

Bálint Endre festő

MDK

Megemlítve a többi kiállító között.

Nikelszky Géza: „Pesti és pécsi képzőművészek ejutes csoportkiállítása"

Dunántúli Népszava - 1946-II évf. dec. 8. 8 l.

MOK

Bálint Endre, festő

102. Csendélet,

Omike. - III Képzőm. kiáll. - 1942 jan. - Tm.

Bálint Endre, festö.
f.1914

11,12 sz. Linoleummetszet
13 " /Föv. Képtár/ Bp. Tempera

Stockholmi grafikai kiáll. 1946. April.
Nemzeti Museum, Stockholm. Katal. 11.1.

MDK

Bálint Endre

Csendélet

M.grafika 1oo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.
jan. 16 l.

MDK

Bálint Endre

Don Quijote

M.grafika 1oo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

15 l.

MDK

Bálint Endre

Csendélet

M. grafika 100 éve. Főv. Képtár 32. kiáll. 1948. jan. 16 l.

Bálint Endre [jató] MDK

A Tavaszi Tárlat "D" szürjének elnöki tiktét ~~[illegible]~~ Martiny Ferenc betegsége miatt átvette Ön képviselik a szürrealiste, absztrakt irányzatot.

Bernáth László: 5oo kép, 15o szobor a szombaton megnyiló Tavaszi Tárlaton.

Esti Hirlap, II. évf. 91.sz. 1957. ápr. 19. pé. 2.oldal

MDK

Bálint Endre, festő.

Nagy Szalonban : Szinyei Társ. Tavaszi Szalonja
(rendezte Lyka Károly és Herman Lipót)
PN. 1937. V. 16.

Bálint Endre, [festő] MDK

A különféle absztrakt törekvésekben változatos alkotások között Gvadányi Jenő és B.E. ~~miskája nivós~~ alkotásai nivósak.

Artner Tivadar: A Tavaszi Tárlat képei között.

Esti Hirlap, II.évf.98.sz. 1957.ápr.28.vas.
2.oldal

B álint Endre festő M.D.K.

Az Európai Iskola tagja volt

Perneczky Géaz: Korniss Dezső kiállitása

Magyar Nemz t 1965. szeptember 2. 4.l.

M. D. K.

Bálint Endre festőművész

Fényképét hozza a lap, mint a „Tragédia" vezérharának egyik szereplőjét: Vágó Nelly jelmeztervező, Eck Imre és Major Tamás társaságában.

Film Színház Muzsika, Bp. 1964. aug. 21. VIII. évf., 34. sz. 6. lap.

M. D. K.

Bálint Endre

„Látomás a valóságról" c. kisfilm arról számolbe, hogy a többszáz éves Szentendre hogyan hat „a legujabb és legmerészebb képzőművészeti irányzatokra.
A Szentendrei Művésztelep tagjainak képeit fogják felhasználni az összehasonlitásra.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. dec. 4.
VIII. éof. 49. sz., 11. lap.

Bálint Endre

Művei vannak Kolozsvári.
Esző magánpyújteményében

N.N.: hagyelent a hűpyújtó
új számo

Kelet-Magyarország 1971 VII. 30

Bálint Endre

színes linómetszetei a bizánci zománc munkák ragyogását, kompozíciós rendjét idézik.

Seves János: x. Miskolci országos képzőműnészeti kiállítás

Népművelés 1969/2 29 old.

Bálint Endre, festő

Kiállítása nyílt meg
Pécsett.

—:□ Bálint Endre...

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 13.

Bálint Endre, grafikus

Díjat nyert.

– A hatodik országos miskolci grafikai biennálé

9.

Népszabadság, B. 1971. dec. 7.

Bálint Endre

Párizsban a megtalált szerkezeti alapon sorban felépülnek a városok szuggesztív történései.

Rózsa Gyula: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június - 28.oldal.

Bálint Endre

Mándy Stefánia írta a Bálint kiállítás katalógusát a Móra Ferenc Múzeum képtárában Szegeden 1974-ben nyílt meg.

Mándy Stefánia: A kritika tükrében, Művészet, 1974. június – 28. oldal.

Bálint Endre

A művész formát mind tisztább rendbe tagolja, szinet mind összhangoltabban rakja fel a vászonra.

Kassák Lajos: A kritika tükrében.

Müvészet, 1977. junius - 28. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre új képeit az Európai iskola mutatta be. Ez a kiállítás néhány hónapi párisi tartózkodása után volt.

Kassák Lajos: A kritika tükrében.

Müvészet, 1977. junius - 28. oldal.

Bálint Endre

A Nagyvilág 1947. decemberi száma Rabinovszky Márius tollából ír méltatást Bálint Endre műveiről.

Rabinovszky Márius: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június – 28. old.

Bálint Endre

Bálint földöntúli vagyogását árasztó festményeinek varázsát, misztikumát nagyon is tudatos és racionális képi rend hordozza.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

MDK

Bálint Endre
Este Budán

M.Képzőm. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs, 1946, dec.

Bálint Endre

A „kompozíció késsel", a „Temetőfal" az „Ikon" valósággal rennekei az építészeti szilárdságú és rendű kompozíciónak.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint művészi sokoldalúságát tág szellemi horizontját elsősorban a párizsi korszak objektjei és montázsai.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. június - 12.oldal.

Bálint Endre

Párizs művészi beteljesülésének a hatalázátora, ez csomópont, amelyben Bálint Endre valamennyi szellemi impulzusa összetalálkozott.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint Párizs'ota hol líráibb lett és hagyabb, hol profánabb és hazsányabb, hol egyszerűbb, szükszavúbb de ennek bárisa a Párizsban megteremtett művészeti szintéris.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre alkotásai a „Kastély Blois-ban”, a Szabó a temetőben, a Temetőkapu, a Romeni látomás, a Fekete éjszaka, a Leprás anyával.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A „Csodálatos halászat" hatlikus ünnepélyességet, szakrális jellegű ünnepélyességet sugároz.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre „Leprás angyal"-ának „istenkarionlása" is átfordul az ösztönök sötét örvénylésén átsugárzó fényesség diadalába.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A művész „Csodálatos halászat"-ának rituális jelenete a középkori oltárképekre emlékeztető, a nyúgodt, szinte közömbös fensége

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A „Fehér ejszaka" című Bálint képen a transszcendens átlényegülés majdnem teljes.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A vajdai vonásokat megőrző szürrealisztikus szerkesztőmódszerrel Párizsban a legszemélyesebb motívumait, a maga által teremtett formákat montírozza össze Bálint.

Szabadi Judit: A párizsi korszak,
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint továbbfűzi valósággal elmeséli motivumait, amelyek beleíródnak egymásba,

Szabadi Judit: A párizsi korszak,
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Csupa intim, olykor banális dol-
got vakargat ki Bálint a képeire:
sótartót, petróleumlámpát, kertet,
stb. az élet mindennapjait idéző
apró jeleket.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. június - 12.oldal.

Bálint Enohe

Az átleinyegülés a csodák magyszerűségével és egyben természetességével megy végbe és az élet gyönyörűséget tragikum szövi át Bálint művén.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A bálinti nosztalgiáról vall a „Gend világa" című mű. Halk melankoliájával jóval drámáibb.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A „Várakozók"-on 3 szfinksszé
dermedt alak nincs kezdettől fog-
va és véget nem érően az elérhe-
tetlen vizeket, domlok és párányi
napot.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Az állandó hajszoltságból és hedély-
hullámzásból felséges nyugalmú
festészet született. Derűt és harmoniát
sugárzó festészet, amelyben csak enyhén
érződött Bálint Endre melancholiája.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Párizs nemcsak ifjukorának látvány ~~dobta~~ emlehet felszínre, hanem felerősítette Bálint Endre lelki élményeit, de katartikus megrázhodtatásait is.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.
Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre művészetéről igen
sok irás jelent meg. Szabadi Ju-
dit két monográfiát irt róla.

Németh Lajos Egyéni mítoszok
Művészet, 1977. június — 16. oldal

Bálint Endre

Az ötvenes évek derekán s ajzok hosszú sora születik és ettől kezdve a szerkezeti egység tudatos nem halványul el tölbé.

Rózsa Gyula: A kritika tükrében.

Müvészet, 1977. junius - 28. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre, a korai önarcképek, portrék és csendéletek expresszív tárgyilagos ábrázolója.

Rózsa Gyula: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június - 28.oldal.

Bálint Endre

Bálint festészete komplex jelenség
az anyagról, a szerkezetről és
a plasztikáról keverednek benne.
Egysége az egész mű.

Rózsa Gyula: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június - 28.oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre művészetét az
1974 dec. 1-ei Népszabadság-
ban Rózsa Gyula méltatja.

Rózsa Gyula: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június – 28. oldal.

Bálint Endre

Bálint a festő, minél teljesebb
művekkel gyarapítja gondolat
körét és piktúráját.

Rideg Gábor: Magunk gazdagitásáért.
Művészet, 1977. junius - 29.oldal.

Bálint Endre

Az Emlék Rómából című mű régies esztergályozott tükörberetet mutat. A tárgyvesztetek meghökkentésre valók.

Rideg Gábor: Magunk gazdagitásáért.

Müvészet, 1977. junius - 29. oldal.

Bálint Endre

Méltatás.

Rideg Gábor: Magunk gondozásáért.
Művészet, 1977. június – 29. oldal.

Bálint Endre

Nem véletlen, hogy Bálint ban Párizsban felfedtek saját élményei, emlékei, átomszerű alakjai, hanai folklor motívumai.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint végül is Párizs által nyujtott távlatban, a nyugat európai gondolkodás és látásmód idegenségében érlelődött művészi hovatartozása

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Művészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

Bálint itthon szinte önkéntelenül megtanult Vajda szemével látni.

Szabadi Judit: A párizsi korszak.

Müvészet, 1977. junius - 12.oldal.

Bálint Endre

A fotómontázs vált speciálisan magyar műfajjá, mely teljesítményében döntő érdeme Bálint-nak van.

Beke László: Élet - bontás, Life - montémmse.
Művészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre 1959-ben Párizsban készült montázs-sorozata Európában is egyedül álló értéket képvisel.

Beke László: Élet - bontás, Life - montémmze.
Művészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint mondásai: „Szembogár, bogárszem", „Lefejezve, befejezve", stb. Bálintnál a szöveg mindig utalás a képi motivumra.

Beke László: Élet - bontás:, Life - montémmze.
Művészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint montázsai: "Arab imája", "Arab imája", "A rabbi imája", "Az apáca, a szőrfarkas és az őrfarkas", stb.

Beke László: Élet - bontás:, Life - montémmze.
Művészet, 1977. junius - 22.oldal.

Bálint Endre

Bálint montázsai: „Spionisek", „A hángtengerész álma", „Gyász-tól gyássig mozgalom", „Szőr van a dologban" stb.

Beke László: Élet - bontás:, Life - montámmzs.
Müvészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint montázsai: „Mindenkivel tudatom, hogy siet hasadt a tudatom." „Madár halál, halál madár" „Eichmann", „az agy halottakról jót vagy rosszat". Stb.

Beke László: Élet - bontás:, Life - montámmzs.
Müvészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint mit sem törődve az eredeti
kepjel, a tetszőleges tárgy kontúrját
vágja ki. A másik jellegzetes vá-
gás elve, hogy a fantasdikus fejek kon-
struálás ainak eszköze is megfigyel-
hető a művésznél.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.
Müvészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

A bálinti montázsokban minden állhat minden helyett, minden lebeghet. Ahol nincs ür a motívumok között, ott az elemek kapcsolódási formái hörnyen jönnek létre.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.

Müvészet,1977. junius - 22.oldal.

Bálint Endre

A művész egy időben világosan elhatárolható, a korhoz egyértelműen kötődő napipolitikai és kultúrhistóriai lapok aktuálitásait vagdosott fel ezzel dezaktualizált és időtlenített.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.

Müvészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

A mű jelentései változnak az idők során: Bálint később „eltalálásai", majd a további átértelmezésekkel tovább alkotja montázsait.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.
Művészet, 1977. június - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre először megcsinálta
a művet és csak jóval utána kezd-
te el keresni, hogy mi az „értelme."

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.
Művészet, 1977. június - 22. oldal.

Bálint Endre

A montázsnak vannak egyéni
változatai, és eljöhet még meg-
nyilvása is, de lényegében mindig
„vátakalás" vagy „takálhozás" intu-
itiv mozzanata munkál benne.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.

Müvészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint 1962-ben jött haza és ekkor félszáz négyforma méretű fotómontázst hozott. A sorozatot a magával hozott nyersanyagból 10 darabbal bővítette.

Beke László: Élet-bontás, Life-montázs.
Művészet, 1977. junius - 22. oldal.

Bálint Endre

Bálint 1959-ben fotómontázso-
hat csinált. Folyóiratokból képeket
kivagdosott és ezeket fehér harton-
lapokon rakosgatta egymás mellé.

Bche László: Élet-bontás: Life-montázs.
Művészet, 1977. június – 22 oldal.

Bálint Endre

Bálint „A rossz pásztor és az anyák gyásza" montázs első értelmezésben a „Figyelmeztető" címet viselte.

Erdélyi Miklós: Jó és rossz pásztorok.
Művészet, 1977. június - 26. oldal.

Bálint Endre

A rosszpásztor és az anyak gyászá-"n
"már vinte semmi sem hót a talaj-
hoz – a bizonytalan közérzet fokozó-
dik.

Erdélyi Miklós: Jó és rossz pásztorok.
Müvészet, 1977. junius – 26. oldal.

B álint Endre M.D.K.

Illusztráció Mándy Stefánia: A cinóber piros Madár c
gyermekkönyvéhez / Mór a/

Vasárnapi könyvespolc

Magyar Nemzet 1965. augusztus 15. 31. 1.

Bálint Endre

A szentendrei Vajda Lajos Képzőművészeti Studió kiállitóhelyiségében augusztus 14.-én Joláthy Attila festőművész, az esztergomi Petőfi Sándor Művelődési Központban augusztus 14.-én Kaponya Judit festőművész nyitja meg kiállitását.
B. Séday Mária festőművész a Fényes Adolf teremben szeptember 5.-ig, Bálint Endre festőművész a kaposvári Somogyi Képtárban szeptember 12.-ig, Pálfy Gusztáv szobrász a karcagi Déryné Művelődési Központban augusztus 31-ig, ifj.Koffán Károly festőművész a Józsefvárosi Művelődési Klubban augusztus 2o.-ig tartja nyitva kiállitását.
Elet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 14.
XX. évf. 33. sz. 8. lap.

Bálint Endre

Az Iparművészeti Múzeum egymás után rendezi élő művészek kiállítását. (Mai Magyar Iparművészet, Bálint Endre, Pécsi László, stb.)

Frank János: Lehet egy héttel hosszabb?
Élet és Irodalom, Budapest, 1976. nov. 20.

Bálint Endre

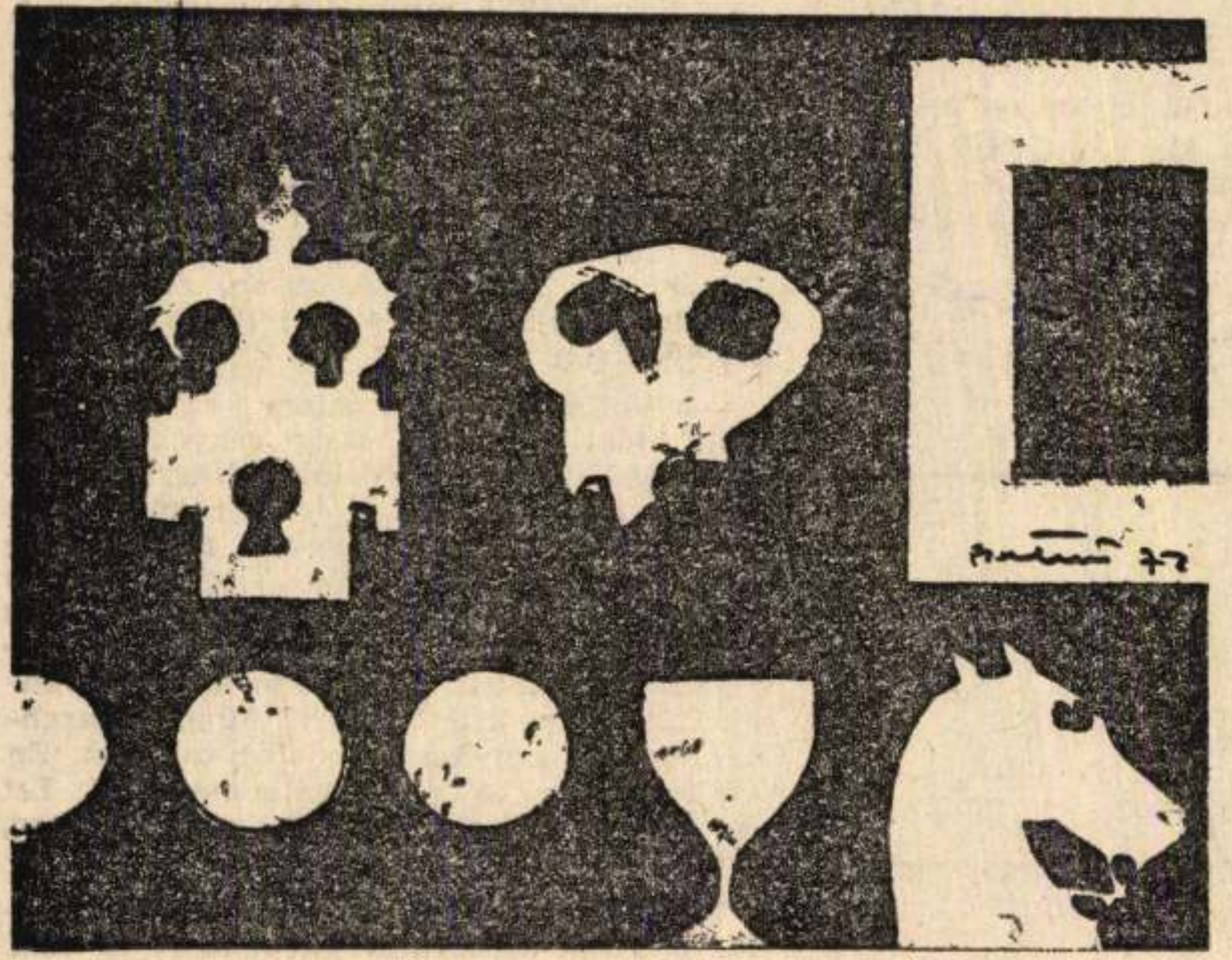

Bálint Endre metszete

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 8.

közé, ölelte, csókolta...

nap este megint megvárta a színész-
nál.

opj le, öcskös — recsegett a borízű
ng. — Meg ne lássalak még egyszer

e, Dini, ne bántsd, olyan kedves.

edves a frászt. Ma ő meresztgeti itt
nét, holnap meg a szülei jönnek. Sá-
ívésznő középiskolás fiúkat csábít el.
neked?

redj — mondta Sárai Eszter. — Eredj,
yere többet ide.

megkérdezni.

— Tudom.

— Akkor?

— Szeretnék a színházban maradni — a hang kérő, rimánkodó. — Mindent elvállalok, mindent eljátszok, csak ott akarok maradni. Én az életemet erre a pályára tettem fel. Nem tudok, nem akarok máshoz kezdeni. Mi legyek? Mi lehetek én még? Takarítónő? Mosogatólány? Én csak énekelni tudok. Ezt tanultam, ezt tudom.

Már sír. Nem hisztérikusan, nem csapkod, nem jajong, előrehajol és sír, halkan, szégyenlősen.

— Elhiheti, gondolkoztam rajta eleget. Volt időm rá bőven. Alig vagyok színpadon. Dehát mit csináljak? Negyvennégyéves vagyok. Ha orvos lennék, most érne be a tudásom, most érnék a pályám csúcsára. De én nem orvos vagyok, hanem primadonna. Jó, tudom, negyvennégyéves primadonna nincs. Nem is akarok az lenni. Csak a színházban szeretnék megmaradni. Hát ezt se lehet? Miért? Minden darabban vannak egy-két mondatos szerepek. Én vállalom, én boldogan vállalom őket. Ezt se lehet? Miért? Kérem, mondja meg, miért?

Mindig félt a síró nőktől. Soha nem tud-

ZÁM

Bálint Endre

"Csip, Csip muzsa" cimmel Vadas József ir a Petőfi Irodalmi Muzeumban rendezett "Ég a gyertya ég" c. kiállitásról, amelyen a gyermekek számára készült, müvészek által illusztrált könyveket mutatnak be. A kritika felsorolja ezeket a müvészeket: Bálint Endre, Heinzelmann Emma, Réber László, Reich Károly, Róna Emmy, Szántó Piroska, Vida Mária, Würtz Ádám.

A fenti cimü Vadas József-cikket lásd: **Bálint Endre nevénél.**

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 8. XX. évf. 19. sz. 5. lap.

Bálint Endre, festő

megemlítve

Bertha Bulcsu: Interjú Tkormos Istvánnal 869-878

Jelenkor, Pécs 1976. ~~július~~ október XIX/10.

Bálint Endre + festő

BÁLINT ENDRE festőművész műveinek kiállítása nyílt meg augusztus 5-én a kaposvári Somogyi Képtárban. 864.

A Jelenkor krónikája 864.

Jelenkor, Pécs 1976. [illegible] szeptember [illegible] XIX/[illegible] 9.

Bálint Endre, [ ]

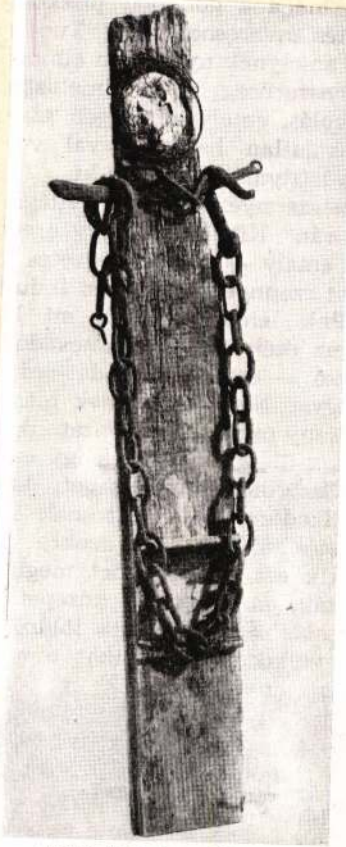

Bálint Endre: Láncos

Bálint Endre

94.

lyóirat 1872-ben született meg,
ának megjelenését csak 1976-
vi sírbatétel után hozta létre hő
Eredményeink ráadásaképp olya

Bálint Endre, festő

l.: Kass J.

Pandi l.: Nyári Találatok... 93-96.

Tiszatáj, Szeged, 1976. okt. XXX/10

Bálint Endre, festő

d: Gerzson Pál

Lónor S: Képzőműv. Krónika 705-710

Jelenkor, Pécs 1976 júl-aug. XIX/7-8

Bálint Sándor, Pécs

Megemlítve

Bertha B: Interjú Csoóri Sándorral 581-596

Jelenbeli, Pécs 1976. júl–aug.

XIX/7-8.

Bálint Endre, [festő]

Bálint Endre: Leláncolva

Bálint Endre: Leláncolva 15.

Látóhatár, Bp. 1976. július

Bálint Endre, [ ]

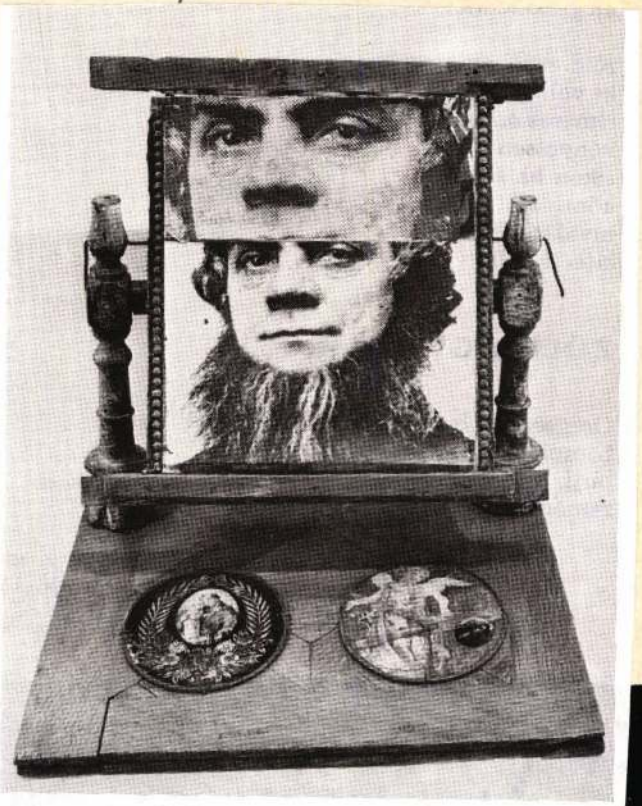

Bálint Endre: Tükörben

Bálint

Bálint

49.

Bálint Endre, festő

L.: Tóth Menyhért

P. Szücs J.: Fehetétől ... 7,

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 24.

Bálint Endre, Jertő

h.: Kassák Lajos

Major b.: A költéket .... 9.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 28.

Bálint Endre festőművész

„Látás és alkotás" c. kiállítás anyaga most jutott el Miskolcra. A kiállítás a ma élő legidősebb tíz festőgeneráció két-két lapját mutatja be. A művész lapjai is szerepelnek.

Déli Hírlap, 1976. aug. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 OKT 31
Bálint Endre
MAGYAR NEMZET

1021

Bálint Endre illusztrációja Sólem Aléchem A Motl gyerek című regényéhez, amely az Európa Könyvkiadó gondozásában jelent meg

MARIANN

OCHE című
mes cikk
Estaing köny
solatban azt
ibor, hogy „
llamfőként
dott ki könyv
etném helyesb
ást, mert kiig
okak számára
epő — magya
van.

Hogy csak francia területen maradjunk, egy másik államfő is belekóstolt az irodalomba. III. Napóleonról van szó, aki még mielőtt oly szégyenletes módon megkaparintotta a hatalmat, már írt egy-egy könyvet a tüzérségről, a napóleoni eszmékről és a szegénység megszüntetéséről (ez utóbbi, a híres 1844-es *Extinction du paupérisme*, nem kevés szociális demagógiával terhes), majd, immár császárként, 1865—66-ban kiadta kétkötetes, ámbár befejezetlen *Julius Caesar története* című, több tudós könyvtáros „bedolgozó" segítségével írt munkáját, amely persze tulajdonképpen saját császárkodását kívánta megtündököltetni a római fényben.

Nos, erre az eléggé dilettáns történelmi munkára azon me-

tett szert, mint Brassai Sámuel és Sámi László.

Az 1880-as közkegyelem után hazatért és tizenhat évet élt még. Szegényen, elfeledve halt meg, éppen nyolcvan esztendeje, 1896. december 7-én. 1888-ban a Ferenczy Károly szerkesztette Egyetemes Könyvtárban még megjelent egy kis kötete, *Képek a franczia irodalomból* címmel, de arról az emelkedett szellemű szocialistáról, aki a Pallas Lexikonban még szerepelt, érthetetlen módon a mi Új Magyar Lexikonunk, sőt Munkásmozgalmi Lexikonunk sem emlékezik meg; az öt évvel ezelőtti Kommün-évforduló alkalmával megjelent sok könyv némelyikében megemlítik ugyan, de egyik sem beszél hosszú magyarországi tartózkodásáról. Pedig 1936-ban Pécsett még monográfia is megjelent a

1976, VIII. 8. 2o.37 Petőfi
Láttuk, hallottuk...

Bálint Endre

Kaposvárott a Somogyi Képtárban Bálint Endre munkáit láthatják. A kiállitás szeptember 12.-ig lesz nyitva.

Bálint Endre, festőművész

a 37. velencei bicunálén a modern és kortársi szentendrét képviseli a, ma is itt munkálkodó művész alkotása: „Derengés" – 1968. (emlitve)

Bodri Ferenc: Magyar képzőművészet, a 37. velencei bicunálén,

Tolna Megyei Népújság, 1976. szept. 12,

Bálint Endre, festő

2

(Megemlített művek:) ... „Bach h-moll szvitje" (1973), Képszonettek, Triptychon-ikonosztár, Utolsó vacsora Zsennyén, Gyodálatos halászat, Emlék Rómából, ...

Rózsa Gyula: Képszonettek s' bőhvezs-képek

M. S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 1

Bálint Endre, jelő

1

Szegedi kiállításának ismertetése.
Alkotásainak vizsgálata, elemzése, fel-
ezelített művek: „Calais-i polgárok le-
származottai, Lekötözve, Ihrek, Egy pompe-
ji gáróra-leolvasó múmiája, Egy boszorkány em-
lékműve ....

Rózsa Gyula: Képszonettek s bihvers-kérek M5.

Népszabadság, Bp. 1974. dec. 1.

Bálint Endre (1914-)

„Lámpás csendélet" Olaj, vászon
45 x 54 Jelezve lent jobbra: Bálint 48
Műtárgyi ár: 6000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

BALÁZS-PIRI BALÁZS: Diplomáciai konfliktus

Baby-Lift" akció, az árva /vagy elhagyott vagy
/ dél-vietnami gyerekek szállitása jó üzlet-
ára. Bekapcsolódott az akcióba az amerikai
vedékkel landolt Saigonban, s néhány óra mul-
ciscóba. A müszaki ellenőrök hiába figyelmez-
felemelkedett, s néhány másodperccel később

lték a politikai klima megváltoztatását, az
gy ujabb áldozatokra késztessék az amerikaia-
t" az árvákból Ausztráliának és Kanadának is.
05 kisgyereket hozatott a saját költségén
rban állt az amerikai Playboy-birodalom tulaj-
- nevü gépén maga szállitott New Yorkba 41
kerek ágyára fektetve...

1374 Budapest, Révay utca 16.
Telefon: 116-660

FELELŐS KIADÓ:
Dr. Petrus György igazgató

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta Hirlapüzleteiben és a Posta Központi Hirlap Irodánál (KHI, 1900 Budapest V., József nádor tér 1.), közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI—215—96—162 pénzforgalmi jelzőszámára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Bálint Endre

A szürrealista törekvések képviselője. Művéinek varázsa, forrása a népművészet, a népi kézművesség s noha sokáig élt Párizsban, művészete jellegzetesen magyar.

Soós Magda: Képzőművészetünkről.
Magyar Hírek, 1975. jan. 4. 8. old.

Bálint Endre

A 30. éves jubileumi kiállításon szerepel műve, Triptichonja.
(említve)

Molnár Zsolt: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban.
Magyar Ifjúság, 1975. máj. 16.

1970. XI. 24. 18.25 Tv./Dné/.

Tárlatról - tárlatra. /6/.

Bálint Endre

A Muzeumi Hónap záróakkorjaként október 30.-án nyilt meg a Nemzeti Galériában az egyházi gyüjtemények kincsei c. kiállitás.

A gazdag és reprezentativ tárlatot, amely még december hónapban is várja a látogatókat, dr. Dávid Katalin művészettörténész rendezte.

Megkértük, mutassa be nézőinknek a Kiállitást.

- Egy éve alakult meg az állam és az egyházak kezdeményezésére az Egyházi Gyüjtemények Szakfelügyleti Bizottsága. Célja ennek a Bizottságnak, közös munkával, állam és egyházak közös munkájával az egyházak tulajdonában lévő nagyértékü mükincsek történeti, kulturális, müvészeti kincsek feltérképezése, tudományos nyilvántartásavétele és ezzel lehetővé tenni, hogy ez a nagyszerü anyag nagyközönségünk számára ismertté váljék és mindenképpen a tudományos kutatás részesévé lehessen.

Nos, ennek a munkának első eredménye talán ez a kiállitás, amely bemutatja az egyházak tulajdonában lévő nagyértékü mü, anyagot.

Hat egyház müvészeti kincseit látjuk itt együtt, olyen elrendezésben, hogy ezzel az anyaggal egyben a magyar müvészet e sajátos témáju egyházmüvészeti fejlődése, periodizációja reprezentálva lehessen.

A római katolikus egyház, a református egyház, az evangélikus egyház, az izraelita, a magyar ortodox és a görögkeleti szerb egyházak anyagát látjuk együtt.

Ez a csodálatos gyüjtemény, amit itt nagyközönségünk előtt látható, nem mind nagy gyüjteményekből került a kiállitásra. Természetesen a meglévő egyházi gyüjtemények adták zömét, a kiállitás anyagának, de ismeretlen, kis falusi plébániák, egyházközségek is rendelkezésünkre bocsátottak csodálatos, eddig számunkra sem, szakemberek számára sem ismert anyagot.

Bátran állithatjuk, hogy európai viszonylatban is az első olyan kezdeményezés, amely hat egyház anyagát, tehát több egyház anyagát együttes rendezésben mutatja be.

Kronologikusan követve a kiállitás anyagát, néhány eredményre, sokszor persze csak problémára szeretném felhivni a figyelmet.

Mindjár a gotikus anyag legelején egy csodálatos cibóriumot látunk, egy ostyatartó szelencét, amely Pásztóról került elő és a nemzetközi művészettörténet legszebb darabjai között tarthatjuk nyilván.

A másik, szintén a gotikán belül,eredménye a kiállitásnak, hogy egy eddig nem ismert gótikus műhelyre találtunk rá Gyöngyösön, a gyöngyösi Szt. Bertalan templom anyagát, Mester névvel ellátva és elég pontosan datálhatóan, nagyszerü kincsek képviselik a kiállitáson, olyanok amelyeket valóban ez a kiállitás fedezett fel, ereklyetartó keresztek, ... -filigrán kelyhek, monstranciák jelentéseredményei lesznek a magyar ötvösművészeti kutatásnak.

A kora reneszansz anyagból külön emlitem meg a református Ráday-utcai Püspöki Hivatalban őrzött, Chranach, Szt. Katalin vértanuságát ábrázoló festményt.

Egy ujanb felfedezése a kiállitásnak az itt látható, 1500-as évek elejére datálható, novgorodi ykon.
Révai Kálmánné, a Nemzeti Galéria főmunkatársa restaurálta a festményt, amely egy XVIII.- XIX. szd.-i átfestésben volt eddig ismert, de a gyanu megvolt arra, hogy a XVIII. szd.-végi kép alatt egy korábbinak kell lenni és valóban a tisztitás ezt a csodálatos remekművet hozta elő.
Én azt hiszem, Középeurópában páratlanul áll a gyüjteményekben, ez az ykon, amely a budapesti, Petfői-téri magyar Orthodox Templom szentélyében áll különben, tehát közönségünk csak most láthatja ezen a kiállitáson.
A XVII. szd. a sajátos magyar reneszánsz megszületésének ideje. Kiemelkedik ebben a fejlődésben a református egyházművészeti anyag, csodálatos urasztali teritők, urasztali felszerelések, az urasztali kannák, kehlyhek motivumkincsében.
Külön szeretném kiemelni a kiállitáson látható néhány soproni evangélikus tárgyat, az egyik egy keresztelőtár Augsburgból és felette egy evangélikus oltárteritő, amely azonban már megint a magyar művészet ykonográphiai specialitására hivja fel közönségünk figyelmét.
A református anyag hatását az itt alakuló motivumkincsek eredményeit megtaláljuk a későbbi évtizedekben, a többi egyházak művészetében is.
Ezt bizonyitja a rékási miseruha, Bársony György miseruhája, amelyen pompázatosan látjuk megvalósitva az uri himzést.
A tereskei szt. sir corpus megint ismeretlen darabja a ma-

gyar művészettörténeti kutatásnak, nagyközönségünk és a szakemberek legtöbbje szintén a kiállitáson láthatja először.
Különös meglepetése a kiállitásnak, hogy a barokk-művészetet két, egészen elkülönülő formavilágra bonthattuk.
Az egyik a református, evangélikus puritán magyar barokkot mutatja, itt láthatjuk a csengeresimai kazettás famennyezet egy részét is és alatta a csodálatos ohn edényeket.
A másik a katólikus barokk, amelynek darabjai szinte kivétel nélkül bizonyitják, hogy a Magyarországon megszületett XVIII. szd.-i művészet ötvöskincseiben, szobrászatában, textilművészetében egyaránt egyenrangu társa az európai nagy művészetnek, a XVIII. szd.i európai pompás barokknak.
Az izraelita egyház művészetét szintén ezen a részen láthatjuk,legteljesebben reprezentálva kiemelkedik két XIX. szd. küzepéről származó, erendáttal készitett egészen speciális szőter tányér.
A kiállitás zárórésze válogatást mutat a kortárs magyar művészetből. Ez azonban már nem egyházművészet, amit itt láthatunk, hanem inkább csak a téma továbbélése a mai magyar művészetben.
- Bálint Endre: "Nagykereszt." "Triptihon."
Kondor Béla: "Pléhkrisztus."
Szántó Piroska: "Izbégi feszület."
Szalay Lajos: "Golgota."
Tóth Imre: "Csurgói Madonna."

Közreműködött: Hódos Judit és Egressi István.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁJ 17

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Bálint Endre

1021

Bálint Endre: Mulatság

ap így van ez. Neg
rgások.
V menetirányítója k
en mosolyog.
ta, hogy stopperrel mé
Négy és háromnegyed
el a busz. De ezt ki l
n?
jong a csapatáért?
rébnek néz engem? Az em-
szüksége van a jó levegőre,
a, hogy alaposan kiordítsa
Utána kellemesebb a köz-

a gólok?
tványnak nem rosz. Bár-
náljunk is, mindannyian ar-
kszünk, hogy gólt rúgjunk.
az?

●

rakozás motívumait az em-
dők óta megörökítette: kő-
sznon, papíron. Legtöbbször
lemmel, a hűséggel hozta
itba. Örök példákat emle-
ifjakat, akik sokszor ag-
korukig vártak a kedves-

ga várt már fiúra?
rtam hát. Úgy tudom, a
g mindig kevesebben van-
g kell becsülnünk őket.
zte valaha, hogy érdemes
ia?
em mérlegeltem. Legalább-
gy, hogy amikor jól vagy
reztem magam, összefüg-
ztam volna a megelőző vá-
l. Ami elmúlt, megtörtént,
ki, semmi sem változtat-

or, f.-i plébános: — A jó
m, a meleg napokat, ami-

EGY KIS ELŐKELŐSÉG. ...
lesvásznú angol film. Bemutató: má-
jus 22-én.

Színház

ROMAIN ROLLAND: A SZERELEM ÉS A HALÁL JÁTÉKA. Bemutató a Pesti Színházban, május 21-én.
RUDI STRAHL: FOLYTASSA, ÉVA ÉS ÁDÁM! Bemutató az Állami Déryné Színházban, május 23-án.
SHAKESPEARE—MACDERMOT: VERONAI FIÚK. Bemutató a Fővárosi Operettszínházban, május 23-án.

Hangversenyek

A LISZT FERENC KAMARAZENEKAR Mozart-hangversenye a Zeneakadémián, május 17-én. Vezényel: Sándor Frigyes.
ZÁSZKALICZKY TAMÁS orgonaestje a Zeneakadémián, május 18-án.
A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián, május 19-én. Vezényel: Ferencsik János.
A MÁV SZIMFONIKUSOK Mozart-hangversenye a Zeneakadémián, május 20-án. Vezényel: Erdélyi Miklós.
A POSTÁS SZIMFONIKUS ZENEKAR Händel-hangversenye a Zeneakadémián, május 21-én. Vezényel: Erdélyi Miklós.
A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián, május 22-én. Vezényel: Ondrej Lenard.

Kiállítások

DÉSI-HUBER ISTVÁN-EMLÉKKIÁLLÍTÁS a szombathelyi Savaria Múzeumban. Megtekinthető: ...

Bálint Endre

Egyik műve a Palatinus strandon látható. (emlétve).

Műcsarnok kiállítás: „Köztulajdon 1945–1975" c.

Láttuk, hallottuk

1975. febr. 9. Petőfi. M.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁR 15

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Bálint Endre

dalmi propagandát, akkor megje-
lenhetik akadály nélkül a Husza-
dik Század. Hogy Jászi azután
disszidált? Ő nem mielőlünk disz-

lis politikáját úgy kell e
ni, és úgy is gondoltuk e
ha ezt a politikát keresztü

1021

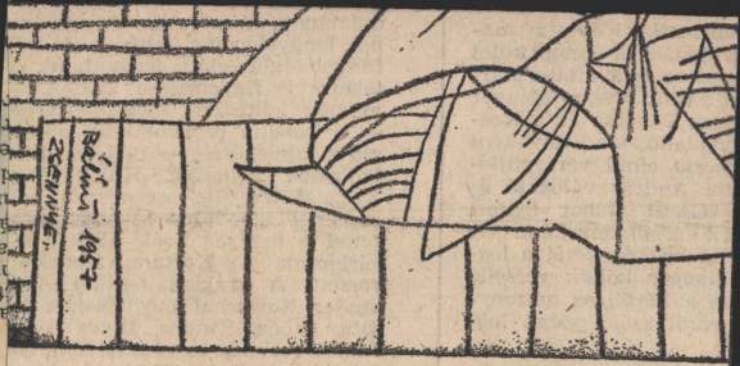

Bálint Endre rajza

Bálint Endre

Miltatás.

Forgács Éva: Kariatson Gálor...
Művészet, 1975. juli - 25 oldal

Bálint Endre

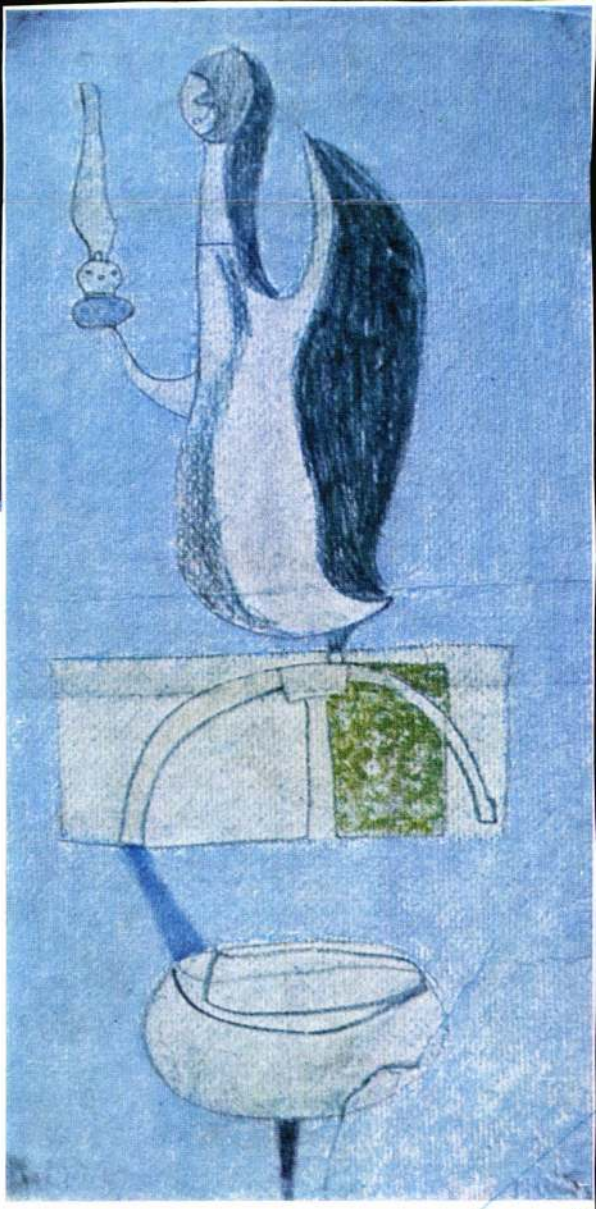

Bálint Endre:
Angyal, 1939
(fotók Roboz)

Művészet, 1995. 3. 19. old.

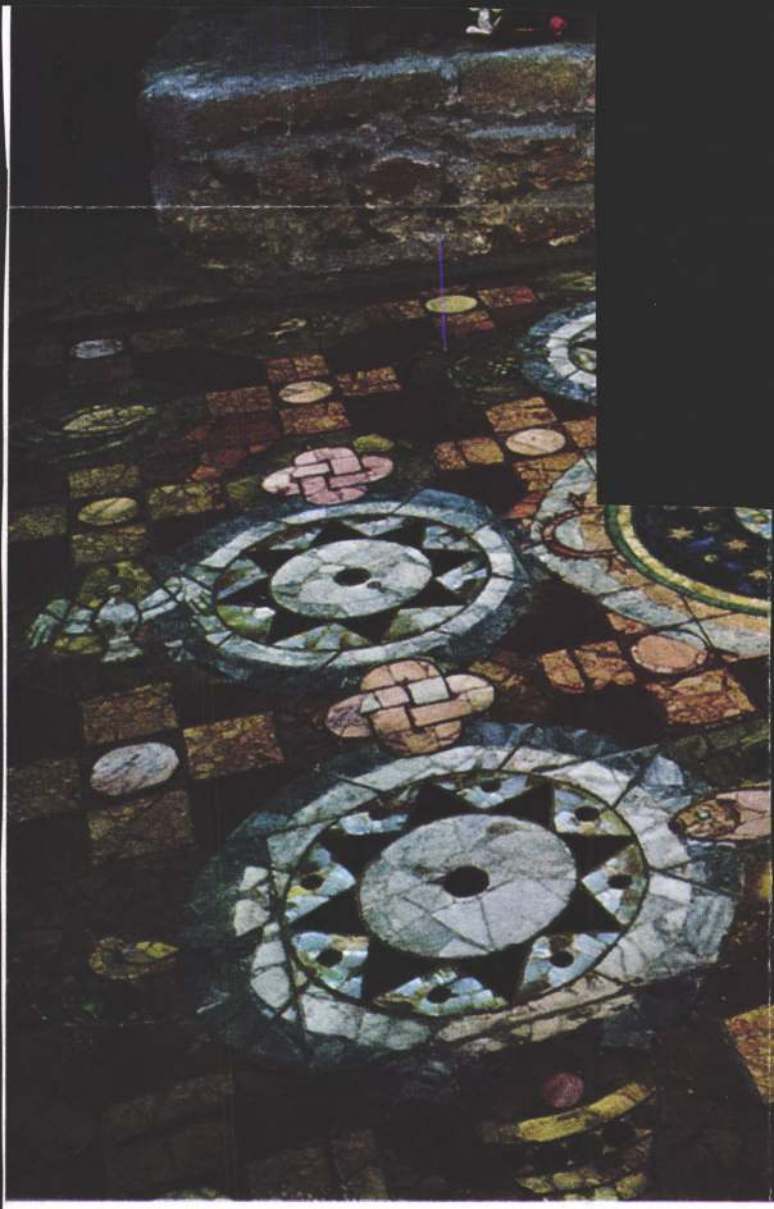

L'ECO DELLA STAMPA - MILANO - L'ECO DELLA STAMPA - MILANO

1021 Endre Bálint

MOSTRE D'ARTE A MILANO

ARTISTI UNGHERESI DEL 1900, è la mostra che l'Associazione Cultura e Spettacolo, ha allestito nel quadro delle settimane ungheresi a Milano, nel *Salone delle Cariatidi* di Palazzo Reale. Una mostra costituita da 147 opere di 12 artisti: Imre Amos, Endre Balint, Beno Barsay, Viola Berki, Gyula Derkovits, Jozef Egry, Erno Foth, Lajos Kassak, Bela Kondor, Zoltan Szabo, Bela Uitz, Lajos Vajda. Una pittura che dimentica un po' la tradizione, ma si rifà nello spirito, con aperture libere, specialmente nella concezione e nella composizione dell'opera, ad alcuni artisti famosi intorno al 1930, i quali avevano rinnovato restando in un rigoroso figurativo, l'immagine della pittura di casa. A questi artisti ci sembra si rifaccia, non nei motivi (che qui sono spesso informali), ma nello spiriti e specialmente in certe tonalità delicate e preziose.

GIORGIO DE CHIRICO con dipinti e sculture ha inaugurato la nuova *Galleria Comanducci*, di via S. Andrea 8, alla presenza di un foltissimo pubblico. E' un complesso di opere di vari periodi e di vario impegno, che comprende anche un certo numero di repliche di anni un po' lontani o senza data, di dipinti metafisici ed in modo particolare di alcune «Piazze d'Italia». Nella mostra erano presenti anche alcuni pezzi di eccezione come: «La battaglia dei Centauri» del 1910 e «Manichino» 1930 già nella raccolta Rosemberg che potrebbe essere anche: «L'archeologo» poiché nella mostra abbiamo visto anche «Gli Archeologi» del quale quello indicato sembra una versione con un solo personaggio. Prezzo di vendita: novanta milioni come a novanta è anche segnata una delle grandi piazze. Le litografie sono quotate un milione e duecentomila.

CARLOS MENSA il grande giovane artista spagnolo, espone per la terza volta alla *Galleria 32*, facendo vedere un crescendo nella potenza e nella preziosità della sua pittura spagnola fino in fondo ma di una Spagna senza tempo: nello spirito magico dei grandi e nell'atmosfera drammatica da inquisizione. Mensa viene definito un connubio di realismo e di surrealismo, ma noi diremmo che il suo è perfino iperrealismo col manifesto gusto che lo trascina ad esasperare il metallo di una corazza, la plasticità molliccia sulle carni femminili stanche, la trasparenza di una trina. Si sente che ognuno degli elementi che entrano nelle sue composizioni scarne, è portato alla esaltazione con una conduzione di mestiere ed una illuminazione da palcoscenico, che fanno sentire il trasporto dell'artista per le sue creature magiche che nascondono i volti dietro una maschera, una celada, per essere soltanto quello che è il loro corpo. Il viso, specchio dello spirito, resta sempre nascosto perché non deve arrivar ad influenzare l'osservatore. Mensa è certamente un artista di alta statura per le doti non comuni che mostra di possedere.

MAX G. RUSCA ha esposto alla *Galleria Montenapoleone*, un vasto gruppo di opere recenti nelle quali dispiega il suo discorso con un impegno e con risultati di alto interesse. Sono fantastiche immagini abissali che richiamano la pittura cinese ma intesa con un senso largo e fresco che potremmo dire, mediterraneo; sono visioni di un mondo carico di suggestioni sottili, inventato da un artista che ha raggiunto un'alta perfezione di mestiere e che tuttavia non ne abusa per sorprendere più di quanto non faccia già così, naturalmente, con una tecnica che nasconde in parte i suoi segreti.

MARIA TERESA BANZAN, ha esposto disegni alla *Galleria L'Agrifoglio*, nei quali, con un segno veloce, pulito, elegante, diremmo, ci fa vedere un mondo di creature tormentate da una sofferenza che le sconvolge. Un'artista seria e sicura di quello che fa. Le ha fatto seguito nella stessa galleria FRANCESCA VIVENZA, un'altra artista di sicure qualità, che tratta invece in modo particolare il dramma del popolo dei Pellirossa in una serie: «Non solamente indiani» forse per dire che si tratta di uomini che fan parte dell'umanità e non c'era ragione perché venissero cacciati, messi, al bando e rinserrati nelle riserve. Il segno incisivo, penetrante, ben serve a rendere i caratteri anche senza il colore.

MARTINO ZANETTI ha esposto alla *Galleria Nuova Sfera* un gruppo di opere ben meditate. Munari dice nella presentazione che «Zanetti s'adopera in un'assidua inquisizione dell'animo, puntualmente visualizzando i conflitti di un uomo che tenta di infrangere l'assedio delle circostanze negative per conferire significato e qualità al proprio destino». Il groviglio di forme in movimento e sovrapponentisi, condotte con colori intensi ed un tratto robusto che diviene aspro, impromono un senso di alta drammaticità alle composizioni.

OMAGGIO AL MAESTRO MATHIS di FRANCESCO TABUSSO, è la mostra che compendia il lavoro dell'artista torinese di tre anni, ispirata da Mathias Grünewald il grande maestro che ha tradotto in colore la drammaticità del segno di Dürer specialmente nel capolavoro di Colmar. La mostra dopo esser stata presentata nella città alsaziana, è venuta alla *Galleria Gianferrari* dove ha destato grande interesse poiché Tabusso non ha ripreso immagini da Mathis, ma ha creato nell'atmosfera e sotto la spinta dello stato d'animo creato dal grande capolavoro, nell'artista piemontese, opere che sono in un certo senso la continuazione di quelle che gli conoscevamo, ma temprate da sensazioni ora drammatiche ed ora serene che costituiscono in un certo senso, la prosecuzione della famosa crocefissio-

Bálint Endre

„A drámai film kialakítása"
grafika 50×70 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul - Aug.

Bálint Endre

Téli ünnep csendje grafika 50x70
Mint a muzikban —"— —"—

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975: Jul - Aug.

Bálint Endre

A „Holdvilág halott bárányai"
hét pontom is „földhözhőtött".

Erdélyi Miklós: Jó és rossz pásztorok.
Művészet, 1977. június - 26. oldal.

Bálint Endre

A „Jó és rossz pásztorok" metaforáját idéző két montázs az áldozati bárány és a pásztor motivuma köré szerveződött.

Erdélyi Miklós: Jó és rossz pásztorok.

Müvészet, 1977. junius - 26. oldal.

Bálint Endre

A szentendrei konstruktiv-lirai szürrealista csoport tagja.

Dévényi Iván; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, lo.l.

Bálint Endre

Honvágy, Mágikus éjjel Szentendrén c. képei szerepeltek a kiállitáson.

Dévényi Iván; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 11.1.

Bálint Endre

Idézi a szerző Vajda Lajos jellemzésére.

Dévényi Iván; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 11.l.

Bálint Endre

Szentendrei szürrealista.

Dévényi Iván; Körkérdés; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 1o7.l.

Bálint Endre

Müvészeti esszéket, cikkeket rendszeresen publikáló müvészek közé tartozik.

Dévényi Iván; Körkérdés; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 1o7.1.

Bálint Endre

Szerepelt a Capriben megrendezett nemzetközi fametszet-triennálén /1969. VIII. 1o--1X. 15./.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 54.1.

Bálint Endre, festő

Egyéni kiállításának 45 műve.

— : Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 3

Bálint Endre

Kerékgyártó István: Bálint Endre festészetéről. - Kortárs, 1968.9.sz.1336-1338.l.

[illegible]

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - [illegible] 1971.2.sz.149-[illegible].l.

159.l.

Bálint Endre

Kováts Albert festőművész kiállitása, Bp, Fényes Adolf Terem, 1967. - Ism: Bálint Endre, Művészet, 1968.1.sz. 37-38.l.

A 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

BÁLINT ENDRE

Piros kompozíciója kiállítva a Szentendrei Művészházban a Városi Tanács nagytermében.

Vigília, 1971. szept. 11.

Bálint Endre

nyitja meg június 6-án Veress Pál
„Bálványok" c. kiállítását a Fényes Adolf
teremben.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. június 3. 9. l.

Bálint Endre,

Barcsay Jenő, Czóbel Béla, Deim Pál, Kmetty János és Anna Margit nevét említi a kritikus a Post megei művészek szentendrei tárlatának ismertetőjében.

A kiállítás a KMP fennállásának 50. évfordulóját köszönti.

Az új téglatok vidéken (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968. december 23. 9. l.

Bálint Endre festő

Györött, a műcsarnokban rendez-
tek meg kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1971.

Bálint Endre

Mivel vannak Kolozsvár.. Ernő
gyűjteményeben

N.N.: A nyugtató

Békés megyei Négyszög 1971 VII. 30

Bálint Endre

Művei szerepeltek Debrecenben, az Egyetemi Galériában rendezett kiállításon.

Tóth Ervin: Az Egyetemi Galéria kiállításának mérlege.

Hajdu-Bihari Napló, 1971. aug. 1.

Bálint Endre
festő

Szentendre művészéről kommentálja.

Nagy Tibor: Szentendre szürrealista látnoka.
Művészet, 1971.november - 14.oldal

Bálint Endre

Kandó Gyula festőművész nekrológja /Bálint Endre, Élet és Irodalom, 1968.49.sz.2.l./

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

181.l.

Bálint Endre MDK

Szerepelt a székesfehérvári István Király Muzeum kiállítótermében rendezett kiállításon.

"Mulandó falak"

Szilvágyi Irén: Szentendrei Festők Tárlata.

// FEJÉR MEGYEI HIRLAP 1964 aug. 2.

Bálint Endre

művei szerepelnek

az I. mistelei téli tárlaton

Északmagyarország 1970 december 13

4. old.

Bálint Endre

„Angyal is lehet", olaj, 70 x 101 cm.) kínes reprodukció.

Németh Lajos: The 1971 „Salon". The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 43. p.

2001

Bálint Endre

műveivel jelenthezett a tárlaton.

Németh Lajos: The 1971 „Salon." The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 43. pp.

1951

Bálint Endre
levéltários

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971.augusztus 10.oldal

Bálint Endre

Felvételben szerepelt.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felvétel a művészeti iskolákról; Valóság, 1970. 5. sz. 81. l.

Bálint Endre

A szentendrei festészet képviselője, közéleti személyiség, rendszeresen felkereső műtermükben a fiatal festőket, egy erős szellemi közeg megteremtésére törekszik.

5. Nagy Katalin: Közéleti felelősség a művészeti ízlésről; Valóság, 1970. 5. sz. 53. l.

Bálint Endre

Jellemzői: szürrealisztikus, lírai hangvétel, jelteremtő gondolatiság, elmélyült érzelmi hatásra törekvés, igényes festőiség.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felmérés a művészeti ízlésről; Valóság, 1970. 5. sz. 59. l.

Bólint Endre

Rézcola Kászmérnál (repró)

Valóság, 1970. 5. sz. 98. l.

Bálint Endre

Városrészlet útrakél c. képe szerepelt a felmérés során.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felmérés a művészeti ízlésről. – Valóság, 1970. 5. sz. 63. l.

Bálint Endre

Halál falun (reprò)

Mügyűjtő, 1971. 2. sz. 35. l.

Bálint Endre

Több festménye (Halál falun, Itt már jártam nalaha, Ifjú szívekben élek, Szent Márk tér, Ládafiából) és kb. 30 grafikai lapja (dedikációval, ajánlással) Krlozsnáry Ernő győri tanár tulajdonában.

Solamon Nándor: Meglátogattuk a Krlozsnáry-gyűjteményt; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 36. l.

Bálint Endre

A szentendrei művészettel kapcsolatban
említve.

Vörner Éva: Szentendre és a kelet-európai avantgarde; Valóság, 1971. 2. sz. 89. l.

Bálint Endre

Templom (reprò)

Valóság, 1970. 2. sz. 32. l.

BÁLINT ENDRE

Művei Kodolányi Emil gimn. tanár magángyűjteményében.

Megjelent a Magyarok új száma

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ, 1971. júl. 31.

Bálint Endre

A Les Lettres Francaises egyik januári számában Georges Boudaille ir a magyar és román avantgarde képzőművészetről. Cikkében felsorolja -az itt tartózkodása alatt megismert neves-magyar művészeket, közöttük szerepel a művész neve is.
Zs.M.: "Fiatal képzőművészeink francia szemmel." c. beszámolójában megjegyzi. hogy G. Boudaille a közelmultban egy képzőművészeti szümpozionon vett részt Budapesten.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. január 30.
XV. évf. 5. sz. 7. lap

Bálint Endre

A Munkás Kultúrszövetség vezetése üdvözli az Iparművészek Szabadszervezetének alakuló ülését. Az Iparművészek Szabadszervezetében a propaganda, kulturt, valamint a felvételi és fegyelmi bizottság tagja.

Kovács Is.: 25 éve alakult a M. Iparművészek Sz. Szabadszervezete; Ipari Művészet, 1970. III. 18. l.

Bálint Endre

Az Európai Iskola tagjaként említve.

Ernyey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet, 1969. III. 23. l.

Bálint Endre

A-z 1969-ben Zsennyén festett Összegyezés c. képen a művész legjellegzetesebb motívumai (siculendrei kanácsoltvas ablakrács, láfej, kámzsás nőalak stb.) felfedezhetők.

Dévényi I.: Gyűjteményem; Művelődés, 1970. 3. sz. 12. l.

Bálint Endre

A szerző személyesen ismeri. Több képe van a Lalajdoná-ban, korai, „fauve" jellegű képeiből, az 1956–1962 közti párizsi időszakából és a hazatérése után festett mun-káiból (Csendélet petróleumlámpával, Vándorlegény útra-kél c. triptichon, Gyászoló asszony, Összegzés 1969).

Dévényi I.: Gyűjteményem; Művelődés 1970. 3. sz. 11–12. l.

Bálint Endre

Kettős lény c. képének reprója.

Szobadi F.: A magyar szürrealizmus és absztrakt képzőművészet B.L. gyűjteményében; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 4. l.

Bálint Endre

1950 után szorongásos, nosztalgikus álmokat fest. 1946–49 között a stilizált emberi fej Anna Margit nőalakjaihoz és Korniss illuminációjhoz hasonlóan az ő vidám manőinál is megjelenik. Krampuszai, sárkányai között a riasztó kőmadárral is találkozunk.

Szabadi J.: A magyar szürrealizmus és absztrakt képzőművészet B. R. gyűjteményében; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 2–3. p.

Bálint Endre (1.)

1914-ben született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskolán tanul, majd különböző festészeti iskolákat látogat.
1934-ben és 1937-ben Párizsban jár.
Részt vesz az Európai Iskola létrehívásában.
1947 és 1962 között Párizsban él, többször kiállít Hollandiában, Belgiumban és Franciaországban.
A biblia első modern illusztrációi neki köszönhetők, ez az ún. Jerusalemi Biblia 1200 lapot foglal magában, Párizsban, majd Brüsszelben került bemutatásra.

Mándy Stefánis: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967,

c.l.

Bálint Endre (2.)

Három írben volt Franciaországban, ez a három tartózkodás életének három fázisát jelzi.
Kilenc éves, amikor elveszti apját, a Nyugat műkritikusát.
Anyja Osvát Erzsébet, a Nyugat alapítójának nővére, két gyermekkel ad életet.
B. E. gyermekkorát Annaházban tölti.
Főiskolai tanulmányainak befejeztével hat hónapot tölt Franciaországban.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 4.l.

Bálint Endre (3)

Franciaországban, Párizsban Picasso, Braque, Modigliani kis grafikai dolgai fogják meg a boulevard Raspail kirakataiban.
24 éves korában felvételezik a Képzőművészeti Főiskolán, de nem sikerül bejutnia.
Két héttel később kiállít a Tamás Galériában.
Már fiatalon cikkeket publikál honai lapokban és folyóiratokban, verseket, esszéket, vallomásokat, amelyek festésze különböző periódusaihoz megadják a kulcsot.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 7. l.

Bálint Endre (4.)

Mestere, legbenső barátja Vajda Lajos. Alig néhány évvel, idősebb, mint B. E. /1908-1941/. V.L. festészete konstruktív szürrealizmusnak nevezhető. Mielőtt B.E. idáig jut, egy sorozat önportrét készít magáról.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 8.l.

Bálint Endre (5.)

Talán legjobban Chagall volt rá hatással, inkább már, de legfrissebb műveiben is.
A hazai festészet időszakjai közül Czóbel és Barcsay hatottak rá.
A második világháború előtt és után még számos hatás éri, így Matisse-é és Braque-é.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 8.l.

Bálint Endre (6.)

A festészet területén tett kóborlásai során fest csendéleteket, tájképeket a szentendrei dombokról, lanírozott rajzokat készít, majd egy erősen expresszív metszetsorozatot Don Quichote témára. Végül a káború szörnyűségeit ábrázolja, Goya erejével és mélységével.
1947-ben, Párizsba visszatértekor Picasso víziói irányt lesz érzékeny.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 8.l.

Bálint Endre (7.)

Ez idő tájt festészete dinamikusabb lesz, mágikus festészetének varázsos játéka hirtelen komolyra fordul. Ez a gonosz madarak és a sötét bikafejek időszaka. Ugyanekkor egy konstruktív rend hálózata jut érvényre.

Korunk végletes specializálódási folyamatával szemben szintézisteremtő szenzibilitásra tör /zene, költészet, játék/. Ennek előfutáraiként azonnak említve Moholy Nagy, Kassák, Picasso.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, g.l.

Bálint Endre (8.)

1945-ben elégett mindent, amit korábban csinált. Mindössze néhány kép marad meg a művész barátainak tulajdonában. Az áldozatul esett képek közt említve: Örömvölgy utcai lakásának posztimpressionista intérieurjei, városnegyedének ~~utcaszerentesződ~~ utcasarkairól készült képek, Kirudy Pestjének hangulatai, szentendrei dombok megörökítései, ugyaninnen, Szentendréről származó hásak képei, linometszetek a háború borzalmairól stb.

Rezsiée Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, g.l. 1967.

Bálint Endre (9.)

A 45-ös képcyetést követő időszak a festő első reneszánsza, dinamikusabb, konstruktívabb, intellektuálisabb, mint a korábbiak, ezt pedig szürrealista periódus követi. Az elemeket részint az elpusztított vásznakról, részint gyermekkorából veszi. / Idézet gyermekkori félelmeit megörökítő, anyjához írt versből. / A periódus monotípia változatain folklorikus motívumok, szentendrei emlékek, buso-maszkok szerepelnek.

Rezelée Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 9.l.

Bálint Endre (10.)

Újabb /1950 utáni/ képei, versei, prózai írásai, biblia-illusztrációi, Shakespeare-díszletei szintésis irányába mutatnak. Ez szkan az Európai Iskola programjában lefektetett elvekkel. B. E. ennek tagja volt. Részt vett az Iskola kiállításaiu, több önálló kiállítása is volt az Iskola égisze alatt.

Rezsláe Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 10. l. 1967.

Bálint Endre (14.)

Vajda Lajoshoz tulajdonképpen szellemi rokonság kapcsolja: a kifejezés ereje, a motívumok variálásának módja, az architektonikus rend. A mi elválasztja őket: Vajdánál a forma uralkodik, Bálintnál a színnek poétikus jelentése van, s a szín B.-nak mindene.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 12.l.

Bálint Endre (14.)

Vajda Lajoshoz tulajdonképpen szellemi rokonság kapcsolja: a kifejezés ereje, a motívumok variálásának módja, az architektonikus rend. A mi elválasztja őket: Vajdánál a forma uralkodik, Bálintnál a színnek poétikus jelentése van, s a szín B.-nak mindene.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 12.l.

Bálint Endre (15.)

Magyar előzményei közül Vajda mellett említésre kerül Gulácsy, álomszerű tájaival. Külföldi „rokonai" közül Chagallt és Paul Klee-t említi a szerző.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 12.l.

Bálint Endre (13)

Ez idő tájt készült érdekes sorozata /série de „frisés/, amely festészetét valóban Vajdáéhoz kapcsolja, s ahol a zsennyei és sárospataki motívumait használja fel, régi fotókat. A képek fatáblákra festettek. Néhány cím szerint említve: Van Gogh éjszakája, Roueni látomás, Családi béke amint az ajtózáron keresztül látszik, Vasutas álma, Ezt a tájat már láttam.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 12.l.

Bálint Endre (12.)

Képeinek hosszúkás alakja ~~mazard~~ mauzard-szobája falainak, falsíkjainak oszlopszerűen osztott pannóiból adódik. Másrészt ez a forma igen megfelelt epikus képzeletének.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 11.l.

Bálint Endre (11.)

Tehetségének legjavából „magyar" oldala legutolsó párizsi tartózkodása során bontakozik ki. Szentendrei, sárospataki és zsennyei emlékek, élmények ébrednek fel benne. Az utóbbi kettő népi barokk motívumai, nemzeti művelődésünk elemei, régi cégérek, faszobrok élednek újjá ezeken a képeken.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 11.l.

Bálint Endre (18.)

Párizsi tartózkodása idején először kollázsokat csinál, mint ahogy Vajda is így kezd. Más jellegűek, mint képei, bankkhosak, bizarr, rapszodikus formákkal. A szüntelen mozgás világa.

Mándy Stefánia: Bálint, Endre de Brouwer, 1967, 13.l.

Bálint Endre (17.)

A szerző idéz Francois Mauriac „Express"-ben megjelent ujjlatkozatából az illusztrált biblia kapcsán. Monumentumnak nevezi, amibe úgy kell belhatolni, mint egy katedrálisba, amelynek üvegablakait és freskóit Bálint illusztrációi adják.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 13.l.

Bálint Endre (16.)

Festèszetével kapcsolatosan felmerülő analógiák:

miniatúrák: perspektíva nélküli síkábrázolás;

orthodox ikonok

katalán festèszet: Bálint volt Barcelónában;

folklór: geometrikus ornamenseivel.

Néhány hónapja fejezte be a bibliai illusztrációkat, arany és fekete iniciálèkkal, sűnes lapokkal, archaikus reminiszcenciákkal. A réginek és az újnak, a modern formáknak összeötvözése a bálinti világ sűntjén a fenti analógiák alapján èrthetőbb lesz.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 12.l.

Bálint Endre (20.)

A szerző festészetét jellemzendő az intenzív belső valóság létét emeli ki, és ezt a tulajdonképpeni modern művészet alapvető kritériumának tartja. Festészete a gondolat és érzelem mély forrásaiból táplálkozik. Néhány motívumát említi: ősi maszk, romos falrész, lebegő holdszerű alak, döglött hal, szijgyártó-céyéren szereplő lófej.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 14.l.

Bálint Endre (19.)

A szerző B.E. munkamódszerét jellemzendő idézetet hoz a művésztől. A kép sohasem „befejezett" dologként jelenik meg előtte. Különben nem is kezdene hozzá a festéshez. Ha csendéletet kezd, a végére nem az lesz belőle. A véletlen közbejötte megváltoztatja az eredeti elgondolást, s minden más lesz, de mégis autentikusabb, mint kezdetben.
A szerző a továbbiakban a kollázsokat jellemzi röviden. A lényeg a váratlan asszociációk sora, amiket a művek a szemlélőben felidéznek.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 13. l.

Bálint Endre

Illusztrációk jegyzéke: 1. Vásárolzás
2. A kulcslyukon keresztül
3. Szobor
4. Vásári bódé nosztalgiája
5. Ibizai éjszaka
6. Roueni látomás
7. Hosszú fal
8. Csodálatos halászat
9. Ó, Blois!
10. Sárga ló
11. Alak a kentèsben

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 16 l.

Bálint Endre

Illusztrációk jegyzéke:

12. Fehèr éjszakák
13. Ikon
14. Vasutas álma
15. Èszaki tenger, éjjel
16. Álmodozás fala

Fedőlapon: Hastingsi éjszaka

Mándy Stefánia: Bálint. Desclée de Brouwer, 1967, 16.l.

Bálint Endre

Kiállításai: 1938 Tamás Galéria – Budapest
1942 Ámos műterem – Budapest
1946 Európai Iskola – Budapest
1947 Galerie Creuse – Párizs
1947 Nemzetközi Szürrealista Kiállítás – Galerie Maeght – Párizs
1947 Réalité Nouvelle – Musée d'Art Moderne Párizs
1948 Európai Iskola – Budapest

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 15.l.

Bálint Endre:

Kiállításai:

1956	Esztergomi Keresztény Múzeum
1957	Galerie Espace – Haarlem
1958	Palais des Beaux-Arts – Brüsszel
1958	t'Oud Weeshuys – Amersfoort
1959	Galerie Furstenberg – Párizs
1959	Galerie Art et tradition chrétienne – Párizs
1959	Galerie des contemporains – Brüsszel
1960	Galerie des contemporains – Brüsszel
1961	1 bis, quai aux Fleurs – Párizs

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 15.l.

Bálint Endre

Kiállításai: 1962 Önálló kiállítás – Clamart
1964 Fészkai Klub – Budapest
1965 Színművészeti Főiskola – Budapest
1966 Művelődési Ház – Rákosliget

15.l.

Mándy Stefánia: Bálint. Desclée de Brouwer. 1967.

Bálint Endre

A 2 Európai Iskola szürrealista művésze. Kapcsolódik Vajda Lajoshoz.

Szabadi F: A magyar szürrealizmus és absztrakt képzőművészet B.L. gyűjteményében; Műgyűjtő, 1970. 3.sz. 2.l.

Vajda Lajos

Bálint Enolre párizsi tartózkodása idején először kollázsokat csinál, miut ahogy Vajda is ezekkel kezdte pályafutását.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 13.l.

Vajda Lajos

Bálint Endre utóbbi időből származó, fatáblákra festett sorozata kapcsán ~~[illegible]~~ /série de „frisés"/ kerül említésre. A közös a motívumok átöröklődése, amelyek számtalan formát öltenek és sokszoros jelentést. Megfejtésük még hátra van.

A rokonság szellemi: a kifejezés ereje, a motívumok variálásának módja, az architektonikus rend. A mi elválasztja őket: Vajdánál mindig a forma uralkodik, Bálintnál a sűrűnek poetikus jelentése van, s a sűrű nehi mindenne.

Mándy Stefánia: Bálint, Desclée de Brouwer, 1967, 11.l.-12.l.

Bálint Endre

Képével szerepel a

Miskolci Téli Tárlaton

Magyar Nemzet 1970

december 16

4. old.

Bálint Endre

Művei hiányoznak a XI. országos
Képzőművészeti Kiállításról – emlékve

Nápszava 1968 április 14
7. old.

Bálint Endre

Karátson Gábor a hatvanas évek elején is merkedik meg Bálint Endrével, aki erősen hat festészetére.

Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 52. l.

Bálint Endre

Petróleumlámpás csendélet (repró)

Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 12. l.

Bálint Endre, festő

A gyűjteményes kiállítás érinti egén munkásságát stílusának kikontakozásától a legújabb alkotásokig. A Kőmadár (1952), majd a Vándorlegény útrakél, a Honvágy, majd a Groteszk temetés, a Hozz reá víg esztendőt, a Kis ikonosztár, az Illnyugnik mutatják fejlődésének jellemző vonásait...

— : Bálint Endre művei a pécsi képtárban

7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 5.

Bálint Endre, festő

Szerepel a Pest megyei tárlaton. (Nemz. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyeékhely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 18.

1) Bálint Endre

festő

Párizsi korszaka 1957-1962-ig tartott.

1914. okt. 27.-én született Buda-

pesten. Apja, Bálint Aladár képző-

szabadi pudit: Bálint E. 6.

Corcina 1969.

2) Bálint Endre

festő

műrészeti és zenkritikus, nagybátya, Osvát Ernő, a Nyugat főszerkesztője volt.

Szabadi Judit: Bálint E. 6.

Corvina 1969.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

- A szentendrei kiállitáson hét képével vett részt.

Miklós Pál: Szentendrei festők tárlata
Élet és Irodalom, 1963. október 26 – 8 lap

Bálint Endre, díszlettervező MDK

A Nemzeti Színház Shakespeare előadására a díszleteket tervezte.

Gyurkó Miklós: Macbeth 8.

NÉPSZABADSÁG 1963. okt. 27.

Bálint Endre, festöm.

Szül 1914-ben Budapesten.
Bálint Aladár, iró , a Nyugat és Népszava képzömüvészeti kritikusa volt az édesapja. Árvaházban nevelkedett, apja korán meghalt. Legfogékonyabb korszakában sulyos megrázkódtatások érték, tüdöfolyamata többizben feltört, Budakeszi szanatoriumban talált teljes felgyógyulást.

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp. 1961 Kat. 23-25.l.
Derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop. kiáll. -a.

MDK

Bálint Endre, festőm.

A gyermekkor keserüségeire az érzékeny kamasz első spontán válasza az a meleg humor, amely a meglett festőt sem hagyja el, mely képein játékos fordulatban fel-felvillan.

Irói öröksége számos kritikai irásában, cikkeiben jut kifejezésre.

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp. 1961 Kat. 23-25.l. Derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop. kiáll. -a.

Bálint Endre, festőm.

Mondanivalója és formanyelve a képein a lira mélyvilágából tevődnek össze. Melegárnyalásu kolóritja kifejezőerejének legfőbb értéke.

Legközelebbi barátja Vajda Lajos, ki egyben volt képpeni mestere is. B.E. többféle hatást szív fel /pesztimpresszionista, expressiv, fauve-os korszakok/ A jelenleg Párisban dolgozó művész imaginárius képvilágában visszatért művészeténel szülőföldjére Szentendrére.

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp. 1961 Kat. 23-25.l. Derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop. kiáll. -a.

MDK

Bálint Endre, festöm.

Sokféleképp alkalmazott szimbolikus nyelve hazatalál egy olyan világba, ahol a jelkép valóba nem csak kép, hanem jel is, s igy megvalósithatja értelmét.

Madarak, halak, növények, épitmények, tárgyak és figurák sokszinü világa perspektivát kap.

Humoros fintorai derüvel, tragikummal kevertek.

/dr. Mándy Stefánia nyomán./

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp.1961. Kat. 25.l. Berkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop.kiáll. -a.

MDK

Bálint Endre, festőm.

Bikafej.	Tempera.
Csendélet.	Olaj.
Bikafej.	Monotyp.
	Olaj.
Harlekin.	Monotyp.-olaj.

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp.1961. Kat. 32.l.
Berlevits, Dési Huber, Vajda, Szőnyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop.kiáll. -a.

MDK

Bálint Endre, festőm.

Fehér madár.	Olaj.
Gyökértánc.	"
Ablakszemü madár.	"
Maszk madárral.	"
Négy figura.	"

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp.1961. Kat. 32.l.
Derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint Endre, Orosz Gellért csop.kiáll. -a.

MDK

Bálint Endre, festőm.

Fehér Madár. Repr.

Bikafej. "

Orsz. Korányi Tbc Intézetben. Bp.1961. Kat. 32.l.után. derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M., Bálint E., Orosz Gellért csop.kiáll.-a .

MDK

Bálint Endre, festöm.

Önarckép.	Gouache.
Fej.	Olaj.
Bergen Belsen.	
Balf.	

Orsz. Korányi Tbc. Intézetben. Bp.1961. Kat.32.old. Derkovits, Dési Huber, Vajda, Szönyi I., Anna M. Bálint Endre, Orosz Gellért csop.kiáll. -a.

Bálint Endre M.D.K.

Illusztráció David Caute: Oldd meg sarudat c. müvéhez

/Európa/

K.K.:Könyvespolc

Magyar Nemzet 1963. augusztus 18. 4.1.

MDK

Bálint Endre

B. Turchányi E.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 31.l.

Bálint Endre, grafikus MDK

Szerb Antal „Szerelem a palackban"

c. könyvének kötéstervét kénilette.

A borító: Repr.

Kornis Pál: Az év legszebb könyvei

236-237

A KÖNYV, Dn. 1964. július IV/7

Bálint Endre M.D.K.

Dzslet a Macbeth-hez

Kürti Pál: Szép magxar Shakespeare
egyzet három szinház 7 előadásához
agyar Nemzet 1964. julius 5. 9.l.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

A szinpadművészeti kiállitasón
szerepelnek munkái.

Révész Zsuzsa: Tisz év szinpadképei
Művészet, 1965. szeptember - 39 lap.

Bálint Endre
grafikus

M.D.K

Illusztrációs

Élet és Irodalom, 1965. nov. 27 – 3 lap

M.D.K.

Bálint Endre, festő

nevét említi:

Körner Éva: Hozzászólás a "Szentendrei művészet" fogalom kérdéséhez

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV. évf. 3. sz.

227. old.

Bálint Endre, festő M.D.K.

„Mulandó felek" c. képét szerző annak illusztrálására közli hogy a szentendrei festészet nem le-festő, nem természet elvű, hanem szimbólum-teremtő. Nem a szabad-ban festenek, hanem emlékezetből a műterembem. Bálint Endrének ez a képe pld. Párizsban készült.

Haulisch Lenke: A szentendrei művészetelep fogalmának tisztázásához

Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV. évf. 3. sz.

222.+225. old.

Bálint Endre, [ ] MDK

Jelentős kiállítás.

D. Fehér Erzsi: Magyar képzőművészek a fasizmus ellen 8.
NÉPSZABADSÁG, Gy.-1965. dec. 19.

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási kritika

Somogymegyei Néplap 1965 dec.25.

MDK.

Bálint Endre

Könyvillusztrációiról

A Könyv 1965 dec.lap 4o7

MDK

Bálint Endre, festő

Ápr. 4-én megnyitotta a Vajda Lajos-emlékkiállítást.

–: Vajda Lajos műveinek emlékkiállítása Szentendrén 16.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. ápr. 6.

Balint Endre festő

Szövegben: Gyertyafényjáték c. sorozata a Nemzeti Galéria „Magyar képzőművészek a fasizmus ellen" c. tárlatán.

1966. febr. 2. Jelenlét

Bálint Endre M.D.K.

Művei a kiállitáson

Gyertyafénynél

linoléumsorozat

Perneczky Géza: A magyar képzőművészek a fasizmus ellen
Kiállitás a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1965. dec. 12. 9. 1.

Bálint Ferenc
faragó

Sepsiszentgyörgyről származik, stílusa és technikája az erdélyi faragóstílus hagyományához kötődik.

Boross Marietta: id Kapoli Antal ...
Művészet, 1969. november - 38 lap.

Bálint Endre, festő

MDK

Kiállítása nyílik meg
Debrecenben.

—: Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 19.

MDK

Bálint Ludre, [Jestö]

Szerepel.

–: Szentendrei szeremények 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 13.

Bálint Endre, festő

MDK

Megjelent Szabadi Judit
Bálint Endréről szóló
tanulmánya. (Művének
kiskönyvtára.)

– : □ A Corvina ..... 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 15.

MDK

Bálint Endre, [festő]

Pályafutását ismertető kötet jelenik meg a művészet kiskönyvtára sorozatban.

– : Múzeumi sitkaságok albuma 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 10.

MDK

Bálint Endre, festő

Szabadi Judit tanulmánya ismerteti. (Corvina.)

F. R.: Könyvszemle 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 20.

Bálint Endre

Szentendre nyolcadik
templomának (szepró)

Kritika 1969 XII.

Bálint Endre

Szerepel a nemzetközi fametszet
Triennálén Carpiban (Olaszország)

N.N.: Carpi - Róma

Nógrád 1969 XII. 24

Bálint Endre

Szerepel a szentendrei festők

Kiállításán a székesfehérvári

Csók István Képtárban

Kerékgyártó István: Láttuk,
Lahottuk

Petőfi Rádió 1969 XII. 26.

Bálint

Szerepel a szentendrei festők fehérvári tárlatan

Torday Aliz: Fehérvár két
Szábítása

Fejérmegyei Hírlap: 1969 XI. 23

Bálint Endre, festő

MDK

Kiállítása nyílik meg

Debrecenben.

– : Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP B[illegible].1970.febr.19.

Balint Eiske

„Szentenskeny alcodik templo-
mánál"

Szentenskei fartól

Nápszabadság, Bp. 1969. nov. 2.

Bálint Emsha

Kiállítása említve

Rennány Ferenc
1969 a Kiállítás Stúdiban
Dunántúli Napló, Pécs 1970. feb. 4.
3 l.

Bálint Endre

Szerepel az alábbi táslaton

Horváth György: A szentendrei
művészet kiállítása a székesfehérvár
Csók István Képtárban

Magyar Nemzet 1969 XI. 10

Bálint Endre

Konstruktív-szürrealista irányzatú
műcészként ismert.

Kerékgyártó István: „Two Exhibitions."
The New Hungarian Quarterly, Buda-
pest, 1968. 29 n. 189 l.

Bálint Endre

konstruktív irányzatú műveit másfél évvel korábban mutatták be.

Kerékgyártó István: „Two Exhibitions."
The New Hungarian Quarterly, Budapest,
1968. 29 sz. 1891.

Bálint Endre

versikumtrációját Liadják

N.N.: A Lisztérzet napjai 1970

Magyar Nemzet 1969 XI. 4

Bálint Endre

Kezeljel a Csók István Képtárban az alábbi tárlatot

N.N.: Kentendrei művészet)
kiétesfehérvárott

Pestmagyar Hírlap 1969 XI. 4

Bálint Endre

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 19

ESTI HÍRLAP

Budapest

BÁLINT ENDRE festőművész alkotásaiból nyílik kiállítás február 21-én a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán.

1021

Bálint Enike

Említve

Benisle Mihály. Az oroszlán torkában
Delgozó Lapja, Tatabánya 1970. feb. 12. 3 l.

Bálint Endre

Vajda Lajos tanítványának minősül.

Nemzeti Lajos [illegible] [illegible] [illegible], 1968

112. l.

Bálint Endre

Szerepel az alábbi tárlaton
Szekesfehérváros

Sinka Erzsébet: Szendendrei festészet

Esti Hirlap 1969 XII. 29

Bálint Endre

Szerepel az alábbi táslaton

Székely András: Szentendrei
művészek kékesfehérvásott

Nyszabadság 1969 XII. 17

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296 188-307

Bálint Endre

ÚJ EMBER

1963 SZEP 29.

Francia biblia magyar művésze

Nagyméretű francia nyelvű biblia van az asztalon. Szemben az illusztráló művész. Bálint Endre szerényen és várakozással figyeli, amint fordulnak a lapok.

Ötven egész oldalas színes kép, ezerkétszáz szöveg közti illusztráció — ennyit mondanak a számok a munkáról. A látvány megmagyarázza a »miért«-et, azt hogy egy magyar festő Párizsban megbízást kap és végigálmodja a bibliát, újra éli a szent szöveget és képzeletének számtalan felvillanását az ó és újtestamentum lapjaiba foglalja. Különös, megragadóan színes képekben és az illusztrációk sokaságában, melyek fekete-arany-fehér változatban, a harmóniák és ellentétek gazdag és meglepő kezelésével kötik le a nézőt. Ennek a magyarnak művészetét megértették és méltányolták Párizsban.

Hosszú időt igényel, míg a biblia egész mondanivalója kibontakozik Bálint Endre képei nyomán. A hang, az ábrázolás újszerűsége felvillanyozza a szemlélőt, türelmetlenül lapoz tovább, sarkalja a kíváncsiság, hogy teljes egészében magáévá tehesse Bálint Endre világát. Nem a szokványos bibliai képekkel találkozunk. Gyermeki egyszerűség, egyfajta közvetlen és erőteljes hang hallatszik belőlük. A lényeg szólal meg, a részlet eltűnik. Jelkép és valóság keveredik minden vonalban.

A néző úgy csukja be a kötetet, hogy ez futó találkozás, melyet még soknak kell követnie, mert a mondanivaló szinte kimeríthetetlen. Természetesen adódik a kérdés, milyen indításra születtek ezek a képek, melyről François Mauriac azt írta, hogy olyanok, mint egy székesegyház fenséges, színes üvegablakai.

— Nagy élmény volt önmagam számára, amikor újra olvastam a teljes szentírást. Gyermekkorom tűnt elém, édesanyám bibliaolvasásai. A szöveget egyszerű emberek írták, az ő hangjukat követtem. Ezért nyúltam önkénytelenül a folklórhoz, a népi művészet eszközeihez. A népművészet ősisége és egyszerűsége ragadott meg, s az a gondolat, hogy ennek a könyvnek szelleme hatott az európai lélekre, ennek nyomán épült kultúránk és művészetünk. Az alapnál járok, a kezdetnél. S ha a ma számára hűségesen tolmácsolom, nem is választhatok más kifejezési formát. Megalkotása sok tényezőből adódott, hozzájárult idegenségem Párizsban, a távoli haza képe s az a tudat, hogy a biblia általános, nemzetek feletti olvasmány.

— Mennyi ideig dolgozott rajta?

— Aránylag gyorsan, hét hónap alatt készült el. Számomra újszerű feladat volt, mert festő vagyok, nem illusztrátor.

Lapkivágások kerülnek elő francia, belga, flamand újságokból. Mindegyik kiemeli a művész magyar voltát és egyhangú elismerésével ír a bibliáról.

— Ez a második számozott példány — mondja Bálint Endre, — Az elsőt fehér bőrbe kötve XXIII. János pápának küldtük ajándékul. A bibliáról és rólam húszperces színes filmet készítettek, melyet sokáig játszottak a francia mozikban, és bekerült az Unesco művészfilm dokumentumai közé.

Bálint Endre termékeny festő. A Párizsban töltött öt esztendő alatt hétszer állított ki önállóan, s egy — melynek plakátján az apokalipszis két lovasa látható — a biblia anyagát mutatta be. Százhetvenolcvan képe maradt Franciaországban, hatvan került haza. Jelenleg a Machbet díszletein dolgozik, majd az Ember tragédiájához készít újakat. Remélhetőleg itthon is kiállít és a nagyközönség megismerheti érdekes, színes művészetét.

Márkus László

2 Új Ember

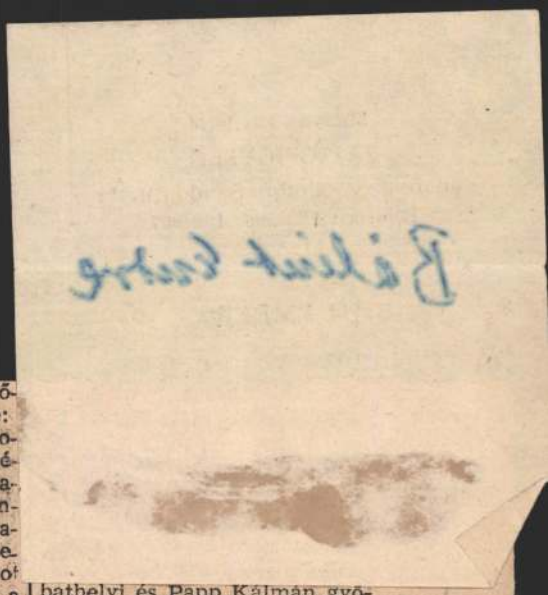

válaszolt Várkonyi Imre főkáptalani helynök beszédére:

A II. Vatikáni Zsinat második szakaszára jobban felkészültünk, mint az első szakaszra. Segítettek ebben bennünket az előző szakasz tapasztalatai és a »sémák«, amelyek a tárgyalandó programot ismertetik, és amelyeket a nyáron áttanulmányozni időnk volt.

Örömmel indulunk Rómába azért is, mert előzőleg sok kedves külföldi ismeretséget kötöttünk. Ezeket szélesíteni, ápolni és mélyíteni nemzeti feladatunknak tartjuk.

A Zsinatra jóval többen megyünk, mint az elmúlt évben. Így a »kísérők« is többen lesznek. A kísérők nagy szolgálatot tehetnek és bizonyára tesznek is majd a zsinati munkálatok külső részének végzésében. Mindenesetre összesegítünk, hogy egymás munkáját eredményessé tegyük.

*

A Rómába induló küldöttség vezetője Hamvas Endre csanádi megyéspüspök, a püspökkari konferenciák ez idő szerinti elnöke. A küldöttség tagjai: Kovács Sándor szombathelyi, Papp Kálmán győri megyéspüspök, Kovács Vince zarai püspök, váci apostoli kormányzó, Szabó Imre tiatirai püspök, Brezanóczy Pál pápai prelátus, egri apostoli kormányzó.

A küldöttséggel — mint tanácsadók és hivatalos kísérők — együtt indultak el Rómába: Bánk József címzetes prépost, a Központi Hittudományi Akadémia professzora, Pataky Kornél, a csanádi székeskáptalan kanonoka, püspöki irodaigazgatója, Kiss Károly, a Magyar Katolikus Rádió igazgatója, Kiss Ferenc, a Magyar Katolikus Rádió főmunkatársa, Kiss Ferenc, a Magyar Katolikus Rádió főmunkatársa, Kiss Ferenc, a Magyar Katolikus Rádió főmunkatársa.

A küldöttség tagjai a Vatikánban találkoztak a szombathelyi és Papp Kálmán győri megyéspüspököket, Kovács Vince zarai püspököt, váci apostoli kormányzót, Szabó Imre tiatirai püspököt és Brezanóczy Pál egri apostoli kormányzót. A találkozón szívélyes légkörben megbeszélték az állam és a katolikus egyház viszonyát érintő időszerű kérdéseket.

A fogadáson részt vett Prantner József, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke is.

A Szentatya visszaköltözött a Vatikánba

VI. Pál pápa befejezte castelgandolfói nyári tartózkodását és szeptember 12-én, csütörtökön visszatért a Vatikánba.

A pápa elrendelte, hogy a zsinati bizottságokba katolikus laikusokat is beleegyenek mint ügyhallgatókat és tanácsadókat. Ugyancsak elrendelte, hogy a nem-keresztény vallások (buddhisták, muzulmánok, stb.) részére külön titkárságot állítsanak fel a zsinaton; ezt már mint javaslatot a zsinat első ülésszakán is felvetették.

A budavári Mátyás-templom tornyának erkélyeire már szerelik azokat a fényszórókat, amelyek esténként fénybe borítják majd a 70 méter magas tornyot.

tárából, — reméljük véglegesen. Mi itt Magyarországon tudjuk, hogy mit jelentett a felekezeti harcok ideje, a Bárkóczy-katolicizmus és a Balthazár-protestantizmus kora. Éppen ezért örülünk, hogy felszabadulásunk óta oly közel kerültünk egymáshoz másvallású lelkipásztor társainkkal s hogy híveink érintkezésében is elvesztette társadalmi jelentőségét a felekezeti különbség. Szeretnők, ha az egészséges fejlődés a protestáns egyházi sajtóban is még nagyobb tért nyerne, ha protestáns testvéreink is mindenben azt keresnék inkább, ami összeköt, mint ami elválaszt.

— Világmegmozdulásokban részünkről a Bea bíboros vezetésével működő s a keresztények egységét szolgáló pápai bizottság nagyszerű eredményeket ért el e téren, s mint ezeknek az engedményeknek viszonzását üdvözölhetjük az Egyházak Világtanácsa vagy az orthodox egyházak közös megmozdulásai alkalmából elhangzottakat, vagy a vatikáni

(Folytatás a 2. oldalon)

M.D.K.

Bálint Endre

Müvei~~t~~ az elmult husz év szinpadképei között szerepelnek a Szinházmüvészeti Szövetség által rendezett kiállitáson a MÉMOSZ székházban.

N.J.: Egy kiállitás képei c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. juni 11. IX. évf. 24. sz. 13. lap

M.D.K.

Bálint Endre grafikus

Franz Kafka: "A kastély" c. művét illusztrálta.

Cs.O.:"Az elidegenedés és elszemélytelenedés írói" c. kritikája
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. febr. 5. IX. évf. 6. sz. 2o. lap

Bálint Endre, grafikus MDK

Mándy Stefánia és Bálint Endre:
A cinóber-piros madár c. könyvének
ismertetése.

Két rajz. Repr.

Békés Mária: felnőtteknek ajánlják
6-7-8

Család és iskola, Bp. 1965. szeptember

Bálint Endre

Dinleteikei tehet

Molière: Dandin György elbadásához az Odry Szinpadon

Négyszava, 1964 máj. 18, 2. oldal

Bálint Endre

Illusztráltak és a kötésterv

kénitette Kerb Antal: Szekelem

a palakban a művéhez.

(szepró)

Magyar Grafika, 1964. II.

Bálint Endre
festő

M.D.K

A Szabadsághegyi Jókai klubban volt kiállítása. A tárlaton bemutatta a többi között a „Szentendrei falak" cimű képét. Illusztrációi ismertek. Macbeth diszlete híres.

Frank János: Bálint Endre
Élet és Irodalom, 1964. febr. 1 – 9 lap

Bálint Endre

Poseidon a vizek ura
(mozaik terv, repró)

Melenkov, 1964, 7 n., 605 old.

Bálint Endre

Szentendrei oblakrás
variáció (regró)
Illuntrációk (2 regró)

Jelenkor, 1964, 5 m, 451 old

Bálint Endre festő, könyv-
illusztrátor, reklámgrafikus,
dinletterverő, plakátművén,
költő, író:
1957-62: túl földön élt. 7 kiállítása volt eridőben Párisban,
Hollandiában, Belgium-ban.
Réntvet a neutendrei
kiállításon. 1964-ben önálló
kiállítása volt a budai
Jókai klubban
Dévényi Iván: Látogatás Bálint Endre
Jelenkor, 1964, 5 n., 449 o.

Bálint Endre

A „Európai Iskola" tőrvitagja.
1949 után évekig nem állít ki:
Ujabb művei:
Mulandó fala) (emlitve
Csodálatos kalámai "
Temetőben "
Van gogh éjmakája "
Rokeni lá tomás "
Vaka korók "
Szentendrei ablatrács variáció (vegyes)
Dévény: trátogatok | B. E-nek
Jelenkor. 1964, 5 m, 449o.

Bálint Endre

1938: A Kéynava művészeti kritikusa

1942: Don Quijote sorozat.
Kiállítása volt Ámos Imre műtermében.
A háboru alatt munkanélgálatos volt.
1945 után antifasiszta graf. sorozatot kémit.

Dévény.: Látogatás B. E.-nél
Jelenkor, 1964, 5 sz., 449o.

Bálint Endre M.D.K.

festő

A szentendrei stilus követője

Pataky Dénes: Barcsay Jenő

Művészet, 1964. julius - 31 lap

MDK

Bálint Endre

Szines compositió, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
11.lap

MDK

Balint Endre

"Csendélet képekkel", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentatív Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 8.l.

mak.

Balint Endre festőművész
„nonfigurativ"

tervezi a Nemzeti Szintáz „Macbeth" c. darabja
számára nem a valóságot ábrázoló, de
az atmoszférát illusztráló díszleteket.

Major Máté Egységes műveszetszemleletet
Jelenkor, 1963 10 sz 982 l
6. jegyzet

Bálint Endre [?] MDH

„A Bálint – Bakó pár tervei alapján
Korszerű díszletek készülnek Az ember
tragédiájához..

(K.K.): Kicsinyítik a Nemzeti Színház
díszleteit 2

ESTI HIRLAP 1964. aug. 14.

M. D. K.

Bálint Endre

Hámori Ottó: „Az ember tragédiája" c. kritikájában hosszan elemzi a művén szinpadképeit: „... dezilluzionált atmosz-férájával valóban a madáchi gondolatél-ményre koncentrál ... kongeniális disz-let ez..." írja továbbá a beszámoló,

Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. okt. 9. VIII. évf: 41. sz. 5. lap

1-es számu cédula M. D. K.

Bálint Endre festőművén

A Nemzeti Szinház „Tragédia" előadásával, illetve a diszlettervezéssel kapcsolatban a művész kiemeli, hogy ő mint festő inkább közvetítő szerepet játszott s Bakó József szcenikus érdemei semmivel sem kevesebbekar óvéinél, ahiner nagy szinpadtadása nélkül „... aligha jött volna létre a diszlet." – mondta.

A lap két fényképet közöl a művészről.

Film Szinhár Muzsika, Bp. 1964. okt. 23. VIII. évf. 43. sz. 12. lap

2-es számú cédula

M. D. K.

Bálint Endre festőművész

A Szinművészeti Főiskola meghívta a művészt s arra hárték, hogy állítsa ki néhány képét.
A művész eleget tett a hérésnek.
A lap bemutatja a művészről készült fényképfelvételt a Szinművészeti Főiskolán rendezett kiállításon.

Lelkes Éva: „Vita a Tragédiáról" c. interjuja. Film Szinhár Muzsika, Bp. 1964. okt. 23. VIII. évf. 43. sz. 12. lap.

M. D. K.

Bálint Endre festőművész

Fényképfelvételen mutatja be a lap a művészt és a Nemzeti Színház részére
- „Az ember tragédiája" felújítására terve-
zett egyik díszletét.

Egy kép a kétről c. hír.
Film Színház Muzsika. Bp. 1964. június 19.
VIII. évf. 25. sz. 3. lap.

Bálint Endre

Neve emlékre

Kossuth 1966. jún.

M.D.K

Bálint Endre
festő

„Apánmal" Collage

Devényi Iván: Bálint Aladár
Művészet, 1966. julius – 17 kep

MDK.

Bálint Endre

Müvei a Völgyessy gyüjteményben

Tiszatáj 1966 febr.168.lap

Bálint Endre
grafikus

M.D.K

„A gyermekkét" plakátját rajzolta
+ (repro).

Gerelyes Ede: Politikai plakát kiállítás
(Művészet, 1965. november – 22 kep

Bálint Endre

festő

„Kisördögök", „Triptichon", „Temetőfal",
„Kompozíció - petróleumlámpával" stb.
és két Bibliai illusztráció szerepelt az
esztergomi Balassa Bálint Múzeum kiál-
lításán.

Devényi Iván: Kiállítás Esztergomban . . .
Művészet, 1966. december - 48 lap.

Bálint Endre, festő

– művei az Egyházi gyűjtemények kincsei c. kiállításon a Nemzeti Galériában

D.I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. jan. 62. l.

Bálint [illegible]ndre

festőművész kiállitása. Esztergom, Balassi Bálint Múzeum. - Ism: Passuth Krisztina, The New Hungarian Quarterly, 1968.29.sz. 180-183.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Irt.1971.2.sz.149.182.l.

167.l.

Bálint Endre

festő nyitotta meg Redden az Erőtvös klubban Donáth Péter festő és Cerovszki Iván szobrász rettős tárlatát.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. április 16. 9. l.

Bálint Endre

cikke. Konstruktív tendenciák a magyar művészetben. - Magyar Műhely, (Paris) 1968. 7. évf. 28. sz. 48–52. l.

150. l.

Bálint Endre

is szerepel a szentendrei Pest megyei tárlaton. (A Tanácsköztársaság emlékére rendezték). Bálint a szürrealizmus képviselője.

Három fejlődési művészete – Pest megye (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1969. május 11. 9. l.

Bálint Endre

Válogatott képeiből volt kiállítása a Kulturális Kapcsolatok Intézetében (1967. IX. 21 – X. 8.). Az ún. szentendrei iskola tagja. A 50-es években alakította ki szürrealisztikus stílusát. A „párizsi korszak" (1957–62) és az utóbbi öt év darabjaiból történt a válogatás.

Kiállítási krónika 1967–68; Képzőműv. Almanach, Szarvas 1969, 63. l.

Bálint Endre

Született Budapesten 1914. Tanulmányai a pesti Iparművészeti Főiskolán. Tanulmányutai: Budapest, Párizs, Brüsszel, Haarlem, Amersfoort stb.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I. mai magyar illusztrációk, Pest, é. n.

Jólint Endre

7. sz. reprodukció, fekete-fehér, egész táblán:

„Aba Endre: Emlékezés egy nyár-éjszakára"
(akvarell)

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I
mai magyar illusztráció, Bpest, é. n.

Zálint Endre

k. sz. reprodukció, egész táblán, sehete-sehéren:

„Ady Endre: Fölszállott a páva (akvarell)."

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, é. n.

Bálint Endre

I. sz. reprodukció, egész táblán - sehete-sehéren:

„Ady Endre: Az eltévedt lovas (akvarell).

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Bpest. é. n.

Bálint Endre

Dèsst vett a lengyelországi Szczecinben a népi demokratikus országok festőinek II. kiállításán (megnyílt 1967. XII. 17.).

Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 71. l

Bálint Endre festő

Szerepel a győri jubileumi
háslaton

F. F.: Győr 700 éve város

Fejér megyei Hirlap 1971 III. 14

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre

A KÖNYV

1964 DEC

1021

A közeljövőben az Európa Könyvkiadónál megjelenik Franz Kafka „A Kastély" című műve. A regényhez Bálint Endre készített illusztrációkat.

könyvterjesztés irányítója. Szavaik nyomán így áll össze a kiadó hőskorának története.

Sulyok Béla 1944. október közepén már Szegeden volt. Szabadkáról jött, egy nappal a város felszabadulása után érkezett. Néhány nap múlva már működött a pártszervezet a Széchenyi tér mögött, a keskeny Deák Ferenc utcában. Ő is ott dolgozott.

Sulyok Béla és Háy Károly László, a közelmúltban elhúnyt festőművész elé az egyik napon néhány magyar nyelvű könyvet tettek az asztalra. A kötetek Moszkvában láttak napvilágot, az Idegennyelvű Kiadónál. Ezeket kellett terjeszteni s utánnyomást készíteni belőlük.

Ezzel a beszélgetéssel született a Szikra Kiadó. Mert az is rögtön eldöntetett, hogy Szikrának nevezzék. Már nem tudni, kié volt az ötlet, de a név családfáját könnyű megtalálni. Lenin nyitotta meg azoknak a könyveknek a hosszú sorát, amelyek eddig legfeljebb titkon, vagy álöltözetben, idegen névvel, címmel juthattak csak

számár

A s

egészen

valóság

akadt r

natait k

A Magy... Kommunista Párt programja volt. A másik a Nemzeti Függetlenségi Front szegedi zászlóbontásának ünnepélyes gyűlésén elhangzott beszédeket egybegyűjtő kötet.

Januárban, amikor Budán még folytak a harcok, de a pesti oldal már felszabadult, egy éjszaka autó állt meg a szegedi Széchenyi téren. A teherautó vezetője levelet hozott Sulyok Bélának. Körülbelül ez állott benne: Pest felszabadult, lefoglaltuk a Pallas és a Stádium Nyomdát, a könyveket rakd fel a teherautóra és azonnal gyere fel Pestre.

Este ért az autó Budapestre, a Soroksári úton még veszélyes volt a közlekedés, mert a Duna

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dolgozók Lapja

1967 JUL 2

Szabálytalan kritika egy kiállításról

Az esztergomi Balassa Múzeumban a napokban nyílt meg Bálint Endre festőművész kiállítása. A tárlatról sokat elmondanak a művész szavai: „A kép nem azáltal lesz valóságos és humánus, mert felismerünk arcokat, végtagokat, gesztusokat ezerszer megismételten, tehát nem attól, amit „figurálisnak" neveznek, hanem a látomás hitelességétől... Minden tartalmas alkotás: üzenet a holnap emberének... Nem vánszorghatok a korom mögött, hanem vele együtt, múlt és jövő között hagyok emlékeztető nyomokat magam után."

Képei tagadhatatlanul bizonyos vallomást tartalmaznak a kor emberének gondolat- és érzésvilágáról. Víziók is gyötrik a mai embert két világháború után, egy mindennél pusztítóbb erejű atomháború árnyékában. Álmodik is a mai ember, valami megfoghatatlan boldogság utáni vággyal. S egy kicsit fél is a gépek uralmától ebben a rohamosan fejlődő században. Mégis a Földön marad, megfeszíti talpát keményen, s szembenéz a valósággal. Világosan akarja látni a dolgok összefüggéseit. Épít és töpreng. Elméje még a káoszban is a szépséges rendet kutatja. S a művészet feladata is az, hogy értelmezze az emberek számára a kort. Ezért is van szükség a közérthető művészetekre.

A művész akkor válik igazán művésszé, ha új oldaláról közelíti meg a valóságot: olyasmit mond ki, amit előtte még senki nem fogalmazott meg. Ugyanakkor azonban a művész nemcsak a jövő emberének fogalmazza híradásait, hanem a mának is.

A modern életérzés nem kibúvó: úgy kell megbírkózni vele, hogy ezáltal is közelebb kerüljünk az emberiséghez. Az útkeresés csak úgy lehet célravezető, ha lényeglátásra tör, s rendet igyekszik teremteni a világ dolgaiban.

A Bálint Endre által követett út csupán a lehetetlent is megkísérlő emberi elme egyik kísérlete: látomásokba, hangulatokba sűríteni a kavargó élet benyomásait s a művész belső világának szerteágazó indáit. Művészi hitvallását — mesteri remeklései ellenére sem lehet abszolutizálni: a szabad asszociációs kísérlet csupán színfolt lehet a mai magyar képzőművészet sokféle lehetősége között. Igaz, elismerjük a különböző művészeti irányzatok létjogosultságát. Ám azt is valljuk, hogy az igazi művészet a jövőnek szóló híradás mellett sem fedelkezhet meg korának emberéről. Ha ezt vallanánk, a művészet társadalmi funkcióját vonnánk kétségbe.

A kíváncsi nézelődő megmegáll a képek előtt, a „látomások" ilyen vagy olyan hangulatot ébresztenek benne, életét azonban nem tudja azonosítani velük. S az azonosulás elmaradásáért nem mindig okolhatjuk a közönséget.

(j)

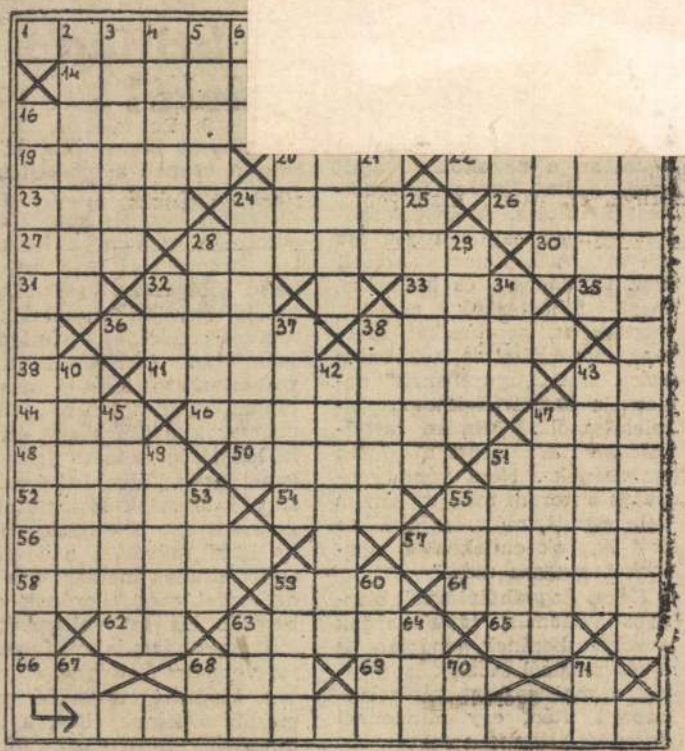

A költő, akinek nevét a vízszintes 28. sorban rejtettük el, így ír a függőleges 47. sorban közölt versében a nyárról:

„Düh csikarja fenn a felhőt,
fintorog.
Nedves hajjal futkároznak
meztélábas záporok..."

(folytatás a vízszintes 1., függőleges 16. és vízszintes 41. számú

FÜGGŐLEGES: 2. Település Martinique szigetén. 3. Német — szobalány, komorna. 4. Áthajít. 5. Egység az NSZK-ban (—'). 6. Egy magánhangzó és egy mássalhangzó — kimondva. 7. D. Z. 8. Nevelő. 9. Anyagi gondok esetén ide is fordulhatunk pénzért, ha tagjai vagyunk. 10. Gyermekem. 11. Aki vigyáz, és akire vigyáznak (két szó). 12. Eddig a norvég településig. 13. Hajtanád-e? (o=a). 17. Edény. 20. Rejtjeles abc kulcs (+'). 21. Japán város. 24. Könnyen becsapható emberek. 25. Egy japán és egy szovjet folyó. 28. A sakkban sáncol. 29. Vályú. 32. Konyhafőnök. 34. E helyen. 37. Ilyen, kort meghatározó csapatba jár. 38. „A" kis Lajos. 40. Gyümölcsöt dunsztoló. 42. Kelátkezés. 43. Csokoládé-fajta-e? 45. Megerősített épületre vigyázó-e? 47. Az idézett vers címe. 49. Betaszít. 51. Olasz — egyenleg. 53. K. T. G. 55. Kellemes ízű ital. 58. Verne. 60. Tiszti rang rövidítése. 63. Település az NSZK-ban. 64. Egy kimondott mássalhangzó és egy magánhangzó. 67. A fa része. 68. Növény. 70. Kettősbetű. 71. Sport Club.

Beküldendő: július 9-ig a versidézet, a vízszintes 1., függőleges 16., vízszintes 41. számú sorok megfejtése.

A június 18-án közölt keresztrejtvény helyes megfejtése: Hajnalban jön az öreg csősz és megyünk a berekbe, ahol a Tüskevár nevű romok vannak.

Könyvjutalmat nyertek: **Szarvas Jánosné**, Tokod-Altáró; **Balogh Istvánné**, Kocs; **Németh Lajos**, Budapest; **Boldog Jánosné**, Oroszlány; **Antal Gábor**, Dorog. A könyveket postán elküldtük.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Bálint Endre
ESTI HÍRLAP
1967 JUN 23

Üzenet a holnap emberének...

BÁLINT ENDRE KIÁLLÍTÁSA ESZTERGOMBAN

„Nem fordíthatom le a szavak nyelvére, amit festek és nem festhetem meg, amit mások szavakkal szeretnének elmondani rólam és arról a világról, amit képileg nem élhetnek át. A kép nem azáltal lesz valóságos és humánus, mert felismerünk arcokat, végtagokat, gesztusokat, ezerszer megismételten; tehát nem attól, amit „figurálisnak" neveznek, hanem a *látomás hitelességétől.*" — így vall új kiállításáról a magyar képzőművészet egyik legérdekesebb alakja: ***Bálint Endre,*** majd így folytatja vallomását: *„Minden tartalmas alkotás üzenet a holnap emberének. Akkor hazudnék, ha a tegnap és a tegnapelőtt emberével keresném a kommunikációt. Minden hiteles művészeti közlés a kivetített időben kapja meg valóságos érvényét. Nem vánszoroghatok a korom mögött, hanem vele együtt, múlt és jövő között hagyok emlékeztető nyomokat magam után."*

Bálint Endre műveit — amelyeket munkássága során Párizstól Brüsszelig és Londonig a világ egy sor képtárában állították ki — most az *esztergomi Balassa Bálint Múzeumban* tárja a közönség elé. A kiállítást holnap délután 5 órakor nyitja meg *Kassák Lajos.*

ingtoni tudós

zigin-Johnson
stalálkozóról

a feszültség csökkentése,
li megoldások ne

len lenni, de a lehetőségek

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya

1970 JUL. 22.

1021

LAPJA 1970. július 22., szerda

A piktúra határai

Kifejezni a kifejezhetetlent — ha valaki ilyen vallomást tesz a művészekre váró feladatokról, elvégeznivalókról, mélységesen egyetérthetünk ezzel. Egy bizonyos nézőpontból azonban fenntartásaink is vannak, s ezek a fenntartások is határozott karakterűek. A művészet korlátlan lehetőségekkel rendelkezik, hogy gondolatokat közvetítsen számunkra. A korlátlan művészet „korlátai" viszont éppen ebből adódnak. Egy-egy kiállítást a szembesítés szándékával rendeznek meg: egyrészt a néző, a műélvező keresi, mit kíván elmondani neki az alkotó; másfelől a művész megmérheti, amit csinál, milyen visszhangot vált ki közönségében?

Bálint Endrét kiállításán már megismerhette az esztergomi közönség. Hirtelenjében még a megyében szintén bemutatkozott Deim Pál munkái jutnak eszembe, mielőtt Szemadam György nevét is leírnám. Megfogalmazatlanul is egyazon művészi alapállással találkozunk munkáikban. Mintha a jövő emberének alkotnának, a maival keveset törődve. — ahogy ezt Bálint Endre katalógusában az esztergomiakkal is közölte —, a világ „leglényegét" keresnék. Szemadam Györgynek most az esztergomi Technika Házában látható kiállítása újabb adalékokat nyújt ahhoz, milyen nehéz pontosan megjelölni, meddig terjednek a piktúra határai.

E most látható tárlaton bizonyos mértékig a közösség által kitermelt illetve elfogadott jelképrendszerben mozog Szemadam, nem egy esetben azonban túllép ezeken a konvenciókon — s ilyenkor nehéz követni őt.

Képei alatt ott sorakoznak a címek: Emlék, Vörös macska, Pompeji, Koppány vezér halálára, Család, Vénusz születése, stb. Az ismerős, érthető jelentéstartalmakkal Szemadam bizony nem egyszer éppen megmagyarázni kényszerül képeit, s ez a címben rejlő magyarázkodás zavaróvá válik. A Család esetében például a hármas tagoláson kívül semmi, ami a konvenció alapján a címre utalhatna; ha tehát nem „eredeti", egészen új formában fogalmazná az ismerős jelentéstartalmat, valami hangulatot bizonyára adna ez a kép. Így meghökkent, az egyéni elképzelés vászonra kivetítése valójában visszhangtalan marad.

Érdekes a Pompeji című kompozíció — térben is, nemcsak síkban gondolkodik itt a festő. Másutt azonban mintha újra akarná felfedezni az első formáiban még hatásos ikonmegoldású képkompozíciót, mártírarcokkal. Homérosz-a is ebbe a sorozatba tartozik. Más megoldású képein a neoprimitivizmus uralkodik el.

Modern művészet?

Az emléksorok, melyeket a látogatók az egyik asztalon található könyvbe beírtak, meglehetősen ellentmondásosak, vegyesek. Van, aki biztatja a festőt: csak így tovább. Sokan egyszerűen nem értik, amit csinál a modernség leple alatt. Ebben az esetben is, máskor is, a legnehezebb dolog: a közönséget meggyőzni. A közönség nem egységes, nem homogén tömeg, amely csak egyféle reagálást ismerne. Amikor azonban általában értetlenül állnak meg a kiállított munkák előtt, az a művésznek — ha nem akarja megtagadni a ma emberét, s úgy közölni véleményét a holnap emberével —, komolyan kell vennie.

A háttérben falra, cserépkályha csempéire kiakasztva: kerámiák, Csöbönyei József művei. Ezekre a művekre — talán az elhelyezésük miatt is — kevésbé figyelt fel a közönség, pedig ízléses, szép dolgokat láthatunk a földszinti terem hátsó traktusában. Amiért itt feltétlenül hivatkoznunk kell ezekre a kerámiákra: úgy tetszik Szemadam György a festészet határait a műfaji keretek túlzott szétfeszítésével kívánja kiterjeszteni. Ami azonban jól hat kerámiaként, az a vásznon másképpen viselkedik, más tartalmat hordoz. Ezeknek a határoknak a megtagadása pedig még nem feltétlenül vezet el a modern művészethez.

(j)

A kihelyezett szakszervezeti tanfolyamok sikere

Az 1969—70-es szakszervezeti tömegpolitikai oktatásban 61 csoportban több mint ezren vettek részt a dorogi szénmedencében. A társadalmunk időszerű kérdései című oktatási formákban 42 csoportot szerveztek, ebből tizenkettőt 310 hallgatóval, a résztvevők lakhelyén, illetve a munkásszállón. Az oktatási év eredményeit összegezve megállapíthatták, hogy a kihelyezett tagozatok általában eredményesebben működtek, mint az üzemiek. A hallgatók aktívabbak voltak. Az előadások színvonala ugyancsak felülmúlta az üzemi tanfolyamokét. A hallgatók több időt szántak arra, hogy az előadást megvitassák.

Az egyes összejövetelek alkalmával, a témától függően változott az aktivitás. Érdeklődést váltott ki az ifjúságunk helye és szerepe a társadalomban, az egyenlősdi vagy szocialista elosztás a bérezésben című előadás — és mindazok a témák, amelyek a résztvevőket közvetlenül is érintették. A tanfolyamok résztvevői az összejöveteleket, azon kívül, hogy az részükre tájékoztatást adott, egy kis fórumnak is tekintették, ahol észrevételeiket elmondhatták.

A szakszervezeti bizalmiak részére szervezett 15 tanfolyamon 270-en vettek részt. Az alapszervezetek ellenőrző tevékenységét e területen azonban fokozni kell a jövőben. A szakszervezeti bizottságoknak többet kell törődni a bizalmi tanfolyamok eredményességével, sikerével, hiszen ez az oktatási forma, amely a szakszervezet aktivistáinak továbbképzését szolgálja. Az ebszőnyi bányaüzem és a szolgáltatóüzem erre aligha gondolt, amikor a bizalmiak továbbképzésének feltételeit elmulasztotta biztosítani.

Eredményesnek bizonyult a reszortfelelősök részvételével szervezett oktatási forma. A részükre megtartott előadások segítséget nyújtottak a rájuk háruló feladatok megoldásához, egy-egy téma alapos megismeréséhez.

A lengyel szabadság ünnepe

Huszonhat esztendővel ezelőtt, 1944. július 22-én, a kelet-európai népekre támadt fasiszta hordákat üldözve, a szovjet hadsereg és a vele együtt harcoló hazafias lengyel hadosztályok már Lengyelország felszabadításáért küzdöttek. Az első nagyobb lengyel város, Lublin fölött ismét a fehér-piros nemzeti zászló lobogott, elérkezett az ideje annak, hogy a lengyel nép legjobbjai, a munkásosztály pártjának vezetésével lerakják az új állam alapköveit.

A lublini felhívás vált azzá a politikai alappá, amelyre azután az új népi Lengyelországot felépítették — eleinte mérhetetlen erőfeszítésekkel, később mind nagyobb sikerekkel. A társadalmi átalakítást és a romhalmazzá vált ország újjáépítését egyidejűleg kellett elvégezni. Az állam szerves részévé kellett integrálni azokat a területeket, amelyeket sok évszázados német hódoltság után Lengyelország a potsdami megállapodások értelmében visszakapott. És szembe kellett nézni azzal a mindennél fájdalmasabb ténnyel, hogy a lengyel nemzet Európa legmegtizedeltebb népeként érte meg a felszabadulást.

Az újrakezdés óta immár több, mint negyedszázad telt el. Ez a történelmileg nagyon rövid idő — hiszen Lengyelország már állami létének ezredik évfordulóját is megérte, megünnepelte az elmúlt években — mégis elégnek bizonyult ahhoz, hogy a Lengyel Népköztársaság Európa fejlett nemzeteinek sorába emelkedjék és politikailag is olyan tényezővé váljék, amilyen korábban sohasem volt.

Ezek az eredmények két nagy felismerésnek köszönhetők. Az első az, hogy a nemzeti függetlenség zászlóvivője a munkásosztály, s csakis a szocialista rendszerben lehetett megteremteni a szilárd államiság minden szükséges előfeltételét. A másik felismerés, hogy független és stabil Lengyelország csakis a Szovjetunióval és a szomszédos szocialista országokkal, testvérnépekkel szoros és megbonthatatlan szövetségben létezhet.

Ha a lublini kiáltvány 26. évfordulóján fel akarjuk mérni a népi Lengyelország minden eredményét, vívmányát, akkor mércéül nemcsak azokat az ipari, mezőgazdasági és kulturális mutatókat használhatjuk, amelyek Lengyelország helyét ma a fejlett ipari államok sorában jelölik ki. E részleteknél sokkal meggyőzőbb az az összkép, melynek tudomásulvétele elől immár az a kormány sem tud többé kitérni, melynek elődei két évtizeden át a revans politikáját hirdették és követték a Lengyel Népköztársasággal szemben. Az NSZK-ról van szó, mely eljutott annak a halaszthatatlan felismerésnek a küszöbéig, hogy a lengyel állam a status quo alapján kell rendeznie viszonyát. Olyan eredménye ez a szocialista Lengyelországnak, amely mindennél nagyobb hozzájárulás egész Európa békéjének és biztonságának megszilárdításához.

Ezeket az eredményeket köszönti és további, közös sikereket kíván népünk a testvéri lengyel nemzetnek felszabadulása nagy ünnepén.

Az elmúlt 26 esztendőben az új iparvállalatok százai és ezrei létesültek Lengyelországban. Az ipari össztermelés 1950-hez képest több mint a hétszeresére emelkedett. Új, modern iparágak alapjait rakták le.

Őszülő

Tizenkettedszer tartották meg a zárófoglalkozást a közelmúltban a Tatabányai Szénbányák tartalékos tisztjei. A majki kastély és a tó környéki árnyas park volt a zárófoglalkozás színhelye. Harminc meglett korú tartalékos tiszt bizonyította ismét, hogy egész esztendőben figyelemmel kísérte a tananyagot és megint bővültek katonai ismeretei.

Tizenkét éve minden esztendőben összejönnek ezek az emberek. Akárhogy is vesszük, ez nem kis érdem. Közülük többen már a második világháborúban is harcoltak, egyesek partizánok is voltak. S mégis, minden esztendőben újra kezdik a 10 hónapig tartó tartalékos képzést, s tudják, hogy a következő esztendőben majd megint együtt lesznek. Ha csak annyit veszünk figyelembe, hogy mindebből semmi előnyük sem származik, s a katonai képzés a szabad idő rovására megy, már akkor is köszönet illeti ezeknek a javakorabeli férfiaknak a szorgalmát és igyekezetét.

Hegedüs Ferenc klubtitkár

Szocialista
oktatása

A Dorogi Szénbányák hat szocialista brigádvezetőjét küldte el a szocialista brigádvezetők megyei tanfolyamára azzal a céllal, hogy visszatérve, szervezett formában adják tovább az ott hallottakat. A vállalati szakszervezeti bizottság júliusban és augusztusban a szénmedence valamennyi üzemében lehetővé teszi, hogy a megyei tanfolyamon szerzett ismeretek a szocialista brigádmozgalom közkincsévé váljanak a szénmedencében.

Tanfolyamokat tartanak, ahol többek között ilyen témákat dolgoznak fel: a szocialista munkaverseny jelentősége a szocializmus teljes

A világ

Csak

világutazóként emlegetik a tatabányai IBUSZ-nál Laky Irmát, ezt a fürge moz-

Bálint

szerepelt az I. nemzeti szalonon.

M. Fl. 1933 IV. 19.

Bálint ~ndre M.D.K.

A gömbház egyik tervezője ,dekoráció

Tár stervező:Jakovics József, Varga László

Gebefüghy Mária

F.a._ ~z első magyar gömbház és mozgó grafika

A Budapesti Nemzetközi Vásáron

Magyar Nemzet 1963. április 30. 4.l.

Bálint Endre.

1938-ban a Tamás Galériában kiállitották müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Dálint Endre

festő

M.D.K.

A szentendrei művésztelep

Lagja „Mulandó falak", „Temetőben"

cimü műveit mutatta be a kiállitásban.

Szabó Julia: A szentendrei festészet kiállitása.

Művészet, 1964. felszár – 44 kep.

Bálint Endre

Szerepel a Szentendrei művének kiállításán „Mulandó falak" és „Temetőben" c. képeivel

Körner Éva: A szentendrei művének kiállítása (cikk)
Jelenkor 1964 II. 165 oldal

Pálint Endre

Festőművész képeivől tart előadást
dr. Mándy Stefánia

Népszava, 1964 feb. 26. 4. oldal

Bálint Endre.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek történetekézirat.

M.D.K.

Bálint Endre

"Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimen a müvészek részére megállapitott dijazási keretből 50.000.P-ős dijat kapott a müvész.

"50.000.-P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

MDK

Bálint Endre

Négy figura, of.

Bikafej, temp.,repr.

Csendélet, of.

Csoportkiállitás. Orsz. Korányi TBC Int. Budapest, 1961.

MDK

Bálint Endre

Bikafej, monotyp.olaj

Harlekin, monotyp.olaj

Önarckép, gouache

Csoportkiállítás. Orsz. Korányi TBC Int. Budapest, 1961.

MDK

Bálint Endre

Fej, of.

Bergen Belsen

Balf

Csoportkiállitás. Orsz. Korányi TBC Int. Budapest. 1961.

MDK

Bálint Endre

Fehér madár, of.,repr.

Gyökértánc, of.

Csoportkiállitás. Orsz. Korányi TBC Int. Budapest, 1961.

MDK

Bálint Endre

Ablakszemü madár, of.

Maszk madárral, of.

Csoportkiállitás. Orsz. Korányi TBC Int. Budapest, 1961.

-1-

M.D.K.

Bálint Endre, festő (1914 -)

Vajda Lajos és Kornis Darsó
köréből indult el.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

342. old.

Bálint Endre, festő

M.D.K.

nevét újra megemlíti a szerző, mint a Gresham-csoporthal szemben alakult „Európai iskola" egyik tagját, s mint a konstruktivizmus és szürrealista irányzat hívét. Ez a csoport 1949-ben feloszlott.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

362. old.

Bálint Endre MDK

Éjféli látomás, olf.

Népmese, olf.

Ördögtánc, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Bálint Endre

Festményekkel és grafikákkal nevezpel a Tamás Galéria 101. Kiállításán

Magyar Nemzet 1938 XI. 3

BÁLINT Endre festő u. D. K.

(1914 –

a szürrealista absztrakt-irány egyik képviselője

Genthon-Végvári-Németh-Zádor: Magyar művészet 1800-1945. Bp. 1958. 452. l.

MDK

Bálint Endre

"Csendélet képekkel", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig. 8.o.

MDK

Bálint Endre

Mutányi-Kovács E.:Kiáll. Szentendre festészetéről.
Népszabadság 1963. nov. 19.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

1938-ban részt vett a Helsinki-i kiállításon.

Vértes György: A magyar képzőművészeti népfront ... -
Művészet, 1962-február ~ 11 l.

M.D.K.

Bálint Endre festő

Müve a kiállitáson

Perneczky Géza: Szentendrei nyári tárlat

Magyar Nemzet 1966. augusztus 17. 4.l.

Bálint Endre

MDK

Csalavári Csalavér 1954 plakát

Micsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási hir

Dolgozók Lapja 1966 okt.25.

Bálint Endre festő M.D.K.

Aba-Novák növendéke,
a budakeszi tüdőszanatóriumban ismerkedett
meg vele Dési Huber

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp. 19[illegible]
1964. 108. l.

Köplap

Bálint Endre:
Szorda bársony

1963 -

Plakát

Bálint Endre:
Tranzit Filmna-
pok, 59 x 84,

1963. M. H. Hrch.

Prospektus

Bélint Endre:
Francia filmnapok,

1963. M. H. Arch.

Boma Jolás

Béllin S Endre:
Hungarota,

1963.

Bálint Endre, grafikus MDK

Gyertyafénynél c. linómetszetével szerepel a Magyar művészek a fasizmus ellen c. kiállításon.

Fenczik Flóra: Medvyánszkytól - Korgáig 2

ESTI R AP

kp. 1965. dec. 14.

Bálint Endre

Szerb Antal: Szerelem a palackban – illusztrálása és kötésterve.

említve.

A szép magyar könyv, 1963, 16 l.

Bálint Endre grafikus M.D.K.

Madách illusztrációi a kiállításon

/G.I./ Madách-kiállitás az Irodalmi Muzeumban

Magyar Nemzet 1964. október 28. 4.l.

Bálint Endre, díszlettervező

MDK

Az ember tragédiája új előadásához a díszleteket tervezte. (Nemzeti Színház.)

Rémyi Péter: Egy új Madáchért

9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. okt. 18.

Bálint Endre plak.müv. MDK

.... tetszetősen lépnek a hollandiak elé művészetükkel. Személyükön keresztül megismerkednek a magyar művészet egy csoportjával, magas nívé jumüveikkel egyvonalban a nyugateurópai áramlatokkal.... Repr. a meghivón.

Magyar plakátok kiállitása.-Kormiss Dezső és Kunsthandel Ch.Mol.-Amersfoort -Holland. 1968. aug.25 - szept.18. Bálint Endre.

Bálint Endre

Andersen mesék. Bábszinházi plak.

Toto

Mai francia festők kiállitási plakátja

[illegible]

12.1.

M.D.K

Bálint Endre
festő

Az 1942-ben rendezett „Szabadság és Nép" kiállításon részt vett

Vértes György: Művészek a szabadságért
Élet és Irodalom, 1962. március 17 – 3 l.

MDK.

Bálint Endre

Müvei televiziós müsorban

Dolgozók Lapja 1966 okt.4.

MDK

Bálint Endre

Vitéz Mihály: Művészek a vásáron. Uj Szántás, 1948, jul. 434. 1.

MDK

Bálint Endre, festö

Éjféli látomás.	Olaj.	7.1.
Népmese.	"	"
Ördögtánc.	"	"

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.

MDK

Bálint Endre

Szentendrei szobámból, of.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

MDK

Bálint Endre

Katona, of.

Képzőművészetünk a felszab. óta, Szfv képtára 30. kiáll. 1947. okt. 9. l.

MDK

Bálint Endre: Házak, pasztell

Nemzeti Szalon, 1936.ápr.
XI. Tavaszi Szalon

MDK

XI.Nemzeti Szalon
Nem

MDK

Bálint Endre

Kiállitási kritika

Dolgozók Lapja 1966 okt.3o.

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 dec.p.48.

M.D.K.

Bálint Endre

Az "Európai Iskola" müvészeinek első grafikai és kisplasztikai kiállitásán szerepel a müvész a kiállitók között.

"Szóval..." c. rovat hiradása.
Szinház, Bp. 1946. márc. 9-19. II. évf.
9. sz. 24. lap

Bálint Endre festő

Kobarészlete szerepel a Szinyei Társaság „Tavaszi Szalon" c. kiállításán az Ernst Muzeumban

Magyar Hirlap 1938 IV. 10

Bálint Endre
grafikus

M.D.K.

Filmplakátjaival jelentkezik
a tárlaton

Bauer János: 5. magyar Plakátkiállítás.
Művészet, 1964. május - 38 kép.

Bálint Endre

festő

M.D.K.

Szentendre hai ait mutatja
be képein.

Fedor Ágnes: Miért éppen Szentendre?
Nők lapja, 1965. okt. 30 - 16 lap

Bálint Endre festő

MTA

Szentendrén bemutató képzőművészeti TV-film foglalkozik festészetével.

Gy. J.: TV-noten

2

ESTI HÍRLAP

1966. okt. 7.

MDK

Bálint Endre

Gyertyafénynél, linó

M.Képzőművészek a fasizmus ellen, N.Gal. 1965.

MDK

Bálint Endre

Kiállitási kritika

Népszava 1968 jan3.

Bálint Endre

Bemutatta műveit a
rákosligeti képzőművészeti
baráti körben

Négyművelés 1966 VI.n. 36 old.

Bálint Endre MDK

Szül. 1914. Bp. Atyja B. Aladár képzőművészeti kritikus. Árvaházban nevelkedik. Tüdőbaját a János korházban és Budakeszin kezelik. Legjobb barátja Vajda Lajos.

Rövid méltatása:

Dr. Mándy Stefánia : Bálint Endre.
VEZETŐ az Országos Korányi TBC. Intézetben Derkovits Gyula, Dési Huber István, Vajda Lajos, Szőnyi István, Anna Margit, Bálint Endre és Orosz Gellért műveiből rendezett kiállításhoz.

Bp. 1961.

23.-25. lap.

Bálint Endre M.D.K.

Az előadás szinpadképe.

Mátrai-Betegh Béla: Macbeth
Shakespeare felujitás a Nemzeti Szinházban
Magyar Nemzet 1963. október 24. 4.1.

MDK

Bálint Endre, festö

8. Aquárium. Olf.

9. Bárka a Dunán. "

Nemz. Szalon. -Kilenoven művész kiállitása. 1948. jun.
12.-27. Kat.

Bálint Endre

Repr:.

"Önarckép"

—: Az uj magyar művészet Önarcképe. Bp.é.n. (1945?)
Európai Iskola Könyvtára /szerk: Pán Imre/ 7-8.

7.1.

Bálint Endre MDK

"Bikafej" monotyp. olaj.
"Harkelin" " "
"Önarckép" gouache
"Fej" olaj
"Bergen Belsen"
"Balf"

VEZETŐ az Országos Korányi TBC.Intézetben Derkovits Gyula,Dési Huber István, Vajda Lajos Szőnyi István, Anna Margit, Bálint Endre és Orosz Gellért müveiből rendezett kiállitáshoz.
Bp. 1961. 32.

Bálint Endre MDK

"Fehér madár" Olaj
"Gyökértánc" olaj
"Ablakszemü madár" olaj
"Maszk madárral" olaj
"Négy figura" olaj
"Bikafej" tempera
"Csendélet" olaj.

VEZETŐ az Országos Korányi TBC. Intézetben Derkovits Gyula, Dési Huber István, Vajda Lajos Szőnyi István, Anna Margit, Bálint Endre és Orosz Gellért müveiből rendezett kiállitáshoz.

Bp. 1961.

32.l.

Bálint Endre MDK

Repr:/Szöveg utáni számozatlan képtáblák./

" Fehér madár"

VEZETŐ az Országos Korányi TBC; Intézetben Derkovits Gyula, Dési Huber István, Vajda Lajos, Szőnyi István, Anna Margit, Bálint Endre és Orosz Gellért műveiből rendezett kiállításhoz. Bp. 1961.

Bálint Endre MDK

Repr: /Szöveg után számozatlan képtáblák/

"Bikafej"

VEZETŐ az Országos Korányi TBC. Intézetben Derkovits Gyula, Dési Huber István, Vajda Lajos, Szőnyi István, Anna Margit, Bálint Endre és Orosz Gellért műveiből rendezett kiállításhoz.
Bp. 1961.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

A Korányi TBC Intézetben kiállítás nyílt a volt betegek munkáiból.

Sík Csaba: „... nem bírta más, csupán az értelem".
Élet és Irodalom, 1961 március 10 – 12 l.

Bálint Endre

MDK

"Proletár heraldika" cimen irt önéletrajtában:

Szül. 1914.
Apja képzőművészeti és zenekritikus.
Anyja Osvát Ernő testvérhuga.
24 éves korában felvételi vizsgát tett az Orsz. Magy. Képzőművészeti Fpiskolán. Nem vették fel. Két hétre rá megrendezte első gyüjteményes kiállitását a Tamás-galériában.

__: Az uj magyar művészet önarcképe. Bp. é. n. (1945?)
Európai Iskola Könyvtára/szerk.:Pán Imre/ 7-8.

6-7.1.

MDK

Bálint Endre, festö

Csendélet. Olf.

Föv.KPT.-MKBasz. II.Szabad Nemz.kiáll. 1947.márc.16.-
ápr. 6. Kat. 5.l.

MDK

Bálint Endre

Szabadság és nép-kiáll. Csók-gal. 1962. V.

Bálint Endre

Az Európai Iskola /1945-48/ művészcsoportosulás tagja.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán 1965. Bp.

318.l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Bálint Endre

Bálint Endre grafikája

1973. JANUÁR 6.

kezeti lakásra. Kérdés, hogy sorra kerül-e a lakáskérvényünk a szerződés lejártáig, s ha igen, össze tudjuk-e gyűjteni a megfelelő összeget?

■

Még egy kérdés.

A szerződés 24. pontja így szól: „A bérlő tudomásul veszi, hogy a szobabérlők háza kiskorú (hat éven aluli) gyermek elhelyezésére, gondozására, nevelésére nem alkalmas."

— És ha mégis jön a gyerek? — kérdezem.

Az ilietékesek válasza: — Akkor ki kell menni. Gyerekkel, itt, képtelenség. Hol fürdeti, hova teszi, stb? Felelőtlenség volna megengedni. Mi nem vagyunk gyermekellenesek, sőt — ezt a lehetőséget éppen azért adjuk, hogy a fiatalok saját otthonra gyűjtsenek.

■

— Ne írjon a szobabérlők házáról. Legalább ötvenezer ember igényelné, mit dicskedjünk azzal az ötszáz szerencséssel? — tanácsolta a kezdeményezést évtizedek óta szívén viselő, kicsit megfáradt informátorom.

A szobabérlőház-ügy megítélésében lényegében igaza van. Ez a reménykeltő kezdeményezés jelenleg olyan, mint a mesebeli okos leány „hoztam is — nem is" ajándéka az egyszeri királynak: a szita alól felröppentett madár.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Bálint Endre

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

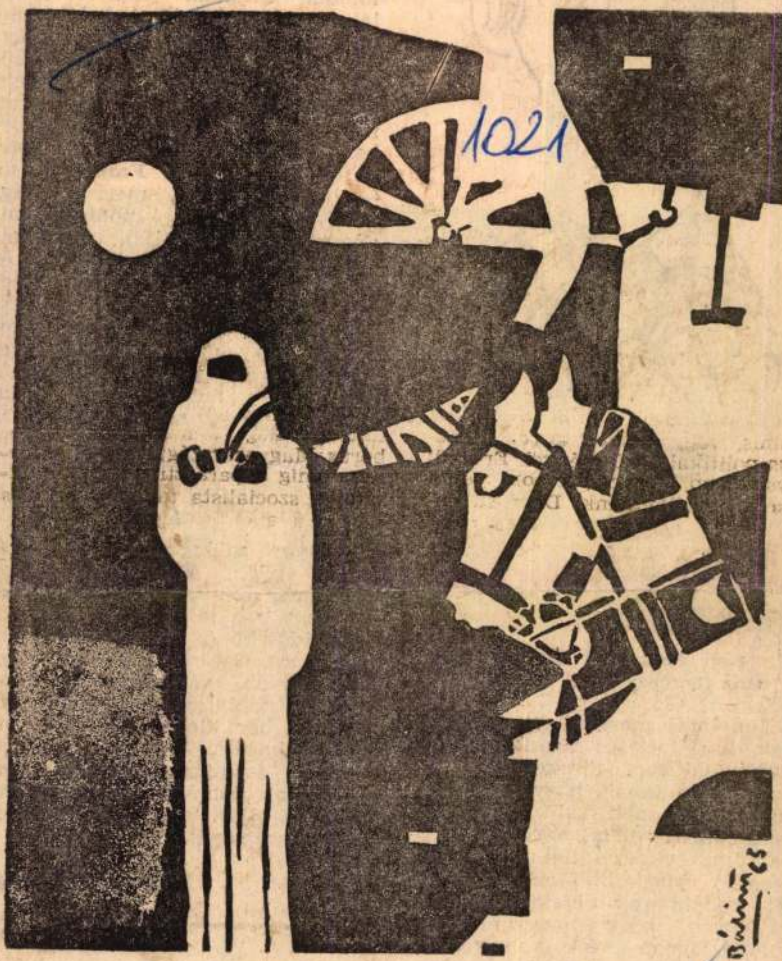

Bálint Endre: Illusztráció

Oborzil Edit: Női fej

Különös szép naplemente

Ivan Bunyin: A szerelem nyelvtana (Európa)

Bunyinról mostanában sokat írnak, beszélnek és vitatkoznak a Szovjetunióban. Elérkezett ugyanis az ideje annak, hogy ennek az emberileg, politikai figuraként nem éppen rokonszenves, de irodalmilag vitathatatlanul jelentős személyiségnek az életművét szovjet irodalmárok objektív mérlegre tegyék, hogy nagy erényeit, s nem kisebb vétkeit egybevetve kijelöljék — immár maradandó — helyét az orosz irodalom történetében.

ha-
előtti
világ-
nájú
hető
okat,
tás-
lete,
i úr

világ, amelyet ábrázol (pontosabban: ahogyan ő ábrázolja), értelmetlen, kegyetlen, reménytelen és kiúttalan. Parasztjai örökké éhesek, babonásak, vadak, földesurai tunyák és szertelenek, a szerelem: vagy durva erőszak, vagy előszobája csupán a halálnak. Mesterien megrajzolt alakjai mind az élet számkivetettjei, s maga Bunyin is alighanem ilyen — megkésett szenvedő-szerelmese a Tyutcsev-megénekelte „ésszel föl nem érhető", mult Oroszországnak.

Bunyin világszemlélete: történelmi emlék. Erőteljes, sajátos, sokszínű stílusa azonban nem fakult, s ma is elevenen hat számos, idősebb és fiatal szovjet író munkáira. Csak örülni lehet, hogy most újabb válogatást kaptunk ebből a világirodalmi rangú prózából, bár kicsit sajnálkozunk amiatt, hogy az — egyébként korrekt — fordítás (*Gellért György* munkája) többnyire csak sejtetni tudja a Bunyin-i stílus eredeti, egyéni szépségét.

Koroknai Zsuzsa

Az UNESCO Illyés-estje

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Bálint Endre
1021

Bálint Endre: Illusztráció

ELISEO DIEGO:

Az ember minden szerszámai

Ezek a világ minden szerszámai.
Mindama szerszám, amit az ember készített,
hogy jól megvesse lábát a világban.

Ezek a hibátlan élű kések,
velük borotválják az időt.

Ez meg egy olló, posztót szabni jó,
griffmadarat és virágot nyesni,
álarcot ki-, fonalat elvágni, és végül
az ember életét elnyisszantani, hisz cérnaszál.

Ezek fűrészek —, kések ők is, minden bizonnyal,
de oly agyafúrtan kigondoltak,
hogy hibás élük csorbasága is célszerű.

Ez egy kanál itt, utal kezdetre, végre,
voltaképp arra, hogy az ember
iszonyatosan tehetetlen.

M.D.K.

Bálint Endre

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szerepelnek művei, melyekről elismeréssel ir Berend Ilona: "Kiállitások az uj esztendőben" cimmel.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 13-19. IV. évf.
3. sz.

M.D.K

Bálint Endre festő

Szuggeszív és szuverén világú műve a „Jeanne d'Arc látomása", a „Groteszk temetés", az „Ikon", a „Felszállott a szépségmatár ..."

Dévényi Iván: Bálint Endre festménye Esztergomban
Művészet, 1967. október – 42 kep.

Bálint Endre

Szerepel a mentendrei festők nyári tárlatán

Nagyava 1966 aug. 7. Fold.

Bálint Endre

herepel a KUT jubilárisi kiállítása
a Nemzeti Szalonban

Lyság 1937 XI. 20.

M.D.K.

Bálint Endre
festő

Az esztergomi Balassa Bálint
Múzeumban rendezett tárlatról

—: Kiállítás
Művészet, 1967. június – 47 lap

M.D.

Bálint Endre
festő

Juniusban Budán volt foto-
montárskiállítása, juliusban
Esztergomban rendezett gyűj-
temenyes tárlatot.

Frank János: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. Aug 26-8 lap.

M.D.V

Bálint Endre
festő

1963-ban külön albumban
adták ki nagyméretű Biblia
illusztrációit.

Frank János: Bálint Endréről.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26-i lap

Bálint Endre
festő

M.D.V.

A páirsi Edition Labergerre 1959-ben adta kipes bibliá-ját. Ezerhetszáz kisebb és negy-vennyi nagyobb illusztrációt készített.

Frank Jaicos: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26-8 lap

M.D.V.

Bálint Endre
festő

A Bábszínháznak csinált
plakátot, Cocteaut művét
illusztrálta.

Frank János: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26-8 lap.

Bálint Endre, festő -1- M.D.K.

művészete leginkább Vajda Lajosé
val rokon, akinek legjobb barátja volt.
Befelé fordult, magába mélyedő típus,
aki évekén át érjeszti magában képeinek
belső problémáit és a belső érésnek mag-
felelően mindig újra korrigálja vásznait.
Pályáját 1925 után kerdte mint figurális
festő; némi hajlammal a grotesk felé.
Több éves párizsi tartózkodása, során fej-
lődött ki igazi művészete. Ott készült dol-
gai körül kicmelhetnénk az Ó- és az Új-

Cr.Passuth: Pittura ungherese d'oggi, 8. old.

Klny.: "Ungheria d'oggi" maggio-giugno 1965.

M.D.K.

Bálint Endre, festő

... Testamentumhoz készült, különleges kiadásban megjelent illusztrációit, melyek egész oldalas formátumában a rajzok szinezettek, míg a szegély, tus, arany és fehér... távol állnak az illusztrálás minden konvencionalizmusától. Bálint Vajdának inkább első, nyugodtabb stilusát folytatja i gyermezzori emlékezéser válta kornak népies motivumokkal, melybe grotesz álmok keverednek, könnyed humorral.

Cr.Passuth: Pittura ungherese d'oggi, 8. old.

Klny.: "Ungheria d'oggi" maggio-giugno 1965.

M.D.K.

Bálint Endre

A szürrealista világkiállitáson vett részt Párisban. Marcel Jean francia festőművész, a magyarok nagy barátja, aki tiz évig élt Budapesten és kitünően beszél magyarul. Ő hozta össze a müvészt André Breton szürrealista festőművésszel, aminek eredményeképen müveit kiállitotta a szürrealista tárlaton. André Breton a szürrealizmus megalapitója. /1921/

Szinház, Bp. 1947. juli. 15-21. III. évf. 29. sz.

M.D.K.

Bálint Endre, festő

„Várakozás" c. képét közli a mérnő.

Cr.Passuth: Pittura ungherese d'oggi, 6-7. old. közöl.

Kiny.: "Ungheria d'oggi" maggio-giugno 1965.

M.Dk

Bálint Endre
festő

A Macbeth és ~~a~~ Az ember tragédiája
szinpadhipát-kerverte a Nemzeti
Szinhán részére.

Frank János: Bálint Endrénél.
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26 - 8 lap.

M.D.Y.

Bálint Endre
festő

A hepes bibliája kapcsán Párizs-
ban egy hiszperes kisfilmet
készítettek róla és Mauriac
megdicsérte munkáját egy cikkben

Frank János: Bálint Endrenél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26 - 8 lap

M.D.V.

Bálint Endre

festő

Sok oldalú művész, illusztrál is, plakátot is tervez, díszletet is. Ezenkívül irodalmi téren is működik.

Frank János Bálint Endrénél

Élet és Irodalom, 1967. aug. 26-8 lap

M.D.V

Bálint Endre
festő

1934-ben kerdődött kapcsolada
Vajda Lajossal, montázsaival
már előtte Párizsban is mehedett
meg. Vajda haláláig tartott kellő-
jük barátsága.

Frank Jacobs: Bálint Endrenél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26. 8 lap

M.D.Y

Bálint Endre
festő

1948-óta nem volt jelentkémy
kiállítása Budapesten, most
őszre a Dorothya utcai Galéria
mutatja be képeit.

Frank János: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. aug 26-8 lap.

M.D.L.

Bálint Endre

festő

A szentendrei festiszet Vajda Lajos-féle ágához tartozó művész. Belgrumban monográfia jelent meg Bálint Endréről.

Frank János: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26 - 8 lap

Bálint Endre
festő

M.D.4

Műveiből bemutatnak a varsói
és bukaresti magyar kiállításon.
Májusban Londonban szerepettek
képei.

Frank János: Bálint Endrénél
Élet és Irodalom, 1967. aug. 26-8 lap.

M.D.K

Bálint Endre
festő

Országh Lili mestere volt,
felismerte a művészi
eredeti-lehetőségét.

Rácz István: Országh Lili
Művészet, 1967. augusztus - 34 lap.

Bálint Endre

Müvészi munkásságáról "Látomás a valóságról" cimmel TV film készült. A film 4 mester: Vajda Lajos, Korniss Dezső, Bálint Endre, Szántó Piroska müvészetének szentendrei gyökereit világitotta meg.

Vigilia 1966. XII 851.l.

MDK

Bálint Endre, [festő]

Kiállítása nyílt meg Esztergomban. Bálint Endre műveit a világ több képtárában már kiállították (Párizs, Brüssel, London stb).

A művész nyilatkozata műveinetének lényegéről szól.

— : Üzenet a holnap emberének 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jún. 23.

Bálint Endre

A z esztergomi Balassa Bálint Muzeumban 1967-ben kiállitást rendeztek müveiből. A müvész a szentendrei festőcsoport tagja, lirikus festő.
Kiemelkedő képei: Groteszk temetés, Csodálatos halászat, Roueni jelenés, Egy régi udvar, Van Gogh éjszakája Halál Firenzében;Mágikus éjjel Szentendrén; Rezeda Kázmérhoz

Vigilia 1967 VIII. 568.l.

Bálint Endre (?)

Ferenc Kovács

ENDRE BÁLINT: *Merde la Chaise*
(WOODEN OBJECT AND PHOTOMONTAGE, 1974)

ENDRE BÁLINT: MAD WOMAN
(WOODEN OBJECT AND PHOTOMONTAGE, 1976)

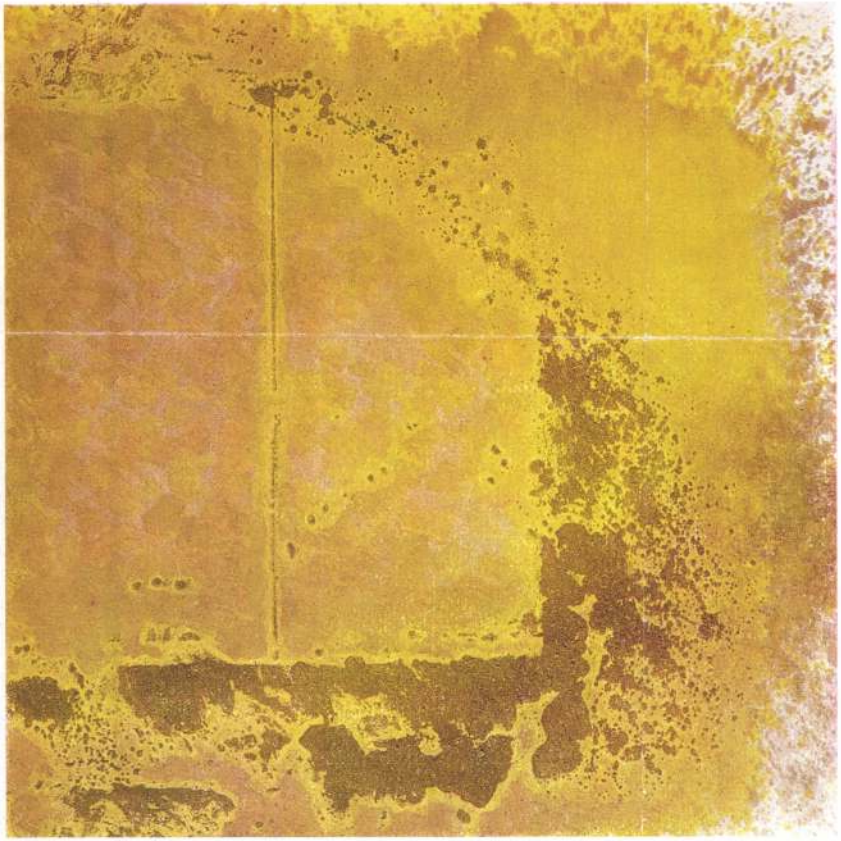

György Kepes: Analogies (1971–1972, oil, 122×122 cm)

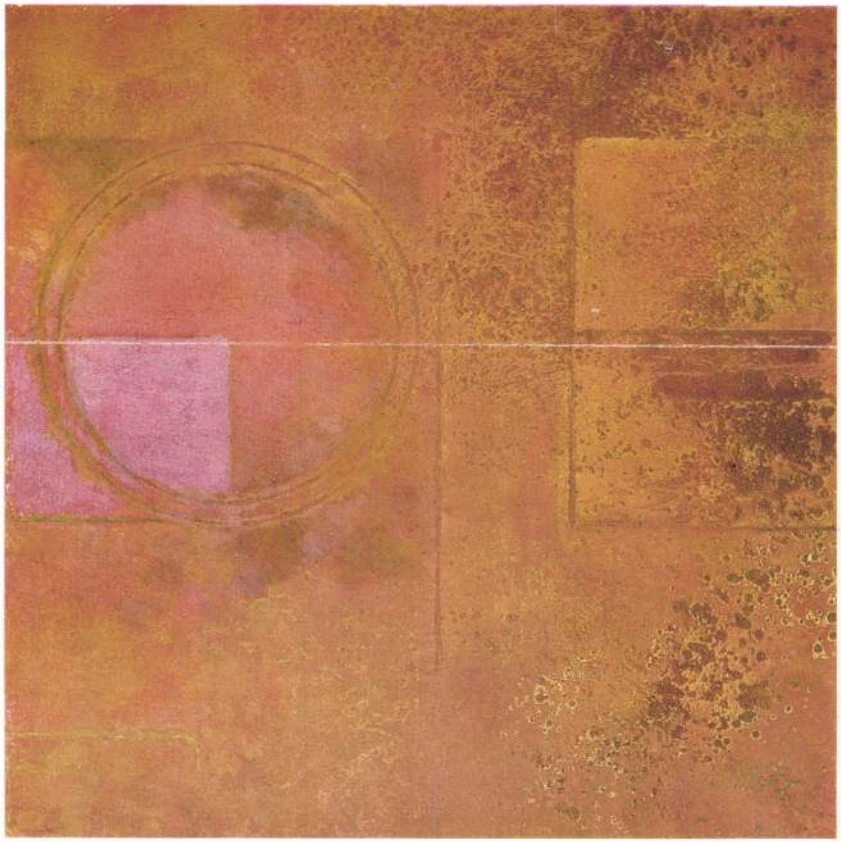

Károly Szelényi

György Kepes: Pigments (1975, oil, 102×102 cm)

Bálint Endre, festő

Részt vesz a Cagnes-Sur-Mer-ben
jún. 24-én megnyíló kiállításon.

— : Hallottuk

2.

EST/ HIRLAP, B. 1972 ápr. 10.

Bálint Endre

A tárlaton bemutatott művei:

„Elvesszett hajlék," olaj, 110 x 30 cm.

„Eldőlt kereszt," olaj, 120 x 50 cm. (reprodukt.)

„Téli hentendre," olaj, 85 x 175 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc 1970 oldalszám nélkül

Bálint Endre

Vajda Lajos csoportjához tartozott, örököse annak müvészeti felfogásának. Az objektiv világot ábrázolja, a népmüvészet alkalmazásával, ami metamorfozist inspirál.

Németh Lajos: Symbolism an Surrealism in Modern Hungarian Art. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972 45 sz.

195 1

Bálint Endre

Bemutatott müvei:

37/. Ünnepi meditáció, linotypia, 33 x 24 cm

38/. Ünnepi meditáció, linotypia, 33 x 24 cm

39/. Ünnepi meditáció, linotypia, 33 x 24 cm

Katona László: V. Miskolci Országos grafikai biennalé, Miskolc 1969.

Bálint Endre

„Testetlenül „Szilárdan", színes linotypia, 50x50; „Zsennyei régi szép padlókról," színes linotypia (reprodukció) 50x50; „Zsennyei régi szép padlókról II. színes linotypia, 50x50.

Katona László: VI. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1971.

Bálint Endre

„Éjjel a táj fölött", színes linotypia, 50x50; „Haldokló piros", színes linotypia, 50x50; „Maszk", színes linotypia, 50x50; „Maszk mögött", színes linotypia, 50x50.

Kotona László: VI. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1971.

Bálint Endre

Bemutatott művei: „Ablakok, rácsok lirája I.", színes linotypia, 52 x 49; „Ablakok, rácsok lirája II.", színes linotypia, 50x50; „Allegro Barbaro", színes linotypia, 50 x 50.

Kotona László: VI. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1971

Bálint Endre

lynotypiái szerepelnek a
6. miskolci országos grafikai Biennálén

Magyar Nemzet 1971 december 12
11. old.

Bálint Endre
festő

Méltatás

Devényi Iván: Pán Imre halálára.
Műrészet, 1972 április – 21 oldal

Bálint Endre

Grafikus

Realista balladáival szerepelt a találaton.

Bereznai Miklós: Pest megyei tájakat.
Művészet, 1972. január - 40 oldal.

Bálint Endre
festő -

„Kastély Bloisban", „Van Gogh éjszakája", „Népdal" stb. szerepel a tárlatos.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. január - 40 oldal.

Bálint Endre

A Szent Márk tér 1967; olaj, vásznon, 45x 6o cm
/A művész tulajdona/

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o

Bálint Andre

Drámai és lírai szürrealizmusának hatása érezhető a Studio 58-68 kiállításan szereplő alkotásokon.

Péter Imre: Kiállításról kiállításra

Népművelés 1969/7 30 old.

Bálint Endre

A Múzeumi hónap keretében a tárlatok minőségét olyan nevek fémjelzik, mint Rippl-Ronai (Nagykanizsa) Czóbel Béla, Nagy István. (Szeged) Bernáth Aurel (Kaposvár) Domanovszky Endre (Budapesti Történeti Múzeum) Bálint Endre (Pécs) akinek alkotásaiból önálló kiállításokat nyitottak.

Villangó István: Múzeumi és műemléki hónap 1971

Népművelés 1971/12

34 old.

az álom-valóságot kifejező erős itthoni irányzat egyik fő képviselője. Mind festőként , mind grafikusként Vajda Lejos öröksége s a szentendrei szürrealizmus folytatójának tekinti magát.

Solymár István: Mai Magyar Rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l.

12 l.

Bálint Endre

művészete hatott Ország Lili felfogására.

Solymár István : Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 19 l.

Reprodukciói: 18.sz. Amsterdam, 1957, litográfia, 198 x 310 mm,; 19.sz. Sürű történet, ritka levegőben, 1966, linómetszet, 225 x 505 mm. 20.sz. Katakomba, 1966, linó 252 x 505 mm. 21.sz.Memento, linó, 200 x 280 mm.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

1968-ban az Épitőművész Szövetség székházában volt kiállitása. 1970-ben nagy retrospektiv kiállitása volt Debrecenben, valamint részt vett az utóbbi években csaknem valamennyi reprezentativ külföldi magyar kiállitáson.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest. 1972. 19 l.

1963-ban Budapesten a Jókai klubban, 1964-ben a Szintművészeti Főiskola klubjában, 1965-ben Rákosligeten, 1967-ben a Hazafias Népfront klubjában, Esztergomban és a Kulturális Kapcsolatok Intézetében.

Solymár István; Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 19 l.

Bálint Endre

A bruxelles-i Galerie de Contemporain - ben bibliai illusztrációkkal , ugyanott 1960 -ban gyüjteményes kiállitáson szerepel. 1961-ben Párizsban, 1962-ben Clamart-ban állit ki.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 19 l.

Gyüjteményes anyagot állit ki: 1957 Haarlem / Hollandia / , 1958. Galerie Furstenberg: Bruxelles, Palais des Beaux Arts: Amersfoort / Hollandia /, 1959, Párizs, Galerie Art és Tradition Chretien.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 19 l.

Bálint Endre

1947-ben Párizsban részt vett a francia- magyar kiállitáson, a Réalité Nouvelle és a szürrealista kiállitáson: önálló anyagot mutatott be a Galerie Greuze-ben. 1957 62-ig Párizsban élt.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 19 l.

Bálint Endre

Dévényi Iván: Endre Bálint. - Bp. Rundschau, 1967. máj. 19.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

Co. 1.

Bálint Endre

Frank János: Bálint Endrénél. - Élet és Irodalom, 1967. aug. 26.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

8o. l.

Bálint Endre

Tapetás angyal dáj 77x32
Kis ikonosztáz dáj 70x101
Szürkület Zsennyén dáj 30x100

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19-aug 9.

Bálint Endre

Szerepel a székesfehérvár. OSK
István képtár „Szentendrei
művészet" c. tárlatán

D. J.: Képzőművészet

Vigilia 1970 I. sz. 61 old.

Bálint Endre

Z tanulmány során közölt egész táblán kínes reprodukció:

„Galamb-virág", olaj, fa, 52 x 34 cm. 1969.

Bálint Endre: The Szentendre School.

The New Hung Quarterly, 1970. 38. k. 192-93 l.

Bálint Endre

A tanulmány során közölt reprodukció:
„A hajló kerezt," olaj, 120 x 51 cm, 1968.
szines, egész táblán.

Németh Lajos: „Hungarian Art 1945-68."
The New Hungarian Quarterly, Budapest,
1970. 37 sz. 1961.

Bálint Endre

oly művészet művelőit be, melyek méltók arra, hogy bármely magyar művészettel foglalkozó múzeumban kiállításra kerüljenek.

Németh Lajos: „Hungarian Art 1945–1969". The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1970. 37 sz. 1981.

Bálint Endre

a haladó magyar művészet méltó képviselője.

Németh Lajos: „Hungarian Art 1945-1969." The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1970. 37 sz.

1971.

Bálint Endre

festőművész kiállitása. Esztergom, Balassa Bálint Múzeum - Ism.: D.I. Vigilia, 1967. 32.évf. 8.sz. 568.l. - Dévényi Iván, Müvészet, 1967.8.évf. 1o.sz. 42.l. - Esti Hirlap, 1967. jún.23. - /havs/, Népszava, 1967. jú1. 12. - /j./ Dolgozók Lapja, 1967.júl.2. - Jelenkor, 1967.1o.évf. 7-8.sz. 766. l. - Bp, Kulturális Kapcsolatok Int. Kat. Szabadi Judit. - Ism.: H.Gy. Magyar Nemzet, 1967. okt.21. - Németh Lajos, Kritika, 196?. 5.évf. 12.sz. 52-55. l. - Szabó György, Élet és Irodalom, 1967. okt.14. - Sz.J. Népszava, 1967.okt.12. - Szelestey László, Zalai Hirlap, 1967.okt.21. - R.Gy. Népszabadság, 1967.okt.5.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája / Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

88. l.

Bálint Endre

Szerepel az ásvizkárosultakést
rendezett tárlatan szentendrén

H. Gy.: A szentendrei művészek
az ásvizkárosultakést

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

Bálint Endre

El dőlt kerek repr.

Miskolci Téli Tárlat 1970

Bálint Endre

1. Elveszett hajlék olaj 110x30
2. Eldőlt keresztt —"— 120x50

Miskolci Téli Tárlat 1970

Bálint Endre

1. Téli Szentendre olaj. 85 x 175

Miskolci Téli Tárlat 1970

Bálint Endre

Kezepel a II. debreceni Országos nyári tárlaton

Magyar Nemzet 1970 VII. 16 4 old.

Bálint Endre

Szerepel a szentendrei múzeum táslatán

Miklós Pál: Szentendrei művészet

Kritika 1969 XII. sz. 15 old.

Bálint Endre

Tapétás anyagol - lóval c. festményét (eml) megvette) 2500 ft-ért a szentendrei festők kiállításán

f.g.: 23 ezer forintos nyitány
Képekkel az árvízkárosultakért

Pestmegyei Hírlap 1970 VII. 25

Bálint Endre

Szerepel az alábbi Fordlatok

Heiner Reitberger: Ungarn zeigt in Würzburg moderne Kunst

Main Post 1970 VI. 13

Bálint Endre

Részletes adatlap

Debreceni nyári tárlat
Déli Hírlap, Bp.: 1970. júl. 16.

Bálint Endre, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak Dr. Gegesi Kiss Pál gyüjteményéből sok művet ajándékozott./Forgács Hann Erzsébet emlékgyüjt/. Bálint két képével szerepel, Forgács Hann baráti köréhez tartozott. 221.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Bálint Endre
fotó

kénített az „Atanténusz" c. könyv illusztrációit, burkoló és kötéstervét. Díjazott. /„Még magyar könyv 68"/

Magyar Grafika 1968 mell.

Bálint Endre

nem Tartozott a szentendrei művésztelep-
hez, de gyakran dolgozott a városban.

A szentendrei kísértet negyven éve (Németh Lajos)
(Kultúra - Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 15. 9. l.

Bálint Endre

1. Hostifogoly, olaj 70x50
2. Csendélet -"- 72,5x100
3. Ibiriai éjszaka olaj 43x164
4. Elbolt keresztet -"- 120x51

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Bálint Endre

Sürkület Zsennyén. repr.

11. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1970. jul. 19. aug. 9.

Bálint Endre

Említve

H Gy. A szentendrei művészekaz
árvízkárosultakért
Magyar Nemzet, Jo. 1970. júl. 26. 11. l.

Bálint Endre

Ibizai éjszaka regv.

Magyar Művészet 1945-1969

Műcsarnok, 1969 sep-okt

Bálint Endre

Jelentősek a Macbeth-hez és az Ember Tragédiájához készített díszletei a Magyar Nemzeti Színházban.

Hont Ferenc – Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

424

Bálint Endre

1. Szentendre nyolcadik templomával
szemben.

olaj; 200 × 90

Szentendrei festők tárlata

Ferenczy Károly Múzeum

Bjölint Endre

Született Budapesten 1914. x. 27., festő-művész, grafikus, diplomás. Az Iparművészeti Főiskola grafikai osztályán tanult 1956-62-ig Párizsban élt majd visszatért Magyarországra.

Hont Ferenc - Staud Géza: Szinkózi lexikon, Budapest, 1969.

421

Bálint Endre

Fenesik Flóra: „Nem vagyok meg nem értett festő." Látogatás Bálint Endrénél. ~~Esti Hírlap 1967. nept. 25.~~
/Esti Hírlap. 1967. nept. 25.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. 1./

8o. 1.

Bálint Endre, [ ] MDK

A Almanach egyik illusztrátora.

(f.f.): A Lantpengető Arion 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. máj. 5.

Bálint Endre

Művein a hold barna sávval jelenik meg, fehér halvány emberi alakok mutatkoznak, sötét lombozatu fák között.

Daily News, Budapest, 1968. szept. 24.

„jeltelen": Art in Szentendre.

MDK

Bálint Endre, festő

Gyűjteménye kiállítása nyílik meg Esztergomban.

D. E.: Balatoni témájú kérimatok, grafikák 13.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. jún. 24.

MDK

Bálint Endre

Kiállitási hir

Népszabadság 1967 juni.24.

Bálint Endre

a szürrealizmus legjobb magyar képviselője nem szerepel a kiállításon.

Németh Lajos: The 1968 Exhibition.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31 sz. 194-97 1941

Bálint Endre

a Szentendre-i iskola balszárnyán álló művészek csoportjába tartozott.

Németh Lajos: Lili Országs paintings.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 30. sz. 180 l.

Bálint Endre

Kerepel a nemsendrei
művészek tárlatán Szekesfehérváron

Dolgozók Lapja 1969 XI. 7

Bálint Endre

1947-ben szürrealista képeket fest.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina Kiadó

Bálint Endre

művein továbbél Vajda Lajos absztrakt szürreálistā művészete.

Szabadi Judit: Set down in black and white. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 sz. 1981.

Bálint Endre

művészetének hatása megmutat-
kozik Maurer Dóra művein.

Szabadi Judit: Set down in black
and white. The New Hungarian Quar-
terly, Budapest, 1968. 29 sz. 1981.

MDK

Bálint Endre, [ ]

Nezepel a Nentendre: tárlaton.

–: Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1970 ápr. 14.

Bálint Endre

Groteszk tematés 1964 /repró/

Nemzetközi: [illegible], Cosmi 1968

132-33 l.

Bálint Endre

Művészete a szentendrei iskola szerves része, Amos és Vajda mellett – Korniss Dezsővel együtt – ő alkotja annak szürrealista szárnyát.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1969 126.l.

Bálint Endre

Naplemente c. festménye (eml.)
szerepel a festmények mitvétel)
Aentendrei Tárlatai

Vigilia 1969 IV s. 273 old.

Bálint Endre

A szürrealizmus képviselői közé sorolható.

Németh Lajos: Modern nyugtalanság, Corvin 1968

124.l.

Bálint Endre
festő

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban az 1969-évi szerzemények kiállításán szerepelnek művei.

—:—

Üveszet, 1970. március – 30 kap.

Bálint Endre

Az Európai Iskola festőtagja.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 1968 120. l.

Bálint Endre

Hatott Ország Lili művészetére.

Németh Lajos: Modern mappa mumnál
Corvina / 1968

146. P.

Bálint Endre

Endlitve

D. I. Képzőművészet

Vigília, Bp. 1970. jún.

Balunt Endre

Emlékére

Dr. Tóth Ervin: Egy nap Csapiban
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. máj. 26.

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási meghivó 1966 okt.22.

1) Bálint Endre
Jestő

Uiszúgból lett Jestő
Apja is inkább szigorú tanítóban, mintsem lebeszélt róla. Pesre gitünő szigorkészseje volt az apjának.
8-9 éves korában a képzőművészeti múzeumba vitte vasárnapokint az apja
Apja 1924-ben meghal.

Bálint Endre: A huszugrájok nyelvéből
Alföld, 1970. 2. 67-67

2/ Bálint Endre

festő

1925 tavaszán a Széchényi Reálgimnáziumból eltanácsolták, mert mindenből megbukott.

Ősszel (1925) a fasori árvaházi növendéke, mint bentlakó félárva. Különszujva jait Stückler Bélával és Egyed nevű fiúval, de mint tehetségtelent oszmakorgette

Bálint Endre: A humanizmus nyomdájából

Alföld, 1970. 2. 62-67.

3) Bálint Endre
festő

1930-ban elment az egyhozi Mária Thérez Tehetségvizsgáló Intézetbe; ahol egy heti „vizsgálat" után azt tanácsoltak, hogy ezzel ne jusson művészi pályára menni.

Hoffmann Edit és Elek Arthur tanácsára felvételi vizsgát tex a Magyar Királyi Iparművészeti Főiskola grafika tagozat.

Bálint Endre: A hungságok nyelvéből

Alföld, 1970. 2. 62-67.

Bálint Endre

az 1930-as évek végén a Szentendre-i művészetelepen dolgozott.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 33. p.

1918.

Bálint Endre

művével kapcsolatosan nem beszélhetünk egy kimondott Szentendre-i stílusról.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1969. 33. sz. 192 l.

4/ Bálint Endre
festő
tára, s felvettik.
Vajda és Kornis (a 40-es évek végén)
megpörték kirkitüreje értelmetlenségéről, s a lugyományok formatereintő
erejéről.

Bálint Endre: A hangsáfok nyelvéből
Alföld, 1970. 2. 62-67.

MDK

Bálint Endre

Petróleumlámpa, temp.

Szocialista képzőm.csoportja kiáll.1934-44
N.Gal.1964

MEGHÍVÓ

Bálint Endre

AZ ESZTERGOMI MÚZEUMBARÁTOK ÖSSZEJÖVETELÉRE
1967. JÚLIUS HÓ 6-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

BÁLINT ENDRE
FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁT ISMERTETI

MUCSI ANDRÁS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A BALASSA BÁLINT MÚZEUMBAN

AZ ELŐADÁST BÁLINT ENDRE MŰVÉSZETÉRŐL KÉSZÜLT FILM VETÍTÉSE KÖVETI

VENDÉGEKET SZERETETTEL VÁRUNK

67.2458. KmNyV e. ·. F. k.: dr. Nagy Zoltán

Bálint Endre
Grafikus

„Ibiza éjjel" (repro)

D. Fehér Ilmusa: Jubileum beszámoló helyett
Művészet, 1970. április – 22 kap.

Bálint Endre

A Debreceni Tudományegyetem aulájában mintegy százhusz müvéből rendeztek kiállitást. Perneczky Géza: "Egy álom maradványai" cimmel ir a tárlatról: "Méretre kicsiny, rendszerint egy-egy motivumot és annak fényudvarát bemutató kompoziciók sorakoznak a falakon, tónusuk sötét árnyalatu, felületük annyira megmunkált, hogy egészen közelről kell őket megvizsgálni, akár a régi miniaturákat. Csak a fotomontázsok különülnek el bizonyos mértékig, mert ezeknek változatosabb motivumvilága, dinamikusabb felépitése nyitott és levegős teret alkot."

Élet és Irodalom, Bp. 197o. márc. 28.
XIV. évf. 13. sz. 12. lap

Bálint En dre

A müvész egyik képének repr.-ját bemutatja a lap. A kritika felsorol néhány müvet: Kőmadár, Népfa, Fehér éjszaka, Fakalács férce lve, Fal és éjszaka, Nagykereszt, Négy örökzöld, Tapétás angyal lóval, Lidérczöld, Ólomhalál, Forditott ikrek a tükörben, Történelmi omladék, Egy anya maradványai.
"Képei szorosra vont határaikkal, megdolgozott felületeikkel, érzelmekkel átfont és átstilizált motivumaikkal egy roppant érzékeny és a kis méretben is bonyolult összetettségü világról vallanak."-mondja a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. márc. 28.
XIV. évf. 13. sz. 12. lap

Bálint Endre

Szentendre nyolcadik templomai-
képe (repró) szerepel a szentendrei
művészet) tárlatán a fehérvári
Csok István Képtárban

Passuth Krisztina: Szentendre-
Fehérváron

Tükör 1969 XI. 25

Bálint Endre

Vajda Lajost szellemi őséül, baráti mesteréül vállalja. "Amit Vajda egyszer lerajzolt -pár vonallal, a mult és a jövő huzatos dimenziói közé helyezve- azt Bálint kiemeli ebből a közegből,s emlékezéseinek lapjára fekteti. Formából igy lesz emlék, balladás töredékből elégia." Nála„minden fájdalmas, terhes atmoszférát kap, minden elégikus érzelemmé válik."
Vajda Lajos hatását tüzetesen elemzi a beszámoló, kiemeli Bálint müvészetének egyéni sajátosságait, ami jelentős helyet biztosit számára a.magyar képzőművészetben.
Élet és Irodalom, Bp. 1970. márc. 28.
XIV.évf. 13. sz. 12. lap

M.D.K.

Bálint Endre

A Szentendrei Festők Tárlatán szerepel "Szentendre nyolcadik temploma" c. "..profán ikonosztáz kompozíciója, mely több apró képből épül fel oly módon, hogy a keretek összeérnek",- irja beszámolójában Perneczky Géza a müvész egyik müvéről.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 9. lap

Bálint Endre

Szerepel a Pest megyei Tanács
felszabadulási pályázatának
tárlatán Kentendrén

Nagyabadság 1970 IV. 14

Bálint Emlve

Említve

Risley Gábor: A Somogy megyei Repüsmű-
vészek XXI. kiállítása

Somogyi Néplap, Kaposvár 1970. máj
7. l. 24.

Bálint Endre

Szürrealizmusát a folklór motiválja.

Nemeskürty István: Modern magyar művészet
Corvina 1968 152. l.

Bálint Endre
grafikus

„Ünnepi meditációi" népi
motívumokat tartalmaznak

Borbély László: Az V. Miskolci Országos ...
Művészet, 1970. március - 19 lap

Bálint Endre 5.

Több éven át élt Párizsban, számos szürrealista kiállításon szerepelt. Művészete mégis megőrizte a magyar karaktert. A pop-arttal rokon objet-kompozíciói is a népművészet szellemének igazodnak.

Németh Lajos: Modern magyar műnyelv, Corvina 1968 125. l.

Bálint Endre 4.

Jellegzetes mottóumként tér vissza a falusi temetők, a fekete lepellé vált, titokzatos asszonyok rajza /Törmelékek mögött 1964/. Ugyanosak ercelendő tragédiaélményt sugall képeinek borongós színvilága is.

Nemeskeszi: Modern magyar festő /, Lorin 1968

125.l.

Bálint Endre 3.

Vállalkozott Vajda társadalomkritikai fotomontázsainak a folytatására is. Társadalomkritikája szigorú és öntépő, még ha szatírikus, akkor is a tragédialátás keseríti / Groteszk temetés 1964/.

Vaniek Lajos: Modern nuppe [illegible], Gorna, 1968 125.l.

Bálint Endre 2.

Az ő forrása is a népművészet, a népi kézművesség kellékei. Ezek azonban álomképek, titkos szimbólumok sugallói is, nem csupán formai asszociációk ébresztői. A szürrealizmus psichikai automatizmusát esztétikai meggondolásokból korrigálta, képeinek szimbólumrendszere gyakran a kor nagy társadalmi kérdéseinek szürrealisztikus idézésévé mélyült.

Nánek Ungar = Modern magyar [illegible], Corvina 1964 125.l

Bálint Endre 1.

Az Európai Iskola szentendrei szárnyához kapcsolódott, a vajdai programot folytatta. Korai képein Czóbel hatása érződött, Ámosszhoz hasonlóan foglalkoztatta az egyszerű tárgyak sejtelmes suyallata. A 40-es évek végén egyre inkább a vajdai program vállalása felé fejlődött.

Vénik Lajos: Modern magyar minél, Corona 1968

125.l.

Bálint Endre

műveit „A szentendrei varázslatos éj", „Nostalgia", „Orbán keresztt Szentendrén" említi; kék-okker sárgával kevert színekkel dolgozik.

Daily News, Budapest, 1968. szept. 24.

„névtelen": Art in Szentendre.

Bálint Endre

A tanulmány kapcsán közölt műve: egész táblán, fekete-fehér reprodukció: „Varázslatos éj Szentendrén", olaj, 80×100 cm. 1966.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1969. 33. sz. 192 l

Bálint Endre

Szabadi Judit ir a müvészről és munkájáról, mely a Corvina Kiadó gondozásában jelent meg. Vadas József: "Első fecske" cimmel számol be a müvészeti kiadványokról.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 25.
XIV. évf. 17. sz. 12. lap

MDK

Bálint Endre, festő

kerepel a szentendrei

tárlaton.

—: A hét végi kulturális program-
ból

9

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 25.

Bálint Endre

művészetéhez közel áll Anna Margit
irányzata.

Németh Lajos: Current Exhibition. The
New Hungarian Quarterly, Budapest,
1968. 32. sz. 209 l.

Bálint Endre, festő -1- M.D.K.

egyire azoknak, akik a mai magyar festészetben a vizionárius irányt képviselik. Mint Vajda Lajos ifjúkori barátja, ő is a népi motivumok festői átváltoztatásainak alapelvéből indul ki, de sorat átvesz Chagalltól is, amennyiben ámok és emlékezések művészetében szinten szimbolumokkal és képmeghatározó tényezőkkel vannak.

./.

Lajos Méneth: Visionäre Maler

Studien, Bd.I. 1966. Hrsg. Zoltán Halász 200. old.

M.D.K.

Bálint Endre, festő

művei körül szerző a „Groteszk temetés" c-t körli a 201. old. előtti egész oldalas sines reprodukcióban.

Lajos Németh: Visionäre Maler

Studien, Bd.I. 1966. hrsg. Zoltán Halás — 210. old.

MDK.

Bálint Endre

Kiállitási hir

Müvészet 1967 juni.p48.

MDK

Bálint Endre, festő

Megnyitja Kovács Albert festőművész kiállítását.

– : Kis híradó

2

ESTI HIRLAP B1. 1967. május 23.

BÁLINT Endre

Ravatal, 1982. o.v. 50 x 83 cm (Piktura Galéria)

ld. ill. Mükincs Figyelő, 1992.2. 5.p.

HÁZ

RAM

("Hullámverés" Fesztivál

z esti előadásról

tions: Skylark (Pacsirta)

kortárs színházi előadás

!!! - !Szökőár!

nonstop klubprogram

n Matiné

n Matiné

e - Bemutató előadás

ásos: Muszorgszkij: Egy kiállítás képei

Beckett: Szöveg és zene

e

A két veronai nemes

A két veronai nemes

BÁLINT Endre

MN 1998. jún. 13.

A BÁLINT ENDRE festményeiből megnyílt kiállítás július 13-ig tekinthető meg a Francia Intézetben (Budapest I., Fő u. 17.).

KOVÁCS Péter: Szöllőssy Enikő feszületei
"Kovács Péter 1354:"}{tm "Szőllősy Enikő

1355. Szrogh György

SZROGH György: A dunavarsányi és mogyoró
78, 1987, 3. 29-31. ill. {tm "Szrogh Gyö
1355:"}{tm "zzzMogyoródi iskola 1355:"}

1356. Szunyogh László

kiáll. Budapest, Lila iskola, 1986. nov
Művészet, 28, 1987, 5. 58. ill.

KAPOSI Endre: Gondolatok Szunyogh László
közben. = Új Forrás, 19, 1987, 3. 57-60.
Szunyogh László 1356:"}{tm "Wehner Tibor

1357. Szunyoghy András

Állatanatómia. Bp., Vigadó Galéria, 1986
Művészet, 28, 1987, 6. 60-61. ill. {tm "
Bálint 1357:"}

Szurcsik János > Somogyi János

1358. Szüts Miklós

Bálint Endre, festő,

L. Borsos Miklós

Kántor Lajos: Emberi tények, kálteírrel 1013-1020 a.

Jelenkor, Pécs 1976 nov. 11 /XIX.

M.D.K.

Bálint Endre
festő.

A Kulturális Kapcsolatok Intézetében rendezett tárlatot.

Szabó Gyöngy: Bálint Endre világa.
Élet és Irodalom, 1967. Ozt 17 - 8 lap

Bálint Endre
festő

M.D.

Tárlatán bemutatta a „Kastély" a „Blaisban", a „Sirkövek", a „Hastingsi harak", „Mágikus éjjel szentendrén", „Torony Firenzében" című művett

Szabó György: Bálint Endre vitága
Élet és Irodalom, 1967. okt 14 - 8 lap

M.D.

Bálint Endre
festő

Kiállításai bemutatása a „Vá-
rakozás", a „Sírkövek vándorlása",
a „Krematorium", a „Távolban"
című műveit.

Galsai György: Bálint Endre világa
Élet és Irodalom, 1967. okt. 14. 8 lap.

M.D.K

Bálint Endre
~~fotós~~

Fotómontázsait mutatta be a
Hazafias Népfront XI. ker. helyiség-
ében

– kiállítások.
Művészet, 1967. szeptember 47. kép.

M.D.4

Bálint Endre
festő

1955-ben Szarvaspatakon
járt, 1956-ban és 1957-ben
Zsennyén, ez változást ta-
lálta meg önmagát.

Devecseri Gábor: Bálint Endre festményei
Művészet, 1967. október - 42 lap.

Bálint Endre

Bálint az „Ars poetikájában" nyíltan megfogalmazta, hogy festészete létre sem jött volna szorongásai, fébelmei, nosdalgiája nélkül.

Német Lajos: Egyéni mitológia.
Müvészet, 1977. junius - 16. oldal.

Bálint Endre

A művész mondja, hogy a festészet a belső történésekről való számotadás. A pillanatra, játékait, álmait, szenvedéseit, szenvedélyét tartalmazza.

Német Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre arért fogható elfogulat-
lannal fotómontázsainak elkészítésé-
hez, mert nem korlátolta példaképeit, füg-
getlen tehetségét juttatta felszínre.

Beke László: Élet - montás - Life-montázs.
Művészet, 1977. junius - 22.oldal.

Bálint Endre

Bálint jóhedélyű szarkazmussal kereli az elmulást, mint valami olyant, ami nem tartozik az élethez, s így a gyász maga nem a halált, hanem az élőket jellemzi.

Beke László: Élet - montáz - Life-montázs.
Művészet, 1977. junius - 22.oldal.

Bálint Endre

Az 1963-ban festett „Groteszk-le-
metés" után úgy tűnt Bálint
végképp eltemeti a megszokott
és föltehetőleg már általa is
megunt motívum töredeket.

Menyhárt László: Angyali üdvözletre várva.
Művészet, 1977. junius - 18.oldal.

Bálint Endre

1964-ben készült a „Formálékok mögött" című kép, 1965-ben a „Mágikus éjjel", „Szentendrei" 1966-ban a „Sírkövek", 1968-ban a „Derengés".

Menyhárt László: Angyali üdvözletre várva.
Művészet, 1977. június - 18.oldal.

Bálint Endre

Bálint művészetének főszereplője
a művek helyett ő maga lett.
Az 1974-es szegedi kiállítás ka-
talógusában erre ő maga fi-
gyelmeztet.

Menyhárt László: Angyali üdvözletre várva.
Művészet, 1977. június - 18.oldal.

Bálint Endre

A művész szürrealizmuska és a népművészethez való kapcsolata Czibel, Braque, Chagall, Vajda művészete révén alakult ki.

Német Lajos:, Egyénim mitológia.
Müvészet, 1977. junius - 16. oldal.

Bálint Endre

Sajátos vonása a Bálint-féle
morongásnak egyfajta dühös,
gyakran tehetetlen szarkodás.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. Junius - 16. oldal.

Bálint Endre

Bálint művein a kolorit szonorzkussága, a misztikus félhomály uralma, lékány visszatérő motivum a szorongás összetevője.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.

Művészet, 1977. junius - 16. oldal.

Bálint Endre

Bálint az alanyi típusú
művészek körébe tartozik.
Bálint pszichikai valósága
kulcsproblémájának a meg-
rongált minősíti.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. junius - 16. oldal.

Bálint Endre

Bálint tudja, hogy az egyénnek önmagában nincs ereje mitológiát teremteni, ezt csupán a képzelet szintjén, nosztalgiaként teheti meg.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16.oldal.

Bálint Endre

Elsődlegesen nem az ősi formákat kutatja Bálint, hanem az érzelmi asszociációs képességét.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16.oldal.

Bálint Endre

Bálintot idegen a népművészeti formaelemeknek vagy a tárgyi világ fragmentumainak az ornamentális, dekoratív értelmű átírása.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16.oldal.

Bálint Endre

Egyéni mitológiát akarok teremteni, tudván e vállalkozás lehetetlenségét, hiszen mitológiája egyetemesebb érvényű akar lenni a partikuláris és kronikussá nővelésével.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16.oldal.

Bálint Endre

1975-ben volt az Iparművészeti Múzeumban Bálint Endre dokumentumainak összeredett, összeépített, új minőségű formált tárgyainak kiállítása.

Szabó Júlia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. június – 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint montázsain a tárgyak és emberek egyenértékűek, a legerősebben mindig azt a közeget ábrázolják, amiben megjelennek.

Beke László: Élet - bontás - Life-montázs.
Művészet, 1977. junius - 22.oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre „Lsennyei mulandó-
ság cimű dolozának lényeges
eleme volt az erős kék szín.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Müvészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Látszólag szeszély, ötlet, véletlen hozza össze a dadaisták, szürrealisták által korunkba hagyott dobozokban egy-egy művész sajátos gyűjteményét. De ez nehezebben elmondható mondani való közlésére alkalmas mű.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.

Müvészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

A pesti kiállítás egyik főműve Bálint „Szentendre nua" című kompozíciója.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.

Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Kalózhistória tizenkét képben"
"című műve a budapesti ki-
állításon szerepelt Bálint End-
rének.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint Endre 1975-beli kiállítására, mint kiadványra csak két cím utalt: „Párisi ládikó" és „Szerelmi kultúra a postaládában".

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. június - 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint egyes tárgyai emlékedettek olyan korszakokra, amelyekről a fiatabb nemzedéknek már fogalmuk sincs.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.

Művészet.1977.junius - 20.oldal.

Bálint Endre

Bálint felrázni, jelezni, környezetet és embert formálni igyekszik tárgyaival.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Erzsébet

Bálint minden képe a teljesség illúziójának lejtőkés lejtőről való megteremtése.

Szabadi Judit: A párizsi honnak.
Művészet, 1977. június – 12. oldal.

Bálint Endre

Bálint világa leginkább a szürrealista tárgy költészet világából sarjadt.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.

Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint régi hirdetésdeszkából, kido-
bott, ócska bútordarabokból, fény-
képekből, sajátos egyéni hangú
tárgyköltészetet formál, amit a
párizsi kiállításon be is mutatott.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.

Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint olyan művészek közé tartozik, akik mindig találnak valami izgalmasat a legbanálisabb környezetben.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. junius - 20. oldal.

Bálint Endre

Bálint évek óta folytatott
alkotói feladatainak tekinti
egy-egy talált vagy konstruált
tárgy kimeríthetetlen felhasználási lehetőségeinek feltárását.

Szabó Julia: Bálint Endre ládikái.
Művészet, 1977. június - 20. oldal.

Bálint Endre

Igénytelen dolgok és emberek
benső világa élt alakot Bá-
lint Endre képein, melegen és
érzelmesen.

Kállai Ernő: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június - 25. oldal.

Bálint Endre

Bálint újabb képei vonalas ábrázolást a színek szabadabb és szélesebb sodrását mutatják.

Kállai Ernő: A kritika tükrében.
Művészet, 1977. június - 28. oldal.

Bálint Endre

Méltatás.

Német Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16. oldal.

Bálint Endre

Velencében, a 37-ik biennálén, a magyar pavilonban, a „szentendreiek" között látható a művész alkotása.

Balog János: B76, Szentendre és Salzótarján Velencében.

Tükör, Budapest, 1976. okt. 17.

Bálint Endre 1.

Budapesten született 1914-ben. Az Iparművészeti Főiskola grafikai osztályán szerzett diplomát.

1938-ban Budapesten a Tamás Galériában, 1946,1947, 1948-ban az Europai iskolában volt önálló kiállitása

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 19 l.

Balint Endre

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Pest megyei tárlaton művei szerepeltek. „Marhavagon-Lits" (emlitve.)

Szabó György: Pestmegyeiség.

Élet és Irodalom, Bpest, 1971. okt. 9.

Bálint György

A miskolci országos grafikai biennale díjkiosztó ünnepsége a Miskolc város ötezer ft.-os díját ítélte oda.

Magyar Hírlap, 1941. dec. 4.

Bálint Endre

Megnyílt Miskolcon a hatodik országos grafikai biennálé, melyen műveivel részt vett és díjban részesült.

(m. gy.): Egri művészek az országos grafikai biennálén.

Népújság, Eger, 1971. dec. 7.

Legnagyobb arányu grafikai munkáját bibliai illusztrációi jelentik. Előszerettel művel montázst.

Festészeten és rajzművészetén kivül szinpadi disz - leteket fest.

Solymár István: Maż Magyar Rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 12 l.

Bálint Endre, grafikus

Tíz litográfiája festménye határán. (A 6. miskolci grafikai biennálé.)

P. Szűcs Julianna: Színek és sablonok 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 12.

Bálint Endre festőművész

"Tartozás helyett" cimmel ir a müvész arról az időről, amikor a Nemzeti Szinház Macbeth előadásához tervezett diszleteket, alapul véve a "Kastély Bloisban" c. képét.
A lap bemutatja Bakó József vázlattervét, melyet a kép alapján tervezett.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. okt. 16.
42. sz. 14-15. lap.

Bálint Endre

Kiállítása nyílt Csyőrött, 1969 és 1971 között
készült munkái kerültek bemutatásra.
„Allegro Barbaro" – „Ablakok, rácsok lívája" –
„Ifjú szívekben élek" – „Jeltörténet négy kép-
ben" – „Szennyá embléma" – „Lankás Dunántúl" –
„Kalózballada tizenkét strófában" linotípiak,
grafikák, festmények (emlétve.) „Szentendre nyal-
cadik temploma" c. tizenegy részből álló iko-
nosztázion (emlétve).
D. J.: Napló, Képzőművészet.
Vigilia, Budapest, 1971. okt. (?)

Bálint Endre

Bemutatott műve:

112. sz. „Kines compositió," olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képző művészetért"
I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

118

Bálint Endre, festő

Rácz István magángyűjteményében fontos helye van. (Vö – Pécs – Tárlat, 1970.) Rácz kollekciója 1950-től mára fogja át a festő életművét. A Játékok nézőnyi lapja, a Séta a temetőben (1959), Honvág (1960), Roncsi látomás (1961) Groteszk temetés (1962).

Szabadi Judit: Képgyűjtés és hitvallás

158-161.

JELENKOR, Pécs, 1971. február XIV/2.

Bálint Endre, festő

Kiállítása lesz Pécsett
aug.-szept. hóban.

—: A Jelenkor krónikája 191.

JELENKOR, Pécs, 1971. február XIV/2

Bálint Endre

a pécsi Janus Pannonius Múzeumban „Derengés" c. műve szerepel. (említve).

Múzeumi séták.

1972. III. 10. 18.55 D.TV.

Bálint Endre [ ]

Nagydíjat kapott.

– : Országos ugrói találat Debrecenben 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 17.

Bálint Endre, festő

Szerepel Cagnes-sur Mer-ben (Franciaország) a IV. festészeti festiválon.

—: Magyar Kisalkotások Külföldön 6.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 3.

Bálint Endre, festő

Szerepel Solymár 7. albumában.

—: Budai és pesti látképek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. május 12.

Bálint Endre festő

Pécsett a Modern Magyar Képtár-
ban rendezték meg kiállítását.

Szocialista Művészetét, 1941. okt. (?)

Bálint Endre, grafikus

Megemlítve: (hatása Kovács Tamásra.)

P. Sz, J.: A finom színek művénei 7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 9.

Bálint [Endre], grafikus

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Szalay, a haladó hagyomány ?

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 4.

Bálint Endre, festő

Az UNESCO nemzetközi képzőművészeti növekedésének IV. festészeti fesztiválján, Cagnes sur Merben a nemzetközi zsűri Bálint Endre festményeit nemzeti díjjal jutalmazta.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 28.

Bálint Endre 1.

1969 és 1971 között született munkái kerültek bemutatásra - aug. első felében - a várossá válásának 700 éves jubileumát ünneplő Győrben. Dr. Uri Endréné művészet történész rendezésében. A győri Műcsarnok a művész mintegy negyven művét látta vendégül, színes, nagyméretű grafikákat, ún. linotipiákat (Allegro. D.I. Képzőművészet.

Vigilia 1971/10 716 old.

Bálint Endre

2

Barbaro" „Ablakok rácsok lirája" stb. festményeket („Ifjú szívekben élek" „Jeltörténet négy képben", „Zsennyei embléma") és különböző tárgyak, anyagok (csont, fém, zsineg,) felhasználásával készült kompozíciókat (pl. Lankás Dunántúl" „Kalózballada hizenkét strofában") Ez utóbbiak a kínaiak ősi könyvének, a Yi Kingnek egyik

D. I. Képzőművészet

Vigilia 1971/10 716 old.

Bálint Endre 3

szentenciáját jutatták eszünkbe: „Haszontalan nyersanyagot nem ismernek" a mesterek. A kiállításan helyet kapott a „Szentendre nyolcadik Lemploma" cimü - tizenegy részből álló - modern ikonoszházion is, amely - vélemenyünk szerint - nemcsak Bálint Endre munkásságának egyik csúcspontja, de a jelenkori magyar festészetnek

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1971/10 716 old.

Bálint Endre 4

is reprezentatív alkotása. A katalógus előszava - amelyet Kolozsváry Ernő mügyűjtő a Bálint-oeuvre avatott ismeröje írt találó észrevételeket tesz a művész 1969-cel kezdődő alkotói periodusának pompás kolorizmusáról: A zsennyei tartozkodás felszabadította Bálint színviláigát, az eddigi egymást fedő festékrétegek fojtottsága helyett D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1971/10 716 old.

Bálint Endre 5

a tiszta, keveretlen pirosak, kékek, fehérek az uralkodók; a művész lobzodik a lüktető, friss színekben." A győri Bálint kiállítás - amely mai festészetünk egyik legeredetibb és legjelentősebb egyéniségének a magyar népművészet, a szürrealizmus és a Pop Art elemeit ötvöző ujabb terméséből nyújtott nagyszerű válogatást - az 1971 év emlékezetes művészeti eseménye volt.

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1971/10 716 old.

Balint Endre

szentendrei művész „Van Gogh égszakája" címü munkájával vett részt a Nemzeti Galéria Pest megyei turnéján.

D. Gy. Képzőművészek.

Vigilia 1971/12 855 old.

Bálint Endre festőművész

A Műcsarnokban rendezett Jubileumi képzőművészeti Kiállításon, szerepel a művész triptichonja. (emlétve)

D. J.: Jubiláris Kiállítás a Műcsarnokban. Vigilia, Budapest, 1975. 7. 496. old.

Bálint Endre a legkövetkezetesebben, a legerőteljesebben folytatja a vajdai hagyományokat. Piktúrája szüntelen egyszerüsödve, megújjul, gazdagodik, szinvilága telitődik.ú De szemlátomást megérintette a tiszta fogalmazást Kornicsra jellemző igénye is. A kiállitás - mint már emlitettem - nem minden napos csemegével szolgál a szentendrei piktúra értőinek, élvezőinek, és arra hivja fel a figyelmet, hogy ideje volna immár a korán elhunyt mester, Vajda Lajos müvészetét is gyüjteménye kiállitáson is bemutatni. A nagyközönség a nevén kivül alig ismer többet.

- Képzőművészet-kritikai müsorunkat hallották. A müsort szerkeszti Csapó György.

- Legközelebbi adásunk szeptember 7-én lesz a Petőfi Rádióban 20 óra 59 perckor.

Bálint Endre

azok, akik szólnak, ha nem helyes egy felirat. Utólag rengeteg dolgot kellett kijavítanunk, a kérdés csak az, hogy meddig van egy rendezőnek erre energiája. Miután ez a kiállítás úgy időszaki, hogy lehet, hogy két éven túl is állni fog, folyamatosan karban kell tartanunk.

– Fel tudja fogni a látogató mindazt, amit most elmondtatok?

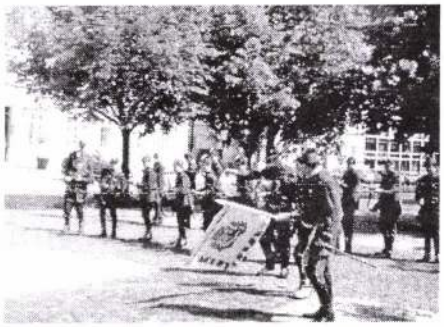

– (Cs. Kottra Györgyi) Van egy érdekes látogatói szokás, miszerint egy képzőművészeti gyűjteménybe többször is el kell menni, de a történeti kiállítást egyszerre kell megnézni. Ez nem az a fajta történeti kiállítás, ide többször is érdemes visszajönni.

Marton E.

„1848-as barangolás az Interneten"

A Postai és Távközlési Múzeumi Alapítvány a Puskás Tivadar Távközlési Technikum közreműködésével, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 150. évfordulója tiszteletére a fenti címmel vetélkedőt hirdet a Sulinet-programban részt vevő iskolák tanulócsoportjai számára. A vetélkedő feladatai és a vetélkedővel kapcsolatos egyéb tudnivalók megtalálhatók az Internet www.puskas.sulinet.hu/1848 oldalain. Az 1999. márciusig tartó verseny ünnepélyes eredményhirdetése 1999. május 17-én, a Távközlési Világnapon lesz a Postamúzeumban. A rendezők érdeklődéssel várják a jelentkezéseket, kellemes és eredményes barangolást kívánva.

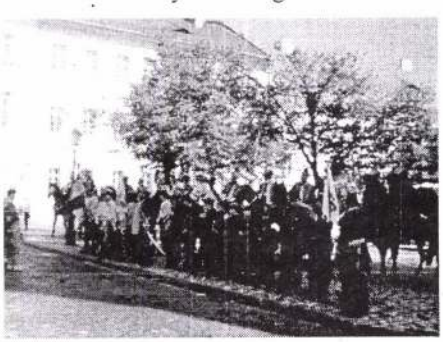

KÖZÖNSÉG-KAPCSOLAT

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Szabadtéri Néprajzi Múzeum tisztelettel meghív minden kedves kollégát a **„Jobbágyfelszabadítás és hatása a paraszti kultúrára"** c. új, időszaki kiállításának szakmai bemutatójára és az azt követő beszélgetésre.

A bemutató ideje: 1998. június 15., 14.00 óra.

Magyar Mezőgazdasági Múzeum
Budapest XIV., Városliget
E-mail: mmm@mail.matav.hu

Egri Vártábor

A Dobó István Vármúzeum 1996 óta rendszeresen megrendezi diáktáborát. Táborunk egy hetében betekintést adunk a múzeumok munkájába, az egri vár történelmi jelentőségű helyszínét (felszín alatt és fölött), hadtörténetét, régészeti leleteit, népéletét, néprajzi gyűjteményét, művészettörténetét, Gárdonyi Géza írói tevékenységét ismertetjük meg. Felidézzük a korabeli vár mindennapjait: éremverés, korongozás, műtárgymásolat készítés, íjászat, tánc, népdaltanulás, és a vitézi próba egészíti ki napjainkat. Számos más érdekesség, szilvásváradi kirándulás, az egri török fürdők megtekintése színesíti a kínálatot.

Bentlakásos táborunk időpontja: július 5–10.

A jelentkezés határideje: június 15.

Jelentkezés és információ: Dobó István vármúzeum – Eger, Vár u. 1.,
tel.: 06-36/312-744/33 vagy 17 mellék

Császi Irén
néprajzos-muzeológus

Szent György-nap a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban

1998. április 25-én a Pest megyei Rendőrfőkapitányság a Szentendrei Rendőrfőkapitánysággal közösen rendezett rendőrnapot *„Szent György lovag kései utódai"* címmel a Szabadtéri Néprajzi Múzeum tágas, füves területein.

A nagyközönség színvonalas szakmai bemutatókon ismerkedhetett meg a rendőrök sokoldalú tevékenységével. Néptáncegyüttesek – a walesi Dawnswyr Nantgarw hagyományőrző együttes – kézművesek bemutatója, gyermekprogramok és Térzene színesítette a nap eseményeit, melyet közel 6600 látogató tekintett meg.

A rendezvény díszvendége Gál Zoltán, az Országgyűlés elnöke volt, aki a bemutatók után dr. Cseri Miklós vezetésével ismerkedett a múzeum kiállításaival.

ÚJ, ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK

Erzsébet királyné emlékkiállítás

Gödöllői Királyi Kastélymúzeum

1998. június 5-től látogatható a Gödöllői Királyi Kastélymúzeum új, állandó kiállítása. Az eddig átadott 16 terem mellett most három újonnan restaurált terem került berendezésre. A termek a kastély 1867-ben kezdődő királyi időszakában Ferenczy Ida, Erzsébet királyné felolvasónőjének lakosztályához tartoztak. A királyné halálának 100. évfordulója alkalmából megrendezett emlékkiállítás első szobája az egykori felolvasó szoba rekonstruált enteriőrje, Ferenczy Ida olajportréjával és a kastély eredeti berendezéséből előkerült olvasó kanapéval. A másik két terem hagyományos jellegű, tárlós rendszerű kiállításban Erzsébet királyné magyarországi kultuszának relikviái tekinthetőek meg.

A kiállítást Kovács Éva muzeológus rendezte.

ÚJ, IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

Megmentett Műkincsek '98

1998. június 19-én, 10 órakor kiállítás nyílik az Iparművészeti Múzeumban

Megnyitja: dr. Ferenczy Mária, a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum igazgatója.

A Magyar Képzőművészeti Főiskola és a Magyar Nemzeti Múzeum együttműködésében folyó egyetemi Tárgyrestaurátor Szak diplomamunkáit bemutató kiállítás július 19-ig tekinthető meg. A kiállítás célja a végzős hallgatók által restaurált egyedi értékű tárgyak bemutatása, konzerválásuk-restaurálásuk ismertetése. A megnyitó után a hallgatók beszámolnak a végzett munkáról.

Balint Endre

Az előadói nap programja:
Szilikát szak:
11.00–11.30.: Dúzs Krisztina: Taoista alakokat ábrázoló kínai váza restaurálása
Srchreiber József gyárából származó üvegkancsó restaurálása
11.30–12.00: Gábler Szilvia: Kínai Guanyin szobor restaurálása
Salviati talpas díszkehely restaurálása
12.00–12.30.: Pammer Gabriella: Egy XIX. századi, áttört díszű, kínai porcelán kalaptartó restaurálása
Egy XIX. századi Lobmeyr talpas tortatál restaurálása
12.30–13.00: Vajda Alex Zoltán: Egy Zsolnay eozinos váza restaurálása
Egy Schreiber díszüveg restaurálása
Papír–bőr szak:
13.30–14.00: Komáromi Judit: Egy XIX. századi csörgődob restaurálása
Egy XIX. századi iskolai atlasz restaurálása
14.00–14.30.: Láng Andrea: Egy XIX. század közepéről származó dohánytartó rstaurálása
Egy 1829-es céhes felszabadító levél restaurálása
14.30–15.00: Orosz Katalin: Egy erősen penészes, címeres levél restaurálása
Egy XIX. századi tervrajz restaurálása
15.30–16.00: Torma Judit: Egy múlt század végi anatómiai ábra restaurálása
Egy XVII. századi kéziratos receptes könyv restaurálása
16.00–16.30.: Vóna Györgyné: Egy 1672-ben, Uppsalában nyomtatott Hervarar Saga könyv restaurálása
Egy 1836-ban készült kéziratos kataszteri térkép restaurálása
16.30–17.00: Peller Tamás Károly: Egy, feltehetően báró Hatvany Lajost ábrázoló karikatúra restaurálása

Timárné Balázsy Ágnes

Ludwig Múzeum, Budapest
Annie Leibovitz
Photographs / Fényképek 1996–97
Kortárs Művészeti Múzeum –Ludwig Múzeum, Budapest
1998. június 14–augusztus 23.

Megnyitó: június 14-én, a művész jelenlétében.

Annie Leibovitz régóta a kortárs fotóművészet egyik vezető személyisége. A most bemutatott anyag több, mint százhetven művet tartalmaz, a hetvenes években a Rolling Stone Magazine-nak készített korai művektől a legutóbbi, a Vanity Fair, illetve a New Yorker számára készített fotókig.

Mindössze 19 éves volt, amikor a Rolling Stone Magazine-nak bemutatott fotói alapján felkérték, hogy dolgozzon nekik. Vezető fotósként dolgozott itt a 80-as évek elejéig, mialatt a legnagyobb amerikai magazinok is foglalkoztatták, így pl. a LIFE, a Time, a Vogue stb. Leghíresebb fotói amerikai sztárokról készültek, többek között Michael Jacksonról, Whoopi Goldenbergről, Demi Mooreról. Egyik legismertebb képe John Lennon és Yoko Ono kettős portréja, melyen a ruhátlan John átöleli a feketébe öltözött Yokót. Talán kevésbé ismertek legutóbbi, szarajevói és ruandai képei, melyeket szintén bemutatunk.

A kiállítás a New York-i International Center of Photography és a washingtoni National Portrait Gallery, Smithsonian Institution szervezte, és nagy sikerrel mutatták be az USA-ban, Japánban, Ausztráliában és Új-Zélandon. A kelet-európai turné előző állomása Pozsony volt.

Duna Galéria, Budapest
FÉNY–TÉR II.
Megtekinthető 1998. június 7-ig

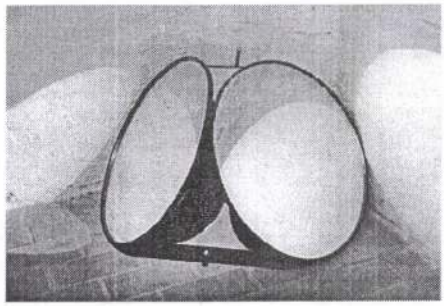

EGER
XX. századi magyar akvarell III. 1950–1975
Kamarakiállítás a Magyar Nemzeti Galéria anyagából
1998. június 1–július 31.

A kortárs művek bemutatása mellett 1994-ben indult a modern magyar akvarell művészetet feldolgozó 20. századi történeti sorozat a Magyar Nemzeti Galéria Grafikai Osztályának közreműködésével. 1994-ben az 1900–1925 közötti, majd 1996-ban az 1925–1950 közötti időszak akvarell művészetéből került kiállításra egy válogatott anyag. A mostani kamarakiállítás a kronologikus feldolgozásnak megfelelően ez alkalommal az 1950–1975 közötti periódusban készült, ma a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében található akvarellekből, illetve gouache-okból nyújt válogatást.

Az 1950-ben induló szocialista realizmus egyik legfőbb kritériuma a befejezettség, a tárgyilagosság követelménye volt, ami nyilvánvalóan nem kedvezett az akvarell festészetének, mely a „finom mozgalmasság, könnyed változékonyság, ködös elmosódottság kifejezésére" (Rabinovszky) az egyik legalkalmasabb technika. A Műcsarnokban rendezett nemzeti kiállításokon ennek megfelelően kevés akvarell szerepelt. A szocialista realizmus követelményeinek megfelelő tipikus formai megoldásra példa Istókovics Kálmán Felszabadulás című műve, melyben a két háború között kialakult neobarokkos reprezentáció élt tovább.

A szocreállal szemben készültek Kassák Lajos és Gadányi Jenő vízfestményei Békásmegyeren, Bálint Endre Sárospatakon és Zsennyén alkotott, Vajda szimultanista-transzparens módszerét felhasználó művei. Velük párhuzamosan születtek meg a Gresham-kör egykori mestereinek Elekfy Jenőnek és Bernáth Aurélnak egykori színgazdagságukat vesztett munkái a kényszerű stílusdiktatúra alatt. Ezzel ellentétben kortalan harmóniát sugallnak Szentiványi Lajos Rákoshegyen festett gouachejai, és a szobrász Ferenczy Béni ötvenes, hatvanas években készített lazúros virágcsendéletei.

A két háború között kialakult l'École de Paris szellemében festette tovább kertrészleteit Bornemissza Géza, interieur-jeit Frank Frigyes.

Bartha László 1958-ban alkotott vörösben izzó fekvő aktja, a KÚT által képviselt modernizmus kései szép példája.

Az ötvenes években fellépő új generáció közül a Bernáth tanítványok csoportja emelkedik ki karakterisztikusan, ők a jellemző, bár nem kizárólagos továbbvivői a hazai művészetben a par excellence festői vonulatnak. A válogatásban ezt az irányzatot Csernus Tibor, Kokas Ignác és Udvardi Erzsébet képviselik egy-egy munkájukkal.

Az akvarell vegyes technikai kevert felhasználására példa Kondor Béla Bosch művei után készült parafrázisa. A nonfiguratív irányzatot Gyarmathy Tihamér olaj- és vízfestés kombinációja, Czumpf Imre geometrizáló, dekoratív munkái és Hoch István görög mitológia által inspirált, egymásba gomolyodó absztrakt formái képviselik.

1998/6

Bálint Endre kritikák

1976. szept. 19. Petőfi 11, 32 VGné

Láttuk, hallottuk...

- Bálint Endre Kaposvárott megrendezett kiállitását Szabadi Judit méltatja.

- Voltaképpen rendhagyó kiállitás volt a Bálint Endréé Somogyban, Ripl Rónai József szükebb hazájában, melynek képzőművészeti rangját azóta sem igen kiptatta el igen az idő, és ahova a helynek is szóló önkéntelen tisztelettel zarándokol el még ma is a látogató. Bálint Endreképei láttán az után egyszerre érezhetett örömet és meglepődést, hiszen minden szokványosságnak ellentmondott az, hogy a mester életmüvének nem a keresztmetszetét, sem pedig egyetlen korszakát láthatta ott együtt a tárlaton, hanem festészetének egy-egy igen karaktekisztikus periódusát. Az 1958-1960-ban festett párizsi képek és a legujabbak szembesitésének lehettünk a tanui. A két korszak müvei, mint a festő életkorának, és jelen korának müvészi önvallomásai feleselnek egymással. Eltekintve egy-két korai festménytől és közbeeső mütől, voltaképpen ennek a két szélső pórusnak a szerepeltetése, az egymásellen való kijátszása, és az egymással való rimelése alkotta a kiállitás magvát, mondjuk inkább ugy, szelleni eszenciáját. Mert Bálint Endre müvészi magatartása a csaknem husz év alatt nem változott. Ma is, akárcsak Párizsban, a nagy álmodozó Ő, a gyermekkor visszahozhatatlan emlékeinek, a nosztalgikus feltámasztója, sőha be nem teljesülő gyönyörüségek és csodák káprázatának vizionárius megidézője. Képeinek poétikus lirai világán azonban minduntalan átdereng a tragikum humor árnya, mint ahogyan Ő mondja, fiatalságom életfélelme, és öregségen halálfélelme. De épp ugy átdereng a káprázatok tünékeny fátylán a játékosság és a humor is. Azok a vonások tehát, amelyek Bálint Endre ambivalen személyiségéből és az élet ambivalens átéléséből, értelmezéséből fakadnak. Festészete mégsem mozdithatatlan statikus képződmény, egy igen jellegzetes szellemi magatartás minduntalan azonos formában való kifejeződése. Ellenkezőleg! Ha Bálint Endre korábbi és későbbi képeinek motivumai gyakran közösek is, képépitkezése, filozófiája, nagyon is különböző. A párizsi képek felséges nyulgamát, amelyekben csak enyhe vibrációként rezget Bálint Endre szorongásos melankóliája, ünsanyargató lelkének keserü kétsége, édes reménysége, hirtelen felváltotta érzelmek nyersebb és közvetlenebb ábrázolása. Mindez éles kontrasztokban, mozaik-

szerü komponálásmódban, félbehagyott, szinte segélykérő formákban, a fanyar zöldek, a derengő rózsaszinek, és puritánszürkék, szokatlan szinakordjaiban nyilvánul meg legújabb képein.
A Szertartás, a Gyászbeszéd, a Requiem, az Ünnep cimü müvek azonban akárcsak a legfrissebben festett tizenhárom képből álló sorozat, tragikus sugallatuk, komor drámaiságuk ellenére, mégis olyan érzékeny és kényes esztétikum egyensuly hordozói, melyek a gyönyörködés, egyszerü és sajátos élményeivel ajándékozzák meg a szemlélőt.

- - - -

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1971 NOV 17

1021

Közel százezer múzeumlátogató

Elkészült az idei múzeumi hónap számszerű értékelése Baranyában. A Janus Pannonius Múzeum összesítése szerint az idei múzeumi hónap időszakában közel százezren fordultak meg Pécs és Baranya időszaki és állandó kiállításain.

Mint ismeretes, évről évre megrendezik a múzeumok nagy „kampányát", a múzeumi hónapot. Hagyomány, hogy minden év októberében sűrített kiállítási programok, előadások, tárlatvezetések, egyéb rendezvények hívják fel a lakosság figyelmét a múzeumokban hozzáférhető kulturális, tudományos értékekre, újdonságokra. Az ún. múzeumi népművelés nagy időszaka az október, s egyben mindinkább bizonyítéka az emberek növekvő művelődési igényének, érdeklődésének. Baranyában ez idén kissé „kitolták" a múzeumi hónap határát, mert már szeptemberben megkezdték a programokat, mindenekelőtt a III. országos kisplasztikai biennáléval, majd Bálint Endre kiállításával. Kiállították még a híres Nattán-féle lepkegyűjteményt, a gyermekrajzpályázat legjobb darabjait, megnyitották Siklóson a kőtárat, Mohácson a feketekapui ásatásnál előkerült népvándorláskori kerámiák kiállítását, előadásokra, műemléki sétákra, tárlatvezetésekre került sor, leleplezték Fülep Lajos emléktábláit, amelyeket Martyn Ferenc tervezett. A különféle eseményeknek, amelyeket a múzeumi hónapra rendeztek, összesen közel 12 ezer látogatója volt. Megnőtt azonban az állandó kiállítások látogatóinak száma is, s így együtt a két hónap alatt összesen csaknem százezren fordultak meg a múzeum kiállításain, rendezvényein.

Külön kiemeli az idei értékelés azt, hogy szorosabbra fűződött a viszony a múzeum és több iskola között, s ezzel újabb lépés történt afelé, hogy az iskolai oktatásba szervesebben beépüljenek a múzeum nyújtotta lehetőségek.

közgazdasági társaság végrehajtó bizottságának tagjaként meglátogatja a társaság párizsi irodáját és tárgyalásokat folytat Luc Fauvel professzorral, a társaság főtitkárával.

◆

— **Új szerzemények a Modern Képtárban.** A közelmúltban két grafikai sorozattal gyarapodott a Janus Pannonius Múzeum képtárának állománya. Gaspar Thomas Lenk és Egon Phaler német művészek adományozták a múzeumnak alkotásaikat. A képtárnak ezen kívül sikerült megszereznie Korniss Dezső Tücsöklakodalom című főművét is.

◆

Helyjegy — csak menetjegy felmutatása esetén kapható

Sokan panaszolták: a helyjegyekkel közlekedő vonatokhoz

a sorozott
gári alkalm
napot szerve
adója Bör
ezredes, a
zottságának
aki a „nem
helyzetünk i
tájékoztatta

— Terliszter
A Centrum

— **A villanyszerelők is.** Mint ismeretes, a zobáki Kollár Dénes és szocialista brigádja versenyakciót hirdetett, mely a bányatűz okozta kiesések mielőbbi pótlását célozza. Most kaptuk a hírt: a zobáki dolgozók mellett a Szénbányák Villamos üzemének „Táncsics" szocialista brigádja is csatlakozott az akcióhoz. Zobák-bánya zavartalan villamosenergia-ellátását a villamos üzem, illetve a Táncsics villanyszerelő brigád biztosítja.

TIPIZÁLÁS MIATT

sal van a terhes anyákra, csecsemőkre, a szervezetileg leromlott egyénekre. A virágpor eddig még nem tisztázott vitaminanyagokat tartalmaz, amelyek az emberi szervezetre regenerálóan, fiatalítóan hatnak. A száraz virágport, amely a méhek mellékterméke, különböző gyümölcskrémekbe keverik. Jelenleg sárgabarack és földieper krémet dúsítanak vele. A dózis változó, lehetőleg úgy alkalmazzák, hogy a gyümölcsíz jellege maradjon meg. A virágpor felhasználása orvosok, orvos-biológusok bevonásával történik.

◆

— Nyodijban részesítette

BILLBOARD
NEW YORK
1992. ÁPRILIS 25–31.

1. Vanessa Williams: Save the Best for Last (A legjobbat a végére tartogasd!) (1.)
2. En Vogue: My Lovin' (You're Never Gonna Get It) (A szerelmem soha nem lesz a tiéd) (4.)
3. Mariah Carey: Make It Happen (Légy sikeres!) (2.)
4. Eric Clapton: Tears in Heaven (Könnyek a mennyben) (3.)
5. Joe Public: Live and Learn (Tanulj tinó, ökör lesz belőled!) (7.)
6. Mr. Big: To Be with You (Veled lenni) (6.)
7. Atlantic Starr: Masterpiece (Mestermű) (5.)
8. Mint Condition: Breakin' My Heart (Pretty Brown Eyes) (Összetöröd a szívem, te kis barna szemű) (10.)
9. Queen: Bohemian Rhapsody (Bohém rapszódia) (12.)
10. Kathy Troccoli: Everything Changes (Minden változik) (11.)

Még merje valaki azt állítani, hogy semmi sem változik! Itt van mindjárt egy 33 éves Long Island-i énekesnő – erről jut eszembe, hogy eltűnt a színről Taylor Dayne –, de mit is beszélek itt össze-vissza, mikor most Kathy Troccoliról van szó. Nos, hősnőnk eddig ún. „kortárs keresztény pop"-ban utazott, de úgy látszik, benőtt a fejelágya, s átváltott a nagy „zsozsók" birodalmába, a „mezei" popzenére! Persze van itt más meghökkentő! Hinnék-e, kerek 16 esztendeje annak, hogy a Queen a fenti nótával épp a 9. helyen tetőzött. Gyerekek, hiába írjátok a leveleket, a Joe Public akkor sem egy énekes, hanem egy négytagú fekete banda Buffalóból. Név szerint – Jake Carter, Kev Scott, Dew Wyatt és J. R. Sayles!

M. R.

Sztárposta

Az önök kérésére közöljük

MARIAH CAREY

postacímét:
Columbia Records.
51 West 52nd Street,
New York, N.Y.
10019, USA

Jazzünnep

rtv-MUSIC

A legendás Dália-korszak óta, vagyis harminc éve nem „pezsgett" ennyire a jazzélet hazánkban, mint napjainkban. S amíg a „bigband" vígan fújja a nótát az első országos méretű össznépi jazzfesztivál okán, egy „combónyi címfestő partizán" létrehozta a maga kis Mukkját. Ezen a héten a Magyar Jazz Szövetség és a Merlin Klub összefogásának eredményeként szinte mindenki színre lép, aki él és mozog. Ez adta az ötletet, hogy egy éjszakai műsor keretében a műfaj hazai képviselői beszéljenek örömeikről, gondjaikról, kétségeikről. Szó lesz a hanglemezgyártás és forgalmazás „eredményeiről" is. Erről a témáról beszélget majd a műsorvezető, Visy László Gőz Lászlóval (Bouvard&Pécuchet), Czabán Györggyel (Adyton), Tábori Ivánnal (Musicdome) és Vasvári Pállal (In Line Productions). A magyarok külföldre „eladhatóságáról" szól Tóth Éva (Hungaro Koncert).

Szeretném egy asztalhoz ültetni a Magyar Jazz Szövetség és a Magyar Jazz Társaság elnökét, Kőszegi Imrét és Pege Aladárt. Bízom Tabányi Mihály ígéretét is – előben fog nekünk harmonikázni. Remélem, Herrer Pali bácsi addigra teljesen felépül tüdőgyulladásából, s jó kis sztorikat mesél a magyar jazz hőskoráról. Gonda János pedig a vidéki rendezvények szervezőivel jön a stúdióba.

Ez természetesen csak ízelítő a tervezett tartalomból. A hallgatók kérdéseire a telefonügyelet, illetve a stúdió vendégei válaszolnak. S mindemellett: rengeteg jazz-zene kivilágos kivirradtig.

HÉTFŐ, PETŐFI 21.05

Ennyit, gondolom, bátran ígérhet előre a házigazda:

Maloschik Róbert

Gondoljon már most a következő fűtési idényre

Korszerűsítse fűtési rendszerét automatikus gáz vagy olajégővel!
*Az **ABG-3F** gáz és a **THYSSEN N-10** olajüzemű égőfej **GYÁRTÓMŰVI ÁRON** megvásárolható vállalatunknál:*

GANZ Villamossági Művek Tüzeléstechnikai Leányvállalat

1103 Bp. X.,
Szlávy u. 22–30.
Tel.: 1778-888
Fax: 1284-299
Telex: 22-47-33

GANZ VILLAMOSSÁGI MŰVEK TÜZELÉSTECHNIKAI LEÁNYVÁLLALAT

FRÖCSI

Megjelent a FRÖCSI vákuumos autómosó kefe!

A berendezés segítségével egy vödör vízzel lemoshatja autóját. A vákuumszelep segítségével automatikusan szívja fel a vizet és spricceli rá autójára.
Előnye, hogy **nem kell külön vízvezeték-hálózathoz csatlakoztatni,** így parkolókban, lakótelepeken, kertes házaknál, nyaralóknál egyaránt alkalmazható.
A termék mellé részletes használati útmutatót küldünk!
Megrendelhető 989 Ft-os egységáron, utánvéttel:
„FRÖCSI" BT. Budapest, 1680 Pf. 147.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a „Fröcsi" vákuumos autómosó kefét 989 Ft-os áron. Kérem, a terméket a következő címre küldjék:
Név: .....
Cím: .....
Irányítószám: .....

SZERDA — MÁJUS 6

Ma este	19.00	20.00	21.00	22.00
TV1	05: **Kölyökidő.** Kamaszodó kamaszadó	10: **Telesport.** Labdarúgó KEK-döntő – Jégkorong-vb		
TV2	07: **Füst Milán: Máli néni.** Komédia két részben		35: **A mosolygó Mefisztó**	50: **Enter**
SUPER	30: **Hírmagazin**	00: **Sportmagazin**	00: **Utazási magazin**	00: **Hírek**
TELE5	00: **Hopp vagy Top?** Műveltségi vetélkedő	15: **King Kong.** Amerikai film		50: **Acélháló.** NSZK-krimi-sorozat
TV5	00: **Hegymászók magazinja**	00: **Olyan, amilyen.** Társadalmi magazin	30: **Túl becsületes nő.** Armand Salacrou színműve	
3SAT	30: **Hitec.** Tudományos magazin	00: **Ezek a Drombuschék!** Családsorozat	00: **Kibékülés a határokon keresztül**	25: **És jött a pók.** Amerikai film
PRO7	05: **Az új szupercsoport.** Amerikai kalandfilmsorozat	15: **A halál igézetében.** Amerikai akciófilm-sorozat		00: **Jake és McCabe.** Amerikai akciófilm-sorozat
RTL PLUS	20: **Vissza a múltba.** Amerikai kalandfilmsorozat	15: **A szülőföld muzsikája**	15: **Életre-halálra.** Rendőr-ászok bevetésben	15: **Sípjel.** Futballshow
1PLUS	15: **Kultur PLUS.** Kulturális magazin	15: **Akkora, mint a hüvelykujja – Cézar**	15: **Szerelmi lecke.** Svéd játékfilm	45: **Talkshow egy éjszakai klubban**
SAT1	20: **Szerencsekerék.** Játékshow	15: **A szomszéd kertjének cseresznyéje.** Játékfilm	50: **AKUT.** Ügyek, elemzések, argumentumok	25: **Élő showműsor**
OSZTRÁK1	30: **Híradó**	15: **A Hindenburg.** Amerikai katasztrófafilm		15: **A modell és a detektív.** Krimisorozat
OSZTRÁK2	00: **A tartományok mai napja**	00: **Labdarúgás.** BEK döntő		30: **Visszaemlékezés**

Japán sorozat

16.10 Mi történik, ha valakit elbocsátanak az állásából és gyakorlatilag az utcára kerül? Sokan megpróbálnak új munkahelyet keresni, mások munkanélküli segélyre szorulnak, megint mások vállalkozásba kezdenek. Akinek kedve és főleg tehetsége van hozzá, próbálja csak meg bátran. Nekik szolgálhat érdekes útmutatóként ez a japán oktatófilm-sorozat, mely egy japán asszony példáján mutatja be a vállalkozás mikéntjét. Ez a hölgy az egyszerűség kedvéért tortát kezd el készíteni és árusítani, s ezt fejleszti lassanként addig, míg saját cukrászdát nyithat, sőt egy másik üzletet is ő kezd áruval ellátni. Eközben megismerkedhetünk olyan gazdasági alapfogalmakkal, mint árkalkuláció, termékválaszték-bővítés, üzleti terjeszkedés, konkurenciaharc, és természetesen a legfontosabb: a profit.

Zöldi Gergely

A Bálint-biblia

16.45 A Szentírás-illusztrációk gazdag történetét tekintve a bibliakiadások egyik legjelentősebb vállalkozása volt a könyv, amely most nálunk is megjelent. Az 50-es évek végén a párizsi bíboros érsek, Maurice Feltin megbízásából az emigrációban élő Bálint Endre festőművész készítette el az illusztrációkat a XX. századi modern művészet szellemében. A műsor egy építészeti meglepetést is kínál.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

5.45: Jó reggelt, Magyarország!
Falutévé
Géptippel
Tizenőt perc szolgáltatás
6.00: A Reggel
Közérzeti hírműsor
A műsor telefonszáma: 112-9415
8.30: Közjáték
Ludwig Wittgenstein gondolatai (5')
(Ismétlés: ma, 23.20)
8.35: Szezám utca (ism. – 59')
(Sesame Street)
Amerikai feliratos gyermekműsor-sorozat
9.35: Derrick
NSZK bűnügyi tévéfilmsorozat (ism. – 58')
A második gyilkosság
Írta: Herbert Reinecker. Fényképezte: Michael Georg és Hannes Fürbringer. Zene: Eberhard Schoener. Rendező: Zbynek Brynych
A nevelőotthont elhagyó lány – rövidde elbocsátása után – szemtanúja lesz egy gyilkosságnak. Elmondja a nyomozóknak hihetetlen történetét. A lány életveszélyben van...
Derrick – Horst Tappert (Szabó Ottó), Harry – Fritz Wepper (Gálvölgyi János)
10.35: Évgyűrűk
Nyugdíjasok műsora (30')
Szerkesztő-műsorvezető: Szabó Éva. Rendező: Litauszki János. Producer: Gombár János
11.05: Képújság

16.00: Délutáni egyenleg
Napi képes hírösszefoglaló (10')
16.10: A piacgazdaság felépítése
Japán ismeretterjesztő, vállalkozóképző sorozat
VI/1. rész (30')
Közreműködik: Uno Kimio egyetemi tanár, Keió Egyetem
16.40: Képújság
16.45: A Bálint-biblia
Dokumentumfilm (ism. – 21')
Szerkesztő: Osskó Judit. Operatőr: Turi Tibor. Rendező: B. Farkas Tamás
17.05: Hangversenyközvetítés Párizsból (29')
Richard Strauss: Till Eulenspiegel vidám csínyjei op. 28., Bartók: 1. Rapszódia
Közreműködik: Isaac Stern – hegedű. A Francia Rádió szimfonikus zenekarát Neville Marriner vezényli

17.35: Folyt. köv.
Megveszem ezt a nőt
Mexikói filmsorozat
6. rész (23')
Matilde örömére Rodrigo megjön Európából. De a férfi másik asszonyt hoz a házhoz, aki lányt szül neki: Ana Christinát.
(A színlapot l.: hétfő, Tv1 17.25!)
18.00: Dimenzió
Tudományos magazin hazai és nemzetközi kutatási eredményekről (28')
Készíti: Bán László, Egyed László, Elek László, Gimes Júlia, Ránki Júlia, Lukácsi Béla, Nagyistók Tibor, Palugyai István és Vicsek Ferenc. Operatőr-rendező: Bánhegyi István. Producer: Kővári Péter
18.35: Reklám
18.40: Pénzvilág
Hírek, tények, információk (9')
18.55: Gyereksarok
18.55: Esti mese
Jó éjszakát kíván a Disney! (8')
19.05: Kölyökidő
Kamaszodó kamaszadó (25')
Közreműködik: Hernádi Judit, valamint a kölykök
Forgatókönyvíró: Takács Vera, Korom Attila. Rendező: Takács Vera. Producer: Várkonyi Gábor, ifj. Elek Ottó
19.35: Reklám
19.40: Híradó (25')
20.05: Reklám
20.10: Telesport
Műsorvezető: Fülöp László. Szerkesztő: Havas Judit. Rendező: Somogyvári Péter
Benne: Werder Bremen–AS Monaco labdarúgó KEK-döntő közvetítése Lisszabonból. Riporter: Gulyás László
A szünetben: Reklám
Jégkorong világbajnokság. Közvetítés Prágából, felvételről. Riporter: Knézy Jenő
23.20: Közjáték
Ludwig Wittgenstein gondolatai (ism. – 5')
23.25: Magyar Jazz Pódium
Things együttes (41')
0.05: Késő esti híradó (5')
0.10: A Financial Times
kelet-európai gazdasági híradója (26')
0.35: ZDF Híradó (20')

17.05 Hangversenyközvetítés Párizsból

soroltak mellett tervezik még kétnapos összegező találkozók megszervezését, ahol az addigi ismeretek összegezésére lesz mód a témák legjobb ismerőinek közreműködésével.

Befejezésül azzal zárta tájékoztatóját, hogy nem a vizsgát tekintik célnak, hanem a megszerezhető tudást, a tanulás örömét.

Ezt követően kezdte meg előadását a globális gazdaság témaköréből Báger Gusztáv egyetemi docens, kandidátus, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője, akinek vázlatából a témában járatlan hallgatóban is felébredt a kíváncsiság.

Nos, sok sikert a kezdeményezéshez. Irány a XXI. század!

Keresztesi József

kell a versenyzőknek felolvasniok..

Az iskolák a nevezéseket 1997. december 15-ig küldhetik el a Móricz Zsigmond Általános iskola (2016 Leányfalu, Szent Imre herceg útja 9.) címére a tanuló nevének, osztályának, felkészítő tanára nevének, valamint a választott mű szerzőjének és címének feltüntetésével. A versenyt Fábián Zoltán születésnapi évfordu-

kisregények: „Három kiáltás" (1961); „Ítélet" követték, majd egy újabb novellaskötet, a „Déltől hajnalig" (1965). A címadó elbeszélésből film is készült. De ahogy az értetlenség kísérte az írót, úgy a filmmel sem volt nagyobb szerencséje. Két hét után „külföldi tiltakozásra" – levették a műsorról.

Talán ezért is került előtérbe Fábián Zoltán, a közéleti

kara és Egyetemi Koncertzenekara október 15. és 28. között.

A megalakulásának 50. évfordulójához közeledő kórus és a 40 éve alakult zenekar hangversenyt ad többek között a Columbia Egyetemen és más felsőoktatási intézményeknek, New Yorkban az ENSZ-palotában, a Washingtoni Kongresszus és a Világbank székházában.

Csernák György-, Lendvay Kamilló-művek szerepelnek. Az együttest Baross Gábor Liszt-díjas, érdemes művész vezényli.

A vendégszereplést amerikai egyetemek meghívására a Magyar Amerikai Koalíció, a Friendship Ambassadors Foundation, a Magyar Emberi Jogok Alapítvány és az Amerikai Magyar Alapítvány szervezésében tartják.

Kultúrtörténetünk múltjából

Bálint Endre: „Szentendrének köszönhetem boldogságomat"

A Kossuth-díjas festőművész számos szürrealista látomás vászonra komponálója, tudatosan vallotta magát írónak – nemcsak a szépirodalom területére néhány kötettel odatévedt kirándulónak. Fiatalkorában a Népszava munkatársaként egyéni hangú, szépirodalmi igényű művészeti kritikákat, kiállítási ismertetőket írt, versekkel is próbálkozott.

Életének, művészi indulásának egyik meghatározó színtere Szentendre volt: „...e sorok írója is Szentendrének köszönheti örömeit és szomorúságait, tehát azt, hogy festő lett" – vallja.

Ahhoz a bohém, félig-meddig törvényen kívüli festőtársasághoz tartozott Szentendrén, amelyről Szántó Piroska is szemléletes képest fest a Bálám Szamarában. Bálint Endre is végiglakta Szentendre hónapos szobáit – egy időben Borus Bindorfer Ferenc lakója volt a Római temető utca 19-ben, amit Szobám Bindorferéknél című képe is megörökít –, míg végül Vajdáékkal. Szántó Piroskáékkal együtt rátaláltak a pismányi Haluskaitanyára.

Így emlékezik az 1930–40-es évek Szentendréjére: „Szentendre »idegenforgalma« akkoriban mi voltunk, legalábbis a helyi lakosok szemében... A mai Béke Étterem valamikor csak

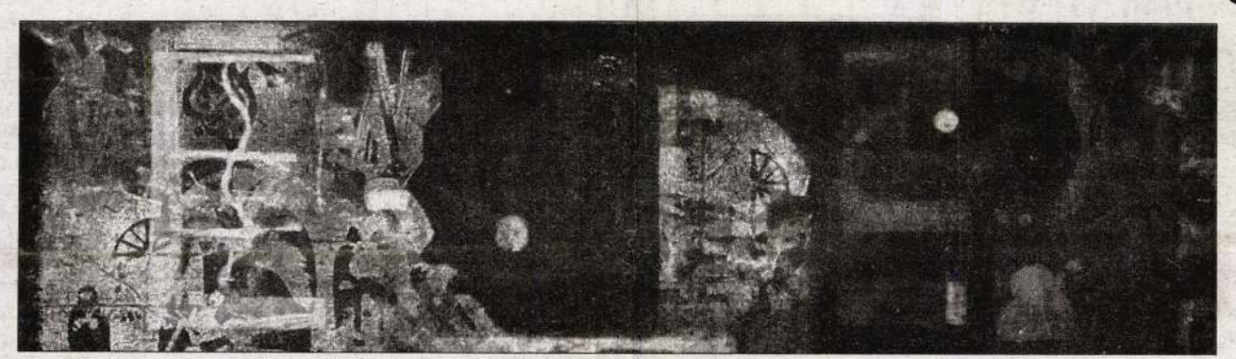

Bálint Endre (1914–1986): Naplemente

Huzsvik volt, viszont lehetett ott biliárdozni, és Szentendre egyetlen cukrászdájában, Pávainál 12 fillérért csodálatos krémest ehettünk, és a három márványasztal mellett elücsöröghettünk órák hosszat... és a pópa is Huzsvik volt, és a kóló idején, minden augusztus 19-én borral kínálta a notabilitásokat, beleértve a festőket is. A negyvenes évek elején sokan érkeztek meg Szentendrére; ősszel és tavasszal vicinálison, nyáron a hajóval... A délutáni és a vasárnap délelőtti hajóra voltunk valamiképp érzékenyek. Ilyenkor álldogáltunk a »stég« hajóhídja előtt, csodákra várva."

Néhány festőszemmel látott, de szépirodalmi tollal megformált szentendrei kép: „Tenyeres-talpas csend nehezedik a tájra. A Duna szelíden kanyarog, s tükre olykor megremeg a fölötte átszaladó szellő érintésétől. Innen a hegyről jól látni három erős fordulóját is, amely reneszánsz mesterek képeinek hátterét idézi. A kékeszöld víz kanyargása, a párás levegő és a távolodó földek és dombok mintha Leonardo da Vinci »Mona Lisa«-jának hátteréül szolgálnának. (Így értem meg, a közelség által, azt a formavilágot, amely ez idáig idegen volt számomra, és érthetetlen s valószínűtlenül messzi.) ...A túlsó part nyárfáin pihen meg a nap csillogón, remegve, a leveleken valami galambszürke párában fürödve: most Rembrandt egyik tájával barátkozom, tegnap még gyanúsan néztem egy reprodukcióban világosszürke fáit; tetszett akkor is, de nem értettem, most értette meg velem a monostori part Rembrandt-képét. ...Majd jobbra fordulok, a hajóállomás irányába, egy fahídon megyek át, amely a Dunának kis beömlése fölött emelkedik, és megállok a karfának dőlve. Évek óta ismerem ezt a fahidat, de ismerte szegény Vincent Van Gogh is, aki Arles-ban találkozott vele és le is festette. ...Milyen kis terület a hegyről Szentendréig, és mennyi halott festővel találkoztam. És az élő művészettel is..."

„Szentendre fehér házai a délidőben úgy vakítottak, mint a kendőzetlen igazság, és alkonyatkor az okkersárga házak, amikor már jól beitták a nap könyörtelenül égető sárgáit, lüktetve sugározták vissza az ámuló pupillák kellős közepébe. Ezekre a színekre még emlékezem...

Emlékei, ifjúsága, festővé érése a fehér–okkersárga Szentendréhez köti, de az 1980-as évek kiszínezett főterű Szentendréje is nagy élményt – festői életműve sommázásának élményét – nyújtja. Így ír 1981-es szentendrei életmű-kiállításáról: „...negyvennégyezer látogatója volt a két hónapig tartó kiállításomnak, amiben bizonyára része volt annak, hogy a Képtár a Kovács Margit Múzeummal szemben kínálta portékámat. Valahogy úgy éreztem, ez volt életem legfontosabb kiállítása: a »művek« kiválogatása hosszú hónapokig tartott (java részüket magángyűjteményekből kellett kikunyerálni), és azt hiszem, a Mucsi házaspár rendezése is példátlan sikeres volt."

Még néhány adalék Bálint Endre festőművész irodalmi kapcsolataihoz: színpadi díszleteket tervezett és számos könyvet illusztrált. Az Ember tragédiája 1972-es kiadásának (Szépirodalmi Kvk.) is ő volt az illusztrátora. Az 1940-es években gyakori vendége volt Szentendrén sógora, Szerb Antal irodalomtörténész.

(Pethő Németh Erika–G. Sin Edit: Írók, költők Szentendrén című kötetből)

Bálint Endre

Új Pertuapest Napló 1997 X. 14.

06/90 312 623
Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

Új Pest Megyei Hírlap!
Válassza a leggyorsabb megoldást s hívja
a 06-1-117-5278-as számot.

ÁLLANDÓ MŰSOROK A DUNAKANYAR RÁDIÓBAN

(FM 68,99 és 91,9)

FM 91.9 DUNAKANYAR RÁDIÓ FM 68.99

Délelőtt 10.00 órától az FM 68,99 MHz-n, délután 13.00 órától az FM 91,9 MHz-n fogható adásunk éjjel 1 óráig.
Minden nap az állandó műsorok kezdetéig Fábián Nicolette, Tőrincsi Tímea, Csóka Z. Márk, Marnitz László, illetve Lantay Miklós vezetésével aktuális információk, érdekességek hallhatók, remek zenével fűszerezve.
Exkluzív regionális és budapesti hírek, időjárás-jelentés minden óra 45 perckor.
Sporthírek: 10.15-kor, 17.15-kor és 18.55-kor.

HÉTFŐ

13.00–18.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
18.00–21.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
Műsorvezető: Fábián Nicolette
21.00–23.00: Szép világ – egyházi műsor (beszélgetés az örökkévalóságról, hitről, Istenről)
Műsorvezető: Varga Attila
23.00–01.00: Dallambazár – a vasárnapi műsor ismétlése
Műsorvezető: Rudolf Csaba

KEDD

13.00–17.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
Műsorvezető: Bögös Sándor
17.00–20.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
Műsorvezető: Tőrincsi Tímea
20.00–21.00: Medicina – egészségügyi magazin
Műsorvezető: Tőrincsi Tímea
21.00–01.00: Esti beszélgetés – aktualitásokról
Műsorvezető: Fábián Nicolette

SZERDA

13.00–19.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
20.00–22.00: UFO-magazin
Műsorvezető: Marnitz László
22.00–01.00: Dunakanyarock – kalandozás a rock történetében
Műsorvezető: Rudolf Csaba

CSÜTÖRTÖK

13.00–18.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
18.00–20.00: Asztrológia – Érdekli önt, mit mondanak a csillagok?
Műsorvezető: Marnitz László
21.00–01.00: Le a kalappal! – információk, érdekességek sok-sok zenével
Műsorvezető: Lantay Miklós

PÉNTEK

13.00–19.00: Indul a hétvége – egy műsor sok zenével, még több játékkal, rengeteg helyszínnel, számos érdekességgel
19.00–21.00: Kívánságműsor
Műsorvezető: Szabó Krisztián
21.00–23.00: Party Mix – A Dunakanyar Rádió dance-listája
Műsorvezető: Szabó Krisztián
23.00–01.00: Cool Vibes – a feketezene legjava
Műsorvezető: Csóka Z. Márk

SZOMBAT

13.00–19.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
19.00–21.00: Kívánságműsor
Műsorvezető: Szabó Krisztián
21.00–01.00: Krisz-mix – a legjobb zenék és a legérdekesebb témák
Műsorvezető: Szabó Krisztián

VASÁRNAP

13.00–16.00: Információk, érdekességek sok-sok zenével
16.00–19.00: Négy keréken, karosszékben – a DKR közlekedési magazinja autósoknak és otthonülőknek
19.00–20.00: Leveles kívánságműsor
Műsorvezető: Szabó Krisztián
20.00–21.00: Sportmagazin
Műsorvezető: Matejka Tibor
21.00–24.00: Dallambazár – megnyugtató dallamok mindenkinek
Műsorvezető: Rudolf Csaba
24.00–01.00: Éjféli koncert
Műsorvezető: Rudolf Csaba

Új Pest Megyei HÍRLAP

MEGRENDELŐLAP

Alulírott ..... (név), ... (ir. szám), ... (helység)

.....(út, utca, tér) ..... (házszám) ..... (em.) ..... (ajtó)

megrendelem az ÚJ PEST MEGYEI HÍRLAP című napilapot ..... példányban.

□	1 hónapra	935,–Ft
□	1/4 évre	2 805,–Ft
□	1/2 évre	5 610,–Ft
□	1 évre	11 220,–Ft

Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező kézbesítőnél készpénzben kifizetem.
(Az előfizetési szelvény leadható a helyi postahivatalokban, illetve a kézbesítőknél.)

....., 1997. .....

.....
aláírás

Márta István az Új Színház élén

Minden pályázó szót kapott

A Fővárosi Közgyűlés kulturális bizottsága szerdán zárt ülésen döntött arról, hogy február 1-jétől *Márta* István vezeti az *Új Színházat*. Amint arról már korábban beszámoltunk, az első forduló nem hozott eredményt, a bizottság tagjai, akiknek a szakmai zsűri a jelenlegi igazgató, *Székely* Gábor pályázatát ajánlotta elfogadásra, nem tudtak egyezségre jutni. Ezért megismételték a kiírást, amelyre december 12-ig heten nyújtottak be pályázatot: *Alföldi* Róbert, *Görgey* Gábor, *Kalmár* Tibor, *Kozák* András, *Márta* István, *Pécsi* Ildikó és Székely Gábor. A szakmai zsűri ismét Székely Gábor mellett tette le a voksát, Márta István pályázatát rangsorolta a második helyre.

Az elmúlt napokban a *Színházi Dolgozók Szakszervezete* nyílt levélben kérte a bizottságot, hallgasson meg minden pályázót. Amint azt *Ritterné Vajta* Máriától, a bizottság alelnökétől megtudtuk, ő is beterjesztett ilyen javaslatot, ezt a bizottság elfogadta, így az ülésen, amely Márta István kérésére zárt volt, a távol lévő Kozák András kivételével minden pályázó lehetőséget kapott a megszólalásra. Ritterné véleménye szerint négy jó pályázatot (Székely Gábor, Alföldi Róbert, Márta István és Görgey Gábor), valamint két rokonszenves művészi hitvallást (Kozák András, Pécsi Ildikó) ismerhettek meg a bizottsági tagok. Több pályázatban szerepelt, hogy elsősorban erkölcsi értékek mellett próbálnak meg hitet tenni. Ez is tükrözi korunk dilemmáját, miről is szóljon a színház.

(h. k.)

A CIB Értékpapír Rt. közgyűlési meghívója

CIB ÉRTÉKPAPÍR RT.

A CIB Értékpapír Rt. (1027 Budapest, Medve u. 4–14.) igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy a társaság évi rendes közgyűlését

1998. február 16-án (hétfőn) 9 órára hívja össze.

A közgyűlés helye: a CIB Értékpapír Rt. székhelye (1027 Budapest, Medve u. 4–14.)

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság beszámolója az 1997-es üzleti évről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A könyvvizsgáló jelentése.
4. Az 1997. évi beszámoló elfogadása, az eredmény felosztása.
5. Javaslat az igazgatóság, a felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló 1998. évi díjazásának megállapításáról.
6. Egyebek.

Határozatképtelenség esetén a megismételt közgyűlésre 1998. február 16-án (hétfőn) 10 órakor kerül sor, a fent meghirdetett helyen és napirendi pontokkal. Az igazgatóság felhívja a részvényesek figyelmét, hogy a megismételt közgyűlés a fent meghirdetett napirendi pontok tekintetében a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

A közgyűlésen az a részvényes vehet részt, aki a társaság részvénykönyvébe a közgyűlés napját megelőző munkanapon a hivatalos munkaidő végéig tulajdonosként bevezetésre került. A közgyűlésen a részvényes személyesen, vagy közokiratba, illetve teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazott képviselője által jogosult részt venni.

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Nappali álmok

TÖREDÉKESSÉG, LÁTOMÁS, NYITOTTSÁG – *Bálint* Endre művei közül mindenekelőtt a *montázsok* írhatók körül e három kifejezéssel. A töredékesség nem a műre, hanem magára a világra vonatkozik, amelyben az létrejön, s amelynek darabjaiból építkezik. A látomásosság az egész Bálint-életmű jellemzője, legyen szó korai műveiről, a *Jeruzsálemi Biblia* Párizsban készült darabjairól, a szentendrei motívumok, népművészeti alkotások, a „cseléd-folklór" vagy éppen a legegyszerűbb talált tárgyak inspirálta képekről, plasztikákról. A nyitottság azonban elsősorban kollázsai jellemzője, s nemcsak azért, mert előre megformált képi anyaguk a lehető legtágabb merítési lehetőséget biztosítja az alkotó számára, hanem mert a motívumok új és új felhasználásával oly változatossággal épült föl munkásságának ez a része, hogy új és új izgalmas meglepetéseket kínál az érdeklődőnek.

Most éppen a (korábban a Gromek nevet viselő) *Vintage Galériában*, a Károlyi-kert mellett. Az 1980–81 körüli termésből mutat be válogatást a tárlat. Akkor, élete utolsó évtizedében Bálint Endre egyetlen kifejezési lehetősége maradt a kollázs, a fotómontázs: betegsége miatt ugyanis nem festhetett. Nem pótszer volt azonban számára a műfaj, hanem életművének fontos része, amely nélkül festészete sem képzelhető el. Maga is sokat írt arról, mit jelent számára – s általában a művészet számára – a kivágott fényképformákkal való alkotás.

A HARMINCAS ÉVEK ELEJÉN találkozott a dadaista, szürrealista kollázzsal, első próbálkozásai is arra az időre estek. A második termékeny találkozás az ötvenes évek végén, a párizsi emigráció idején történt meg: több évfolyam *Life* és *Paris Match* képei váltak akkor Bálint-művek alkotórészeivé.

A kollázskészítő Bálint Endrére azonban az igazán felszabadító hatást paradox módon a festészetében az ötvenes évek első felében bekövetkezett változás tette. Az, hogy *Szabó* Lajos filozófus biztatására elmélyült a Vajda Lajos-i, egyidejű, egymást átható motívumokra épülő képalkotói módszer tanulmányozásában, akkor indult el az a folyamat, amely művészete radikális átalakulásához vezetett: a festő többé nem önmagáról, a látott világról beszélt, hanem tökéletesen eggyé vált műveivel. Távoli, egymástól idegen motívumok sora került egymás mellé, lettek a mű egymással tökéletesen egybeötvöződött részei. Líra és látomás egyszerre minden akkori Bálint-mű, a fragmentumok között a művészi személyiség összetettsége jelenti a kohéziós erőt.

NINCS EZ MÁSKÉNT a fotómontázsok esetében sem, csak persze technikailag másként valósul meg az egyidejűség. Olykor egészen közvetlen, egyenesen verbális kapcsolatban vannak az egyes motívumok, máskor laza képzettársítás sorolja őket egymás mellé. *Arbeit macht Frei, Zsidók imája a '48-as honvédekhez, Farkas és bárány meséje* – vannak művek, amelyek konkrét történelmi vonatkozásaik miatt is izgalmasak, s van olyan, amely *„a létezőből nem létezőt és a nem létezőből létezőt hazudik"*. Ahogyan a Vintage Galériában kiállított művek keletkezése táján írta: a fotómontázsok nappali álmokat emelnek ki a közömbösség fagyott árkaiból, hírt adnak a művészről, aki *„egyedül a képzelet rendjében hisz, és a rend fegyelmezett képzeletében"*.

P. Szabó Ernő

Írószervezetek tiltakozása

Nyolc írószervezet (a *Magyar Írószövetség*, a *Független Magyar Írók Szövetsége*, a *Széchenyi Művészeti Akadémia*, a *Magyar Művészeti Akadémia*, a *Magyar Íróegyesület*, a *Magyar Írók Szakszervezete*, a *FOKUSZ*, valamint a *Magyar Pen Club* képviselői, *Pomogáts* Béla, *Hernádi* Gyula, *Domokos* Mátyás, *Fekete* György, *Kő* Pál, *Farkas* Ferenc, *Gyurkovics* Tibor, *Mezey* Katalin, *Oláh* János és *Hubay* Miklós) levelet intéztek *Magyar* Bálint művelődési és közoktatási miniszterhez, amelyben megdöbbenésüknek adnak hangot, és tiltakoznak az ellen, hogy a miniszter nem e nyolc szervezet közös jelöltjei közül választotta ki a *Nemzeti Kulturális Alap* folyóirat-támogató szakkollégiumának két új kurátorát. *„Aligha hihető, hogy Benkő Loránd, Lator László vagy Lázár Ervin szakmai hozzáértése és presztízse e téren kétségbe vonható lenne. Félő, hogy az ilyen komolyan átgondolt közmegegyezés figyelembe nem vétele rossz gyakorlatot eredményez"* – írják tiltakozó levelükben az írószervezetek jeles képviselői.

ÉLŐ BESZÉLŐ

Szabó István gyermekei

Beszélgetés Szabó Istvánnal és filmjeinek gyerekszereplőivel

Vendégeink:
Bálint András, Erdély Dániel, Halász Judit, Kelemen Edit, Szabó István, Szamosfalvi András

A beszélgetést vezeti: Révész Sándor
A Szerelmesfilm és az Apa c. filmekből részleteket mutatunk be.

Helyszín: Merlin Színház (V., Gerlóczy u. 4.)
Időpont: 1998. január 18., vasárnap 16.00 óra
Az est végén: büfé – borral, harapnivalóval

Szeretettel várjuk:
Kiss Ilona, a BESZÉLŐ főszerkesztője

Rendezvényünket a Nemzeti Kulturális Alap Mozgókép Szakkollégiuma támogatja.
További információt a Beszélő szerkesztőségében kérhet a **302-1271** számon.

Mesék – feketelistán

Három évvel ezelőtt hatezer könyvet szeretett volna a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium* a *Vajdasági Magyar Pedagógusok Szövetségének* közreműködésével ottani magyar iskoláknak eljuttatni, a szerb hatóságok azonban meghiúsították a tervet. A szállítmány időközben harminckétezer kötetre duzzadt. A mai napig tizenötezer kiadvány került a rendeltetési helyére. Tavaly ugyan a magyar és a jugoszláv oktatási miniszter a tankönyvek kölcsönös és akadálytalan cseréjéről állapodott meg, az *Országos Idegennyelvű Könyvtárban* csütörtök óta látható tárlat mégis abból a tizenhétezer kötetből (mese-, ének- és nyelvkönyvek, fizikai, matematikai és kémiai kiadványok) válogat, amelyeket még jó ideig nem forgathatnak a vajdasági magyar iskolások.

(v. b. e.)

SZAKKÉPESÍTŐ TANFOLYAMOK

1998. FEBRUÁRTÓL

Vámkezelő	1 f. év	57 000 Ft	Vámügyintéző	1 f. év	92 000 Ft
K.ker. ügyint.	1 f. év	70 000 Ft	K. k. üzletkötő	1 f. év	86 000 Ft
Marketing- és reklámügyintéző	2 f. év	102 000 Ft			
Szám. gépkez.	1 f. év	58 000 Ft	Szoftverüzm.	2 f. év	96 000 Ft
Inform. r.szerv.	4 f. év	260 000 Ft			

Számítástechnikai tanfolyamok egész évben (Word, excel) folyamatosan!!!

KOPINT-DATORG SZERVEZÉSI AKADÉMIA
1065 Budapest, Nagymező u. 37–39.
Kérjen részletes információt! Tel: 312-0245, 311-3832

MEGRENDÜLT szívvel tudatom, hogy férjem **dr. SÍK KÁROLY** vegyész, az OMMI nyugalmazott igazgatóhelyettese, 1997 december 23-án, rövid szenvedés után, 90 éves korában elhunyt. Minden külön értesítés helyett. (679452)

ÁLLÁST KERES

GYÓGYSZERTÁRI szakaszszisztens, magánvállalkozó gyógyszertárak részére árubeszerzést, képviseletet vállal. 312-7853 (B019802)

ÁLLÁST KÍNÁL

DUNÁNTÚLI illetőségű férfi munkatársat keresünk műszaki és kereskedelmi ismerettel hidraulikus csavarozási berendezések értékesítéséhez. Érdeklődni: munkaidőben, 06-60-320-692.

BUDAFOKI férfi fodrászüzletünkbe munkáját szerető női munkaerőt felveszünk. Telefon: 11–től 15 óráig, 226-7286.

GYAKORLATTAL rendelkező autószerelőt felveszünk. 208-4666. (B019250)

FRISSNYUGDÍJAS főpénztáros munkát keres. Telefon: 328-8482, 8–14 óráig, 246-1769 (lakás). (C679443)

KOZMETIKUS tanulót felveszek. 321-7934 (B019859)

SVÁJCI pénzintézet fix + jutalékért értékesítési területre ingyenes átképzéssel munkatársakat keres. Tel.: 118-0019, Südiné Körmendi Mária üzleti igazgató.(B019870)

SZÁMÍTÓGÉPKEZELŐI tanfolyam! Irodai munkához szükséges ismeretek. 7600 Ft. 343-8025 (B019636)

GYÓGYSZERÉSZT keresünk Budapest VI. kerületi gyógyszertárba. Tel.: 332-5129. (T21224)

GIMNÁZIUM felvesz azonnali belépéssel német szakos tanárt és kertész szakmunkást. Jelentkezés személyesen a Móricz Zsigmond Gimnáziumban, Budapest II. ker., Törökvész út 48-54. (T21359)

A MÁV Kórház-Budapest (Podmaniczky u. 111.) fiatal, érettségizett, gyorsgépírói munkatársat keres. Bérezés: a Közalkalmazotti törvény szerint. Jelentkezni lehet: a főigazgató-helyettes, gazdasági igazgatónál a fenti címen. (CH 38/98)

FŐÁLLÁSÚ, fiatal angol idegennyelvű levelezőt keresünk. 200-3290 (T21385)

SZOLGÁLTATÁS

TEMETÉSFELVÉTEL, női alkalmi és gyászruhák árusítása a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. Kegyeleti Stúdióiban, Budapest I., Batthyány u. 13. (tel.: 201-1019), IX., Üllői út 95. (tel.: 215-0087). (T20876)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS! 407-0307. (T20922)

VILLANYSZERELÉS AZONNAL! Petrás mester: 06-20-344-664, este 246-2107. (T20975)

KŐMŰVESMUNKÁK, hideg-, melegburkolás közületnek is. 284-7966, 06-20-344-622. (T20977)

ANTENNASZERVIZ! Tel.: 383-5679, 06-30-331-433. (T20979)

REDŐNY-, reluxakészítés, gyors javítás. 06-20/654-910 (T20998)

REDŐNY, reluxa, szalagfüggöny. 243-3039. (B019417)

TELEVÍZIÓ, videogyorsszerviz. 06-30/483-391. (B019266)

REDŐNYÖSMUNKÁK, reluxa, szalagfüggöny, harmonikaajtó garanciával, részletfizetésre. 160-8783, 06-20/287-160. (B019488)

ESKÜVŐRE fehér autó, hétköznap árkedvezmény 169-0955, 06-20-734-879. (T21158)

LEINFORMÁLHATÓ kisiparos, 50 éve a lakosság szolgálatában. Festés, mázolás, tapétázás, damaszttal készítés, reális áron. Telefon: 302-0781. (C679444)

ASZTALOS- és üvegesmunkát vállalunk. Budapest X., Román u. 2. 264-4942, 06-30-666-171. (B019791)

LAKATOSMUNKÁK, védőrácsok, erkélybeépítés, kapu, kerítés, zárak szerelése, javítások stb. 114-3588, 06-20/514-487 (T21286)

SZŐNYEG-, KÁRPITTISZTÍTÁST helyben. 258-6186 (B019846)

lakás eladó. Telefon: 06 (30) 329-258. (B019725)

PASARÉTI garzonlakás eladó. 200-1693 (B019819)

ELADÓ Csepelen 2,5 szobás öröklakás, májusi költözéssel, részletfizetés is. 277-6113 (C679456)

III. kerületben, Komjádi uszodánál, Istenhegyi út elején lakások főleg iroda céljára kiadók. 312-7853 (B019794)

IZABELLA-ARADI út sarkán 106 nm-es lakás bővülési lehetőséggel eladó. 312-7853 (B019796)

KOMJÁDI uszoda, – Frankel Leó –, Kolozsy tér körül 2,5-3 szobás, erkélyes, főleg Dunára néző lakást keresek liftes házban. 312-7853 (B019795)

ZSINAGÓGÁNÁL – X. kerületben – 127 nm-es lakás ipari árammal, tetőtér-beépítési, üzletbővítési lehetőséggel, kocsibeállóval eladó. 312-7853 (B019797)

PARASZTHÁZ eladó Perbálon. Telefon: 06-26/370-468 (este). (C679461)

TERMŐFÖLDET vásárolnék 7 ha felett. Hódmezővásárhely vagy Szentmártonkáta előnyben. Tel.: 06-20/452-594 vagy este 383-2870. (C679472)

BELBUDÁN, 94 nm-es, háromszobás, cirkófűtéses, felújított saroklakás 6,6 M Ft. 156-3011 (B019787)

JÁRMŰ

AUTÓJÁT KARAMBOLOSAN, TOTÁLKÁROSAN MEGVENNÉM. 06-30/517-938 (T20912)

TÖRÖTT AUTÓT VESZEK 1984-estől. 06-30-543-170. (69299/1K)

FÉLTENGELYSZERVIZ jótállással ! 258-3718, 06 30 443-726. (B019102)

LADÁT, Samarát, Nivát veszek, sérültet is, készpénzért 12 évesig. Házhoz megyek. 06-60/324-198, 06-30/589-069. (B018011)

LADÁT, Samarát vennék tulajtól. 06-20/586-160. (B019402)

VÁSÁROLNÉK Opel, Fiat, Ford, japán, francia gépkocsit azonnali készpénzfizetéssel. Telefon: 290-2455. (B019289)

(T21402)

PC 420 XT színes monitorral, billentyűzettel eladó: 23 000 Ft. Tel.: 06-30/394-722. (71988/1K)

VEGYES

FOGYJON le véglegesen! 206-0907 (T20971)

KÁRPÓTLÁSI jegyet, részvényeket vásárolok. Tel.: 06-30/324-283 (B019761)

AKCIÓS BUNDAVÁSÁR! Irha, panofix, nemes szőrme nagy választékban, termelői áron kapható. Helye: Budapest VI., Bajza u. 24. Nyitva tartás ideje: 1998. január 19–23-ig. Nyitva tartás: 9–18 óráig. (T21356)

GONDOZÁS

BUDAKÖRNYÉKI idősek otthonában, **A MÁLTAI GONDVISELÉS HÁZÁBAN,** apartmanok még lefoglalhatók. 06-23/344-052, Páhi Zsuzsanna. (T21290)

TÖKÖLÖN idősek otthonában lakrészek még leköthetők. Tel.: 214-5411, 214-3560. (B019754)

LEÁNYFALUN Idősek Otthonában, exkluzív környezetben, önálló erkélyes, Dunára néző, reprezentatív garzonlakások 1998. III. n. évi beköltözéssel leköthetők. Tel.: 06-26/311-265. (B020001)

OKTATÁS

FRANCIA szakos főiskolás felsőfokú nyelvvizsgával nyelvtanítást, korrepetálást vállal. Gyakorlott! 215-9020. (B018240)

PASARÉTI NYELVISKOLA angol, német, spanyol, olasz, francia, orosz, külföldieknek magyar, 16 hetes, beszédcentrikus, kis csoportos nyelvtanfolyamokat indít minden szinten, minden napszakban február 9-től. 275-1148, 275-1149. (B018623)

ÁLTALÁNOS nyelvvizsga és felvételi előkészítő tanfolyamok. **NEW WAWE OKTATÓKÖZPONT.** 200-3290 (T21095)

WORD, Excel, számítógépkezelői tanfolyamok! Hét végén is. 7600 Ft Külön gépek biztosítva. 343-8025. (B019641)

hatezerért átadjuk. Tel.: 156-9076 (B019842)

UTAZÁS

AKCIÓI Spanyolországi, görögországi, olaszországi üdülések 15% kedvezménnyel. Délibáb Utazási Iroda, Budapest, Teréz krt. 31. T.: 331-3167 Debrecen, Batthyány u. 8. T.: 52/346-911. Győr, Újvilág u. 6. T.: 96/319-824. (CH-15/98)

BÉLYEG

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, régi képeslapokat, levélborítékokat vásárolunk. VIII., Szentkirályi 6. Telefon: 267-2494.(T21021)

RÉGISÉG

RÉGI részvényeket és képes-levelezőlapokat keresek gyűjteményembe. Tel.: 326-8179 (T21291)

TÁRSAT KERES

TÁRSKÖZVETÍTÉS intelligens embereknek. 1463 Bp., Pf. 1141. (C679253)

DEBORA TÁRSKÖZVETÍTŐ! Igényes hölgyek és urak jelentkezését várja minden korosztályból. Telefon: 214-4896. (T21085)

személyesen keresik fel.

APRÓHIRDETÉST FELVEVŐ IRODÁINK:

PRIMUS NÉPSZABADSÁG KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT
VIII., Blaha L. tér 3., tel.: 138-2369

CÉGHÍR 2000 KFT.
VIII., Blaha L. tér 3., tel.: 138-3723

TELEFIX TRIÓ KFT.
Miskolc, Szemere u. 20. Tel.: 06/46-411-421

MAHIR PRESS MÉDIA KFT.
Bp. VII., Wesselényi u. 8. Tel.: 322-2448, 322-7275

MAI-HIR 2000 REKLÁMIRODA
Székesfehérvár, Rákóczi u. 35/C. Tel.: 22/311-414

RÉGIÓ RÁDIÓ
Hódmezővásárhely, Lázár u. 10. Tel.: 62-345-860.

FRISS STÚDIÓ BT.
Salgótarján, Kassai sor 2. Tel.: 32-416-777

TALLÓZÓ
Közéleti lapszemle

HA ELŐFIZET A TALLÓZÓRA, nem egyetlen lapot kap: szinte valamennyi napi- és hetilap házhoz jön.
HA ELŐFIZET A TALLÓZÓRA, több száz újság legérdekesebb cikkeiből kap olyan válogatást, amely egy-egy témát sokoldalúan, az ellentétes vélemények ütköztetésével mutat be.
HA ELŐFIZET A TALLÓZÓRA, olyan laphoz jut, amelyben a különböző korú, képzettségű, gondolkodású, anyagi helyzetű érdeklődő mindig talál neki megfelelő olvasnivalót.
HA ELŐFIZET A TALLÓZÓRA, az egyetlen magyar közéleti lapszemlére, minden csütörtökön

MINDEN OLDALON – MINDEN OLDALRÓL

tájékozódhat a hazai politika, gazdaság, kultúra, sport eseményekről, azok hátteréről, szereplőiről.

MEGRENDELŐLAP

Igen, megrendelem a TALLÓZÓ című hetilapot
❑ egy évre 4620 Ft ❑ negyedévre 1155 Ft
❑ fél évre 2310 Ft ❑ egy hónapra 385 Ft

Megrendelő neve: .....
Megrendelő címe: .....
.....
Kézbesítési cím: .....
.....
Telefon: .....

A megrendelését kérjük a következő címre küldeni:
P & B Média Rt. Terjesztési Igazgatóság 1133 Bp., Visegrádi u. 116.

Előfizethető még: a hírlapkézbesítőknél, vidéken a postahivatalokban, Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, valamint a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. XIII., Lehel u. 10/A) közvetlenül, postautalványon vagy átutalással a Postabank és Takarékpénztár Rt. 119 91102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 15

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Bálint Endre

MŰVÉSZE

1021

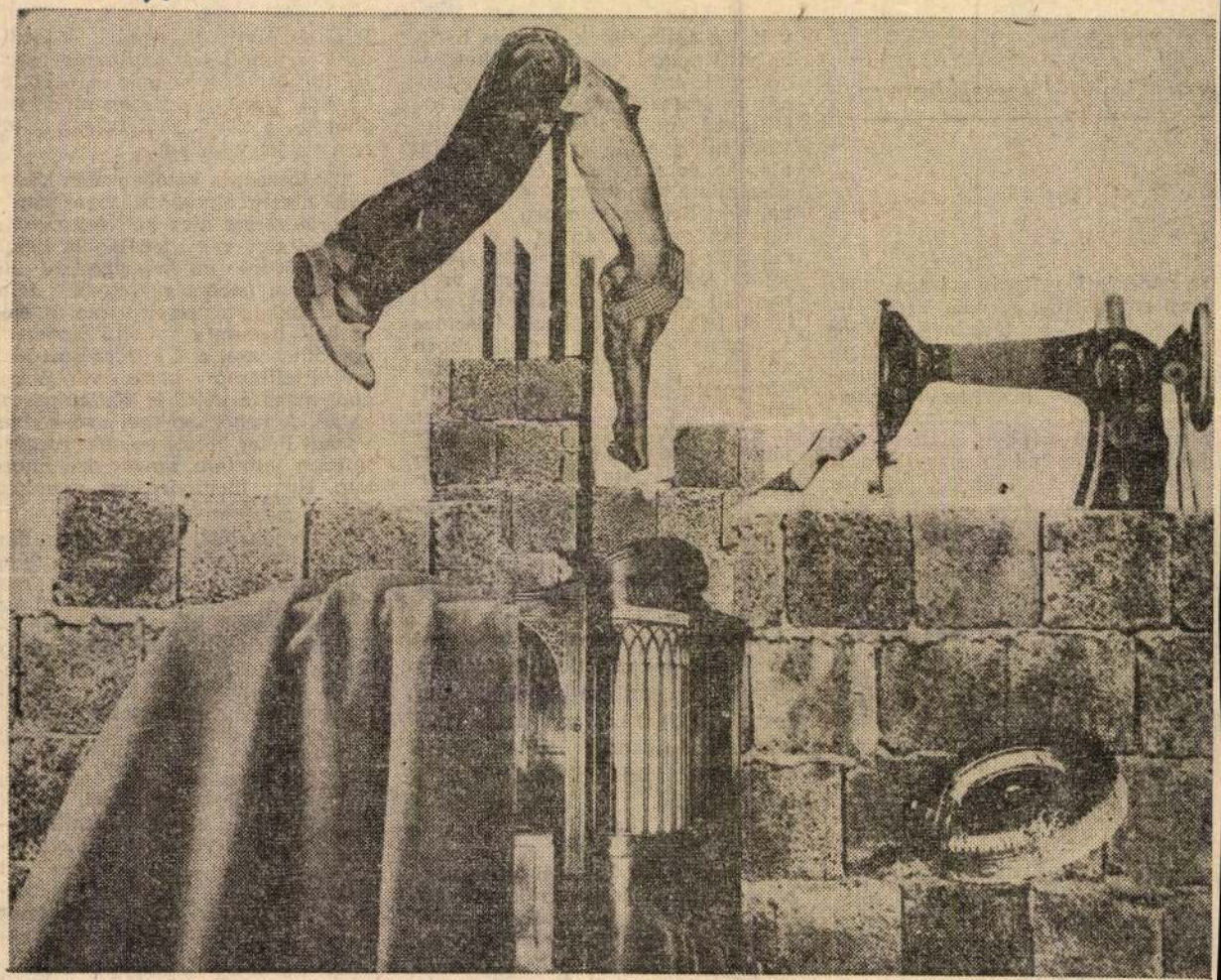

Bálint Endre: Fotómontázs

ÖNYVEK

erseskönyvről verseskönyvre

ra gondolati, reflexiv szinten jelentkezne benne, s nem lírai élményként. S ha tévednék, akkor pedig úgy igaz: Papp Lajos nem fedezte még fel vagy nem fedezte fel eléggé, hogy az élménynyel bíbelődni kell. S ha már benne nem látható képben, látomásban jön létre (gyullad ki megvilágosulásként, mint a költők egy jelentős részében), akkor az elvont, a reflexiv jelentkezésnek — ahogy az esztétikusok mondani szokták — mégiscsak konkrét, érzékletes formát kell adnia. (Ha ugyan ez az utólagos érzékletessé-tétel a gyakorlatban egyáltalán megvalósítható.) A kétféle írásmódra, az élményalapú érzékletesre és a reflexivre, hadd hozzak fel Papp Lajostól egy-egy példát. Az Évek hatalma című családias hangulatú versben így írja le az otthon köznapi idilljét: „Ronika most leckét ír, Gábor meg autókkal — játszik, s te pulóverbe kötöd a hosszú estét." S ez a pulóverkötés sikeresen foglalja *képbe* az élet meghitt pillanatát. De ugyanez a vers a családiasság előzményeit is érinti és a szülőszoba előtti férfi-tipródásról így számol be: „... Rámszakadt a félelem. — Az ablak mellett ültem; és lelked visszalendült — a túlpartról, hogy éljen. Megőriztettél nekem." Mindez viszont merő összevett (és szélmalmok ellen is harcba vitt) nemzedék mai, megkeseredett szájízéről. Anélkül, hogy vitáznék az érzéssel, azzal a divatos beállítással, mely *ilyen* következtetésre jut, pusztán az élményszint alapján és a reflexív elem túltengése miatt mondhatom: a vers, sajna, nem Boldog, szomorú dal. Nem így van ez azonban az érzéskör második összegezésekor, a kötetet is jelölő A domb mögött című versben. Itt a költő sok szinttel mélyebb lelki rétegből hozta felszínre a vers anyagát, s az eddigiekben apadtnak tűnő lírai élményforrás bőséggel megindult, áthatva, átitatva a vers szövegének egész texturáját. S ha van is a vers környezetében a dolognak előzménye, az olvasó szinte-szinte költői átváltozásnak, vagy magáratalálásnak lehet a tanúja. Papp Lajosnak a kedvenc eszközi megoldásai is beértek itt, nem egy helyt ügyetlenül ható ismétléses versépítkezése egyszerre helyénvaló lett.

A sikeres vers, amelyre az olvasó mint egy tékozló fiú parafrázisra még hoszan emlékezhet, Papp Lajosnak példa lehet arra, hogy mikor kell (mennyi kontempláció után, melyik lelki rétegből) a verseit megírnia.

★

Ha már Papp Lajostól olyan verset idéztem, amely egy ismert áttételes és kihagyásos kifejezésmód jelenlétére utal, sokkal inkább kellene idéznem Vasadi Pétertől. Az ő költői kapcsolódását, elődkeresését, stílusirányát nagyon is jellemezné. Csakhogy második kötetében *(Ének a szomjúságról)* olyan jelek és átvitt (már-már kifordított) értelmű szavak dzsungelében jár itt; ősi (hiszen már az ősköltészetből ismert) egyszersmind vadonatúj, a költő által frissen teremtett jel-világban.

Tájékozódnia valóban nem könnyű, hiszen olvasás közben, szinte versről-versre meg kell fejtenie a jelrendszert vagy legalábbis hozzá kell ízelednie különösségeihez. És ez csak a nehézség egyik fele. Ugyanakkor a versek során át előre kell haladnia a költő összetett, egyedül ezzel a kifejezésmóddal megközelíthető belső világában, ahol maga a költő is ködlámpással halad. A nehézségekkel győzködve, Vasadi Péter költészetének megértésében jutottam, amennyire jutottam. Hogy mennyire, azt mondom el.

Mindenekelőtt: Vasadi Péter, bár nehezen megközelíthető, de hiteles költő. Ha verskonstrukcióinak egy részét nem is tudom áttekinteni, ha összetorlasztott képeibe belebonyolódom is, annyit azért sejtek, hogy fontos dolgokról beszél. Neki is, nekünk is fontosakról. Egy azonnalvilágos leírását ide iktatom az emberi vérről, ennek az emelkedett komolyságnak a bizonyítékául: „Ó, mily bőségben tud — ömölni a horpadt emberi — testből, ugráló sugarakban —, hirtelen összefutó — ágakban, mély vörösből — enyv-feketén megkocsonyásodva — és megrekedve, mint az olaj!" A vérrel a költő egyik alapmotívumához értünk. További motívumok: vassisakos halál, fegyverek, véreb, csont, menedék. Ezekből a talán könnyelműen kiemelt, de a versekben mindig súlyosan elhelyezett és ismétlődő fogalmakból máris ki lehet következtetni: Vasadi Péter

Endre Bálint

FROM PICTURES TO OBJECTS

Endre Bálint's Exhibition in the Museum of Applied Arts

Endre Bálint is a significant figure in the European School of painting, as discussed several times in NHQ.* His latest exhibition in the state-room of the Museum of Applied Arts starts with a pirate story narrated on 12 parquet blocks. Bálint found the pieces in his favourite place, the Artists' House in Zsennye, where they were discarded during renovation. The cracks and fissures on the much-used blocks stimulated the artist's imagination, with pieces that evoked and at the same expressed his vision.

Those who saw Bálint's show in Szeged two years ago were in a much better position to appreciate his paintings, drawings, photo montages and object compositions, since they stood one beside the other in the same place and gave an insight into all aspects of his œuvre. Thus, it was much easier to interpret the artist's different periods and appreciate the function and limitations of his diverse modes of expressions. His object compositions were the subject of heated arguments at the time: though the paintings and photo montages were—at least as a genre—accepted by the public, many people felt that the compositions represented an abnegation of Holy Art, a scandalous heresy. In view of the fact that both conservative good taste and petty-bourgeois prudishness revolted against his art in Szeged, the painter decided to formulate his intentions clearly before the Budapest exhibition and thus at least try to avoid some of the inevitable misunderstanding.

"As far as I am concerned, when I playfully mock objects it is because they take themselves too seriously; sometimes I abuse the already unrewarding role of match-maker and produce nice little *mésalliances:* I marry objects of noble origin and fine material with bones of barnyard fowl; playing such tricks satisfies me... I met the archetypes of my objects in the Père Lachaise cemetery in Paris, in that wonderful city of crypts, where I stayed to jest with death instead of grieving over the ephemeral nature of life. I could finally rest my unruly bones on a garish blue rose-ornamented water-closet rim bearing the inscription 'Merde la chaise'... Please don't misunderstand my intentions; I only wanted to get something more intimate out of the things that fell into my hands, but nothing pompous or world-shattering. By 'intimate' I mean something like two adults telling each other off-colour jokes or two children who forget everything around them and spend the afternoon using a lot of rubbish to build a world of their own."

"Père Lachaise", "Merde la chaise" and similar jokes and puns in the exhibition illustrate the basic playfulness which, like surrealistic metamorphoses, twists the original meaning of things, the original function of objects and puts them into a new context, sometimes diametrically opposed to their previous situation. Thus a pair of dentures and a piece of rope turn to irony in "He Bit the Dust;" a peaceful carpenter's tool becomes the instrument of a witch-hunt or Holy Virgin statuettes from Lourdes become the descendants of the burghers of Calais.

Persiflage, perversion and turning things around are only one and by no means an exclusive aspect in Bálint's relation to objects. The painter who mocks them playfully takes them at the same time very seriously. Indeed, he is able to mock them with heart-warming laughter or hidden bitterness just because he takes them seriously. Such an attitude goes back to a period much earlier than that of any composition on show; it is connected with his background and the first stages of his becoming an artist.

Like many of his other characteristics,

* See Nos. 18, 2, 52

Endre Bálint's cult of objects can be traced to Lajos Vajda. Almost all his motifs come from broken horseshoes found by the wayside, bits of furniture taken from dusty attics, old sign-boards and a vast amount of popular or artisan objects stored on his shelves and in his memory. These objects reflect a lost world of "unspoiled community life united with nature": on his paintings they appear as clean geometric patterns which have almost lost their quality as objects.

By the sixties the poetic world of his pictures had crystallized: in his recent works the impact of folk-art and artisan objects did not limit itself to theme: it also influenced style. He had started a process of using raw boards or parquet blocks to combine the traditional picture framework with handicraft, then discard the picture entirely and replace it with objects. "The Pirate Story," with its illustrated raw boards hanging from chains, is on the borderline between picture and object. In this process of transformation, most object compositions still preserve the associative system of paintings and their outward appearance, at least insofar as they have frames.

This interpenetration of the picturesque and the objective demonstrates the differences between the two spheres very clearly. On the paintings the lyricism irradiating from the colours elevates the dreamlike, dim meanings of the motifs into a higher, symbolic dimension. The objects, although divested of their original character, remain objects and preserve their concreteness. Because of their triviality they can be made to express only simple, direct messages grouped around a verbally and conceptually comprehensible nucleus. This language, although unable to rise to elegiac heights, can have a strident satiric or epic meaning. So apart from the mischievous ideas expressed by photos, wood and scrap metal such as "Personality Cult," the row of letter-boxes all bearing the inscription "Endre Bálint," or the absolutely different "Twins," there are also more narrative, meditative or even dramatic themes, such as the motifs of the trip to Rome, the concentration camp or the walk in Zsennye and the Spanish cemetery.

The spectator walking round the exhibition may meditate on the reasons and influences which produced these bitterly frivolous or wisely ironical object compositions. Without pretending to explain their origin I refer to the words of the artist himself for a possible motive:

"Luckily today there are already many who explain why I do what I do... The 'anguished child,' 'painter of dreams,' 'folk art,' 'surrealist,' 'lyricist,' 'painter of Szentendre' and other labels and attributes would bind me hand and foot and hamper all further development... I felt that I had to sweep myself off the table where I lay as an outspread aesthetic formula, and offer myself to the formulations of new-fangled aesthetics."

ZOLTÁN NAGY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 SEP

VIGILIA
Budapest

Bálint Endre

1021

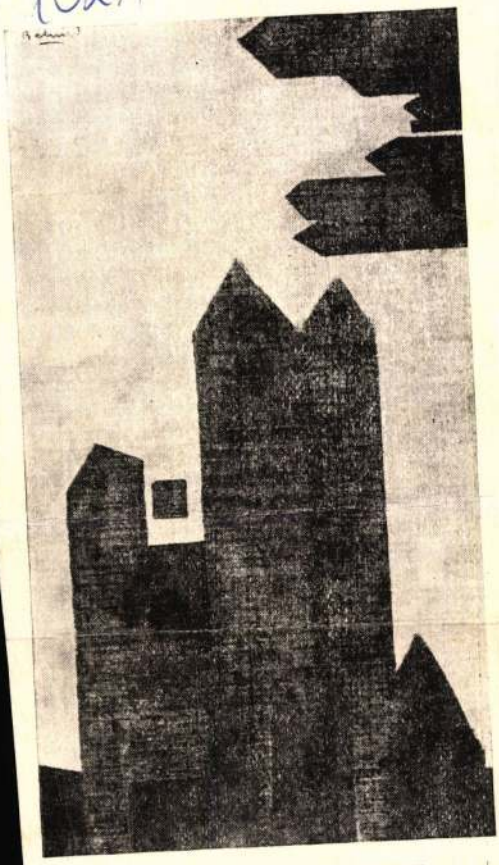

BÁLINT ENDRE: TEMPLOMOK

Czidra László (furulya)

Rolla János, Kostyál Kálmán (hegedű)

Frank Mária (gordonka)

Pertis Zsuzsa (cembalo)

Liszt Ferenc Kamarazenekar

Vezényel: Sándor Frigyes

SLPX 11671 ára: 60,— Ft

SCHUMANN

Gyermekjelenetek (Kinderszenen) op. 15. C-dúr fantázia op. 17.

Arabeszk op. 18.

Ránki Dezső (zongora)

Bálint Endre festő

A Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon szerepelnek a művész művei. Ikonosztázra évtizedek óta halmozódó és csiszolódó szemléleges kérdéseket sejtet. (említve)

Aradi Nóra: Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás.

Kritika, Budapest, 1945. 6.

Bálint Endre

rajza Kiss Dénes Tiki-taki,fateke c, kötetéhez

Magyar Hirlap 1974 7.évf IV

Bálint Endre

gyermekkönyveket illusztrál.

Magyar Hirlap 1975 149/III.

Lengyel Lajos:Könyvmüvészetünk három évtizede

Bálint Endre

illusztrálta Csurka István: Egy szürke kiscsacsi c. könyvét.

Magyar Nemzet, 1967. VII. 2. 13. o.
Vasárnapi könyvszemle

Bálint Endre

Bibliaillusztrációkkal szerepel az „Egyházi gyűjtemények kincsei" c. tárlaton a Nemzeti galériában

Lukány Sándor: A szégmunt szárazdok kegyeletes szépsége

Tükör 1970 XII. 20.

M.D.K.

Bálint Endre
festő

Kiállításain szereplő művei egy
része Párizsban, illetve Párizs mel-
lett Epinay-ben készült. A festő
1957 - 1962 - ig Franciaországban élt.

Devecseri Iván: Bálint Endre festményei
Művészet, 1967. Október - 42 lap.

Bálint Endre
festő

M.D.V.

Az esztergomi Balassa Bálint
Múzeumban volt kiállítása.

– kiállítások.
Művészet, 1967. szeptember. 47. kap.

Bálint Endre

Művein motívumai házak, falak, valamint primitív tárgyak: Bálint kedveli a régi ottbonokat; néha temetői látomások is mutatkoznak alkotásain; téglafalt, kópolnát, sírt ábrázoló képén egy absztrakt emberi arc is látható.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's painting

The New Hung. Quarterly, Bp. 1965. 18. sz. 203 l

Bjólint Endre.

Primitív eszközökkel alkotott népművészeti tárgyakat is szerepeltetett képein: „Sárga ló feje" motívuma gyakran felismerhető alkotásain. Emberi alakok nem mutatkoznak közvetlenül; a „Roueni látomás" képét emliti a szerző.

Passuth Krisztina: Endre Bjólint's painting. The New Hungarian Quarterly, Ap. 1965. 18 sz. 204 l

Bálint Endre

Az alanti tanulmány szerzője két
szines táblát mutat be. –

Passuth Krisztina: Endre Bálint's
painting
The New Hungarian Quarterly, Bp. 1965.
18 sz. 200-201 l.

Bálint Endre

Megnyitotta a Nemzeti Galéria
„Új magyar festészet" c.
kiállítását

Nógrád 1968 I. 3.

BÁLINT Endre

Győgy – Patali 1980

7, 11-13, 16, 22, 25, 26, 30, 32,
59, 61, 63, 65, 67, 69-71, 73, 77,
84-87, 89, 96, 104-106, 109, 121,
129, 132, 134, 137, 141, 144, 151, 152,
154, 155, 159, 162, 167-169, 171,
172, 179, 184, 194, 198, 206, 207,
+ rein ill

hol az északot déltől, a mediterrán
t, harmóniát az Alpokon túli ember
lalmától elválasztó hegyekben áll
rto Eco kolostora, A rózsa neve című
ıy cselekményének helyszíne. A ko-
r könyvtárának titkát féltékenyen
ı könyváros. A kötetek rendjét, a va-
udást őrző tomusokat csak ő ismeri,
kor *Vilmos* mester és tanítványa be-
a labirintusba, hogy fellebbentse a
ıt a titokról, elpusztul, elég az egész
vtár.

hetetlen nem gondolni erre a törté-
, ha *Ybl Miklós* életművének, ponto-
ın rajzainak, terveinek sorsára em-
ünk. Hosszú időn keresztül ugyanis
sem sejtette létezésüket, ablaktalan
ıyszobában aludtak át hat évtizedet.
ntegy hétezer rajz, kétszáz épület
mentációját tartalmazó iratanyag a
ika kupolájának 1949-es leégése
a helyreállítási munkák során ke-
lő 1951-ben.

atlan e kincs, amely egyébként
núgy a reneszánsz szellemiségére
immár vissza, több évszázados távlat-
ahogyan Eco őrzött kódexei is a hu-
sta tudás számára rejtettek kincseket.
rdemelné az a kis ablaktalan torony-
, hogy Ybl-emlékhelyként hívja-vár-
embereket. Az a tudás, amely e terv-
sszegződött, a múlt mellett ugyanis a
és a jövőt is magába foglalja, elvá-
ıatatlan egységgé ötvözi.

*múlt*ból, a történelmi stílusok közül
az olasz reneszánsz formáit, megol-
t alkalmazta Ybl, mégpedig úgy,
a felhasznált elemek művészileg hi-
a kor legmagasabb színvonalát kép-
építészetté álltak össze.

ndaz, ami Ybl keze alól kikerült, no-
emei, formái a múlt felé utaltak,
pillantás alatt az építészet *jelen* ide-
változott. Elsősorban azért, mert
rész volt abban, hogy megváltoz-
főváros és a magyar vidék építésze-
ılata, s dinamikusan fejlődött, Bécs
ára igazi versenytárssá vált az addig
provincia. S persze a múlt és a jelen
járt a *jövő* része is lett, hiszen azon
ogy Ybl legfontosabb épületei – az
a, a Bazilika, a Fóti templom, buda-
paloták, bérházak, vidéki kastélyok
il számos ma is áll számunkra, a kés-
ődök számára is ő és kortársai tették
a legtöbbet a lakható, emberszabá-
áros megformálásáért. A város,
ben élünk, az ő idejében kapta
kontúrjait, az épülettípusok, ame-
nek, élvezzük a tudást, mára azonban a toronyszoba titka maga a toronyszoba lett. Senki nem tudja, melyik is volt ez a helyiség, amelyben egykor az iratok rejtőztek. *Gerle János* építésszel, az Ybl Miklós-emlékkiállítás tervezőjével innen föntről, a Budapesti Történeti Múzeumból egyébként is csak a Bazilika körvonalait látjuk, szavakkal, szempillantással inkább Ybl építészetének állomásait követjük. A Bazilikától a Margitsziget felé siklik a tekintet, majd délre, a Fővámház, a Bakáts téri templom felé, hogy a Várhoz közeledve a Várkertbazár lépcsőit követve emelkedjék a tárlat szintjéig.

A mester halála alkalmából (Ybl 1891. január 22-én meg a tárlatot a ta Alapítványt. S ha nem rekonstruálh ahogyan előzetese telesebben, bősége ják az életmű eg épületek tervezés tervek, metszetek, hány épületnek (a lovarda, a Várkertb tárak, üvegházak) a tárlaton.

Bálint Endre

kiállitott a Magyar Nemzeti Galériában. Szürrealista müvész, deszkái/Bucsufa, Kiskereszt/ groteszk hangvételü.

Zentai Mária: Kortárs festők és ifjabb közönségük a Nemzeti Galérián
Rajztanitás 1972/1 2.old.

Balint Endre

Gestrinyánek kiállítása
a Műcsarnokban nyílt meg, kritika
a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1973 január 11

Bálint Endre

A gjöri Kazinczy Gimnázium fizikatanára, Kolozsváryknő mügjüjtő lakásán birtokában van a múrész egyik műve.

Szapudi András: A tanár gjüjtménye.

Ifjúsági Magazin, Budapest, 1974. máj.

Bálint Endre festő

A boglári temetődombi kápolnában kiállítás nyílt a Műcsarnok anyagából, ahol 12 festmény szerepel, közöltük a művész „Ksenyei Rába-part" c. műve. (emlitve.)

Horányi Barna: Forditott torony.
Somogyi Néplap, 1974. júl. 28.

Bálint Endre

Napsütéstől olaj 30×112

Zsennyei rekvizítumok olaj 30×112

IV. Debreceni Nyári Tárlat 1974.

Bálint Endre

Zsenyei rekvizitumok
repr.

N. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Bálint Endre

Lódalfiából, repr.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Bálint Endre

123. Linóleummetnet I. 1939. Bp. lino.
310 x 180 mm. J. 6. l.: Szij Rezsőnek
neretettel 953. VIII. j. l. Bálint 39,

124. Linóleummetnet II. 1939. Bp. lino.
335 x 210 mm. [illegible]
neretett[illegible]

é/

mekben.

ai Grafikai Kiállitásról. A má-
Beszélgetünk a 85 esztendős Frank
ztergomi tárlatát és Korvizs De-
llitását, Kolozsvári Jenő gyüj-

Szij Rezső,
Olaj, temp. at[illegible]

22. l.

M.D.K.

Bálint Endre, festő

dekoratív mozaikja díszíti a Palatínus Strandfürdő hullám-medencéjének fő-falát, melyről képet is hozok:

BUDAPEST, 1968.VI.évf. 5. sz. 8-9. old.

Bálint Endre
festő

MDK.

Méltatás

D. Tóth Zsuzsa: Új magyar festészet
Művészet, 1968. május - 40 lap

Bálint Endre, festő

2

MDK

Művei körül megemlítendők:

a Hastingsi házakon, a Virrasztáson, Szentendrei falak, Torony Firenzében ciműek.

Bálint Endrét Vajda Lajos művészetének folytatójaként tartják számon.

R. Gy.: Jegyzetek kiállításokról

7

Népszabadság Bp. 1967. okt. 5.

Bálint Endre

Mostoha körülmények között született, 10 éves korában apja elhunyt s ő árvaházba került. Nem tanult rendszeresen, egyik magán festő iskolából a másikba vándorolt. Vajda Lajossal való találkozása nagy hatással volt rá.

Passuth Kriptina: Endre Bálint's painting. The New Hungarian Quarterly, Bp. 1965. 18 sz. 2011

Bálint Endre

Klee Pál festészete hatásával volt jó.- Bálint, 1935 óta különféle társaságokban szerepeltette műveit. 1965-ig, 17 önálló kiállítása volt, 9 európai városban, mint Párizsban, meg Bruxelles-ben.

Passuth Krisztina: Endre Bálint's painting. The New Hung. Quarterly, Bp. 1965. 18 sz. 202.l.

M.D.K.

Bálint Endre
festő

Munkáin néhány motivum
gyakran visszatér: Sárospatak,
de főleg Szentendre ódon házai,
hapu-díszei, falusi szekerek stb.

Devényi Iván: Bálint Endre festménylei
Művészet, 1967. Öktőber - 42 lap.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

„A csodálatos halászat" és másik
3 Bálint festmény a londoni Royal
Institute galleries-ben megnyitott
„A XX. század magyar művészete" c.
tárlaton is szerepelt.

Devényi Iván: Bálint Endre festményei . . .
Művészet, 1967. október – 42 lap

M.D.Y

Bálint Endre
festő

A kiállításon a művésznek az utolsó évtizedben kifejtett munkásságát mutatják be. — „Vizsantás" (repro)

Devényi Ioan: Bálint Endre festménye
Művészet, 1967. október - 42 lap.

M.D.

Bálint Endre
festő

A „Van Gogh éjszakája", a „Szentendrei falak", a „Hastingsi hárak", a „Séta a temetőben", a „Varahozók", a „Csodálatos halászat" emlékezetes munkái.

Devényi Iván: Bálint Endre festményei . . .
Művészet, 1967. október – 42 lap

M.D.K.

Bálint Endre
testő -

A Kulturalis Kapcsolatok Intéze-
tében rendezett kiállítást.

- kiállítások.
Művészet, 1967 szeptember. 47 lap.

MDK

Bálint Endre, dinlettenvező

Dinleteivel már 150-ner játszották az Ember tragédiáját.

(P.): A siker számai 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jún. 22.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

Kállai Ernő műtörténész
sirjánál mondotta a
búcsuberédet.

Dévény Iván: Kállai Ernő
művészet, 1967. szeptember 48 lap.

Bálint Endre

Művészetéről illusztrált monográfiát adtak ki Belgiumban a Desclée de Brouwer kiadó.

Vigilia 1967, IX. 635.1.

MDK

Bálint Endre, festő

Kiállítása nyílt meg a Kult. kapcsolatok Intézetében. – F. F. meglátogatta a művészt műtermében s beszámol beszélgetésükről. Lényege: Bálint E. nem tartja magát meg nem értett festőnek. Az Antanténusz c. gyermekkönyvhöz készült illusztrációi előbb-utóbb csakúgy eljutnak az emberek szívéhez mint az Itt már jártam valaha, vagy az Arbeit macht frei c. festményei.

Fenczik flóra: „Nem vagyok meg nem értett festő 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967 szept. 25.

Bálint Endre „festő"

MDK

A Kult. Kapcsolatok Intézetében
szept. 22-én nyílik meg
kiállítása.

— : Hír

6

ESTI HIRLAP Bp. 1937. szept. 19.

MDK

Bálint Endre, [festő]

A vitacikk megemlíti.

Vitányi Iván: Visszautasítottak és nem jelentkezők kiállítása 9

Népszabadság, Bp. 1968. jún. 9.

Bálint Endre (Bp. 1914)

festő és grafikus

Kiállításai Bp-en: 1938, 1939, 1942, 1946, 1947, 1948. Párizsban: 1947, 1959, 1960. Haarlem-ben: 1957. Amersfort: 1958, Brünzel: 1953, 1959, 1960

A Pesaro-i Kortárs magyar grafika c. kiállításon szereplő művei:

16. Kiss János 1957. színes monotipia 26×37
17. Népdal 1957. színes monotipia 26×37
18. Corap 1957. Ceruza és collage 30×21

Kiállítás katalogusa (1966. szept. 10-24)

Bálint Endre

(szül.) 1914) műveit mutatják be a b.pesti Nemzeti Galériában rendezett kiállításon.

„-bm-" jelücikk: „New Hungarian Painting."

Daily News, Budapest, 1968. I. 23

2f

Bálint Endre

képei alakok és tárgyak kompozíciója, más szint szimbólumok komplex kapcsolata is.

Mezei Árpád: A mai építészet és festészet kapcsolatai. Bp. 1963. Felsőokt. jegyzetellátó. 72 l. Mérnöki továbbképző intézet előadássorozat 42o5./

62-63. l.

MDK

Bálint Endre

Kiállitási kritika

Népszabadság 1968 ápr. 21.

Bálint Endre, festő (1919 –

M.D.K.

az Iparművészeti Főiskola grafikai osztályán majd Vaszarynál és Aba-Nováknál tanult. 1938-ban önálló kiállítást rendezett a Tamás galeriában. majd 1946-ban és 1948-ban a Európai Iskolával együtt. 1947-ben részt vett Párizsban a szürrealista kiállításon és később kiállított a Galerie Creuze-ben. 1956-1962-ig Párizsban élt, majd haratért. Művészetében népi motívumokat igyekszik metaforákba átültetni. 1969-ben rendezett egy kisebb kiállítást a Jóbai-klubban. A londoni kiállításon 4 olajképe szerepelt.

Twentieth Century Hungarian Art, Paintings, sculpture and graphic works. Intr.: István Genthon.

The Arts Council of Great Britain at the Royal Institute Galleries, Piccadilly, 1967.

17. o.

Bálint Endre

archépe Vajda Lajossal együtt, kettős portré (rajz)

Körner Éva: "Painter on the defensive Lajos Vajda"

The New Hungarian Quarterly, Budapest.

1964. év 16 sz. 131-36 l.

Bólint Endre.

Shakespeare „Macbeth" drámájára vonatkozó díszletterve, 1963-ból; színes tábla.

Monori Erzsébet: Shakespeare two centuries on the Hungarian stage.

The New Hungarian Quarterly, Bpest 1964. 13. szám 96-97 kap közölt

Bálint Endre

és Ámos Imre gondolkodnak Vajda
Lajos temetéséről; lásd Ámos Imre
1941. szept 8-i naplóbejegyzését.

„Death of a painter from the diary
of Imre Ámos."

The New Hungarian Quarterly, Budapest,
1964. év 16 sz. 147-58 l.

MDK

Bálint Endre

alanti festő tanitómestere volt

Drégely László kiáll. Csók István gal.

1967. V.

Bálint Endre

Szerepel az „Új magyar festészet" c. kiállítás a Nemzeti Galériában

Havas: Új magyar festészet?

Nagyvarad 1968 I. 3. 2. old.

MDK

Bálint Endre

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

MDK

Bálint Endre

Kiállitási hir

Előre 1967 nov.11.

Bálint Endre

1961-ben segítette megrendelni Gadányinénak egy kis posthumus riállítást.

Gadányi Jenőné, Ig; történt.
Bp. 1965.

312.1.

Bálint Endre, [ ] MDK

Hiányzik a kiállításról.

Rózsa Gyula: XI. Magyar képzőművészeti kiállítás 9.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

Bálint Endre

a harmadik országos miskolci biennálén a Miskolc megyei Városi Tanácsnak ötezer Ft-os díját kapta meg művéért.

Petőfi Népe, Kecskemét, 1971. dec. 4.

Bálint Endre

1. Ablakok vácsok lírája I linotypia
2. — " — — " — II — " —
52x49

6. Miskolci Országos Grafikai
Biennálé '71

Báliat Endre

1. Allegro Barbaro litotypia 50×50
2. Éjjel a táj fölött —"— 50×50

6. Miskolci Országos Grafikai
Biennálé '71

Bálint Endre

1. „Haldokló piros" linotypia 50x50

2. Marek —"— 50x50

6. Miskolci Országos Grafikai Biennálé '71

Bálint Endre

1. Maszk mögött linotypia
2. Testetlenül („Szilárdan) — " —
50x50

6. Miskolci Országos Grafikai
Biennálé '71

Bálint Endre

1. Zsennyei régi szép padlókról I.
2. — " — — " — II.

linoleum 50×50

6. Miskolci Országos Grafikai Biennálé '71

Bálint Endre

Zsennyei régi szép padlókról
rézkarc.

6. Miskolci Országos Grafikai
Biennálé '71

Bálint Endre

A miskolci grafikai biennálén szines linotypiáit díjjal jutalmazták.

Chikán Bálint: VI. miskolci országos grafikai biennálé.

Népújság, Eger, 1971. dec. 19.

Bálint Endre

A szentendrei ujári tárlaton szerepelnek művei.

Láttuk, hallottuk.

1971. VII. 23. Kossuth 21.03 | 6 | K i

Bálint Endre

Pest megye képzőművészeti találata nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériában, ahol képei szerepelnek.

Budapesti Közlekedési Rt. 1941. okt. 14.

Bálint Endre

Ovszág Lili mesterének vallja

Napjaink 1972 szeptember
4. old.

Bálint Endre

a szentendrei művésztelep tagja

– emlékére

„Képzőművészeti élet Pest megyében"
Pestmegyei Hírlap 1972 január 22
4. old.

Bálint Endre
festő

Emlékeztes munkái a „Halál falun", az „Itt már jártam valaha ..." a „Krematorium" az „Arbeit macht frei", a „Szentendrei Orbán-kezeszt".

Dévényi Iván: Bálint Endre festménye Esztergomban
Művészet, 1967. Október - 42 kep.

Bálint Endre
festő

M.D.K.

Budapesti, Karinthy Frigyes-utcai
fotómontázs-kiállítása után pár
héttel festményeit mutatta be az
esztergomi Balassa Bálint Múzeumban.

Dévényi Iván: Bálint Endre festményei Esztergomban.
Művészet, 1967. október. - 42 lap.

M.D.K.

Bálint Endre
levél

1967. januárban illusztrált
monográfia jelent meg Bálint
Endréről a Brügge-i „Desclée
de Brouwer" kiadónál.

Dévényi Iván: Bálint Endre festőművész ...
Művészet, 1967. október - 42 lap

M.DY

Bálint Endre
festő

A belga „Le Soir" c. lap művészeti
akkirója egy brüsszeli Bálint kiállítás
kapcsán annak ad kifejezést,
hogy a jelenkori magyar festészetnek
Bálint Endre a reprezentatív egyénisége.

~~Bálint Endre~~ Dévényi Iván: Bálint Endre festményei, ..
Művészet, 1967. október - 42 lap

M.D.K.

Bálint Endre

Müveivel kitünik,-mint Berend Ilona beszámolójában irja-a szentendrei, békásmegyeri és nagymarosi müvésztelepek tagjainak kiállitásán, "A Kortárs kiállitása" cimmel.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. nov. 25.- dec, 1.
III. évf. 48. sz.

Bálint Endre

művéneteről megjelent Bándy Stefánia monográfiája a párizsi Desclée de Bouwer vállalat kiadásában. B.E. ez alkalomból Párizsban járt és könyvét Anne Collin galériájában dedikálta, ahol legújabb litográfiáit és monotypiáit kiállították

Aktuell
Magyar Műhely, Párizs, 1968. jún. 15. 76.o.

Bálint Endre

festőművén kiállítását a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében szept. 22-én Rándy Stefánia nyitja meg.

Pesti Hírlap 1967. szept. 20. 5. o.

MDK

Bálint Endre, festő

Szerepel.

Székely András: A Szocialista Képzőművészek Csoportjának kiállítása 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. m. á. 7 c. 14.

MDK

Bálint Endre, grafikus

Franz Kafka: A kastély c. művét illusztrálta.

Két illusztráció:

Repr.

— : (– szöveg – reprodukciók) 427.1.

A KÖNYV, bp. 1964. december

IV/12

MDK

Bálint Endre, [ ]

A vita-benélgetés egyik rénvevője.

Kuczka Péter: Illusztrátorok kerekasztala
407-408. l.

A KÖNYV, bp. 1965. december (V/12

Bálint Endre

Grafikákkal
szerepel az alábbi Tárlaton

Somos Miklós: A X. miskolci országos
Képzőművészeti Liáhításról

Észak-hagyarország 1968 XII. 15

Bálint Endre, festő

3 művével szerepel a Musée des Beaux Arts kiállításán.

— : Magyar élet Bordeaux-ban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. okt. 5.

Bálint Endre

a Bartók-pályazat, – illetve a nyári tárlat két fődíját Tapor András művésszel együtt kapta meg.

(pallai): In memoriam Bartók.

Déli Hírlap, 1972. jún. 27.

Bálint Endre

Mándy Stefánia „A cinóberpiros madár" c. kötetéhez készített stilizált lapokat.

Tüskés Tibor: Gyerekkönyvek illusztrációi

Könyvtáros, B.pest, 1972. jan. 48. old.

Bálint Endre

A miskolci grafikai biennálén rímes linotypia sorozata szerepel. „Ablakok vácsak lívája" – „Tsemyei régi szép padlókról" – „Haldokló piros" c. lapok (említve).

Kontha Sándor: A tízéves Miskolci Grafikai Biennálén.

Társadalmi Szemle, 1972. márc. 102. old.

Bálint Endre

Kieselbach (287, 288)

1997. szept. 19.

MDK

Bálint Endre

festő, az Európai Isk. tagja

Pán I: Az Európai Iskola. Index, 21-24. 1947.

MDK

Bálint Endre

Európai Isk. II. csop.kiáll.

Pán I: Az Európai Iskola. Index, 21-24. 1947.

MDK

Bálint Endre

képek és rajzok

Pán I: Az európai iskola. Index, 21-24. 1947.

Bálint Endre [redacted]

részt vett az Európai Iskola I. csop. kiállitásán

Pán I: Az európai iskola. Index, 21-24. 1947.

M.D.K.

Bálint Endre festő

1941 ben kiállított a szocialista művészek kiállításán a Vasasok székházában.

Bobrov Biermann Bp. e.h. 15,

MDK

Bálint Endre
Csendélet, olaj
Virágárus asszony, olaj
Rózsadombi részlet, olaj
~~Hadifogoly, olaj~~
Hadifogoly, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
~~kiáll.~~ kiáll. 1945. okt. 5 l.

MDK

Bálint Endre

Hagymás csendélet, olaj
Halas csendélet, paszt.

Fiatal magyar képzőművv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 5 l.

MDK

Bálint Endre

Külvárosi kávézó, paszt.
Csendélet, "
Ujságárus asszony, temp.
Csendélet, paszt.
Olvasó férfi, "

XII. Tavaszi Szal. K. Szal. 1937. máj.
7 l.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Itt már jártam valaha

Családi béke a kulcslyukon keresztül

Bálint Endre festő kiáll. Kultint.1967.
IX.

MDK

Bálint Endre festő

olaj:

Honvágy

Szentendrei falak

Bálint Endre kiáll. Kultint. 1967.IX.

Bálint Endre

résztvett a Történelmi Emlékbizottság „Szabadság és hép" elnevezésű freskópályázatán és a szocialista képzőművész csoportnak, a megnyitása után azonnal betiltott, kiállításán.

Magyar Nemzet, 1967. III. 1. 5. o.

Bálint Endre

Az 1944-es KUT tárlaton részt vett.

Erdős László: Valami készül 1964. Bp. 111.l.

MDK

Bálint Endre

Szines compositio, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Muz.
1946. jul. 11 l.

Bálint Endre

festő

Kiállítás

— **Egy szobrász és egy festő a Tamás Galériában.** Fiatalok mutatkoznak be a *Tamás Galéria* uj kiállításán: egy szobrász és egy festő. A szobrász, *Andrássy Kurta János*, komoly elmélyedéssel, erőteljes szobrászi értékekkel jelentkező tehetség. Különösen a formaérzék, a szobrászi egyensuly biztossága és az eszközök kifejező egyszerüsége meglepő ennél a fiatal művésznél, aki kőben és márványban gondolkozik, de — sajnos — kénytelen beérni . . . gipsszel. Igy is éreztetni tudja azonban elképzeléseinek erejét és mondanivalóinak tömörségét. Elsősorban *Golgota* és *Sirbatétel* című reliefjei, két jellegzetes férfifeje, *Batond* és *Padon alvó* című figurái igérik egy érdekes, uj szobrásztehetség figyelemreméltó utjának indulását. — A festő, *Bálint Endre*, időnek előtte mutatkozik be. Rajzaiból tehetség érezhető, de festményeiből csak annyit látunk, hogy válogatás, komolyság és leszürődött meggyőződés nélkül veszi át olyan mai festők modorát, akikről inkább elhihető, hogy ehhez hosszu küzdelmek után jutottak el. A legkevesebb, amit egy fiatal festőtől elvárhat az ember, az a művészeten belül a *mesterség* megbecsülése. *(f. j.)*

Pesti Napló

1938. nov. 4.

Bálint Endre
grafikus

Gyermekkönyv-illusztrációi
ismertek.

P.Brestyánszky Ilona: Könyvművészetünk negyedszázada.
Művészet, 1970.augusztus - 15. lap.

Bálint Endre

festő m. munkáiból kiállítás nyílik az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban.

Magyar Hírlap, 1967. VI. 18. 12. o. Hanló

Bálint Endre
festő

M.D.K.

Méltatás

Lőrincz Sándor: Krónika
Művészet, 1968. július – 115 lap

Bálint Endre

Naplemente és Vázakorók i képre
(eml.)
szekepel az alábbi tárlaton

Jenkei János: Pest megyei kéjzőművészek tárlata Tatabányán

Komárom m. Dolgozók Lapja 1969 II. 16

MDK

Bálint Endre

Mágikus éjjel Szentendrén, o.
Szentendrei temetőből, o.

Szentendrei festőművészek nyári tárl.
Ferenczy Károly Muz. 1966.

Bálint Endre

a Magyar Nemzeti Galériában első ízben rendezett Pest megyei tárlaton „Marhavagon li" c. alkotása szerepel. (emlétve)

Tárlatról tárlatra.

1971. X. 31. TV. 14.20 | 12 | K j

Bálint Endre

1. Szentendre nyolcadik templomának olaj, 200 × 90
2. Angyal gyertyatartóval vegyes technika 22,5 × 33
3. Sárga kereszt vegyes technika 25 × 33

Szentendrei festők társasága

Ferenczy Károly Múzeum

Bálint Endre

Magyar Hírlap 37. évf. 40. sz. 2004. febr. 17. 14. l.

Magyar tárlatok Párizsban

Három magyar művész mutatkozik be a Párizsi Magyar Intézet (PMI) ma nyíló tárlatain, a francia fővárosban. Bálint Endre festő kilencszer járt Párizsban, a város meghatározó hatást gyakorolt rá. Az ott alkotott munkái láthatók a kiállításon. Emellett Mátyássy László különleges szobrai és Körösényi Tamás, a Képzőművészeti Egyetem szobrász tanszéke vezetőjének alkotásai láthatók a mostani kiállításon. *(mh)*

[Ze

Kedves Barátom,

mellékelten küldöm a füzetet és
ismertem, Bonn füzetében se
legalább is olyat, ami nézeteim
Ön, kedves Barátom, életét
a tudományban - innen van, hogy
rám hatni, különösen empirikus té
tudománya. Hiszek abszolut elvek
riában minden még sokkal relativa

MDK

Bálint Endre

Temetőfal, o.

Kompozició lámpával, o.

Jónás a cethalban, monot.

Szentendrei festők kiáll. 1966. Esztergom
Balassa Bálint Muz.

EA ..... ltsz. Gyűjt

MDK

Bálint Endre

Triptichon lebegő figurákkal, o.

Kisördögök, o.

Kompozició kis ablakkal, o.

Szentendrei festők kiáll. 1966. Esztergom
Balassa Bálint Muz.

EA ..... ltsz. Gyűjt

Bálint Endre

12. Börtönbe zárva. gouache, p. (12.l.)
240 x 185 mm. 7. j. l.: Bálint 52.

121. Belejárgon, 1947. Bp. lust. 180 x 170
mm. j. b. l.: Bálint 47. j. l.: Szij Rezsőnek
szeretettel.

122. Kolnasszog, 1947. Bp. lust. 290 x 210 mm.
j. j. f.: Bálint 945. VIII/10. Szij Rezsőnek
szeretettel

Jolft.

Szij Rezsői Bp. 1966.
gyűjteményem (Katalógus) olaj, temp. akv. gouache:
12.

Közgyűjtemény, saját ízlés szerint

TÁRLATOLGATÓ

Győr gazdagodik. És ez nem csak abból látszik, hogy nyaranta a város minden egyes repedésébe, állványába virágot dugnak, nem is építettek új sétálóutcát, plazát, csak itt helyezte el Vasilescu János páratlan magángyűjteményét. Jelenleg a Városi Képtárban látható az Országh Lili, Bálint Endre jegyezte kollekció, és ha befejeződik az egykori zsinagóga rekonstrukciója, ez a Mediawave alatt szimplán csak a Művészetek Szentélyének hívott intézmény biztosít majd állandó helyet a kiállításnak. Azzal, hogy Vasilescu János vállalkozó és feltaláló 2001-ben felajánlotta négy-ötszáz darabból álló gyűjteményét a magyar államnak, majd kisebb huzavona után Győr nyerte meg az állandó gyűjtemény helyszínére kiírt pályázatot, a város minden bizonnyal felkerült, ha nem is rögtön Európa művészeti térképére, de hazánkéra biztosan. A kollekció egy lakomával felérő ízelítőt nyújt a 20. század második felének modern magyar képzőművészetéből, főleg az 1945 utáni periódusra különösen jellemző Európai Iskola alkotóinak munkáiból. Korniss Dezső szürreális Kalligráfia című munkái mellett ott van Gyarmathy Tihamér nonfiguratív, Paul Klee festészetével rokonítható művészete, elég, ha csak az Öntudat című kép peckesen sétáló kakasára vagy a szintén valamilyen madárra emlékeztető Futárra gondolunk. És persze Bálint Endre, aki Országh mellett a gyűjtemény egyik meghatározó vonulata, Képszonettjein a ritmikus színfoltok, struktúrák váltakoznak. Kassák Lajos, Hencze Tamás, Gross Arnold, Kondor Béla és Deim Pál képei mellett megtekinthetők Asszonyi Tamás, Medgyessy Ferenc, Pierre Székely, Vilt Tibor, Schaar Erzsébet és Vígh Tamás gyönyörű szobrai, plasztikái is.

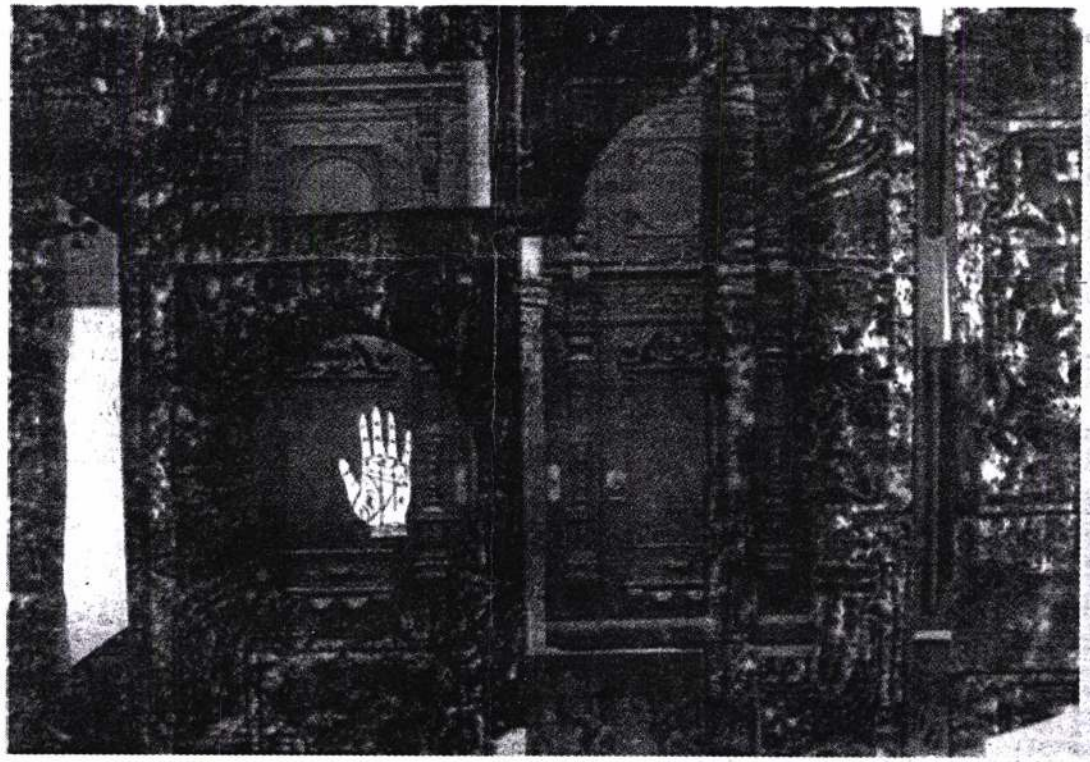

Országh Lili: Tenyér és kapuk. A Vasilescu-kollekció a 20. század második feléből való

Vasilescu János gyűjteményének nagy részét azonban Országh Lili munkássága teszi ki. Érthető, hiszen neki nemcsak mecénása, hanem közeli barátja is lett a vállalkozó-feltaláló, így amellett, hogy gyakran vásárolt képeiből, több utazáshoz, tanulmányúthoz is hozzásegítette. Képei az emberiség történetének lenyomatai, a történelem nyomasztó emlékeiből komor világ áll össze.

A gyűjtemény legújabb anyagai Nádler István munkái. Mint általában a magángyűjtemények, a Vasilescu-anyag is szubjektív szempontok alapján épült fel, sok cserével, felfedezéssel és az állandó megújulás igényével. A kiállítás sok eltérő stílusú művet tartalmaz, de szellemiségében felfedezhetők a közös vonások, például abban, hogy szinte mindegyik kép a magyar művészet filozofikus vonulatát képviseli.

Mézes Gergely

Vasilescu-gyűjtemény
Győr, Városi Képtár
– Esterházy-palota (Király u. 17.)
Megtekinthető február 28-ig

Bálint Endre

Bálint Endre

1938 okt. 30

PESTI NAPLÓ

— **Két fiatal művész kiállítása.** Két tehetséges fiatal művész — *Bálint* Endre festő és *Andrássy Kurta* János szobrász — mutatkozik be a *Tamás Galéria* vasárnap megnyitó kiállításán. *Bálint* Endre csupa friss fogékonyság, ifjúi hevület és lelkes mohóság. Minden érdekli, amit a természetben és a művészetben idáig látott, s minden benyomásra érzékenyen reagál, könnyen és könnyedén. Sok mondanivalója van, sarkallja a kifejezés vágya, ha ez a mondanivaló és kifejezőkészség még nem is egészen eredeti. Temperáin és rajzain érezhetőleg idegen hatások keverednek, Cézannetől a tegnapi expresszionistákig, — innen kiállított anyagának »változatossága«. Színei hol kivilágosodnak, hol szeszélyesen elborulnak. Ami egységes vonás mégis megmutatkozik kollekcióján: az előadás grafikus módja. Bálint az ecsettel is inkább rajzol, mint fest, egyszer a kontúrt, máskor a tömeget, vagy szerkezeti elemet hangsúlyozva. *(Kékterítős csendélet, Ujságárus, Szobarészlet, Halak, Szentendrei táj.)* Rajzai lendületesek s ugyancsak erősen átírt valóságemlékeken épülnek fel, leegyszerűsítésre törekvő, széles formaadással. Mindent egybevetve, ez a fiatal festő kiforratlansága ellenére is annyi művészi kvalitást árul el, hogy csak bizakodva nézhetünk további fejlődése elé. A másik kiállító — *Andrássy Kurta* János — rendkívül komoly, nagytehetségű szorász. Vérbeli plasztikus, akinek zárt formákba tagolt, monumentális hatású szobrai és reliefjei szinte teljesen kiforrott értékekkel lepnek meg. Medgyessy-tanítvány volt s minden dolgán ott van a jó iskola bélyege. De még inkább hatalmasan bontakozó egyéni tehetségének kézjegye. Legszebb, legéretteb műve egy lovas-szobor, a *Korsós nő, Botond*, a *Padon alvó*, a *Piéta* és a *Golgota*, azonkívül a *Gyümölcsszüret* és a *Sírbatétel*. —lo.

PESTI NAPLÓ

A fegyvergyakorlatra bevonult ipari és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozása

A *Budapesti Közlöny* kormányrendeletet közöl a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult *ipari és kereskedelmi alkalmazottak* szolgálati viszonyairól.

A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult alkalmazottat a munkaadó a bevonulás ideje alatt felmondással sem bocsáthatja el, ha azonban az alkalmazott a fegyvergyakorlatról való elbocsátását követő *nyolc nap alatt* munkahelyén nem jelentkezik, szolgálati viszonyát *azonnali hatállyal* fel lehet bontani.

Az alkalmazott *a bevonulás hetére és a következő hétre*, havonként esedékes járandóság esetében pedig *a bevonulás hónapjára* szóló *teljes járandóságát* megkapja a munkaadótól. Egyebekben a munkaadó a bevonulás tartama alatt *csak a természetbeni lakást* köteles adni.

Ha az alkalmazott *a legénységi állományban* teljesít szolgálatot, eltartottai részére, amennyiben rászorulnak, a munkaadó havonként *tartási hozzájárulást* köteles fizetni. Ha *egy* eltartott van, a hozzájárulás a szolgálati járandóságnak *50 százaléka*. Minden további eltartott után a szolgálati járandóság *10—10 százalékával* emelkedik a fizetendő összeg, *de nem haladhatja meg a szolgálati járandóság teljes összegét*. Ha az alkalmazott *tisztviselő*, a munkaadó összesen *legfeljebb havi 100 pengőt*, ha pedig a rendelet hatálya alá eső *más személy*, legfeljebb *havi 70 pengőt* tartozik kiszolgáltatni. A tartási hozzájárulás készpénzben havonként, minden hónap 5-ik napjáig fizetendő.

Ha a munkaadó maga is bevonult és ezért üzletét egyáltalán nem folytatja, a bevonulásának időpontja után esedékes tartási hozzájáruls kötelezettsége alól *mentes*. Egészben vagy részben mentesítendő a munkaadó, ha a tartási hozzájárulás kiszolgáltatása *vagyoni*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR HÍRLAP

1972 MAR 5

Bálint Endre

MAGYAR HÍRLAP 1021

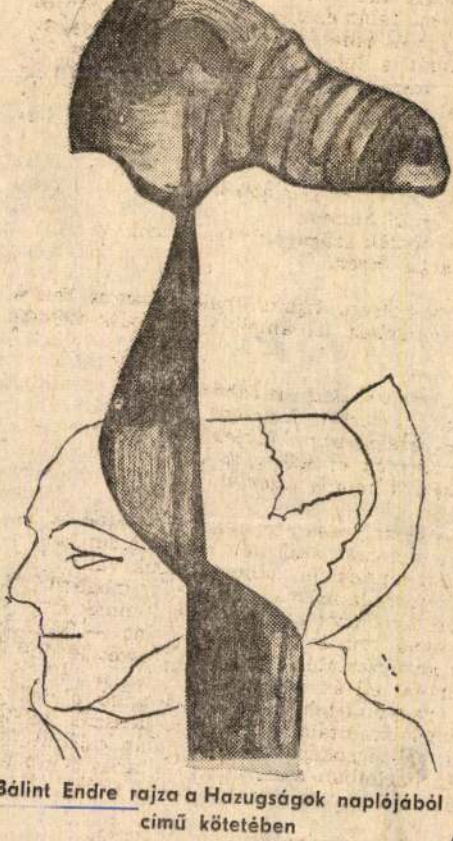

Bálint Endre rajza a Hazugságok naplójából című kötetében

Gordiuszi csomó – Mecénás
Janus-arcú – Yale egyetem
Mauzóleum

Gordius frígiai paraszt volt, Midas király apja. A frígiaiak között élő legenda szerint a nép minden baja véget ér, ha akad valaki, aki megközelíti szekerével Jupiter templomát. Gordius vállalkozott rá, de Nagy Sándor, a megszálló uralkodó, azt parancsolta, hogy Gordius szekere rúdját és igáját összekötő csomót oldják szét. Mikor ez senkinek nem sikerült, Nagy Sándor kardjával vágta ketté a csomót.

Maecenas Augustus római császár barátja és első tanácsadója volt, akinek háza Rómában minden író és költő előtt nyitva állt. Bőkezűen támogatta Vergiliust és Horatiust, a latin költészet két klasszikus nagyságát. Mikor i. sz. 8. évben meghalt, minden vagyonát Augustusra hagyta azzal a kéréssel, hogy tovább támo-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

KÖNYV VILÁG

1973 JAN

1021

Bálint Endre

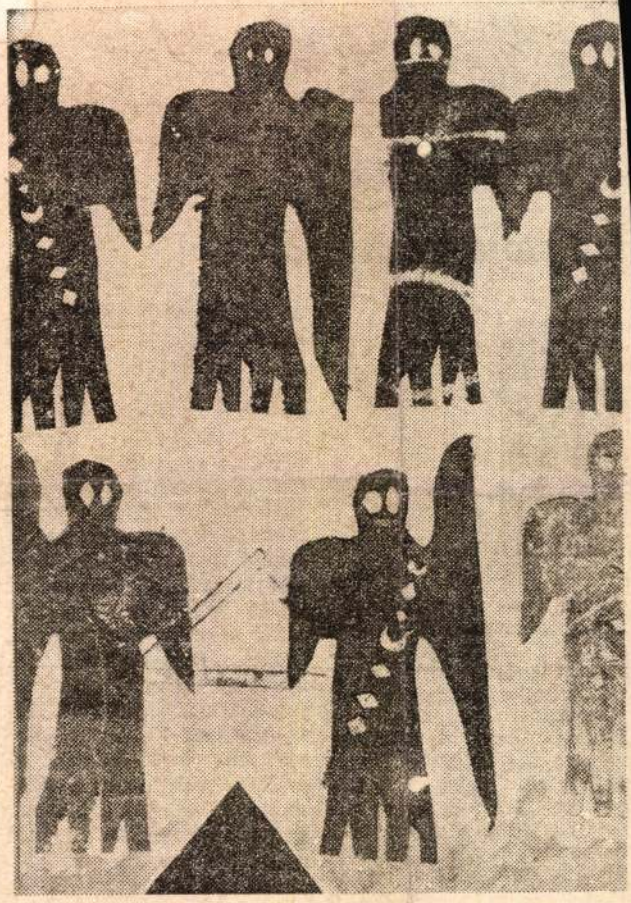

Bálint Endre illusztrációja Madách: Az ember tragédiájához (Szépirodalmi. Jubileumi kiadás)

zgazdas
nyvkiadó

Éva propagandavezető

tanára — tanulmányát, amely a nemzeti függetlenség és a kölcsönös gazdasági függőség problémáival foglalkozik. Az elméleti közgazdászokhoz szól Riesz Miklós és Hoch Róbert könyve. Az előbbi a tőkésvállalatok üzletpolitikájának elméleti megalapozásáról, az utóbbi a fogyasztás és ár kapcsolatáról ír új művében. Már eddig is sok segítséget nyújtott a Vállalati gazdálkodás sorozat a gyakorlati közgazdászoknak, új kötete — *Ellenőrzés a vállalati rend-*

ző megjelenésekor csak néhány napig volt kapható, s az előjegyzésekből ítélve most is ez a „sors" vár rá. 1973-ban is megjelenik — természetesen — a *Törvények és rendeletek hivatalos gyűjteménye*, amely az 1972-ben közzétett valamennyi jogszabályt tartalmazza. Tovább folytatjuk a Kis jogszabály sorozatot, amely mind a jogászok, mind a nem szakemberek körében igen népszerű, jól szerkesztettsége, kis mérete folytán. *A Munka Törvénykönyve*, *Az illetékekre vonatkozó jogszabályok*, *A szellemi alkotásokkal kapcsolatos jogszabályok* a következő kötetei. — A monográfiák gazdag tárából csak néhány szerzőt és címet említenék: Wiener A. Imre: *A hivatali büntettek*, Csiky Ottó: *A gyermek családi jogállása*, Kertész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Bálint Endre

MAGYAR SZÓ

1971 NOV 6 -
1021

különösen nag
nemű szeretők

Bálint Endre: Búcsú Szentendrén

ha. Hiszen a színháznak — mint az iro
nak — láttatnia és hallatnia kell a megi
latokat, mert a drámai mű csak abban a
élővé, amikor a színpadon megjelenik.

A század első éveiben a szabadkai h
sített szolgálatot Lehrer Henrik tényleg
nősülése folytán teljesen városunk p
magát, és a katonai hivatás mellett —
ni szokás — „hobbyból" irodalommal is
novellája jelent meg az akkori sajtóbar
leges tiszt volt, nem írhatott saját n
felvette a Lengyel írói álnevet.

Lehrer erdélyi szász családból származott, gyermekkorában magyar iskolába járt, de később — miután osztrák katonai iskolába került —, elfelejtett magyarul beszélni. Mikor tisztté avatták, és magyar ezredhez, magyar vidékre került, újra fölelevenítette magyar nyelvtudását, minden szabad idejét magyar könyvek olvasásával töltötte. Né met újságok helyett magyar folyóiratokba, napilapokba kezdte írogatni apró novelláit...

Közben elkészült egy színművel is, amelynek címe *Magda eljegyzése* volt. Amikor kész lett vele, eltette íróasztala fiókjába, és csak az 1901-es év őszén említette meg bizalmas barátainak társaságában, ahol jelen volt Quasimodo Braun Henrik is, a Bácskai Hírlap felelős szerkesztője. Ő elkérte a művet, amelyet szépnek, érdekesnek tartott, és felhívta a darabra Pesti Ihász igazgató figyelmét. Az igazgató felkereste az író-katonatisztet, és megkérte, engedje át neki, hogy bemutathassa a szabadkai közönségnek.

Pesti, a kitűnő színházi szakember megérezte a darab értékét, és nemcsak rendezői munkájával járult hozzá a sikerhez, de tevékenyen részt vett a dramaturgiai munkában is, amellyel értékesebbé, színpadszerűbbé vált a

rólékos józansággal. Híre h
fővárosba, és a következő i
kapott.

A darab bemutatója ne
előadása után, 1901. decemb
hozott mind a szerzőnek, mi
hosszan tartó tapssal igyek
de hiába, mert neki mint té
jelennie a függöny előtt. E
rult arccal, és boldogan n
Helyette Ferenczy Frigyes
meg, és ő köszönte meg ne

Ez a darab is bejárta a
színpadait. A mű költői n
san megrajzolt hús-vér alak
tek, és közülük nem egyre
ség: ez ismerősünk, ezzel n
utcán vagy másutt az életb

Lehrer az első világhá
kötelékéből, és Szabadkán
ben vállalt tisztviselői állá
lála után itt is temették